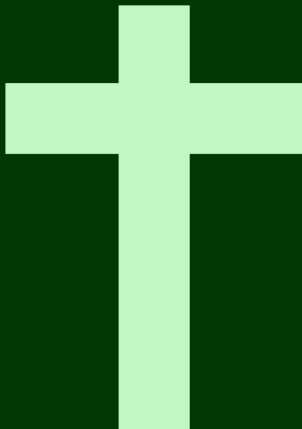

Én-l̥ Nainá xi
kjoa ts'e
Jesucristo

New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jeronimo Tecoatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

'Én-lá Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jeronimo Tecoaatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo
Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
 9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0

Contents

San Mateo	1
San Marcos	59
San Lucas	95
San Juan	155
Hechos	199
Romanos	252
1 Corintios	275
2 Corintios	297
Gálatas	312
Efesios	321
Filipenses	329
Colosenses	335
1 Tesalonicenses	340
2 Tesalonicenses	345
1 Timoteo	348
2 Timoteo	355
Tito	360
Filemón	363
Hebreos	365
Santiago	382
1 Pedro	388
2 Pedro	395
1 Juan	399
2 Juan	406
3 Juan	407
Judas	409
Apocalipsis	411

'Én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Mateo

Xita jchínga-là Jesucristo
(Lucas 3:23-38)

¹ Jè xojon xi oxkit'aà 'ín-là na'èn-jchá kjiin-là Jesucristo, xi ya inchrobàt'aà-ne tje-là David ko ts'e Abraham.

² Jè Abraham, jè komà na'èn-là xi Isaac ki'mi; ko jè Isaac, jè komà na'èn-là xi Jacob ki'mi; ko jè Jacob, jè komà na'èn-là xi Judá ki'mi, ko jña xita 'ndse.

³ Judá, jè komà na'èn-là xi Fares ko Zara ki'mi. Ko jè nea-là, Tamar ki'mi. Jè Fares, jè komà na'èn-là xi Esrom ki'mi; ko jè Esrom, jè komà na'èn-là xi Aram ki'mi; ⁴ ko jè Aram, jè komà na'èn-là xi Aminadab ki'mi; ko jè Aminadab, jè komà na'èn-là xi Naasón ki'mi; ko jè Naasón, jè komà na'èn-là xi Salmón ki'mi; ⁵ ko jè Salmón, jè komà na'èn-là xi Booz ki'mi; ko jè nea-là Booz, Rahab ki'mi. Ko jè Booz, jè komà na'èn-là xi Obed ki'mi; ko jè nea-là Obed, Rut ki'mi. Ko jè Obed, jè komà na'èn-là xi Isai ki'mi; ⁶ ko jè Isai, jè komà na'èn-là xi David ki'mi xi xitaxá ítjòn tsibijna; koa jè David, jè komà na'èn-là xi Salomón ki'mi; ko jè nea-là Salomón, jè xi komà chjoón-là Uriás nga sa ítjòn.

⁷ Jè Salomón, jè komà na'èn-là xi Roboam ki'mi; ko jè Roboam, jè komà na'èn-là xi Abías ki'mi; ko jè Abías, jè komà na'èn-là xi Asa ki'mi; ⁸ ko jè Asa, jè komà na'èn-là xi Josafat ki'mi; ko jè Josafat, jè komà na'èn-là xi Joram ki'mi; ko jè Joram, jè komà na'èn-là xi Uzías ki'mi; ⁹ ko jè Uzías, jè komà na'èn-là xi Jotam ki'mi; ko jè Jotam, jè komà na'èn-là xi Acáz ki'mi; ko jè Acáz, jè komà na'èn-là xi Ezequías ki'mi; ¹⁰ ko jè Ezequías, jè komà na'èn-là xi Manasés ki'mi; ko jè Manasés, jè komà na'èn-là xi Amón ki'mi; ko jè Amón, jè komà na'èn-là xi Josías ki'mi; ¹¹ ko jè Josías, jè komà na'èn-là xi Jeconías ki'mi, ko jña xita 'ndse, k'e nga kiiko kjo'in xita Israel ján i'nde ñánda 'mi Babilonia.

¹² Xi komà iskan k'e nga jye kiiko kjo'in xita ján Babilonia, jè Jeconías, jè komà na'èn-là xi Salatiel ki'mi; ko jè Salatiel, jè komà na'èn-là xi Zorobabel ki'mi; ¹³ jè Zorobabel, jè komà na'èn-là xi Abiud ki'mi; ko jè Abiud, jè komà na'èn-là xi Eliaquim ki'mi; ko jè Eliaquim, jè komà na'èn-là xi Azor ki'mi; ¹⁴ ko jè Azor, jè komà na'èn-là xi Sadoc ki'mi; ko jè Sadoc, jè komà na'èn-là xi Aquim ki'mi; ko jè Aquim, jè komà na'èn-là xi Eliud ki'mi; ¹⁵ ko jè Eliud, jè komà na'èn-là xi Eleazar ki'mi; ko jè Eleazar, jè komà na'èn-là xi Matán ki'mi; ko jè Matán, jè komà na'èn-là xi Jacob ki'mi; ¹⁶ ko jè Jacob, jè komà na'èn-là José. Ko José, jè xi x'in-là komà María; ko jè María, nea-laá komà Jesús xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

¹⁷ Ngats'ii xita jchínga-là Jesús, teñijòn sko ma-ne xi inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham skanda David. Ko jña xita jchínga-là Jesús xi inchrobàt'aà-ne ts'e David skanda k'e nga kiiko kjo'in jña xita Israel ján i'nde ñánda 'mi Babilonia, tikoáá teñijòn sko ma-ne. Ko ngui teñijòn sko ma-ne skanda k'e kits'iin xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

Kii komà k'e nga kits'iin Jesucristo
(Lucas 2:1-7)

¹⁸ K'e nga kits'iin Jesucristo kiis'in komà: María xi nea-là Jesús ko José jña títsajna'ño-là xikjín nga kixan. K'e nga tijk'eè bitsajnakó xikjín, María ki'ya-là

nga ki'ndí 'ya xi it'aà ts'e nga'ño-là Iníma Tsjeè-là Nainá. ¹⁹ José, xi x'in-là komà, nga xita kixi-né, majin-là nga kjosobà tsjá-là jè María, kisikítsjeen nga tà sijkíjna-ne chjoón jè, kò mì yá xita kji'nchré. ²⁰ K'e nga k'oas'ín tsikítsjeen jña kjoa koi, jngoò àkjale-là Nainá tsohóko inga nijña. Kitsò-la:

—José, xi ya nchrobàt'aà-ne tje-là David, ki tsakjoòn-jèn nga bijnakoi María xi chjoón-lè koma, jè ki'ndí xi 'ya, nga'ño ts'e Iníma Tsjeè-là Nainá-né. ²¹ S'ée jngoò-là ki'ndí x'in, kò 'ín-là Jesús k'óin. Koi k'oas'ín k'óin-ne nga jè kochrjetji naxandá-là xi kjoa ts'e jé-là.

²² Ngats'iì kjoa koi, k'oaa s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi it'aà ts'e xita xi kiichja ngajo-là Nainá kjótsee nga kitsò:

²³ Jngoò chjoón xongó, ki'ndí k'oa kò k'oee jngoò ki'ndí x'in xi Emanuel k'óin 'ín-là.

Jè 'ín xi Emanuel tsò, Nainá tijnako-ná tsòyaá-ne.

²⁴ K'e nga jaá-là José, k'oaa s'ín kis'ín koni s'ín kitsò-là àkjale-là Nainá, kiskoétjò María kò chixàn-kò. ²⁵ Tanga mikii tsoyijòkò xíkjín skanda k'e-né nga kits'iin ki'nditjòn-là María. Kò k'oaa s'ín tsibít'aà 'ín-là nga Jesús ki'mì.

2

Kiis'ín komà nga ijchò katsejèn-là Jesús jña xita xi 'ño tjin-là kjoachjine

¹ Jesús kits'iin ya naxandá xi 'mì Belén, nangui xi chja-ne Judea, k'e nga xitaxá ítjòn tjna xi 'mì Herodes ya i'nde jè. Ijchò ján Jerusalén, xi naxandá skò-là Judea, xita xi 'ño tjin-là kjoachjine, xi inchrobà-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi ² nga kjonangui. Kitsò:

—¿Ñánda tjna xitaxá ítjòn-là ts'e xita judío xi jye kits'iin? Ki'yaá jngoò-jen ni'ño ján ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi tsakó nga jye kits'iin. Kò ngajen koi xá kjoij-najen nga jchaxkón-jen.

³ K'e nga kii'nchré Herodes xi xitaxá ítjòn tjna, tà kitsakjòn-né kò ngats'iì xita naxandá Jerusalén. ⁴ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja-là ngats'iì xita skò-là nò'mù kò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés; kiskòangui-là ñánda jts'ín xi Cristo, [jè xita xi xó sijkasén-ne Nainá]. ⁵ Jña xita koi kitsò-là:

—Yaá Belén, naxandá xi chja-ne Judea. K'oaa s'ín tichja xojon xi kiskii jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

⁶ Jñò xi xita Belén 'mì-nò, xi nangui Judá nokjoà-nò, ngàsòn chji-là naxandá-nò koni jña naxandá ítjòn-là nangui Judá, nga yaá kitjojiin jngoò xitaxá ítjòn xi sijkinda naxandá-na Israel.

⁷ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja'ma-là jña xita xi 'ño tjin-là kjochjine nga kiskòangui-là mé nachrjein-ne nga kijtsee ni'ño. ⁸ K'ée kisikasén ján Belén; kitsò-la:

—Tanguio ján, koa ndaà chjinanguio xi it'aà ts'e ki'ndí jè. K'e nga sakò-nò, tiki'nchré-ná mé-ne tikoá kjián katsejèn-là nga skoexkoán koa jeya sijkíjna.

⁹ K'e nga jye kii'nchré xita xi 'ño tjin-là kjoachjine koni s'ín kitsò Herodes, k'ée kii xita koi kò jè ni'ño xi kijtsee ñánda bitjokàtji-ne ts'oi k'oaa s'ín kii ítjòn-là skanda ijchò ñánda tjna ki'ndí jè, kò yaá tsasijna jè ni'ño. ¹⁰ Jña xita xi 'ño tjin-là kjoachjine k'e nga kijtsee ni'ño jè, taxki tsjaá komà-là. ¹¹ K'e nga jahas'en ni'ya jña xita koi, kijtsee ki'ndí kò nea-là María. K'ée chinchaxkò'nchit'aà-là jè ki'ndí kò kijtsee'xkón; jeya kisikíjna. Ikjoàn kiskix'a kaxa-là kò kitsjaà-là ton oro, kò chrjongó-là Nainá kò xkii xi 'ño ndaà jne xi 'mì mirra.

¹² Nga komà iskan kits'ù-là nijñá x̣ṭa xi 'ñó ṭjín-là kjoachjine nga mì ṭi k'oáá s'ín ndiyá kjoj-ne ñánda ṭjina Herodes. Xin ndiyá kii-ne nangui-là.

K'e nga jñá x̣ṭa jchínga-là Jesús ḳiiko ján nangui Egipto

¹³ K'e nga jye kii-ne jñá x̣ṭa xi 'ñó ṭjín-là kjoachjine, jngoò àkjale-là Nainá kisinijñá-là José, kitsò-là:

—Ṭiṣṭj̣in; chjoí jè ki'ndí ḳo nea-là; t'in ján nangui Egipto; yaá ṭjini skanda k'e 'an koxán-lè. Nga jè Herodes xi x̣ṭaxá íṭjòn ṭjina, ḳohótṣji ki'ndí jè nga mejèn-là nga ṣiik'en.

¹⁴ K'eé tsaṣṭj̣en José, k'e nga ṇiṭjen kiskoé jè ki'ndí ḳo nea-là nga kii ján nangui Egipto. ¹⁵ Yaá tsibitsajna skanda k'e nga k'en Herodes. K'oáá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi j̣t'aà ts'e x̣ṭa xi ḳiichj̣a ngajo-là Nainá nga kitsò: “Ya nangui Egipto kichj̣a-là ki'ndi-nà.”

K'e nga kinik'en ndí ixti x'in

¹⁶ K'e nga ḳijṭseè jè Herodes nga jñá x̣ṭa xi 'ñó ṭjín-là kjoachjine kiskòònachan-là, tsí j̣ti komà-là. Ikjoàn kitsjaà òkixi nga ṣiik'en yije ndí ixti x'in xi jò nó ṭjín-là ḳo ngats'ù xi iṣa ki'ndí iṣa kóhoḳji ján naxandá Belén, ḳo ya naxandá indii-là koni s'ín jye kisij̣iin-là mé nachrjein-ne nga ḳijṭseè ni'ño jñá x̣ṭa xi 'ñó ṭjín-là kjoachjine. ¹⁷ K'oáá s'ín tsitasòn 'én xi kitsò Jeremías, x̣ṭa xi ḳiichj̣a ngajo-là Nainá, nga kitsò:

¹⁸ Ya j̣nde Ramá kina'yà jngoò-là x̣ṭa xi tsíkájno ḳo 'ñó ṭiḳjindáya ḳo ṭitsinè; jè chjoón Raquel xi ṭiḳjindáyakeè ndí ixti-là, nga mikii majehikon inima-là nga jye k'en ixti-là.

¹⁹ K'e nga jye k'en Herodes, xi x̣ṭaxá íṭjòn ṭjina, jngoò àkjale-là Nainá kisinijñá-là José ján Egipto. Kitsò-là:

²⁰ —Ṭiṣṭj̣in, chjoí ki'ndí jè ḳo nea-là. T'in j̣ngoò k'a-ne nangui Israel. Jyee k'en jñá x̣ṭa xi ṭjín-ne nga mejèn-là ṣiik'en ki'ndí jè.

²¹ K'eé tsaṣṭj̣en José, ḳiiko-ne ki'ndí jè ḳo nea-là ya nangui Israel. ²² Tanga k'e nga kii'nchré José nga jè ṭihoṭixoma jè xi 'mì Arquelao ya nangui Judea, nga jè ṭjina ngajo-là na'èn-là Herodes, José kitsaḳjòn-né; mì k'oáá s'ín kii. Ján kii j̣nde ñánda 'mì Galilea nga k'oáá s'ín kis'enojmiya-là inga nijñá. ²³ K'e nga ijchò j̣nde jè, yaá tsibitsajna ya naxandá xi 'mì Nazaret. K'oáá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn koni s'ín kitsò jñá x̣ṭa xi ḳiichj̣a ngajo-là Nainá, nga jè Jesús x̣ṭa Nazaret k'oin.

3

'En xi ḳiichj̣a Juan xi kis'ùin bautizar x̣ṭa

(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)

¹ Jñá nachrjein koi j'ù Juan xi kis'ùin bautizar x̣ṭa ya j̣nde j̣t'aà x̣n ñánda nangui kixi choòn, nangui xi chj̣a-ne Judea, nga kisika'bí 'én-là Nainá, ² kitsò: —Ṭiḳájno jé-nò, ḳi ṭi jè binchaatṣji-nò nga jyee ḳjochrañat'aà-nò nachrjein nga jcḥa kó s'ín oṭixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

³ Jè Isaiás, x̣ṭa xi ḳiichj̣a ngajo-là Nainá, k'oáá s'ín kiskii xojon-là xi j̣t'aà ts'e Juan nga kitsò:

Na'yà-là j̣ta-là jngoò x̣ṭa xi 'ñó chj̣a ya j̣nde j̣t'aà x̣n ñánda nangui kixi choòn, nga tsò: “Ṭjandaà ndiyá-là Nainá ya j̣j̣iin inima-nò; kixi ṭiḳj̣ina koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

⁴ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-lá cho camello-né; kò jngoò sincho chrjoa tsibikjá ndáyá-lá. Koá jñá tsojmi xi kiskine, cho langosta-né kò tsjén-lá cho cera xi tjin jjiin iñá. ⁵ Ijchò 'nchré-lá xita xi inchrobà-ne Jerusalén, kò nga kijndá nangui Judea kò ngats'iì naxandá xi yá chrañàt'aà-lá xajngá nandá Jordán. ⁶ K'e nga jye tsafatakòn jé-lá jñá xita, Juan, ikjoàn kis'iin bautizar ya xajngá nandá Jordán.

⁷ K'e nga kijtseé Juan nga kjin xita fariseo kò xita saduceo j'iì nga koma bautizar, kitsò-lá:

—jñò, k'oá s'in ngaya-nò koni tsá tje-lá ye! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aàxin-lá jè kjo'in xi nchrobá machrañàt'aà-nò? ⁸ Ndaà tjin kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaatsji-nò. ⁹ Ki k'oá s'in nikitsjeèn jjiin inima-nò nga bixón: “Ngajen, [mikiì s'e-najen kjo'in nga] yáá inchrobàt'aà-najen tje-lá Abraham.” K'oá xan-nò, Nainá, skanda jñá ndajo koma-lá sikkjatjya-lá nga ixti-lá Abraham koma. ¹⁰ Jè kichayá jyeé kjiinandaà nga kotesòn yá; ngats'iì yá xi 'mì ndaà toò ojà-lá, skanda kò ima-lá, jtisòn-né, ikjoàn sijnchajiin ni'in nga kitì. ¹¹ Xi okixi, 'an kóó nandá s'iin-nò bautizar, mé-ne nga sikkájnoò jé-nò kò mì tì jé kinchatsji-nò. Tanga jè xi nchrobátjinguì-na s'iin-nò bautizar kò Inima Tsjeè-lá Nainá koá kò ni'in. Isáá tjin-lá nga'ño mì k'oá-ne 'an. Skanda mikìì tji'nde-na nga 'an kjikoáa xojté-lá. ¹² Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siitsjeè tje-lá trigo. Kijnchàxkó trigo ya jya ni'nga; kò jè tje paja kijnchajiin ni'in ñanda nga mikìì bits'o nita mé nachrejin-ne.

K'oá s'in komà nga komà bautizar Jesús

(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

¹³ Jesús j'iì-ne Galilea ya xajngá nandá Jordán nga mejèn-lá nga jè Juan s'iin bautizar Jesús. ¹⁴ Tanga jè Juan k'e nga sa itjòn mikìì kòkjeiín-lá, kitsò-lá Jesús: —Aán xi mochjeén-na nga jii s'een-ná bautizar, tanga ngaji, ta saá 'an f'iichòn-ná.

¹⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Tjiì-lè kjondaà, t'een-ná bautizar mé-ne nga k'oas'in sikitasoán kjotixoma-lá Nainá.

K'ée kòkjeiín-lá Juan. ¹⁶ K'e nga jye komà bautizar Jesús, k'e nga jye itjojiin-ne nandá, ikjoàn kitáx'a-lá ngajmii, kò jè Jesús kijtseé Inima Tsjeè-lá Nainá xi inchrobàjen-ne ngajmii, koni kji nise paloma kji; yáá kiskaasòn-lá Jesús. ¹⁷ K'ée kina'ya jngoò-lá 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-ná xan-lá xi 'ño matsjake; tsja tjin-lá takoàn it'aà ts'e.

4

K'e nga jè xita neji kiskoòt'aà Jesús

(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

¹ Jè Inima Tsjeè-lá Nainá kiiko Jesús jngoò i'nde it'aà xin nga jè xita neji skót'aà nga mejèn-lá nga kàtátsji jé.

² Ichán nachrejin kò ichán nitjen tsibijnachjan Jesús kò k'e nga koma iskan jye kjòhojò-lá. ³ Jè xita neji xi ma-lá konachan ijchò kasit'aà chrañà-lá ñanda tijná Jesús, kitsò-lá:

—Tsá kixixi kjoa nga ngaji xi Ki'ndí-lá Nainá 'mì-lè, tjiì-lá okixi jñá ndajo koi nga inchrajín kàtama.

⁴ Tanga Jesús kitsò-lá:

—Tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Mitsà tà koi tsojmì xi ma chine kitsakon-ne xita, tikoáá kitsakon-ne nga yije 'én xi chja Nainá.”

⁵ Jè xita neji kiiko Jesús ya Naxandá-la Nainá xi xó kitjaàjiin-ne [ñánda 'mì Jerusalén]; kisikíjnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji. ⁶ Kitsò-la:

—Tsà kixiú kjoa nga ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tikatjengui yijo-lè, nga k'oaá s'in tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò:
Nainá koi xá-la àkjalè-la it'aà tsiji,
nga ko tsja tsoba'ño-lè,
mé-ne nga nijngoò ndajo satíngui-ne ndsokoi.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Tikoáá tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Ki k'oaá s'in chít'il Na'èn-ná xi Nainá.”

⁸ Ijngoò k'a jè xita neji kiiko Jesús isòn nindoò xi 'ño 'nga kji, koa tsakó yije-la ngats'ì naxandá xi tjín isò 'nde ko kjoajeya-la jña naxandá. ⁹ Kitsò-la:

—Nga jji tsjaà yije-lè naxandá koi, tsà kosixkó 'nchit'aà-ná ko jeya sikíjna-ná.

¹⁰ K'ée kitsò Jesús:

—Tixin xita neji, tsit' aaxin-ná. Nga k'oaá s'in tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Jeya tikijni Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la; tà jè tajngoò tikitasòn-la.”

¹¹ K'ée kii jè xita neji, tsasit'aaxin-la Jesús. Ikjoàn ijchò àkjalè-la Nainá xi kisìs'in-la Jesús.

Kii komà nga kii síxajiin-la xita Galilea Jesús

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² K'e nga kii 'nchré Jesús nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita ndayá tjina'ya, kii ijngoò k'a-ne ya i'nde-la ñánda 'mì Galilea. ¹³ Tanga mì ya tsibijna ñánda 'mì Nazaret; ján kii kija ñánda 'mì Capernaum, jngoò naxandá xi kijnandii ndáchikon ya i'nde xi chja-ne Zabulón ko Neftalí. ¹⁴ K'oaá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiskii Isaiás xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁵ Jè nangui xi ts'e Zabulón ko jè nangui xi ts'e Neftalí,
ya ndiyá xi fi indii ndáchikon,
ján xijngoaà xajngá nandá Jordán ya nangui Galilea,
ñánda tjín xi mitsà xita judío.

¹⁶ Jña xita naxandá koi xi tjijño kjohitsjeèn-la,
kijtseè jngoò ni'in xi 'ño tse kji,
koa jña xita xi ya tjímaya ndiyá-la kjoabiyaà,
kjohiseèn kjohitsjeèn-la.

¹⁷ K'ée tsibits'ia Jesús nga kiichjaya 'én ndaà-la Nainá. Kitsò:

—Tikájno jé-nò, kii ti jé binchaatsji-nò nga jyeé kjöchrañat'aà-nò nachrjein nga jchaa kós'in otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

Kii kis'iin Jesús nga ñijòn xita kiichja-la xi ma-la sik'en tìn

(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

¹⁸ K'e nga tifa Jesús ya indii ndáchikon ts'e Galilea, kijtseè jò xita xi 'ndse ma, jngoò xi 'mì Simón ko tjè-ne xi 'mì Pedro, ko xi ijngoò, jè xi 'mì Andrés. Jña xita koi xi sik'en tìn. K'e nga nchisíkatjen-jiin-ndá na'ya-la, ¹⁹ Jesús kitsò-la:

—Chrohótjingui-ná, 'aán tsjaà-nò xá nga kixkóya xita xi 'an kjit'aà-na koni s'in maxxóya tìn.

²⁰ Jña xita koi nitoón kisikájna na'ya-la nga kiitjingui-la Jesús.

²¹ Isa xijngoaà isa Jesús kijtseè ngui jò xita xi tikoá 'ndse ma-ne; jngoò xi 'mì Jacobo, ko xi ijngoò, Juan 'mì; ixti-la Zebedeo. Yaá titsaya chitso ko na'èn-la.

Nchibindaàya jǎ̀nà nà'ya-la. Jesús kiìchja-la nga jǎ̀nà kojmeiikò. ²² Xità koi nǎ̀toón kisikájna chitso-la kò nà'èn-la nga kiìtjǎngui-la Jesús.

Kiì kis'iin Jesús nga kǎ̀n xità tsakóya-la
(Lucas 6:17-19)

²³ Jesús tsajmeè kóhokji nangui Galilea, tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga íngó íngó naxandá. Kiìchjaya 'én ndaa-la Nainá koni s'in otíxoma Nainá; tǎ̀koá kisindaà-ne ngats'iì ch'in xi tǎ̀n-la xità nga xkǎ̀ xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-la. ²⁴ Kina'yà-la Jesús kóhokji ya i'nde ñánda 'mì Siria, koá j'iikò-la xità xk'én xi kǎ̀n skaya ch'in tǎ̀n-la, jǎ̀nà xi ijòjno ijòt'aà yijo-la kò xità xi ch'in neǎ̀i tǎ̀jǎ̀n inǎ̀ma-la, kò tǎ̀n xi ch'in biyaàxín tǎ̀n-la, kò xità xi mì kǎ̀ ndaa ma sihiníyá yijo-la. Jesús kisindaà-ne ngats'iì xità koi. ²⁵ Kǎ̀n xità xi ya i'nde-la Galilea kiìtjǎngui-la, kò jǎ̀nà xità naxandá xi te ma-ne (xi 'mì Decápolis), kò jǎ̀nà xità naxandá Jerusalén kò naxandá xi i'nga xi ya chja-ne nangui Judea, kò xi chja-ne xijngoá xǎ̀ngá nandá Jordán.

5

Kiì kitsò Jesús nga kiìchjaya ya isò'nga nindoo

¹ Jesús, k'e nga kǎ̀tsee ngats'iì xità xi kǎ̀n ma-ne, kiìmjǎ̀n-jno ya isò'nga nindoo koá yaá tsibǎ̀jna. Jǎ̀nà xità xi kota'yàt'aà-la ijchò kinchat'aà-la. ² Jesús k'eé tsakóya-la kitsò-la:

Kjondaà xi sakó-la jǎ̀nà xità k'e nga mé kjoa tǎ̀sǎ̀jǎ̀n
(Lucas 6:20-23)

³ —Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi machiya-la nga mochjeén-la kjondaà-la Nainá; xità koi, jyeé ts'e ngats'iì kjondaà xi tǎ̀n ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmǎ̀i nchrobá-ne.

⁴ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi kjindáya; Nainá sǎ̀jǎ̀n-takón-né.

⁵ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi indaàjǎ̀n tǎ̀n inǎ̀ma-la; jǎ̀nà tjoé-la nangui xi Nainá jye k'oas'ín kitsò nga jǎ̀nà tsǎ̀j kǎ̀tjò-la.

⁶ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi 'ńó mejèn-la nga kǎ̀tasòn xi kjoa kixǎ̀ xi Nainá sǎ̀jé; Nainá kǎ̀sǎ̀kò nga kǎ̀tasòn kjoa koi.

⁷ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi mahǎ̀mǎ̀keé xità xi kǎ̀j'eǎ̀; Nainá kohǎ̀mǎ̀keé ngajo-ne jǎ̀nà xità koi.

⁸ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi tsjeé tǎ̀n inǎ̀ma-la; jǎ̀nà xità koi, jǎ̀nà-né xi skoexkon Nainá.

⁹ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi sǎ̀kǎ̀jna'nchán kjoa; Nainá ki'ndí-laá kǎ̀tso-la.

¹⁰ Mé tà ndaa-la jǎ̀nà xità xi kǎ̀j'ín tǎ̀n-la nga fitǎ̀ngui kondra-la xità, koi kjoa-la nga ndaa sǎ̀kǎ̀tasòn xi kjoakixǎ̀. Xità koi, jyeé ts'e ngats'iì kjondaà xi tǎ̀n ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmǎ̀i nchrobá-ne.

¹¹ Mé tà ndaa-nò k'e nga jǎ̀nà xità ch'o kǎ̀tso-nò nga kotít'aà-nò kò k'e nga ch'o sǎ̀jǎ̀n-nò, kò k'e nga 'én ndiso tsǎ̀t'ín-nò xi kjoa ts'an. ¹² Tsja t'è-là inǎ̀ma-nò, koá tsja t'è-là takón. Jǎ̀nò, tseé kjondaà tjoé-nò ján ngajmǎ̀i. Mǎ̀tsà tà jǎ̀nò xi otǎ̀nikò-nò. K'oá tǎ̀s'ín kinikò jǎ̀nà xità xi kiìchja ngajo-la Nainá xi chinchima ítǎ̀jón-nò.

Kiìs'ín kǎ̀chjeén naxǎ̀ kò ni'ín xi tǎ̀n isò'nde
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ Jǎ̀nò, k'oá s'ín गया-nò koni tsà naxǎ̀ xi mochjeén-la xità isò'nde. Tǎ̀nga tsà jè naxǎ̀ mì tǎ̀ kǎ̀ sǎ̀jǎ̀nchra-ne tsojmǎ̀, k'ó tǎ̀s'ín kǎ̀chjeén-ne? Mǎ̀ tǎ̀ mé chǎ̀j-la; xǎ̀tseèn-ne kò yaá kǎ̀nchané xità.

¹⁴ 'Jñò, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà ni'ín xi mochjeén-la xita isò'nde. Tsà jngoò naxandá xi isò'nga nindoò kijna, mìkìl koma kijná'ma. ¹⁵ K'e nga jngoò ni'ín sit'aí, mìtsà ya sijnanguì kaxá. Yáá sijná ñánda 'nga choòn, mé-ne nga kohiseèn yiye-la xita xi títasajnaya ni'ya. ¹⁶ Koni ni'ín xi shiseèn-la xita, k'oaá s'ín ndaà tìjchá yijo-nò nguixxon xita xi k'ejí, mé-ne jña xita koi, jeya sùikijna Na'én-nò xi Nainá xi tijná ngajmìl k'e nga skoe-nò nga ndaà títasà'nè.

Kiis'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁷ 'Jñò, kì k'oaá s'ín nìkìtsjeèn: mìtsà koi xá j'i-na 'an nga kochrjekànguia jè kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò jè xi tsakóya xita xi kùichja ngajo-la Nainá. Tà saá j'i sijnogò-ná 'én xi tít'aà kjotixoma. ¹⁸ Qkixii xi xan-nò, koni tijn nachrjein kijná-isa isò'nde kò ngajmìl, nímé xi tjàxin-la jè kjotixoma, nijnogò punto kò nijnogò letra tjàxin-la, skanda kóni nga kojngòò yiye kjoa xi tít'aà kjotixoma. ¹⁹ Jè xita xi mìkìl sikitason koni s'ín tichja kjotixoma, nas'ín 'ño chiba tichja, kò k'oaá s'ín okóya-la xita, k'oaá tís'ín 'ño chiba jcha-la ya jjiin naxandá xi jè otixoma-la xi ngajmìl nchrobá-ne. Kò jè xita xi sikitason kjotixoma-la Nainá kò k'oaá s'ín okóya-la xita xi k'ejí, jè xita jè, jè xi 'ño 'nga kijná ya jjiin naxandá xi jè otixoma-la xi ngajmìl nchrobá-ne. ²⁰ Qkixii xi xan-nò, tsà mìkìl isa ndaà sikitason kjoakixi koni jña xita fariseo kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mìkìl kùtjás'én-jñoò ñánda tìhotixoma jè xi ngajmìl nchrobá-ne.

*Kiis'ín tijn it'aà ts'e kjoajti
(Lucas 12:57-59)*

²¹ 'Jñò jye kina'yà koni s'ín kì'mì-la jña xita jchínga-nò: “Kì xita nìk'eèn; nita yá-ne xi xita sùik'en, kjo'in s'e-la.” ²² Tanga 'an k'oaá xan-nò, tsà jngoò xita xi kojtikeyè 'ndse, s'eé-la kjo'in. Jè xi ch'o kítóso-la 'ndse, xitaxá tsjá-la kjo'in. Kò jè xi 'ndse kítóso-la: “Ngaji nímé chji-lè”, ok'in-la nga ján kjoì jjiin ni'ín ts'e j'nde kjo'in.

²³ 'Tsà k'e nga kíkoi tsojmì kjotjò-lè nga Nainá k'oi-la ya j'nde tsjeè-la, koa ya kòjitsjeèn-lè nga jè 'ndsi tjin-la kondra tsiji, ²⁴ tìkìtsajnei tsojmì kjotjò-lè ya j'nde tsjeè, ijkjoan tìkìtsi'ba-la 'ndsi kò k'ee koma sikitajnei tsojmì-lè.

²⁵ 'Tsà tjin xita xi kohongui-lè nga kjiiko-lè ni'ya osen, k'e nga tjaaya ndiyá, nitoón jchibàndaà-nò, mé-ne nga mì ya kjiiko-lè nguixxon xitaxá, kò jè xitaxá mì ya tsjá-la kindá jña policia nga mì ndayá kjiiko-lè. ²⁶ Qkixii xi xan-lè, mì tì kii koma kitiyo-ne ndayá skanda k'e nga kichjiti yijo-lè nga yiye xi sùjé-lè xitaxá.

Kiis'ín tjin ts'e kjoa chijngui

²⁷ 'Jñò, jye kina'yà koni s'ín kì'mì-nò kjòtsee: “Kì kjoa chijngui 'nè.” ²⁸ Tanga 'an k'oaá xan-nò, nita yá-ne xi kotsejèn-jno jngoò chjoón nga fahajiin-la, jye kjoa chijngui tís'ín koni tító inima-la.

²⁹ 'Tsà jña xkoòn kixi ótsji jé-nò, tìnachrjeè; kjiin tìkatsjoò. Isaá ndaà-ne tsà chija jngoò xkoòn mì k'oaá-ne tsà ya kixojjìl yiye yijo-nò ya jjiin ni'ín ya j'nde kjo'in. ³⁰ Tsà jña ndseji kixi ótsji jé-nò, tichátjòn; kjiin tìkatsjoò. Isaá ndaà-ne tsà chija jngoò ndseji mì k'oaá-ne tsà ján kjoì yijo-nò jjiin ni'ín ya j'nde kjo'in.

*Kiis'ín tjin kjotixoma it'aà ts'e xita xi tsjeiin xikjín
(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)*

³¹ 'K'oaá tís'ín kis'enojmì kjòtsee, nita yá xita-ne xi mejèn-la tsjín chjoón-la, itjòn tjàmìl'nga xojòn xi tsjeiin-ne xikjín xita. ³² Tanga 'an k'oaá xan-nò: tsà

ingoo x̱iṯa x̱'in xi tsjín chjoón-la, tsà mìtsà kjoa chjingui ṯis'in jè chjoón, jè x̱'in-la ṯibit'in-la nga kjoa chjingui ḵaṯas'in chjoón. Jè chjoón, k'e nga ḵixan ìjngoo k'a-ne, jè x̱'in xi ḵixan-ko, ṯikoaá jye kjoa chjingui ṯis'in.

Kiis'in ṯjín it'aà ts'e 'én xi nokjoá nga Nainá ṯibèe

³³ Ṯikoaá jye kina'yà koni s'in ki'mì-la j̱ẖa x̱iṯa j̱chinga-ná: “K'e nga bixón: ṯibèe Nainá, ḵi chonachan-jèn, ṯikitasòn 'én-nò.” ³⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: K'e nga 'bioò 'én-nò, ingoo k'aà ḵi yá xi ṉiḵjina ítjòn. Ḵi k'oas'in bixón: “Ṯibèe ngajm̱i.” Nga jè ngajm̱i, jè íxile ḵjoṯixoma-la Nainá. ³⁵ Ṯikoaá ḵi bixón-jèn: “Ṯibèe isò'nde”, nga jè nangui, yáá nchasòn ndsoko Nainá. Ṯikoaá ḵi bixón-jèn: “Ṯibèe naxandá Jerusalén”, nga jè naxandá jè, ts'eé Xitaxá Ítjòn xi Nainá. ³⁶ Ṯikoaá ḵi skoò ṉiḵjina ítjòn k'e nga mé 'én xi 'bioò. Nga m̱iḵi koma-nò nga sijm̱a o s̱ichroba ingoo tsja skoò. ³⁷ Tà k'oaá s'in ṯinókjoa “jon”, o xi “majin”. J̱ẖa 'én xi ḵjisòn, yáá nchrobá-ne it'aà ts'e x̱iṯa neji.

Kiis'in ṯikoo j̱ẖa x̱iṯa xi ch'o s̱iko-nò
(Lucas 6:29-30)

³⁸ Jye kina'yà koni s'in ki'mì-nò ḵjòtseé: “Tsà yá xi kochrje ingoo x̱koìn, ṯinachrjeé ngajo-ne ts'e. Ko tsà yá xi skoetoòn-lè nga skónájen ingoo ṉi'ñoi, cẖjínájen ngajo-ne ts'e.” ³⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò: Ṯikjeiín-la x̱iṯa ts'en. Tsà ingoo x̱iṯa xi s̱ijts'iin-t'aà ḵjioòn kixi, ṯikoaá ṯjii-là xi ngobà nga ḵat'eé-la. ⁴⁰ Tsà ingoo x̱iṯa ḵohòngui-nò nga mejèn-la skoé nachro-nò, ṯikoa ṯjii-là nachrokisòn-nò nga ḵatakjoé. ⁴¹ Tsà ingoo x̱iṯa xi ḵjò'ño s'in-nò nga s̱iḵajen ingoo hora-nò ch'a-la nga onguíko-là, jò hora is̱a ḵjiin tanguíko-là. ⁴² Tsà yá x̱iṯa xi s̱ijé-nò tsojm̱i, ṯjii-là; ko tsà ingoo x̱iṯa xi mejèn-la sḵiñat'aà-nò tsojm̱i, ḵi 'mì-la: m̱iḵi koma.

Kó s'in s̱ikoo j̱ẖa x̱iṯa xi majtikeè-nò
(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ Ṯikoaá jye kina'yà koni ki'mì-nò ḵjòtseé: “Ṯitsjacha x̱iṯa x̱inguioo ko ṯijticha kondra-nò.” ⁴⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: Ṯitsjacha j̱ẖa xi kondra-nò, ṯichikon-t'ioòn j̱ẖa xi cẖja'on-ko-nò, ndaà ṯikoo j̱ẖa xi j̱tikeè-nò, ṯitsi'batjio j̱ẖa xi ch'o tsò-nò ko j̱ẖa xi ch'o s̱iko-nò. ⁴⁵ Tsà k'oas'in s'een, ḵi'ndi-la Nainá xi ṯjna ngajm̱i koma; Nainá s̱ihiseèn-la ndobá-la ts'oi x̱iṯa xi ndaà ko xi m̱i ḵi ndaà; ṯikoaá Nainá s̱ik'a-la j̱tsi j̱ẖa x̱iṯa kixi ko xi mìtsà x̱iṯa kixi. ⁴⁶ J̱ẖò, tsà tà j̱ẖa matsjacha x̱iṯa xi matsjakeè-nò, ṉi mé ḵjondaà xi s'e-nò; nga k'oaá ṯis'in j̱ẖa x̱iṯa xi s̱iḵicẖjiti tsojm̱i ts'e Roma. ⁴⁷ Tsà tà j̱ẖa x̱iṯa x̱inguioo xi 'ndsè chiba s̱ixat'aà, ɜa k'oaá ma-nò nga 'ño ndaà ṯitsa'nè?; nga ṯikoaá j̱ẖa x̱iṯa xi m̱iḵi beèxkon Nainá, k'oaá ṯis'in. ⁴⁸ J̱ẖò, ngui ḵjoakixi t'een, koni jè Ṉa'en-ná xi ṯjna ngajm̱i nga ngui ḵjoakixi s'in.

6

Kiis'in t'een k'e nga k'oi-la ḵjondaà x̱iṯa

¹ K'e nga ndaà ṯjín kjoa xi 'nè, ṯikindako-nò yijo-nò; ḵi tà k'eé k'oa 'nè k'e nga nguixkon x̱iṯa, tsà tà jè xi mejèn-nò nga skoe-nò x̱iṯa xi ḵj'ejí. Tsà k'oas'in s'een, Ṉa'en-ná xi ṯjna ngajm̱i m̱iḵi s̱ichikon-t'in-nò. ² K'e nga ingoo ḵjondaà k'oi-la x̱iṯa ima, ḵi ḵi ḇeṉojm̱i-là ngats'iì x̱iṯa xi ḵj'ejí, koni s'in x̱iṯa xi jò isèn ṯjín-la yá ṉi'ya ingo sinagoga ko yá ndiyá nga tsja ḵjoṯjò-la tsojm̱i x̱iṯa; tà jè xi mejèn-la nga skoe yije x̱iṯa. Tanga okixi xi xan-nò, j̱ẖa x̱iṯa xi k'oas'in s'in, jyeé ṯjín-la cẖjì-la [nga nguixkon x̱iṯa. M̱i ṯi mé s̱ichikon-t'in-ne Nainá.] ³ K'e nga tsà tsojm̱i k'oi ḵjoṯjò-la x̱iṯa ima, mochjeén-né nga m̱i yá x̱iṯa xi skoe; ṉi

jè skoe xi 'ñó amigo chibá. ⁴ Tjà'ma-là jè kjondaà-nò; k'e nga jè Na'èn-ná skoe jè xi kjoa'ma, jè tsjá-nò chjí-nò.

Kiís'in t'een k'e nga bitsi'ba-lá Nainá
(Lucas 11:2-4)

⁵ 'K'e nga bitsi'ba, kì k'oáá 'nè koni s'in xita xi jò isén tjín-la. Jñà xita koi, k'e nga bitsi'ba-lá Nainá, tsjakee-né nga bincha kixi ya ni'ya ingo sinagoga ko ya chrjangui-lá ndjtsin ñánda kjin xita kotsejèn-la nga Nainá bitsi'ba-lá. Xi okixi k'oáá xan-nò, jñà xita koi, jyeé tjín-la chjí-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sjiichikon-t'in-ne Nainá.] ⁶ Tanga k'e nga mejèn-lè nga kítsi'ba-lá Na'èn-ná, tjtás'jin ni'ya-lè, tichjoi xotjoa-lá ni'ya-lè, ikjoàn tijé-lá kjondaà-lá Na'èn-ná xi ya tajngoò tjina'mako-lè. Jè Na'èn-ná tsjá-lè chjí-lè nga jè tibeé xi kjoa'ma.

⁷ 'K'e nga bitsi'ba, kì taxkì kjin 'én nokjoà, koni s'in xita xi mikii beèxkon Nainá. K'oáá s'in síktsjeèn nga kjin 'én kichja-lá Nainá, isaá ndaà kji'nchré-lá.

⁸ Kì k'oáá 'nè koni s'in jñà xita koi; jè Na'èn-ná jye tjiin-lá mé xi mochjeén-nò k'e nga tikj'eè nìjèt'aà-là. ⁹ K'e nga bitsi'ba, kiís'in tìnókjoa:

Na'èn-najen xi tijni ngajmii,
kátayaxkón-lá kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

¹⁰ Kátjanchrobá kjotixoma-lè,

k'oas'in kátama jìt'aà nangui koni s'in mejèn-lè nga koma,
koni s'in ma ján ngajmii.

¹¹ Tjii-najen i'ndeí jè njño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchiòn.

¹² Tijcháat'aà-najen jé-najen koni s'in njcháat'aà-lajen jñà xita xi ch'o síko-najen.

¹³ Kì kii biì'ndi yá xi mejèn-lá nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

Tikinda-najen xi it'aà ts'e xita neji.

Nga tsjii kjotixoma, tsjii nga'ño kò tsjii kjoajeya nita kjé-ne. K'oas'in kátama.

¹⁴ Tsá jñò sjicháat'aà-lá jé-lá xita xi k'ejí, tikoáá jè Na'èn-ná xi tjina ngajmii sjicháat'aà-nò jé-nò. ¹⁵ Tanga tsá jñò mikii sjicháat'aà-lá jé-lá xita, tikoáá Na'èn-ná mikii sjicháat'aà-nò jé-nò.

Kiís'in t'een k'e nga bitsajnachjan

¹⁶ 'K'e nga bitsajnachjan, kì k'oáá 'nè koni s'in jñà xita xi jò isén tjín-la nga síkajtiya isén-la, mé-ne nga skoe-ne xita nga ba tjín-la nga títajnachjan. Xi okixi, k'oáá xan-nò, jñà xita koi, jyeé kitjoé-lá chjí-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sjiichikon-t'in-ne Nainá.] ¹⁷ Tanga jñò, k'e nga bitsajnachjan, kì k'oáá 'nè. Ta saá tanjinoò isén-nò kò tasi'a tsjaskoò, ¹⁸ mé-ne nga mikii skoe-nò xita tsá títajnachjan, kò jè Na'èn-ná xi tjina'mako-nò, tã jè xi tibeé. Jè sjiichikon-t'in-nò.

Kjoa nchiniá xi tjin ján ngajmii
(Lucas 12:33-34)

¹⁹ Jñò, kì tsojmi kjin binchatjò jìsò'nde; bits'on-né kò makixo-né kò jñà xita síchijé. ²⁰ Ta saá ján ngajmii tjinchatjò tsojmi. Ján ngajmii mikii bits'on kò mikii makixo tsojmi; tikoáá tsjin xita chijé. ²¹ Ya ñánda kinchatjò tsojmi-nò, tikoáá yaá síktsjeèn inima-nò.

Kós'in mochjeén xkoaán
(Lucas 11:34-36)

²² Jñà xkoaán, jè ma ni'in xi síhiseèn-lá yijo-ná. Koi kjoa-lá k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-lá yijo-ná; ²³ tanga tsá mikii ndaà tsejèn-lá xkoìn, tikoáá kóhokji yijo-lè, tà jñò choòn-lá. Nga tjiñò-lá kjohitsjeèn-lè tikoáá ngui tà jñò choòn-lá yijo-lè.

Yá xi koma nei-lá xítá xi 'ñó matsjakeè tòn
(Lucas 16:13)

²⁴ Njingoò xítá xi jò koma nei-lá nga sùxá-la. Tsà jò koma nei-lá, jngoò kojtikeye kò jngoò kotsjakee; jngoò ndaà kjit'aà-la kò ch'o sùkò xi jngoò. Jñò, tsà kjoa nchíná sùs'in-là, mìkù kòs'in-lá kjoa ts'e Nainá.

Kòs'in skindá Nainá jñá xi ìxti-lá ma
(Lucas 12:22-31)

²⁵ 'K'oaá xan-nò, kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee, xi s'ioo, nga sijchá yijo-nò, kò mé nikje xi chikjá. ¿A mì 'ya-jèn k'e nga titsajnakoaán ì isò'nde tjin-isa kjoa xi isa 'ñó chjì-lá mì k'oa-ne koni tsojmì xi ma chine? Tikoáá yijo-ná, tjin-isa kjoa xi isa 'ñó chjì-lá mì k'oa-ne koni jè nikje xi chikjá. ²⁶ Chitsejèn-là nise xi tjíma jjiin isén; mì jnoó 'beé; mì njjin majchá-lá kò mì ni'nga tjin-lá ñánda bincháxkò njjin-lá; tanga jè Nà'en-ná xi tjina ngajmù tsjá-lá tsojmì xi kine; kò jñò, isaá chjì-nò mì k'oa-ne jñá nise. ²⁷ Jñò, nas'in takó 'ñó sùkájnoò, nì itsé koma sùkatonè-là nachrjein-nò koni s'in tjindaà-lá Nainá.

²⁸ ¿Mé-ne nùkájno-nò xi it'aà ts'e nikje xi chikjá? Chitsejèn-là naxó lirio xi majchá jjiin ijñá; mìkù sùxá kò mìkù ma-lá faña nikje. ²⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xítá jeya, mì k'oaá kjoàn nikje xi tohòkjá koni kjoàn jñá naxó nga ndaà kjoàn. ³⁰ Nainá, k'oaá s'in ndaà kjoàn s'in xkà ijñá, xi jngoò nachrjein titsajnakon kò xi ma nchijòn kotsjòjjiin ni'in. Jñò xi xítá 'mì-nò xi mìkù ndaà mokjeiin-nò, ¿a mìtsà isa nùtòn tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ³¹ Kì makájno-nò, kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé?, kò ¿mé xi s'ioáá? kò ¿mé nikje xi chikjá?” ³² Nga yije tsojmì koi, k'oaá tjin xi ótsji jñá xítá xi mìkù mokjeiin-lá it'aà ts'e Nainá. Tanga jñò tjinaá-nò Nà'en xi tjina ngajmù xi jyeé tjiiin-lá nga mochjeén-nò ngats'ì tsojmì koi. ³³ Ítjòn tìnchàtsjioò kjoa ts'e Nainá koni s'in otixoma kò kjoakixi-lá; ngats'ì tsojmì xi mochjeén-nò tà tjoésòn-nò. ³⁴ Kì makájno-nò mé kjoa xi s'e nchijòn-lè; nga nchijòn-lè, s'ee-nò kjoa xi kòkájno-nò; tà koi kjoa tikájno xi tjin nachrjein j'ndeji.

7

Mì kù koma jñá sikindáá jé-lá xítá xinguiáá
(Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ Kì kjo'in 'biil-lá xítá xinguió kjoa ts'e jé-lá mé-ne nga mì kjo'in tjoé-nò kjoa ts'e jé-nò. ² Koni s'in k'oi-lá kjo'in xítá xi k'eií, k'oaá tìs'in tjoé ngajo-nò kjo'in. Jè chiba xi sichibaya-lá xinguió, tije kochiba ngajo-nò. ³ ¿Mé-ne jé-lá xinguii nùkindá-ne kò tsiji mìkù nùkindi? ¿Mé-ne chitsejèn-lá jè tjé xi kjinangui xkòn xinguii, kò jè yá chiso xi kjinangui xkoiin mìkù chitsejèn-lá? ⁴ Tsà yá chiso kjinangui xkoiin, ¿a koma k'oiin-lá xítá xinguii: “Tjiin'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin”? ⁵ Ngaji xi jò ma isén-lè, ítjòn tìnachrjekàngui chiso xi kjinangui xkoiin mé-ne nga ndaà kotsejèn-lè, ìkjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkòn xinguii.

⁶ Tsojmì tsjéè xi ts'e Nainá, kì nañá 'biil-lá mé-ne nga mì ya sùkáfát'aà-lè kò ya skine-lè. Kò jè ndátòn chjì xi nikjiin, kì chinga nikatjen-lá mé-ne nga mì ndsojó kìnchanè-ne.

Kó s'in sijé-lá Nainá k'e nga mé xi mejèn-ná
(Lucas 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Tijé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tìnchátsjioò Nainá, sakó-nò; tìnókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skíx'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ⁸ Ngats'ìi xità xi sijé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakó-la kò jè xi chjæt'aà-la Nainá, táx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

⁹ 'Jño xi xità jchínga 'mì-nò, tsà inchrajín sijé-nò ixti-nò, ¿a ndajoó k'oi-là? Majìn. ¹⁰ Koá tsà tìn sijé-nò, ¿a yeé k'oi-là? Majìn. ¹¹ 'Jño nas'ín xità xi ch'o 'nè, ma-nò 'bii-là ixti-nò tsojmì xi ndaa kjoàn. Jè Na'èn-nò xi tìjna ngajmù, isaa nìton sìis'in-nò nga tsjá-nò tsojmì xi ndaa kjoàn tsà jño sijét'aà-là.

¹² 'Nita mé kjondaà xi mejèn-nò nga sijkò-nò xità, k'oaá tjs'ín tìkò ngajo-nò. K'oaá s'ín tichja kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xojon-la xità xi kùchja ngajo-la Nainá.

Kó kji xotjoa xi kítjás'én

(Lucas 13:24)

¹³ 'Títjás'igòn jè xotjoa xi 'nchrèya kji. Jè xotjoa kò jè ndiyá xi 'ño tiyà, ndiyá-la kjo'in-né. Kjìn xità xi ya fahas'en. ¹⁴ Kò jè xotjoa kò ndiyá xi 'nchrèya choòn, ndiyá-la kjoabinachon-né, kò chiba xità matsji-la.

Kó s'ín jchaxkoaán xità it'aà ts'e xá xi s'ín.

(Lucas 6:43-44)

¹⁵ 'Ndaà tìkindaa yijo-nò it'aà ts'e xità ndiso xi tsò nga 'én-la Nainá sika'bí. K'e nga f'ìikon-nò jña xità koi, imà kjoaá s'ín koni orrè tanga inìma-la, tsején ts'eén 'ya. ¹⁶ 'Jño jchaxkoòn xità koi it'aà ts'e xá xi s'ín. K'oaá ngaya-la koni jngoò yá xi ndaa toò ojà-la. Jè toò uva, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. Tìkooá jè toò ìkò, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. ¹⁷ Ngats'ìi yá xi ndaa kjoàn, ndaa toò ojà-la. Tanga jè yá xi mìkii ndaa kjoàn, mìkii ndaa toò xi ojà-la. ¹⁸ Jngoò yá xi ndaa kji, mìtsà ch'o kjoàn toò xi ojà-la. Koá jè yá xi ch'o kji, mìkii ojà-la toò xi ndaa kjoàn. ¹⁹ Nga yije yá xi mìkii ojà-la toò xi ndaa, satèsòn-la ìkjoàn sìrchájìin ni'ín nga kiti. ²⁰ K'oaá s'ín jchaxkoòn xità koi it'aà ts'e xá xi s'ín.

Yá xità xi kjoahas'en-jìin ñánda nga Nainá tìhotxoma

(Lucas 13:25-27)

²¹ 'Mitsà tà ngats'ìi xità xi tsò-na: "Na'èn, Na'èn", kjoas'en-jìin jè kjotixoma-la ngajmù. Tà jña xità xi kjoas'en-jìin xi sikitason koni s'ín mejèn-la Na'èn-na xi tìjna ngajmù. ²² K'e nga kijchò nachrjein, kjìn xità kítso-na: "Na'èn, Na'èn, ngajen kinokjoàya-nájen 'én-lè xi it'aà tsiji. Nga koó 'ín-lè ki-nachrjekajìin-nájen inìma ch'o-la neji xi mìkii ndaa; tìkooá kjìn kjojkón ki'nè-jen xi ndaa tìjín." ²³ K'ée k'oa xán-la: "Mìkii bexkon-nò. Tìnchat'aàxìn-ná jño xi ch'o ki'nè."

Mé xi ngaya-la jña xità xi sikitason 'én-la Jesús kò xi mìkii sikitason.

(Lucas 6:47-49; Marcos 1:22)

²⁴ 'Jè xi 'nchré koa sikitason 'én-na koni xan-la, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò xità xi tìjn-la kjohítsjeèn; yaá bindaàson ni'ya-la ñánda naxi choòn. ²⁵ 'Ba jtsi; 'ba tjoxkón; f'ìi xajngá nandá xi fahanè ni'ya; nì mé xi ma-la nga ndaa tìjindaà jè ni'ya, yaá kijnason ñánda naxi choòn. ²⁶ Tanga nita yá-ne xi 'nchré 'én-na kò mìkii sikitason, k'oaá ngaya-la koni jngoò xità xi tsjìn-la kjohítsjeèn; yaá bindaàson ni'ya ñánda jncha tsoim. ²⁷ 'Ba jtsi; 'ba tjoxkón; f'ìi xajngá nandá yaá bixòña ni'ya jè; mì tà k'oaá kji kjoa xi ma k'e nga bixòña.

²⁸ K'e nga jye kùchja Jesús, ngats'ìi xità xi tìtsajna, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya. ²⁹ K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xità xi 'ño tìjn-la kjotixoma, mìtsà k'oa's'ín tsakóya koni xità xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés.

8

Kii komà nga kjòndaà jngòò-ne xita xi tìbindojo chrjoa yijo-la
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

¹ K'e nga itjojen-ne Jesús ya isò'nga nindoò, kjìn xita j'iitjingui-la. ² Jngòò xita xi tìbindojo chrjoa yijo-la ijchòkon koa tsasixkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-nà ch'in xi tjin-na.

³ Jesús, k'eé tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne yijo-lè.

K'e nga okitsò Jesús, nitoón kjòndaà-ne. ⁴ K'eé kitsò-la Jesús:

—Tiná'yi, kì yá xita xi bènojmi-la. T'in nánda tijnà nò'mii, takó-la yijo-lè nga jyeé kjòndaà-ne; koa jch'i kjotjò-lè, tsojmi xi sjé kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga kàtèè-ne jña xita nga jyeé kjòndaà-ne ch'in-lè.

Kii komà nga kjòndaà-ne chi'nda-la xi xita sko-la soldado
(Lucas 7:1-10)

⁵ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Capernaum, jngòò xita sko-la soldado ts'e Roma ijchòkon, kisijé-la kjòndaà. ⁶ Kitsò-la:

—Na'èn, xita chi'nda-na kijna-né ján ni'ya-na. Tsí 'ñó xk'én koa tifa kjo'in nga mikii ma síhiníyá yijo-la.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Koma kjísindaà-na.

⁸ Jè xita sko-la soldado kitsò:

—Na'èn, mikii ok'in-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na, ta saá tji okixi nga kàtandaà-ne, koa kòndaà-ne chi'nda-na. ⁹ 'An, tjiin-na nga tjin-lè kjotixoma. Tikoaa 'an, tjin-na xita itjòn xi otixoma-na, tikoaa tjin-na soldado xi 'an otixoma-la, k'e nga xan jngòò-la: “T'in”, fi-né; xan-la xi jngòò: “Nchroboi”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-la jè xi chi'nda-na: “K'oa t'jin”, sikitasòn-na.

¹⁰ K'e nga kii'nchré Jesús jña 'én koi, tà kjòxkón-la. Kitsò-la jña xita xi tijingui-la:

—Okixi xi xan-nò, ya Israel ni saá jngòò xita sakó-na xi k'oas'in ndaà mokjeiin-la koni jè xita jè. ¹¹ K'oa xan-nò, kjìn xita kjoii-ne nga ñjòn chrjangui-la isò'nde xi kòkjen-kò Abraham kò Isaac kò Jacob ya ngajmii nánda tìhotixoma Nainá. ¹² Tanga jña xita xi tjin-ne nga ya kitsajna nánda kòtixoma Nainá, kitjokàjii-né; ján kjoii nditsin nánda jño choòn, kò yaá skindàya koa sjiits'iin ni'ño.

¹³ K'eé kitsò-la Jesús jè xita sko-la soldado:

—T'in-ne ni'ya-lè; koni s'in nga ndaà mokjeiin-lè, k'oa s'in koma.

Jè chi'nda-la tik'eé kjòndaà-ne.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà-ne nachiya-la Pedro
(Marcos 1:29-31; Lucas 4:38-39)

¹⁴ Jesús kii ni'ya-la Pedro koa kijtseè nachiya-la nga kijna xk'én; ch'in tijinga tjin-la. ¹⁵ Jesús tsohót'aà-la tsja jè chjoón, nitoón kjòndaà-ne ch'in tijinga-la, tsasitjen-ne jè chjoón, ikjoàn kisìs'in-la Jesús.

Kii kis'iin Jesús k'e nga kjìn xita xk'én j'ikò-la
(Marcos 1:32-34; Lucas 4:40-41)

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, kjìn xita xk'én j'ikò-la Jesús xi inima ch'o-la neji tjin-la. Jesús tà jngòò okixi kitsjaà nga tsatixoma-la mé-ne nga itjokàjii-ne inima-la jña xita ngats'i inima ch'o-la neji, koa kjòndaà yije-ne xita xk'én. ¹⁷ Kjoa koi koni s'in komà, koi tsitasòn koni kitsò Isaías xita xi kiichja ngajo-la Nainá

k'e nga kitsò: “Jè jaàxìn ch'in-ná kò jè kisikjeiín kjo'in nga kjòndaà-ne ñánda kitsì'on yijo-ná.”

Mé xi sjé Jesús it'aà ts'e xita xi mejèn-la fitjingui-la
(Lucas 9:57-62)

¹⁸ K'e nga kijtsee Jesús nga kjìn ma-ne xita xi kitseëndù-la, kitsjaà-la okixi xita xi kota'yàt'aà-la nga kii ján xijngoàà ndáchikon. ¹⁹ K'ée j'ii jngòò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Maestro, kjítjingui-lè nita ñánda nga k'oín.

²⁰ Jesús kitsò-la:

—Jña ninda tjín-la nguijo ñánda oyijò, koa jña nise tjín-la tjé, tanga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjin-na j'nde ñánda síkjáya.

²¹ Jngòò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, tjii'nde-ná nga ítjòn kjián kihijñaà na'èn-na.

²² Jesús kitsò-la:

—Ji, nchrobátjingui-ná, jña mik'en kàtihjiin mik'en-la.

Kii kis'ii Jesús nga kisikijnajyò tjoxkón ya jjiin ndáchikon
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

²³ Jahas'en Jesús jè chitso; kjihijtakò jña xita xi kota'yàt'aà-la. ²⁴ Tà nitoón tsatsejèn jngòò tjoxkón kò jtsi ya jjiin ndáchikon, kò jè ndáchikon taxki komà-né, mejèn bítja'ma jè chitso. Tanga jè Jesús kjinafé-né. ²⁵ Jña xita xi kota'yàt'aà-la k'ée kiikon nga kisikjaà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tikinda-nájen. Jye titsabixònguindá.

²⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? 'Ñó chiba mokjeiín-nò xi it'aà ts'an.

K'ée tsasítjen Jesús, tsohótikò tjoxkón kò ndáchikon koa nitoón kisijyò-ne tjo koa kjòndaàya-ne. ²⁷ Koa jña xita xi kota'yàt'aà-la tà kjòxkón-la, kitsò:

—Yá xita-ne jè skanda jè tjo kò ndáchikon sikitasòn-la.

Kii kis'ii Jesús nga tsachrjekàjiin inima ch'o-la neii xi tjín-la xita Gadara
(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸ K'e nga ijchò Jesús ján xijngoàà ndáchikon ya nangui Gadara, jò xita ijchò kinchat'aà-la xi ya itjo-ne ya ñánda sihiijin mik'en. Inima ch'o-la neii tjín-la. 'Ñó jchán ts'en, kjaán-kò-ne tsà yá xi ya kjoahaya ndiyá. ²⁹ 'Ñó kiichja nga kitsò:

—¿Mé xi mejèn-lè kò ngajen, ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè? ¿A koií xá kòf'i-ne nga jchatoòn-nájen k'e nga tikj'eè bijchó nachrjein-la kjo'in?

³⁰ Yá chrañàt'aà-la kjìn jchán chinga nchikjèn-jno, ³¹ koa jña inima ch'o-la neii tsibítsi'ba-la Jesús, kitsò-la:

—Tsà kinachrjekàjiin-nájen, tjii'nde-nájen nga kitjás'en-jiin-jen yijo-la chinga koi.

³² Jesús kitsò-la:

—Ndaà tjín, tanguió.

Ikjoàn itjojiin yijo-la jña xita koi, k'ée jahas'en-jiin yijo-la jña chinga, koa ngats'ii chinga tsatíkjàjen-jno ya naxi skanda jiin ndáchikon kò yaá k'en.

³³ Jña xita xi k'o'ndà chinga tsanga; k'e nga ijchò jiin naxandá, tsibénjmi yije kjoa xi komà kò kjoa xi komàt'in jña xita xi inima ch'o-la neii tjijn inima-la. ³⁴ K'ée ijchò ngats'ii xita naxandá ñánda tjina Jesús; k'e nga kijtseèxkon tsibítsi'ba-la nga xìn nangui kàtji.

9

Kii kis'in Jesús nga kisindaà jngoò-ne xita xi mi ki ma s'hiníyá yijo-la
(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

¹ K'e nga jahas'en Jesús jè chitso, jahatot'aà xijngoaà ndáchikon koa ijchò-ne naxandá-la. ² Ya ijchòko jngoò-la xita xi mikil ma s'hiníyá yijo-la; kjinason-la nachan-ya. K'e nga kijtsee Jesús nga jña xita koi mokjeiin-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xita xk'éen:

—Ji ndi na'en, tji-la nga ñó yijo-lè; jé-lè jye kichàat'aà-lè.

³ Jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskil Moisés, tjin i'nga xi kitsò kjohitsjeen-la: “Xita jè, Nainá chjajno-la.” ⁴ Jesús nitoón kijtsee-ya-la koni s'in nchisikitsjeen, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohitsjeen-la inima-nò nga ch'o tsò-ne? ⁵ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xita xi xk'éen: “Jé-lè jye kichàat'aà-lè”, ko tsà xán-la: “Tisítjin koa tije?” ⁶ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndi-la Xita xan-la yijo-na, tji'nde-na nga sijchàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xita xk'éen:

—Tisítjin, chjoí nachan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

⁷ K'eé tsasítjen jè xita xk'éen, kil-ne ni'ya-la. ⁸ K'e nga kijtsee jña xita nga tsasítjen-ne jè xita xk'éen, tà k'oaá koma-la; k'eé jeya kisikijna Nainá nga k'oas'in tse nga ñó tsjá-la xita isò'nde.

Mé kjoa xi komá k'e nga jè Jesús kiichja-la Mateo
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Jesús kil-ne j'nde jè. K'e nga tifi, kijtsee jngoò xita xi 'mi Mateo xi tijnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchítjì tsojmì, ton xi fi Roma; kitsò-la:

—Nchrobátjingui-ná.

K'eé tsasítjen Mateo, kiitjingui-la Jesús.

¹⁰ K'e nga tijnat'aà ímíxa Jesús nga tikjen ya ni'ya-la Mateo, kiln xita j'ii xi tikoá tsojmì síkíchítjì ko xita xi jè tjin-la. Tikoá tsibitsajnat'aà ímíxa, tsakjen-ko Jesús ko jña xita xi kota'yat'aà-la. ¹¹ Tanga jña xita fariseo, k'e nga kijtsee xita koi, kiskònangui-la xita xi kota'yat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'in-ne maestro-nò nga xita xi síkíchítjì tsojmì ko xita jè kjèn-ko-ne?

¹² Kii'nchré Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jña xita xi mi ch'in tjin-la, mi chjineexkil mochjeen-la, jña-né xita xi xk'éen xi mochjeen-la chjineexkil. ¹³ Tanguió chíta'ya isa kó tsòya-ne Xojon-la Nainá xi tsò: “An mejèn-na nga kátas'e-nò kjohimatakòn; kì tã tsjaà cho ñik'eèn kjotjò xi 'an 'bií-ná.” Mitsà koi xá j'i-na 'an nga j'ikjaàñnaa xita kixi, jña-né xita xi tjin-la jè nga kátasikájno jé-la nga mi tì jè kohótsji-ne.

Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònangui-la mé-ne mi bitsajnachjan-ne xita-la
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴ Jè Juan xi kis'in bautizar xita, jña xita xi kota'yat'aà-la j'ilkon Jesús ñánda tijná koa kiskònangui-la, kitsò:

—Ngajen ko xita fariseo kjit'aà nachrjein bitsajnachjan-jen. ¿Mé-ne jña xita tsiji mikil bitsajnachjan-ne?

¹⁵ Jesús kitsò-la:

—¿A baá bitsajna xita k'e nga s'eí tjin k'e nga títajna osen xi kòbixan? Tanga kijchò nachrjein k'e nga tjáxin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga kitsajnachjan xita.

¹⁶ 'Jngoò nikje ìbaà mìkìl ma sijto-ne kò nikje xitse; nga jè nikje xitse, kjeèn-yó-né koà kotejnda-né jè nikje ìbaà. Ìsà tse koma ñánda kixajndà kji. ¹⁷ Tìkoáà mìkìl ma sìnchá xán ixii jè chrjoa jchínga, jè xán ixii kotijnda-né jè chrjoa jchínga koà xixteèn jè xán. Tìkoáà chíja jè chrjoa. Jè xán ixii, chrjoa xitsee sìnchá. K'oáà s'ín ndaà sìnchá ingajò.

Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà nikje-la Jesús

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

¹⁸ Tìk'ée-ne nga tìchja Jesús, ijchò jngoò xita sko-la jña xita judío, tsasìkò'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na, sà kò jye k'en; tanga tsà jì k'oín kò tsà kjòt'aà-la ndseji, kijnakon ijngoò k'a-ne.

¹⁹ Tsasítjen Jesús, kùkò jè xita sko-la kò jña xita xi kota'yàt'aà-la. ²⁰ K'e nga nchifi, jngoò chjoón ijchòtjingui-la; chjoón jè, jyeé kò tejò nó xk'én nga tixixteèn-la jni. Kii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton its'in nga kitsobà'ño itjòn nikje-la. ²¹ K'oáà s'ín tìhókò inima-la: “Tsà tà jè sikoaa nikje-la, kondaá-na.”

²² Jè Jesús kisikáfaya, kijtsee chjoón jè, kitsò-la:

—Ndí nea, tjii-la nga'ño yijo-lè. Kòmandaà-ne koií-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an.

Tijè-ne hora kjòndaà-ne chjoón jè.

²³ K'e nga ijchò Jesús ya ni'ya-la jè xita sko-la xita judío, kijtsee música xi nchisikjane nga jye kihijìn mik'en koà kijtsee nga fijen fikjá xita nga 'ño nchikjindáya. ²⁴ Kitsò-la:

—Tijoo ni'ya; jè tsòti mìtsà kòbiyaa, tà kjinafé-né.

Jña xita, tà tsijnòkeé-né k'e nga okitsò Jesús. ²⁵ Tanga Jesús tsachrje ni'ya ngats'ii xita xi tìtsajna; k'ée jahas'en ni'ya, kiskoé tsja jè tsòti, koà jè tsòti tsasítjen. ²⁶ Nga kijndà j'nde jè, tsabìsòn 'én it'aà ts'e kjoa xi koma.

Kó s'ín komàt'in xita xi jò ma-ne xi mìkìl tsejèn-la

²⁷ K'e nga itjo-ne Jesús j'nde jè, jò xita xi mìkìl tsejèn-la kùtjingui-la; 'ño kùchja, kitsò-la:

—jchahimatakòn-nájen, ngaji xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la]!

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jña xita xi mìkìl tsejèn-la ijchòkon. Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A mokjeiín-nò nga koma-na sindaà-nò?

K'ée kitsò jña xita xi mìkìl tsejèn-la:

—Jon, Na'én. Komaá-lè.

²⁹ Jesús k'ée kisikò jña xkon, kitsò-la:

—Jño, koni s'ín mokjeiín-nò, k'oas'ín kàtandaà-nò.

³⁰ Jña xita xi mìkìl tsejèn-la, kitáx'a-ne xkon koà kjòndaà-ne. Jesús 'ño tsibínè-la nga kitsò-la:

—Ndaà t'een kindà nga mì yá xita xi skoe kjoa koi.

³¹ Tanga jña xita koi, k'e nga itjo-ne ni'ya, tìk'ée tsibíts'ia nga tsibénojmi nga kijndà j'nde jè, kós'ín kis'ín Jesús.

Kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jngoò xita xi mìkìl ma chja

³² K'e nga jye nchifi-ne jña xita xi mìkìl tsejèn-la, j'ìkò jngoò-la Jesús xita xi mìkìl ma chja nga inima ch'o-la neji tjiìn inima-la. ³³ Jesús k'e nga jye tsachrekàjìn inima ch'o-la neji xi tjiìn inima-la jè xita xi mìkìl ma chja, tìk'ée komà kùchja-ne. Ngats'ii xita xi ya tìtsajna tà kjòxkòn-la. Kitsò:

—Kj'èe kù 'yaá kjoa xi k'oas'ín ma i j'nde Israel.

³⁴ Tanga jñà xita fariseo kitsò:

—Jè sobà xita sko-la xita neij tsjá-la nga'ño nga ma-la ochrjekàjìin inima ch'o-la neij xi tjin-la xita.

Kó kitsò Jesús k'e nga kjòhimaakeè xita xi kjin ma-ne

³⁵ Jesús tsajmeèjìin ñànda naxandá ù kò naxandá jtabá nga tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga ts'e naxandá koi. Kiichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá; tikoá kisindaà-ne ngats'ù ch'in xi tjin-la xita nga xkì xi ján ijòno ijòt'aà yijo-la. ³⁶ K'e nga kijtseè Jesús nga kjin ma xita, kjòhimaakeè nga 'ño makájno-la kò mì yá xi osìkò nga jye títsojohoya k'oáá ngaya-la koni orrè xi tsjin-la paxtò xi kò'ndá. ³⁷ K'èe kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Xi okixi, 'ño tse xá tjin xi j't'aà ts'e 'Én-la Nainá koni s'ín ma k'e nga kjin tsojmì majchá tanga jñà xita ch'í'nda xi síxá, chiba ma-ne; ³⁸ títso'ba-là jè Nei-la xá, kátasíkasén-ísa xita ch'í'nda xi kòjìkso tsojmì koi.

10

Kó 'mì 'ín-la xita-la Jesús xi tejò ma-ne

(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

¹ Nga koma iskan Jesús kiichja-la xita-la xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-la, kitsjaà-la kjotíxoma nga koma kochrjekàjìin inima ch'o-la neij xi tjin-la xita koa koma-la sùndaà-nè nita mé ch'in-ne nga ijòno ijòt'aà yijo-la xita.

² Jñà 'ín-la xita xi tejò jaàjìin Jesús nga tsibíxáya-la: jè tìjna ítjòn, Simón xi tikoá Pedro ki'mì, kò Andrés xi 'ndse ma Pedro; Jacobo kò 'ndse Juan xi jxti-la Zebedeo; ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, kò Mateo jè xi kisikichjìtì tsojmì ts'e Roma; Jacobo, ti-la Alfeo; Lebeo xi tikoá Tadeo ki'mì; ⁴ Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista; kò Judas Iscariote jè xi kisingatsja kondra-la Jesús.

Kós'ín tsatíxoma-la Jesús xita-la xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-la Nainá

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Jesús kisikasén nga tejò xita xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí 'én-la Nainá koa kitsjaà-la kjotíxoma, kitsò-la:

—Mikìl onguíò ya i'nde-la jñà xi mìtsà xita judío; tikoá mikìl bitjaàs'en-jñoò ya naxandá-la xita Samaria. ⁶ Yaá tanguíchòn jñà xita naxandá Israel koni orrè xi kichijà. ⁷ K'e nga onguíò tìnókjoaya koa tixón: “Jye kjòchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaa kó s'ín otíxoma jè xi ngajmìl nchrobá-ne.” ⁸ Tindaà-nò xita xi xk'én; títseè xi tìbindojno chrjoa yijo-la; tìkjaáya-là xi jye k'en; nachrjekàjñoò inima ch'o-la neij xi tjin inima-la xita. Tà kjotjò kitjóé-nò nga'ño koi, tikoáà tà kjotjò tjin ngajo-la jñà xita.

⁹ Nímé tòn ch'aà. ¹⁰ Kì na'ya ch'aà xi j't'aà ts'e ndiyá. Mikìl tsà jò nachro ch'aà. Tikoáà mikìl xoxté tsjayaà. Tikoáà kì yá garrote ch'aà. Nga jè xita xi síxá, mochjeén-né nga k'oj-la tsojmì xi skìne.

¹¹ K'e nga kijchoò naxandá ù, o xi naxandá jtabá tìnchátsjioò jngoò ni'ya xi ndaà xita nei-la, yaá títajnakoo skanda k'e nga onguí-nò. ¹² K'e nga kitjás'een ni'ya, títaxat'aà jñà xita nei-la ni'ya. ¹³ Tsà jñà xita nei-la ni'ya skoétjò-nò, tìchikon-t'ioòn nga s'e-la kjoa'nchán, tanga tsà mikìl skoétjò-nò, tà saá jñò s'e-nò kjoa'nchán nga sùchikon-t'in-nò Nainá. ¹⁴ Tsà mikìl skoétjò-nò, kò tsà majìn-la kji'nchré 'én-nò, tìtjoo ni'ya jè, o naxandá jè, koa títajneè chijo-la ndsokoo. ¹⁵ Okixi xi xan-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-la jè nachrjein

k'e nga sɛndaajɛn-la xɛta, mɛ k'oaa-ne koni jɛn xɛta ts'e naɛanda Sodoma ko Gomorra.

Kjo'in xi tɛn k'e nga 'en-la Nainá bènjmía

¹⁶ 'Tíná'ya, 'an, k'oaa s'in sikasén-nò koni tsà orré ya jɛn-la cho tsején. Jɛn, titsajɛnanda nɛta mé kjoa-ne koni tsà ye xi 'nò maña tikoá ɛndaakjoa kátama koni tsà nɛse paloma. ¹⁷ Ndaa tɛkindaa yijo-nò. Jɛn xɛta koi, ján skɛnɛt'aà-nò nguixkɔn xɛtaxá koa skaàn-koo-nò ya nɛ'ya ingo sinagoga. ¹⁸ Skanda ján kjiko-nò nguixkɔn xɛtaxá gobernador ko xɛtaxá ɛtjòn, tà koi kjoa-la ɛt'aà ts'an. K'oaa s'in koma kinókjoa-là 'én xi ts'an jɛn xɛtaxá ko jɛn xi mɛtsà xɛta judío. ¹⁹ K'e nga skɛnɛt'aà-nò nándá tɛsajna xɛtaxá, kɛ makájno-nò kós'in kinókjoaa, o kós'in kixón. Nga tɛk'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kinókjoaa. ²⁰ Nga mɛtsà jɛn xi kinókjoaa; jè Iníma Tsjeè-la Nainá tsjá-nò kjohɛtsjeèn nga ma kinókjoajɛn-la jɛn xɛta.

²¹ 'Tjè-ne 'ndse sɛngatsja 'ndse xɛta nga sɛk'en. Jè na'en-la sɛngatsja ki'ndí-la nga sɛk'en xɛta. Jɛn ɛxti-la sɛngatsja na'en-la nga kɛyá. ²² Ngats'ì xɛta isò'nde kojɛkèè-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xɛta xi kixi kɛjna skanda kjoehet'aà-ne, jè-né xi kɛtjokajɛn kjo'in. ²³ K'e nga kɛtjɛngui kondra-nò xɛta xi ingoò naɛanda, tɛyó, xɛn naɛanda tanguió. Okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la Xɛta xan-la yijo-na, isaá ɛtjòn kjoiaa nga tɛk'eè onguió yije kóhokji naɛanda Israel.

²⁴ 'Jngoò xɛta xi kota'yà mɛtsà isa tɛjna ɛtjòn koni maestro-la; tikoaa jngoò xɛta xi chɛ'nda tɛjna mɛtsà isa tɛjna ɛtjòn-la nei-la. ²⁵ Jè xɛta xi kota'yà kojngoò ikon tsà k'oas'in kɛjchò koni jè maestro-la ko jè xi chɛ'nda tɛjna tsà tà k'oas'in kɛjna koni jè nei-la. Jè xi na'en tɛjna, xɛta neɛi tsò-la; jɛn xi ɛxti-la, isaá tsato ch'o kɛtsò-la.

Yá xɛta xi kiskón-lá

(Lucas 12:2-9)

²⁶ 'Kɛ xɛta tsakjoòn-là. Nga nɛ mé tɛn xi tɛtsa'ma xi mɛkɛ kotsejèn; ngats'ì xi tɛj'ma, jchaá-la. ²⁷ Jè kjoa xi k'oá xan-nò k'e nga jɛn choòn, k'oaa tixón k'e nga nachrjein; koa jè xi kjoa'ma xan-nò, jɛn tɛnókjoaya kóhokji isò'nga nɛ'ya. ²⁸ Kɛ tsakjoòn-là jè xi ma-la sɛk'en yijo-ná, tanga iníma-ná mɛkɛ koma-la sɛk'en. Jè xi tɛskón-là xi ma-la sɛk'en yijo-ná ko iníma-ná nga kinjɛn-ná nɛ'in ts'e kjo'in.

²⁹ 'Maá satɛjna jò ndí nɛse nas'in tà jngoò ma tɛn-ná. Tanga nijngoò nɛse kɛyá tsà mɛkɛ tsjá'nde Nainá. ³⁰ Jɛn, skanda tsjaskoò tɛkɛya yije-la Nainá. ³¹ Koi kjoa-la, kɛ tsakjoòn-jèn. Isaá tse chɛj-nò mɛ k'oaa-ne nas'in kɛn ma ndí nɛse.

Jɛn xɛta xi tsò nga 'an fit'aà-na

(Lucas 12:8-9)

³² 'Nɛta yá-ne xi tsjá 'én nga nguixkɔn xɛta nga 'an fit'aà-na, 'an k'oaa tɛ xán nga nguixkɔn Na'en-na xi tɛjna ngajmɛi nga xɛta ts'an-ná. ³³ Tanga jè xi kɛjɔjna'mat'in-na nga nguixkɔn xɛta, 'an k'oaa tɛs'in kɛjɔjna'mat'ian ɛt'aà ts'e nga nguixkɔn Na'en-na xi tɛjna ngajmɛi.

Kɛ koma nga kojòya xɛta xi kjoa ts'e Cristo

(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Kɛ k'oaa s'in nɛkɛtsjeèn nga kjoa'nchán j'ìkooa isò'nde. Mɛ kjoa'nchán j'ìkooa, tà sáa kjoajchán j'ìkooa. ³⁵ Koi xá j'i-na nga jɛn xɛta, tjè-ne na'en-la koma-ne kondra-la; jè tsòti-la, tjè koma-ne kondra-la nea-la; ko jè kja'nda-la, tjè nachíya-la koma-ne kondra-la. ³⁶ Nga jngoò ɛjngoò xɛta, tɛjɛn-ne xɛta nɛ'ya-la koma kondra-la.

³⁷ J'è xi ɪsà tʃòkèè nà'èn-là kò nea-là kò 'an mìkìì matsjakeè-na, mìkìì ok'in-là nga xɪtə-nà xán-là; kò jè xi ɪsà tʃòkèè ti-là, o jè tsòti-là, kò 'an mìkìì matsjakeè-na, mìkìì ok'in-là nga xɪtə-nà xán-là. ³⁸ J'è xi kʲo'in tsakjón-là nga majin-là ojen krò-là nga 'an kʲinçhrobà tʲingui-na mìkìì ok'in-là nga xɪtə ts'an xán-là. ³⁹ J'è xɪtə xi ndaà ɔtsji kós'in ma sʲiikinda yijo-là nga mì mé kʲo'in sakò-là, tà sáá sʲiichija-né kò kʲo'in kʲijnajin; tanga jè xi tʲijnandaà nga tsjá yijo-là nga kʲiyá xi kʲoə ts'an, sakò-là kʲoəbinachon nga ɪt'aà ts'an ndaà kʲjna.

Kjondaà xi tʲin-là xɪtə xi skoétjò xikjín
(Marcos 9:41)

⁴⁰ J'è xɪtə xi skoétjò-nò, 'an kʲoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè kʲoétjò xi kisikasén-na. ⁴¹ J'è xɪtə xi kʲoétjò jngoò xɪtə xi chja ngajo-là Nainá, koií kʲoə-là nga 'én-là Nainá chja, k'oáá tʲis'in kochikon-t'in koni jè xɪtə xi chja ngajo-là Nainá. Kò jè xɪtə xi skoétjò jngoò xɪtə kixi, koií kʲoə-là nga ndaà s'in, tʲikoaà tà ngásòn kochikon-t'in koni jè xɪtə kixi. ⁴² Njɪtə yá-ne xi tsjá jngoò chʲisín-là nandá 'nchán jngoò ndí xɪtə ɪma-nà koií kʲoə-là nga 'an kota'yát'aà-na, okixi-né kochikon-t'in-né.

11

¹ K'e nga jye kitsjaà-là okixi kós'in sʲixá xɪtə-là xi tejò ma-ne xi kota'yát'aà-là Jesús, kiikakóya kò kisika'bí 'én-là Nainá ngats'iì naxandá xi tʲín yà ɪ'nde jè.

Jesús, kii kitsò-là xɪtə xi ɪjchò kjònangui-là ɪt'aà ts'e Juan
(Lucas 7:18-35)

² Juan, nga ndayá tʲjna'ya, kii'nchré kʲoə xi tʲis'in Cristo [xɪtə xi xó kisikasén-ne Nainá]. Kisikasén i'nga xɪtə xi kota'yát'aà-là ³ nga kii kjònangui-là. Kitsò-là:

—¿A ɲi-né xi Cristo xi tʲjinè-lè nga kʲoɪi a xi kʲ'eɪi chíña-lajen?

⁴ Jesús kitsò-là:

—Tanguiò, tènøjmi-là Juan ɲña kʲoə xi tʲitsa'yàà kò xi tʲitsana'yà. ⁵ ɲña xɪtə xi mìkìì tsejèn-là, jyeé tsejèn-là; ɲña xi tsá'yá kʲoàn, jyeé ma fi-ne; ɲña xi tʲibindojno chrjoə yijo-là, tʲimatsjeèjno-ne yijo-là; ɲña xɪtə xi ɲtayaà, jyeé 'nchré-ne; kò xɪtə xi jye k'en, nchifaáyaà-là; kò ɲña xɪtə ɪma, jyeé tʲis'enojmi-là 'én ndaà-là Nainá. ⁶ Mé tà ndaà-là jè xɪtə xi nguì jngoò k'a ndaà mokjeín-là ɪt'aà ts'an nga nì mé xi ɔsijna-ikòn-là.

⁷ K'e nga jye kii-ne xɪtə xi kota'yát'aà-là Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohókò xɪtə xi ɪt'aà ts'e Juan, kitsò-là:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là yà ɪ'nde ɪt'aà xìn ñanda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò xɪtə xi yá ɪnaxò kʲi nga tsjìn-là nga ñó nga ma sʲɪtɪya-là tʲjo? ⁸ Tsá majin, ¿mé-nè xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xɪtə xi ñó ndaà kʲi nikje-là? ɲña xɪtə xi ñó ndaà kʲoàn nikje-là, yáá tʲitsajna yà nɪ'ya-là xɪtaxá ɪtjòn. ⁹ ¿Mé xá xi tsanguì-nò? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò xɪtə xi chja ngajo-là Nainá? Okixi-né, k'oáá xan-nò, Juan, ɪsáá tʲjna ɪtjòn mì k'oáá-ne koni jngoò xɪtə xi chja ngajo-là Nainá. ¹⁰ ɪt'aà ts'e Juan, yáá tʲichja Xojon-là Nainá nga tsò:

'Aán sʲikasén ɪtjòn-lè xɪtə-nà xi kʲiko 'én,
jè xi kʲoɪindaaya ɪtjòn-lè ndiyá-lè.

¹¹ Okixi-né, ngats'iì xɪtə xi tʲín ɪ ɪsò'nde, nɪ sáá jngoò xɪtə bitjokàjìn xi mangásòn koni jè Juan xi kis'ín bautizar xɪtə; tanga yà ɲjìn naxandá ñanda

otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè xítà xi fehet'aà-ne, isaá jeya tíjna mì k'oáá-ne koni Juan.

¹² Tjen-ne nga j'i Juan xi kis'iin bautizar xítà, jè kjotíxoma-là ngajmii, tse kjoasii tsakó-là skanda nachrjein i'nde; jñà xítà ts'en mejèn-là nga kàtachija kjotíxoma. ¹³ Ngats'ii xítà xi kiichja ngajo-là Nainá kò xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, tà 'én j'iikò skanda k'e nga j'i Juan xi kis'iin bautizar xítà. ¹⁴ Tsà mokjeiin-nò koni tsò jè kjotíxoma kò xítà xi kiichjaya tikoaá kòkjeiin-nò nga jè Juan, jè-né xítà xi 'mì Elías xi tjinè-là nga kjoii. ¹⁵ Ndaà tjin'yaà koni xan-nò.

¹⁶ 'Yá xi siingàsòn-koaa jñà xítà xi tjin nachrjein i'nde? Jñà kongàsòn-kjoò jñà ixti xi bitsajna nditsin nga siská, chja-là xikjín, tsò-là: ¹⁷ “Kànikjaneé-nòjen xobí tanga jñò, mìkii kàchà; kàndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga jñò, mìkii kàchihindáyaà.” ¹⁸ K'e nga j'ii Juan, mìtsà 'nó tsakjèn, nì mì xán kits'ii, koa jñò bixón-nò: “Iníma ch'o-là neji tjin-là.” ¹⁹ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na; ma-na kjeen, tikoa ma-na 'biaa; jñà xítà tsò-né: xítà chrjá'a-né, xítà ch'i-né, amigo-là-né jñà xítà-là xítaxá Roma xi síkíchjiti tsojmi kò jñà xi xítà jé. Tanga jè kjoachjine-là Nainá, 'yaá-là nga kixi tjin k'e nga jye bitasòn.

Jesús, kii kitsò-là jñà xítà naxandá xi mìkii 'nchréñjon

(Lucas 10:13-15)

²⁰ Jesús k'ée tsibíts'ia nga tsohótiko ngats'ii xítà naxandá ñánda nga kjin kjoxkón-ndaà kis'iin, koi kjoa-là nga jñà xítà xi ya i'nde-là mìkii kisikájno jé-là nga tákó jè nchihótsji. Kitsò-là:

²¹ —jima xó-nò jñò, xítà naxandá Corazín! jima xó-nò jñò, xítà naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro kò Sidón nga k'oas'ín kis'iaàn kjoxkón xi ndaa tjin xi komà ya jjiin naxandá tsajòn, tsà jñà xítà Tiro kò Sidón kijtsee, jyeé-là nikje naxá íkjá kò chijo nì'ín kisikaájno skò koni seña nga jye kisikájno kjoa ts'e jé-là, mì tì jé ótsji-ne. ²² Tanga k'oáá xán-nò, k'e nga jè nachrjein nga sindaàjiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oáá-ne koni jñà xítà naxandá Tiro kò Sidón. ²³ Koa jñò xi xítà naxandá Capernaum tsajòn, za k'oáá s'ín mokjeiin-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmii? Majín, yaá kitsajnajñòò i'nde ñánda tjin kjo'in. Tsà yaá-làne naxandá Sodoma k'oas'ín komà kjoxkón xi komà tsajòn, jè naxandá Sodoma tákó kijnaa-la skanda nachrjein i'nde. ²⁴ K'oáá xán-nò, k'e nga kijchò nachrjein nga sindaàjiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oáá-ne koni jñà xítà naxandá Sodoma.

Ñánda sakó-ná kjoa nikjáya ts'e iníma-ná

(Lucas 10:21-22)

²⁵ Jñà nachrjein koi Jesús kitsò:

—Na'èn xi tsiji ngajmii kò tsiji isò'nde, jeya síkijna-lè nga jñà kjoa koi tsibi'ma-là jñà xítà xi tjin-là kjoachjine kò xi 'nó tjin-là kjohitsjeèn nga jñà tsakòò-là xi taxkí ndí xítà ima kjoa. ²⁶ Jon, Na'èn, nga k'oáá s'ín kjomejèn-lè.

²⁷ 'Ngats'ii kjoa ts'e kjotíxoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-là ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoaá mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-là beèxkon; kò jè Ki'ndí-là kòkò-là jñà xítà xi jè mejèn-là nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma. ²⁸ Nchrobáchón-ná ngats'ioò xi jye ijta-nò nga nixá kò nga kich'ajen ch'á-nò, 'aán síkjáya-nò. ²⁹ Jch'ajen-kò-ná jè yá ibo xi 'an 'yajen mé-ne nga koma-nò kòs'ín s'een koni s'ín s'iaàn 'an. K'oas'ín t'een koni 'an nga tjin-na kjoatsejta

kò indaá kjoa tjin inima-na. K'oas'in sakó-nò kjoa nikjáya ts'e inima-nò. ³⁰ Jé yá jbo kò ch'á xi 'an sik'àjen-nò, jna-né, mitsà 'ño i'í.

12

Yá xita xi otixoma-la jña nachrjein nikjáya

(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

¹ Jé nachrjein nikjáya, Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la ya ja ya ñánda tíje trigo. Koa jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kjòhòjò-la. K'eé tsate natín-la trigo, ikjoàn kiskine. ² Jña xita fariseo k'e nga kijtsee, kitsò-la Jesús:

—Chítsején-la jña xita xi kota'yàt'aà-lè, jé kjoa xi nchis'in; mikil tji'nde nga k'oas'in koma jé nachrjein nikjáya.

³ Jesús kitsò-la:

—¿Jño, a mitsà jye tjiin-nò koni s'in tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxá ítjòn xi ki mi David kò jña xita-la xi kjihijtakò k'e nga kjòhòjò-la? ⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá koa tsakjèn inchrájin tsjeè-la Nainá xi mikil tji'nde-la nga jé David kòkjen kò xita xi kjihijtakò; ta jña nò mi tji'nde-la nga kòkjen. ⁵ ¿A tikoáá mitsà jye tjiin-nò koni tsò kjotixoma xi kiskil Moisés? Nga jña nò mi, ya iya ingo ítjòn, síxá-né nas'in jé nachrjein nikjáya, kò nas'in síxá mitsà jé nchihótsji. ⁶ 'An, k'oáá xan-nò, jngoò tjna ijndé xi isa jeya tjna mi k'oáá-ne koni jé ingo ítjòn. ⁷ Ngats'ioò jño mikil machiya-nò kó tsòya-ne Xojon-la Nainá nga tsò: “An, mejèn-na nga kátas'e-nò kjohimatakòn, ki ta tsjaà cho nùk'eèn kjotjò xi 'an 'biì-ná.” Tsà kochiya-nò, mì-la kil kjo'in k'oj-là xita xi mitsà jé tjin-la. ⁸ K'oáá s'in tjin, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, 'aán otixoma-la nachrjein nikjáya.

Mé kjoa xi kisakò-la Jesús k'e nga kisindaà jngoò-ne xita nachrjein nikjáya

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Ikjoàn kil-ne Jesús ya i'nde jé; jahas'en jngoò ni'ya ingo sinagoga. ¹⁰ Ya tjna jngoò xita xi kixit'aà jngoò tsja. Jña xita xi ya títajna kiskònanngui-la Jesús nga mejèn-la kohòngui, kitsò-la:

—¿A tji'nde-né nga kjòndaà-ne xita k'e nga jé nachrjein nikjáya?

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jño, tsà tjna jngoò-nò orré kò tsà ya skaya ngajo, ¿a mitsà konguínachrjeè nas'in nachrjein nikjáya? ¹² Jyeé 'ya, isaá 'ño chíj-la jngoò xita mi k'oáá-ne koni jngoò orré. Koi kjoa-la nga tji'nde-né nga kòsikoáá xita nas'in jé nachrjein nikjáya.

¹³ Jesús kitsò-la jé xita xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tjeendojòl ndseji.

Xita jé, tsijmeé tsja, nitoón kjòndaà-ne; k'oáá tì kji komà-ne koni kji xi jngoò.

¹⁴ Jña xita fariseo, k'e nga itjo-ne ingo, ikjoàn tsajoóya-ne nga mejèn-la sikk'en Jesús.

K'oáá s'in tsitasòn 'én xi kilchja Isaías xi it'aà ts'e Jesús

¹⁵ Jesús, k'e nga kijtsee nga jña xita fariseo mejèn-la sikk'en, itjo ni'ya, kil. Kjìn xita kiltingui-la. Jesús kisindaà-ne ngats'ii xita xi xk'é. ¹⁶ Kitsjaà-la okixi jña xita nga mikil keènojmit'in yá-né jé. ¹⁷ K'oáá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kilchja Isaías, xita xi kilchja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

¹⁸ I tjna jé chí'nda-na jé xi 'an jaàjñaà, xi 'ño matsjake, tjin-la kjotsja inima-na xi it'aà ts'e.

'Aán tsjaà-la Inima Tsjeè-na
nga jè kichjajiin-la ngats'iì xita isò'nde xi kjoakixi
mé-ne nga koma sindaajiin-la.

¹⁹ Mitsà xita skaàn-ko, kò nì mé 'én xi 'ñó kichja,
kò mì kì kiná'ya-la yà iya ndiyá 'én xi kichja.

²⁰ Mikì skít'ò jngoò yá inaxo xi jye mejèn tít'ò,
tikoaá mikì sùikits'o jngoò nì'n xi ta nì'ndií tìbitjo sà-la.
K'oas'ín s'jìn skanda k'e nga kòindaajiin xi kjoakixi.

²¹ Jñà xita naxandá xi tjin isò'nde xi mitsà xita judío,
kòkjiin-la nga skóna-la kjondaà xi tsjá-la.

Mé xi komat'in jñà xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá
(Marcos 3:19-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

²² J'iiko jngoò-la xita Jesús xi mikì tsejèn-la, kò xi mikì ma chja nga
inima ch'o-la neijí tjiin inima-la. Kisindaà-ne Jesús nga komà kiichja-ne koa
kjotsejèn-la. ²³ Ngats'iì xita, tà kjòxkón-la. K'eé kitsò:

—¿A jè jèe xi yà nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jè kína
ngajo-la]?

²⁴ K'e nga kii'nchré jñà xita fariseo kitsò:

—Xita jè, ma-la ochrjekajiin inima ch'o-la neijí xi tjiin inima-la xita, k'oií-né
nga jè sikjeén nga'ñó-la Beelzebú xi skò-la xita neijí.

²⁵ Jesús kijtseeya-la koni s'ín nchihóko inima-la, kitsò-la:

—Ngats'iì naxandá xi jòya tjin nga kondra túsajna-la xikjín, ti yijo-lá
tísikixóna-ne; koa tsà jngoò naxandá kò tsà jngoò nì'ya xita siijòya xikjín, mikì
koma ndaa kitsajna. ²⁶ Tsà jè xita neijí tje tìhochrjejiin-ne yijo-la neijí, jòya tís'ín
xi tje-ne yijo-la. ¿Kós'ín koma s'e-la nga'ñó nga kotixoma? ²⁷ Jñò bixón-nò nga
'an sikjeén nga'ñó-la xi skò-la xita neijí k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neijí.
Tsà k'oaá s'ín tjin kjoa, jñà xita tsajòn, ¿yá xi tsjá-la nga'ñó k'e nga ochrjekajiin
neijí? Koií kjoa-la, tijnà-ne xita-nò keənojmi nga mitsà kixi kjoa nga jè skò-la
neijí sikjeén. ²⁸ Tanga 'an, k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neijí xi tjiin
inima-la xita, jè Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-na nga'ñó. Jè kjoa koi tsòyaá-ne
nga Nainá, jyeé i tìhotixoma i it'aà nangui.

²⁹ ¿Kó s'ín koma kjoahas'en nì'ya-la nga siichijé-la jngoò xita nei-la nì'ya
xi tjin-la nga'ñó tsà mitsà ítjòn koiit'aà'ñó? K'eé koma siichijé-la k'e nga jye
kàsít'aà'ñó.

³⁰ Nìton yá-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né kondra-na; koa nìton yá-ne xi mikì
sichját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísitsjohoba xita.

³¹ 'K'oaá xan-nò, Nainá siichjaat'aà-la jñà xita nita mé jè xi kòhótsji, nita
mé 'én xi ch'o tsò kichja. Tanga jè xi Inima Tsjeè-la Nainá kichjajno-la mikì
jchat'aà-la jé-la. ³² Nìton yá-ne xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la
yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga jè xi kichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikì
jchat'aà-la jé-la nì jè nachrjein i'ndeí, kò nì jè nachrjein xi iskan kjoíí.

Kós'ín 'ya-la kós'ín tjin inima-la jñà xita
(Lucas 6:43-45)

³³ Tsà jngoò yá xi ndaa kji, ndaa tòò xi ojà-la. Kò tsà jngoò yá xi mikì ndaa
kji, mikì ndaa tòò xi ojà-la. Jngoò yá, jè tòò-la yaxkon-la. ³⁴ Jñò, xita tje-la
ye-nò! ¿Kós'ín ma kinókjoa 'én xi ndaa tsò nga ch'o tsò inima-nò? Nga k'oaá
tsò 'én xi chja jñà xita koni tsò kjohitsjeén xi tjiin inima-la. ³⁵ Jngoò xita xi 'én
ndaa chja, koií-né nga kjondaà tjiin inima-la; koa jngoò xita xi 'én ts'én chja,

koií-né nga kjoats'en tjiín iníma-la. ³⁶ K'oaá xán-nò k'e nga kijchò nachrjein nga sindaàjìin, k'oaá s'ín tsjá kindá ngats'iì xítà nítà mé 'én xi taxkí chja. ³⁷ Xi jít'aa ts'e 'én-nò, k'oaá s'ín sindaàjìin-nò nga jcha-la tsà xítà ndaà-nò, o tsà jé tjiín-nò.

Yá xi tsját'in 'én jñà xítà ts'en xi tjiín nachrjein i'ndeí

(Marcos 8:12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Jñà xítà fariseo kò xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kitsò-la Jesús:

—Maestro, mejèn-najen nga jcha jngoò-jen seña xi jì 'nì.

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Jñà xítà ts'en kò xítà xi mikii 'nchréñijon-la Nainá, síjé jngoò seña xi jeya tjiín; tanga nímé seña skoe; ta jé skoe ts'e Jonás, xítà xi kiichja ngajo-la Nainá. ⁴⁰ Koni jé Jonás nga jàn nachrjein kò jàn nítjen tsibijnaya indso'ba jngoò tìn je, k'oaá tís'in 'an xi Ki'ndí-la Xítà xan-la yijo-na, jàn nachrjein kò jàn nítjen kójna jñàa nangui. ⁴¹ Jñà xítà naxandá Nínive kosítjen-né jé nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jñà tsját'in 'én jñà xítà xi tjiín nachrjein i'ndeí, koií kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nachrjein i'ndeí, 'an xi tichjàkò-nò, isaá 'nó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Jonás [tanga jñò, mikii mokjeiín-nò]. ⁴² Tíkooá jé chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jé nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jé tsját'in 'én jñà xítà xi tjiín nachrjein i'ndeí, koií kjoa-la nga kjiín nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nachrjein i'ndeí, 'an xi tichjàkò-nò, isaá 'nó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Salomón [tanga jñò, mikii na'yà-ná].

Iníma ch'o-la neíí xi f'ii jngoò k'a-ne

(Lucas 11:24-26)

⁴³ K'e nga jngoò iníma ch'o-la neíí bitjokàjìin iníma-la jngoò xítà, yaá ojmeé i'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga siikjáya; k'e nga mikii sakó'nde-la, ⁴⁴ jngoò k'a síkítsjeèn, tsò: “Kjín-la jngoò k'a-na ní'ya-na ñánda inchrobà-na.” K'e nga bijchó jngoò k'a-ne, beé ní'ya-la nga kijjñá, ndaà kisatíicha kò tsjeé choòn. ⁴⁵ Ikjoàn fikjaá nguú itoò xíkjin xi isa ch'o s'ín. K'ée fahas'en-jìin iníma-la xítà jé; yaá bitsajna. Xítà jé isaá 'nó ch'o bijná koni s'ín tsibijna k'e nga sa ítjòn. Jñò, xi xítà ts'en 'mì-nò, k'oaá tís'in komat'ioòn nachrjein i'ndeí.

Nea-la kò 'ndse Jesús

(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶ Táko tìk'ée tíhókò xítà Jesús nga ijchò nea-la kò 'ndse. Yaá tsibítsajna ján ndítsiaán nga mejèn-la kichja-la. ⁴⁷ Jngoò xítà kitsò-la Jesús:

—Nea-lè kò jñà 'ndsi ján ndítsiaán títsajna. Jì xó kòòkò-lè.

⁴⁸ Jesús kitsò-la jé xítà xi ijchòkò-la 'én:

—¿A mejèn-lè nga jchii yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

⁴⁹ K'ée tsakó-la jñà xítà xi kota'yàt'aa-la. Kitsò:

—Chítsején-lá jñà xítà koi, jé-né xi nea-na kò jñà-né xi 'ndsé. ⁵⁰ Ngats'iì xi síkítasòn koni s'ín mejèn-la Nà'en-na xi tijná ngajmii, jñà-né xi 'ndsé xi tichja kò xi nea-na.

13

Kjoa xi mangásòn ts'e xítà xi kijnáí xojmá

(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Tjje-ne nachrjein, Jesús itjo-ne ni'ya, yaá tsibìjnandì ndáchikon. ² Kjin jchán x̣ṭa chixoñat'aà-la; Jesús jahas'en ingoò chitso; yaá tsibìjnaya. Ngats'iì x̣ṭa xi i'nga, yaá tsibitsajna indìi nandá. ³ Tsibíts'ia Jesús nga kjin skoya kjoa xi mangásòn tsibénojmi kitsò:

—Jngoò x̣ṭa kii kíjndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ikjoàn j'i nise; tsakjèn. ⁵ Ngui koa ṭjín chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde ṭjín-la. J̄ñà xojmá koi, n̄toón isò, koi-né nga mi nanga ṭjín nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñó, ikjoàn ingoò k'aá kixi, koi-né nga tsjìn-la ima. ⁷ Ngui koa ṭjín chixò ya j̄jìin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ J̄ñà xi chixò ñánda nangui ndaà, ndaà tsajà-la toò. Ṭjín xi kitsjaà ingoò sìndò nga ingoò l̄jngoò xojmá, ṭjín xi kitsjaà jàn kaàn, koa ṭjín xi kitsjaà katé. ⁹ Ndaà t̄nà'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn tsakóya-ne Jesús

(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰ J̄ñà x̣ṭa xi kota'yat'aà-la Jesús ijchòkon ñánda ṭjina koa kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoà-la x̣ṭa kjoa xi mangásòn k'e nga okoòyi?

¹¹ Jesús kitsò-la:

—J̄ñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénojmiya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. Tanga j̄ñà x̣ṭa xi kj'eíi, mìkii ṭjìin-la. ¹² Jè xi ṭjín-la kjohítsjeèn, k'oií isa-la skanda tsatoó s'e-la, tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba ṭjín-la. ¹³ Koií kjoa-la k'e nga okoòya, koií 'én chjà-la kjoa xi mangásòn. J̄ñà x̣ṭa koi, sík'aá xkon tanga mìkii tsejèn-la. Binchá líká-la tanga mìkii 'nchré, t̄ikoáá mìkii machiya-la. ¹⁴ Kjoa ts'e x̣ṭa koi, k'oáá s'ín bitasòn koni kitsò Isaías x̣ṭa xi kichja ngajo-la Nainá, nga kitsò: J̄ñò, nas'ín i'ñó-isa k̄nà'ya-nò tanga mìkii kochiya-nò, nas'ín i'ñó-isa chítsejèn-nò tanga mìkii jchaa.

¹⁵ Inima-la x̣ṭa koi, tájaaj̄in ṭjín;

tsibíchoajto líká-la, tichjoajto xkon.

Koií kjoa-la mìkii ndaa 'nchré kó mìkii tsejèn-la kó mìkii fahas'en-j̄in-la.

K'oáá ma-ne nga maj̄in-la nga 'an fit'aà-na mé-ne nga 'an sìndaà-na.

¹⁶ J̄ñò, mé tà ndaà-nò nga ṭjín xkoòn nga ma tsejèn-nò kó ṭjín líká-nò nga ma na'yá kjoa xi t̄ima nachrjein i'ndeí. ¹⁷ Okixií xi xan-nò, k̄j̄in x̣ṭa xi kichja ngajo-la Nainá kó xi x̣ṭa kixi kjòmejèn-la nga skoe jè xi j̄ñò t̄itsa'yaà tanga mìkii kijtsee; t̄ikoáá k̄j̄in x̣ṭa kjòmejèn-la nga k̄j̄i'nchré jè xi j̄ñò t̄itsana'ya tanga mìkii k̄i'nchré.

Kó tsóya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xojmá

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸ T̄inà'yaà kó tsóya-ne jè kjoa xi mangásòn ts'e x̣ṭa xi kíjndi xojmá. ¹⁹ J̄ñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jè ngaya-la koni j̄ñà x̣ṭa xi 'nchré 'én-la Nainá koni s'ín otíxoma tanga mìkii machiya-la; f'iì x̣ṭa neíi, ikjoàn faáxin jè 'én j̄j̄in inima-la x̣ṭa. ²⁰ J̄ñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jè ngaya-la x̣ṭa xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaà ma-la nga sa 'nchré. ²¹ Tanga jè-nè nga tsjìn-la ima, ta chiba nachrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la kó tsá x̣ṭa fit̄j̄ngui kondra-la nga jè ngat̄j̄i-la 'én-la Nainá, n̄toón sík̄j̄na ndiyá-la Nainá. ²² J̄ñà xojmá xi chixò j̄j̄in ñánda ṭjín na'yá, jè ngaya-la x̣ṭa xi 'nchré 'én-la Nainá tanga 'ñó sík̄ajno kjoa ts'e tsojm̄i xi ṭjín isò'nde kó jè kjoa nchiná konachan-la. J̄ñà kjoa koi sík̄its'ón-j̄in 'én-la Nainá, k'oáá ma-ne nga mìkii makj̄in-ya.

²³ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa machiya-la; ikoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngaya-la koni yá xi oja-la toò. Tjín xi tsjá katé; tjín xi tsjá jàn-kaàn; tjín xi tsjá jngoò síndə nga jngoò jìngoo yá.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mikii ndaà

²⁴ Jesús ngui jngoò kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita, kitsò-la:

—Koni s'in otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi 'nó ndaà xojmá-la trigo tsibítjesòn nangui-la. ²⁵ Tanga k'e nga kijé yije kóhotjín xita, j'ii kondra-la nga tsibítjejiin xka ijñá xi mikii ndaà ya jjiin trigo. Ikoàn kii. ²⁶ K'e nga jye kjò'nga jñà trigo koa kixò-la natín, yaá tsatsejèn-jiiin ijñá xi mikii ndaà. ²⁷ K'ée kii jñà ch'i'nda nga tsibénajmí-la nei-la. Kitsò-la: "Na'én, jñà xojmá xi tsibítjii ya nangui-lè, ndaà-né. Tanga, ¿ñánda j'ii-ne ijñá xi mikii ndaà xi tsatsejèn-jiiin trigo?" ²⁸ Jè nei-la nangui, kitsò: "Jngoò-la xita kondra-na xi okis'iin." K'ée kitsò jñà xita ch'i'nda: "¿A mejèn-lè nga kongui-jen, chjínèjiiin-jen jñà ijñá xi mikii ndaà?" ²⁹ Tanga jè nei-la nangui kitsò: "Majín, tsà chjínè jñò ijñá xi mikii ndaà, tsà koi nàchrjein-la yaá chjínèkjoò jñà trigo." ³⁰ Tikoáá-ne kàtamajchákjoò ingajò skanda k'e nga jye kojchá. K'e nga jè nàchrjein nga sìncháxkó, 'aán koxán-la ch'i'nda xi koiixkó: "Ítjòn xìn kìncha ijñá xi mikii ndaà, k'o'ñójté-né mé-ne nga kitj-ne. Nga koma iskan kìncháxkó jñà trigo; yaá kìncha iya ni'nga-na."

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e xojmá mostaza

(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

³¹ Jesús jìngoo k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'in otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè mangásòn-ko koni kji xojmá mostaza k'e nga jngoò xita bítjejiin nangui-la. ³² Okixi-né xojmá jè, jè xi isa jtsé kji ngats'ii xojmá xi tjín, tanga k'e nga jye majchá, isaá 'nga ma koni xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. K'oaá kji 'nga ma koni jngoò yá 'nga; f'ii nise xi tjímajiiin isén, jñà chrja-la ya bínnda'a tjé-la nise.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e na'yo san

(Lucas 13:20-21)

³³ Jesús ngui jngoò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'in otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkajiiin jàn chibá skoan jnchrajín, masan yije-né kóhokji na'yo.

Jesús, kós'in kisikjeén kjoa xi mangásòn

(Marcos 4:33-34)

³⁴ Ngats'ii 'én koi, Jesús, ngui kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nímé 'én kiichja xi mitsà kjoa xi mangásòn tsibénajmí. ³⁵ K'oaá s'in tsitasòn koni s'in kitsò jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

Kjoa xi mangásòn kichjá.

Koii kjoa kènojmiá kjoa xi tji'ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mikii ndaà

³⁶ Jesús k'e nga kisihixat'aà xita xi kjín ma; ikoàn jahas'en ni'ya. Yaá ijchòkon xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—Tènojmi-nájen kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn ko jè ijñá xi mikii ndaà xi tjín ya jjiin trigo.

³⁷ Jesús kitsò:

—Jè xi kǐjndi xojmá xi ndaà, 'an-ná xi Ki'ndí-lá Xità xan-lá yijo-na; ³⁸ kò jè nangui, jè isò'nde; jǎnà xojmá xi ndaà, jǎnà-né xità xi tǐtsajna jǐlìn kjotíxoma-la ngajmǐ; jǎnà ijǎnà xi mìkìl ndaà, jǎnà-né xi xità-la xità neij; ³⁹ kò jè xità kondra xi tsibítje ijǎnà xi mìkìl ndaà, tǐjè-ne xità neij; k'e nga jye sincháxkó tsojmǐ xi kojchá jè ngaya-la k'e nga kjoehet'aà isò'nde; koa jǎnà xi bíxkó tsojmǐ, jǎnà ngaya-la àkjale. ⁴⁰ K'oaá s'ín sincháxkó ijǎnà xi mìkìl ndaà mé-ne nga kotsjòjǐn-ne ní'ín nga kǐtǐ, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aà isò'nde. ⁴¹ 'An xi Ki'ndí-lá Xità xan-lá yijo-na síkasén àkjale-na it'aà ts'e kjotíxoma-na mé-ne nga kojìxkó ngats'ìi xità xi bí't'in-lá xità xi k'ejǐ nga kátátsji jé, kò ngats'ìi xità xi ch'o s'ín. ⁴² Yaá kotsjoya ngajo ñánda tǐtǐ ní'ín; yaá skǐndàya kò sǐjǐts'ìlìn ní'ño. ⁴³ Koa jǎnà xi xità kǐxǐ, k'oaá s'ín ote kǐtsejèn koni ndobá-lá ts'óí yá ñánda nga tǐhotíxoma Na'én-la. jNdaà tǐná'yaá koni xan-nò!

Jngoò tsojmǐ chíj xi kisijna'ma

⁴⁴ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmǐ nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jngoò tǐn xi 'ño chíj xi tǐjna'ma jǐlìn nangui. Jè xità xi sakó-la, tsjaá ma-la. Tǐyaá jngoò k'a bíjna'ma-ne. K'ée fǐ katǐjna yije tsojmǐ xi tǐjǐn-lá; ikjoàn otse nangui jè, nga ts'e koma tǐn xi 'ño chíj-la.

Jngoò ndátǐn chíj

⁴⁵ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmǐ nchrobá-ne, k'oaá tǐs'ín ngaya-la koni jngoò xità xi koi xá s'ín nga tsojmǐ otǐjnaya. Ótsji ndátǐn chíj xi 'ño ndaà. ⁴⁶ K'e nga jye sakó-la xi 'ño chíj, ikjoàn fǐ katǐjna yije tsojmǐ-lá xi tǐjǐn-lá; k'ée otse ndátǐn jè.

Na'ya xi bíxkóya tǐn

⁴⁷ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmǐ nchrobá-ne, tǐkoáá k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò na'ya xi nǐkatǐjǐn-jǐlìn ndáchikon mé-ne nga koma kǐjǐn skoya tǐn kojìxkóya-ne. ⁴⁸ K'e nga jye tse na'ya-la jǎnà xità xi sík'en tǐn, fǐkò yá indǐl ndáchikon; yaá faájǐl ngats'ìi tǐn xi ndaà kjoàn; nǐsǐyá bínchá; koa jǎnà tǐn xi mìkìl ndaà kjoàn, síkatsjoò-né. ⁴⁹ K'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aà isò'nde, kǐtjoen àkjale xi kjoaájǐl jǎnà xità xi ch'o s'ín yá ñánda tǐtsajna xità kǐxǐ. ⁵⁰ Kò jǎnà xità xi ch'o s'ín kotsjoya ngajo ñánda tǐtǐ ní'ín; yaá skǐndàya kò sǐjǐts'ìlìn ní'ño.

Tsojmǐ chíj xi xǐtse kò xi jye kòjchínga

⁵¹ Jesús kiskónangui-lá jǎnà xità, kǐtsò-lá:

—¿A machǐyaá-nò ngats'ìi kjoa koi?

Jǎnà xità kǐtsò:

—Jon, Na'én.

⁵² K'ée kǐtsò-lá Jesús:

—Jngoò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskǐl Moisés k'e nga kota'ya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmǐ nchrobá-ne, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò nei-la ní'ya xi 'nchaxkó-la tsojmǐ, koa k'e nga mochjeén-la, ochrje tsojmǐ chíj xi xǐtse, o xi jye kòjchínga.

Kó kǐtsò xità k'e nga kǐl Jesús ján naxandá-lá Nazaret

(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³ Jesús, k'e nga jye tsibénójmǐya kjoa xi mangásòn, kǐl-ne. ⁵⁴ K'e nga ijchò-ne nangui-lá ján Nazaret, yá ní'ya jngo sinagoga, tsibíts'ia nga tsakóya-lá xità 'én-la Nainá. Koa jǎnà xità tǐ kjòxkón-la, k'ée kǐtsò:

—¿Xita jè, ñánda komà-la ngats'iì kjoachjine xi okóya? ¿Kó ma-ne nga ma-la s'in kjoaxkón xi ndaa tjin? ⁵⁵ ¿A mitsà jè ti-la chjineyá? ¿A mitsà jè nea-la xi 'mì María? ¿A mitsà 'ndse ma Jacobo, José, Simón, kjo Judas? ⁵⁶ Tikoáá, ¿a mitsà i títajajin-ná jña íchjín ndichja? ¿Ñánda ma yije-la kjoa koi?

⁵⁷ K'oáá ma-ne nga mikil kòkjein-la it'aà ts'e Jesús. Tanga jè Jesús kitsò-la: —Ingòò xita xi chja ngajo-la Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-la kjo ni'ya-la mikil yaxkón.

⁵⁸ Mikil kjin kjoaxkón xi ndaa tjin kis'iin nga jña xita xi ya i'nde-la mikil kòkjein-la it'aà ts'e Jesús.

14

Kii komà k'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

¹ Jña nachrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tjna ya nangui Galilea, kii'nchré koni s'in bénojmi xita mé kjoa xi tís'in Jesús. ² Kitsò-la jña xita xi síxá-la:

—Xita jè, jè-né xi 'mì Juan xi kis'iin bautizar xita xi jye jaáya ingòò k'a-la. K'oáá ma-ne nga tjin-la nga ñó nga ma-la s'in kjoaxkón xi ndaa tjin.

³ Nga isa kjótsee, jè Herodes kitsjaà okixi nga kitsobá-ñó Juan, ikjoàn kiskini'sen ndayá, koi kjoa-la nga jè chjoón Herodías xi chjoón-la Felipe xi 'ndse komà Herodes K'oáá s'in kisiyé. ⁴ Koi kjoa-la nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-la Herodes: “Mikil tji'nde-lè nga ji tijnakoi chjoón-la 'ndsi.”

⁵ K'oáá ma-ne nga jè Herodes mejèn-la kisik'en Juan, tanga jña kitsakjòn-la xita naxandá, nga jyeé tjiin-la naxandá nga jè Juan, jè xita xi chjaya ngajo-la Nainá. ⁶ K'e nga ijchò nó-la jè Herodes, tsachrje s'eí-la koa jè tsòti-la Herodías kite nga nguixkòn xita xi títajna s'eí. Jè Herodes, ñó ndaa kisaseèn-la. ⁷ Koa kitsjaà kixi 'én-la nga tsjá yije-la mé xi sijé-la jè tsòti. ⁸ Koa jè nea-la chinchá'a ítjòn jè tsòti nga kátasjé-la sko Juan. Jè tsòti, k'éé kitsò-la Herodes:

—Tji-ná sko Juan xi kis'iin bautizar xita, tinaya-ná chrobate.

⁹ Jè Herodes xi xitaxá ítjòn tjna, kjòba-la k'e nga kii'nchré-la jè tsòti. Tanga koi kjoa-la nga jye kitsjaà kixi-la 'én nga nguixkòn xita xi ya títajna s'eí, k'éé kitsjaà okixi nga k'oi-la sko Juan jè tsòti. ¹⁰ Jè Herodes kitsjaà-la okixi xita-la nga tsatesin Juan ya iya ndayá. ¹¹ Ikjoàn kiiko sko Juan, tjíya-la chrobate nga kitsjaà-la jè tsòti, kjo jè tsòti kisingatsja nea-la.

¹² K'éé ijchò xita xi kota'yàt'aà-la Juan; kiskoé yijo-la nga jye k'en, ikjoàn kii kiihjin; nga komà iskan, kisik'i'nchré Jesús.

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmii xita kisikjèn
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³ Jesús, k'e nga jye kii'nchré jè kjoa xi komàt'in Juan, tà tajngòò kii-ne; tsibijna'ya ingòò chitso; ijchò ingòò i'nde it'aà xìn. Tanga jña xita, nga jye kii'nchré nga kii-ne Jesús, tikoáá kiitjingui-la; saà ndsokóò kii-ne ngats'iì xita xi ya chrañat'aà-la naxandá-la. ¹⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtsee nga ñó kjin ma xita xi títajna; kjòhimakeè-né. K'éé kisindaà-ne ngats'iì xita xi xk'én.

¹⁵ Nga jye kjòhoxòn jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la: —Jye kjòhoxòn, kjo i'nde jè, it'aà xìn-né; njimé tjin. Kot'in-la jña xita kàtji-ne nga kàtatse tsojmi xi skine jña naxandá ñánda nga chrañat'aà.

¹⁶ Jesús kitsò:

—Mikil kjoj-ne. Tjiì-là jñò xi kòkjen x̱ta koi.

¹⁷ X̱ta xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Njmé tjín-najen. Tà 'òn ma inchrájin kò jò ma ṯin xi ṯítsajna-najen.

¹⁸ Jesús kitsò-là:

—Nchrohókò-ná ijndé.

¹⁹ K'ée kitsò-là jñà x̱ta xi kjìn ma-ne nga kàṯítsajnajìin ijñá; ikjoàn kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne kò jñà ṯin xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejèn ngajm̱iì, kitsjaà-là kjondaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya inchrájin; k'ée kitsjaà-là jñà x̱ta xi kota'yàt'aà-là, koa jñà x̱ta xi kota'yàt'aà-là kisika'bí-là jñà x̱ta xi kjìn ma-ne.

²⁰ Tsakjèn yiye kóhòtjín x̱ta kó nga kjòskìl. K'ée tsibíxkó-ne jñà xi tsiningui-ne. Ngui tejò ṉisijá komà. ²¹ Jñà x̱ta xi tsakjèn, 'òn jm̱iì ma-ne xi x̱ta x'in. Mikil kòxkeya jñà íchjín kò j̱xti.

*Kjoxkón xi kis'iin Jesús nga kù-ne ndsòkò ya isòn ndáchikon
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)*

²² Nga komà iskan, Jesús kisikas'en x̱ta xi kota'yàt'aà-là ya iya chitso mé-ne nga isà itjòn kijchò-ne ján xijngoaà ndáchikon; koa jè Jesús k'ée ṯísíhixat'aà x̱ta xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne. ²³ K'e nga jye kisíhixat'aà yiye jñà x̱ta, Jesús kiimijìn-jno ingoò nindoò nga kùl kiichja't'aà-là Nainá nga ṯa jè tajngoò. K'e nga jye kòjñò, Jesús tà tajngoò ṯjna ya i'nde jè. ²⁴ Jè chitso jye 'ñó kjìn ijchò. Jè nga'ño-là nandá jye ngaxìn ngajen tífikò chitso nga jè ṯjò bíchjoà ikon-la.

²⁵ K'e nga tajñòya isà, Jesús kiiṯjingui-la x̱ta xi kota'yàt'aà-là nga kùl-ne ndsòkò ya isòn nandá. ²⁶ Jñà x̱ta xi kota'yàt'aà-là k'e nga kijtsee nga ṯífsòn nandá tà kitsakjòn-là; k'ée kiskindàya xkón, kitsò:

—Iṉima ch'o-né.

²⁷ Tanga Jesús ṉiṯoón kiichja-la, kitsò-là:

—'Ñó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²⁸ Jè Pedro, k'ée kiichja-la kitsò-là:

—Na'èn, tsà jì-né, tjiì'nde-ná nga kjísoàn nandá skanda ñánda ṯis̱jini.

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Nchroboí.

Jè Pedro itjòjen-jno chitso koa tsibíts'ia nga kùl-ne ndsòkò ya isòn nandá ñánda s̱jna Jesús. ³⁰ Tanga k'e nga kijtsee nga jè ṯjò 'ñó ṯí'ba, kitsakjòn-né, ikjoàn tsibíts'ia nga mejèn kiskaàjìindá; k'ée kiskindàya kitsò:

—iNa'èn, nachṟjeiìn-ndá-ná!

³¹ Jesús ṉiṯoón kitsobà'ñó tsja, kitsò-là:

—iChibaá mokjeiín-lè it'aà ts'an! ¿Mé-ne jò kòbeè-là takòin?

³² K'e nga jahas'en-ne chitso ingajò, ṉiṯoón kisijyò-ne ṯjò. ³³ Jñà x̱ta xi ṯítsajnaya chitso chinchaxkó'nchit'aà-là Jesús, kitsò-là:

—iXi òkixi, jì-né xi Kì'ndí-là Nainá!

*Kií s'in kjondaà-ne x̱ta xi xk'én ján Genesaret
(Marcos 6:53-56)*

³⁴ K'e nga jye tsatojiìn ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret. ³⁵ Jñà x̱ta xi ya i'nde-là, k'e nga kijtseeexkon Jesús nga jè xi ya ijchò, kisikì'nchré x̱ḵjín kóhòkji ya i'nde ñánda chrañàt'aà; ikjoàn j'ìlko-la ngats'ìi x̱ta xi xk'én ya ñánda ṯjna Jesús. ³⁶ Tsibíts'iba-là nas'in ṯa jè itjòn nikje-là tsobà'ñó nga kàtandaà-ne; ngats'ìi xi kitsobà'ñó nikje-là kjondaà yijee-ne.

15

Jè kjoa xi síkits'ón xita
(Marcos 7:1-23)

¹ Ijchò i'nga xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi inchrobà-ne Jerusalén nga kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

² —¿Mé-ne jña xita xi kota'yàt'aà-lè, k'e nga kjèn, mì k'oaá s'ín oníjno-ne tsja koni s'ín síjé kjotíxoma-la xita jchínga-ná?

³ Jesús k'eé kiskònangui-la jña xita koi, kitsò-la:

—¿Jñò, mé-ne mikiì níkitasòn-nò kjotíxoma-la Nainá nga koi onguítjngui-la kjotíxoma-la xita? ⁴ Jè Nainá k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè”, ko: “Jè xi chjajno-la na'èn-la ko nea-la tjínè-la nga kiyá.” ⁵ Tanga jñò bixón-nó: “Jngoò xita ma kitsò-la na'èn-la, o nea-la: Mikiì koma siichját'aà-lè; ngats'ii tsojmì xi tjín-na, jè Nainá jye kitsjaà-la.” ⁶ Bixón-nó nga mì tì kii tjí'nde-la nga skoexkòn na'èn-la ko nea-la; mì tì kii koma kosíko-nò. K'oaá s'ín 'nè jñò nga níkjína kjotíxoma-la Nainá nga koi onguítjngui-la kjotíxoma tsajòn. ⁷ Jñò, xita xi jò ma ísén-nò, ndaà kiichja ít'aà tsajòn Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá k'e nga kitsò:

⁸ Jña xita koi beèxkón-na xi tà 'én chja tanga jè iníma-la kjiiín tjínat'aàxín.

⁹ Nímé chjí-la nga beèxkón-na,

nga kjotíxoma-la xitaá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

¹⁰ Jesús, k'eé kiichja-la ngats'ii xita, kitsò-la:

—Tíná'yaá ko ndaà kàtachiya-nò. ¹¹ Jña tsojmì xi tso'ba kine-ne xita, mìtsà jña xi síkits'ón xita nga nguixkòn Nainá; jña xi tso'ba bitjo-ne xi síkits'ón.

¹² Jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tjiín-lè jña xita fariseo kòiti-la k'e nga kii'nchré 'én koni s'ín kinokjoi?

¹³ Jesús kitsò-la:

—Níton mé tsojmì tjè xi mìtsà jè Na'èn-na xi tjína ngajmì tsibítje, tjánè-né skanda ko íma-la. ¹⁴ Kì kii 'nè kindá; jña xita fariseo mejèn-la okó-la ndiyá jña xita xi mikiì tsejèn-la, tanga jña, tìkoáá mikiì tsejèn-la. Tsà jngoò xita xi mikiì tsejèn-la, mikiì koma kòkò-la ndiyá jngoò xi tìkoá mikiì tsejèn-la. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choòn.

¹⁵ Pedro kitsò-la Jesús:

—Tènojmiya-nájen jè kjoa koi koni s'ín kasi.

¹⁶ Jesús kitsò:

—¿Jñò, a tìkoáá mikiì machíya-nò kó tsòya-ne? ¹⁷ ¿A mì fíya-nò ngats'ii tsojmì xi ndsobaá chine-ná, indso'ba fí's'en, íkjoàn bitjoiín-ne yijo-ná? ¹⁸ Tanga ngats'ii 'én xi ndsobaá nokjoáa-ná, iníma-ná bitjoiín; jña 'én koi, jña-né xi síkits'ón xita nga nguixkòn Nainá. ¹⁹ Nga yaá bitjokàjìl iníma-la xita kjohítsjeèn xi ch'o tsò, koni jña xi xita sík'en, ko xi kjoa chijngui s'ín ts'e xita xi k'j'e kii bixan ko xi jye chixàn, ko kjoa chijé, ko kjoa ndiso ko kjoa nga chjajno-ná. ²⁰ Ngats'ii kjoa koi xi iníma-la bitjokàjìl-ne xita, jña-né xi síkits'ón xita; tanga k'e nga bichiaá, nas'ín mikiì oníjnoaá ndsaá, mikiì síkits'ón-ná.

Kó kitsò jngoò chjoón xi xìn nangui-la nga kòkjeítn-la ít'aà ts'e Jesús
(Marcos 7:24-30)

²¹ Jesús itjokàjìl ya i'nde jè; kii i'nde ñánda 'mì Tiro ko Sidón. ²² Jngoò chjoón xi xita Cananea xi ya i'nde-la, inchrobà-ne ijchòkon Jesús, 'ñó kiichja, kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga ji tijna ngajo-la] jchahimá-ná! Ndi tsòti-na ch'in neij tjiin inima-la, tsee kjo'in tisiikeiin.

²³ Tanga Jesús ni mé 'én kiichja-la jè chjoón. Kò jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò:

—Kot'in-la chjoón jè, kàtjì-ne; tsí ch'o kjindáya tjingui-ná.

²⁴ K'ée kitsò Jesús:

—Nainá kisikasén-na, tà jña j'i katsjià xita naxandá Israel nga kichijà koni orrè.

²⁵ Tanga jè chjoón tsasixkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tichját'aà-ná.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—Mikii ndaà tjin nga chjaà'an-lá niñò jña ixti, ikjoàn k'oi-lá nañá.

²⁷ Tanga jè chjoón kitsò:

—Jon, Na'èn, tanga jña nañá kineé xi-la tsojmi xi bixòngui imixa-la nei-la.

²⁸ Jesús k'ée kitsò-la:

—Ji chjoón, 'nó ndaà mokjeiin-lè it'aà ts'an. K'oas'in kàtama koni s'in mejen-lè.

Kò jè tsòti-la chjoón, tik'ée kjòndaà-ne nga tijè-ne hora.

Kó kis'iin Jesús nga kjin skoya ch'in kisindaà-ne

²⁹ Jesús kiì-ne ya i'nde ñánda 'mì Tiro kò Sidón koa tsatot'aà indii nandá Galilea. K'ée kiimijin-jno jngoò nindoò kò yaá tsibijna. ³⁰ Kjin jchán xita ijchòtjngui-la ñánda tjina; ijchòko-la xita xi tsá'yá kjoàn, xita xi mikii tsejèn-la, xita xi kótó tsja kjoàn, xita xi mikii ma chja kò xita xi kje'ei ch'in tjin-la; yaá kisikítsajngui ndsokò Jesús. Ngats'iì xita koi kisindaà-ne. ³¹ Tà kjòxkón-la jña xita k'e nga kijtsee nga komà kiichja-ne jña xi mikii ma chja; koa jña xi mikii ndaà síxá tsja, kjòndaà-ne; xi mì ma fi, komà kiì-ne; koa jña xi mikii tsejèn-la, kjòtsejèn-la. K'ée jeya kisikijna Nainá koni kisikò jña xita-la naxandá Israel.

Kó kis'iin Jesús nga ñijòn jmiì xita kisikjèn

(Marcos 8:1-10)

³² Jesús kiichja-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Mahimakeè-ná jña xita koi. Jye kò jàn nachrjein tjin-la nga títsajna-na, koa nimé tjin tsojmi xi kine. Majin-na nga tà k'oas'in sikasén chjan-na ni'ya-la tsà ya kohindaàya ndiyá.

³³ Jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Jngoò i'nde it'aà xin ñánda nimé tsojmi tjin, kòs'in koma sakó-ná tsojmi xi kokjen jña xita koi nga 'nó kjin ma-ne?

³⁴ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—Kó tjin ma inchrájin xi tityjò-nò?

Jña xita xi kota'yàt'aà-la kitsò:

—Itoò ma-ne inchrájin, kò tjin chiba-najen tin jtobá.

³⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Koatin-la kàtitsajnat'aà nangui jña xita.

³⁶ Jesús kiskóe inchrájin xi itoò ma-ne kò jña tin jtobá, kitsjaà-la kjòndaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya, kjòngatsja jña xita xi kota'yàt'aà-la mé-ne nga kitsjaà-la jña xita xi kjin ma-ne. ³⁷ Tsakjèn yije xita kóhotjin skanda kó nga kjòskii. K'e nga tsibíxkó-ne xi tsiningui-ne, ngui itoò nisijá komà. ³⁸ Jña xita

xi tsakjèn, ñijòn jmiì ma-ne xi x̱ṯa x̱'ín, mìkìl kòxkeya j̱ñá íchjín kò j̱xti. ³⁹ Jesús kisihixat'aà x̱ṯa, ìkjoàn jahas'en chitso koà kùl yà ì'nde ñánda 'mì Magdala.

16

Kó kitsò Jesús k'e nga j̱ñá x̱ṯa fariseo kò x̱ṯa saduceo kisijé jngoò seña

(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ J̱ñá x̱ṯa fariseo kò x̱ṯa saduceo kùlkon Jesús ñánda ṯjna nga mejèn-là skòt'aà tsà kix̱i kjoa nga Nainá kisikasén. Kisijé jngoò-là seña xi jeya ṯjín xi ìt'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ² Tanga Jesús kitsò-là:

—K'e nga jye mahixòn, j̱ñò, bixón-nò: “Ndaà choòn nchijòn-lè, inì choòn ján ngajmìi.” ³ K'e nga taj̱ñòya bixón-nò: “Mikìl ndaà choòn nàchrjein ì'ndeì; ngajmìi inì choòn kò ifi kjiya.” J̱ñò xi jò ma isén-nò, 'ya-nò kó choòn ngajmìi tanga mikìl f̱iya-nò kó tsòya-ne kjoxkón xi ṯma nàchrjein ì'ndeì. ⁴ J̱ñá x̱ṯa ts'en kò x̱ṯa xi mikìl 'nchréñijon-là Nainá, jngoò seña sijé xi jeya ṯjín; tanga ñimé seña skoe, tà jè skoe ts'e Jonás, x̱ṯa xi kùichj̱a ngajo-là Nainá.

Jesús yaá kisikitsajna x̱ṯa koi; jè, kùl-ne.

Jesús, mé kjoa xi ṯs̱ngásòn-kò ḵjoẖtsjeèn xi okóya x̱ṯa fariseo

(Marcos 8:14-21)

⁵ J̱ñá x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga tsatot'aà xijngoaa nandá, kicẖaaj̱in-là mikìl ts'a ìnchrajín. ⁶ Jesús kitsò-là:

—Cẖiṯsejèn-là koà ṯikindaa yijo-nò ìt'aà ts'e na'yò san-là x̱ṯa fariseo kò x̱ṯa saduceo.

⁷ X̱ṯa xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohókò x̱íjín, kitsò-là:

—Koií kotsò-ná nga mikìl kich'á ìnchrajín.

⁸ Jesús ñiṯgón kijṯseèya-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne kòkixón-nò nga tsj̱in-nò ìnchrajín? 'Nó cẖiḇa mokjeiún-nò ìt'aà ts'an. ⁹ ¿A mì macẖiya-nò, a mì ḇitsjeèn-nò k'e nga kisika'biá ìnchrajín xi 'òn ma-ne koà 'òn jmiì x̱ṯa x̱'ín tsakjèn? ¿Kó ṯjín ñis̱iyá tsibíxkó-isa? ¹⁰ ¿A mì ṯjiin-nò ṯikoaa k'e nga kisika'biá ìnchrajín xi itoò ma-ne kò ñijòn jmiì x̱ṯa tsakjèn? ¿Kó ṯjín ñis̱iyá tsibíxkó-isa? ¹¹ ¿Mé-ne nga mikìl macẖiya-nò nga 'an mìtsà koi xi otixan-nò ìt'aà ts'e ìnchrajín? Jè-né nga ṯikindaa yijo-nò na'yò san-là x̱ṯa fariseo kò x̱ṯa saduceo.

¹² K'ée ḵjocẖiya-là nga jè Jesús k'e nga okitsò-là: “Ṯikindaa yijo-nò”, mìtsà na'yò san-là ìnchrajín xi tsibénoj̱mì-là, j̱ñá ḵjoẖtsjeèn xi okóya j̱ñá x̱ṯa fariseo kò x̱ṯa saduceo.

Kó kitsò Pedro yá x̱ṯa-ne Jesús

(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³ K'e nga ijchò Jesús ya ì'nde ñánda 'mì Cesarea ts'e Filipino kiskònangui-là j̱ñá x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—¿Kó tsò j̱ñá x̱ṯa? ¿Yá-ná 'an xi Ki'ndí-là X̱ṯa xan-là yijo-na?

¹⁴ Kitsò j̱ñá x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là:

—Ṯjín xi tsò: “Jè Juan xi kis'ìin bautizar x̱ṯa.” Kò ṯjín xi tsò: “Jè Elías.” Ṯikoaa ṯjín x̱ṯa xi tsò: “Jè Jeremías.” Kò xi k'ej̱i x̱ṯa tsò-né: “Jngoò x̱ṯa xi kùichj̱a ngajo-là Nainá.”

¹⁵ K'ée kitsò Jesús:

—¿Koà j̱ñò, kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

¹⁶ K'ée kùichj̱a Simón Pedro kitsò:

—J̱i-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá], Ki'ndí-là Nainá xi ṯj̱nakon.

¹⁷ Ikjoàn kiichja Jesús; kitsò-la:

—Mé tà ndaà-lè nga jì Simón, ki'ndí-la Jonás. Jè Nainá xi tǵna ngajmii tsakó-lè ngats'iì kjoa koi; mitsà xǵta isò'nde tsibénjmi-lè. ¹⁸ 'An, k'oáá xán-lè nga Pedro 'mi-lè [nga ndajo tsò-nel]; yaá isòn ndajo jè kǵndaasoàn naxandá-na; nas'in jè nga'ño-la kjoabiyaà mikiì sǵikijne-la jǵnà xǵta naxandá-na. ¹⁹ 'Aán tsjaà-lè ibi-la xotjoa-la naxandá xi jè otixoma-la jè xi ngajmii nchrobá-ne; ngats'iì kjoa xi koi'ndi i isò'nde, tǵkoáá ján ngajmii Nainá tsjá'nde-né; kò jǵnà kjoa xi mikiì koi'ndi i isò'nde, tǵkoáá ján ngajmii, Nainá mikiì tsjá'nde.

²⁰ Jesús kitsò-la jǵnà xǵta xi kota'yàt'aà-la:

—Ki yá xi bénjmi-là nga 'an-ná xi Cristo [nga 'áan kisikasén-na Nainá].

K'oáá s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-la
(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)

²¹ Tǵkoj-ne nachrjein Jesús tsibits'ia nga tsibénjmiya-la xǵta xi kota'yàt'aà-la nga jè, ján kjoì Jerusalén, koa jǵnà xǵta jchǵnga kò xǵta skò-la nò'mii kò xǵta xi okóya kjoixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tseé kjo'in tsjá-la. Sǵik'en-né. Tanga k'e nga kǵchò ján nachrjein, kjoaáya-la. ²² Jè Pedro k'eé kiiko Jesús nǵnda it'aà xǵn nga kiichjako nga mikiì ndaà tǵjñ koni tsò. Kitsò-la:

—Na'èn, kǵ k'oáá s'in nikítsjiin. Mǵ k'oáá tsò Nainá nga k'oas'in komat'in.

²³ Tanga Jesús kisikáfaya, kitsò-la jè Pedro:

—Tǵsǵt'aaxín-ná jǵ xǵta neǵí. Tà mejèn-lè nga jè binchaatsji-ná. Mitsà k'oas'in nikítsjiin koni s'in tǵjñ kjoǵtsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oáá s'in nikítsjiin koni s'in tǵjñ kjoǵtsjeèn-la xǵta.

²⁴ Jesús k'eé kitsò-la xǵta xi kota'yàt'aà-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xǵta ts'an koma, kǵtatsjeiñ-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xǵta xi 'yajen krò-la, kǵtǵjnandaà nga sǵikjeiñ kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kǵtǵjt'aà-na. ²⁵ Nga nǵta yá xǵta xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nǵmé kjo'in sakò-la, tà saá sǵichja-né kò kjo'in kǵjnajiin; tanga jè xi tǵjnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, sakò-la kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kǵjna. ²⁶ ¿Mé xi sǵikijne jngoò xǵta nas'in tjoé yije-la isò'nde tsà sǵichja inima-la? Nǵmé. ¿A komaá kǵiichji kjoabiyaà jngoò xǵta xi majǵn-la nga kǵyá? Majǵn. ²⁷ 'An xi Ki'ndí-la Xǵta xan-la yijo-na kǵtjojeén jngoò k'a-na nga kjoikooa kjoajeya-la Na'èn-na kò àkǵale-la nga sichikon-t'ian nga jngoò jngoò xǵta koni s'in kisikitasòn. ²⁸ Okixǵi xi xan-nò, tǵtsajnaǵiin i'nga jǵndé xǵta xi mǵ kǵyá skanda k'e nga skoe-na xi Ki'ndí-la Xǵta xan-la yijo-na nga kǵtjojen jngoò k'a nga kotǵixoma.

17

Kǵi komà nga jahatǵiya i'ño isén-la Jesús ya isò'nga nindoò
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

¹ Nga komà joòn nachrjein Jesús kiimǵjñ-jno jngoò nindoò xi 'nga kǵi; kiiko jè Pedro, Jacobo, kò Juan xi 'ndse ma Jacobo. ² K'e nga iǵchò i'nde jè, Jesús, jahatǵiya i'ño isén-la nga nguixkon jǵnà xǵta koi. K'oáá kǵi komà isén-la koni kǵi ts'oi kò jè nikje-la kǵochroba-né koni isén ndobá. ³ Jǵnà xǵta koi tà nǵtòón kǵtsee Moisés kò Elías nga nchijookjo Jesús. ⁴ Pedro kitsò-la Jesús:

—Na'èn, ndaà tǵjñ nga i tǵtsajnaá; tsà mejèn-lè jǵn nǵ'ya xkóǵnda kǵndaà-jen, jngoò tsǵji, jngoò ts'e Moisés kò xi jngoò ts'e Elías.

⁵ K'e nga tǵchja Pedro, j'ii jngoò 'nguién-la ifi xi ote kǵi xi tsibí'ma xǵta koi, kò ya jǵiin ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèè xi ki'ndí-na xi 'nó matsjake kò xi xó jaàjiin-na; jè tɪná'ya-là.

⁶ Jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là Jesús k'è nga kiì'nchré, tà kitsakjòn-né. K'èé tsoyijò tsakjàn skanda it'aà nangui. ⁷ Jesús kiikasit'aà chraña-là; kisikjaníyá-là, kitsò-là;

—Tɪsítjeen, ki tsakjón-jèn.

⁸ K'è nga kiskootsejèn xɪtə koi mì tɪ yá tɪn-ne. Tà jè tajngoò sɪjna Jesús.

⁹ K'è nga inchrohòjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là:

—Kì yá xɪtə xi bèngjmí-là jè kjoa xi kà'yaà skanda k'è nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-là Xɪtə xan-là yijo-na.

¹⁰ Jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònanguit-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne kòtsò-ne xɪtə xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoí itjòn?

¹¹ Jesús kitsò:

—Okixí-né, jè kjoí itjòn Elías, kò jè koiindaàjiin yije kjoa. ¹² Tanga 'an, k'oáá xán-nò, jè Elías, jyeé j'ii. Jñà xɪtə, mikii kijtseèxkon. Ta k'oáá s'in kisikò koni s'in mejèn-là. K'oáá tɪs'in kòmat'ian 'an xi Ki'ndí-là Xɪtə xan-là yijo-na; tseé kjo'in tsjá-na jñà xɪtə.

¹³ Jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là Jesús k'èé kjòchiya-là nga jè Jesús, k'è nga tichja jɪt'aà ts'e Elías, jè Juan xi kis'iiin bautizar xɪtə xi ɔtsò-là.

Kós'in koma kitjokàjiin inima ch'o-là neíi xi tɪn-là xɪtə

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴ K'è nga ijchò Jesús ñánda tɪtsajna xɪtə xi kjìn ma-ne, jngoò xɪtə ijchò kasit'aà-là nga tsasixkó'nchit'aà-là, kitsò-là:

¹⁵ —Na'èn, चाहिमा ki'ndí-na. Ch'in biyaàxín tɪn-là. 'Nó tse kjo'in síkjeín. Jyeé kòkjìn k'a kaàjiin ni'in kò nandá. ¹⁶ Ií kòf'ũko-là jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-lè, tanga mikii mandaà-là.

¹⁷ Jesús kitsò:

—Jñò xɪtə xi mikii mokjeín-nò it'aà ts'an xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò? ¿Skanda mé nachrjein ská-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè tɪjndé.

¹⁸ Jesús tsohótiko jè inima ch'o-là neíi kò itjokàjiin-ne yijo-là jè tɪ. Tɪjè-ne hora, ñitoón kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònanguit'aàxín-là. Kitsò-là:

—¿Mé-ne ngajen mikii kòbitjòjiin-najen jè inima ch'o-là neíi?

²⁰ Jesús kitsò-là:

—Mikii komà-nò koi-né nga tà chiba mokjeín-nò it'aà ts'an. Okixí xi xan-nò tsà ta okji kòkjeín-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, koma k'oín-là nindoò: “Tɪxín ijndé. T'in ján xijngoáá ñánda it'aà xín.” Kò jè nindoò kòsit'aàxín-né. Jñò, ñimé kjoa xi 'in komà-nò tsà ndaà kòkjeín-nò. ²¹ Jñà inima ch'o-là neíi xi okjoàn, k'èé bitjokàjiin nga nokjoat'aà-là Nainá kò nga bijnachjaán.

K'oáá s'in tsibéngjmí Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jò k'a

(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

²² K'è nga taña kitjen nga tɪjma ya i'nde Galilea, Jesús kitsò-là jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là:

—'An, xi Ki'ndí-là Xɪtə xan-là yijo-na, yaá tsoba'ñó-na jñà xɪtə, ²³ ikjoàn sɪik'en-na. Tanga k'è nga kijchò ján nachrjein nga kɪyá, kjoaáya-na.

Jñà xɪtə xi kota'yàt'aà-là k'è nga kiì'nchré 'én koi tɔ ba koma-là.

Tsojmi xi machjiti ts'e ingo itjòn

²⁴ K'e nga ijchò Jesús kò xitá xi kota'yàt'aà-la ján naxandá Capernaum, jñà xitá xi bíxkò tòn ts'e ingo ítjòn kiskònangui-la Pedro kitsò-la:

—Jè Maestro-lè, ¿a mikìl bíchjí tòn ts'e ingo?

²⁵ Jè Pedro kitsò:

—Jon, bíchjí-né.

K'e nga jahas'en ni'ya Pedro, Jesús, jè kiichja ítjòn-la, kitsò-la:

—¿Kó si Simón, jè xitaxá ítjòn xi i isò'nde ts'e, yá-né xi síkíchjítì tsojmì kò tòn-sá? ¿A jñà-né xi i naxandá-la, o xi jñà-né xi xìn i'nde-la?

²⁶ Pedro kitsò:

—Jñà xi xìn i'nde-la xi bíchjí.

K'eé kitsò-la Jesús:

—Jñà xi i naxandá-la nímé koiichjí. ²⁷ Tanga mé-ne nga mì ch'o kítso-ná jñà xitá, t'in ján indii ndáchikon. Tíkatjèn-jìin kichá libá-lè xi tsobá'nó tìn, koa jè tìn xi chjoé ítjòn, chíx'eù tso'ba; ya tjí'a jngoò tòn. Komaá-ne nga kichjí xi ts'an kò tsiji. Tikoji, tíchjí-la.

18

Yá xitá-ne xi tjna ítjòn it'aà ts'e Nainá

(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

¹ Jñà nàchrjein koi jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon nga kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jñà xitá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne, ¿yá-ne xi tjna ítjòn nga ìsa 'nó chíjì-la?

² Jesús kiichja jngoò-la ndí ti. Kisikasíjna jngoò osen-la jñà xitá. ³ Kitsò:

—Okixí xi xan-nò, jñò, tsà mì kì síkijatíyà-la kjohítsjeèn-nò kò tsà mì kì k'oas'in s'een koni jñà ndí ixti mikìl kítjás'en-jñoò ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. ⁴ Jè xi síkajen-la iníma-la koni ndí ti jè, jè-né xi tjna ítjòn-la ngats'ii xitá xi jè tíhotíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. ⁵ Nítá yá-ne xi jít'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na.

Mé xi ok'in-la jñà xitá xi jé ótsji-la xitá xi kj'eii

(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ Nítá yá-ne xi jé skiníjìin jngoò ndí xitá ima xi mokjeín-la jít'aà ts'an, ìsaá-la ndaà koma tsà sngui'nó jngoò ndajo natsí ís'ìin, íkjoàn síkatjèn-jìin ndáchikon ñánda nga 'nó nanga 'ncha nandá. ⁷ Ima xó-ne jñà xitá isò'nde nga tjin jchán xitá xi ótsji'nde-la nga mejèn-la nga sakó jé. Tanga xó k'oaa koma-ne isò'nde, tanga ima xó-nè jè xitá xi ótsji-la jé xi kj'eii xitá.

⁸ Tsà jè ndsaa kò ndsokoò ótsji jé-nò, tíchátjòn koa kjiin tikatsjoò. Ìsaá ndaà-nè tsà xkoán titsjoò nga kítjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaa-ne tsà jò ma ndsaa kò ndsokoò koa ján onguió jjiin ni'in ts'e i'nde kjo'in nítá mé nàchrjein-ne. ⁹ Tsà jè xkoòn ótsji jé-nò, tìnachrjeé, kjiin tikatsjoò. Ìsaá ndaà-nè tsà jngoò ma xkoòn nga kítjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaa-ne tsà jò ma xkoòn koa ján onguió jjiin ni'in ts'e i'nde kjo'in.

Kjoa xi mangásòn ts'e orré xi kichjì

(Lucas 15:3-7)

¹⁰ Nijngò ndí xitá koi xi nàchrjenguiod; k'oaa xán-nò, ján ngajmii, jñà àkjale-la xitá koi, yaá títsajna kjit'aà nga nguixkon Na'en-na xi tjna ngajmii.

¹¹ An xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na koií xá j'i-na nga j'i kàchrjekàjñà kjo'in jñà xitá xi kichjì.

¹² ¿Kó bixón? Tsà jngoò xita xi jngoò sindo ma orrè-la koa tsà sijchaya jngoò ján jjiin ijñá, ¿a mitsà siikitsajna jñá xi ñijòn-kaàn ko chrj'oòn ñijòn ma nga kjoì kátsji jè orrè xi kichijà jngoò? ¹³ Tsà kòtsji-la, okixií xi xan-nò, isaá tsja koma-la nei-la jè orrè xi jngoò ma, mi k'oaá-ne jñá xi kjin ma xi mi kì kichijà. ¹⁴ K'oaá s'in mejèn-la Nainá xi tjina ngajmii nga njjngoò xita sijchja inima-la.

Mé xi mochjeén k'e nga sindaàjijn jngoò-la xita

(Lucas 17:3-4)

¹⁵ 'Tsà jè 'ndsi ch'o tísiko-lè, tinókjoa-la k'e nga tà jè tajngoò tjina; tindaàjijn-koji jè kjoa-la; tsà kji'nchrè-lè, jyeé ndaà kichibà-nò 'ndsi. ¹⁶ Tanga tsà mikii kji'nchrè-lè, k'ée tinókjoa-la tsà jngoò ko tsà jò xita mé-ne nga kji'nchrè yije-ne 'én xi chibà koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: Mochjeén-né tsà jò ko tsà ján xita xi tsjá 'én nga koma sindaàjijn nita mé kjoa-ne mé-ne nga chji-la. ¹⁷ Tsà mikii 'nchrèñijon-la jñá xita koi, koatìn-la xita naxandá-la Nainá; koa tsà mikii 'nchrèñijon-la jñá xita naxandá-la Nainá, tà k'oaá s'in jchatakoìn koni tsà jngoò xita xi mikii beëxkon Nainá, koni tsà jngoò xita xi tsojmi síkíchjiti.

¹⁸ 'Okixií xi xan-nò, jñò, ngats'ii kjoa xi koi'nde i isò'nde, tikoáá ján ngajmii Nainá tsjá'nde-né; koa jñá kjoa xi mikii koi'nde i isò'nde, tikoáá ján ngajmii Nainá mikii tsjá'nde.

¹⁹ 'Jngoò k'a koa xan-nò: tsà jò ma-nò i isò'nde xi tjjngoò takòn nga sijét'aà-là Na'en-na xi tjina ngajmii nita mé kjoa-ne, tsjá-nò. ²⁰ Ya ñánda títajna jò ján xita-na xi it'aà ts'an bixóna, yaá tjinajijn osen-la.

²¹ K'ée kii kasit'aà chraña-la jè Pedro, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'en, kó tjín k'a sijchàat'aà-la xinguiáa k'e nga tsà ch'o tísiko-na? ¿A skanda itoò k'a?

²² Jesús kitsò-la:

—Mitsà xan-lè itoò k'a; xaán-lè itoò k'a xi jàn-kaàn ko te.

Jngoò chj'nda xi mi kì kisijchàat'aà-la xikjín

²³ 'Koni s'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'in tjín koni kis'iin jngoò xitaxá itjòn xi kisijé-la kindá xita chj'nda-la. ²⁴ K'e nga tís'in kindá j'iin jngoò chj'nda-la xi ñó kjin millón ton kitjen-la. ²⁵ Chj'nda jè tsjin-la ton xi kojichji-la. Jè nei-la kitsjaà okixi nga kátasatjina osen jè chá, ko choón-la ko ixti-la, ngats'ii tsojmi xi tjín-la mé-ne nga kochji-la ton xi kitjen-la. ²⁶ Chj'nda jè tsasixkó'nchit'aà-la jè nei-la; tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Na'en, tjín-lè kjondaa, chíñakjoa-ná; kichji yijeé-lè ngats'ii xi kitjen-na.”

²⁷ Jè nei-la kjòhímakee chj'nda-la, kisijchàat'aà-la nga yije kindá xi kitjen-la koa kisikjnandeji-ne. ²⁸ Tík'e-ne nga itjo ni'ya chj'nda jè, kisatiikjoò jngoò chj'nda xikjín xi tikoa ton kitjen chiba-la xi ts'e. Kitsobà'ño is'in nga mejèn-la kijnchajta-la, kitsò-la: “Tíchji-ná xi kitjen-lè.” ²⁹ Koa jè chj'nda xikjín tsasixkó'nchit'aà-la, tsibítsi'ba-la. Kitsò-la: “Chíñakjoa-ná, kichji yijeé-lè xi kitjen-na.” ³⁰ Tanga jè mikii kòkjeiín-la. Ta saá ndayá kiskinis'en skanda k'e nga kojichji yije-la kòhotjín xi kitjen-la. ³¹ K'e nga kijtsee jñá chj'nda xikjín xi i'nga, baá koma-la. K'ée kii tsibénojmi-la nei-la ngats'ii kjoa xi komá. ³² Jè xitaxá itjòn xi nei-la, k'ée kiskinikjaá chj'nda jè, kitsò-la: “Ji chj'nda xi ch'o 'ni. 'An kisijchàat'aà-lè ngayije xi kitjen-lè k'e nga tsibítsi'ba-ná.

³³ Tikoáá ngaji tjí'nde-lè nga jchahimachii chj'nda xinguii koni s'in kiskò-lè nga kjòhímakee-lè.” ³⁴ Jè nei-la kjòtíí-la, k'ée kitsjaà okixi nga kát'ii-la kjo'in skanda k'e nga kojichji yije xi kitjen-la.

³⁵ Jesús kitsò:

—Jñò k'oaá tís'in sùkò-nò nga jngoò ìjngoò Nà'èn-na xi tìjna ngajmù tsà nga mì kòo inìma-nò sjjchàat'aà-là jé-la xinguiò.

19

Kiis'in tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsiin xikjín

(Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

¹ K'e nga jye kiichja Jesús, kii-ne ya Galilea ján nangui Judea xi tìjna xijngoaà xajngá nandá Jordán. ² Ñó kjin xita kiitjingui-la koa yaá kisindaà-ne i'nde jè jñà xita xi xk'én.

³ Ijchò i'nga xita fariseo ya ñánda tìjna Jesús nga mejèn-la skónachan-la. Ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tji'nde-la xi x'in nga tsiin choón-la xi nita mé kjoa-ne?

⁴ Jesús kitsò-la:

—¿A kj'eè bixkejñò Xojon-la Nainá nga tsò: “Nainá, k'e nga sa tsibindaà xita, tsibindaà x'in kò choón?” ⁵ K'oaá kitsò: “K'oaá ma-ne nga jè x'in sùkíjna na'èn-la kò nea-la nga kínakò choón-la. Ta jngoò xita koma-ne ingajò.” ⁶ Mítsà tì jò ma-ne, tà jngoò koma-ne. K'oií kjoa-la nga mì yá xita tji'nde-la nga sjitsjiin-ne xikjín xi Nainá kisijngò.

⁷ Jñà xita fariseo kiskònangui-la Jesús:

—¿Mé-ne jè Moisés kitsjaà'nde-ne nga tsò: xojon kátasindaà nga koma tsjin xikjín xita?

⁸ Jesús kitsò-la:

—Koií-né nga tájaajin tjin inìma-nò, Moisés kitsjaà'nde-nò nga kijniò ìchjín-nò, tanga k'e nga sa tàts'en-la kjoa, mì k'oaá s'in tjin. ⁹ An k'oaá xán-nò, jè x'in xi tsjin-ne choón-la, tsà mítsà kjoa chijngui tísiko, kò tsà kj'eíí choón kixan-kò, jyeé kjoa chijngui tís'in jè x'in. Tíkoáá tsà jè x'in xi kixan-kò jngoò choón xi kitsjin x'in-la, tíkoáá kjoa chijngui tís'in.

¹⁰ Jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús kitsò:

—Tsà k'oaá s'in i'in tjin kjoa ts'e xita xi bixan, isaá-la ndaà s'e tsà mì kì kixan xita.

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Tjin xita xi mìkii mokjeín-la kjohitsjeèn jè; tà jñà xita xi Nainá xó k'oa's'in kitsjaà-la. ¹² Tjin xita xi mìkii bixan nga xó k'oa's'in kits'iin-ne nga mì íchjín sjis'in-la; tíkoáá tjin xita xi xita xikjín okisikò nga mì íchjín sjis'in-la; tíkoáá tjin xita xi mìkii bixan nga k'oa's'in tsibínè-la yijo-la nga mì íchjín sjis'in-la nga mejèn-la sjixá it'aà ts'e kjotixoma-la ngajmù. Jñà xita xi chikjoa-la nga mokjeín-la kjoa koi, k'oa's'in kátasíkitasòn.

Kii kitsò Jesús nga kisichikon-t'in ndí ixti

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³ Jñà xita j'iikò-la ndí ixti ñánda tìjna Jesús nga mejèn-la koòt'aà-la tsja kò kiitsi'batji, tanga jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús tsohótiko jñà xita xi j'iikò ndí ixti. ¹⁴ K'ée kitsò Jesús:

—Tji'nde-la jñà ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. Jñà xi k'oa s'in tjin inìma-la koni ts'e ndí ixti, jyeé ts'e ngats'iì kjondaà xi tjin ya ñánda tíhotixoma jè xi ngajmù nchrobá-ne.

¹⁵ Jesús tsohòsòn-la tsja jñà ndí ixti; ikjoàn kii-ne ya i'nde jè.

Xità xi 'ño kjin tsojmi tjín-la
(*Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30*)

¹⁶ Jngoò xità ijchòkon Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaèn nga s'e-la kjoabinachon inima-na nita kjé-ne?

¹⁷ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne chjinangui-ná it'aà ts'e kjoa xi ndaà tjín? Mìtsà yá tjín xi ndaà xità, tà jngoò Nainá. Tsà mejèn-lè nga s'e-lè kjoabinachon nita kjé-ne, tiktasoìn kjotixoma-la Nainá.

¹⁸ Xità jè kiskònangui:

—¿Ná-laá kjotixoma-ne?

Jesús kitsò-la:

—“Kì xità nik'in; kì kjoa chijngui 'nì; kì chijé 'nì; kì 'én ndiso nokjol it'aà ts'e xità xi k'ejí; ¹⁹ jchaxkoìn na'èn-lè kò nea-lè; tìtsjachi xità xingui koni tsà tì yijo tsiji-nè.”

²⁰ —Ngats'ì kjotixoma koi jyeé kisikitasoàn —kitsò jè ti—. ¿Mé xi chija isa-na?

²¹ Jesús kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè nga ngui kixi kjini, t'in, tatijni yije tsojmi xi tjín-lè. Jè ton-lè tika'bí-la xità ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchrobátjngui-ná.

²² Xità jè, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà baá komà-la, koií kjoa-la nga 'ño kjin tsojmi tjín-la.

²³ K'ée kitsò-la xità xi kota'yàt'aà-la Jesús:

—Okixí xi xan-nò. 'Nó 'in koma-la jña xità nchiná nga kjoahas'en-jìin ñánda tìhotixoma jè xi ngajmì nchrobá-ne. ²⁴ Ngui jngoò k'a koxan-nò, isaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oqa-ne koni jngoò xità nchiná xi 'ño tjín-la tsojmi nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tìhotixoma jè xi ngajmì nchrobá-ne.

²⁵ K'e nga kii'nchré 'én koi jña xità xi kota'yàt'aà-la Jesús tà kjòxkón-la. K'ée kitsò:

—¿Yá-né xi kítjokàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la?

²⁶ Jesús kiskoò'an, kitsò-la:

—Jña xità mikì koma-la kochrjekàjìin kjo'in inima-la. Tanga xi Nainá komaá-la ngats'ì kjoa.

²⁷ K'ée kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen ngats'ì tsojmi xi tjín-najen, koa jì tjaàtjngui-lèjen. ¿Mé xi tjoé-najen?

²⁸ Jesús kitsò-la:

—Xi okixí xi xan-nò, k'e nga kijchò nachrjein nga koxitseyá jngoò k'a isò'nde, kò 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, k'e nga kótijnasoàn íxile xi 'ño jeya tjína, jñò, xi jye 'an tjaàtjngui-ná, tikoá yáá kitsajnasòn íxile ts'e kjotixoma xi tejò ma-ne, nga jñò kíndaàjìin-là jña xità xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel. ²⁹ Ngats'ì xi kjoa ts'an kisikíjna ni'ya-la, 'ndse, ndichja, na'èn-la, nea-la, chjoón-la, íxti-la, nangui-la, jngoò sindo k'a k'oá tjin tjoé isa-la. Tikoá tjoé-la kjoabinachon nita kjé-nè. ³⁰ I'ndeí, kjin xità xi títsajna ítjòn, k'e nga koma iskan jña kítsajna tjingui. Kò xi títsajna tjingui i'ndeí k'e nga koma iskan jña kítsajna ítjòn.

20

Chi'nda xi kisixáko tsojmi tje

¹ 'Koni s'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jngoò xita xi tjin-la nangui. Kii nga tajñoya nga kii kátsji chi'nda xi sijáko ñánda tjin-la toò uva. ² K'e nga jye tsibíndaajün-kò nga kojichji-la koni tjin síkijne xita chi'nda nga jngoò nachrjein, ikjoàn kisikasén ñánda kisixá. ³ Jngoò k'a kii jè nei-la xá koni xi ñijaàn-la nga tajñoya. Kijtsee isa chi'nda xi tíyijöün nditsin xi tsjin-la xá. ⁴ Kitsò-la: "Tanguió tixáko-ná. 'An kichji-nò koni tjin machji-nò." Kii chi'nda koi nga kisixá. ⁵ Jè nei-la xá, kii jngoò k'a k'e nga ijchò nchisen. Tikogá kii jngoò k'a k'e nga ijchò xi jàn nga kjòhoxòn. ⁶ Jye-la ijchò tsà xi 'òn nga kjòhoxòn, itjo jngoò k'a jè nei-la xá; koa kisakò isa-la chi'nda xi tà jyò títajna. Kitsò-la: "¿Mé-ne tà jyò títajna-nò kó nga kò'ba-nò nachrjein nga mì nixá-nò?" ⁷ Jña chi'nda koi kitsò: "Koií-né nga mì yá tsjá xá-najen." K'ée kitsò-la: "Tanguió ndaà tsà jñò; tanguí tixá ján jjiin tsojmi tje-na." ⁸ K'e nga jye kojñò, jè nei-la xá kitsò-la jè xita xi síkinda chi'nda-la: "Tínókjoa-là ngats'i chi'nda. Tichji-la. Tits'iake-ne jña xi iskan kófahas'en xá-la; koa jña xi ítjòn kófahas'en, tikjehet'aà-ne." ⁹ K'ée kiichja-la jña chi'nda xi jahas'en xi 'òn nga kjòhoxòn; k'oaá tjin tsibíchi-la koni tjin chi-la nga jngoò nachrjein nga jngoò jngoò. ¹⁰ K'e nga kjòchji-la jña chi'nda xi jahas'en tajñoya, k'oaá komá-la tsà isaá tse kojchji-la. Tanga tà ngásòn tjin kjòchji-la koni tjin machji-la nga jngoò nachrjein nga jngoò jngoò. ¹¹ K'e nga jye kjòchji-la chi'nda koi ikjoàn tsibits'ia nga tsatir'aà jè nei-la xá. ¹² Kitsò-la: "Jña chi'nda xi iskan kóbijchó, tà jngoò hora kásixá, koa ngajen kánixá-nájen nga kò'ba nachrjein koa kánikjein-lajen ndobá nga kò'ba nachrjein. Tà ngásòn tjin tibíchi-já-nájen." ¹³ Tanga jè nei-la xá kitsò jngoò-la jña chi'nda: "Ji amigo mìtsà mé xi ch'o tísiko-lè; k'oaá tjin tibíchi-lè koni tjin chi-la nga jngoò nachrjein nga k'oaá s'in kachibá. ¹⁴ Chjoí chji-lè koa t'in-ne. K'oaá s'in mejèn-na nga k'oa tì tjin tsjaà-la jè xi iskan kásixá koni tjin títajna-lè. ¹⁵ Nga ko tòn-na, ¿a mì tji'nde-na nga k'oas'ín s'iaàn koni s'in mejèn-na? ¿A maxitakòn-né nga 'an ndaà xita?"

¹⁶ Jesús kitsò isa:

—K'oaá s'in koma jña xita xi títajna tjingui nachrjein j'nde, nga koma iskan, jña kítajna ítjòn; koa jña xi títajna ítjòn j'nde nga koma iskan jña kjoehet'aà-ne. [Kjin ma-ne xi xó chja-la Nainá tanga chiba ma-ne xi tjájin.]

K'oaá s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jàn k'a

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

¹⁷ Jesús k'e nga nchifi jàn naxandá Jerusalén, kiichjat'aàxin-la jña xita xi kota'yàt'aà-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

¹⁸ —I'nde nga títahonguiá naxandá Jerusalén, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá tsobá'ño-na xita skò-la nò'mii ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga koi'nè-na kjoabiyaá, ¹⁹ ikjoàn sijngatsja-na jña xi mìtsà xita judío nga sijsobà-na, kojà-na, koòt'aà-na krò. Tanga xi koma jàn nachrjein kjoaáya-na.

Kjondaà xi kisijé neq-la Jacobo ko Juan

(Marcos 10:35-45)

²⁰ Neq-la Jacobo ko Juan ixti-la Zebedeo ijchòkon ñánda tjina Jesús. Tjiko ixti-la. Tsasixó'nchit'aà-la Jesús nga kisijé jngoò-la kjondaà. ²¹ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè?

Jè chjoón kitsò:

—Yá ñánda kotixomai, tjiì okixi nga ya kàtiyijòt'aà-lè ixti-na. Jngoò kàtijnakixi-lè koa jngoò kàtijnat'aà-lè xi ngaskón-lè.

²² Jesús kitsò-la:

—Mikii 'yaà mé xi nijé. ¿A kichikjoaá-nò nga kotojñoò jè kjo'in xi 'an kotojñaà?

Xita koi kitsò:

—Kichikjoaá-najen.

²³ K'ée kitsò-la Jesús:

—Okixi-né, k'oaá tís'in kotojñoò kjo'in koni 'an, tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kitsajnat'aà-ná ya kixi-na ko ngaskón-na mitsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jña i'nde koi, jña tjoé-la xita xi Nainá títsajnandaà-la nga tsjá-la.

²⁴ K'e nga kii'nchré jña xita-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòtji-la it'aà ts'e xita xi jò ma-ne. ²⁵ Jesús kiichja-la, kitsò:

—Jyee tjiin-nò nga jña xita sko-la naxandá, nangui síkítsajna xita-la xi jña otixoma-la. Tíkoaá jña xita xi 'nga xá tjin-la, jña xi beè nga otixoma-la xita.

²⁶ Tanga jño mikii k'oas'in s'een. Tsà jngoò xita xinguiqo mejèn-la 'nga kína, jè xi katasíxá-la xita xi i'nga. ²⁷ Ko jè xi mejèn-la kína itjòn, ch'i'nda-nò kàtama.

²⁸ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mitsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na, tà saá 'an siixá-la xita xi i'nga ko tsjaà yijo-na nga kiyá mé-ne nga kjin xita kitjokajin-ne kjo'in xi kjoa ts'e jé-la.

Kó kisiko Jesús nga kisindaà-ne xita xi jò ma-ne xi mikii tsejèn-la

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹ K'e nga jye nchifi-ne ya naxandá Jericó, kjin xita kiitjinguila Jesús. ³⁰ Ya indii ndiyá koni s'in tifi Jesús, jò xita xi mikii tsejèn-la títsajna. K'e nga kii'nchré nga jè Jesús tífaya ndiyá, 'ño kiichja-la kitsò-la:

—i'Na'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá itjòn David [nga ji tijna ngajo-la] jchahimatakòn-nájen!

³¹ Jña xita xi tjiko Jesús tsohótiko-ne nga jyò kàtítsajna, tanga jña xita xi mikii tsejèn-la, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—i'Na'èn, xi tje-la David, jchahimatakòn-nájen!

³² K'ée tsasíjna Jesús koa kiichja-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Mé xi mejèn-nò nga siko-nò?

³³ Jña xita koi, kitsò:

—Na'èn, mejèn-najen nga kàtatsejèn-najen.

³⁴ Jesús kjòhimakee jña xita koi. Tsohót'aà-la tsja xkon koa nitoón kjòtsejèn-la. Ikjoàn kiitjinguila Jesús.

21

Kó kitsò xita naxandá k'e nga jahas'en-jin Jesús ján Jerusalén

(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ K'e nga jye kjomee bijchò chraña-la naxandá Jerusalén ijchò jngoò naxandá xi 'mì Befgaje ya chrañat'aà-la nindoó Yá Olivo. Jesús kisikasén jò xita xi kota'yat'aà-la. ² Kitsò-la:

—Tanguio ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján koa ya sakó jngoò-nò orra xi tjit'aà'ño ko ndí búrró ki'ndí-la. Chijnda'ño koa nchrohóko-ná. ³ Tsá yá xi kó kitsò-nò, kot'in-là: “Jè xó Na'èn-ná kochjeén-la koa nitoón xó sikasén-ne.”

⁴ K'oáá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín kiskii x̱ṯa xi kiichja ngajo-là Nainá, nga tsò:

⁵ Kot'in-là naxandá Siòn:

“Chítsejèn-là X̱ṯa Ítjòn-lè;
nga jíí nchrobá katsejèn-lè;
jmaá kji;

tinasòn ingoò-là búrró,
ingoò ndí búrró itsé xi ki'ndí-là cho ch'á.”

⁶ Kii jñà x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'oas'ín kisikitasòn koni s'ín kisatiixá-là.

⁷ K'e nga ijchòkò ñánda ṯjna Jesús jè orra kò ki'ndí-là, jñà kisikjeén nikje-là nga tsohójsa-là; ijkjoàn tsibijnasòn-là Jesús. ⁸ Koá jñà x̱ṯa xi kjìn ma-ne tsohójingoò nikje-là ya iya ndiyá. Ṯjn i'nga xi chrja-là ya tsate, ijkjoàn tsohójingoò iya ndiyá. ⁹ Jñà x̱ṯa xi ṯjma ítjòn-là kò xi ṯjngui-là tsibíts'ia nga 'ñó kiichja, kitsò:

—Jeya ḵṯijna jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-là x̱ṯaxá ítjòn David [nga jè ḵjna ngajo-là]! Mé ta ndaà-là jè xi nchrobá ngajo-là Na'èn-ná! Jeya choòn ján ngajmii!

¹⁰ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén ngats'iì x̱ṯa naxandá tà kjòxkón-là, koá kiskònangui-là x̱ḵjín. Kitsò:

—¿Yá x̱ṯa-ne jè?

¹¹ Jñà x̱ṯa xi kjìn ma-ne kitsò:

—Jè x̱ṯa xi chja ngajo-là Nainá xi Jesús 'mì xi Nazaret ts'e, ya nangui Galilea.

K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà x̱ṯa xi oṯjna tsojmi

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Jesús jahas'en ya nḏtsin ingo ítjòn-là Nainá, tsachrje yije ngats'iì x̱ṯa xi ya nchihoṯjna kò nchihotse tsojmi ya nḏtsin ingo. Kisihitḵjá ím̱ixa-là jñà x̱ṯa xi sḵjaṯiya ṯon kò ṯikoaá kisikatsjoò íx̱le-là jñà xi oṯjna ṉise paloma.

¹³ Kitsò-là:

—Jè Xojon-là Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya-là ochikoón k'oín.” Tanga jñò, nguijo-là x̱ṯa chijé ṯitsa'nè.

¹⁴ Nga ya ingo ítjòn ṯjna Jesús, ijchò kinchat'aà-là x̱ṯa xi m̱ikiì tsejèn-là kò xi tsá'yá kjoàn; jè Jesús kisindaà-ne x̱ṯa koi. ¹⁵ Jñà x̱ṯa sko-là n'o'm̱i kò x̱ṯa xi okóya kjoṯixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kòkjan-là k'e nga ḵjṯseè kjoxkón xi kis'iin Jesús kò nga kii'nchré 'én-là jñà ndí ixti xi chjaya iya ingo ítjòn, nga tsò: “Jeya ḵṯijna jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-là x̱ṯaxá ítjòn David [nga jè ḵjna ngajo-là]!” ¹⁶ K'eé kiichja x̱ṯa koi, kitsò-là Jesús:

—¿A na'yà-né? ¿A ndaà tsò 'én xi chja jñà ixti koi?

Jesús kitsò:

—Jon, 'nchré-ná. ¿A ḵj'eè ḇixkejñoò Xojon-là Nainá nga tsò?:

Jñà ndí ixti xi j̱obá kjoàn kò ki'ndí xi s̱a oki,
jñà-né xi ṯtsaj̱nandaà nga jeya s̱iḵjina Nainá.

¹⁷ Jesús yaá kisiḵtsaj̱na jñà x̱ṯa koi, itjojin-ne ya naxandá ítjòn Jerusalén. Kii ján naxandá Betania. Yaá kisiḵjáya nga ṉṯjen.

K'e nga jè Jesús kisixi yá-là toò iko

(Marcos 11:12-14, 20-26)

¹⁸ K'e nga tajñoaya nga ṯfi-ne Jerusalén, Jesús, kjòhojò-là. ¹⁹ Ḵjṯseè ingoò yá-là toò iko xi ya chraña indii ndiyá s̱jna. Kii katsejèn-là tanga ṉimé toò yijà-là. Tà x̱kaá ṯjín-là. K'eé kitsò-là Jesús:

—Nì tì jngoò nachrjein koja-lè toò.

Koà jè yá toò iko nitoón kixì. ²⁰ K'è nga kijtsee jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús, tà kjòxkón-là. K'ée kiskònangui-là mé-ne nga tà nìton kixì-ne jè yá-là toò iko.

²¹ Jesús kitsò-là:

—Xi okixì, tsà ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì jò tjin-là inima-nò, komaá-nò nga k'oas'ín s'een koni s'ín kàsikoaa jè yá iko; tikoaa komaá-nò k'oín-là jè nindoò: “Tisixin; ján tìkatjen-jìin yijo-lè ndáchikon.” Kò k'oaa s'ín koma. ²² Jñò, tsà ndaà mokjeiín-nò nità mé xi sijé k'è nga kítsi'ba, k'oaa s'ín tjoé-nò.

*Kjotíxoma xi tjin-là jè Jesús
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)*

²³ K'è nga jye komà kjoa koi, Jesús jahas'en ya nditsin ingo itjòn kò k'è nga tìhokóya-là xità ijchòkon jñà xità skò-là nò'mù kò xità jchinga-là jñà xità judío. Kiskònangui-là:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

²⁴ Jesús kitsò-là:

—Tikoaa 'an skònangui jngoò-nò kjoa. Jñò, tsà kòk'oín-ná, tikoaa 'an k'oaa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ²⁵ Jè Juan, k'è nga kis'iin bautizar xità, ¿yá xi kitsjaà-là kjotíxoma? ¿A Nainá-né xi tjna ngajmì, o xi tà xità-né?

Jñà xità koi k'ée tsajoóya-ne. Kitsò-là xíkjín:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-là kjotíxoma”, kitsò-ná: “¿Mé-ne mìkì kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” ²⁶ Koà tsà kixoán: “It'aà ts'e xità-né”, tsakjoón-ná tsà koi nachrjein-là jñà xità naxandá skaàn-kò-ná, nga ngats'iì, nguì k'oaa tsò nga jè Juan, jngoò xità xi kùichja ngajo-là Nainá.

²⁷ K'ée kùichja, kitsò-là Jesús:

—Mì kì 'ya-jen.

Koà jè Jesús kitsò-là:

—Tikoaa 'an mìkì k'oaa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'è ixti xi jò ma-ne

²⁸ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Jñò, kó bixón? Jngoò xità xi jò ma ixti x'in-là kitsò jngoò k'a-là jngoò ti-là: “Nà'èn, t'in, tixá-là jè toò uva-na.” ²⁹ Ti jè kitsò: “Majìn-na.” Tanga koma iskan, kisikitsjeen; k'ée kùì sixá. ³⁰ Nà'èn-là k'ée kùì nga kùikon ti xi jngoò. K'oaa tì kitsò-là. Tanga ti jè, kitsò: “Ndaà tjin nà'èn, komaá kjián.” Tanga mìkì kùì.

³¹ ¿Ná-laá nga ingajò ixti xi kisikitasòn-là nà'èn-là?

Jñà xità kitsò:

—Jè xi itjòn.

K'ée kitsò-là Jesús:

—Okixì xi xan-nò, jñà xità xi s'íchíjtì tsojmì ts'e Roma kò jñà íchjín ská, isaá nìton kjoahas'en n'anda nga Nainá tìhótíxoma mì k'oaa-ne koni jñò. ³² Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xità k'ojí xá j'iì-ne nga tsakóya-là xità kós'ín s'ijchá yijo-là, tanga jñò mìkì kòkjeiín-nò. Koà jñà xi s'íchíjtì tsojmì kò jñà íchjín ská kòkjeiín-là. Tanga jñò ndaà nas'ín k'í'yaà yije kjoa koi, mìkì kinikájno jé-nò kò mìkì kòkjeiín-nò.

*Jñà ch'i'nda ts'en
(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)*

³³ 'Tinà'yaà ìjngòò-là kjoa xi mangásòn. Jngòò xita xi tjin-la nangui, tsibítje toò uva kò tsibíndii-là ínchíá, íkjoàn tsibíndaà jngòò i'nde ñánda tsi'ńóngui nandá-là toò uva. Tíkòá tsibíndaà jngòò torre ñánda bítsajna xita nga síkinda yiye kóhótjín. Íkjoàn kisikíña-la nangui-la xita xi k'ejíí nga kisixásòn. Íkjoàn kii nei-là nangui ñánda i'nde kjiín. ³⁴ K'e nga íjchò nachrjein-la nga jye kòjchá toò uva, jè nei-là nangui kisikasén xita chí'nda-la nga kisijé-la xi jè oko-la ts'e toò uva xi kòjchá. ³⁵ Tanga jña xita xi kisixásòn nangui kitsobà'ńó xita-la jè nei-là nangui. Jngòò xi tsi'beé-la kò jngòò xi kisik'en koa jè xi ìjngòò ndajo tsibínè. ³⁶ K'e komà iskan jè nei-là nangui isaá kjiín xita-la kisikasén tanga jña xita xi síxásòn nangui ta ngásòn kisikò ngats'ii chí'nda xi j'ii.

³⁷ K'e nga jyehe'taà-ne kisikasén ki'ndí-la. Kisikítsjeen kitsò: “Skoexkón-la ki'ndí-na.” ³⁸ Jña xita xi síxásòn nangui k'e nga kijtsee jè ki'ndí-la nei-là nangui tsajoýa-ne, kitsò-la xikjín: “Jè jèe xi tjoé kjo'tjò-la i'nde, sik'éen kò tsaján koma i'nde.” ³⁹ Kitsobà'ńó, tsachrjejiín ya nangui ñánda tíje toò uva. Íkjoàn kisik'en.

⁴⁰ Jñò, kó bixón? K'e nga kjojíí nei-là nangui, k'mé xi sjiikò jña xita xi kisixásòn nangui-la?

⁴¹ Jña xita xi nchi'nchré kitsò:

—Jngòò k'aá sjiik'en jña xita ts'en; mikiì kòhimakeè. Kò jè nangui-la, k'ejíí xita sjiikíña-la xi kòijhíí kó kji oko-la k'e nga kòjchá toò uva.

⁴² Jesús kitsò-la:

—k'A k'j'eè bíkxejñòò Xojon-la Nainá nga tsò?:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chíjnechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ni'ya.

K'oaá s'in kis'iín Nainá.

Jña, tà maxkón-ná k'e nga 'yaá kjoa koi.

⁴³ K'ojíí koxan-nò jñò, tjáxìn-nò kjoa machikon-t'in nga jè Nainá tíhotíxoma-nò. Jña tjoé-la xita xi k'oas'in síxá koni s'in ok'in-la xá-la Nainá. ⁴⁴ Xi ít'aà ts'e ndajo, nita yá-ne xi kixosòn ndajo jè, koxkoaya-né; kò tsà jè ndajo skané xita, kochijo-né.

⁴⁵ Jña xita sko-la no'mii kò xita fariseo, k'e nga kii'nchré koni s'in kiihja Jesús nga tsibénojímí 'én xi mangásòn, k'ée kjòchiya-la nga ít'aà ts'e-né koni s'in kiihja Jesús. ⁴⁶ Tík'eé-ne mejèn kitsobà'ńó Jesús tanga jña kitsakjòn-la xita naxandá, koi-né nga k'oaá s'in mokjeiín-la jña xita nga jè Jesús, jngòò xita xi chja ngajo-la Nainá.

22

S'eí xi bitjo k'e nga bixan xita (Lucas 14:15-24)

¹ Jesús tsibíts'ia ìjngòò k'a nga tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn. Kitsò:

² —Koni s'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'in mangásòn koni jngòò xitaxá ítjòn xi tsibíjna jngòò s'eí k'e nga chíxàn tí-la. ³ Kisikasén chí'nda-la mé-ne nga kii kichja-la ngats'ii xita xi xó kinokjoá-la nga tí-la túbixan. Tanga jña xita koi, mikiì kòkjeiín-la nga kii s'eí. ⁴ Jngòò k'a kisikasén chí'nda-la xi k'ejíí. Kitsò-la: “Kot'in-là jña xita xi jye kii'nchré: Tsojmí xi skine, jyeé tjíndaá; jyeé kisik'en nchraja-na, cho xi 'ńó xiné. Jyeé tjíndaá yiye kóhótjín. Kàtjanchrobá s'eí.” ⁵ Tanga jña xita koi mikiì kisís'in. Tjín xi rancho-la kii-katsejèn-la; tjín xi kjohíma-la kii. ⁶ Koa jña xita xi i'nga, kitsobà'ńó chí'nda-la jè xitaxá ítjòn. Kiskaàn-kò koa kisik'en. ⁷ Jè xitaxá ítjòn,

'nó kòjti-là. K'ée kisikasén xitá soldado nga kisik'en yije kóhótjín jñá xitá koi nga ma-là sík'en-ná, koa tsaká naxandá-là. ⁸ Jè xitaxá ítjòn, ìjngòò k'a kitsò-là ch'i'nda-là: "Kixií kjoa, jyeé tjíndaá yije xi kjoa ts'e s'eí, tanga jñá xitá xi jye kii'nchré, mikii mochjeén-là nga i kjoíí. ⁹ Tanguio ìjngòò k'a ya ndiyá jngòò osen-là naxandá, tìnókjoa-là xitá nita yá-ne xi skajñoò nga s'eí tjín kjoa ts'e xitá xi bixan." ¹⁰ Jñá ch'i'nda-là xitaxá ítjòn kii kixkóya xitá inchò calle nita yá xi kjòtsja-là nga kii s'eí, xitá xi ndaá kò xi mikii ndaá; k'oáá s'ín kitsee ni'ya.

¹¹ J'è xitaxá ítjòn, k'e nga jahas'en ni'ya, kiskoòtsejèn-là jñá xitá xi ijchò. K'ée kijtsee jngòò xitá xi ya tijnajin nga mikii íkjá nikje-là xi ts'e kjoa bixan. ¹² Kitsò-là: "Ji, amigo, ¿kó s'ín komà nga kòbitjaas'ín jindé nga mikii kichíkjei nikje xi ts'e s'eí?" Tanga xitá jè, tà jyò tsibìjna. ¹³ Jè xitaxá ítjòn kitsò-là jñá xitá xi nchisís'in-là ímíxa: "Tit'aà'nó ndsòkò kò tsja. Ikjoàn tìkatjeen ján jjiin jñò ya ñánda nga skíndàya kò sjijs'ín ni'ño."

¹⁴ Kitsò-ísa Jesús:

—K'oáá s'ín koma nga kjín ma-ne xitá xi nokjoà-là tanga tà chibaá ma-ne xi tjájin.

Kjoa nga machjítjì tsojmi

(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵ Jñá xitá fariseo k'ée kii tsajoóya-ne nga mejèn-là kòhòngui Jesús mé 'én xi kichja. ¹⁶ Koií kjoa-là nga kisikasén-là Jesús xitá-là kò xitá-là Herodes; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixií xi nokjoi koa k'oáá s'ín okoóyi ndiyá-là Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. Mikii 'ni kindá koni tsò-lè xitá; kò mìtsá jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xitá. ¹⁷ Koatin-nájen. ¿A ndaá tjín nga kichjítjì-jen tsojmi j't'aá ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma, a xi majin-né?

¹⁸ Jesús kjòchíya-là nga ch'o nchisíkítsjeèn. K'ée kitsò-là:

—Jñò, xitá xi jò isén tjín-nò, mé-ne chonachan-ná. ¹⁹ Takó-ná jè tòn xi machjítjì-ne tsojmi.

K'ée j'íikò jngòò-là tòn denario. ²⁰ K'e nga kijtsee Jesús, kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá ts'e isén jè kò jè 'ín xi tjít'aà?

²¹ Kitsò xitá koi:

—Ts'ée César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

K'ée kitsò-là Jesús:

—Tjii-lá César xi ts'e César koa tjii-lá Nainá xi ts'e Nainá.

²² K'e nga kii'nchré 'én koi jñá xitá fariseo kò xitá-là Herodes, tà kjòxkón-là. Kitsjin Jesús, ikjoàn kii-ne.

Kó s'ín koma k'e nga kjoaáya jngòò k'a-là xitá xi jye k'en

(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ Tìkoi-ne nàchrjein ijchòkon Jesús jñá xitá saduceo nga mikii mokjeiin-là nga faáya-là jñá xitá xi jye k'en. Xitá koi kiskònangui-là Jesús, ²⁴ kitsò-là:

—Maestro, Moisés kitsò-né: "Tsà jngòò xitá x'ín kiyá xi mikii kis'e-là ixti kò chjoón-là, jè 'ndse mik'en kixan-kò jngòò k'a chjoón-là 'ndse nga s'e-là ixti xi tje ts'e 'ndse." ²⁵ Kis'e xó jngòò k'a xitá jindé xi itoò komà 'ndse. Jè xi sjina ítjòn chixàn, tanga k'e nga k'en, mikii kis'e-là ixti koa jè 'ndse xi ma jò-ne tsibìjnako jè chjoón ka'àn. ²⁶ K'oáá tì komà'in jè 'ndse xi ma jò-ne kò xi ma jàn-ne skanda komà itoò. Njingoò xi kis'e-là ixti. ²⁷ Xi jyehet'aà-ne, k'en jè chjoón. ²⁸ K'e nga

tsà kjoaáya òjngòò k'a-là mik'en, ¿ñá-láá nga itòò 'ndse xi koma chjoón-là? Nga jñà chixàn-kò nga itòò.

²⁹ K'ée kitsò-là Jesús:

—Jñò, maskáya-nò koi-né nga mìkùl 'yaà kó s'ín tíchja Xojon-là Nainá kò nga'ño xi tjin-là Nainá. ³⁰ K'e nga kjoaáya òjngòò k'a-là mik'en, íchjín, íchjá, mì tì kùl kixan-ne. K'oaá s'ín s'e koni jñà àkjalé xi títsajna ngajmùl xi ts'e Nainá. ³¹ Jè kjoa nga faáya òjngòò k'a-là mik'en, ¿a kj'eè bixkejñòò Xojon-là Nainá nga jè sobà Nainá xi kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac kò Jacob”? jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-là xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-là! [Nga it'aà ts'e Nainá, títsajnakon xitá koi.]

³³ Jñà xitá naxandá, k'e nga kùl'nchré 'én koi, tà kjòxkón-là koni s'ín tsakóya Jesús.

Jè kjotixoma-là Nainá xi tjna ítjòn

(Marcos 12:28-34)

³⁴ Jñà xitá fariseo k'e nga kùl'nchré nga Jesús kisikítsajnajyò jñà xitá saduceo, tsibíxkóya xíkjin. ³⁵ Jngòò xi xitá ts'e, xi chjine xojon-là kjotixoma-là Nainá xi kiskùl Moisés, mejèn-là skót'aà Jesús nga skónachan-là. Kiskònangui-là, kitsò-là:

³⁶ —Maestro, ¿ñá-láá kjotixoma xi isa tjna ítjòn nga yije kjotixoma ts'e Moisés?

³⁷ Jesús kitsò-là:

—“Títsajchi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-là, nga kò inima-lè kò kjohítsjeèn-lè kò nga tijnakoin.” ³⁸ Jè kjotixoma xi isa 'ño tjin kò xi tjna ítjòn. ³⁹ Jè xi ma-ne jò, k'oaá tì tsò-ne: “Títsajchi xitá xingui xi i'nga koni tsà tì yijo tsiji-nè.” ⁴⁰ Jñà títsajna ítjòn jñà kjotixoma koi. Yaà bitjokàt'aà kòhotjín kjotixoma xi i'nga xi ts'e Moisés kò xi ts'e xitá xi kiichja ngajo-là Nainá.

Ñánda kitjen-là Cristo [xitá xi xó sikasén-ne Nainá]

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Tà kó yaà títsajna jñà xitá fariseo. Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

⁴² —¿jñò, kó bixón it'aà ts'e Cristo [jè xitá xi xó sikasén-ne Nainá]? ¿Ñánda kitjen-là?

Jñà xitá fariseo kitsò:

—Yaà kjinchrobát'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David [nga jè kína ngajo-là].

⁴³ K'ée kitsò Jesús:

—Tanga jè David k'e nga kiichja nga kò nga'ño-là Inima Tsjeè-là Nainá, kitsò it'aà ts'e Cristo: “Jè otixoma-na.” K'oaá s'ín kiichja David:

⁴⁴ Jè Nainá kitsò-là jè xi otixoma-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsokoi jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-là.”

⁴⁵ Jè David, tsà kòs'ín kitsò-là Cristo [jè xitá xi xó sikasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tjin-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David?

⁴⁶ Njngòò xi koma-là nga kisikátji-ne 'én koi. Tjen-ne nachrjein koi, mì tì yá xi kjò'ño-ne ikon nga kiskònangui isa-là 'én xi kj'eí.

23

Kiis'ín kiichja Jesús it'aà ts'e xitá fariseo kò xitá xi okóya kjotixoma-là Nainá
(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

¹ Xi komà iskan kitsò-la Jesús jñà xità xi kjin ma-ne kò xità xi kota'yàt'aà-la:

²—Jñà xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò jñà xità fariseo tjín-la xá nga okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ³Tiná'yaà yije-là koni s'in okóya-nò. Tanga mikii k'oa 'nè koni s'in jñà xità koi. K'ejí tsò kò k'ejí s'in. ⁴Jñà xità koi binè-la xità xi k'ejí kjotíxoma-la xi 'ño 'in tjín koni tsà ch'a i'í s'ik'a xi mikii k'a-la; koa jñà xità xi okóya kjotíxoma, nì itsé síchját'aà-la jñà xità nga sikkitasòn kjotíxoma-la. ⁵Koni s'in s'in yije kjoa koi, tà jè-né nga mejèn-la nga isa ndaa skoe xità. Jè Xojon-la Nainá xi ót'aà tjen-la kò chrja-la, isaá i'í s'in; koa jè nikje xi ókjá, isaá ndojò kjoàn s'in lixto xi títjòn-la nikje-la, tà jè xi mejèn-la nga okó yijo-la nga tsò nga xità tsjeè-la Nainá-né. ⁶Mejèn-la nga jñà kítsat'aà ítjòn ímíxa k'e nga kjèn xità ñánda tjín s'eí kò ya ni'ya ingo sinagoga mejèn-la nga jñà kitsanè íxile xi jncha ítjòn. ⁷Tikoaá mejèn-la nga skoexkón xità xi k'ejí, ndaa sikkat'aà ya nditsin; kitsò-la: “Maestro, Maestro.”

⁸“Tanga jñò, mikii biì'nde nga “Maestro” kitsò-nò xità; ngats'ioò jñò, 'ndsé chibákoo xinguio; tà jngoò ma xi Maestro-nò, jè Cristo [xità xi xó kisikasèn-ne Nainá]. ⁹Nijngoò xi “Na'èn” 'mì-là i'í t'aà nangui; tà jngoò ma xi Na'èn-nò xi tjina ngajmii. ¹⁰Koa nì yá xi xità skò-la kitsò-nò; tajngoò Cristo xi skò-la tjina-nò. ¹¹Jè xi 'ño 'nga síkijna yijo-la i't'aà tsajòn, jè-né xi síxá-la xità xi i'nga. ¹²Jè xi 'nga síkijna yijo-la, isaá nangui kijná nga koma iskan; kò jè xi nangui síkijna yijo-la, isaá 'nga kijná nga koma iskan.

¹³‘Ima xó-nò jñò, xità xi okoóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Bichjoà-là ndiyá-la ngajmii jñà xità xi mejèn-la fahas'en ya ñánda nga tíhotíxoma Nainá. Jñò, mikii bitjaas'en-jñoò kò mikii biì'nde-là xi k'ejí xità nga fahas'en-jiin.

¹⁴‘Ima xó-nò jñò, xità xi okoóya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Chjaà'an-là ni'ya-la íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la; ikjoàn 'ño ndojò onguikoo ochikon-nò nga mejèn-nò nga bitsajna'ma nga mì jcha-nò mé kjoa xi 'nè. Koi kjoa-la isaá tse kjo'in s'e-nò.

¹⁵‘Ima xó-nò jñò, xità xi okoóya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Bitjaàsòn yije isò'nde kò ndáchikon nga nokjoà-là nas'in tà jngoò xità nga ya fit'aà-nò. Kò k'e nga jye bitasòn-nò xità jè, jò k'a okji ok'in-la koni jñò nga s'e-la kjo'in ya ñánda títì nì'in ts'e i'nde kjo'in.

¹⁶‘Ima-xó-nò jñò, xità xi mikii tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xità xi k'ejí! Bixón-nò: “Tsà jngoò xità xi tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e ingo, mìtsà mé-ne. Tanga tsà jngoò xità tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e tsojmi chjí xi oro ts'e ingo, koi xi kjo'ño kítasòn 'én-la.” ¹⁷Jñò xi xità tòndò kò xità xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi isa ndaa tjín? ¿A jñà tsojmi chjí xi oro a xi jè ingo xi síchikon-t'in tsojmi chjí? ¹⁸Jñò k'oaá tì bixón: “Tsà jngoò xità tsjá 'én-la nga kitsò: Tíbeè i'nde tsjeè ñánda binchasòn kjotjò xi tsjá-la Nainá, jñà xità mikii kjo'ño kítasòn 'én-la. Tanga tsà tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e tsojmi xi ya títajnasòn jè i'nde tsjeè, jè xi okixi nga kjo'ño kítasòn.” ¹⁹Jñò xi xità tòndò kò xità xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi isa ndaa tjín? ¿A jñà tsojmi xi tjín-sòn ya i'nde tsjeè a xi jè i'nde tsjeè xi síchikon-t'in tsojmi? ²⁰Jè xi tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e i'nde tsjeè, tikoaá tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e ngayije tsojmi xi ya tjín-sòn ya i'nde tsjeè. ²¹Jè xi tsjá 'én-la i't'aà ts'e ingo mìtsà tà jè i't'aà ts'e ingo tsjá, tikoaá tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e Nainá xi ya tjina. ²²Jè xi tsjá 'én-la i't'aà ts'e ngajmii, tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e íxile kjotíxoma-la Nainá; tikoaá tsjá 'én-la xi i't'aà ts'e Nainá xi ya tijnasòn íxile.

²³ 'Iṣṣa xó-nò jñò, xita xi okoɔya kɔtɔ́xoma-la Nainá, kɔ jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Nga ma-nò 'bi-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta kɔ xka anís kɔ xka comino; tanga mikii níkitasòn jè kɔtɔ́xoma xi isa 'ñò mochjeén koni jè kjoa kixi, kjoahimatakòn kɔ jè kjoa nga kixi kàtakjeín-nò it'aà ts'e Nainá. Koií kjoa xi 'nò mochjeén nga kítasòn; tikoáá mochjeén-né nga kítasòn jñà kjoa xi i'nga. ²⁴ Jñò, xita xi mikii tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xita xi k'ejí, jñò, níkaànguioò natse nga majìn-nò nga chíjeén cho xi tjé, tanga mikii 'yaà k'e nga chíjeén cho ch'á xi 'mì camello!

²⁵ 'Iṣṣa xó-nò jñò, xita xi okoɔya kɔtɔ́xoma-la Nainá, kɔ jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Onijnoò chítsín-nò kɔ chroba-nò ya isò'nga-la tanga ya iya-la kitsee tsojmi xi nichijé kɔ nga tse mejèn-nò. ²⁶ Jñò xi xita fariseo 'mì-nò, xi mikii tsejèn-nò. Ítjòn taníya chítsín-nò kɔ chroba-nò ya iya-la, mé-ne nga kotsjeé-ne isò'nga-la.

²⁷ 'Iṣṣa xó-nò jñò, xita xi okoɔya kɔtɔ́xoma-la Nainá, kɔ jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! K'oaá titsjoò koni kjoàn chrjó-la mik'en xi kitsiinga isò'nga-la. Ndaà kjoàn, tanga ya iya-la kitsee nindaà-la mik'en kɔ ngats'iì tsojmi xi ch'o kjoàn. ²⁸ Jñò, k'oaá s'ín 'nè nga nguixkon xita, xita ndaà-nò; tanga jjiin inima-nò kitsee kjoa xi jò isén tjín-la kɔ kjoa nga ch'o 'nè.

²⁹ 'Iṣṣa xó-nò jñò, xita xi okoɔya kɔtɔ́xoma-la Nainá, kɔ jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Bindaà chrjó-la mik'en ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò níkiinga chrjó-la xi xita kixi komà. ³⁰ Ikjoàn bixón: "Tsà jñà-la ná xi titsajnakoaán jè nachrjein-la xita jchínga-nà mí-la kii kinichját'aà-lá xita jchínga-ná nga kisik'en jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá." ³¹ K'oaá s'ín 'ya-la nga tjñò 'ya-nò yijo-nò nga ixti-la maá xita xi kisik'en xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³² Jñò, koni s'ín tsibíts'ia xita jchínga-nò, jngoò k'a tikitason yije kjoa.

³³ Jñò, k'oaá ngaya-la koni ye, nga ya tjeñ-nò it'aà ts'e ye. Mikii kojno-nò j'nde ts'e kjo'in. ³⁴ K'oií kjoa-la, 'an sikasén-nò xita xi kichja ngajo-la Nainá, xita xi tjín-la kjoachjine kɔ xi kókoya kɔtɔ́xoma. Tanga jñò, tjín xi s'ik'eén, tjín xi kjòt'aà krò koa tjín xi kixkàn-koə ya iya ni'ya ingo sinagoga; koa konguitjinguí kondra-là xita koi nga xki xi ján naxandá. ³⁵ Jñò skané yije-nò kjo'in jè jní xi kixixteén ts'e xita ndaà xi k'en, mats'ia-ko-ne Abel, xita kixi xi k'en ítjòn, skanda jè Zacarías, ki'ndí-la Berequías, jè xi kisik'en xita tsajòn ya j'nde jngoò osen-la ñánda tjina Ni'ya Tsjeé-la Nainá kɔ ñánda binchásòn kɔtjò xi tsjá-la Nainá jñà xita. ³⁶ Qkixí xi xan-nò, ngats'iì kjoa koi, jñà skané-la kjo'in jñà xita xi tjín j'ndeí.

Mé kjoa-ne nga kos'ín kiichjako-ne Jesús xita naxandá Jerusalén (Lucas 13:34-35)

³⁷ 'Jñò xi xita naxandá Jerusalén tsajòn xi nik'eén xita xi chja ngajo-la Nainá kò binè ndajo jñà xita xi Nainá sikasén-nò! jKjín k'a kjomejèn-na nga tsibíxkoya xita naxandá-nò, koni s'ín xa'nda nga bíngu jngaá-la jñà ixti-la; tanga jñò, mikii kòkjeín-nò! ³⁸ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjiin-takòn Nainá. ³⁹ K'oaá xán-nò mats'ia-ne nachrjein j'ndeí mì tì kii jchaxkoòn-ná skanda k'e nga jè nachrjein nga kixón: "jMé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!"

24

*K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'ín tjine-la nga kixoña
(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)*

¹ Jesús k'e nga jye itjo-ne ingo ítjòn, jyeé tífi nga ijchò kinchat'aà chrañà-là xita xi kota'yàt'aà-la. Ikjoàn tsakó-la jè ingo ítjòn kò ni'ya xi tjin-la. ² Jesús kitsò-la:

—¿A titsachitsejèn-là ngats'ii ni'ya koi? Okixíí xi xan-nò, nì tì ingoò ndajo siyijòsòn-la xíkjin. Kixoña yiye-né kóhotjín.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá ma chrañà nga kjoehet'aà isò'nde
(Marcos 13:3-23; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tijná ya nindoò Yá Olivo, ijchò kinchat'aà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la nga kiskònanguit'aàxin-la kitsò-la:

—Koatin-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga kjoii ingoò k'a kò k'e nga kjoehet'aà isò'nde?

⁴ K'eé kitsò-la Jesús:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. ⁵ Kjin xita kjoii xi 'ín ts'an sijkjeén; kitso: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”; koa kjin xita skónachan-la. ⁶ S'e kjoichán ñánda chrañàt'aà kò tikoa kina'ya-la kjoa ts'e kjoichán ñánda kjin i'nde, tanga jñò, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oa koma-ne. Tanga kje'è tsà isò'nde tifehet'aà. ⁷ Naxandá skaàn-kjoò xi kje'èi naxandá. Koa xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoòkò xitaxá xi kje'èi naxandá. S'e kjinchrá, s'e ch'in, kò k'oa ch'ón nga xkì xi ján i'nde. ⁸ Ngats'ii kjoa koi, tà jè xi sà tímats'ia kò kjo'in.

⁹ Jñà xita skini't'aà-nò ts'e xitaxá nga tsjá-nò kjo'in; sijk'en-nò. Ngats'ii xita isò'nde kojtikeyè-nò koií kjoa-la nga 'an onguít'aà-ná. ¹⁰ Jè nachrjein koi, kjin koma xi mì kii tì kòkjeiin-la i't'aà ts'an. Tijná kòotjinè-ne xíkjin xita kò tsjenguikèè xíkjin. ¹¹ Kjin xita s'e xi xita ndiso xi kitso nga Nainá kja ngajo-la. Tikoa kjin xita skónachan-la. ¹² Ndaà jchán s'e kjoats'en; skanda mì tì kii kotsjakeè-ne xíkjin xita. ¹³ Tanga jè xi kixi kijnako kjoa xi mokjeiin-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokàjin kjo'in. ¹⁴ Koa jè 'én ndaa-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá, kóbisòn yiye-né nga tjtasa isò'nde mé-ne nga kji'nchré-ne ngats'ii xita naxandá; ikjoàn k'eé kjoehet'aà isò'nde.

¹⁵ K'e nga jchaa nga 'ño ch'o tíma ya i'nde Tsjeè-la Nainá, koií kjoa títbasòn koni s'ín kiskii Daniel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. (Kátasijin-la jñà xita xi bíxke xojon jé.) ¹⁶ Jñò, k'e nga jchaa kjoa koi, jñà xita xi títasjna Judea, kátanga, kàtjì ñánda nindoò choòn. ¹⁷ Jè xi tijnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii fahas'en-ne ni'ya nga skoé tsojmi-la. ¹⁸ Jè xi tísxájin nangui-la, kì tì kì nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁹ jma xó-ne jñà íchjin xi k'ndí 'ya kò xi xiti xó nchisíkaki jñà nachrjein koi! ²⁰ Tjjet'aà-la Nainá mé-ne nga mì k'eé kiyó-nò k'e nga nachrjein-la cho 'nchán kò k'e nga nachrjein nikjáya. ²¹ Jñà nachrjein koi, tseé kjo'in s'e; kje'è kii k'oa ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde. Koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan. ²² Tsà mì k'oa kitso Nainá nga isa chiba nachrjein s'e kjo'in nijngoò xita kitjokàjin kjo'in. Tanga koií kjoa-la jñà xita xi xó jaàjin-ne Nainá, isa chiba nachrjein s'e kjo'in.

²³ K'e nga tsà yá xita xi kitso-nò: “jChitsejèn-là jí tjna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]!”, o tsà kitso-nò: “jAn tjna ján!”, kì kii mokjeiin-nò. ²⁴ Kjoii xita ndiso xi Cristo kitso-la yijo-la, tikoa kjoii xita xi kò tì kitso nga jñà xi chja ngajo-la Nainá. K'oa tís'ín kòkò seña kò kjoxxkòn xi ndaa tjin nga skónachan. Skanda jñà xita xi jye jaàjin Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeiin-la. ²⁵ Kangui nachrjeiin tibenojmíya yiye-nò kjoa xi koma iskan. ²⁶ Tsà yá xita xi kitso-nò: “jChitsejèn-là ya tjna Cristo ya i'nde i't'aà xin ñánda nangui

kixi choonl", kì kii onguió; kò tsà kítsò-nò: "iYáá tijnaya inga ni'ya!", tikoáá kì kii mokjeiin-nò. ²⁷ Koni ma ni'in ch'on k'e nga ote ñánda bitjokàtji-ne ts'oi skanda ñánda okaàtji-ne, k'oaá s'in koma k'e nga kjoiaa lingoò k'a xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. ²⁸ Ya ñánda kijna mik'en, yaá kítsajnajtín jña líké.

Mé xi koma k'e nga kjoii lingoò k'a Ki'ndí-là Xità
(*Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30, 34-36*)

²⁹ 'Tijè-ne nachrjein, k'e nga kjoehet'aà kjo'in koi, jè ts'oi, mì tì kii sjiiseen-ne, kojñò-né, mì tì kii kotsjè-ne ndobá-la. Tikoáá jè sá, mì tì kii sjiiseen-ne. Ni'ño xi tjin ngajmii, kixongui-né. Jña nga'ño xi tjin ngajmii kitiya yijee-la. ³⁰ Ikjoàn skoe xita ján ngajmii seña-na xi Ki'ndí-là Xità 'mì-na. Ngats'iì naxandá xi tjin i isò'nde, jña xita skindáya-né nga 'ño tsakjón. Koá skoe-na xita xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na nga kjinchrobajñaá jjiin ifi xi tjin ngajmii; tse nga'ño kò kjoajeya kjoii kooa. ³¹ Siikasén àkjale-na nga 'ño sjiikindáya chrjo nga koiixkóya xita-na xi 'an xo jaàjiin-na nga ñijòn chrjangui-là isò'nde, nga jngoò lingoò ngobá-la isò'nde.

³² 'Chita'yakoò jè yá-la too iko mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndiya chrja-la, ikjoàn bjijs'én xka-la, tjiin-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ³³ K'oaá tís'in tjin, k'e nga jchaá nga k'oas'in tíma kjoa koi, kátasijiin-nò nga 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na jyeé nítòn kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tjna chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁴ Okixií xi xan-nò, k'oaá s'in kítasòn yije kjoa koi, k'e nga tikj'eé biyaá xita xi tjin nachrjein i'nde. ³⁵ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁶ 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tjiin-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; nì jña àkjale xi tjin ngajmii, kò nì jè Ki'ndí-là Nainá tjiin-la; tajngoò Nainá xi Na'én-ná tjiin-la.

³⁷ 'Koni s'in komà nachrjein-la Noé, k'oaá tís'in koma k'e nga kjoiaa lingoò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. ³⁸ Jña nachrjein koi, k'e nga tikj'eé 'ba jtsi xkón, jña xita xi tjin k'e-ne, nchikjèn, nchi'biì, nchibixan íchjá kò íchjín skanda k'e nga jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé. ³⁹ Xita xi tjin koi nachrjein, mikii tjiin-la mé xi koma skanda k'e nga j'ì jtsi xkón xi kichrjoako nandá ngats'iì xita. K'oaá tís'in koma k'e nga kjoiaa lingoò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. ⁴⁰ Jè nachrjein k'e nga 'an xi kjoiaa, jò xita xi nchisíxá ján jjiin iñá, jngoò tjámitjen, xi lingoò sijna-né. ⁴¹ Jò íchjín nchat'aà natsí xi nchi'o na'yo, jngoò tjámitjen, xi lingoò sijna-né.

⁴² 'Titsajnaakoò nga mikii 'yaá mé nachrjein-ne kò mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Nainá 'mì-na. ⁴³ Kátasijiin-nò, tsà jngoò nei-la ni'ya sjiin-la mé hora-ne k'e nga jño kjoii xita chijé nga sjiichijé-la, sjiikindaá ni'ya-la; mikii tsjá'nde nga kochijé-la. ⁴⁴ Jño, tikoáá titsajnandaá; nga 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, k'eé kjoiaa lingoò k'a k'e nga jño mikii titsachiña.

Chì'nda xi ndaa s'in kò xi ch'o s'in
(*Lucas 12:41-48*)

⁴⁵ 'Yá-ne xi chì'nda kixi xi tjin-la kjoachjine? Jè nei-la sjiikíjna'nda jña chì'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kijchò chiba-la, sjiikjèn chì'nda xikjín. ⁴⁶ Mé tsà ndaa-la jè chì'nda xi k'oas'in ndaa tísikítasòn k'e nga kjoii-ne nei-la. ⁴⁷ Xi okixií xi xan-nò, nei-la chì'nda jè, jè sjiikíjna'nda yije tsojmi xi tjin-la. ⁴⁸ Tanga tsà jè chì'nda ts'en kítsò nga kòòkò inima-la: "Nei-na, kjin nachrjein kochrjein-la nga kjoii-ne." ⁴⁹ Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-kò chì'nda xikjín, koá kòkjen-kò kò skoíko xita ch'i. ⁵⁰ Chì'nda jè, kjoii-ne nei-la jè

nachrjein kɔ jè hora k'e nga mikii tikoña-la. ⁵¹ 'Nó tse kjo'in tsjá-la. Tà ngásòn okji kjo'in tsjá-la koni jña xita xi jò isén tjín-la. Ikjoàn skindàya kɔ sijts'iìn ni'ño.

25

Kjoa xi mangásòn ts'e ixti íchjín xi te ma-ne

¹ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oáá s'ín koma koni komàt'in jña ixti íchjín xi te ma-ne. Kiskoé ni'ín lámpara-la xi ts'e asití. Kikloña-la jè xita xi bixan. ² 'Òn ma-ne ixti íchjín xi tjín-la kjohítsjeèn koa 'òn ma-ne xi tsjín-la kjohítsjeèn. ³ Jña ixti íchjín xi tsjín-la kjohítsjeèn kiskoé lámpara-la tanga mikii ts'a-la asití. ⁴ Koa jña ixti íchjín xi jye tjiín-la ts'a nomita asití-la kɔ lámpara-la. ⁵ Jè xita xi tibixan, mikii xátí j'iì, koa kjònjíñá-la ngats'iì ixti íchjín; tsohofè i'ño. ⁶ K'e nga ijchò osen nitjen, 'ño kiichja jña xita, kitsò: "Jye nchrobá jè xita xi bixan. Títjoo ni'ya, tanguichjaà indiaa." ⁷ Ngats'iì ixti íchjín tsasítjen, koa tsibítsajnandaà lámpara-la. ⁸ Jña xi 'òn ma-ne xi tsjín-la kjohítsjeèn kitsò-la jña xi tjín-la: "Tjiì itsé-nájen asití-nò. Jè ni'ín-nájen jye tibits'o." ⁹ Tanga jña ixti íchjín xi tjín-la kjohítsjeèn, kitsò-la: "Mikii koma, mikii kichóya-la tsajen. Tanguí kindá ñánda satíjna." ¹⁰ Tanga jña ixti íchjín xi tsjín-la kjohítsjeèn k'e nga kii katse asití-la, k'eé j'iì xita xi bixan. Koa jña ixti íchjín xi 'òn ma-ne xi títjandaà nga títí lámpara-la, jahas'en kɔ jè xita xi bixan ya ni'ya ñánda tjín s'eí. Ikjoàn kisichjoa xotjoo-la ni'ya. ¹¹ Koma iskan j'iì-ne jña ixti íchjín xi ngui 'òn ma. Kitsò: "Na'èn, Na'èn, chíx'a-nájen ni'ya." ¹² Tanga jè xita xi bixan, tà kitsò-la: "Okixíí xi xan-nò, mikii bexkon-nò yá-nò jño."

¹³ Jesús kitsò-isa:

—Jño, títjajnandaà, nga mikii 'yaà mé nachrjein-ne koa mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

Kjoa xi mangásòn ts'e ton xi kitjóé-la jña chí'nda

¹⁴ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oáá ti ngaya-la koni tsá jngoò xita xi tjín-la chí'nda. Kjiín i'nde tífí. Kiichja-la chí'nda-la; kisíngatsja ton-la nga jngoò jngoò nga kátasíkinda.

¹⁵ 'Jngoò chí'nda xi kitsjaà-la 'òn jmiì ton oro; xi jngoò jò jmiì kitsjaà-la; xi ma-ne jàn jngoò jmiì kitsjaà-la. K'oáá s'ín kitsjaà-la koni s'ín koma-la nga sijákò nga jngoò jngoò. Ikjoàn kii jè nei-la xá ñánda i'nde kjíin. ¹⁶ Jè chí'nda xi kitjóé-la 'òn jmiì, kisixákò ton xi kitjóé-la koa ngui okji kisikijnesòn. ¹⁷ Kɔ jè chí'nda xi jò jmiì kitjóé-la, k'oáá tì kis'iìn, tikoá ngui jò jmiì kisikijnesòn. ¹⁸ Tanga jè chí'nda xi kitjóé-la jngoò jmiì, tà tsibíjna'ma-né ton xi kitsjaà-la nei-la. Yáá tsibíjnajiín i't'áa nangui.

¹⁹ K'e nga jye kjòtsé kii nei-la chí'nda koi, j'iì jngoò k'a-ne; kis'iìn-la kindá jè ton xi kitsjaà-la. ²⁰ Ijchò jè xi kjòngatsja xi 'òn jmiì, koa ngui 'òn jmiì ijchòkosòn. Kitsò-la nei-la: "Na'èn, 'òn jmiì ton xi jì kiníngatsja-ná, koa ngui 'òn jmiì kisikijnesoàn." ²¹ Jè nei-la kitsò-la: "Ndaà tjín; ngaji, xita ndaà-né. Ndaà kinítasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An, isáá tse tsja isà-lè. Títjás'en-jíin nga títjako-ná." ²² Ikjoàn ijchò jè chí'nda xi jò jmiì kjòngatsja, kitsò: "Na'èn, jò jmiì ton kiníngatsja-ná koa ngui jò jmiì kisikijnesoàn." ²³ Jè nei-la kitsò-la: "Ndaà tjín; ngaji, xita ndaà-né. Ndaà kinítasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An isáá tse tsja isà-lè. Títjás'en-jíin nga títjako-ná."

²⁴ Koa k'e nga ijchò jè chí'nda xi jngoò jmiì kjòngatsja kitsò-la nei-la: "Na'èn,

bexkoón-lè nga xitá jti takòn-né nga bixkoí tsojmi xi mi jì bitjii, kò bixkoí jñà xi mi jì chijndii. ²⁵ Koií kjoa-là nga kitsakjòn-na nga tsibijna'ma tòn-lè ya jjiin nangui. I tijnà-ne tòn-lè xi jngoo jmiì kinìngatsja-ná.” ²⁶ Jè nei-là kitsò-là: “iNgaji, chì'nda ch'o-né koa xitá ts'eè-né! Tsà jye tjiin-lè nga 'an bixkoa ñànda mi 'an bitjee kò bixkoa ñànda mi 'an kijnidiaa. ²⁷ Tsà ya tsibijni tòn-na ya banco mé-ne k'e nga kjoí-na, tjoé-na tòn-na kò ki'ndí-là tòn xi ts'an.” ²⁸ Ikjoàn kitsò-là jñà xitá xi ya títsajna: “Chjaà'an-là jè tòn xi jngoo jmiì; jè tjiì-là chì'nda xi te jmiì ma ts'e. ²⁹ Nga jè xi tjin-là, k'oií isa-là skanda tsatoó s'e-là, tanga jè xi tsjin-là, skanda tjá'aan-là mé xi chiba tjin-là. ³⁰ Jè chì'nda xi nì mé chji-là, tikatjeen ján nditsiaán ya ñànda jñò choon, yaá skindàya kò yaá sijts'ìin nì'ño.”

K'e nga jè Nainá koìindaàjiiin-là ngats'ii xitá isò'nde

³¹ 'K'e nga kjoiaa jngoo k'a 'an xi Ki'ndí-là Xitá xan-là yijo-na koni jngoo xitaxá ítjòn nga kjoijikoa kjoajeya-na, kò àkjale tsjee-na xi títsajnandii-na, k'eé kótijnasoàn íxile ts'e kjotixoma-na xi 'ño jeya tijnà. ³² Ngats'ii xitá xi tjin isò'nde, yaá koxkóya nguixkoaàn; ikjoàn siijòya koni s'ín paxtò xi kò'nda tindsò nga ochrjekàjiiin orré kò tindsò ska. ³³ Jñà orré, yaá kitsajnat'aà kixi-na, koa jñà tindsò ska, yaá kitsajnat'aà ngaskón-na. ³⁴ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-là jñà xi títsajnat'aà kixi-na: “Nchrobá jñò xi Nainá kisichikon-t'in-nò; chjoé kjondaà xi tijnandaà-là Nainá skanda k'e nga kisindaà isò'nde, nga ya kitsajnaa ya ñànda nga jè tihotixoma. ³⁵ K'e nga kjòhojò-na, kits'ii-ná jñò xi tsoókjeen; k'e nga kjòxindá-na, kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; k'e nga tsjin-na j'nde ñànda sikjáya, kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. ³⁶ K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jñò kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én, tsanguì nikinda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, tsanguì chitsejèn-ná.” ³⁷ Koa jñà xi xitá kixi skonangui-na, kitso-na: “Na'èn, k'jé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, kò kits'ii-lèjen xi chichi?, o k'jé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxindá-lè, kò kits'ii-lèjen nandá nga ki'yoì? ³⁸ K'jé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè j'nde ñànda nikjáyi, kò kits'ii'nde-lèjen ni'ya-najen, nas'ín mikii yaxkon-lèjen? K'jé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè nikje xi chikjeí, kò kits'ii-lèjen? ³⁹ K'jé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxk'ín, kò tsanguì nikinda-lèjen?, o k'jé-né nga ki'ya-lèjen nga tina'yi ndayá, kò tsanguì chitsejèn-lèjen?” ⁴⁰ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-là: “Okixí xi xan-nò, k'e nga k'oas'ín kiniko jngoo xitá xinguiáa nas'ín takó 'ño xitá ima kji, 'aán xi k'oas'ín kiniko-ná.”

⁴¹ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-là jñà xitá xi títsajna ngaskón-na: “Tinchat'aàxin-ná jñò xi kjo'in tjinè-nò. Tanguió ya j'nde ñànda titi ni'ín xi mikii bits'o nita k'jé-ne, jè j'nde xi tjinndaà it'aà ts'e xitá neii kò àkjale-là. ⁴² K'e nga kjòhojò-na, jñò, mikii kits'ii-ná xi tsoókjeen; k'e nga kjòxindá-na, mikii kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; ⁴³ k'e nga tsjin-na j'nde ñànda sikjáya, mikii kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jñò mikii kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én mikii tsà kinikinda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, mikii tsanguì chitsejèn-ná.” ⁴⁴ Tikoá jñà xitá xi títsajna ngaskón-na skonangui-na, kitso-na: “Na'èn, k'jé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, nga kjòxindá-lè nga tsjin-lè j'nde ñànda nikjáyi, nga tsjin-lè nikje xi chikjeí, nga kjòxk'ín, o k'e nga tina'yi ndayá kò mikii kinichját'aà-lèjen?” ⁴⁵ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na, xán-là: “Okixí xi xan-nò, k'e nga mikii k'oas'ín kinikoo jngoo xitá nas'ín takó 'ño ima kji, 'aán xi mikii k'oas'ín kiniko-ná.” ⁴⁶ Jñà xitá ts'en koi s'eé-là kjo'in nita k'jé-ne, koa jñà xi xitá kixi s'eé-là kjoabinachon nita k'jé-ne.

26

Kiis'in tsajoóya-ne xita kondra-la Jesús nga tsoba'nño
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Jesús k'e nga jye kiichja yije 'én koi kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

² —Jñò, jye tjiin-nò nga tà jò nachrjein chija ts'e s'eí Paxko; 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá kongatsja it'aà ts'e xita naxandá nga koòt'aà-na krò.

³ Nachrjein koi jña xita sko-la nò'miì, xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xita jchínga-la jña xita judío, yaá chixoña ya nditsin ni'ya-la Caifás xi nò'miì ítjòn. ⁴ Yaá tsajoóya-ne kós'in tsobà'nño Jesús xi kjoa chijé, ijjoàn sjik'en. ⁵ Kitsò-la xikjín:

—Mi nachrjein-la s'eí s'ik'eén nga mi kots'en jña xita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaájno xkii jne sko Jesús
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ Jesús, k'e nga tjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la jngoò xita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn xi 'mì Simón, ⁷ ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò lamita ndajo xi 'mì alabastro xi tjiya-la xkii jne, xi 'ño chjí-la. K'e nga tijnat'aà ímíxa Jesús, chjoón jè, tsibixteen-sòn sko jè xkii jne. ⁸ Jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús k'e nga kijtsee, kòjti-la, kitsò:

—¿Mé-ne nga kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁹ Tsà kàsatjna, 'ño-là tse chjí-la koa jè ton-la komaá kojat'aà-la xita ima.

¹⁰ Kii'nchré Jesús. K'eé kitsò-la:

—¿Mé-ne niji-là chjoón jè? Koni s'in kasiko-na ndaa kàs'in. ¹¹ Jña xita ima kítsajna ko kjit'aà-nò; tanga 'an mi i tijnako kjit'aà-nò. ¹² Koni s'in kasiko-na chjoón jè, nga kabixteen-jno xkii jne yijo-na, koi okàs'in-ne nga síkijnandaà-na nga sijjña. ¹³ Okixi xi xan-nò, nita ñanda-ne nga tjtisa isò'nde nga kobísòn 'én ndaa-la Nainá, tikoáa kobísòn-nè koni s'in kasiko-na mé-ne nga sijkitsjeen-ne xita it'aà ts'e chjoón jè.

Kó kis'iin Judas nga tsatjna Jesús
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Jè xi 'mì Judas Iscariote xi ya ítjojin ts'e xita xi tejò ma-ne xita-la Jesús, kiikon jña xita sko-la nò'miì, ¹⁵ kitsò-la:

—¿Kó tjin ton k'oi-ná nga sngatsja-nò Jesús?

Jña xita sko-la nò'miì, katé ixo ton chroba tsibindaàjin-ne. ¹⁶ Judas, k'eé tsibíts'ia nga tsohótsji'nde-la kós'in sngatsja Jesús.

Kiis'in tsibjna okixi Jesús k'e nga tsakjèn-ko xita-la xi tejò ma-ne
(Marcos 14:12-25; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹⁷ Jè nachrjein xi mats'ia ítjòn ts'e s'eí k'e nga kjèn inchrajín xi tsjin-la na'yo san jña xita judío, jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñanda mejèn-lè nga onguí kindaa-jen tsojmi xi chjineé ts'e s'eí Paxko?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Tanguichòn ni'ya-la jngoò xita ya jjiin naxandá. Kot'in-là: “Jè maestro k'oaá tsò: Jyee tíma chraña nachrjein-na nga kiyá. Yaá ni'ya-lè kjián kachrje s'eí Paxko ko xita xi kota'yàt'aà-na.”

¹⁹ Jña xita xi kota'yàt'aà-la, k'oaá s'in kis'iin koni s'in kitsò-la Jesús. Yaá tsibindaà tsojmi xi kojjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

²⁰ K'e nga jye kòjñò, Jesús, tsibíjnat'aà ímíxà kò xítà-là xi tejò ma-ne. ²¹ K'e nga nchikjèn, Jesús kitsò-là:

—Òkixíí xi xan-nò, jñò, ì tijnajìin jngòò-nò xi sijnngatsja-na ìt'aà ts'e xítà kondra-na.

²² Jñà xítà xi kota'yàt'aà-là Jesús 'ñò kjòba-là k'e nga òkítsò. K'ée jngó jngó kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, ¿a 'an-ná?

²³ Jesús kitsò-là:

—Jè xi kóngajìin-ko-na chroba, jé xi sijnngatsja-na. ²⁴ 'An xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá. Tanga ìma xó-ne jè xítà xi sijnngatsja-na! Ísaá-là ndaà komà tsà mikìl kits'ìin xítà jè.

²⁵ K'ée kíichja Judas, jè xi sijnngatsja Jesús, kitsò:

—Maestro, ¿a 'an-ná?

Jesús kitsò-là:

—Jon, ngajì-né.

²⁶ K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé ìnchrajín, kíichjat'aà-là Nainá nga kisíchikon-t'ín, kisíxkoaya ìkjoàn kitsjaà-là xítà xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Chjóé, tíchiod, yijo-na né.

²⁷ Íkjoàn kiskoé jngòò chítsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá, k'ée kitsjaà-là xítà xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—Ngats'ioò, t'ioò jè xi tíjya chítsín. ²⁸ Jè-né xi jní-na xi síkixiya kjoa xítse xi bindaàjìin-ko-nò. Jè jní-na xíteèn xi kjondaà ts'e kjín xítà mé-ne nga jchat'aà-là jè-là. ²⁹ K'oaá xán-nò, mì tí kù skí-na vino skanda jè nachrjein k'e nga skíko jngòò k'a-nò vino xítse jè nachrjein k'e nga kotìxoma Na'èn-na.

'Én xi kíichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Marcos 14:26-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³⁰ K'e nga jye kiseè jngòò-là sò Nainá ts'e Salmo, ìkjoàn kùl ján ì'a nindoò Yá Olivo. ³¹ Jesús kitsò-là xítà xi kota'yàt'aà-là:

—Ngats'ioò jñò, nùtjen jè, kijnéi takòn-ná, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orrè tsjohoya-né.” ³² Tanga koma ískan, k'e nga kjoaáya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

³³ Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'ii xítà-lè xi i'nga tsjín takòn-lè, 'an, nímé nachrjein-ne nga tsjín takòn-lè.

³⁴ K'ée kitsò-là Jesús:

—Òkixíí xi xan-lè, nùtjen jè, k'e nga tíkj'eè kjindáya kóxtí, ngajì, ján k'a tsjá'mat'in-ná.

³⁵ Pedro kitsò:

—Nas'ín skanda ya kíyáko-lè mikìl kójna'mat'in-lè.

Ngásòn kitsò ngats'ii xítà xi kota'yàt'aà-là Jesús.

Kùl kitsò Jesús nga tsibítsi'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ K'ée kùl Jesús ya ñánda 'mì Getsemaní kò xítà xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—Títsajna ijndé. 'An, ya kò-là kjián nga kichjät'aà-là Nainá.

³⁷ Jesús kíiko Pedro kò ingajò íxti-là Zebedeo. Íkjoàn tsibíts'ia nga kjòba-là koa kiskájno iníma-là. ³⁸ K'ée kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-là iníma-na koni tsí mejèn kíyá. Títsajna ijndé koa titsajnakon-ko-ná.

³⁹ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna tsakjàn skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-là Nainá, kitsò:

—Ji xi Na'en-na xan-lè, tsà koma, kàtataxìn-ná kjo'in koi, tanga mitsà jè 'én ts'an kitasòn, jè kàtitasòn 'én tsiji.

⁴⁰ Ikjoàn j'iì lingoò k'a-ne ya ñànda títasajna xita-là xi kota'yàt'aà-là, tanga jña xita-là, kjiyijòfè-né. Jesús kitsò-là Pedro:

—¿A mi kachikjoa-nò tsà tà jngoò hora kòbitsajnakon ko-ná? ⁴¹ Títasajna koa títis'ba-là Nainá mé-ne nga mi sùikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jé inima-nò tijnandaà-né tanga jè yijo-nò xi tsjin-là nga'ño.

⁴² Xi ma-ne jò k'a kii lingoò k'a Jesús nga kii kítis'ba. Kitsò:

—Ji xi Na'en-na xan-lè, tsà mikii koma tjàxìn-na kjo'in koi, kos'in kàtitasòn koni s'in mejèn-lè.

⁴³ K'e nga j'iì lingoò k'a-ne, jña xita xi kota'yàt'aà-là, táko kjiyijòfè-né nga 'ño nijña-là. ⁴⁴ Komà jàn k'a nga kii kítis'ba. Yaá kisikítasajna xita xi kota'yàt'aà-là. Táko k'oaá ti kitsò nga tsibítis'ba. ⁴⁵ J'iì lingoò k'a-ne ya ñànda títasajna xita xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—¿A táko títasajnáya-nò ko títasafè-nò? Jyeé ijchò hora-là, 'an xi Kí'ndí-là Xita xan-là yijo-na, yaá kongatsja jña xita jé. ⁴⁶ Tisítjeen, chítsejèn-là, tíkjaán, jyeé nchrobá chraña jè xi sùingatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Táko tük'éé tichja-isa Jesús nga ijchò Judas xi ya itjojin ts'e xita-là Jesús xi tejò ma-ne. Kjin xita tijkò xi 'ya kichà ndojò ko yá. Jña kisikasén xita sko-là nò'mii ko xita jchínga xi ts'e xita judío. ⁴⁸ Judas, jè xi tsatijna Jesús, ítjòn tsibénajmí-là kós'in kòkò-là Jesús. Kitsò-là:

—Jè xi skíng'a, jè-né xi tindooba'ño.

⁴⁹ Nitóón kii kasit'aà chraña-là Jesús. Kitsò-là:

—Ndaà-lè Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁵⁰ Jesús kitsò-là:

—Amigo, ¿mé xá kjo-ne?

Jña xita xi tijkò Judas, nitóón kitsobà'ño Jesús.

⁵¹ Jngoò xita xi tikoá ya sóhokò Jesús, tsachrje kichà ndojò-là. Tsajá-là jè xita chí'nda-là nò'mii ítjòn; tsatet'aà líká-là. ⁵² Jesús kitsò:

—Tíkájnatjoi kichà ndojò-lè ya j'nde-là; jña xi kichà skaàn-ne nga sùik'en xikjin, ngàsòn kichà kiyá ngajo-ne. ⁵³ ¿A mi 'ya-jèn tsà 'an sijé-là Na'en-na, tsatoó tejò jmií àkjale nitóón sùikasén-na? ⁵⁴ Tanga tsà k'oas'in sijé, mikii kitasòn koni s'in tichja Xojon-là Nainá nga mochjeén-né nga k'oas'in koma.

⁵⁵ Jesús kitsò-là jña xita xi kjin ma-ne:

—¿Mé-ne kos'in kòf'i ndobà'ño-ná nga ko kichà ko yá kich'à koni tsà jngoò xita chijé? Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján jngo ítjòn nga okoóya-nò ko mikii kindobà'ño-ná. ⁵⁶ K'ojí kjoa-là okoma-ne nga kitasòn 'én xi tít'aà xojon-là jña xita xi kichja ngajo-là Nainá.

Tík'eé-né ngats'iì xita xi kota'yàt'aà-là Jesús tsanga ko kitsjeiin takòn.

Kii komà k'e nga tsibijna Jesús nguixkon nò'mii ítjòn

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Jña xita xi kitsobà'ño Jesús kiikò ñànda tijná Caifás xi nò'mii ítjòn. Yaá títasajna xita xi okóya kjetixoma-là Nainá xi kiskii Moisés ko xita jchínga-là xita judío. ⁵⁸ Jè Pedro, tà kjiin tà kjiin tsajmeétjingui-là skanda ijchò nditsin

ni'ya-la nò'mù itjòn. Jahas'en ni'ya. Yá tsibìjnat'aà-la ñánda títajna xítà xi síkindà ni'ya ingo nga mejèn-la skoe kós'in koma nga kjoehet'aà kjoa.

⁵⁹ Jñà xítà skò-la nò'mù kò xítà jchínga, ngats'ìi xítà xi tjin-la xá ts'e xítà judío, tshótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondrà ts'e Jesús mé-ne nga koma sijnatsja-ne xítà Roma nga sijk'en Jesús. ⁶⁰ Tanga nímé 'én kisakò-la nas'in ijchò xítà ndiso xi kondrà ts'e. Xi komà iskan ijchò jò xítà ndiso ⁶¹ xi kitsò:

—Xítà jè kitsò-né: “An, koma-na nga sihixòña ingo itjòn-la Nainá koa jàn nachrjein kindàya ìjngòò k'a-na.” ⁶² K'ée tsasìjna kixi jè nò'mù itjòn. Kitsò-la Jesús:

—¿A nímé 'én nokjoi, koni tsò 'én xi tsjá xítà koi xi kondrà tsiji?

⁶³ Jesús mìkii kùichja. Jè nò'mù itjòn kitsò-la:

—Tènojmi kixi nga nguixkon Nainá xi tijnakon. Kot'in-nájen. ¿A ngaji-né xi Cristo [xítà xi xó kisikasén-lè Nainá] nga Ki'ndí-la mai?

⁶⁴ Jesús kitsò-la:

—Ngajii xi k'oa si nga 'an-ná. Tikoá, k'oaá xán-nò, jñò jchà-ná xi Ki'ndí-la Xítà xan-la yijo-na nga kótijnat'aà kixi-la ñánda tijná Nainá xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. Tikoáá jchà-ná k'e nga kjinchrobàjñàà jjiin ifi xi ts'e ngajmii.

⁶⁵ Jè nò'mù itjòn tsatijnadajno yijo-la nikje-la xi íkjá nga 'ñó kòiti-la, kitsò:

—Xítà jè, jyeé kà'yaà nga chajno-la Nainá koni tsò 'én xi chja. ¿Mé s'eén-isa-ná xítà xi k'ejii xi tsjá 'én? Jñà, jyeé kàna'ya-lá koni s'in chajno-la Nainá. ⁶⁶ ¿Jñò, kó bixón, mé xi sikoáá?

Ngats'ìi xítà kitsò:

—Tjin-la jé, ok'in-la nga sijk'en.

⁶⁷ Ikjoàn tsibíchrá'a kò tsí'beé-la. Koa tjin xi isén-la tsí'beé'a, ⁶⁸ kitsò-la:

—Ji Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], kot'in-nájen, ¿yá xi tí'beé-lè?

K'e nga jè Pedro jàn k'a tsoho'mat'in Jesús

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Jè Pedro k'e nga tijná nditsin ni'ya, ijchòkon jngòò chjoón ch'inda xi kitsò-la:

—Tikoáá ngaji, yá tjaàkoji Jesús xi Galilea i'nde-la.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né nga nguixkon ngats'ìi xítà. Kitsò:

—Mikii be mé 'én xi tinokjoi.

⁷¹ Jè Pedro jyeé tìbitjo xotjoa ni'ya k'e kijtsee ìjngòò chjoón xi k'oa ti kitsò-la jñà xítà xi yá títajna. Kitsò:

—Xítà jè, tikoáá yá tsóhoko Jesús xi Nazaret ts'e.

⁷² Pedro ìjngòò k'a tsoho'mat'in. Kitsò:

—Tíbeé Nainá, mìkii bexkoan xítà jè!

⁷³ Nga komà iskan jñà xítà xi yá títajna ijchòkon ñánda tijná Pedro. Kitsò-la: —Okixi-né, tikoáá ngaji xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús-né. 'Yaà-lè; k'oaá tís'in nokjoi.

⁷⁴ K'ée isa 'ñó kùichja Pedro kitsò:

—¿Beé Nainá, nas'in tik'eèn-ná, mìkii bexkoan xítà jè!

Tik'e-ne kiskindàya jngòò kóxti. ⁷⁵ K'ée tsibítsjeèn-la Pedro koni kitsò-la Jesús: “K'e tikj'eé kjindàya kóxti, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” K'ée itjo ni'ya Pedro, jàn nditsiaán; ndaà jchán kiskindàya.

27

*Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato
(Marcos 15:1-2; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)*

¹ K'e nga kis'e isén, ngats'iì xita sko-la nò'miì, jña xita jchínga ts'e xita judío tsajoóya-ne nga kondra kjoì-la Jesús mé-ne nga koma sìngatsja-ne jña xita Roma nga sìk'en. ² Tsibít'aà'ñó, kíkò nga kisingatsja Pilato xi xitaxá gobernador tíjna ts'e Roma.

Kii komàt'in Judas k'e nga k'en

³ Judas, jè xi tsatíjna Jesús, k'e nga jye kijtsee nga jye kitjoòt'in kjoa nga kiyá, 'ñó kokájno-la kjoa xi kis'iin koa kisikátji-ne tòn chroba xi katé ma-ne jña xita sko-la nò'miì kò xita jchínga. ⁴ Kitsò-la:

—Tsee jè tsòhòtsji-la yijo-na nga kisingatsja-nò jngoò xita xi nímé jé tjin-la. Tanga jña xita koi kitsò:

—Ngajen, mìkiì 'ya-jen. Kjoa tsiji-né.

⁵ Judas tsibítsjo tòn ya ingo ítjòn. K'ée kii tsibítjòhóngui yijo-la.

⁶ Jña xita sko-la nò'miì, kiskoé tòn, kitsò:

—Mikiì koma ya sìjngoaá tòn xi tíjya kaxa-la tòn kjòtjò-la Nainá. Tòn jè, chjì-la mìk'en-né.

⁷ K'ée tsajoóya-ne nga jè tòn jè, nanguí kòtse jngoò 'nde-ne, xi 'mì: I'nde Ñánda Mandaá Tíjì, mé-ne nga s'e-ne i'nde ñánda koma sìjijn xita xi xìn naxandá-la. ⁸ K'oíi kjoa-la, skanda nachrjein i'nde, tákó k'oaá 'mì i'nde jè nga I'nde-la Jní 'mì. ⁹ K'oaá s'in tsitasòn koni s'in kitsò Jeremías xita xi kùichja ngajo-la Nainá nga kitsò: “Kiskoé tòn chroba xi katé ma-ne, koni tjin tsibíjna-la chjì-la jña xita Israel, ¹⁰ kò k'oaá s'in kisikjeen tòn jè nga tsatse i'nde-la xita xi tíjì bíndaá koni s'in kitsjaá-na okixi Nainá.”

*Én xi kùichja Pilato k'e nga kiskònangui-la Jesús
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹ Jesús, k'e nga síjna nguixkòn jè xitaxá gobernador kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A jì-né xi xitaxá ítjòn-la jña xita judío?

Jesús kitsò:

—Ngajíi xi k'oa si nga 'an-ná.

¹² K'e nga nchihóngui Jesús jña xita sko-la nò'miì kò xita jchínga-la xita judío, Jesús nímé 'én kùichja. ¹³ K'ée kitsò Pilato, jè xi xitaxá gobernador:

—¿A mì na'yà-la koni tsò-lè? Kjìn 'én tsjá xi kondra tsiji.

¹⁴ Tanga Jesús nijngoò 'én kùichja. K'oíi kjoa-la nga jè xitaxá gobernador tà k'oaá komà-la.

*Kii komà k'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá
(Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)*

¹⁵ Nga xkì nó k'e nga bitjo s'eí Paxkò, jè xitaxá gobernador síkijnandeíi jngoò xita xi títša'ya ndayá, jè xi mejèn-la xita naxandá nga kijnandeíi. ¹⁶ Tík'ée-ne tíjna'ya ndayá jngoò xita xi 'ya-la nga 'ñó ts'en xi 'mì Barrabás. ¹⁷ K'e nga chixoña xita naxandá, jè Pilato kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-né xi mejèn-nò nga kijnandeíi? ¿A Barrabás-né, o xi Jesús-né xi Cristo 'mì-là?

¹⁸ Koií okitsò-ne Pilato nga jyeé tíjijn-la nga tà kjoaxitakòn-né nga ya ijchò síngatsja Jesús.

¹⁹ Jè Pilato k'e nga tǵna ni'ya osen, jè chjoón-là kisikasén xá-là, kitsò-là: “Kii jì chingájìin kjoa-là xǵta kixǵ jè. Nǵti nǵtjen, tsǵ 'ńǵo ch'o tsò nǵjǵa xi kò'biì-na ìt'aà ts'e.”

²⁰ Tanga jǵa xǵta sko-là nǵ'niì kǵ xǵta jchǵnga, chinchá'a xǵta nǵxǵndǵ nga kǵtasǵjè nga kǵtǵjnandeǵ Barrabás kǵ kǵtasǵk'en Jesús. ²¹ Jè xǵtaxǵ gobernador òngò k'a kiskònangui-là jǵa xǵta nǵxǵndǵ; kitsò-là:

—ǵNǵa-lǵa nga ingajò xǵta koi xi mejèn-nò nga sikǵjnandiǵ?

Jǵa xǵta nǵxǵndǵ kitsò:

—Jè Barrabás.

²² Pilato kiskònangui-là jǵa xǵta nǵxǵndǵ. Kitsò-là:

—ǵMé xi sǵkoǵǵ Jesús xi Cristo 'mǵ-lǵ?

Ngats'iì xǵta nǵxǵndǵ kitsò:

—ǵKǵtasit'aà krò!

²³ K'eé kitsò Pilato:

—ǵMé jè xi tsohótsǵi, mé-ne kǵyǵ-ne?

Jǵa xǵta, ìsǵǵ 'ńǵo kǵichǵa, kitsò:

—ǵKǵtasit'aà krò!

²⁴ K'e nga kǵjtseè Pilato nga nǵ mé kjoǵ sindaǵjìin, tà ìsǵǵ tǵmatse kjoǵsiì, kiskinǵjǵǵ nandǵ nga tsanǵjǵno tsǵa nga nguixkǵn xǵta nǵxǵndǵ [mé-ne nga skoe-ne jǵa xǵta nga nǵmé jè tǵjǵn-lǵ]. Kitsò:

Nǵmé jè tǵjǵn-na xi ìt'aà ts'e xǵta kixǵ jè nga mejèn-nò nǵk'eèn. Kjoǵ tsǵjǵn-nò.

²⁵ Ngats'iì xǵta kǵjǵn kitsò:

—Kjoǵbiyǵǵ-lǵ xǵta jè, kindǵ tsǵjǵn-nǵjǵn kǵ òxtǵ-nǵjǵn.

²⁶ Pilato, k'eé kisikǵjnandeǵ Barrabás; k'e nga jǵe kitsǵjǵǵ òkixǵ nga tsǵjǵ-lǵ Jesús, ìkjoǵn kisingatsǵa nga sǵt'aà krò.

²⁷ Jǵa soldado-lǵ xǵtaxǵ gobernador kǵikǵ Jesús jǵn ni'ya osen. Ìkjoǵn kǵichǵa yǵje-lǵ soldado xǵkǵjǵn nga tsibitsǵjnandǵ-lǵ. ²⁸ Tsachrǵe nǵkǵje-lǵ koǵ kisikǵjǵ jǵngò nǵkǵje xi inǵ kǵi. ²⁹ Ìkjoǵn tsibǵ'a skǵ jǵngò corona na'yǵ xi jǵa xó tsibǵindaǵ-ne, koǵ jǵngò yǵ tsohóyǵ tsǵa kixǵ; k'eé chinchǵa-xkó'nchit'aà-lǵ nga kǵisobǵ-lǵ. Kitsò-là:

—ǵViva xǵtaxǵ òtǵjǵn-lǵ xǵta judío!

³⁰ Tǵkoǵǵ tsibǵchrǵjǵno koǵ kiskóé yǵ xkǵjnchǵǵ xi kǵiǵyǵ tsǵa, tsatǵjǵ skǵ. ³¹ K'e nga jǵe kǵisobǵ-lǵ, jǵǵxǵn-lǵ nǵkǵje inǵ xi ìkǵjǵ. Ìkjoǵn kisikǵkǵjǵ-ne xi nǵkǵje ts'e. K'eé kǵikǵ nga kǵosǵt'aà krò.

Kii kinikǵ Jesús k'e nga kǵisasǵt'aà krò

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² K'e nga jǵe nchifǵkǵ Jesús, kǵskaǵkjoǵ jǵngò xǵta xi Cirene ònde-lǵ xi 'mǵ Simón. Jǵa soldado kǵjǵ'ńǵo kǵis'ìin-lǵ nga kisik'ǵjǵn krò-lǵ Jesús.

³³ K'e nga òjchòkǵ yǵ ònde ñǵnda 'mǵ Gólgota 'én xi tsòyǵ-ne ònde skǵ mik'en, ³⁴ yǵǵ kitsǵjǵǵ-lǵ vino xi tsǵjǵjǵn-lǵ ndǵ chikitsǵa. K'e nga kiskóot'aà Jesús mikǵ kǵis'ìi.

³⁵ K'e nga jǵeé tsasit'aà krò, jǵa soldado kisiskǵkǵ nǵkǵje-lǵ Jesús nga kisikǵbǵ-lǵ xǵkǵjǵn yǵ ts'e kǵma. K'ǵǵǵ s'ǵn tsitasón 'én-lǵ jè xǵta xi kǵichǵa ngǵjo-lǵ Nainǵ nga kitsò: “Kisikǵbǵ nǵkǵje-nǵ koǵ kisiskǵkǵ yǵ ts'e kǵma.”

³⁶ Ìkjoǵn yǵǵ tsibitsǵjǵna nga kisikǵnda Jesús. ³⁷ Yǵ òsón skǵ krò tsibǵt'aà 'én xi k'ǵǵ kitsò mé jè xi komǵ-lǵ nga kinik'en. Jǵa 'én koi, tsò: “Jè jèe xi Jesús xi Xǵtaxǵ òtǵjǵn-lǵ xǵta judío.”

³⁸ Tikoáá kisit'aà krò jò xit̃a chijé. Jngoò kisit'aà nga kixi-là koá jngoò kisit'aà nga ngaskón-là. ³⁹ Jñà xit̃a xi ya ja, síkatji skò nga kiichajno-là, ⁴⁰ kitsò-là:

—Ji, k'oáá kisi nga sxiòñi ingo ítjòn-là Nainá ko jàn nàchrjein kíndaà ngajo-ne; t̃ikijnandeij̃ yijo-lè. Tsà kixi kjoa nga ji xi Ki'ndí-là Nainá, chinájen-t'i yijo-lè krò.

⁴¹ K'oáá t̃is'in kisìsobà-là jñà xit̃a sko-là no'mùl, ko xit̃a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, ko xit̃a jchínga ts'e xit̃a judío. Kitsò:

⁴² —Xit̃a jè, tsachrjekàjiin kjo'in xi k'ejí xit̃a, tanga jè xi yijo-là, mikii ma ochrjekàjiin kjo'in. Tsà kixi kjoa nga jè Xit̃axá ítjòn-là Israel, kàtítjojen-t'aà krò mé-ne nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e. ⁴³ Xit̃a jè, it'aà ts'e Nainá kjò'ñót'aà ikon. Tsà kixi kjoa tsjakeè Nainá, i'ndeí, jè kàtasiko. Nga k'oáá t̃i kitsò nga Ki'ndí-là Nainá ma.

⁴⁴ Skanda jñà xit̃a chijé xi t̃ikoá ya kjiit'aà krò t̃ikoáá tsatit'aà.

Mé xi komà k'e nga k'en Jesús

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ K'e nga ijchò nchisen skanda xi jàn nga kjòhoxòn, kòhokji nga t̃ítsa isò'nde kòjñò. ⁴⁶ T̃ijè-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò: "Elí, Elí, ¿lama sabactani?" 'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

⁴⁷ T̃jín i'nga xit̃a xi ya t̃ítsajna xi kiì'nchré-là, kitsò:

—Xit̃a jè, jè chja-là Elías.

⁴⁸ K'ée tsangachikon jngoò xi kiikjaá tsanga; kisika'nchi-là ko vinagre; ijkjoàn tsibísko-là ínaço; kitsjaà-là Jesús nga kàt'ii. ⁴⁹ Tanga kitsò xit̃a xi i'nga:

—Kii k'oá niko, chit̃sejèn-là, ¿a kjoíí Elías nga skónájen-t'aà krò?

⁵⁰ Jesús i'ngoò k'a 'ñó kiskindàya. Ikjoàn k'en. ⁵¹ Jè nikje velo xi t̃johóya jngoò osen ingo ítjòn kixajndà. Jòya komà skanda it'aà nangui; ts'a ch'ón koá tsàkjàn naxi ⁵² nga kitáx'a jñà ítjsó-là mik'en. Kjìn xit̃a tsjeè-là Nainá jaáya-là xi kjòtseè k'en. ⁵³ Jñà xit̃a mik'en xi itjo-ne ítjsó-là, k'e nga koma iskan nga jaáya-là Jesús, xit̃a koi, jahas'en ya naxandá tsjeè Jerusalén; kjìn xit̃a kijtseèxon.

⁵⁴ Jñà xit̃a xi nchisikindá Jesús ko jè xit̃a sko-là soldado, k'e nga kijtseè nga ts'a ch'ón, ngats'ii kjoa xi komà, tsí ndaà kitsakjòn. K'ée kitsò:

—Kixií-là kjoa, xit̃a jè, Ki'ndí-là Nainá-né.

⁵⁵ Tikoáá kjìn íchjín t̃ítsajna xi kjìn nchikotsejèn-ne xi inchrobà-t̃jngui-là Jesús skanda jàn Galilea nga kisichját'aà-là. ⁵⁶ Yaá t̃ítsajna xi 'mì María Magdalena, María xi nea-là ma Jacobo ko José, ko nea-là ixti-là Zebedeo.

K'e nga kisihijín Jesús

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ K'e nga jye kòjñò, j'ii jngoò xit̃a nchíná xi 'mì José. Yaá i'nde-là jè naxandá xi 'mì Arimatea. Xit̃a jè t̃ikoáá yaá kiskoòta'yàt'aà-là Jesús. ⁵⁸ K'ée kiichja-là Pilato nga kisijé-là yijo-là Jesús. Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtatjòé-là.

⁵⁹ José kiskoé yijo-là Jesús; kisikájté jngoò nikje sáana tsjeè. ⁶⁰ Kii kíhijín ya nangui-là xi ts'e José. Kiskinìs'engui jngoò ngajo ítjsó xit̃se xi xó tsibíndaà-ne ya ingui nguijo. Ikjoàn tsohótsa xotjoa-là ngajo jngoò ndajo teè; ijkjoàn kiì-ne.

⁶¹ Jè María Magdalena ko María xi i'ngoò, yaá tsibitsajnat'aà chraña-là ñánda kisihijín Jesús.

Mé-ne soldado kisikindá-ne ñánda kisihijín Jesús

⁶² K'e nga komà inchijòn, jè nachrjein nìkjáya, jñà xità skò-là nò'mùì kò xità fariseo kiikon Pilato. ⁶³ Kitsò-là:

—Na'èn, bítsjeèn-najen, jè xità ndiso jèe, k'e nga sa tsibijnakon kitsò-né: “K'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáaya-na.” ⁶⁴ K'oií kjoa-là kàtamakinda itsjó-la skanda k'e koma jàn nachrjein nga mì yaá kijchò xità-là xi kota'yàt'aà-là k'e nga nìtjen nga kjiqò chijé yijo-la. Ikjoàn kitsò jñà xità-là nga kèenójmí-là jñà xità naxandá: “Jyee jaáya-là xi it'aà ts'e kjoabiyaà.” Koá isaá ch'o komà 'én ndiso koi koni jñà xi ítjòn.

⁶⁵ Kitsò Pilato:

—Ya títajna soldado. Tanguió tìkindaa. 'Nó tichjoà jè itsjó nga 'nó kàtas'e.

⁶⁶ K'ée kù nga tsibíchjoà'nó jè itsjó koá tsasén jngoò-là sello ya isò'nga-la ndajo xi kijtsa. Ikjoàn kisikitsajna soldado xi kisikinda.

28

*Mé xi komà k'e nga jaáya-là Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà
(Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)*

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nìkjáya, nga jye ts'e isén jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàng, kù Maríá Magdalena kò Maríá xi jngoò nga kù katsejèn-là itsjó-la ñánda kisihijín Jesús. ² K'e nga itjokàjen jngoò àkjalé-là Nainá xi inchrobà-ne ngajmùì, tà nìtjón ts'a jngoò ch'ón xi 'nó ts'a nga jaàxin jè ndajo xi kijtsa ngajo itsjó: yaá tsibijnasón. ³ Jè àkjalé ote kji koni jngoò nì'in ch'on; kò jè nikje-là xi íkjá, chroba kji koni kjoàn 'nchán. ⁴ Jñà soldado k'e nga kijtseè, tsí ndaa kítsakjòn-là. Tsí chibà-là tsatsé-né koá yaá k'en-ña. ⁵ Jè àkjalé kitsò-là jñà íchjín:

—Kì tsakjoòn-jèn. Be-ná, jè binchaàtsjioò Jesús xi kisit'aà krò. ⁶ Mì tì jí tìjna-ne. Jyee kòfaáya-là koni s'ín kitsò nga kjoáaya-là. Nchrobá chitsejèn-là j'nde-là ñánda kisijna. ⁷ Nìtjón tanguió, koatin-là xità xi kota'yàt'aà-là: “Jyee kòfaáya-là. Jè, yaá tifi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn jngoò k'a.” Tà k'oaá tjin 'én xi tsja-nò.

⁸ Jñà íchjín nìtjón itjongui-ne nguijo; kù tsangachikon; okji tsakjón koá okji 'nó tsja s'e-là nga kù kèenójmí-là xità xi kota'yàt'aà-là Jesús. ⁹ K'e nga nchifi íchjín, tà nìtjón kisatiikjoò Jesús koá kisihixat'aà. Jñà íchjín, kù kinchat'aà chraña-là, ikjoàn chinchaxkó'nchit'aà-là nga kijtseèxkón, k'ée kitsohòkjá ndsoko. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn. Tanguió tìkì'nchré jñà 'ndsè mé-ne nga kàtjì-ne ján Galilea. Yaá skoe jngoò k'a-na.

'Én xi kitsjaà jñà soldado

¹¹ K'e nga nchifi-ne jñà íchjín, tìkoá kù i'nga-ne jñà soldado xi kisikinda jè itsjó; kù ján jngoò osen naxandá nga kù kèenójmí-là jñà xità skò-là nò'mùì ngats'ì kjoa xi komà. ¹² Jñà xità skò-là nò'mùì kiikákò jñà xità jchínga. K'e nga jye tsajoóya-ne, tseé tòn kitsjaà-là jñà soldado, ¹³ ikjoàn kitsò-là:

—Jñò, k'oaá tixón: “K'e nga ijchò osen nìtjen nga títayijòfè-jen, jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús ijchòkjaá chijé yijo-la.” ¹⁴ Tsà kji'nchré jè xitaxá gobernador nga títayijòfè, ngajeén onguichoòn-jen mé-ne nga mì kjo'in tsjã-nò.

¹⁵ Jñà soldado kiskoé tòn xi kitsjaà-là kò k'oaá s'ín kitsò koni s'ín ki'mì-là. Skanda nachrjein j'ndeí tákò k'oaá tsò jñà xità judío.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-là xá x̣ɪt̚a xi kota'yàt'aà-là
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁶ J̄nà x̣ɪt̚a xi kota'yàt'aà-là Jesús xi nguì tejngoò ma-ne, kii ján Galilea ya nindoò ñánda nga okitsò-là Jesús. ¹⁷ K'e nga kijtseè Jesús, chinchaxkó'nchit'aà-là nga kijtseèxkón. Tanga t̄jín i'nga xi mikii kòkjeiín-là tsà jè-né. ¹⁸ Jesús, k'eé kii kasit'aà chrañà-là, kitsò-là:

—Jyeé kitjoé yije-na nga'ñó nga 'an kotìlxoma ngajmii kò j̄ isò'nde. ¹⁹ Tanguíchòn yije x̣ɪt̚a xi t̄jín nga t̄jtsa naxandá xi t̄jín isò'nde; takóya-là nga j̄t'aà ts'an kàtakota'yà; t'een bautizar j̄t'aà ts'e 'ín-là Na'èn-ná kò ts'e Ki'ndí-là koa kò ts'e In̄ima Tsjeè-là Nainá; ²⁰ takóya-là nga kàtas̄kitasòn yije kjoa xi 'an tsakoóya-nò. Kì n̄jchàajiìn-jèn nga 'aán t̄j̄nako-nò nachrjein inchijòn skanda k'e nga kjoget'aà isò'nde. K'oáá s'ín kàtama.

'Én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Marcos

*Kó kitsò 'én xi kiichja Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

¹ I mats'ia-ne 'én ndaà-là Jesucristo xi Ki'ndí-là Nainá.

² K'oáá s'ín komà koni s'ín tjit'aà xojon-là Isaías xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiiko 'én,
jè xi koiindaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

³ Na'yà-là jta-là jngoò xita xi 'ño chja
ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

"Tjandaà ndiyá-là Nainá ya jjiin inima-nò;
kixi tikájna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'én-ná."

⁴ K'oáá s'ín komà; j'ii jè Juan nga kis'iin bautizar xita ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kiichjaya nga kàtasikájno jé-là jña xita nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-là mé-ne nga siichàat'aà-là Nainá jé-là. ⁵ Kjìn xita ijchò 'nchré-là Juan xi inchrobà-ne nangui Judea kò naxandá Jerusalén. K'e nga jye jahatakòn jé-là jña xita, jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

⁶ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-là cho camello-né; kò jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-là; tsojmi xi kiskine Juan, jña cho langosta, kò tsjén-là cho cera xi tjín jjiin ijña. ⁷ K'oáá s'ín kiichja nga tsò:

—Jngoò nchrobátjngui-na xi isa tse nga'ño tjín-là mì k'oáá-ne koni 'an, skanda mì kì tjínde-na nga kósiñiat'aà-là nga skíjnda jè xox'ín-là xojté-là. ⁸ Kixij kjoa 'an, ta nandá s'iin-na bautizar xita, tanga jè xi sa nchrobátjngui-na, kóo Inima Tsjeè-là Nainá s'iin-nò bautizar.

*Kós'ín komà k'e nga komà bautizar Jesús
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)*

⁹ Jngoò nachrjein j'ii-ne Jesús ya Nazaret, nangui xi chja-ne Galilea; ikjoàn jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán. ¹⁰ K'e nga itjokàjiin-ne nandá Jesús, nitoón kijtsee nga kitáx'a ngajmii koa jè Inima Tsjeè-là Nainá inchrobàjen 'nè-là koni jngoò nise paloma. ¹¹ Koa kina'yà jngoò-là 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na, xan-lè, xi 'ño matsjake-lè, tsja tjín-là takoàn it'aà tsjii.

*K'e nga jè xita neij kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)*

¹² Nga komà iskan jè Inima Tsjeè-là Nainá kisikasén Jesús ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹³ Ichán nachrjein tsibijna; tsibijnajiin-là cho ts'en kò jè xita neij kiskoòt'aà nga mejèn-là nga kàtátsji jé. Tanga jña àkjalé kisís'in-là.

*K'e nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá ya i'nde Galilea
(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)*

¹⁴ K'e nga jye kii ndáyá Juan xi kis'iin bautizar xita, Jesús kii ján Galilea nga kiichjaya 'én ndaà-là Nainá koni s'ín otixoma Nainá. ¹⁵ Kitsò:

—Jye kjöchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaa kós'ín otíxoma Nainá. Tíkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; kàtakjeíln-nò 'én ndaà-là Nainá.

Kìi kis'iìn Jesús nga ñjòn xítà kùichja-là xi ma-là sík'en tìn
(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

¹⁶ Jesús, k'e nga ja indii ndáchikon Galilea, kijtsee xi 'mì Simón kò 'ndse Andrés nga nchisíkatjen-nguindá na'ya-là. Xítà koi, tìin sík'en. ¹⁷ Jesús kitsò-là:

—Nchrobátjngui-ná, 'an tsjaa-nò xá nga kíkóya xítà xi 'an kjít'aà-na koni s'ín maxkóya tìn k'e nga ník'e'en.

¹⁸ Jñà xítà koi nìtoón kisikájna na'ya-là nga kiitjngui-là Jesús.

¹⁹ Ísà xijngoaá ísà, Jesús kijtsee xi 'mì Jacobo kò 'ndse Juan, ixti-là Zebedeo nga títaya chitso; nchibíndaàya na'ya-là. ²⁰ Tíkooá nìtoón kùichja-là xítà koi; yaá kiitjngui-là Jesús; kisikájna Zebedeo xi na'èn-là ma, kò xítà ch'inda xi síxáko ya iya chitso.

Jngoò xítà xi iníma ch'o-là neíí tjiin iníma-là
(Lucas 4:31-37)

²¹ Ijchò naxandá Capernaum; k'e nga jye ijchò nachrjein níkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xítà judío; íkjoàn tsakóya 'én-là Nainá. ²² Jñà xítà, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya. K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xítà xi 'ñó tjiin-là kjotíxoma; mitsà k'oa's'ín tsakóya koni xítà xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés. ²³ Ya ni'ya ingo sinagoga tijnà jngoò xítà xi iníma ch'o-là neíí tjiin iníma-là. 'Nó kùichja nga kitsò:

²⁴ —Jì Jesús, xi Nazaret tsiji, ¿mé xi mejèn-lè? ¿Mé xi binchaàtsji? ¿A kòf'i níkjeheson-nájen? Bexkon-lè; jì-né xi Xítà Tsjeé-là Nainá.

²⁵ Tanga Jesús tsohótiko jè iníma cho-là neíí, kitsò-là:

—Jyò tijnì, titjojiin iníma-là xítà jè.

²⁶ Jè iníma cho-là neíí kisikatsé koà kiskindàya xá, íkjoàn itjojiin iníma-là xítà jè. ²⁷ Ngats'ii xítà xi títajna, tà k'oaá koma-là; xkì xi ján tsohóko xíkjin; kitsò:

—¿Mé kjoa-ne koi? Jngoò kjoa xitse okóya xi tijn-là kjotíxoma. Skanda jñà iníma cho-là neíí tsjá-là okixi, kò 'nchréñijon-là.

²⁸ Jesús, nìtoón kina'yà-là kóhokji nga jngoò itjandii nangui xi chja-ne Galilea.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè natchiya-là Pedro
(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)

²⁹ Jesús, k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, kjihijtakò Jacobo kò Juan, nìtoón kii ya ni'ya-là ñánda tijnà Simón kò Andrés. ³⁰ Jè natchiya-là Simón, kijnà xk'én-né. Ch'in tijnà tjin-là. Nìtoón kis'enojmi-là Jesús. ³¹ Íkjoàn kíkasi't'aà chrañà-là; kitsobá-ñó tsja; kisikasítjen. Kò nìtoón kitjaàxin-là ch'in tijnà. Íkjoàn chjoón jè, kisis'in-là Jesús kò xítà xi kjihijtakò.

K'e nga Jesús, kjin xítà xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)

³² K'e nga jye kiskaàtì ts'oi nga jye kòjñò, j'ìko-là Jesús ngats'ii xítà xk'én kò xi iníma cho-là neíí tjiin iníma-là. ³³ Ngats'ii xítà naxandá, yaá kitseejto xotjoa ni'ya. ³⁴ Jesús, kjin jchán xítà kisindaà-ne xi kjin skaya ch'in tjin-là tíkooá tsachrjekàjiin iníma ch'o-là neíí xi tjiin iníma-là xítà; Jesús mùkii kitsjaà'nde nga jñà neíí kùichja nga jñà iníma ch'o-là neíí jyeé beèxkon yá-né Jesús.

K'e nga ijchò Jesús ján Galilea nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá
(Lucas 4:42-44)

³⁵ 'Nó tajñòya tsasítjen Jesús; tákó jñò-isa nga itjojin najnchra; kii jngoò j'nde it'aà xìn ñánda tsjin xita nga kichjat'aà-la Nainá. ³⁶ Simón kò xita xikjín xi i'nga, kii kátsji Jesús. ³⁷ K'e nga jye kisakò-la ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Ngats'i xita, jii ótsji-lè.

³⁸ Kichja Jesús, kitsò:

—Tikoá tikjiaán jñà naxandá chrañat'aà nga kichjàya 'én-la Nainá nga koií xá j'i-na.

³⁹ K'oaá s'in tsajmeé Jesús kóhokji j'nde Galilea nga kichjaya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga xkí xi ján naxandá. Tikoáá tsachrjekajjin-ne inima cho-la neji xi tjiin inima-la xita.

Kii komà nga kjòndaà jngoò-ne xita xi tbindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ J'likon jngoò xita xi tbindojno chrjoa yijo-la. Tsasèn-xkò'nchit'aà-la Jesús, tsibitsi'ba-la, kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

⁴¹ Jesús kjòhimakeè-né, tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne.

⁴² Tik'eé-ne nga tichja Jesús, nitoón kjòndaà-ne; kitjaàxìn-la ch'in; kjòtsjeè-ne yijo-la. ⁴³ Jesús kisihixat'aà xita jè nga kii-ne. Tanga ítjòn 'nó tsibít'in-la, kitsò-la:

⁴⁴ —Tiná'yi, kì yá xita bènojmi-la. T'in ñánda tjna nò'mii, takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; jch'ii kjotjò-lè, tsojmi xi síjé kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkòn Nainá tikoá skoe jñà xita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

⁴⁵ Tanga xita jè, k'e nga kii-ne, tsibíts'ia nga tsibénajmí yije kós'in komàt'in. K'oaá komà-ne nga jè Jesús, mì tì kii ma taxkí jahas'en-jjin-ne jñà naxandá; yaá tsibijna ñánda tsjin xita. Tanga jñà xita xi xkí xi ján j'nde inchrobà-ne, yaá ijchòkon ñánda tjna Jesús.

2

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mikii ma osijna kixi
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Xi komà jò ján nachrjein, ijchò jngoò k'a Jesús ján naxandá Capernaum. Kii'nchré xita nga ya tjna Jesús ya ni'ya jè. ² Tik'e-ne kjin jchán xita ijchò maxkót'aà-la skanda mì ti kii tsì'ndè-ne xotjoa ni'ya. Jesús kichjayajjin-la 'én ndaà-la Nainá. ³ Jngoò xita j'liko xi mikii ma síhiníyá yijo-la. Nijòn xita yangui. ⁴ Nga mikii komà kitjò'nde-la nga jahas'en ya xotjoa ni'ya, nga 'nó kjin xita títajna, yaá kiskíx'a ítjá ná ni'ya ya kixi-la ñánda tjna Jesús. Yaá kiskinijen-ne jè xita xi xk'én xi kjiya-la yá. ⁵ Jesús, k'e nga kijtseè nga jñà xita koi mokjeiín-la j'aa tse, kitsò-la jè xita xi xk'én:

—Ji ndí nà'èn, jé-lè jye kichàat'aà-lè.

⁶ Ya títajna i'nga xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga nchisíksjjeén jjiin inima-la. Kitsò: ⁷ “Mé-ne kós'in chja-ne jè xita jè nga Nainá chjajno-la? Nga tajngoò Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná.” ⁸ Tik'e kijtseèya-la Jesús koni s'in nchisíksjjeén jjiin inima-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-là inima-nó? ⁹ ¿Mé xi isa chiba 'in tjín? Tsà xan-là jè xita xi xk'én: “Jé-lè jye kàchàat'aà-lè”, o tsà xán-là: “Chjoí nàchan-lè, tísitjin, títjei.” ¹⁰ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tji'ndeé-na nga sìjchàat'aà-là jé-là xita i isò'nde.

K'ée kitsò-là jè xita xi xk'én:

¹¹ —Ji, k'oaa xan-lè: Tísitjin, chjoí nàchan-yá-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

¹² K'ée tsasitjen jè xita xk'én. Kiskoé nàchan-là. Itjoiin-là ngats'ii xita xi títajna. K'e nga kijtsee kjoa koi, tà kjòxkón-là ngats'ii xita. K'ée jeya kisikíjna Nainá. Kitsò:

—Ni saá jngoò k'a 'yaá jngoò kjoa xi kòs'in ma.

K'e nga jè Jesús kiichja-là Levi

(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

¹³ Jesús, ijngoò k'a itjo. Kii ján indii ndáchikon. Ngats'ii xita yaá ijchòkon, ijkjoan tsakóya-là 'én ndaa-là Nainá. ¹⁴ K'e nga nchifi, Jesús kijtsee jè Leví, ki'ndí-là Alfeo. Tíjnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchítjì tsojmi ts'e Roma. Kitsò-là:

—Nchrohótjngui-ná.

K'ée tsasitjen Leví, kiitjngui-là Jesús. ¹⁵ K'e nga tíjnat'aà ímíxa Jesús nga tíkjen ya ni'ya-là Leví, kjín ma xita xi síkíchítjì tsojmi kò xita xi jé tjín-là títat'aakò ímíxa Jesús kò xita xi kota'yat'aà-là. Kjín jchán ma xita xi tjíngui-là. ¹⁶ Jña xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò xita fariseo k'e nga kijtsee Jesús nga tíkjen-kò xita xi tse jé tjín-là kò xita xi síkíchítjì tsojmi, kitsò-là jña xita xi kota'yat'aà-là Jesús:

—¿Mé-ne k'oas'in-ne Maestro-nò nga xita xi síkíchítjì tsojmi kò xita jé kjèn-kò-ne?

¹⁷ K'e nga kii'nchré Jesús; kitsò-là:

—Jña xita xi mì ch'in tjín-là, mì chjínexkii mochjeén-là; jña-né xita xi xk'én xi mochjeén-là chjínexkii. 'An, mìtsà koi xá j'i-na nga jña kichjà-là jña xita xi tsò-là yijo-là nga xita kixi, koi xá j'i-na nga jña kichjà-là xita xi beè-là ikon nga jé tjín-là.

Xita xi bitsajnachjan

(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

¹⁸ Jngoò k'a, k'e nga jña xita xi kota'yat'aà-là Juan kò jña xi kota'yat'aà-là xita Fariseo nchibitsajnachjan, kii i'nga xita koi nga kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—Jña xita xi kota'yat'aà-là Juan kò xi kota'yat'aà-là xita Fariseo bitsajnachjan-né. ¿Mé-ne jña xita tsiji xi kota'yat'aà-lè mì bitsajnachjan-né?

¹⁹ Kitsò Jesús:

—¿A bitsajnachjaan xita k'e nga xita kòbixan k'e nga ya tíjnakò-isa jè xita x'in xi kòbixan? Majín, mìkii bitsajnachjan xita. ²⁰ Tanga kjichò nachrjein k'e nga tjáxin-là x'in xi kòbixan; k'e-né nga kitsajnachjan xita.

²¹ 'Jngoò nikje ibaà mìkii ma sijto-ne kò nikje xitse; nga jè nikje xitse, kjeèn-yó-né koa kotejnda-né jè nikje ibaà. Isaá tse koma ñánda kixajnda kji. ²² Tíkoaa mìtsà yá xi koma bínchá xán ixii kò chrjoa jchínga; tsà kòs'in s'een, k'e nga jye kojchá xán, sìxajnda chrjoa jchínga, ijkjoan chíja xán kò chrjoa. Jé xán ixii, chrjoa xitseé sínchá.

Kiis'in tjín it'aà ts'e nachrjein nikjáya

(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

²³ Jngoò nachrjein nikjáya ja Jesús ya ñánda títje trigo. Jña xita xi kota'yat'aà-là tsate chiba natín-là trigo. ²⁴ Jña xita Fariseo kitsò-là:

—¿Mé-ne kōs'ín-ne x̱ṯa-lè jè nāchrjein nìkjáya? Mìkì ṯj'nde nga kōs'ín koma.

²⁵⁻²⁶ Kìlchja Jesús kitsò-là:

—¿J̱nò, a mìtsà jye ṯj̱iìn-nò koni s'ín ṯichja Xojon-là Nainá koni kis'iìn x̱ṯaxá ítjòn xi k'i'mì David kō j̱nà x̱ṯa-là xi ḵihijtakō k'e nga nō'mi ítjòn tsibijna jè Abiatar? K'e nga ḵòhòjò-là nga nì mé ṯj̱in xi kine, jahas'en nì'ya-là Nainá. Tsakjèn ìnchraj̱in tsjeè-là Nainá. Ṯikoa kitsjaà-là x̱ṯa-là xi ṯj̱ikō. Mìkì ṯj'nde nga j̱nà kōkjen. Tà j̱nà nō'mi ṯj'nde-là nga kōkjen.

²⁷ Ìjngòò k'a kitsò Jesús:

—Jè nāchrjein nìkjáya, koií xá kisindaà-ne nga ḵjondaà ts'e x̱ṯa. Mìtsà koi xá kisindaà-ne x̱ṯa nga ḵjondaà ts'e nāchrjein. ²⁸ K'oà s'ín ṯj̱in, 'an xi Kì'ndí-là X̱ṯa xan-là yijo-na, skanda jè nāchrjein nìkjáya, 'aán otiixoma-là.

3

X̱ṯa xi kixit'aà j̱ngòò tsja

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Ìjngòò k'a jahas'en Jesús ñánda ṯjna j̱ngòò nì'ya j̱ngò sinagoga. Kō yà ṯjna j̱ngòò x̱ṯa xi kixit'aà j̱ngòò tsja. ² J̱nà kondra-là Jesús nchisikinda nga mejèn-là nga skoe a s̱indaà-ne jè x̱ṯa xi kixit'aà tsja jè nāchrjein nìkjáya, mé-ne nga koma kōhòngui-ne. ³ Jesús kitsò-là jè x̱ṯa xi kixit'aà j̱ngòò tsja:

—Tis̱ṯj̱in, tis̱j̱ni j̱ j̱ngòò osen-là x̱ṯa.

⁴ Jesús k'eé kitsò-là j̱nà x̱ṯa xi i'nga:

—¿A ts̱j̱á'nde ḵjotixoma nga ndaà s'eén, o xi ch'o s'eén, jè nāchrjein nìkjáya? ¿A s̱indaà-ná x̱ṯa, o xi s̱ik'en-ná?

J̱nà x̱ṯa xi oti'mì-là ṯa j̱yò tsibitsajna. ⁵ Jesús kiskoòtsejèn-j̱iìn-là x̱ṯa nga j̱ti komà-là. Ṯikoa ba kis'e-là nga tájaaj̱iìn ṯj̱in ñim̱a-là j̱nà x̱ṯa. K'eé kitsò-là jè x̱ṯa xi kixit'aà tsja:

—Ṯjeendojòl ndseji.

Ṯsijmeé tsja, ṉṯgón ḵjondaà-ne. ⁶ J̱nà x̱ṯa fariseo, k'e nga itjo-ne, tsajoóya-ne kō x̱ṯa Herodes nga mejèn-là s̱iik'en Jesús.

K'e nga ḵjìn x̱ṯa ḵiiṯj̱ngui-là Jesús yà ñḏichikon Galilea

⁷ Jesús kō x̱ṯa xi kota'yat'aà-là chinchat'aà x̱in. J̱án ḵi ñḏiiṯ ndáchikon. Ḵjìn x̱ṯa ḵiiṯj̱ngui-là xi nangui Galilea ts'e kō x̱ṯa nangui Judea, ⁸ kō x̱ṯa naxandá Jerusalén, kō x̱ṯa nangui Idumea, kō x̱ṯa x̱j̱ngoaà x̱ajngá nandá Jordán kōhòḵji j̱ngòò iṯj̱anḏi-là naxandá Tiro kō Sidón nga ḵi'ñchré-là ḵjoxkón xi kis'iìn Jesús. K'oà komà-ne ḵjìn j̱chán x̱ṯa i̱jchò ṯj̱ngui-là. ⁹ Jesús kitsò-là x̱ṯa xi kota'yat'aà-là:

—Ḵj̱it'aà nāchrjein ṯj̱ajnandaà j̱ngòò chitso mé-ne nga mì x̱ṯa ḵojṯinè-ná.

¹⁰ Koií ḵjōa-là nga j̱yee ḵjìn j̱chán x̱ṯa x̱k'én ḵjondaà-ne. J̱nà x̱ṯa x̱k'én xi i'nga, yá f̱ikjané'ñò ñánda ṯjna Jesús nga mejèn-là ḵoòt'aà-là tsja. ¹¹ J̱nà x̱ṯa xi ñim̱a ch'o-là neíi ṯj̱iìn ñim̱a-là, k'e nga beé Jesús bincha-x̱kó'nchit'aà-là, j̱kjoàn 'ñó cẖja, tsò:

—J̱i-né xi Kì'ndí-là Nainá.

¹² Ṯanga jè Jesús 'ñò ṯsohótikō nga mì j̱nà ḵeènoj̱mì yá-né jè.

Kó 'mì 'ín-là x̱ṯa-là Jesús xi tejò ma-ne

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

¹³ Xi j̱yee komà j̱skan, Jesús ḵim̱j̱iìn-j̱no j̱ngòò nindoò. Kìlchja-là x̱ṯa xi jè ndaà kisaseèn takòn. X̱ṯa koi, i̱jchò kinchat'aà-là. ¹⁴ Ìkjoàn jaaj̱iìn tejò x̱ṯa

xi koahijitako, tijnà-ne xi sijkasén nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá ¹⁵ xi tikoá kitjoé-la okixi nga siindaà-ne xita xi ch'in tijn-la tikoá kochrjekàjijn inima ch'o-la neij xi tijn inima-la xita. ¹⁶ Jñà xita xi kitjaajijn: jè Simón. Ikjoàn tsibit'aàsòn 'ín-la; Pedro kitsò-la. ¹⁷ Kò jñà ixti-la Zebedeo xi 'mì Jacobo kò jè 'ndse xi 'mì Juan, xi tikoá tsibit'aàsòn 'ín-la; Boanerges kitsò-la. (Jè 'én jè tsò-ne: Ixti-la ch'on.) ¹⁸ Kò Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo xi ti-la ma Alfeo; Tadeo; Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista; ¹⁹ Judas Iscariote, jè xita xi kisingatsja kondra-la Jesús.

Xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá

(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

K'e nga j'i-ne Jesús ni'ya ñanda síkjáya, ²⁰ jingoò k'a kòkjìn xita skanda mì ti kii kitjò'nde-la nga tsakjèn. ²¹ K'e nga kii'nchré xita xikjìn Jesús, kjoa xi tís'ín, kii kátsji nga tsoa'ño; kitsò: Skáyaa-la.

²² Jñà xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'i-ne Jerusalén k'oaá kitsò nga jè xita neij xi 'mì Beelzebú tijn inima-la Jesús, nga jè xita sko-la xita neij tsjá-la nga'ño nga ochrjekàjijn inima ch'o-la neij xi tijn inima-la xita.

²³ Jesús kiichja-la xita koi. Tsibénjmi jingoò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la: —¿A komaá jè xita neij kochrjekàjijn-ne xi tijè-ne yijo-la ya inima-la xita? Majìn. ²⁴ Tsà jingoò naxandá je, tsà jòya tijn nga kondra títsajna-la xikjìn, mikii koma 'ño kitsajna; ²⁵ kò tsà jingoò ni'ya, tsà jòya tijn nga kondra títsajna-la xikjìn, tikoáá mikii koma 'ño kitsajna. ²⁶ Tsà jè xita neij, tsà jòya tís'ín xi tijè-ne yijo-la, mikii koma 'ño kójna. Jye tifehet'aà nachrjein-la.

²⁷ 'Jngoò xita xi tijn-la nga'ño, mì yá xi koma kjoahas'en ni'ya-la nga siichijé-la tsà mì itjòn koi'la aà'ño. K'ée koma siichijé-la k'e nga jye kásit'aà'ño.

²⁸ 'Okixijí xi xan-nó, xita xi tijn-la jé kò xi chjajno-la Nainá, jchat'aà-la jé-la. ²⁹ Tanga jñà xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikii jchat'aà-la nita mé nó-ne, nita mé nachrjein-ne. Kjo'in s'e-la nita kjé-ne.

³⁰ Koi k'oas'ín kitsò-ne Jesús nga jñà xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kitsò-né: “Xita jè, inima ch'o-la neij tijn inima-la.”

Nea-la Jesús kò 'ndse

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

³¹ Xi komà iskan, ijchò 'ndse kò nea-la Jesús. Ján nditsiaán tsibitsajna. K'ée kinokjoa-la Jesús. ³² Jñà xita xi títsajnandi-la, kitsò-la:

—Nea-lè kò jñà 'ndsi, ján nditsiaán títsajna. Ji xó ótsji-lè.

³³ K'ée kiichja Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi nea-na kò xi 'ndse?

³⁴ Ikjoàn kiskoótsjè-jijn-la jñà xita xi títsajnandi-la. Kitsò:

—Jñà xita koi xi nea-na, kò xi 'ndse. ³⁵ Nga nita yá xita-ne xi sikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, jñà-né xi 'ndse, xi tichja, kò xi nea-na.

4

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Jesús jingoò k'a tsibits'ia nga tsakóya ya indii ndáchikon. Kjìn jchán ma xita xi chixofat'aà-la. Jesús jahas'en jingoò chitso xi kjijnajijn ndáchikon; ikjoàn tsibijnaya. Ngats'iì xita, yaá títsajnat'aà nanguii ya indii ndáchikon. ² Kjìn skaya kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita. K'e nga tsibénjmi-la kitsò-la:

³—Ndaà tɪná'yaà. Jngoò xɪtə kii kɪjndi xojmá. ⁴K'e nga tsibíts'ia nga kiskɪjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ikjoàn j'ii nise; tsakjèn. ⁵Ngui k'oa tɪn chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tɪn-là. Jña xojmá koi, nitoón isò koi-né nga mì nanga tɪn nangui. ⁶Tanga k'e nga itjokàti ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiño, ikjoàn jngoò k'aá kixi, koi-né nga tsjìn-là ima. ⁷Ngui k'oa tɪn chixò ya jjiin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-là xojmá; k'oaá ma-ne nga mikii tsajà-là toò. ⁸Tanga jña xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, tsjìn, kjò'nga, tsajà-là toò, ndaà itjo. Kitsjaà katé, jàn-kaàn skanda jngoò sìndə toò nga jngoò jingoò.

⁹Ikjoàn kitsò Jesús:

—Ndaà tɪná'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús

(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰K'e nga jye tsibijna tajngoò Jesús, jña xɪtə xi chraña tɪtsajnat'aà-là ko xɪtə-là xi tejò ma-ne, kiskònangui-là kó tsòya-ne 'én xi tsibénjomi. ¹¹Kitsò Jesús: —Jño, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-là kó s'in otixoma Nainá. Tanga jña xɪtə xi kj'eji, tà 'én ts'e kjoa mangásòn s'enojmi yije-là, ¹²mé-ne nga mikii skoe-ne nas'in skòtsejèn, tikoaa mikii kochiya-là nas'in kjì'nchré. Nga jña xɪtə, majìn-là sɪkɪtɪjɪya kjòhɪtsjeèn-là koa mikii jchat'aà-là jé-là.

Jesús tsibénjomi kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xɪtə xi bɪtje xojmá

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

¹³Kitsò Jesús:

—¿A mì fiya-nò jè 'én ts'e kjoa xi mangásòn? ¿Kós'in skaya-nò ngats'ii kjoa xi i'nga? ¹⁴Jè xi bɪtje xojmá, jè ngaya-là xɪtə xi sika'bi 'én-là Nainá. ¹⁵Jña xojmá xi chixò ya iya ndiyá, jña ngaya-là xɪtə xi 'nchré 'én-là Nainá. K'e nga ma iskan nga jyeé 'nchré, f'ii xɪtə neji faaxìn jè 'én ya jjiin inima-là xɪtə. ¹⁶Jña xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jña ngaya-là xɪtə xi 'nchré 'én-là Nainá. Tsjaá s'e-là k'e nga sà 'nchré. ¹⁷Tanga jè 'én mikii ndaà kisijìn inima-là koni xka xi tsjìn-là ima, mì 'ño binchako 'én, ta chiba nachrjein chikjoa-là. K'e nga mé kjoa xi sakó-là ko tsà xɪtə fitjɪngui kondra-là nga jè ngatjì-là 'én-là Nainá, nitoón sɪkɪjna ndiyá-là Nainá. ¹⁸Jè xojmá xi chixò ya ñánda tɪn na'yá, jña ngaya-là xɪtə xi 'nchré 'én-là Nainá, ¹⁹tanga 'ño sɪkájno kjoa ts'e tsojmi xi tɪn isò'nde; ko jè kjoa nchiná konachan-là; ko mejèn yije-là tsojmi xi tɪn isò'nde. Jña kjoa koi sɪkɪts'ón-jiin 'én-là Nainá, k'oaá ma-ne nga mikii makjìn-ya. ²⁰Tanga jña xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jña ngaya-là xɪtə xi 'nchré 'én-là Nainá koa mokjeiín-là; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngaya-là koni yá xi ojà-là toò. Tsja katé, jàn-kaàn skanda jngoò sìndə nga jngoò jingoò yá.

Kjoa xi mangásòn ts'e ni'in xi sɪhiseèn

(Lucas 8:16-18)

²¹Jesús kitsò-isa:

—¿A k'oaá s'in mochjeén ni'in xi sɪhiseèn nga ya sijnangui kaxa, o ya sijnangui nachan? Majìn, jngoò ni'in xi sɪhiseèn, 'ngaá sijna mé-ne nga sɪhiseèn-là xɪtə. ²²Nimé kjoa tɪn xi tjí'ma j'ndeji xi mikii jcha-là; tikoaa tsjìn kjoa xi tjí'ma j'ndeji xi mikii kotsejèn. ²³Ndaà tɪná'yaà koni xan-nò!

²⁴Jesús kitsò-isa-là:

—Jño xi na'yá, ndaà tɪná'yaà. Koni kjì machiya-nò, k'oaá tì kjì sɪkɪchiya-nò Nainá, skanda tsjàsòn-isa-nò. ²⁵Jè xi tɪn-là [kjòhɪtsjeèn], tjoe-isa-là; tanga jè xi tsjìn-là, skanda tjá'aan-là [kjòhɪtsjeèn] xi chiba tɪn-là.

Kjoa xi mangàsòn ts'e nga majchá nijin

²⁶ Kitsò Jesús:

—Koni s'ín otixoma Nainá k'oáa tís'ín tjin koni k'e tsà jngoò xita bitje nojmé. ²⁷ Jè nojmé, síxá nga bisò, ma'nga, nas'ín jè xita xi bitje mùkì tìbè kós'ín tísíxá nga jè xita ojnafè-né k'e nga nìtjen; nga s'e isén osítjen; ²⁸ nga jè nangui tísíjchá; itjòn bitjo xka-là, iskan ma'nga, ikoàn tjo-là natín koa ikoàn majchá nijin. ²⁹ K'e jye majchá nijin, jye ma maxkó nga jye ijchò chiba-là nga sincháxkó nijin.

Kjoa xi mangàsòn ts'e xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ Jesús jingoò k'a kitsò:

—¿Mé xi kongàsòn-kò koni s'ín otixoma Nainá?, o ¿mé 'én xi singàsòn-kjoaá? ³¹ Jè mangàsòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e nga sitje jijn nangui, jè xi isa jtsé kji i'it'aà nangui. ³² K'e nga jye sitje, bisò, ma'nga skanda isáa 'nga ma koni ngats'i xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. 'Nó 'nga ma chrja-là skanda ma bindaà'a tjé-là nise ya ngui 'nguién-là.

Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangàsòn

(Mateo 13:34-35)

³³ Jesús kjin skaya kjoa xi mangàsòn kisikjeén nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá, koni kji nga ndaà fiya-là xita. ³⁴ Ngui koó kjoa xi mangàsòn tsakóya-là xita; nímé 'én kùichja xi mìtsà kjoa xi mangàsòn tsibénójmí; tanga k'e nga jye tijnat'aàxin-kò xita-là xi kota'yat'aà-là, k'ée jingoò k'a tsakóya ndaà yije-là.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjojkón

(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ K'e nga jye kòjñò nga tije-ne nachrjein, Jesús kitsò-là xita-là xi kota'yat'aà-là:

—Tíkjaán, ján xijngoaà ndáchikon.

³⁶ Jñà xita xi kjin ma-ne ta yaá kisikítsajna; kii Jesús ko xita xi kota'yat'aà-là nga títsajnaya chitso. Tjkoáá tsafáhíjtakò chitso xi i'nga. ³⁷ K'e nga jye tijnajin nandá, j'i jngoò tjojkón xi taxkí komà-né; kiskími'nga nandá koa jè chitso jye kitsee nandá. ³⁸ Jesús yaá kjinafé tàts'en chitso. Kijnanguisko jngoò nikje nguisko. K'ée kisikjaá-là, kitsò-là:

—Maestro, ¿a mìtsà t'i'yi nga títjabixònguindá-ná.

³⁹ Jesús k'ée tsasítjen, tsohótiko jè tjo; kitsò-là ndáchikon:

—Jyò tijní.

Njtoón kisijyò-ne tjo; kjòndaàya-ne. ⁴⁰ Jesús kitsò-là xita xi kota'yat'aà-là:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? ¿A mìtsà mokjeiin-nò it'aà ts'an?

⁴¹ Jñà xita xi kota'yat'aà-là ndaà jchán kitsakjòn. Xkí xi ján kjònangui-là xikjin, tsò-là:

—¿Yá xita-ne jè skanda jè tjo kò ndáchikon síkitasòn-là?

5

Xita Gerasa xi kjin inima ch'o-là neij tjiin inima-là

(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Jesús ko xita xi kota'yat'aà-là ijchò ján xijngoaà ndáchikon ya nangui-là xita Gadareno. ² K'e nga itjojen chitso Jesús ijchò kasit'aà jngoò-là xita xi inima ch'o-là neij tjiin inima-là. Jè xita jè yaá itjo-ne itsjó ngajo mik'en.

³ Xita jè yaá bijnaya ya itsjó ngajo mik'en. Mi yá xi ma bit'aà'nó nas'ín na'nó

kichā cadena. ⁴ Kjin k'a okis'iin-kō nga tsibít'aà'nō ndsokō kō tsja na'nō kichā cadena. Niyá xi chíkjoa-lā nga kisi'nchré; otejtso xó cadena. ⁵ Kō nachrjein kō n̄tjen yaá ojmeesōn nindoò ñánda t̄jín it̄s̄jō ngajo-lā mik'en. K̄jindáya tsò k̄jindáya ská nga kjaán kō yijo-lā; 'beé-lā ndajo yijo-lā. ⁶ K'e nga kijtsee nga k̄jiin t̄inchrobá Jesús, tsangachikon. K̄i kasit'aà chrañá-lā, tsasèn-xkó'nchit'aà-lā. ⁷ 'Nó k̄iichja, kitsò:

—¿Mé xi t̄jín-lè kō 'an, Jesús, K̄i'ndí-lā Nainá xi 'nō 'nga t̄jna? Bitsi'bà-lè nga nguixkon Nainá, k̄i yatoón-ná.

⁸ Koií k'oas'ín k̄iichja-ne nga jè Jesús kitsò-lā:

—Ngaji in̄ima ch'o-lā neij, t̄it̄jojiin in̄ima-lā x̄ita jè.

⁹ Jesús kiskōnangui-lā. Kitsò-lā:

—¿Kó 'mì-lè?

Jè kitsò:

—Legión 'mì-na, koií-né nga k̄jin jchán ma-najen.

¹⁰ J̄ñ in̄ima ch'o-lā neij, 'nó tsibítsi'ba-lā Jesús nga mì it'aà x̄in sk̄in̄i ya i'nde jè. ¹¹ Kō ya chrañá it'aà nindoò, k̄jin ch̄inga nchikjèn-jno. ¹² J̄ñ in̄ima ch'o-lā neij tsibítsi'ba-lā Jesús. Kitsò-lā:

—Yaá t̄ikasén-najen ñánda t̄jín ch̄inga; yaá k̄itjás'en-j̄iin-jen yijo-lā.

¹³ Jesús kitsjaà'nde-lā; j̄ñ in̄ima ch'o-lā neij it̄jojiin in̄ima-lā x̄ita jè; īkjoàn jahas'en-j̄iin yijo-lā ch̄inga. Ma-lā tsà jò j̄m̄i j̄ñ ch̄inga xi tsanga; tsat̄ikjájén-jno ya nax̄i skanda j̄jiin ndáchikon, yaá k'en yije j̄jiin ndáchikon.

¹⁴ J̄ñ x̄ita xi kō'ndá ch̄inga, tsanga. K̄i kénajmí-lā x̄ita naxandá kō x̄ita rancho jè kjoa xi komà. J̄ñ x̄ita naxandá ījchò katsejèn-lā kjoa xi komà.

¹⁵ K̄jin x̄ita ījchò ñánda t̄jna Jesús, kijtsee jè x̄ita xi in̄ima ch'o-lā neij t̄jiin in̄ima-lā nga sa it̄jòn. Jyò t̄jna. Íkjá-ne nikje-lā. Ndaà t̄jín-ne kjoh̄itsjeèn-lā. X̄ita xi ījchò, ta kitsakjòn-lā. ¹⁶ J̄ñ x̄ita xi kijtsee koni s'ín komà'tin jè x̄ita xi in̄ima ch'o-lā neij t̄jiin in̄ima-lā nga k̄jondaà-ne kō ch̄inga xi tsat̄ikjá, tsibénajmí-lā j̄ñ x̄ita xi ījchò xi mik̄i kijtsee. ¹⁷ J̄ñ x̄ita xi ījchò tsibítsi'ba-lā Jesús nga x̄in i'nde k̄at̄jì.

¹⁸ K'e nga jahas'en chitso Jesús, jè x̄ita xi in̄ima ch'o-lā neij kisij̄iin in̄ima-lā, tsibítsi'ba-lā Jesús nga mejèn-lā kjikō. ¹⁹ Tanga jè Jesús mik̄i kitsjaà'nde-lā. Kitsò-lā:

—T'in-ne ni'ya-lè, t̄enajmí yije-lā x̄ita x̄inguì jè k̄jondaà xi kisikō-lè Nainá; kós'ín kijtsee imà-lè.

²⁰ X̄ita jè, k̄i; īkjoàn tsibítsi'ia nga tsibénajmí-lā j̄ñ x̄ita naxandá Decápolis jè k̄jondaà xi kisikō Jesús. Ngats'ii x̄ita xi kis'enojmi-lā tà k'oá komà-lā.

*Tsòti-lā Jairo kō chjoón xi kitsobà'nō it̄jòn nikje-lā Jesús
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)*

²¹ Jesús tsibìjna'ya chitso, inchrobá īngoo k'a-ne ján x̄ijngooà ndáchikon, k̄jin jchán x̄ita chixofat'aà īngoo k'a-lā, koa yaá tsibìjnandi ndáchikon. ²² Ījchòkon īngoo x̄ita xi 'mì Jairo xi x̄ita it̄jòn ts'e ni'ya īngō sinagoga. K'e nga kijtsee Jesús tsasèn-xkó'nchit'aà-lā. ²³ 'Nó tsibítsi'ba-lā, kitsò-lā:

—Ndí tsòti-nā jye kjomee biyaa; nchroboí, t̄ikjiaán, t̄jat'aà-lā ndseji nga k̄atandaà-ne, mé-ne nga k̄ijnakon-ne.

²⁴ Jesús k̄iikō, k̄jin jchán x̄ita k̄it̄j̄ngui-lā; ch̄iba-lā ó'nchò'nō-né. ²⁵ Yaá tsóhojiin īngoo chjoón xi k̄jò tejo nó xk'én, ch'in j̄n̄i t̄jín-lā. ²⁶ K̄jotsee t̄is̄ikjeīn k̄jò'in it'aà ts'e ch̄j̄inexk̄i; jye xó kisikje yije t̄on-lā; mik̄i mandaà-ne, t̄a saà t̄ima'nō ch'in-lā. ²⁷ Chjoón jè, k'e nga k̄i nchré it'aà ts'e Jesús, k̄ij̄iin-lā ngats'ii

x̱ta kjìn; ij̱ton íts'in kitsobà-ne nikje-là Jesús. ²⁸ K'oas'in tísíkítsjeèn, kitsò: “Tsà tà jè nikje-là sikoaa, kondaà-na.” ²⁹ K'e nga kitsobà'ño nikje-là, ṉtoón kisijyò-là jṉi, koa ḵijtseeyaà-là yijo-là nga jye kj̱ondaà-ne ch'in-là. ³⁰ Jesús ṉtoón ḵijtseeya-là nga nga'ño-là itjojin; kisikátji, kiskoòtsejèn-j̱in-là x̱ta kjìn, kitsò:

—¿Yá xi ḵatsobà'ño nikje-na?

³¹ J̱nà x̱ta xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò-là:

—¿A mìtsà 'yi nga j̱nà x̱ta ó'nchò'ño-lè? Ngaji si-né: “¿Yá xi ḵatsobà'ño nikje-na?”

³² Tanga jè Jesús kotsejèn-j̱in-là j̱nà x̱ta nga mejèn-là skoé yá xi kitsobà'ño nikje-là. ³³ Chjoón jè, tsí ṯihotsé-ne nga kitsakjòn, nga jyeé ṯj̱in-là kós'in komà ch'in-là; ḵi, tsasèn-xkò nchit'aà-là Jesús; tsibénøjmi ḵixi yije-là kós'in komàt'in.

³⁴ Jesús kitsò-là:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne. Jyeé kòmaxḵi-là ch'in-lè.

³⁵ Táko ṯik'eé tichja-isa Jesús nga j̱i i'nga x̱ta xi inchrobà-ne ni'ya-là x̱ta ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, kitsò-là:

—Kì ṯi ḵi ṉisii-là Maestro, ndí tsòti-lè jyeé k'en.

³⁶ Tanga jè Jesús, nga ḵi nchré koni kitsò okixi xi j̱iiko, kitsò-là jè na'èn-là ndí tsòti:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga ḵatakjeiín-lè.

³⁷ Jesús miḵi kitsjaà'nde nga kjìn x̱ta ḵiiko. Tà jè Pedro, Jacobo ko Juan 'ndse Jacobo. ³⁸ K'e nga ijchò ni'ya-là jè x̱ta ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, Jesús ḵijtseè nga fijen fikj̱a x̱ta, 'ño nchikjindáya ko 'ño nchisikájno. ³⁹ Jahas'en ni'ya Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne ko'nè-nò nga ko tà ndaà cẖihindáya-nò? Jè ndí tsòti mìtsà kòbiyaa; ta ḵjinafé-né.

⁴⁰ J̱nà x̱ta xi ṯitsajna tà tsijnòkèe Jesús. K'eé tsachrje yije ni'ya kóhotj̱in x̱ta; tà j̱nà tsibitsajna na'èn-là, nea-là, ko x̱ta ts'e xi ṯj̱iko. Ikjoàn jahas'en ṉanda ḵijna ndí tsòti. ⁴¹ Kiskoé tsja, kitsò-là:

—Talita cumi —én xi tsòya-ne: J̱i tsòti, k'oaa xan-lè, ṯis̱iṯj̱in.

⁴² Jè ndí tsòti ṉton tsas̱itjen, tsajmeè-ne. Jye kjò tejò nó ṯj̱in-là. J̱nà x̱ta xi ṯitsajna, 'ño jchán kitsakjòn. ⁴³ Tanga Jesús 'ño kitsjaà okixi nga mì yá x̱ta xi keénøjmi-là. Ikjoàn kitsò-là:

—Ṯj̱ii-là nga ḵatakjèn ndí tsòti.

6

Kó kitsò x̱ta k'e nga ḵi Jesús ján Nazaret

(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

¹ Jesús itjojin-ne ya i'nde jè, ḵi-ne nangui-là Nazaret, ṯj̱iko x̱ta xi kota'yàt'aà-là. ² K'e nga jye ijchò nachrjein nikjáya, tsibíts'ia nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá ya ni'ya ingo sinagoga. Kjìn jchán ma x̱ta xi ḵi nchré-là koni s'in tsakóya. J̱nà x̱ta, tà k'oaa komà-là, kj̱onangui-là x̱ikj̱in, kitsò:

—X̱ta jè, ¿ṉanda komà-là ngats'ii 'én xi okóya? ¿Ṉanda ochrje kjoachj̱ine koi ko kjoxxḵon xi s'in? ³ ¿A mìtsà jè xi chj̱ineyá xi ti-là Maríá, xi 'ndse ma Jacobo, José, Judas ko Simón? ¿A mìtsà ṯikoa i ṯitsajnaj̱in-ná íchj̱in ndichja?

X̱ta koi miḵi ḵokjeiín-là it'aà ts'e Jesús. ⁴ Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Ingòò x̱ta xi chja ngajo-là Nainá, ṉta ṉá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-là ko ni'ya-là ko it'aà ts'e x̱ta x̱ikj̱in miḵi yaxkón.

⁵ Jesús nímé kjoḁkón xi ndaà tǵín kis'íin nangui-la, tà chiba xǵta xk'én xi tsohót'aà-la tsja nga kisindaà-ne. ⁶ Tà kjoḁkón-la Jesús, nga jǵnà xǵta koi, mikii mokjeíin-la ít'aà ts'e.

Kós'in tsatixoma-la Jesús xǵta-la xi tejó ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-la Nainá

(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Jesús yaá tsajmeè naxandá jtohá xi chrañat'aà kjiyijò nga tsakóya. ⁷ Nga komà iskan, Jesús kiilchja-la xǵta-la xi tejó ma-ne xi jè tsibíxáya-la; jò jò kisikasén, kitsjaà-la okixi nga kochrjekajin inima ch'o-la neji xi tǵiin inima-la xǵta. ⁸ K'oaá tǵis'in kitsjaà-la okixi nga nímé tsojmì k'oa k'e nga kjoí ndiyá. Kitsò-la:

—Tà k'oaá s'in tanguió. Tà jngoò yá garrote ch'aà. Kì na'yaá ch'aà, kì inchrajín ch'aà, kì ton ch'aà. ⁹ Komaá tsjayaá xojté-nò. Tà jngoò nachro ch'aà. Kì jò ch'aà.

¹⁰ Jesús kitsò-isa-la:

—K'e nga kijchò jngoò naxandá, jngoò ni'ya tǵtsajna skanda k'e nga konguí-nò. ¹¹ Tsà tǵín naxandá ñánda mikii skoétjò-nò, tsà majin-la nga 'nchré-nò, titjoǵnò, tǵtsajneè chijo-la ndsokoò mé-ne nga skoe-ne nga jǵnà tǵín-la jé nga mikii 'nchréñjon. Xi nguì okixi k'oaá xan-nò k'e nga kijchò nachrjein-la jǵnà naxandá koi, isaá tse kjo'in s'e-la koni s'in komàt'in naxandá Sodoma ko Gomorra.

¹² Xǵta koi, kii nga tsibénojmíya-la xǵta nga kàtasíkajno jé-la nga mì tǵi jé kohótsji-ne. ¹³ Kǵin inima ch'o-la neji tsachrjekajin inima-la xǵta, tǵikoa kǵin xǵta kisindaà-ne xi xk'én nga kisikaajno-la asitǵi.

K'e nga k'en Juan xi kis'íin bautizar xǵta

(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

¹⁴ Jè Herodes xi xǵta xá ítjon tǵjna, kii'nchré ít'aà ts'e Jesús nga jye xkǵi xi ján naxandá kina'yà-la. Tǵín xǵta xi kitsò:

—Jè Juan xi kis'íin bautizar xǵta, jyeé jaáya-la. K'oaá ma-ne nga tǵín-la nga ñó nga ma-la s'in kjoḁkón xi ndaà tǵín.

¹⁵ Tǵín xǵta xi kitsò:

—Jè Elías.

Tǵikoa tǵín xi kitsò:

—Jngoò xǵta xi kiilchja ngajo-la Nainá kjòtseé.

¹⁶ Jè Herodes, k'e nga kii'nchré kitsò-né:

—Jè Juan xi jaáya-la xi 'an tsatesian skǵ.

¹⁷ Nga isa kjòtseé, Herodes kisikasén xǵta nga kitsobà'ñó Juan nga kiskinis'en ndayá, koi kjoa-la ts'e chjoón Herodías xi chjoón-la Felipe nga jè Herodes chixàn-ko xi chjoón-la 'ndse. ¹⁸ Nga jè Juan xi kis'íin bautizar xǵta, kǵin k'a okitsò-la Herodes:

—Mikii tǵii'nde-lè nga jǵi tǵijnakojǵi chjoón-la 'ndsi.

¹⁹ Jè chjoón Herodías, kǵitikeè Juan, mejèn-la nga sǵik'en tanga mikii ma xi síko. ²⁰ Nga jè Herodes, beèxkón Juan ko síkindá-ne nga jye tǵiin-la nga xǵta kixi-né ko xǵta tsjeè-né. Herodes k'e nga chjako Juan, matsjaà-la nga 'nchré-la, tanga mikii beè mé xi s'jin, a sǵikitasón-né, a xi majin. ²¹ Ijchò jngoò nachrjein xi ndaà ts'e chjoón Herodías k'e nga tsachrje s'eí-la jè Herodes jè nachrjein nga kits'íin. Ijchò xǵta-la xǵtaxá ítjon, ko xǵta sko-la soldado, ko xǵta nchiná xi tǵín kóhokji Galilea nga tsakjèn-ko Herodes. ²² Tǵikoa ijchò

tsòti-la Herodías, jahas'en ni'ya; kitè. Jè Herodes kò xità xi títasajna, ndaà jchán kisaseèn-la koni s'ín kitè jè tsòti. Herodes, xi xità xá ítjòn tìjna, kitsò-la:

—Tijé-ná mé xi mejèn-lè, tsjaà-lè.

²³ K'oáa s'ín kitsjaà-la tso'ba nga tsjá yije-la nità mé xi mejèn-la nas'ín osen nangui xi jè otixoma-la. ²⁴ Jè tsòti, itjo ni'ya, kiskònangui-la nea-la. Kitsò-la:

—¿Mé xi sùjé-la?

Jè nea-la. Kitsò:

—Tijé-la sko Juan xi s'ín bautizar xità.

²⁵ Jè tsòti, nitoón jahas'en ìngoo k'a ni'ya ñánda tìjna xítaxá ítjòn. Kitsò-la:

—I'ndeí mejèn-na nga nìton tjiù-ná sko Juan xi s'ín bautizar xità; tinaya-ná chrobate.

²⁶ Jè Herodes, xi xítaxá ítjòn tìjna, 'nó kjòba-la k'e nga kiù'nchré-la jè tsòti. Tanga koií kjoa-la nga jye kitsjaà-la 'én-la nga nguixkon xità xi títasajna s'eí, kjo'nó kisikitasòn-la. ²⁷ Jè Herodes, tik'eé-ne kisikasén ìngoo soldado, kitsjaà okixi nga kàtjanchrohóko sko Juan. ²⁸ Jè soldado kiù ján ndayá nga tsatesin Juan; ikjoàn j'iiko sko Juan; tjiya-la chroba nga kitsjaà-la jè tsòti; kò jè tsòti kisingsjsa nea-la.

²⁹ K'e nga kiù'nchré xità xi kota'yàt'aà-la Juan nga jye k'en, kiikjaá yijo-la nga kiskinìs'en-ngui ìngoo ngajo ítjsó-la mik'en.

Jè kjojkón xi kis'iin Jesús nga 'òn jmù xità kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

³⁰ K'e nga j'iì ìngoo k'a-ne jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús, tsibénojmi ngats'iì kjoa xi kis'iin kò xi tsakóya ñánda kiù. ³¹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá. Tíkjaán nga sijkáya i'ñoá ìngoo i'nde it'aà xìn.

Koií k'oá kitsò-la nga kjìn jchán ma xità, koa tjin bijchó, koa tjin nchrobá-ne. Jesús kò xità xi tsibíxáya-la skanda mì tì kiù ma'a-la nga kjèn. ³² Tsibítsajnyaya chitso nga ta jñà kiù ìngoo i'nde it'aà xìn ñánda tsjìn xità. ³³ Tanga kjìn xità kijtsee k'e nga kiù. Kijtseeexkon nga jè Jesús. Ikjoàn kiùtjìngui-la ngats'iì xità naxandá xi ya chrañàt'aà-la nga kiù-ne ndsoko; skanda isa ítjòn ijchò jñà xità koi. ³⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtsee nga 'nó kjìn ma xità xi títasajna; kjòhimakee-né. K'oáa ngaya-la koni jñà orrè xi tsjìn-la paxtó xi ko'ndà. Ikjoàn tsibíts'ia'ko nga kjìn 'én tsibénojmi-la. ³⁵ K'e nga jye 'nó kjòhoxòn, jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la:

—Jyee kjòhoxòn, jè i'nde jè, it'aà xìn-né, nìmé tjin. ³⁶ Kot'in-la jñà xità kàtjì-ne nga kàtatse tsojmi xi skìne ya naxandá kò tsà jñà ni'ya ñánda nga chrañàt'aà.

³⁷ Kiùchja Jesús, kitsò-la:

—Tjiù-là jñò xi kòkjen xità koi.

Kitsò jñà xità:

—¿A mejèn-lè nga konguí kindaa-jen ìnchrajín koni tjin síkijne xità nga jò sindo nachrjein síxá?

³⁸ Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là kó tjin ma ìnchrajín-nò.

K'e nga kijtsee kó tjin ma-ne, kitsò-la:

—'Òn ma ìnchrajín kò jò ma tjin.

³⁹ K'eé kitsjaà okixi Jesús nga kàtitsajnajtín jñà xità ya jjiìn ijñá ñánda sase choòn. ⁴⁰ Íngó íngó sindo tsibítsajnajtín-ne jñà xità; kò tjin ñánda icháte icháte tsibítsajnajtín-ne. ⁴¹ Jesús kiskoé jñà ìnchrajín xi 'òn ma-ne kò jñà

tìn xi jò ma-ne; ikojàn kiskoòtsejèn ngajmù; kitsjaà-la kjondaà Nainá; ikojàn kisixkoaya inchrájin; k'ée kitsjaà-la jñà xità xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí-la ngats'ìi xità kjin xi títajna. Tìkoà kisijòya tìn xi jò ma-ne. Kitsjaà-la ngats'ìi xità. ⁴² Tsakjèn yiye kóhótjín xità kó nga kjòskiì. ⁴³ K'ée tsibíxkó-ne inchrájin kò tìn xi kjòxkoaya jñà xi tsiningui-ne; ngui tejò nisijá komà. ⁴⁴ Jñà xità xi tsakjèn, 'òn jmiì ma-ne xi xità x'ìn.

K'e nga jè Jesús tsajmeèsòn ndáchikon
(Mateo 14:22-27; Juan 6:16-21)

⁴⁵ Nga komà iskan, Jesús kisikas'en xità xi kota'yàt'aà-la ya iya chitso mé-ne nga isa ítjòn kījchò-ne ján naxandá Betsaida ya xijngoaà ndáchikon; koà jè Jesús k'ée tísihixat'aà xità xi kjin ma-ne nga jye nchifi-ne.

⁴⁶ K'e nga jye kisihixat'aà xità, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kii kiichjat'aà-la Nainá. ⁴⁷ K'e nga jye kōjñò, jè chitso, jyeé ya sijná jngoò osen ndáchikon. Jesús, nga tajngoò tsibíjnat'aà nangui, ⁴⁸ kijtsee chitso nga mikì ma fi. Nga jè tjò bíchjoà ikon-la. K'e nga tajñòya isa, Jesús kiitjingui-la xità xi kota'yàt'aà-la nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá. Tanga k'oaà kis'ìn koni tsà mejèn-la nga kjoì ítjòn-la chitso. ⁴⁹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la, k'e nga kijtsee nga tífisòn nandá, k'oaà s'ín kisikitsjeèn, kitsò, tsà inima ch'o-né; kiskindàya xkón ⁵⁰ nga kitsakjòn-la k'e nga kijtsee kóhótjín. Tanga Jesús nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—'Nó t'è-là takòn, ki tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

⁵¹ K'e nga jahas'en chitso Jesús, nitoón kisijyò-ne tjò. Tà k'oaà komà-la jñà xità xi kota'yàt'aà-la, ⁵² nga k'j'èè kì ndaà fahas'en-jijn-la jè kjoxkón xi kis'ìn Jesús ts'e inchrájin, koi-né nga tájaàjìn tjín inima-la.

K'e nga jè Jesús kisindaà-ne xità xk'én ján Genesaret
(Mateo 14:34-36)

⁵³ K'e nga jye tsatojìn ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret; yaà tsibít'aà'nó chitso-la ya indii ndáchikon. ⁵⁴ K'e nga tsitajen yiye chitso, jñà xità xi ya títajna, nitoón kijtseeèkon nga jè Jesús. ⁵⁵ Tìkoà nitoón kii kóhokji nga jngoò itjandii i'nde jè. Ikojàn tsibíts'ia xità nga j'iiko-la ngats'ìi xità xi xk'én; kjisòn-la nàchan-yá ya i'nde ñanda nga 'nchré xità nga bijchó Jesús. ⁵⁶ Nita ñanda naxandá nga jahas'en Jesús, tsà naxandá jtobá-né, naxandá iì-né, inchiya-né, kò tsà rancho-né, jñà xità yaà sikáyijò jñà xità xi xk'én ya jingohosen ndiyá; ikojàn bítsi'ba-la nas'ín tà jè ítjòn nikje-la tsobà'nó nga kátandaà-ne. Ngats'ìi xità xi kitsobà'nó nikje-la kjondaà yijee-ne.

7

Kjoq xi síkits'ón xità
(Mateo 15:1-20)

¹ Ijchò xità fariseo kò xità xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ìi-ne naxandá Jerusalén. Yaà ijchòtjingui-la ñanda tjina Jesús. ² Jñà xità koi, kijtsee i'nga xità xi kota'yàt'aà-la Jesús nga kjèn tjéko tsja nga mikì oníjno; kitsò-la xíkjin [nga mikì nchisikitasòn koni s'ín tjín kjotixoma ts'e xità judío xi xkón tjín]. ³ Nga jñà xità fariseo kò ngats'ìi xità judío, k'oaà s'ín síkitasòn koni s'ín tjín kjotixoma-la xità jchínga; tsà mì ngui ndaà koníjno tsja, mikì kokjen. ⁴ Tìkoà k'e nga f'ìi-ne nditsin, ítjòn oníjno tsja, k'ée kjèn; tjín-isa-la kjotixoma xi k'j'èi koni oníya chitsín-la, tiji-la, kò chitsín kicha-la kò nàchan-la. ⁵ Koi

kjoa-la jña xita fariseo ko xita xi okoya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne mikii síkitasòn-ne xita xi kota'yàt'aà-lè, koni s'ín tjin kjotixoma-la xita jchínga nga ta k'oaá s'ín kjèn tjéko tsja?

⁶ Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá, ndaà kiichja it'aà tsajòn, jñò, xita xi jò ma jsén-nò, k'e nga kitsò:

Jña xita koi,

beèxkón-na xi tà 'én chja,

tanga jña inima-la kjiln tísajna;

⁷ Nímé chji-la nga beèxkón-na,

nga kjotixoma-la xitaá okoya koni tsà kjotixoma-la Nainá.

⁸ Jñò, nikijna-nò xi ngui kjotixoma-la Nainá, ko jè ongujtjngui-la kjotixoma-la xita jchínga-nò nga oníya tiji-nò, chitsín-nò; kjiln skaya kjotixoma tjin-nò koni s'ín 'nè.

⁹ Kitsò-isa Jesús:

—Jñò, nachrjekàngui-nò xi ngui kjotixoma-la Nainá, jè nikitasòn kjotixoma-la xita jchínga-nò. ¹⁰ Moisés k'oaá kitsò: “Jchaxkóin na'èn-lè ko nea-lè.” K'oaá ti kitsò: “Jè xi chjajno-la na'èn-la ko nea-la, tjinè-la nga sik'en.” ¹¹ Tanga jñò bixón-nò: “Jngoò xita, ma kitsò-la na'èn-la, o nea-la: Mikii koma siichját'aà-lè; ngats'ii tsojmi xi tjin-na, Corbán-né.” (’Én xi tsò Corbán, ’én Hebreo-né; tsòyaá-ne: jè Nainá jyeé kitsjaá yije-la.) ¹² Bixón-nò nga mì ti kii tji'nde-la nga kòsiko na'èn-la, o nea-la. ¹³ Jñò, nachrjekàngui-nò 'én-la Nainá nga nikatoya-là xinguiqo kjotixoma-la xita jchínga-nò. Kjiln skaya kjotixoma tjin-isa-nò xi k'oaá 'ín 'nè.

¹⁴ Jesús, k'eé kiichja-la ngats'ii xita, kitsò-la:

—Ngats'ioò, tiná'yaà ko ndaà kàtachiya-nò. ¹⁵ Nímé tjin xi fahas'en-jiln yijo-la xita xi síkits'ón. Jè-né xi inima-la xita bitjojiin-ne, xi síkits'ón. ¹⁶ Jndaà tiná'yaà koni xan-nò!

¹⁷ Jesús itjokàjiin-la xita; kii, jahas'en jngoò ni'ya; ikjoàn jña xita xi kota'yàt'aà-la kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa mangàsòn xi tsibénojmi.

¹⁸ Kitsò Jesús:

—¿Jñò, a tikoáà mikii machiya-nò kó tsòya-ne? ¿A mì fiya-nò ngats'ii tsojmi xi fahas'en-jiln yijo-la xita mikii síkits'ón ¹⁹ nga mitsà inima-la fahas'en-jiln? Yaa fahas'en indso'ba, ikjoàn bitjo-ne k'e nga fi kitsajna ján baño.

Jesús kitsòyaá-ne: Ngats'ii tsojmi xi ma chine, tsjeé-né; mikii síkits'ón inima-la xita. ²⁰ Kitsò-isa Jesús:

—Jè kjohitsjeèn xi bitjojiin inima-la xita, jè xi síkits'ón. ²¹ Koi-né nga inima-la xita nchrobàjiin, jña kjohitsjeèn xi ch'o tsò, koni jè kjoa chijngui ts'e xita xi jye chixàn ko xi k'jeè bixan jèn, ko xi xita sík'en, ²² ko kjoa chijé, ko kjoa tse mejèn, ko kjoa ts'en, ko kjoa konachan, ko kjoa ts'e xi ononè-la kjoa ts'e yijo-ná, ko kjoaxitakòn, ko kjoa 'on takòn, ko kjoa 'nga ikon, ko kjoa 'én ndiso, ko kjoa tondò xi mitsà itjòn nikitsjeèn. ²³ Ngats'ii kjoa koi xi inima-la xita bitjokàjiin-ne, koi xi síkits'ón xita.

*Mé xi komàt'in chjoón xi xìn nangui-la nga kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús
(Mateo 15:21-28)*

²⁴ Kii Jesús ján naxandá Tiro ko Sidón. K'e nga ijchò ya, jahas'en jngoò ni'ya; mejèn-la nga mì yá xita xi skoe, tanga mikii komà tsibijna'ma. ²⁵ Nitòqòn

kiì'nchré jngoò chjoón xi inima ch'o-la neíí tjiín inima-la tsòti-la. Kiì ñánda tjiña Jesús nga tsasixkó'nchit'aà-la; ²⁶ tsibítsi'ba-la nga kochrjekàjiín jè inima ch'o xi tjiín inima-la tsòti. Jè chjoón, yaá i'nde-la ñánda 'mì Sirofenicia; 'én griego chja. ²⁷ Jesús kitsò-la:

—Tjií'nde-la jña kàtakjèn ítjòn xi ixti ma. Mikiì ndaà tjiín tsà chjaà'an-la ñiño jña ixti, iikjoàn k'oi-lá ndí naña.

²⁸ Jè chjoón kitsò:

—Ndaà tjiín Na'èn; tanga jña ndí naña kineé xi-la tsojmi xi bixòngui ímíxa xi síkatsjoò ixti.

²⁹ K'ée kitsò Jesús:

—Ndaà kinokjoi. T'in-ne ni'ya-lè. Jè inima ch'o-la neíí, jye itjokàjiín-ne inima-la tsòti-lè.

³⁰ K'è nga ijchò-ne ni'ya-la, jè chjoón, jè tsòti-la, yaá kijnasòn nàchan; tanga jye itjokàjiín-ne inima-la jè inima ch'o-la neíí.

K'è nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita jtayaà ko xi skí'in

³¹ Jesús kiì-ne ya i'nde ts'e Tiro; jahatojiín i'nde Sidón, tikoá jahatojiín nangui xi 'mì Decápolis, ijchò-ne ya ndáchikon ts'e Galilea. ³² Yaá ijchòko jngoò xita xi jtayaà ko skí'in, tsibítsi'ba-la Jesús nga koèt'aà-la tsja jè xita jè. ³³ Jesús, ít'aà xìn kiiko ñánda tsjín xita, k'ée jahas'en jnótsja ya líká-la, ko ndánachrá-la kisikaájno nijen-la. ³⁴ Jesús kiskoòtsejèn ngajmii; iikjoàn jaátse-la, kitsò:

—Efata! —tsò-ne 'én jè: ¡Kàtatáx'a!

³⁵ Nitoón kitáx'a-ne líká-la xita jè, tikoáá ndaà komà kiichja-ne. ³⁶ Jesús kitsò-la jña xita:

—Ki yá xita xi bènojmi-là.

Tanga k'è nga 'ño tsibít'in-la Jesús nga mì yá xita keènojmi-la, tanga jña xita isáá ndaà kiskinisòn 'én. ³⁷ Jña xita xi kiì'nchré, ta kjoàkón-la, kitsò:

—Ndaà s'in yije. Síndaà-ne xita xi jtayaà ko xi mikiì ma chja.

8

Jè kjoàkón xi kis'iín Jesús nga ñijòn jmiì xita kisikjèn

(Mateo 15:32-39)

¹ Jngoò nachrjein nga kjín jchán xita kjoàkóya koá tsjín tsojmi xi kine, Jesús kiichja-la xita-la xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

² —Jña xita koi, mahimakeè-ná. Jyee kò jàn nachrjein tjiín-la nga títsajnakò-na koá nímé tjiín tsojmi xi kine. ³ Tsà tà kòs'ín síikasén chjan-na ni'ya-la yaá kohindaàya ndiyá nga tjiín xi kjíín inchrobà-ne.

⁴ Kitsò xita xi kota'yát'aà-la Jesús:

—¿Kós'ín síkjen xita koi jngoò i'nde ít'aà xìn ñánda nímé tjiín?

⁵ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó tjiín ma inchrajín xi tíyijò-nò?

Kitsò jña xita xi kota'yát'aà-la:

—Itoò ma-ne.

⁶ K'ée kitsò Jesús:

—Koàtín-la kàtítsajnat'aà nangui jña xita.

Jesús kiskoé inchrajín xi itoò ma-ne; kitsjaà-la kjondaà Nainá iikjoàn kisixkoaya; k'ée kjòngatsja jña xita xi kota'yát'aà-la mé-ne nga kisika'bí-la jña xita xi kjín ma-ne. ⁷ Tikoáá tíyijò chiba-la tìn jtabá. Jesús kisichikon-t'in; iikjoàn kitsò-la xita xi kota'yát'aà-la:

—Tika'bió.

⁸ Tsakjèn yiye xit̃a kóhotjín skanda kó nga kjòskii; k'e nga tsibíxkó-ne jñà xi kjòxkoaya nga tsiningui-ne, ngui itoò nìsiyá koma. ⁹ Jñà xit̃a xi tsakjèn, kjomeè ñijòn jmù ma-ne. Jesús, ikjoàn kishixat'aà-ne jñà xit̃a; ¹⁰ ikjoàn jahas'en chitso kò xit̃a xi kota'yàt'aà-là. Yáa kii j'nde ñánda 'mì Dalmanuta.

K'e nga jñà xit̃a fariseo jngoò seña kisijé xi jeya tjín

(Mateo 16:1-4; Lucas 12:54-56)

¹¹ Ijchò xit̃a fariseo, tsibíts'ia nga tsajoókjoò-kò Jesús. Kisijé jngoò-là seña xi jeya tjín xi j't'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga mejèn-là skoe tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén. ¹² Jesús 'ñó jaátse-là, kitsò:

—Jñà xit̃a koi, ¿mé-ne seña xi jeya tjín síjé-ne? Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò, nijngoò seña jchaa.

¹³ Yáa kisikitsajna xit̃a koi; jahas'en jngoò k'a-ne chitso; kii ján xijngoàà ndáchikon.

Na'yo san-là xit̃a fariseo

(Mateo 16:5-12)

¹⁴ Jñà xit̃a xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kii, kijchàajin-là mìkii ts'a inchrájin. Tà jngoò ma inchrájin xi kjinaya-là chitso. ¹⁵ Jesús kitsò-là:

—Chitsejèn-là koa tikindaa yijo-nò j't'aà ts'e na'yo san-là xit̃a fariseo kò ts'e Herodes.

¹⁶ Jñà xit̃a xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohóko xikjín, kitsò-là:

—Koi k'oa tsò-ná nga mìkii kich'á inchrájin.

¹⁷ Jesús kisijin-là koni s'ín nchijoó, k'ée kitsò-là:

—¿Mé-ne kobixón-nò nga tsjin-nò inchrájin? ¿A kj'eè fiya-nò? ¿A mì machiya-nò? ¿A tsí 'ñó tájaajin tjín inima-nò? ¹⁸ Tjín xkoòn, ¿mé-ne mìkii tsejèn-nò? Tjín líká-nò, ¿mé-ne mìkii na'yà-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò ¹⁹ k'e kisika'biá inchrájin xi 'òn ma-ne koa 'òn jmù xit̃a tsakjèn? ¿Kó tjín nìsiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò jñà xit̃a:

—Tjè nìsiyá komà.

²⁰ —K'e nga kisika'biá jñà inchrájin xi itoò ma-ne, koa ñijòn jmù xit̃a tsakjèn, ¿kó tjín nìsiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò jñà xit̃a:

—Itoò nìsiyá komà.

²¹ K'ée kitsò-là:

—¿A tà kó kj'eè machiya-nò?

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xit̃a xi mìkii tsejèn-là

²² Jesús ijchò ján naxandá Betsaida; ya ijchòko jngoò-là xit̃a xi mìkii tsejèn-là. Tsibíts'ba-là nga kátát'aà-là tsja jñà xkon. ²³ Jesús kitsobà'ñó tsja jè xit̃a xi mìkii tsejèn-là. Ikjoàn tsachrjekàjin naxandá, tsibíchrángui xkon, ikjoàn tsohósòn-là tsja. K'ée kiskònangui-là a tsejèn chiba-là. ²⁴ Jè xit̃a xi mìkii tsejèn-là kiskoòtsejèn, kitsò:

—Jye be xit̃a tanga k'oaá ma-na ta koni kjoàn yá kjoàn nga tjíma.

²⁵ Jesús, jngoò k'a tsohót'aà-là tsja jñà xkon. Kitsò-là nga ndaa kàtakotsejèn, nitoón kjòndaà-ne. Ndaa kijtsee yiye-ne. ²⁶ Jesús kisikasén-ne ni'ya-là xit̃a jè, kitsò-là:

—Ki ya bitjaàs'en-jin naxandá, kii yá xit̃a xi bènojmi-là.

K'e nga jè Pedro tsibénjímíya nga Jesús, jé xi Cristo

(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

²⁷ Itjo Jesús kò x̣ita xi kota'yàt'aà-la, kùl ya naxandá jtohá xi chja-ne Cesarea ts'e Filipino. K'e nga ṭímaya ndiyá, Jesús kiskònangui-la x̣ita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—¿Kó tsò j̄nà x̣ita? ¿Yá-ná 'an?

²⁸ Kitsò j̄nà x̣ita xi kota'yàt'aà-la:

—Ṭín xi tsò: “Jé Juan xi kis'iin bautizar x̣ita.” Ṭín xi tsò: “Jé Elías.” Ṭikoaá ṭín xi tsò: “Jngoò x̣ita xi kiichja ngajo-la Nainá.”

²⁹ Jesús kiskònangui-la j̄nà x̣ita xi kota'yàt'aà-la; kitsò-la:

—¿J̄nò kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

Kiichja Pedro, kitsò:

—J̄i-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá].

³⁰ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá x̣ita xi bènjímí-là xi it'aà ts'an.

K'e nga jè Jesús tsibénjímíya kjoa biyaà-la

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

³¹ Tsibits'ia Jesús nga tsakóya-la x̣ita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—'An xi Kì'ndí-la X̣ita xan-la yijo-na, tse k̄j'ín siikjiaán; kochrjengui-na j̄nà x̣ita jchínga, kò j̄nà x̣ita sko-la nò'mi, kò x̣ita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskù Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoaáya-na.

³² Jesús ngui ndaa tsibénjímí kjoa xi komàt'in. Jé Pedro kiichjat'aàxin-la Jesús nga mikil ndaa ṭín koni tsò. ³³ Tanga Jesús, kisikáfaya, kiskoòtsejèn-la x̣ita xi kota'yàt'aà-la, tshóhítko Pedro. Kitsò-la:

—Ṭisít'aàxin-ná j̄i x̣ita neijí. Nga j̄i, mìtsà k'oas'in níks̄its̄iìn koni s'in ṭín kjohitsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oas'in níks̄its̄iìn koni s'in ṭín kjohitsjeèn-la x̣ita.

³⁴ Jesús kiichja-la x̣ita xi kota'yàt'aà-la kò x̣ita xi ṭjngui-la. Kitsò-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga x̣ita ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò x̣ita xi 'yajen krò-la, kàṭijnandaà nga siikjeiìn k̄j'ín xi kjoa ts'an; ndaa kàṭjít'aà-na. ³⁵ Nga n̄ita yá x̣ita xi mejèn-la kochrjeṭji yijo-la nga n̄imé k̄j'ín sakò-la, tà sáá siichja-né kò k̄j'ín k̄ijnajiìn; tanga jè xi ṭijnandaà nga ts̄já yijo-la xi kjoa ts'an kò kjoa ts'e 'én ndaa-la Nainá, jè-né xi k̄iṭjokàj̄iìn k̄j'ín nga it'aà ts'an ndaa k̄jna. ³⁶ ¿Mé xi siikjine x̣ita nas'in t̄joe yije-la isò'nde tsà siichja inima-la? N̄imé. ³⁷ ¿A koma koiichj̄i kjoabiyaà jngoò x̣ita xi maj̄in-la nga k̄iyá? Maj̄in. ³⁸ Tsà ṭín i'nga x̣ita xi kosobà-la it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na ya nguixkon x̣ita jé xi ṭín, t̄ikoaá 'an xi Kì'ndí-la X̣ita xan-la yijo-na, kosobà-na it'aà ts'e k'e nga kjoijikoaga jingoò k'a kjoajeya-la N̄a'èn-na kò àk̄jale tsjeè-la Nainá.

9

¹ Jesús kitsò-isa:

—Ōkixijí xi xan-nò, t̄itsaj̄najiìn i'nga x̣ita ijndé xi mikil k̄iyá skanda k'e nga skoe kó s'in otixoma Nainá nga kjoijiko nga n̄iò-la.

K'e nga jè Jesús jahatj̄iya í'ñó isén-la kóhokji yijo-la

(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Nga komà joon nachrjein, Jesús kiimij̄in-jno jngoò nindoò xi 'nga k̄ji; tà j̄nà kiik̄o Pedro, Jacobo kò Juan. K'e nga ijchò i'nde jè, Jesús, jahatj̄iya í'ñó isén-la nga nguixkon j̄nà x̣ita koi. ³ Jè nikje-la 'ñó kjòchroba, tsí ote ni'ín né. Ts̄jìn x̣ita

nga títjsa isò'nde xi ma-là ts'ìin nikje koni s'ín kjòchroba. ⁴Tìkoáá kijtsee è Elías kò Moisés nga nchijoókjoò kò Jesús. ⁵Jè Pedro kitsò-là Jesús:

—Maestro, ndaa tjin nga i títjsajnaá. Jàn ni'ya xkòjndà kındaà-jen. Jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi jngoò ts'e Elías.

⁶Jè Pedro tà k'oaá kitsò. Mì tì kì beè-ne kó s'ín kiichja nga 'ñó kitsakjòn xita koi. ⁷K'ée j'ii jngoò 'nguién-là ifi xi tsibi'ma xita koi; yaá jjiin ifi kina'ya jngoò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ñó matsjake. Jè tiná'ya-là.

⁸Tik'e-ne kiskoòtsejen xita koi. Mì tì yá tjin-ne. Tà jè tajngoò Jesús sijná.

⁹K'e nga inchrobàjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là xita xi kota'yat'aà-là:

—Kì yá xita xi bènojmi-là jè kjoa xi kà'yaá; skanda k'ée tènnojmi-là k'e nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaá 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na.

¹⁰Jña xita xi kota'yat'aà-là tsibi'ma jè kjoa jè, sakoáá tsajoóya-ne kó tsò-ne xi tsò-là kjoaáya-là. ¹¹Kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—¿Mé-ne kotsò-ne jña xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoii ítjòn?

¹²Jesús kitsò-là:

—Okixi né. Jè kjoii ítjòn Elías, jè koiindaàjijn yije kjoa. ¿Koa mé-ne kotsò-ne Xojon-là Nainá nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tsee kjo'in siikjiaán, toòn skoe-na xita? ¹³Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías jyeé j'ii. Jña xita k'oaá s'ín kisiko koni s'ín mejèn-là. Tanga k'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga k'oaá s'ín kmat'in.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-là neii tjiin inima-là
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

¹⁴Jesús k'e nga ijchò-ne ñanda títjsajna xita xi kota'yat'aà-là xi i'nga, ki-tsee nga kjin jchán ma xita xi títjsajna. Yaá títjsajnajijn i'nga xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, 'ñó nchijoóya-ne. ¹⁵Jña xita k'e nga kijtsee nga ijchò Jesús, tà k'oaá koma-là. Kii yije kóhótjin nga kisihixat'aà. ¹⁶Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi kò ta ndaa chibàya-nò?

¹⁷K'ée kiichja jngoò xita xi ya tijnajijn. Kitsò:

—Maestro, jè ki'ndí-na kò'ii kò-lè. Inima ch'o-là neii tjiin inima-là; mikiì ma chja. ¹⁸Niton ñanda tijná k'e nga tsobà'ñó, majndoòt'aà nangui kò ochrje ndáxò tso'ba, sijts'ìin ni'ño, ijjoàn sijna tsjò. Koi tisiyé-là xita xi kota'yat'aà-lè nga kàtachrjekàjijn inima-là jè inima ch'o-là neii tanga mikiì bitjokàjijn-là.

¹⁹Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, xita xi mikiì mokjeiin-nò it'aà ts'an. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò? ¿Mé nachrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijdé.

²⁰K'ée kiiko jè ti ya nguixkon Jesús; jè inima ch'o-là neii, k'e nga kijtsee Jesús, jngoò k'a k'en xín ti. K'e nga kiskaat'aà nangui tsangáyà'nde koa itjo ndáxò tso'ba. ²¹Jesús kiskònangui-là na'én-là, kitsò-là:

—¿A kjòtsee oma-là ti-lè?

Jè na'én-là kitsò:

—Tik'e-ne nga sa ndí ti jtobá kji. ²²Jè inima ch'o-là neii kò kjin jchán k'a sítatjen-jijn ni'ín kò sítatjen-jijn nandá nga mejèn-là sít'en. Tsà koma-lè mé xi sikoii, jchahimatakòn-nájen kò tichját'aà-nájen.

²³Jesús kitsò-là:

—¿Kó si tsà koma-lè? Ma yije-né nita mé kjoa-ne jè xi mokjeiin-là.

²⁴ Njitoón 'ńó kiichja jè nà'èn-là ti. Kitsò:

—Mokjeiin-na, tichját'aà-là ná nga ngui isà ndaà kòkjeiin-na.

²⁵ Jesús k'è nga kijtsee nga tíma kjin xitá, tsohótikò jè iníma ch'o-là neíí; kitsò-la:

—Ngaji, iníma ch'o-là neíí xi mìkii ma-lè nokjoi kò mìkii na'yì, 'an, k'oaá xan-lè, títjoiin iníma-là ti jè; ki ti yaá bitjaàs'en-jiiin-ne iníma-là.

²⁶ Jè iníma ch'o-là neíí kiskindáyaxá; ikjoàn jngòò k'a k'en xín ti. Ikjoàn itjoiin-ne iníma-là. Kisikájna jè ti koni tsà jye k'en, jña xitá xi nchikotsejèn, kitsò:

—Jyee k'en.

²⁷ Tanga jè Jesús kitsobà'ńó tsja; kiskími'nga; ikjoàn tsasíjna kixi jè ti.

²⁸ K'è nga jahas'en ni'ya Jesús, jña xitá xi kota'yát'aà-là kiskònangui-là nga tajngòò, kitsò-la:

—Mé-ne ngajen mìkii kòbitjoiin-najen jè iníma ch'o-là neíí?

²⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jña iníma ch'o-là neíí xi okjoàn, k'ée bitjokàjiin nga nokjoat'aà-là Nainá kò nga bijnachjaán.

K'oaá s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ K'è nga kii-ne ya i'nde jè, jahatojiin nangui Galilea. Tanga Jesús majin-la nga xitá skoe; ³¹ Jesús k'oaá s'in tsakóya-là xitá xi kota'yát'aà-là. Kitsò-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na yaá tsoba'ńó-na jña xitá; ikjoàn siik'en-na. Tanga k'è nga kijchò jàn nachrjein nga kiyá, kjoaáya-na.

³² Tanga jña xitá xi kota'yát'aà-là mìkii kjòchiya-là 'én xi kitsò-la. Tà kitsakjòn-né, mìkii kiskònangui-là.

Yá xitá xikjín xi kína ítjòn

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ K'è nga ijchò ya naxandá Capernaum, k'è nga jye títsajna iya ni'ya, Jesús kiskònangui-là xitá xi kota'yát'aà-là, kitsò-la:

—Mé xi koa ta ndaà chibàya-nò k'è nga tìtsanchrobáya ndiyá?

³⁴ Xitá xi kota'yát'aà-là tà jyò tsibítsajna, koi-né, k'è nga nchinchrobá ya ndiyá, tsajoóya-ne yá xitá xikjín xi kína ítjòn. ³⁵ Jesús tsibíjna; ikjoàn kiichja-là nga tejò xitá xi kota'yát'aà-là, kitsò-la:

—Tsà yá xitá xi mejèn-la nga kína ítjòn, ta saà jè kjoehet'aà-ne, chí'nda-la kátama ngats'ii xitá xi i'nga.

³⁶ Jesús kiskoé jngòò ndí ti. Tsasíjna 'nchòhosen. Tsa'nga. Ikjoàn kitsò-la:

³⁷ —Nítá yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngòò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na mìtsà tà 'an skoétjò-na, tìkoaá jè skoétjò xi kisikasén-na.

Yá xi kondra-là Cristo kò yá xi xitá ts'è

(Lucas 9:49-50; Mateo 10:42)

³⁸ Kiichja Juan, kitsò:

—Maestro, jngòò xitá ki'ya-jen xi it'aà tsiji ochrjekàjiin iníma ch'o-là neíí iníma-là xitá. Tanga mìtsà xitá tsaján; mìkii kits'ii'nde-lajen.

³⁹ Jesús kitsò:

—Ki k'oaá níkoò. Niyá-jèn xi it'aà ts'an s'jiiin jngòò kjoexkón xi ndaà tjin xi tije kichjajno-ná. ⁴⁰ Jè xi mìtsà kondra tsaján, it'aà tsaján tjin. ⁴¹ Ngats'ii xitá xi it'aà ts'an tsjá jngòò chitsín-nò nandá, koií kjoa-là nga xitá-là Cristo 'mì-nò, okixii xi xan-nò, jña xitá koi, tjoé-là chí-là.

Xità xi bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

⁴² 'Njta yá-ne xi jé skinjijn jngoò ndí xita ima xi mokjeiín-la it'aà ts'an, isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsi ís'iin, ikjoàn sikatjengui ndáchikon. ⁴³ Tsà jé ndsaa ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsaa koa ján konguió ijijn ni'ín nãnda mikii bits'o, ⁴⁴ ya nãnda mikii biyaa ch'ndo xi kine-ná ko ya nãnda mikii bits'o ni'ín nga titiá. ⁴⁵ Tsà jña ndsokoò ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsokoò koa ján konguió ijijn ni'ín, ⁴⁶ ya nãnda mikii biyaa ch'ndo xi kine-ná ko ya nãnda mikii bits'o ni'ín nga titiá. ⁴⁷ Tsà jña xkoòn ótsji jé-nò, tinachrjeè. Isaá ndaà-ne tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'en-jñoò nãnda tíhotixoma Nainá mì k'oa-ne tsà jò ma xkoòn koa ján konguió ijijn ni'ín ⁴⁸ ya nãnda mikii biyaa ch'ndo xi kine-ná ko ya nãnda mikii bits'o ni'ín nga titiá.

⁴⁹ 'Ngats'ii xita sa ni'ín kotsjeè-ne, koa jña kjotjò xi tsjá xita, naxaá kojnchra-ne. ⁵⁰ Jé naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii jnchra-ne, kós'ín siko-là nga kojnchra ijngoò k'a? Kátasijijn naxa inima-nò koa 'nchán titsajnakò xinguiqo.

10

K'e nga jé Jesús tsakóya kjoa ts'e xita xi tsjiin xikjín
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

¹ Jesús itjojijn ya naxandá Capernaum, kii ján i'nde Judea, ijchò ján nangui jiton xajngá nandá Jordán. Yáá kòkjìn ijngoò k'a xita; koa jé tsibits'ia ijngoò k'a nga tsakóya-là xita koni s'ín kjit'aà. ² Ijchò kinchat'aà chraña i'nga-là xita fariseo. Nga mejèn-là skónachan-là, kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A tji'nde-là xi x'in nga tsjín chjoón-là?

³ Tanga Jesús kitsò-là:

—¿Kós'ín tsakóya-nò Moisés?

⁴ Kitsò xita koi:

—Moisés kitsjaà'nde-né nga ma sindaà xojon nga koma tsjín xikjín xita.

⁵ Jesús kitsò-là:

—Moisés, koi k'oa kitsò-nò, jño, 'ño tájaajijn tjin inima-nò. ⁶ Tanga k'e nga sa kisindaà isò'nde, Nainá tsibindaà x'in ko chjoón. ⁷ K'oa ma-ne nga jé x'in sijkjna na'en-là ko nea-là nga kijnako chjoón-là. ⁸ Ta jngoò xita koma-ne ingajò. Mitsà tì jò ma-ne, ta jngoò koma-ne. ⁹ K'oi kjoa-là nga mì yá xita tji'nde-là nga sjiitsjiin xikjín xi Nainá kisijngoò.

¹⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-là, jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònangui ijngoò k'a-là tikoi-ne kjoa koi. ¹¹ Jesús kitsò-là:

—Jé xita xi tsjín chjoón-là, ikjoàn bixan-ko ijngoò xi k'ejí chjoón, kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e chjoón-là. ¹² Tsà jé chjoón tsjín x'in-là ikjoàn bixan-ko ijngoò xi k'ejí x'in, tikoaá kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e x'in-là.

K'e nga jé Jesús kisichikon-t'in ndí ixti
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

¹³ Jngoò k'a jña xita j'iko-là ndí ixti jé Jesús nga mejèn-là sùichikon-t'in; koòt'aà-là tsja. Tanga jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús mikii kitsjaà'nde-là. Tsohótiko-né. ¹⁴ K'e nga kijtsee Jesús, kòjti-là, kitsò-là:

—Tji'nde-là ndí ixti kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. Jñà xi k'oagá s'in tjin inima-là koni ts'e ndí ixti, jñà xi tjin-là kjondaà nga Nainá tihotixoma-là.
¹⁵ K'oagá xan-nò xi nguì okixi, jñà xi mikìi kòkjeiñ-là koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-là Nainá nga jè kotixoma-là, mikìi kjoahas'en-jìin ñánda tihotixoma Nainá.

¹⁶ Jesús tsa'nga jñà ndí ixti; tsohósòn-là tsja; ikoàn kisijét'aà-là Nainá nga kátasíchikon-t'in jñà ixti.

Xita xi 'ño kjin tsojmi tjin-la
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

¹⁷ K'e nga tifi jngoò k'a-ne Jesús, tsangachikon jngoò xita xi ijchò tjingui-là. Tsasixkó'nchit'aà-là; ikoàn kiskònangui-là; kitsò-là:

—Ji Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁸ Jesús kitsò-là:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngoò xita xi ndaà, ta jngoò jè Nainá xi ndaà. ¹⁹ Jyee tjiin-lè kó tsò kjotixoma: “Kì xita nìk'in; kì kjoa chijngui 'nì; kì chijé 'nì; kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi k'ejí; kì chonachan-jèn; chaxkoín na'én-lè kò nea-lè.”

²⁰ Jè xita nchínà kitsò:

—Maestro, ngats'iì kjotixoma koi, jyee kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²¹ Jesús tsja komà-là, kiskoò'an, ikoàn kitsò-là:

—Jngoò kjoa chija-lè. T'in, tatjini yije tsojmi xi tjin-lè. Ikoàn tika'bí-là xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmii. Ikoàn nchrobátjingui-ná.

²² Jè xita nchínà, tà kjòbaa-là nga kii'nchré 'én koi. Tà ba kis'e-là nga kii, koi xó nga 'ño kjin tsojmi tjin-là.

²³ Jesús kiskoòtsejèn tjingui-là, kitsò-là xita xi kota'yat'aà-là:

—Íin jchán komà-là jñà xita nchínà nga kjoahas'en-jìin ñánda tihotixoma Nainá.

²⁴ Jñà xita xi kota'yat'aà-là Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà k'oagá komà-là. Tanga jè Jesús jngoò k'a kitsò-là:

—Jñò xi k'í'ndí-nà xan-nò, 'ño 'iín komà-là jñà xita xi ton-là 'ñót'aà takòn nga kjoahas'en-jìin kjotixoma-là Nainá. ²⁵ Isaá mì 'in komà-là jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oagá-ne koni jngoò xita nchínà xi 'ño tjin-là tsojmi nga komà kjoahas'en-jìin ñánda tihotixoma Nainá.

²⁶ Jñà xita xi kota'yat'aà-là Jesús, isaá ndaà kjòxkón-là. Ikoàn kiskònangui-là xikjín, kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjìin kjo'in?

²⁷ Jesús kiskoò'an, kitsò:

—Jñà xita mikìi komà-là; tanga Nainá komaa-là; it'aà ts'e Nainá nita mé kjoa-ne, koma yijeé-là.

²⁸ Kiichja Pedro, kitsò:

—Na'én, ngajen, jyee kinikítsajna yije-jen ngats'iì tsojmi xi tjin-najen nga tjaatjingui-lèjen.

²⁹ Jesús kitsò:

—Okixi xi xan-nò, nita yá xita-ne xi kisikijna ni'ya-là, 'ndse, ndichja, nea-là, na'én-là, chjoón-là, ixti-là kò nangui-là xi kjoa it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá ³⁰ i isò'nde, isaá tsato tjoé ngajo-là xi ni'ya 'mì, xi 'ndse, ndichja, nea-là, ixti-là kò nangui-là, nas'in kitjijnguikeé xita kondra. Tanga jè isò'nde xi sa nchrobá, s'eé-là kjoabinachon nita kjé-ne. ³¹ Kjin xita xi titsajna itjòn

j'ndeɪ, k'e nga koma iskan jñà kítsajna tjingui. Kọ xi títsajna tjingui i'ndeɪ k'e nga koma iskan jñà kítsajna ítjòn.

K'oqá s'in tsibénjímí Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jàn k'a
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² Jesús, tsó'ba ítjòn-là xítà xi kota'yàt'aà-là nga nchifi ján naxandá Jerusalén. Jñà xítà xi tjingui tà nchimaxkón-là nga nchifi. K'eé kiichjat'aà-xìn jngoo k'a-là xítà-là xi tejò ma-ne, ikjoàn tsibénjímí jngoo k'a-là jè kjoa xi komàt'in. Kitsò-là:

³³ —I'ndeɪ ján títahonguía naxandá Jerusalén; 'an xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na, yaá tsobà'ñó-na xítà sko-là nọ'mù kọ xítà xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga koi'ne-na kjoabiyaà, ikjoàn sìngatsja-na jñà xi mìtsà xítà judío ³⁴ nga sìsobà-na, kiichrájno-na, kojà-na, ikjoàn sìik'en-na. Tanga k'e kichhò jàn nàchrjein kjoáyaà-na.

Kjondaà xi 'in tijn xi kisijé Jacobo kọ Juan
(Mateo 20:20-28)

³⁵ Jacobo kọ Juan ixti-là Zebedeo ijchò kinchat'aà-là Jesús, kitsò-là:
—Maestro, mejèn-najen nga k'oi-nájen jè kjondaà xi sijé-lèjen.

³⁶ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:
—¿Mé-ne xi mejèn-nò nga tsjaà-nò?

³⁷ Jacobo kọ Juan kitsò:
—K'e nga jeya kijni nga tìhotìxomai, ki'nde-nájen nga ya kitsat'aà-lèjen, jngoo kijnat'aà-lè kixi-lè kọ jngoo kijnat'aà-lè ngaskón-lè.

³⁸ K'eé kitsò Jesús:
—Mikii 'yaá mé xi njé. ¿A kichikjoaá-nò nga s'ioya jè chitsín ts'e kjo'in xi 'an skiaa, a chikjoa-nò nga koma bautizar ts'e kjo'in xi 'an tìmat'ian?

³⁹ Kitsò jñà xítà koi:
—Kichikjoaá-najen.
Kitsò-là Jesús:
—Jñò, komaá s'ioo kọ koma-nò bautizar it'aà ts'e kjo'in xi 'an kotojñaà, ⁴⁰ tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kítsajnat'aà-ná ya kixi-na kọ ngaskón-nà mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jñà i'nde koi, jñà tjoé-là xítà xi Nainá títsajnandaà-là nga tsjá-là.

⁴¹ K'e nga kiì'nchré jñà xítà-là Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-là koni kitsò Jacobo kọ Juan. ⁴² Tanga jè Jesús kiichja-là, kitsò-là:

—Jye tjiin-nò nga jñà xítà sko-là naxandá xi 'ya-là nga kjotíxoma tjiya tsja, nangui síkítsajna xítà-là xi jñà otíxoma-là. Tìkoáá jñà xítà xi 'ñó jeya títsajna, beetoòn-né jñà xi xítà ima. ⁴³ Tanga jñò mikii k'oas'in s'een; tsà jngoo xítà xinguio mejèn-là 'nga kijná, jè xi kátasíxá-là xítà xi i'nga. ⁴⁴ Kọ jè xi mejèn-là kijná ítjòn, ch'inda-là kátama ngats'iì xítà xi i'nga. ⁴⁵ Ndaà tsà 'an xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kọs'in-na; tà saá 'an sìixá-là xítà xi i'nga, kọ tsjaà yijo-na kọ inima-na nga kijn xítà kítsajnandeíi kjoa ts'e jé-là.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè xítà xi mikii tsejèn-là xi 'mì Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

⁴⁶ K'e nga ijchò naxandá Jericó nga jye nchibitjojii najnchrá, Jesús tjiiko xítà xi kota'yàt'aà-là kọ kijn xítà tjingui-isa-là. Ya indii ndiyá tjna jngoo xítà ima xi mikii tsejèn-là xi 'mì Bartimeo, ti-là ma xítà xi 'mì Timeo, nga tísijé kjotjò tsojmi. ⁴⁷ Jè xítà xi mikii tsejèn-là k'e nga kiì'nchré nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tifi, nitoón kiichja-là, kitsò-là:

—Jesús, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David [nga ji tijna ngajo-là], jchahimatakòn-ná!

⁴⁸ Kjin ma xita xi tsohótiko Bartimeo nga jyò kàtjina. Tanga jè Bartimeo isáá 'ño kiichja. Kitsò:

—Ji xi ya nchrobàt'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁹ K'ée tsasjina Jesús, kitsò:

—Tinókjoa-là.

Ikjoàn kinokjoa-là jè xita xi mikii tsejèn-là. Kitsò-là:

—'Nó te-la takoin, tísitjiin, chja-lè Jesús.

⁵⁰ Jè xita xi mikii tsejèn-là kisikatjen inchrokisòn-là, nitoón tsasítjen, kii kasit'aà-là nánda sijná Jesús. ⁵¹ Jesús kiskòngui-là, kitsò-là:

—Mé xi mejèn-lè nga sijkò-lè?

Jè xita xi mikii tsejèn-là kitsò:

—Maestro, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁵² Jesús kitsò-là:

—T'in-ne; koi-né nga mokjeiin-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne.

Jè xita xi mikii tsejèn-là nitoón kjòtsejèn-là. Kitiingui-là koni s'in ndiyá tifi Jesús.

11

*K'e nga jè Jesús jahas'en-jiin naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomee bijchó chraña-là naxandá Jerusalén, jña naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania, ya it'aà nindoò Yá Olivo, Jesús kisikasén jò xita xi kota'yat'aà-là; ² kitsò-là:

—Tanguio ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján. K'e nga kijchoò yaá sijnat'aà 'ño jngoò búrró ki'ndí xi nj saá yá bijnasòn-là. Chjinda'ño, nchrohókò.

³ Tsà yá xi kjòngui-nò, tsà kitsò-nò: “Mé-ne konikò-nò búrró?”, tìn-là: “Jé xó Na'èn-ná Jesús kochjeén-là, koa nitoón xó sijkasén-ne.”

⁴ Kii jña xita xi kota'yat'aà-là. K'e nga ijchò jngoò ni'ya, yaá tjít'aà'ño jngoò búrró jè xotjoa-là ni'ya ya iya ndiyá. K'e nga kiskijnda'ño.

⁵ Jña xita xi ya títajna kitsò-là:

—Mé se'en-nò, mé-ne chjinda'ño-nò ndí búrró?

⁶ K'oaá s'in kitsò-là koni s'in tsibénjmi-là Jesús; kitsjaà'nde-là nga kiikò.

⁷ K'e nga ijchòkò nánda tijná Jesús jè ndí búrró, jña nikje ts'e xita kisikjeén nga tsohójsa-là jè ndí búrró; ikjoàn tsibijnasòn-là Jesús. ⁸ Kjin xita tsohójngoò nikje-là ya iya ndiyá. Jña xita xi i'nga, xka chrja-là yá tsohójngoò xi tsate ya jiin iijná.

⁹ Jña xita xi títjòn kò xi tjiingui 'ño chja, nga kitsò:

—Mé tà ndaa-là jè xi nchrobá ngajo-là Nainá, jè xi otixoma-ná! ¹⁰ Mé tà ndaa-ne nga jè kotixoma ngajo-là xita jchínga-ná David! ¡Kátas'e kjoajeya ján ngajmii!

¹¹ Jesús jahas'en-jiin ya naxandá Jerusalén. Ikjoàn jahas'en nditsin ingo ítjòn. Xki xi ján kiskoòtsejèn. Ikjoàn itjo-ne; kiikò xita-là xi tejò ma-ne ján naxandá Betania, koi-né nga jye kjòhoxòn.

*K'e nga jè Jesús kitsò-là jngoò yá-là toò iko nga ch'o kàtama-là
(Mateo 21:18-19)*

¹² K'e koma nchijòn nga itjo ìngòò k'a-ne ján naxandá Betania, Jesús kjòhòjò-là. ¹³ K'ée kijtsee ìngòò yá-là toò ìkò xi kjiin síjna. Kii katsejèn-là tsà yijà-là toò, tanga nímè tjín-là; tà xkaá tjín-là. Mitsà nachrjein-là toò. ¹⁴ K'ée kitsò-là jè yá toò ìkò:

—Nì tì yá xi skine-ne toò-lè.

Xità xi kota'yàt'aà-là Jesús kii'nchré 'én koi.

K'e nga tsachrje ìngò ìtjòn jñà xità xi otjina tsojmi

(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ K'e nga ijchò naxandá Jerusalén, Jesús jahas'en ya nditsin ìngò ìtjòn; ìkjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jñà xità xi tsojmi otjina kò xi otse tsojmi. Kisihitikjá ìmíxa-là jñà xità xi sikhjatjya tòn tikoáá kisihitikjá ìxile-là xità xi otjina nise paloma. ¹⁶ Mì tì kii kitsjaà'nde-là xità xi tsojmi otjina nga ch'a fahatoyako ìngò ìtjòn. ¹⁷ Ikjoàn tsakóya-là xità. Kitsò-là:

—Jè Xojon-là Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikoón k'oín nga i kichjat'aà-na ngats'iì xità naxandá xi tjín kóhokji isò'nde.” Tanga jñò, nguijo-là xità chijé titsa'nè.

¹⁸ K'e nga kii'nchré jñà xità sko-là nò'mùì kò xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, tsohótsji'nde-là kós'in sikhò nga sikh'en Jesús nga tsakjón-là. Koi kjoa-là nga jñà kjotixoma xi okóya Jesús ndaá tsò, kò jñà xità xi 'nchré-là tà k'oaá ma-là 'én xi okóya. ¹⁹ K'e nga jye kòjñò, Jesús kò xità xi kota'yàt'aà-là itjojiin naxandá Jerusalén, xin kii.

Mé xi komà-là jè yá toò ìkò xi tsjin-là toò

(Mateo 21:20-22)

²⁰ K'e nga tajjòya nga koma nchijòn, ja ìngòò k'a ñanda síjna yá toò ìkò, kijtsee nga jye kixi yá kóhokji skanda i'ma-là. ²¹ Jè Pedro tsibítsjeèn-là koni kitsò Jesús. K'ée kitsò-là:

—Maestro, chítsejèn-là jè yá toò ìkò xi 'on kinokjoàkoi ngojña. Jye kixi.

²² Jesús kiichja; kitsò:

—Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. ²³ Qkixii xi xan-nò, tsà yá xi kitsò-là jè nindoò jè: “Tisixin; ján tikatjen-jiiin yijo-lè ján jiiin ndáchikon.” Tsà mtsà tà jò tjín-là k'e nga okitsò nga tjingòò inima-là nga mokjeiín-là, k'oaá s'in koma. ²⁴ Koi kòs'in xan-nò kóhótjión, k'e nga kitsi'ba-là Nainá, k'oaá s'in kàtakjeiín-nò koni tsà jye kitjoé-nò mé-ne nga tjoé-nò. ²⁵ K'e nga kinókjoat'aà-là Nainá tijchàat'aà-là jé-là xinguiqo mé-ne jè Na'èn-nò xi tjina it'aà ngajmii sikhchàat'aà-nò jé-nò xi tsajòn. ²⁶ Tanga tsà mikii sijchàat'aà-là jé-là xità xinguiqo tikoá mikii sijchàat'aà-nò Na'èn-ná xi tjina ngajmii.

Kjotixoma-là Jesús

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Jesús ijchò ìngòò k'a Jerusalén. K'e nga tsó'ba ya nditsin ìngò ìtjòn, j'ii kinchat'aà-là jñà xità sko-là nò'mùì, kò xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, kò xità jchínga; ²⁸ kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé kjotixoma xi tsjá'nde-lè koni s'in 'ni? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotixoma kjoa xi 'ni?

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Tikoáá 'an ìngòò kjoa skònangui-nò. Kot'in-ná, koa 'an, k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotixoma koni s'in s'iaàn. ³⁰ ¿Yá xi kitsjaà-là kjotixoma Juan nga kis'iin bautizar xità? ¿A Nainá-né xi tjina ngajmii, o xi tà xità-né? Kot'in-ná.

³¹ Jñà xità koi, k'ée tsajoóya-ne, kitsò-là xikjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-là kjotíxoma”, kítso-né: “¿Mé-ne mikì kòkjein-nò it'aà ts'e?” ³² Mì-là kù koma kixoán: “It'aà ts'e xitá-né.”

Nga jñà xitá naxandá tsakjón-là, koi-né nga jñà xitá k'oaá tsò nga jè Juan, ngui kjoa kixi-né nga jè xi kùchja ngajo-là Nainá.

³³ K'ée kùchja, kitsò-là Jesús:

—Mikì 'ya-jen.

Jè Jesús kitsò-là:

—Tìkoáá 'an mikì k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

12

Kjoa mangásòn ts'e xitá xi tsibítje toò uva

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsibénojmiya kjoa xi mangásòn. Kitsò:

—Jngoò xitá tsibítje toò uva, tsibíndil-là ínchibá, ikjoàn tsibíndaà jngoò j'nde ñánda tsí'ñongui nandá-là toò uva. Tìkoá tsibíndaà jngoò torre xi sikinda yije kòhotjín. Ikjoàn kisikíña-là nangui xitá xi k'ejí nga kisixásòn. Ikjoàn kù jè nei-là nangui ñánda j'nde kjiin. ² K'e nga ijchò nachrjein-là nga kòjchá toò uva, jè nei-là nangui kisikasén jngoò xitá ch'índa-là nga kisijé-là xi jè tjoé chiba-là ts'e tsojmi xi kòjchá. ³ Tanga jñà xitá xi síxásòn nangui kitsobà'ñó koa kiskaàn-ko, tà kisikasén tiyaá-ne. ⁴ Jé nei-là nangui kisikasén jngoò xitá ch'índa-là. Tìkoáá tà ndajo tsibínè, tsate sko, kisikí'on ko ch'o kisikò. ⁵ Jè nei-là nangui jngoò kisikasén xitá ch'índa-là. Tìkoáá kisik'en-né. Kjin xitá-là kisikasén-isa, tanga tjín xi kiskaàn-ko, koa tjín xi kisik'en.

⁶ K'o jè nei-là nangui tà jngoò xitá-là tjína-isa; tà jè ki'ndí-là xi 'ñó matsjakeé kisikasén, kitsò: “Skoexkón-là ki'ndí-na.” ⁷ Tanga jñà xitá xi síxájín nangui, tsajoóya-ne, kitsò-là xikjín: “Jè jèe xi tjoé kjotjó-là j'nde, sík'eén, tsaján koma j'nde.” ⁸ Kitsobà'ñó, kisik'en, ikjoàn kisikatjen ján ijton nangui ñánda títje toò uva.

⁹ J'ñò, ¿kò bixón? K'e nga kjoíi nei-là nangui, ¿mé xi sílko jñà xitá koi? Síik'en-né; k'ejí xitáá sílngatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

¹⁰ ¿A k'j'ee bixkejñò Xojon-là Nainá? Tsò-né:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-là ni'ya;

¹¹ K'oaá s'ín kis'iin Nainá. Jñà, tà maxkón-ná.

¹² Jñà xitá sko-là no'mù, ko xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá ko xitá jchínga mejèn kitsobà'ñó Jesús nga kiskaàya-là jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi nga kondrà ts'e-né, tanga jñà kitsakjòn-là xitá naxandá; kisikíjna, ikjoàn kù-ne.

Kjoa ts'e xi machjítjì tsojmi

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

¹³ Kisikasén i'nga-là Jesús xitá Fariseo ko xitá ts'e Herodes nga mejèn-là ótsji'nde-là kós'ín sílko nga kohóngui. ¹⁴ Xitá koi, kii kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixí xi nokjoi; mikì 'ni kindá koni tsò-lè xitá; ko mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xitá; k'oaá s'ín okoóyi ndiyá-là Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. ¿A ndaa tjín nga kichjítjì-jen tsojmi it'aà ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma, o xi majín-né? ¿A kichjì-nájen a xi mikì kichjì-jen?

¹⁵ Jesús jye beè nga jò tjín inima-là; kitsò-là:

—¿Mé-ne nga chonachàn-ná? Nchrohóko jngoò-ná ton nga skoeé kó kji.

¹⁶ K'ée kùko jngoò-là ton. Jesús kitsò-là:

—¿Yá ts'e isén jè kò jè 'ín xi tít'aa?

Kitsò-là:

—Ts'eé César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹⁷ K'eé kitsò Jesús:

—Tjì-là César xi ts'e César koa tjì-là Nainá xi ts'e Nainá.

Tà k'oaà koma-là nga kii'nchré koni kitsò Jesús.

Kjoa ts'e nga faáya-là mik'en

(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

¹⁸ Jñà xita Saduceo ijchòkon Jesús. Jñà xita koi mikii mokjeiin-là nga faáya-là xi jye k'en. Kiskònangui-là, kitsò-là:

¹⁹ —Maestro, jè Moisés, k'oaà s'ín kiskii: Tsà jngoò xita xi kiyá 'ndse, tsà tsjin-là ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-là, tije-ne 'ndse kixan-kò jngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-là ixti xi tje ts'e 'ndse. ²⁰ Kis'e xó jngoò k'a xita xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-là chjoón; tanga k'e nga k'en, mikii kis'e-là ixti. ²¹ Jè xi ma jò-ne chixàn-kò chjoón ka'an-là 'ndse. Tjkoáà jè k'en. Mikii kis'e-là ixti. K'oaà tì komà jè xi ma jàn-ne. ²² Ngàsòn komà nga itoò. Nijngoò xi kis'e-là ixti. Nga jye it'aa-ne k'en jè chjoón. ²³ K'e nga tsà kjoaáya-là mik'en, nga itoò 'ndse, zyá-né xi chjoón-là koma? Nga jñà tsibitsajnakò nga itoò 'ndse.

²⁴ Kisikátji-ne 'én Jesús, kitsò-là:

—Jñò, koi maskáya-nò nga mikii 'yaà kó s'ín tichja Xojon-là Nainá kò nga'ño xi tjin-là Nainá. ²⁵ K'e nga kjoaáya-là mik'en, íchjín, íchjá mì tì kii kixan-ne. K'oaà s'ín s'e koni jñà àkjalé xi títajna ngajmii. ²⁶ Jè kjoa ts'e mik'en nga kjoaáya-là, ¿a k'jeè bìkxejñoò xojon-là Moisés ya ñánda tichja ts'e yá na'yá xi títì? Nainá kitsò-là Moisés: “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac, kò Jacob.” ²⁷ Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-là xi Nainá; tà jñà xi títajnakon xi Nainá tsò-là! Jñò, 'ño maskáya-nò.

Kjotixoma-là Nainá xi tjna ítjòn

(Mateo 22:34-40)

²⁸ Jngoò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kii'nchré-là Jesús nga ndaà kiichja; k'e nga nchijoókjoò ijchò kasit'aa chraña-là, ijkòan kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Ñá-láá kjotixoma-là Nainá xi tjna ítjòn?

²⁹ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Jè kjotixoma xi tjna ítjòn tsò-né: “Tíná'yaà xita Israel, jè Nainá xi Na'èn-ná, ta jè ta jngoò-né xi otixoma-ná. ³⁰ Títajachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-là, nga kò inima-lè kò yijo-lè kò kjohítsjeèn-lè kò nga'ño-lè.” ³¹ Jè xi ma-ne jò: “Títajachi xita xinguì koni tsà tì yijo tsiji-ne.” Mì tì tsjin-ne kjotixoma xi isa xkón tjin.

³² Jè xita xi okóya kjotixoma-là Nainá kitsò:

—Ndaà tjin, Maestro. Qkixi-né koni s'ín nokjoì. Jngoò ma-ne Nainá kò mì tì yá tjin-ne xi k'ejí. ³³ Isa chji-là nga kò inima-ná jchaxkoán Nainá, kò kjohítsjeèn-ná kò nga'ño-ná kò nga jchaxkoán xinguiáà koni tsà yijo-ná. Isaà chji-là koni ngats'ii cho xi tison ímíxa tsjeè-là Nainá, kjotjò xi tsjá jñà xita.

³⁴ Jesús k'e nga kijtsee nga ndaà kiichja jè xita xi okóya kjotixoma-là Nainá, kitsò-là:

—Mìtsà kjiin tjini it'aa ts'e kjondaà xi tjin-là jñà xita xi Nainá otixoma-là.

Mì tì yá xi kjò'ño-ne ikon nga kiskònangui-isa-là.

Nánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Jesús k'e nga tihokóya ya nditsin ingo ítjòn, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Mé-ne kòtsò-ne jhà xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga jè xi Cristo, [xita xi xó sùikasén-ne Nainá], nga yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David? ³⁶ Tije-ne David k'e nga kiichja nga kò nga'ño-la Injima Tsjeè-la Nainá, kitsò-né:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na

skanda k'e nga sikitsajnanguia ndsokoi

jhà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

³⁷ Jè David, tsà Nainá kitsò-la Cristo, [xita xi xó sùikasén-ne Nainá], kòk s'in tjin-ne nga tje-la ma-ne David?

Ngats'ii xita xi kjin ma-ne, tsja ma-la nga 'nchré-la Jesús koni s'in okóya.

K'e nga jè Jesús tsohojèt'in jhà xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés

(Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesús k'oaá s'in tsakóya-la xita. Kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoáá sasén-la nga skoexkón xita xi k'ejí, ndaà sùixat'aà ya nditsin. ³⁹ Tikoáá jhà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jhà kitsat'aà ítjòn ímíxa k'e nga kjèn xita nánda tjin s'eí. ⁴⁰ Koa faa'an ni'ya-la xi tjin-la íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la. K'e nga chjat'aà-la Nainá 'ño ndajo fiko ochikon nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mi jcha-la mé kjoa xi s'in. Jhà xita koi isaá tse kjo'in s'e-la.

Ton xi kitsjaà kjotjò choón ka'an xi 'ño ima

(Lucas 21:1-4)

⁴¹ Jesús tsibijna ya kixi-la nánda tjna kaxa xi sinchá ton kjotjò-la Nainá. Tíkotsejèn-la xita naxandá nga bitsajna ton kjotjò-la Nainá. Kjin xita nchiná xi tse ton bitsajna. ⁴² Ijchò jngoò choón ka'an xi 'ño ima. Jò ndí ton jtobá tsibijna xi chiba chji-la. ⁴³ Jesús kiichja-la xita xi kota'yat'aà-la, kitsò-la:

—K'oaá xan-nò xi nguí okixi, jè choón ka'an xi 'ño ima, jè xi isa tse ton kóbijna mi k'oaá-ne koni jhà xita xi i'nga. ⁴⁴ Tà jè tsjá xi ningui-la tanga jè ndí choón ima, nas'in nímé tjin-la, jngoò k'a kàtsjá yije ngats'ii ndí ton xi tjna-la xi tsíjchá-ne yijo-la.

13

K'e nga jè Jesús tsibénjímí nga kixoña ingo ítjòn

(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ K'e nga itjo-ne nditsin ingo ítjòn, Jesús, jngoò xita xi kota'yat'aà-la kitsò-la:

—Maestro, chítsejèn-la mé tà ndaà kjoàn ni'ya kò ndajo-la.

² Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-la ngats'ii ni'ya koi xi i kjoàn. Nii ti jngoò ndajo siyijòsòn-la xíjín. Kixoña yije-né kóhótjín.

Mé seña xi s'e k'e nga nchrohómachraña nga kjoehet'aà isò'nde

(Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tǵna ya nindoò Yá Olivo ya kixi-la Ingo Ítjòn ts'e Jerusalén, jè Pedro, Jacobo, Juan kò Andrés, ijchò kinchat' aà-la Jesús, kiskònanguit' aàxìn-la kitsò-la:

⁴—Koàtìn-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye mejèn kítasòn yije kjoa koi?

⁵ Kùichja Jesús, kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. ⁶ Kjìn xita kjoí xi 'ín ts'an sìikjeén; kítóso: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá].” Kò kjìn xita skónachan-la.

⁷ J'ñò, k'e nga kiná'ya kjoa ts'e kjojchán nga xkì xi ján i'nde tǵn, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne, tanga kj'eè tsà isò'nde tífefet'aà. ⁸ Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eíj naxandá. Koa xitaxá kjoít's'ia nga skaàn-kjoò kò xitaxá xi kj'eíj naxandá. Xkì xi ján k'oa ch'ón. S'e kjinchrá. S'e kjoasii. J'ña kjoa koi, tà jè xi sa tímats'ia kjo'in.

⁹ Ndaà tikindaa yijo-nò nga yaá skínit'aà-nò nguixkòn xitaxá. Siki'oón-nò nga skaàn-kò-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga. Kjiko-nò nguixkòn xitaxá gobernador kò xitaxá ítjòn, tà koií kjoa-la i't'aà ts'an. K'oaá s'in koma kinókjoa-là 'én xi ts'an. ¹⁰ Mochjeén-nè nga ítjòn kobìsòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga tǵtsa isò'nde. ¹¹ K'e kjichò nguixkòn xitaxá, kì makájno-nò kós'ín kinókjoa. Kì nikitsjeén-jèn. Nga tǵk'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kinókjoa. Nga mìtsà j'ño xi kinókjoa; jè Iníma Tsjeè-la Nainá xi kichja ngajo-nò. ¹² Tǵjè-ne 'ndse sìingatsja 'ndse xita nga sìik'en. Jè na'èn-la sìingatsja k'i'ndí-la nga sìik'en xita. J'ña ixti-la sìingatsja na'èn-la nga kiyá. ¹³ Ngats'ii xita isò'nde kojtikeyé-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xi kichikjoa-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kǵtjokajìin kjo'in.

¹⁴ K'e nga jchaa nga 'ñò ch'o tíma ya I'nde Tsjeè-la Nainá ñánda mìkii ok'in-la, [koni s'in kiskii Daniel xita xi kùichja ngajo-la Nainá]. (Kàtasijìin-la j'ña xita xi bíxke xojon jé.) K'e nga okoma kjoa koi, j'ña xita xi tǵtsajna Judea, kátanga, kàtǵl ñánda nindoò choòn. ¹⁵ Jè xi tǵnasò'nga ni'ya-la, kì tǵ kii nchrobájen-ne, kì tǵ kii fahas'en-ne ni'ya-la tsà mé xi mejèn-la nga skoé. ¹⁶ Jè xi tǵisájiin nangui-la kì tǵ kii nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁷ Ima xó-ne j'ña íchjín xi k'i'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisíkaki j'ña nachrjein koi! ¹⁸ Tǵjét'aà-là Nainá nga mì k'eé okoma k'e nga nachrjein-la chon 'nchán. ¹⁹ K'e nga jè nachrjein nga okoma, 'ñó tse kjo'in s'e, k'eé ñá oma skanda tǵen-ne tsbìndaà isò'nde Nainá kò mì tǵ kii okoma-ne nga koma iskan. ²⁰ Tsà mì k'oaá kítóso Nainá nga isa kochiba nachrjein, nijngoò xita kǵtjokajìin kjo'in. Tanga koií kjoa-la j'ña xita xi xó jaàjiin-ne Nainá, kochibaya nachrjein.

²¹ K'e nga tsà yá xi kítóso-nò: “Chitsejèn-là, jí tǵna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]”, o tsà kítóso-nò: “Chitsejèn-là, ján tǵna ján”, kì kii mokjeíin-nò. ²² Kjoí xita ndiso xi Cristo kítóso-la yijo-la, tǵkoá kjoí xita xi kò tǵ kítóso nga j'ña xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tǵs'ín kòkò seña kò kjojkón xi ndaà tǵn nga skónachan. Skanda j'ña xita xi jye jaàjiin Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeíin-la. ²³ Tikindaa yijo-nò. Nga jyeé tǵbenojmíya yije-nò ngats'ii kjoa xi koma iskan.

*K'e nga kjoí i'ngoò k'a K'i'ndí-la Xita
(Mateo 24:29-35, 42-44; Lucas 21:25-36)*

²⁴ K'e nga koma iskan nga jye koto nachrjein ts'e kjo'in, jè ts'oi kojñò-né, mì tǵ kii kotsjè-ne ndobá-la; tǵkoá jè sá mì tǵ kii kòhiseèn-ne. ²⁵ Ni'ño xi

tjín ngajmii, kixongui-né. Jñà nga'nó xi tjín ngajmii kitiya yijeé-la. ²⁶ Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobajñaà jjiin ifi; tsee nga'nó kò kjoajeya kjoiiikoa. ²⁷ Siikasén àkjalé-na nga koiixkóya xita-na xi 'an xó jaàjiiin-na nga ñijòn chrjangui-la nga tjtisa isò'nde kò nga tjtisa ngajmii.

²⁸ 'Chíta'yàkòò jè yá-la toò ikò mé xi okóya-ná; k'e nga ma kándiya chrja-la, ikjoàn bjtis'én xka-la, tjiiin-nò nga jye nchrobá machrañaà chon ndobá. ²⁹ K'oaá tis'in tjín, k'e nga jchaa nga k'oas'in tíma kjoa koi, kátasijiin-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jyeé ñiton kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tjinaa chrañaà xotjoa-la ni'ya. ³⁰ Okixí xi xan-nò, ngats'i kjoa koi, k'oas'in koma k'e nga tikj'eé biyaà xita xi tjín nachrjein i'nde. ³¹ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jñà 'én-na mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³² 'Tanga k'e nga okoma, mi yá xi tjiiin-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; ni jñà àkjalé xi titsajna ngajmii kò ni jè Ki'ndí-la Nainá tjiiin-la; tajngoo Nainá xi Na'en-ná tjiiin-la.

³³ 'Teen kindá yijo-nò, titsajnakon, titsi'ba nga mikii tjiiin-nò kjé-né nga okoma. ³⁴ K'oaá s'in t'een koni s'in ch'i'nda-la xita xi kjiin i'nde tifi, jè xita xi tifi síngatsja ni'ya-la xita ch'i'nda-la. Tsja-la xá nga jngoo jngoo, tsò-la jè xi sikinda xotjoa ni'ya: "Tijni, tjinakoin." ³⁵ K'oaá s'in titsajnakoon ngats'ioò nga mikii 'yaa mé nachrjein kjoii-ne nei-la ni'ya. ¿A k'eé-né nga kjòhoxòn, o xi k'eé-né nga kjichò osen ñitjen, o xi k'eé-né nga skindàya kóxti, o xi k'eé-né nga jye s'e isen? ³⁶ Ki tsjayijòfè-jèn tsà koi nachrjein-la tà ñiton j'i-ne nei-la ni'ya. ³⁷ Koni s'in xan-nò jñò, k'oaá xan yije-la kòhotjín xita: "Titsajnakoon."

14

Kiis'in tsajoóya-ne xita kondra-la Jesús nga tsoba'ño

(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Tà jò nachrjein chija-la nga kitjo s'eí Paxkò ts'e xita judío k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san. Jñà xita sko-la no'mii kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohótsji'nde-la kós'in sijkò nga skónachan-la nga tsobà'ño Jesús, ikjoàn sijk'en. ² Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Mi nachrjein-la s'eí sijk'eén nga mi kots'en jñà xita naxandá.

Jngoo chjoón xi kisikaajno xkii jne sko Jesús

(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Jesús, k'e nga tjina ján naxandá Betania, ya ni'ya-la Simón, jngoo xita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa itjòn, k'e nga tjinat'aà imixa, ijchò jngoo chjoón xi 'ya jngoo ndajo chitsín xi tjíya-la xkii jne ts'e nardo, xi 'ño chji-la. Kiskix'a ndajo chitsín, ikjoàn tsibixteen-jno sko Jesús jè xkii jne. ⁴ Tjín i'nga xita xi ya titsajna, kóiti-la, kitsò-la xíkjin:

—¿Mé-ne kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁵ Tsà kàsatjina, tsatoó-la jàn sindò ton denario chji-la koa jè ton-la koma kochját'aà-la xita ima.

Kilchajno-la jè chjoón xi okis'iin.

⁶ Tanga kitsò Jesús:

—Ki k'oaá 'mì-là. ¿Mé-ne ñiti-là? Koni s'in kàs'in-ko-na, ndaà kàs'in. ⁷ Jñà xita ima kítasajnakò kjit'aà-nò, kò maá sìchját'aà-là k'e nga mejèn-nò. Tanga 'an, mi i' tijnako kjit'aà-nò. ⁸ Jè chjoón jè, k'oaá s'in kàs'in koni kji ma xi kàs'in. Kàsikaajno itjòn xkii jne yijo-na xi ts'e nga sijnñaà. ⁹ Okixí xi xan-nò, ñita ñanda-ne nga tjtisa isò'nde nga kobísòn 'én ndaà-la Nainá, tjikoaá kobísòn-né koni s'in kasiko-na mé-ne nga sijkitsjeèn-ne xita it'aà ts'e chjoón jè.

K'e nga jè Judas tsatjina Jesús

(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰ Jè Judas Iscariote xi ya itjojin-ne ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeikò Jesús, kiikon jña xita sko-la nò'mi nga sɛngatsja Jesús. ¹¹ Jña xita sko-la nò'mi, k'e nga kiinchré, kjòtsja-la, kitsjaa-la tso'ba nga ton tsjá-la. Jè Judas tsohòtsji'nde-la kós'in sɛngatsja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakjèn kò xita xi kota'yàt'aà-la jè s'eí Paxko

(Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹² Jè nachrjein ts'e s'eí xi mats'ia itjòn-ne k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san jña xita judío, k'e nga sík'en orrè xi ts'e s'eí Paxko, jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la; kitsò-la:

—¿Nánda mejèn-lè onguikindaà-jen xi kichiaá ts'e s'eí Paxko?

¹³ Jesús kisikasén jò xita xi kota'yàt'aà-la ján Jerusalén, kitsò-la:

—Tanguio ján ijin naxandá, yaá skajñoò jngoò xita xi 'yajen jngoò nisa nandá; tanguitjngui-là. ¹⁴ Ya nánda kjoahas'en, koatin-là nei-la ni'ya: "K'oaá tsò Maestro: ¿Nánda tjna jè cuarto nánda kókjen-koa xita xi kota'yàt'aà-na jè s'eí Paxko?" ¹⁵ Yaá kòkò jngoò-nò cuarto xi je kji xi tjna isò'nga ni'ya. Jyee tjindaà tsojmi xi kochjeén. Ya tindaà xi kichiaá.

¹⁶ Kii jña xita xi kota'yàt'aà-la ján ijin naxandá. K'oaá s'in kisakò-la koni s'in kitsò-la Jesús, yaá tsibindaà tsojmi xi kókjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁷ K'e nga jye kòjño, Jesús, ijchòkò xita-la xi tejò ma-ne. ¹⁸ K'e nga títajnat'aà imixa nga nchikjèn, Jesús kitsò-la:

—Okixí xi xan-nò, jño, íi tijnajin jngoò-nò xi sɛngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na, jngoò xi 'an tijkèn-kò-na.

¹⁹ Jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ta kjòba-la k'e nga okitsò. K'ee jngó jngó kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A 'an-ná?

²⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xi kitjokàjin ts'e xita-na xi tejò ma-ne jè xi tije-ne chroba ts'an tísika'nchi-ne inchrájin-la. ²¹ 'An xi Ki'ndi-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá s'in komat'ian koni s'in tichja Xojon-la Nainá. Tanga ima xó-ne jè xita xi sɛngatsja-na! Isaá-là ndaà komà tsà mikii kits'lin xita jè.

²² K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrájin, kiichjat'aà-la Nainá nga kisichikon-t'in, kisixkoaya ikjoàn kitsjaa-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Chjóé. Yijo-na né.

²³ Ikjoàn kiskoé jngoò chitsín, kitsjaa-la kjondaà Nainá; k'ee kitsjaa-la xita xi kota'yàt'aà-la, ngats'ii xita kits'ii vino xi tjiya chitsín. ²⁴ Kitsò-la:

—Jè-né xi jni-na xi siikixiya jè kjoa xitse xi bindaàjin-kò-nò. Jè jni-na xixteèn xi kjondaà ts'e nga kjin xita. ²⁵ Okixí xi xan-nò, mi ti kii ski-na vino skanda jè nachrjein k'e nga skiaa vino xitse, ján nánda tihotixoma Nainá.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁶ Jesús kò xita-la, k'e nga jye kiseé jngoò-la sò Nainá ts'e Salmo, ikjoàn kii ján nindoo Yá Olivo. ²⁷ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Ngats'ioò jño, kijneí takòn-ná jè nütjen jè, nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá, nga tsò: "Kiyá jè paxtò koa jña orrè tsjohoya-né." ²⁸ Tanga koma iskan, k'e nga kjoáya-na, kjin itjòn-nò ján nangui Galilea.

²⁹ Kitsò Pedro:

—Nas'in ngats'iì xità-lè xi i'nga tsjeiin takòn-lè, 'an, mìkii tsjeiin-takòn-lè.

³⁰ Jesús kitsò-la:

—Qkixíí xi xan-lè; nítjen jé, k'e nga tìkj'eè kjindáya jò k'a kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

³¹ Jè Pedro isa 'ñó kiichja; kitsò:

—Nas'in ya kiyáko-lè, mìkii kójna'mat'in-lè.

Ngáson kitsò yiye xità xi kota'yàt'aà-la xi i'nga.

Kii kitsò Jesús nga tsibíts'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemani

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Kii ján i'nde ñánda 'mì Getsemani; Jesús kitsò-la xità xi kota'yàt'aà-la:

—Titsajna ijndé; 'an, Nainá kò-là kichjàt'aà-la.

³³ Jesús kiikò Pedro, Jacobo, kò Juan. Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga ba koma-la. 'Ñó kisikájno. ³⁴ K'e kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-la iníma-na koni tsà mejèn kiyá. Titsajna ijndé, titsajnaakoòn.

³⁵ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá tsà koma, kjoaáxin-la kjo'in jè. ³⁶ K'e nga tichjat'aà-la Nainá, kitsò-la:

—Na'en xi Na'en-na xan-lè, ma yiyeé-lè nita mé kjoa-ne it'aà tsiji. Chjaáxin-ná kjoa ts'e kjo'in jè, tanga mitsà jè 'én ts'an kítasòn, jè kátitasòn 'én tsiji.

³⁷ Ikjoàn j'iì lngoò k'a-ne ya ñánda titsajna xità-la, tanga jña xità-la, kjiy-ijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—Simón, ¿a titsajnafè-né? ¿A mì kachíkjoa-lè tsà tà jngoò hora kòbijnakoin?

³⁸ Titsajnaakoòn, tìjèt'aà-là Nainá mé-ne nga mì sùikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi qkixi, jè iníma-nò tijnandaà-né tanga jè yiyo-nò, indaa tjin, tsjin-la nga ñó.

³⁹ Jesús kii kítsi'ba lngoò k'a. Táko k'oaá tì kitsò-ne koni kitsò nga sa ítjòn.

⁴⁰ K'e nga j'iì lngoò k'a-ne, jña xità xi kota'yàt'aà-la, táko kjiyijòfè-né nga 'ñó nijña-la. Mikií beé kó kító-la Jesús. ⁴¹ Koma jàn k'a nga j'iì Jesús. Kitsò-la:

—¿A táko titsanikjáya-nò kò titsafè-nò? Kàtje kjoa. Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yiyo-na, yaá kongatsja jña xità jé. ⁴² Tisítjeen, chítsejèn-là, tükjaán, jye nchrobá chraña jè xi sùingatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ñó Jesús

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴³ Táko tìkj'eé tichja-isa Jesús nga ijchò Judas, xi ya itjojin-ne ts'e xità-la Jesús xi tejò ma-ne. Kjin xità tìkjo xi 'ya kichà ndojò kò yá. Xità koi, jña kisikasén xità sko-la nò'mù kò xità xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xità jchínga-la xità judío. ⁴⁴ Judas, jè xi tsatjina Jesús, ítjòn tsibíhichiya-la kós'in kòkò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skín'e, jè-né xi tìndobà'ñó; ndaa tìkindaa k'e nga onguíko.

⁴⁵ K'e nga ijchò Judas, kii ndiyá-né ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁴⁶ Jña xità xi tìkjo, nitoón kitsobà'ñó Jesús.

⁴⁷ Yaá tjna lngoò xità xi tsachrje kichà ndojò-la. Tsajá-la jè xità chì'nda-la nò'mù ítjòn, tsatet'aà lngoò líká-la. ⁴⁸ Jesús kiichja, kitsò-la jña xità:

—¿Mé-ne kós'in kof'i ndobà'ñó-ná nga kò kichà kò yá kich'à koni tsà lngoò xità chijé? ⁴⁹ Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján lngo ítjòn nga okoóya-nò koa

mikii kindobà'ñó-ná. Koií k'oáá s'in tíma-ne nga kítasòn 'én xi tít'aa Xojon-la Nainá.

⁵⁰ Ngats'iì xítà xi kota'yàt'aa-la Jesús tsanga-né, yáá kitsjeiìn-takòn.

⁵¹ Jngoò chíti tjingui-la xi tijnajé jngoò nikje sámana. Jñà xítà kitsobà'ñó,

⁵² tanga jè chíti kitsjeiìn nikje sámana-la; ikoàan k'oas'in tsanga laká.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna nò'mii ítjòn

(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵³ Jesús kiiko ñánda tjna nò'mii ítjòn. Yáá chixoña kóhotjín xítà sko-la nò'mii, jñà xítà jchínga, kò xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁵⁴ Jè Pedro, tà kjiín tà kjiín tsajmeètjingui-la skanda k'e nga ijchò ya nditsin ni'ya-la nò'mii ítjòn. Yáá tsibíjnat'aa-la ñánda títsajna xítà chí'nda xi síkinda ingo nga títsajna'ngui.

⁵⁵ Jñà xítà sko-la nò'mii kò ngats'iì xítaxá xi ts'e xítà judío tsohótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma sikk'en-ne tanga nímé 'én kisakò-la. ⁵⁶ Kjin ma xítà xi tsját'in 'én ndiso xi kondra ts'e Jesús tanga kj'eijí tsò nga jngoò jngoò; mikii mangásòn 'én xi tsját'in. ⁵⁷ Chinchá kixi i'nga xítà xi tsibénjímí 'én ndiso. Kitsò:

⁵⁸ —Ngajen, kina'yà-lajen nga tsò: “An sikkixoña ingo ítjòn xi tsja xítà kisindaà-ne, kò jàn nachrjein kindaa jngoò-na xi mìtsà tsja xítà sindaa-ne.”

⁵⁹ Ní mikii kjòngásòn 'én-la nas'in okitsò.

⁶⁰ K'ée tsasitjen jè nò'mii ítjòn; tsasijnajiiìn osen-la; kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿A ni mé 'én nokjoi, koni tsò 'én xi tsjá xítà koi xi kondra tsiji?

⁶¹ Tanga jè Jesús jyò tsibijna, nímé 'én kiichja. Jè nò'mii ítjòn jngoò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A jì-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi 'ñó jeya tjna?

⁶² Jesús kitsò:

—An-ná, jñò jcha-ná xi Ki'ndí-la Xítà xan-la yijo-na nga kótijnat'aa chrja kixi-la Nainá xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la, koa kjinchrobàjñaà ifi ján ngajmii.

⁶³ Jè nò'mii ítjòn tsatijndajno yijo-la nikje-la xi íkjá nga 'ñó kòjti-la. Kitsò:

—¿Mé s'een-isa-ná xítà xi kj'eijí xi tsjá 'én? ⁶⁴ Jñá, jye titsana'yà koni s'in chjajno-la Nainá. ¿Jñò, kó bixón? ¿Mé xi sikoáá?

Ngats'iì xítà kisijngoò ikon nga tjin-la jé koa ok'in-la nga kiyá.

—Ok'in-la nga sikk'en.

⁶⁵ Jñà xítà tsibíts'ia nga tsibíchrájno koa tsibíchjoa xkon, tsi'beé-la, kitsò-la:

—K'oáá sí, ¿yá xi tí'beé-lè?

Jñà xítà xi síkinda ingo, kisijts'iin-'a isén-la.

K'e nga jè Pedro tsibijna'mat'in Jesús

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Jè Pedro yáá tjna kangui nditsin ni'ya. Ijchò jngoò chjoón xi chí'nda-la nò'mii ítjòn. ⁶⁷ K'e nga kijtsee Pedro, nga tjna'ngui, kiskoòtsejèn-jno, kitsò-la:

—Tikoáá ngaji, yáá tjaakoií Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁶⁸ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né. Kitsò:

—Mikii bexkoan. Mikii be mé 'én xi tinokjoi.

Pedro itjo ni'ya ján xotjoa-la. K'ée kiskindaya jngoò kóxtí. ⁶⁹ Jè chjoón chí'nda-la nò'mii ítjòn kijtsee jngoò k'a jè Pedro. Kitsò-la jñà xítà xi ya títsajna:

—Jè xítà jè, xítà ts'ée Jesús.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in òngò k'a. Nga koma iskan, jña xita xi ya títajna, òngò k'a kitsò-la Pedro:

—Xi okixi, ngaji, xita-la Jesús-né nga Galilea j'nde-lè, k'oáá tsò 'én-lè xi nokjoi.

⁷¹ Tanga isaá 'ño kiichja Pedro kitsò:

—jBeé Nainá, nas'in tik'eèn-ná, mikil bexkoan jè xita xi o'mi-là!

⁷² Tik'e-ne nga okitsò Pedro, jè xi ma-ne jò k'a kiskindaya kóxti. K'ée tsibítsjeèn-la Pedro koni kitsò-la Jesús: “K'e tikj'eè kjindaya jò k'a kóxti, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” Ikjoàn ndaà jchán kiskindaya.

15

Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ K'e nga kis'e isén jña xita sko-la nò'mi kò xita jchínga kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò ngats'iì xitaxá ts'e xita judío tsajoóya-ne. Tsibít'aà 'ño Jesús, kiiko, kisingatsja jè Pilato. ² Jè Pilato kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A jì-né xi xitaxá ítjòn-la jña xita judío?

Jesús kitsò:

—Ngajii xi k'oa si nga 'an-ná.

³ Tanga jña xita sko-la nò'mi, kjin skaya 'én tjín-ne xi tsját'in nga óngui.

⁴ Pilato òngò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A nímé 'én nokjoi? Tína'ya-la, 'ño kjin skaya kjoa tsját'in-lè nga óngui-lè.

⁵ Jesús mikil kiichja nas'in kò t'í-mi-la. Pilato, tà k'oáá komà-la.

K'e nga jè Jesús kitjoònè kjoa nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

⁶ Nga xki nó k'e nga bitjo s'eí Paxko jè Pilato síkijnandeíi òngò xita xi títajna ndayá, jè xi síjé xita naxandá nga kijnandeíi. ⁷ Jña xita xi títajna ndayá nga kjoasii tsohótsji ts'e gobierno, ya tjina xi 'mì Barrabás xi xita kisik'en. ⁸ Jña xita naxandá kiikáko Pilato nga mejèn-la kò s'in síkitasòn koni ma nga xki nó. ⁹ Kiichja Pilato, kitsò:

—¿A mejèn-nò nga síkijnandeíi-nò xi xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹⁰ Pilato jye tjíin-la nga tà kjoaxitakòn-né nga jña xita sko-la nò'mi ya ijchò síngatsja Jesús. ¹¹ Jña xita sko-la nò'mi chinchá'a xita naxandá nga kòs'in kátasíjé nga kátijnandeíi-ne Barrabás. ¹² Pilato òngò k'a kiskònangui-la xita naxandá, kitsò-la:

—¿Mé xi sikoáá jè xi 'mì-là xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹³ Jña xita, 'ño kiichja, kitsò:

—Tasit'iì krò.

¹⁴ K'ée kitsò Pilato:

—¿Mé jè xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jña xita, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—Tasit'iì krò.

¹⁵ Pilato mejèn-la nga ndaà kijnako xita naxandá. Kisikijnandeíi Barrabás. K'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-la Jesús, ikjoàn kisingatsja nga sít'aà krò.

¹⁶ Jña soldado kiiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xíjín.

¹⁷ Kisikákjé òngò nikje xi inì jmá kji; tsibí'a sko òngò corona na'yá xi jña xó tsibíndaà-ne. ¹⁸ Ikjoàn tsibíts'ia nga kiskindayat'in. Kitsò-la:

—Viva xitaxá ítjòn-là xita judío.

¹⁹ Tsatji yá xkajinchra sko; ikjoàn tsibíchrájo koa chinchaxkó'nchit'aà-là koni tsà nchibeèxkón. ²⁰ K'e nga jye kisísobà-là, jaàxin-là nikje sko xi íkjá, ikjoàn kisikákjā-ne xi nikje ts'e. K'ée ítjoko nga kosit'aà krò.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Jngoò xita kisatiikjoò xi 'mì Simón xi Cirene j'nde-là xi tinchrobá-ne rancho-là. Na'èn-laà ma jè Alejandro ko Rufo. Jñà soldado kjo'ño kis'iin-là nga kisik'ajen krò-là Jesús.

²² Kiiko Jesús ján j'nde nándá 'mì Gólgota, jè 'én xi tsòya-ne j'nde sko mik'en.

²³ Kitsjaà-là vino xi tsjájiin xich'a tsja xi 'mì mirra tanga jè Jesús mikii kits'iì.

²⁴ K'ée tsasit'aà krò, ikjoàn jñà soldado kisiskáko nikje-là Jesús nga kisika'bí-là xikjín yá ts'e koma.

²⁵ Ijchò-là tsà xi ñijaàn nga tajñòya nga kisasit'aà krò Jesús. ²⁶ Jñà 'én xi tsohót'aà isòn sko krò, yaá tichja mé jè xi komà-là Jesús nga kinik'en. Tsò-né: “Xitaxá ítjòn-là xita judío.” ²⁷ Tikoaa chinchat'aà krò jò xita chijé. Jngoò tsasijnat'aà nga kixi-là Jesús ko jngoò tsasijnat'aà nga ngaskón-là. ²⁸ K'oaá s'ín kjóngásòn koni s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “K'oaá ngaya-là koni jngoò xita xi tse jè tjín-là.”

²⁹ Jñà xita xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-là, kitsò-là:

—Ji, k'oaá kisi nga sxiixòñi ingo ítjòn-là Nainá ko jàn naxhrjein kíndaà ngajo-ne, ³⁰ tikijnandeí yijo-lè ko chinájen-t'i yijo-lè krò.

³¹ K'oaá tjs'in kisísobà-là jñà xita sko-là no'mii ko xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kisikii Moisés. Kitsò-là xikjín:

—Xita jè, tsachrekàjiin kjo'in xi k'ejí xita, tanga jè xi yijo-là, mikii ma ochrekàjiin kjo'in. ³² Kàtitjojen-t'aà krò jè xi Cristo, xi Xitaxá ítjòn-là naxandá Israel, mé-ne nga jcha-ná koa kòkjeiín-ná.

Skanda jñà xita xi tikoja ya kjit'aà krò, tikoaa tsatit'aà.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ K'e nga ijchò nchisen, kóhokji nga tjtisa isò'nde kòjñò skanda xi jàn nga nguixón. ³⁴ Tije-ne hora Jesús 'ño kiichja nga kitsò:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —'En jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

³⁵ Tjín i'nga xita xi ya títsajna xi kii'nchré-là, kitsò:

—Tiná'yaà-là, jè chja-là Elías.

³⁶ K'ée tsangachikon jngoò xi kisika'nchi tsanga ko vinagre, ikjoàn tsibísko-là ínaxo, kitsjaà-là Jesús nga kàt'iì, kitsò:

—Chítsejèn-là, ¿a kjoíj Elías nga skónájen-t'aà krò?

³⁷ Tanga Jesús isaá 'ño kiskindàya; k'en. ³⁸ Jè nikje velo xi tjohóya jngoò osen ingo ítjòn kixajndá, jòya koma skanda it'aà nangui. ³⁹ Jè xita sko-là soldado xi síjna nándá kisit'aà krò Jesús k'e nga kijtsee nga jye k'en Jesús, kitsò:

—Kixii kjoa, xita jè, Ki'ndí-là Nainá-né.

⁴⁰ Tíkoo títsajna i'nga íchjín xi kjiin nchikotsejèn-ne; jè María Magdalena, ko chjoón Salomé, ko María xi nea-là ma José ko Jacobo, jè xi isa ma ki'ndí.

⁴¹ Jñà íchjín koi, k'e nga tsibijna Galilea Jesús, yaá chinchima-tjingui-là ko yaá kisichját'aà-là. Kjín ma íchjín xi ya títsajna xi ijchòko ján Jerusalén.

*K'e nga kisihiijn Jesús**(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)*

⁴² K'e nga jye kjònguixòn nga jye bitsajnandaà-la nachrjein nikjáya. ⁴³ José xi Arimatea i'nde-la, ingoò xita xi tikoá 'nga xá tjin-la ts'e xitaxá-la xita judío xi tikoá tikoña-la nga mejèn-la skoe kó s'in otixoma Nainá, kitsjaà-la nga'ño yijo-la, jahas'en ya ni'ya ñanda tjna Pilato nga kisiyé yijo-la Jesús. ⁴⁴ Pilato, tà k'oaá koma-la nga jye k'en Jesús; kiichja-la jè xita sko-la soldado; kiskònangui-la tsà kixi kjoa nga jye k'en. ⁴⁵ K'e nga jye tsibénojmi jè xita sko-la soldado nga jye k'en Jesús, Pilato kisingatsja José yijo-la Jesús. ⁴⁶ José tsatse ingoò nikje sàbana; kiskòjen-t'aa krò yijo-la Jesús; i'kjoàn kiskikájté jè nikje. K'ée kii kiihiijn ñanda jye tjinndaà ingoò ngajo itsjó ingui nguio; kiskinís'en-ngui, i'kjoàn tsohòjtsa xotjoa-la ngajo ingoò ndajo. ⁴⁷ María Magdalena ko María nea-la José, nchikotsejèn-la nga kisihiijn Jesús.

16*K'e nga jaáya-la Jesús**(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)*

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nikjáya, María Magdalena, Salomé, ko María nea-la Jacobo, tsatse xkii jne nga mejèn-la siikaájno yijo-la Jesús. ² Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'ño tajñoya kii katsejèn-la ñanda kisihiijn Jesús. Tik'ée tìbitjokàtji ts'oi. ³ Tsò-la xikjín:

—¿Yá xi kjoaáxin-ná ndajo xi tichjoàjto ya xotjoa-la ngajo itsjó?

⁴ K'e nga ijchò, kiskoòtsejèn, kijtsee nga jè ndajo je xi 'ño i'í xi tichjoàjto-la ngajo itsjó ñanda kisijna Jesús, jye kitjaáxin. ⁵ K'e nga jahas'en-ngui nguio kijtsee ingoò xita ixti xi tijnajté ingoò nikje chroba ndojò. Tijnat'aa kixi-la ngajo. Jña íchjín tà kitsakjòn-né. ⁶ Tanga jè xita ixti kitsò-la:

—Kì tsakjoón-jèn. Jño, jè binchaàtsjioò Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kisi't'aa krò. Jye kofaáya-la. Mì tì i' tjna-ne. Chitsejèn-la i'nde-la ñanda kisijna. ⁷ Tanguio koatín-la xita xi kota'yat'aa-la ko Pedro: “Jè tifi ítjòn-nò ján Galilea. Yáa jchaxkoòn i'ngoo k'a koni s'in kitsò-nò.”

⁸ Jña íchjín, itjo nitoón-ne ya iya nguio. Kii, tsangachikon. Chiba-la nchihotsé-né nga kitsakjòn. Niyá xi tsibénojmi-la nga 'ño tsibíxkón-la yijo-la.

*K'e nga jè María Magdalena kijtsee Jesús**(Juan 20:11-18)*

⁹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, Jesús jaáya-la nga tajñoya. Jè kijtsee ítjòn María Magdalena, jè xi tsachrekàjiin itoò inima ch'o-la neji inima-la.

¹⁰ María Magdalena kii, kisikí'nchré ngats'i' xita-la Jesús nga ba tjin-la koa nchikjindáya. ¹¹ Jña xita xi kota'yat'aa-la, k'e nga kii'nchré nga tijnakon Jesús nga jè chjoón kijtsee, mikii kòkjeiín-la.

*K'e nga jò xita-la kijtsee Jesús**(Lucas 24:13-35)*

¹² K'e komà iskan, Jesús, kj'eij kji isén-la k'e nga tsakó-la yijo-la jò xita-la xi nichifi campo. ¹³ Tsohótji-ne jña xita xi jò ma, kisikí'nchré jña xita xi i'nga. Tikoáa mikii kòkjeiín-la.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-la xá xita xi kota'yat'aa-la**(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁴ Xi jyehet'aa-ne, Jesús tsakó-la yijo-la jña xita xi tejngoò ma-ne k'e nga títsajnat'aa imixa nga nchikjèn. Tsohótiko nga tájaà tjin inima-la nga mi

kòkjeiín-là k'e nga tsibénojmí-là jñá xítà xi tsakó ítjòn-là yijo-là nga jè jye jaáya-là. ¹⁵ Koá kitsò-là:

—Tanguió nga tíjtsa ísò'nde. Tènojmí yije-là ngats'ìi xítà jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'an. ¹⁶ Jñà xítà xi kòkjeiín-là ít'aà ts'an koa koma bautizar, kítjokàjìin kjo'in. Tanga jñà xi mìkìi kòkjeiín-là, kjo'íin s'e-là. ¹⁷ Jñà xi kòkjeiín-là ít'aà ts'an, k'oaá s'ín jcha-là; nga koma-là kòchrjekàjìin iníma ch'o-là nejí xi tíjìin iníma-là xítà; tíkoáá koma-là kichjá 'én xi kj'ejí tsò; ¹⁸ tsà yé tsobà'ñó, tsà xkìi kjan skìne, nìmé xi koma-là; kòhòsòn-là tsja xítà xi xk'én, kondaà-ne.

K'e nga jè Jesús kùimijìn ngajmù

(Lucas 24:50-53)

¹⁹ K'e nga jye okitsò-là xítà xi kota'yàt'aà-là, Nà'èn-ná Jesús, kitjámiì'nga; nga kùì ngajmù, tsibìjna ít'aà kixì-là Nainá. ²⁰ Jñà xítà-là kùì; kisika'bí 'én ndaà-là nga kijndà i'nde, kò jè Nà'èn-ná Jesús kisìchjât'aà-là kò kisìkixiyandaà 'én-là kò kjondaà xi kis'ìin xítà-là. K'oaá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Lucas

'Én xi kiskii-la Teófilo jè Lucas

¹ Kjoa kixi xi komà jjiin naxandá it'aà ts'e Cristo, jye kjin ma-ne xita xi kiskii chiba ² koni s'ín tsakóya-najen jña xita xi xkon kijtsee-ne skanda tats'en-la kjoa, tijnà-ne xi kis'e-la xá nga kiska'bi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ³ Ngaji Na'én Teófilo xi 'ño ndeè, tikoáá 'an, ndaà sasén-na nga tikji-lè xojon jè, koni s'ín tjin nga jngoò jngoò skoya kjoa; ndaà tsohotsji-jñaà yiye skanda tisa tats'en-la kjoa ⁴ mé-ne nga isa ndaà jcha-ne kjoa kixi xi ngui kos'ín tjin, jña 'én xi k'oas'ín tsakóya-lè xita.

'Én xi kùichja jngoò àkjale-la Nainá nga iskan jts'ín Juan xi kis'iin bautizar xita

⁵ Koi nachrjein k'e nga jè tjna xitaxá ítjon Herodes ján nangui Judea, tjna jngoò nò'mii xi Zacarías 'mì xi tje-la ts'e Abías. Jè Zacarías tjin-la choón xi Elisabet 'mì xi tikoá tje-la ts'e Aarón. ⁶ Jña ingajò, xita kixi-né nga nguixkon Nainá. Sikitason yiye-né ngats'i kjoatixoma-la Nainá. ⁷ Tsjin-la ixti; jè Elisabet, choón 'ndi-né; ingajò, jyeé 'ño xita jchínga.

⁸ Jngoò nachrjein, jña xita nò'mii xi sixájoò Zacarías, jña tsako-la nga kisixá nguixkon Nainá. ⁹ Koni s'ín tjin kjoatixoma xi ts'e nò'mii Israel, tsako-la suerte Zacarías nga jahas'en ni'ya tsjeè-la Nainá, ya iya ingo ítjon, nga jè kòkà chrjongó-la Nainá. ¹⁰ Jè hora k'e nga tì chrjongó-la Nainá ngats'i xita naxandá, yaá títajna nditsin nga nchichjat'aà-la Nainá. ¹¹ Jè Zacarías tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi sijn kixi ya ngobà kixi-la ñanda tison chrjongó-la Nainá. ¹² Jè Zacarías k'e nga kijtsee, tà kjòxkón-la, tà kitsakjòn-né. ¹³ Tanga jè àkjale-la Nainá kitsò-la:

—Ngaji, Zacarías, kì tsakjoòn-jèn; jè kjoa bitsi'ba-lè jye kina'ya-la; jè choón-lè Elisabet, jts'ín jngoò-la ki'ndi x'in; k'oaá s'ín kít'aà 'ín-la nga Juan k'oín. ¹⁴ 'Ñó s'e-lè kjotsja. Koi kjoa-la nga jè ki'ndi xi jts'ín, kjin xita kjotsja-la. ¹⁵ Xita ítjon kijn nga nguixkon Nainá; mikii xán sk'oi nga xó k'oaá s'ín kitjaajin-ne; Inima Tsjeè-la Nainá sijjin inima-la skanda tik'e-ne nga tisa tjna'ya'ma indso'ba nea-la. ¹⁶ Xi it'aà ts'e, kjin xita naxandá Israel koófat'aà-la Nainá. ¹⁷ Jè kjoí ítjon-la Na'én-ná. Sijjin inima-la nga'ño xi kisikjeén jè Elías xita xi kùichja ngajo-la Nainá. Inima-la xita jchínga, 'nchán sijikitsajnakò ixti-la. Jña xita xi tájaajin tjin inima-la nga mikii sikitason, sijkatjija-la kjohitsjeèn-la mé-ne nga s'e-la kjoa chijne xi tjin-la xita kixi. K'oaá s'ín sijikijijondaà xita naxandá mé-ne nga kitsajnaandaà-ne k'e nga kjoí Na'én-ná.

¹⁸ Zacarías kitsò-la jè àkjale:

—¿Kó s'ín skoeè-na tsà kixi kjoa? 'An, jye 'ño xita jchínga; tikoáá choón-na jye tifehet'aà nachrjein-la.

¹⁹ Jè àkjale kitsò:

—'An-ná Gabriel xi tjnaa nguixkon Nainá; kisikasén-na nga kichjàkò-lè, tsjaà-lè 'én ndaà-la Nainá. ²⁰ I'ndeí, kijn chisín-né, mikii koma kijnókjoi skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kitason 'én koi, koi kjoa-la nga mikii kòmokjeín-lè 'én-na xi kàxan-lè.

²¹ Jǎa xǐta naxandá, nchikoña-la Zacarías. Kǎonangui-la xǐkǐn nga tǐfichrein-la nga mikǐl xátǐ bitjo-ne ni'ya tsjeè-la Nainá. ²² K'e nga jye itjo-ne jyeè kjòchísín; mì tǐ kǐl ma chja-ne; jǎa xǐta xi nchikoña-la kis'ejiin-la nga tjín kjoa xi kǐjtseè ya iya ni'ya tsjeè-la Nainá; Zacarías tà jmeé chísín-isa tsja. K'oaa s'ín tsibijna nga mikǐl komà kiichja.

²³ Zacarías, k'e nga jye kisisón jǎa nachrein nga kisikitasón xá-la, kǐl-ne ni'ya-la. ²⁴ K'e nga komà iskan, jè chjoón Elisabet, ki'ndí ts'a; 'òn sá mì tǐ kǐl itjo-ne ni'ya-la. Kitsò: ²⁵ "K'oaa s'ín kisiko-na jè Nainá xi it'aà ts'an: kǐjtseè imaá-na nga kitsjaa-na kjondaà-la mé-ne nga mì kǐl tǐ kochrjekàngui-na xǐta."

Kǐl komà k'e nga jngoò àkjalé tsibénjmi nga iskan jts'in jè Jesús

²⁶ K'e nga ijchò joón sá, jè àkjalé Gabriel, Nainá kisikasén jngoò naxandá xi chja-ne Galilea ñanda 'mì Nazaret. ²⁷ Kiikon jngoò chjoón xongó xi tjín-ne nga jè kǐxan-kò jngoò xǐta xi 'mì José xi tje-la ts'e xǐtaxá ítjón xi ki'mì David. Jè 'ín-la chjoón xongó, María 'mì. ²⁸ Jè àkjalé, k'e nga jahas'en ni'ya nga kǐjtseèxkon María, kitsò-la:

—iNdaa-lè, ngaji xi jǐ kitjoé-lè kjondaà jè! Nainá tjínako-lè. Ngaji xi ndaa kjòchikon-t'in mì k'oaa-ne koni íchjín xi k'ejí.

²⁹ Jè María k'e nga kǐjtseèxkon, tà kjòxkón-la koni s'ín kitsò-la jè àkjalé; kisikǐtseèn kó tsòya-ne nga kos'in j'í síhixat'aà-ne. ³⁰ Jè àkjalé kitsò-la:

—María, kǐ tsakjoón-jèn, jye kitjoé-lè kjondaà nga nguixkon Nainá. ³¹ I'ndeí koxk'é-né, ki'ndí jcha jngoi. K'oaa s'ín kǐt'í 'ín-la nga Jesús k'oiín. ³² Xǐta ítjón koma; Ki'ndí-la Nainá k'oiín xi isa 'ño 'nga tjína; Nainá, jè síngatsja kjotixoma-la. Xǐtaxá ítjón kǐjna koni s'ín tsibijna David xi xǐta jchínga-la komà. ³³ Jè kjotixoma-la naxandá Israel. Kjotixoma-la mì kǐ kjoehet'aà nǐta kjé-ne.

³⁴ Jè María k'ée kitsò-la àkjalé:

—¿Kó s'ín koma jè kjoa koi? Nga mìtsà x'in tjín-na.

³⁵ Jè àkjalé kitsò:

—Jè Inǐma Tsjeè-la Nainá kǐtjoen-nè-lè. Jè nga'ño-la Nainá xi 'ño 'nga tjína koiǐtsat'in-lè koni jngoò 'nguién-la ifi mé-ne jè ki'ndí tsjeè xi jts'in, Ki'ndí-la Nainá k'oiín. ³⁶ Jè xingui Elisabet xi chjoón 'ndí, kò joón sá tjín-la nga ki'ndí 'ya nas'in jye 'ño xǐta jchínga. ³⁷ Xi it'aà ts'e Nainá, nǐjngoò kjoa xi mikǐl koma-la —kitsò àkjalé.

³⁸ K'ée kitsò María:

—'An-ná xi chjoón chǐ'nda-la Nainá; k'oas'in kátama koni s'ín kò'mì-ná.

Jè àkjalé tǐnguixkoón-ne kǐl-ne.

Kǐl komà k'e nga jè María kǐ katsejèn-la Elisabet

³⁹ Nachrein koi, jè María nǐtoón kǐl jngoò naxandá xi kǐjna'nchò nindoò ján nangui Judea. ⁴⁰ Jahas'en ni'ya-la Zacarías; kisihixat'aà Elisabet. ⁴¹ K'e kǐl'nchré Elisabet nga kisihixat'aà María, ki'ndí xi 'ya, kǐkǐ'nga iya indso'ba. Jè inǐma-la Elisabet ndaa kis'ejiin Inǐma Tsjeè-la Nainá. ⁴² K'ée 'ño kiichja, kitsò:

—iNainá, isaá 'ño ndaa tísichikon-t'in-lè mì k'oaa-ne koni jǎa íchjín xi k'ejí; tǐkooá ki'ndí-lè xi tjínaya indso'boi 'ño ndaa tímachikon-t'in! ⁴³ ¿Yá-ná 'an? iMé tà ndaa kòf'ijichon-ná jǐ xi nea-la Na'en-ná! ⁴⁴ Tǐk'-né nga kà'nchré nga kànihixat'aà-ná, ki'ndí-na kàkǐ'ngaya indso'ba nga tsja kòma-la. ⁴⁵ iMé tà ndaa-lè nga mokjein-lè 'én xi kis'enojmi-lè! Jè 'én xi kiichja Nainá kǐtasón-né —kitsò Elisabet.

⁴⁶ Jè María kitsò:

Inǐma-na 'ño 'nga tísikǐjna Nainá.

47 Matsja-na it'aà ts'e Nainá xi ochrjekátjì-na.

48 Kijtsee imaá-na, 'an xi chjoón ch'nda-la ma; j'ndeí skanda nita kjé-ne k'oaá s'in kitso-na xita: "Mé tà ndaá-la."

49 'Nó ndaà tse kjoa kisiko-na Nainá, jè, nga isa tse nga'ño tjin-la.

Nainá, xita tsjeè-né.

50 Tjin kjit'aà-la kjohimatakòn it'aà ts'e jña xita xi beèxkòn skanda tàts'en-la kjoa nita kjé-ne.

51 K'oaá s'in okó nga tse nga'ño tjin-la; jña xita xi 'ño 'nga ikon jijn inima-la, ochrjekàngui kjohitsjeèn-la.

52 Jña xitaxá itjòn xi 'nga titsajna, faáxin kjotixoma-la, koa jña xi nangui titsajna, isaá 'nga sikitsajna.

53 Jña xita xi tsjin-la tsojmi xi kine, 'ño kjin tsjá-la, koa jña xita nchiná, nímé tsjá-la, tà síkasén tiyaa-ne.

54 Nainá síchját'aà-la naxandá Israel, jña xita ch'nda-la; miki síjchàajin nga tjòkèè Abraham,

55 ngats'ii tje-la nita mé nachrjein-ne.

Nga Nainá, k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba jña xita jchinga-ná.

Kitsò María.

56 Jè María, jàn sá tsibijnako Elisabet; k'e komà iskan kii-ne ni'ya-la.

K'e nga kits'iin Juan xi kis'iin bautizar xita

57 K'e nga jye ijchò nachrjein-la, Elisabet, kits'iin jngoò-la ki'ndí x'in. 58 Nainá, 'ño ndaà kisiko. K'e nga kii'nchré xita xikjín ko xita indii ni'ya-la tikoaá kjotsja-la. 59 Nga komà jijn nachrjein, kiiko jè ki'ndí nga nguixkon nò'mii, mé-ne nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Jña xita xi k'ejí, k'oaá s'in mejèn tsibít'aà 'in koni 'mì na'èn-la nga Zacarías 'mì. 60 Tanga jè nea-la kitsò:

—Majin, Juan k'oín.

61 Kitsò jña xita xi titsajna:

—¿Mé-ne kos'in k'oín-ne? Nijnogoò xita xingui xi kos'in 'mì 'in-la.

62 K'ée kitjónangui chisín-la na'èn-la kó k'oín. 63 Zacarías kisijé jngoò itée nga kiskijno, tsibít'aà: "Juan 'mì 'in-la." Ngats'ii xita xi ya titsajna, tà k'oaá komà-la. 64 Zacarías tik'ée-ne kitáx'a-ne tso'ba ko tsaniyá-ne nijén, ikoàn komà kiichja-ne. K'ée kitsjaà-la kjondaà Nainá. 65 Ngats'ii xita xi titsajna chraña indii ni'ya-la, tà kjòxkòn-la k'e nga kii'nchré nga jye ma kiichja-ne Zacarías. Xkí xi ján tsabísòn kjoa koi kóhokji inchò nindoò nangui Judea.

66 Ngats'ii xita xi kii'nchré kjoa koi, tsohóko jijn inima-la; kitsò:

—Jè ki'ndí, k'e nga kojchínga, ¿yá xita xi koma?

Nga jè nga'ño-la Nainá tjinako.

Kii komà k'e nga jè Zacarías kiichja it'aà ts'e Nainá

67 Zacarías, na'èn-la Juan, kisijin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Kiichja ngajo-la Nainá, kitsò:

68 ¡Mé tà ndaà kji-la Na'èn-ná jè xi Nainá tsò-la naxandá Israel nga j'ii kichjítjì naxandá-la tikoa j'ii síkijnandéí!

69 Kitsjaà jngoò-ná xita xi tse nga'ño tjin-la nga j'ii kachrjetjì-ná kjo'in xi kjoa ts'e jé-ná,

jè xi tje-la David xi ch'nda-la Nainá tsibijna.

70 Nainá kisikjeén tso'ba jña xita tsjeè-la xi kiichja ngajo-la.

K'oaá s'in kitsò nga tisa tàts'en-la kjoa nga

⁷¹ kochrjekátjì-ná jì't'aa ts'e xìtá kondra-ná,
kò xìtá xi jìtikeè-ná.

⁷² K'oaá tì kitsò Nainá nga skoe ìma jñà xìtá jchínga-ná.

Mikìl sùjchàajìl jè 'én xi kitsjaà-là xìtá jchínga-ná Abraham nga tsibíndaajìl-kò jngoò kjoa tsjeè.

⁷³ Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-là tso'ba Abraham xi xìtá jchínga kjiin-ná nga

⁷⁴ sùjkitsajnaandèjì-ná ts'e xìtá kondra-ná mé-ne nga mikìl kiskoán nga sùxá-lá.

⁷⁵ Kjit't'aa nachrjein tsjeè kitsajnaá tìkoá kixì kitsajnaá nga nguixkòn Nainá.
Kitsò Zacarías.

⁷⁶ K'eé kitsò-là ki'ndí-là:

Ngaji, sùjkeén-lè Nainá xì 'nó 'nga tìjna nga kinókjoa ngajo-là.

Ngajìl k'oin ítjòn-là Na'én-ná nga kindìl ndiyá-là.

⁷⁷ Kénojímí-là naxandá-là kós'ín s'ín Nainá nga kochrjekátjì-ná jé-ná.

Nainá, 'nó tse kjohimatakòn tìjín-là nga sùjchàat'aà-là jé-là jñà xìtá.

⁷⁸ Nainá sùjkasén jngoò-ná xi nchrobá-ne ngajmìl.

K'e nga kjoí, k'oaá s'ín sùlhiseèn-là xìtá koni s'ín mahiseèn k'e nga tajñòya.

⁷⁹ Jñà kohiseèn-là kjohitsjeèn-là xìtá xi j'nde jñò tìtsajnaajìl,

kò xi jye ndiyá kjoa biyáa tìjmaya.

Yáa kjìko-ná ndiyá ñánda tìjín kjoa'nchán.

Kitsò Zacarías.

⁸⁰ Ki'ndí jè timajchínga tìkoá tís'e-là nga 'nó xi ts'e iníma-là. Yáa tsibìjna j'nde jì't'aa xìn ñánda nangui kixì choòn skanda k'e nga tsibìts'ia nga tsibìjna osen-là naxandá Israel.

2

Kií komà k'e nga kits'ìin Jesús

(Mateo 1:18-25)

¹ Koi nachrjein k'e nga tìjín-là xá ítjòn César Augusto tsjachrje jngoò okixi nga ngats'ìi xìtá naxandá xi otíxoma-là Roma, xojoón sít'aà 'ín-là. ² Jè xojoon censo xi kisindaá ítjòn k'e nga tìjna gobernador xìtá xi 'mì Cirenio ján j'nde ñánda 'mì Siria. ³ Kùl yije xìtá nga kùl kít'aà xojoon yijo-là nga jngoò òjngoò naxandá-là xi chja-ne.

⁴ José ítjo-ne Nazaret, naxandá ts'e Galilea, kùl nangui ñánda 'mì Judea yà naxandá Belén ñánda kits'ìin xìtá ítjòn xi David ki'mì nga jè José, tje-là ts'e David-né. ⁵ Kùl kít'aà xojoon yijo-là; tìkoá kùl jè María, chjoón-là xi tìjna 'nó-là nga jè kixan-kò, tanga jyeé ki'ndí 'ya. ⁶ K'e nga jye tìtsajna Belén, María ijchò nachrjein-là nga kits'ìin ki'ndí-là. ⁷ Kits'ìin ki'ndí ítjòn-là xi ndí ki'ndí x'ín; kisikájté nikje-là; yà kisikánaya kaxa ñánda kjèn-ya cho, nga mì tì kùl tìjín-ne j'nde yà ni'ya ñánda ma nikjáya.

Kií komà k'e nga jñà àkjale-là Nainá j'iikon jñà paxtò

⁸ Yà chrañat'aà-là Belén tìtsajna paxtò xi nchisikinda cho orré-là nga nìtjen. ⁹ Tà nìtoón ijchòkon jngoò àkjale-là Nainá. Jè kjoajeya-là Nainá xi 'nó ote kji, kisihiseèn yije kóhokji jngoò ítjandìl ñánda tìtsajna jñà paxtò. K'e nga kijtseè, tsí ndaa kitsakjòn. ¹⁰ Jè àkjale kitsò-là:

—Kìl tsakjoòn-jèn; 'an, koií xá j'í-na nga síkí'nchré jngoò-nò 'én xìtse xi ndaa tsò xi 'nó kjotsja-là ngats'ìi naxandá: ¹¹ I'ndeì kats'ìin jngoò ki'ndí yà naxandá-là David jè xi kochrjekàjìl-ná kjo'ín, jè xi Cristo, [xìtá xi xó kisikasén-ne Nainá], nga jè kotíxoma-ná. ¹² Tìjín jngoò seña nga kixì kjoa: sakò jngoò-nò ki'ndí xi tsjájtéjìl nikje-là; kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya cho.

¹³ Tík'e-ne kjìn jchán àkjalé tsatsejèn-kjoò-isa xi inchrobà-ne ngajmii xi 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

¹⁴ Nainá kátas'e-là kjoajeya ján ngajmii;

ko i it'aà nangui,

'nchán kátas'e kjoa, it'aà ts'e xita xi tjin-là kjondaà-là Nainá.

¹⁵ K'e nga kii-ne jña àkjalé ján ngajmii, jña paxtò kitsò-là xíkjin:

—Tíkjaan skanda Belén nga jchaá kjoa xi koma koni s'in kàsikí'nchré-ná Na'en-ná.

¹⁶ Nitoón kii jña paxtò ján Belén; k'e nga ijchò, kisakò-là ñanda tijná María ko José, koa jè ki'ndí, kjinaya kaxa ñanda kjèn-ya cho. ¹⁷ K'e nga kijtseèkxon ki'ndí jè, tsibénójmí yije koni s'in kitsò jè àkjalé it'aà ts'e ki'ndí. ¹⁸ Ngats'ii xita xi kii'nchré koni s'in kitsò jña paxtò tà k'oaá komà-là. ¹⁹ Tanga jè María yaá tsibíjiin yije jjiin inima-là jña 'én xi kis'enojmi-là. 'Nó kisikítsjeèn-jiin kjoa koi. ²⁰ Kii jngoò k'a-ne jña paxtò; jeya tsachrje tikoá ndaà kisikíjna Nainá ngats'ii kjoa xi kii'nchré ko xi kijtseè, nga ngui k'oaá s'in komà koni s'in kis'enojmi-là.

K'e nga jña xita jchínga-là Jesús kiiko ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá

²¹ K'e nga ijchò jiin nachrjein nga kits'iin ki'ndí jè, kisit'aà chiba-là yijo-la kjoa ts'e circuncisión; Jesús kisit'aà 'in-là koni s'in kitsò àkjalé-là Nainá k'e nga tisa kisinaya'ma indso'ba nea-là.

²² Ijchò nachrjein nga k'oaá s'in s'in xita koi, koni s'in tichja kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne jè María tsjeé kijná-ne nguixkxon Nainá. Nachrjein koi, kiiko Jesús ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá. ²³ K'oaá s'in tjit'aà kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés: “Ngats'ii ki'ndí x'in xi jts'in ítjòn, ts'ée Nainá, jè kongatsja.” ²⁴ Xita jchínga-là Jesús kiiko kjotjò-là nguixkxon Nainá; jò tjoni'ña ko tsà jò pichón koni s'in tjin kjotixoma-là Nainá.

²⁵ Koi nachrjein ján Jerusalén tijná jngoò xita kixi xi ndaà beèkxon Nainá, Simeón 'mì. Tikoáá tikoña-là jè xi siikijnandeji naxandá Israel; jè Simeón, yaá tijnako Inima Tsjeé-là Nainá. ²⁶ Jè Inima Tsjeé-là Nainá k'oaá s'in tsibénójmíya-là Simeón nga mikii kiyá skanda k'e nga skoexkon Cristo xi Nainá siikasén. ²⁷ Jè Inima-là Nainá kisikasén Simeón ján ingo ítjòn Jerusalén. K'e nga ijchòkò Jesús jña xita jchínga-là mé-ne nga kisikitasòn-ne koni s'in síjé kjotixoma-là, ²⁸ Simeón kiskoé ki'ndí jè, tsohóya tsja; 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

²⁹ Na'en, jyeé kòbitasòn 'én-lè koni s'in ki'mì-ná,

j'ndeji, 'nchán kàtiyaà 'an xi chi'nda-lè ma.

³⁰ Jyeé kòbe-na xkoaàn jè xi kochrjekátji-ná kjo'in,

³¹ jè xi kànikjna-osin nguixkxon ngats'ii naxandá,

³² jè xi siihiseèn-là kjohítsjeèn-là jña xita xi mìtsà xita naxandá Israel.

It'aà ts'e ki'ndí jè, naxandá-lè Israel jeyaá kijná.

³³ Jña xita jchínga-là Jesús tà k'oaá komà-là koni s'in kitsò Simeón it'aà ts'e ki'ndí-là. ³⁴ Simeón kisijét'aà-là Nainá nga kátasíchikon-t'in; ikjoàn kitsò-là María, nea-là Jesús:

—It'aà ts'e ki'ndí jè, k'oaá s'in tjinè-là nga kjìn xita naxandá Israel kitjojiin kjo'in koa kjìn kixojiin. Seña-là Nainá kijná ³⁵ mé-ne nga jcha-là kó s'in tjin kjohítsjeèn-là nga jngoò jngoò xita, tanga kjìn xita xi mikii kòkjeiún-là; tikoáá ngaji, k'oaá s'in s'e-lè kjo'on-takòn koni tsà jngoò kichá ndojò kotokjá inima-lè.

³⁶ Tikoáa yáa tǵna chjoón Ana xi chjaya 'én-la Nainá, tsòti-la Fanuel xi tje-la Aser. Jyee 'ño xǵta jchínga. Itoò nó tsibǵnako x'in-la. ³⁷ Nachrjein koi, jè chjoón Ana kò ñijòn kaàn kò ñijòn nó tǵn-la nga tǵna ka'an. Yáa bǵnaya nachrjein inchijòn ya nditsin ingo ítjòn; kò nachrjein kò nitjen beèxkón Nainá; bítsi'ba-la koa bǵnachjan. ³⁸ Tǵjè-ne hora, chjoón jè ijchò kasǵnat'aà chraña-la xǵta jchínga-la Jesús; kitsjaà-la kjondaà Nainá; kiichja-la ngats'i xǵta it'aà ts'e ki'ndí jè, jña xi tikoá nchikoña-la nga kitjotǵi yije naxandá xi chja-ne Jerusalén.

K'e nga kii ñngoò k'a-ne Nazaret

³⁹ José kò María, k'e nga jye kisihitasòn yije koni s'in tǵhja kjotǵxoma-la Nainá, kii ñngoò k'a-ne ján Galilea ya naxandá-la Nazaret. ⁴⁰ Ki'ndí jè tǵmajchínga; tís'e-la nga'ño jǵiìn inǵma-la; tikoáa isa ndaà tǵmachǵya-la; yáa tǵnako kjondaà-la Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsibǵnaya ingo ítjòn ján Jerusalén

⁴¹ Jña xǵta jchínga-la Jesús, xkǵ nó fǵi ya Jerusalén k'e nga bitjo s'eí Paxko. ⁴² Jesús, k'e nga jye tǵn-la tejo nó tikoá kii ján Jerusalén koni s'in choòn kjotǵxoma ts'e s'eí Paxko. ⁴³ K'e nga inchrobà-ne xǵta nga jyehet'aà s'eí, jè Jesús yáa tsibǵjna Jerusalén; koa jña xǵta jchínga-la mikii kisǵiìn-la tsà ya tsibǵjna. ⁴⁴ Ñngoò nachrjein chinchimaya ndiyá. Maá-la tsà yáa tsóhojǵn-la jña xǵta xi nchifi-ne. K'e nga tsohótsǵiǵiìn-la xǵjín kò xǵta xi beèxkon, ⁴⁵ mikii kisakò-la. K'eé kii ñngoò k'a ján Jerusalén nga kii kátsǵi.

⁴⁶ K'e nga komà ján nachrjein nga nchihótsǵi, kisakò-la ya nditsin ingo ítjòn; tǵnajiìn-la xǵta xi okóya kjotǵxoma-la Nainá; tǵ'nchré-la tikoá tǵkjòngui-la. ⁴⁷ Ngats'i xǵta xi nch'i'nchré-la tà k'oaà komà-la jè kjohǵtsjeèn xi tǵn-la koni s'in tǵhja. ⁴⁸ Jña xǵta jchínga-la, k'e nga kitsee nga ya tǵna, tikoáà tà k'oaà komà-la; jè nea-la kitsò-la:

—Jǵi na'èn, ¿mé-ne nga kos'in nǵko-nájen? Na'èn-lè kò 'an tǵmakájno-najen nga kichǵi, tǵtsǵbinchaàtsǵi-lèjen.

⁴⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne nga binchaàtsǵi-ná? ¿A mì tǵiǵiìn-nò nga tǵjínè-na nga ya kótǵjna ni'ya-la Na'èn-na?

⁵⁰ Tanga jña xǵta jchínga-la mikii jahas'en-jǵiìn-la jè 'én xi kitsò Jesús.

⁵¹ Jesús, kii ñngoò k'a-ne ján Nazaret kò nea-la kò na'èn-la; Jesús ndaà kisikitasòn-la xǵta jchínga-la. Jè nea-la tà yáa tsibǵiǵiìn-ikon inǵma-la ngats'i kjoa koi. ⁵² Jesús, tǵmajchínga koa nachrjein inchijòn, isa ndaà tǵmachǵya-la; tikoá tís'e-la kjondaà-la Nainá kò ts'e xǵta.

3

'Én xi kiichja Juan xi kis'iin bautizar xǵta (Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

¹ K'e nga jye tǵn-la chrǵ'oòn nó nga tǵhotǵxoma-la isò'nde xi chja-ne Roma jè xi 'mǵi Tiberio César, kò ján nangui Judea, jè tǵna gobernador Poncio Pilato; kò jè Herodes, xǵtaxá ítjòn tǵna ya nangui Galilea; kò jè Felipe xi 'ndse ma Herodes, xǵtaxá ítjòn tǵna ya nangui ñánda 'mǵi Iturea kò ya nangui Tracónia; kò jè Lisaniás, xǵtaxá ítjòn tǵna ya nangui Abilinia. ² Kò ján Jerusalén, nò'mǵi ítjòn tǵtsajna jè Anás kò Caifás. Tǵkoi-ne nachrjein, Juan, ki'ndí-la Zacarías, kits'i-la 'én-la Nainá ya i'nde it'aà xǵn ñánda nangui kixǵi choòn. ³ Juan, kii kóhokǵi indǵi xǵjngá nandá Jordán nga kiichjaya nga kátsǵikájno jè-la jña xǵta nga mì tǵ

jé kohótsji-ne, íkjoàn kàtas'ín bautizar yijo-là mé-ne nga sùjchàat'aà-là Nainá jé-là.

⁴ K'e nga k'oas'ín kiùchjaya Juan, jñà tíbitasòn 'én xi kiskù Isaiás, xità xi kiùchja ngajo-là Nainá nga tsò:

Na'yà-là 'én xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn:

“Tjandaà ndiyá-là Nainá ya jjiin inima-nò; kixi tikijna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeéya Na'én-ná.

⁵ Ngats'ii xajngá kóngásòn-né;

ngats'ii nindoò kò chrjangui, kókixi-né;

jñà ndiyá xi tsó'ño tjín, tikoáá kókixi-né;

koa jñà ndiyá xi tjen-jen-jno tjen-jen-t'aà choòn, kojchoòn-là.

⁶ Ngats'ii xità nga tjtsa isò'nde, skoe-né kó s'ín s'jin Nainá nga kochrjekátjì jé-là xità.”

Kitsò Isaiás.

⁷ Juan kitsò-là jñà xità xi ijchò nga mejèn-là koma bautizar:

—Jñò xi xità tje-là ye 'mì-nò! ¿Yá xi okitsò-nò nga kìnchat'aàxìn-là jè kjo'in xi sà nchrobá machrañàt'aà-nò? ⁸ Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. Kì bixón-jèn ya jjiin inima-nò: “Ngajen, [mikiì s'e-najen kjo'in] nga yaá inchrobàt'aà-najen tje-là Abraham.” K'oáá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo komaá-là sùkijatjìya-là nga ixti-là Abraham koma. ⁹ Jè kichayá jyeé kjiijnandaà nga kotesòn yá; ngats'ii yá xi 'mì ndaà toò ojà-là, skanda kò ima-là, jtísòn-né, íkjoàn sìnchájjin ni'ín nga kitjì.

¹⁰ Jñà xità kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Mé xi s'en-jen?

¹¹ Juan kiùchja kitsò-là:

—Jè xi jò ma nachro-là kàtatsjá jngoò-là jè xi tsjin-là; jè xi tjín-là tsojmì xi kine, kàtatsjá-là jè xi tsjin-là.

¹² Tikoáá j'ii i'nga xità-là xitàxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì nga mejèn-là koma bautizar. Kitsò-là Juan:

—Maestro, ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

¹³ Juan kitsò:

—Kì tsato níkíchjió koni s'ín tíchja kjo'tíxoma.

¹⁴ Tikoáá kiskònangui i'nga jñà soldado, kitsò:

—Ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

Juan kitsò-là:

—Kì xità binchaxkón-là, k'én ndiso nìyasòn-là k'e nga nì mé kjoa tjín-là nga ton mejèn-nò nachrjekájno-là; kàtajngoò-takòn koni tjín machjì-nò.

¹⁵ Nchikoña jñà xità naxandá; nchisíktsjeèn jjiin inima-là xi it'aà ts'e Juan: tsà jè xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá]. ¹⁶ Juan kitsò-là ngats'ii xità naxandá:

—Okixi-né, 'an, tà nandá s'jin-nò bautizar; tanga nchrobá jngoò xi isá tse nga'ño tjín-là mì k'oáá-ne koni 'an; skanda mikii tji'nde-na nga skjinda'ñoá xox'in-là xojté-là; jè xi sà nchrobá, s'jin-nò bautizar kò Inima Tsjeè-là Nainá kò kò ni'ín. ¹⁷ Jyeé kjinaya tsja jè pala nga sùtsjeè tjé-là trigo. Kìnchàxkó trigo ya iya ni'nga; tanga jè tjé-là trigo, kòkà-né ya jjiin ni'ín ñánda mikii bits'o nita mé nachrjein-ne.

¹⁸ Juan, k'oáá s'ín kiùchjayajjin-là xità 'én ndaà-là Nainá; kjin skoya kjo'tíxoma tsibít'in-là xi ndaà tsò. ¹⁹ Juan, tsohótiko jè Herodes xi xità ítjòn tjina, koií

kjoa-la nga jè tijnako Herodías chjoón-la Felipe xi 'ndse Herodes. Tjkoá tsohótiko Herodes ngats'i kjoa xi ch'o tís'in. ²⁰ Tanga jè Herodes, isaá 'ño ch'o kis'iin-isa: ndayá kiskinis'en Juan.

Kii komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ K'e nga tikj'eè ndayá fahas'en Juan nga tís'in bautizar ngats'i xita naxandá, tjkoá k'eé komà bautizar Jesús; k'e nga tíchjat'aà-la Nainá Jesús, kitax'a ngajmii. ²² Ikjoàn itjojen-nè-la Jesús jè Inima Tsjeè-la Nainá xi okji koni kji nise paloma; koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò: —Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè xi 'ño matsjake-lè; tsja tjín-la takoàn it'aà tsiji.

Tje-la Jesucristo

(Mateo 1:1-17)

²³ Jesús k'e nga tsibits'ia nga kisixá, tjín-la tsà katé nó. K'oqá s'in tjiin-la xita, nga ki'ndí-la xó José; José, ki'ndí-la Elí;

²⁴ Elí, ki'ndí-la Matat; Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Jana; Jana, ki'ndí-la José;

²⁵ José, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Amós; Amós, ki'ndí-la Nahúm; Nahúm, ki'ndí-la Esli; Esli, ki'ndí-la Nagai;

²⁶ Nagai, ki'ndí-la Maat; Maat, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Semei; Semei, ki'ndí-la Josec; Josec, ki'ndí-la Judá;

²⁷ Judá, ki'ndí-la Joanán; Joanán, ki'ndí-la Resa; Resa, ki'ndí-la Zorobabel; Zorobabel, ki'ndí-la Salatiel; Salatiel, ki'ndí-la Neri;

²⁸ Neri, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Adi; Adi, ki'ndí-la Cosam; Cosam, ki'ndí-la Elmodam; Elmodam, ki'ndí-la Er;

²⁹ Er, ki'ndí-la Josué; Josué, ki'ndí-la Eliezer; Eliezer, ki'ndí-la Jorim; Jorim, ki'ndí-la Matat;

³⁰ Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Simeón; Simeón, ki'ndí-la Judá; Judá, ki'ndí-la José; José, ki'ndí-la Jonam; Jonam, ki'ndí-la Eliaquim;

³¹ Eliaquim, ki'ndí-la Melea; Melea, ki'ndí-la Mainán; Mainán, ki'ndí-la Matata; Matata, ki'ndí-la Natán;

³² Natán, ki'ndí-la David; David, ki'ndí-la Isai; Isai, ki'ndí-la Obed; Obed, ki'ndí-la Booz; Booz, ki'ndí-la Salmón; Salmón, ki'ndí-la Naasón;

³³ Naasón, ki'ndí-la Aminadab; Aminadab, ki'ndí-la Aram; Aram, ki'ndí-la Esrom; Esrom, ki'ndí-la Fares; Fares, ki'ndí-la Judá;

³⁴ Judá, ki'ndí-la Jacob; Jacob, ki'ndí-la Isaac; Isaac, ki'ndí-la Abraham; Abraham, ki'ndí-la Taré; Taré, ki'ndí-la Nacor;

³⁵ Nacor, ki'ndí-la Serug; Serug, ki'ndí-la Ragau; Ragau, ki'ndí-la Peleg; Peleg, ki'ndí-la Heber; Heber, ki'ndí-la Sala;

³⁶ Sala, ki'ndí-la Cainán; Cainán, ki'ndí-la Arfaxad; Arfaxad, ki'ndí-la Sem; Sem, ki'ndí-la Noé; Noé, ki'ndí-la Lamec;

³⁷ Lamec, ki'ndí-la Matusalén; Matusalén, ki'ndí-la Enoc; Enoc, ki'ndí-la Jared; Jared, ki'ndí-la Mahalaleel; Mahalaleel, ki'ndí-la Cainán;

³⁸ Cainán, ki'ndí-la Enós; Enós, ki'ndí-la Set; Set, ki'ndí-la Adán; Adán, xi jè sobà Nainá tsibindaà.

4

K'e nga jè xita neji kiskoòt'aà Jesús

(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Jesús, nga ndaa tjiin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá, inchrobà jngoò k'a-ne ya xajngá nandá Jordán, koa jè Inima Tsjeè-la Nainá kiiko jngoò j'nde

it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ² Ichán nachrjein tsibìjna. Jè xità neji kiskoòt'aà nga mejèn-là kàtátsji jé Jesús. Ngats'iì nachrjein koi, Jesús mikii tsakjèn, tsibijnachjan-né. K'e nga jyehe't'aà nachrjein, jyeé 'ño kjòhojò-là. ³ Jè xità neji kitsò-là:

—Tsà kixi kjoa nga ngaji xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tjiì-là okixi ndajo jè nga inchràjìn kàtama.

⁴ Jesús kiìchja kitsò:

—Tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Mitsà tà koi tsojmì xi ma chine kitsakon-ne xità, tikoáá kitsakoón-ne ngats'iì 'én-là Nainá.”

⁵ Jè xità neji kiìko Jesús jngoò nindoò 'nga, tà jngoòhija tsakó yije-là ngats'iì naxandá xi tjin isò'nde. ⁶ Jè xità neji kitsò-là Jesús:

—Ngajiì tsjaà yije-lè ngats'iì naxandá koi, nga ji kotixoma-là nga jeya kijni. Nga 'aán kjòngatsja yije. Tsà mejèn-na maá singatsja nita yá-ne. ⁷ Ngaji, tsà koxixkó'nchit'aà-ná kò jeya sikhjna-ná, tsjiì koma kòhòtjin.

⁸ Kiìchja Jesús, kitsò-là:

—Tisít'aà xìn-ná ji, xità neji. K'oaá s'in tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Jeya tikjini Na'én-ná xi Nainá; tà jè tajngoò chaxkoín.”

⁹ Jè xità neji, ikjoàn kiìko Jesús ján Jerusalén; kisikhjnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji; kitsò-là:

—Tsà kixi kjoa nga ji xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tikatjengui yijo-lè ijndé;

¹⁰ k'oaá s'in tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-là àkjalè-là mé-ne nga sikhkinda-lè,

¹¹ nga kò tsja tsoba'ño-lè mé-ne nga nijngoò ndajo satíngui-ne ndsokoiì.

¹² Kiìchja Jesús, kitsò-là:

—K'oaá s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Kì taxkì chít'aà-jèn Na'én-ná xi Nainá.”

¹³ Jè xità neji, k'e nga mì tì kii kisakò-là kós'in skónachan-là Jesús nga mejèn-là kòhòtsji jé, tsasit'aà xìn chiba nachrjein-là skanda komá iskan.

Kii komà nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá nangui Galilea

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Jesús j'ii lingoò k'a-ne Galilea, kò nga'ño-là Inima Tsjeè-là Nainá ndaà tjiin inima-là; kina'yà-là it'aà ts'e, kòhokji nga jngoò itjandii nangui ts'e Galilea. ¹⁵ Tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga xi ts'e naxandá ñánda tsajmeè; ngats'iì xità xi kiì'nchré 'én-là ndaà kisikhjna Jesús.

Kò kitsò Jesús nga mì kii kòkjein-là jña xità ya naxandá-là Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

¹⁶ Jesús ijchò Nazaret ya nangui-là ñánda kòchá. Jè nachrjein nikhjáya, koni s'in s'in kjit'aà, jahas'en ni'ya ingo sinagoga. Tsasijna kixi nga tsibíxke Xojon-là Nainá. ¹⁷ Kits'iì-là xojon-là Isaías, xità xi kiìchja ngajo-là Nainá; k'e nga kiskijndaya jè xojon, kjòtsji-là ñánda tjit'aà 'én xi tsò:

¹⁸ Jè Inima Tsjeè-là Nainá tijnako-na nga 'aán tsibít'aà-na xá nga sika'bí-là xità ima 'én ndaà-là Nainá;

'aán kisikasén-na nga sindaa-na xità xi kjo'on tjiin inima-là;

tikoáá koi xá kisikasén-na nga 'an kichjàjijn-là xità xi ndayá títsajna nga kitsajnadeji-ne;

sindaa-na jña xità xi mikii tsejèn-là;

kitsajnadeji xità xi tiyatoón;

¹⁹ kichjàya jè nó-là Nainá k'e nga tsjá-là kjotjò xità-là.

²⁰ Tsibíxkóya-ne xojon, kitsjaa-là jè xita xi síchját'aà xá ts'e ni'ya ingo sinagoga, ikoàn tsibijna. Tà nchikotsejèn-là ngats'iì xita xi ya títsajna. ²¹ K'ée tsibits'ia Jesús nga kiichja kitsò:

—I'ndeí, jyeé kàna'yà-là nga nguixkoòn kòbitasòn koni s'in tíchja Xojon-là Nainá xi 'an kòbixkee.

²² Ngats'iì xita ndaa kiichja it'aà ts'e Jesús. Tà k'oaá komà-là nga 'nó ndaa tsò 'én xi chja. Jña xita kitsò-là xíkjin:

—¿A mìtsà jè jèe xi ki'ndí-là José?

²³ K'ée kitsò Jesús:

—Xi okixí, jñò, k'oaá k'oín-ná 'én xi tsò: “Chjine xkiì, tji tixkiì-là yijo-lè.” K'oaá tís'in k'oín-ná: “Koni s'in kina'yà-jen kjoa xi ki'nì ján Capernaum nga kinixkiì-là xita, k'oa tís'in tixkiì-là i nangui-lè.”

²⁴ Jesús kitsò-là:

—Okixí xi xan-nò, nijngoò xita xi chja ngajo-là Nainá xi yaxkón ya nangui-là. ²⁵ Tikoá okixí xi xan-nò, kjin íchjín ka'an tjin ya Israel jè nachrjein ts'e Elías k'e nga jàn nó osen mì tì kiì ts'a-ne jtsí; j'i kjinchrá 'nó kóhokji j'nde Israel. ²⁶ Tanga jè Elías mìtsà ya kiì ñánda títsajna íchjín ka'an ts'e naxandá Israel; yaá kinikasén ñánda títina chjoón ka'an ts'e naxandá Sarepta xi chja-ne Sidón. ²⁷ Tikoá kjin ma xita xi tìbindojno chrjoa yijo-là ya Israel koi nachrjein ts'e Eliseo, xita xi kiichja ngajo-là Nainá. Tanga nijngoò xi xita Israel kjòndaà-ne, tà jè tajngoò Naamán xi Siria ts'e.

²⁸ Ngats'iì xita xi ya títsajna ya ni'ya ingo sinagoga, 'nó kòjti-là k'e nga kiì'nchré 'én xi kiichja Jesús nga k'oaá s'in kiskaàya-là nga kondrà ts'e-né.

²⁹ Ngats'iì xita koi tsasítjen, tsachrjejin Jesús ya naxandá jè, kíkò isò'nga nindoò ñánda kijna naxandá-là nga mejèn-là sùkatjen-ngui naxi ñánda nga 'nó tjen-jen-jno choòn. ³⁰ Tanga jè Jesús jahajin osen-là koa kiì.

Jngoò xita xi inima ch'o-là neíí síxájin yijo-là

(Marcos 1:21-28)

³¹ Jesús kiì ñánda 'mì Capernaum, naxandá xi chja-ne Galilea; tsakóya-là xita k'e nga nachrjein níkjáya. ³² Jña xita, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya, nga jè 'én xi kiichja, tjin-là kjotixoma.

³³ Ya ni'ya ingo sinagoga títina jngoò xita xi inima ch'o-là neíí síxájin yijo-là; xita jè, 'nó kiichja:

³⁴ —Jesús xi Nazaret tsiji, ki k'oaá níko-nájen. ¿Mé kjoa xi tjin-lè ko ngajen? ¿Mé-ne ngajen níti-nájen? ¿A kòf'i níkjehesòn-nájen? Beèxkon-lè; ji-né xi Xita Tsjeé-là Nainá —kitsò.

³⁵ Jesús tsohótiko jè xita neíí:

—Jlyò tijní, titjojin yijo-là xita jè! —kitsò-là.

Jè inima ch'o-là neíí, tsajndoò't'aà nangui nga nguixkon ngats'iì xita, ikoàn itjojin yijo-là xita jè, tanga ni mé xi kisiki'on. ³⁶ Ngats'iì xita xi títsajna, tà kitsakjòn-né; k'ée tsohókò xíkjin:

—¿Mé 'én-ne koi? K'e nga chja xita jè, tjin-là nga'no tikoá tjin-là kjotixoma nga sikitasòn-là inima ch'o-là neíí —kitsò.

³⁷ Jesús, kina'yà-là kóhokji nga jngoò itjandi nangui xi chja-ne Galilea.

Kií kis'in Jesús nga kisindaà-ne nachíya-là Pedro

(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

³⁸ Jesús tsasítjen; itjo-ne ni'ya ingo sinagoga; kiì; jahas'en ni'ya-là Simón. Jè nachíya-là Simón 'nó xk'én. Ch'in tijnja tjin-là. Jña xita kiichjatji nga

skótsejèn-la. ³⁹ Jesús tsasiñiat'aà-la, tsohótikò ch'in tìjnga; jè chjoón nìtoón kjòndaà-ne. Ikjoàn tsasitjen, kisis'in-la xita.

*Kii kis'iin Jesús nga kjin xita xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)*

⁴⁰ K'e nga tikaàtji ts'oi, ngats'i xita xi tjin-la xita xk'én xi kjin skoya ch'in tjin-la, j'ikò ñànda tìjna Jesús. Jè Jesús tsohót'aà-la tsja nga jngoò jngoò xita xk'én; ngats'i xita koi, kjòndaà yiyeé-ne. ⁴¹ Tikoáà kjin ma xita xi inima ch'o-la neji itjokàjin yijo-la nga kjòndaà-ne. 'Nó kiichja inima ch'o-la neji:

—ji-né xi Ki'ndi-la Nainá 'mì-lè! —kitsò.

Tanga jè Jesús tsohótikò. Mikii kitsjaà 'nde-la nga kiichja, koi kjoa-la nga jyeé beèxkon nga jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kii komà k'e nga jè Jesús kisika'bi 'én-la Nainá
(Marcos 1:35-39)*

⁴² K'e nga jye kis'e isén, itjo Jesús; kii jngoò j'nde it'aà xìn ñànda tsjin xita. Jña xita tsohótsji ñànda kii. K'e nga ijchò ñànda tìjna, mejèn-la nga ya kijnako nga mì xìn kjoì. ⁴³ Tanga jè Jesús kitsò-la jña xita:

—Tikoáà mochjeén-né nga xìn naxandá kjikoá 'én ndaà-la Nainá koni s'in otixoma Nainá. Koi xá kisikasén-na Nainá.

⁴⁴ K'oaá s'in chjaya 'én-la Nainá kóhokji ni'ya ingo sinagoga xi tjin ya nangui-la xita judío.

5

*Kjoxkón xi komà k'e nga kjin tìn tsibíxkóya Pedro
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)*

¹ Jesús k'e nga sijná ya indii ndáchikon ts'e Genesaret kjòtínè jña xita xi ijchò nga mejèn-la kji'nchré 'én-la Nainá. ² Jesús, kijtsee jò chitso xi ya kjioòndii ya indii nandá. Jña xita nei-la xi bíxkóya tìn, jyeé itjojen chitso nga nchihonjino na'ya-la. ³ Jesús jahas'en jngoò chitso xi ts'e Simón, tsibítsi'ba-la nga skínkjá-isa chitso-la ya jjiin ndáchikon. Ikjoàn tsibijnaya nga tsakóya-la xita. ⁴ K'e nga jye tsakóya-la xita, kitsò-la Simón:

—Tikoji chitso-lè ñànda nga isa 'nó nanga nandá; ikjoàn tìkatjen-ngui-ndá na'ya-nò mé-ne nga kixkóya-nò tìn.

⁵ Simón kiichja kitsò:

—Maestro, kànik'a-nájen nìtjen nga kànixá-jen, nímé xi kàsakó-najen; tanga tsà ji xi osi nga siikatjen-ngui-ndá na'ya-na, koma-né.

⁶ K'e nga jngoò k'a kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la, kjin jchán tìn tsibíxkóya, tsí mejèn xajandá na'ya-la. ⁷ K'ée kisikatji-la tsja xíjín nga kiichja-la jña xita xi túsaya chitso xi jngoò mé ne nga kisichját'aà-la. Ingajò chitso jngoò k'a kitsee tìn. Mejèn tsà bixongui-ndá nga 'nó i'í komà. ⁸ Jè Simón xi tikoá Pedro 'mì, k'e nga kijtsee kjoa koi, tsasèn-xkò'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—iTsít'aàxìn-ná Na'èn, 'an xita jé-ná!

⁹ Jè Simón kò xita xíjín xi taña síxákjoò, tà kjòxkón-la nga 'nó kjin tìn kjòxkóya-la. ¹⁰ Tikoáà tà kjòxkón-la jè Jacobo kò Juan, ixti-la Zebedeo, jña xita xi taña síxákjoò Simón. Jesús kitsò-la Simón:

—Ki tsakjoòn-jèn, i'ndeji mì tì kii tìn kixkóya-ne, xitaá kixkóyi xi it'aà ts'an.

¹¹ K'e nga jye kiikò-ne chitso-la ya indii ndáchikon, yaá kitsjeiin-takòn yiye tsojmi-la, ikjoàn kiitjingui-la Jesús.

K'e nga jè Jesús kisitsjèè jngoò x̣ita xi ṭibindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Jesús k'e nga tsibijna jngoò naxandá, ijchò jngoò x̣ita x'in xi ṭibindojno chrjoa yijo-la; nga kijtsee Jesús, tsohojna-ñiat'aà nangui nga kijtsee x̣kón Jesús, tsibitsi'ba-la, kitsò-la:

—Na'ën, tsà mejèn-lè, ṭitsjèè-ná ch'in xi ṭjín-na.

¹³ Jesús tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la x̣ita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na; j̣kàtandaa-ne!

X̣ita jè, n̄ṭoón kjòndaà-ne. ¹⁴ Jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá x̣ita xi bènojmi-la; t'in ñánda ṭjina n̄m̄il; takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; ṭjii-la k̄jot̄jò xi s̄jé k̄jot̄ixoma-la Moisés mé-ne nga tsjèè kijna-ne nguixkon Nainá t̄ikoá skoe j̄ña x̣ita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

¹⁵ Tanga Jesús, isaá 'ñó kina'yá-isa-la; k̄o isaá kj̄in x̣ita kjòxkóya xi mejèn-la nga kj̄i'nchré-la; t̄ikoá mejèn-la nga kjòndaà-ne ch'in xi t̄jín-la. ¹⁶ Tanga Jesús x̄in j̄nde f̄i ñánda tsj̄in x̣ita nga chjat'aà-la Nainá.

K̄i kis'ìn Jesús nga kisindaà jngoò-ne x̣ita xi m̄i k̄i ma s̄ihiniyá yijo-la
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Jngoò nachrjein k'e nga t̄ihokóya-la x̣ita Jesús, yá t̄itsajnaj̄in x̣ita fariseo k̄o x̣ita xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. X̣ita koi, j̄án inchrobà-ne naxandá xi chja-ne Galilea, Judea k̄o Jerusalén. Jesús yá t̄j̄inaj̄in inima-la nga 'ñó-la Nainá nga s̄j̄indaà-ne ngats'ìi x̣ita xi xk'én. ¹⁸ J̄iiko jngoò x̣ita xk'én xi mikii ma s̄ihiniyá yijo-la; kj̄iya-la nachan-yá. Tsohótsji'nde-la kó s'ìn s̄iikas'en xotjoa ni'ya yá ñánda t̄jina Jesús. ¹⁹ Tanga mikii komá jahas'en ni'ya nga 'ñó kj̄in x̣ita t̄itsajna; k'eé tsij̄in isò'nga ni'ya; jaàx̄in nitja; kiskin̄jen-j̄in-la x̣ita koni s'ìn kj̄iya nachan-yá-la jè x̣ita xk'én. Yáá tsohójna nguixkon ñánda t̄jina Jesús. ²⁰ Jesús k'e nga kijtsee nga mokjeiín-la j̄t'aà ts'e, kitsò-la jè x̣ita xk'én:

—Ngaji, jyeé kàchàat'aà-lè jè-lè.

²¹ J̄ña x̣ita fariseo k̄o x̣ita xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohók̄o inima-la, kitsò: “X̣ita jè, chjajno-la Nainá koni s'ìn tsò. ¿Yá-né jè nga ma-la s̄j̄chàat'aà-ná jè-ná? Tajngoò Nainá xi s̄j̄chàat'aà-ná jè-ná.”

²² Jesús kijtsee ya-la koni s'ìn nchisikitsjeèn; kiichja, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne inima-nò? ²³ ¿Mé xi isa chiba 'in t̄jín, tsà xán-la jè x̣ita xi xk'én: “Jè-lè jyeé kichàat'aà-lè”, k̄o tsà xán-la: “T̄is̄it̄j̄in koa t̄it̄jei”? ²⁴ Kokoò-nò nga 'an xi K̄i'ndi-la X̣ita xan-la yijo-na, t̄j̄i'nde-na nga s̄j̄chàat'aà-la jè-la x̣ita j̄ isò'nde.

Jè Jesús k'eé kitsò-la jè x̣ita xi mikii ma s̄ikjaníyá:

—Ji, k'oaá xan-lè, t̄is̄it̄j̄in, chjoí nachan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

²⁵ Jè x̣ita xk'én n̄ṭoón tsasitjen nga nguixkon ngats'ìi x̣ita xi yá t̄itsajna; kiskoé nachan-la xi kijnasòn; k'e nga t̄ifi-ne ni'ya-la, jeya chjat'aà-la Nainá.

²⁶ Ngats'ìi x̣ita xi yá t̄itsajna tà kjòxkón-la, t̄ikoá jeya kiichjat'aà-la Nainá. Tsakjón-k̄o-ne, kitsò:

—I'nde j̄ k̄ayaxkon jngoá kjoxkón.

Mé kjoa xi komá k'e nga jè Jesús kiichja-la Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

²⁷ K'e nga jye os'ìn komá kjoa koi, itjo Jesús, kii; k'eé kijtsee jngoò x̣ita xi 'm̄i Leví, x̣ita-la x̣itaxá Roma xi s̄ikichj̄it̄j̄i tsojm̄i. T̄j̄inat'aà im̄ixa yá ñánda s̄ikichj̄it̄j̄i tsojm̄i ts'e Roma. Jesús kitsò-la:

—Nchrobát̄j̄ingui-ná.

²⁸ Leví, tsasítjen; kisikítsajna yije tsojmi xi tjín-la; kiitjingui-la Jesús.

²⁹ Leví, ya ni'ya-la, tsí ndaà kis'iin-la s'eí Jesús. Tíkoaá kjín xita xikjín túsajna xi tíkoa tsojmi sikíchjítjì, kò xita xi k'ejí; títat'aà ímíxá. ³⁰ Jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsatít'aà xita xi kota'yat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne jñà xita xi sikhíjítjì tsojmi, kò xi tjín-la jé, 'yò-koo koa bichi-koo?

³¹ K'eé kiichja Jesús kitsò:

—Jñà xita xi mitsà ch'in tjín-la mitsà chjine xkii mochjeén-la, tà jñà xita xi xk'én xi mochjeén-la chjine xkii. ³² Mitsà koi xá j'i-na 'an nga j'íkjaajñaà xita kixi, jñà-né xita xi tjín-la jé nga kátasikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònanngui-la mé-ne mì bitsajnachjan-ne xita-la
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Jñà xita kitsò-la Jesús:

—¿Mé-ne jñà xita xi kota'yat'aà-la Juan tsí ndaà bitsajnachjan tíkoa tsí ndaà bitsi'ba; k'oaá tís'in jñà xita fariseo; tanga jñà xita tsji, kjèn-né koa 'bii-né?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—K'e nga bixan ingoò xita, ¿a komaá sikítsajnachjaán xita xi báhihtakò-na k'e nga tákò tjna xita x'in xi kòbixan? ³⁵ Tanga kijchò nachrjein nga tjáxin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga kitsajnachjan xita.

³⁶ Tíkoaá tsibénjmi ingoò-la 'én xi mangásòn [nga tsakóya-la nga jñà kjotíxoma jchínga, mikii sasén-la xi kjotíxoma xitse]. Kitsò-la:

—Mitsà yá xi ote chiba nikje xitse nga bíjto-ne kò nikje íbaà. Tsà kos'in s'een kíts'on nikje xitse; tíkoaá mikii ndaà kongásòn nikje xitse kò nikje íbaà.

³⁷ Tíkoaá mitsà yá xi bínchá xán ixii chrjoa jchínga; tsà kos'in s'een, k'e nga jye kojchá xán, siixajndá chrjoa jchínga, íkjoàn xíteen xán; tíkoaá chja jé chrjoa.

³⁸ Jé xán ixii, chrjoa xitseé sínchá mé-ne nga ndaà sínchátjò-ne. ³⁹ Tsà yá xi skoí xán jchínga xi kjotseé jncha, mikii nìton sijié íngoò k'a xi xán ixii. Kìtso-né: “Jé xán jchínga, ísaá ndaà.”

6

K'e nga jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús tsate natín jé nachrjein níkjáya
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Jngoò k'a jé nachrjein níkjáya, ja Jesús ñánda títe trigo. Xita xi kota'yat'aà-la tsate natín-la trigo, tsafèya-ne tsja, íkjoàn kiskine. ² Tjín i'nga xita fariseo xi kitsò:

—¿Mé-ne kò'nè-enò jé kjoa xi mikii tjí'nde nga kos'in koma jñà nachrjein níkjáya?

³ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿Jñò, a mitsà jye tjíin-nò koni s'in tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxá ítjòn xi ki'mi David kò jñà xita-la xi kjihíhtakò k'e nga kjòhojò-la? ⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá; kiskoé inchrájin tsjeé-la Nainá; tsakjèn. Tíkoa kitsjaà-la xita-la xi tjiko. Mikii tjí'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà nò'mii tjí'nde-la nga kòkjen.

⁵ Jesús kitsò-isa-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, 'aán otíxoma-la nachrjein níkjáya.

Xita xi kixit'aà jngoò tsja
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Íngoò k'a k'e nga jé nachrjein níkjáya, Jesús jahas'en ni'ya ingo sinagoga; tsibíts'ia nga tsakóya-la xita. Koa yaá tjna ingoò xita xi kixit'aà tsja kixi. ⁷ Jñà

xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xita fariseo nchisíkinda Jesús kó s'jin, a s'indaá-ne jè xita xi xk'én jè nachrjein nikjáya; mejèn-la nga skoe mé-ne nga koma kohòngui-ne. ⁸ Tanga Jesús jyeé tjiin-la kó s'in nchisíkitsjeèn jñà xita koi. Kitsò-la jè xita xi kixit'aà tsja:

—Tjsítjii, tjsijna kixi ya jngoò osen.

Xita jè tsasítjen, tsasijna kixi. ⁹ Jesús, k'eé kitsò-la ngats'ii xita xi ya títsajna:

—Jngòò kjoa skònangui-nò: ¿A tji'nde-né k'e nga jè nachrjein nikjáya nga ndaa s'e'en, o xi ch'o s'e'en? ¿A sikh'en-ná o xi sindaá-ná jngoò xita?

¹⁰ Jesús kiskoòtsejèn yije-la kóhòtjin xita xi ya títsajnandii-la. K'eé kitsò-la jè xita xi kixit'aà tsja:

—Tjeèndojoi ndseji.

Xita jè, tsijmeé tsja, nitoón kjòndaà-ne. ¹¹ Jñà xita fariseo, 'ñó jti komà-la; k'eé tsibíts'ia nga tsajoóya-ne mé xi sikhò Jesús.

Kó 'mì 'ín-la xita-la Jesús xi kota'yàt'aà-la xi tejo ma-ne

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Tijiñà-ne nachrjein koi, Jesús kiimijin-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-la Nainá; kisik'a nitjen nga tichjat'aà-la. ¹³ K'e nga kis'e isén kiichja-la xita xi kota'yàt'aà-la; ikjoan jaajin tejo xita xi tsibixáya-la. ¹⁴ Jè Simón xi tikoá Pedro tsibit'aà 'ín; Andrés xi 'ndse ma Simón; Jacobo; Juan; Felipe; Bartolomé; ¹⁵ Mateo; Tomás; Jacobo, ti-la Alfeo; Simón xi ya fit'aà-la kjotíxoma ts'e xita Celote; ¹⁶ Judas, ti-la Jacobo; ko Judas Iscariote, jè xi iskan komà kondra-la Jesús.

K'e nga jè Jesús, kjin xita kisindaà-ne

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Jesús itjojen-jno-ne nindoò, tjiko xita xi kota'yàt'aà-la; j'ii jngoò j'nde ñánda isòn choòn; yaá tsibítsajna. Kjin ma xita-la xi ya nchikoña-la; tikoáá kjin ma xita xi k'ejí xi inchrobà-ne kóhokji j'nde Judea ko naxandá Jerusalén ko xi inchrobà-ne Tiro ko Sidón, naxandá xi kjiyijòndii ndáchikon. Koi xá j'ii-ne nga kji'nchré-la Jesús, tikoá mejèn-la kondaà-ne ch'in xi tjin-la. ¹⁸ Jñà xita xi inima ch'o-la neji sítji-la, tikoáá kjòndaà-ne. ¹⁹ Ngats'ii xita, mejèn-la nga koòt'aà-la tsja yijo-la Jesús nga tseé nga 'ñó tbitjoiin yijo-la nga mandaà yije-ne xita.

Kó kitsò Jesús it'aà ts'e xita ima ko xita nchiná

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Jesús kiskoòtsejèn-'a xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Mé tà ndaa-anò jñò xi xita ima 'mì-nò, nga tsajòn-nó jñà kjondaà xi tsjá Nainá nga jè tihotíxoma.

²¹ Mé tà ndaa-anò jñò xi ijò-nò j'ndeji, nga koma iskan, koskii-nò.

'Mé tà ndaa-anò jñò xi chihindáya j'ndeji, nga koma iskan kijnò-nò.

²² Mé tà ndaa-anò k'e nga tjin xita xi sítjikeè-nò tà 'an ngatji-na xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; k'e nga síkítsajnat'aàxin-nò, k'e nga chja'on-ko-nò, k'e nga ochrjekàngui-nò koni tsà jngoò xita xi 'ñó ts'en. ²³ Tsja t'e-là takòn jè nachrjein koi; títsja-la inima-nò; tseé kjondaà tjoé-nò ján ngajmii; tikoáá jñà xita jchinga-la xita xi beetoòn-nò, k'oaá tís'in kijtseetoòn jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁴ Tanga ima-xó-nò jñò xi xita nchiná 'mì-nò nga tjin yije-nò xi mochjeén-la yijo-nò [tanga mikii nikitsjeèn kjondaà-la Nainá xi mochjeén-la inima-nò].

²⁵ Ima-xó-nò xi skii títsajnaà j'ndeji; k'e nga koma iskan, kohojò-nò.

'Ima-xó-nò jñò xi bijnò i'nde; k'e nga koma iskan kobaá-nò koa jchihindáya-nò.

²⁶ 'Ima-xó-nò jñò k'e nga ndaa síkítsajna yije-nò xita. Jñà xita jchínga k'oaá tís'in ndaa kisikítsajna jñà xita xi 'én ndiso kúichjaya.

Kó s'in sikoáá xita kondra-ná

(Mateo 5:38-48; 7:12)

²⁷ Tanga jñò xi titsana'yà, k'oaá xán-nò: Títsjacha kondra-nò, ndaa tikoó jè xi jitkeè-nò. ²⁸ Tijét'aà-là Nainá nga kátasíchikon-t'in jñà xi chja'on-ko-nò, títis'batjiò jè xi ch'o síko-nò. ²⁹ Jè xi síjts'iin-t'aà kjoón, tikoá tji-là xi ngobà; jè xi faa'an nachrokisòn-nò, tikoá tji-là nachro-nò xi lngoò. ³⁰ Nita yá xita xi síjé-nò tsojmi, tji-là; tsà yá xi skoé xi tsojmi tsajòn, kì tì kii nìjé-là. ³¹ Koni s'in mejèn-nò nga síko-nò xita, k'oaá tís'in tiko ngajo-nò.

³² Tsà matsjacha jè xi matsjakeè-nò, nímé kjondaa xi s'e-nò, nga k'oaá tís'in jñà xita ts'en, matsjakeè xíkjin. ³³ Tsà tà jñà ndaa sikoó xita xi tikoá ndaa síko-nò, nímé kjondaa xi s'e-nò. Jñà xita ts'en, k'oaá tì síko xíkjin. ³⁴ Tsà síkiña-là jè xi yaxkoón nga kojichji, tikoáá nímé kjondaa s'e-nò. Tikoáá jñà xita ts'en síkiña-là xíkjin nga jyeé tjiin-là nga kojichji yije kóhotjin. ³⁵ Títsjacha kondra-nò; ndaa tikoó; tikiña-là mé xi síjé-nò, nímé xi chiña-là it'aà ts'e. Tsà kós'in s'een, isaá tse kjondaa s'e-nò. Ixti-là Nainá xi 'ñó 'nga tijná komaá k'e nga k'oaá s'in s'een koni s'in Nainá, nga tjin-là kjoñimatakòn it'aà ts'e xita xi 'nga ikon kò xi ch'o s'in. ³⁶ Chahíma xinguio koni s'in beehíma-nò Nainá xi Na'én-ná 'mì-là.

Mì kii koma jñà sikhindaá jé-la xita xinguiaá

(Mateo 7:1-5)

³⁷ Kì jé-la xinguio 'nè kindaa mé-ne nga Nainá tikoá mikii sikhinda jé-nò; kì jé binchanè-là xinguio mé-ne nga Nainá mì jé kinchane-nò; tichàat'aà-là jé-la xinguio mé-ne nga Nainá tikoá sikhàat'aà-nò jé-nò. ³⁸ Tji-là xinguio; jè Nainá tsjà ngajo-nò; Nainá síchiba-nò chiba xi ndaa kitseè, xi 'ñó jncha, xi ndaa kisitsajneè kò xi tixíteen-tji nga kíncha chijtsa-nò; jè chiba xi síchibaya-là xinguio, tije síchibaya ngajo-nò Nainá.

³⁹ Jesús tsibénójmí lngoò-là kjoá xi mangásòn, kitsò-là:

—Jngoò xita xi mikii tsejèn-là, mikii koma kòkò-là ndiyá lngoò xi tikoá mikii tsejèn-là. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choón. ⁴⁰ Jngoò xita xi kota'yà mitsà isa 'nga tijná koni maestro-là; tanga k'e nga kjoehet'in-là nga ndaa skóta'yà, tikoáá kongásòn-né koni jè maestro-là.

⁴¹ '[Mé-ne jé-la xinguii nikinda-ne koa tsiji mikii nikindii?]' Mé-ne chitsejèn-là tje xi kjinangui xkon xinguii, koa jè yá chiso xi kjinangui xkoiin mikii chitsejèn-là? ⁴² 'A mì 'ya-jèn yá chiso xi kjinangui xkoiin? 'Mé-ne kò'mì-là xinguii: "Ndsè, tji'nde-ná nga kochrjekànguia tje xi kjinangui xkoiin"? Ngaji xi jò ma isén-lè; itjòn tijnachrjekàngui chiso xi kjinangui xkoiin, mé-ne nga ndaa kotsejèn-lè, ikjoàn tijnachrjekàngui tje xi kjinangui xkon xinguii.

Kós'in ya-la kós'in tjin inima-la jñà xita

(Mateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ Tsjin yá xi ndaa kjoàn kò ch'o kjoàn toò xi ojà-là; tikoáá tsjin yá xi ch'o kjoàn kò ndaa kjoàn toò xi ojà-là. ⁴⁴ Nga lngoò lngoò skoya yá, k'oaá s'in yaxkon-là koni kjoàn toò xi ojà-là. Jè toò iko, mitsà yá na'yá ojà-là. Tikoáá jñà toò uva mitsà na'yá xanchroò ojà-là. ⁴⁵ Koni kjoàn yá, k'oaá tì kjoàn xita;

jngoò x̱ta xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà ṯjiin iṉma-la; koa jngoò x̱ta xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'eén ṯjiin iṉma-la; nga k'oaá tsò 'én xi nokjoá koni tsò kjoẖtsjeen xi ṯjiin iṉma-ná.

Chrjò ni'ya xi jò ma-ne

(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ ¿Mé-ne ḵs'in 'mì-ná nga bixón: “Na'én, Na'én”, koa miḵi nikitasòn koni xan-nò? ⁴⁷ K'oaá xan-nò yá xi mangásòn jè x̱ta xi 'an fit'aà-na, xi 'nchré 'én-na, ṯkoá sikitasòn. ⁴⁸ Jè mangásòn jngoò x̱ta xi ḇndaà ni'ya-la; ñó nanga ò'ngui; ḇjna tàts'en chrjò ni'ya ya isòn nax̱i. K'e nga 'ba jtsí xkón, f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; ñimé xi s̱ko nga ya ṯjindaàsòn nax̱i. ⁴⁹ Tanga jè xi 'nchré 'én-na koa miḵi sikitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò x̱ta xi ḇndaàsòn ni'ya-la ñánda tà nangui; miḵi ndaà ḇndaà tàts'en chrjò; f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; yaá bixòña ni'ya jè; jngoò k'a bixòjen.

7

Kii komà nga kjondaà-ne cẖ'nda-la xi x̱ta sko-la soldado

(Mateo 8:5-13)

¹ Jesús, k'e nga jye tsakóya-la x̱ta naxandá xi nchi'nchré 'én-la, kiì, ja-has'en-j̱in naxandá Capernaum. ² Yá ṯjna jngoò soldado ítjòn. Jè cẖ'nda-la, 'ñó xk'én. Kjomeè biyaà. Tanga 'ñó tjòkeè. ³ K'e nga kiì'nchré x̱ta jè it'aà ts'e Jesús, kisikasén x̱ta jcẖnga xi ts'e x̱ta judío nga kiì kitsi'ba-la Jesús mé-ne nga kàtjanchrobá, kàtasixkiì-la jè cẖ'nda-la xi xk'én. ⁴ J̱nà x̱ta jcẖnga, k'e nga ijchòkon Jesús 'ñó tsibitsi'ba-la, kitsò-la:

—Ok'in-la nga s̱ichjât'aà-la x̱ta ítjòn jè. ⁵ Tsjakeè naxandá xi chja-ne Judea, koa jè tsibindaà jngoò-ná ni'ya jngo sinagoga i naxandá-ná.

⁶ Jesús kiìko j̱nà x̱ta jcẖnga koi, tanga k'e nga jye kjomeè bijchó chrañàt'aà-la ni'ya, jè x̱ta ítjòn-la soldado kisikasén i'nga amigo-la nga kitsò-la Jesús:

—Na'én, ki yijo-lè ṉjti-la. 'An, miḵi ok'in-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na. ⁷ Ṯjkoá miḵi ok'in-na nga 'an kòfikon sobà-lè. Tanga ṯji okixi nga kàtandaà-ne cẖ'nda-na. ⁸ 'An, ṯjiin-na nga ṯjín-lè kjotixoma. Ṯjkoá 'an, ṯjín-na x̱ta ítjòn xi otixoma-na, ṯjkoá ṯjín-na soldado xi 'an otixoma-la, k'e nga xan jngoò-la: “T'in”, fi-né; xan-la xi j̱ngò: “Nchroboi”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-la jè xi cẖ'nda-na: “K'oa ṯjiin”, sikitasòn-na.

⁹ K'e nga kiì'nchré Jesús j̱nà 'én koi, tà kjòxkón-la. K'ée kiskoòtsejèn-a j̱nà x̱ta xi ṯjngui-la; kitsò-la:

—K'oaá xan-nò, ya Israel, ṉi saà jngoò x̱ta sakó-na xi ḵs'in ndaà mokjein-la koni jè x̱ta jè.

¹⁰ J̱nà x̱ta xi kiikjaá Jesús, k'e nga j'ii-ne, jè cẖ'nda xi xk'én, jyeé kjondaà-ne.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la ki'ndi-la chjoón ka'an

¹¹ Nga komà iskan Jesús kiì jngoò naxandá xi 'mì Naín. Ṯjko x̱ta xi kota'yàt'aà-la, ṯjkoá ḵin x̱ta xi tà x̱ta naxandá ṯjngui-la. ¹² K'e nga jye ijchò chrañà j̱to xotjoa naxandá, ḵin ma x̱ta naxandá xi kjiẖitako chjoón ka'an nga nchifi kiẖjiin jngoò mik'en xi ti ta jngoò-la jè chjoón ka'an. ¹³ Na'én-ná Jesucristo, k'e nga ḵjtseèxkon, kjòhimakee; kitsò-la chjoón ka'an:

—Ki cẖhindáya-jèn.

¹⁴ Kii kasit'aà chrañà-la jè kaxa mik'en, tsohòsòn-la tsja; j̱nà x̱ta xi yangui mik'en chinchako. Kitsò Jesús:

—Ngaji ti, k'oaá xán-lè: ¡Tisítjin!

¹⁵ Jè mik'en nitoón tsibijna kixi; ikjoàn kiichja. Jesús, k'ee kisingatsja nea-la.

¹⁶ Ngats'ii xita xi tjiko, tà kitsakjòn-né; k'ee jeya kisikijna Nainá kitsò:

—Jngoò xita tijnako-ná xi 'ño ndaa chja ngajo-la Nainá.

Tikoáá tjin xi kitsò:

—Nainá j'ii kasiko naxandá-la.

¹⁷ Jñà 'én koi, kina'yà-la kóhokji nangui Judea, ngats'ii j'nde nga jngoò itjandii nangui Judea.

*Xita xi kota'yàt'aà-la Juan xi kis'ii'n bautizar xita
(Mateo 11:2-19)*

¹⁸ Juan xi kis'ii'n bautizar xita kii'nchré yije kjoa xi tís'in Jesús; jñà xita xi kota'yàt'aà-la tsibénajmí-la. K'ee kiichja jò-la xi xita ts'e. ¹⁹ Kisikasén ñanda tjina Jesús nga skonangui-la, ça jè-né xi Cristo xi tjiné-la nga kjoíi a xi k'ejíi chíña-lá? ²⁰ Jñà xita-la Juan, k'e nga ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Jè Juan kàsikasén-najen xi it'aà tsiji nga chjinangui-lèjen, ça jì-né xi Cristo xi tjiné-lè nga kjoii a xi k'ejíi chíña-lajen?

²¹ Tjè-ne hora, Jesús, kjin xita kisindaà-ne xi xk'én, xi kjo'in nchisikjeiin, xi inima ch'o-la neji tjiin inima-la; tikoáá kjin xita xi mikii tsejèn-la kjòndaà-ne.

²² Jesús kitsò-la jñà xita xi ijchòkon:

—Tanguio ténajmí-là Juan jñà kjoa xi kà'yaà kò xi kàna'yà. Jñà xita xi mikii tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jñà xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jñà xi tbindojno chrjoa yijo-la, timatsjeéjnoo-ne yijo-la; jñà xita xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; kò xita xi jye k'en, nchifaayaà-la; kò jñà xita ima, jye tís'enojmi-là 'én ndaa-la Nainá. ²³ Jmé tà ndaa-la jè xita xi ngui jngoò k'a ndaa mokjeiin-la it'aà ts'an nga nimé xi osijna-ikòn-la!

²⁴ K'e nga jye kii-ne xita xi kisikasén Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohókò xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là ya j'nde it'aà xin ñanda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò yá inaxo xi sijtiya-la tjo? ²⁵ ¿Mé-né xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaa kji nikje-la? Jñò, jyeé 'yaà, jñà xi ndaa kjoàn nikje xi ókja, xi tikoá 'ño ndaa kjoàn tsojmi xi tjin-la, yaá títsaya ni'ya-la xitaxá ítjòn. ²⁶ Tanga, ¿mé xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Qkixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá 'ño ndaa koni jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá. ²⁷ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiiko 'én;

jè xi koiindaaya ítjòn-lè ndiyá-lè.

²⁸ K'oaá xán-nò, ngats'ii xita xi tjin i isò'nde, nijngoò xita xi mangásòn koni jè Juan xi kis'ii'n bautizar xita, tanga ya jjiin naxandá ñanda otixoma Nainá, jè xita xi fehet'aà-ne, isaá jeya tjina mi k'oaá-ne koni Juan.

²⁹ K'e nga kii'nchré jñà xita naxandá kò jñà xita-la xitaxá Roma xi síkíchjiti tsojmi, kjòjngoò-ikon nga ndaa tjin jè ndiyá kixi-la Nainá, nga jye komà bautizar it'aà ts'e Juan. ³⁰ Tanga jñà xita fariseo kò xita chjine xojon ts'e kjotixoma-la Nainá, mikii komà bautizar it'aà ts'e Juan. Tsachrjengui-né kjòndaà xi tjindaà-la Nainá nga tsjá-la xita koi.

³¹ Jesús kitsò:

—¿Yá xi siingásòn-kooa jñà xita xi tjin nachrjein j'nde? ¿Kó kjoàn xi kongásòn-kò? ³² Jñà kongásòn-kjoò jñà ixti xi bitsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: “Kànikjaneé-nòjen xobi tanga jñò mikii kachà;

kàndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga mìkii kàchihindáyaa.” ³³ J’ii Juan xi kis’iin ba-utizar x̣ita xi mìtsà inchrājín tsakjèn, ṭikoā mìtsà xán kits’ii koā j̄nò bixón-nò: “In̄ima ch’o-là neij̄ t̄jín-là.” ³⁴ Ikjoàn j’iāa xi Ki’ndí-là X̣ita xan-là yijo-nā; ma-na kjeen, ṭikoā ma-na ‘biāa; j̄nò, k’oāá s’ín bixón i’ndeí: “X̣ita chrj̄a’a-né, x̣ita ch’i-né, amigo-là-né j̄nà x̣ita-là x̣itaxá Roma xi s̄ikichj̄tj̄ tsojm̄i k̄o j̄nà xi x̣ita j̄é.” ³⁵ Tanga j̄e kjoachj̄ne-là Nainá, ‘yaá-là nga kixi t̄jín k’ē nga jye bitasòn.

Kó tsò ‘én xi kiichja Jesús k’ē nga jngoò chjoón xi tse j̄é t̄jín-là tsan̄j̄no ndsok̄o

³⁶ Jngoò x̣ita fariseo kiichja-là Jesús nga mejèn-là kokjen-k̄o. K’ē nga jahas’en ni’ya-là j̄é x̣ita fariseo, tsibij̄nat’aà ím̄ixa. ³⁷ Ya naxandá j̄é, t̄jina jngoò chjoón xi tse j̄é t̄jín-là. K’ē nga kiil’nchr̄é nga ya t̄jnat’aà ím̄ixa Jesús, ya ni’ya-là j̄é x̣ita fariseo, ijchòk̄o jngoò ch̄itsín xi t̄jiya-là xk̄ii xi ndaà j̄ne. ³⁸ Yaá tsasij̄nat’aà ij̄ton ndsok̄o Jesús nga tikjindáya. Ikjoàn tsan̄j̄no ndsok̄o Jesús k̄o ndáxk̄on. K’ēé kisix̄j̄no-ne k̄o tsja sk̄o. K̄j̄n k’a kiskine’a ndsok̄o. Ikjoàn kisikaāj̄no xk̄ii xi ndaà j̄ne. ³⁹ J̄é x̣ita fariseo xi kiichja-là Jesús, k’ē nga kij̄tseé kjoā koi, kitsò ij̄īn in̄ima-là: “¿Mé-ne nga mìkii beèxkon-ne yá chjoón-ne xi otis̄ik̄o? Tsà kixi kjoā nga j̄é x̣ita xi chja ngajo-là Nainá, skoexkon-né nga chjoón xi j̄é t̄jín-là.” ⁴⁰ K’ēé kiichja Jesús, kitsò-là:

—Simón, jngoò kjoā k̄oxán-lè.

Simón kitsò:

—Maestro, k̄ot’ín-ná.

⁴¹ Jesús kitsò:

—Jò x̣ita t̄itsaj̄na xi t̄on t̄jen-là ts’e x̣ita xi s̄ikiña t̄on; jngoò xi ‘ò̄n s̄ind̄o t̄jen-là; j̄é xi j̄ngoò ichaté t̄jen-là. ⁴² Ingajò x̣ita koi, tsj̄n-là t̄on xi k̄oij̄chj̄i ngajo-ne. J̄é nei-là t̄on kisij̄chàat’aà-là ingajò. K̄ot’ín-ná, ¿ñá-láá ingajò x̣ita koi xi is̄a ‘ñó matsjakeé j̄é nei-là t̄on?

⁴³ Kiichja Simón kitsò:

—‘An, k’oāá s’ín s̄ik̄tsjeèn, j̄é-la xi is̄a tse t̄on kit̄jen-là.

Jesús kitsò:

—Ndaà kichòsòn-là.

⁴⁴ Jesús kiskoòtsej̄en-j̄no j̄é chjoón, kitsò-là Simón:

—Ch̄itsej̄en-là chjoón j̄é. ‘An, k’ē nga k̄ofahas’èen ni’ya-lè [m̄ikii k̄an̄ikitasò̄n koni s’ín t̄jín k̄jot̄ixoma tsaj̄án]; mìkii k̄ò ‘bīi-ná nandá xi mochjeén-là ndsok̄oaà nga san̄j̄no; tanga chjoón j̄é, ndáxk̄ōn k̄ohon̄j̄no-ne ndsok̄oaà koā tsja sk̄oó k̄as̄ix̄j̄no-ne. ⁴⁵ K’ē nga k̄an̄ihixat’aà-ná mìkii kichine’a-ná tanga chjoón j̄é, k̄on̄i k̄ofahas’èen ni’ya-lè t̄ikine’a ndsok̄oaà.

⁴⁶ ‘Ngaji, mìkii k̄an̄ah̄j̄noi asit̄i skoā, tanga chjoón j̄é, k̄ofah̄j̄no ndsok̄oaà xk̄ii xi ndaà j̄ne. ⁴⁷ K̄oi k’oas’ín xan-lè: Chjoón j̄é, j̄yē k̄achàat’aà yije-là ngats’ī j̄é-là koi kjoā-là nga ‘ñó matsjakeé-na, tanga j̄é x̣ita xi chiba k̄achàat’aà-là j̄é-là, is̄aá chiba matsjakeé-na.

⁴⁸ K’ēé kitsò-là Jesús j̄é chjoón:

—J̄é-lè j̄yē k̄achàat’aà-lè.

⁴⁹ J̄nà x̣ita xi taña t̄itsaj̄nat’aà ím̄ixa kitsò-là x̄ikj̄ín:

—¿Yá x̣ita-né j̄é nga t̄ikoā ma-là s̄j̄chàat’aà-ná j̄é-ná?

⁵⁰ Jesús kitsò j̄ngoò k’a-là j̄é chjoón:

—Koi-né nga mokjeīn-lè j̄t’aà ts’àn nga bit̄jot̄j̄i-ne j̄é-lè; t’ín-là ndaà-ne.

8

Íchjín xi kisichját'aà-la Jesús

¹ K'e nga komà iskan, Jesús, kjin naxandá tsajmeè, kò rancho, nga kiichjaya kò kisika'bí 'én ndaà-la Nainá koni s'in otixoma Nainá. Tjiko xita-la xi tejò ma-ne. ² Tikoaa tjiko i'nga íchjín xi jye kjòndaà-ne ch'in neji-la kò xi k'ejí ch'in. Yaa tjiko María jè xi Magdalena 'mì, xi itoò inima ch'o-la neji itjojin yijo-la; ³ tjiko Juana, chjoón-la Chuza xi síkinda tsojmì-la xitaxá ítòn xi 'mì Herodes; tikoaa tjiko xi 'mì Susana koa kjin-isa íchjín tjiko xi síchját'aà-la mé tsojmì xi tjin-la.

*Kjoa xi mangàsòn ts'e xita xi bitje xojmá**(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)*

⁴ K'e nga jye kòkjin xita xi xkì xi ján naxandá j'i-ne, Jesús, tsibénjímì-la kjoa xi mangàsòn. Kitsò-la:

⁵ —Jngoò xita xi kii kijnjì xojmá. K'e nga tsibíts'ia nga kiskijnjì xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Koa chinchanè xita koa jña nise tsakjèn. ⁶ Ngui k'oa tjin chixòsòn ya ñanda naxi choòn, tanga k'e nga isò xojmá, nitoón kixi nga mikii 'nchì'nde nangui. ⁷ Ngui k'oa tjin chixò ya jjiin na'yá; yaa taña isòkjoò; k'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ Ngui k'oa tjin chixò ñanda nangui ndaa; isò, kjò'nga, koa tsaja-la toò; kitsjaà jngoò sìndo nga jngoò i'jngoò.

Jesús k'e nga jye tsibénjímì kjoa koi, 'nó kiichja, kitsò:

—jNdaa tina'yaa koni xan-nò!

*Mé-ne kjoa xi mangàsòn kisikjeén-ne Jesús**(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)*

⁹ Jña xita xi kota'yat'aà-la Jesús kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa xi mangàsòn xi tsibénjímì-la xita. ¹⁰ Jesús kitsò:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénjímíya kó s'in otixoma Nainá; tanga jña xita xi k'ejí, tà kjoa xi mangàsòn s'énjímì-la, mé-ne nga mikii skoe-ne xi kjoa kixi nas'in skótsejèn, mikii kochiya-la nas'in nchì'nchré.

*Kó tsòya-ne kjoa xi mangàsòn ts'e xita xi bitje xojmá**(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)*

¹¹ 'Jè kjoa xi mangàsòn ts'e xojmá, kii tsòyaa-ne: Jña xojmá, jè 'én-la Nainá. ¹² Jña xojmá xi chixò iya ndiyá, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, i'kjoàn f'i xita neji, faáxin jè 'én jjiin inima-la mé-ne nga mikii kòkjeiín-la koa mikii kitjojin kjo'in inima-la. ¹³ Jña xojmá xi chixòsòn naxi, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, k'e nga tàts'en-la kjoa tsjaà ma-la nga mokjeiín-la, tanga tsjin-la i'ma; tà chibaa nachrjein mokjeiín-la; k'e nga mé kjoa xi sakó-la, nitoón síkjna-ne. ¹⁴ Jña xojmá xi chixò jjiin na'yá, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá; k'e nga jye tjímaya ndiyá-la Nainá, bíts'ia nga síkájno-la yijo-la, ótsji xi kjoa nchínà kò xi kjoa kjòtsja. Jña kjoa koi xi tjin isò'nde bíchjoà-ikòn-la nga mikii makixi nga oja-la toò. ¹⁵ Jña xojmá xi chixò ñanda nangui ndaa, jña ngaya-la xita xi ndaa tjin kò xi kixi tjin inima-la; 'nchré 'én-la Nainá tikoaa bíjin-ikon 'én xi 'nchré; ndaa bincha kixi skanda k'e nga ndaa makjin-ya jña 'én.

*Kjoa xi mangàsòn ts'e ni'in xi síhiseèn**(Marcos 4:21-25)*

¹⁶ 'Tsjin xita xi oká ni'in, i'kjoàn bíjtsa'ma, o xi ya síkijnangui nachan; jngoò ni'in xi ti, sijna 'nga-né; yaa sijnaya candelero mé-ne nga kòhiseèn-la jña xita

xi kjoahas'en ni'ya. ¹⁷ Nímé kjoa tjin xi tji'ma i'ndeji xi mikii kotsejen nga koma iskan; tikoaa tsjin kjoa xi tji'ma i'ndeji xi mikii jcha-la. Ngats'ii kjoa skoexkon yije xita.

¹⁸ T'een kinda kjohitsjeen-nò k'e nga kiná'ya 'én-la Nainá. Ndaa tiná'yaà. Nga jè xi tjin-la kjohitsjeen k'oií isa-la; tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aan-la mé xi k'oas'in síkítsjeen nga tjin-la.

Nea-la Jesús kò 'ndse

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹ Nea-la kò 'ndse kiikon ñánda tjna Jesús. Tanga mikii komá ijchò skanda ñánda tjna nga 'ñó kjin ma-ne xita xi títsajna. ²⁰ Jesús kis'enojmi-la, kitsò-la: —Nea-lè kò jña 'ndsi, ján ndítsiaán títsajna, mejèn xó-la nga skótsejen-lè.

²¹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Xi nea-na kò xi 'ndse xan-la, jña-né xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoá síkitasòn.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxkón

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Jngoò nacherjein, Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la jahas'en jngoò chitso, kitsò Jesús:

—Tíkjaán, kitjajtoaá ján xijngoaà ndáchikon.

Ikjoàn kiì. ²³ Tanga k'e nga kiisondá chitso, Jesús tsohojnafé-né. Ikjoàn kjòts'ia nga j'ii tjoxkón ya jjiin ndáchikon. Jyeé tífahas'en nandá chitso; xkón tjin tsà ya skajiin-ndá. ²⁴ Jña xita-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús; kitsò-la:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Chitso, jye tíkaànguindá! Jyeé-la kiyá.

Jaá-la Jesús; ikjoàn tsohotiko tjoxkón kò ndáchikon, nitoón kisijyò-ne, kjondaaya-ne. ²⁵ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne mikii mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá?

Jña xita-la tà kitsakjòn-né. Tà kjòxkón-la. Kitsò-la xikjín:

—¿Yá xita-ne jè nga chja-la tjo kò nandá koá síkitasòn-la?

Xita Gadara xi kjin inima ch'o-la neij tjiin inima-la

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Ikjoàn ijchò ya nangui-la xita Gadareno xi kijna xijngoaà ndáchikon ts'e Galilea. ²⁷ K'e nga itjojen chitso, Jesús, ijchò kasit'aà jngoò-la xita x'in xi ya i'nde-la naxandá Gadara. 'Ñó kjòtseé tjiin yijo-la inima ch'o-la neij; mitsá nikje ókja, koa mì ni'ya tjin-la; yaá xó bijnaya ngajo-la mik'en. ²⁸ Xita jè, k'e nga kijtseé Jesús, 'ñó kiskindáyat'aà-la koá tsasèn-xkó'nchit'aà-la; ikjoàn 'ñó kiichja, kitsò:

—Jesús, ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè xi 'ñó 'nga tjna, ¿mé xi mejèn-lè kò 'an? ¡Bitsi'ba-lè, kì yatoòn-ná!

²⁹ Koí óktsò-ne, nga jè Jesús, jyeé kos'in tsatixoma-la jè inima ch'o-la neij nga katitjojiin yijo-la xita jè. Jyeé kjòtseé kos'in tjiin yijo-la nga biyaaxín; nas'in na'ñó kichá cadena sit'aà'ñó ndsokò kò tsja, chíkojáa-la nga otejtso, ikjoàn fiko jè inima ch'o-la neij ya nangui kixi ñánda tsjin xita. ³⁰ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Xita jè kitsò:

—Legión 'mì-na.

Koí kò 'mì-ne nga 'ñó kjin inima ch'o-la neij tjiin yijo-la. ³¹ Jña inima ch'o-la neij tsibítsi'ba-la Jesús nga mì yaá sijikatsjoya nitjan-la neij ñánda tjin kjo'in.

³² Ya it'aà nindoò, 'ñó kjin ma chinga xi nchikjèn-jno jjiin ijña. Jña inima

ch'o-la neíí, tsibítsi'ba-la Jesús nga tsjá'nde-la nga ya kjoahas'en-jiin yijo-la chinga. Jesús, kitsjaa'nde-la. ³³ Jñā inima ch'o-la neíí, nga jye itjojiin yijo-la xita jē, iḱjoaṇ jahas'en-jiin yijo-la jñā chinga. Iḱjoaṇ jñā chinga tsatḱjájen-jno ya naxi skanda jiin nandá; yaá k'en-jiin nandá ngats'ì jñā chinga.

³⁴ Jñā xita xi nchikondà chinga, k'e nga kijtsee kjoa xi komà, tsangachikon nga kisik'i nchrē naxandà kóhokji ñānda rancho. ³⁵ Jñā xita naxandà, k'e nga kii'nchrē, itjo katsejēn jñā kjoa xi komà. Kii ñānda tjina Jesús. Tjkoa ya tjnat'aà ndsoko Jesús jē xita xi jye itjojiin-ne yijo-la jñā inima ch'o-la neíí. Jyēé íkja-ne nikje-la, tjkoaá jyēé ndaà tjín-ne kjohútsjeēn-la. Jñā xita k'e nga kijtseeḱkon, tà kitsakjōn-la. ³⁶ Jñā xita xi kijtsee kjoa koi, tsibénomí-la xíkjin kó s'ín komà nga kjōndaà-ne jē xita xi inima ch'o-la neíí kisijjin yijo-la. ³⁷ Ngats'ì xita xi túsajna ya nangui-la xita Gadareno, kóhokji ingoò itjandii, tsibítsi'ba-la Jesús nga kàtjine, koi kjoa-la nga 'ñó kitsakjōn xita koi. Jesús jahas'en-ne chitso, iḱjoaṇ kii-ne. ³⁸ Jē xita xi jye itjokàjiin-ne yijo-la inima ch'o-la neíí tsibítsi'ba-la Jesús nga mejēn-la nga ya kojmeiik; tanga jē Jesús kitsjaà-la okixi nga kàtjina; kitsò-la:

³⁹ —T'in-ne ni'ya-lè, tēnojmi yije-la xita nga 'ñó tse kjoa kàsiko-lè Nainá.

Xita jē, kii-ne; iḱjoaṇ tsibíts'ia nga tsibénomí, kisihingasōn 'én kóhokji naxandà jē nga 'ñó tse kjoa kisiko Jesús xi it'aà ts'e.

*Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà itjòn nikje-la Jesús
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)*

⁴⁰ K'e nga jye j'ii ingoò k'a-ne Jesús ján xijngoaà ndáchikon, kjòtsjaà-la jñā xita xi kjin ma-ne, koi kjoa-la nga ngats'ì, nchikoña-la. ⁴¹ J'iikon ingoò xita sko-la xi ts'e ni'ya ingo sinagoga xi 'mì Jairo; tsasēn-xkó'nchit'aà ndsoko Jesús, tsibítsi'ba-la nga mejēn-la kjiiko ni'ya-la. ⁴² Koi xá j'iikjaà-ne nga jye tibiyaà ndi tsòti-la xi tajngoò ma-ne xi tejò nó tjín-la.

Jesús, k'e nga tifi, jñā xita nga kjin ma-ne, chiba-la tsohó'nchò'ñó-né. ⁴³ Ya tsóhójin ingoò chjoón xi jye kjò tejò nó tjín-la ch'in jni. Jye kjò tse ton kò tsojmi xi tjín-la kisikjeheya xi kjoa ts'e chjineḱkii; mikiì mandaà-ne nita yá xi síxkii-la. ⁴⁴ Chjoón jē, kii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton its'in nga kitsobà'ñó itjòn nikje-la, koa jē jni xi tixixteēn-la, nitoón kisijyo-ne. ⁴⁵ K'eé kiskōnangui Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi kàtsobà-na?

Ngats'ì xita kitsò:

—Mitsà yá-jēn.

K'eé kitsò Pedro kò xita xi i'nga:

—Maestro, jñā xita nga kjin ma-ne fāhitjen-lè koa ó'nchò'ñó-lè, ngaji si-né:

“¿Yá-né xi kàtsobà-na?”

⁴⁶ Jesús kitsò ingoò k'a:

—Tjín xi kàtsobà-na; kàbeéyáa-na nga kòbitjojin nga 'ñó yijo-na.

⁴⁷ Jē chjoón, k'e nga kijtsee nga mikiì koma kójna'ma nga ki'yat'in-la, chiba-la tihotsé yijo-la nga tsasēn-xkó'nchit'aà-la Jesús. Tsibénomí-la nga nguixkon ngats'ì xita naxandà mé kjoa-ne nga nikje-la Jesús kitsobà-ne, koa kó s'ín nga nitoon kjōndaà-ne ch'in-la. ⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Ndi nea, koi-né nga mokjeiūn-lè it'aà ts'an nga kōmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne.

⁴⁹ Táko tik'eé tichja-isa Jesús nga j'ii ingoò xita xi ts'e xita itjòn xi inchrobà-ne ni'ya-la nga kitsò:

—Ndi tsòti-lè jyēé k'en; kì tjì kii niji-la Maestro.

⁵⁰ K'e nga kiì'nchré Jesús kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeiín-lè, jè ndí tsòti-lè kondaá-ne.

⁵¹ K'e nga jahas'en ni'ya, Jesús, mìkiì kitsjaà'nde-là x̣ita xi k'ejíí nga jahas'en-ko, tà jè Pedro, Jacobo, Juan, kò na'èn-là kò nea-là ndí tsòti. ⁵² Ngats'ii x̣ita xi ṭitsajna, nchikjindáya-né koa nchisikájno-né xi j̣t'aa ts'e ndí tsòti. Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì chihindáya-jèn; mìtsà kòbiyaa ndí tsòti, tà kjinafè-né.

⁵³ J̣nà x̣ita xi ṭitsajna tà tsijnòkèè Jesús nga ṭjiín-là nga jyeé k'en. ⁵⁴ Tanga Jesús kiskoé tsja ndí tsòti; 'ñó kiìchja-là kitsò-là:

—Tsòti, ṭitṣiṭjiín!

⁵⁵ J'ii ìjngoo k'a-ne iṇima-là; ikjoàn n̄toón tsaṣiṭjen; Jesús kitsjaà okixi nga tsjá-là xi sḳine. ⁵⁶ J̣nà x̣ita jchínga-là, tà kjòxkón-là; tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì yá x̣ita xi bènoj̣mí-là jè kjoa xi kòma.

9

K'e nga jè Jesús kitsjaà-là xá x̣ita-là xi tejò ma-ne

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

¹ Jesús kiìchja-là x̣ita-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; kitsjaà-là nga'ñó kò kjotíxoma nga kochrejiín yije iṇima ch'o-là neíí xi ṭjiín yijo-là x̣ita; ṭikoa koma-là ṣiindaà-ne x̣ita xi ch'in xk'én ṭjín-là. ² Kisikasén nga kichjaya kó s'in otíxoma Nainá, ṭikoa ṣiindaà-ne x̣ita xi ch'in ṭjín-là. ³ Kitsò-là:

—Nimé xi ch'aa xi ts'e ndiyá; ḳi yá garrote ch'aa; ḳi na'yaá ch'aa; ḳi inchrajín ch'aa; ḳi toón ch'aa; ṭikoa ḳi jò nachro ch'aa. ⁴ N̄ita ñánda ni'ya nga ḳijchoò, yaá ṭitsajna, skanda k'e ḳiṭjoo-nò. ⁵ Tsà jngoo naxandá ñánda ḳijchoò, tsà mìkiì skoétjò-nò, ṭiṭjójnoò, ṭitsajneè chijo-là ndsokoò nga kàteè kjoa koi koni jngoo seña, nga j̣nò, mì ṭi ḳiì ṣis'in-là; ḳjò'íin s'e-là nga mìkiì mokjeiín-là.

⁶ Itjo x̣ita koi, xḳi xi ján naxandá ḳiì; kisika'bí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; ṭikoaá kisindaà-ne x̣ita xi ch'in ṭjín-là nga ḳijjindá naxandá.

K'e nga k'en Juan xi kis'íin bautizar x̣ita

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

⁷ Jè x̣itaxá iṭjòn xi 'mì Herodes, k'e nga kiì'nchré ngats'ii kjoa xi ṭis'ín Jesús, mìkiì beè kó s'in ṣiiḳitsjèen, nga ṭjín i'nga x̣ita xi tsò: “Juan, jyeé jaáya-là.” ⁸ X̣ita xi i'nga tsò: “Jè Elías xi tsatsején ìjngoo k'a-ne.” Ṭikoaá x̣ita xi k'ejíí tsò: “Jaáya jngoo-là x̣ita jchínga xi kiìchja ngajo-là Nainá.” ⁹ Kitsò Herodes:

—'An sobà tsibixá-là x̣ita xi kisik'en Juan nga tsatesin. ¿Yá x̣ita-ne jè xi ḳos'ín ṭis'ín kjoa xi 'nchrè?

K'oaá ma-ne nga mejèn-là skoexkon Jesús.

K'e nga 'òn j̣m̄i x̣ita kisikjèn Jesús

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ K'e nga j'ii ìjngoo k'a-ne j̣nà x̣ita xi tsibíxáya-là Jesús, tsibénj̣m̄i ngats'ii kjoa xi kis'ín. Jesús, k'ee ḳiìḳo jngoo i'nde ts'e naxandá Betsaida ñánda tsjìn x̣ita. ¹¹ J̣nà x̣ita, k'e nga kiì'nchré nga jye ḳiì Jesús, ḳiìṭjingui-là; k'e nga ijchòṭjingui-là, Jesús, kiṣis'in-là, tsohóko, tsibénj̣m̄i-là kó s'in otíxoma Nainá, ṭikoa kisindaà-ne x̣ita xi mochjeén-là nga kondaà-ne.

¹² K'e nga jye tímahixòn, j̣nà x̣ita-là xi tejò ma-ne, ijchò kinchat'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Kot'in-là ngats'ìi x̱iṯa kàtjì-ne mé-ne nga kàtasikjáya yá naxandá chrañat'aà kò rancho ñánda sakò-là xi skine. I ì'nde ñánda titsajnaá, it'aà xin-né, nímé ṯjín.

¹³ Jesús kitsò-là:

—Tjii-là jñò xi kòkjen x̱iṯa koi.

Jñà x̱iṯa-là kitsò:

—Nímé ṯjín-najen, tà 'òn ma inchrájin-najen koa jò ma ṯin, tà jè-la tsà konguí kindaa-lajen xi kòkjen ngats'ìi x̱iṯa koi.

¹⁴ Maá-là tsà 'òn jmiì xi nguì x̱iṯa x'in.

Jesús kitsò-là x̱iṯa xi kota'yat'aà-là:

—Tikitsajnajtión, icháte icháte tikitsajna-nò.

¹⁵ K'oaá s'in kisikitsajna kóhotjín. ¹⁶ Jesús, kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne kò jñà ṯin xi jò ma-ne; ìkjoàn kiskoòtsejèn ngajmii; kitsjaà-là kjondaá Nainá; ìkjoàn kisikxoaya inchrájin, k'eé kitsjaà-là jñà x̱iṯa xi kota'yat'aà-là nga kisika'bi-là jñà x̱iṯa xi ḵjìn ma-ne. ¹⁷ Tsakjèn yije kóhotjín x̱iṯa, kó nga kjòskii; k'eé tsibíxkò-ne jñà xi tsiningui-ne; nguì tejò ṉisjyá komá.

Kós'in kùichja Pedro nga jè Jesús xi Cristo

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Jngoò k'a k'e nga ṯjnat'aàxin Jesús nga ṯichjat'aà-là Nainá, yá titsajnako x̱iṯa xi kota'yat'aà-là. Jesús kiskònangui, kitsò-là:

—¿Kó tsò x̱iṯa, yá-ná 'an?

¹⁹ Jñà x̱iṯa-là kitsò:

—Tjín xi tsò: jè Juan xi kis'iin bautizar x̱iṯa, ṯikoaá ṯjín xi tsò: jè Elías, koa ṯjín i'nga xi tsò: jaáya-là jngoò-là x̱iṯa xi chinchima kjòtseé xi kùichja ngajo-là Nainá.

²⁰ Jesús kiskònangui-là kitsò-là:

—Jñò, kó bixón. ¿Yá-ná 'an?

K'eé kùichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo xi xó kisikasén-lè Nainá.

K'oaá s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-là

(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

²¹ Tanga Jesús 'nó tsibít'in-là nga mì yá x̱iṯa xi ḵeènojmi-là kjoa koi.

²² Kitsò-là:

—An xi Ki'ndí-là X̱iṯa xan-là yijo-na, tseé kjo'in siikjiaán; kochrje-nguì-na jñà x̱iṯa jchínga, kò x̱iṯa skò-là nò'miì kò x̱iṯa xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga ḵijchò jàn nachrjein kjoáya-na.

²³ Xi komá iskan kitsò-là kóhotjín:

—Tsà yá xi mejèn-là nga x̱iṯa ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-là yijo-là; koni jngoò x̱iṯa xi 'yajen krò-là, nachrjein inchiòn kàtijnandaá nga siikjeiìn kjo'in xi kjoa ts'an; ndaa kàtjit'aà-na. ²⁴ Nga ṉiṯa yá x̱iṯa xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga nímé kjo'in sakò-là, tà saá siikjija-né kò kjo'in ḵijnajìin; tanga jè xi ṯijnandaá nga tsjá yijo-là xi kjoa ts'an, jè-né xi ḵitjokàjìin kjo'in nga it'aà ts'an ndaa ḵjna. ²⁵ ¿Mé xi siikijne jngoò x̱iṯa nas'in tjoé yije-là isò'nde tsà chija inima-là koa siikits'ón yijo-là? Nímé. ²⁶ Tsà ṯjín i'nga x̱iṯa xi kosobà-là it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na, ṯikoaá 'an xi Ki'ndí-là X̱iṯa xan-là yijo-na, kosobà-na k'e nga ḵitjojen ìjngoò k'a nga skoe x̱iṯa kjoajeya-na, skoe kjoajeya-là Na'èn-na ṯikoa skoe kjoajeya-là ts'e àkjalè tsjeé-là Nainá. ²⁷ Xi okixi, k'oaá xán-nò, ijndé titsajnajìin i'nga x̱iṯa xi mìkii ḵiyá skanda k'e nga skoe kó s'in otixoma Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús jahatjìya í'ńó isén-là kóhokji yijo-là
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Tjín-là tsà kó jìin nàchrèin nga tsibénòjmí 'én koi, Jesús, kiimijìn-jno ingòò nindoò nga kiichjat'aà-là Nainá. Kìikò Pedro, Juan kò Jacobo. ²⁹ K'e nga tìchjat'aà-là Nainá, Jesús, jahatjìya í'ńó isén-là; jè níkjè-là 'ńó kòchroba; tsí ote tsatsejèn. ³⁰ Jò xìtá x'ìn tsatsejèn xi nchijoókjoò Jesús, jè Moisés kò Elías. ³¹ Xìtá koi, tsí ote choòn kjoajeya-là nga ingòò itjandii ńánda jncha. Nchijoóya-ne nga jè Jesús, jye tifi síkitasòn kjoa ján Jerusalén nga yá kiyá. ³² Jè Pedro kò xìtá xíkjín, tsí 'ńó nijná-là, tanga k'e nga jye kitjaàxìn-là nijná kijtseèkxon kjoajeya-là Jesús kò jñà xìtá xi jò ma-ne xi tìtsajnakò. ³³ K'e nga jye chinchat'aà xìn-là Jesús xìtá koi, jè Pedro kitsò:

—Maestro, ndaa tjin nga i tìtsajnaá. Kíndaá jàn ni'ya xkójndà, ingòò tsiji, ingòò ts'e Moisés, jè xi jingòò ts'e Elías.

Jè Pedro tà k'oaá kitsò, mì tì kii beè-ne kó s'ín kichja. ³⁴ Tìk'e-né nga tìchja Pedro, j'ii ingòò 'nguién-là ifi xi tsibí'ma xìtá koi. K'e nga jahas'en-jìin ifi, tà kitsakjòn-né. ³⁵ Yá jìiìn ifi kina'yà ingòò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi k'ndí-na xi 'ńó matsjake, jè tìná'ya-là.

³⁶ K'e nga jye kina'yà-là 'én koi tà jè tajngòò sijná-lsa Jesús. Nàchrèin koi jñà xìtá-là jyò tsibìtsajna, nìmé 'én xi kiichja, mìtsà yá xìtá tsibénòjmí-là kjoa xi kijtseè.

K'e nga jè Jesús kisindaà ingòò-ne ti xi inìma ch'o-là neíj tjiìn inìma-là
(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

³⁷ Xi komà inchijòn, k'e nga itjojen-jno-ne nindoò, 'ńó kjiìn xìtá kisatìikjoò. ³⁸ K'ée ingòò xìtá xi yá tijnajìin-là xìtá kjiìn, 'ńó kiichja, kitsò-là Jesús:

—Maestro, tìbitsi'bà-lè nga chitsejèn-là k'ndí-na xi tà jè tajngòò-ne. ³⁹ Ingòò inìma ch'o-là neíj tsobà'ńó; tà nìtoón kjindáya, ikjoàn 'ńó sikatsé yijo-là; ochrje ndáxó tso'ba; tse kjo'in tsjá-là, mìkii xátì tsjeiìn. ⁴⁰ Kàbitsi'bà-là jñà xìtá xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjìin inìma ch'o xi tjiìn yijo-là, tanga mìkii kòma-là.

⁴¹ K'ée kiichja Jesús kitsò:

—Jñò, xìtá xi mìkii mokjeiìn-nò it'aà ts'an, xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nàchrèin kótijnakò-nò koa ska-na kjoa-nò? Nchrohókojii k'ndí-lè jìndé.

⁴² K'e nga tìnchrobá chraña jè tì, jè inìma ch'o-là neíj, tsajndoòt'aà nangui, ikjoàn kisikatsé yijo-là; tanga jè Jesús, tsohótiko jè inìma ch'o-là neíj; ikjoàn kisindaà-ne jè tì; kisingatsja-ne na'èn-là. ⁴³ Ngats'ii xìtá tà kjoàkòn-là jè kjoajeya-là Nainá.

K'oaá s'ín tsibénòjmí Jesús kjoa biyaa-là xi ma-ne jò k'a
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Ngats'ii kjoa xi kis'iiìn Jesús, tìkooá tà kjoàkòn-là ngats'ii xìtá. Jesús kitsò-là jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là:

⁴⁴ —Ndaa tìná'yaà jñà 'én koi; kì nìchàajìin-jèn: 'An xi K'ndí-là Xìtá xan-là yijo-na yáa sùngatsja-na xìtá nguixkòn xìtaxá.

⁴⁵ Jñà xìtá-là mìkii kòchìya-là jè 'én xi kòs'ín kitsò-là. Nainá tsibí'ma-né nga mìkii kjoahas'en-jìin-là; tà kitsakjòn-né, mìkii kiskònangui-là Jesús kó tsòya-ne 'én xi tsibénòjmí-là.

Yá xìtá xíkjín xi kijná itjòn
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Xità xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsibíts'ia nga tsajoóya-ne yá xità xíkjin xi kína ítjòn. ⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtsee koni s'in nchisíktsjeèn, kiskoé jngòò ndí ti, kisikjínat'aà-là yijo-là, ⁴⁸ kitsò-là:

—Njta yá-ne xi ít'aà ts'an skoétjò jngòò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; jè xi skoétjò-na, tikoáá skoétjò-né jè xi kisikasén-na. Koi kjoa-là, jè xi isa nangui tjina xi ya tjinajin-nò, jè-né xi isa tjina ítjòn.

Yá xi kondra-là Cristo kò yá xi xità ts'e

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Juan kitsò:

—Maestro, ki'ya jngòò-jen xità xi kò 'ín-lè ochrjekàjin inima ch'o-là neí xi tjijin yijo-là xità; mikii kits'ii'nde-lajen nga mitsà xità tsaján xi jña fit'aà-ná.

⁵⁰ Jesús kitsò-là:

—Ki bichakjáya-là. Jè xi mitsà kondra tsaján, xità tsaján-ná.

K'e nga jè Jesús tsohótiko Jacobo kò Juan

⁵¹ K'e nga jye kjöchraña nàchrjein nga kjoì jngòò k'a-ne Jesús ján ngajmii, 'nó tsi'bee-là ikon nga kii ján Jerusalén. ⁵² Kisikasén ítjòn i'nga xità-là jngòò naxandá jtabá ján nangui Samaria. Kii kátsji'nde ñánda sijkjáya. ⁵³ Jña xità Samaria mikii kitsjaá'nde-là nga jyeé tjijin-là nga ján nchifi Jerusalén. ⁵⁴ Xità xi kota'yàt'aà-là Jesús, Jacobo kò Juan, k'e nga kijtsee nga mikii kitsjaá'nde-là kitsò:

—Na'èn, za mejèn-lè nga k'oa kixón-jen nga kàtjanchrobá-jen ni'ín xi ts'e ngajmii nga kàtjehesòn xità koi koni s'in kis'iin Elías?

⁵⁵ Tanga jè Jesús kisikátji'a, tsohótiko. Kitsò-là:

—Jñò, mikii tjijin-nò yá ts'e inima xi kàtsjá-nò kjohítsjeèn jè. ⁵⁶ An xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, mitsà koi xá j'i-na nga kàtachija inima-là xità; jè-né nga kàtitiokàjin kjo'ín.

Ikjoàn xin naxandá kii.

Jè xi mejèn-là nga kjitjingui-là Jesús

(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ K'e nga nchifiya ndiyá, jngòò xità kitsò-là:

—Na'èn, kjitjingui-lè njta ñánda-ne nga k'oin.

⁵⁸ Jesús kitsò-là:

—Jña njinda, tjín-là nguijo ñánda oyijò; tikoáá jña nise tjín-là tjé; tanga 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, tsjin-na j'nde ñánda sijkjáya.

⁵⁹ Jesús kitsò jngòò-là xità:

—Nchrobátjingui-ná.

Jè xità xi oki'mi-là kitsò:

—Na'èn, tjii'nde-ná nga ítjòn kjián kihijñaà na'èn-na.

⁶⁰ Jesús kitsò-là:

—Jña mik'en kàtihijin mik'en-là; ngaji t'in, tika'bí 'én kó s'in otíxoma Nainá.

⁶¹ Jngòò xità xi k'oa ti kitsò:

—Kjítjingui-lè ngaji Na'èn, tanga tjii'nde-ná nga kjián síhixat'aà ítjoàn jña xità xi títajna ni'ya-na.

⁶² Jesús kitsò-là:

—Nijngòò xità xi ítjòn ít's'in tìkotsejèn-ne koma sikitason xá-là Nainá nga jè tìhotíxoma. K'oaá ngaya-là tsà jngòò xità xi tísikon nchraja, tsà ítjòn ít's'in tìkotsejèn-ne, mikii koma sijká.

10

Xá xi kits'ù-là xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne

¹ K'e nga jye komà kjoa koi, Na'èn-ná Jesús kitsjaà-là xá ngui jàn-kaàn kò te xita xi kj'eí. Jò jò kisikasén itòn nga kjiindà naxandá kò i'nde ñánda nga isa iskan kjoí jè.

² Kitsò-là:

—Xi okixi, 'ñó tse xá tjín xi it'aà ts'e 'Èn-là Nainá koni s'ín ma k'e nga kjín tsojmì majchá, tanga jña xita ch'i'nda xi síxá, chiba ma-ne. Títisi'ba-là jè Nei-là xá, kàtasikasén-isa xita ch'i'nda xi kojìxkó tsojmì koi. ³ Tanguio; 'aán siikasén-nò koni orrè ki'ndí yá jjiin-là cho tsején. ⁴ Kì chijtsa tòn ch'aà, kì naxá na'yáa ch'aà, nì xoxté tsjayaà; tìkoáà mikiì yá xita xi nihixat'aà yá jya ndiyá. ⁵ Nita ñánda ni'ya nga kitjás'een, itòn k'oa tixón: “Nchán kàtas'e ni'ya jè.” ⁶ Ni'ya jè, tsà tjín xita xi ok'ín-là nga s'e-là kjoa'nchán, kitasòn-né; tsà majín, mikiì kitasòn. ⁷ Titsajna yá ni'ya ñánda kitjás'een; kì xkì xi ján ni'ya onguio; chineé, t'igo mé tsojmì xi tsjá-nò. Jè xita xi síxá mochjeén-né nga k'oi-là ch'i-là. ⁸ K'e nga kijchoò jngoò naxandá ñánda tsjá'nde-nò, chineé mé tsojmì xi tsjá-nò. ⁹ Tsà tjín xita xi xk'én, tindaà-nò; koatín-là: “Jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'ín otíxoma Nainá.” ¹⁰ Tsà jngoò naxandá ñánda kijchoò, tsà mikiì tsjá'nde-nò, titjayaà ndiyá, koatín-là: ¹¹ “Skanda jè chijo-là naxandá-nò xi kàtsobà'ño ndsokoò-jen, kitsajneè-nòjen koni jngoò seña nga mì tì kii sis'in-nòjen. Tanga kàtasijiin-nò nga jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'ín otíxoma Nainá.” ¹² K'oaá xán-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-là jè nachrjein k'e nga sindaàjiin-là xita, mì k'oaá-ne koni jña xita ts'e naxandá Sodoma.

Mé kjo'in xi tjoé-là naxandá xi mikiì sikjahatjiya kjohitsjeèn-là kjoa ts'e jé-là (Mateo 11:20-24)

¹³ 'Iima xó-nò jño, xita naxandá Corazín! Iima xó-nò jño, xita naxandá Betsaida! Tsà yá-làne naxandá Tiro kò Sidón nga k'oa'sín kis'iaàn kjojkón xi ndaà tjín xi komà yá jjiin naxandá tsajón, tsà jña xita Tiro kò Sidón kijtseè, jyeé-là nikje naxá íkja kò chijo ni'ín títisajiin koni seña nga jye kisikájno jé-là nga mì tì jé ótsji-ne. ¹⁴ Tanga jè nachrjein nga sindaàjiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jña xita naxandá Tiro kò Sidón. ¹⁵ Jño xi xita naxandá Capernaum tsajón, ça k'oaá s'ín mokjeiín-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmii? Majín, yáá kitsajnajñoò i'nde ñánda tjín kjo'in.

¹⁶ Jè xi 'nchré-nò, 'aán xi 'nchré-na; jè xi kochrjengui-nò, 'aán xi ochrjen-gui-na; jè xi kochrjengui-na, jè ochrjengui xi kisikasén-na.

Mé-ne kjòtsja-là jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne

¹⁷ J'i-ne jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne. 'Ñó tsja tjín-là, kitsò:

—Na'èn, xi it'aà tsiji, skanda jña inima ch'o-là neíí síkitasòn-najen.

¹⁸ Jesús kitsò-là:

—Kixii kjoa, kijtseè-ná jè xita neíí koni kji ni'ín ch'oon kji nga kiskaàngui it'aà ngajmii. ¹⁹ An, jyeé kitsjaà-nò kjotíxoma kò nga'ño nga koma kìnchanè yè kò cho na'yá, nga sikijneè-là ngats'ù nga'ño-là xita neíí xi kondrà tsajón; nímé xi ch'o siko-nò. ²⁰ Tanga kì matsja-nò nga jè inima ch'o-là xita neíí síkitasòn-nò; jè xi kàtsajna-nò nga jye tjín-nò i'nde ján ngajmii nga jyeé yá tít'aà 'ín-nò.

Mé kjoa-ne nga jè Jesús kitsjaà-là kjondaà Na'èn-là it'aà ts'e xita-là
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Tije-ne hora, Jesús, tsjaà komà-là xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-là Nainá; kitsò:

—Na'èn, xi tsiji ngajmii kò tsiji isò'nde, tsjaà-lè kjondaà nga jñà kjoa koi tsibi'ma-là jñà xita xi tjin-là kjoachjine kò xi 'nó tjin-là kjohitsjeèn nga jñà tsakoò-là xi taxkì ndi xita ima kjoa. Jon, Na'èn, nga k'oaá s'in kjomejèn-lè.

²² 'Ngats'iì kjoa ts'e kjotixoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-là ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoáá mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-là beèxkon, kò jè Ki'ndí-là kokò-là jñà xita xi jè mejèn-là nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma.

²³ Jesús kiskáfaya'a xita xi kota'yat'aà-là, tà jñà kiichjat'aà xìn-là, kitsò-là:

—Mé tà ndaa-là jñà xita xi xkon nchibeè-ne koni s'in titsa'yaà jñò. ²⁴ K'oaá xán-nò, kjin xita xi kiichja ngajo-là Nainá, tikoá kjin xitaxá itjòn xi kjomejèn-là nga skoe jè kjoa xi jñò titsa'yaà, tanga mikii kijtseè; tikoáá kjòmejèn-là nga kji'nchré jè xi titsana'ya, tanga mikii kii'nchré.

Xita samaritano xi ndaa xita

²⁵ Jngoò xita chjine xojon ts'e kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kiikon Jesús nga mejèn-là skónachan-là, kitsò:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga kijnakon inima-na nita mé nachrjein-ne?

²⁶ Jesús kitsò-là:

—¿Mé xi tjit'aà jè xojon ts'e kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés? ¿Kó tsò xi bixkejijn?

²⁷ Jè xita chjine xojon kitsò:

—“Titsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-là nga kò inima-lè, kò nga'nó-lè, kò kjohitsjeèn-lè; koá tìs'in titsjachi xita xinguii koni tsà tì yijo tsiji-ne.”

²⁸ Jesús kitsò-là:

—Ndaà kànokjòl. Tsà k'oas'in s'iin, kijnakon-né.

²⁹ Jè xita chjine xojon mejèn-là nga ndaa sijkína yijo-là 'én xi kiskònangui; ijngoò k'a kiskònangui-là Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi xita xinguiia?

³⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xita tífijen ján ndiyá Jerusalén skanda Jericó. Yá iya ndiyá tsibíchoà-là xita chijé. Tsafaá'an tsojmì-là kò nikje-là. 'Nó kisiki'on. Ikjoàn yaá kiskájna k'en ya iya ndiyá. ³¹ Tije-ne ndiyá, k'e chiba-là jahajen jngoò nò'mii, tanga k'e nga kijtseèxkon nga ya kjinaya ndiyá xita xi kitsi'on, tà jahat'aà xìn-là. ³² Tik'eé-ne ja jngoò xita levita [xi iya ingo síxá] k'oaá tì kisi'in k'e nga kijtseèxkon xita jè nga kjinaya ndiyá; tikoáá tà jahat'aà xìn-là.

³³ Tanga k'e nga ijchò jngoò xita Samaria [xi xita kondra-là xita judío] nga koá tìs'in tifi ndiyá jè, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimateè-né. ³⁴ Kii kasit'aà chraña-là. Kisixkii-là; kisiikaajino asiti kò xán ñánda kitii-là. Ikjoàn tsibíjtéjijn; kiskíjnasòn-là kohòyo-là; kiiko jngoò nì'ya ñánda nga ma nikjáyaá. Jè kisikinda.

³⁵ Xi komà inchijòn k'e nga jye tifi-ne jè xita Samaria, tsibíchjì-là nei-là nì'ya, kitsjaà-là tòn koni tjin chjì-là chì'nda xi jò nachrjein; kitsò-là: “Tikinda-ná xita jè. K'e nga kjoì jngoò k'a-na kichjiá tsà isa tse sijkje.” ³⁶ Ngaji, ¿kó sí? Ingajàn xita koi, ¿yá-né xi xikjín jè xita xi kisiki'on chijé?

³⁷ Jè xita chjine xojon kitsò:

—Jè xi xikjín, jè xita xi kjòhimateè.

Jesús kitsò-là:

—Ngaji, k'oaa tìs'ín t'jìn.

K'e nga jè Jesús tsibijna ni'ya-là María kò Marta

³⁸ Jesús k'e nga tìjmaya-isa iya ndiyá, ijchò jngoò ndí naxandá jtobá ñánda tìjna ni'ya-là chjoón xi 'mì Marta. Yaa kitsjaà'nde-là nga tsibijna. ³⁹ Jè Marta tìjna jngoò-isa chjoón ndichja xi 'mì María. Jè María tsibijnat'aà ndsoko Jesús nga kù'nchré-là 'én xi tíbénjmi. ⁴⁰ Tanga jè Marta, 'ño tísikájno xá xi tìjn-là. Kù kasit'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Na'én, za mì makájno-lè nga jè xinguiáa tajngoò síkíjna-na nga s'iaàn xá? Kot'ín-là kátasíhjât'aà-na.

⁴¹ Jesús kiichja kitsò-là:

—Marta, Marta, tsí ndaà níkájnoi, tsí ndaà binè-là xá yijo-lè. ⁴² Tà jngoò kjoa xi 'ño mochjeén. Jè María ndaà tìjn xi kòfaájìn; niyá xi kjoaáxin-là kjoa jè.

11

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e nga bìtsi'baá

(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

¹ Jngoò k'a, Jesús tìjna jngoò j'nde ñánda tíchjat'aà-là Nainá; k'e nga jye kiichjat'aà-là, jngoò xita xi kota'yàt'aà-là kitsò-là:

—Na'én, takóya-nájen kó s'ín kìnókjoat'aà-lajen Nainá koni s'ín kis'iin Juan nga tsakóya-là xita xi kota'yàt'aà-là.

² Jesús kitsò-là:

—K'e nga kìnókjoat'aà-là, k'oaa s'ín tixón:

Na'én xi tìjni ngajmì, kàtayaxkón-là kjoajeya-lè nga tsjeè tìjni.

Kàtjanchrobá kjotixoma-lè.

K'oas'ín kàtama jì it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma, koni s'ín ma ján ngajmì.

³ Tjil kjit'aà-nájen ñño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchjòn.

⁴ Tjichàat'aà-nájen jé-nájen koni s'ín njichàat'aà-lajen ngats'iì xita xi ch'o síko-najen.

Kì kù bìi'ndi yá xi mejèn-là nga kot'aà-najen nga kìnchátsji jé-jen.

⁵ Jesús kitsò-isa-là:

—Jño, tsà tìjn jngoò-nò amigo, tsà osen nìtjen onguíchoòn, tsà k'oín-là: “Amigo, tìkña jàn-ná inchrajín-lè, ⁶ jngoò amigo-na kòf'iikon-na koa tsjin-na mé xi tsjaà-là.” ⁷ Tsà jè amigo xi tìjna inga ni'ya, tsà kitsò: “Kì 'an nìjti-ná. Jè xotjoa ni'ya jyeé tíchjoajtò. Jña ndí ixti-na kò 'an jyeé kinikjáya-jen. Mikì koma kósitjen nga tsjaà-lè tsojmì xi mochjeén-lè.” ⁸ K'oaa xán-nò, nas'ín majin-là nga ositjen nga amigo tsajòn, tsà 'ño sísì-là, chaán kósitjen. Tsja yije mé xi mejèn-nò.

⁹ K'oaa xán-nò: Tjé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tìnchátsjioò Nainá, sakó-nò; tìnókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skíx'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ¹⁰ Ngats'iì xita xi síjé, tjoé-là, jè xi ótsji, sakò-là kò jè xi chjat'aà-là Nainá, tjàx'a'nde-là koni jngoò xotjoa.

¹¹ Jño xi na'én 'mì-nò, tsà inchrajín sijné-nò ixti-nò, za ndajoó k'oi-là? Majin. Koa tsà tìn sijné-nò, za yeé k'oi-là? Majin. ¹² Tsà chjoó sijné-nò, za cho na'ya k'oi-là? Majin. ¹³ Jño, nas'ín xita xi ch'o 'nè, ma-nò 'bii-là ixti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn; jè Na'én-nò xi tìjna ngajmì, isáá nìton sís'in-nò nga tsjá-nò Inima Tsjeè-là tsà jño sijét'aà-là.

*Jngoò ni'ya xi jòya tjin**(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)*

¹⁴ Jesús, tìhochrjejiin inima ch'o-la neij xi tjiin inima-la jngoò xita xi mikii ma chja. Xita jè, k'e nga jye itjokàjiin jè inima ch'o-la neij, komà kiichja-ne. Jña xita xi nchikotsejen, tà kjòxkón-la jè kjoa jè. ¹⁵ Tanga tjin i'nga xita xi kitsò:

—Jè xita sko-la xita neij xi 'mì Beelzebú, jè tsjá-la nga'ño nga k'oas'in ochrjekàjiin inima ch'o-la neij xi tjiin inima-la xita.

¹⁶ Tjin i'nga xita xi mejèn-la skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén Jesús; kisijé jngoò-la seña xi jeya tjin xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ¹⁷ Jesús, tìk'eé kijtseeya-la koni s'in nchisikitsjeèn xita koi, kitsò-la:

—Ngats'iì naxandá xi jòya tjin nga kondra tìtsajna-la xikjin, ti yijo-laá tìsikixòña-ne; tìkooá tsà jngoò ni'ya xita xi jòya tjin nga kondra tìtsajna-la xikjin tìkooá jngoò k'a tsjohoba xita. ¹⁸ Tsà tìkooa jè xita neij, tsà jòya tìs'in xi tije-ne yijo-la. ¿Kós'in koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? Jño, bixón-nò nga 'an, koó nga'ño-la Beelzebú ochrjekàjñaà inima ch'o-la neij. ¹⁹ Tsà k'oas'in tjin kjoa, jña xita tsajòn, ¿yá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekàjiin neij? Koi kjoa-la, tijnà-ne xita-nò keènojmi nga mitsà kixi kjoa nga jè sko-la neij sikjeén. ²⁰ Tanga 'an, k'e nga ochrjekàjñaà inima ch'o-la neij xi tjiin inima-la xita, jè Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaa-ne nga Nainá, jyeé i tìhotixoma i it'aà nangui.

²¹ 'K'e nga jngoò xita xi tjin-la nga'ño kò tjin-la kichja, kò ndaà síkinda ni'ya-la, ndaà jncha tsojmi xi tjin-la. ²² Tanga tsà kjoji jngoò xi k'ejí xita xi isa tse nga'ño tjin-la, sikijne-la, kjoaá'an yije kichja xi ma'ñót'aà takòn, ijkjoàn sijjòya yije tsojmi xi tjin-la; kjikò-né.

²³ Nìton yá xita-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né xi kondra-na; koa nita yá xita-ne xi mikii síchját'aà-na nga bíxkòyako-na xita xi ts'an koma, jè tìsitsjohoba xita.

*Mé xi mat'in xita k'e nga f'ii jngoò k'a-ne inima ch'o-la neij**(Mateo 12:43-45)*

²⁴ 'K'e nga jngoò inima ch'o-la neij bitjokàjiin inima-la jngoò xita, yaá ojmeè i'nde ñanda kixi choòn, ótsji'nde nga sijkàya. K'e nga mikii sakó'nde-la, jngoò k'a síkitsjeèn, tsò: “Kjin-la jngoò k'a-na ni'ya-na ñanda inchrobà-na.”

²⁵ K'e nga bijchó jngoò k'a-ne ni'ya-la, beè nga ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn.

²⁶ Ijkjoàn fikjaá ngui itoò xikjin xi isa ch'o s'in. K'eé fahas'en-jiin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè, isaá 'ño ch'o bijn koni s'in tsibijn nga sa itjòn.

Yá xita-ne xi isa 'ño ndaà-la

²⁷ Tìk'e-né nga tìbènojmi Jesús jña kjoa koi, kiichja jngoò chjoón xi ya tijnajiin-la xita kjin, 'ño kiichja, kitsò:

—Mé tà ndaà-la jè chjoón xi kisikatsejen-lè isò'nde tìkooa kisikaki-lè!

²⁸ Jesús kitsò:

—Ìsaá ndaà-la jña xita xi 'nchré 'én-la Nainá, tìkooa sikitasòn!

*Xita xi kisijé jngoò kjoxkón**(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)*

²⁹ K'e nga jye kòkjìn xita ñanda tina Jesús, tsibíts'ia nga kitsò:

—Xita xi tjin nachrjein i'nde, ch'óó s'in; sijé jngoò seña xi it'aà ts'e Nainá, tanga nijngoo seña skoe. Tà jè skoe seña ts'e Jonás. ³⁰ Koni s'in komat'in Jonás, jña xita naxandá Nínive kijtseè jngoò kjoxkón xi ndaà tjin, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá tìs'in tjin jè kjoa xi sa komat'ian; jña xita xi tjin i'nde skoe kjoxkón xi ndaà tjin. ³¹ Jè chjoón itjòn xi ya otixoma nangui

sur, kòsítjen-né jè nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jñà xità xi tjin nachrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga kjiin nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-là kjoachjine-là Salomón; tanga nachrjein i'ndeì, 'an xi tichjàkò-nò, isaà 'ñó jeya tijnàa mì k'oaa-ne koni Salomón. ³² Jñà xità naxandá Nínive kòsítjen-né jè nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jñà tsját'in 'én jñà xità xi tjin nachrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga kisikájno jé-là nga mì tì jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-là Nainá Jonás; tanga nachrjein i'ndeì, 'an xi tichjàkò-nò, isaà 'ñó jeya tijnàa mì k'oaa-ne koni Jonás.

Ni'in xi síhiseèn-là xità

(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ Nijngòò xità xi síkíjna'ma k'e nga jngòò ni'in bí't'a'í. Mitsà kaxà síkíjnanguì; síkíjna'nga-né, candelero síkíjnaya mé-ne nga kòhiseèn yije-là xità xi fahas'en ni'ya. ³⁴ Jñà xkooán, jè ma ni'in xi síhiseèn-là yijo-ná; k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-là yijo-ná; tanga tsà mìkii ndaà tsejèn-là xkoiin, jñò choòn-là yijo-lè. ³⁵ Ndaà chitsejìn, ¿a ndaà tijnà inìma-lè? ¿A iseèn choòn-là? ¿A xi jñò choòn-là? ³⁶ Tsà iseèn choòn kòhòkji yijo-lè, tsà mì ñánda tít'aà xi jñò choòn, ndaà kòtsejìn k'oaa ngaya-là koni tsà jngòò ni'in xi 'ñó títì tísíhiseèn-lè.

K'e nga jè Jesús kisikaká-là xità fariseo kò xità chjine xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

³⁷ K'e nga jye kiichjà Jesús, jngòò xità fariseo kiichjà-là nga mejèn-là kòkjen-kò ya ni'ya-là. K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, tsibijnat'aà ímíxa. ³⁸ Jè xità fariseo, tà k'oaa komà-là nga kijtseè nga jè Jesús, mìkii kisihitasòn kjotíxoma xi xkón tjin, mìkii tsanìjno tsja nga tsakjèn. ³⁹ Kiichjà Na'è-nà Jesucristo, kitsò-là:

—Jñò, xi xità fariseo 'mì-nò, onìjnoò chitsín-nò kò chroba-nò ya isò'nga-là, tanga jjiin inìma-nò, 'ñó fahajìin-nò nga chjaà'an-là tsojmi-là xità xi k'ejí tìkooá binchaàtsjioò kjoa xi ch'o tjin. ⁴⁰ Jñò xi xità tònò 'mì-nò. ¿A mì tjiin-nò: Nainá, k'e nga tsibíndaà isò'nga yijo-là xità, tìkooá tije-ne xi tsibíndaà inìma-là? ⁴¹ Tji-là xità imà kjondaà xi tjiin inìma-nò mé-ne nga tsjeè kítsajnaà nguixkòn Nainá.

⁴² 'Imà xó-nò xi xità fariseo 'mì-nò! Nga ma-nò bíhjí-là Nainá xi teya okò-là ts'e xkà menta kò xkà ruda ngats'ii xkà xi ma chine, tanga mìkii kjoa kixì nìkoo xità; mìkii tjòcha 'yaà Nainá. Koií kjoa xi 'ñó mochjeén nga kítasòn; tìkooá mochjeén-né nga kítasòn jñà kjoa xi i'nga.

⁴³ 'Imà xó-nò xi xità fariseo 'mì-nò! Nga mejèn-nò nga jñò kítsanè íxile xi jncha ítjon ya ni'ya jngo sinagoga, tìkooá mejèn-nò nga skoexkón-nò xità xi k'ejí, ndaà sùixat'aà-nò ya nditsín.

⁴⁴ 'Imà xó-nò jñò xità xi okoòya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò xi xità fariseo 'mì-nò xi jò ma jsén-nò! K'oas'ín tìtsjoò koni kjoàn ngajo-là mik'en nga mìkii tsejèn; k'e nga binchimasòn xità, mìkii beè mé xi jnchaya.

⁴⁵ K'ée kitsò jngòò jñà xità chjine xojon:

—Maestro, k'e nga k'oas'ín nokjoi, tìkooá 'on nokjoàkò-nájen.

⁴⁶ Jesús kitsò:

—Tìkooá, imà xó-nò jñò xi xità chjine xojon 'mì-nò! Nga bìnè-là kjotíxoma-nò xità xi k'ejí xi 'ñó 'in tjin nga mìkii chíkjoa-là nga síkítasòn, tanga jñò, nì tsé nìchjít'aà-là.

⁴⁷ 'Jĩma xó-nò xi bĩndaà chrjó-là mik'en ts'e jĩà xĩta xi kũichja ngajo-là Nainá! Jĩà xĩta jchĩnga-nò kisik'en. ⁴⁸ K'oaá s'ĩn bitjo kixĩ kjoa nga tĩngoo-takòn nga xĩta jchĩnga tsajòn kisik'en xĩta koi, koa jĩò, bĩndaà chrjó-là mik'en.

⁴⁹ 'Xi kjohĩtsjeen ts'e Nainá kitsò-né xi jĩ'aà ts'e xĩta jchĩnga-nò ko tsajòn: "Siikasén xĩta xi kichja ngajo-na ko xĩta xi 'an kotìxáya-là; tanga tĩn xi sũk'en koa tĩn xi kondra kjoĩ tĩngui-là." ⁵⁰ Nainá kindaa sũjé-là jĩà xĩta xi tĩn jĩndeĩ, jnĩ xi kixĩxteen ngats'ĩ xĩta xi k'en xi kũichja ngajo-là Nainá skanda k'e nga tĩa kisindaà isò'nde; ⁵¹ mats'iaqo-ne Abel xĩta xi k'en ítjòn skanda jè Zacarías xi jyehet'aà-ne nga k'en; jè xĩta xi k'en ya jĩnde ingoo osen-là ñanda tĩna Nĩ'ya Tsjeè-là Nainá ko ñanda bĩchásòn kjotjò xi tsjá-là Nainá jĩà xĩta. K'oaá xán-nò, jè Nainá sũjé-là kindaa jĩà xĩta xi tĩn jĩndeĩ.

⁵² 'Jĩma xó-nò jĩò xĩta xi okooya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés! Bĩchachjoà-là xĩta xi kj'eĩĩ nga mikii kjoahas'en-jĩn-là kjoa chjĩne-là Nainá; jĩò, mikii bitjaas'en-jĩò ko mikii bii'nde-là xi kj'eĩĩ xĩta nga fahas'en-jĩn kjoa chjĩne-là Nainá.

⁵³ K'e nga jye okitsò Jesús jĩà 'én koi, jĩà xĩta xi okóya kjotixoma-là Nainá ko xĩta fariseo 'ño tsibit'aà-là nga kjĩn skoya kjoa kiskòngui-là, ⁵⁴ tĩkoá kisikinda nga skoe mé 'én xi kichja-isa mé-ne nga koma kohòngui-ne jĩ'aà ts'e xĩtaxá.

12

Kjoa ts'e xĩta xi jò isén tĩn-là

¹ K'e nga jye 'ño kjĩn jmii kòkjĩn xĩta, chĩba-là otĩno, otit'aà xĩkĩn, tsibĩts'ia Jesús nga kũichja ítjòn-là xĩta xi kota'yat'aà-là; kitsò-là:

—Tĩkindaa yijo-nò jĩ'aà ts'e xĩta fariseo xi jò isén tĩn-là; kì k'oaá s'ĩn komat'ioòn koni ma na'yo san nga sisan xĩkĩn k'e nga otĩjĩn-là. ² Nĩ mé tĩn xi tĩtsa'ma xi mikii kotsejèn; ngats'ĩ xi tji'ma, jchaà-là. ³ Ngats'ĩ kjoa xi kĩnókjoa'ma k'e nga nĩtjen, kjĩ'nchré yije xĩta k'e nga nachrjein; jè kjoa xi ya kĩnókjoa'ma jya nĩ'ya-nò, ján isò'nga nĩ'ya, 'ño kĩn'ya-là.

Yá-né xi kiskón-lá (Mateo 10:26-31)

⁴ Jĩò xi amigo ts'an xan-nò, kì tsakjoòn-là jĩà xi ma-là sũk'en yijo-ná; k'e nga jye ma, nĩ tĩ mé xi sũkò-isa-ná. ⁵ 'An, k'oa xán-nò yá xi kiskón-là; jè xi tiskón-là, jè xi ma-là sũk'en-ná, jkjoàn tji'nde-là nga sikatjen-jĩn-ná ñanda tĩtĩ nĩ'ĩn xi ts'e kjo'ĩn. K'oaá xan-nò, jè xi tiskón-là.

⁶ 'K'e nga 'òn ndĩ nĩse, saá jò tòn satĩna-ne. Tanga Nainá, tĩn-là kindaa. Nĩngoo nĩse sũchàajĩn. ⁷ Xi jĩ'aà tsajòn, isaá 'ño tse chjĩ-nò mĩ k'oaá-ne koni nas'ĩn 'ño kjĩn ma nĩse. Skanda tsjaskoo tĩxkeya yije-là Nainá. Kì tsakjoòn-jèn, nga Nainá 'ño ndaa s'ĩn-nò kindaa.

Jĩà xi beèxkón Jesús nga nguixkòn xĩta (Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Ngats'ĩ xĩta xi tsjá 'én nga nguixkòn xĩta nga 'an fit'aà-na, tĩkoá 'an xi Kĩ'ndĩ-là Xĩta xan-là yijo-na, tsjaà-là 'én jĩà àkjalé-là Nainá nga xĩta ts'an xan-là. ⁹ Tanga jè xi kjójna'mat'in-na nga nguixkòn xĩta, tĩkoá s'i'mat'in-né nga nguixkòn àkjalé-là Nainá.

¹⁰ 'Ngats'ĩ xĩta xi ch'o tsò 'én xi kichjajno-na 'an xi Kĩ'ndĩ-là Xĩta xan-là yijo-na, jchat'aà-là jé-là; tanga jĩà xi kichjajno-là Inĩma Tsjeè-là Nainá mikii jchat'aà-là jé-là.

¹¹ 'Jñò, k'e nga kjikò-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga, ya nguixkon xita ítjòn ko ts'e xitaxá, ki makájno-nò kó s'ín kixón nga kosiko yijo-nò mé 'én xi kinókjoaa. ¹² K'e nga kijchò hora nga kinókjoaa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, keènojmiya-nò kó s'ín kixón.

Xi ts'e kjoa nchiná

¹³ Jngoò xita xi ya tijnajin-la xita kjin, kitsò-la Jesús:

—Maestro, kot'in-la jè 'ndsè kàtasíjòya tsojmi-la xita jchínga-najen; xi 'an oko-na, kàtatsjá-na.

¹⁴ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ji amigo, mitsà xitaxá tjin-na nga 'an sijòya-nò tsojmi xi tsajòn.

¹⁵ Jesús tikoáá kitsò-isa-la:

—Chítsejèn, tikoá t'een kinda yijo-nò; ki 'ñó kjin tsojmi binchaàtsjioò i isò'nde; nga jngoò xita, nas'ín 'ñó kjin tsojmi tjin-la, mikii siikíjnakon tsojmi-la.

¹⁶ Tikoáá tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangáson; kitsò-la:

—Jngoò k'a jngoò xita xi 'ñó nchiná, 'ñó kjin tsojmi kòjcháson nangui-la.

¹⁷ Xita jè, kisikítsjeèn; kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Tsjin-na ñánda kinchaàxkoá tsojmi-na.” ¹⁸ K'ée kitsò: “Jyee be mé xi s'iaàn. Siikixóña ni'nga-na, ikoàn kindaa-isa xi isa i kjoàn; yaa kinchaàxkoá yije kóhotjín tsojmi xi kòjchá-na ko xi tjin-na. ¹⁹ Ikoàn xán-la yijo-na: Kjín tsojmi 'nchaxkó-na. Kjín nó koma-la; siikjáya, kókkeen, skiaa, siitsjakoaa isò'nde.” ²⁰ Tanga jè Nainá kitsò-la: “Ji xi xita tondo 'mì-lè, nitjen jè, kiyá-né. Tsojmi xi 'nchaxkó-lè, zyá ts'e koma?”

²¹ K'oaá s'ín mat'in jña xita xi tà tsojmi ts'e yijo-la bincháxkó koa mitsà xita nchiná nga nguixkon Nainá.

Kós'in skinda Nainá jña xi ixti-la ma

(Mateo 6:25-34)

²² Nga komà iskan Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Koií k'oa xan-nò: ki makájno-nò mé tsojmi xi chijnee nga sijchá yijo-nò ko mé nikje xi chikjá. ²³ Isaá 'ñó tse chjí-la nga titsajnakoaán i isò'nde koni jña tsojmi xi ma chine. Tikoáá yijo-ná, isaá 'ñó tse chjí-la koni jña nikje xi chikjá. ²⁴ Chítsejèn-là jña nchraá; mì jnoó 'beé, mì nijin bincháxkó, tsjin-la kaxa nojmé, tikoá tsjin-la ni'nga; tanga jè Nainá tsjá-la tsojmi xi kine. jñò, isaá 'ñó chjí-nò mì k'oaá-ne koni jña cho xi tijnajin isén! ²⁵ Jñò, nas'ín takó 'ñó sikájnoò, ni itsé koma sikatonè-là nachrejin-nò koni s'ín tindaà-la Nainá. ²⁶ Tsá mikii ma-nò nikitasón kjoa xi chiba tjin, mé-ne nga jè nikájno-nò kjoa xi isa chá tjin.

²⁷ Chítsejèn-là naxó lirio, kó s'ín majchá; mikii síxá, mikii ma-la faña nikje; tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xita jeya, mì k'oaá kjoàn nikje tsohòkjá koni kjoàn jña naxó. ²⁸ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijña, xi jngoò nachrejin titsajnakon ko xi ma nchijón kotsjòjijn ni'ín. Jñò xi xita 'mì-nò xi mikii ndaà mokejin-nò, ¿a mitsà isa niton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ²⁹ Jñò, ki nikájno-jèn; ki bixón-jèn: “¿Mé xi chijnee; mé xi s'ioaá?” ³⁰ Ngats'ii xita isò'nde, k'oaá tjin tsojmi xi ótsji, tanga jñò, tijnáa-nò Na'èn xi Nainá; jyee tijn-la nga kotjín tsojmi xi mochjeén-nò. ³¹ Jñò, tinchátsjioò kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma; ngats'ii tsojmi xi mochjeén-nò tikoáá tjoésón-nò.

Tsojmi xi 'ñó tse chjí-la ngajmii

(Mateo 6:19-21)

³² Jñò, xi ndí orrè-na xan-nò, kì tsakjoòn-jèn; k'oaá s'ín kiskoòsòn-là Nainá nga jñò kotìxomakjoò yà ñánda tìhotìxoma Nainá. ³³ Tatìjinaà tsojmi xi tjin-nò; tjiì kjoòjò-là jñà xita xi mochjeén-là; k'e nga tsà k'oas'ín s'een, k'oaá ngaya-la koni tsà nchisakò ngajo-nò chijtsa ton ján ngajmii xi mikii majchínga; sakò-nò tsojmi xi 'ño tse chji-là ján ngajmii yà ñánda mikii kjoehet'aà, mikii bijchò chijé, tikoá mikii síkje cho kixo. ³⁴ Yà ñánda kìnchajtiòn tsojmi-nò, tikoá yàá sìkìtsjeèn inima-nò.

Chì'nda xi ndaa tìtsajnaandaà

³⁵ 'Ndaà tìtsajnaandaà nga sikitasòn-là Na'èn-ná koni jngoò xita xi ndaa tìkja xinchò-là kò ndaa tìtì ni'ín-là. ³⁶ K'oaá s'ín ndaa tìtsajnaakoòn koni jñà xita chì'nda xi nchikoña-là nei-là xi s'ei kòfi ñánda kòbixan xita, mé-ne k'e nga kjoii-ne, nei-là ni'ya kichja, sìkjane xotjoa ni'ya, ikjoàn skix'a-la. ³⁷ Mé tà ndaa-là jñà xita chì'nda xi tìtsajnakon k'e nga kjoii-ne nei-là. Xi okixi, k'oaá xán-nò, jè sobà nei-là skoé nikje ot'aà-là nga koòt'aà koa sìkìtsajnat'aà imixa-là, ikjoàn sìkjèn. ³⁸ Mé tà ndaa-là jñà chì'nda xi kos'ín tìtsajnakon nas'ín jye ijchò osen ntjen, nas'ín jye nchrohós'e isén nga kjoii-ne nei-là. ³⁹ Tìjiin-nò tsà jngoò nei-là ni'ya sìjiin-là mé hora kjoii xita chijé nga sìichijé-là, kijnakon-né nga mikii tsjá'nde nga kochijé-là. ⁴⁰ Jñò, k'oaá tìs'ín tìtsajnaandaà; 'an xi Kì'ndi-là Xita xan-là yijo-na, kjoii jngoò k'a k'e nga mikii tìtsachìña kjoaa.

Chì'nda xi mì ndaa s'ín

(Mateo 24:45-51)

⁴¹ Pedro kiskònangui, kitsò:

—Na'èn, jè kjoa mangásòn xi tinokjoi, ¿a tà jín xi oti'mì-nájen, a xi kóhótjin xita?

⁴² Kitsò Na'èn-ná Jesús:

—K'oaá xán-nò yá-né xi chì'nda kixi xi tjin-là kjoachjine nga jè nei-là sìkìjna'nda jñà chì'nda-là xi i'nga xi yà síxá ni'ya-là mé-ne nga k'e kijchò chiba-là, sìkjèn chì'nda xikjín. ⁴³ Mé tà ndaa-là jè chì'nda xi k'oas'ín ndaa tìsikitasòn k'e nga kjoii-ne nei-là. ⁴⁴ Okixi xi xan-nò, nei-là chì'nda jè, jè sìkìjna'nda yiye tsojmi xi tjin-là. ⁴⁵ Tanga tsà jè chì'nda jè kitsò nga koòko inima-là: “Nei-na, kjin nachrjein kochrjein-là nga kjoii-ne.” Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-kò chì'nda x'in xikjín, tikoá k'oeè-là jñà chì'nda íchjín; kòkjen, koa skoí, koa koch'i. ⁴⁶ Chì'nda jè, kjoii-ne nei-là jè nachrjein kò jè hora k'e nga mikii tikoña-là. 'Nó tse kjo'in tsjá-là; yàá sìkìjnajiin-là ñánda tìtsajna xita xi mikii mokjeiin-là.

⁴⁷ Jè chì'nda xi jye ndaa tjiin-là mé xi mejèn-là nei-là, tanga mikii bijnandaà, tikoá mikii sikitasòn koni s'ín síjé nei-là, koií jé xi koma-la nga 'ño kojà-la nei-là. ⁴⁸ Tanga tsà jè chì'nda, tsà mikii tjiin-là nga kjo'in tjin-là kjoa xi ch'o tjin, isaá chiba kjo'in s'e-là. Jè xi tse kitjoé-là, isaá tse sijé-là; tikoá jè xi tse kjongatsja, tikoá isaá tse sijé-là.

Mé xi koma yà ni'ya-là xita xi jè ngatji-là kjoa ts'e Jesús

(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ Koni jngoò ni'ín xi oká tjé kò síkijne-ngui xi tsjeè, koií xá j'i-na i it'aà nangui nga kjoaxin-là jé-là xita mé-ne nga kotsjeè-ne. Tsi mejèn-na tsà jye tìbitasòn. ⁵⁰ K'oaá s'ín tjinè-na nga tse kjo'in kotojñaà; itsi ndaa makájno-na skanda k'e nga kítasòn! ⁵¹ ¿A k'oaá s'ín nikìtsjeèn nga jè kjoa xi j'iikoaa nga 'nchán kítajna xita? Majin, xán-nò, kjoasi kítajnajin jè ngatji-là kjoa ts'an.

⁵² Mats'ia-ne skanda i'ndeji kóni nga fi-isa nachrjein, k'oaá ngaya-la tsà 'òn ma xita xi túsajna nga ingoò ni'ya, jòya koma; xi jàn ma-ne skaàn-kjoòko xi jò ma-ne, jña xi jò ma-ne skaàn-ko xi jàn ma-ne. ⁵³ Jò skoya s'e. Na'èn-la, kondra-laá koma jè ki'ndi-la; koa jè ki'ndi-la, kondra-laá koma na'èn-la; nea-la, kondra-laá koma tsòti-la; jè tsòti-la kondra-laá koma nea-la; nachiya-la, kondra-laá koma jè kja'nda-la; jè kja'nda-la kondra-laá koma nachiya-la.

Seña ts'e nachrjein

(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

⁵⁴ Jesús tikoá kitsò-la jña xita xi kjin ma-ne:

—K'e nga 'yaa nga nchrobá ifi, bixón-nò: “Jtsi k'oa.” K'oaá s'in bitasòn.

⁵⁵ K'e nga 'ba tjo tsjè, bixón-nò: “Ndobá kotsjè.” K'oaá s'in bitasòn, matsjè-né.

⁵⁶ jñò, xita xi jò ma isén-nò! Maá-nò chitsejèn-là kó choòn it'aà ngajmii kò it'aà nangui, koa, ¿mé-ne nga mikii ma-nò 'nè kindá mé kjoa xi tíma jña nachrjein xi túsajnaa?

Mé xi komat'iaán tsà mikii niton kındaajin-koá kondra-ná

(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ ¿Mé-ne nga mi tà jñò bindaajin-là xinguiqo nga kàtakixiya kjoa xi tjín-nò?

⁵⁸ K'e nga onguió ján nguixkon xitaxá kò kondra-lè, tinchátsji'nde-la ya iya ndiyá mé-ne nga koma jchibandaà-nò nga mi ya kjiko-lè it'aà ts'e xitaxá koa jè xitaxá mi ya siingatsja-lè it'aà ts'e policia koa jè policia nga mi ndayá skinis'en-lè. ⁵⁹ K'oaá xan-lè, mikii koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichjiti yijo-lè nga yije xi siijé-lè xitaxá.

13

Mé xi koma tsà mikii sijkájno jé-la jña xita

¹ Tijña-ne nachrjein koi, ijchò xita xi tsibénojmi-la Jesús nga jè Pilato tsatíxá-la xita nga taña kisik'en-kjoò cho kò xita Galilea k'e nga nchitsjá-la kjetjò Nainá. Kisikátjijjin jni-la cho kò ts'e xita.

² Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, ¿a k'oaá s'in nikítsjeèn nga isaá tse jé tjín-la jña xita Galilea nga k'oas'in komat'in? ³ Majin, xán-nò; tsà mikii sijkájnoò jé-nò nga mi tì jé kinchátsji-nò, jñò, kiyá yije-nò. ⁴ K'e nga k'en jña xita xi chrj'oòn jàn ma-ne xi kiskaànè chrjó ts'e torre Siloé, ¿a k'oaá s'in nikítsjeèn nga isaá tse jé tjín-la xita koi nga kos'in komat'in, mi k'oa-ne koni ngats'iù xita xi tjín ján Jerusalén? ⁵ Majin, xán-nò; tsà mikii sijkájnoò jé-nò nga mi tì jé kinchátsji-nò, jñò, tikoá kiyá yije-nò.

Kjoa xi mangásòn-kjoò yá iko xi mikii ojà-la toò

⁶ Jesús tikoá tsibénojmi ingoò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

—Jngoò xita xi kijna ingoò-la i'nde ñanda tjín-la toò uva, yaá titjejin ingoò-la yá toò iko. Xita jè, j'ii katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga nimé kisakò-la. ⁷ K'éé kitsò-la jè xita xi tjina'nda: “Kó jàn nó nga f'ii katsejèn-la yá jè, tsà yijà-la toò. Tanga nimé tjín-la. Tichásoin. Nanguui tísikits'ón.” ⁸ Jè xita xi tjina'nda kitsò: “Na'èn, tikína-la nguì ingoò nó-isa. Sikòn-la, siixan-ngui-la ni'nde nga jngoò itjandii; iikjoàn kingui-la tjé'nde. ⁹ Tsà koi nachrjein-la, kjoa-la toò nó xi nchrobá; tsà majin, komaá iskan kichásoin.”

K'e nga jé Jesús jngoò chjoón kisindaà-ne nachrjein nikjáya

¹⁰ Jesús, k'e nga tíhokóya ingoò ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, jè nachrjein nikjáya, ¹¹ ya tjina jngoò chjoón xi jye kò chrj'oòn jàn nó tjina nga

xk'én. Jngoò inima ch'o-là neji tísitsit'in koa mi xó kiì ma osìjna kixi. ¹² Jesús, k'e nga kijtsee, kiichja-là, kitsò-là:

—Chjoón, jyeé ndaà-ne ch'in xi tjin-lè.

¹³ Ikjoàn tsohòsòn-là tsja; jè chjoón, nitoón kjòkixi jngòò k'a-ne, ikjoàn kitsjaà-là kjondaà Nainá. ¹⁴ Tanga jè xita sko-là ts'e ni'ya jngo sinagoga kòtiti-là nga jè Jesús kisindaà-ne chjoón jè, koiì kjoa-là nga nàchrjein nikjáya; kitsò-là jña xita xi títsajna:

—Joòn nàchrjein tjin nga ma maxá; jña nàchrjein koi komaá kjinchrobà nga kondaà-nò, tanga mikìl tji'nde jè nàchrjein nikjáya.

¹⁵ K'eé kiichja Na'en-ná Jesús, kitsò:

—Jñò, xi jò ma isén-nò. Jè nàchrjein nikjáya, ¿a mi chíjnda'ño-jèn nchraja-nò kò búrrò-nò nga nàchrjenguiòò ni'nga nga onguí nik'ioò nandá? ¹⁶ Kò jè chjoón jè, xi tsòti-là Abraham, jyeé kò chrj'oòn jàn nó tjin-là nga tjit'aà'ño-là xita neji. ¿A mi koma tájnda'ño nas'in jè nàchrjein nikjáya?

¹⁷ K'e nga jye okitsò Jesús, tà kjòsobà-là ngats'ìi xita kondra-là tanga jña xita naxandá kjòtsja-là koni s'in tjin kjòxkón xi 'ño jeya tís'in Jesús.

Kjoa xi mangásòn-kjoò xojmá mostaza
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Jesús kitsò:

—¿Mé xi k'oas'in mangásòn-kjoò koni s'in otixoma Nainá? ¿Mé xi siingásòn-kjoaà? ¹⁹ Jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e jngoò xita bitjejiin nangui-là, ikjoàn bisò, ma'nga; jña nise xi tjima i'ngaá, bíndaà'a tjé-là jña chrja-là ya.

Kjoa xi mangásòn-kjoò na'yo san
(Mateo 13:33)

²⁰ Jngoò k'a kiichja Jesús, kitsò:

—¿Mé xi siingásòn-kjoaà koni s'in otixoma Nainá? ²¹ K'oaá गया-là koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkajiin jàn chibà skoan inchrajín, masan yije-né kòhokji na'yo.

Xotjoe xi 'nchrèya kji
(Mateo 7:13-14, 21-23)

²² Jesús, nga tifi ján ndiyá Jerusalén, kjin naxandá jahato nga tsakóya, naxandá xi jtobá kjoàn kò xi ìi kjoàn. ²³ Jngoò xita xi kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'en, ¿a chibaa ma xita xi kochrjekajiin kjo'in Nainá?

Jè, k'eé kitsò:

²⁴ —T'een-là kjo'ño yijo-nò nga kitjás'een jè xotjoe xi 'nchrèya kji. K'oaá xán-nò: kjin xita komejèn-là kjoahas'en tanga mikìl koma kjoahas'en. ²⁵ K'e nga jè nei-là ni'ya kòstjén nga kiichjoajto xotjoe ni'ya, jñò, tsà nditsiaàn títsajnaà, k'eé kíts'iaa nga kìnókjoaa, kixón: “Na'en, chíx'a-nájen xotjoe ni'ya.” Jè nei-là ni'ya kítsò-nò: “Mikìl bexkon-nò ñánda-ne tsajòn.” ²⁶ K'eé kíts'iaa nga kixón: “Ta'naà chichiko-lèjen, tikoaa ta'naà ki'yòko-lèjen, tikoaa yaà nditsin-nájen tsakooyi.” ²⁷ Tanga jè, tà kítsòò-nò: “K'oaá xan-nò, mikìl bexkon-nò ñánda-ne tsajòn. ¡Tinchat'aàxin-ná ngats'ioò xi ch'o 'nè!” ²⁸ Yaà jchihindayaa, tikoá sijts'ioòn ni'ñoò k'e nga jchaxkoòn jè Abraham, Isaac, Jacob, ngats'ìi xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga ya títsajna ñánda tíhotixoma Nainá, koa jñò, xìn i'nde sjikasén-nò Nainá. ²⁹ Kjoji-ne xita xi kjinchrobà-ne nga ñijòn chrjangui-là isò'nde xi kítsajnat'aà ímíxa nga kòkjen ñánda tíhotixoma Nainá. ³⁰ I'ndeji, tjin xita xi títsajna-tjingui, nga koma iskan

jñā kítsajna ítjòn; tìkoáá t́jín xítā xi títsajna ítjòn i'ndeí, k'e nga koma iskan, jñā kjoehet'aà-ne.

*K'e nga jè Jesús kiskindàyakeè naxandá Jerusalén
(Mateo 23:37-39)*

³¹ Tíjè-ne nachrjein ijchò i'nga xítā fariseo ñánda t́jna Jesús, kitsò-la:

—Tísit'aà xìn, jè Herodes mejèn-la s̀ik'en-lè.

³² Kitsò Jesús:

—Tanguìò, kot'in-là xítā maña jè: “I'ndeí kò nchijòn-lè k'oáá s'iaàn: kochrjekàjñāà iníma ch'o-la neíj xi t́jín iníma-la xítā, tìkoá siìndaà-na xítā xi xk'én; skanda k'e kijchò nachrjein nga kjoehet'aà xá-na.” ³³ K'oáá s'ín koma i'ndeí, nchijòn-lè kò ngui-le, kàtji-isa ndiyá-na. Mikìi ndaà t́jín nga jngòò xítā xi chja ngajo-la Nainá, xìn-t'aà kiyá-la naxandá Jerusalén.

³⁴ ‘jñò xi xítā naxandá Jerusalén tsajòn xi nìk'eèn xítā xi chja ngajo-la Nainá, kò binè ndajo jñā xítā xi Nainá síkasén-nò! jKjìn k'a kjòmejèn-na nga tsibixkóya ixti-nò koni s'ín xā'nda nga bíngui jngaá-la jñā ixti-la; tanga jñò, mikìi kòkjejìn-nò! ³⁵ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjeiìn-takòn Nainá; k'oáá xán-nò nga mì tì kù jchaxkoòn-ná skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kixón: “jMé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!”

14

Kós'in komà k'e nga kisindaà jngòò-ne xítā Jesús xi ch'in chjón-ndá t́jín-la

¹ Jngòò k'a jngòò nachrjein nìkjáya, Jesús kù kjèn ni'ya-la jngòò xítā sko-la jñā xítā fariseo; jñā xítā koi, nchisikinda mé kjoa xi s'jín Jesús. ² Tìkoá yáá t́jna nguixkon Jesús jngòò xítā xi ch'in chjón-ndá t́jín-la (jñā xítā xi nandá sinchá indso'ba). ³ Jesús kiskònangui-la jñā xítā chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá kò xítā fariseo, kitsò-la:

—¿A t́jì'nde-né nga s̀ixkù-lá xítā jè nachrjein nìkjáya, a xi majìn-né?

⁴ Tanga jñā xítā koi, mikìi kùichja, tà jyò tsibitsajna. Tanga jè Jesús kiskoé xítā jè, kisindaà-ne, jkjoàn kisikasén-ne ni'ya-la. ⁵ K'eé kitsò-la jñā xítā koi:

—Jñò, tsà búrrò-nò, kò tsà nchraja-nò kixoya jngòò ngajo, ¿a mìtsà nìton kinachrje-nò nas'in nachrjein nìkjáya?

⁶ Jñā xítā fariseo, nì tì mé 'én kùichja-ne.

Xítā xi faájìin íxile xi jncha ítjòn

⁷ Jesús, k'e nga kítseè jñā xítā xi xó kinokjoà-la nga nchifaájìin íxile ts'e xítā ítjòn ya it'aà ímíxa, tsibénojímí jngòò-la kjoa xi mangáson, kitsò-la:

⁸ —Tsà xó kìnókjoa-lè ya ni'ya ñánda t́jín s'eí nga xítā bixan, mikìi ya bijnasoin íxile ts'e xítā ítjòn, tsà koi nachrjein-la t́jín jngòò-isa xítā xi 'ñò títjòn koni ngaji, xi tìkoá xó kànokjoà-la; ⁹ jè xítā xi xó kàchja-nò kító-lè: “T́jìl'nde-la xítā jè nga kàtjina.” Ngaji, kosobà-lè nga kj'eíí íxile kijnasoin ñánda fehet'aà-ne. ¹⁰ K'e nga xó kìnókjoa-lè, yáá t́jinasoin íxile xi fehet'aà-ne mé-ne k'e nga kjoíj jè xítā xi xó kàchja-lè, kító-lè: “Amigo, t́jnat'eíí ímíxa ñánda síjna íxile ítjòn.” Ngaji, skoexkòn-lè xítā xi taña títsajnat'aà ímíxa. ¹¹ Jè xítā xi 'nga síkíjna yijo-la, isáá nangui kíjna; jè xi nangui síkíjna yijo-la, isáá 'nga kíjna.

¹² Jesús, tìkoáá kitsò-la jè xítā xi xó kùichja-la:

—K'e nga xó kìnókjoa-la xítā nga kichikojì nga nchisen, o nas'in nguixòn, kì jñā nokjoà ítjòn-la amigò-lè, 'ndsi, xítā xingui, nì jñā xítā indìi ni'ya-lè xi xítā nchíná, mé-ne nga jñā xítā koi, tsà koi nachrjein-la k'oáá tís'in kichja ngajo-lè nga kojndà-ne. ¹³ Tà sáá k'e nga s'eí s'jín, jñā t́nókjoa ítjòn-la xítā íma, xi tsjìn

tsja, xi mikil ma fi, kə xi mikil tsejèn-là. ¹⁴ Ngaji, k'e nga k'oas'in s'iin, ndaa s'e-là inima-lè nga jña xita koi mikil koma siindà ngajo-lè; tanga ngaji, k'eé kochji ngajo-lè k'e nga kjoaáya-là jña xi xita kixi.

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kjen s'eí
(Mateo 22:1-10)

¹⁵ K'e nga kii'nchré jngoò xita xi ya taña túsajnat'aà imixa, kitsò-là Jesús: —Mé tà ndaa-là jè xita xi kəkjen ya ñanda tihotixoma Nainá!

¹⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Jngoò xita, xi s'eí tsibijna, kjin xita kilchja-là. ¹⁷ K'e nga ijchò hora-là nga jye kəkjen xita, kisikasén chí'nda-là nga kii kichja-là jña xita xi xó kinokjoà-là, kitsò-là: “Nchrobá, jyeé tjíndaá yije.” ¹⁸ Ngats'ii xita kisijé kjoa njchaa'aà. Kitsò jè xi títjon: “Mì-la kii koma kjián; jngoò nangui jye kòhotse; mochjeén-né nga kjián katsejèn-là; kitsi'bà-lè, tije-là takoin, mikil kjián.” ¹⁹ Jè xi jngoò kitsò: “An, 'òn nga nchraja xi bínchi jyeé kòhotse; mejèn-na kjián kat'aà tsà ndaa síxá; kitsi'bà-lè, tije-là takoin, mikil kjián.” ²⁰ Xi jngoò, k'oáá ti kitsò: “An, saá jye kòbixan, koi kjoa-là nga mikil koma kjián.” ²¹ K'e nga j'ii-ne chí'nda jè, tsibénjmi yije-là nei-là ngats'ii kjoa koi. Jè nei-là ni'ya, kòjti-là; k'eé kitsò-là chí'nda-là: “T'in nitojin ján nditsin, kòhokji iya ndiyá-là naxandá; nchrohókoi yije xita ima, xi tsjin tsja, xi mikil ma fi, kə xi mikil tsejèn-là.” ²² Chí'nda jè, nga komá iskan kitsò: “Na'én, jyeé kòbitasòn yije koni s'in kò'mì-ná, tanga tjin-isa i'nde.” ²³ K'eé kitsò jè nei-là chí'nda: “T'in kòhokji ndiyá teé, kə ndiyá itsji; nchrohókoi xita; kə'ño t'en-là nga kátjahas'en mé-ne nga kátatsé ni'ya-na. ²⁴ K'oáá xán-nò; njngoò xita xi kichja ítjon-là kəkjen-kə-na s'eí-na.”

Mé kjo'in xi singui nga onguítjngui-là Cristo
(Mateo 10:37-38)

²⁵ Nò kjin xita tjingui-là Jesús; kisikáfayat'aà-là, kilchja, kitsò-là:

²⁶ —Tsà yá xi mejèn-là nga 'an kjinchrobà-tjingui-na, tsà jè yijo-là, tsà na'èn-là, tsà nea-là, tsà choón-là, ixti-là, 'ndse, ndichja, tsà isa tjòkéè mi k'oáá-ne koni 'an, mikil koma nga xita ts'an xán-là nga 'an kota'yà'aà-na. ²⁷ Jè xi mikil sikitasòn koni jngoò xita xi 'yajen krò-là, tsà mikil tijnandaà nga sijkeiín kjo'in nga 'an kjinchrobà-tjingui-na, mikil koma nga xita ts'an xán-là nga 'an kota'yà'aà-na. ²⁸ Jño, tsà mejèn-nò nga chrjó torre kindaa jngoò, ça mitsà ítjon jchósòn-là kó tjin singui chji-là, a tjin-nò ton xi sindaa yije-ne? ²⁹ Tsà koi nachrjein-là tà jè tàts'en chrjó sijna. Tsà mikil kongásòn yije chrjó, ngats'ii xita xi skoe kijnokeè-né. ³⁰ Kitsò: “Jña xita koi tsibits'ia nga kiskimiltjen chrjó ni'ya tanga mikil kisikjehet'aà.” ³¹ Tsà jngoò xitaxá ítjon xi mejèn-là koiits'ia kjojchán nga skaàn-kjoòko xikjin xi ngàsòn xitaxá ítjon, ça mitsà ítjon skósòn-là tsà tè jmií ma xita-là, a kichikjoaá-là nga skaàn-kə tsà kaàn jmií ma xita kondra-là? ³² Tsà beé-là ikon nga mikil kichikjoa-là, tik'eé-ne nga kjiin tjina xitaxá ítjon xi jngoò, sijkasén xita xi kjoí sijjé kjoa'nchán. ³³ K'oáá tjs'in tjin, ngats'ioò, njta yá-nò xi mejèn-nò nga xita ts'an koma, ítjon tikitsjeèn, a sijngoò-takòn nga sichjaá yije tsojmi xi tjin-nò. Tsà majin, mikil koma nga xita ts'an xán-nò.

Jña xita xi kota'yà'aà-là Cristo, k'oáá s'in ngaya-là koni naxa
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ 'Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii sijnchra-ne tsojmi, òkò tìs'in kochjeén-ne? ³⁵ Mì tì mé chjì-là; mì tì kii kochjeén-là nangui; mì tì kii kochjeén-ne koni tjé'nde, tà xixteén-né. ¡Ndaà tìná'yaà koni xan-nò!

15

Kjoa xi mangásòn ts'e paxtò xi kisakò-ne orrè-là (Mateo 18:10-14)

¹ Jñà xita-là xitaxá Roma xi síkichjtjì tsojmi kò jñà xita xi ch'o tjin kjoa xi s'in, ijchò kinchat'aà chraña-là Jesús ñánda tìjna, nga mejèn-là kji'nchré-là. ² Jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kiichjajno-là Jesús, kitsò:

—Xita jè, ndaà ókò jñà xita xi ch'o s'in, tikoaa tañaà kjèn-kò.

³ Jesús, k'é tsibénjmi jngoò-là kjoa xi mangásòn, kitsò-là:

⁴ —Tsà jngoò xita tsajòn xi tjin-là jngoò sìndò orrè, tsà chija jngoò orrè-là, ça mìtsà sijkitsajna jjiin ijñà jñà xi ñijòn kaàn kò chrj'oòn ñijòn ma-ne? Ikjoàn kjoì kátsji jè xi kichijà skanda kó nga sakò-là. ⁵ K'e nga jye sakò-là, tsjaà koma-là; kò'nga kohòsòn chrja-là. ⁶ K'e nga kijchò-ne ni'ya-là, kichja-là amigo-là kò xita indii ni'ya-là, kitsò-là: “Titsjako-ná, jye kàsakò-ne orrè-nà xi kichijà.” ⁷ K'oaá xán-nò, k'oaá tìs'in isa ndaà s'e kjotsja ján ngajmii it'aà ts'e jngoò xita jè xi sikkájo jé-là nga mì tì jé ótsji-ne, mì k'oaá-ne koni tsà ñijòn kaàn kò chrj'oòn ñijòn ma-ne xi tjin-là okixi xi mikii mochjeén-là nga sikkájo jé-là.

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón xi kisakò-ne ton-là

⁸ Tsà jngoò chjoón xi te ma-ne ton-là, tsà chija jngoò ton-là, ça mìtsà kòkà ni'in, tikoà koticha inga ni'ya-là; ndaà ndaà kohótsji ton-là skanda kó nga sakò-là? ⁹ K'e nga jye sakò-là, kichja-là amiga-là kò ichjín indii ni'ya-là, kitsò-là: “Titsjako-ná, jye kàsakò-ne ton-nà xi kichijà.” ¹⁰ K'oaá xán-nò, k'oaá tìs'in tjin kjotsja nga nguixkon àkjalé-là Nainá k'e nga jngoò xita jè sikkájo jé-là nga mì tì jé ótsji-ne.

Kjoa xi mangásòn ts'e ti xi kichijà

¹¹ Jesús tsibénjmi jngoò kjoa xi mangásòn; kitsò:

—Jngoò xita xi jò ma ixti-là. ¹² Jè ti xi ma ki'ndí kitsò-là na'èn-là: “Na'èn, tjii-ná tsojmi xi 'an kòkò-na.” Jè na'èn-là kisijòya yije-là tsojmi xi tjin-là, ikjoàn kitsjaà-là. ¹³ Xi jye tsato jò jàn nachrjein, ti jè, nitoón tsatijna yije tsojmi-là xi kitjoé-là, kisijngoò ton-là. Ikjoàn kii jngoò naxandá xi 'ño kjiin kijna. Yaá kisikjeheya yije ton-là nga taxki kisikò yijo-là. ¹⁴ K'e nga jye kisikjeheya yije ton-là, ya i'nde ñánda tsibijna, j'i jngoò kjinchrá 'ño; mì tì mé tjin-là xi kine. ¹⁵ K'ee kii sijé-là xá jngoò xita xi ya i'nde-là naxandá jè. Xita jè, kisikasén ñánda tjin-là ranchò nga kisikinda chinga. ¹⁶ Ti jè, mejèn xó kine chrjoa najmá xi kjèn chinga tanga mì yá xi tsjá-là. ¹⁷ K'e nga jye kjòndaàya-ne kjohítsjeèn-là kitsò: “¡Kjin xita ch'i'nda tjin-là na'èn-nà ya ni'ya-là xi ningui-là inchrajín xi kjèn, kò 'an, ijndé, tibiyaá-ná kjinchrá! ¹⁸ Kjin jngoò k'a-na ni'ya-là na'èn-na; k'oaá xán-là: Na'èn, tsee jè tsohotsjia xi it'aà ts'e Nainá xi tìjna ngajmii kò it'aà tsiji; ¹⁹ mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná; k'oaá s'in jcha-takòn-ná koni tsà jngoò ch'i'nda-lè.” ²⁰ K'ee tsasitjen, kilkon na'èn-là.

‘Tik'ee-ne nga kjiin tifi, jè na'èn-là kijtseèkon, kjòhimakeè, tsangachikon, ikjoàn kitsobàkjá ki'ndí-là, kiskine'a. ²¹ Jè ki'ndí-là kitsò: “Na'èn, tsohotsjia jè xi it'aà ts'e Nainá xi tìjna ngajmii kò it'aà tsiji; mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná.” ²² Tanga jè na'èn-là kitsò-là ch'i'nda-là: “Niton nchrobákoò nikje xi

isa 'nó ndaa kjoàn, tikákjá, tikoá tikjá jngoò tangò jnótsja, tjayaà xoxté ndsoqo.
²³ Tanguichjaà jngoò nchraja ki'ndí xi 'nó xiné, tik'eèn. ¡Chjineé, s'eí s'eén!
²⁴ Jè ki'ndí-na, maa-na tsà jyeé k'en, tanga tjínakon-né; kichijà-né tanga j'ndeí kàsakó-ne. Ikjoàn tsibíts'ia s'eí."

²⁵ Jè ti-là xi ma jchínga, ján tísíxá rancho-là. K'e nga j'ìi chraña-ne ni'ya-là, kiì'nchré-là música nga s'eí tjín; xita nchité. ²⁶ K'ée kiichja jngoò-là ch'índa, kiskònangui-là mé xi tíma. ²⁷ Jè ch'índa kitsò: "Jè 'ndsi kòf'ìi-ne; jè na'èn-lè kàsík'en jngoò nchraja ki'ndí xi 'nó xiné, koií kjoa-là nga ndaa kòf'ìi-ne jè 'ndsi." ²⁸ Jè ti xi ma jchínga, 'nó kòjti-là; majìn-là fahas'en ni'ya; k'ée itjo ni'ya na'èn-là, tsibíts'ba-là nga kàtjahas'en ni'ya. ²⁹ Kitsò-là na'èn-là: "An, kjò kjín nó sixá-lè; níkjé-ne nga mikì sikitasòn-lè; nì saà jngoò ndí tindsó ki'ndí 'biì-ná nga sìtsjakoaa amigo-na. ³⁰ Tanga k'e nga kòf'ìi-ne ki'ndí-lè xi kisikjeheya ton-lè, tsojmi-lè, kisikjeheyako íchjín ská; ikjoàn kànik'en jngoò-là nchraja ki'ndí xi 'nó xiné." ³¹ Jè na'èn-là kitsò-là: "Ngaji xi ki'ndí-na xan-lè, jí tjínako kjit'aà-ná; ngats'ìi tsojmi xi tjín-na, tsiji-né. ³² Mochjeén-né nga s'eí s'eén mé-ne nga sìtsjakoaa yijo-ná, koi kjoa-là nga jè 'ndsi, jye kòf'ìi-ne. Maa-na tsà jyeé k'en tanga tjínakon-né; kichijà-né tanga j'ndeí kàsakó-ne."

16

Kjoa xi mangàsòn ts'e ch'índa xi konachan

¹ Jesús tsibénojmi jngoò-là kjoa xi mangàsòn, jña xita xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Jngoò k'a, jngoò xita nchíná, tjína jngoò-là xita xi síkinda ch'índa. Xita xi kj'eí kii nga nguixkon nei-là nga kitsjaat'in 'én nga tsojmi-là tísikje. ² Jè nei-là, k'ée kiichja-là, kitsò-là: "¿Mé 'én xi tsjá'tin-lè xita? Tjii-ná kindá kjoa ts'e xá-lè; mi-là tì kii ch'índa sko-là kijna-ne." ³ Ch'índa jè, k'ée tsohóko yijo-là, kitsò: "¿Mé xi s'iaàn? Jè nei-na mì tì kii tsjá-na xá. 'An, mikì chíkjoa-na nga sìxákoaa nangui. Masobà-na tsà ton sìjé kjotjoà. ⁴ Jyeé be mé xi s'iaàn mé-ne nga s'e-na amigo xi tsjá'nde-na ni'ya-là k'e nga tjáxìn-na xá jè." ⁵ K'ée kiichja jngoò jngoò-là jña xita xi tjeñ-là ton ts'e nei-là. Kitsò-là jè xi itjòn: "¿Kó tjín kitjen-lè ts'e nei-na?" ⁶ Xita jè kitsò: "Jngoò sìndo barril asitì kitjen-na." Jè ch'índa kitsò-là xíkjin: "Chjoí xojon-lè, tjíni, nìton tindaà jngoò xi kj'eí xojon xi tà icháte chjì-là." ⁷ Ikjoàn kiskònangui-là xi jngoò, kitsò-là: "Ngaji, ¿kó tjín kitjen-lè?" Xita jè kitsò: "Jngoò sìndo naxá trigo kitjen-na." K'ée kitsò-là: "Chjoí xojon-lè; tindaà jngoò xi tà nìjòn kaàn chjì-là." ⁸ Ch'índa jè, kijtseèxkón nei-là nga tjín-là kjohítsjeèn nga amigo tsohótsji, nas'ín ch'o kis'ìin nga kiskoònachan-là nei-là. Jña xi mìtsà xita-là Nainá, isáá tjín-là kjohítsjeèn kó s'ín ótsji amigo-là xi skoétjò mì k'oaà-ne koni jña xita xi isèèn tjín kjohítsjeèn-là.

⁹ K'oaà xán-nò, tikjeén ton kò tsojmi xi tjín i isò'nde nga kàtas'e-nò amigo mé-ne k'e nga mì tì kii kochjeén-ne i isò'nde, ján ngajmii s'e-nò amigo xi skoétjò-nò ya nànda kitsajnaa nita mé nachrjein-ne.

¹⁰ Jè xi ndaa síkitasòn jè kjoa xi chiba tjín, tikoaa ndaa síkitasòn jè kjoa xi tse tjín; tanga jè xi konachan kjoa xi chiba tjín tikoaa konachan-né kjoa xi tse tjín. ¹¹ Jñò, tsà mì ndaa tìtsanichjeèn tsojmi kò ton xi tjín isò'nde jè, mikì tjoe-nò kjoa xi nguì ndaa tjín ts'e ngajmii. ¹² Tsà mì ndaa tìtsanikjeèn tsojmi kò ton xi mì tsajòn-jèn xi Nainá kisingatsja-nò i isò'nde, tikoaa mikì tjoe-nò xi nguì tsajòn ján ngajmii.

¹³ 'Njingoò ch'i'nda xi jò koma nei-la nga sùxá-lá; tsà jò koma nei-la, jngoò kojtikeye kò jngoò kotsjakee; jngoò ndaa kjit'aà-lá kò ch'o sùkò xi jngoò. Jñò, tsà kjoa nchíná sùs'in-là, mìkì kòs'in-lá kjoa ts'e Nainá.

¹⁴ Jñà xita fariseo nga tsjakee tòn, k'e nga kii'nchré ngats'iì kjoa koi, tà tsijnòkèe Jesús. ¹⁵ K'ée kitsò-lá jè Jesús:

—Jñò, ndaa mìkítsajnaa yijo-nò nga nguixkòn xita, tanga Nainá, beè inima-nò nga mìtsà kixi kjoa nga ndaa 'nè. Jè kjoa xi jeya sùkìjna xita, Nainá ochrjekàngui-né.

Kjotíxoma-lá Nainá xi kiskii Moisés

¹⁶ Jesús kitsò-isa:

—Jñà Xojon-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita xi kùichja ngajo-lá Nainá, jñà tímakjeén xojon koi skanda k'e nga j'iì Juan xi kis'iin bautizar xita. Tjen-ne nachrjein koi, skanda j'nde, tìnokjóaya 'én ndaa-lá Nainá kó s'in otíxoma Nainá. Ngats'iì xita xi mejèn-lá kjoahas'en-jiiin ñánda tíhotíxoma Nainá, bínè-lá yijo-lá.

¹⁷ 'Ñó 'in tjin tsà jè isò'nde kò ngajmii chija, tanga isaá tà 'ño 'in tjin nga chija jngoò letra ts'e kjotíxoma-lá Nainá xi kiskii Moisés. Mìkii chija nita kjé-ne —kitsò Jesús.

Kiis'in tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xikjin

(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

¹⁸ —Nita ya-ne xi tsjiin chjoón-la ikjoàn bixan-kò jngoò chjoón xi kj'eí, kjoa chijngui tís'in; tìkoaa jè x'in xi bixan-kò chjoón xi kitsjiin x'in-lá, tìkoaa kjoa chijngui tís'in —kitsò-isa Jesús.

Xita nchíná kò xita ima xi 'mì Lázaro

¹⁹ Jesús kitsò:

—Tsibijna jngoò xita nchíná xi 'ño ndaa kjoàn nikje chí xi tsohòkjá; nachrjein inchijon kis'iin s'eí xi taxkí 'ño ndaa ma. ²⁰ Tìkoa tsibijna jngoò xita ima xi Lázaro k'i'mì, xi jtsé tjin yijo-lá. Yáá bijná xotjoa ni'ya-lá jè xita nchíná.

²¹ Xita ima jè, fahajiiin xó-lá jñà xì-lá tsojmì xi kine jè xita nchíná nga bixòngui imixa; tìkoaa jñà nañá bijchó xó nga tomájno jtsé-lá. ²² K'e nga k'en jè ndí xita ima, jñà àkjalé-lá Nainá kùkò; yáá kisikijnat'aà-lá Abraham. Tìkoaa chaán k'en jè xita nchíná; ikjoàn kisihjiin.

²³ 'Ya j'nde ts'e mik'en ñánda nga tísikjeiin kjo'in jè xita nchíná, kiskoòtsejèn, kijtseèxkon Abraham nga kjiiin tjin; yáá tijnat'aà-lá jè Lázaro. ²⁴ Xita nchíná, k'ée 'ño kùichja kitsò: “iNa'èn Abraham, chàhima-takòn-ná! Tìkasín Lázaro nga kàtasíka'nchi jnòtsja ya jjiin nandá nga kàtasíkijne 'nchán nijen-na; 'ño tse kjo'in tìsikjaán i jjiin ni'in.” ²⁵ Jè Abraham kitsò-lá: “Na'èn, tìkítsjiin k'e nga tsijni isò'nde, 'ño ndaa tsijni. Jè Lázaro, kjo'ín kisikjeiin, tanga j'nde, ndaa tjiná ijndé. Ngaji, kjo'ín tìnìkjeiin. ²⁶ K'oa s'in tjin, tìkoaa jngoò xajngá jñò xi 'ño nanga kijna-ikòn mé-ne nga mìkii koma ján kotot'aà jñà xita xi i tìtsajna; tìkoá xi tìtsajna ján, mìkii koma kjinchrobá ijndé.”

²⁷ Kitsò jè xita nchíná: “Na'èn Abraham, 'an bìtsi'bà-lè tìkasín Lázaro ya ni'ya-lá Na'èn-na; ²⁸ 'òn ma-ne 'ndsè xi tìtsajna; kàtènojmi-lá xi okixi mé-ne nga tìkoá mì i kjinchrobà-ne j'nde ts'e kjo'in.” ²⁹ Abraham kitsò-lá: “Xita xinguii, jyeé tjin-lá xojon-lá Moisés kò ts'e xita xi kùichja ngajo-lá Nainá; jñà kàta'nchré-lá!” ³⁰ K'ée kitsò jè xita nchíná: “Majin, na'èn Abraham, tsà jngoò mik'en xi jye kijtseè kjo'in kjoì kènojmi-lá, sùkájno jé-la nga mì tì jè

kohótsji-ne.” ³¹ Jè Abraham kitsò-là: “Tsà mìkiì 'nchré-là Moisés kò xità xi kiichja ngajo-là Nainá, tìkoáá mìkiì kòkjeiín-là nas'ín kjoaáya jngoò-là mik'en.”

17

Xità xi bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

¹ Jesús kitsò-là xità xi kota'yàt'aà-là:

—Kjit'aà nachrjein s'e xità xi kòit'in-ná nga kìnchàtsjiaá jé, tanga ima-xò-ne jè xità xi kòit'in. ² Ìsàá-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsi'is'in, ìkjoàn sàkatjen-jìin ndáchikon, mé-ne nga mì jé skìnjìin-ne ndí xità xi mochjeén-là nga kòkinda. ³ T'een kindá yijo-nò!

Tsà jè xingui ótsji jé xi kondra tsiji, tìnókjoa-là nga kàtakixi; tsà sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tìjchàat'aà-là. ⁴ Tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein ótsji jé xingui xi kondra tsiji, kò tsà sùkájno jé-la kò tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein kjoìkon-lè, kìtso-lè: “Mì tì kiì k'oa s'ìin-na”, tsà k'oa kìtso-lè, tìjchàat'aà-là.

K'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesús

⁵ Jñà xità xi tsibíxáya-là Na'èn-ná Jesucristo kitsò-là:

—Tisikò-nájen mé-ne nga ìsà 'ño ndaà kòkjeiín-nájen it'aà tsiji.

⁶ Jè Na'èn-ná k'ée kitsò:

—Jñò, tsà tà okji kòkjeiín-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, komaá k'oin-là yá xanchroò jè: “Chjínèyi yijo-lè, ìkjoàn yá kàtatjen-jìin ndáchikon”; jè yá, k'oaá s'ín sùkitasòn-nò.

Xá-là ch'i'nda

⁷ Jñò, tsà tìjna jngoò-nò ch'i'nda xi kàfi síkinci nchraja, o xi kàfi ka'nda tínsó, k'e nga kjoì-ne nga kàfi síxá, ¿a k'oin-là: “Tìjni, tìjnat'eìi ìmíxa”?

⁸ Majìn, a mìtsà tã sã k'oin-là: “Tìndaà-ná tsojmì xi kókjeen; tìxkóngui níkje-lè; tìya-ná tsojmì xi kókjeen kò xi skíaa. K'e nga jye kjoé koma, ìkjoàn tìchi kò tìojì jì.” ⁹ Jè nei-là, tìkoáá mìkiì tsjá-là kjondaà ch'i'nda-là nga ndaà kàsikitasòn jè xá xi kàsìt'in-là; mìtsà tsò-là: “Ndaà chjì-lè.” ¹⁰ Tìkoáá jñò, k'e nga jye níkitasòn yije xá xi tsjá-nò Nainá, k'oaá tixón: “Ngajen, taxkì ch'i'nda-nájen, tà jè kànìkitasòn-jen koni s'ín k'ì-mì-nájen.”

Kós'ín komà k'e nga jé Jesús, te xità kisindaà-ne xi tìbindojno chrjoa yijo-là

¹¹ Jesús, k'e nga tifi ján naxandá Jerusalén, jahato ya nangui Samaria kò Galilea. ¹² K'e nga jahas'en-jìin jngoò ndí naxandá xi jtobá kji, te xità kiskaàjìin yá jya ndiyá xi tìbindojno chrjoa yijo-là; kjiin chìncha-ne ¹³ nga 'ño kiichja kitsò:

—Jesús, Maestro, chahìma-takòn-nájen!

¹⁴ Jesús, k'e nga kijtsee, kitsò-là:

—Tanguió, takó-là yijo-nò jè nò'mì.

K'oaá s'ín komà, k'e nga nchifi-ne, kjòtsjeè-ne yijo-là ch'in xi tìjn-là.

¹⁵ K'e nga kijtsee yijo-là nga jye kjondaà-ne ch'in xi tìjn-là, jngoò-ne xi inchrobá jngoò k'a-ne; 'ño kiichja nga kitsjaà-là kjondaà Nainá.

¹⁶ Tsasèn-xkò'nchit'aà-là Jesús skanda it'aà nangui, nga kitsjaà-là kjondaà. Xità jè, Samaria j'nde-là. ¹⁷ Jesús kitsò-là:

—¿A mìtsà te ma-ne xi kòmatsjeè-ne ch'in-la? Jñà xi ñijaàn, ¿ñánda títsajna?
¹⁸ ¿A tà jè tà jngoò xīta xi xìn nangui-là kànchrobá jngoò k'a-ne nga tsjá-là kjondaà Nainá?

¹⁹ Jesús kitsò-là xīta jè:

—Tísíjijn, t'in-ne; koi-né nga mokjeíin-lè nga kòmandaà-ne.

K'e nga jcha-là kó s'in kotixoma Nainá

(Mateo 24:23-28, 36-41)

²⁰ Jñà xīta fariseo kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿Kjé-né nga jcha-là kó s'in kotixoma Nainá?

Jesús kitsò-là:

—Koni s'in otixoma Nainá mìtsà tsejèn jcha-là. ²¹ Mìtsà yá xi kītsq: “Íí tjína jīndé”, kō “Ján tjína ján”; nga jyeé tjínajijn-nò kó s'in otixoma Nainá.

²² Jesús, kiichja-isa; kitsò-là xīta xi kota'yàt'aà-là:

—Kijchò nachrjein k'e nga komejèn-nò jchaxkoòn-ná nga jye kótijnajijn-nò 'an xi Kì'ndí-là Xīta xan-là yijo-na, tanga nachrjein jè, mikii jchaxkoòn-ná.

²³ K'oaá kitsò-nò xīta: “Chítsejèn-là jīndé, chítsejèn-là ján.” Tanga kī kii mokjeíin-nò, tikoáá kī kii onguítjngui-là nas'in k'oa kītsq-nò. ²⁴ Koni ma ni'in ch'on k'e nga ote, ma iseèn kó okji nga jngoò itjandiù, k'oaá s'in koma k'e nga kijchò nachrjein nga kjoiaa jngoò k'a xi Kì'ndí-là Xīta xan-là yijo-na.

²⁵ Tanga 'an xi Kì'ndí-là Xīta xan-là yijo-na, itjòn, tse kjo'in siikjiaán; jñà xīta xi tjín nachrjein j'ndeí, kochrjekàngui-na. ²⁶ Koni s'in komà jñà nachrjein ts'e Noé, k'oaá tīs'in koma jñà nachrjein k'e nga kjoiaa jngoò k'a 'an xi Kì'ndí-là Xīta xan-là yijo-na. ²⁷ Xīta, tsakjèn, kits'i, chixàn íchjá kō íchjín skanda jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé, ikjoàn j'ii jtsí xkón, yáa jyehesòn yije xīta kóhotjín. ²⁸ K'oaá tīs'in komà nachrjein ts'e Lot [xīta xi tsiniù kitsò-là Abraham]. Jñà xīta tsakjèn, kits'i, tsatse tsojmì, tsatjina tsojmì, tsibítje tsojmì, tsibíndaà ni'ya; ²⁹ tanga jè nachrjein nga itjojijn jè Lot ya naxandá Sodoma, ts'a jtsí ni'in xi ngajmù inchrobà-ne xi ngui chijo azufre, yáa jyehesòn yije xīta kóhotjín. ³⁰ K'oaá s'in koma jè nachrjein k'e nga 'an kítjojen jngoò k'a xi Kì'ndí-là Xīta xan-là yijo-na.

³¹ Jè xi tjinasò'nga ni'ya-là, kī tī kii nchrobájen-ne nga skoé tsojmì xi 'ncha ni'ya-là; tikoáá jè xi tísíxajijn nangui-là kī tī kii nchrobá-ne ni'ya-là.

³² Tíkítsjeèn koni s'in komàt'in chjoón-là Lot. ³³ Nīta yá xīta xi mejèn-là kochrjetji yijo-là nga mì mé kjo'in sakò-là, tà saá siichija-né kō kjo'in kíjnajijn; tanga jè xi tjínandaà nga tsjá yijo-là, jè-né xi kītjokajijn kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kījna.

³⁴ K'oaá xan-nò, jè nītjen k'e nga okoma, tjín ni'ya ñánda jò xīta kjioòsòn nahan, jngoò tjámiltjen nga kjiko Cristo, xi jngoò sijna-né nga kjo'in s'e-là.

³⁵ Tíkooá tjín ni'ya ñánda jò íchjín nchi'o na'yo, jngoò tjámiltjen nga kjiko Cristo, xi jngoò sijna-né nga kjo'in s'e-là.

³⁶ Jò xīta xi nchisíxángui rancho-là, jngoò tjámiltjen nga kjiko Cristo, jè xi jingoò sasijna-né nga kjo'in s'e-là.

³⁷ Jñà xīta kiskònangui-là Jesús:

—¿Ñánda-ne nga k'oa's'in koma Na'èn?

Jesús kitsò-là:

—Ya ñánda kījna cho k'en, yáa kítsajnajtín jñà líké.

18

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón ka'àn kò xitaxá ts'en

¹ Jesús tìkoá tsibénójmí jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mochjeén-né nga mìkii sùndaàjñáa inìma-ná; nachrjein inchijòn kìnókjoat'aà-lá Nainá.

² Kitsò-la:

—Jngoò naxandá ñánda tìjna jngoò xitaxá xi mìkii beèxkón Nainá tìkoá mìkii beèxkón xita xi k'ejí. ³ Tìya-ne naxandá jè, tìjna jngoò chjoón ka'àn xi f'ìikon kjit'aà xitaxá jè nga tsò-la: “Tìndaàjìin-ná kjoa ts'e kondra-na.” ⁴ Jè xita xi tìjn-la xá, mìkii xatì tsibìndaàjìin-la, tanga xi komà iskan kisikítsjeèn nga tsibìndaàjìin-la jè chjoón mé-ne nga mì tì tsja sùjti-la. Kitsò jìjìin inìma-la: “Nas'ín mìkii bexkoán Nainá, tìkoá mìkii bexkoán xita, ⁵ tanga chjoón jè, 'ñó tísìsìl-na, koií kjoa-la nga kàndaàjìin-la mé-ne nga mì tì tsja i kjoìikon-na, mì tì tsja 'an sùjti-na.”

⁶ Kitsò Na'én-ná:

—Tìná'ya-là koni tsò xitaxá xi tsjìn-la okixi. ⁷ Nainá, ¿a mìtsà isa ndaa sùs'in-la xita-la xi xó k'oas'ín jaàjìin-ne nga kò nachrjein kò nìtjen 'ñó sùjèt'aà-la? ¿A mìtsà isa nìton sùs'in-la? ⁸ K'oaa xán-nò nga isa xatìya kòjìndaàjìin-la. Tanga k'e nga kjoiaa jngoò k'a 'an xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, ¿a sakó-na xita jìsò'nde xi mokjeiìn-la i't'aà ts'an?

Kjoa xi mangásòn ts'e xita fariseo kò xita-la xitaxá Roma xi sikhíjtì tsojmi

⁹ Jesús tsibénójmí jngoò-la kjoa xi mangásòn ts'e xita xi xita kixi tsò-la yijo-la kò ochrjekàngui xi i'nga. Kitsò:

¹⁰ —Jò xita kii ñánda tìjna jngoò itjòn nga kùichjat'aà-la Nainá: jngoò xi xita fariseo, xi jngoò, xita-la xitaxá Roma xi sikhíjtì tsojmi. ¹¹ Jè xita fariseo, nga sùjna kixi, tìchjatì yijo-la, kitsò: “Nainá, tsjaà-lè kjondaà, ndaa chjì-lè nga 'an mì k'oaa s'iaàn koni s'ín xita xi k'ejí xi tsjìn-la kjoa kixi, xita chijé, xita ts'en, xita chijngui; nì mì k'oaa s'iaàn koni s'ín jè xita xi sikhíjtì tsojmi. ¹² Jò k'a ótijnachjan nga jngoò xomàna; tsjaà-ná xi teya ngats'ìi xi sikhijne.” ¹³ Tanga jè xita xi sikhíjtì tsojmi, kjiin sùjna; skanda majìn-la nga kotsejèn ngajmii; tà jè inìma-la 'beé-la; tsò: “jNainá, kàtas'e-lè kjohimatakòn xi i't'aà ts'an nga xita jè 'mì-na!” ¹⁴ K'oaa xán-nò, xita jè, k'e nga kii-ne nì'ya-la, jyeé xita kixi kitsò-la Nainá; tanga jè xita fariseo majìn. Koií kjoa-la, nita yá-ne xi 'nga sikhijna yijo-la, isaà nangui kìjna, kò jè xi nangui sikhijna yijo-la, isaà 'nga kìjna.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'ín ndí ixti

(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Tìkoaa j'ìiko-la ndí ixti mé-ne nga kòot'aà-la tsja; jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'e nga kijtseèxkon jña xita xi ijchòkò ndí ixti, tshóhítkò. ¹⁶ Tanga jè Jesús kùichja-la jña ixti; kitsò-la xita-la:

—Tjii'nde-là jña ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na, kì binchahikon-là. Jña xi k'oá s'ín tìjn inìma-la koni ts'e ndí ixti, jña xi tìjn-la kjondaà nga Nainá tìhótixoma-la. ¹⁷ K'oaa xán-nò xi ngui okixi, jña xi mìkii kòkjeiìn-la koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kotìxoma-la, mìkii kjoahas'en-jìin ñánda tìhótixoma Nainá.

Jngoò xita xi 'ñó nchiná

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Jngoò xi xita sko-la kiskònangui-la Jesús kitsò:

—Maestro ndaa, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngoò xita xi ndaà; ta jngoò jè Nainá xi ndaà. ²⁰ Jyeé tíjiin-lè kó tsò kjotíxoma: “Kì kjoa chijnguii 'nì, kì xitaá nìk'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi k'ejí, chàxkoín na 'én-lè kò nea-lè.”

²¹ Xita jè kitsò:

—Ngats'iì kjotíxoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²² K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò-la:

—Nguì jngoò kjoa chija-lè: tatijni yiji kóhotjín tsojmì xi tjín-lè; ikjoàn tika'bi-la xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchrobátjngui-ná.

²³ Xita jè, k'e nga kii'nchré, tà kjòbaá-la, koií kjoa-la nga 'ño nchiná. ²⁴ Jesús, k'e nga kítsee nga 'ño ba kis'e-la kitsò:

—Jña xita nchiná, iín koma-la nga kjoahas'en-jiiñ ñánda tíhotíxoma Nainá!

²⁵ Isaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaa-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ño tjín-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jiiñ ñánda tíhotíxoma Nainá.

²⁶ Jña xita xi kii'nchré kitsò:

—¿Yá-né xi kítjokàjiiñ kjo'in?

²⁷ Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi mikii koma-la xita, Nainá komaá-la.

²⁸ K'ée kitsò Pedro:

—Na'én, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen tsojmì xi tjín-najen nga tjaàtjngui-lèjen.

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Okixii xi xan-nò, ngats'iì xita xi kitsjiin-takòn ni'ya-la, na'én-la, 'ndse, chjoón-la, ixti-la, nga mejèn-la k'oas'in sijnchá yijo-la koni s'in otíxoma Nainá, ³⁰ ngats'iì xita koi, tsojmì xi kisikítsajna, isaá tse tjoé ngajo-la jña nachrjein xi titsajnaá i'nde i isò'nde; koa jña nachrjein xi sa nchrobá, s'ee-la kjoabinachon nita kjé-ne.

Jesús, jngoò k'a tsibénjmi kjoabiyaá-la

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Jesús kiichjat'aà xìn-la xita-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

—I'ndeí, ján onguiá Jerusalén; yaá kítasòn yije ngats'iì kjoa xi tjít'aà xojon it'aà ts'an xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koni s'in kiskii xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³² Yaá sijnngatsja-na it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío; kijnnokeè-na; ch'o sijnko-na; kiichrájno-na; ³³ kojà-na, ikjoàn sijn'en-na; tanga xi koma ján nachrjein kjoaáya-na.

³⁴ Tanga jña xita-la mikii kjòchiya-la 'én xi tsibénjmi-la; tjí'maá-la; mikii jahas'en-jiiñ-la koni s'in kitsò Jesús.

Kós'in kisindaà-ne Jesús jngoò xita xi mikii tsejèn-la ya naxandá Jericó

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ K'e nga jye tímachrañat'aà nga kijchò Jesús ya naxandá Jericó, jngoò xita ima xi mikii tsejèn-la tjina indii ndiyá; tísíjé kjotjò tòn. ³⁶ Xita jè, k'e nga kii'nchré nga kjin xita nchifa, kiskònangui mé kjoa xi tíma. ³⁷ K'ée kitsò-la xita nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífahato. ³⁸ K'ée 'ño kiichja, kitsò:

—Jesús, nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

³⁹ Jña xita xi tjíma ítjòn, tsohótiko nga jyò kàtijna; tanga jè, isaá 'ño kiichja nga kitsò:

—Ji xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁰ K'ée tsasijna Jesús; kitsò: “Nchrobákòò.” K'e nga ijchò kasit'aà chrañà-la kiskònangui-la, kitsò-la:

⁴¹ —¿Mé xi mejèn-lè nga siikò-lè?

Jè xita xi mikii tsejèn-la, kitsò:

—Na'èn, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁴² Jesús kitsò-la:

—¡Kàtatsejèn-lè! Koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandàà-ne.

⁴³ Xita jè, nitoón kjòtsejèn-la, ikjoàn kiitjingui-la Jesús; jeya kisikíjna Nainá. Ngats'ii xita naxandá xi kijtsee kjoa koi, tikoá jeya kisikíjna Nainá.

19

Jesús kò Zaqueo

¹ Jesús k'e nga ijchò naxandá Jericó, tsibíts'ia nga jahas'en-jiín naxandá. ² Ya tìjna ingoò xita xi 'mì Zaqueo xi xita sko-la jña xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítì tsojmi; tikoá 'nó xita nchíná. ³ Mejèn-la nga skoexkon yá-né xi 'mì Jesús; tanga mikii ma kotsejèn-la nga kjín ma-ne xita, nga jtobá kji Zaqueo. ⁴ K'ée tsangachikon ítòn, ikjoàn tsijin-jno ingoò yá sicómoro nga mejèn-la skoexkon Jesús koni s'ín kjoahato. ⁵ K'e nga jahaya ndiyá Jesús, kiskoòtsejèn mijín k'oa kijtseeexkon Zaqueo nga ya tìjna'a yá; kitsò-la:

—Zaqueo, nitoón titajiín, i'ndeí mochjeén-né nga ya siikjaya ni'ya-lè.

⁶ Zaqueo, nitoón tsitajen. Tsjaá komà-la nga kitsjaà'nde-la ni'ya-la. ⁷ Jña xita k'e nga kijtsee nga ya kisikjaya ni'ya-la Zaqueo, tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús; kitsò nga ya kisikjaya ni'ya-la xita xi jé tjin-la. ⁸ K'ée tsasijna kixi Zaqueo, kitsò:

—Na'èn, osen tsojmi xi tjin-na tsjaà-la xita ima; koa tsà tjin xita xi 'an kiskoònachaan-la, ñjòn k'a kòkji tsjaà ngajo-la.

⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngats'ii xita nei-la ni'ya jè, nachrjein i'ndeí, jyeé kòbitjokàjiín kjoa ts'e jé-la, koií kjoa-la nga k'oas'ín mokjeiín-la Zaqueo koni jè xita jchínga-la Abraham.

¹⁰ “An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koií xá j'i-na nga j'i katsjià xita xi kichijà, tikoá j'i kàchrjekàjñaà jé-la xita.

Kjoa xi mangásòn xi okóya kjoa ts'e ton

(Mateo 25:14-30)

¹¹ Jña xita, k'e nga nchi'nchré-la Jesús, koni s'ín tìbénojmi kjoa koi, k'oaá s'ín kisikitsjeén nga yaá koiíts'ia nìton nga kotìxoma Nainá; nga jè Jesús, jyeé kjomeé bijchó chrañà Jerusalén. Koií kjoa-la, Jesús, tsibénojmi ingoò-la kjoa xi mangásòn nga mìtsà k'oas'ín koma.

¹² Kitsò-la:

—Jngoò k'a, ingoò xita xi tje-la xita ítòn kii ingoò nangui ñanda 'nó kjìin nga tjoé-la xá ítòn, ikjoàn kjinchrobà-ne k'e nga jye tjoé-la xá. ¹³ Tanga k'e nga tikj'eé bitjo xita jè, te xita chìnda-la kiichja-la nga tse ton kisingatsja nga ingoò ingoò; kitsò-la: “Chjoé ton koi, tixáko skanda k'e nga kjoí-na.” ¹⁴ Tanga jña xita xi tiya-ne naxandá-la nga jtikeé komà, kisikasén-tjingui i'nga-la xita xi kitsò-la xitaxá ítòn: “Majín-najen nga jè xitaxá jè kotìxoma-najen.”

¹⁵ Tanga jè xita jè, k'e nga jye kitjoé-la xá, j'ii ingoò k'a-ne nangui-la. Ikjoàn kiichja-la ngats'ii xita chìnda-la xi kisingatsja ton mé-ne nga skoé kó tjin

kisikijne ki'ndí-là jè tòn xi kisìngatsja nga jngoò ìjngoò. ¹⁶ Jè xítà xi j'ì òtòn kitsò: “Na'èn, tòn-lè xi kinìngatsja-ná, te k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-là.” ¹⁷ Jè xítaxá òtòn kitsò-là: “Ndaà tjin; ngaji, chí'nda ndaà-né; ndaà kinikijín tòn xi chiba kjongatsjei; i'ndeí, te naxandá sngatsja-lè xi jì kotixoma-là.” ¹⁸ Ijchò ìjngoò xi ma-ne jò chí'nda, kitsò: “Na'èn, tòn-lè xi kinìngatsja-ná, 'òn k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-là.” ¹⁹ Jè xítaxá òtòn kitsò: “Tikoá ngaji, 'òn naxandá singatsja-lè xi jì kotixoma-là.”

²⁰ J'ì òtòn xi kitsò: “Na'èn, i tjna tòn-lè xi kinìngatsja-ná. Ndaà tsibitjoà; pahitò tsibitjé'ñoá. ²¹ Kitsakjoón-lè; ngaji, xítà jti-takòn-né; chjoí xi mì ngají tsibijni tikoá bixkoí xi mì ngaji tsibitji.” ²² Jè xítaxá òtòn kitsò: “Ngaji xi chí'nda ch'o 'mì-lè; tije-ne 'én xi nokjoi sínè-lè jè, nga si: xítà jti-takòn-né; chjoí xi mì ngaji tsibijni tikoá bixkoí xi mì ngaji tsibitji. ²³ Tsà jye tjiín-lè, ¿mé-ne mì yáá kinikijna-ne tòn-na yá banco nga kisikijnesòn ki'ndí-là mé-ne k'e nga kjoí ìjngoò k'a-na singatsja-ná tòn-na?” ²⁴ K'eé kitsò-là jñà xítà xi yá títajna: “Chjaà'an-là tòn; jè tji-là xítà xi te k'a kisikijnesòn.” ²⁵ Jñà xítà xi oki'ni-là kitsò: “Na'èn, i xítà jè, jyeé kò te k'a kotjín tjin-là!” ²⁶ Jè xítaxá òtòn kitsò: “K'oaá xán-nò, ngats'ì xi tjin-là, k'ojí-isa-là; tanga jè xi tsjin-là, skanda tjá'aán-là mé xi chiba tjin-là. ²⁷ Tikoá jñà xítà kondra-na xi majin-là nga 'an kotixoma-là, nchrohókò-ná ijndé, tik'eèn nga nguixkoaàn.”

*K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)*

²⁸ K'e nga jye okitsò Jesús, kii òtòn-là xítà-là nga kii kò ján Jerusalén. ²⁹ K'e nga jye ijchò chraña jñà naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania yá chrañat'aà-là jè nindoó xi 'mì Yá Olivo, kisikasén jò xítà xi kota'yat'aà-là. ³⁰ Kitsò-là:

—Tanguio ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján; k'e nga kijchoò, yáá sijnat'aà'ño jngoò ndí búrró ki'ndí xi nì sá yá xítà bijnasòn-là. Chjnda'ño, nchrohókò. ³¹ Tsà yá xi kjòngui-nò, tsà kitsò-nò: “¿Mé-ne chjnda'ño-nò?”, tin-là: “Jè xó Na'èn-ná Jesús kochjeén-là.”

³² Kii jñà xítà-là; k'oaá s'ín kisakò-là koni s'ín tsibénjmi-là Jesús. ³³ K'e nga nchikjnda'ño ndí búrró ki'ndí, kitsò nei-là:

—¿Mé-ne chjnda'ño-nò ndí búrró?

³⁴ Jñà xítà-là Jesús kitsò:

—Jè xó kochjeén-là Na'èn-ná Jesús.

³⁵ K'e nga ijchòkò ñanda tjna Jesús, jñà kisikjeén nikje-là nga tsohójsa-là ndí búrró; ìkjoàn kisikijnasòn-là. ³⁶ Koni s'ín tifi Jesús, jñà xítà tsohójsaò nikje-là yá iya ndiyá. ³⁷ K'e nga jye kjòchrañat'aà nga nchifjen yá nindoó Yá Olivo, ngats'ì xítà xi kota'yat'aà-là xi tji kò tsibits'ia nga 'ño kiichja xi ngui tà kjotsja-là nga kitsjaà-là kjonda Nainá nga koi kjoa-là jñà kjòxkón xi jye kijtseè. ³⁸ Kitsò:

—Mé tà ndaà-là jè xítaxá òtòn xi jè nchrobá ngajo-là Nainá. Tjin kjoa'nchán j'taà ngajmii. Tikoá tjin kjoajeya.

³⁹ Jñà xítà fariseo xi yá taña tji kò jñà kitsò-là:

—¿Maestro, jchitikoji xítà xi kota'yat'aà-lè!

⁴⁰ Tanga jè Jesús kitsò-là:

—K'oaá xán-nò tsà jñà xítà koi kítajnajyò, jñà ndajo kichja.

⁴¹ Jesús, nga jye ijchò chraña naxandá Jerusalén, k'e nga kijtseèxkon, kiskindayakeè xi j'taà ts'e naxandá. ⁴² Kitsò:

—Jñò xi x̣ita naxandá Jerusalén 'mì-nò, tsà jè-là-ne nachrjein i'ndeì kokjeiín-nò it'aà ts'e jè kjoa xi tsjá-nò kjoa'nchán; tanga i'ndeì, tji'maá-nò. ⁴³ Kjoíi nachrjein k'e nga jñà kondra-nò koìndiì-nò chrjò ndajo, ṣikinda-nò kò kít'aà-nò nga jngoò itjandiì. ⁴⁴ Jngoò k'a ṣikjehesòn-nò, ṣik'en yijee-nò; n̄í t̄i jngoò ndajo siyijòsòn-là xíkjin. Koi jé xi koma-nò nga mikì kiyaxkoòn Nainá k'e nga j'i katsejèn-nò.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsachrje x̣ita xi otjina tsojmi ya ingo ítjòn ts'e Jerusalén

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Jesús jahas'en ya ñánda kijna ingo ítjòn, ikoàn tsibíts'ia nga tsachrje jñà x̣ita xi nchihotjina kò xi nchihotse tsojmi; ⁴⁶ kitsò-là:

—K'oaá s'in tichja Xojon xi tjit'aà 'Én Tsjeè-là Nainá: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikon-né, tanga jñò, nguijo-là x̣ita chijé tita'nè.”

⁴⁷ Jesús, nachrjein inchiòn tsakóya-là x̣ita ya nditsin ingo ítjòn; jñà x̣ita sko-là nò'mi, x̣ita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, kò jñà x̣ita sko-là naxandá, nchihótsji'nde-là nga mejèn-là ṣik'en Jesús. ⁴⁸ Tanga mikì kisakò-là kó s'in ṣikò nga jñà x̣ita naxandá, 'ño ndaà nchi'nchré-là koni s'in tsò 'én xi tibenojmí.

20

Kjotixoma-là Jesús

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Jngoò nachrjein, k'e nga jè Jesús tihokóya-là x̣ita 'én ndaà-là Nainá ya nditsin ingo ítjòn, ijchò x̣ita sko-là nò'mi kò x̣ita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés; kjihijtako x̣ita jchínga. ² Kitsò-là:

—Koatìn-nájen, ¿mé kjotixoma xi tsjá'nde-lè koni s'in 'ni? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotixoma koi?

³ Kiichja Jesús, kitsò:

—Tikoáá 'an, jngoò kjoa skònangui-nò. Koatìn-ná: ⁴ ¿Yá xi kitsjaà-là kjotixoma Juan nga kis'iin bautizar x̣ita? ¿A Nainá-né xi tjna ngajmii, o xi tà x̣ita-né?

⁵ Jñà x̣ita koi k'ée tsajoóya-ne; kitsò-là xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-là kjotixoma”, kitsò-né: “¿Mé-ne nga mikì kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” ⁶ Tikoá tsà kixoán: “It'aà ts'e x̣ita-né”, jñà x̣ita naxandá ndajoó koi'nè-ná nga k'oaá s'in mokjeiín-là nga jè Juan xi kiichja ngajo-là Nainá. ⁷ K'ée kitsò:

—Mikii 'ya-jen yá xi kitsjaà-là kjotixoma.

⁸ Jè Jesús, kitsò-là:

—Tikoáá 'an, mikii k'oa xán-nò yá-né xi kitsjaà-na kjotixoma koni s'in s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'e jñà ch'i'nda ts'en

(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

⁹ Ikoàn tsibíts'ia Jesús nga kiichja-là x̣ita naxandá; tsibénøjmi jngoò-là kjoa xi mangásòn, kitsò:

—Jngoò k'a jngoò x̣ita tsibítje toò uva, ikoàn kisikiña-là x̣ita xi k'ejí nga kisixásòn; jè nei-là nangui, kjiin nó kii. ¹⁰ K'e nga ijchò nachrjein nga jye kòjchá toò uva, jè nei-là, kisikasén jngoò ch'i'nda-là nga tjoé chiba-là chj-là toò uva xi jè oko-là; tanga jñà x̣ita xi kisixásòn nangui, tà kiskaàn-kò-né, tà kisikasén tiyáá-ne. ¹¹ Xi komà iskan, jè nei-là nangui i'ngoò x̣ita ch'i'nda-là

kisikasén; k'oaá t̃s'ín kisikò; kiskaàn-kò, ch'o kisikò, ikjoàn kisikasén tiya-ne. ¹² Ìjngòò kisikasén xi ma-ne jàn x̃it̃a ch̃i'nda; tà ngàsòn kisikò; kisiki'on, koa tsachrjekàjìin nangui-là.

¹³ K'ée kitsò jè nei-là nangui: “¿Mé xi s'iaàn? Jè-la s̃ikasén ki'ndí-na xi 'ñò tsjakeè; jè-la xi skoexkón.” ¹⁴ Tanga j̃nà x̃it̃a ch̃i'nda koi, k'e nga k̃ijtseèkxon, kitsò-là x̃ikjìn: “Jè j̃eè xi t̃joé k̃jotjò-là j̃'nde; s̃ik'eén mé-ne nga tsaján koma j̃'nde.” ¹⁵ Tsachrjekàjìin ya ñánda t̃tj̃e toò uva; ikjoàn kisik'en.

J̃nò, ¿kó bixón? Nei-là nangui, ¿mé xi s̃ikò x̃it̃a koi? ¹⁶ Kjoí s̃ik'en x̃it̃a koi; k̃j'eí x̃it̃a s̃iingatsja jè nangui ñánda t̃jín toò uva.

J̃nà x̃it̃a xi nchi'nchré-là Jesús kitsò:

—¿Nikjé-ne k'oas'ín koma!

¹⁷ Tanga Jesús, kiskoò'an, kitsò-là:

—Tsà majìn, ¿kó bixón? ¿Kó tsòya-ne koni s'ín t̃ichja Xojòn xi t̃jít'aà 'Én-là Nainá nga tsò?:

“Jè ndajò xi tsachrjekàngui ch̃jinechrjò nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajò t̃ats'en chrjò-là ni'ya.”

¹⁸ Ngats'ìi xi ya k̃ixosòn ndajò jè, k̃oxkoaya-né; kò tsà jè ndajò skanè x̃it̃a, kochijo-né.

¹⁹ J̃nà x̃it̃a sko-là nò'mìl kò x̃it̃a xi okóya k̃jotixoma-là Nainá xi kiskìl Moisés, mejèn-là nga t̃j̃e-ne hora tsobà'ñò Jesús, nga jè kjoa xi mangàsòn, kiskaàya-là nga kondrà ts'e koni s'ín tsibénajmì; tanga j̃nà x̃it̃a naxandá kitsakjòn-là.

Kjoa ts'e xi machj̃t̃j̃i tsojmì

(Mateo 21:45-46; 22:15-22; Marcos 12:12-17)

²⁰ J̃nà x̃it̃a sko-là nò'mìl kisikinda; kisikasén-ma-là x̃it̃a xi ijchò 'nchré-là xi k'oas'ín kis'ìin koni tsà x̃it̃a ndaà nga mejèn-là s̃akòtsji jngòò-là 'én xi ch'o tsò mé-ne nga koma s̃iingatsja-ne jè gobernador xi t̃j̃iya k̃jotixoma tsja nga jè koiindaajìin. ²¹ J̃nà x̃it̃a koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen j̃nà 'én xi nokjoi, ndaà okoòyi; mikìl chjaajìin x̃it̃a; k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-là Nainá koni s'ín t̃jín xi kjoa kixi. ²² ¿A ndaà t̃jín nga kichj̃t̃j̃i-jen tsojmì j̃'t'aà ts'e x̃it̃axá ítjòn ts'e Roma? ¿A xi majìn-né?

²³ Jesús, t̃ik'eé k̃ijtseèya-là nga nchikonachan-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne nga mejèn-nò nga 'an chít'aà-ná? ²⁴ Takó jngòò-ná tòn. ¿Yá ts'e jsén kò 'ín xi t̃jít'aà?

Kitsò x̃it̃a koi:

—Ts'eé César xi x̃it̃axá ítjòn ts'e Roma.

²⁵ Jesús kitsò:

—Tj̃i-là César xi ts'e César, koa tj̃i-là Nainá xi ts'e Nainá.

²⁶ Ngats'ìi 'én xi k̃ichja Jesús nga nguixkòn x̃it̃a naxandá, mikìl kisakò-là xi koma kòhòngui-ne. Tà k̃jòxkón-là; tà saá tà jyò tsibìtsajna.

Kós'ín kiskònangui kjoa ts'e nga faáya-là mik'en

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

²⁷ J̃nà x̃it̃a saduceo xi mikìl mokj̃eíin-là nga faáya-là x̃it̃a xi jye k'en ijchò kjòngui-là Jesús, kitsò-là:

²⁸ —Maestro, Moisés, k'oaá s'ín kiskìl: Tsà jngòò x̃it̃a xi k̃iyá 'ndse, tsà tsjin-là ixti k'e nga k̃iyá, jè chjoón-là mik'en, t̃j̃e-ne 'ndse k̃ixan-kò ìjngòò k'a-ne mé-ne nga s'e-là ixti xi t̃j̃e ts'e 'ndse. ²⁹ Kis'e xó jngòò k'a x̃it̃a xi itòò komà 'ndse. Jè xi s̃ijna ítjòn, kis'e xó-là chjoón; tanga mikìl kis'e-là ixti skanda kóni nga k'en. ³⁰ Jè 'ndse xi ma-ne jò, chixàn-kò; t̃ikoaá k'e nga k'en, mikìl

kis'e-la ixti. ³¹ Chjoón jè, chixàn-koó xi ma-ne jàn; k'oaa xó s'in chixàn-ko ngats'iì nga itoò 'ndse, tanga nijngoò xi kis'e-la ixti skanda k'e nga k'en. ³² Xi komà iskan, tikoaa k'en jè chjoón. ³³ K'e nga tsà kjoaaya-la, nga itoò 'ndse, çyá-né xi chjoón-la koma? Nga jña tsibitsajnakò nga itoò 'ndse.

³⁴ Jesús, k'ée kitsò-la:

—Jña xita xi tjin nachrjein i'nde, kò chjoón kò x'in, bixan-né. ³⁵ Tanga jña xita xi Nainá okitsò nga ok'in-la nga kjoaaya-la nga kitsajna isò'nde xi sa kjoii, mì ti kii kixan-ne. ³⁶ Tikoaa mì ti kii kiyá-ne. K'oaa s'in ngàsòn kitsajnakon koni àkjale; yaà kitsajnakò Nainá nga ixti-la ma nga jye kòfaaya-la. ³⁷ Tijè-ne Moisés k'oaa s'in okóya nga jña xi jye k'en, kjoaaya-la. K'oaa s'in tjit'aà xojon it'aà ts'e yá na'yá xi titi k'e nga tsò Moisés: “Jè xi Nainá 'mì-lá, tikoaa Nainá tsò-la Abraham, Isaac, kò Jacob.” ³⁸ Jña xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jña xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! It'aà ts'e Nainá, ngats'iì-né nga títsajnakon.

³⁹ K'ée kiichja xita xi okóya kjoitxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kitsò:

—Maestro, kixii kjoa 'én xi nokjoi.

⁴⁰ Ni ti jngoò xita xi kjo'ño-ne ikon nga kiskòngui-isa-la.

*Nánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)*

⁴¹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne kotsò-ne jña xita nga jè xi Cristo, [xita xi xó sijikasén-ne Nainá], nga ya kjinchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David? ⁴² Tijè-ne David, tsò xojon-la ya ts'e Salmo:

Jè Nainá kitsò-la Cristo, jè xi otixoma-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na,

⁴³ skanda k'e nga sikitsajnanguia kondra-lè
ñánda nchasòn ndsokoiì nga 'an, jye kisikijne-la.”

⁴⁴ Jè David, tsà kòs'in kitsò-la Cristo, ¿kó s'in tjin-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la David?

*Kii kitsò Jesús it'aà ts'e xita xi okóya kjoitxoma-la Nainá
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)*

⁴⁵ K'e nga nchi'nchré ngats'iì xita naxandá, Jesús kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la:

⁴⁶ —Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xita xi okóya kjoitxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoaa tsjaá ma-la nga ndaà beèxkón xita xi kj'eii, ndaà síhixat'aà ya nditsin. Tikoaa jña ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jña kitsat'aà ítjòn ímíxa k'e nga kjèn xita nánda tjin s'ei. ⁴⁷ Faá'an ni'ya-la íchjin ka'an xi jye k'en x'in-la. Ikjoàn 'ño ndojò fikò ochikon-la nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'in. Jña xita koi isaá tse kjo'in s'e-la.

21

*Ton xi kitsjaà kjojtò chjoón ka'an xi 'ño ima
(Marcos 12:41-44)*

¹ Jesús k'e nga kiskòotsejèn, kijtsee xita nchiná xi 'ño tjin-la ton nga nchibitsajnaya ton-la ya kaxa nánda sinchá ton kjojtò-la Nainá. ² Tikoaa kijtsee jngoò chjoón ka'an xi 'ño ima nga tsibitsajnaya jò ndí ton xi chibachji chji-la. ³ K'ée kitsò:

—Xi kjoa kixi, k'oaá xán-nò, chjoón ka'àn ima jè, isaá tse tòn kòbìjna mì k'oaá-ne ngats'iì xita xi i'nga. ⁴Ngats'iì xita koi xi tjin-la tòn, koií tsjá-la Nainá jè xi ningui-la, tanga jè chjoón ima, kátsjá yijéé tòn xi tjin-la xi tímajchá-ne.

K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'in tjinè-la nga kixoña
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

⁵Tikoa nchijoóya i'nga-ne xita xi nchikotsejèn-la ingo ítjòn nga ndaà kjoàn ndajo-la; tikoa ndaà kjoàn tsojmi xi kitsjaà kjotjò-la Nainá jña xita. Jesús kitsò-la:

⁶—Kjoií nachrjein k'e nga jña ndajo kò tsojmi xi ndaà kjoàn xi chitsejèn-la, nií tì jngòò siyijòsòn-la xikjín, kixoña yije-né.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá machraña nachrjein nga kjoehet'aà isò'nde
(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

⁷K'éé kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye kochraña nga k'oas'in koma kjoa koi?

⁸Jesús kitsò:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. Kjìn xita kjoí xi 'ín ts'an sijkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”, tikoa kitsò-nò: “Jyeé tjna chraña nachrjein nga 'an kotixoma.” Kì kù onguítjngui-là. ⁹K'e nga kina'ya kjoa ts'e kjojchán, kjoasii, kì tsakjoòn-jèn; mochjeén-né nga k'oas'in koma ítjòn tanga kj'eé tsá jè nachrjein nga kjoehet'aà.

¹⁰Kitsò-isa-la:

—Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eíí naxandá. Koa xitaxá koiíts'ia nga skaàn-kjoòkò xitaxá xi kj'eíí naxandá. ¹¹Ndaà jchán k'oa ch'ón xkón; xkì xi ján naxandá s'e kjinchrá kò ch'in xi 'ñó kjan. Ján ngajmii jcha-la kjojkón xi ch'o tjin kò xi ch'o kjoàn.

¹²Tanga jñò, ítjòn tsoja'ñò-nò xita; kjitjinguikéè-nò kjiko-nò ya ni'ya ingo sinagoga nga ya sindaajin. Skinis'en-nò ndayá; kjiko-nò it'aà ts'e xitaxá ítjòn kò ts'e gobernador; tà koií kjoa-la nga mokjeín-nò it'aà ts'an. ¹³K'e nga k'oas'in komat'ioòn, jè hora nga kénjmi-là xita xi it'aà ts'an. ¹⁴K'oaá s'in t'è-là takòn, kì tà chjà ítjòn nikitsjeén kó kixón nga kinókjoaa nga kinchakoo yijo-nò, ¹⁵koií kjoa-la nga 'an, tsjaà-nò 'én tikoa tsjaà-nò kjoa kjìn-takòn kó s'in kinókjoaa mé-ne nga jña xita kondra-nò mikii sijkijne-nò k'e nga chibàkjoò. ¹⁶Skanda jña sijnatsja-nò xi na'è-nò, 'ndsè, xinguiqo kò amigo-nò, tikoa sijk'en i'nga-nò. ¹⁷Ngats'iì xita isò'nde kojtikeyé-nò xi kjoa ts'an. ¹⁸Tanga nijngòò tsjaskò chija. ¹⁹Jè xi kichikjoa-la kjo'in, kijnakon inima-la!

²⁰K'e nga jcha naxandá Jerusalén nga kitseé jngòò itjandii-la soldado, k'oaá s'in tjiin-nò nga jye kjòchraña nga jngòò k'a kjoehesòn yije mé xi tjin. ²¹Jña xita xi títajna Judea, kátanga, kàtjì ñánda nindoò choòn; jña xi títajna Jerusalén, kàtjìjokajin naxandá, jña xi ján títajna campo, kì tì kù nchrobá-ne jjin naxandá-la. ²²Koií kjoa-la nga nachrjein ts'e kjo'in-né mé-ne nga kitasòn yije-ne koni s'in tichja Xojon xi tjit'aà 'En Tsjeè-la Nainá. ²³Ima xó-ne jña íchjín xi k'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisikaki jña nachrjein koi, nga 'ñó tse kjo'in s'e it'aà nangui! Xi kjoajti-la Nainá, tse kjo'in koií'nè-la xita naxandá Israel. ²⁴Tjín xita xi kichá machitìn kiyá-ne; tikoaá tjin xi kj'eíí nangui kjiko preso jña xita kjojchán. Jña xi mitsá xita judío, 'ñó ch'o sijkò nga skoetoòn jña xita naxandá Jerusalén; jña kotixoma skanda k'e nga kitasòn nachrjein-la xita koi.

K'e nga kjoji iŋgoò k'a-ne Ki'ndí-là Xità
(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

²⁵ Ikjoàn jcha-là jè ts'oi, sá kò ni'ño nga kotsejèn-là seña xi ch'o kjoàn. I it'aà nangui, ngats'iì xità 'ño tsakjón nga kji'nchré-là nga 'ño kjone nga fi'nchrobá ndáchikon. ²⁶ Jñà xità chiba-là kiyáya-né nga tsakjón k'e nga skoe kjoa xi kòmat'in isò'nde. Skanda jñà ni'ño xi tjin ngajmii kjityaá-là. ²⁷ Ikjoàn skoe-nà xità xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-nà nga kjinchrobàjñàà jjiin ifi. Tsee nga 'ño kò kjoajeya kjoijioa. ²⁸ K'e nga kots'ia kjoa koi nga k'oas'in koma, kixi tìnchaà, chjimi'ngaà skoò, tsja t'e-là inima-nò, chíñakjoa nga jyeé kjöchrañà nàchrjein nga jñò kitsajnandejì-nò.

²⁹ K'ee tsibénjmi iŋgoò-là kjoa xi mangàsòn; kitsò-là:

—Chitsejèn-là yá toò iko, ngats'iì yá xi tjin. ³⁰ K'e nga jye bít's'ia nga bíjts'én xka-là yá, jyeé 'yaà nga nchrobá machrañà chon ndobá. ³¹ K'oaa tís'in tjin, k'e nga jchaa nga k'oas'in tima kjoa koi, kátasijiin-nò nga jye tijnat'aà chrañà-nò nàchrjein nga jchaa kó s'in otixoma Nainá.

³² Xi okixi, k'oaa xán-nò: Mikii kiyá xità xi tjin nàchrjein koi skanda kóni nga jye kítasòn yije jñà kjoa koi. ³³ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jñà 'én-nà mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁴ T'een kindá yijo-nò; mikii bi'nde nga sitájaajiin inima-nò jñà kjoa xi ch'o tjin koni kjoa ch'i, kjoa chrjá'a, kò kjoa xi nikájnoò i isò'nde. Tsà k'oas'in s'een, mikii titsajnandaà jè nàchrjein k'e nga 'an kjoiaa iŋgoò k'a; tà nìton kjoji nàchrjein, skañè-nò koni iŋgoò ch'an. ³⁵ K'oaa s'in kòmat'in ngats'iì xità xi tjin nga tít'sa isò'nde. ³⁶ Jñò, ndaa tít'sajna, tít'si'ba kijndà nga kjit'aà nàchrjein mé-ne nga s'e-nò nga 'ño nga koma kitjofñòò ngats'iì kjo'in xi k'oas'in koma, tìkoaj mé-ne nga mikii kòsobà-nò nga kìncha nguixkòn Ki'ndí-là Xità.

³⁷ K'e nga nàchrjein, Jesús, yá tsakóya yá nditsin iŋgo itjòn. K'e nga majñò yá fískíjaya yá nindoò xi 'mì Yá Olivo. ³⁸ Kjin xità naxandá, f'iikon yá nditsin iŋgo itjòn nga xkì tajñòya; f'iì 'nchré-là mé 'én xi okóya.

22

Kiis'in tsohótsji'nde-là xità kondra-là Jesús nga tsoba'ño
(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

¹ Jyeé tímachrañà nàchrjein nga bitjo s'eí Paxkò k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-là na'yo san jñà xità judío. ² Jñà xità sko-là no'mii kò xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, nga tsakjón-là xità naxandá, tsohótsji'nde-là kó s'in sùkò Jesús nga sùk'en.

³ Jè xità neji jahas'en-jiin inima-là jè Judas xi tìkoaj Iscariote 'mì, xi yá itjojiin ts'e xità xi tejo ma-ne xi tsajmeiiko Jesús. ⁴ Judas, kiikáko jñà xità sko-là no'mii kò xità sko-là xi sikindá iŋgo itjòn nga tsajoóya-ne kó s'in sùngatsja Jesús. ⁵ Jñà xità koi, tsjaá komà-là; tsibíndaajiin nga ton tsjá-là. ⁶ Judas, kòkjeiín-là, ikjoàn tsohótsji'nde-là kó s'in sùngatsja Jesús nga mikii skoe jñà xità naxandá.

K'e nga jè Jesús tsakjèn-kò xità xi kota'yàt'aà-là
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

⁷ Ijchò nàchrjein-là s'eí ts'e inchrájin xi tsjin-là na'yo san, k'e nga k'oas'in tjiné-là nga biyaa orré xi bíxteen jni-là xi it'aà ts'e s'eí Paxkò. ⁸ Jesús kisikasén Pedro kò Juan, kitsò-là:

—Tanguio kindaa tsojmi xi kjoa ts'e s'eí Paxkò mé-ne nga kichiaa.

⁹ Jñà xità-là kiskónangui-là, kitsò-là:

—¿Ñánda mejèn-lè nga konguí kíndaà-jen?

¹⁰ Jesús kitsò:

—K'e nga kitjás'en-jñòò naxandá, ya skakjoò jngoò xita x'in xi 'yajen jngoò nisa nandá. Tanguítjngui-là skanda ya ñánda kjoahas'en ni'ya. ¹¹ Kot'in-là nei-là ni'ya: "Jè Maestro kjònangui: ¿Ñánda tìjna cuarto-là ni'ya ñánda kókjen-koaa xita xi kota'yàt'aà-na ts'e s'eí Paxko?" ¹² Xita jè, kòkò jngoò-nò cuarto xi tiyà kji xi jye ndaa choòn xi ya tijnasò'nga ni'ya. Ya tindaà nga kichiaá.

¹³ Jñà xita koi, kii; k'oaa s'in kisakò-là koni s'in kitsò-là Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmi xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁴ K'e nga ijchò hora nga kòkjen, Jesús tsibìjnat'aà ímíxa kò xita-là xi tsibíxaya-là. ¹⁵ Kitsò-là:

—¡'Nó tsíkítsjeèn nga mejèn-na kókjen-kò-nò ts'e s'eí Paxko nga tìkj'eè fi-na kjoa biyaà! ¹⁶ K'oaa xán-nò nga mì tì kii kókjeen-na s'eí Paxko skanda k'e nga kítasòn yije kjoa ts'e s'eí Paxko jñà nachrjein k'e nga Nainá kotìxoma.

¹⁷ K'ée kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá, kitsò:

—Chjóé, tìka'bi-là xinguiqo; ¹⁸ k'oaa xán-nò nga mì tì kii skì-na vino skanda k'e nga kotìxoma Nainá.

¹⁹ Ikjoàn kiskoé inchrájin, kitsjaà-là kjondaà Nainá, kisìxkoaya, kitsjaà-là xita-là, kitsò:

—Inchrájin jè, yijo-na-né nga 'aán kiyá ngajo-nò. K'oa tìs'in t'een nga tìxkoaya inchrájin, mé-ne nga kòjìtsjeèn-nò xi it'aà ts'an.

²⁰ K'e nga jye tsakjèn, k'oaa tìs'in kis'ìin; kiskoé chitsín, kitsò:

—Chitsín jè, jè-né xi kjoa xitse xi bìndaàjìin-kò-nò xi it'aà ts'e jni-na xi xíteen xi kjondaà tsajòn nga makixiya kjoa. ²¹ Íí tijnat'aakò-ná ímíxa, jè xita xi sìngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na. ²² Xi okixi, 'an xi Kì'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tìjné-na nga kiyá. Tanga, jìma xó-ne jè xita xi sìngatsja-na!

²³ Jñà xita-là tsibíts'ia nga kiskònangui-là xikjín, kitsò:

—¿Yá-né xi k'oas'in sìngatsja?

Yá-né xi tìjna ítjòn

²⁴ Jñà xita-là tsajoókjoò xi kjoa ts'e yá-né xi tìjna ítjòn. ²⁵ Jesús kitsò-là:

—Jñà xitaxá ítjòn-là xi mìtsà xita judío, 'nó beètoòn xita naxandá-là, tanga jñà xitaxá koi, tsò-né nga ndaa xita. ²⁶ Tanga jñò, mìkii k'oas'in s'een. Jè xi tìjna ítjòn, lsaá nangui kàtìjna; jè xi otíxá, tà saá jè kàtama chì'nda. ²⁷ ¿Yá-né xi tìjna ítjòn? ¿A jè xi bijnat'aà ímíxa, o xi jè xi bíya tsojmi? ¿A mìtsà jè xi bijnat'aà ímíxa? Tanga j'ndeí, mìkii k'oas'in koma. 'An, tijnajìin-nò koni jngoò xita chì'nda xi sixá-nò.

²⁸ 'Skanda kó-ne nga tàts'en-là kjoa, jñò-nò xi tìtsajnakò kjit'aà-ná nita mé kjoa xi tìmat'ian. ²⁹ Koií kjoa-là nga 'an sìngatsja-nò kjotìxoma nga jñò kotìxomaà koni s'in kisìngatsja-na Nainá xi Nà'en-na, ³⁰ mé-ne jñò, ya kichioò tìkò s'iqo ya it'aà ímíxa-na ñánda tìhotìxoma, tìkò ya kìtsajnasòn íxile ts'e kjotìxoma nga jñò, kíndaàjìin-là xita xi tejó tje-là ts'e naxandá Israel.

'Én xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Kùichja-ísa Nà'en-ná, kitsò:

—Simón, Simón, jè xita nejí kisijé'nde nga mejèn-là 'nó skót'aà-nò. K'e nga skót'aà-nò, yaá jcha-là yá-né xi ndaa kò xi mìkii ndaa, koni s'in nìkò trigo nga matsjeé.

³² "Tanga 'an, tsibitsi'batjì-lè mé-ne nga mì jchiját'aà-lè nga mokjeiín-lè xi ít'aà ts'an. K'è nga jye sɪkátjifaya-ne xi ít'aà ts'an, tɪsikoji xinguii nga kixi kitsajna.

³³ Simón kitsò:

—Na'èn, tijnandaà-ná nga kɪko-lè nas'ín ndayá k'oín, nas'ín skanda kiyáko-lè.

³⁴ Jesús kitsò-là:

—Ngaji Pedro, k'oaá xan-lè, j'ndeji, jàn k'a k'oa sí nga mìkii yaxkon-ná k'è nga tɪkj'eè kjindáya kóxtí.

K'è nga jye kjòchrañà nàchrjein nga k'oi-là kjò'in Jesús

³⁵ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—K'è nga kisikasén-nò nga tsanguió nika'bió 'én-na nga mìkii kich'à ton, mìkii kich'à chijtsa, mìkii xoxté kitsajya, ¿mé xi kisichjaà't'aà-nò?

Jñà xɪtə kitsò:

—Nimé-jèn.

³⁶ K'ée kitsò-là:

—J'ndeji, jè xi tɪjín-là chijtsa ton, kàtakjoé; tɪkoá jè xi tɪjín-là na'ya kàtakjoé; ko jè xi tsjín-là kɪchə ndojò, kàtatɪjna nàchròkisòn-là koá kàtatse kɪchə-là. ³⁷ K'oaá xán-nò nga tɪjín-là nga kɪtasòn koni s'ín tichja Xojon xi tɪt'aà 'Én Tsjeè-là Nainá xi ít'aà ts'an nga tsò: "K'oaá s'ín skoé-ikon koni jngoò xɪtə xi mìkii ndaa s'ín." Koni s'ín tichja 'Én Tsjeè-là Nainá xi ít'aà ts'an, kɪtasòn yije-né.

³⁸ Jñà xɪtə-là kitsò:

—Na'èn, kjioò jò-najen kɪchə ndojò ijndé.

Jè Jesús kitsò:

—Kàtje kjoa.

K'è nga jè Jesús tsibítsi'ba ya nindoò Yá Olivo

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

³⁹ Jesús kii nga kiichjat'aà-là Nainá ya ñánda 'mì nindoò Yá Olivo koni s'ín s'ín kjit'aà; ikjoàn kiitjingui xɪtə xi kota'yàt'aà-là. ⁴⁰ K'è nga ijchò j'nde jè, kitsò-là xɪtə-là:

—Titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

⁴¹ K'ée tsasit'aà xìn chiba-là koni kji saté jngoò ndajo k'è jngoò xɪtə osén. Tsasèn-xkó'nchi, ikjoàn kiichjat'aà-là Nainá. ⁴² Kitsò:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, chjaàxin-ná kjò'in jè; tanga mìtsà jè kɪtasòn 'én-na, jè kàtabitasòn tsiji.

⁴³ K'è nga tichjat'aà-là Nainá tsatsejèn jngoò àkjale-là Nainá xi inchrobà-ne ngajmii nga kitsjaà-isa-là nga'ño. ⁴⁴ Nga tse kjò'in tɪsɪkjeiín inɪma-là, isaá 'ño kiichjat'aà-là Nainá; chɪba-là kitjoòndá-né, jè ndátsjèya-là xi chixòt'aà nangui, jní kjoàn.

⁴⁵ K'è nga jye kiichjat'aà-là Nainá, kii jngoò k'a-ne ñánda tɪtsajna xɪtə xi kota'yàt'aà-là. Tanga k'è nga ijchò, jyeé kjiyijòfè, koi kjoa-là nga 'ño 'on ma-là inɪma-là. ⁴⁶ Kitsò-là:

—¿Mé-ne tɪtsayijòfè-nò? Tɪsɪtjeen, titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

Kii komà k'è nga kindobà'ño Jesús

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Táko tɪk'eé tichja-isa Jesús, kjín xɪtə ijchò; jè tsò'ba ítjòn Judas, xi ya itjojiín ts'e xɪtə-là Jesús xi tejo ma-ne. K'è nga ijchò, kii kasit'aà chrañà-là Jesús nga kiskine'a. ⁴⁸ Jè Jesús kitsò-là:

—Ngaji Judas, ɛa k'oaa s'in ta jngoò kjoa xi chine'aa nìngatsja-ná 'an xi Ki'ndí-lá Xita xan-lá yiyo-na?

⁴⁹ Jña xita-lá xi i'nga, k'e nga kijtsee kjoa xi komat'in Jesús, kitsò:

—Na'en, ɛa mejèn-lè nga kich'on-jen kichà ndojò?

⁵⁰ Jngoò xita-lá Jesús tsajá-lá kichà ndojò jè chi'nda-lá nò'miù ítjòn, tsatet'aa líka kixi-lá. ⁵¹ K'eé kitsò Jesús:

—iKi k'oaa nìkoo, kàtje kjoa!

Ikjoàn tsohót'aa-lá tsja líká-lá; nitoón kjòndaà-ne. ⁵² K'eé kitsò-lá jña xita xi j'iikjaá xi xita sko-lá nò'miù kò xita xi síkinda ingo ítjòn kò xita jchínga:

—ɛMé-ne k'oas'in kà'nè-nò nga kichà machitìn kò yá kich'à koni tsà jngoò xita chijé kòf'ichjaá? ⁵³ Nachrjein inchijòn tsohótijnako-nò ya nditsin ingo ítjòn; ɛmé-ne nga mikii yá kindobà'nó-ná? Koi kjoa-lá nga jè hora jè nga jño choón, tsajòn-nò k'e nga jè xita neijí tíhotixoma.

K'e nga jè Pedro mikii tsibénqjmí nga beèxon Jesús

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jesús, kitsobà'nó xita, kiikò ni'ya-lá nò'miù ítjòn. Jè Pedro, tà kjìin tà kjìin tsajmeètjìngui-lá. ⁵⁵ Ya jngoò osen nditsin, jña xita tsibítse jngoò ni'in, ikjoàn tsibitsajna'ngui jngoò itjandii. Tìkoa jè Pedro tsibìjnajìin-lá xita. ⁵⁶ K'eé jngoò chjoón chi'nda kijtseèxon Pedro nga tìjna'ngui; kiskoò'an, kitsò:

—Xita jè, tìkoaá yáá tsòhoko Jesús.

⁵⁷ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né, kitsò:

—Ngaji chjoón, xita jè, mikii beexoan.

⁵⁸ Xi komà l'jngoò tjò, nguì jngoò xita kijtseèxon Pedro, kitsò-lá:

—Tìkoaá ngaji, yáá tjaàkoii Jesús.

K'eé kitsò Pedro:

—Ngaji x'jin, mìtsà yá tsòhokoa.

⁵⁹ Nga komà iskan, tìjin-lá tsà jngoò hora, tìkoaá 'nó okitsò nguì jngoò xita:

—Kixii kjoa, xita jè, yáá tsòhoko, tìkoaá yáá i'nde-lá Galilea.

⁶⁰ Pedro kitsò:

—Ngaji x'jin, mikii be mé 'én xi kò'mi-lá.

Tìk'eé-ne tíchja Pedro kiskindaya kóxtí. ⁶¹ Kisikátjifaya Na'en-ná Jesús, kiskoòtsejèn-lá Pedro. K'eé tsibítsejèn-lá Pedro 'én xi kitsò-lá Na'en-ná Jesús nga kitsò-lá: “Jàn k'a k'oa sí nga mikii yaxkon-ná k'e nga tìkj'eé kjindaya kóxtí.” ⁶² Jè Pedro, k'eé itjo ni'ya, ikjoàn 'nó jchán kiskindaya nga 'on komà-lá injma-lá.

Kós'in kiichja xita xi kisìsobà-lá Jesús

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Jña xita xi nchisikinda Jesús, kisìsobà-lá tìkoa tsajá-lá. ⁶⁴ Tsibíchjoà xkon, ikjoàn kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—iKoatìn-nájen yá xi tí'beé-lè!

⁶⁵ Kjìn kjoa tìjin-isa xi k'ejí xi 'nó 'on kitsò-lá.

K'e nga kiikò Jesús nãnda tìjna xitaxá ítjòn ts'e xita judío

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ K'e nga kis'e isén, kjòxkóya jña xita jchínga ts'e xita judío, xita sko-lá nò'miù kò xita xi okóya kjotixoma-lá Nainá xi kiskii Moisés; kiikò Jesús yá nãnda maxkóya jña xitaxá ítjòn; ikjoàn kiskònangui-lá, kitsò-lá:

⁶⁷ —Koatìn-nájen, ɛa ngaji-né xi Cristo, [xi xó kisikasén-lè Nainá], o xi majìn-né?

Jesús kitsò:

—Tsà k'oa xán-nò: “An-ná”, mìkii kòkjeiín-nò. ⁶⁸ Tsà 'an skònangui-nò, jñò, mìkii kìnókjoa tìkoáà mìkii sikkjandeíí-ná. ⁶⁹ Jyeé ijchò hora-là nga 'an xi Kí'ndí-là Xita xan-là yiyo-na yaá kótijnat'aà kixi-là Nainá xi 'ñó tse nga'ño tjin-là.

⁷⁰ Ngats'ii xita kitsò:

—¿A ngaji-né xi Kí'ndí-là Nainá 'mì-lè?

Jesús kitsò-là:

—Jñò sobà xi obixón nga 'an-ná.

⁷¹ K'ée kitsò jñà xita:

—¿Yá xita xi mochjeén-isa-ná xi tsja 'én? Jñà sobá titsana'yà-lá koni s'in tichja-ne tso'ba.

23

K'e nga kiiko Jesús ñánda tíjna Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Tsasítjen ngats'ii xita, kiiko Jesús ñánda tíjna Pilato. ² K'e nga ijchòko nguixkon Pilato, jñà xita tsibíts'ia nga tsohóngui, kitsò:

—Xita jè, kjòtsji-najen nga kj'eíí ndiyá fiko naxandá-ná. Tsò-né nga mì xó kii kichjítjia tsojmì xi it'aà ts'e César, xitaxá ítjòn ts'e Roma; tìkoáà tsò-né nga jè xó xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xitaxá ítjòn kíjna.

³ Jè Pilato kiskònangui, kitsò-là:

—¿A jì-né xi xitaxá ítjòn-là jñà xita judío?

Kitsò Jesús:

—Ngajií xi k'oa si nga 'an-ná.

⁴ Pilato kitsò-là jñà xita sko-là nò'mii kò xita naxandá:

—Nimé jè xi matsji-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Tanga jñà xita, isaá 'ño kiichja nga tsohóngui, kitsò:

—Kj'eíí s'in okóya-là xita naxandá nga ótsji-là kjoasii. Tsibíts'ia-ne nangui Galilea, kóhokji nangui Judea, skanda i Jerusalén.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tíjna Herodes

⁶ K'e nga kii'nchré Pilato jè 'én xi tsò, Galilea, kiskònangui-là xita: ¿A yaá i'nde-la? ⁷ K'e nga kis'enojmí-la nga ya i'nde-la, kisikasén-la jè xita xi tíjna xitaxá ítjòn Galilea xi 'mì Herodes; jñà naxrjein koi, tìkoáà ján tíjna naxandá Jerusalén. ⁸ Herodes, k'e nga kijtseèxkon Jesús, 'ño tsja komà-là nga kjòtseé mejèn-là nga skoèxkon, nga jyeé kjìl kjoa kii'nchré xi it'aà ts'e. Mejèn-là skoè jngòò kjòxkón xi s'in. ⁹ Kjìl skoya kjoa kiskònangui-là, tanga jè Jesús, nijngòò 'én kiichja. ¹⁰ Tìkoáà yaá títsajna jñà xita sko-là nò'mii kò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga 'ño nchihóngui. ¹¹ Jè Herodes kò soldado-la tsachrjekàngui-né; kisikákjá nikje xi 'ño ndaà kjoàn koni ts'e xitaxá ítjòn nga kisísobà-là; ikjoàn kisikasén jngòò k'a-là jè Pilato. ¹² Naxrjein jè, tsajoóndaà-ne jè Pilato kò Herodes; k'e nga sa ítjòn, kondraá títsajna-là xikjín.

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Pilato tsibíxkóya jñà xita sko-là nò'mii kò jñà xitaxá, ngats'ii xita naxandá, ¹⁴ kitsò-là:

—Jñò, kinikasén-ná xità jè nga onguioò; bixón-nó nga kjoasii ótsji-là xità naxandá; tanga 'an, kiskònangui-là nga nguixkoòn; ngats'ii 'én xi 'bioò, nímé jè sakó-na it'aà ts'e.

¹⁵ 'Tikoáá jè Herodes, kisikasén ìjngoò k'a-na xità jè nga nímé jè kisakòt'aà-là. Tsjin-là jè nga kiyá. ¹⁶ Tsjaà-là kjo'in, ìkjoàn siikjñandeif-na.

¹⁷ K'oáá s'in tjiné-là, k'e nga bitjo s'eí Paxko, bijñandeif jngoò xità xi ndayá títajna'ya. ¹⁸ Tanga jñà xità naxandá, tà jngoò jtaà kii ngats'ii, kitsò:

—¡Kàtiyaa Jesús; tìkijnandeif-nájen Barrabás!

¹⁹ Barrabás, ndayá tjna koií kjoa-là nga xità naxandá Jerusalén kisikjaán-kjoò tikoá xità kisik'en jngoò. ²⁰ Pilato, mejèn-là nga siikjñandeif Jesús; jngoò k'a kiichja-là xità naxandá. ²¹ Tanga jñà xità naxandá, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

²² Xi ma-ne jàn k'a kitsò-là xità naxandá:

—¿Mé jè xi tohótsji, mé-ne kiyá-ne? 'An, nímé jè sakó-na xi it'aà ts'e nga kiyá. Tikoáá-ne tsjaà-là kjo'in, ìkjoàn siikjñandeif-na.

²³ Sii kis'iin xità, 'ño kiichja nga mejèn-là krò sit'aà Jesús. Koií kjoa-là nga 'ño chja xità naxandá kò xità sko-là nò'mii, kisikijne nga kisikitasòn Pilato. ²⁴ Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtitasòn koni s'in síjé xità naxandá. ²⁵ Kisikjñandeif Barrabás, xità xi xó k'oas'in kisijé-ne naxandá xi tjna'ya ndayá nga kjoasii tohótsji kò xità kisik'en. Ìkjoàn kisingatsja Jesús nga k'oas'in kàtasiko koni s'in mejèn-là.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ K'e nga kiikò Jesús nga kii sík'en it'aà krò, kitsobà'ño jngoò xità xi tinchrobá-ne rancho-là xi 'mì Simón xi ya i'nde-là ñánda 'mì Cirene; jè kisik'ajen krò nga kiitjinguiko-là Jesús.

²⁷ Kjin xità naxandá tjingui-là, tikoáá kjin íchjín tjingui-là xi kjindáyakeè nga mahimakeè kjoa xi timat'in Jesús. ²⁸ Jesús, kisikátji, kiskoòtsejèn-là, kitsò:

—Íchjín xi Jerusalén tsajòn, k' 'an chihindáyachaa-ná, chihindáyachaa yijo-nò kò ts'e ixti-nò. ²⁹ Kijchò nachrjein k'e nga tse kjo'in s'e nga kitso xità: “Mé tà ndaa-là jñà íchjín xi 'ndí, xi tsjin-là ixti, xi mikii ki'ndí tsi'beé, xi mì ixti kisikaki nga isaá chiba siikájno.” ³⁰ Ìkjoàn koiits'ia nga kitso-là nindoò: “¡Kàtakaànè-najen!” K'oá tì kitso-là chrjangui-là nindoò: “¡Tjitsa'nde-najen!”

³¹ 'An, koni jngoò yá xkoén, tanga 'ño ch'o siko-na xità; jñò xi xità Jerusalén tsajòn, isaá tà 'ño ch'o siiko-nò xità koni jñà yá xixi.

³² Tikoá kiikò jò xità xi tse jè tjin-là nga tikoá krò kiyát'aà. ³³ K'e nga ijchòkò ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, tsasjnat'aà krò Jesús kò xità xi jò ma-ne, jñà xi tse jè tjin-là; jngoò, tsasjnat'aà nga kixi-là kò jngoò, tsasjnat'aà nga ngaskón-là. ³⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Na'èn, tijchàat'aà-là; mikii beé mé kjoa xi s'in.

Ìkjoàn jñà soldado kisiskáko nikje-là Jesús nga kisika'bí-là xikjín yá ts'e koma. ³⁵ Jñà xità naxandá nchikotsejèn-là; tikoá jñà xitaxá ítjòn nchisísobà-là, nchitsò:

—Xità xi k'ejí tsachrjetji kjo'in; tsà kixi kjoa nga jè xi Cristo xi xó k'oas'in jaajjìn-ne Nainá, kàtachrjetji kjo'in yijo-là.

³⁶ Tikoáá jñà soldado kisísobà-là Jesús. Ijchò kinchat'aà chraña-là; kitsja-là nandá vinagre nga siikii. ³⁷ Kitsò-là:

—iTsà jì-né xi xitaxá ítjòn-là xita judío, tìkíjnandeí yijo-lè!

³⁸ Tìkoa tít'aàsòn-là skò krò xi 'én griego, 'én latín, kò 'én hebreo xi tsò: "Jè jèe xi Xitaxá ítjòn-là xita judío."

³⁹ Jñà xita xi tse jé tjin-là xi tìkoa ya tìjohónguit'aà krò, jngoò xi 'nó 'nga kiichjako Jesús, kitsò-là:

—iTsà jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], tìkíjnandeí yijo-lè tìkoa tìkítsajndeí-nájen!

⁴⁰ Jè xita xi jngoò tsohótiko xíkjin, kitsò-là:

—¿A mì tsakjoòn-là Nainá nga ngásòn kjo'in titsaníkjaán? ⁴¹ Xi okixi, jñá ok'in-ná nga sikhiaán kjo'in nga kichjiá jé-ná, koi kjoa-là nga 'nó ch'o ki'né; tangà jè xita jè, nímé xi ch'o kis'iin.

⁴² K'ée kitsò-là Jesús:

—Tìkítsjeèn-ná k'e nga jye kíts'i nga kotixomai.

⁴³ K'ée kitsò Jesús:

—Okixí xi xan-lè; i'ndeí, ján kijnako-ná ngajmù ya i'nde ñánda 'nó ndaa choòn.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ K'e nga ijchò nchisen, kòjñò nga títja isò'nde skanda xi jàn nga nguixòn.

⁴⁵ Jè ts'oi, kòjñò, koa jè nikje xi tìjohóya jngohosen jngo ítjòn, jòya komà nga kixojndà. ⁴⁶ Jesús 'nó kiichja, kitsò:

—iNa'èn, ndseji bíjnaya inima-na!

K'e nga jye okitsò, k'en.

⁴⁷ Jè xita skò-là soldado, k'e nga kijtsee kjoa koi koni s'in komà, kijtseexkón Nainá, kitsò:

—Kixí kjoa, xita jè, xita kixi-né.

⁴⁸ Ngats'i xita xi chixoña nga nchikotsejèn, k'e nga jye kijtsee kjoa xi komà, kiì-ne ni'ya-là; kisijts'iin-sòn inima-là nga 'nó tse kjoaba kis'ejiin inima-là.

⁴⁹ Ngats'i xita xi beèxkon Jesús kò íchjín xi inchrobà-tjingui-là skanda ján Galilea, kjìin jncha-ne nga nchikotsejèn-là.

K'e nga kisihiijn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰ Tìjna jngoò xita xi 'mì José xi 'nó ndaa xita, tìkoaá xita kixi-né. Yaa i'nde-là ñánda 'mì Arimatea, jngoò naxandá xi chja-ne Judea. Tìkoaá xá ítjòn tjin-là ts'e xita judío. ⁵¹ Jè José, tìkoaá tìkoñaá-là nga mejèn-là skoe kó s'in otixoma Nainá; mikì tìjngoò-ikon koni s'in tsajoóya-ne xitaxá xíkjin koni s'in kisiko Jesús. ⁵² Kiikon Pilato; kiì síjé'nde-là nga kjinchrobàko yijo-là Jesús. ⁵³ Kiskónájen-t'aà krò; kiskákjé jngoò nikje lino chroba. Ikjoàn kiì kihijijn. Kiskinìs'en-ngui jngoò ngajo mik'en ñánda nga xó k'oas'in kitáx'a-ne naxi. I'nde jè, nì saá jngoò mik'en sihiijn. ⁵⁴ Nachrjein jè, víspera-là s'eí Paxko-né; jye kjomeé bijchó hora nga kots'ia jè nachrjein nikjáya.

⁵⁵ Jñà íchjín xi tìjko kóni nga inchrobà-ne Galilea, kiitjingui-là; kijtseexkon ngajo mik'en kó s'in kisijna yijo-là Jesús. ⁵⁶ K'e nga j'ii-ne ni'ya-là tsibitsajnandaa xkiì xi 'nó ndaa jne kò xkiì na'yo. Ikjoàn kiskjáya íchjín jè nachrjein nikjáya, koni s'in tichja kjotixoma.

24

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'nò tajñòya kii jñà íchjín ya ngajo mik'en ñánda kisihijín Jesús nga kiiko xkii jñe xi tsibítsajnándaà nga kixten-jno yijo-la Jesús; tikoá kjihijitako íchjín xi k'ejí. ² K'e nga íchò, kijtsee jè ndajo xi tíchjoàto-la ngajo mik'en, xin kina. ³ K'e nga jahas'en-ngui ngajo mì tì kii kjòtsji-la yijo-la Na'èn-ná Jesús. ⁴ K'e nga nchisíkájno íchjín koi, tà nitoón chinchat'aà jò-la xita x'in xi íkja níke xi ote ni'in kjoan. ⁵ Íchjín koi, tà kitsakjòn-la; chincha-ñiat'aà nangui. K'ée kitsò jñà xita x'in xi jò ma-ne:

—¿Mé-ne i binchaàtsjijín-la mik'en jè xita xi tijnakon? ⁶ Mì tì yá tjin-ne ijdé, jyeé kòfaáya-la. Tíkitsjeen koni s'in kitsò-nò k'e nga tisa tsibijna Galilea, ⁷ nga kitsò: “Mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xita, jñà kongatsja xita jè nga koòt'aà krò tanga k'e nga kichò jàn nachrjein kjoaáya-la.”

⁸ Jñà íchjín koi, k'ée tsibítsjeen-la koni s'in kitsò Jesús. ⁹ K'e nga j'i-ne nga kii katsejèn-la ngajo mik'en, tsibénomí-la jñà xita xi tsibíxáya-la xi tejngoò ma-ne kò xita xi i'nga. ¹⁰ Jñà íchjín koi, jè xi 'mì María Magdalena, Juana, María xi nea-la ma-ne Jacobo kò xi k'ejí íchjín-ísa; jñà xi íchòkò 'én nga tsibénomí-la jñà xita xi tsibíxáya-la. ¹¹ Tanga jñà xita-la Jesús, xi kjoa nìton, tà kjoaská komà-la; mikii kòkjeín-la 'én xi tsibénomí-la jñà íchjín.

¹² Tanga jè Pedro, tsangachikon, kii katsejèn-la ngajo mik'en; k'e nga kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà kjioò níke xi kisijtjéin Jesús. Íkjoan kii-ne ni'ya-la; tà kjòxkón-la kjoa xi komà.

Ndiyá Emaús

(Marcos 16:12-13)

¹³ Tjì-ne nachrjein, jò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nchifi ingoò naxandá xi 'mì Emaús, xi tjin-la tsà tejngoò kilómetro skanda jàn Jerusalén. ¹⁴ Nga nchifi ya ndiyá, koií nchijoóya-ne ngats'ì kjoa xi komà. ¹⁵ Nga nchijoónomí tikoá nchikjónangui-la xikjín íchòtjngui chraña-la xi tìjè-ne Jesús xi taña tsobáhijitako. ¹⁶ Tanga jñà, k'oaá komà-la koni tsà tíchjoa xkon, mikii kijtseexon. ¹⁷ Jesús kiskónangui-la, kitsò-la:

—¿Mé 'én xi ondaà chibáya-nò nga tjaáya ndiyá? ¿Mé-ne ba tjin-nò?

¹⁸ K'ée kiichja Cleofas, kitsò:

—Ngats'ì xita naxandá Jerusalén, tà jì tì ingoò-lè xi mikii tjiin-lè jè kjoa xi komà jàn Jerusalén, jñà nachrjein xi tsato.

¹⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé kjoa-ne?

Jñà xita koi kitsò-la:

—Kjoa ts'e Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kiichja ngajo-la Nainá; kis'eé-la nga'ño, ma yijeé-la nita mé kjoa-ne, nita mé 'én-ne nga nguixkon Nainá, nguixkon ngats'ì xita naxandá. ²⁰ Xita sko-la no'mii, kò xitaxá tsajen, kisingatsja xita Romano nga kisik'en, tsohót'aà krò. ²¹ Ngajen, titsachiña-lajen, bixón-nájen tsà jè Mesías xi sükítsajnándeí-ne xita naxandá Israel. Tanga i'ndeí, jyeé tjin-la jàn nachrjein nga k'oas'in komà kjoa koi. ²² Tikoáá tjin i'nga íchjín xi titsajnajin-najen, xi tajñòya kòfi katsejèn-la jè ngajo mik'en. K'e nga kòf'i-ne kàbincháxkón-najen nga kàbénomí-najen ²³ nga mì xó kii kásakó-la yijo-la Jesús; tikoá kàbeèxon xó àkjalé xi kàtsò-xó-la: Jesús tijnakon-né. ²⁴ K'ée kòfi i'nga xita xingui-jen xi kòfi katsejèn-la ngajo

mik'en, k'oaá t̃is'in kàbeèxkon koni s'in kàtsò j̃nà íchjín t̃anga j̃è Jesús, mì xó kii kòbeè.

²⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Mé tà tònɔ-nò t̃ikoa mé tà tájaaj̃in t̃j̃in iñima-nò nga mìkii ndaà mokjeĩn-nò kjoa xi kitsò j̃nà x̃ita xi k̃ichja ngajo-la Nainá! ²⁶ ¿A m̃tsà t̃j̃ĩn-nò? K'oaá s'in t̃j̃inè-la Cristo, [x̃ita xi xó kisikasèn-ne Nainá], nga it̃jòn s̃ikjeĩn kjo'in, ikjoàn kjoahas'en ngaj̃mii ñánda j̃eya k̃jna.

²⁷ Tsibénøj̃m̃ya-la kó tsòya-ne koni s'in t̃ichja ngats'ĩi Xojon-la Nainá it'aa ts'e Cristo. Tsibits'iãko-ne xojon xi kiskii Moisés; ikjoàn tsibénøj̃m̃ya-la ngats'ĩi xojon xi kiskii j̃nà x̃ita xi k̃ichja ngajo-la Nainá.

²⁸ K'e nga ijchò ya naxandá ñánda nchifi x̃ita koi, Jesús, k'oaá kis'ĩin koni tsà isa k̃j̃ĩn t̃fí. ²⁹ Tanga j̃nà x̃ita koi, kjo'ño kis'ĩin-la nga kisik̃jna; kitsò-la:

—Tijnako-nájen; j̃yee k̃jòhoxòn, j̃y kiskaat̃j̃i ts'oi.

Jè Jesús, kòkjeĩn-la; jahas'en ni'ya; tsibijnako. ³⁰ K'e nga j̃y t̃itsajnat'aa im̃ixa, kiskoé inchr̃aj̃in, kitsjaà-la k̃jondaà Nainá, kisixkoaya, ikjoàn kitsjaà-la j̃nà x̃ita. ³¹ K'ée kitax'a xkon; k̃itseèxkon nga j̃è Jesús; tanga j̃è Jesús, tà kichj̃a-né nga nguixkon x̃ita koi. ³² K'ée kitsò-la x̃ikj̃in:

—Koi-la kjoa-la nga ndaà kòmatsja-la iñima-ná k'e nga t̃ihókonojm̃i-ná ya iya ndiyá nga t̃ibénøj̃m̃i-ná kjoa ts'e Xojon-la Nainá.

³³ M̃i t̃i kii kiskoòñ-ne, kisikát̃j̃i ñitoón-ne nga kii-ne Jerusalén; ijchò ĩngoo k'a-ne j̃ngoo ni'ya ñánda t̃itsajnat̃j̃in x̃ikj̃in xi tejñoo ma-ne k̃o x̃ita xi k̃'ejĩ-isa.

³⁴ J̃nà x̃ita xi tejñoo ma-ne kitsò-la x̃ikj̃in:

—Kix̃i kjoa, j̃yee kòfaáya-la Ña'è-ná Jesús; j̃yee kòbeèxkon Simón.

³⁵ K'ée tsibénøj̃m̃i j̃nà x̃ita xi j̃o ma-ne kó s'in komat'in ya iya ndiyá k̃o kó s'in komà nga k̃itseèxkon Jesús k'e nga kisixkoaya inchr̃aj̃in.

K'e nga j̃è Jesús tsatsej̃en-j̃ĩn osen ñánda t̃itsajna x̃ita xi kota'yat'aa-la (Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23)

³⁶ Táko t̃ik'ée nchichja-isa nga nchibénøj̃m̃i-la x̃ikj̃in kjoa koi, nga tsasijñaj̃in osen-la Jesús; kisihixat'aa, kitsò-la:

—Nainá, 'nchán k̃atasik̃tsajna-nò.

³⁷ J̃nà x̃ita koi, tsí ndaà kitsakj̃on, k̃o tsí ndaà kisinchaàxkón; k'e nga k̃itseè, komà-la tsà tà iñima-la mik'en-né. ³⁸ Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Mé tà ndaà tsakjoòn-nò? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne k̃joh̃tsjeèn xi bitjõĩn iñima-nò? ³⁹ Ch̃itsej̃en-là ndsaa k̃o ndsokoa. 'An-ná. Tjat'aa-ná ndsaa k̃o ch̃itsej̃en-ná. J̃ngoo x̃ita xi tà iñima, tsj̃in-la ỹijo, t̃ikoaá tsj̃in-la nindaà, tanga 'an, t̃j̃in-na koni s'in t̃itsa'yaà-ná.

⁴⁰ K'e nga j̃y okitsò-la, tsakó-la tsja k̃o ndsoko. ⁴¹ Tanga j̃nà x̃ita-la mìkii x̃atí kòkjeĩn-la nga tsja komà-la t̃ikoa kisinchaàxkón nga k̃itseèxkon Jesús; k'ée kiskònangui Jesús, kitsò-la:

—¿A t̃j̃in chiba-nò tsoj̃m̃i xi ma chine?

⁴² Kitsjaà it̃sé-la t̃in xi j̃y kichj̃an, k̃o tsj̃en-la cho cera. ⁴³ Jesús kiskoé, ikjoàn kiskine nga nguixkon j̃nà x̃ita-la. ⁴⁴ K'ée kitsò-la j̃nà x̃ita-la:

—J̃nà kjoa xi komat'ian, j̃nà-né xi tsibenøj̃m̃i-nò k'e nga t̃isa tsohot̃ijnako-nò. K'oaá s'in kixan-nò nga k̃itasòn ỹije-né koni s'in t̃ichja xojon it'aa ts'an, j̃è k̃jot̃ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés k̃o ts'e x̃ita xi k̃ichja ngajo-la Nainá k̃o xi t̃j̃it'aa libro ts'e Salmo.

⁴⁵ K'ée kisikich̃iya-la k̃joh̃tsjeèn-la mé-ne nga k̃atjahas'en-j̃ĩn-la koni s'in t̃ichja Xojon xi t̃j̃it'aa 'En Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíhja Xojon-la Nainá nga tsò nga 'an xi Cristo, [xi xó kisikasén-na Nainá], k'oaá s'ín tjínè-na nga kiyá; tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoaáya-na it'aà ts'e kjoa biyaà. ⁴⁷ Xi it'aà ts'an, Nainá sùjchàat'aà-la jé-la xita k'e nga sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. Jè 'én koi, mochjeén-né nga kinókjoayajün yiye-la xita mats'iake-ne Jerusalén kó nga títja isò'nde. ⁴⁸ Jñò kénojmió kjoa kixi koni s'ín komà. ⁴⁹ 'An sikasén-nò jè kjotjò xi tsjá Nà'en-na koni s'ín kitsjaà tso'ba. Tanga jñò, jì títajna naxandá Jerusalén skanda k'e nga tjoé-nò nga'ñó-la Nainá xi nchrobá-ne ngajmü.

K'e nga kümjín ngajmü Jesús

(Marcos 16:19-20)

⁵⁰ K'eé kiiko xita-la skanda jàn naxandá Betania. Kiskími'nga tsja nga kisijét'aà-la Nainá nga kátasíchikon-t'in jñà xita koi. ⁵¹ K'e nga tísijét'aà-la, kitjámi'nga nga kü-ne ngajmü. ⁵² Jñà xita-la, k'e nga jye chinchaxkó'nchit'aà-la nga jeya kisikíjna Jesús, kü-ne Jerusalén; 'ñó tsja kis'e-la. ⁵³ Nachrjein inchijòn tsibitsajnaya ingo ítjòn nga kitsjaà-la kjondá Nainá tikoá jeya kisikíjna.

'Én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskìi San Juan

Jesucristo xi 'Én-là Nainá, xitàá komà

¹ K'e nga tisa tàts'en-là kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tìjna-né. Yáá tìjnakò Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ² Kò yáá tìjnakò Nainá skanda tisa tàts'en-là kjoa. ³ Jè Nainá, k'e nga tsibíndaà ngats'ìi tsojmì xi tìjín, it'aà ts'eé 'Én tsibíndaà; nì mé tsojmì tìjín xi mì it'aà ts'e kisindaà. ⁴ Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga tìtsajnakon xità; jè kjoa nga tìtsajnakon xità, jè-né nì'ín xi sìhiseèn-là ngats'ìi xità. ⁵ Jè nì'ín xi sìhiseèn ñánda jñò choòn, ote-né, kò jè kjoa jñò mikìi ma síkijne-là nì'ín nga síkits'o.

'Én xi kùichja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶ Tsibìjna jngòò xità xi 'mì Juan xi Nainá kiskasén. ⁷ Jè j'ìi tsjá 'én it'aà ts'e nì'ín xi sìhiseèn, mé-ne ngats'ìi xità kòkjeiín-là koni s'ín kùichjaya. ⁸ Mìtsà jè Juan nì'ín xi sìhiseèn-là xità, tà 'én j'ìi tsjá it'aà ts'e nì'ín xi sìhiseèn-là xità. ⁹ Jè nì'ín xi ngui kixi kjoa xi sìhiseèn-là ngats'ìi xità, yáá tìnchrobá i isò'nde.

¹⁰ Íi tsibìjna isò'nde, kò it'aà ts'eé kisindaà isò'nde, tanga jñà xità isò'nde mikìi kijtseèxkon. ¹¹ J'ìi nangui ñánda ts'e, tanga jñà xità-là mikìi kiskoétjò.

¹² Ngats'ìi xità xi kiskoétjò tìkoa kòkjeiín-là jñà 'én xi kùichja, k'oaá s'ín kitjò'nde-là nga Kì'ndí-là Nainá ma, ¹³ tanga mìtsà koi kjoa-là nga jní kits'iin-jìin, nì mìtsà koi kjoa-là nga it'aà ts'e xità kits'iin; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iin.

¹⁴ Jè 'én, xitàá komà, íi tsibìjnajìin-najen. Kì'ya-nàjen kjoa jeya-là nga Kì'ndí tà jngòò-là Nainá. 'Nò tìjín-là kjondaà kò kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèè xi k'oa's'ín kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sà nchrobá tìjngui-na, jè isà tìjna ítjòn-na, nga isà kjòtseé tìjna koni 'an.”

¹⁶ 'Nó tse kjondaà kitjoé-ná ngats'iaá, sà 'ñó, sà 'ñó kòchikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotíxoma, it'aà ts'e Moisés j'ìi-ne, tanga xi kjondaà kò kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'ìi-ne. ¹⁸ Nì saá jngòò xità beèxkon kó kji Nainá. Tà jè xi kì'ndí tajngòò-là xi yà tìjnat'aà-là, bénojmi kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmi Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ Jñà 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jñà xità judío xi tìtsajna Jerusalén kiskasén-là nò'mi kò xità levita ñánda tìjna Juan nga kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá xità-ne jì?

²⁰ Juan tsibénojmi kixi-né; mikìi tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xità xi xó kiskasén-ne Nainá.

²¹ Xità koi ítjngòò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Yá-né ngajì? ¿A jì-né Elías?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

—¿A jì-né xità xi chja ngajo-là Nainá xi tìjínè-là nga kjoíí?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

²² Ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Kòt'ìn-nàjen, yá-ne jì, mé-ne nga koma konguiko-lajen 'én jǎà x̣ìṭa x̣i kàsikasén-nàjen. ¿Mé 'én x̣i k'oi-nàjen ìt'aà tsiji?

²³ K'ée kitsò Juan:

—'An-nà x̣ìṭa x̣i 'ńò chjaya ì'nde ìt'aà x̣ìn ñánda nangui kixì choòn: “Tjandaà kixiqo ndiyá-là Nainá”, koni s'ín kitsò Isaiás, x̣ìṭa x̣i kùlchj̄a ngajo-là Nainá.

²⁴ Jǎà x̣ìṭa x̣i ijchò kjonangui-là Juan, x̣ìṭa fariseo-né. ²⁵ Ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Tsà mìtsà jì xi Cristo, nì Elías, nì jè x̣ìṭa x̣i chj̄a ngajo-là Nainá, mé-ne x̣ìṭa 'nè-ne bautizar.

²⁶ Kùlchj̄a Juan kitsò:

—'An tà nandá s'ìln-na bautizar x̣ìṭa, t̄anga t̄ijnajìln jngòò-nò x̣i jǎò mìkì yaxkon, ²⁷ jè x̣i iskan kjoí, jè x̣i isà t̄ijna ìtjòn koni 'an; skanda mìkì t̄ij'nde-na nga 'an skìjnda'ńoà xox'ín-là xojtè-là.

²⁸ Ngats'ìl kjoa koi, ján naxandá Betania nga k'oas'ín komà, naxandá x̣i kijn̄a xiingoaà ndá jè Jordán, ñánda kis'ìln bautizar x̣ìṭa jè Juan.

²⁹ Nga komà nchijòn, Juan kijtsee Jesús nga t̄inchrobákon, kitsò:

—ìChítsejèn-là, jè jèe x̣i sikasén Nainá k'oaa ngaya-là koni Orrè Ki'ndí x̣i faaxìn jé-là x̣ìṭa isò'nde! ³⁰ Jè jèe x̣i k'oà kixan-nò k'e nga kixan: “Nchrobá t̄jngui jngòò-na x̣ìṭa x'ín x̣i isà t̄ijna ìtjòn-na nga isà kjòtsee t̄ijna koni 'an.”

³¹ T̄jkoaa 'an, mìkìl bexkoan yá-né jè. Koií kjoa-là nga ta nandá s'ín-na bautizar x̣ìṭa mé-ne jǎà x̣ìṭa naxandá Israel skoexkon-ne.

³² Juan, k'oas'ín kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kijtsee-ńà jè Inima Tsjeè-là Nainá nga itjojen-ne ngajmìl koni kji nise paloma kji, tsibijnasòn-là Jesús. ³³ 'An, k'èe kì bexkoan, t̄anga jè Nainá x̣i kisikasén-na nga kò nandá s'ìln-na bautizar x̣ìṭa, kitsò-na: “Jè x̣i jchj̄i nga k̄itjojenè-là Inima Tsjeè-na nga yà k̄ijnasòn-là, jè-né x̣i kò Inima Tsjeè-na s'ijn-ne bautizar x̣ìṭa.” ³⁴ 'An, k'oaa s'ín kijtsee, k'oaa ma-ne k'oas'ín tsjaà 'én nga Jesús, jè x̣i Ki'ndí-là Nainá.

X̣ìṭa x̣i kiskoòta'yàt'aà ìtjòn-là Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá t̄ijna ìjngòò k'a; t̄jiko jò x̣ìṭa x̣i kota'yàt'aà-là.

³⁶ Juan kijtseeèkon Jesús nga t̄jkoà yà tsóba, kitsò:

—ìChítsejèn-là, jè jèe x̣i orrè-là Nainá [x̣i k̄iyátj̄i jé-là x̣ìṭa]!

³⁷ Ingajò x̣ìṭa koi, k'e nga kùl'nchré koni s'ín kitsò Juan, kùlt̄jngui-là Jesús.

³⁸ Jesús k'e nga kiskátj̄iya, kijtsee nga x̣ìṭa t̄jngui-là kitsò-là:

—¿Mé x̣i binchaàtsjioò?

Ingajò x̣ìṭa koi, kùlchj̄a, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda t̄ijni?

³⁹ Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn kùlt̄jngui-là, kijtsee ñánda b̄ijna Jesús. Yaá tsibìtsajnakò nga jye kjòhoxòn, ijchò-la tsà x̣i ñijòn.

⁴⁰ Ingajò x̣ìṭa koi, jǎà x̣i kùlt̄jngui-là Jesús k'e nga kùl'nchré-là koni s'ín kitsò Juan, jngòò x̣i 'mì Andrés x̣i 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés kùl kàtsji ìtjòn 'ndse x̣i 'mì Simón, kitsò-là:

—Jyee k̄ayaxkon-jen jè Mesías [x̣i xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsóya-ne.

⁴² Andrés kiikɔ Simón xi 'ndse ma ya ñánda tǵna Jesús. Jesús, k'e nga kǵtseeè, kitsò-là:

—Ngaji-né xi 'mì-lè Simón xi ki'ndí-là ma Jonás. I'ndeí, Cefas k'oín-lè ('én xi Pedro tsòya-ne).

K'e nga Jesús kiichja-là jè Felipe kɔ Natanael

⁴³ Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ján kjoí nangui Galilea. Kiskaájiin Felipe, kitsò-là:

—Nchrobá tǵngui-ná.

⁴⁴ Felipe, yaá i'nde-là naxandá Betsaida, ya ñánda i'nde-là Andrés kɔ Pedro.

⁴⁵ Felipe kií kátsji Natanael, kitsò-là:

—Jè xǵtǵ xi oxkǵt'aà kǵotǵxoma xi kiskii Moisés kɔ xǵtǵ xi kiichja ngajo-là Nainá, jyeé kǵayaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-là José xi Nazaret i'nde-là.

⁴⁶ Natanael, kitsò-là Felipe:

—Ján naxandá Nazaret, ¿a tǵín jngoò xi ndaà xǵtǵ xi ya kǵtjokàjiin-ne?

Felipe kitsò:

—Nchroboí, chǵtsejèn-là.

⁴⁷ Jesús, k'e nga kǵtseeè Natanael nga tǵnchrobákon, kitsò:

—Jè xǵtǵ jè xi nguí kixǵ kjoa nga xǵtǵ Israel nga ndaà tǵsǵchá yijo-là kɔ mikii konachan.

⁴⁸ Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'eé kòbe-lè k'e nga tǵk'j'eè chja-lè Felipe nga tǵjna'ngui yá toò iko.

⁴⁹ Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-là Nainá; ji-né xi xǵtaxá ítjòn-là naxandá Israel.

⁵⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—¿A koií-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga tǵjna'ngui yá toò iko nga mokjeíin-lè? K'oaá xan-lè nga isǵ 'ñó tse kǵoxkón jchaá-isi.

⁵¹ Ijngoò k'a kiichja Jesús kitsò:

—Nguí okixǵ xi xan-nò, nǵchrjein xi sǵ f'ii isǵ jchǵxkoòn ngajmii nga tǵx'a koǵ jǵñǵ àkǵalè-là Nainá fimijín koǵ nchrobájen nga tǵimat'aà-na xi Ki'ndí-là Xǵtǵ xan-là yijo-na.

2

Jè kǵoxkón xi kis'iin ítjòn Jesús

¹ Xi komà ján nǵchrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xǵtǵ ján naxandá Caná, ya nangui Galilea. Tǵkoá yaá tǵjna jè nea-là Jesús. ² Tǵkoá kinokjoà-là Jesús kɔ xǵtǵ xi kota'yàt'aà-là ya ñánda chixàn xǵtǵ. ³ K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-là Jesús kitsò:

—Mì tǵ mé vino tǵín-ne.

⁴ Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'ǵn kò'mì-ná? K'j'eé kií bijchó nǵchrjein-na nga skoe-na xǵtǵ yá-ná 'ǵn.

⁵ Jè nea-là Jesús kitsò-là jǵñǵ xǵtǵ xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tǵkitasòn yije-là koni s'ín tsò-nò.

⁶ Ya tǵtsajna joòn tǵjǵ ndajǵ xi sinchá nandá, xi sǵkjeén jǵñǵ xǵtǵ judío nga ma sǵtsjeè-ne tsojmǵ xi tǵjín-là koni s'ín tǵjín kǵotǵxoma-là xi xkón tǵjín. Jǵñǵ tǵjǵ

kjiyaá-là tsà jò kọ tsà jàn nisa nandá. ⁷ Jesús kitsò-là jñà xịta chị'nda xi nchibíya vino:

—Tínchaa nandá tiji koi.

Jñà xịta chinchá nandá; jngòò k'aá kisitseè. ⁸ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Tínachrjeè chiba vino; tanguíkọ-là jè xi tísís'in-là xịta.

K'ée kiikọ-là. ⁹ Jè xịta xi okọ-là nga tísís'in-là jñà xịta, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; xịta jè, mikì tjiin-là ñánda j'ii-ne. (Tà jñà tjiin-là xịta chị'nda xi tsachrje nandá.) Jè xịta xi okọ-là, k'ée kiichja-là xịta x'in xi chixàn, ¹⁰ kitsò-là:

—Ngats'ii xịta, jè tsjá itjòn vino xi 'ñó ndaà; k'e nga jye 'ñó 'biì jñà xịta, k'ée tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjò-né xi 'ñó ndaà, skanda saá ti'biì.

¹¹ Jè kjojkón xi kis'iin itjòn Jesús ján naxandá Caná nangui xi chja-ne Galilea; k'oaá s'in tsakó kjoa jeya-là kọ jñà xịta xi kota'yàt'aà-là kòkjeiin-là it'aà ts'e.

¹² Xi jye komà iskan, Jesús kii ján naxandá Capernaum; kiikọ nea-là, 'ndse, kọ xịta xi kota'yàt'aà-là. Tà chibaà nachrjein tsibitsajna ya naxandá jè.

K'e nga kii s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

¹³ Nga jye nchrobá machraña s'eí-là xịta judío xi bitjo k'e nga itjokàjiin kjo'in ján nangui Egipto, Jesús kii ján Jerusalén. ¹⁴ K'e nga jahas'en ingo itjòn, kijtsee nga tjin xịta ya nditsin ingo xi nchihotjina nchraja kọ orrè kọ paloma; tikoá títsajna xi sikjatjia tòn. ¹⁵ Jesús tsibindaà jngòò na'ñó xi tsajá-là jñà xịta nga tsachrje yije ya nditsin ingo, kọ nchraja kọ orrè. Tsibixteèn tòn-là jñà xi sikjatjia tòn. Jngòò k'aá chinchá ngajten imixa-là. ¹⁶ Jñà xịta xi nchihotjina nise paloma, kitsò-là:

—Tínachrjeè yije cho koi; kì ni'ya nditsin 'nè ni'ya-là Na'èn-na.

¹⁷ Jñà xịta xi kota'yàt'aà-là k'ée tsibitsjeèn-là nga k'oas'in tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Ñó matsjake ni'ya-lè; koi kjoa-là nga machinikeè.”

¹⁸ Jñà xịta judío kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Mé kjojkón xi okoò-nájen nga tjin-lè kjetixoma it'aà ts'e kjoa xi 'ni?

¹⁹ Kiichja Jesús kitsò-là:

—Tikixaña ingo jè, 'an, jàn nachrjein kindàya iingòò k'a-na.

²⁰ Kitsò jñà xịta judío:

—Ingo jè ichán joòn nó kisindaà-ne, koa ji, ça tà jàn nachrjein kindàa xitse iingòò k'a-ne?

²¹ Tanga jè ingo xi kisikaxki Jesús, jè yijo-là xi okitsò-là. ²² K'e nga jye jaáya-là Jesús nga k'en, k'ée tsibitsjeèn-là jñà xịta xi kota'yàt'aà-là 'én xi okitsò. K'ée kòkjeiin-là koni s'in tichja Xojon-là Nainá kọ 'én xi kiichja Jesús.

Jesús, kós'in ma ndaà beè inima-là ngats'ii xịta

²³ Jesús k'e nga tsibijna s'eí Paxko ján Jerusalén, kjiin xịta kòkjeiin-là it'aà ts'e k'e nga kijtsee kjojkón xi kis'iin. ²⁴ Tanga Jesús mitsà ngui ndaà tijingòò ikon it'aà ts'e xịta koi, nga jyeé beèkon yije xịta. ²⁵ Jesús mikì mochjeèn-là nga kj'eii xịta okitsò-là kó s'in jñà xịta; jè, jyeé beè inima-là xịta kós'in síktsjeèn.

3

K'e nga jè Jesús tsohókọ Nicodemo

¹ Tsibijna jngòò xịta fariseo xi tikoá xịta itjòn tsibijna it'aà ts'e xịta judío; Nicodemo ki'mi. ² Jngòò k'a j'iikon Jesús k'e nga jñò, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kókóya-nájen. Nga jngoo x̱ta xi mitsà Nainá tijnako, mikii koma-la s'jin kjoxxón xi jì 'nì.

³ Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè, jè x̱ta xi mikii jts'ín x̱tse jngoo k'a-ne, mikii skoe kó s'ín otixoma Nainá.

⁴ Nicodemo kiskónangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín x̱tse jngoo k'a x̱ta xi jye kòjchínga? Nì itsé koma kjoahas'en jngoo k'a indso'ba nea-la nga jts'ín jngoo k'a.

⁵ Kiichja Jesús kitsò:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè, jè xi mì it'aà ts'e nandá kō Inima Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mikii koma kjoahas'en-jin ñánda tihotixoma Nainá. ⁶ Jè xi ts'jin it'aà ts'e x̱ta, x̱ta-né. Koa jè xi ts'jin it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, inima-né. ⁷ Ki maxkón-lè koni s'ín tixan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín x̱tse jngoo k'a-ne jña x̱ta.” ⁸ Jè tjo 'ba-né ṉta ñánda-ne; na'yà-la nga one. Tanga mikii 'ya-la ñánda nchrobá-ne, tikoá mikii 'ya-la ñánda fi. K'oaá ṯis'ín ma yije ngats'ii xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá ts'jin-ne.

⁹ K'ée kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oas'ín koma-ne kjoa koi?

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Ngaji, maestro ṯini ts'e x̱ta naxandá Israel. ¿Mé-ne mikii ṯijin-lè kjoa koi? ¹¹ Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè: jè kjoa xi ma-najen, k'oaá s'ín nokjoa-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín ḇenjomí-jen. J̱ṉ, mikii mokjeín-nò 'én-najen. ¹² K'e nga ḇenjomí-nò kjoa xi ṯín isò'nde, mikii mokjeín-nò. ¿A ḵokjeín-nò tsà ḵenjomí-nò kjoa xi ṯín ján ngajmii?

¹³ Nì saà jngoo x̱ta xi jye ḵimj̱n ján ngajmii; tà jè Ki'ndí-la X̱ta xi ngajmii ṯjna nga ya itjojen-ne. ¹⁴ Koni s'ín kis'jin Moisés nga kiskimii'nga yá xi ṯjot'aà yē ḵicẖa bronce ya j̱'nde it'aà x̱n ñánda kixi choòn, k'oaá ṯis'ín ṯjínè-la jè Ki'ndí-la X̱ta nga ṯjamiṯen-t'aà jè yá, ¹⁵ mé-ne ngats'ii x̱ta xi ḵokjeín-la it'aà ts'e, mikii cẖija, s'ée-la kjoabinachon ṉta kjé-ne.

¹⁶ Nainá 'ñó tsatoó kjòtsjakeè x̱ta isò'nde nga kitsjaà Ki'ndí-la xi tajngoo ma-ne, mé-ne ngats'ii x̱ta xi mokjeín-la it'aà ts'e, mikii cẖija; s'ée-la kjoabinachon ṉta kjé-ne. ¹⁷ Nainá mitsà koi xá kisikasén-ne Ki'ndí-la nga ḵj'ín ḵojnè-la x̱ta isò'nde; koi xá kisikasén-ne nga ḵochrjekàjin ḵj'ín x̱ta kjoa ts'e jé-la.

¹⁸ Jè xi mokjeín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mitsà ḵj'ín s̱inè-la xi kjoa ts'e jé-la, tanga jè xi mikii mokjeín-la jyeé ḵj'ín ṯjínè-la, koi kjoa-la nga mikii mokjeín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá xi tajngoo ma-ne. ¹⁹ Jña x̱ta xi mikii mokjeín-la, jyeé ḵj'ín ṯjínè-la, koi kjoa-la k'e nga j'ii j̱ isò'nde jè x̱ta xi j'ii ḵj'ín kjoahiseén, mikii kisaseén-la kjoahiseén; isaá ndaa kisaseén-la kjoaj̱ṉ, nga ch'o ṯín kjoa xi nchis'ín. ²⁰ Ngats'ii x̱ta xi ch'o s'ín, majtikeè kjoahiseén; mikii ya síchrañat'aà ñánda iseén choòn, mé-ne nga mikii j̱cẖa-la kjoa xi ch'o nchis'ín. ²¹ Tanga jña x̱ta xi kjoa kixi nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chrañá-la ñánda iseén choòn, mé-ne nga j̱cẖa-la nga ndaa ṯín kjoa xi nchis'ín koni s'ín mejèn-la Nainá.

Jè Juan, j'ii ṯjòn-la Cristo

²² Nga jye komá kjoa koi, Jesús ḵiḵo x̱ta xi kota'yat'aà-la ján nangui Judea; yaá tsibitsajna chiba ṉachṟein nga kis'jin bautizar x̱ta. ²³ Juan ṯikoá kis'jin bautizar x̱ta ya naxandá Enón, jngoo j̱'nde xi chrañat'aà-la ya naxandá

Salim, koií kjoa-la i'nde jè tjín jchán nandá. Jñà xita, yaá ijchòkon Juan nga komà bautizar. ²⁴ Nàchrjein koi, tìkj'e'e ndayá fìs'en Juan.

²⁵ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Juan kò jngoò xita judío tsohótiya-ne kjotíxoma-la xita judío xi xkón tjín kós'ín matsjeëya-ne xita. ²⁶ Kù jñà xita ñánda tjína Juan, kitsò-la:

—Maestro, jè xita xi ijchòkoji ján xijngoaà xajngá nandá Jordán, jè xita xi jì kits'ìi 'én it'aà ts'e, i'ndeí tìkoa tìs'ín bautizar; saá jè fitjìngui-la ngats'ìi xita.

²⁷ Kùchja Juan, kitsò:

—Nìmé xi s'e-la xita tsà mì jè sobà Nainá tsjá-la. ²⁸ Jñò, ndaa tíjìin-nò koni s'ín kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinìkasén ítjòn-na it'aà ts'e xita jè. ²⁹ Jè xita x'ín xi sa kòbixan, tjína chjoón-la; jè amigo-la xi kòbixan síjnat'aà chrañà-la nga tí'nchré-la koni s'ín tìchja. Tsja jchán ma-la k'e nga 'nchré-la xita xi sa kòbixan. 'An, k'oaa tìs'ín matsja-na k'e nga 'nchré koni s'ín tìs'ín xita jè. ³⁰ Xita jè, mochjeén-né nga kátasijna ítjòn. 'An, kósijna tjìngui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmù nchrobá-ne

³¹ Jè xi nchrobá-ne ngajmù, jè tjína ítjòn-la ngats'ìi xita. Jè xi i isò'nde ts'e, xita isò'nde-né, kò jñà 'én xi chja kjoa ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmù nchrobá-ne, jè tjína ítjòn-la nita yá-ne. ³² Jè tsjá 'én mé xi kijtseé kò mé xi kù'nchré. Tanga 'én xi tsjá, nityá xi mokjeiín-la koni s'ín tsò. ³³ Tanga jè xita xi mokjeiín-la 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, ngui 'én kixíi xi chja. ³⁴ Xita xi Nainá kisikasén, 'én-la Nainá chja, nga mìkì fehet'aà koni s'ín síxajìin inima-la jè nga'ñó xi tjín-la Inima Tsjeé-la Nainá. ³⁵ Na'én-ná tsjakeé Ki'ndí-la; jè kisìngatsja yije nita mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiín-la koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-la Nainá, tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. Kò jè xi mìkì mokjeiín-la mìkì kijnakon inima-la; kjo'in sìné-la xi kjoiti-la Nainá.

4

Kó komà k'e nga jè Jesús tsohóko jngoò chjoón samaritana

¹ Jesús, kis'enojmi-la nga jñà xita fariseo kitsò: Jesús isaá kjín xita tìs'ín bautizar mé-ne nga yá skóta'yàt'aà-la mì k'oa-ne Juan. ² (Tanga Jesús mìtsà xita kis'ìin bautizar; tà jñà xita xi kota'yàt'aà-la xi kis'ìin bautizar.) ³ K'oaá komà-ne itjoiin-ne nangui Judea; kù jngoò k'a-ne nangui Galilea.

⁴ K'e nga kù-ne, kjo'ñó tjín-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵ Ijchò jngoò naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-la nangui xi kitsjaá kjotjò-la kjòtseé Jacob jè ki'ndí-la xi José ki'mì. ⁶ Yaá tjína jngoò ngajo nandá xi nei-la komà Jacob. Jesús jye 'ñó ijta-la nga tsò'baya ndiyá. Tsbìjnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeé bijchó nchisen. ⁷⁻⁸ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsojmù kù katse ján jìiin naxandá, jñà tsojmì xi skìne. K'ée ijchò jngoò chjoón xi ya i'nde-la Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-la:

—Tjìi ítse-ná nandá xi skiaa.

⁹ Jñà xita judío mìkì ndaa fìkò xita Samaria. Koií kjoa-la, jè chjoón kitsò:

—Ngaji xita judío-né, kò 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá nijé-ná?

¹⁰ Kùchja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjotjò xi tsjá Nainá kò tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà jì sijé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi síkijnakon-ná.

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nìmé kich'i xi koma kìnachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'ñó nanga. Nándá tjin-lè nandá xi síkíjnakon-ná. ¹² Ngaji, ¿a lsaá tjna ítòn-la xita jchínga-najen Jacob? Jè kitsjaá-najen jè ngajo nandá jè. Jñà xita jchínga-najen, jí kits'i nandá, ixti-la kò cho tje-là.

¹³ Kìichja Jesús kitsò-la:

—Nita yá-ne xi skoí nandá xi i tbitjo, koxíndá lingoò k'a-là. ¹⁴ Tanga jè xita xi skoí nandá xi 'an tsjaá-là, mì tì kù koxíndá-là nita kjé-ne. K'oaá s'in s'e jijn inima-là koni jngoò ngajo nandá xi tbitjo nga jè nandá sìkíjnakon-ne nita kjé-ne.

¹⁵ Jè choón kitsò:

—Na'èn, tji-ná jè nandá xi kò'mì-là mé-ne nga mì tì kù koxíndá-na tikoá mì tì jí kjoikjaá-na nandá.

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Tínókjoa-là x'in-lè, nchrobákoji jindé.

¹⁷ Kìichja jè choón kitsò:

—Tsjin-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Qkixí xi si nga tsjin-lè x'in. ¹⁸ Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakoji. Jè xita xi tijnakoji i'ndeí, mìtsá x'in-lè ma. Qkixí xi kasi nga tsjin-lè x'in.

¹⁹ Jè choón k'e nga kù nchré 'én koi kitsò:

—Na'èn, k'oaá s'in machiya-na nga jii-là xita xi chja ngajo-là Nainá. ²⁰ Xita jchínga-najen xi Samaria tsajen, jí nindoò jè kijtseèxkón Nainá. Tanga jñò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

²¹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji choón, kàtakjeín-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'in mì i kjinchrobá nindoò jè kò nì ján onguió Jerusalén.

²² Jñò, xi Samaria tsajón, mìkù 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mì-najen, 'ya-nájen yá xi yaxkón-jen; nga tje-là xita judío kítjokàjijn jngoò xi kochrjekàjijn kjo'in xita. ²³ Jyeé nchrobá nachrjein, kò tije-ne hora jè, k'e nga jñà xita xi ngui kixi kjoa nga beèxkón Nainá, kàteèxkón nga kò inima-là kò kjoa kixi. Tikoá jè Na'èn-ná ótsji-né xita xi k'oaá s'in mejèn-là nga skoèxkón. ²⁴ Nainá Inima Tsjeé-né. Jè xita xi beèxkón, mochjeén-né nga ngui kò kjoa kixi kò ngui kò inima-là kàteèxkón.

²⁵ Jè choón, k'éé kitsò:

—An, be-ná nga sà kjoí jè Mesías [xi xó sìkasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsòya-ne; k'e nga jè xi kjoí kèènojmí yije-najen kjoa koi.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—An-ná, jè xi tihókò-lè.

²⁷ Tije-ne hora j'i-ne xita xi kota'yàt'aà-là xi kù katse tsojmì. Tà k'oaá komà-là nga kijtseè nga choón tihókò. Tanga njingoò xita xi kitsò ikon nga kiskònangui-là mé xi tikjònangui-là, o mé 'én xi nchijoó. ²⁸ Jè choón, k'éé kiskíjna nisa nandá-là; kù ján jijn naxandá nga tsibénojmí yije-là xita; kitsò-la:

²⁹ —Nchrobá, chítsejèn-là jngoò xita xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kiskasén-ne Nainá].

³⁰ K'éé kù jñà xita naxandá nga kù katsejèn-là nándá tjna Jesús. ³¹ Tìk'e-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsibísi'ba-là, kitsò-la:

—Maestro, tichi.

³² Tanga Jesús kitsò:

—'An, tjin-na tsojmi xi kókjeen, xi jñò mikiì yaxkon.

³³ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là kitsò-là xikjín:

—¿Yá xi kòf'iiko-là tsojmi xi skine?

³⁴ Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmi xi kínee, jè-né nga sikitasoàn koni s'in mejèn-là jè xi kisikasén-na kò nga sikjehet'aà xá-là. ³⁵ Jñò, bixón-nó nga ngui ñijòn sá chija-là nga sincháxkó tsojmi xi jye tímajchá. 'An, k'oaá xan-nò: Chitsejèn-là xita koi; k'oaá ngaya-là koni tsojmi tje xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. ³⁶ Jè xita xi bíxkó, machjí-là, kò jñà tsojmi xi bincháxkó, k'oaá ngaya-là koni xita xi s'e-là kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bítje kò xi bincháxkó ngásòn s'e-là kjotsja. ³⁷ 'En kixi-né xi tsò: "Kj'eij xita xi bítje koa kj'eij xi bíxkó." ³⁸ 'An, kisikasén-nò nga kinchàxkó tsojmi xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. Kj'eij xi kisixá. Tanga jñò tihoko-nò nga bíxkó tsojmi tje-là.

³⁹ Kjìn jchán xita Samaria xi ya titsajna naxandá jè kòkjein-là it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón nga kitsò: "K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn." ⁴⁰ K'e nga jñà xita Samaria ijchòkon Jesús ñánda tjna, tsibítsi'ba-là nga ya kàtijnako. Jesús, jò nachrjein tsibijnako. ⁴¹ Kjìn xita kòkjein isa-là it'aà ts'e Jesús, k'e nga kiì'nchré-là 'én xi jè sobà tsibénajmí. ⁴² Jñà xita kitsò-là jè chjoón:

—I'ndeì mokjein-najen; mìtsà tà koi kjoa-là koni s'in ki'mì-nájen. Ngajen sobà kina'yà-lajen; k'oaá s'in ma-ne nga mokjein-najen. Kixiì kjoa, jè xi kochrjekàjìin kjo'in kjoa ts'e jè-là xita isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi ch'i'nda-là xitaxá ítòn.

⁴³ Xi jye komà jò nachrjein nga tsibijnà Samaria, Jesús, itjoìin jngoò k'a-ne j'nde jè. Kii jngoò k'a-ne nangui Galilea. ⁴⁴ Jè sobà Jesús kitsò: Njngoò xita xi chja ngajo-là Nainá yaxkón nangui-là. ⁴⁵ K'e nga ijchò ya Galilea, jñà xita xi ya j'nde-là, ndaà kiskoétjò, nga jyeé kijtsee jñà kjoa xi kis'iin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eì Paxko. Jñà xita koi tikoá kii-ne k'e nga itjo s'eì.

⁴⁶ Jesús ijchò jngoò k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisikjatjiya-là nandá nga vino kis'iin. Ya naxandá Capernaum tjna jngoò ch'i'nda-là xitaxá ítòn xi tikoá xá 'nga tjin-là. 'Nó xk'én ki'ndí-là. ⁴⁷ Xita jè k'e nga kiì'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea, kiìkon, tsibítsi'ba-là nga kàtji ni'ya-là, kàtasindaà-ne ki'ndí-là xi jyeé kjomeé biyaa.

⁴⁸ Jesús kitsò-là:

—Jñò, mikiì mokjein-nò k'e nga tsà mikiì jchaa kjoaxkón kò kjoa xi okò kjoa jeya-là Nainá.

⁴⁹ Jè xita ch'i'nda ítòn kitsò-là Jesús:

—Na'èn, t'iin kjondaà, nìton nchroboí nga tikj'eè biyaa ki'ndí-na.

⁵⁰ Jesús kitsò-là:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

Xita jè kòkjein-là 'én xi kitsò-là Jesús. Ikjoàn kii-ne ni'ya-là. ⁵¹ K'e nga jye kjomeé bijchó-ne ni'ya-là, xita ch'i'nda-là kiikjaá indiaà, kitsò-là:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

⁵² Xita jè, kiskònangui-là ch'i'nda-là:

—¿Mé hora kjòxan-là ch'in 'ndí xi tjin-là?

Kitsò xita ch'i'nda-là:

—Ngojñà xi jngoò-là kjondaà-ne.

⁵³ Jè nà'èn-là ti xi xk'én, kisijiin-là nga tije-ne hora k'e nga kitsò-là Jesús: "Ki'ndi-lè jyeé ndaà tijnà-ne." Xità jè kò ngats'i xità xi títsajna ni'ya-là, jyeé ndaà tjiingoò ikon nga mokjeiin-là it'aà ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò kjojkón xi kis'iin Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'i-ne ya Galilea.

5

Kó kitsò xità k'e nga Jesús kisindaà jngoò-ne xità xi mikii ma fi jè nachrjein nikjáya

¹ K'e nga jye k'oas'in komà kjoa koi, nga komà iskan, jñà xità judío tsibijna jngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kii jingoò k'a ján Jerusalén. ² Ya Jerusalén tijnà jngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo. 'On ma nguitjoa xi tjin-là. Yaá tijnà chrañat'aà-là xotjoa ts'e orrè. ³ Ya nguitjoa-là kjiin xità xk'én kjiyijongui: xi mikii tsejèn-là, xi tsá'yá kjoàn, xi mikii ma síkjaníyá. Ngats'i xità koi nchikoña-là k'e nga síjtíya-là nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ Jngoò àkjale-là Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjtíya-là nandá. Jè xità xk'én xi fahas'en-jiin itjòn nandá, k'e nga jye jtíya-là, nitoón mandaà-ne nita mé ch'in xi tjin-là. ⁵ Ya kijnajiin jngoò xità xi jye tjin-là kaàn chrj'oòn ján nó nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèkxon nga ya kijnà, kisijiin-là nga jyeé 'ño kjòtseé xk'én. Kitsò-là:

—¿A mejèn-lè kondaà-ne?

⁷ Jè xità xk'én, kitsò:

—Na'èn, mì yá xi síchját'aà-na nga kinís'en-jiin-na k'e jtíya-là nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jñà, kj'eji xità síkijne-na nga fahas'en-jiin itjòn.

⁸ Jesús kitsò-là:

—Tisítjiin, chjoí nijñaà-lè, títjájmii.

⁹ Xità jè nitoón kjòndaà-ne, kiskoé-ne nijñaà-là, komà tsajmeè-ne. Nachrjein jè, nachrjein nikjáya-né. ¹⁰ Jñà xità judío kitsò-là jè xità xi kjòndaà-ne:

—Nachrjein i'ndeí, nachrjein nikjáya-né. Mikii tji'nde-lè nga kíkoií nijñaà-lè.

¹¹ Xità jè kitsò:

—Jè xità xi kàsindaà-na, jè sobà xi kòkàtsò-na: "Chjoí nijñaà-lè, títjájmii."

¹² Jñà xità koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá-né xi okàtsò-lè: "Chjoí nijñaà-lè, títjájmii"?

¹³ Jè xità xi jyeé kjòndaà-ne mikii beèkxon yá xità-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xin kii nga itjokàjiin-là xità xi kjiin ma-ne xi ya títsajna. ¹⁴ Xi komà iskan, Jesús kisatíkjoò jngoò k'a xità jè ya jya ingo, kitsò-là:

—Jyeé kòmandaà-ne; tanga kii tì jè bìnchaàtsi-ne, mé-ne nga mì isa ch'o tjin kjoa xi komat'in.

¹⁵ Xità jè kiikon jñà xità judío, tsibénojmi-là nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶ Jñà xità judío kiitjinguí kondrà-là Jesús, mejèn-là sík'en koií kjoa-là nga k'oas'in s'in k'e nga nachrjein nikjáya. ¹⁷ Tanga Jesús kitsò-là:

—Na'èn-na skanda nachrjein i'ndeí k'oaa tjin xá xi tís'in, tikoaa 'an k'oaa tís'in tís'iaàn.

¹⁸ K'oaa ma-ne jñà xità judío isaá 'ño ndaà kiitjinguí kondrà-là Jesús nga mejèn-là sík'en. Mitsà tà koií kjoa-là nga mikii beèkxon nachrjein nikjáya, tikoaa koií-né nga jè Jesús Na'èn-na tsò-là Nainá. K'oaa s'in tísingàsòn-kjoò yijo-là koni Nainá nga k'oa tsò.

¹⁹ Jesús kitsò-là:

—Xi nguì okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-là Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjohítsjeèn ts'an. Tà koií kjoa s'iaàn xi be koni s'in Na'èn-na. Ngats'ií kjoa xi s'in Na'èn-na, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaá tís'in s'iaàn. ²⁰ Jè xi Na'èn-na ma, 'ño tsjakeè-na nga Ki'ndí-là tsò-na; okó yiye-na mé xi s'iaàn. Kòkò-isa-na kjoa xi isa 'ño xkón tjín, mé-ne jño, k'e nga jchaa, isa 'ño ndaà koxkón-nò. ²¹ Koni s'in s'in Nainá nga síkjaáya-là mik'en kò síkítsajnakon iníma-là nita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-là ma, k'oaá tís'in tsjaà-là kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-là. ²² Jè xi Na'èn-na ma, mitsà jè bindaàjijn-là xita, 'an-ná xi Ki'ndí-là ma kisingatsja yiye-na kjotixoma nga koma kindaàjijn-là xita, ²³ mé-nè ngats'ií xita skoexkón-na nga Ki'ndí-là ma koni s'in beèxkón Na'èn-na. Jè xi mikì beèxkón-na nga Ki'ndí-là ma, tikoáá mikì beèxkón Na'èn-na nga jè kisikasén-na.

²⁴ Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-na koni s'in chjà, tikoá mokjeiín-là it'aà ts'e xi kisikasén-na, tjín-là kjoabinachon nita kjé-ne. Mitsà kjo'in sinè-là, jyeé itjokàjijn kjo'in ts'e kjoa biyaa, jyeé tijnakon iníma-là it'aà ts'e Nainá. ²⁵ Xi nguì okixi xi xan-nò: Nchrobá nachrjein, tijè-ne hora jè, k'e nga jña mik'en kji'nchré jta-na xi Ki'ndí-là Nainá ma; jña xi kji'nchré jta-na, kítsajnakon-né. ²⁶ Jè Na'èn-na, tijè-ne xi kjoabinachon; kò 'an xi Ki'ndí-là ma, k'oaá tís'in kítsjaà-na nga tì'an-na xi kjoabinachon. ²⁷ Tikoáá kítsjaà-na kjotixoma nga 'an kindaàjijn-là xita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na. ²⁸ Kì maxkón-nò 'én koi, kijchò nachrjein k'e nga ngats'ií xita xi títsajnak'en ján inchiá mik'en kji'nchré-là jta-na. ²⁹ Kosítjen lngoò k'a-ne ya ngajo mik'en. Jña xita xi ndaà kís'iín, kjoaáya-là nga s'e-là kjoabinachon, tanga jña xita xi ch'o kís'iín, kjoaáya-là nga s'e-là kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰ Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi tà kjohítsjeèn ts'an. K'oaá s'in bindaàjijná koni s'in tsò-na Na'èn-na. Kixij bindaàjijná; mitsà k'oas'in s'iaàn koni s'in mejèn-na. K'oaá s'in s'iaàn koni s'in mejèn-là Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹ Tsà tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an, 'én xi tsjaà, jño kixón-nò: "Nì mé chji-là." ³² Tanga tjín lngoò xi k'ejí xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, nguì 'én kixi-né. ³³ Jño kinikasén-là xita Juan nga kiskónangui-là. Jè Juan, kítsjaà kixi 'én xi it'aà ts'an. ³⁴ Mitsà kjo'ño tjínè-là nga k'ejí xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koií k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jè. ³⁵ Juan k'oas'in ngaya-là koni lngoò nì'in xi titi nga síhiseèn, tanga jño tà chiba nachrjein kinítsjakoo kjoa iseèn-là. ³⁶ Jè xá xi tís'iaàn, isa 'ño ts'e chji-là mì k'oa-ne koni 'én xi kítsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kítsjaà-na nga sikitasoàn; tijè-ne xá xi tís'iaàn okó it'aà ts'an nga kixi kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷ Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jño, k'j'è kii na'yà-là jta-là, nì mikì yaxkon kó kji isén-là; ³⁸ tikoáá jè 'én-là mikì fahas'en-jijn iníma-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mikì mokjeiín-nò it'aà ts'e. ³⁹ Ndaà binchaàtsijjinoò Xojon-là Nainá nga k'oas'in niktítsjeèn nga ya sakó-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-là Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰ tanga jño, mikì sasén-nò nga nchrobátjinguí-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹ Mitsà koi kjoa otsija nga jeya sílkijna-na xita. ⁴² Tanga 'an, beèxkoòn-nò, nga jño, mikì matsjacha Nainá nga kò iníma-nò. ⁴³ 'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jño majín-nò nga chjoétyò-ná. Tanga tsà k'ejí xita kjoij xi ta kjotsja ts'e kjoij-ne, isaà-là nítòn chjoétyò. ⁴⁴ Jño, kós'in koma kòkjeiín-nò? Nga tà jè

binchaàtsjioò nga ndaà kītsajnaà nga nguixkɔn x̱it̪a, kɔ m̱tsà jè binchaàtsjioò nga ndaà kītsajnaà nga nguixkɔn Nainá xi tà jngoò ma. ⁴⁵ Kì k'oa s'ín niḵtsjeen nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkɔn Na'en-na. Jè xi tsjat'in-nò 'én, ṯjè-ne Moisés xi jè ma'nót'aà takòn. ⁴⁶ J̱ñò, tsà mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, ṯkoaa̱ kòkjeiín-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aaṉ kiicẖja nga kiskii. ⁴⁷ Tsà mikii mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, ḵkòs'ín kòkjeiín-nò 'én-na xi benojmí-nò?

6

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmiì x̱it̪a kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

¹ Nga jye komà kjoa koi, Jesús kii ján xijngoaà ndáchikon Galilea, xi ṯkoaa̱ Tiberias 'mì. ² 'Nó ḵjìn x̱it̪a kiiṯjngui-là nga jye kijtseè ḵjoxkón ndaà xi s'ín nga síndaà-ne x̱it̪a xk'én. ³ Jesús k'eé kiimijín-jno jngoò nindoò, yaá tsibijna kò x̱it̪a xi kota'yat'aà-là. ⁴ Jyeé ṯmachraña s'eí Paxkò ts'e x̱it̪a judío. ⁵ Jesús, k'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè nga 'nó ḵjìn ma x̱it̪a ṯjima ṯjngui-là, kitsò-là Felipe:

—¿Nánda kindá-lá tsojmi xi kòkjen x̱it̪a koi?

⁶ Tà k'oa kitsò-là, tà jè xi mejèn-là nga skoe kó ḵtsɔ Felipe. Jesús, jyeé ṯjiín-là mé kjoa xi s'ín. ⁷ Felipe kitsò:

—Nas'ín jò-la sìndo nàchrjein ṯjín-ne cẖj-là x̱it̪a, mì-la kii ḵicẖya-là nga itsé itsé skine ngats'iì x̱it̪a koi.

⁸ Kiicẖja Andrés xi ṯkoaa̱ x̱it̪a xi ya kota'yat'aà-là Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹ —I ṯjina jngoò ti xi 'ya 'òn inchrājín ts'e cebada kò jò ma ṯin xi 'ya, tanga mì-la kii ḵicẖya-là nga 'nó ḵjìn ma-ne x̱it̪a.

¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Kot'in-là j̱ñà x̱it̪a, kàṯtsajna yije.

I'nde jè 'nó ṯjín xḵa iñá. J̱ñà x̱it̪a xi tsibitsajna, ma-là tsà 'òn jmiì xi nguì x̱it̪a x'in. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrājín, kitsjaà-là ḵjondaà Nainá, iḵjoaṉ kitsjaà-là j̱ñà x̱it̪a-là. K'eé kisika'bi-là j̱ñà x̱it̪a xi ṯtsajna. K'oa ṯis'ín kisikò j̱ñà ṯin, kiskine ṉit̪a kó ḵjì mejèn-là nga jngoò j̱ngoò. ¹² K'e nga jye ḵjòskii yije x̱it̪a, Jesús kitsò-là j̱ñà x̱it̪a xi kota'yat'aà-là:

—Ṯixkò yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì ḵts'ón-ne.

¹³ J̱ñà x̱it̪a-là tsibíxkó-ne inchrājín xi tsiningui-ne. Ngui tejò ṉis̱iyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije x̱it̪a. ¹⁴ J̱ñà x̱it̪a, k'e nga jye kijtseè ḵjoxkón ndaà xi kis'iin Jesús, kitsò-là x̱ikjín:

—Kix̱i-là kjoa, jè-la x̱it̪a jè xi cẖja ngajo-là Nainá, xi ṯjínè-là nga kjoí i isò'nde.

¹⁵ Tanga Jesús, ṯik'eé kijtseèya-là nga j̱ñà x̱it̪a mejèn-là ḵjò'nó kiikò nga x̱it̪axá iṯjòn s̱iiḵjina; j̱ngoò k'a kiimijín-jno nindoò nga tà ṯajngoò tsibijna.

K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ K'e nga jye ḵjòñò, x̱it̪a xi kota'yat'aà-là Jesús inchròhòjen j̱ngoò k'a-ne ṉánda ḵjina ndáchikon. ¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kiisòn-nda nga kii ján naxandá Capernaum. Jyeé 'nó ḵjòñò, Jesús mikii xátí j'iì ṯjngui-là j̱ñà x̱it̪a-là.

¹⁸ Ya j̱jiin ndáchikon j'iì jngoò ṯjoxkón xi 'nó jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibits'ia nga kisk'i'nga. ¹⁹ K'e nga jye ṯjín-là tsà 'òn kò tsà joòn jmiì metro nga ṯjima̱j̱in

nandá, kijtsee nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tífi tjingui chraña-là jè chitso. Jñà xita tà kitsakjòn-là. ²⁰ K'ée kiichja Jesús, kitsò-là:

—Ki tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jñà xita tsjaá komà-là, k'ée kisikas'en chitso. Kò jè chitso nitoón ijchò ya naxandá ñánda nchifi.

Mé xi kis'iin jñà xita nga tsohótsji Jesús

²² Nga komà nchijòn, jñà xita xi tsibítsajna ján xijngoaà ndáchikon, kijtsee nga tà jngoò chitso kijna xi kiiko xita, tanga Jesús mikii tsejen jahas'en ya chitso. Tà jñà xita xi kota'yat'aà-là jahas'en nga kii. ²³ Tanga ijchò chitso xi k'ejí xi ya inchrobà-ne naxandá Tiberias; yaá chinchra chraña i'nde ñánda tsakjèn inchrajín xita xi 'òn jmii ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-là kjondaa Nainá. ²⁴ Jñà xita, k'e nga kijtsee nga mì yá tjin Jesús kò xita xi kota'yat'aà-là, k'ée jahas'en jñà chitso koi, kii kátsji Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrajín xi tsjá Nainá, jè xi tsjá-là kjoabinachon xita

²⁵ Xita koi, k'e nga jye ijchò ján xijngoaà ndáchikon, yaá kiskaajin Jesús kitsò-là:

—Maestro, ¿mé naxrjein j'ji ijndé?

²⁶ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsji-ná nga ki'yaá kjojkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisikjèn-nò skanda kó nga kjòskioò. ²⁷ Ki koi nixátjio tsojmi xi fehet'aà. Jè tixátjio tsojmi xi síkijnakon inima-ná nita kjé-né, jè xi 'an tsjá xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kjotixoma kjoa xi s'iaàn.

²⁸ Xita koi, kiskònangui, kitsò-là Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga koma sixá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-là jè?

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Xá-là Nainá, jè-né nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e xi Nainá kisikasén.

³⁰ Xita koi, kitsò-là Jesús:

—¿Mé kjojkón ndaà xi kòkò-nájen mé-ne k'e nga jcha-jen kòkjeiín-najen? ¿Mé xi ma-lè 'ni? ³¹ Jñà xita jchínga kjin-najen tsakjèn inchrajín xi 'mì maná, ján i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn. Koni s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Inchrajín xi nchrobá-ne ngajmii kitsjaà-là nga kisikjèn.”

³² Kiichja Jesús kitsò-là:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrajín xi ngajmii inchrobà-ne; jè Na'èn-na xi tsjá-nò xi ngui inchrajín xi ngajmii nchrobá-ne.

³³ Inchrajín xi tsjá Nainá, jè xi jye itjojen-ne ngajmii, jè xi tsjá-là kjoabinachon jñà xita isò'nde.

³⁴ Xita koi kitsò:

—Na'èn, kjit'aà naxrjein tjii-nájen inchrajín koi.

³⁵ Jesús, kitsò-là:

—'An-ná inchrajín xi síkijnakon inima-là xita. Jè xi 'an kjinchrobát'aà-na, mì tì kii kohijò-là. Jè xi kòkjeiín-là it'aà ts'an, mì tì kii koxínda-là nita kjé-ne.

³⁶ Jyee okixan-nò, jñò nas'ín titsa'yaà-ná mikii mokjeiín-nò. ³⁷ Ngats'iì xita xi 'an tsjá na Na'èn-na, 'aán nchrobát'aà-na; kò jñà xi 'an nchrobát'aà-na mikii ochrjengua. ³⁸ 'An, mìtsà koi xá itjojen-na ngajmii nga k'oaas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín mejèn-là Na'èn-na xi kisikasén-na. ³⁹ Jè xi mejèn-là Na'èn-na xi kisikasén-na, nga nijngoò xita chja xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-là it'aà ts'e kjoa biyaa k'e nga kjoehet'aà naxrjein. ⁴⁰ Koi xi mejèn-là

jè xi kisikasén-na: ngats'iì x̱ṯa xi skoexkon-na nga Ki'ndí-là Nainá 'mì-na kò kokjeín-là it'aà ts'an, s'eé-là kjoabinachon. 'An siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nachrjein.

⁴¹ J̱nà x̱ṯa judío k'eé tsibíts'ia nga kiichhajno-là Jesús, koií kjoa-là nga kitsò: "An-ná inchrájin xi ngajmii nchrobá-ne."

⁴² Kitsò-là xíkjin:

—¿A mitsà jè Jesús, xi ti-là ma José? Yaxkon-ná na'èn-là kò nea-là. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmii itjojen-ne?

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Kiì k'oas'ín nokjoàjno-ná. ⁴⁴ Nijngoò x̱ṯa xi koma kjinchrobàt'aà-na tsà mitsà jè Na'èn-na xi kisikasén-na kjinchrobàkò, mé-ne nga 'an siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁵ X̱ṯa xi kiichja ngajo-là Nainá, k'oaa tsò xojon xi kiskii nga tsò: "Jè sobà Nainá kókòya yije-là x̱ṯa." K'oaa s'ín ma-ne nga ngats'iì x̱ṯa xi 'nchré-là Na'èn-na kò xi machiya-là it'aà ts'e, 'aán nchrobàt'aà-na.

⁴⁶ Nì saá jngoò x̱ṯa xi beèxkon Na'èn-ná. Tajngoò jè beèxkon xi Nainá kisikasén. ⁴⁷ Xi nguì okixi xi xan-nò: Jè xi kokjeín-là it'aà ts'an s'eé-là kjoabinachon ṉṯa kjé-ne. ⁴⁸ 'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-là x̱ṯa. ⁴⁹ J̱nà x̱ṯa jchínga kjin-nò tsakjèn inchrájin xi 'mì maná ya j'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn, tanga tákó k'en-né. ⁵⁰ Jè inchrájin xi k'oa xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmii. Kò jè xi kokjen inchrájin jè mikii kiyá. ⁵¹ 'An-ná inchrájin xi tijnakon xi itjojen-ne ngajmii. Tsà yá xi kokjen inchrájin jè, s'eé-là kjoabinachon ṉṯa kjé-ne. Jè inchrájin xi 'an tsja, jè yijo-na. Koií k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kiyátji-là x̱ṯa isò'nde mé-ne nga kítsajnakon-ne.

⁵² J̱nà x̱ṯa judío x̱ḵi xi ján tsajoókò xíkjin, kitsò:

—¿Kós'ín s'jin nga siikine-ná yijo-là?

⁵³ Jesús kitsò-là:

—Nguì okixi xi xan-nò. J̱nò, tsà mikii chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-là X̱ṯa xan-là yijo-na, ṯkoá mikii s'ioo jnì-na, mikii s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴ Jè xi skine yijo-na ṯkoá skoí jnì-na ṯjín-là kjoabinachon ṉṯa kjé-ne. 'An siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵ Yijo-na, jè xi kixi kjoa xi nguì yijo xi ma chine; koa jè jnì-na jè nandá xi nguì kixi kjoa nga ma 'yò. ⁵⁶ Jè xi skine yijo-na koa skoí jnì-na, kjit'aà nachrjein ya kijnako-na, ṯkoá 'an kjit'aà nachrjein ya ṯjnakjoókooa. ⁵⁷ Na'èn-na xi kisikasén-na, tijnakon-né; kò it'aà ts'e-né nga tijnakoan; k'oaa tis'ín ṯjín jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an kijnakon-né. ⁵⁸ Jè inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, mitsà jè xíkjin inchrájin maná xi tsakjèn x̱ṯa jchínga kjiin-nò; nga komà iskan, x̱ṯa xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi kokjen inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, s'eé-là kjoabinachon ṉṯa kjé-ne.

⁵⁹ Jesús k'oaa s'ín kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naxandá Capernaum.

'Én xi tsjá-là kjoabinachon inima-là x̱ṯa

⁶⁰ J̱nà x̱ṯa k'e nga kiinchré koni s'ín tsakóya Jesús, kjín ma x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là xi kitsò:

—J̱nà 'én koi, 'ñó 'in ṯjín. ¿Yá xi kokjeín-là?

⁶¹ Jesús, k'e nga kijtseèya-là nga j̱nà x̱ṯa xi kota'yàt'aà-là ch'o nchijoóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-là:

—¿'Én koi, a mì sasén-nò? ⁶² ¿Kós'ín koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-là X̱ṯa xan-là yijo-na nga kjímijn jingoò k'a-na ñánda tijná nga sa iṯjòn? ⁶³ Jè Inima

Tsjeè-la Nainá xi síkijnakon-ná. Jè yijo-ná nímé chjí-la. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'ee Iníma Tsjeè-la Nainá, kò tsjá-la kjoabinachon iníma-nò. ⁶⁴ Tanga jñò tñín i'nga xítà xinguiqo xi mìkii mokjeiín-la.

Nga jè Jesús jye tñiín-la kóni skanda tàts'en-la kjoa ya-né xi mìkii kòkjeiín-la kò ya-né xi sìngatsja it'aà ts'e xítà kondra-la. ⁶⁵ Jesús kitsò isa:

—Koií k'oas'in kixan-nò nga nìjngòò xítà xi koma kjinchrobàt'aà-na tsà mìtsà jè Na'en-na kjinchrobàko.

⁶⁶ Ikjoàn kjin jchán xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tjingui-la tsibíts'ia nga kii-ne its'in. Mì tì kii ya chinchimakò-ne. ⁶⁷ Jesús kitsò-la jñà xítà-la xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a tìkoáá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸ Kiichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'en, ¿yá xi onguítjingui-lajen? Ji-né xi tñín-lè 'én xi tsjá kjoabinachon.

⁶⁹ Ngajen 'ya-nájen, tìkoáá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi tijnakon.

⁷⁰ Jesús kitsò-la:

—An, xó k'oáá s'in jaàjìin-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga kítjáko-ná. Tanga jñò, yaá tijnajìin jngòò-nò xi xítà neii tísíxájiin iníma-la.

⁷¹ Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè sìngatsja Jesús it'aà ts'e xítà kondra-la. Jè Judas, xi ya itjojiin xítà-la Jesús xi tejò ma-ne.

7

Kó kitsò jñà 'ndse Jesús nga mìkii kòkjeiín-la it'aà ts'e

¹ K'e nga jye k'oas'in komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nangui Galilea. Majìn-la nga ya kojmeè naxandá Judea, koií kjoa-la nga jñà xítà judío nchihótsji nga mejèn-la sìk'en. ² Jyeé nchrobá machraña s'eí-la xítà judío ts'e Ní'ya Xka Ijñá. ³ Jñà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì tã tsja jí bijni. T'in ján Judea mé-ne jñà xítà xi kota'yàt'aà-lè xi títsajna ján kàteè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴ Tsà k'e mejèn-ná nga skoe-ná xítà mé kjoa xi tì'né, mochjeén-né nga kòkó-lá yijo-ná. Ngaji, koni s'in 'nì, takó-là yijo-lè ngats'iì xítà isò'nde.

⁵ Koií okitsò-la jñà 'ndse nga mìkii kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Kj'eè kii bijchó nachrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaa tñín nità mé nachrjein-ne. ⁷ Jñò, mìkii majtikeè-nò jñà xítà isò'nde, tanga 'an majtikee-na, koií kjoa-la nga 'an benojmí kixi-la nga ch'o tñín kjoa xi s'in. ⁸ Tanguió jñò jè s'eí, 'an mìkii kjián. Kj'eè kii bijchó nachrjein-na.

⁹ K'e nga jye okitsò-la jñà xítà, Jesús yaá tsibìjna ya nangui Galilea.

K'e nga jè Jesús kii s'eí ts'e nì'ya xka

¹⁰ K'e nga jye kii s'eí jñà 'ndse Jesús, jè, tìkoáá kii 'ma-né. Majìn-la nga xítà skoexkon. ¹¹ Ya ñánda títbitjo s'eí, jñà xítà judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjin:

—Xítà jè, ñánda tìjna.

¹² Ngats'iì xítà xi ijchò s'eí, xkì xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. Tñín xi kitsò: “Xítà ndaa-né.” Tìkoá tñín xi kitsò: “Majìn, naxandá konachan-la.”

¹³ Tanga nìyá xi kiichja tsejèn nga nguixkon xítà xi kj'eí, nga jñà xítà sko-la xítà judío, tsakjón-la.

¹⁴ K'e nga jye ijchò osen nga títbitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en jngò ítjòn, ikjoàn tsakóya-la xítà. ¹⁵ Jñà xítà judío, k'e nga kijtseè koni s'in okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la xíkjin:

—Xita jè, ¿kós'in ma-ne nga kọ tà ndaa okóya-ne nga mìtsà xojon kiskoòta'yà?

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoòya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷ Tsà yà xi mejèn-la sikkasòn koni s'in mejèn-la Nainá, skoe-né jñà 'én xi 'an okoòya tsà it'aa ts'e Nainá nchrobà-ne, o xi tà kjohitsjeèn ts'an-ná. ¹⁸ Ingoò xita xi tà kjohitsjeèn ts'e tiskjeèn nga tichja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè xita xi koi kjoa tihótsji nga jè kátayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi ngui 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹ Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjotixoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngoò xi ma-la sikkasòn. ¿Mé-ne mejèn-nò nga sikk'en-ná?

²⁰ Jñà xita kitsò:

—Neji-là tjiin inima-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la sikk'en-lè?

²¹ Jesús kilchja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò ingoò kjoa xi kis'iaàn jè nachrjein nikjáya. ²² Kixi kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjotixoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjotixoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aa ts'eé xita jchúnga kjiin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'in nachrjein nikjáya bit'aa chibaà-la xita x'in kjoa ts'e circuncisión. ²³ Jñò, nga bit'aa chiba-la jñà xita kjoa ts'e circuncisión jè nachrjein nikjáya nga majin-nò nijchaanguio kjotixoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an ingoò k'a ndaa sindaà-na xita jè nachrjein nikjáya? ²⁴ Kì k'oa s'in jchósòn-là koni s'in tsejèn-nò. K'oa s'in jchósòn-là koni s'in tjin xi ngui kjoa kixi.

Kós'in bénojmi Jesús ñánda j'i-ne

²⁵ Tjin i'nga xita xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè xita jè xi ótsji jñà xita judío nga mejèn-la sikk'en? ²⁶ Chitsejèn-là, tichjajin osen-la jñà xita naxandá, niyá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjein-la jñà xitaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷ Tanga jñà, 'ya-ná ñánda j'i-ne xita jè, k'e nga kjoii Cristo niyá xi skoe ñánda kjoii-ne.

²⁸ Jesús nga tihokóya ya nditsin ingo itjòn, kii'nchré koni s'in kitsò jñà xita. K'eé 'nó kilchja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; tjiin-nò ñánda j'i-na. Tanga mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi ngui kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mikii yaxkon.

²⁹ Tanga 'an, bexkon-ná. It'aa ts'eé inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰ Tijè-ne hora jñà xita mejèn-la nga tsobà'ño Jesús tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ño, koi-né nga k'jé kì bijchò nachrjein-la nga kiyá. ³¹ 'Nó kjin xita kòkjein-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la xikjin:

—K'e nga kjoii Cristo, ¿a isa kjiin kjoxkón ndaa xi s'jin, koni jè xita jè? Kixi-là kjoa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita fariseo mejèn-la kitsobà'ño

³² Jñà xita fariseo kii'nchré koni s'in nchijoó jñà xita it'aa ts'e Jesús. Xita sko-la nómii kọ xita fariseo kisikasén xita xi sikinda ingo nga mejèn-la tsobà'ño Jesús. ³³ Jesús kitsò-la:

—'An, tà chibaà nachrjein kótijnako-nò, ikjoàn kjin ingoò k'a-na ñánda tjna xi kisikasén-na. ³⁴ Jñò, kinchátsji-ná tanga mikii sakò-nò nga mikii koma konguió ya ñánda kótijna.

³⁵ Jñà xita judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la xikjin kitsò:

—Xita jè, ¿ñánda kjoii? ¿Mé-ne nga mikii koma sakò-ná? ¿A yaá kjiiko xita judío xinguiáa xi xin i'nde titsajna nga jñà xi taxki xita kókóya-la? ³⁶ ¿Kó

tsòya-ne 'én xi bénojmi nga tsò: “Jñò, kinchátsji-ná tanga mikii sàkò-nò nga mikii koma konguiò ya ñánda kótijna”?

Jngoò xajngá nandá xi tijnakon

³⁷ Jè nachrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsasíjna kixi, 'ñó kiichja, kitsò:

—Tsà yá xi xindá-là kàtjanchrobákon-na, kàt'iì nandá. ³⁸ Koni s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: Jè xi mokjeiín-là it'aà ts'an sijnajin inima-là koni jngoò xajngá nandá xi mikii xiya xi síkijnakon xita.

³⁹ K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-là Nainá kiichja nga iskan tjoé-là jñà xita xi kòkjeiín-là it'aà ts'e. Nachrjein jè, Inima Tsjeè-là Nainá kj'eé kii bitjojen nga kj'eé kii fi-ne ngajmii Jesús nga jcha-là kjoajeya-là.

Mé-ne kjòòya-ne jñà xita it'aà ts'e Jesús

⁴⁰ Jñà xita, k'e nga kii'nchré 'én koi, tjin i'nga xi kitsò:

—Kixii kjoa xita jè, jè-né xi tjinè-là nga kjoii nga kichja ngajo-là Nainá.

⁴¹ Jñà xita xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

Tikoáá tjin i'nga xi kitsò:

—Majin-là nga jè Cristo, mitsà nangui Galilea kjoii-ne. ⁴² Xojon-là Nainá k'oaá s'ín tichja nga jè Cristo, yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-là David, ya naxandá Belén, j'nde-là David.

⁴³ K'oaá s'ín komà-ne nga kjòòya jñà xita xi kjoa ts'e Jesús. ⁴⁴ Tjin i'nga xita xi mejèn-là kitsobà'ñó nga kjiko ndayá, tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó.

Kjoa xi tsohótiya-ne xita ítjòn-là nò'mii

⁴⁵ Jñà xita xi síkinda ingo, inchrobà-ne ñánda títsajna xita fariseo kò xita sko-là nò'mii, kitjanangui-là, ki'mi-là:

—¿Mé-ne mikii kànchrobáko-nò?

⁴⁶ Jñà xita xi síkinda ingo kitsò:

—Ni saá jngoò xita xi k'oa'sín chja koni s'ín chja xita jè.

⁴⁷ Jñà xita fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a tikoáá kachonacháán-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá tís'ín mokjeiín-là xitaxá ítjòn tsajan kò xita xinguiáá fariseo? ⁴⁹ Tanga jñà xita xi tichonachan-là nga mikii tjiin-là kjotixoma-là Moisés, tjinè-là nga kjo'in s'e-là.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi xita fariseo, xi jñò j'iikon jngoò k'a Jesús, kitsò-là:

⁵¹ —Kjotixoma tsajan, mikii tsjá'nde nga kjo'in k'oi-là xita, k'e nga tikj'eé kii ndaá 'ya-là mé kjoa xi tjin-là.

⁵² Jñà xita fariseo, kitsò-là Nicodemo:

—¿A tikoáá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yì Xojon-là Nainá mé-ne nga jcha-ne ni sà jngoò xita xi chja ngajo-là Nainá f'i-ne Galilea.

Chjóón xi kjoa chijngui kis'iin

⁵³ Tà k'oa'sín kitsjóya-ne xita, xkí xi ján kii-ne ni'ya-là nga jngoò ijngoò.

8

¹ Tanga Jesús, ján kii ya nindoò Yá Olivo. ² Nga komà nchijòn tajñòyaá j'i-ne ya ingo ítjòn. Ngats'iì xita j'iì tjingui-là Jesús ñánda tijná. K'eé tsibijna nga tsakóya-là jñà xita. ³ Jñà xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò xita fariseo ijchòkò jngoò chjóón xi ki'yat'in-là nga kjoa chijngui tís'ín. Tsasíjna osen ñánda títsajna ngats'iì xita; ⁴ Jñà xita koi kitsò-là Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. ⁵ Jè kjotixoma-la Moisés, k'oag s'in tichja nga jña íchjín xi k'oa tjin kjoa xi ótsji ndajó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó si?

⁶ Jña xita koi, koií k'oas'in kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohongui-ne it'aà ts'e xitaxá. Tanga Jesús, tsasiñiat'aà nangui nga kiskijno-ne ko jnótsja it'aà nangui. ⁷ Xita koi nga sií nchis'in nga kjònangui, Jesús tsasijna kixi kitsò-la:

—Jñò, tsà tjin i'nga xita xinguiqo xi tsjin-la jé, jè kàtínè ítjòn ndajo chjoón jè.

⁸ Jesús ijngò k'a tsasiña nga kiskijno isa it'aà nangui. ⁹ Jña xita koi, k'e nga kii'nchré koni s'in kitsò Jesús, tà ijngó ijngó kii-ne, nga kijtsee nga mikii ndaà tjin kjohitsjeèn xi kiichja, tsibits'ia-ne xi xita jchinga, ijkòan kii-ne ixti. Tà jè tajngò Jesús ko chjoón tsibitsajna. ¹⁰ Jesús tsasijna kixi-ne, kijtsee nga mì tì yá xita tjin-ne. Tà jè tajngò chjoón sijna. K'ée kitsò-la:

—¿Nánda títajna xita xi óngui-lè? ¿A nijngò xi kòhónè-lè kjo'in?

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nìyá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tikoagá 'an, mikii kinè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; kì tì jè binchaàtsji-ne.

Ni'in xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la xita isò'nde

¹² Jesús, ijngò k'a kiichjajin-la jña xita, kitsò-la:

—'An-ná ni'in xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'ée-la ni'in xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kii yá kojmejin-ne kjoajñò.

¹³ Jña xita fariseo kitsò:

—Tì jì tì'bií-ne 'én it'aà tsjì. 'Én xi nokjoì, nìmé chjì-la.

¹⁴ Jesús kiichja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjì-la-né, nas'in tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na ko ñánda tífia. Tanga jñò mikii 'yaà ñánda j'i-na ko ñánda tífia.

¹⁵ Jñò, tà kjohitsjeèn ts'e xitaà nikjeén k'e nga jé binè-ná. Tanga 'an nijngò xita binè-la jé. ¹⁶ Tanga 'an, tsà yá xita xi konè-la jé, kjoakixií xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngò bindaàjiaàn, kóo Na'èn-na xi kisikasén-na bindaàjin-kò-na.

¹⁷ Kjotixoma tsajòn k'oas'in tichja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xita xi tsjá 'én, tsà ngásòn tsò ingajò, kixií kjoa, chjì-la né. ¹⁸ Tì'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Kò tikoagá jè Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

¹⁹ Jña xita fariseo, kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Nánda tìjna Na'èn-lè?

Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jñò, 'an, mikii yaxkon-ná, nì jè Na'èn-na mikii yaxkon. 'An, tsà yaxkon-ná tikoagá jchaxkon-nò Na'èn-na.

²⁰ K'e nga tsakóya jña 'én koi Jesús, yaá tìjna ya ijngó ítjòn ya chrañat'aà-la j'nde ñánda maxkón ton kjotjò. Nijngò xita xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó Jesús nga kj'ée kii bijchó nachrejin-la nga kiyá.

Mé-ne jña xita mikii koma kjoì-ne ya ñánda tifi Jesús

²¹ Jesús ijngò k'a kitsò-la:

—'An, tifi-ná. Jñò, kìnchàtsji-ná. Tanga jñò yaá kiyájñoò jé-nò. Yá ñánda 'an tífia, jñò mikii koma konguió.

²² Jña xita judío kitsò-la xikjín:

—¿A tije sikk'en-ne yijo-la? ¿Mé-ne k'oá tsò-ne, nga tsò: Yá ñánda 'an tífia, jñò mikii koma konguió?

²³ Jesús kitsò-la:

—Jñò, jí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmii ts'an. Jñò, jí i'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde i'nde-na. ²⁴ Koií k'oas'ín kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mikii mokjeiín-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

²⁵ Xita judío, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngaji?

Jesús kiichja, kitsò-la:

—Jyee okixan-nò nga sa itjòn yá-ná 'an. ²⁶ It'aà tsajòn, kjin kjoa tjin isa xi 'an kènjmii-nò, kò xi 'an kindàajin-kò-nò. Jè xi kisikasén-na nguì 'én kixí xi chja. Koni s'ín ki'nchrè-la, k'oá tjin 'én xi 'an chjàjin-la jña xita isò'nde.

²⁷ Tanga jña xita judío mikii kòchija-la tsà it'aà ts'e Nà'èn-ná xi Nainá tichja Jesús. ²⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjímii'nga-ná 'an xi Ki'ndi-la Xita xan-la yijo-na, k'eé kòchija-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nímé kjoa xi s'iaàn xi tã kjohtsjeèn ts'an. K'oas'ín chja koni s'ín tsakóya-na xi Nà'èn ma. ²⁹ Jè xi kisikasén-na jí tijnako-na. Mikii síkijna tajngoò-na Nà'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nachrjein sikitasoàn koni s'ín sasén-la jè.

³⁰ Jesús, k'e nga kiichja 'én koi, kjin jchán xita kòkjeiín-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnandeji-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹ Jesús kitsò-la jña xita judío xi kòkjeiín-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi sikitasòn 'én-na xi okoòya-nò, jñò-nò xi nguì kixi kjoa nga 'an kota'yat'aà-na. ³² Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnandeji-nò.

³³ Kiichja xita judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-nájen. Ni saá jngoò xita xi k'ejí síkítsajna'ñó-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oá si-ne nga kítsajnandeji-najen?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixí xi xan-nò, ngats'ii xita xi jé ótsji, yaá títsajna'ñó it'aà ts'e jé-la, k'oá ngayá-la koni jngoò xita ch'i'nda xi tijná'ñó-la nei-la. ³⁵ Jngoò xita xi ch'i'nda tijná, mikii tji'nde-la nga ya kijná kjit'aà ya ni'ya ñánda síxá. Tanga jngoò xi ki'ndi ma, tji'ndeé-la nga kjit'aà nachrjein ya kijná ya ni'ya-la na'èn-la. ³⁶ K'oá ma-ne, tsà jè Ki'ndi-la Nainá síkijnandeji-nò, nguì kixi kjoa nga jñò, kítsajnandeji-nó. ³⁷ 'An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jñò mején-nò nga sikk'en-ná, koi-né nga mikii mokjeiín-nò 'én-na xi chja. ³⁸ 'An, k'oá s'ín chja koni s'ín tjin xi kijtsee k'e nga tisa tijnakoáa Nà'èn-na. Jñò, k'oá tís'ín 'nè koni s'ín kina'yá-là na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹ Jña xita judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjin-najen. Jesús kiichja kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oá s'ín s'een koni s'ín kis'iin Abraham. ⁴⁰ 'An, nas'ín jye k'oas'ín tsibenojmii kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chja, jñò mején-nò nga sikk'en-ná. Abraham mì k'oá kis'iin. ⁴¹ Jñò, k'oas'ín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jña xita judío kitsò:

—Ngajen, mitsà kjoa chingui kits'ün-jün-jen. Tajngoò jè Na'en-najen, jè Nainá.

⁴² Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'en-nò Nainá, 'an tjòchaá-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobá-na; mitsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisikasén-na.

⁴³ ¿Mé-ne miki machiya-nò 'én-na xi chjàkò-nò? Koií-né nga miki ma-nò na'yañijon. ⁴⁴ Na'en-nò, jè xita neí, jè nokjoà-nò. K'oaá s'in 'nè koni s'in mejèn-la na'en-nò. Jè xi ma-la sík'en xita kóni nga tisa tàts'en-la kjoa. Mitsà kjoa kixi s'in nga tsjin-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'in tjin inima-la nga ngui xita ndiso-né. Jè na'en-la ts'e 'én ndiso. ⁴⁵ Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, miki mokjeiín-nò. ⁴⁶ ¿Yá xita xinguioo xi koma-la kokò mé jé xi tjin-na? K'e nga chjàkò-nò, ngui 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne miki mokjeiín-nò? ⁴⁷ Jè xi xita-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga miki na'yà, koií-né nga mitsà xita-la Nainá 'mì-nò.

Jña kjoa xi tsohótiya-ne Jesús kò xita judío

⁴⁸ Jña xita judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oas'in 'mì-lèjen: ji, xita Samaria-né, inima ch'o-la neí tjiín inima-lè.

⁴⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mitsà inima ch'o-la neí tjiín inima-na. Jè kjoa xi tís'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'en-na. Tanga jñò miki yaxkón-ná. Tà saá nachrjengui-ná.

⁵⁰ Mitsà jè kjoa tihotsjiá nga jeya síkíjna yijo-na. Tíjna jngoò xi tìkosòn-la, jè-né xi jeya síkíjna-na. ⁵¹ Ngui 'én kixi xi chjàkò-nò, jè xi síkitasòn 'én-na koni s'in xan-nò, miki kiyá nita kjé-ne.

⁵² Xita judío kiichja, kitsò:

—I'ndeí jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la neí tjiín inima-lè. Abraham kò ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtsee, k'en-né. Tanga ji si-né: “Jè xi síkitasòn 'én-na koni s'in xan-nò, miki kiyá.” ⁵³ Ngaji, ¿a isa tíjna ítjoín a mì k'oa-ne koni jè Na'en-najen Abraham? K'en-né. Kò ngats'ii xita xi kiichja nga ngajo-la Nainá tìkoá k'en-né. ¿Yá-ne ji nga tiji tinachrjeé jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà t'án jeya síkíjna-na yijo-na, nímé chjí-la. Jè xi jeya síkíjna-na, jè Na'en-na xi Nainá 'mì-la. ⁵⁵ Jñò miki yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò miki bexkoan, xita ndiso koma koni jñò nga xita ndiso-nò. 'An, bexkon-ná kò síkitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xita jchínga-nò Abraham, tsjaá komà-la nga mejèn-la skoeckon nachrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtsee nachrjein-na isa 'nó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jña xita judío kitsò-la:

—Skanda k'j'è tjin-lè icháte nó. ¿Kós'in komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Ngui kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtsee tíjna koni jè Abraham.

⁵⁹ Jña xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibíjna'ma, itjo-ne nditsin ingo, jahajiín osen-la xita, ijkjoàn kii.

9

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi miki tsejèn-la

¹ Jesús k'e nga tifi ya ndiyá, kijtsee jngoò xita xi miki tsejèn-la xi xó k'oas'in kits'ün-ne. ² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskónangui-la kitsò-la:

—Maestro, x̱ṯa jè, ¿mé-ne k'oas'ín kits'iìn-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà x̱ṯa jchínga-là, o xi jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là?

³ Kiichja Jesús kitsò-là:

—Mìtsà jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là tjín-là jé, nì mìtsà jñà x̱ṯa jchínga-là tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e x̱ṯa koi jcha-là kjojkón-ndaà-là Nainá. ⁴ Mochjeén-né nga siikitasoàn kjojkón-ndaà-là jè xi kisikasén-na nga nachrjein isa. Kijchò nachrjein k'e nga kojñò; nì tì jngoò-ne xi koma s̱ixá. ⁵ K'e tákò ì tijnà isa isò'nde, 'an-ná nì'ín xi sihiseèn-là x̱ṯa isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-là tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaajno xkon jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là. ⁷ Ikjoàn kitsò-là:

—T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsòya-ne, jè xi kinikasén).

Jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là kii kaníkjoàn, k'e nga inchrobà-ne jye tsejèn-là. ⁸ Jñà x̱ṯa indii nì'ya-là jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là, kò jñà x̱ṯa xi jye kjótseé beèxkon nga tòn s̱ijé kjotjò, kitsò-là x̱kíjín:

—¿A mìtsà jè x̱ṯa jè xi ḇjna nga s̱ijé kjotjò tòn?

⁹ Tjín i'nga x̱ṯa xi tsò:

—Jè-né.

Koa jñà x̱ṯa xi i'nga kitsò:

—Kjomeé k'oaa̱ kji, tanga mìtsà jè.

K'eé kiichja x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là nga sa itjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰ Jñà x̱ṯa kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

¹¹ X̱ṯa jè kitsò:

—Jè x̱ṯa xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaajno xkoaàn, ikjoàn kitsò-na: "T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé." 'An, kiaa̱, k'e nga jye tsaníkjoàn, komà kotsejèn-na.

¹² Jñà x̱ṯa koi kiskònangui-là kitsò-là:

—X̱ṯa jè, ¿ñánda tijnà?

Jè x̱ṯa xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mìkii be ñánda tijnà.

K'e nga jñà x̱ṯa fariseo kisijtsò jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne

¹³ Jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là nga jye kjòndaà-ne kii kò ñánda ṯtsajna x̱ṯa fariseo, ¹⁴ koií kjoa-là nga nachrjein nìkjáya-né k'e nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaajno xkon jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là mé-ne koma kitáx'a-ne xkon. ¹⁵ Jñà x̱ṯa fariseo i jngoò k'a kiskònangui-là jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne, kitsò-là:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

X̱ṯa jè kitsò:

—Ndásii kisikaajno xkoaàn; ikjoàn tsaníkjoàn; i'nde jyeé tsejèn-na.

¹⁶ Tjín i'nga x̱ṯa fariseo xi kitsò:

—X̱ṯa jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mìkii beèxkón nachrjein nìkjáya.

Ṯikoa̱ tjín i'nga xi kitsò:

—¿Kós'ín ma-ne nga ma-là s'ín kjojkón xi ndaà tjín tsà x̱ṯa jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi ṯijñà-ne x̱ṯa fariseo; mìkii kjòngásòn kjòẖtsjeèn-là.

¹⁷ I jngoò k'a kitjànangui-là jè x̱ṯa xi mìkii tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne, kitsò-là:

—Ngaji, ¿kó si, yá x̱ṯa-ne xi kiskíx'a-ne xkoiìn?

X̱ṯa jè kitsò:

—Jngoò x̣ita xi cḥja ngajo-la Nainá.

¹⁸ Tanga j̄nà x̣ita judío, mikii kòkjeiín-la tsà kixi kjoa nga jè x̣ita xi mikii tsejèn-la nga k'oas'ín kits'iin koa i'ndeí jyeé tsejèn-la. K'eé kiichja-la j̄nà x̣ita jchínga-la, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-la:

—Jè x̣ita jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kixi kjoa nga mikii tsejèn-la k'e nga sa kits'iin? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-la i'ndeí?

²⁰ J̄nà x̣ita jchínga-la kitsò:

—'Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kixi kjoa nga mikii tsejèn-la k'e nga sa kits'iin. ²¹ Tanga mikii 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-la i'ndeí, t̄koáá mikii 'ya-jen yá-né xi kiskix'a-ne xkon. Jè sobà cḥjinangui-là, jè kàtènojmi-nò, nga jyeé x̣ita jchínga.

²² J̄nà x̣ita jchínga-la koi k'oas'ín kitsò-ne nga j̄nà tsakjón-la x̣ita judío. J̄nà x̣ita judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngoò k'aá k̄ijokàjiiin ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá x̣ita xi kitsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]. ²³ Koi k'oa t̄is'ín kitsò-ne j̄nà x̣ita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà cḥjinangui-là, nga jyeé x̣ita jchínga-né.”

²⁴ J̄nà x̣ita judío jngoò k'a kiichja-la jè x̣ita xi mikii tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojmi kixi-nájen nga nguixkon Nainá. Ngajen 'ya-nájen nga jè x̣ita jè, x̣ita jé-né.

²⁵ Jè x̣ita xi mikii tsejèn-la xi jye k̄jondaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mikii be tsà x̣ita jé-né. Tà jè xi be, k'e nga sa kits'ian mikii tsejèn-na, tanga i'ndeí jyeé tsejèn-na.

²⁶ Jngoò k'a kitsò-la:

—¿Mé xi kisiko-lè? ¿Kó s'ín kisiko-lè nga kitáx'a-ne xkoiin?

²⁷ Jè x̣ita xi mikii tsejèn-la kitsò:

—Jyeé koa kàxan-nò, tanga j̄nò mikii na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga jngoò k'a k'oa xán-nò? ¿A t̄koáá mejèn-nò nga x̣ita-la koma nga ya ch̄ita'yàt'aà-là?

²⁸ J̄nà x̣ita judío k'e nga k'oa ki'mi-la, k̄oji-la, kiichajno-la jè x̣ita xi mikii tsejèn-la, kitsò-la:

—Ji-né x̣ita xi ya ch̄ita'yàt'aà-la. Tanga ngajen yaá ch̄ita'yàt'aà-lajen Moisés.

²⁹ 'Ya-nájen nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̣ita jè mikii 'ya-jen ñánda j'ii-ne.

³⁰ Jè x̣ita xi mikii tsejèn-la kitsò:

—Kjoa jè, tà maxkón-ná nga j̄nò, mikii 'ya ñánda j'ii-ne x̣ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskix'a-ne xkoaán. ³¹ 'Yaá-ná j̄nà x̣ita xi t̄jín-la jè, mikii 'nchré-la Nainá. Tanga j̄nà x̣ita xi tsakjón-keè Nainá t̄koá s̄ikitasòn kóni s'ín mejèn-la, j̄nà-né xi 'nchré-la. ³² Kóni nga t̄isa k̄jótseé, n̄i saá jngoò x̣ita na'yà-la xi ma-la kix'a-ne xkon jngoò x̣ita xi mikii tsejèn-la k'e nga k'oas'ín kits'iin. ³³ X̣ita jè, tsà mitsà Nainá kisikasén, n̄imé xi koma-la nga k'oas'ín s̄iin.

³⁴ J̄nà x̣ita judío kitsò-la jè x̣ita xi mikii tsejèn-la:

—Ngaji xi taxki 'ñó tse jè t̄jín-lè, ¿a j̄i mejèn-lè kókóya-najen?

Ikjoan tsachrje ni'ya ingo sinagoga.

X̣ita xi mikii tsejèn-la kjoa ts'e inima-la

³⁵ Jesús kii'nchré nga jè x̣ita jè kinachrjekàjiiin ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kisatiikjoo jngoò k'a, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ji, ¿a mokjeiín-lè i't'aà ts'e xi Ki'ndí-la X̣ita tsò-la yijo-la?

³⁶ X̣ita jè kitsò:

—Na'én, koatín-ná yá-né, mé-ne nga kókjeiín-na i't'aà ts'e.

³⁷ Jesús kitsò-là:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi tìchjàko-lè.

³⁸ Xità jè tsasijna xkó'nchit'aà-là Jesús nga kijtseèxkón, kitsò-là:

—Na'èn mokjeiún-na ìt'aà tsiji.

³⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na ì isò'nde; nga 'an skosòn-là mé-ne jñà xità xi mìkii tsejèn-là kotsejèn ìjngòò k'a-là, koa jñà xi tsejèn-là mìkii kotsejèn-là.

⁴⁰ Tjín i'nga xità fariseo xi ya títasajnakò Jesús, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiskònanngui-là kitsò-là:

—Ngajèn, ¿a tìkoaá mìkii tsejèn-najèn?

⁴¹ Jesús kiichja kitsò-là:

—Jñò, tsà mìkii tsejèn-nò, tsjìn-nò jé. Tanga bixón-nò: “Tsejèn-najèn”, k'oáá ma-ne nga ya tjìné-nò jé-nò.

10

Paxtò kò ndí orrè-là

¹ 'Nguì kjoa kixií xi xan-nò, jè xità xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-là ìnchibá-là orrè, xi xìn fahas'en-kjá-ne, xità chijé-né, jè xità xi fiko chijé cho.

² Tanga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-là ìnchibá, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. ³ Jè xi síkinda xotjoa-là ìnchibá, jé kík'a-là. Jè xi paxtò, chja 'ín-là nga ìjngòò ìjngòò orrè, kò jñà orrè 'nchréjta-là nei-là. Ikjoàn ochrje ìnchibá-là. ⁴ K'e nga jye bitjo yije ìnchibá-là jñà orrè, jè paxtò fiko nga 'nchréjtaá-là nga jè nei-là. ⁵ Tanga jngòò xità xi k'ejí, mìkii kjítjìngui-là nga mìkii beèxkon. Tà sáá ta kongaá-là nga mìkii 'nchré jta-là xità xi k'ejí.

⁶ Jesús k'oáá tsò kjoa xi mangásòn xi tsibénójmí-là. Tanga jñà xità koi mìkii kjòchya-là kò tsòya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

⁷ Jesús, ìjngòò k'a kitsò-là:

—Xi nguì okixi k'oáá xán-nò. 'An-ná xotjoa-là ìnchibá ñánda fahas'en-ne jñà orrè. ⁸ Ngats'ii jñà xi j'ii ítjòn-na, sà xità chijé-né, jñà xi fiko chijé cho. Jñà orrè mìkii kiì'nchréñijon-là. ⁹ 'An-ná xi xotjoa; jè xi ìt'aà ts'an kjoahas'en, kjítjokàjiín kjo'in kjoa ts'e jé-là. K'oas'ín ngaya-là koni s'ín orrè nga fahas'en ìnchibá-là kò bitjo kò sakó-là ijñà xi kjèn.

¹⁰ Jè xità chijé tà f'ii síchijé-né, f'ii sík'en-né, f'ii síkjesòn-ne. Tanga 'an, koií xá j'i-na nga kátas'e-nò kjoabinachon nita kjé-ne, nga nímé chijat'aà-nò nga nguì ndaà kátas'e-nò. ¹¹ 'An-ná xi paxtò xi ndaà kò'nda orrè. Jè paxtò xi ndaà kò'nda orrè, jè xi tjíjngòò ikon nga kiyátjì jñà orrè. ¹² Jè xità xi tà ch'i'nda tjína nga kò'nda orrè, k'e nga beè nga nchrobá chraña tsején, síkítasajna jñà orrè, ikjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi kò'nda, tìkoa mìtsà jè nei-là orrè. Ikjoàn matsja-là jè tsején nga tsobà'ño jñà orrè, xkì xi ján sítsjòya jñà orrè xi i'nga. ¹³ Jè xità xi ch'i'nda tjína tà onga-né; koií k'oas'ín-ne nga nímé kindá-là. Tà jè síkinda chji-là mìtsà jñà orrè síkinda.

¹⁴⁻¹⁵ 'An-ná paxtò xi ndaà kò'nda orrè; koni s'ín beèxkon-na Na'èn-na, tìkoa 'an bexkoan Na'èn-na, k'oáá tjs'ín beèxkon-ná orrè-na kò kjoàn, kò jñà orrè beèxkoòn-na ngà ts'an. 'An tìjngòò takòan nga kiyátjì jñà orrè-na. ¹⁶ Tìkoa tjín-isa-na xi k'ejí orrè, jñà xi mìtsà ì títasajnaya ìnchibá jè. Tìkoaá mochjeén-né nga kjinchrobàkon-na mé-ne nga kjì'nchréñijon-na tìkoa síkitasòn-na. Jngòò ìnchibá koma-ne kò jngòò koma paxtò xi skó'nda.

¹⁷ 'Koií kjoa-là nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an tǵngoò takoàn nga kiyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoaáya-na. ¹⁸ Niyá xi tǵ'nde-là nga sǵik'en-na, 'an kjotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. Tǵ'nde-na nga tsja, tǵkoa tǵ'nde-na nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaa. Jè Na'èn-na k'oa tǵin kjotǵxoma xi kitsjaà-na.

¹⁹ Jǵnà xǵta judío k'e nga kii'nchré 'én koi, òjngoò k'a kjòjòya jǵnà xǵta. ²⁰ Kǵin ma xǵta xi kitsò:

—Inǵma cho-là neǵi tǵjǵin inǵma-là. Xǵta ská-né. ¿Mé-ne okji-ne xǵta xi na'yà-là?

²¹ Jǵnà xǵta xi i'nga kitsò:

—'Én koi mǵtsà ts'e xǵta neǵi. ¿A komaá-là jè xǵta neǵi nga skǵx'a xkǵn xǵta xi mikii tsejèn-là?

Mé xi komà k'e nga jǵnà xǵta judío kisǵjtikeè Jesús

²² K'e nga nàchrjein chǵn 'nchán, ján Jerusalén tǵbitjo s'eí nga òjchò òjngoò nó nga kjòchikon-t'in òjngo. ²³ Jesús ya tǵjna òjngo òtǵòn nga tsòbangui nguitjoa xi 'mì Salomón. ²⁴ Jǵnà xǵta judío chinchà òjngoò itjandii-là Jesús, kitsò-là:

—¿Skanda mé nàchrjein chíña-lèjen? òjngoò k'a koatǵn-nájen, ¿a jǵ-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]?

²⁵ Jesús kiichja kitsò-là:

—Jyeé k'oa kixan-nò, tanga jǵnò mikii mokjeiín-nò. Jǵnà kjoxkón xi it'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jǵnà sǵixiya ndaà kjoa xi it'aà ts'an. ²⁶ Tanga jǵnò, mikii mokjeiín-nò, koií kjoa-là nga mǵtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷ Jǵnà ndí orrè-na 'nchréjtaá-na; 'an beèxkon-ná, koa fitǵjngui-na. ²⁸ 'Aán tsja-là kjoabinachon nǵta kjé-ne; mikii chija nǵta kjé-ne; tǵkoa niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹ Jè Na'èn-na xi kisingsatsja-na jǵnà ndí orrè, òsà tǵjna òtǵòn nǵta yá-ne. Nǵjngoò xi koma-là kjoaá'an-na iya tsja Na'èn-na. ³⁰ 'An ko Na'èn-na tà òjngoò ma-najen.

³¹ Jǵnà xǵta judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-là kosèn-là Jesús. ³² Kiichja Jesús kitsò-là:

—'Nó kǵin kjoxkón xi ndaà tǵin jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne it'aà ts'e Na'èn-na. ¿Jǵnò, ñá-laà ngatǵi-là kjoa koi, nga ndajo mejèn bínè-ná?

³³ Jǵnà xǵta judío kitsò:

—Mǵtsà koií kjoa-là kjoxkón ndaà xi tǵ'nì nga ndajo kǵnè-lèjen. Koií kjoa-là nga Nainá nokjoajno-là nga Nainá 'mì-là yijo-lè. Jǵ, tà xǵta-né.

³⁴ Jesús kiichja kitsò-là:

—Jè Xojǵn-là Nainá xi jǵnò chíta'yà k'oaá s'ín tǵchja ñánda nga tsò Nainá: “Jǵnò, k'oaá kixan-nò, nainá 'mì-nò.” ³⁵ Xojǵn-là Nainá, mì yá xi koma kochrjekángui. K'oaá s'ín tǵchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-là jǵnà xǵta xi kitjoé-là 'én-là. ³⁶ Tsà k'oa's'ín kǵ'mì xǵta koi, ¿mé-ne bixón-nò nga Nainá chjájno-là k'e nga xan-nò: 'An-ná xi Kǵ'ndí-là Nainá? Nga jè Nainá kitsjaà-na xá nga kisikasén-na ò isò'nde. ³⁷ Kǵ kii mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tǵs'iaàn koni s'ín tǵs'ín Na'èn-na. ³⁸ Tanga tsà k'oa tǵin kjoa xi tǵs'iaàn nas'ín mikii mokjeiín-nò it'aà ts'an, kàtakjeiín-nò it'aà ts'e kjoa xi tǵs'iaàn, mé-ne nga k'oa's'ín jcha-nò ko kàtakjeiín-nò nga ta òjngoò ma-najen Na'èn-na ko 'an.

³⁹ Jǵnà xǵta judío mejèn-là nga kitsobà'ño òjngoò k'a Jesús. Tanga Jesús itjokàya tsja xǵta koi, òjjoàn kii.

⁴⁰ K'ee kii òjngoò k'a ján xǵjngoaa xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iín òtǵòn bautizar xǵta jè Juan; Jesús yaá tsibǵjna. ⁴¹ 'Nó kǵin xǵta òjchò tǵjngui-là Jesús. Xǵta koi, kitsò:

—Juan, nímé kjoxkón ndaà kis'iin. Tanga ngats'iì 'én xi kitsò jè Juan it'aà ts'e xita jè, ngui kjoa kixi-né.

⁴² Ya i'nde jè, 'nó kjin xita kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

11

Kó kitsò Jesús k'e nga kü'nchré nga k'en Lázaro

¹ Tíjna xk'én jngoò xita xi 'mì Lázaro xi ya i'nde-la Betania, ya naxandá ts'e María kò ndichja xi 'mì Marta. ² (Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaàjno xkü jne ndsokò Jesús. Ikjoàn kò tsja skò kisixijno-ne ndsokò.) ³ Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-la xá Jesús, kitsò-la:

—Na'én, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

⁴ K'e nga kü'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mìkü kiyá-ne; k'oáá s'ín kochjeén nga jcha-la kjoajeya-la Nainá, mé-ne jè Kí'ndí-la tikoá jeya kijna-ne.

⁵ Jesús 'nó matsjakeé Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶ K'e nga kü'nchré nga kijna xk'én Lázaro, ngui jò nachrjein tsibijna Jesús, ya i'nde nándá tíjna. ⁷ Xi jye komà, ikjoàn kitsò-la xita xi kota'yát'aà-la:

—Íjngoò k'a tíkjaán ján nangui Judea.

⁸ Jñà xita xi kota'yát'aà-la Jesús kitsò:

—Maestro, k'j'eè tsà kjin nachrjein tjin-la k'e nga jñà xita judío mejèn-la satíngui-lè ndajo nga sük'en-lè. ¿A tijaá mejèn k'oín jngoò k'a ngá-ne?

⁹ Küichja Jesús kitsò-la:

—Nga jngoò nachrjein, ¿a mìtsà tejó hora tjin-la? Jè xi nachrjein tsóba mìkü satíngui nga jè ni'in xi tjin isò'nde síhiseèn-la. ¹⁰ Tanga jè xi tsóba nga nütjen, satíngui-né nga tsjin-la ni'in xi síhiseèn-la.

¹¹ Ikjoàn kitsò-la xita-la:

—Jè amigo-ná Lázaro kjinafé-né, tanga 'an koií xá fi-na nga 'an sükjaá-la.

¹² Xita xi kota'yát'aà-la Jesús kitsò:

—Na'én, tsà kjinafé-né, kondaá-ne.

¹³ Jesús k'e nga okitsò, jè tichja it'aà ts'e kjoabiyaa-la Lázaro. Tanga jñà xita xi kota'yát'aà-la k'oáá s'ín kisikitsjeén tsà tà tísikjáya-ne Lázaro nga kjinafé.

¹⁴ K'eé jngoò k'a tsibénojmi kixi-la kitsò-la:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵ Matsja-na xi it'aà tsajón nga jè nachrjein nga mì ya titsajnaa, mé-ne jñò kòkjeiín-nò. Nchrobá, tíkjaán chítsejèn-lá.

¹⁶ K'eé küichja Tomás xi tikoá Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne Ti'ño]; kitsò-la xikjin:

—Jñà tikoá tíkjaán, mé-ne ya kiyákoáá Jesús.

Jesús, jè xi sükjáya-la xita tikoá tsjá-la kjoabinachon

¹⁷ K'e nga ijchò Jesús, kü'nchré nga jyeé tjin-la ñijón nachrjein nga kisihijín Lázaro. ¹⁸ Naxandá Betania chrañát'aà kijna-la naxandá Jerusalén, tjin-la tsà ján kilómetro. ¹⁹ Kjin xita judío ijchòkon jè Marta kò María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. ²⁰ Jè Marta, k'e nga kü'nchré nga Jesús tinchrobá chrañà, kükjaá indiaa. Jè María yaá tsibijnaya ni'ya. ²¹ Jè Marta kitsò-la Jesús:

—Na'én, tsà i-là tijni, jè 'ndse mì-la kü k'en. ²² Tanga i'ndeji be-ná nita mé xi sijé-la Nainá, tsjá-lè.

²³ Jesús, kitsò-la:

—Jè 'ndsi kjoáya-la.

²⁴ Marta kitsò:

—Be-ná k'e nga kjoëhet'aà nàchrjein kíjnakon ìjngoò k'a-ne, k'e nga kjoaáya-là ngats'iì xítà xi jye k'en.

²⁵ Jesús, k'ée kitsò-là:

—'An-ná xi sàkjaáya-là xítà kò tsjaà-là kjoabinachon. Jè xi mokjeiín-là it'aà ts'an nàs'ín kiyá, kíjnakon ìjngoò k'a-ne. ²⁶ Ngats'iì xítà xi títasajnakon, jñà xi mokjeiín-là it'aà ts'an, mìtsà jngoò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó si?, ¿a mokjeiín-lè?

²⁷ Marta kíichja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiín-na nga jì-né xi Cristo; jì-né xi Ki'ndí-là Nainá, jè xi k'oas'ín tjinè-là nga kjoíi ì isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

²⁸ Marta, k'e nga jye okitsò, kíichja'ma-là María xi ndichja ma, kitsò-là:

—Íí tìjna Maestro, chja xó-lè.

²⁹ Jè María k'e nga kii'nchré, nitoón tsasítjen, kíikon Jesús. ³⁰ Jesús, k'ée kii fahas'en-jìin naxandá, tákò yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta. ³¹ Jñà xítà judío xi títasajnakò ni'ya-là María nga nchisíjehikon, k'e nga kijtsee nga tà nìton itjo ni'ya María, kíitjingui-là. K'oá s'ín kisikitsjeèn tsà ya tifi kjindáya ñánda kishijíin Lázaro.

³² María k'e nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'e nga kijtsee, tsasìjna xkò'nchit'aà-là, kitsò-là:

—Na'èn tsà jí-la tìjni, jè 'ndsè mì-la kii k'en.

³³ Jesús k'e nga kijtsee nga tìkjindáya María tìkoà nchikjindáya xítà judío xi tìjiko, 'oon komà-là inima-là Jesús, 'nó kjòba-là. ³⁴ Jesús kiskònangui, kitsò:

—¿Ñánda kishijíin?

Kitsò jñà xítà:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-là.

³⁵ Jesús kiskindáya-né. ³⁶ Jñà xítà judío kitsò-là xíkjin:

—Chítsejèn-là, 'nó matsjakeè Lázaro.

³⁷ Tjín i'nga xítà xi kitsò:

—Xítà jè komà-là kiskix'a xkon xítà xi mìkii tsejèn-là, ¿a mìtsà komà-là tsà mìkii k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-là Lázaro

³⁸ Jesús ìjngoò k'a 'nó 'on komà-là inima-là. Kii kasit'aà chrañà-là jè ìtsjó-là mik'en. Jngoò nguìjo ñánda jngoò ndajo teè tíchjoàjto-là. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxiòn jè ndajo.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-là Jesús:

—Na'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjin-là ñijòn nàchrjein nga kishijíin.

⁴⁰ Kíichja Jesús kitsò-là:

—¿A mì jyeé k'oà kixan-lè, tsà mokjeiín-lè jcha-ne kjoajeya-là Nainá?

⁴¹ K'ée jaàxìn ndajo xi tíchjoàjto-là ìtsjó-là mik'en, Jesús kiskòotsejèn nga-jmii, kitsò:

—Na'èn, tsjaà-lè kjondaà, ndaàhà chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aà nàchrjein na'yà-ná, tanga koií k'oà kàxan-lè nga kjin ma xítà xi títasajna mé-ne nga kòkjeiín-là nga jì kìnìkasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'nó kíichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, tìtjoií ngajo.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajo. Jñà ndsokò kò tsja, nikje na'ñó tji'ñó-ne. Jè isén-là, jngoò nikje chroba títjéjìin. Jesús k'ée kitsò-là jñà xítà:

—Chíjnda'ñó-nò, kàtji-ne.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga siik'en Jesús

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Jñà xita judío xi j'i nga tsoháhtakò María, k'e nga kijtsee koni s'in kis'iin Jesús, kjin ma xi kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjin i'nga xita judío xi kilkon jñà xita fariseo, tsibénojmi-la koni s'in tjin kjoa xi kis'iin Jesús. ⁴⁷ Jñà xita sko-la no'mi kò xita fariseo tsibixkóya xikjin, tsibijna ingoò junta ts'e xita ítjòn-la xita judío, kitsò-la xikjin:

—¿Mé xi s'eén? Xita jè ndaà jchán tís'in kjoxxkón xi ndaà tjin. ⁴⁸ Tsà ta k'i'nde-lá, ngats'i xita kòkjeiín-la it'aà ts'e. Ikjoàn kjoíi xita Roma, siikits'ón-ya j'nde tsjeè-ná kò naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tijnà-ne xita koi, ingoò xi 'mi Caifás xi no'mi ítjòn tjna jè nó jè, kilchja kitsò:

—Jñò, nímé kjoa xi tjiin-nò, ⁵⁰ kò mikii nìkìtsjeèn nga mochjeén-né nga tà ingoò xita kàtiyaàtji-la naxandá-ná mi k'oaá-ne tsà kiyá yije xita naxandá-ná.

⁵¹ Caifás k'e nga k'oas'in kilchja mìtsà tà kjohìtsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga no'mi ítjòn tjna nó jè, Nainá kisikichiya-la nga Jesús, k'oaá s'in tjinè-la nga jè naxandá kiyátji ngajo-la. ⁵² Mìtsà ta jè naxandá kiyátji ngajo-la; tìkooá kòixkóya-né ngats'i ixti-la Nainá xi xkì xi ján naxandá nchisijchá yijo-la, kóhokji nga tjtsta isò'nde. ⁵³ Tije-ne nachrjein jè tsajoóya-ne nga siik'en Jesús.

⁵⁴ Koi kjoa-la Jesús mi tì kii taxkì tsajmeèjin osen-la xita judío. Yáa kii kijná j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn ya chrañàt'aà-la ingoò naxandá xi 'mi Efraín; yáa tsibijna kò xita xi kota'yàt'aà-la.

⁵⁵ Jyeé nchrobá machrañá s'eí Paxkò ts'e xita judío. K'e nga tìkj'eè mats'ia s'eí, kjin xita kii ján Jerusalén nga kii sìtsjeèya yijo-la koni s'in tjin kjotixoma-la xi xkón tjin. ⁵⁶ Xkì xi ján tsohòtsji Jesús. K'e nga tìtsajna ya nditsin ingo, kitsò-la xikjin:

—¿Kó bixón? ¿A kjoíi s'eí Paxkò, o xi majin-né?

⁵⁷ Jñà xita sko-la no'mi kò xita fariseo, k'oaá s'in kitsjaà okixi tsà yá xi skoexkon ñánda tjna Jesús, kàtènojmi mé-ne nga tsoba ñó-ne.

12

Mé xi kis'iin María it'aà ts'e Jesús

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

¹ Ngui joón nachrjein chija isa-la nga kitjo s'eí Paxkò. Jesús kii ján naxandá Betania ñánda tjna Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ² Yáa kisin-daà-la tsojmi Jesús xi tsakjén nga kòjñò. Jè Marta tsibiya tsojmi xi kiskine. Ngats'i xita xi ya tìtsajnat'aà imixa, tìkoa ya tjna Lázaro kò Jesús. ³ María j'ìkko osen litro xkii jne xi 'nó chíj xi ngui ts'e nardo. Kisikaajno ndsoko Jesús, ikjoàn kisixjino-ne tsjaskò. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kiljné. ⁴ Ingoò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè ti-la Simón xi 'mi Judas Iscariote, jè xi sìngatsja Jesús jñà xita kondra-la, kitsò:

⁵ —¿Mé-ne mìtsà kàsatjna-ne xkii jne jè? Tsà kàsatjna-ne koni tjin síkijne chíj-la ingoò xita xi ján sìndò nachrjein síxá, mé-ne jè ton-la ko'bi-la jñà xita ima.

⁶ Judas mìtsà koi kjoa-la okitsò-ne nga makájno-la xita ima, koi-né nga xita chíjé-né. Jè ngatsja chijtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chijtsa.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Kì k'oa 'mì-la jè chjoón. Xkiì jne jè tijnatjò-la k'e nga 'an xi siññaà. ⁸ Jñò, kjit'aà nachrjein kítsajnakò-nò jñà xita ima, tanga 'an mitsà tà kjit'aà nachrjein i kótijnakò-nò.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga tikoq siik'en jè Lázaro

⁹ 'Nó kjin xita judío kisijiin-la nga ya tjna Jesús ya naxandá Betania; k'ée kiitjingui-la. Tanga mitsà tà koi kjoa-la Jesús kii-ne; jè kii katsejèn-la Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ¹⁰ Jñà xita sko-la no'miù tsajoóya-ne nga tikoq mejèn-la siik'en jè Lázaro, ¹¹ koi kjoa-la nga jè ngatji-la Lázaro, kjin jchán xita judío chinchat'aàxin nga jye mokjeiin-la it'aà ts'e Jesús.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jiin naxandá Jerusalén (Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchijòn, kjin jchán xita ijchò s'eí Paxko ján Jerusalén; kisijiin-la nga tikoq ya kijchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoòña-la iya ndiyá; 'ñó kiichja, kitsò:

—Jeya kàtjna Nainá! ¡Mé tà ndaà-la jè xita xi nchrobá ngajo-la Nainá, xi xitaxá ítjòn-la xita naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngoò-la ndí búrró ki'ndí xi tsibijnasòn-la koni s'in tichja Xojon-la Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kì tsakjoòn-jèn, jì naxandá Sión, chitsejèn-la xitaxá ítjòn-lè xi nchrobá, tijnasòn jngoò-la ndí búrró ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús mìkii kjòchiya-la kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ikoàn jaáya-la nga kiimijìn ján ngajmii, skanda k'ée kjòchiya-la nga k'oa s'in komat'in koni s'in tichja xojon xi it'aà ts'e.

¹⁷ Jñà xita xi kijtsee k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la jè Lázaro nga jye kijnak'en, isaà ndaà kisika'bisòn 'én, tsibénjmi yije-la xita xi k'ejí. ¹⁸ Koi kjoa-la 'ñó kjin xita kíkjaá indiaà Jesús nga jye kii'nchré jñà kjòxkón xi kis'iin. ¹⁹ Jñà xita fariseo kitsò-la xíjín:

—Chitsejèn-là; jñà, nímé xi s'een nga ngats'iù xita isò'nde sa jè fitjingui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jñà xita xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títsajnajiiin i'nga xita griego. ²¹ Xita koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibitsi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kii kénjmi-la Andrés; k'ée kii Andrés kò Felipe tsibénjmi-la Jesús.

²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyee ijchò nachrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xita kjimijìn jngoò k'a-ne ngajmii mé-ne nga jeya kina-ne. ²⁴ Ngui okixí xi xan-nò, jè nojmé tsà mìkii tjókiyá k'e nga sitje, tà jngoò kjit'aà koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga sihiijìn, kokjìn-ya-né. ²⁵ Jè xita xi tjòkeè yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saà siichja-né kò kjo'in kijnajiiin; tanga jè xita xi mìkii tjòkeè yijo-la i isò'nde, ndaà tijnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé nachrjein-ne. ²⁶ Tsà yá xi mejèn-la nga 'an siixáko-na kàtjanchrobá tjingui-na; ya ñánda nga 'an kótjna, tikoq jè, yaá kijnat'aà-na. Tsà yá xi 'an siixáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oa s'in tsibénjmi Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ 'I'ndeí 'ńó jchán ba ma-là iníma-na. ¿Mé 'én xi kichjà? ¿A k'oaá xan-lè: "Na'èn, tìnachrjekàjìin-ná kjo'in xi kòmat'ian jè hora jè"? Majìn, nga koií xá j'í-na nga kítasòn. ²⁸ Na'èn, jeya tíjní.

Tík'e-ne kina'yà jngòò-là 'én xi ngajmù nchrobá-ne, kitsò:

—Jyee kòkjìn k'a jeya síkìjna yijo-na kò jngòò k'a jeya síkìjna yijo-na.

²⁹ Jñà xítà xi yà títasajna, k'e nga kii'nchré, tíjín xi kitsò: ch'óón xi jane. Jñà xítà xi i'nga, kitsò:

—Àkjale-là Nainá xi kùichja-là.

³⁰ Kùichja Jesús kitsò:

—'Én xi kàna'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò. ³¹ Jè hora jè, nga sindaàjìin-là isò'nde; j'ndeí, jyee ijchò hora nga jè xítà neí xi tìhotixoma-là isò'nde, jyee kítjòjìin. ³² K'e nga 'an, tjámiltjén jít'aa nangui, ngats'ii xítà, 'aán kichjà-là nga kjinchrobàt'aa-na.

³³ Koií okitsò-ne, jè tsibénjímíya kós'in kòmat'in k'e nga kiyá. ³⁴ Jñà xítà kùichja kitsò-là:

—'Ya-nájen nga jè kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, k'oaá s'in tíchja, tsò-né: Jè Cristo, kijnakon-ne nítà kjé-ne. Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Kí'ndí-là Xítà tjámiltjén-t'aa nangui? ¿Yá-ne xi Kí'ndí-là Xítà 'mì-là?

³⁵ Jesús kitsò-là:

—Táko kijnajìin chiba nachrjein-nò ni'in xi síhiseèn-nò. Títjájmeè nga tijnajìin-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mì kojñò-nò. Jè xi jìjìn jñò tsò'ba mìkii beè kós'in fi. ³⁶ Kàtakjeiín-nò jít'aa ts'e ni'in xi síhiseèn k'e nga táko tijnajìin-nò, mé-ne nga yà kítjá fànda iseèn choòn.

K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibìjna'ma-là jñà xítà.

Mé-ne jñà xítà judío mìkii kòkjeiín-là jít'aa ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'in táko 'ńó kjìn kjoxkón ndaà kis'iín nga nguixkòn xítà, jñà xítà mìkii kòkjeiín-là. ³⁸ Koií tsitasòn 'én xi kiskii Isaías, xítà xi kùichjaya ngajo-là Nainá, nga kitsò:

Na'èn, ¿yá-né xi tímokjeiín-là 'én-ná xi kinokjoàyaá?

¿Yá xi tìhokoò-là nga'ńó xi tíjín-lè?

³⁹ Koií kjoa-là nga mìkii kòkjeiín-là, nga k'oaá s'in tíchja jngòò k'a xojòn-là Isaías fànda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibíchjoà xkòn,

kisítàjaàjìin iníma-là,

mé-ne nga mìkii kotsejèn-là,

mìkii kochiya-là jìjìn iníma-là

nga tìkoà mì 'an kjinchrobàt'aa-na nga 'an sindaà-na.

⁴¹ Isaías, koií k'oa's'in kùichja-ne nga jyee kijtsee jè kjoa jeya-là Jesús nga jít'aa ts'e kùichja.

⁴² Nas'in koatsò 'én koi, kjìn xítà judío kòkjeiín-là jít'aa ts'e Jesús, skanda kòkjeiín i'nga-là xi xítà skò-là. Tanga mìtsà jngòò k'a tsakó yijo-là nga jye kòkjeiín-là jít'aa ts'e Cristo; nga jñà tsakjón-là jñà xítà fariseo, tsà yà kochrjekàjìin ni'ya jngò sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-là nga lsa ndaà kítasajna nga nguixkòn xítà mì k'oa-ne koni nga nguixkòn Nainá.

'Én xi kùichja Jesús, nga jè kòjindaàjìin-là xítà

⁴⁴ Jesús 'ńó kùichja kitsò:

—Jè xi mokjeiín-là it'aà ts'an, mitsà tà it'aà ts'an mokjeiín-là, tìkoáá mokjeiín-là it'aà ts'e Na'èn-na xi jè kisikasén-na. ⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, tìkoáá beèxkon-né jè xi kisikasén-na. ⁴⁶ An xi sikhiseèn-là xità, koií xá j'i-na jì isò'nde, nga ngats'iì xità xi kokjeiín-là it'aà ts'an, mì ya kítsajnajìin jìin jñò. ⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na kò mikìl sikitason, mitsà 'an tsjaà-là kjo'in nga mitsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-là xità isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjñà kjo'in xità isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mikìl kjoéjtò 'én-na, tjin xi tsjá-là kjo'in. Jè 'én xi jye 'an kichjà, jè tsjá-là kjo'in k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mitsà tà kjohitsjeèn ts'an sikjeén, jè Na'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'in chjà koa mé 'én xi kokoöya. ⁵⁰ Be-ná jè kjotixoma-là Na'èn-na, jè xi tjin-là kjoabinachon nita kjé-ne. Jñà 'én xi 'an chjà, k'oaá s'in chjà koni s'in tsatixoma-na Na'èn-na.

13

K'e nga jè Jesús tsanijno ndsoko xità xi kota'yàt'aà-là

¹ Chibaa nachrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xità judío. Jesús jyeé tjiin-là nga jye ijchò nachrjein nga siikijna isò'nde nga jye tífiko-ne Na'èn-là. Tanga Jesús tjòkèè kijtsee yije xità-là jì isò'nde kóni skanda jyehet'aà nachrjein-là.

² K'e nga jye kòjñò, Jesús tikjèn-kò xità-là, kò jè xità neij jyeé k'oas'in tsibijìin inima-là jè Judas Iscariote, ti-là Simón, nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xità kondra-là. ³ Jesús jyeé tjiin-là nga jè Na'èn-là kisingatsja yije kjoa nga jè kotixoma-là nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne kò tije tífiko jingoò k'a-ne. ⁴ Jesús tsasitjen-t'aà imixa, jaaxin nachro xi kisòn-'nga-là, kiskoé jngoò nikje toalla, tsibíkjá ndáyá-là. ⁵ Ikjoàn kiskoé jngoò tina, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsanijno ndsoko xità xi kota'yàt'aà-là, ikjoàn kisixijno-ne jè nikje toalla xi tükjá ndáyá-là.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-là Simón Pedro nga mejèn-là konijno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ça ok'in-na nga jì konijnnoi ndsokoaà?

⁷ Kiichja Jesús, kitsò:

—I'ndeí mikìl machiya-lè mé kjoa xi tìs'iaàn, tanga koma iskan, k'eé kochiya-lè.

⁸ Jè Pedro kitsò:

—Mikìl tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnnoi.

Jesús kitsò-là:

—Tsà mikìl kónijnoa ndsokoiì mitsà xità ts'an xán-lè.

⁹ K'eé kitsò Simón Pedro:

—Na'èn, mitsà tà ndsokoaà tanijnnoi, tìkoáá tanijnnoi ndsaa kò skoaà.

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-là:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsoko mochjeén nga sanijno, nga jyeé tsjeé yije yijo-là. Jñò, tsjeé kjoàn nas'in mitsà kóhótjion.

¹¹ Jesús koií k'oas'in kitsò-là: “Mitsà tà ngats'ioò nga tsjeé kjoàn”, nga jyeé tjiin-là yá-né xi siingatsja it'aà ts'e xità kondra-là.

¹² K'e nga jye tsanijno ndsoko jñà xità-là, tsohòkjá-ne nachrokisòn-'nga-là. Tsibijnat'aà-ne imixa, kitsò-là:

—Ça machiyáa-nò kjoa xi kàsiiko-nò? ¹³ Jñò, k'oaá bixón nga Maestro kò Na'èn 'mì-ná. Ndaà bixón, kixij kjoa xi 'mì-ná. ¹⁴ An, xi Maestro kò Na'èn 'mì-na, kònijnoa ndsokoò, jñò tìkoáá mochjeén-né nga k'oa tìs'in tanijnnoò

ndsokɔ xinguio. ¹⁵ 'An, k'oaá s'ín kijna jngoò-nò xkósòn mé-ne jñò k'oa tís'ín tɪkɔo xinguio koni s'ín kàsikò-nò. ¹⁶ Ngui kjoa kixií xi xan-nò, jè xi chù'nda tɪjna, mitsà jè tɪjna itjòn-là nei-là. Tɪkoá jè xi satíxà-là mitsà jè tɪjna itjòn-là jè xi otíxà-là. ¹⁷ I'ndeí nga jye machiya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'ín sikitasòn nga kòs'ín s'een.

¹⁸ 'Mitsà ngats'ioò k'oatixan-nò; bexkon-ná jñà xita xi 'an jaajñaà. Mochjeén-né nga kàtitasòn koni s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: "Jè xi kjèn-ko-na, tɪjè-ne xi kondra kiitjingui-na." ¹⁹ Tibenojmí-nò kjoa koi k'e nga tɪk'jè k'oa ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'ín koma, kòkjeiún-nò nga 'an-ná [xi Nainá]. ²⁰ Ngui kjoa kixií xi xan-nò, jè xi skoétjò xita xi 'an siikasén, 'aán skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi kisikasén-na.

Kó kitsò Jesús k'e nga tsibénajmí nga jè Judas sɪngatsja xita kondra-là (Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Jesús k'e nga jye okitsò, 'ñò jchán kòkájno-là; lɪngò k'a kiichja, kitsò: —Ngui okixií xi xan-nò, i tɪnjajún jngoò-nò xi sɪngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na.

²² Jñà xita xi kota'yàt'aà-là, xkɪ xi ján kiskoò'an xíkín nga mikì tɪjún-là yá-ne xi otítsò-là Jesús. ²³ Jngoò xita xi kota'yàt'aà-là Jesús yà tɪnakjoòkò k'e nga nchikjèn, jè xita-là xi jè Jesús 'ñò matsjakeè. ²⁴ Jè Simón Pedro, kitsjaà-là seña jè xita xíkín xi yà tɪnakjoòkò Jesús nga skonangui-là yá-né xi otítsò-là. ²⁵ Jè xita jè, isa 'ñò tsibìjnat'aà chraña-là; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, ¿yá-né xi otì'mì-là?

²⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngoò-là inchrájin 'nchi, jè-né xi otixan-là.

K'ée kitsjaà-là jè Judas Iscariote, ti-là Simón. ²⁷ Jè xita neí nitoón ja-has'en-jún inima-là Judas k'e nga kiskoé inchrájin. Jesús kitsò-là:

—Jè kjoa xi s'jin xátíya kòt'jin.

²⁸ Jñà xita xi tɪsajnat'aà ímíxa xi nchikjèn, nɪjngoò xi kòchíya-là mé-ne kòs'ín kitsò-ne Jesús. ²⁹ Tɪjín i'nga xita xi k'oas'ín kisikitsjeèn; maà-là tsà títsò-là Jesús: "Tsojmi tɪndí xi ts'e s'eí." O tsà títsò-là: "Tɔn tɪjì chiba-là xita ima." Nga jè Judas ngatsja chijtsa tɔn. ³⁰ Judas, k'e nga jye tsakjèn inchrájin, nitoón itjo ni'ya; kii; nga jye jñò choòn.

Kjotíxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹ K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kii, Jesús kitsò:

—I'ndeí, jè Ki'ndí-là Xita, jyeé jeya tɪjna. Tɪkoá Nainá jyeé jeya tɪjna it'aà ts'e Ki'ndí-là. ³² Nainá tsà jeya tɪjna it'aà ts'e Ki'ndí-là, tɪjè-ne Nainá jeya sɪkíjna Ki'ndí-là. Nitoón jcha-là kjoa jeya-là. ³³ Jñò, xi ndí ixti-nà xan-nò, mitsà tɪ tse kótɪjnako isa-nò. Jñò, kɪnchátsji-ná tanga k'oaá xan-nò koni kixan-là jñà xita judío: Yá ñánda tɪfia, jñò, mikì koma konguió. ³⁴ Jngoò kjotíxoma xitse tsjaà-nò: Tɪtsjacha xinguio nga jngoò lɪngò. K'oas'ín tɪtsjacha xinguio koni s'ín 'an kɪtsjakè-nò. ³⁵ Tsà k'oas'ín sɪtsjacha xinguio nga jngoò lɪngò, k'oaá s'ín skoé-ne ngats'ií xita nga kixi kjoa nga yà chita'yàt'aà-ná.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simón Pedro kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, ¿ñánda tì'mì?

Jesús, kitsò-là:

—Yá ñánda tífia, mikii koma kjítjngui-ná xi kjoa ñiton, tanga k'e nga koma iskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷ Simón Pedro kitsò-la:

—Na'èn, i'nde, ¿mé-ne mikii koma kjítjngui-lè? Tíjngòò takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸ Jesús kiichja, kitsò-la:

—¿A kixixi kjoa nga tíjngòò takoìn nga jì kiyá ngajo-ná? Ngui okixixi xi xan-lè, k'e nga tikj'eé kjindáya kóxti, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mikii yaxkon-ná.

14

Kó s'in koma nga ma kijchoaá ya ñánda tijná Na'èn-ná

¹ Ki makájno-nò. Kàtakjeín-nò it'aà ts'e Nainá, tikoa kàtakjeín-nò it'aà ts'an.

² Ján ni'ya-la Na'èn-ná tijn jchán i'nde ñánda ma nikjáya. Tsà mì kixi kjoa nga k'oas'in tijn, mì-la tsà tà chjá k'oa xán-nò nga tifikindaà-nò jngoò i'nde xi tsajòn.

³ Koni s'in kjián nga kindaa-nò i'nde, k'oaá tis'in kjoiaa jngoò k'a nga kjiño-nò, mé-ne ya ñánda kótijna, tikoa ya kitsajnakò-ná. ⁴ Jñò jyeé 'yaá kós'in fì ndiyá ñánda tífia.

⁵ Tomás kitsò:

—Na'èn mikii 'ya-jen ñánda tì'mì. ¿Kós'in jcha-najen ndiyá?

⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixi, 'an-ná xi kjoabinachon. Tajngòò it'aà ts'an koma kijchò jñò ñánda tijná Na'èn-ná. ⁷ Jñò, tsà yaxkon-ná, tikoa jchaxkon-nò Na'èn-ná. Tanga i'nde, jyeé yaxkon kò titsachitsejen-la.

⁸ Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. Tà k'oaá tijn xi kojngòò-ne takòn-jen.

⁹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Ji Felipe, kjòtseé tijnako-nò, ¿a tà kj'eé yaxkon-ná? Jè xi jye kijtseèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-ná. ¿Mé-ne kosi-ne: “Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeín-lè nga 'an, yaá tijnakoaa Na'èn-ná, koa jè Na'èn-ná ya tijnako-na? Jñà 'én xi 'an chjako-nò, mìtsà kjohitsjeen ts'an; jè Na'èn-ná xi tijnako-na, jè-né xi tísíxá it'aà ts'an. ¹¹ Kàtakjeín-nò nga 'an ya tijnakoaa Na'èn-ná, kò jè Na'èn-ná ya tijnako-na. Tsà mikii mokjeín-nò it'aà ts'an, nas'in tà jè kàtakjeín-nò it'aà ts'e xá-na xi 'an tis'iaàn. ¹² Ngui okixixi xi xan-nò, jè xi mokjeín-la it'aà ts'an, tikoaá komaá-la s'jin xá xi 'an s'iaàn; skanda isaá tsato s'jin, nga 'an, ján tífia ñánda tijná Na'èn-ná. ¹³ Nita mé xi sijé-la Na'èn-ná xi it'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-ná jeya kijná-ne it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹⁴ Tsà mé xi sijé it'aà ts'an, 'an, sikitasòn-ná.

K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga siikasén jè Inima Tsjeè-la Nainá

¹⁵ Jñò, tsà matsjacha-ná tikitasòn kjotixoma-na. ¹⁶ 'An, kitsi'bà-la Na'èn-ná nga katasikasén jngoò-nò jè xi kosiko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kijnako-nò.

¹⁷ Jè xi siikasén-nò Na'èn-ná, jè Inima Tsjeè-la xi ngui kjoa kixi. Jñà xita isò'nde, mikii koma skoétjò nga mikii beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tijnako-nò, kò yaá kijnajiln inima-nò. ¹⁸ Mikii siikitsajna jchan-nò, kjoikon jngoò k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chja-la nga jñà xita isò'nde mì tì kii skoexkon-na; tanga jñò jchaxkon-ná; tikoaá kitsajnakon-nò nga 'an tijnakon-ná. ²⁰ K'e nga kijchò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tijnakoaa Na'èn-ná, koa jñò yaá titsajnakò-ná, kò 'an yaá tijnako-nò. ²¹ Jè xi tijiin-la kjotixoma-na

tikoáá síkitasòn-né, jè-né xi matsjakeè-na. Kò jè xi matsjakeè-na tikoáá kòtsjakeè Nà'èn-na. 'An, tikoáá matsjake-ná koà kokoò tsejèn-là yijo-na.

²² Kiskònangui Judas (mitsà jè Iscariote). Kitsò-là:

—Nà'èn kòs'ín koma nga tà ngajen kòkòtsejèn-nájen yijo-lè nga mitsà jñà xita isò'nde kòkòtsejèn-là yijo-lè.

²³ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Jè xi matsjakeè-na sìkitasòn 'én-na; kò jè Nà'èn-na kòtsjakeè-né. Nà'èn-na kò 'an kijnchrobàchón-nájen; yáá kitsajnakò-jèn. ²⁴ Jè xi mìkii matsjakeè-na mìkii síkitasòn 'én-na. Jñà 'én xi jñò titsana'yà, mitsà ts'an, ts'ée Nà'èn-na xi kisikasén-na.

²⁵ K'oaá s'ín tibenojmi yije-nò 'én koi k'e nga tákó tijnakò isa-nò. ²⁶ Jè xi kòsjiko-nò, jè Inima Tsjeè-là Nainá xi it'aà ts'an sìkásén-nò Nà'èn-na, jè kòkòya yije-nò koà sìkìtsjeèn-nò ngats'iì 'én xi tixan-nò.

²⁷ 'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yáá sikkijnajñaà inima-nò. K'oaá s'ín tsjaà-nò koni s'ín 'nchán tijnáa, mitsà k'oas'ín tsjaà-nò koni s'ín tsjá isò'nde. Kì makájno-nò kò kì tsakjoòn-jèn. ²⁸ Jñò, jyeé kina'yà koni s'ín tixan-nò nga 'an tífia tanga kjoji lingoò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tikoáá kòtsjaà-nò nga xan-nò: Jye tífia ñánda tijná Nà'èn-na; nga jè Nà'èn-na isaá tijná ítjòn mì k'oa-ne koni 'an. ²⁹ K'oaá s'ín tibenojmi ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kitasòn, kòkjeiìn-nò.

³⁰ Mì tì kii kijn 'én kichjàkò isa-nò. Jyeé nchrobá xita neji xi tihotíxoma-là jè isò'nde; tanga nímé nga ñó tijn-là nga jè sìkijne-na. ³¹ K'oaá s'ín kitasòn, mé-ne skoe-ne jñà xita isò'nde nga matsjake Nà'èn-na nga tsikitasoàn kjetíxoma xi kitsjaà-na.

'Tisítjeen, tìkjaáan.

15

Jè xi ngui yá-là toò uva kò jñà xi chrja-là

¹ 'Aán ngaya-là yá je-là toò uva; jè Nà'èn-na xi síxáko. ² Ngats'iì chrja-là yá uva xi it'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mìkii ojà-là toò, Nà'èn-na otet'aà-né; koà jñà xi ojà-là toò, ta sìtsjeè-né, mé-ne nga isa ndaà koja-là toò. ³ Jñò, jyeé k'oas'ín kòtsjeè-nò xi it'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴ Jñò, mochjeén-né nga yá kitsajnakò kjit'aà-ná koà 'an, yáá kótijnakò kjit'aà-nò. Ingoò chrja-là yá toò uva, mìkii koja-là toò tsà mìkii 'ño tít'aà jè yá je-là. It'aà tsajòn, k'oa tìs'ín tijn, nímé xi s'een tsà mì 'an kitsajnakò kjit'aà-ná.

⁵ 'An-ná xi yá je-là toò uva, jñò-nó xi chrja-là. Jè xi 'an kijnakò kjit'aà-nà kò 'an kótijnakò kjit'aà, ndaà jchán koja-là toò. Tanga nímé xi s'een tsà titsajnat'aaxin-ná. ⁶ Jè xi mitsà 'an kijnakò kjit'aà-nà, k'oaá s'ín tjáxin koni chrja-là yá xi nímé toò ojà-là; k'e nga jye xi, maxkó-né ìkjoàn sinchájin ni'ín nga tì.

⁷ Jñò, tsà yá kitsajnakò kjit'aà-ná, koà tsà kixi kitsajnakoo 'én-na xi 'an tsakoòya-nò, tije nita mé xi mejèn-nò, k'oaá s'ín kitasòn-nò koni s'ín kixón. ⁸ K'oaá s'ín ma-ne jcha-là kjoajeya-là Nà'èn-na k'e nga 'ño kijn toò koja-nò kò k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-là nga kixi kjoa nga yá chita'yàt'aà-ná. ⁹ Koni s'ín matsjakeè Nà'èn-na, jñò, 'an, k'oa tìs'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oas'ín titsajnakò kjit'aà kjoa tsjacha-na. ¹⁰ Tsà sìkitasòn kjetíxoma-na, yáá kitsajnajñoò kjit'aà kjoa tsjacha-na. 'An, k'oaá tìs'ín sikitasoàn kjetíxoma-là Nà'èn-na kò yá tijnajñaà kjit'aà kjoatsjacha-là.

¹¹ Jñò, k'oaá s'in chjàkò-nò mé-ne sijnajìin-ne inìma-nò kjotsja xi 'an tjin-na kò ngui ndaa s'e-nò kjotsja. ¹² Kjoṭixoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga tìtsjacha xinguiò nga jngoo ìjngoo, koni 'an matsjake-nò. ¹³ Jè xita xi biyaatjì ngajo-la amigo-la, jè-né xi isa 'nó matsjakee xikjín. ¹⁴ Jñò-nò xi amigo-na xan-nò, tsà sikitason koni s'in binè-nò. ¹⁵ Mì tì ch'inda-na xan-nò nga jè ch'inda mikì beè mé xi s'in nei-la. Amigo ts'aan xan-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'en-na. ¹⁶ Mitsà jñò kichjaajìin-ná, ta saà 'an jaajìin-nò. Kìtsjaà-nò xá nga konguió mé-ne nga ndaa sixá-nò. Jè xá-nò sijna-né nita kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi sijé-la Na'en-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ¹⁷ Jè kjoṭixoma xi 'nó tìbinè-nò: Nga tjòcha jchaa xinguiò nga jngoo ìjngoo.

Mé-ne jñà xita isò'nde sijtikee-ne xita-la Jesú

¹⁸ Jñò, tsà sijtikee-nò jñà xita isò'nde, katasajìin-nò nga 'an, k'oaá s'in kisijtikee itjòn-na. ¹⁹ Jñò, tsà tákó ya tìtsajnajìin-la xita isò'nde, jñà xita isò'nde kotsjakee-nò koni s'in matsjakee xita xikjín. Tanga jñò, mitsà tì i-ne isò'nde tsajòn. 'An jaajìin-nò nga tsachrjekajìin-nò kjoa xi tjin isò'nde, koi kjoa-la nga majtikee-nò jñà xita isò'nde. ²⁰ Ndaà tìkìtsjeen koni s'in kixan-nò: "Jè xi ch'inda tjna, mitsà isa tjna itjòn-la nei-la." Koni s'in kùtjngui kondra-na jñà xita, jñò, k'oaá tìs'in kjitjngui kondra-nò. Tsà sikitasòn 'én-na, tìkoaá sikitason tsajòn. ²¹ Ngats'i kjoa koi, k'oaá sijkò-nò jè ngatjì-la it'aà ts'an nga mikì beèxkon jè xi kisikasén-na.

²² "An, tsà mì-la kù j'iaa kò tsà mì-la kù tsohókoa, nì mé-la jè tjin-la. Tanga i'ndei, mì tì kù koma kosìko-ne yijo-la kjoa ts'e jé-la. ²³ Jñà xita xi 'an majtikee-na, tìkoaá majtikee Na'en-na. ²⁴ Nìmé-là jè tjin-la jñà xita tsà mì-la kù kijtsee jñà kjoxxkón xi 'an kis'iaàn xi nì saà jngoo xita k'oas'in s'in. Tanga jyeé kijtsee kjoxxkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikee-na tìkoa majtikee Na'en-na. ²⁵ K'oas'in tima nga tìbitason 'én xi tjt'aà Xojon-la Nainá xi kota'ya xita koi, nga tsò: "Tìsijtikee-na nas'in nì mé kjoa tìsìkoa."

²⁶ "Tanga k'e kitjojen jè xi kosìko-nò, xi 'an sikasén it'aà ts'e Na'en-na, jè Inìma Tsjeè-la Nainá xi ngui okixi, xi it'aà ts'e Na'en-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én it'aà ts'an. ²⁷ Jñò, tìkoaá k'oio 'én it'aà ts'an nga yaà tìtsajnakò-ná kóni nga tàts'en-la kjoa.

16

¹ K'oas'in tibenojmì-nò kjoa koi mé-ne nga mikì kìnchat'aaxìn-nò nga mokjeiìn-nò it'aà ts'an. ² Kochrjekajìin-nò ya nì'ya ingo sinagoga. Tìkoa kījchò nachrjein k'e nga nita yá-ne xi sijk'en-nò k'oaá s'in sijkìtsjeen nga Nainá nchisixá-la. ³ Koi kjoa-la nga k'oas'in s'in-ne nga mikì beèxkon Na'en-na, tìkoaá 'an mikì beèxkon-na. ⁴ Koi k'oas'in tìxan-nò mé-ne k'e nga kījchò nachrjein kùtsjeen-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa itjòn, mikì okixan-nò nga yaà tijnakò-nò.

Xá xi s'in Inìma Tsjeè-la Nainá

⁵ Tanga i'ndei, jyeé tífiko-na jè xi kisikasén-na. Jñò, nijngoo chjinangui-ná, nānda tifa. ⁶ Ta saà kjoaba tjiin inìma-nò, jè ngatjì-la koni tìxan-nò kjoa koi. ⁷ 'En kixi xi tìxan-nò, kjondaà tsajòn-nò nga kjián. Tsà mikì kjián, mikì koma kitjojen jè xi kosìko-nò nga i kijnakò-nò. Mochjeen-né nga kjián mé-ne nga koma sikasén-nò. ⁸ K'e nga kitjojen jè xi kosìko-nò, jè sijkìchiya ndaa-la xita isò'nde kjoa ts'e jè, kò kjoa xi kixi tjin kò nga sindaajìin yá xi koko-la kjo'in. ⁹ Jè sijkìchiya ndaa-la xita isò'nde xi kjoa ts'e jè nga mikì mokjeiìn-la it'aà ts'an.

¹⁰ Kò sùikíchiya ndaà-là xítà it'aà ts'e kjoa xi kixi tjin, nga 'an jyeé tifa ñánda tjin Na'en-na. Jñò, mì tì kii jchaxkon-ná. ¹¹ Kò sùikíchiya ndaà-là xítà nga sindaajin-là yá xi kòkò-là kjo'in, koi kjoa-là nga jè xítà neí xi tihotixoma-là isò'nde jye k'oas'in tjinè-là nga kjo'in s'e-là.

¹² Kjin jchán kjoa tjin isa xi k'ejí xi koxán-nò tanga i'ndeji mikii titsajnandaà nga kjoahas'en-jin-nò. ¹³ K'e nga kitjoen jè Inima Tsjeè-là Nainá xi ngui kjoa kixi, jè sùikixiya ndaà-nò xi ngui kjoa kixi nga mitsà kjohitsjeèn ts'e sùikjeén k'e nga kichja. K'oaá s'in kichja koni s'in tjin kjoa xi 'nchré. Keènojmi-nò kjoa xi s'e k'e nga koma iskan. ¹⁴ Jè jeya sùikijna-na k'e nga tjoé-là 'en-na ikoàn kòkòya-nò. ¹⁵ Ngats'ii xi tjin-là Na'en-na, tikoáá ts'an-ná. Koi k'oa xan-nò nga jè Inima Tsjeè-là Nainá tjoé-là 'en xi ts'an, ikoàn kòkòya-nò.

Mé-ne jè kjoa, kjotsjaá koma-ne

¹⁶ Jñò, tà chibaa nachrjein chija nga mì tì kii jchaxkon-ná; xi koma jò jàn nachrjein i'ngoò k'a jchaxkon i'ngoò k'a-ná nga jè tifikoa Na'en-na.

¹⁷ Xítà xi kota'yàt'aà-là k'ee kitsò-là xikjin:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-là: tà chibaa nachrjein chija-là nga mì tì kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein, i'ngoò k'a jchaxkon-ná nga jè tifikoa Na'en-na.

¹⁸ Kitsò-là xikjin:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-là: “Ta chibaa nachrjein chija”? Mikii fiya-ná koni s'in chja.

¹⁹ Jesús, tik'ee kjòchiya-là nga jña xítà-là mejèn-là skonangui-là kó tsòya-ne 'én xi kiichja. K'ee kitsò-là:

—¿A titsachjinangui-là xinguio kó tsòya-ne koni s'in kàxan-nò: Tà chibaa nachrjein chija-là nga mì tì kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein i'ngoò k'a jchaxkon-ná? ²⁰ Ngui okixí xi xan-nò, jñò, ba s'e-là inima-nò, jchhindáya-nò, tanga jña xítà isò'nde tsjaá s'e-là inima-là. Jñò, nas'in ba s'e-nò, jè kjoa ba-nò, nga koma iskan, kjoa tsjaá koma-ne. ²¹ I'ngoò chjoón, k'e nga chòya nachrjein-là nga 'beé ki'ndí, tse kjo'in sùikjeín. Tanga k'e nga jye ts'ii jè ki'ndí, mì tì kii sùikjeèn-ne kjo'in xi kasikjeín jè chjoón. Tà saá tà kjotsjaá s'e-là nga i'ngoò xítà kats'ii i' isò'nde. ²² Okixi-né it'aà tsajón, i'ndeji, ba tjin-nò, tanga koma iskan, k'e nga skoexkon i'ngoò k'a-nò, k'e-né nga 'ñó tsja koma-là inima-nò. Jè kjotsja-nò nija xi kjoaáxin-nò.

²³ K'e nga kijchò nachrjein nga jchaxkon i'ngoò k'a-ná, nime xi chjinangui-ná. Okixí xi xan-nò, nita mé xi sijé-là Na'en-na xi it'aà ts'an, tsja-nò. ²⁴ Skanda i'ndeji, ni sà mé xi nùjé xi it'aà ts'an; tije, tjoé-nò, mé-ne nga nime xi chijat'aà-là kjotsja xi tjiin inima-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-là kjoa xi tjin isò'nde

²⁵ 'Én xi tichjàkò-nò, tà kjoa mangásòn-né tsikjeén. Tanga kijchò nachrjein k'e nga mì tì kii kjoa mangásòn kichjàkò-nò. Kènojmi kixi-nò it'aà ts'e Na'en-na. ²⁶ Nachrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sijét'aà-là Na'en-na. 'An, mì tì kii kitsi'bà-tji-nò xi it'aà tsajón, ²⁷ nga jè sobà Na'en-na matsjakeè-nò. Koi matsjakeè-nò nga jñò, tikoáá matsjacha-ná kò mokjeín-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yáá itjokát'aà-là Nainá nga inchrobà i' isò'nde. I'ndeji sùikijna-ná isò'nde, tifikó i'ngoò k'a-na Na'en-na.

²⁹ Jña xítà xi kota'yàt'aà-là kitsò-là:

—I'ndeji, tinokjoá kixi-né, nime kjoa mangásòn tnikjin. ³⁰ I'ndeji, jyeé 'ya-jen nga ji machiya yijee-lè nita mé kjoa-ne. Mikii mochjeén tsá yá

xi skonangui-lè. K'oaá ma-ne nga mokjeiín-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—I'ndeí, ¿a mokjeiín-nò? ³² Jyeé kjomeè bijchó hora, tije-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngoò jngoò; ongui-nò ni'ya-nò; tajngoò sikijna-ná. Tanga mitsà tajngoò tijná, jè tijnako-na Na'en-na. ³³ K'oaá s'in tichjako-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koa j'isò'nde kjo'iín s'e-nò, tanga 'nó t'è-là takón. 'An, jyeé kisikijne-la jñà kjoa xi tjin isò'nde.

17

K'e nga jè Jesús tsibítsi'batji jñà xita xi kota'yàt'aà-la

¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'in kiichja, kiskoòtsejèn ngajmì, kitsò:

—Na'en, jyeé ijchò hora-la, jeya tikijni Ki'ndí-lè, mé-ne jè Ki'ndí-lè tikoá ngaji, jeya sikijna-lè, ² koni s'in kits'ii-la kjoatxoma Ki'ndí-lè it'aà ts'e ngats'ii xita nga tji'nde-la nga tsjaà-la kjoabinachon nita kjé-ne ngats'ii xita xi ji kits'ii-la. ³ Jè kjoabinachon xi tjin nita kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta ji tajngoò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mì-lè, tikoá skoexkon Jesucristo xi Ki'ndí-lè xi xó ji kinikasén-ne.

⁴ 'An, jeya kisikijna-lè i isò'nde, nga jyeé kisijngoaa xá xi ji kiningsja-ná.

⁵ Na'en, i'ndeí, k'oas'in jeya tikijna-ná nga nguixkoiín koni tjin kjoa jeya xi kis'e-na nga tshótijnat'aà-lè k'e nga tikj'eè sindaa isò'nde.

⁶ 'Jñà xita isò'nde xi xó ji kichjaajin-ne nga 'an kiningsja-ná, jyeé tsi-benojmí-la it'aà tsiji. Xita tsiji-né, nga ji kits'ii-ná, kò nchisikitasón-né koni tsò 'én-lè. ⁷ Jñà xita koi, i'ndeí, jyeé beè nga ngats'ii kjoa xi 'an kits'ii-ná, it'aà tsiji nchrobà-ne. ⁸ 'An, tsibenojmí-la jñà 'én xi ji kits'ii-ná; jñà xita koi, jahas'en-jin-la; jyeé kijtseè nga kixi kjoa nga it'aà tsiji inchrobà-na. Mokjeiín-la nga ji kinikasén-ná.

⁹ 'Jñà xita koi, bitsi'batjià. Mitsà jñà xita isò'nde bitsi'batjià; tà jñà-né xi ji kits'ii-ná, nga xita tsiji-né. ¹⁰ Ngats'ii xita xi ts'an, tikoá tsiji-né, koa jñà xita xi tsiji, tikoá ts'an-ná. It'aà ts'eé xita koi, nga jeya ótijná.

¹¹ 'An, mì ti kii tse kótijná-na i isò'nde; tanga jñà xita koi, i kítsajna isò'nde. 'An, yaá tifikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'en tsjeè, ndaa tikindji xita koi nga kò nga'nó-lè, tije-ne nga'nó xi ji kits'ii-ná mé-ne nga ndaa kítsajnajtín-ne koni jñà ndaa titsajnakjoaa ngaji kò 'an. ¹² K'e nga tshótijnakoaa i isò'nde, ndaa kisikindaa nga kò nga'nó-lè, tije-ne nga'nó xi ji kits'ii-ná. Nijngoò xi kichja, tà jè kichja jè xi k'oas'in tjinè-la nga k'oas'in komat'in, mé-ne kítasón-ne koni s'in tichja Xojon-lè.

¹³ 'Tanga i'ndeí yaá tifikon-lè nándá tijní. Jñà 'én xi tichja k'e nga tákó i tijná isò'nde, koi-né nga 'nó ndaa kátasijin inima-la jñà xita-na, jè kjotsja xi tjin ts'an. ¹⁴ 'An, jyeé tsibenojmí-la 'én-lè jñà xita-na; tanga jñà xita isò'nde sijtikeè-né, koi-né nga mitsà ti xita ts'e isò'nde-ne, tikoá 'an, mitsà ti i isò'nde chja-na. ¹⁵ Mitsà xan-lè nga chjaaxin i isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga tikindji it'aà ts'e xita neí. ¹⁶ Koni 'an mitsà i isò'nde chja-na, tikoá jñà xita-na mitsà ti i-ne isò'nde chja-ne. ¹⁷ It'aà ts'e kjoa kixi-lè, tsjeè tikítsajni nga ngui xita tsiji kátama; nga jñà 'én-lè, ngui kjoa kixi-né. ¹⁸ Ji, koni s'in kinikasén-ná i isò'nde, 'an, k'oaá tis'in sikasén jñà xita-na it'aà ts'e xita isò'nde. ¹⁹ Xi kjondaa ts'e xita-na, 'an, jyeé tsjeè tsingatsja-lè yijo-na mé-ne jñà xita-na tikoá tsjeè sijngatsja-lè yijo-la xi it'aà ts'e kjoa kixi-lè.

²⁰ 'Mitsà tà jñà bĩtsi'batjià jñà xĩtā ts'an; tĩkoáá bĩtsi'batji-ná jñà xĩtā xi iskan kòkjeiĩn-lā it'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-nā xi keənojmi-lā jñà xĩtā-nā, ²¹ mé-ne ngats'i jñà xĩtā koi, tà jngoò koma-ne, koni jñà nga jngoò ma-ná koni s'ín tijnako-ná ngaji Na'èn, tĩkoá 'an tijnako-lè. Jñà xĩtā koi, tĩkoá kàtĩtsajnakò-ná mé-ne jñà xĩtā isò'nde kòkjeiĩn-lā nga ji kinikasén-ná. ²² Jè kjoajeya xi ji kits'i-ná, 'an, k'oaá tĩs'ín kitsjaà-lā jñà xĩtā-nā mé-ne nga tà jngoò koma-ne koni jñà nga tà jngoò ma-ná. ²³ 'An tijnakoáa jñà xĩtā-nā kò ji tijnako-ná, mé-ne nga ngui jngoò koma-ne. K'oaá s'ín skoe-ne jñà xĩtā isò'nde nga ji kinikasén-ná kò tĩkoá skoe nga matsjachi jñà xĩtā-nā koni s'ín matsjacha-ná 'an.

²⁴ Na'èn, koi xi mejèn-na nga jñà xĩtā xi ji kits'i-ná ya kĩtsajnakò-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoe-ne kjoa jeya-nā xi ji kits'i-ná nga tĩkoá matsjacha-ná skanda k'e nga tĩkj'eè sindaà isò'nde. ²⁵ Na'èn xi xĩtā kixi 'mì-lè, jñà xĩtā xi tĩjĩn isò'nde, mìkĩl beèxkon-lè, tanga 'an, beèxkoòn-lè. Tĩkoá jñà xĩtā xi ji kits'i-ná jye kisijiĩn-lā nga ji kinikasén-ná. ²⁶ Jñà xĩtā-nā jyeé tsibenojmĩ yiye-lā it'aà tsiji; tákó sáá kənojmi isa-lā mé-ne jè kjoatjòcha xi tĩjĩn-lè it'aà ts'an, tĩkoá s'e-lā jñà xĩtā koi, koá 'an sobá kótijnajña inĩma-lā.

18

Kós'ín komà k'e nga kitsobà'ño Jesús xĩtā kondra-lā
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

¹ Jesús k'e nga jye okitsò, iłkoàn itjo, kũkò xĩtā xi kota'yàt'aà-lā ján xijngoáa xajngá nandá xi 'mì Cedrón. Yá kijna jngoò i'nde ñánda kjin skaya tsojmi tĩtje; yaá jahas'en-jĩn Jesús kò xĩtā-lā. ² Judas, xĩtā xi sũngatsja Jesús it'aà ts'e xĩtā kondra-lā, jyeé beèxkon i'nde jè, nga Jesús, kjin k'a ya chixoñakò xĩtā xi kota'yàt'aà-lā ya i'nde jè. ³ Judas, kjin soldado ijchòkò, tĩjiko xĩtā xi sĩkinda ingo xi jñà kisikasén xĩtā sko-lā nò'mũ kò xĩtā fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kichā ndojò, 'ya ni'ín nicha. ⁴ Jesús, nga jyeé tĩjĩn yiye-lā kjoa xi komat'in, nĩtoón itjo, kitsò-lā:

—¿Yá xi binchaàtsjioò?

⁵ Xĩtā koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-lā.

Jesús kitsò-lā:

—'An-ná.

Judas, xĩtā xi tĩsngatsja Jesús, tĩkoáá ya tsóbajiĩn-lā. ⁶ K'e nga kitsò Jesús: “'An-ná, xĩtā koi, kii-ne its'ín, chixòt'aà nangui. ⁷ Jesús, jngoò k'a kiskònangui-lā kitsò-lā:

—¿Yá xi binchaàtsjioò?

Xĩtā koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-lā.

⁸ Kũichja Jesús, kitsò-lā:

—Jyeé, k'oa tixan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, tjiĩ'nde-lā jñà xĩtā-nā xi i'nga nga kàtji-ne.

⁹ K'e nga okitsò Jesús, koi tsitasòn 'én xi jè kũichja k'e nga kitsò: “Na'èn, xĩtā xi ji kits'i-ná, nijngoò kichijà.” ¹⁰ Jè Simón Pedro, 'ya jngoò kichā ndojò; tsachrje; tsajà-lā xĩtā xi 'mì Malco, xĩtā chĩ'nda-lā nò'mũ itjòn; tsatet'aà líká kixi-lā. ¹¹ Jesús kitsò-lā jè Simón Pedro:

—Tĩkájnatjò-ne kichā ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-lā. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-nā Na'èn-nā koni s'ín mejèn-lā, ¿a mĩtsà tĩjĩn-lā nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibìjina nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹² Jǎa xǐta soldado kǒ soldado ítjòn kǒ xǐta judío xi síkinda ingo ítjòn, kit-sobà'ńó Jesús, ikjoàn chinchá na'ńó. ¹³ Ítjòn kũkǒ ján ńánda tǐjna ni'ya-la Anás, nga níxáya-la ma jè Caifás xi nǒ'mũ ítjòn tǐjna nó jè. ¹⁴ Jè Caifás xi okitsò-la jǎa xǐta judío nga kitsò-la: Mochjeén-né nga tà jngoò xǐta kàtiyaàtǐ-la naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oaá kitsò nga mikil beèxkon Jesús

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro tǐngui-la Jesús kǒ jngoò sǎ xǐta xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi beèxkon jè nǒ'mũ ítjòn, jahas'en-kǒ Jesús ya nditsin ni'ya-la nǒ'mũ ítjòn. ¹⁶ Tanga jè Pedro, ján kiskoòńà nditsiaán; yaá tsibìjina xotjoa-la ni'ya. Jè xǐta-la Jesús xi jngoò, k'ée ítjo jngoò k'a, kũichja-la jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, ikjoàn kisikas'en Pedro. ¹⁷ Jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, kitsò-la Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tǐkoa ya chita'yàt'aà-la xǐta jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majìn.

¹⁸ Jǎa xǐta chǐ'nda kǒ xǐta xi síkinda ingo nchat'aà-la ni'ín xi jǎa tsibítse nga nchisihiso-la yijo-la nga 'ńó 'nchán tǐma. Jè Pedro tǐkoa ya sǐjna nga tísihiso-la yijo-la.

Mé 'én xi kũichja Jesús ya nguixkon nǒ'mũ ítjòn

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Jè nǒ'mũ ítjòn tsibíts'ia nga kiskònangui-la Jesús ít'aà ts'e xǐta xi kota'yàt'aà-la kǒ ít'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰ Kũichja Jesús kitsò-la:

—'An, kichjàjìn osen-la xǐta nga tǐtsa isò'nde. Kjit'aà nàchrjein tsakoòya ya ni'ya ingo sinagoga kǒ ya nditsin ingo ítjòn ńánda bixońa yije xǐta judío. Nǐmé 'én xi tichjà 'ma. ²¹ ¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jǎa chjinangui-la xǐta xi kil'nchré-na, mé 'én xi tsakoòya-la. Jǎa xǐta koi, ndaà tǐjǐn-la kó kixan-la.

²² K'e nga jye okitsò Jesús, jngoò xǐta xi síkinda ingo ítjòn sǐjnat'aà chrańà-la, kisijts'ìin-t'aà kǐjín Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne kǒtsò-ne 'én xi nokjoàkoi nǒ'mũ ítjòn?

²³ Jesús kũichja kitsò-la:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tichjà, koatǐn-ná, kó xán. Tanga tsà ndaà tsò 'én xi tichjà, ¿mé-ne tǐbé-ná?

²⁴ Nga k'oas'ín tǐt'aà'ńó Jesús, jè Anás kisikasén ńánda tǐjna jè Caifás jè xi nǒ'mũ ítjòn tǐjna koi nàchrjein.

K'e nga jè Pedro jngoò k'a kitsò nga mikil beèxkon jè Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Jè Pedro ya sǐjnat'aà-la ni'ín nga tísihiso-la yijo-la; jǎa xǐta koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Ngaji, ¿a mìtsà tǐkoa ya chita'yàt'aà-la xǐta jè?

Jè Simón Pedro tsibìjina'ma, kitsò:

—Majìn, mì yaá kota'yàt'aà-la.

²⁶ Ikjoàn kiskònangui jngoò-la xǐta chǐ'nda-la nǒ'mũ ítjòn; xǐkǐjín ma xǐta xi jè Pedro tsatet'aà líka-la, kitsò-la:

—Ngaji, yaá kijtseèxkon-lè kǒ Jesús ya i'nde ńánda tǐjín tsojmǐ tjè.

²⁷ Jè Pedro, jngoò k'a tsibìjina'mat'in Jesús, ikjoàn nǐtjoón kiskindàya kóxtí.

K'e nga tsibijna Jesús ya nguixkon Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸ Kiikō-ne Jesús ya ni'ya-la Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nga jye tís'e isén, jñà xitá judío mìkìl jahas'en ni'ya osen koni s'ín tjín kjotixoma-la nga majìn-la nga sjikits'ón yijo-la mé-ne koma kokjen-ne s'eí paxkō. ²⁹ K'oaá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskònangui-la jñà xitá koi, kitsò-la:

—¿Mé kjoa xi ongui-nò xitá jè?

³⁰ Jñà xitá judío kitsò:

—Tsà nímé jé tjín-la, mì-la jì tìtsanìngatsja-lèjen.

³¹ K'eé kitsò Pilato:

—Tanguikōo, jñò tindaajìin-là koni s'ín tjín kjotixoma-nò.

Jñà xitá judío kitsò:

—Ngajen mìkìl tji'nde-najen nga taxkì sik'en ingoò-jen xitá.

³² K'oas'ín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³³ Pilato, ìjngoò k'a jahas'en ni'ya osen, kiichja-la Jesús, kitsò-la:

—¿A jì-né xi 'mì-lè xitaxá ítjòn-la xitá judío?

³⁴ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿A tà kjohitsjeèn tsiji-né nga k'oa tisi, a xi kj'eíi xitáá okitsò-lè it'aà ts'an?

³⁵ Pilato kitsò:

—'An, mìtsà xitá judío-ná. Jñà xitá naxandá-lè kō xitá sko-la nō'mi, jñà xi kòfi s'ingatsja-na it'aà tsiji. ¿Mé kjoa xi chinchaa'tsji?

³⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—Mìtsà ì isò'nde tjìné-na nga kotìixoma. Tsà k'oaá-la s'ín tjín jñà xitá-na kosiko-na nga mì ya kongatsja ts'e xitá judío. Tanga mìtsà ì kotìixoma.

³⁷ Pilato, ìjngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a xitaxá ítjòn 'mì-lè?

Kiichja Jesús kitsò:

—Ngajii xi osi nga xitaxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'iin-na kō koií xá j'i-na ì isò'nde, mé-ne nga kènojmiá it'aà ts'e kjoa kixi. Ngats'ii xi fit'aà-la kjoa kixi, 'nchré 'én-na.

³⁸ Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿Mé-né xi 'mì-la kjoakixi?

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ìjngoò k'a itjo ni'ya osen. Kiikon xitá judío, kitsò-la:

—Xitá jè, nímé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e. ³⁹ Jñò, k'oaá s'ín tjín kjotixoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxkō: bìjnandeíi jngoò xitá xi ndayá tìtsajna. ¿A mejèn-nò nga kàtìjnandeíi jè Xitaxá ítjòn-la xitá judío?

⁴⁰ Ìjngoò k'a 'ñó jchán kiichja kóhōtjín xitá judío, kitsò:

—Majìn, jè Jesús, mìkìl kijnandeíi, jè Barrabás kijnandeíi.

Tanga jè Barrabás xitá chijé-né.

¹ Pilato kitsjaà-la okixi jña xita soldado nga tsajá-la Jesús. ² Jña soldado tsibíndaà jngoò corona na'yá, tsibí'a sko Jesús, ikjoàn kisikákjá jngoò nikje sko.

³ Kitsò-la:

—A ta k'oaa ndaà-ne ji xi xitaxá ítjòn-la xita judío 'mì-lè.

Ikjoàn kisijts'in-t'aà kjín.

⁴ Pilato itjoko jngoò k'a ya nditsin, kitsò-la jña xita naxandá:

—Chítsejèn-là, i j'ikò jngoò k'a-nò mé-ne nga jchà-nò nga nímé jé sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Itjo Jesús, tjí'a corona na'yá sko; ikjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-la jña xita naxandá:

—I síjna xita jè.

⁶ K'e nga kijtseèkxon jña xita sko-la nò'mù kò jña xita xi síkinda ingo, tsibíts'ia nga 'nó jchán kiichja, kitsò:

—iTjat'aà krò! iTjat'aà krò!

K'eé kitsò jè Pilato:

—Jñò, sobà tanguikoo nga tjat'aà krò. 'An, nímé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁷ Kiichja jña xitaxá-la xita judío, kitsò-la Pilato:

—Ngajen, tjín jngoò-najen kjotixoma; k'oaa s'ín tichja kjotixoma tsajen: Xita jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-la nga Ki'ndí-la Nainá tsò-la yijo-la.

⁸ Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, isaá 'nó ndaà kitsakjòn. ⁹ Pilato, jahas'en jingoò k'a ni'ya osen, kitsò-la Jesús:

—¿Nánda-ne i'nde-lè?

Tanga Jesús, mikii kiichja-la.

¹⁰ Pilato kitsò-la:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, tjí'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, tìkòaj tjí'ndeé-na nga siikijnandeí-lè.

¹¹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nímé-la xi tjí'nde-lè it'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xita xi síngatsja-na it'aà tsiji, isaá tse jé tjín-la mì k'oq-ne koni ji.

¹² Tjìjè-ne hora, jè Pilato mejèn-la siikijnandeí Jesús tanga jña xita judío isaá 'nó kiichja kitsò:

—Xita jè, tsà siikijnandeí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tjína ts'e Roma. Nita yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-la yijo-la, kondra ts'eé César.

¹³ Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiikò Jesús ján nditsiaán; tsibijnasón íxile-la ya i'nde nánda 'mì Isòn Chrjó Ndajò; Gabatá 'mì nga 'én hebreo. ¹⁴ Ta jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeé bijchó nchisen. Pilato, kitsò-la jña xita judío:

—I síjna xitaxá ítjòn-nò!

¹⁵ Jña xita judío 'nó jchán kiichja kitsò:

—iKàtabiyaà! iKàtabiyaà! iTjat'aà krò!

Pilato kitsò-la:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jña xita sko-la nò'mù, kiichja kitsò:

—Ngajen, tsjín-najen xitaxá ítjòn xi kj'eí, tà jè ta jngoò César.

¹⁶ Pilato kisíngatsja nga kátat'aà krò. Jña xita koi kiikò Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Jesús itjo, 'yajen krò-la; yaá kiikò ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. ¹⁸ K'e nga ijchòkò i'nde jè, tsohót'aà krò, kò ngui jò xita xi k'ejí, íngó íngó kisinchaat'aà-la nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasíjna jngoò osen-la. ¹⁹ Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà sko krò xi tsò: "Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitaxá Ítjòn-la xita judío." ²⁰ Jñà 'én koi, kjìn xita judío tsibíxkejìin; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañat'aà-la naxandá. 'Én hebreo tjit'aà kò 'én griego, kò 'én latín. ²¹ Jñà xita sko-la nò'miì ts'e xita judío, kitsò-la jè Pilato:

—Kì k'oaá s'ín chjiì xi tsò: "Xitaxá Ítjòn-la xita judío." K'oaá s'ín chjiì xi tsò: "Xita jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitaxá Ítjòn-la xita judío."

²² Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaa, k'oaá s'ín kàtìjna.

K'e nga jñà soldado, kisijòya nikje-la Jesús

²³ Jñà soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxkò nikje-la; ñijòn ya kis'iin. Íngó íngó ya kitsjaà-la xikjín. Tikoá kiskoé jè nikje ndojò-la xi x'ió kjì, mikii kitjahaña, tà kijna ndojò-né. ²⁴ Kitsò-la xikjín:

—Mikii sjaxandá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Nikje-na kisika'bi-la xikjín;

jè nikje ndojò-na tà kisiskáko-né.

Jñà soldado, k'oaá kis'iin. ²⁵ Yaá nchat'aà chrañà-la krò nea-la Jesús kò ndichja kò María chjoón-la Cleofas kò María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèkon nea-la kò jè xita xi kota'yat'aà-la xi 'ño matsjakeè, kitsò-la nea-la:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-la jè xita xi kota'yat'aà-la xi 'ño matsjakeè:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xita jè kiskoétjò jè nea-la ya ni'ya-la.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Xi jye komà, Jesús kijtseè nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xínda-na.

K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá. ²⁹ Yaá tìjna jngoò tìjì xi tìjya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngoò yá, tsijmeé'a chrañà-la tso'ba Jesús. ³⁰ Jesús, k'e nga jye kits'i nandá vinagre, ikjoàn kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

Tsibíjnahteén sko, k'en.

Mé-ne kiskíx'akjá-ne nìsin-la Jesús

³¹ Tà jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxkò; jñà xita judío majìn-la nga ya sítjóbát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè nachrjein nikjáya (koií kjoa-la nga 'ño xkón jè s'eí Paxkò). Tsibitsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixí mé-ne nga kàtakjàn-ne nindaà chrjomí-la jñà xita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjínájen-t'aà krò. ³² Kii jñà soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna ítjòn; k'oaá tì kisikò jè xi jngoò xi ngásòn taña kisit'aà krò. ³³ Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtseè nga jye k'en. Mikii tsakján nindaà chrjomí-la.

³⁴ Tanga jngoò soldado tsibísekjá nìsin-la jngoò kichá xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jní kò nandá. ³⁵ Jè xi kijtseè kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, kò jè

'én xi tsjá, ngui 'én kixi-né, ndaa tjiin-la nga 'én kixí xi bénojmí, mé-ne jñò tikoá kokjeiin-nò. ³⁶ Kjoa koi, k'oaa s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'in tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: "Njingoò nindaà-la kokjàn." ³⁷ Tikoaa tjit'aà-né ñánda tsò: "Jè skótsejèn-la jè xi kiskix'akjá nisin-la."

K'e nga kisihijiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea i'nde-la, tikoaa jè xita xi kota'yat'aà-la Jesús tanga tà tsajmee'ma-né nga jñà tsakjón-la xita judío. Tsibitsi'ba-la Pilato nga kátatsjá'nde-la nga kjiko yijo-la Jesús. Pilato kitsjaà'nde-né. José kiskónájen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn kiiko. ³⁹ Tikoaa ijchò Nicodemo, jè xita xi ijchòkon jngoò k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsájiin-la chijo xi 'mì mirra kò áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. ⁴⁰ José kò Nicodemo, kiiko yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi tjin-la chijo xi ndaa jne koni s'in tjin kjotixoma-la jñà xita judío k'e nga sihiijiin mik'en. ⁴¹ Ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, tjin jngoò i'nde ñánda títje tsojmí tje; yaá tix'a jngoò ngajo itsjó-la mik'en xi ngui xitse, ñánda nì saà jngoò mik'en sijnaya. ⁴² Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañat'aà nga jyeé tímats'ia nachrjein nikjáya ts'e xita judío, jè víspera-la s'eí Paxko.

20

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoa biyaa

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ño tajñóya kiì, nga kiì katsejèn-la itsjó ñánda kisihijiin Jesús; tákó jñò choòn k'e nga kiì. K'e nga ijchò, kijtsee nga jye kitjaaxìn ndajo xi tichjoajtò-ne jè ngajo itsjó. ² K'ée tsangachikon, kiikon ñánda tjna Simón Pedro kò xita xi jngoò xi tikoá ya kota'yat'aà-la Jesús, jè xi 'ño matsjakeè, kitsò-la:

—Jña xita, jyeé kiiko jè Na'èn-ná. Mikì 'yaá ñánda kisikájna.

³ Pedro kò xita xi jngoò xi ngàsón ya kiskoòta'yat'aà-la Jesús, kiì katsejèn-la jè ngajo itsjó. ⁴ Ingajo xita koi, 'ño jchán tsangachikon, tanga jè xi jngoò, isaá 'ño tsangachikon mì k'oaa-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo itsjó-la Jesús. ⁵ K'e nga tsasiña kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò, tanga mikì jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶ Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo itsjó, tikoá kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò. ⁷ Tikoá kijtsee jè nikje xi kisijtèjijn skò Jesús. Mitsà ya tsátjiin-la nikje xi i'nga. Xin kija nga tixkóya-la. ⁸ K'ée jahas'en-ngui xita xi jngoò, jè xi ijchò ítjòn; kijtsee kjoa xi komà, kòkjeiin-la. ⁹ Kj'ée kiì ndaa machiya-la nga k'oas'in tichja Xojon-la Nainá nga jè Jesús, k'oaa s'in tjinè-la nga kjoaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá. ¹⁰ Jña xita xi kota'yat'aà-la Jesús, kiì-ne ni'ya-la.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jè María Magdalena

(Marcos 16:9-11)

¹¹ Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tikjindáyat'aà-la ngajo itsjó; k'e nga tikjindáya tsasiña nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo itsjó-la Jesús. ¹² Kijtsee jò ákjalé xi nikje chroba íkjá. Jngoò tjna ya skò ñánda kisijna yijo-la Jesús; jè xi jngoò ya tjingui ndsoko. ¹³ Jña ákjalé, kitsò-la María:

—Jì ndí chjóón, ¿mé-ne tìchìhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koi tikjindáya-na, jyeé kiiko xita yijo-la Na'èn-na; mikì be ñánda kisikájna.

¹⁴ María k'e nga okitsò, kisikátji skò, kijtsee Jesús nga ya síjna, tanga mìkìi beè tsà jè-né. ¹⁵ Jesús kitsò-là:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne chihindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'ín kisikátsjeèn, maá-là tsà jè xíta xi síkinda i'nde jè, kitsò-là:

—Ji na'èn, tsà ji kiikoi, kot'in-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶ Jesús kiichja-là kitsò-là:

—¡María!

Kò jè María, kisikátji, kitsò-là:

—¡Raboni! —'én hebreo xi tsòya-ne: Maestro.

¹⁷ Jesús, kitsò-là:

—Kì 'an nìko-ná nga k'j'èè kii fi mijìn-koaa jè Na'èn-na. Tanga t'in tìkì'nchré jña 'ndsè, kot'in-là nga jye tífikooa jè Na'èn-na jè xi tìkooa Na'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-là, xi tìkooa Nainá 'mì-là.

¹⁸ María Magdalena kii kisikì'nchré jña xíta xi kota'yàt'aà-là Jesús nga jye kijtseèxkon Jesús, tìkooa tsibénogmí-là 'én xi kiichja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakó-là yijo-là jña xíta-là

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ K'e nga jye kòjñò, tìjè-ne nàchrjein nga tàts'en xomàna, jña xíta xi kota'yàt'aà-là Jesús tìchjoàjto-là xotjoa-là ni'ya ñánda chixoña nga jña tsakjón-là xíta judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasijnajiln osen-là xíta-là, kisihixat'aà, kitsò-là:

—¿A ta k'oaá ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰ K'e nga jye okitsò-là, tsakó-là tsja kò nindaà nìsin-là. Jña xíta xi kota'yàt'aà-là 'ño tsja kis'e-là k'e nga kijtsee Jesús. ²¹ Jesús, iñgoò k'a kitsò-là:

—Jñò, kàtas'e-nó kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Na'èn-na, jñò, k'oaá tìs'ín siikasén-nò.

²² K'e nga jye okitsò, ikjoàn kiskinomájno, kitsò-là:

—Chjoé jè Inima Tsjee-là Nainá. ²³ Jña xíta xi jñò sijchàat'aà-là jé-là, jchat'aà-là, jña xi jñò mìkii sijchàat'aà-là jé-là, k'oaá s'ín kítsajna nga mìkii jchat'aà-là.

K'e nga kijtsee Tomás nga jye jaáya-là Jesús

²⁴ Xíta xi kota'yàt'aà-là Jesús xi tejò ma-ne, iñgoò xi 'mì Tomás, xi tìkooa Dídimò tsò-là ['én xi tsòya-ne: Tì'ñò], mìkii ya tìjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jña xíta xi i'nga xi tìkooa ya kota'yàt'aà-là Jesús, kitsò-là Tomás:

—Kà'ya-nájen Na'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkii skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkii skinis'en najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkii skinis'en ndsaa ya nìsin-là, mìkii kòkjeiín-na.

²⁶ Xi jye komà jiln nàchrjein, jña xíta xi kota'yàt'aà-là Jesús iñgoò k'a ya tìtsajna; jyeé ya tìjna-ne Tomás; tanga jè xotjoa ni'ya tìchjoàjto-né. Ijchò Jesús, tsasijnajiln osen-là, kitsò-là:

—Jñò, kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ikjoàn kitsò-là Tomás:

—Chìnis'in najnóndseji iñdé, chítsejèn-là ndsaa. Nchrobákoji ndseji, chìnìs'in nìsin-nà. Kì k'oaá s'ín mìkii mokjeiín-lè. Kàtakjeiín-lè.

²⁸ K'ée kiichja Tomás, kitsò:

—Jì xi Na'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Ngaji Tomás, koi kjoa-la mokjeiín-lè nga kà'ya-ná. ¡Mé tà ndaà-la jñà xita xi mokjeiín-la nas'ín mikìl beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰ Taxki kjin jchán kjoxkón kis'iin isa Jesús nga nguixkon xita xi kota'yàt'aà-la xi mikìl tjt'aa xojon jè. ³¹ Tà jñà 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kòkjeiín-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinikasén-ne] xi Ki'ndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kòkjeiín-nò s'ée-nò kjoabinachon xi it'aa ts'e.

21

K'e nga jè Jesús itoò xita-la tsakó-la yijo-la

¹ Jesús, iŋgoò k'a tsakó-la yijo-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la ya indi ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jñà kjoa koi, kiís'ín komà. ² Títsajna kjoò Simón Pedro kò Tomás, xi tikoá Dídimo tsò-la [én xi tsòya-ne: Ti'ño], kò Natanael xi Caná j'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea. Tikoá títsajna jñà ixti-la Zebedeo kò ngui jò isa xita xi tikoá ya kota'yàt'aà-la Jesús. ³ Simón Pedro kitsò-la xita xíjín:

—Tìn kó-lá tifi tsobà 'ñoa nga sik'én.

Jñà xita xi i'nga, kitsò-la:

—Tikoá onguiko-lèjen.

Ikjoàn kùl, jahas'en ingoò chitso. Tanga nìtjen jè, nìmé tìn kisakò-la. ⁴ K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejen, tsasijna ya indi nandá, tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la mikìl kijtseèxkon tsà jè Jesús. ⁵ Jesús kitsò-la:

—Ixti, ¿a kj'eè sakò chiba-nò tìn?

Jñà xita-la kitsò:

—Majìn, nìmé tìn.

⁶ Jè Jesús, k'ée kitsò-la:

—Tikatjen-ngui-ndá na'ya-nò ya kixi xijngoà chitso. Sakò-nò tìn.

Jñà xita koi, k'oá s'ín kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la. K'e nga tsachrekajin-ne, jye mì tì kùl ma bitjokajin-ne na'ya-la nga 'ño jchán kjin tìn 'ncha. ⁷ Jè xita-la Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngàsón ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la jè Simón Pedro:

—Jè Na'én-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'e nga kùl'nchré nga jè Na'én-ná Jesús, nitoón tsohòkjá nachro-la (nga sa ítjon tà nikje kjingui íkjá), ikjoàn kiskingui nandá nga kùtjingui-la Jesús. ⁸ Jñà xita xi i'nga xi ngàsón ya kota'yàt'aà-la, kùko jè chitso; tifejin nandá jè na'ya tìn nga kjin jchán tìn 'ncha; nga mìtsà kjin kija jè chitso; tjin-la tsà ingoò sindo metro ñánda kijnajin nandá. ⁹ Xita koi, k'e nga tsitajen chitso, kijtseè it'aa nangui tjtse ingoò ni'ín. Ingoò tìn tímatsjò, tikoá kijtseè inchrájin. ¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Nchrohóko i'nga tìn xi sa jye kitjóé-nò.

¹¹ Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé na'ya tìn, tsibífet'aà nangui. Ingoò sindo kò icháte jàn ma-ne jñà tìn i xi 'ncha na'ya. Nas'ín 'ño kjin ma-ne tìn, jè na'ya mikìl kixajndá. ¹² Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, tichioò.

Tanga nìjngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò ikon nga kiskònangui-la yá-né jè. Nga jyeè tjin-la nga jè Na'én-ná Jesús. ¹³ Jesús, kùl kasit'aà chraña-la, kiskoé inchrájin, kitsjaà-la jñà xita koi, k'oá ti kisiko jñà tìn.

¹⁴ Ya ma-ne jàn k'a nga tsakó-la yijo-la Jesús jñà xita xi kota'yàt'aà-la, k'e nga jye jaáya-la it'aa ts'e kjoabiyaà.

Jesús, mé-ne jàn k'a kiichja-là Simón Pedro

¹⁵ K'e nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-là Simón Pedro, kitsò-là:

—Ji, Simón, ti-là Jonás, ¿a isáa ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni jñà koi? Pedro kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindji jñà ndí ixti orrè-na.

¹⁶ Xi ma-ne jò k'a, Jesús ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindji jñà orrè-na.

¹⁷ Xi ma-ne jàn k'a, ìjngòò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-là nga ma-ne jàn k'a nga kjònangui-là tsà nga matsjakeè-né. Kitsò-là:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tíjìn-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindji jñà orrè-na. ¹⁸ Ngui okixí xi xan-lè, k'e nga tisa ti titsjoi, ji tajngoo kichikjeí nikje-lè k'e nga k'ìn ñánda mejèn-lè nga k'oin. Tanga k'e nga jye kojchúngui, tà kjoén-né ndseí. K'ejí xitaá sùkákjá-lè nikje-lè, kjoikò-lè ñánda nga majìn-lè nga k'oin.

¹⁹ Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénomíya kós'in kòmat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya sùkíjina-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ìkjoàn kitsò-là Pedro:

—Nchrobátjìngui-ná.

Jè xita-là Jesús xi 'ñó tsjakeè

²⁰ Pedro, k'e nga kiskòotsejèn-ne íts'in, kijtseè jè xita-là Jesús xi 'ñó mat-sjakeè xi ngàsón ya kota'yàt'aà-là nga tíftjìngui-là. Tijè-ne xita xi taña tsibitsajnakjoò Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskònangui-là nga kitsò-là: “¿Yá-né xi sùngatsja-lè it'aà ts'e xita kondra-lè?” ²¹ Pedro, k'e nga kijtseè, kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, xita jè, ¿mé xi kòmat'in?

²² Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngòò k'a, mìtsà ji oko-lè. Ngaji, nchrobátjìngui-ná.

²³ K'oa s'in komà-ne nga tsabìsòn 'én koi. Ngats'ìi xita 'ndse kitsò nga jè xita jè, mìkìl kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkìl kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngòò k'a, mìtsà ji oko-lè.”

²⁴ Tijè-ne xita xi kota'yàt'aà-là Jesús xi tìbénomí kixi ngats'ìi kjoa koi. Kò tijè-ne xi kiskìl yije xojon jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixí xi chja.

²⁵ Jesús kìn jchán kjoa kis'ìn-isa xi k'ejí. Tsà tjeí yije nga jngòò jngòò skaya kjoa xi kis'ìn, mì-la kùl kichìya-là nga tíjtsa isò'nde jñà xojon. K'oa's'in kàtama.

Kó kis'iin jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús

'En xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoii Iníma Tsjeè-là Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojoŋ xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iin kò xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisíxá ² skanda jè nachrjein k'e nga Nainá kiiko ñngoò k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tìkj'e'e fi-ne ján ngajmii, jè nga ñò-là Iníma Tsjeè-là kiskijeén nga jaajìlìn xità xi tsibíxáya-là nga kitsjaà-là kjotixoma mé xá xi s'iin. ³ K'e nga k'en kò nga jaáya-là it'aà ts'e kjobiyaà ngui ichán nachrjein tsibìjna isa; kjìn k'a tsakò-là yijo-là jñà xità-là kò kjìn skoya kjoa kis'iin nga kixi kjoa nga tijnakon. Tìkoaá tsakóya-là xità-là kós'in otixoma Nainá.

⁴ K'e nga tijnako xità-là k'oaá s'in kitsjaà-là okixi, kitsò-là:

—Kì tà chjà bitjojnòò naxandá Jerusalén. Chíña kjoa skanda k'e nga kitjojen kjondaà xi tsjá Na'èn-nà koni s'in kitsjaà tso'ba. Jyee k'oas'in kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixi kjoa, jè Juan, nandá kis'iin-ne bautizar xità. Tanga jñò, machraña nachrjein nga kò Iníma Tsjeè-là Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijìn ñngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jñà xità xi tìtsajna kò Jesús, kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, xi jì otixoma-nájen, jñà nachrjein koi, ¿a sikkínandeí ñngoò k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngoò kotixoma-là yijo-là?

⁷ Jesús kitsò:

—Mìtsà jñò oko-nò nga jchaa nachrjein; ta jngoò Na'èn-ná beè kó s'in kosòn-là xi kjotixoma ts'e. ⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Iníma Tsjeè-là Nainá, tjoé-nò nga ñò-là. Jñò kénojmi-là xità xi it'aà ts'an i Jerusalén, kòhokji nga kijndà nangui Judea kò Samaria, skanda ñánda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitjámijìn i'nga nga kiiko ñngoò k'a Nainá ján ngajmii kò jñà xità-là nchikotsejèn-là. Chaán mì tì kii kijtsee-ne nga jè ifi tsibìjtsa'ma. ¹⁰ Jñà xità-là, k'e nga nchikotsejèn-là nga tifi-mijìn ngajmii Jesús, tà nitoón j'ii kinchat'aà jò-là xità xi íkjá nikje chroba. ¹¹ Kitsò jñà xità koi:

—Jñò xi xità Galilea tsajòn, ¿mé-ne kòs'in chitsejèn-nò ngajmii? Jè Jesús, koni s'in kà'yaà nga kòfimijìn ñngoò k'a-ne ngajmii, kijchò nachrjein nga k'oa tìs'in kjoii ñngoò k'a-ne.

Kii komà nga kitjaajìlìn Matías

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús inchrobà-ne nindoò Yá Olivo nga kii ñngoò k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañat'aà fi ndiyá Jerusalén koni kji tsjá'nde kjotixoma nga ma fi xità k'e nga nachrjein nikjáya. ¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kiimijìn isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñánda sikkáya. Jñà xità xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-là Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-là Jacobo. ¹⁴ Ngats'iì xità koi yaá bixona nga kji't'aà nachrjein nga jngoò tijn kjohítsjeèn-là nga chjat'aà-là tìkoa bítsi'ba-là Nainá; tìkoaá tìtsajna i'nga íchjín kò María xi nea-là Jesús kò jñà 'ndse Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kiichjajìlìn-là xità xikjín xi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo. Maá-là tsà jngoò sìndò kò kaàn jñà xità. Pedro kitsò:

¹⁶ —'Ndsé, tijn-ne nga kitasòn koni s'in tichja Xojoŋ-là Nainá jñà 'en xi kjòtsee kiichja Iníma Tsjeè-là Nainá nga jè xitaxá ítjòn David kiskijeén nga

kiichja mé xi komat'in Judas, jè xi kiikakó-la xita xi kitsobà'nó Jesús. ¹⁷ Judas, nga xita xingui-nájen. Tikoáá kitjoé-la xá nga ngajen kisixáko-najen. ¹⁸ Jè ton xi kisikijne Judas it'aà ts'e jè xi tsohótsji, nanguii tsatse jngoó 'nde-ne; ikjoàn skó kiskaànguit'aà-ne nangui, jngoó k'a kixojndá indso'ba, itjo ndó'ye-la. ¹⁹ K'e nga jye kii'nchré yije xita naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, i'nde jè, k'oaá s'in tsibít'aà 'in nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'e xi chja, tsóyaá-ne: "I'nde ts'e Jni-né." ²⁰ Jè xojon ts'e Salmo, k'oaá s'in tichja nga tsò:

Ni'ya-la kátasijna tiya-né,

nijngoó xita kítsajmaya.

Tikoáá tichja Salmo ñánda tsò:

Kj'eij xita kát'i-lá xá-la.

²¹ 'Mochjeén-né nga k'eij xita sakó jngoó-ísa xi jè ngajo-la Judas; jña chjaàijn-jngoáá xita xi kjótsee tjimako-ná skanda k'e nga tisa tsajmeiiko-ná Jesús, ²² mats'iaiko-ne nga kis'iin bautizar Juan skanda k'e nga tsijin jngoó k'a-ne Jesús ján ngajmii, mé-ne nga kijnako-ná tikoá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

²³ K'éé tsafaájin jò xita: jngoó xi 'mì José, tikoá tjit'aàsón 'in-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kò tije-ne xi 'mì Justo. Xi jngoó, Matías 'mì. ²⁴ Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá kitsò:

—Ngaji Na'én, xi yaxkoin inima-la ngats'iì xita, kot'in-nájen ñá-laá ingajò xita koi jye kàchjaàijn, ²⁵ mé-ne nga skoé xá-lè xi jì bíxáya-la, jè xá xi kisikijna Judas k'e nga tsohótsji jè, nga jye tijná i'nde ñánda oko-la.

²⁶ Kisiskakjoó suerte-la. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò xita xi tsibíxáya-la Jesús xi tejngoó ma nga sa ítjon.

2

K'e nga itjojen Inima Tsjeé-la Nainá

¹ K'e nga ijchò nachrjein-la s'eí Pentecostés, ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo tã jngoó tjin títsajna. ² Tà nitoón kina'yà jngoó-la xi 'ño one, koni jngoó tjo xi 'ño tí'ba xi ngajmii inchrobà-ne. Kina'yà-la kóhokji i'nga ni'ya ñánda títsajna jña xita. ³ Tsatsejèn-la nijen xi koni kjoàn ni'in kjoàn; kjòxkoaya jngó jngó kisijnasón-la jña xita. ⁴ Ngats'iì xita, jngoó k'a ndaá kis'ejiin inima-la Inima Tsjeé-la Nainá; ikjoàn tsibíts'ia nga kiichja 'én-la xita xi kj'eij naxandá koni s'in kitsjaà-la Inima Tsjeé-la Nainá nga kichja.

⁵ Nachrjein koi, kjin xita judío títsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèxkón Nainá xi inchrobà-ne ñánda nga xin naxandá nga títsa isò'nde. ⁶ Jña xita xi ya títsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'iì kjòxkóya k'e nga kii'nchré-la xi jane. Tikoáá tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré-la xita-la Cristo nga ma-la chja nga jngoó jngoó skoya 'én-la xita xi xin naxandá-la xi ya títsajna.

⁷ Tà k'oaá komà-la, tikoáá tà kjòxkón-la, kitsò-la xikjín:

—¿A mitsá xita Galilea ngats'iì xita xi nchichja? ⁸ ¿Kós'in ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xin naxandá-ná nga jngoó jngoó? ⁹ Ngats'iaá xi i títsajnaá, tjin xita Partia, xita Media, xita Elam, xita Mesopotamia, xita Judea, xita Capadocia, xita Ponto, xita Asia, ¹⁰ xita Frigia, xita Panfilia, xita Egipto, xita Libia xi ya chrañat'aà-la Cirene. Tikoá tjin xita Roma xi i títsajna Jerusalén. Tjin xi nguì xita judío. Tikoáá tjin xi tà jahatjlya-la nga xita judío komà. ¹¹ Tikoáá tjin xi inchrobà-ne Creta kò Arabia. iNgats'iaá na'yá-lá nga jngoó jngoó skoya 'én-ná koni s'in bénojmi-ná kjòxkón xi s'in Nainá!

¹² Ngats'ìi xità tà kisinchaàxkón-né, mì tì kiì machiya-là, kitsò-là xíkjin:

—¿Kó tsòya-ne kjoa koi?

¹³ Tjín i'nga xità xi tà tsijnòkeè-né, kitsò:

—¡Ch'íi xità koi!

'Én xi kùichjayajün-là xità jè Pedro

¹⁴ K'ée tsasíjna kixi Pedro kò xità xi tejngoò ma-ne; 'nó kùichjayün-là xità, kitsò:

—Jñò, xità xinguiáá xi judío 'mì-ná kò ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi i titsajnaà Jerusalén, ndaà kàtasijün-nò, ndaà tìná'ya 'én xi kichjàkò-nò. ¹⁵ Jñò bixón-nò: “Ch'íi xità koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñòya? ¹⁶ Koíi títibasòn 'én xi kùichja Joel, xità xi kùichja ngajo-là Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tifehet'aà nachrjein, síka'bí-là Iníma Tsjeè-nà ngats'ìi xità xi tjín nga títja isò'nde;

jñà ixti x'in kò ixti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na;

jñà ixti xongó-nò, skoe kjoxkón xi okó Nainá;

jñà xità jchínga-nò k'ojí-là nijñá xi it'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Qkixi-né nachrjein koi,

jñà ch'i'nda-nà xi x'in kò íchjín síka'bí-là Iníma Tsjeè-nà

mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmüi kjín kjoxkón jcha-là,

tíkoáá i it'aà nangui jchaá-là kjoxkón

nga xíxteèn jní-là xità,

nga kò ní'ín kò ní'ndi tsjè xi kjoa ts'e kjojchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojñò-né,

jè sá, jní kji koma

k'e nga tikj'eé f'ii Na'èn-ná

nga kjoíi kíndaàjün-là xità

jè nachrjein xi jeya kò 'ñó xkón.

²¹ Tanga ngats'ìi xità xi kichjat'aà-là Nainá,

kítjokàjün kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-là Nainá xi kiskii Joel (2:28-32).]

²² Tìná'ya xi xità Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò: Jñò, ndaà tjíün-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi Nazaret ts'e, tjín-là kjoitíxoma. Xkoòn ki'ya-nò nga kis'iin ngats'ìi kjoxkón kò kjoa ts'e seña xi tsee nga'ñó tjín-là. ²³ Koni s'ín tjíndaà-là Nainá nga tisa tàts'en-là kjoa, jñò, kindobà'ñó xità jè nga kinik'eèn nga kiníngatsja xità xi mikii beèxkón kjoitíxoma nga tsakat'aà krò. ²⁴ Tanga Nainá kisikjaáya-là; kisikjínandeji kjoa ts'e kjo'in xi tjín-là kjoabiyaà nga mikii koma nga ya sijna'ñó it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Jè xitaxá ítjòn xi David ki'mi, kitsò it'aà ts'e Jesús:

Kijtseè kjit'aà-ná Nainá k'e nga tjina nguixkoaàn;

i tijnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga ní mé xi komat'ian.

²⁶ Koíi kjoa-là nga matsja-là iníma-nà,

tíkoá matsja-là nijén-nà nga seè.

Yijo-na, tíkoáá ndaà sílkjáya nga skóña kjoa,

²⁷ koíi kjoa-là nga mì ya síkijni iníma-nà ya i'nde-là mik'en,

tíkoá mikii ko'i'ndi nga kí'ndo yijo-nà xi ch'i'nda tsjeè-lè 'mì-ná.

²⁸ Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan,

tsée kjotsja s'e-la inima-na nga ji tijnakò-ná.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii David (Salmo 16:8-11).]

²⁹ "Ndsè, k'oaá xan-nò xi nguì kjoa kixi: xita jchínga-ná David, jye kjòtsee k'en, tikoá kisihiijín-né. Jè itsjó-la, tjna skanda nachrjein i'nde. ³⁰ Tanga jè David, jngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Jyee k'oas'ín tjiin-la koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá nga tje ts'e kitjokàjiin Cristo nga jè kína ngajo-la koni xitaxá ítjòn. ³¹ Jè David, k'oaá s'ín kiichja it'aà ts'e Cristo koni tsà jye kijtsee nga jye jaáya-la. Kitsò: "Mikii ya kisijna inima-la ya i'nde-la mik'en, tikoá mikii i'ndo yijo-la." ³² Nainá, jyee kiskjaáya-la Jesús. Ngats'ii kjoa xi komà, k'oaá s'ín bènojmi-nòjen nga xkoòn ki'ya-najen. ³³ Nainá jeya kiskijnat'aà chrja kixi-la; kitjoé-la Inima Tsjeé-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kiska'bìsòn jngoò k'a Inima Tsjeé-la. Koi kjoa-la nga k'oas'ín titsa'yaà kò titsana'ya. ³⁴ Jè David, mitsà ngajmii kii mijin; tanga k'oaá kitsò: Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

"Tijnat'aà-ná i kixi-na,

³⁵ skanda k'e nga sikitsajnganguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoi."

³⁶ "Jñò xi xita naxandá Israel tsajòn, ndaà jchaa yije nga 'ñó kixi tjin kjoa nga jè Jesús xi jñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'ín kiskijna nga jè-né xi Na'èn-ná, kò tije-ne xi Cristo [xita xi xó kiskasén-ne Nainá].

³⁷ K'e nga kii'nchré 'én xi okitsò jñà xita xi ya títsajna, kiskájno jjiin inima-la; k'ée kiskòngui-la Pedro kò xita xikjín xi i'nga xi tikoá xó tsibíxáya-la Jesús. Kitsò-la:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

³⁸ Pedro kitsò-la:

—Tikájno jé-nò, kii ti jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yijo-nò it'aà ts'e Jesucristo nga jngoò jngoò-nò, mé-ne nga sijjchàat'aà-nò Nainá, tikoá tsjá-nò Inima Tsjeé-la. ³⁹ Koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíjna tsajòn-nò; tikoá ts'ée ixti-nò, kò ngats'ii xita xi kjiin títsajna, nga yije xi jè sobà Nainá xó kichja-la.

⁴⁰ Pedro, kjin 'én kiichjajiin-sa-la. 'Ñó kiichjako. Kitsò-la:

—jTinchat'aaxín-la kjo'ín xi tjoe-la jñà xita koi xi ch'o s'ín!

⁴¹ Jñà xita xi kòkjiin-la 'én xi kiichja Pedro komà bautizar; ma-la tsà jàn jmii xita xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. ⁴² Kóhotjín, kixí chinchako 'én xi kii'nchré koni s'ín tsakóya-la jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, tikoá kjit'aà nachrjein maxkóya nga kjèn-kò xikjín tikoá chjat'aà-la Nainá.

⁴³ Ngats'ii xita xi ya títsajna tà kitsakjòn-né k'e nga kijtsee ngats'ii kjondaà kò kjojkón xi kis'ín jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús. ⁴⁴ Jñà xita xi jye kòkjiin-la it'aà ts'e Cristo bitsajnajtín-né kóhotjín; sixkoaya yije mé tsojmi xi tjin-la.

⁴⁵ Otjna nangui-la kò tsojmi xi tjin-la, ikjoàn síjòya ton-la koni s'ín mochjeén-la nga jngoò jngoò. ⁴⁶ Nachrjein inchijòn bixoña ya nditsin ingo ítjòn, kò ya ni'ya-la xikjín nga kjèn-kjoò nga tjin-la kjotsja kò indaàjiin tjin inima-la.

⁴⁷ Jeya kiskijna Nainá; jñà xita naxandá tsjakee komà xita-la Cristo; jè Nainá, nachrjein inchijòn kiskas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jñà xita xi jè mejèn-la nga kitjokàjiin kjo'ín.

3

Kós'ín komà k'e nga kjondaà jngoò-ne xita xi mikii ma fi

¹ Jngoò k'a kii Pedro kò Juan ya ingo ítjòn ts'e xita judío. Ijchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jñà xita. ² Nachrjein nchijòn bijchó síkijna

ingoò x̱ta iṃa xi m̱ḵiṃ ma fi. X̱ta j̱è k'oaá s'ín kits'iṃ. Yaá ḇj̱ṉajto xotjoa-la ingo ítj̱on xi k'oa's'ín ṯj̱it'aà 'ín: xotjoa xi ndaà ḵji. X̱ta j̱è, ṯon s̱íj̱ ḵjotj̱o-la j̱ñà x̱ta xi fahas'en nḏitsin ingo. ³ J̱è x̱ta xi m̱ḵiṃ ma fi, k'e nga ḵijṯs̱e̱ Pedro ko Juan nga nchifaẖas'en nḏitsin ingo, kis̱ij̱ ḵjotj̱o-la ṯon. ⁴ J̱è Pedro ko Juan, kiskoo'an; j̱è Pedro kitsò-la:

—¡Cẖṯsej̱en-'a-ṉaj̱en!

⁵ J̱è x̱ta xi m̱ḵiṃ ma fi kiskoo'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà ṯj̱in xi ts̱j̱a-la.

⁶ Tanga j̱è Pedro kitsò-la:

—Ṉim̱e ṯon ṯj̱in-na xi oro ko xi plata, tanga j̱è xi ṯj̱in-na ts̱jaà-ḻè; it'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, ṯis̱iṯj̱in, ṯiṯj̱aj̱m̱iḻ.

⁷ J̱è Pedro, k'e nga oḵitsò-la, kiskoe tsja kixi, kiskim̱iṯjen; ṉitoón kis'e-la nga'ño ts̱i ndsoko, kóhoḵji ndsoko. ⁸ J̱è x̱ta j̱è, kisk'i'nga nga tsas̱iṯjen; iḵjoàn tsiḇits'ia nga tsajme̱-ne; jahas'en-ko nḏitsin ingo j̱è Pedro ko Juan nga ndsoko ḵi-ne; f̱ijen f̱iḵj̱a, ḵj̱i'nga kitsian nga j̱eya kisiḵj̱na Nainá. ⁹ Ngats'ìi x̱ta naxandá ḵijṯs̱e̱ j̱è x̱ta j̱è nga j̱ye ma fi-ne ko nga j̱eya kisiḵj̱na Nainá. ¹⁰ Tà ḵj̱oḵḵon-la x̱ta, ṯikoáà tà kitsaḵj̱on-ṉe koni s'ín komàt'in j̱è x̱ta j̱è nga j̱yee be̱̱xkon nga j̱è-ṉe xi s̱íj̱ ḵjotj̱o ṯon ya xotjoa ingo xi k'oa's'ín ṯj̱it'aà 'ín-la: xotjoa xi ndaà ḵji.

'En xi ḵichj̱aya Pedro ya nguitjoa-la ingo ts'e Salomón

¹¹ J̱è x̱ta xi j̱ye ḵj̱ondaà-ne, m̱ḵiṃ ts̱e̱in nga kitsobà'ño Pedro ko Juan. Ngats'ìi x̱ta naxandá tà k'oaá komà-la; k'ee tsangachikon ḵiṯj̱ingui-la ya ingo ítj̱on, ya nguitjoa-la xi 'm̱i Salomón. ¹² J̱è Pedro, k'e nga ḵijṯs̱e̱ j̱ñà x̱ta naxandá, kitsò-la:

—J̱ñò, x̱ta xinguiáa xi x̱ta Israel 'm̱i-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngaj̱en cẖi'an-ṉaj̱en? ¿A k'oaá s'ín niḵits̱je̱en koni tsà nga'ño tsaj̱en ko ḵj̱ondaà tsaj̱en ḵomandaà-ne x̱ta j̱è nga ma fi-ne? ¹³ J̱è xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob ko ngats'ìi x̱ta j̱chinga-ná xi i'nga, j̱è-ṉe xi j̱eya ḵasiḵj̱na Jesús xi cẖi'nda-la ma; ṯij̱e-ne Jesús xi j̱ñò kiṉingats̱ja x̱taxá. J̱ñò, m̱ḵiṃ kits'ii'nde k'e nga j̱è Pilato mej̱en-la s̱iḵj̱nandej̱i-ne. ¹⁴ J̱ñò, kinacẖrjekànguio j̱è xi X̱ta Ts̱je̱e ko xi X̱ta Kixi; iḵjoàn kiṉij̱e nga tsiḇijnandej̱i j̱è x̱ta xi mik'en kiṯjen-la. ¹⁵ J̱ñò kiṉik'e̱en j̱è xi s̱iḵj̱nakon-ná tanga j̱è Nainá kisiḵjaáya-la. Ngats'ìi ḵjoa koi, ki'ya-ṉaj̱en, k'oaá ma-ne nga ḇeṉoj̱m̱i-j̱en. ¹⁶ Jesús ḵats̱j̱a-la nga'ño x̱ta j̱è xi j̱ñò ṯitsa'yaá ṯikoá yaxkoon, koi-ṉe nga moḵje̱i̱n-naj̱en it'aà ts'e Jesús. Tà koi' ḵjoa-la nga ndaà moḵje̱i̱n-naj̱en nga ndaà ḵomandaà-ne x̱ta j̱è nga nguixkoon j̱ñò xi j̱ ṯitsaj̱naa.

¹⁷ "Nds̱e, j̱yee ṯj̱i̱in-na, k'e nga k'oa's'ín ki'ṉe ko x̱taxá-nò nga kiṉik'e̱en Jesús, koi-ṉe nga m̱ḵiṃ macẖiya-nò. ¹⁸ J̱è Nainá, k'oaá s'ín kisiḵitas̱on koni s'ín ḵichj̱a ngats'ìi x̱ta-la xi ḵichj̱a ngajo-la nga j̱è Cristo [j̱è xi xó kisikas̱en-ne Nainá] k'oaá s'ín ṯj̱iṉe-la nga ḵiyá. ¹⁹ Koi' k'oa 'm̱i-ṉoj̱en nga ṯiḵáj̱no j̱è-nò, ḵi ṯi j̱è binchaats̱ji-nò; Nainá tanguit'aà-là mé-ne nga j̱chat'aà-nò j̱è-nò iḵjoàn ts̱j̱a-nò Nainá ḵjoa'nchán ts'e iṉj̱ma-nò. ²⁰ Ḵatas̱ikas̱en-nò Jesús, j̱è xi xó k'oa's'ín ḵj̱oṯs̱e̱ ja̱aj̱i̱n-ne Nainá nga j̱è xi Cristo nga it'aà ts̱j̱on ḵjo̱i-ne. ²¹ Mocẖje̱en-ṉe nga j̱án ḵj̱na ngaj̱m̱i j̱è Jesucristo skanda k'e nga j̱è Nainá s̱i̱j̱iṯs̱eya yij̱e ingoo k'a ts̱oj̱mi xi ṯj̱in. K'oaá s'ín kits̱ja oḵixi Nainá k'e nga ḵichj̱a ngajo-la x̱ta ts̱je̱e-la xi j̱è kisiḵje̱en nga s̱a ḵj̱oṯs̱e̱. ²² Moisés, k'oaá s'ín kitsò-la j̱ñà x̱ta j̱chinga-ná: "J̱è Na'èn-ná xi Nainá, yaá ḵocẖrjeḵaj̱i̱n ingoo x̱ta xinguiáa xi ḵichj̱a ngajo-la Nainá koni 'an. J̱è ṯiṉa'ya-là koni s'ín ḵichj̱aḵo-nò

ngats'iì kjoa xi keènojmi-nò. ²³ Ngats'iì xita xi mikii kji'nchréñijon-la, jngoò k'a tjàxìn it'aà ts'e naxandá-la Nainá."

²⁴ 'Ngats'iì xita xi kiichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda i'ndeí, saá koií 'én tsibénajmí mé kjoa xi tuma naxhrjein i'ndeí. ²⁵ Kjondaa tsajón-nò koni s'in kitsjaá tso'ba Nainá it'aà ts'e xita-la xi kiichja ngajo-la. Tikoaa kjondaa tsajón-nò koni s'in tsibindaajin jngoò kjoa Nainá ko xita jchínga-ná k'e nga kitsò-la Abraham: "Ngats'iì xita xi tjin nga tjtisa isò'nde kochikon-t'in-né xi it'aà ts'e tje-lè." ²⁶ Nainá, k'e nga kisikjaáya-la Ki'ndi-la, jñò kisikasén ítjón-nò nga siichikon-t'in-nò mé-ne nga sikjatjìya-là kjohítsjeèn-nò nga jngoò l'jngoò, nga mì tì ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan ko Pedro kiiko xita naxandá ya nguixkon xitaxá

¹ Pedro ko Juan tákò tìk'eé nchihókò xita naxandá nga ijchò jñà nò'miì, tjiiko jè xita sko-la policia xi sikinda ingo ítjón ko jñà xita saduceo. ² Jñà xita koi 'ñó jti komà-la nga jè Pedro ko Juan k'oaá s'in tsakóya-la xita naxandá nga jyeé ki'ya-la nga kjoaáya-la xita xi jye k'en koni s'in jaáya-la Jesús. ³ Kitsobá'ñó, kiiko, ikoan kiskinis'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yáá kisikítsajna ndayá skanda komà nchijón. ⁴ 'Nó jkìn ma-ne xita xi kòkjeiín-la k'e nga kiì'nchré 'én xi kiichja Pedro ko Juan. Jyeé ma 'òn jmii xita x'in xi mokjeiín-la; ko jñà íchjín xi kòkjeiín-la mikii kòkkeya.

⁵ Xi komà inchijón, kjòkkóya ján Jerusalén xita sko-la jñà xita judío ko xita jchínga ko xita chijne xojon xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁶ Tikoá ya tjina Anás, xi nò'miì ítjón, Caifás, Juan, ko Alejandro, ngats'iì xita xíkjin jñà xi nò'miì ítjón. ⁷ Kiskinikjaá Pedro ko Juan, ikoan chinchá osen nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e nga'ñó? ¿Yá xi kitsjaá'nde-nò nga xita xk'én nindaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaa tjiin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá ítjón 'mì-nò ko xita jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaá kjondaa xi kòmat'in xita jè nga kòmandaa-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkòon, kénojmi-nòjen, tikoá kàtji'nchré yije ngats'iì xita naxandá Israel. Xita jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjòndaà-ne. Tije-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kisikjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngayala-la koni chijnechrjò xi bindaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngoò ndajo xi nimé chjì-la. Tanga i'ndeí jè tjina ítjón koni ndajo chrjangui-la chrjò ni'ya. ¹² Tà jngoò ma xita xi ma-la ochrjekàjiiin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mì tì yá xita tjin-ne i'it'aà nangui xi Nainá kisikasén nga koma kochrjekàjiiin-ná kjo'in.

¹³ Jñà xitaxá, k'e nga kijtsee nga 'ñó chja Pedro ko Juan nga mikii tsakjón, tikoá kijtsee nga taxki ndi xita-né nga mìtsà 'ñó ma-la xojon, tà kjòkkón-la; k'eé kjòchiya-la nga jñà xita xi tsajmeiiko Jesús. ¹⁴ Tikoá kijtsee nga ya síjna jè xita xi jye kjòndaà-ne, k'oaá s'in komà-ne nga mì tì kò kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngoò tjò ni'ya osen, ikoan tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xíkjin:

—¿Mé xi sikoaa xita koi? Ngats'iì xita naxandá Jerusalén, jyeé tjiin-la kjoxkón xi kis'iin, mikii koma kí'maá. ¹⁷ Kinchaxkón-laá nga nì tì jngoò xita kòhókò-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì tì kii kòbison-ne kjoa koi.

¹⁸ K'eé kiichja ìjngoò k'a-là Pedro kò Juan; kitsjaà-là okixi nga jngoò k'a mì tì kii tjí'nde-là nga kichja-isa-là, tikoà kokòya-isa-là xita it'aà ts'e Jesús. ¹⁹ Jè Pedro kò Juan kiichja, kitsò-là:

—Jñò, ndaa jchòsòn-là, ñá-là xi kixi tjín nga nguixkòn Nainá. ¿Yá-né xi sikatsòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xita 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? ²⁰ Mikiì koma jyò kitsajna-jen it'aà ts'e kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'yà-jen.

²¹ Jñà xitaxá mikiì kjòtsji-là kòs'in sjiìkò nga tsjá-là kjo'in, tà chincháxkón-là, ikjoàn kisikítsajnadeji-ne, koií kjoa-là nga jñà ngats'ìi xita naxandá, 'ñó jeya kisikíjna Nainá it'aà ts'e kjoxkón xi komà. ²² Koií-né nga jè xita xi jye kjòndaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-là k'e nga k'oas'in komàt'in kjoxkón jè.

Kó s'in kisijét'aà-là Nainá jñà xita xi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo

²³ K'e nga jye tsibitsajnadeji-ne Pedro kò Juan, kii-ne ñánda títsajna xita xíkjin; tsibénojmi yije-là kó kitsò-là jñà nò' mii ítjòn kò jñà xita jchínga. ²⁴ Jñà xita xíkjin, k'e nga jye kii'nchré koni s'in kis'enojmi-là, ngats'ìi, tsibíts'ia nga tà jngoò jta kiichjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Ji Na'èn xi ji tjín-lè kindá ngats'ìi xi tjín, nga ji tsibindii ngajmii, nangui kò ndáchikon, ngats'ìi tsojmi xi tjín isò'nde. ²⁵ Nga kò Iníma Tsjeè-lè kinikjiín tso'ba ch'i'nda-lè David xi xita jchínga kjiín-najen nga k'oa kisi: ¿Mé-ne nga mats'en-ne xita isò'nde?

Kò jñà xita naxandá, ¿mé-ne kjoa ts'en joóya-ne xi kondra ts'e Nainá?

²⁶ Kjóxkóya xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde; kisijngoò yijo-là jñà xita xi tjín-là kjotixoma nga kondra kii-là Nainá kò Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

²⁷ Kixií kjoa, jè Herodes kò Poncio Pilato, kò xi taxki xita xi mìtsà xita judío, kò ngats'ìi xita naxandá Israel, kisijngoò yijo-là j naxandá jè, nga kondra kii-là Kí'ndi-lè Jesús xi xita tsjeè xi ngaji xó ji kichjaajii-ne nga kinikasín nga jè xi Cristo. ²⁸ Jñà xita koi, k'oa s'in kis'iín yije koni s'in tjíndaà-lè nga tisa tàts'en-là kjoa nga k'oas'in koma. ²⁹ Na'èn, i'ndeí, chítsején-là xita koi nga mején-là beetoòn-najen; tichját'aà-nájen nga mikiì kiskón-jen nga ma kinókojaya-jen 'én-lè xi ch'i'nda-lè 'mì-nájen. ³⁰ Takói nga'ño xi tjíya ndseji nga kàtandaà-ne xita xi xk'én; it'aà ts'e Ch'i'nda Tsjeè-lè Jesús, t'iin kjoxkón xi okó kjoajeya-là Nainá.

³¹ K'e nga jye kiichjat'aà-là Nainá, ts'a ch'ón ya i'nde ñánda títsajna. Ngats'ìi xita xi ya títsajna kis'ejiín iníma-là Iníma Tsjeè-là Nainá; mì tì kii kitsakjòn-ne nga kiichjaya 'én-là Nainá.

Kó kis'iín jñà xita-là Cristo nga nijngoò xi kisichjèt'aà-là tsojmi xi mochjeén-là

³² Ngats'ìi xita xi jye kòkjeiín-là, ngàsòn ngáya tjín iníma-là kò kjohítsjeén-là; ngats'ìi tsojmi xi tjín-là nga jngoò ìjngoò, ts'e yije-né kóhotjín. Nijngoò xi kitsò: “Tsojmi xi tjín-na, tà ts'an, tajngoò-ná.” ³³ Jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús 'ñó tse nga'ño kis'e-là nga isa ndaa tsibénojmi nga jye jaáya-là Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyáa. Ngats'ìi jñà xita koi, Nainá 'ñó ndaa kisichikon-t'in. ³⁴ K'oa s'in komà-ne nga nijngoò xita kisichjèt'aà-là tsojmi xi mochjeén-là. Jñà xita xíkjin xi tjín-là nangui kò jñà xi tjín-là ni'ya, otjina. Ikjoàn f'iiò yije tòn-là tsojmi xi otjina. ³⁵ Síngatsja jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús; ikjoàn síka'bí-là xíkjin nga jngoò ìjngoò mé xi chijat'aà-là. ³⁶ Ya tijnajiiín jngoò xita levita xi José 'mì. Yaá i'nde-là naxandá Chipre. Jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús, tsibít'aàsòn 'ín-là: Bernabé kitsò-là. (Ín jè, tsòyaa-ne: xita xi sijehikon-ná.) ³⁷ Xita jè, kijna

jngoò 'nde-là nangui; tsatíjna; j'iiko tòn-là; kisìngatsja jñà xitá xi tsibíxáya-là Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías kọ Safira

¹ Tanga i jngoò xitá x'in xi 'mì Ananías kọ chjoón-là Safira, tikoá tsatíjna jngoò 'nde nangui-là. ² Xitá jè tsaajoáya-ne kọ chjoón-là, tsibí'ma chiba tòn chjí-là nangui. Tà chiba j'iiko nga kisìngatsja jñà xitá xi tsibíxáya-là Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Ji Ananías, ¿mé-ne kòbìl'nde-ne nga xitá nejí kòfahas'en-jìin iníma-lè nga mejèn-lè kachonachan-là Iníma Tsjeè-là Nainá nga kòbì'ma chiba tòn chjí-là nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsiji nangui? K'e nga jye kòhotijni, ¿a mìtsà tsiji tòn? ¿Mé-ne k'oas'ín kànkítsjeèn-ne jìin iníma-lè? Mìtsà taxkí xitá mejèn-lè kachonachan-là, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskaàjndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'ii xitá xi kis'ejiin-là kjoa xi komà, ndaa jchán kitsakjòn. ⁶ K'eé j'ii i'nga ixti x'in xi kisikájté níkje yijo-là Ananías; tsachrje ni'ya, nga kii kíhijìin.

⁷ Tjín-là tsà jàn hora nga j'ii Safira chjoón-là Ananías; mìkii tjiin-là mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A k'oáá tjín kòhotijna-nò nangui-nò koni tjín bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oáá tjín kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oáá s'ín kànkítsjeèn nga ma chónachan-là jè Iníma Tsjeè-là Nainá? Chítsején-là jñà ixti xi nchajto xotjoa ni'ya. Jñà kòfi kíhijìin x'in-lè; tikoáá ngaji, jñà kjiiko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, nitoón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda síjna Pedro; k'en. K'e nga jahas'en ni'ya jñà ixti x'in, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kii kíhijìin-t'aà-là x'in-là. ¹¹ Ngats'ii xitá naxandá-là Cristo kọ ngats'ii xitá xi kii'nchré kjoa koi, ndaa jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaa xi kis'iin jñà xitá xi tsibíxáya-là Jesús

¹² Jñà xitá xi tsibíxáya-là Jesús, kjin kjoxkón xi okó kjoajeya-là Nainá kis'iin nga nguixkón xitá naxandá. Ngats'ii xitá-là Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo itjòn ya nguítjoa-là xi 'mì Salomón. ¹³ Jñà xitá xi mìkii mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kii't'aà-là jñà xitá-là Cristo. Tanga jñà xitá naxandá, 'ño ndaa kijtseèxkón jñà xitá-là Cristo. ¹⁴ Tanga jñà xitá xi kòkjeiin-là it'aà ts'e Cristo, íchjín íchjá, ísáá 'ño kòkjìn-ya-ísa. ¹⁵ Jñà xitá tsachrje xitá xi xk'én ya iya ndiýa; kisikáyijòsòn nachan kọ nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-là skat'aà i'nga-là jñà xitá xk'én. ¹⁶ Tikoá kjin xitá j'ii ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi kjiyijòt'aà chraña-là; j'iiko xitá xi xk'én kọ jñà xi iníma ch'o-là nejí nchibeetoòn; ngats'ii xitá koi kjòndaa yijeé-ne.

Kjo'in xi tsatojìin Pedro kọ Juan

¹⁷ Jè nọ 'mì itjòn kọ ngats'ii xitá xi ya báhihtako, jñà xi ya chja-ne it'aà ts'e xitá saduceo, kjòchjínikeé jñà xitá xi tsibíxáya-là Jesús. ¹⁸ Kitsobà'ño; kiiiko; kiskinìs'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye kòjño, jngoò àkjale-là Nainá ijchò kix'a-là xotjoa ndayá. Tsachrje xitá koi; kitsò-là:

²⁰ —Tanguio, tinchajtoò xotjoa ingo ítòn. Tènojmí yije-là xita naxandá kós'in kitsajnakon xita it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kii'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, tajñòyaa kii ya ingo ítòn, ijkjoàn tsibits'ia nga tsakóya-la xita.

Tik'e-ne chixoña jè n'o'mii ítòn, ngats'ii xita-la xi ya títajnaako. Kiihja-la ngats'ii xitaxá ko xita jchínga ts'e naxandá Israel; ijkjoàn kiskinikjaá jña xita-la Cristo xi títajna'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò jña policía, mikii kisakò-la jña xita xi títajna'ya ndayá; tà k'oaa s'in inchrobà-ne; kitsjaá okixi nga mì ti yá tjín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga kòbijchò-jen, ndaa tichjoàito xotjoa-la ndayá. Jña xita soldado xi síkinda, yaa nchajto xotjoa, tanga k'e nga kòbitjaas'en-jen mì ti yá xita tjín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kii'nchré 'én koi, jè n'o'mii ítòn ko n'o'mii xi i'nga ko jè xita sko-la policía xi síkinda ingo ítòn, tà k'oaa komà-la nga mikii machiya-la kós'in komà nga kjoehet'aà kjoa koi. ²⁵ Tik'eé-ne j'ii ingoò xita xi j'ii kénnojmí, kitsò:

—Jña xita xi kichinìs'en ndayá ngojña, yaa títajna ingo ítòn nga nchi-hokóya-la xita naxandá.

²⁶ K'eé kii jè xita sko-la policía xi síkinda ingo, kjihijtakò jña policía xi i'nga nga kii'jaá Pedro ko Juan. Tà kjondaa inchrobako. Jña tsakjón-la xita naxandá tsà ndajo koi'nè nga sikk'en. ²⁷ K'e nga j'ii'ko, chinchá osen ñanda nchijoóya-ne. Jè n'o'mii ítòn kitsò-la:

²⁸ —¿A mìtsà k'oas'in ki'mi-nòjen nga ingoò k'a mì ti k'oaa tsò-ne 'én xi kokóya it'aà ts'e Jesús? I'ndeí, kóhokji Jerusalén, jyeé títachinìsòn yije kjotixoma-nò; tikoaa mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájen nga k'en xita xi 'mì Jesús.

²⁹ Jè Pedro ko xita xi i'nga xi taña tsibíxaya-la Cristo kitsò:

—Isaa 'ño mochjeén nga jè Nainá sikitason-lajen mì k'oaa-ne koni xi taxki xita. ³⁰ Jè xi Nainá tsò-la xita jchínga-ná kiskijaaya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá, tije-ne Jesús xi jño kinik'eèn nga tsakat'aà krò. ³¹ Nainá, 'ño jeya kiskikjnat'aà chria kixi-la. Xitaxá ítòn kiskikjina. Tikoaa jè kiskikjina nga jè kochrjekajin-ná kjo'in. K'oaa s'in kis'iin Nainá, mé-ne nga jña xi naxandá Israel 'mì-ná sikkajnoaa jé-ná; mì ti jè kinchátsji-ná nga sikkjhaat'aà-ná Nainá jè xi tjín-ná.

³² K'oaa s'in bènnojmí-nòjen kjoa koi xi xkoon ki'ya-najen. Tikoaa bènnojmí kixi-né jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la jña xita xi sikitason-la Nainá.

³³ K'e nga kii'nchré 'én koi, 'ño jchán kòjti-la; skanda mejèn-la sikk'en.

³⁴ Ya tjínajin ingoò xita fariseo xi tikoaa xá tjín-la xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjotixoma. Ngats'ii jña xita naxandá 'ño ndaa beèxkón xita jè. K'eé tsasjina-kixi-jin-la ngats'ii jña xita xi tjín-la xá; kitsjaá okixi nga kàttijo ingoò tjò ni'ya jña xita xi tsibíxaya-la Jesús. ³⁵ Jè Gamaliel kitsò-la xitaxá xíjín:

—Jño ngats'ioò xi xita xinguiá Israel 'mì-ná, ndaa tikitsjeèn mé kjoa xi sikkò jña xita koi. ³⁶ Tikitsjeèn jña nachrjein xi jye tsato, tsibijnáa ingoò xita xi ki'mi Teudas. K'oaa kitsò nga xita ítòn-né. Komà-la tsà ñijòn sìndo xita xi kiit'aà-la. Tanga k'e nga kisk'en xita, ngats'ii xita xi kiit'aà-la, kitsjohoba-né. Tà yaa jyeheh'aà kjoa. ³⁷ K'e nga komà iskan, jè nachrjein nga kòxkeya xita, tsatsejen ingoò xita xi 'mì judas xi xita Galilea. Tikoaa kjin xita naxandá kiit'aà-la. Tanga k'e nga kinik'en xita jè, tikoaa ngats'ii xita xi ya kiit'aà-la, kitsjohoba yije-né. ³⁸ I'ndeí k'oaa ma-ne koxan-nò, tà tikjeheh'aà kjoa. Tjii'nde-la xita koi nga kàtji-ne. Tsà tà xá ts'e xitaa xi nchis'in kjoehet'aà-né.

³⁹ Tanga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'in, mìkìl kichikjoa-nò nga jñò kixkàn-kò; tìkindaa yijo-nò tsà koi nachrjein-la, tsà xá-la Nainá titsabixkàn-koo.

⁴⁰ Ngats'iì xità xi tìtsajna junta, kòkjeiín-la koni s'in kitsò Gamaliel. K'eé kiichja jngoo k'a-la jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús. Ikjoàn tsajá-la. 'Nó tsibínè-la nga mì tì k'oa s'in kichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ikjoàn kisikítsajnandeií-ne.

⁴¹ Jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús, 'nó tsja tjin-la k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsjaà'nde nga kitjóé-la kjondaà nga kisikjeiín kjo'in xi kjoa ts'e Jesús. ⁴² Jñà xità koi, mìkìl jyò tsibitsajna. Nachrjein inchijòn tsakóya tìkoa kiichjaya 'en ndaa-la Nainá ya ingo ítjòn kò xi k'ejí ni'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoo xita kitjaajin xi kisichjat'aà

¹ Jñà nachrjein koi, k'e nga jye 'nó timakjin-ya xità xi kota'yat'aà-la Cristo, jñà xità xi chja 'en griego tsibits'ia nga tsohojèt'in jñà xità xi chja 'en hebreo, nga jñà íchjín ka'an xi ts'e xità griego mì ngàsòn tí'biì-la tsojmì xi kine koni jñà íchjín ka'an xi ts'e xità hebreo. ² Jñà xità xi tejò ma-ne xi tsibíxáya-la Jesús, tsibixkóya ngats'iì xità xi kota'yat'aà-la Cristo, kitsò:

—Mì-la kii ndaa tjin nga sikíjna-jen xá-la Nainá nga mì tì kii kinókjoaya-najen 'en-la Nainá, nga nguì ta koi xá s'en-jen nga xità ima sikjèn-jen. ³ 'Ndsè, chjaajñoò itoo xità x'in xi 'yaà nga ndaa nchisíchá yijo-la, tìkoa ndaa tjin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, xità xi ndaa kjohítsjeèn tjin-la mé-ne jñà kóngatsja xá koi. ⁴ Ngajen, kjit'aà nachrjein kinókjoat'aà-lajen Nainá; tìkoa kókóya-jen 'en-la Nainá.

⁵ Jñà 'en koi, ndaa kisaseèn yiye-la ngats'iì xità. K'eé jaajin Esteban, jngoo xità x'in xi ndaa mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, tìkoa ndaa tjin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. Tìkoa kitjaajin Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, jngoo xità Antioquia xi jahatjiya-la nga xità judío komà. ⁶ Jñà xità xi itoo ma-ne chinchá osen nga nguixkòn xità xi tsibíxáya-la Jesús. Kò jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús kiichjatji it'aà ts'e Nainá, ikjoàn tsohósòn-la tsja nga kjóngatsja xá.

⁷ Ísaá 'nó tsabíson-isa 'en-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'nó saá 'nó makjin-ya xità xi kota'yat'aà-la Cristo. Skanda jñà nò'miì, tìkoaá jyeé kjin ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'nó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'nó ndaa kis'e-la nga'nó kò kjondaà xi it'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga kjin kjoxkòn xi okó kjoajeya-la Nainá kis'in ya jjin naxandá.

⁹ Tjin i'nga xità xi ya chja-ne ni'ya ingo sinagoga ñánda maxkóya xità judío xi jye tìtsajnandeií-ne, kò xità Cirene, xità Alejandría, xità Cilicia kò xi ján i'nde-la Asia; tsibits'ia nga tsakátikjóò kò Esteban. ¹⁰ Tanga xità koi, mìkìl kisikijne, nga jè Esteban, kóò kjohítsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kiichja.

¹¹ K'eé tsohótsji xità xi tsibíhji-la nga kitsjaat'in 'en ndiso; kitsò:

—Kina'ya-lajen Esteban nga chajno-la Moisés kò Nainá.

¹² K'oaá s'in komà-ne nga kóji-la jñà xità naxandá kò xità jchínga kò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kisikìl Moisés. Kitsobà'nó Esteban, kùkò ñánda tìtsajna xitaxá ítjòn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòkò xità ndiso xi kitsjaat'in 'en, kitsò:

—Xita jè, mìkii jyò bìjna, kjit'aà nachrjein chajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá kò kjotixoma xi kiskii Moisés. ¹⁴ Jyee kina'yà-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, sjikixòña Ingo-la Nainá tikoà sjikjatjia-la kjotixoma xi 'né koni s'in tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'iì xitaxá xi ya títajna, k'e nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'in kijtsee isén-la koni kji isén-la àkjalé.

7

'En xi kiichja Esteban nga tsasiko yijo-la

¹ Jè xita sko-la nò'mii kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixii kjoa nga k'oa tjin jé xi onè-lè xita?

² Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, kò xi xita jchínga 'mì-nò, tìná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'nó jeya tjna, yaá ijchòkon ñánda tjna xita jchínga-ná Abraham k'e nga tákó ya tjna Mesopotamia, k'e nga tikj'eè bijchó kijna ján naxandá Harán. Kò jè Abraham kijtsee tsejèn-né kó kji Nainá. ³ K'eé kiichja Nainá, kitsò-la: “Titjòjìl nangui-lè; tikitsajnei xita xingui; t'in kijni ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjìl nangui-la xita Caldea; ján kii kína nangui Harán. K'e nga k'en na'én-la, Nainá j'ìkò j'ìnde jè ñánda títajnaá j'nde. ⁵ Nainá, nímé j'nde kitsjaà kjotjò-la; nì tsà tà itse ñánda kòsjnasòn jngoò ndsokò. Tanga k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'eé koma kò ts'eé xita tje-la nita mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'eé ixtii tjin-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'in kitsò-isa-la: “Jña tje-lè, xita ch'ìndaá koma; ñijòn sìndò nó xìn naxandá sijnchá yijo-la nga sijnkeiìn kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda ch'ìnda kítajna; k'e nga koma iskan, kítjokàjìl-né nangui jè. Kjinchrobà jngoò k'a-ne ijndé, kò j'ìnde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibindaàjìl-kò Abraham nga sít'aà chiba-la yijo-la xita kjoa ts'e circuncisión. Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mi; k'e nga ijchò jìl nachrjein nga kits'iìn, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tjs'in kisikò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xita jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tjs'in tsibít'aà chiba-la.

⁹ Jña ixti-la Jacob, xi xita jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; jkjoàn tsatjna nga kiikò xita xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisikinda José. ¹⁰ Nainá kisichját'aà-la nita mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaa nguixkòn faraón xi xitaxá itjòn tjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisikíjna José nga jè tsatixoma-la naxandá Egipto, tikoà jè tsatixoma ni'ya-la faraón.

¹¹ Jña nachrjein koi j'ìl kjinchrá kóhokji nangui Egipto kò j'nde Canaán; tsee kjo'in kis'e-la xita; jña xita jchínga-ná tsjìn tsojmi xi kine. ¹² K'e nga kii'nchré Jacob nga tjin tsojmi xi ma chine ján Egipto kisikasén nga kiikjaá itjòn tsojmi ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiikjaá tsojmi, José tsakó-la yijo-la xikjín nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'in komà-ne kijtseeèkxon, ñánda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskiníkjaá Jacob xi na'én-la ma nga kjitjinguì-la ján Egipto. Ngats'iì xita xikjín, ján kaàn kò chrj'oòn ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'in komà-ne nga kii Jacob ján Egipto; yaá k'en; tikoà yaá k'en ngats'iì ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiikò nindaà-la Jacob kò ts'e ti-la nga kii kihijìl jngoò ngajo itjò ján Siquem; j'nde ñánda tsatse Abraham xi tsatjna ixti-la Hamor.

¹⁷ 'K'e nga jye kjòchraña nachrjein nga kitsòn 'én koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá koni s'in tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjìn-ya jña xita-là ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nachrjein nga jngoò xita kisakò xi xita sko-là tsibijna ján Egipto; tanga xita jè, mìkii beèkxon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-là xita jchínga-ná nga kijtseètoòn; kis'iin-là kjo'ño nga kitsjeiin takòn ngats'i ndi ixti-là mé-ne nga katiyaá yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tijnà-ne nachrjein koi, kits'iin Moisés. Ki'ndí jè, 'ño ndaa kji isen-là. Jàn sá kisikijna'ma ni'ya-là xita jchínga-là. ²¹ K'e nga ijchò síkijna jjiin nandá, jè tsòti-là faraón kiskoétjò, kisijchá koni tsà ki'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'yà ngats'i kjoachjine xi tijn Egipto. 'Nó ndaa kjohítsjeen xi kis'e-là, ndaa kiichja tikoà ndaa kis'iin.

²³ 'Moisés, k'e nga jye tijn-là ichán nó k'oaá s'in tsi'beé-là ikon nga mejèn kiikon xita naxandá Israel xikjín. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tìnko jngoò xita Israel xikjín, tsasiko nga kisik'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'in tsíkitsjeen, maá-là tsà tímachiyaá-là jña xita Israel xikjín nga jè Moisés sijkjeén Nainá nga sijkítsajnandeji; tanga jña xita Israel mìkii kjòchiya-là. ²⁶ K'e nga komà inchijòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-là kotekjáya-là, kitsò-là: "Jño xi 'ndsè chiba, ¿mé-ne bixkàn-kò-nò xinguioo?" ²⁷ Jè xita xi tíkjaán-kò xikjín, k'ée kii jahitjen Moisés, kitsò-là: "¿Yá xi xitaxá kásikijna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè xi ít'aà tsajen?" ²⁸ ¿A tikoá mejèn-lè nga sik'en-ná koni s'in kinik'in ngojña jè xita Egipto?" ²⁹ Moisés, k'e nga kii'nchré 'én koi, tsanga-né; ján kii kijná i'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'in tsibijna koni jngoò xita xi kjiin i'nde-là; jò ixti kis'e-là.

³⁰ 'K'e nga jye ijchò ichán nó nga tijná Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-là àkjale-là Nainá xi ya sijnajijn ni'in ñánda títì jngoò yá na'yá ya chrañat'aà-là nindoò Sinai, ya i'nde ít'aà xin ñánda nangui kixi choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tikotsejèn-là jè yá na'yá xi títì, tà kjòxkón-là koni s'in tíma; k'e nga isa chrañat'aà kii kasijna nga isa ndaa skoe, kii'nchré jta-là Nainá nga kiichja-là, kitsò: ³² "An-ná xi Nainá tsò-na xita jchínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, kò Isaac, kò Jacob." Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ño kitsakjòn, mìkii kitsò-ikon nga kiskoòtsejèn-là. ³³ Jè Nainá kitsò-là Moisés: "Chjaàxin xojté xi titsjayi; jè i'nde ñánda tsijnasoin, i'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tibe kjo'in xi nchisíkjeiin xita-na xi titsajna Egipto. Jyeé ki'nchré-là nga nchihojé't'aà-na; koi xá kòbitjojen-na nga siikítsajnandiá. Koi xá tichjà-lè, nchroboí, ján siikasén-lè Egipto."

³⁵ 'Jña xita Israel nas'in tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-là: "¿Yá xi xitaxá kásikijna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè?", tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitaxá ítjòn xi kisikítsajnandeji xita Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jijn yá na'yá xi títì. ³⁶ Jè Moisés xi tsachrjekàjijn xita Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'ño kjìn kjòxkón kis'iin kòhokji Egipto, kò ya Ndáchikon Inì, kòhokji ñánda nangui kixi choòn nga ichán nó chinchimaya ndiyá. ³⁷ Tije-ne Moisés xi kitsò-là jña xita Israel: "Nainá kochrjekàjijn jngoò xi tì xita xinguioo-nò, jè xi kichja ngajo-là Nainá koni 'an." ³⁸ Tikoá tije-ne Moisés xi tsibijnako xita naxandá Israel ya ñánda nangui kixi choòn, jè xi tshóko àkjale ya nindoò Sinai, jè xi tsajmeikò xita jchínga-ná nga kisikatoya-là 'én xi kitsjaà-là àkjale; tikoá tije-ne xi kitjoé-là 'én-là Nainá xi síkijnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jña 'én.

³⁹ 'Tanga jña xita jchínga-ná, tsachrjenguii 'én xi kitsjaà Moisés, mìkii kisikitasòn. K'oaá s'in kisikitsjeen jjiin injma-là, mejèn kii jngoò k'a-ne ján

Egipto. ⁴⁰ Kitsò-là jè Aarón: “Tìndaà i'nga-ná nainá xi kjiiko-ná. Jè Moisés xi tsachrekàjìl-ná ján nangui Egipto, mìkìl 'yaá mé xi komà-là.” ⁴¹ K'ée tsibíndaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-là xi isén-là nchraja ki'ndí kji; kisik'en cho kjetjò xi kitsjaà-là jè nchraja nga kijtseèxkón, ikoàn tsibíjna jngoò-là s'eí xi it'aà ts'e xkósòn xi tijnà tsibíndaà-ne. ⁴² Koií kjoa-là tsasit'aàxìn Nainá it'aà ts'e xita Israel. Kitsjaà'nde-là nga kijtseèxkón yije ni'ño xi tijn ngajmii. K'oaá s'in tichja jè xojon xi kiskii jñà xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga tsò:

Jñò xi xita naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaàyaà ndiyá ya ñánda nangui kixi choòn,
ko kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'i kjetjò-ná,
mitsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majìn, ta saá kichijeèn ni'ya nikje-là Moloc,
ko ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-là;
jñà isén xi tijnò tsibíndaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-là nga kochrekàjìl-nò j'nde tsajòn.
Ján siikasén-nò ñánda nga isa kjiin-là Babilonia.

⁴⁴ 'Ya ñánda nangui kixi choòn, jñà xita jchínga-ná kis'e-là Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijòya kjetixoma-là Nainá. K'oaá s'in kisindaà koni s'in tsatixoma-là Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-là nga kátíndaà jngoò ni'ya koni kji isén-là ni'ya xi jye jè tsakó-là. ⁴⁵ Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jñà xita jchínga-ná kjòngatsja; jñà xita Israel xi tjiko Josué, j'ũko ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui ijndé ñánda Nainá kitsjaà-là ko tsachrekàjìl nangui-là jñà xita naxandá xi k'ejí. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda nachrjein ts'e xitaxá ítjòn xi David ki'mi. ⁴⁶ Nainá, 'ño ndaà kisaseèn takòn David. Ko jè David mejèn-là koiíndaà jngoò-là ni'ya ñánda jeya kíjna Nainá xi beèxkón jñà xita tje-là Jacob. ⁴⁷ Tanga jè xitaxá ítjòn xi ki'mi Salomón, jè xi tsibíndaà jngoò-là ni'ya Nainá. ⁴⁸ Nainá xi 'ño 'nga tijnà, mitsà ya tijnaya ni'ya xi xita bíndaà. Jè xita xi kiichja ngajo-là Nainá kitsò:

⁴⁹ Jè ngajmii, jè íxile-ña ñánda otiixoma;
jè isò'nde, k'oaá ngaya-là koni jngoò ískon ñánda nchasòn ndsokoaà.
¿A komaá-nò nga kíndaà jngoò-ná ni'ya ñánda siikjáya? tsò Na'èn-ná.

⁵⁰ ¿A mitsà 'an sobà xi tsibíndaà yije tsojmi koi?

⁵¹ Jè Esteban kitsò-isa-là:

—Jñò, kjit'aà nachrjein, 'ño tájaajìl tijn iníma-nò, ko mìkìl ndaà na'ya koni s'in jñà xi mitsà xita-là Nainá. Kjit'aà nachrjein kondra onguí-là Iníma Tsjeè-là Nainá koni kis'iin jñà xita jchínga-nò. ⁵² Nijngoò xita xi kiichja ngajo-là Nainá xi mì kondra kii-là; kisik'en jñà xita xi j'ii kénójmi it'aà ts'e jè xita kixi xi tijné-là nga kjoí. I'ndeí, nga jye j'ii jè xita kixi, yaá kinìngatsja jñà xitaxá nga kisik'en. ⁵³ Jñò, nas'in it'aà ts'e àkjalé-là Nainá kitjóé-nò kjetixoma, tanga mìkìl níkitasòn.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Esteban, 'ño jti komà-là jjiin iníma-là, chiba-là kinené ni'ño xi kondra ts'e Esteban. ⁵⁵ Jè Esteban, 'ño ndaà tjiin iníma-là Iníma Tsjeè-là Nainá. Kiskoodtsejèn ngajmii; kijtseè kjoajeya-là Nainá nga Jesús ya síjnat'aà chrja kixi-là Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tíbe-ná ngajmii nga tix'á; jè xi Ki'ndí-là Xita tsò-là yijo-là yaá síjnat'aà chrja kixi-là Nainá.

⁵⁷ Ngats'iì x̱ṯa koi, tsibíchjoàjto líká-là; ikjoàn 'ñó kiskindàya; jngoò k'a kii kóhotjín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjiin naxandá; kò jñà x̱ṯa ndiso xi kitsját'in 'én xi kondrà kii-là Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsokò jñà nikje-là ñánda síjna jngoò x̱ṯa ixti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísiné ndajo, Esteban tíchjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, choétjoì iníma-na.

⁶⁰ Esteban tsasìjna-xkó'nchi, ikjoàn 'ñó kiichja kitsò:

—iNa'èn, kì kindaa 'nì jé-là x̱ṯa koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya síjna tìkoaá kisìjngoò ikon nga kinìk'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ñó x̱ṯa-là Cristo

Kjòts'ia-ne nachrjein jè nga 'ñó kùtjingui kondra-là x̱ṯa ngats'iì x̱ṯa naxandá-là Cristo ján Jerusalén. Kóhotjín x̱ṯa-là Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea kò Samaria. Tà jñà tsiningui-ne x̱ṯa xi tsibíxáya-là Jesús. ² Tjín i'nga x̱ṯa xi beèxkón Nainá, jñà tsibíhijín Esteban. 'Ñó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ñó kùtjingui kondrà-là x̱ṯa naxandá-là Cristo. Xkì xi ján nì'ya jahas'en nga kjò'ñó ochrje íchjín kò íchjá, ikjoàn kinís'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kiichjaya 'én-là Nainá jè Felipe

⁴ Jñà x̱ṯa xi kitsjohoba, xkì xi ján kii nga kisika'bí 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénojmí it'aà ts'e Cristo [x̱ṯa xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jñà x̱ṯa Samaria nga kjín ma, k'e nga kii'nchré tìkoa kijtsee jñà kjoxxkón ndaa xi kis'ín Felipe, kóhotjín, isaa ndaa kii'nchré-isa koni s'ín tsibénojmíya-là. ⁷ Kjín x̱ṯa xi iníma ch'o-là neijí tjiin iníma-là kjòndaà-ne. Jñà iníma ch'o-là neijí, 'ñó kjindáya k'e nga bitjojiin iníma-là x̱ṯa. Tìkoaá kjín x̱ṯa ima kjòndaà-ne xi mikii ma síhiniyá yijo-là kò xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oaá ma-ne nga jñà x̱ṯa naxandá jè, 'ñó tsja kis'e-là.

⁹ Ya Samaria tsibìjna jngoò x̱ṯa xi Simón ki'mì. K'e nga sà ítjòn, maà-là bíndaà. Kjín nó kiskoònachàn-là x̱ṯa xi ya i'nde-là nga chincháxxkón-là nga kitsò: “An 'ñó ndaa machiya-na.”

¹⁰ Ngats'iì x̱ṯa ixti kò x̱ṯa jchínga, ndaa kii'nchréñijon-là; kitsò:

—Jè x̱ṯa jè xi tse nga'ñó tjín-là it'aà ts'e Nainá.

¹¹ Koi kjoa-là nga ndaa kii'nchréñijon-là nga jye kò kjín nó konachàn-là nga bíncháxxkón-là nga 'ñó ndaa ma-là bíndaà. ¹² Jñà x̱ṯa, k'e nga kòkjeín-là 'én ndaa-là Nainá kó s'ín otíxoma Nainá kò it'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe tìbénojmí, tsibíts'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. ¹³ Skanda tije-ne Simón tìkoaá kòkjeín-là; ikjoàn komà bautizar. Nánda tsajmeè Felipe, yaá tsajmeiikò Simón. Tà k'oaá ma-là nga tibeè kjoxxkón ndaa xi tís'ín Felipe kò kjoa xi okò kjoa jeya-là Nainá.

¹⁴ Jñà x̱ṯa xi tsibíxáya-là Jesús xi títajna Jerusalén, k'e nga kii'nchré nga jñà x̱ṯa Samaria jyeè kòkjeín-là 'én-là Nainá, kisikasén jè Pedro kò Juan. ¹⁵ Jñà x̱ṯa koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibítsi'batjì jñà x̱ṯa xi jye kòkjeín-là mé-ne nga tjoé-là jè Iníma Tsjeè-là Nainá. ¹⁶ Nga jè nachrjein jè, nì sàá jngoò tjoé-là Iníma Tsjeè-là Nainá. Sà tà jè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús komà bautizar x̱ṯa koi. ¹⁷ Jè Pedro kò Juan, k'ée tsohósòn-là tsja, ikjoàn kitjoé-là Iníma Tsjeè-là Nainá.

¹⁸ Jè Simón, k'e nga kijtsee nga jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, ósòn-là tsja jñà xita, ñitoón tjoé-la Iníma Tsjeé-la Nainá, jè Simón tsibít'aà-là tòn jñà xita-la Cristo, ¹⁹ kitsò-la:

—'An, tikoá tjiì-ná nga'ño jè, mé-ne nita yá xita-ne xi kosòn-là ndsaa tikoá tjoé-la Iníma Tsjeé-la Nainá.

²⁰ Jè Pedro kitsò-la:

—iKàtiyaàkoji tòn-lè! Ngaji, k'oáá s'in nìkítsjiìn tsà maá bindaà-ná kjojtò xi tsja Nainá. ²¹ Ngaji mìkii tji'nde-lè it'aà ts'e xá jè nga jè iníma-lè mì kixi tijná nguixkon Nainá. ²² Tíkájnoi jé-lè, nga ch'o tsò yá ijiìn iníma-lè, kì tì jé binchaàtsji-ne. Tijét'aà-là Nainá tsà koi nachrjein-là siijchàat'aà-lè jé-lè.

²³ Be-ná nga jè kjoaxitakòn xi tjiìn iníma-lè kò jè kjoach'o-lè mìkii tsja'nde-lè nga ndaà 'ni.

²⁴ Jè Simón k'ée kitsò:

—Sijét'aà-nò, titsi'ba-là Nainá xi it'aà ts'an mé-ne nga mì k'oá s'in komat'ian ngats'iì kjoa xi k'oas'in titsa'ni-ná.

²⁵ Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én it'aà ts'e Cristo tikoá tsakóya 'én ndaà-là Nainá, kii jngòò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjin xita naxandá jtohá xi chja-ne Samaria tsibénojmí-la 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngòò xita Etiopía

²⁶ Xi jye komá, jngòò àkjale-la Nainá kiichja-la Felipe, kitsò-la:

—Tisitiijn, t'in kixi ndiyá xi bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fijen bijchó skanda Gaza.

(Ndiyá jè, yaá fahato ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.)

²⁷ Felipe, tsasitjen, kii; ya iya ndiyá kisatiikjoò jngòò xita x'in ts'e Etiopía xi 'ño 'nga xá tijn-la xi jye kjòxkii-la nga mì tì íchjín siis'in-ne; tesorero tijn-la ts'e chjoón skò-la Etiopía xi 'mì Candace. Jerusalén j'iì-ne xita jè nga kii jngò ñánda beèxkón Nainá. ²⁸ Xita jè, k'e nga tinchrobá-ne nangui-la, tijnaya carreta-la; tìbixkejiìn xojon xi kiskii Isaiás, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ²⁹ Jè Iníma Tsjeé-la Nainá kitsò-la Felipe:

—T'in tjingui-la carreta jè, tsjahijtakoji.

³⁰ Felipe ñitoón kiitjingui-la, kii'nchré-la jè xita nga tìbixkejiìn xojon xi kiskii Isaiás, xita xi kiichja ngajo-la Nainá; ikjoàn kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A fíyaá-lè kó s'in tichja xojon xi tìbixkejiìn?

³¹ Jè xita etiope kitsò:

—¿Kó s'in koma kjiya-na nga mì yá bénojmíya-na? K'ée tsibítsi'ba-la Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsibijnayako.

³² Jè Xojon-la Nainá xi tìbixkejiìn ts'e Isaiás tsò-né:

Kiikò koni jngòò orré nga kii sík'en; k'oáá ngaya-la koni jngòò orré ki'ndí xi mìkii kjindáya k'e nga tísijno-la, k'oáá s'in mìkii kiichja k'e nga tsatojiìn kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui xita, mì kixi kisindaàjiìn-la.

Nga mì yá xita tje s'e-la, niyá xi siikítsjeèn, nga jè, kinik'en-né i'isò'nde.

³⁴ Jè xita etiope kitsò-la Felipe:

—T'iin kjondaà. Tènojmíya-ná yá-né xi k'oas'in títso-la jè Isaiás; ¿a kj'eji xita-né, a xi tije-ne yijo-la?

³⁵ Felipe tsibíts'iaḱo-ne jè xojon xi túbíxkejìin xítà etiope; tsibénojímí yije-là it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Jesús. ³⁶ Koni s'in nchifiya ndiyá, ijchò jngoò i'nde ñánda tjin nandá, kitsò xítà etiope:

—I'nde jè, tjin nandá; ¿a mitsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-là:

—Tsà koó iníma-lè nga ndaà mokjeiín-lè koma-né.

Xítà jè kitsò:

—Mokjeiín-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndí-là Nainá.

³⁸ Kò kitsjaà okixi nga tsasíjna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jìin nandá, jè Felipe kis'iin bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokajìin-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijà; jè Iníma Tsjeè-là Nainá kiikò; mì tì kii kijtseèxkon-ne xíkjin; tanga jè xítà etiope, k'e nga tifi ya ndiyá, tsjaá jchán tjin-là. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchiya-là jye ya tìjna naxandá Azoto; xkì xi ján naxandá tsibénojímí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

Kós'in komà k'e nga jè Saulo kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo

(Hechos 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo, xkì xi ján i'nde bíncháxkón-là xítà xi kota'yàt'aà-là Cristo nga mejèn-là siik'en. K'oáá ma-ne nga kiikon jè nò'mi itjòn, ² nga kisjé-là xojon xi tjin-là nga ñó xi k'oá ts'e jña ni'ya jngo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsobà ñó-ne xítà íchjin kò íchjá xi fit'aà-là jè ndiyá xitse-là Cristo; ikjoàn kjinchrobàkò Jerusalén nga siikitsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañat'aà-là naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngoò itjandii-là jngoò ni'in xi inchrobà-ne ngajmii. ⁴ Jè Saulo kiskaajndoòt'aà nangui, ikjoàn kii'nchré-là 'én xi kiichjajìin isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjingui kondra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'en?

Jè xi tichja kitsò:

—'An-ná Jesús xi tì'mitjingui kondra-ná. Tijií tiyatoòn-ne yijo-lè, k'oáá ngaya-là koni tsà nchraja tsjon-là jè yá xi bínès'en-là nei-là.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'ée kitsò:

—Na'en, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'en-ná kitsò-là:

—Tisítjìin, títjás'en-jìin naxandá; yaá s'enojmí-lè mé xi s'iin.

⁷ Jña xítà xi tjiko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ñó kitsakjòn; kii'nchré-là jè xi tichja tanga mikii kijtseèxkon yá xi tichja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjen-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskix'a xkon mì tì kii kjòtsejèn-là. Tà jña xítà xi tjiko kitsobàt'aà, kiikò ján Damasco. ⁹ Jàn nachrjein tsibìjna nga mì tì kii kotsejèn-là; nímé xi kiskine tjikoá nímé xi kits'iì.

¹⁰ Ya naxandá Damasco tìjna jngoò xítà xi kota'yàt'aà-là Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kiichja-là nga tsatsejèn jngoò-là kjoa koni tsà nijña tí'biì-là, kitsò-là:

—¡Ananías!

Kiichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Na'en? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Na'en-ná kitsò-là:

—Tísítjijn, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixi, ya ni'ya-là Judas; ya tìnchátsji jngoiì xita xi 'mì Saulo xi ya i'nde-là Tarso. I'ndeij, túbítsi'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbeè jngoò kjoa koni tsà niñná t'bi-là xi tsò: jngoò xita xi 'mì Ananías kòbijchókon nga kòhósòn-là tsja nga kòmandaa jngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kii'nchré kitsò:

—Na'èn, tíjiin-na, kjin xita jye tsibénójmí-na nga 'nó ch'o kjoàn xita jè; jè-né xi 'nó tibeetoòn xita tsiji ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndeij koiì xá j'i-ne skanda ijndé, tjin-là okixi it'aà ts'e nò' mii itjòn nga tsoba' nò ngats'iì xita xi mokjeiín-là it'aà tsiji.

¹⁵ Nainá kitsò-là Ananías:

—Tich'óin xita jè; xó jaajijn-na; k'oaá s'ín kochjeén-na nga jè kichjaya it'aà ts'an nga títja isò'nde nguixkon ngats'iì xita xi mitsà xita judío kò xitaxá itjòn-là, tikoá jña xi xita Israel. ¹⁶ A'an kokoò yije-là kjo'in xi 'nó tse siikjeiín xi kjoa ts'an.

¹⁷ Ananías kii' nándá tijná Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohósòn-là tsja, kitsò-là:

—'Ndsè Saulo, jè Na'èn-ná Jesús xi kiichja-lè ya iya ndiyá k'e nga tjinchroboí, jè kásikasén-na nga kotsejèn jngoò k'a-lè tikoá sijjìn inima-lè Inima Tsjeè-là Nainá.

¹⁸ Saulo, nitoón kitjaàxin-là xkon xi koni kjoàn chrjoa ton-là tìn. Ikjoàn kjótsejèn jngoò k'a-là. K'ée tsasitjen, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e jngoò k'a-là nga'nó. Tsibijnako chiba nachrjein jña xita xi kota'yàt'aà-là Cristo xi títajna Damasco.

Kós'in komà nga jè Saulo kiichjaya 'én-là Cristo

²⁰ Saulo, nitoón tsibíts'ia nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús ya ngats'iì ni'ya ingo sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-là Nainá. ²¹ Ngats'iì xita xi kii'nchré-là tà kjòxkón-là; kitsò-là xikjín:

—¿A mitsà jè xita jè xi tsangatjinguì-là xita ján Jerusalén, jña xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús? ¿A mitsà tikoá koiì xá j'i-ne ijndé nga ndayá kjiko yije xita koi, ikjoàn sijngatsja nò' mii itjòn?

²² Tanga Saulo, isaá 'nó tse nga'nó tísijiin inima-là nga chjaya. Jña xita judío xi títajna Damasco, skanda mii tì kii beè-ne kós'in siikitsjeén koni s'ín tsakóya Saulo nga ngui 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-là xita judío

²³ Nga jye komà kjin nachrjein, jña xita judío, tsajoóya-ne nga siik'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kii'nchré koni s'ín tsajoóya-ne nga jña xita judío, kò nachrjein kò nitjen kisikinda, tsibítsajnajto xotjoa-là naxandá nga mejèn-là siik'en. ²⁵ Tanga jña xita-là Saulo, k'e nga jño, kiiko, kisikijnaya jngoò nisisyá xi jè kji; ikjoàn kiskinis'en-kjá nándá tix'á chiba jè chrjó xi tjíndii-là naxandá kò yaá kiskinijen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibijna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-là nga ya koahijtako jña xita xi kota'yàt'aà-là Cristo, tanga ngats'iì xita koi, tà kitsakjòn-là, nga mikii kòjeiín-là tsà kixi kjoa nga tikoá ya kota'yàt'aà-là Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'ée kiiko nándá títajna xita xi tsibixáya-là Jesús. Tsibénójmí-là nga jyeé jahatjia-là k'e nga kijtsee Na'èn-ná Jesús nga kiichja sobà-là ya iya ndiyá k'e nga tifi Damasco; tikoá tsibénójmí-là nga ján Damasco 'nó ndaa kiichja it'aà ts'e Jesús, mikii kitsakjòn. ²⁸ Saulo, yaá tsibijnako jña xita xi tsibixáya-là Jesús;

yaá tsajmeiiko Jerusalén. Mikii kitsakjòn nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Nó kiichjako jña xita judío xi 'én griego chja nga tsajoókjoók xíjín; tanga jña xita koi tsohótsji'nde-la kó s'ín siiko nga mejèn-la siik'en Saulo. ³⁰ Jña xita xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiiko Saulo ján Cesarea, ikojàn kisikasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'ii xita naxandá-la Cristo, 'nchán tsibitsajna kóhotjín naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea kó Samaria; ni tì mé kjoasi kis'e-ne. Kis'e-isa-la nga'ño ts'e inima-la nga isa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inima Tsjeè-la Nainá isaà ndaà tsasiko nga isa kjin komà xita-la Cristo.

Kós'in komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn j'nde koi, tikoaa kiikon xita-la Cristo xi titsajna ya naxandá Lida. ³³ Ya tjina jngoò xita xi 'mì Eneas; jyeé tjín-la jün nó nga kijna xk'én, mikii ma sikjaníya yijo-la. ³⁴ Pedro kitsò-la:

—Eneas, jè Jesucristo tísindaà-lè. Tísitjiin, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nitoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'ii xita xi titsajna ya naxandá Lida kó Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ikojàn kòkjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-la Dorcas it'aà ts'e kjoabiyaà

³⁶ Ya naxandá Joep tjina jngoò chjoón xi kota'yat'aà-la Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'ño ndaà xita, tikoaa ndaà síchjât'aà-la xita ima. ³⁷ Jña nachrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koa k'en. K'e nga jye kisihingáya, kiiko, kisikájnaya ni'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-la Joep. Jña xita xi kota'yat'aà-la Cristo kii'nchré nga ya tjina Lida jè Pedro. Kisikasén jò xita x'in xi kii kítsi'ba-la, kitsò-la:

—Ki nìkachrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájen.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaat'aà-la okixi, nitoón tsasítjen; tsobáhijtakò xita koi. K'e nga ijchò Joep, kiiko ñánda kijna mik'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ii íchjín ka'àn xi titsajna ijchò kinchat'aà-la Pedro nga kjindáya; tsakó-la x'ió kó nachrò xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tjínakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jña xita koi; ikojàn tsasixkó'nchi, kiichjat'aà-la Nainá; k'eé kiskoò'an jè mik'en, kitsò-la:

—jTabita, tísitjiin!

Jè mik'en, kiskix'angui-ne xkon. K'e nga kijtseè Pedro, tsibijna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-la tsja, kisikasítjen; ikojàn kiichja-la xita-la Cristo kó jña íchjín ka'àn; tsakó-la Dorcas nga tjínakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijeé-la kóhokji Joep; kjin xita kòkjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjin nachrjein tsibijna ya Joep, ya ni'ya-la xita xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kiichja-la Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibijna jngoò xita xi 'mì Cornelio, jè xi xita sko-la ts'e soldado xi jngoò sindo ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ii xita ni'ya-la, ndaà beèxkón Nainá, tikoaa tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchjât'aà-la jña xita ima xi ni mé tjín-la. Kjit'aà nachrjein bitsi'ba-la Nainá. ³ Jngoò nachrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixón, tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijña tí'bií-la nga jahas'en jngoò àkjale-la Nainá ya ni'ya ñánda tjina; kitsò-la:

—jCornelio!

⁴ Jè Cornelio, k'e nga kiskoò'an àkjale, tà kitsakjòn-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyee ijchò kaat'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè kò kjoa nga nìchját'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. Jè Nainá ndaa sasén-la. ⁵ Tíkasin xita-lè ján naxandá Joep; kàtikjaá Simón xi tìkoá Pedro 'mì. ⁶ Ya tjina ni'ya-la xita xi tìkoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho sìhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandii ndáchikon. Jè keənojmi-lè mé xi s'iin.

⁷ K'e nga jye kii-ne àkjale-la Nainá xi tìchjako Cornelio, kiichja jò-la xita chì'nda-la koa jngoò soldado xi ndaa beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibənojmi yije-la ngats'iì kjoa xi kii'nchré, ikoàn kisikasén ján naxandá Joep.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyee kjomeè bijchó chraña-la naxandá Joep. Tjje-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga ni'ya nga kii kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyee 'ño kjòhojò-la; mejèn-la nga kòkjen, tanga tìkoña-la, k'ee tísindaà tsojmi xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijná tí'bi-la. ¹¹ Kijtsee nga tìxá ngajmii; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nangui xi 'ño teè kji, tjít'aà'ño nga ñijòn chrjangui-la. ¹² Jè nikje, yaá títajayaya yije cho xi tjín i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko kò jña cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'iì cho xi tjín-la jngaá xi tjíma jjiin isén. ¹³ Jè Pedro kii'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísitjiin, tìk'in cho koi, chinji.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majin; ni saà jngoò k'a tsojmi tjé kínee xi xkón tjín it'aà ts'e kjotixoma.

¹⁵ Pedro, jingoò k'a kii'nchré 'én xi kitsò-la:

—Tsojmi xi Nainá jye kisitsjeè nga ma chjine, kii tsojmi tjé 'mì-la.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, ján k'a okomà. Ikoàn tsijin jingoò k'a-ne ján ngajmii.

¹⁷ Pedro, tísikitsjeèn kó tsòya-ne jè kjoa xi kijtsee. Tìk'ee-ne ijchò kinchajto xotjoa ni'ya jña xita xi kisikasén Cornelio nga jye kiskònangui ñanda-ne ni'ya-la Simón. ¹⁸ Kiskònangui, a yaá tjina jngoò xita xi Simón 'mì, tìkoá tjít'aàsòn 'in-la nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákò k'ee tísikitsjeèn jè kjoa xi kijtsee, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-la:

—Ján ma xita xi ji ótsji-lè. ²⁰ Tísitjiin, titjojiin, kii jò 'beé-la takoin nga 'mìkoji; jña xita koi, 'aán kàskasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñanda 'ncha xita xi kisikasén Cornelio, kitsò-la:

—An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòfi-nò?

²² Jña xita koi kitsò:

—Jè kisikasén-najen xita sko-la soldado xi 'mì Cornelio, jngoò xita kixi xi ndaa beèxkón Nainá, tìkoá jè, ndaa yaxkón it'aà ts'e naxandá Israel. Jngoò xó àkjale-la Nainá k'oa kitsò-la nga ngaji skínikjaá-lè nga k'oin ni'ya-la mé-ne nga kénojmiya-la 'én xi ji tìhokoodyi.

²³ Jè Pedro kisikas'en ni'ya-la; yaá kisikjáyako jngoò nitjen. Xi komà nchijòn, kiiko xita koi; tìkoá tsobáhijtakò i'nga xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi títajna ya Joep.

²⁴ Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyee tìkoña jè Cornelio; jyee títajna xita xíkjin kò amigo-la xi ndaa ókò xi xó kisikí'nchré-ne. ²⁵ K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio itjo ni'ya nga kisihixat'aà; tsasixkó'nchit'aà-la nga kijtseeèxkón.

²⁶ Tanga jè Pedro kisikasitjen, kitsò-la:

—Tisítjijn; 'an, tikoáá ta xita-ná koni ngaji.

²⁷ Jè Pedro, nga tihóko Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtsee nga 'ño kjìn ma-ne xita xi ya títsajna. ²⁸ Pedro kitsò-la:

—Jñò, tjiijn-nò nga jña xita judío mìkii tji'nde-la nga jña xita xi xìn j'nde-la siingásòn-ko, mìkii ma kjoas'en ni'ya-la xi mìtsà xita judío. Tanga Nainá tsibénjmiya-na nga nijngoò xita xi koma xán-la: jñò, taxki xita-nò ko xita tje-mé nga nguixkon Nainá. ²⁹ Koií kjoa-la k'e nga ijchò nokjoa-ná, mìkii kisitajaajñaà, nitoón inchrobà. Jè xi kjònguia, ¿mé xá xi nokjoa-ná?

³⁰ Cornelio kitsò:

—Tjín-la ñijòn nachrjein, tije-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga tichjät'aà-la Nainá j ni'ya-na, tà nitoón tsatsejèn jngoò xita xi tsasijna nguixkoaàn; 'ño ote kji nikje-la. ³¹ Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoa bítis'ba-lè jye kina'yà-la ko jye ki'ya-la nga nguixkon Nainá koni s'in nìchjät'aà-la xita ima xi ni-mé tjín-la. ³² Tिकासín xita-lè ján naxandá Jope, kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. Ya tjína ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho sìhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandii ndáchikon.” ³³ K'oaá komà-ne nga nitoon kiskinikjaà-lè. Ndaà kà'nè-ne nga kànchrobò. Kóhotjín-jen jì títsajna-jen nga nguixkon Nainá mé-ne nga kìná'ya yiye-jen mé okixi xi kitsjaà-lè Nainá nga kénjmi-nájen.

K'e nga kiichja Pedro ya ni'ya-la Cornelio

³⁴ Pedro tsibíts'ia nga kiichja, kitsò:

—Kixij kjoa, tíbe-ná nga Nainá mìkii faájiin nita yá xita-ne, tà ngásòn fiko yiye. ³⁵ Nainá kjoétjò-né nita yá xita-ne nita ñanda-ne j'nde-la xi beèxkón Nainá xi tikoá s'in kjoakixi. ³⁶ Nainá kisikasén 'én-la ya naxandá Israel; tsibénjmiya-la 'én ndaà-la nga 'nchán kitsajna kjoaá Nainá it'aà ts'e Cristo, jè xi otixoma-la ngats'ii xita xi tjín isò'nde. ³⁷ Jñò, ndaà tjiijn-nò koni s'in komà kóhokji nangui-la xita judío, kjòts'ia-ne j'nde Galilea k'e nga jye kiichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. ³⁸ Tjiijn-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaàjiin-ne nga kitsjaà-la Inima Tsjeè-la ko nga'ño. Nita ñanda-ne nga tsajmeè Jesús, ndaà tjín kjondaà xi kis'iin; kisindaà-ne xita xi kjò'in nchisikjein it'aà ts'e xita neij. Koií k'oas'in kis'iin-ne nga jè Nainá tjínako. ³⁹ K'oaá ma-ne bènjmi-jen nga xkoón ki'ya-najen ngats'ii kjondaà xi kis'iin Jesús ya nangui-la xita judío ko Jerusalén. K'e nga komà iskan, jña xita kisik'en Jesús, tsibitjohónguit'aà krò. ⁴⁰ Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kisikjaáya-la ko k'oaá s'in kis'iin nga kiyaxkon jngoò k'a-la nga jye jaáya-la. ⁴¹ Mìtsà ngats'ii xita naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-nájen xi xó kjòtseé kitjaajiin-najen mé-ne nga koma kénjmi-jen xi it'aà ts'e, ngajen-nájen xi chichiko-jen tikoá ki'yòko-jen k'e nga jye jaáya-la. ⁴² Jè Jesús tsibít'in-najen nga kinókjoaya-jen ko kénjmi kixi-lajen xita naxandá nga jè Jesús, k'oaá s'in kisikjina Nainá koni taxaxá itjòn nga jè bindaajiin-la xita xi títsajnakon ko xi jye k'en. ⁴³ Ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá s'in tsjá 'én nga ngats'ii xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, it'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá jña xi mìtsà xita judío

⁴⁴ Táko tik'eé tichja isa Pedro, ngats'ii xita xi nchi'nchré-la itjojen-nè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁵ Jña xita judío xi tikoá Pedro [xi tikoá jye mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo], tà k'oaá komà-la k'e nga kijtsee nga jña xi mìtsà xita judío, tikoá ndaà itjojen-nè jè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Nga kii'nchré-la nga chja xi kj'eij 'én, tikoá chjat'aà-la Nainá nga 'ño jeya síkijna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Mì-la kii koma kichakjáya-là jñà xita koi nga koma bautizar nga jyeé kátjoé-là Iníma Tsjeé-là Nainá koni s'ín kitjoé-ná jñá.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar xita koi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Ikjoàn jñà xita tsibítsi'ba-là Pedro nga kàtijnakò chiba nachrjein isa.

11

Mé'én xi kiichja Pedro nga tsibénojmi-là xita naxandá-là Cristo ján Jerusalén

¹ Jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita xikjín xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi títajna nangui Judea, kii'nchré nga jñà xi mitsà xita judío tikoáá jye kòkjein-là 'én-là Nainá. ² Jñà xita judío xi mokjein-là it'aà ts'e Cristo tsohótikò Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-là:

—Mé-ne ya kii-ne ni'ya-là xi taxki xita xi mitsà xita judío, skanda yaá chichikojí?

⁴ Jè Pedro k'eé tsibítsi'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-là koni s'ín komàt'in; kitsò-là:

⁵ —K'e nga tijnáa ján naxandá Jope, nga tìchjàt'aà-là Nainá, tsatsejèn jngòò-na kjoa koni tsà nijñá ti'bi-na, jngòò nikje kijtseé xi 'ño te kji, tji'ño nga ñjòn chrjangui-là xi ngajmii inchrobàjen-ne, j'ii skanda ñánda tijnáa. ⁶ K'e nga kiskoòtsejèn-là, ndaa kijtseé nga títajnaaya cho xi tjin i it'aà nangui xi ñjòn ma ndsokò kò cho ts'en xi tjin ijin jñá, kò cho xi bifejno yijo-là nangui, ngats'ii cho xi jngaa tjin-là xi tjimajin isén. ⁷ Ki'nchré jngoaa 'én xi kitsò-na: “Pedro, tísitjin, tik'iin cho koi, chinji.” ⁸ An kixan-là: “Majin Na'èn, an, ni saà jngòò k'a tsojmì tjé kinee xi xkón tjin it'aà ts'e kjoótixoma.” ⁹ Xi ma-ne jò k'a, jngòò k'a kiichja-na ján ngajmii kitsò-na: “Tsojmì xi Nainá jye kistsjeé nga ma chjine, ki tsojmì tjé 'mì-là.” ¹⁰ Jè kjoa koi, jàn k'a okomá. Ikjoàn tsijin yije jngòò k'a-ne ján ngajmii. ¹¹ Tjje-ne hora, jàn xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tijnáa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatixá-là. ¹² Jè Iníma Tsjeé-là Nainá kitsò-na: “Tikoji xita koi; ki jò beé-là takoin nga tsáhijtakoi; tikoáá tsobáhijtakò-na jñà xita 'ndsè xi joòn ma-ne xi i títajna; ijchò-jen ya ni'ya-là jè xita xi kiskinikjaá-na, ikjoàn tsitjaas'en-jen ni'ya-là.” ¹³ Xita jè tsibénojmi-najen nga jngòò xó ákjale kijtseé ya ni'ya-là xi kitsò-xó-là: “Tikasin xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoá Pedro 'mì. ¹⁴ Jè tsjá-lè 'én nga kitjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji kò ngats'ii xita ni'ya-lè.” ¹⁵ K'e nga tsibítsi'ia nga tsibénojmi-là, jè Iníma Tsjeé-là Nainá, nitóón itjojen-nè jñà xita koi koni s'ín komàt'iaán jñà nga sa tats'en-là kjoa. ¹⁶ K'eé tsibítsjeèn-na koni s'ín kitsò Na'èn-ná Jesús nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'iin-ne bautizar, tanga jñò, kòó Iníma Tsjeé-là Nainá koma-nò bautizar.” ¹⁷ Tsà Nainá k'oas'ín sasén-là nga tikoá tsjá kjojó-là jè Iníma Tsjeé-là koni s'ín kitsjaá-ná jñà k'e nga kòkjein-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, z'an, mé-ne kondra kótijna-là Nainá?

¹⁸ K'e nga kii'nchré 'én koi, jyò tsibítsajna. Jeyaá kisikijna Nainá, kitsò:

—Kixji-là kjoa nga jñà xi mitsà xita judío, tikoá tsjá-là kjonda Nainá mé-ne nga siikájno-ne jé-là kò mì ti jè kohótsji-ne mé-ne nga s'e-là kjoabinachon ts'e iníma-là!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquia

¹⁹ K'e nga jye k'en Esteban, jñà xita xi mokjein-là it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koi kjoa-là nga 'ño kiitjinguikéé xita. Tjin xi kii ján nangui Fenicia kò Chipre kò naxandá Antioquia. Xita koi, k'e nga ijchò j'nde koi, tsibénojmi-là 'én-là

Cristo jñà xità judío xi ya títsajna tanga xi taxkì xità, majìn. ²⁰ Jñà xità xi kitsjohoba, tjin i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre ko naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquia tikoáá tsibénjmi-la jñà xità xi mìtsà xità judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otíxoma-ná. ²¹ Nainá kitsjaà-la nga'ño; kjìn xità koi kòkjeiìn-la it'aà ts'e Cristo, jahatjiya-la kjohítsjeèn-la, kiit'aà-la Na'èn-ná.

²² Jñà xità naxandá-la Cristo xi títsajna Jerusalén kiì'nchré koni s'ín tìma ján Antioquia. Kisikasén jè Bernabé. ²³ Bernabé, k'e nga ijchò Antioquia, kiitsee nga jè Nainá ndaà tísichikon-t'in xità koi. Tsja jchán komà-la. K'ée isa ndaà tsibít'in yiye-la nga ko inima-la isa ndaà kàtjìt'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè Bernabé, 'ño ndaà xità; ndaà tjiìn inima-la Inima Tsjéè-la Nainá; tikoáá ndaà mokjeiìn-la it'aà ts'e Nainá. K'oáá s'ín komà-ne nga isa kjiìn xità jahas'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà iskan, Bernabé kiì ján Tarso nga kiì kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, kiìko ján Antioquia. Jngoò nó tsibítsajnakò jñà xità naxandá-la Cristo; koií xá kis'iìn nga kjìn xità tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'ín ítjòn nga xità-la Cristo 'mì ngats'iì xità xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nachrjein koi ijchò i'nga xità xi kiìchja ngajo-la Nainá ján Antioquia xi inchròba-ne Jerusalén. ²⁸ Jngoò xità xi 'mì Agabo, tsasìjna kixì, kiìchja nga jè Inima Tsjéè-la Nainá tsibít'in-la, kitsò nga tìtsa isò'nde kjinchrá 'ño kjoì. 'Én jè, k'oáá s'ín tsitasòn k'e nga tsibìjna xitaxá ítjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Antioquia tsajoóya-ne nga sijkasén-la nga'ño xità xikjìn xi títsajna nangui Judea koni kji bijchó nga'ño-la nga jngoò jngoò. ³⁰ Koni s'ín tsajoóya-ne, k'oáá s'ín kisikitasòn. Jè Bernabé ko Saulo, kiìko kjotjò jè ján nangui Judea nga kisìngatsja jñà xità jchínga xi tjin-la xá ts'e naxandá-la Cristo.

12

Kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro

¹ Tijnà-ne nachrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tìjna, kitsjaà okixì nga kitsobà'ño i'nga xità naxandá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne.

² Tsatíxá nga kichá ndojò kisik'en-ne Jacobo, 'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga kiitsee nga tsja komà-la jñà xità judío nga jye k'en Jacobo, ikjoàn kitsobà'ño Pedro jè nachrjein k'e nga bitjo s'ei nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san. ⁴ Kisikìns'en ndayá. Chr'òòn jngoò soldado kisikìnda ya iya ndayá; ñijòn kisikìnda nga indiaà indiaà. Kjohítsjeèn-la Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'ei Paxko kochrje ndayá mé-ne jñà xità naxandá tsjá 'én nga kiyá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaà tímakinda iya ndayá; ko jñà xità naxandá-la Cristo, mikì jyo tsibítsajna nga 'ño ndaà nchisíjé't'aà-la Nainá it'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nachrjein k'e nga mejèn-la Herodes nga sijnatsja xità naxandá jè Pedro, tije-ne nitjen, kjijnafé'nchò osen-la jò soldado; jò na'ño kichá cadena tjit'aà'ño-ne; jñà soldado xi i'nga yaá nchisikìnda xotjoa ndayá. ⁷ Tà nitoón tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá ya iya ndayá; kjòhiseèn yiye kòhokji; jè àkjale kisihiniyá-la Pedro nga kisikjaà-la; kitsò-la:

—jNìton tìsítjiìn!

Jñà na'ño kichá cadena xi tjit'aà'ño-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-la:

—Chìkjei nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'ín kis'iin. Ikjoàn kitsò àkjale;

—Chikjeí nàchrokisòn-lè, nchrobátjngui-ná.

⁹ Pedro itjo tjingui-là jè àkjale; mikii machiya-là tsà kixii kjoa xi tísiko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-là koni tsà nijná tí'bi-là. ¹⁰ Jahat'aà-là jè soldado xi síjna ítjòn, tikoá jahat'aà-là xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-là ndayá xi ngui kichá nga jye bitjoá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà nitoón kichijà jè àkjale; jè Pedro, tajngoò kisasiyna. ¹¹ Jè Pedro, k'ée ndaa kjòchiya-là nga kixi kjoa xi tímat'in, kitsò:

—Kixii kjoa, mokjeiín-na nga Nainá kàsikasén àkjale-là nga kàsikínandeíí-na ít'aà ts'e Herodes kò ngats'i kjoa xi ch'o tjín xi nchikoña-là xitá judío nga síiko-na Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaa kjòchiya-là kjoa koi, kii ni'ya-là María, nea-là Juan xi tikoá Marcos 'mì. Yà ni'ya jè, kjín xitá chixoña xi nchibitsi'ba-là Nainá.

¹³ Kiichja, kisikjane xotjoa-là ni'ya; k'ée itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-là skoe yá-né xi tíchja. ¹⁴ K'e nga kii'nchré jtá-là nga jè Pedro xi tíchja, tsja jchán komà-là skanda mì tí kii kiskix'a-là xotjoa ni'ya; tà saá tsangachikon iya ni'ya; kisiki'nchré ñánda títsajna xíjín nga jè Pedro síjnajto xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jñà xitá xíkjin kitsò-là:

—¡Ská-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixii kjoa jè Pedro xi tíchja. Tanga jñà xitá kitsò-là:

—Jè-là àkjale-là.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tíchja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskix'a-là xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jñà xitá xíkjin, tà kjòxkón-là. ¹⁷ Kiskimíitjen tsja Pedro nga kitsò-là jyò titsajnaa; ikjoàn tsibénojmí-là kó s'ín komàt'in nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-là:

—K'oaá s'ín tènnojmí-là jè Jacobo kò xitá xinguiáa xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xin j'nde kii.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'i soldado xi nchisikinda, mì tà k'oaá kji kjoasii kis'e-là nga mikii tjíin-là kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro. ¹⁹ Jè Herodes kit-sjaà okixi nga tsohótsji Pedro tanga mikii kisakò-là. K'e nga jye kiskònanngui-là ngats'i soldado xi kisikinda, jñà kiskaànè-là nga tsjín Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaà jñà soldado. Herodes itjokàjín ya Judea. Ján kii kijna naxandá Cesarea.

²⁰ Herodes kjoasii tjín-là kò xitá naxandá Tiro kò Sidón. Xitá naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga ítjòn ndaa tsajoóko Blasto xi tikoá xá tjín-là ya ni'ya-là Herodes xi xitaxá ítjòn tjina. Kò jè Blasto kiichjatji naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koi k'oa'sín kis'iin-ne jñà naxandá koi, nga ya nangui-là Herodes otse tsojmi xi kine. ²¹ Jè nachrjein k'e nga chixoña xitá nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjà nikje-là xi ts'e xitaxá ítjòn; tsibijnasòn íxile-là, ikjoàn kiichjajín-là xitá naxandá. ²² Jñà xitá naxandá, k'e nga kii'nchré-là, tsibitsi'ia nga 'ño kiichja kitsò:

—Jè xi tíchja, jngoò xitá xi nainá, mìtsà taxkji xitá!

²³ Tik'e-ne j'ii àkjale-là Nainá xi kitsjaà ch'in-là; kjòxk'één, ch'i'ndoó kisikje, ikjoàn k'en, koi kjoa-là nga mikii jeya kisikijna Nainá.

²⁴ Tanga jè 'én-là Nainá isáá ndaa tíhobisòn k'oa isáá ndaa tímakjin xitá xi mokjeiín-là.

²⁵ Jè Bernabé kò Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-là, inchrobà-ne Jerusalén, kii-ne ján Antioquia. Tjiko Juan xi tikoá Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé kọ Saulo tsibíts'ia nga kisixá

¹ Jǎn xǐta naxandá-la Cristo xi tǐtsajna ya naxandá Antioquía, tǐjín i'nga xǐta xi chjaya ngajo-la Nainá kọ okóya 'én-la Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi tǐkoá Niger 'mì), Lucio xi Cirene ts'e, Manaén (xi taña kǒjcháko Herodes, xi tsatixoma Galilea), kọ Saulo. ² Jngoò nachrjein k'e nga tǐma culto tǐkoá tǐtsajnachjan xǐta-la Cristo, jè Inǐma Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Tǐkǐtsajnandaà-ná jè Bernabé kọ Saulo xá xi xó 'an kichjà-la.

³ Jǎn xǐta-la Cristo, k'e nga jye tsibítsajnachjan kọ jye tsibítsi'ba, tsohósòn-la tsja Bernabé kọ Saulo, ǐkjoàn kisikasén [xi kjoa ts'e xá-la Nainá].

Kós'ín komà k'e nga jè Bernabé kọ Saulo kǐichjaya ján Chipre

⁴ Jè Inǐma Tsjeè-la Nainá kisikasén Bernabé kọ Saulo nga kǐi Seleucia; yaá jahas'en chitso nga kǐi nangui xi kǐjnajǐin-ndá xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ǐjchò naxandá Salamina, tsibíts'ia nga kǐichjaya 'én ndaà-la Nainá ya jǎn ni'ya ǐngo sinagoga ts'e xǐta judío. Tǐjiko jè Juan Marco xi kisichját'aà-la Bernabé kọ Saulo. ⁶ Tsatojǐin kóhokji nangui jǐin-ndá Chipre, ǐjchò skanda naxandá Pafos. Yaá kiskaàt'aà jngoò-la xǐta judío xi 'mì Barjesús xi xǐta t'j'e, tǐkoáá xǐta ndiso-né nga tsò, 'én-la Nainá chjaya. ⁷ Jè xǐta t'j'e, yaá ojmeèko Sergio Paulo xi xǐtaxá ǐtjòn tǐjna kóhokji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà fiya-la. Kǐichja-la jè Bernabé kọ Saulo nga mejèn-la kǐj'nchré 'én ndaà-la Nainá. ⁸ Tanga jè xǐta t'j'e, xi 'mì Barjesús xi tǐkoá Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá kǐi-la jè Bernabé kọ Saulo nga majǐn-la nga jè xǐtaxá ǐtjòn kǒkjeiǐn-la 'én ndaà-la Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tǐjè-ne xi 'mì Pablo, ndaà tǐjǐin inǐma-la Inǐma Tsjeè-la Nainá; 'ńó kiskod'an, ¹⁰ kitsò-la:

—Xǐta ndiso xi ch'o tǐjín kǐjohítsjeèn-lè; kǐ'ndí-la xǐta neǐj; ngaji kondra 'mì yije-la xi kjoa kixǐ! Mé-ne nga kǐjt'aà nachrjein mejèn-lè nǐkǐts'ón-jǐin ndiyá kixǐ-la Nainá? ¹¹ I'nde j Nainá tsjá-lè kjo'in; mǐ kǐi tǐ kǒtsejèn-lè. Kǐjín nachrjein mǐ tǐ kǐi jcha-ne ǐsén ndobá ts'e ts'oi.

Tǐk'e-ne mǐ tǐ kǐi kǐjotsejèn-la. Kǐ'eǐj xǐta tsohótsji xi kitsobàt'aà nga komà kǐi. ¹² Jè xǐtaxá ǐtjòn, k'e nga kǐjtsee kjoa koi, kǒkjeiǐn-la 'én-la Nainá nga kixǐ kjoa. Tà kǐjǒkón-la koni s'ín tsakóya-la Pablo kọ Bernabé ǐt'aà ts'e Na'èn-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kǐichjaya ya Antioquía ts'e Pisidia

¹³ Pablo kọ jǎn xǐta xi kǐjihjǐtakọ jahas'en chitso ya Pafos, kǐi ján Perge ǐ'nde xi chja-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohótji-ne, ján kǐi-ne Jerusalén. Mǐ tǐ ya tsobáhjǐtakọ-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé kọ Pablo jahato Perge, kǐi Antioquía, naxandá xi chja-ne Pisidia. Jè nachrjein nǐkjáya, jahas'en ni'ya ǐngo sinagoga, ǐkjoàn tsibítsajna. ¹⁵ K'e nga jye kǐjǒkxejǐin kǐjotixoma-la Moisés kọ xojon xi kiskǐi xǐta xi kǐichjaya ngajo-la Nainá, jǎn xǐta sko-la ni'ya ǐngo sinagoga kisikasén xá-la jè Pablo kọ Bernabé, kitsò-la:

—Ndse, tsà tǐjín-nò mé 'én xi kǐnókjoajǐin-la xǐta, tǐnókjoaa mé-ne nga s'e-la nga'ńó inǐma-la jǎn xǐta.

¹⁶ K'eé tsasǐtjen Pablo; kọo tsja kisǐjé-la nga jyò kàtǐtsajna; kitsò-la:

—Jǎn xi xǐta Israel 'mì-nò, kọ xi mǐtsà naxandá Israel tsajon tanga yaxkón Nainá, tǐná'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e naxandá Israel, jaǐjǐin xǐta jchǐnga kǐjín-ná; jngoò naxandá jè kis'ǐin k'e nga tǐsa ján tǐtsajna Egipto nga mǐtsà ya ǐ'nde-la; nga'ńó ts'e Nainá-né nga tsachrjekǐjǐin nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ǐchán nó kis'e-la kjoatsejta nga kisikinda jǎn xǐta Israel ya ǐ'nde ǐt'aà xǐn ńánda nangui

kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoò naxandá xita kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-la jña xita Israel jè nangui jè nga ts'e koma. ²⁰ Ngats'iì kjoa koi, ñijòn sindo osen nó tsato.

'Xi komà iskan, Nainá kitsjaà-la xi xita sko-la tsibitsajna nga tsibíndaàjìin-la xita naxandá Israel. Ko jña tsasikò skanda k'e nga j'iì Samuel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ²¹ Xita naxandá Israel, kisijé-la Nainá jngoò xitaxá ítjòn xi mejèn-la nga kotixoma-la. Nainá kitsjaà-la Saul, ki'ndí-la Cis xi tje-la Benjamín. Ichán nó tsatixoma Saul. ²² Nga komà iskan, Nainá jaàxin Saul; jè David kitsjaà-la xá nga tsibijna xitaxá ítjòn. Nainá kitsò: "Jyeé kisakò-na nga jè David xi ki'ndí-la Isai, jngoò xita xi sasén-la inima-na nga siikitasòn yiye xi 'an mejèn-na." ²³ Nainá kisikasén-la xita naxandá Israel, jngoò xita xi tje-la David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekàjìin kjo'in. Nainá, k'oaá s'in kitsjaà tso'ba nga tisa tàts'en-la kjoa. ²⁴ K'e nga tikj'eé f'iì Jesús, Juan kiichjayajìin-la xita naxandá Israel nga kàtasikájno jé-la, mì tì jé kohótsji-ne kò kàtama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tifehet'aà nachrjein-la Juan xá xi j'iì-ne, kitsò: "Jño, kó s'in nikítsjeén it'aà ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majìn. Saá nchrobá tjingui jngoò-na xi isa tìjna ítjòn skanda mìkiì ok'in-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'in-la xoxté-la", kitsò Juan.

²⁶ Tanga i'ndeì, k'oaá ma-ne koxan-nò ngats'ioò jño ndí 'ndse xi tje-la Abraham inchrobàt'aà-nò ko jño xi mìtsà ya inchrobàt'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jña j'iì-ná jè 'én it'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. ²⁷ Jña xita naxandá Jerusalén ko xitaxá-la, mìkiì kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tikoaá mìkiì kjòchija-la jña 'én xi maxke nga jìin jìin nachrjein jè nachrjein njikáya ya ni'ya jngo sinagoga koni s'in tjít'aà xojon ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga jña xita koi kitsjaà okixi nga kàtiyaa Jesús ko k'oaá s'in tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'in tsjìn-la jé Jesús nga ok'in-la nga kiyá, xita koi, kisijét'aà-la Pilato nga kàtasik'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yiye koni s'in tichja Xojon-la Nainá it'aà ts'e Jesús, kiskónajen t'aà krò, ikjoàn kii nga tsibihijìin. ³⁰ Tanga Nainá kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjin k'a tsakó-la yijo-la jña xita xi chinchimako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nachrjein i'ndeì, jña xita koi xi bénojmi kixi-la xita naxandá it'aà ts'e Jesús.

³² Koi xá j'iì-najen nga kénojmi-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jchínga-najen. ³³ I'ndeì, k'e nga kisikjaáya-la Jesús, k'oaá s'in kisikitasòn xi it'aà tsajen xi ixti-la ma-jen jña xita jchínga-najen. K'oaá s'in tjít'aà xojon ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: "I'ndeì, jì-né xi Ki'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma." ³⁴ Koni kis'iin Nainá nga kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá nga mì tì kii kiyá-ne, yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: "Siikitasòn-ná koni tsò 'én tsjée-na, ko 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David." ³⁵ K'oaá tjs'in tjít'aà jngoò xojon ts'e Salmo nga tsò: "Mìkiì koi'ndi nga kì'ndo yijo-la Xita tsjée-lè." ³⁶ Jña nachrjein nga tsibijnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'in mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tjs'in kishijìin koni komat'in xita jchínga-la. Tikoaá i'ndo yijo-la. ³⁷ Tanga jè Xita Tsjée xi Nainá kisikjaáya-la mìkiì i'ndo yijo-la. ³⁸ Ngats'ioò jño ndí 'ndse, k'oaá s'in kàtasijìin-nò, jña 'én xi nokjoáyajìin-nòjen, jè-né nga it'aà ts'e Jesús, Nainá sijchàat'aà-ná jé-ná. ³⁹ Jña xita, ngats'iì kjoa xi ch'o s'in, mìtsà it'aà ts'e kjotixoma-la Moisés makixiya; jè it'aà ts'e Jesús makixiya xita, jña xi mokjeiìin-la it'aà ts'e. ⁴⁰ T'een kindà yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'in komat'ioòn koni s'in tichja xojon-la jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jñò xi nachrjekànguioò kjoàkixi, kàtaxkón-nò, kò jngoò k'a kàtachija jñò. 'An, jngoò xá s'iaàn nachrjein tsajòn, k'e nga tisa titsajnaoòn. Mikii kòkjeiín-nò nas'ín s'enojmi-nò xá xi 'an tís'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, jñà xita kisijét'aà-là nga kàtenojmíya kjoa koi jè xòhoto xi sa nchrobá. ⁴³ K'e nga kisihixat'aà xikjín nga kii-ne, kjín xita kiit'aà-là Pablo kò Bernabé, jñà xi xita judío kò jñà xita xi beèxkón Nainá xi jye jahatjlya-là nga xita judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohóko xita koi, 'ñó tsibít'in-là nga ndaà kàtjjiín inima-là jñà 'én xi jye kii'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nachrjein nikjáya xi lingoò, kjomeé ijchò ngats'ii xita naxandá nga kii'nchré 'én-là Nainá. ⁴⁵ Tanga jñà xita judío k'e nga kijtsee nga 'ñó kjín ma xita, isáá ndaà kjòchínikee Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kii-là Pablo 'én xi kiichja, tikoà tsakatít'aà. ⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ñó tsi'beé-là ikon; kitsò-là:

—Tjiné-najen nga kénjmi ítjòn-nòjen 'én-là Nainá jñò xi xita judío 'mì-nò; tanga jñò nachrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jñò, mikii s'e-nò kjoabinachon nita mé nachrjein-ne; ngajen ta sáá jñà kénjmi-lajen jñà xi mitsà xita judío. ⁴⁷ K'oaá s'ín tsatixoma-najen Nainá nga kitsò:

Ji tsjaà-lè xá nga sihiseèn-là jñà xita xi mitsà xita judío, kóhokji nga títja isò'nde mé-ne nga kitjokajjín-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kii'nchré ngats'ii xi mitsà xita judío, kjòtsjaà-là; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjin 'én-là Nainá; kòkjeiín-là ngats'ii xi xó kitjaajjín-ne nga s'e-là kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ⁴⁹ K'oaá s'ín komà nga tsabíson 'én ndaà-là Nainá kóhokji ya i'nde jè. ⁵⁰ Tanga jñà xita judío tsibíts'ia nga chinchá'a jñà íchjín ítjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xita ítjòn-là naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kii-là jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekajjín ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneé chijo-là ndsokò xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-là it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kii ján Iconio. ⁵² Tanga jñà xita xi kota'yat'aà-là Cristo, ndaà kis'e-là kjòtsjacha kò ndaà kisixajjín inima-là Inima Tsjeè-là Nainá.

14

K'e nga jè Pablo kò Bernabé kiichjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo kò Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ñó ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ñó kjín xita judío kò xi mitsà xita judío kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jñà xita judío xi mikii mokjeiín-là, chinchá'a jñà xi mitsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjohítsjeèn xi kisikítsjeèn it'aà ts'e xita-là Cristo. ³ Pablo kò Bernabé, tsee tsibítsajna ya Iconio. Mikii kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá koi kjoa-là nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisikixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénojmí xi kjondaà-là Nainá. Kitsjaà-là nga 'ñó nga kis'iín kjoxkón xi ndaà tjin xi okó kjoajeya-là Nainá. ⁴ Jñà xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-là jñà xita judío kò osen kiit'aà-là Pablo kò Bernabé, xita xi tsibíxáya-là Jesús. ⁵ Jñà xita judío kò xi mitsà xita judío tsajoóya-ne kò xitaxá ítjòn-là nga mejèn-là skaàn-kò, kjine ndajo. ⁶ Pablo kò Bernabé, k'e nga jye kii'nchré, tsanga; kii ján Lистра kò Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tikoà chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò itjandii. ⁷ Ya i'nde jè, tikoà kisika'bí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Litra

⁸ Ya Litra tìjna jngoò xita x'in xi mìkìl ma fì. K'oaa s'in kits'iin; nì saá jngoò nachrjein nga ndsokò tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tìjna; t'ì nchré-la Pablo nga tìchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtsee nga mokjeiin-la nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'nó kùichja kitsò-la:

—i Tisítjijn, tìsijna kixi-ne ndsokoiil

Xita jè, ngui kiskì'nga-né; tsibits'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jñà xita, k'e nga kijtsee kjojkón ndaà xi kis'iin Pablo, 'nó kùichja xi 'én Licaonia, kitsò:

—i Jñà nainá, xitaá kjoàn kòma nga kòf'iikon-nál

¹² Bernabé, Zeus kitsò-la; Pablo, Hermes kitsò-la nga jè xi isa 'nó chja. ¹³ Jè ingo xkósòn-la Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè nò'mù-la j'ìikò nchraja kò corona. Jè nò'mù, kò ngats'iì xita naxandá mejèn sík'en-la jñà nchraja nga tsjá-la kjojtjò mé-ne nga skoexkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo kò Bernabé xi kisixáya-la it'aà ts'e Cristo, ch'oó komà-la k'e nga kijtsee kjoa xi nchis'in; tsatejndajno yijo-la jè nikje-la; ijkjoàn kiis'ejijn-la xita. 'Nó kùichja, kitsò-la:

¹⁵ —Tíná'yaà, ¿mé-ne k'oas'in tìtsa'nè-nò? Ngajen, tìkoaá taxkì xita-nájen koni jñò. Koií xá kòf'i-najen nga kénojmi-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga sijkjna-nò kjoa koi xi nì méé chjì-la; jè tanguit'aà-la Nainá xi tìjnakon xi tsibíndaà ngajmii, nangui, kò ndáchikon, kò ngats'iì tsojmi xi ya tjin. ¹⁶ Nachrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-la ngats'iì xita naxandá xi tjin kòhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-la. ¹⁷ Tanga Nainá, kjit'aà nachrjein tìhokó yijo-la yá-né jè, nga t'ya-la ngats'iì kjondaà xi tís'in; jè-né xi tísikasén-nò jtí xi ngajmii tìnchrobá-ne; títjá-nò tsojmi xi ndaà tìmajchá-nò; jè tísichikon-t'in-nò nga ndaà títjá-nò tsojmi xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjotsja.

¹⁸ Pablo kò Bernabé, nas'in k'oas'in tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'in nga mejèn sijk'en-t'aà-la cho, tsee xá kisengui nga kòkjeiin-la jñà xita naxandá.

¹⁹ Tìk'e-ne j'ii xita judío xi inchrobá-ne Antioquia kò Iconio xi chinchá'a jñà xita naxandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'in kisikò, kitsò-né tsà jyeé k'en; ijkjoàn tsibífejno nangui, kii sítatjen ján indii naxandá. ²⁰ Tanga jñà xita xi kota'yat'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo ñánda kijna, jè Pablo tsasitjen jngoò k'a-ne; jahas'en-jijn jngoò k'a-ne naxandá; xi komà inchijòn, Pablo kò Bernabé kii ján Derbe.

²¹ K'e nga jye tsibénajmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kjijn xita kòkjeiin-la, kii jngoò k'a-ne Litra, Iconio kò Antioquia. ²² Pablo kò Bernabé kitsjaà-la nga 'nó inima-la jñà xita xi kota'yat'aà-la Cristo xi tìtsajna naxandá koi; tsibénajmí-la nga kixi kàtìtsajnakò 'én xi mokjeiin-la; kitsò-la:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sijkjaán itjoán k'e nga kùtjás'en-jñaá ñánda tìhotixoma Nainá.

²³ Nga jngoò jngoò i'nde ñánda tjin xita naxandá-la Cristo, Pablo kò Bernabé jaàjijn xita jchínga xi tsibít'aà xá nga sijkinda xita-la Cristo; k'e nga jye kùichjat'aà-la Nainá, jye tsibitsajnachjan, kisikitsajnyaya tsja Nainá nga jye mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá.

Kós'in ijchò-ne Pablo kò Bernabé ján Antioquia ts'e Siria

²⁴ Jahato j'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. ²⁵ Tsibénajmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ijkjoàn kii-ne Atalia. ²⁶ Yaá jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kii jngoò k'a-ne Antioquia, i'nde ñánda kisatiixá-la it'aà ts'e kjondaà-la Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquia,

tsibíxkóya x̱iṯa naxandá-ḻa Cristo; tsibénojmi-ḻa ngats'iì kjoa xi kisiḵo Nainá, kós'in komàt'in nga Nainá kitsjaà'nde nga ṯikoa kòkjeiín-ḻa j̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío. ²⁸ Pablo ḵo Bernabé, tsee tsibitsajnaḵo x̱iṯa xi kota'yàt'aà-ḻa Cristo ya Antioquía.

15

Mé kjoa xi tsajoóya-ne j̱ñà x̱iṯa xi tsibíxáya-ḻa Jesús ḵo x̱iṯa jchínga ján Jerusalén

¹ J̱ñà nachein koi, j'iì i'nga x̱iṯa xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojmi-ḻa x̱iṯa-ḻa Cristo, kitsò-ḻa: “Miḵi ḵitjokàj̱ñoo ḵjo'in tsà miḵi s̱it'aà cẖiba-ḻa yijo-nò kjoa ts'e circuncisión koni s'in ṯichja ḵjoṯixoma xi kisḵi Moisés.” ² Pablo ḵo Bernabé 'ño tsajoóḵjo ḵo j̱ñà x̱iṯa koi; tsohótiyaá-ne j̱ñà kjoa koi; i̱kjoàn kisikasén Pablo ḵo Bernabé ján Jerusalén; tsobáẖitaḵo i'nga x̱iṯa-ḻa Cristo xi ṯitsajna ya Antioquía nga ḵiḵon j̱ñà x̱iṯa xi tsibíxáya-ḻa Jesús ḵo x̱iṯa jchínga xi otixoma ya naxandá-ḻa Cristo nga sindaàj̱iìn kjoa koi.

³ J̱ñà x̱iṯa naxandá-ḻa Cristo xi ṯitsajna Antioquía, kisichj̱at'aà-ḻa nga ḵi-ne x̱iṯa koi. Jahato Fenicia ḵo Samaria; tsibénojmi nga j̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío ṯikoa j̱yee ṯifaṯj̱ya-ḻa nga Cristo nchifit'aà-ḻa. Ngats'iì x̱iṯa xi mokjeiín-ḻa it'aà ts'e Cristo, 'ño ḵjotsja-ḻa.

⁴ Pablo ḵo Bernabé, k'e nga i̱chò ján Jerusalén, j̱ñà x̱iṯa naxandá-ḻa Cristo ḵo x̱iṯa jchínga xi ya otixoma ḵo x̱iṯa xi tsibíxáya-ḻa Jesús, ndaà kiskoéṯjò. X̱iṯa koi tsibénojmi yije mé kjoa xi kis'iìn Nainá nga kisichj̱at'aà-ḻa. ⁵ Ya ṯitsajnaj̱iìn i'nga x̱iṯa fariseo xi j̱ye kòkjeiín-ḻa 'én ndaà-ḻa Nainá xi kjoa ts'e Cristo; chincẖa kixi, kitsò:

—J̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío xi j̱ye mokjeiín-ḻa, mochjeén-né nga s̱it'aà cẖiba-ḻa kjoa ts'e circuncisión; ṯikoa s̱inè-ḻa nga ḵatas̱iḵitasòn ḵjoṯixoma xi kisḵi Moisés.

⁶ Ḵjòxkóya x̱iṯa xi tsibíxáya-ḻa Jesús ḵo x̱iṯa jchínga xi otixoma ya j̱iìn naxandá-ḻa Cristo nga tsajoóya-ne kjoa koi. ⁷ Tse jchán tsajoóya-ne kjoa koi; chaán tsas̱jna kixi Pedro, ḵiichja, kitsò:

—Ndsee, j̱ñò, j̱yee ṯij̱iìn-nò nga ḵjoṯsee jaàj̱iìn-na Nainá nga 'an ḵènojmi-ḻa 'én ndaà-ḻa Nainá xi kjoa ts'e Cristo j̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío mé-ne nga ṯikoa kòkjeiín-ḻa. ⁸ Nainá xi beè iṉima-ná, k'oaa s'in tsakó kixi-ná nga ṯikoa kiskoéṯjò x̱iṯa koi nga k'oaa ṯis'in kitsjaà-ḻa Iṉima Tsjeè-ḻa koni s'in kitsjaà-ná j̱ñà. ⁹ Nainá, kisitsjeè iṉima-ḻa x̱iṯa koi k'e nga kòkjeiín-ḻa it'aà ts'e Cristo, nga miḵi faàj̱iìn x̱iṯa, tà ngàsòn f̱iḵo-ná ngats'iaa, xi x̱iṯa judío 'mì-ná ḵo xi tax̱ḵi x̱iṯa. ¹⁰ I'nde, j̱mé-ne kondra onguì-ḻa ḵjoẖitsjeèn-ḻa Nainá, tsà koi nachein-ḻa ḵoji-ḻa? Nga ḇinè-ḻa x̱iṯa xi kota'yàt'aà-ḻa Cristo nga s̱iḵitasòn kjoa ts'e ḵjoṯixoma. Ni j̱ñà ḵo ni j̱ñà x̱iṯa jchínga-ná cẖiḵjoa-ná nga niḵitasoán. ¹¹ Miḵi ḵos'in koma. Nga k'oaa s'in mokjeiín-ná nga j̱ñà, ḵo xi tax̱ḵi x̱iṯa, ta ngàsòn ḵjondaa-ḻa Na'èn-ná Jesucristo ḵitjokàj̱ñaà ḵjo'in.

¹² J̱yò tsibitsajna ngats'iì x̱iṯa xi ya ṯitsajna. Ḵi'nchré-ḻa Bernabé ḵo Pablo nga tsibénojmi-ḻa x̱iṯa nga 'ño tse ḵjoxkòn ndaà xi kis'iìn Nainá xi it'aà ts'e nga nguixḵon j̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío. ¹³ K'e nga j̱ye ḵiichja Bernabé ḵo Pablo, k'eé ḵiichja Jacobo, kitsò:

—Ndsee xi i̱ ṯitsajnaà, ṯinà'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, j̱yee tsibénojmi-ná kò s'in komà nga ṯisa iṯjòn nga Nainá jaàj̱iìn j̱ñà xi mìtsà x̱iṯa judío nga naxandá-ḻa koma. ¹⁵ K'oaa s'in mangàsòn 'én koni s'in kisḵi j̱ñà x̱iṯa xi ḵiichja ngajo-ḻa Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga koma iskan, kitjojen ñjngoò k'a nga kindàya xitse-na kjoṭixoma-la xitaxá ñjòn David xi jye its'oòn; jè xi jye chixoña, ñjngoò k'a síkixiya-na;

siikíjna jngoò-na xita xi kjoṭixoma ngajo-la David,

¹⁷ mé-ne jña xita xi i'nga kòhótsji-ne Nainá,

ngats'ì xi mitsà xita judío, jña xi 'ín ts'an tjit'aà.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénajmí kjoḥítsjeèn xi tjin-la

skanda tisa tàts'en-la kjoa.

¹⁹ "An, k'oaá xán-nò nga mikìl sìnè-la kjoa xi 'in tjin jña xi mitsà xita judío, jña xi nchifatjiya-la nga Nainá nchifit'aà-la. ²⁰ Ta jè xi mochjeèn nga sikasén-lá xojon mé-ne nga mikìl skìne ngats'ì tsojmi xi ya sìnchá nguixkon kjoaxkósòn; tìkóa kì tì kjoa chijngui s'ín-ne, mì tì kù skìne-ne jní kò ngats'ì yijo-la cho xi mikìl xíxteèn jní-la. ²¹ Skanda kjoṭseé, xkì xi ján naxandá tjin xita xi bixkejìl xojon kjoṭixoma xi kiskìl Moisés ya ni'ya jngo sinagoga nga jìl jìl nachrjein nga nachrjein nìkjáya.

²² Jña xita xi tsibíxáya-la Jesús kò ngats'ì xita naxandá-la Cristo kò xita jchínga xi ya otíxoma, tsajoóya-ne nga jaàjìl i'nga xita xíkjin xi kisikasén ján Antioquía. Jña kitjaajìl Judas xi tìkóa Barsabás 'mì kò Silas, jña xita xi ndaà yaxkón ya jìl naxandá-la Cristo. Tsobáhijtakò Pablo kò Bernabé. ²³ Kisik'a jngoò xojon xi tsò:

"Ngajen, xita xi tsibíxáya-la Jesús kò xita jchínga, nìhixat'aà-nòjen jño xi mitsà xita judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá j't'aà ts'e Cristo xi titsajnaà ya naxandá Antioquía, kò j'nde Siria kò Cilicia. ²⁴ Jyee kina'yà-jen nga i'itjokajìl i'nga xita xi ijchòkon-nò nga sù siko-nò nga chjako-nò 'én xi síkìts'ón-jìl-la inìma-nò, tanga mitsà ngajen tsatìxá-lajen. ²⁵ Ngats'ì-jen, k'oaá s'ín kichòsòn-lajen nga kinikasén i'nga-nòjen xita tsajen xi kùkon-nò. Tsobáhijtakò xinguiáá Pablo kò Bernabé, xita xi 'nó matsjacha-jen. ²⁶ Jña xita koi, jye k'oas'ín tsibínè-la yijo-la nita mé kjo'in xi komàt'in xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²⁷ Titsanikasén-nòjen Judas kò Silas; ngats'ì 'én xi tjit'aà xojon, jña xita koi keènojmiya jngoò k'a-nò xi tà 'én kòòkò-nò. ²⁸ Ngajen kò Inìma Tsjeè-la Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì kjo'ño koma-nò kjoa ts'e kjoṭixoma xi 'in tjin; tà koi-né xi ndaà mochjeèn: ²⁹ nga mikìl ma chjìnee yijo-la cho xi ya biyaa nguixkon xkósòn; mikìl ma chjìnee jní kò mikìl ma chjìnee yijo-la cho xi mikìl xíxteèn jní-la; tìkooá kì tì kjoa chijngui nìs'in-là; tsà chjaàxìn-là yijo-nò ngats'ì kjoa koi, ndaà s'e; k'e chibá."

³⁰ Xita koi, k'e nga jye kisihixat'aà xíkjin, nitoón kù skanda ján Antioquía; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'ì xita-la Cristo, k'isìngatsja xojon xi 'ya. ³¹ Jña xita naxandá-la Cristo, k'e nga jye tsibíxkejìl xojon, tsjaá komà-la nga ijchò-la 'én xi kisìjehikon. ³² Jè Judas kò Silas tìkooá Nainá chja ngajo-la; ndaà kisìjehikon jña xita-la Cristo; kitsjaà-la nga'ño. ³³ Xita koi, kjin nachrjein tsibitsajna Antioquía. Nga komà iskan kisihixat'aà xíkjin, kù-ne Jerusalén; kùkon-ne jña xita xi kisikasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-la nga tsibìjna Antioquía.] ³⁵ Jè Pablo kò Bernabé, yaá tsibitsajna Antioquía; tsakóya-isa 'én-la Nainá tìkooa kùchjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tìkooá kjin xita xi k'ejì kisixákjoò.

K'e nga chinchat'aà xìn-la xíkjin jè Pablo kò Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-la Bernabé:

—Tíkjaán ìngòò k'aá kóhokji naxandá ñánda tsibènjímiá 'én-lá Nainá mé-ne nga jchaá kó s'ín títsajna xíta xinguiáá.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-lá kji kjo Juan, xi tiko Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mìkì kisaseèn-lá nga jè kji kjo, koi kjoa-lá nga kitsjein takòn ján Panfilia nga mì tì kii tsobáhihtakò-ne nga kisixá jè xá xi tjíma-ne. ³⁹ K'oaá s'ín komà-ne nga kisakò kjoa nga mìkì kjóngásòn 'én-lá; chinchat'aá xìn-lá xikjín; jè Bernabé kii kjo Marcos; kii sòn-nda skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaàjìin Silas nga tsobáhihtakò. Jña xíta-lá Cristo kisikítsajnaya tsja Nainá nga kii. ⁴¹ Kii kóhokji nanguí Siria kò Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaa kisi'ño ikon jña xíta naxandá-lá Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsobáhihtakò Pablo kò Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe kò Listra, ya kisatìkjoò jngòò xíta xi kota'yat'aà-lá Cristo xi Timoteo 'mì; nea-lá xíta judío-né xi mokjeiín-lá it'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-lá xíta griego-né. ² Jña xíta-lá Cristo xi títsajna Listra kò Iconio 'ño ndaa kisikíjna Timoteo. ³ Pablo mejèn-lá nga jè koahijtakò; k'oaá komà-ne nga kisit'aà chjba-lá kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga ndaa kijná-ne Timoteo it'aà ts'e xíta judío; nga jña xíta xi ya i'nde-lá jyeé beè nga na'èn-lá Timoteo, xíta griego-né. ⁴ Ngats'ii naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-lá nga katasikitasòn kjoakixi xi tsajoóya-ne jña xíta xi tsibixáya-lá Jesús kò xíta jchínga xi títsajna Jerusalén xi otíxoma ya jjiin naxandá-lá Cristo. ⁵ Jña xíta naxandá-lá Cristo, isáá 'ño ndaa mokjeiín isa-lá; nachrjein nchijòn tímakjín-ya xíta xi nchimokjeiín-lá.

K'e nga jè Pablo kisinijña jngòò-lá xíta Macedonia

⁶ Jè Inima Tsjeè-lá Nainá mìkì kitsjaà'nde-lá Pablo kò xíta xi kjihijtakò nga 'én-lá Cristo kii síka'bí ján nanguí Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojìin nanguí ñánda 'mì Frigia kò Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañat'aà-lá nanguí Misia mejèn-lá nga ján kjoí nanguí Bitinia, tanga jè Inima-lá Jesús mìkì kitsjaà'nde-lá. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna Troas, Pablo, k'e nga nitjen, tsatsejèn jngòò-lá xíta koni tsà nijña tí'bi-lá xi nanguí Macedonia i'nde-lá xi tsasíjna kixi nguixkòn Pablo. Tsibítsi'ba-lá, kitsò-lá: “Nchroboí i nanguí Macedonia. Tichját'aà-nájen.” ¹⁰ Pablo, k'e nga jye kijtseè kjoa koi, nitóon tsitsajnandaa-jen nga tsanguí-jen ján nanguí Macedonia; k'oaá s'ín kjochiya-najen nga kixi kjoa nga Nainá tichja-najen mé-ne nga sjika'bí-jen 'én ndaa-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde jè.

Kós'in komà nga jè Pablo kò Silas kii ndayá ya naxandá Filipos

¹¹ K'e nga itjo-najen ya naxandá Troas, kichjó jngòò-jen chitso, tsanguí kixi-jen ya nanguí xi kijnajìin ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn jngòò k'a tsanguí-jen skanda naxandá Neápolis. ¹² Itjo-najen Neápolis, tsanguí-jen Filipos, jngòò naxandá itjòn ts'e i'nde Macedonia xi 'ño tjoé-lá nga'ño it'aà ts'e Roma. Kjìn nachrjein tsitsajna-jen ya i'nde jè. ¹³ Jngòò nachrjein nikjáya tsanguí jngòò-jen i'nde indii naxandá ñánda tífa jngòò xajngá nandá nga k'oas'in kinikitsjeèn-jen nga tjín jngòò i'nde ñánda chjat'aà-lá Nainá xíta judío. Tsitsajna-jen; kinokjoako-jen it'aà ts'e 'én ndaa-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña ichjín xi maxkóya xi i'nde jè. ¹⁴ Ya tijnajìin jngòò chjóon xi 'mì Lidia xi otíjna nikje chí xi sko kjoàn isén-lá; yaá i'nde-lá ñánda 'mì Tiatira; ndaa beèxkòn Nainá; jè Nainá kiskix'ajìin kjohitsjeèn-lá nga ndaa tí'nchré koni s'ín

tíchja Pablo. ¹⁵ Komà bautizar Lidia kò ngats'ìi xítà ni'ya-là; xi komà iskan tsibítsi'ba-najen kitsò:

—Jñò tsà kixí kjoa nga mokjeín-nò nga 'an, ndaà mokjeín-na ìt'aà ts'e Nainá, tíkjaán ni'ya-na, ya sikhjáa.

Ngajen kjo'ño tsitsajna-jen.

¹⁶ Jngoò nachrjein k'e nga titsahongui-jen i'nde ñánda nokjoàt'aà-lajen Nainá, kisatíkjoò jngoò-jen tsòti chí'nda xi iníma ch'o-là nejí tíjìn iníma-là; maá-là bíndaà nga kot'aàsòn xítà. Jñà nei-là tsòti jè, ndaà jchán sikhjé tòn nga koi xá s'ín. ¹⁷ Tsòti jè, kíitjìngui-najen; 'ño chja tjìngui-najen, nga tsò:

—Xítà koi, chí'nda-là Nainá-né xi 'ño jeya tíjna; tíjñà-ne xi bénojímí-nò ndiyá xi kítkàjìin-nò kjo'in.

¹⁸ Jè tsòti, kíin nachrjein k'oas'ín kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-là, kisikátjifaya'a; kíichja-là jè tjo nejí xi tíjìn iníma-là. Kitsò-là:

—Ìt'aà ts'e Jesucristo, k'oagá xan-lè, títkàjìin iníma-là tsòti jè.

Tík'eé-ne kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà nei-là, k'e nga kijtseè nga kitjaàxin-là kjoa xi ma-là, nga mì tí kii kisikhjé-ne tòn, kitsobà'ño Pablo kò Silas, kíikò nguixkòn xítaxá. ²⁰ Chinchá osen ñánda títsajna xítaxá, kitsò:

—Jñà xítà koi xi xítà judío, fí kátsji kjosíi i naxandá-ná. ²¹ Kjo'tíxoma xi okóya mìkii ndaà tíjìn, mìkii tíj'nde-ná nga chjoé, mìkii k'oas'ín s'eén, koi kjoa-là nga xítà Roma-ná jñà.

²² Ngats'ìi xítà naxandá saà kondra kii-là jè Pablo kò Silas; jñà xítaxá kitsjaà okixi nga tsatejndajno níkje-là, íkjoàn tsajá-là. ²³ K'e nga jye 'ño tsajá-là, ingajò, kiskinìs'en ndayá; íkjoàn kitsjaà-là okixi jè xítà xi síkinda ndayá nga ndaà kátasíkinda xítà koi. ²⁴ Jè xítà xi síkinda ndayá, k'e nga kits'ìi-là okixi, yaá chinchá iya ñánda ísa 'ño tíjìn. Tsibít'aà'ño ndsòkò ìt'aà yá ts'e ndayá.

²⁵ K'e nga jye íjchò osen nítjen, jè Pablo kò Silas, nchichjat'aà-là Nainá kò nchiseè-là; jñà xítà xi i'nga xi tíkoa kjo'in títsajna, tà nchi'nchré-là. ²⁶ Tík'e-ne tà nítoón j'íi jngoò ch'ón xi 'ño jchán ts'a. Jñà xotjoa-là ndayá kitáx'a, tíkoa jñà na'ño kícha cadena xi tíjt'aà 'ño-ne xítà xi títsajna ndayá, jngoò k'a kítkajnda'ño. ²⁷ Jè xítà xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-là, kijtseè nga tíx'a yije xotjoa-là ndayá. Kisikítsjeèn, maá-là tsà jyeé tsanga yije xítà xi títsajna kjo'in. Kiskoé jngoò kícha ndojò nga mejèn-là sikh'en yijo-là. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtseè, nítoón 'ño kíichja-là kitsò-là:

—Kí k'oagá níkojì yijo-lè; jí títsajna yije-jen.

²⁹ Jè xítà xi síkinda ndayá kisijé jngoò ní'ín nga kjòhiseèn-ya ndayá; chíba-là tíhotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo kò Silas; íkjoàn kisikátjen yijo-là ya ingui ndsòkò. ³⁰ Íkjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kítkàjñàa kjo'in?

³¹ Pablo kò Silas kitsò-là:

—Kátakjeín-lè ìt'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kítkàjñòò kjo'in ngaji kò ngats'ìi xítà ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénojímí-là 'én-là Na'èn-ná ngats'ìi xítà xi ya títsajna ni'ya-là.

³³ Tíjè-ne níjjen-jè, jè xítà xi síkinda ndayá, tsanijno ñánda kiti-là Pablo kò Silas; xítà jè tíkoa komà bautizar kóhótjìn xítà xi ya títsajna ni'ya-là. ³⁴ Nga jye komà iskan, kíikò ni'ya-là nga tsakjèn kjoò kóhótjìn xítà ni'ya-là xi ngui tà kjotsja nga jye kòkjeín-là ìt'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jña xitaxá kisikasén policia-la nga kisikasén-la okixi jè xi sikhinda ndayá nga tà k'oas'ín kàtitjo-ne Pablo kò Silas. ³⁶ Jè xita xi sikhinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-la:

—Jña xitaxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondejí-nò. Ndaà tanguí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xita Roma-nájen. [Mikii tji'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen ya nga nguixkon naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-la mé jè xi tjin-najen; tanga i'nde mejen-la nga tà kjoa chijé kochrje-najen ndayá; jña kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jña policia, k'oaa s'ín kii kénjimi-la jña xitaxá koni s'ín kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jña xitaxá nga jè Pablo kò Silas nga xita Roma, tsí ndaà kitsakjòn.

³⁹ K'eé nìton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; ijkjoan tsibitsi'ba-la kjoa xi komàt'in; kitsò-la nga ta kjondaà kàtitjojin naxandá. ⁴⁰ Pablo kò Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-la chjoón xi 'mì Lidia. Yaa tsohókò nojmi xikjin xi ngàson mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo nga 'ño kàt'eé-la ikon; ijkjoan kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasii ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis kò Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjin jngoò ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xita judío. ² Jè Pablo, koni s'ín kjit'aà, jahas'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nikjáya tsajoóya-ne nga kiskoóta'ya Xojon-la Nainá. ³ K'oaa s'ín tsibénjimi-la nga jè Cristo k'oaa s'ín tjiné-la nga kiyá tikoaa jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. Kitsò-la:

—Jesús xi 'an tibénjimi-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oas'ín tjiné-la nga kjoii].

⁴ Tjin i'nga xita judío xi kòkjeiin-la; yaa tsobáhihtakò Pablo kò Silas. Tikoaa kjin íchjin ítjòn kòkjeiin-la kò xita griego xi beèxkón Nainá. ⁵ Tanga jña xita judío xi mikii mokjeiin-la, kjòchínikee Pablo kò Silas. Tsibíxkóya xita ts'eé xi tà jyò tjíma; tsibits'ia kjoasii ya naxandá; kii kjaán-t'aà ni'ya-la xita xi 'mì Jasón nga tsóhòtsji Pablo kò Silas nga mejèn-la sikkjna osen nga nguixkon naxandá.

⁶ Tanga mikii kisakò-la ñánda tjina Pablo kò Silas; kjo'ño komà-la nga tsachrje ni'ya jè Jasón kò i'nga xita-la Cristo xi ya títsajna nga kiikò nguixkon xitaxá; 'ño kiichja kitsò:

—Jña xita koi xi sikits'ón xita xi tjin nga títja isò'nde; jyeé j'ii i'nde tsaján. ⁷ Ngats'ii xita koi, jè Jasón kitsjaà'nde-la ni'ya-la. Saa kondraá fi-la kjotíxoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma; k'oaa tsò nga tjin jngoò xitaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

⁸ Jña xitaxá kò xita naxandá, k'e nga kii'nchré 'én koi, kòití-la. ⁹ Jè Jasón kò xita xi i'nga tsibíchjiti yijo-la it'aà ts'e xitaxá nga komà tsibítsajnandeji-ne.

K'e nga tsibítsajna naxandá Berea Pablo kò Silas

¹⁰ K'e nga jye kòjñò, jña xita-la Cristo nìtoón kisikasén jè Pablo kò Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío. ¹¹ Jña xita xi títsajna Berea, isaá ndaà tjin kjóhítsjeen-la mì k'oaa-ne koni xi títsajna ya Tesalónica; isaá nìton kòkjeiin-la 'én-la Nainá kò nachrjein inchijòn tsibíxkejiin Xojon-la Nainá nga mejèn-la skoe tsà kixii kjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. ¹² Kjin xita judío kòkjeiin-la tikoá kjin íchjin ítjòn kò xita x'in kòkjeiin-la xi xita griego. ¹³ Jña xita judío xi títsajna Tesalónica, k'e nga kii'nchré nga jè Pablo kò Silas ya títsajna Berea, nga 'én-la Nainá nchibénjimi, kii ya naxandá jè nga kii kinchá'a xita mé-ne nga kisakò-ne kjoasii. ¹⁴ Jña

xita-là Cristo, nitoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kò Timoteo tsibitsajna ya Berea. ¹⁵ Jñà xita xi tsobáhijtakò Pablo nga kii kinì indiaà, kiiko skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xita koi, 'ya-là okixi Silas kò Timoteo nga nitoón kijitjngui-là Pablo.

Kó tsò 'én xi kiichja Pablo k'e nga tsibijna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tija naxandá Atenas nga tikoña-là Silas kò Timoteo, 'ño baá komà-là nga kijtsee nga ya naxandá jè, 'ño kjiñ xkósòn beèxkón. ¹⁷ Ya ni'ya ingo sinagoga tsajoókjoókò xita judío kò xi taxkì xita xi beèxkón Nainá; nachrjein inchijòn tsohóko ngats'ii xita xi bixoña ya nditsin. ¹⁸ Nachrjein koi tjin i'nga xita xi tsakóya kjohitsjeen ts'e xita epicúreo kò xita estoicos nga tsajoókjoó Pablo. Tjin i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga siì s'in nga chja?

Tikoáá tjin i'nga xi tsò:

—K'oáá ma-ná, k'ejí-la nainá tihokóya.

Koi k'oas'in kitsò-ne nga jè Pablo, jè tibénojmí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁹ K'eé kiiko jngoò i'nde ñánda 'mì Areópago. Kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A komaá isa ndaà kénojmí-nájen jè kjotixoma xitse xi ngaji okoóyi? ²⁰ Ñó k'ejí tsò. Mejèn-nájen nga jcha-jen kó tsòya-ne.

²¹ Koi okitsò-ne nga jñà xita Atenas kò xita xi xìn nangui-là xi ya títsajna, tà jè xi mejèn-là nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ii kjoa xitse.

²² Pablo, tsasijna kixi nga jngoò osen-là i'nde Areópago, kitsò:

—Ngats'ioò xi i'nde-nò Atenas, k'oáá s'in tibexkon-nò; 'ño ndaà yaxkón jñà xi nainá 'mì-là. ²³ K'e nga jáhatoaà jñà ingo ñánda bixoñaà, kijtsee jngoaa ingo ñánda jtít'aà 'én xi tsò: “Nainá xi mikii yaxkon-là.” Jè xi jño yaxkón, nas'in mì kì yaxkon, tije-ne xi 'an benojmí-nò.

²⁴ 'Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ii tsojmí xi tjin nga títja isò'nde, jè xi nei-là ngajmii kò nangui; mitsà ya tijnaya ingo xi tsja xita bídaà-ne.

²⁵ Tikoáá, nímé xi mochjeén-là it'aà tsján. Ta sáá jè tísikíjnakon-ná, tsjá-ná tjo xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ii xi mochjeén-ná.

²⁶ 'Nainá, jngoò xita kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ii xita xi tjin nga títja isò'nde; kiskoòsòn-là kótjin nachrjein kitsajna kò ñánda kitsajna, ²⁷ mé-ne nga kátátsji-ne Nainá, nas'in k'oas'in kátas'in koni jngoò xita xi mikii tsejèn-là nga ótsjijno ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mitsà kjiñ tija; chraña tijnat'aà-ná.

²⁸ Koni s'in kitsò jngoò xita tsajòn xi 'ño chjine: “Jñà, ki'ndí-là Nainá 'mì-ná.” Kixi kjoa, nga jè tsjá-ná nga títsajnakoaán nga níkaníyá nga títsajnasóan isò'nde. ²⁹ Tsá kixi kjoa nga ki'ndí-là Nainá 'mì-ná, mì k'oas'in siksíjeén nga Nainá jñà jsén xi kichá oro xi kichá plata kò xi ndajo xi xita bídaà-ne tsja koni s'in tjin kjohitsjeen-là. ³⁰ Nga sá ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga tjiñò-là xita. Tanga i'nde, k'oáá s'in tsjá okixi nga títja isò'nde nga jñà xita kátasikájno jé-là nga mì tì jè kohótsji-ne. ³¹ Nainá jye tsibijna jngoò nachrjein nga kixi koiñdaajin ngats'ii xita isò'nde. Jaajin jngoò xita xi kitsjaà-là okixi nga jè koma xitaxá xi koiñdaajin-là ngats'ii xita. Kò k'oáá s'in tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoa biyaà.

³² K'e nga kii'nchré-là kjoa ts'e nga faáya-là mik'en it'aà ts'e kjoa biyaà, tjin i'nga xita xi tà tsijnò'nga-né kò tjin i'nga xi kitsò:

—Jñà kjoa koi, k'ejí nachrjein kina'ya-jen.

³³ Pablo, k'ee itjojiin-la. ³⁴ Tanga tjin i'nga xita xi ya titsajna nga kòkjeiin-la: jngoò xita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e xita xi titsajnajtín xi 'mì Areópago; tikoá jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, kò xita xi k'ejí isa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

¹ K'e nga jye komà iskan, Pablo itjojiin Atenas, kii Corinto. ² Yaá kiskaakjoò jña xita judío xi 'mì Aquila kò chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà tà k'ee j'i-ne nangui Italia koií kjoa-la nga jè Claudio xi xita sko-la tsachrje kjoixoma nga ngats'ii xita judío kijtókajiln naxandá ítjòn xi 'mì Roma. Pablo kiikon jña xita koi. ³ Jña xita koi, tikoá koií xá s'in jè xá xi s'in Pablo nga ni'ya nikje bíndaa. Yaá tsibijnako nga kisixáakjoò. ⁴ Nga jiin jiln naxhrjein, k'e nga naxhrjein nikjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi káko jña xita judío kò xi mitsà xita judío nga kàtakjeiin-la.

⁵ K'e nga j'i-ne Macedonia, jè Silas kò Timoteo, jè Pablo nguì koií xá kis'iin nga tsibenojmi-la 'én-la Nainá jña xita judío. Kitsò-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne]. ⁶ Tanga jña xita judío, tà kondraá kii-la Pablo koa kiichjajno-la; k'oá s'in komà-ne jè Pablo tsibitsajne nikje-la xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsà mikii mokjeiin-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsibenojmi-nó 'én. I'ndeí, jña tífkenojmi-la jña xi mitsà xita judío.

⁷ Pablo, itjo ni'ya ingo sinagoga; kii jngoò ni'ya-la xita xi ya chrañat'aà tijn xi 'mì Ticio Justo xi ndaa beèxkón Nainá. ⁸ Crispo, jè xi xita ítjòn-la ni'ya ingo sinagoga, kòkjeiin-la 'én-la Nainá, ngats'ii xi xita ni'ya-la; tikoá kjin xita Corinto xi kii'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiin-la, ikjoàn komà bautizar. ⁹ Jngoò nitjen jè Pablo, k'oá komà-la koni tsà nijña kits'ii-la; Na'én-ná kiichja-la, kitsò-la:

—Ki jyò bijni, kò ki tsakjoòn-jèn, tijnókjoa-né. ¹⁰ Mi yá xita kó sikkò-lè, 'aán tijnako-lè; i'nde jè, kjin ma xi xita ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngoò nó osen tsibijna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitaxá gobernador tsibijna jè xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jña xita judío tsajoóya-ne nga kitsobà'ño Pablo; kiiko ni'ya osen mé-ne nga kisindaajiin-la. ¹³ Kitsò-la jè xitaxá xi gobernador tijn:

—Xita jè naxandá tibunchá'a nga k'ejí s'in beèxkón Nainá; mi k'oá s'in koni s'in tjin kjoixoma ts'e Roma.

¹⁴ K'e nga mejèn kiichja Pablo, jè Galión kitsò-la xita judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tjin kò 'in tjin, tjinè-la nga 'an kındaajña; ¹⁵ tanga tà 'én-né, tà kjoixoma tsajòn-nò; tà jño tindaajño; 'an mikii skongájña kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ii xita griego kitsobà'ño jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, jè xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-kò ya ni'ya osen nga nguixkon xitaxá. Tanga jè xitaxá Galión, mikii kisis'in-la.

Kii s'in kii jngoò k'a-ne Pablo ya Antioquia

¹⁸ Pablo, kjin naxhrjein tsibijna isa ya Corinto. Iskan kisihiat'aà jña xita 'ndse, kii-ne Siria. Tsobáhihtakò Priscila kò Aquila. Ya Cencrea tsibijno-la skò koni jngoò chiba xi okó nga jye kisikitasòn koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá. ¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yaá tsibitsajna Priscila kò Aquila. Pablo, ján kii ni'ya ingo sinagoga nga tsajoókjoò jña xita judío xi ya bixofa. ²⁰ Jña

xità koi tsibítsi'ba-la Pablo nga isa kjìn nachrjein kàtijnako, tanga Pablo, mikii kòkjeiin-la. ²¹ Kisihixat'aà xità xíkjin kitsò-la:

—Tsà Nainá mejèn-la, iskan kjoikon iŋgoò k'a-nò.

Ikjoàn tsibijnaya chitso nga kiì. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kisihixat'aà xità naxandá-la Cristo. Ikjoàn kii skanda Antioquía. ²³ Kjìn nachrjein tsibijna Antioquía; iskan kii kòhokji i'nde Galacia kò Frigia. Kisi'ño ikon ngats'ii xità xi kota'yàt'aà-la Cristo.

K'e nga kiichjaya Apolos ya Éfeso

²⁴ Ya Éfeso ijchò iŋgoò xità judío xi 'mì Apolos xi ján i'nde-la Alejandría, iŋgoò xità xi 'ño ndaa ma-la chjaya. Ndaà tíjiin-la it'aà ts'e Xojon-la Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'ya-ne ndiyá-la Nainá; 'ño tsja beè-la iníma-la nga nguì kixíi chjaya tìkoaá tsakóya it'aà ts'e Jesús; jè kjoa ts'e bautismo nas'ín tà jè tíjiin-la ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ño tjín ikon nga kiichja ya ni'ya iŋgo sinagoga. K'e nga kii'nchré jè Priscila kò Aquila, it'aà xìn kiiko nga isa kixi tsakóya-la ndiyá-la Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjòmejèn-la kii ján i'nde Acaya, ngats'ii xità-la Cristo kisi'ño ikon nga komà kii. Ikjoàn kiskii iŋgoò-la xojon jña xità xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títajina ján i'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ño ndaa tsasiko jña xità xi kitsjaà-la kjondaà Nainá nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ño ndaa tsajoókjoò jña xità judío ya nguixkon naxandá nga kisikítsajnajyò nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, nguì ndaa tsakò-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó ya tíjna Apolos ya naxandá Corinto, jè Pablo, kjìn i'nde jahatojìin xi nindoò choòn nga ijchò Éfeso. Yaa kiskaàjìin i'nga xità xi kota'yàt'aà-la Cristo. ² Kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A kitjoé-nò Iníma Tsjeè-la Nainá k'e nga kòkjeiin-nò it'aà ts'e Cristo?

Jña xità koi kitsò:

—Ngajen mìkii tíjin-najen tsà tjín Iníma Tsjeè-la Nainá.

³ Pablo kitsò-la:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jña xità koi kitsò:

—It'aà ts'ée bautismo-la Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixíi kjoa. Juan, kis'iin bautizar xità xi kisikájno jé-la nga mì tì jè kohòtsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-la xità naxandá nga kàtakjeiin-la it'aà ts'e Jesús, jè xità xi iskan kjoíi.

⁵ K'e nga jye kii'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-la tsja, jña xità koi jahas'en-jìin iníma-la Iníma Tsjeè-la Nainá, ikjoàn kiichja 'én xi kj'eíi tsò tìkoa kiichjaya ngajo-la Nainá. ⁷ Ngats'ii xità koi, tejò ma xi xità x'in.

⁸ Pablo, jàn sá tsibijna Éfeso nga xkì xòhoto fi ya ni'ya iŋgo sinagoga; mikii tsakjón nga bénojmíya, 'ño kiichjako xità nga kàtakjeiin-la kós'ín otíxoma Nainá. ⁹ Tanga tjín i'nga xità xi kisitájaàjìin iníma-la, mikii kòkjeiin-la koni s'ín tíhokóya Pablo. Ch'óo kiichja nga nguixkon xità it'aà ts'e ndiyá xitse-la Cristo. Pablo, k'ée tsasit'aà xìn; kiiko yije xità xi kota'yàt'aà-la Cristo. Yaa kiiko iŋgoò ni'ya escuela ñanda okóya xità xi 'mì Tirano. Yaa tsajoóya-ne nga

nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibìjna nga tsakóya-la x̱ta. K'oaá s'ín komà nga kii'nchré 'én ndaà-la Na'én-ná Jesucristo ngats'iì x̱ta judío kò xi mitsà x̱ta judío xi títasajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tsee kjojkón kis'iìn nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahito-la kò nikje xi s̱ikjeén Pablo f'ikjaá x̱ta nga fiko-la x̱ta xi xk'én. K'e nga jye s̱ikò j̱nà nikje, mandaà-ne ch'in xi ṯjín-la; ṯikoaá bitjokàjìin-ne inìma ch'o-la neij̱ xi ṯjìin inìma-la.

¹³ Ṯjín i'nga x̱ta judío xi xkì xi ján naxandá ṯjima nga ochrjekàjìin inìma-la x̱ta xi inìma ch'o-la neij̱ ṯjìin inìma-la. Mejèn-la k'oa ṯis'ín s̱ikxaḵi 'ín-la Jesús nga koxkii-la x̱ta. Tsò-la jè neij̱:

—i!t'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya oṯixoma-lè nga ṯitjokàjìin inìma-la x̱ta koi!

¹⁴ Jngoò x̱ta judío xi 'mì Esceva xi x̱ta skò-la nò'mi, k'oaá s'ín mejèn kis'iìn ixti-la xi itoò ma-ne. ¹⁵ Tanga jè x̱ta neij̱, jngoò k'a kiichja-la kitsò-la:

—'An bexkon-ná Jesús, ṯikoaá bexkon-ná Pablo; tanga j̱nò, zyá x̱ta-nò?

¹⁶ Jè x̱ta xi inìma ch'o-la neij̱ ṯjìin inìma-la kiskaàn-kò j̱nà ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisikijne-la nga itoò ixti. Itjo ni'ya, i̱kjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-la nga 'ñó kisikì'on. ¹⁷ Ngats'iì x̱ta judío kò xi mitsà x̱ta judío xi ṯjín ján naxandá Éfeso, kii'nchré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Is̱aá 'ñó ndaà ḵitseeckón Na'én-ná Jesucristo.

¹⁸ Ḵjìn x̱ta xi jye mokjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'iì kénójmì nga nguixkon x̱ta nga ch'o ṯjín xá xi kis'iìn nga s̱a itjòn. ¹⁹ Ṯikoaá ḵjìn ma x̱ta ṯj'e j'iìko yije libro xi kisikjeén nga ṯisa itjòn nga tsaká. Chinchájìin ni'ín nga kiṯi nga nguixkon yije x̱ta. K'e nga komà kindá jè cẖjì-la libro xi kiṯi, icháte jm̱i ton plata ṯjín-ne cẖjì-la. ²⁰ K'oaá s'ín komà-ne nga 'ñó tsangasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tsee nga 'ñó kis'e-la.

²¹ K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikitsjeén nga ján kjoì Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia kò Acaya. K'oaá s'ín kisikitsjeén nga ṯikoa mochjeén-né nga ján kjoì naxandá Roma. ²² K'eé kisikasén ingajò x̱ta xi s̱ichj̱at'aà-la ján nangui Macedonia, jè Timoteo kò Erasto; kò jè Pablo, yaá tsibìjna chiba nachrjein is̱a ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasii kis'e ya naxandá Éfeso

²³ J̱nà nachrjein koi, 'ñó tse kjoasii kis'e ya Éfeso, koi kjoa-la Ndiyá x̱itse-la Cristo. ²⁴ Jngoò x̱ta xi 'mì Demetrio xi s̱ixáko ḵicẖa plata, bindaà xkósòn-la ts'e ingo-la Diana. Ngats'iì x̱ta xi s̱ixáko 'ñó ndaà s̱ikijne ṯon. ²⁵ Tsibixkóya ngats'iì x̱ta-la xi s̱ixáko kò x̱ta xi ḵj'eij̱ xi ṯikoa koi xá s'ín, kitsò-la:

—Ngats'ioò j̱nò, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná ṯon. ²⁶ Tanga ṯikoaá ṯitsa'ya-nò, kò ṯitsana'ya-nò nga jè x̱ta xi 'mì Pablo, k'oaá s'ín binchá'a yije x̱ta nga mì xó tsà nainá xi tsja x̱ta sindaà-ne. Ḵjìn ma-ne xi jye jahatj̱ya-la, mitsà tà i Éfeso, kóhokji jngoò itjandii nangui Asia. ²⁷ Jè kjoa koi, mikii ndaà ṯjín. Mitsà tà koi kjoa-la nga cẖija xá xi 'nè. Ṯikoaá ṯjín-la kjoskon tsà cẖija ingo-la nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ñó 'nga ṯjina nga mì ṯi kii skoeckón-ne x̱ta; kò yaá cẖija kjoajeya-la; mitsà tà i Asia nga yaxkón, ṯjtsaá isò'nde.

²⁸ J̱nà x̱ta, k'e nga kii'nchré 'én koi, 'ñó ḵjiti-la, i̱kjoàn 'ñó kiichja nga kitsò:

—i'Nga ḵaṯijna Diana ts'e naxandá Éfeso!

²⁹ Kóhokji naxandá kis'e kjoasii; kitsobà'ñó jè xi 'mì Gayo kò Aristarco. Ingajò x̱ta koi, yaá ḵjihj̱takò Pablo; ján i'nde-la nangui Macedonia. F̱ahatjen f̱ahania, kiikò ni'ya teatro ñanda bixof̱a x̱ta naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en

tjingui-la ni'ya nga kichjajün-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yat'aà-la Cristo mikii kitsjaà'nde-la. ³¹ Tikoáá yáá títajna i'nga xita xi xá tjin-la ts'e nangui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mi ya kjoas'en-jün ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñánda chixoña xita, mikii 'ya-la mé kjoa xi tjin. Xki xi ján chja, kak'ejí kak'ejí tsò nga jngoò ñngoò. Ísáá kjün ma-ne xi mikii tjiün-la mé kjoa xi tjin i'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasijna osen Alejandro nga kisikichja. Jè Alejandro, k'ée kiskimütjen tsja nga kisikitsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña xita, k'e nga kijtseexkon Alejandro nga xita judío, ngats'ii, 'ño kiichja nga ta jngoó jtaá kiichja, kitsò:

—i'Nga kàtjina Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kiichja nga okitsò. ³⁵ Jè xita xi tjin-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikitsajnajyò xita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi xita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'ii xita xi tjin nga tjtisa isò'nde beè-né nga i naxandá Éfeso tjin-la kindá jngo-la kò xkósòn-la xi nea-ná Diana xi 'ño 'nga tjna xi ngajmii 'jì-ne. ³⁶ Nijngoò xi koma kijná'ma kjoa koi. Mochjeén-né nga mi taxki s'een; ítjòn tikítsjeén. ³⁷ Jña xita xi jño kòf'ikoò jindé, nì mé kjoa xi kòhòtsji it'aà ts'e jngo; tikoáá mìtsà jè nea-ná Diana kachajna-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio kò xita xi sísáko, tsà mé kjoa xi tjin-la kò xita xi k'ejí, tjin xitaxá xi ma-la bíndaajün, kò tjin ni'ya osen ñánda sindaajün mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jño, tsà mé xi mejèn-isa-nò, kátasijna jngoò junta ts'e xita naxandá xi kixi tjin nga kátasindaajün koni s'in tichja kjotixoma. ⁴⁰ Jè kjoa xi kòma i'nde, tjin-la kjoskon tsà jè xitaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosii titsabínchaátsjaá. ¿Mé kindá xi k'oiáa?

⁴¹ K'e nga jye okitsò xita jè, kii yije-ne ni'ya-la xita.

20

K'e nga kii Pablo ya nangui Macedonia kò Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-la kjoasii, Pablo tsibíxkóya yije xita xi kota'yat'aà-la Cristo nga kitsjaà-la 'én xi ndaà tsò nga kisi'ñojün ikon. Ikjoàn, kisihiyat'aà xikjín nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'in tsajmeé nga kii, jahato ngats'ii naxandá nga ndaà kisi'ñojün ikon jña xita-la Cristo; ijchò skanda Grecia. ³ Pablo, jàn sá tsibijna Grecia. K'e nga jye túbijnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye tifi ján Siria, kisijün-la nga jña xita judío, k'oáá s'in tjíndaà-la nga mejèn-la sijk'en; kisikátji-ne, ndiyá Macedonia kii jngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò jè Sópater xi Berea i'nde-la, ti-la ma Pirro; jè Aristarco kò Segundo xi Tesalónica i'nde-la; Gayo xi Derbe i'nde-la; kò Timoteo; tikoáá ya tjiko Tíquico kò Trófimo xi Asia i'nde-la. ⁵ Jña xita xinguiáá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yáá kiskooña-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jña nachrjein-la s'eí nga bichiaá inchrajín xi tsjün-la na'yo san, tsitsajna jngoò-jen chitso ya Filipos; ikjoàn tsanguijün-nda-jen; xi komá 'òn nachrjein ijchòtjingui-lajen ján Troas; yáá tsitsajna jngoò xomàna-jen.

K'e nga tsibijna Pablo ján Troas

⁷ Jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinixkoaga-jen inchrajín; jè Pablo 'ño ndojò kiikò nga tsibénajmíya 'én-la Cristo. Tichja-né skanda kó nga ijchò osen nütjen, koi kjoa-la nga komá inchijòn jye tifi-ne. ⁸ Ya cuarto xi kijnasòn-nga ts'e ni'ya ñánda titsajna-jen, kjün lámpara tifi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tijnajto ventana-la ni'ya xi jàn piso

tjín-la. Koa jè Pablo nga 'nó ndojò kiiko 'én xi tsibénjomí, jè chíti kisijnafè nga 'nó nijñá-la. K'e nga jye 'nó kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nanguí. K'e nga kitjámitjen, jyeé k'en. ¹⁰ K'ée inchrobàjen Pablo; kitsobàkjá, kitsò:

—Ki tsakjoòn-jèn, tjínakon-né.

¹¹ Ikjoàn kii mijìn lɲgoò k'a-ne ya cuarto ñánda títsajna; kisixkoaya inchrajín, koa tsakjèn-kò xikjín. lɲgoò k'a tsibíts'ia nga kiichjaya skanda kis'e-la isén. Ikjoàn kii-ne. ¹² Jñá xita kiiko-ne ni'ya-la jè chíti; jye tjínakon-ne; k'oáá tjín kjoa xi isa ndaa kjòtsja-la xita.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kii ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguí itjòn-nájen, tsitsajnaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaajto-jen Pablo; k'oáá kitsò nga ndiyá ndsokoó kii-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibìjnyako-najen chitso; tsanguí-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchijòn, tsitjaajto-jen Quío. Xi ma-ne jò nachrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinikjáya-jen. Xi komà jàn nachrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oáá s'in kisikítsjeèn nga tà kjoahato kixíí Éfeso; kisixátíya-la yijo-la nga mikii tsibìjna Asia; jè xi mejèn-la nga isa nìton kijchò Jerusalén tsà koi nachrjein-la ya tjina k'e nga kitjo s'eí ts'e Pentecostés.

'Én xi kiichjako Pablo jñá xita jchínga ts'e naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'e nga tjina Mileto, kiskinikjaá jñá xita jchínga xi tjín-la xá ya ijìin naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso. ¹⁸ K'e nga ijchò jñá xita jchínga, kitsò-la:

—Jñò, ndaa tjiin-nò kós'in tjínako-nò skanda tjen-ne k'e nga j'iaa i nanguí Asia. ¹⁹ Nga kjit'aà nachrjein, 'nó indaàkjoa tsixá-la Nainá; mì k'oáá kji ndáxkoaàn bixteèn nga otojñaa kjoa koi kjoa-la koni s'in siko-na jñá xita judío nga bíchjoa ikon-na. ²⁰ 'An, mikii jyò ótjna nga benojmíya-nò ngats'ìi kjoa xi mochjeén-nò xi kjondaa tsajòn. Benojmíya-nò ñánda bixoña xita kò ni'ya-nò. ²¹ K'oáá s'in benojmíya yije-la, ngats'ìi xita judío kò xi mìtsà xita judío nga kàtasikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, Nainá kàtjít'aà-la kò kàtakjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndei, ján tífia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè kjo'nó tífiko-na Iníma Tsjeè-la Nainá. Mikii tjiin-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga kijjndá naxandá ñánda bijchoa, jè Iníma Tsjeè-la Nainá, k'oáá s'in benojmíya-na, k'e nga kijchoa Jerusalén, ndayá kótijna, tse kjo'in siikjaán. ²⁴ Kjoa ts'e kjo'in, mikii makájno-na nas'in siik'en-na xita. Jè xi mejèn-na nga ndaa sikitasoàn. Ndaa sikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Na'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'én ndaa-la it'aà ts'e kjondaa xi tsjá Nainá.

²⁵ I'ndei, k'oáá xan kixi-nò ngats'ioò jñó xi kiyaxkon-ná nga tsibenojmí-nò kjotixoma-la Nainá, mì tì kii jchaxkon-ná. ²⁶ I'ndei, k'oáá xan-nò, tsà mikii mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesús, mìtsà 'an tjín-na jè tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmí yije-nò kó s'in tjín kjoa xi tjíndaà-la Nainá; nímé xi tsibí'ma-nò. ²⁸ Jñò, tikindaa yijo-nò, tikoa tikindaa naxandá-la Cristo xi jè kisikijne nga kò jni-la. K'oáá s'in tikindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Iníma Tsjeè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas-en-jiin-nò xita xi k'ejí koni tsejèn ts'en xi mejèn-la siikje xita naxandá-la Cristo. ³⁰ Tíkoka kitjokajín xi tì xita tsajòn-nò xi k'ejí kjotixoma kòkòya xi mìtsà kixi kjoa; kjiko xita xi kota'yà'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Títsajnakon; tikítsjeèn, 'an, jàn nó tsohótijnako-nò kò nachrjein kò nìtjen bixteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmíya-nò kós'in sijchá yijo-nò.

³² 'Indej, ndí 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá siksajajaya-nò. Tikoá siksajajajin-nò 'én-lá Nainá it'aà ts'e kjotsjacha xi tjín-lá, jè 'én xi koma tsjá-lá nga'ño inima-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjotjò ján ngajmii k'e nga tjoé yije-lá xita tsjeè-lá Nainá. ³³ 'An, nímé xi jaàjin-na, nì ton, nì nikje xi ts'e xita. ³⁴ Jñò, ndaa tjiin-nò nga ndsaa kisixá-na nga kisikijne ngats'ii tsojmi xi kinichjeen-jen ko xita xi titsajna-ko-na. ³⁵ K'oaá s'in tsakoóya-nò, mochjeén-né nga sixá mé-ne nga sichjót'aà-lá jñà xita xi 'in titsajna; tikitsjeen 'én-lá Na'én-ná Jesucristo xi tsò: "Isaa ndaa machikon-t'in jñà xita xi tsjá mì k'oaá-ne jñà xita xi tjoé-lá."

³⁶ K'e nga jye okitsò, ikoàn tsasijna-xkó'nchi Pablo, kiichjat'aà-lá Nainá kóhōtjín xita. ³⁷ Ngats'ii kiskindáya, kitsobákjá ko kiskine'a Pablo. ³⁸ Jñà xita, tsí 'on komà-lá jè 'én xi kitsò Pablo nga mì tì kii skoexkon-ne xikjín. Kii kini indiaa skanda nándá kijna chitso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitsajajaya-jen chitso; tsanguí kixi-jen naxandá jiiin-ndá nándá 'mì Cos; xi komà inchijòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikoàn tsanguí-jen skanda naxandá Pátara. ² Ya Pátara síjna lingoò chitso xi tifi Fenicia; jè tsitsajajaya-jen nga tsanguí-jen. ³ K'e nga tsitjaàjin-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jiiin-ndá ts'e Chipre xi kijna ya ngaskón-najen; tanga tsanguí kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna indii ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-lá xi 'ya. ⁴ Ya Tiro, kiskaakjoò-jen xita xi kota'yat'aà-lá Cristo, itòò nachrjein tsitsajajaya-jen. Jñà xita koi kitsò-lá Pablo nga mikil kjoí ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-lá Nainá k'oaá s'in tsibénajmíya-lá. ⁵ K'e nga jye ijchò ingoò xomàna nga titsajajaya-jen, ikoàn itjo lingoò k'a-jen. Tsobáhijakò yije-najen jñà xita-lá Cristo, ko íchjín-lá ko ixti-lá skanda ján indii najnchra. Ko yaá indii ndáchikon chinchá-xkó'nchi-jen nga kinokjoat'aà-lajen Nainá. ⁶ Ikoàn kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitjaas'en-jen chitso koá jñà xita koi, kii-ne ni'ya-lá.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjin-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá kinihixat'aà-jen xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo; ingoò nachrjein tsitsajajaya-jen. ⁸ K'e nga komà nchijòn, tsanguí-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-lá Felipe, xita xi chjaya 'én ndaa-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjin-ko jñà xita xi itòò ma-ne nga kisixákò naxandá-lá Cristo. Yaá kinikjáya-jen ni'ya-lá. ⁹ Nijòn ma ixti íchjín xongó-lá xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-lá. ¹⁰ Kjin nachrjein tsitsajajaya-jen Felipe. Yaá j'ii ingoò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-lá. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi bijnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja ko ndsoko, ikoàn kitsò:

—K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-lá Nainá: kiís'in koiit'aà'ño jñà xita judío ján Jerusalén jè xita nei-lá sincho jè; ikoàn sijnatsja xi mitsà xita judío.

¹² Ngajen ko xita Cesarea, k'e nga kina'ya-jen 'én koi, tsibitsi'ba-lajen Pablo nga mikil kjoí Jerusalén. ¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—Mé xi ma-nò? Mé-ne chihindáya-nò? Ki niba-lá inima-na. 'An tijngeoò takoàn nga kátit'aà'ño-na nas'in kátasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'én-ná Jesucristo.

¹⁴ Mikil komà kichjaàxin-lajen kjohitsjeen-lá; tà k'oaá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàttitasòn koni s'ín mejèn-là Nainá.

¹⁵ Xi komà įskan, tsibixkó-jen tsojmì-najen, įkjoàn tsanguí-jen Jerusalén.

¹⁶ Tsoháhtakó įnga-najen įñà xita-là Cristo xi Cesarea į'nde-là. Kiıkó-najen ya ni'ya-là xita xi 'mì Mnasón xi Chipre į'nde-là. Xita jè kjòtsee kòta'yàt'aà-là Cristo. Yáá kinikjáyako-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo įjchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga įjchò-jen Jerusalén, įñà xita-là Cristo xi ya títsajna, tsjaá komà-là nga kiskoetjò-najen. ¹⁸ Xi komà įnchijòn, tsanguí-jen kò Pablo ni'ya-là Jacobo; yáá títsajna ngats'ìi xita jchínga xi otixoma įjiin naxandá-là Nainá. ¹⁹ Pablo kisihixat'aà xita koi, įkjoàn tsibénajmì yije-là kjoa xi tís'ín Nainá it'aà ts'e xita xi mitsà xita judío nga jè tísikjeén Pablo xá xi tís'ín. ²⁰ K'e nga kii'nchré 'én koi, jeyáá kisikjína Nainá. Įkjoàn kitsò-là Pablo:

—Ji ndí 'ndse, ti'ya-né nga įñà xita judío jyeé 'ño kjin jmiì ma-ne xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús. Ngats'ìi xita koi, 'ño mejèn-là nga kítasòn kjotixoma xi Nainá kitsjaá-là Moisés. ²¹ Tanga jye xó kii'nchré xi it'aà tsiji nga k'oáá xó s'ín okoóya-là ngats'ìi xita judío xi títsajnajiiin ya naxandá-là įñà xi mitsà xita judío nga mi xó ti kii sikitason-ne kjotixoma-là Moisés; kátasichija xó kjotixoma xi tjin-ná xi xita judío 'ni-ná, tikoá mi xó ti kii sit'aà chiba-là įñà ndi įxti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'eén? Kjo'ño-né kji'nchré xita nga į tijni. ²³ K'oáá s'ín tjiin koni s'ín 'mì-lèjen; į títsajnajiiin ñijòn-najen xita xi sikitason koni s'ín kitsjaá-là tso'ba Nainá nga siitsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikoji įñà xita. Titsjeèyi yijo-lè kò xita koi. Tichji nga kátasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne xita xi k'ejí nga mitsà kixi kjoa koni tsò-lè xita. Yáá skoe-ne nga tikoáá ngaji nikitasoin kjotixoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e xita xi mitsà xita judío xi jye mokjeiín-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'ín kichoòsòn-lajen nga mikii skine tsojmì xi xkòsòn sinchát'aà-là; mikii skine jni-là cho; tikoáá mikii skine yijo-là cho xi mikii xixteen jni-là k'e nga biyáá; tikoáá ki ti kjoa chijngui sís'in-là.

K'e nga kindobà'ño Pablo ya įngo įtjòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiıkó nga ñijòn xita koi. Tañaá kisikitasòn kjotixoma-là xita judío nga kisitsjeèya yijo-là kjoa ts'e jé-là. Įkjoàn kii ya ñánda tjna įngo įtjòn nga kisik'i'nchré įñà xita mé nachrjein kjoehet'aà nachrjein-là nga nchisitsjeèya yijo-là; įkjoàn koma kjiko cho xi kjotjò ts'e Nainá nga įngoò įjngoò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itoò nachrjein, įñà xita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèkon Pablo nga ya tjna nditsin įngo įtjòn; chinchá'a ngats'ìi xita nga kitsobà'ño. ²⁸ 'Nó kiichja, kitsò:

—įNgats'ioò xi xita Israel 'mì-nò, tichját'aà-nájen! Jè xita jè xi tsó'ba nga kijndá naxandá nga okoóya kjotixoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotixoma-là Moisés, kò kondra-là įngo įtjòn. Skanda į'ikoo xita xi mitsà xita judío xi kisikas'en ya nditsin įngo nga sítjé jè į'nde tsjeè-là Nainá.

²⁹ Xita koi, koi kjoa-là nga k'oas'ín kitsò, k'e nga sa įtjòn kijtseèkon Pablo ya įjiin naxandá nga taña timakjoók įngoò xi mitsà xita judío xi 'mì Trófino xi xita Efeso; k'oáá s'ín kisikitsjeén tsà tikoáá kiıkó-né ya nditsin įngo.

³⁰ Kóhokji naxandá kii'nchré nga kjoasii kisakò. Nitoón chixoña xita. Kitsobà'ño Pablo; kjo'ño tsachrje ya nditsin įngo; įkjoàn tsibichjoajtò-là xotjoo įngo. ³¹ Jye mejèn nchisik'en tanga nitoón kii'nchré jè xita skò-là soldado ts'e Roma nga kjoasii kisakò naxandá Jerusalén. ³² Jè xita skò-là soldado, nitoón

kiichja i'nga-la soldado xi ìsa nangui xá tjín-la nga tsibíxkóya soldado-la; i'kjoàn tsangachikon, kii ñánda tjín kjoasii. Jña xita, k'e nga kijtsee soldado, k'eé kitsjein Pablo; mi ti kii kiskaán-ko-ne. ³³ K'e nga ijchò xita sko-la soldado, kitsobá'ño Pablo; kitsjaà okixi nga jò na'ño kichja cadena kisit'aà'ño Pablo. I'kjoàn kiskònangui yá xita-ne xi 'mi Pablo kò mé xi kis'iin. ³⁴ Jña xita xi kjin ma-ne, xki xi ján chja; k'ak'ejí k'ak'ejí tsò nga jngoò ìjngoò. Jè xita sko-la soldado, mikiì kisakò-la mé kjoa xi komà nga 'ño sii nchis'in. Kitsjaà-la okixi soldado-la nga kàtjiko Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijin-jno escalón, jña soldado tsa'nga Pablo, koiì kjoa-la nga jña xita xi kjin ma-ne xi tjingui-la, 'ño nchimats'en, ³⁶ nga tsò:

—i'jik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga kiichjatì yijo-la

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel kiichja-la jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿A koma kichjako jngoò tjò-lè?

Jè xita sko-la soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoi 'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi xita Egipto i'nde-lè xi tsibíts'i kjoasii kò jngoò kò jò nó nga kiikoì ñijòn jmiì xita kjoasii ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—An, xita judío-ná, yaá i'nde-na Tarso, jngoò naxandá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilicia; tjín-lè kjondaà, tjii'nde-ná nga kichjakoaga xita naxandá.

⁴⁰ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; i'kjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskimijten tsja nga jyò kàitsajna xita naxandá. K'e nga jye tsibitsajnajyò, kiichjako 'én hebreo, kitsò:

22

¹ —Ngats'ioò xi xita judío xinguiá 'mì-nò kò xi xita jchínga, tina'ya 'én kixi xi kichjako-nò nga kichjatjia yijo-na.

² Jña xita, k'e nga kiì'nchré nga 'én hebreo kiichja, ìsaá jyò tsibítsajna. K'eé kitsò Pablo:

³ —An, xita judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, naxandá xi chja-ne Cilicia. Tanga jí Jerusalén kòjchá. Jè kiskoòta'yàt'aà-la jè maestro Gamaliel. Ngui kixi tsakóya-na koni s'in tjín kjotixoma-la xita jchínga-ná. Ngui tjingoò takoàn nga sikitasón-la Nainá koni s'in 'nè jño skanda nachrjein i'ndeí. ⁴ Nga sà kjòtsee, kiitjingui kondra-la jña xita xi fitjingui-la ndiyá xitse jè, skanda mejèn-na kisik'én. Tsibit'aà'ñoá, tikoá kiskinìs'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ Jña xita sko-la no'mi, ngats'iì xita jchínga, ndaà kijtsee kjoa koi. Jña kitsjaà-na xojòn nga kiiko-la xita xinguiá xi títsajna Damasco nga koma kjinchrobakooa i Jerusalén ngats'iì xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénjmi kó s'in komàt'in nga jahatjya kjohitsjeèn-la (Hechos 9:1-19; 26:12-18)

⁶ K'e nga jye kjomeé bijchoa chrañat'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà nitoón tsatsejèn jngoò-na ni'in xi ngajmii inchrobà-ne xi kjòhiseèn kóhokji nga jngoò itjandii-na koni s'in tífia. ⁷ An, kiskaàjndoòt'aà nangui. Ki'nchré 'én xi jjiàn sèin kiichja, kitsò: "Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an ti'mitjingui kondra-ná?"

⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: "¿Yá-ne ngaji Na'èn?" Kitsò-na: "An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi jì ti'mitjingui kondra-ná." ⁹ Jña xita xi tjikoa, kijtsee ni'in nga kjòhiseèn, tà kitsakjòn-né, tanga mikiì ki'ya-la 'én xi 'an

kiichja-na. ¹⁰ K'eé kiskònanngui-là kixan-là: “¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?” Kitsò-na: “Tisítjijn, t'in kixi Damasco. Yaa s'enojmi yiye-lè kó s'in tjíndaà kjoa xi s'in.” ¹¹ Koi kjoa-là nga 'nó kjòhiseèn ni'in, 'an mi tì kii kjòtsejèn-na. Jña xita xi tjikoa kitsobà'nó ndsaa nga kiiko-na skanda Damasco.

¹² Ya Damasco tjina ingoò xita xi 'mi Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'in tichja kjotixoma ts'e Moisés. Jè Ananías tikoaá ndaà yaxkón it'aà ts'e xita judío xi títsajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ii katsejèn-na Ananías, kitsò-na: “Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoiin.” Tik'eé-ne kitáx'a-ne xkoaàn ikjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: “Nainá xi ts'e xita jchínga-ná jaàjiin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-là; tikoa jchaxkoin jè xi Ngui Xita Kixi; kiná'yi 'én-là xi jè sobà kichja-lè. ¹⁵ Jii kénogmí-là ngats'iì xita, ngats'iì kjoa xi tì'yi kò xi tina'yi. ¹⁶ I'nde, kì tì chiñà-ne. Tisítjijn; kàtamai bautizar; tìnókjoat'aà-là Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeèya jé-lè.”

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénogmí-là kós'in komà nga kiikon jña xi mìtsà xita judío

¹⁷ K'e nga j'i-na Jerusalén, kiaà ya ñanda tjina ingo itjòn nga kichjàt'aà-là Nainá. Koni nijña t'biin-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: “Tixátiyi, niton títjokàjiin naxandá Jerusalén; ijndé, mi yá xi kji'nchré 'én-lè xi kinókjoayi it'aà ts'an.” ¹⁹ An kixan-là: “Na'èn, jyeé beèxkon-na nga 'an, xkì ni'ya ingo sinagoga kiaà nga kitsobà'nóa xita, kiskinis'en ndayá, tikoa kiskaàn-koaa jña xi mokjeiin-là it'aà tsiji. ²⁰ K'e nga kisk'en Esteban xi xita ch'i'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, tikoaá 'an yaa tjinaa; tikoaá kisijngoò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-là jña xita xi kisk'en Esteban.” ²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naxandá-là xi mìtsà xita judío xi kjiin títsajna.”

²² Jña xita naxandá, ndaà nchi'nchré-là Pablo koni s'in tichja; k'eé kòjti-là k'e nga kii'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'nó kiichja kóhotjín nga kitsò:

—iXita jè, kàtiyaà! iMiki ok'in-là nga kijnakon isa isò'nde!

²³ Jña xita koi, isaá 'nó kiichja isa, bitsajneé nikje-là koa bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè xita sko-là soldado, kitsjaà okixi nga tsasijna'ya Pablo ya cuartel; tikoa kitsjaà okixi nga kàtajá-là mé-ne nga keènojmi-ne mé kjoa xi tsohótsji nga kondra fitjingui-là xita. ²⁵ K'e nga jye tjit'aà'nó, Pablo kiskònanngui, kitsò-là jè soldado xi ya síjna, jè xi bít'in-là jña soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè kjotixoma nga k'oas'in nikoi ingoò xita Roma xi kj'eé kii 'ya-là mé jè xi tjín-là?

²⁶ Jè xita xi bít'in-là jña soldado xi i'nga, k'e nga kii'nchré nga xita Romaá Pablo, kiikon jè xita sko-là soldado, kitsò-là:

—¿Mé xi sikoji xita jè? Nga xita Roma-né.

²⁷ Jè xita sko-là soldado kiikon Pablo, kiskònanngui-là kitsò-là:

—Ngaji, ¿a kixi kjoa nga xita Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixi kjoa.

²⁸ Jè xita sko-là soldado kitsò-là Pablo:

—Tse jchán ton kisengui-na yijo-na nga xita Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oaa s'in kits'ian nga xita Roma-ná.

²⁹ Jña xita soldado xi tjín-ne nga kojá-là, chinchat'aàxìn; tikoaá jè xita sko-là soldado k'e nga kisijiin-là nga jè Pablo xita Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoa-là nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'nó Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibijna nguixkon xitaxá ítjòn-là xita judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè xita sko-là soldado mejèn-là nga ndaà skoe mé jé xi tjín-là nga k'oas'ín óngui-ne jñà xita judío. Kiskjinda'ño; ikjoàn tsibixkóya xita sko-là nō'mùl kō xitaxá ítjòn-là xita judío; kíkō Pablo, tsasjnjanguui nguixkon xita koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jñà xitaxá ítjòn kitsò-là:

—Jñò xi xita xinguiáá judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oaa xán-nò, kjohitsjeèn ts'an, k'oaa tsò nga ndaà tsiskitasoàn koni s'ín mejèn-là Nainá skanda nachrjein i'ndeì.

² Jè nō'mùl ítjòn xi 'mì Ananías kitsò-là jñà xita xi nchat'aà chraña-là Pablo nga katasjts'in-'a tso'ba. ³ Tanga jè Pablo kitsò-là:

—iNgaji, xi jò isén tjín-lè, Nainá katasjts'in-'a ndsoboi! Ngaji, koií xá tijna-ne nga kindaañin-ná koni s'ín tichja kjotixoma tanga ngaji, isaá nikatonè-là kjotixoma nga mejèn-lè sijts'in-'a-ná.

⁴ Jñà xita xi nchat'aà chraña-là Pablo kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoàjno-là xi nō'mùl ítjòn-là Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mikil bexkoan tsà jè xi nō'mùl ítjòn tjina. Kixií kjoa, k'oaa s'ín tichja xojoñ kjotixoma-là Nainá nga tsò: “Jè xi xitaxá sko-là naxandá mikil koma kinókjoajno-là.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèxkon jñà xita xi túsajna nga jò skoya ma; tjín xita fariseo kō tjín xita saduceo; 'ño kiichja, kitsò-là:

—'Ndseé, 'an, xita fariseo-ná; ki'ndí-là xita fariseo-ná; koií kjoa-là nga k'oas'ín tinsindaajin-na nachrjein i'ndeì nga k'oaa s'ín mokjeiín-na nga faáya-là jñà xita xi biyaá.

⁷ K'e nga k'oà kitsò Pablo, kjòyòya jñà xita xi túsajna junta; tsibíts'ia jñà xita fariseo kō xita saduceo nga tsohótíkō xíkjin. ⁸ Koi kjoa-là nga jñà xita saduceo mikil mokjeiín-là tsà kixi kjoa nga faáya-là mik'en, tikoá mikil mokjeiín-là tsà tjín xi 'mì àkjalè kō xi 'mì inima; tanga jñà xita fariseo mokjeiín yiye-là kjoa koi. ⁹ Ngats'ii xita 'ño jchán kiichja; k'eé chinchá kixi xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi ya chja-ne ts'e xita fariseo, kitsò:

—Xita jè, nimé kjoa xi ch'o tís'ín; tsà inima tsohókō kō tsà àkjalè tsohókō; mikil koma jñà kinchá ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xita sko-là soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ño makjan-là jñà xita, kitsakjòn-né tsà ya sijk'en Pablo. K'eé kiichja isa-là soldado; kitsjaà-là okixi nga kàtjikō òngòò k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nütjen, ijchò kasit'aà-là Na'èn-ná jè Pablo, kitsò-là:

—Ki tsakjoòn-jèn, k'oaa s'ín mochjeén nga kinókjoji xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'ín kinokjoì i Jerusalén.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga sijk'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xita judío tsajoóya-ne nga sijk'en Pablo; k'oaa kitsò nga mì kì kòkjen kō mikil skoí nandá; Nainá kàtatsjá-là kjo'in tsà mikil kítasòn nga sijk'en Pablo. ¹³ Tsatoó ichán ma-ne jñà xita judío xi k'oas'ín tsajoóya-ne.

¹⁴ Xita koi, kiikon jñà xita sko-là nō'mùl kō xita jchínga ts'e xita judío, kitsò-là: —K'oaa s'ín tsibinè-lajen yijo-najen nga nimé xi chjine-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mikil kítasòn nga sijk'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi tjín-nò xá ítjòn ts'e Junta jè, kòt'in-là jè xita sko-là soldado nga kàtjanchrobákō

nchijòn-lẹ ị nguixkoò. Tà k'oaà tìn-là nga ịsa ndaà mejèn-nò jchaxkoò kjoa xi tjin-là. Ngajen kitsajnandaà-jen ya iya ndiyà nga sikh'en-jen k'e nga tikj'ee fi ijndé.

¹⁶ Jẹ ti-là ndichja Pablo, kil'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xita judío; k'ee kil kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kilchja ingoò-là soldado, kitsò-là:

—Tikoji ti jẹ ñánda tjna xita sko-là soldado. Tjin 'én xi keenojmí-là.

¹⁸ Jẹ soldado kiiko jẹ ti ñánda tjna xita sko-là, kitsò-là:

—Jẹ Pablo xi tjna ndayá kachja-na kàtsò-na: “Tikoji ti jẹ.” Tjin xó 'én xi keenojmí-lè.

¹⁹ Jẹ xita sko-là soldado, kitsobà'ño tsja jẹ ti, kiiko it'aà xìn, kiskònangui-là mé 'én xi keenojmí-là. ²⁰ Jẹ ti kitsò:

—Jña xita judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-là skónachan-lè]; sijé-lè nga kikoji nchijòn-lè jẹ Pablo ján nguixkon xitaxá judío nga mejèn xó-là ịsa ndaà tjanangui-là mé kjoa xi tjin-là. ²¹ Ngaji, ki kil mokjein-lè. Xita koi, ma-là tsà ichán nga títajnachjoà-là Pablo ya iya ndiyà nga mejèn-là sijik'en. Jye k'oas'in kitsjaà-là tso'ba Nainá nga mikii kokjen tikoa mikii skoí nandá skanda k'e nga sijik'en Pablo. I'ndeí, tà jẹ nchikoña-là nga k'oi-là 'én-lè koni s'in nchisijé.

²² Jẹ xita sko-là soldado, kitsò-là jẹ ti nga komaá kjoí-ne; kitsjaà-là okixi nga nijngoò xita keenojmí-là nga jẹ ijchò siki'nchré.

K'e nga jẹ Pablo kichinì'aà-là Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jẹ xita sko-là soldado kilchja jò-là soldado-là xi bit'in-là soldado xi i'nga, kitsjaà-là okixi nga kàtasikitsajnandaà jò sindo soldado xi ndsoko kjoí-ne, ján kaàn kọ te xi kohoyo kitsasòn-là, jò sindo xi kichja lanza k'oa nga kjoí skanda ján Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojño. ²⁴ Tikoa kitsjaà okixi nga kàtinchándaà kohoyo xi kijnakjá-là Pablo mé-ne nga ndaà kjiko-ne nga nímé xi komat'in skanda ñánda tjna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngoò xojon carta tsibindaà xi tsò:

²⁶ “Tjin-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tijni; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na sihixat'aà-lè. ²⁷ Xita xi tisikasén-lè, jña xita judío kitsobà'ño, kjoméé kisik'en, tanga 'an tsohósikoaa nga kiikoaa soldado-na nga jye kis'ejiin-na nga xita Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeé mé kjoa xi tjin-là. K'oaà komà-ne nga kiikoaa ñánda títajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkoaa, kisijiin-na nga tà koií kjoa-là xi kjotixoma ts'e. Nì mé jẹ tjin-là nga kiyá; skanda mikii ok'in-là nga ndayá kjna iya. ³⁰ 'An, kis'enojmí-na nga jña xita judío, k'oaà s'in tsajoóya-ne nga mejèn-là sijik'en chijé. K'oaà ma-ne nga jì tisikasén-lè. K'oa tìs'in kixan-là jña xita xi óngui nga nguixkoilín kàtasindaàjiin-là mé kjoa xi tjin-là kondrà ts'e.”

³¹ Jña soldado, k'e nga jye kitjoé-là okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kójño skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jña xita soldado xi ndsoko kil-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jña kiiko Pablo soldado xi kohoyo títajnasòn. ³³ Jña xita soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisingatsja jẹ xitaxá ítjòn xojon carta xi 'ya; tikoa kisingatsja Pablo. ³⁴ Jẹ xitaxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiin xojon carta, kiskònangui ñánda i'nde-là Pablo. K'e nga jye kis'enojmí-là nga nangui Cilicia i'nde-là, ³⁵ kitsò-là:

—K'ee kji'nchré-lè k'e nga kjoí xita xi óngui-lè.

Ijkoàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kjna ni'ya osen-là Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kiichjatji yijo-la nguixkon xitaxá ítjòn xi 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nachrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xi xita sko-la no'mi. Tjikò i'nga xita jchínga xi xá tjin-la ts'e xita judío tikoá tjikò jngoò xita xi 'mì Tértulo xi chjine xojon ts'e kjotixoma. Jña xita koi kiikon Félix jè xi xitaxá ítjòn tjna nga kitsaàt'in 'én xi kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchòkò Pablo nguixkon xitaxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsaàt'in 'én xi kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xi xitaxá ítjòn tijni, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ño tsakò-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xi tibitasòn i naxandá-najen xi kjoa chjine tsiji. ³ Kjit'aà nachrjein, kóhokji ñánda titsajna-jen tjoé-najen kjondaa tsiji. Ndaà chji-lè nga k'oas'in nichját'aà-nájen. ⁴ Majin-najen nga sii s'en-lèjen; tjin-lè kjondaa, tiná'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'in ki'ya-jen xita jè nga tjtisa isò'nde 'ño ch'o tjin kjoa xi ótsji nga síjòya xita judío; jè-né xi xita ítjòn-la xita Nazaret xi skijatjia ndiyá-la Nainá. ⁶ Tikoáa mejèn-la ch'o kisitjé Ingo Tsjeè-la Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ño-jen. [Mejèn k'oas'in siko-jen koni s'in tichja kjotixoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xita sko-la soldado tsasiko. Kóó kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tijnaya ndsaa-jen. ⁸ Kó k'oaá kitsò Lisias nga jña xita xi óngui, íi kjoí nguixkoiin nga síndaàjiin.] Komaá ngaji sobá chjinangui-la mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjin-la nga ongui-jen.

⁹ Jña xita judío xi ya titsajna, tikoáa síngasòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitaxá ítjòn kiskimítjen tsja nga kitsaà'nde-la Pablo nga kiichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitaxá ítjòn tijni, tjiin-na nga kò kjin nó tinikitasoin xá i i'nde jè; k'oaá ma-ne nga kò kjotsja-na, ti'an kichjátj-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kinchátjiji. 'An, saá tjin-la tejò nachrjein nga kiaà Jerusalén ya ingo ítjòn nga kijtseèxkoán Nainá. ¹² Ni saá jngoò k'a 'ya-na nga xita otikjoòkooa, tikoáa mì xita naxandá binchaà'a ya nditsin ingo ítjòn, kò ni'ya ingo sinagoga, kò ya jiin naxandá. ¹³ Jña xita xi óngui-na mukii koma kokixiya-la kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi nguì kixi kjoa, 'an, jè sikitasòn-la xi Nainá tsò-la xita jchínga-najen; k'oaá s'in sikitasoàn koni s'in tjin jè ndiyá xitse-la Cristo, jè xi tsò-la jña xita koi nga ndiyá xin-la Nainá-né. 'An, mokjeiin yije-na koni s'in tichja xojon ts'e kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá tis'in mokjeiin-na it'aà ts'e Nainá koni s'in mokjeiin-la jña xita xi óngui-na nga faáya-la xita xi biyaá, jña xi xita kixi kò xi mìtsá xita kixi. ¹⁶ Koi k'oas'in binè-la yijo-na nga tsjeè síkijna kjohítsjeèn-na nguixkon Nainá kò nguixkon xita.

¹⁷ Nga jye kò kjin nó mì ti kii f'i-na naxandá-na Jerusalén, j'ií jngoò k'a-na nga j'iko-la ton jña xita ima kò kitsjaà-la kjotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá tjin kjoa xi tis'iaàn k'e nga jye kisitsjeèya yijo-na koni tjin kjotixoma-la xita judío. K'e nga kijtseè-na jña xita judío xi Asia i'nde-la nga ya tijnáa ya nditsin ingo, mìtsá kjin ma xita xi titsajna-kò-na. Tikoáa mìtsá kjoasii tibits'iaa. ¹⁹ Jña xita xi kijtseè-na ya nditsin ingo, tsà mé kjoa xi tjin-la xi kondra ts'an, jña sabá kátjanchrobá nga kátatsjá 'én. ²⁰ Tsà majin, jña xita xi i titsajna kàtènojmi tsà mé jè kisakòt'aà-la it'aà ts'an k'e nga tsohótijna nguixkon xitaxá judío. ²¹ A xi koi jè xi tíma-na nga 'ño kichja k'e nga tijnajin-la xitaxá judío nga kixan-la: “Nachrjein i'ndeí tsindaàjiin-na nga mokjeiin-na nga faáya-la xita xi biyaá.”

²² Jè Félix, ndaà tjiin-la koni s'in tjin ndiyá xitse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoí Lisias xi xita sko-la soldado, k'ée skònangui-isa-nò kjoa xi tjin-nò.

²³ Félix kitsjaà-la okixi jña soldado-la nga sijkijna isa ndayá Pablo, tanga komaá kojmeendeí ya iya ndayá, tikoá komaá kijchòkon xita xikjin kò amigo-la.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nachrjein, ijchò lngoò k'a Félix; tjiko Drusila xi chjoón-la ma xi tikoá xita judío. Kiskinikjaá Pablo nga mejèn-la kji'nchré-la kós'in mokjeín-la it'aà ts'e Na'en-ná Jesucristo. ²⁵ Pablo, tsibénjmi-la kós'in tjin xi kjoa kixi, mé xi s'een nga kíkjoán-la kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-ná; tikoá tsibénjmi-la nga sa nchrobá nachrjein nga Nainá kúindaàjijn. Félix tà kitsakjòn-né; k'ée kitsò-la:

—T'in-ne. K'ejí nachrjein kichjà lngoò k'a-lè k'e nga kò'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oá s'in túsiktsjeen, mejèn-la ton kochrjekájno-la Pablo nga sijkijnandeí; k'oá ma-ne nga kjin k'a kiichja-la. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahatjiya xá-la Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-la nga ndaa tsibijnako jña xita judío; kiskijna isa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibijna nguixkòn Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en xitaxá ítjòn; xi komà jàn nachrjein itjo-ne Cesarea, kii Jerusalén. ² K'e nga jye tjina Jerusalén, jña nò'mù ítjòn kò xita sko-la xita judío ijchòkon nga tsohóngui Pablo; kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e. ³ Xita koi, kisijé-la kjondaà jè Festo nga kátjanchrobáko Pablo ya Jerusalén. K'oá s'in jye tjindaà-la nga kitsachjoá ikon-la ya iya ndiyá mé-ne nga sijk'en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Majín, miki koma, nga jè Pablo ndayá tjina ján Cesarea; 'an, jyeé ya tífia.

⁵ Jña xitaxá-nò koma koahitako-na ján Cesarea mé-ne koma kòhóngui-ne xita jè, tsà mé jè xi tjin-la.

⁶ Jè Festo tsibijna-la tsà nguì jijn nachrjein kò tsà te nachrjein ján Jerusalén; ijkjoàn kii lngoò k'a-ne ján Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibijnané íxile-la ñánda otixoma; ijkjoàn kiskinikjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jña xita judío xi j'ìl-ne Jerusalén, kii kinchat'aà chraña-la nga kitsjaat'in 'én ndiso xi 'ñó ch'o tsò tanga miki komà kjòkixiya 'én xi kitsjaat'in. ⁸ Pablo tsasiko yijo-la kitsò:

—Nimé jè xi tsohotsjià xi kondra ts'e kjotixoma-la xita judío, ni jè kondra ts'e ingò ítjòn-la Nainá, ni jè kondra ts'e César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-la nga ndaa kijnako xita judío; kiskònangui-la Pablo, kitsò-la:

—¿A mejèn-lè nga k'óin ján Jerusalén mé-ne nga ya kíndaàjña kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye i tjina ñánda tjin kjotixoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga i kátasindaàjijn-na. Ngaji ndaa tjijn-lè nga ni mé kjoa tsohotsjià it'aà ts'e xita judío. ¹¹ Tsà tjin-na jè, tsà ok'in-la nga kiyá, tjingoò takoàn nga kátasik'en-na; tanga tsà mì kixi kjoa 'én xi tsját'in-na, miki koma ya kongatsja it'aà ts'e xita koi. Tikoá-ne, jè kátindaàjijn-na César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne kò xita-la xi túsajnakò junta, ijkjoàn kitsò:

—Tsà k'oá s'in niji nga jè César kúindaàjijn-lè, tà sáá ján sikasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xitaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xitaxá Agripa kò Berenice kii ján Cesarea nga kisihiat'aà Festo. ¹⁴ Kjin nachrjein tsibitsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénajmí-là Agripa kjoa-là Pablo, kitsò-là:

—Jè Félix, jngoò xita kisikínaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tsohótijna ján Jerusalén, jñà xita sko-là nò'mii kò xita jchínga-là xita judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisijé nga kátiyaa. ¹⁶ 'An, k'oaá kixan-là nga jñà xitaxá Roma, mì taxkí sík'en xita k'e nga tikj'e'e 'ya-là jé xi tjín-là. Ítjòn joó'a kjoa-là kò jñà xita xi óngui mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-là. ¹⁷ Koií kjoa-là, k'e nga j'ii ijndé jñà xita koi, mikii kisichja nachrjein; nga koma inchijòn, nga jye tijnasoàn íxile-na nga tihotixoma, nitoón kiskinikjaá xita jè. ¹⁸ K'e nga jye titsajna osen jñà xita xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'ín 'an tiskitsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjín 'én xi kitsjaat'in xi kondra ts'e Pablo koni s'ín beèxkón Nainá kò it'aà ts'e jngoò xita xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tijnakon-né. ²⁰ 'An, mikii be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'eé kiskònangui-là Pablo, a mejèn-là nga ján kjoí Jerusalén mé-ne nga ya sindaàjìin-là kjoa xi finè. ²¹ K'oaá s'ín kisijé Pablo nga jè César kìindaàjìin-là. Koií k'oa'sín kitsjaà-na okixi nga ndayá tijnaya-isa skanda k'e nga koma sikasén-là César.

²² Agripa kitsò-là jè Festo:

—Tikoáá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-là xita jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-lè kìná'ya-là.

²³ Nga komà inchijòn, ijchò Agripa kò Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'nó ndaà kisis'in-là. Kjihijtakò jñà xita sko-là soldado kò jñà xita sko-là naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kiichjaá Pablo. ²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioò xi i titsajnaa: chitsejèn-là xita jè. Ngats'ii jñà xita judío, 'nó sijét'aà-na ján Jerusalén kò i Cesarea nga 'nó chja nga mejèn-là siik'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na it'aà ts'e nga mochején-là nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kìindaàjìin-là César xi xitaxá sko-là tijná-là ngats'ii xita. 'An, k'oaá s'ín kiskoòsòn-là nga ya siikasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na it'aà ts'e xita jè, kós'in sikasén-là xojon jè César xi xitaxá sko-là tijná-là ngats'ii xita. K'oaá ma-ne nga sijét'aà-nò jñò xi i titsajnaa kò ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga sikasén xita jè. ²⁷ 'An, k'oaá ma-na, nga nímé chji-là tsà taxkí sikasén jngoáá xita xi ndayá tijná tsà mì sik'a jngoò xojon xi 'ya-là mé jé xi tjín-là.

26

K'e nga kiichjatjì yijo-là Pablo nga nguixkòn Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-là Pablo:

—Tji'ndeé-lè nga kìnókjoatjì yijo-lè.

Pablo kiskímùtjen tsja; tsibits'ia nga kiichjatjì yijo-là; kitsò:

² —Ngaji Agripa, matsjaà-na nga ma kichjàkò-lè mé-ne nga kósikoaa yijo-na ngats'ii kjoa xi kondra ts'an tsját'in-na 'én xita judío. ³ Be-ná nga jì Agripa, tijnì yijee-lè ngats'ii kjotixoma xi tjín-là xita judío kò kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne sijét'aà-lè, tjín-lè kjondaà, tse t'jìn takòin, ndaà tijná'ya-ná.

⁴ 'Ngats'ii xita judío tijná-là kós'in kisijchá yijo-na ján nangui-na kò Jerusalén tjen-ne nga sa ti kjia skanda nachrjein i'ndeí. ⁵ Jñà xita koi, tsà

mejèn-la komaá keènojmi-lè. Ndaà tjiin-la nga 'an, ngui xita fariseo-ná; nga jña xita fariseo xi isa 'ño bínè-la yijo-la nga beèxkón kjotixoma-la Nainá mi k'oaa-ne koni jña xita judío xi i'nga. ⁶ 'An mokjeiin-na nga kitasòn kjoa xi tikoña-la koni s'in jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jchínga kjiin-ná. Koií kjoa-la nga i tijná. ⁷ Nga tejó tje-la naxandá Israel, kò nachrjein kò nìtjen, jeya nchisikíjna Nainá nga nchikoña-la nga kitasòn kjoa koi. K'oaa xan-lè ngaji Agripa, nga tikoí-ne kjondaa xi 'an tikoña-la; k'oaa ma-ne nga óngui-na jña xita judío. ⁸ Jñò, mé-ne nga mikii mokjeiin-nò nga Nainá siikjaáya-la xita xi jye k'en?

K'e nga tsibenojmi Pablo kó kis'iin nga kisijikeè xita-la Cristo

⁹ 'An, nga sa kjòtseé, k'oaa s'in kisikitsjeèn nga mochjeén-né nga kondra kjítjngui-la Jesús xi Nazaret i'nde-la. ¹⁰ K'oaa kis'iaàn ján Jerusalén. Jña xita sko-la nò'mii kitsjaà-na okixi nga kjin xita tsjeè-la Nainá kiskin's'en ndayá. K'e nga kinik'en xita koi, 'an tikoaa kjòjngoò takoàn. ¹¹ Nga xkí xi ján ni'ya'ingò sinagoga, kjin k'a kitsjaà-la kjo'in nga mejèn-na nga kàtichajno-la Cristo. 'Nó kisijikeè, skanda kiitjngui kondra-la ñánda xin naxandá xi tjin isò'nde.

Kó komà nga jahatjiya kjohitsjeèn-la Pablo

(Hechos 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Koi xá kiil-na ján naxandá Damasco nga 'an tsatixá-na jña xita sko-la nò'mii, tikoá kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi xitaxá ítjòn tijni, k'e nga ijchò nchisen, kijtseé ya jya ndiyá, jngoò ni'in xi ngajmii inchrobà-ne xi isa 'ño ote tsejèn mi k'oaa-ne koni ts'e ts'oi. Ngui kisihiiseèn-né nga jngoò itjandii-na kò ts'e xita xi tjikoa. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nangui, ikjoàn ki'nchrè jngoaà 'én hebreo xi kiichjajin isén-na; kitsò: "Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an ti'mitjngui kondra-ná? Tijji tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaa ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la." ¹⁵ 'An kixan-la: "¿Yá-né ngaji Na'èn?" Jè kitsò-na: "An-ná xi m'i-na Jesús xi ti'mitjngui kondra-ná. ¹⁶ Tisítjin; tisijna kixji; koií xá káyaxkon-ná nga 'an sixá-ná; jji k'oji 'én, jè kjoa xi kà'yi kò kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè. ¹⁷ Aán sikinda-lè it'aà ts'e xita naxandá-lè kò ts'e xi mitsà xita judío. Yáa sikasén-lè ¹⁸ nga chíx'angui xkon nga mi ta tsjaà ya kinchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kinchimaya. Kàtinchat'aàxin-la nga 'ño-la xita neji; Nainá kàtjit'aà-la. K'e nga kokjeiin-la it'aà ts'an, jchat'aà-la jè-la, tikoá s'e-la kjotjò xi tjoé-la xita naxandá-la Nainá xi xó kitjaajjin-ne."

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, 'an mikii kisitajaajña inima-na jè kjoa xi kijtseé kò xi ki'nchrè xi ngajmii inchrobà-ne. ²⁰ Ta saá, tsibenojmi ítjòn-la jña xita Damasco, ikjoàn tsibenojmi-la xita Jerusalén, tikoá tsibenojmi-la kóhokji nangui Judea, kò jña xi mitsà xita judío. K'oaa s'in tsibenojmi-la nga kàtasikájno jé-la nga mi tì jè kohótsji-ne. Nainá kàtjit'aà-la; ndaa kàtas'in mé-ne nga jcha-la nga jye jahatjiya-la kjohitsjeèn-la. ²¹ Koií kjoa-la, jña xita judío, kitsobà'ño-na ya nditsin ingo; mejèn-la nga siik'en-na. ²² Tanga Nainá tsasiko-na; tákò k'oaa tis'iaàn skanda i'nde; k'oaa s'in tsibenojmi yije-la nita yá xita-ne. Mitsà k'ejí 'én okoòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés kò xita xi kiichja ngajo-la Nainá, kjoa xi koma nga tifi isa nachrjein. ²³ K'oaa s'in tsakóya xita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjinè-la nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-la mé-ne nga keènojmi-la xita naxandá-la kò xi mitsà xita judío kós'in kohiseèn-jin inima-la nga koma kitjokajjin kjoajñò.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jin-la 'en-la Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kiì'nchré 'én-la Pablo nga tíhosìkò yijo-la, 'ñó kiìchja kitsò:
—[Ngaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojon tísiskáya-lè]

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngaji Festo xi xitaxá tijni, mìtsà tímaskáya-na; k'oáá s'in tjín; 'én kixíí xi tìchjà. ²⁶ Jè Agripa xi xitaxá ítjòn tjína, tjílin yijee-la kjoa koi; k'oáá ma-ne ma'ño takoàn nga nguixkon jè tìchjà 'én koi; 'an, k'oáá s'in makixiya-na nga jè, tìkoáá 'ño ndaà tjílin-la kjoa koi; nga mìtsà tji'ma koni s'in komà. ²⁷ Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeíin-lè koni s'in kitsò jñà xita xi kiìchja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeíin-lè.

²⁸ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tà chibaá chja-la tsà kinikijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

²⁹ Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chja-la, 'an, k'oáá s'in mejèn-na nga nguixkon Nainá nga kàtakjeíin-lè xi xitaxá ítjòn tijni; tìkoá kàtakjeíin-la ngats'ìi xita xi nchi'nchré-na. K'oáá s'in kàtamat'ioòn koni 'an tanga mì k'oáá s'in na'ño kìchja cadena sít'aà'ño.

³⁰ K'ée tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ìi xita xi ya títsajna. ³¹ Xìn kiì nga tsajoóya-ne kjoa koi. Kitsò-la xikjín:

—Xita jè, nímé kjoa tjín-la nga kiyá, tìkoáá mìkiì ok'in-la nga ndayá kijná'ya.

³² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xita jè, komaá-la kijnandeíj-ne tsà mì k'oáá s'in kisijé nga jè kùindaàjìin-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

¹ K'e nga jye k'oas'in kiskoòsòn-la nga ján sjikasén-najen Italia, jè Pablo kò xita xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xita sko-la soldado xi 'mì Julio xi ya chja ingoò jtín-ne soldado xi ts'e César. ² Tsitjaàs'en-jen ingoò chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tìbitjo nga ya tifi jñà naxandá indii ndáchikon ts'e nangui Asia. Tìkoáá yaá tijnako-najen Aristarco xi ya j'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia. ³ Nga komà inchijòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtsee ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiìkon amigo-la mé-ne nga sjis'in-la. ⁴ K'e nga itjo-najen Sidón, k'oáá s'in tsangui-jen xijngoaá nangui jìin-nda Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba. ⁵ Tsitjaàjto-jen jìin ndáchikon j'nde ts'e Cilicia kò Panfilia; ijchò-jen Mira, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

⁶ Jè xita sko-la soldado kisakò ingoò-la chitso xi naxandá Alejandría ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tifi Italia. ⁷ Kjìn nachrjein tsitjaàjìin-jen ndáchikon nga tafi tafi tsangui-jen; chja ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mìkiì tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaáhindii-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. ⁸ Tsee kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaàjìin-nda-jen kóhokji indii ndáchikon ts'e Creta. Chja ijchò-najen j'nde ñánda 'mì Buenos Puertos ya chrañat'aà-la naxandá Lasea.

⁹ Jyee kjìn nachrjein tsato; jyee 'ño kjojkón tjín-la jìin ndáchikon, nga jyee nchrobá machrañá nachrjein cho 'nchán [k'e nga 'ño 'ba tjo]. K'oáá ma-ne jè Pablo kitsò-la jñà xita:

¹⁰ —'An, k'oáá s'in machiya-na, ndiyá jè, 'ño tse kjojkón tjín-la; jchijaá-la jè chitso kò ch'á xi 'ya, skanda jñá, mejèn tsà sichijaá yijo-ná.

¹¹ Jè xita sko-la soldado, isaa ndaà kiì'nchréñijon-la jè nei-la chitso kò jè xita sko-la xi tísixáko chitso mì k'oáá-ne koni kitsò Pablo. ¹² Ya j'nde jè,

mikii ndaa choòn nga ya sasijna chitso nachrjein ch'o 'nchán. Xita xi ya títsajmaya chitso, kjin ma xi ngàsòn kitsò nga kítjokàjìin Buenos Puertos; ján kjoì Fenice, jngoò i'nde xi ndaa choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la kò ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kitsajna nachrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

¹³ Jña xita xi síxáko chitso, k'e nga kijtseè nga indaa ts'a tjo xi inchrobà-ne ya i'nde sur, k'oaa s'in kisikítsjeèn nga jyeé koma kisòn-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya indi nangui Creta. ¹⁴ Xi komà iskan nga jye tjaàjìin-ndá-jen, j'i tjojkón xi inchrobà-ne ya i'nde norte. ¹⁵ Kiiko jè chitso koni s'in fi tjo. Ngajen, mì tì kiì ma nikáfaya-najen jè chitso, nga jè tjo, mikii tsjá'nde-la; ta saá ta kits'i'ndeé-lajen nga k'oas'in kiiko-najen jè tjo. ¹⁶ Tsitjaàjto-jen jiton íts'in i'nde Cauda; i'nde jè, mì tì k'oaa 'ño tí'ba-ne tjo; chjá kitjoé-najen jè chitso jtoá xi tjíndófe-la jiton íts'in jè chitso jè. ¹⁷ K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtoá, ikjoàn na'ño tsibí'ñókjá-ne jè chitso jè nga mì kixojña-jèn. Jña xita xi síxáko chitso, tsakjón-la tsá ya skajìin-'ño ya i'nde ñánda 'ño 'ncha tsoimí ñánda 'mì Sirte. Koi kiskináj-en jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; tà k'oaa s'in kiiko jè tjo. ¹⁸ Nga komà inchijòn, jè tjojkón, táko 'ño jchán tí'ba. K'ée tsachrje jña ch'a xi 'ya chitso; tsibíxteèn-jìin ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. ¹⁹ Xi komà jàn nachrjein, tiko tsachrje tsojmì xi mochjeèn-la nga síxáko chitso. Tsibíxteèn-jìin ndáchikon. ²⁰ Kjin nachrjein mì tì kiì ki'ya-najen ts'oi kò ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsi xkón tibané-najen. K'oaa komà-ne nga chixón-jen nga mì-la tì kiì ndaa kítjokàjìin-najen ndáchikon.

²¹ Nga jyeé kò kjin nachrjein mì tì kiì bichi-najen, Pablo tsasijna kixi, kitsò-la jña xita:

—Ndaa-la komà tsà kina'yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mikii itjokàjña ya i'nde Creta, mì-la kiì k'oas'in tímát'iaán nga kjo'in títsaníkjaán koa kiníchijaá tsojmì-ná. ²² Tanga i'nde, kì makájno-nò; nijngoò xita kiyá; tà jè chitso xi jchja. ²³ Nati nitjen k'o'bi jngoò-na nijña; jngoò àkjale kòf'ikon-na xi Nainá kásikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koa 'an síxá-la, ²⁴ kàtsò-na: “Pablo, kì tsakjoòn-jèn; kjo'ño tjín-ne nga kijchoi nguixkon César, xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nainá, k'oaa tjín kjondaá xi tsjá-lè nga nijngoò xita kiyá xi ya títsajmayako-lè chitso.” ²⁵ Jño, 'ño t'è-là takòn. 'An mikii síkájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaa s'in kítasòn koni kàtsò-na jè àkjale. ²⁶ Tanga yaá kijcho kat'aà'ño-laá jngoò nangui jtoá xi kjiijnajìin-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaàjìin-jen ndáchikon Adriático, jè tjo fijen fikjáko jè chitso. Jngoò nitjen, ijchò-la tsà osen nitjen, jña xita xi nchisíxáko chitso, kijtseè nga jyeé kjomeé bijcho chrañàt'aà-lajen nangui. ²⁸ Kisichiba kó kji nanga kijna nandá; kijtseè nga kaàn chrj'oòn jngoò metro nanga kijna. K'ée ngui kò kji kiì isa; ikjoàn kisichiba jngoò k'a; jye kaàn itoò metro tjín-la nga nanga. ²⁹ Kitsakjón-la tsà jña ndajo nandá skakjoòko jè chitso. Ñijòn kichá iì xi gancho kjoàn kisikatsjoòjìin tàts'en chitso mé-ne nga kítsobà'ño-ne nangui nga mì tì kiì koma kjoì-ne jè chitso; ikjoàn tsibítsi'ba-la Nainá nga niton kàtas'e isén. ³⁰ Ngats'iì jña xita xi síxáko chitso mejèn tsanga chijé; k'oaa kisi'ìn koni tsà jña kichá iì xi gancho kjoàn kinchangui'ño sko chitso nga kítsobà'ño nangui; tsibítsi'la nga kiskinjen-jìin nandá jè chitso jtoá. ³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè xita sko-la soldado kò soldado xi i'nga:

—Tsà jña xita koi konga, jña, mikii koma kitjojñaá nandá.

³² Jña soldado tsate'ño jè chitso jtohá. Kiskaàjìin ndáchikon.

³³ K'e nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'ii xita:

—Jyee tjín-la jò xomàna nga titsajnachjaán nga chiña-lá mé xi komat'iaán.

³⁴ Bitsi'bhà-nò, mochjeén-né nga tichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ño. Ngats'ioò, nímé xi komat'ioón, skanda nijngoò xi sìichja jngoò tsja skoò.

³⁵ Pablo, k'e nga jye okitsò, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'ii xita. Kisixkoaya; ikjoàn tsakjèn. ³⁶ Ngats'ii xita, kjòtsja yiye-la; tikoá tsakjèn kóhotjín. ³⁷ Jò sìndò kò jàn kaàn kò chrj'oòon jngoò ma-najen xi ya titsajna-jeen chitso. ³⁸ K'e nga jye komà ndaà chichi yiye-jeen, jña ch'á trigo kisixteén-jìin ndáchikon mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'e nga jye itjokàtji ts'oi, jña xita xi síxáko chitso, mikii beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jeen, tanga kijtsee-né nga tjín jngoò i'nde ñánda fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ñánda 'ño 'ncha tsomì; mejèn k'oas'ín kiskini chitso tsà koma ya skajìin-ño tsomì. ⁴⁰ Tsate na'ño xi tjít'aà'ño chitso; jña kichá ii xi ganchò kjoàn, yaá kisijjòjìin ndáchikon; kiskíjnda'ño jña yá xi síxáko nga fikò kixi chitso. Ikjoàn kiskímùtjen jè nikje xi sinchá tjo nga fàhitjen chitso. Ikjoàn tsibíts'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ño 'ncha tsomì. ⁴¹ Tanga yaá kii kaajìin-ño ñánda 'ncha tsomì ya jìjìin ndáchikon. Jè skò yá chitso, kiskaàjìin-ño; mì tì kii koma kisihiníyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ño-la nandá kisixkoaya.

⁴² Jña soldado mejèn kisik'en jña xita xi kjo'in nchifi nga majìn-la nga kongá ya jìjìin ndáchikon. ⁴³ Tanga jè xita skò-la soldado mikii kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-la nga mì kiyá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-la nandá, kàtjì itjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn, ⁴⁴ kò jña xita xi i'nga xi mì ma-la nandá, kàtjìsòn iteè kò tsà jña yá xkoà-la chitso.

K'oáá s'ín komà-ne nga ndaà ijchò yiye-jeen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komat'in Pablo k'e nga tsibijna Malta

¹ K'e nga jye itjoiìin-jeen ndáchikon, kis'enojmí-najen nga ya i'nde jè, Malta 'mì. ² Jña xita xi ya i'nde-la, ndaà kisikò-najen; tsibítse-najen ni'ín, ikjoàn kitsjaà'nde-najen nga kinìhiso-jeen, nga jtsi tí'ba koa 'nchán choòn. ³ Jè Pablo tsibíxkó chiba chikín kixi. K'e nga chinchájìin ni'ín jña chikín, jngoò ye itjokàjìin xi tihonga nga 'ño tsjè ni'ín; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jña xita xi ya i'nde-la nga kijtsee nga ye tjohóngui-la tsja Pablo, kitsò-la xikjín:

—Xita jè, xitaá-la ma-la sík'en; nas'ín ndaà kòbitjokàjìin ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-la okixi, majìn-la síkíjnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya jìjìin ni'ín; nímé xi komà-la. ⁶ Ngats'ii xita nchikoña-la mé hora kitjaya tsja koa mé hora kiyá Pablo. K'e nga kijtsee nga jye kjìn hora tsato nga nímé xi komà-la, kj'eíi s'ín kisikítsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañat'aà-la i'nde ñánda ijchò-jeen, tsee nangui tjín xi ts'e xita itjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nachrjein tsitsajna-jeen; ndaà kiskoétjò-najen kò ndaà kisìs'in-najen. ⁸ Nachrjein koi, jè na'èn-la Publio, xk'én-né; ch'ín tìjnga tjín-la kò xojmá jní tífa-la. Pablo kiiikon; kiichjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngoò k'a kjondaà-ne. ⁹ K'e nga kii'nchré jña xita xk'én

xi t́jín ya i'nde jè, t́koá inchrobà ñánda t́jna Pablo. Ḱjòndaà yijee-ne. ¹⁰ J́ña x́ta, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjoé ingoò-jen chitso nga jye titsahonguí-jen, j́ña x́ta kisik'a yijee-najen ngats'iì tsojmi xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato ján sá nga titsajna-jen i'nde jè, i_kjoàn tsanguì j́ngoo k'a-jen. Tsitjaas'en ingoò-jen chitso xi ján i'nde-lá naxandá Alejandría xi t́koá ya kisasi_jna ya indii ndáchikon ts'e Malta j́ña nachrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor ko Pólux t́jt'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, ján nachrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì j́ngoo k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibíts'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nachrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaà kiskaàkjoò i'nga-jen x́ta xinguiáa xi it'aà ts'e Cristo xi kùichjako-najen nga tsitsajna_ko-jen j́ngoo xomàna. Xi komà iskan, i_kjoàn tsanguì-jen skanda Roma. ¹⁵ J́ña x́ta xinguiáa it'aà ts'e Cristo xi titsajna Roma, jyeé t́jiin-lá nga ya titsahonguí-jen; t́jín xi ijchò kaña-najen ya nditsin Apio; t́koá t́jín xi ijchò kaña-najen ñánda 'mì Ján Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-lá inima-lá; kitsjaà-lá k_jondaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye titsajna-jen Roma, Pablo kits'iì'nde-lá nga tsibijna tajngoo ni'ya-lá; ko tà jngoo soldado kisikinda.

Mé 'én xi kùichja Pablo k'e nga tsibijna Roma

¹⁷ Nga komà ján nachrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibíxkóya j́ña x́ta sko-lá x́ta judío xi ya titsajna. K'e nga jye j'ii yije, kitsò-lá:

—J́ño xi x́ta xinguiáa judío xi i titsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ñó-na x́ta, i_kjoàn kisingatsja-na it'aà ts'e x́taxá Roma nga tsibíndaàjiiin-na. 'An, nímé jé xi tihotsjia it'aà ts'e x́ta xinguiáa judío ko it'aà ts'e k_jotixoma-lá x́ta jchínga-ná. ¹⁸ J́ña x́taxá Roma nga tsibíndaàjiiin-na, nímé jé xi kisakòt'aà-lá it'aà ts'an. Mejèn kisikíjnandeíj-na nga mikii ok'in-lá nga sijk'en-na. ¹⁹ Tanga j́ña x́ta judío, mikii kòkjeiín-lá; k'oaà komà-ne nga 'an, kisijé nga jè kátindaàjiiin-na jè César xi x́taxá ítjòn ts'e Roma. 'An, nímé xi sijé xi kondra ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oaà ma-ne nga kòbixkóya-nò mé-ne nga kichjako-nò; koií kjoa-lá nga mokjeiín-na it'aà ts'e kjoa xi titsachiña-lá xi x́ta Israel 'mì-ná nga na'ñó kichá t́jt'aà'ñó-na.

²¹ J́ña x́ta judío kitsò:

—Ngajen, nímé xojon t́kaat'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobá-ne. Ngats'iì x́ta judío xinguiáa xi nchif'iì, nímé 'én xi ch'o tsò nchitsjá-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kina'ya-jen kjoa xi níkitsjiin; ngajen, t́jiin-najen nga xkí xi ján chjajno-lá x́ta nga kondra fi-lá jè ndiyá xítse xi ya tjaayi.

²³ Tsibijna jngoo nachrjein-lá xikjín, mé nachrjein kixoña. K'e nga chixoña, k_jin x́ta ijchò ya ni'ya ñánda t́jna Pablo; ko jè Pablo tsakóya-lá kós'in otixoma Nainá, tsibíts'ia_ko-ne nga sa tajñóya skanda k_jonguixòn. Pablo kisikjeén xojon ts'e Moisés ko ts'e x́ta xi kùichjaya ngajo-lá Nainá nga tsakóya-lá kó s'in tichja mé-ne nga j́ña x́ta kátakjeiín-lá it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ T́jín x́ta xi kòkjeiín-lá, t́koá t́jín xi mikii kòkjeiín-lá. ²⁵ Nga mikii k_jongásòn 'én-lá koni s'in tsajoo_kjoò, tsibíts'ia nga itjo ni'ya. K'ée kitsò-lá Pablo:

—Ndaà kùichja Inima Tsjeé-lá Nainá nga kisikjeén Isaías x́ta xi kùichja ngajo-lá k_jòtseé nga kitsò-lá j́ña x́ta jchínga judío:

²⁶ T'in, kot'in-lá j́ña x́ta naxandá:

J́ño, kina'ya-nò tanga mikii kjoas'en-jiiin-nò;

chítsejèn-nò tanga mìkì jchaxkon.

²⁷ Koi kjoa-là nga jñà xità naxandá jè, kisitájaàjìin kjohítsjeèn-là, tsibíchjoàjto líká-là, tìkoà tsibíchjoà xkòn, mé-ne nga mìkì skoe-ne, mìkì kji'nchré, tìkoà mìkì kjoas'en-jìin-là; majìn-là nga 'an fít'aà-na nga sindaà-na.

²⁸ Jñò kátasijìin-nò, nachrjein i'nde, Nainá, ján tísíkasén-là jñà xi mìtsà xità judío, kjondaà jè, mé-ne nga kitjokàjìin-ne kjo'in. Kò jñà xità koi, kòkjeiín-là.

²⁹ K'è nga jye okitsò Pablo, jñà xità judío, k'è nga kù-ne, nguì tà tsohótiyaà-ne 'én xi tsibénojímí Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya xi kiskíña nga tsibíchjí. Yáá kisis'in-là ngats'ìi xità xi ijchòkon. ³¹ Kitjò'nde-là nga kiichjaya kós'ín otíxoma Nainá tìkoà tsakóya ìt'aà ts'è Nà'èn-ná Jesucristo. Mì yá xità tsatekjáya-là.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

Kó tòso Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

¹ Jè xojon carta jè, 'aán tikjiì-nò xi Pablo 'mì-na xi chì'nda-la Jesucristo ma, xi xó kiìlchja-na Nainá nga 'an tsibíxáya-na kò xó kitjaajjìn-na nga 'an sika'bísoàn 'én ndaà-la Nainá.

² It'aà ts'e 'én koi, Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tisa kjòtseé, koni s'ín tichja Xojon Tsjeè-la xi kiskii xita xi kiìlchja ngajo-la Nainá. ³ Nga ya tichja it'aà ts'e Ki'ndí-la, jè Na'èn-ná Jesucristo xi jè otíxoma-ná. Koni xita isò'nde, yaá inchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David. ⁴ K'e nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà, Jesucristo, k'oaa s'ín kiyaxkon-la nga Ki'ndí-la Nainá-né xi tse nga ñó tjin-la koni s'ín ndaà síkichiya-ná jè Inima Tsjeè-la Nainá xi sítsjeè-ná. ⁵ It'aà ts'e Jesucristo, kitjoé-na kjondaà nga 'an tsibíxáya-na nga kènjómíya-la 'én ndaà-la jñà xita naxandá xi tjin nga títsa isò'nde nga kátasikitasòn kò kàtakjeiín-la it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga jeya kíjna-ne Cristo. ⁶ Tíkooá jñò, xó kinokjoà-nò nga xita-la Cristo k'oín-nò.

⁷ Tikjiì-nò ngats'ioò xi títsajnaà Roma xi matsjakeè-nò Nainá nga tikoá xó kinokjoà-nò nga xita tsjeè-la koma.

Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiìn inima-nò.

Mé-ne mejèn-la kjoì Roma jè Pablo

⁸ Xi mats'ia-ne, it'aà ts'e Jesucristo tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn, koi kjoa-la nga xkí xi ján naxandá xi tjin nga títsa isò'nde, na'yá-nò nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. ⁹ It'aà ts'e Nainá xi 'an sixá-la nga tíjngoo takoàn nga sika'biá 'én ndaà-la xi kjoa ts'e Ki'ndí-la, jè tibeè nga nachrjein nchijòn síktsjeèn-nò k'e nga chjät'aà-la. ¹⁰ K'e nga bitsi'ba-la Nainá, k'oaa s'ín síjé't'aà-la tsà ikon xi tòso nga chaán tsjá'nde-na nga kjíkon-nò. ¹¹ Tíkooá mejèn-na skoexkon-nò mé-ne nga tsja chiba-nò kjohítsjeèn ts'e inima-ná mé-ne nga isa kixi kitsajna-nò. ¹² Jè xi tixan-nò nga ngàsòn k'oi-lá nga ñó xinguiáá it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-na.

¹³ Ndsé, tichja, mejèn-na nga kátasijiìn-nò nga kjòtseé tjin-ne nga kjíkon-nò tanga skanda i'ndeí mì tà jngoo kjoa bíchjoá ikòn-na. Xi kjohítsjeèn ts'an, jè xi mejèn-na nga siixáko-nò jñò, koni s'ín kisixá ñánda nga xìn naxandá mé-ne nga tikoá skoeè-na kjondaà-la xá-na xi 'an s'iaàn it'aà tsajòn. ¹⁴ Tjiné-na nga kokoòya-la ngats'iì xita xi 'én griego chja kò xi mìkii chja, xita xi tjin-la kjoachjine kò xi tsjin-la. ¹⁵ K'oaa ma-ne nga ñó mejèn-na nga tikoá kichjàyajiìn-nò jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñò xi títsajnaà naxandá Roma.

Mé nga'ño xi tjin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹⁶ Mikiì masobà-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, nga nga'ño-la Nainá-né. Jè 'én xi ma-la síktsajnandéjì xita kjoa ts'e jé, ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mats'iaako-ne jñà xi xita judío kò tikoá xi mìtsà xita judío. ¹⁷ Jñà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga síkixi xita. Tà jè-né nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga isa ndaà

kokjeiin-la. K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi xita kixi, it'aà ts'e kjoa xi mokjeiin-la kijnakon-ne."

Jé xi tjin-la xita isò'nde

¹⁸ Nga jè Nainá skanda ján ngajmii tihokó kjoajti-la it'aà ts'e xita xi mikii beèxkón ko xi ch'o s'in. Jè kjoahitsjeen ch'o xi tjin-la mi ki tsjá'nde-la nga kjoétjò xi kjoakixi. ¹⁹ Jè kjoa xi 'ya-la it'aà ts'e Nainá, ndaà tjiin-la jña xita koi, nga tije-ne Nainá tihokó-ne. ²⁰ Nga jña kjoa ts'e Nainá xi mikii tsejèn, ndaà tiyaxkon-la kóni nga tisa kisindaà isò'nde. Yaxkoón-la nga tjin-la nga'ño Nainá nita mé nachrjein-ne nga tà jè tajngoò xi Nainá 'mi. Kjoa koi ti'yaá-la it'aà ts'e tsojmi xi tsibindaà Nainá. K'oaá ma-ne nga jña xita mi ki koma kinchako yijo-la nga kitso: "Mikii tjiin-na tsà tjna Nainá." ²¹ Jña xita nas'in tjiin-la nga tjin Nainá xi tsibindaà isò'nde, tanga mikii jeya kisikijna, ni mikii kitsjaá-la kjondaà. Ta saá tà koi 'ño ndaà kisís'in-la kjoahitsjeen xi nime chji-la. Kjoahitsjeen tajaá-la kisijñò-la. ²² Xi kjoahitsjeen ts'e, xita chjineé kitsò-la yijo-la; tanga mitsà kixi kjoa, xita nchikón-né. ²³ Kisikijnat'aaxin Nainá xi jeya tjna xi mikii fehet'aà nachrjein-la; ta saá koi kijtseèxkón isén ts'e xita xi fehet'aà nachrjein-la; skanda jña isén-la cho xi tjamajin isén kijtseèxkón, ko isén-la cho xi nijon ma ndsoko ko isén-la ye.

²⁴ Koi kjoa-la nga kitsjeiin takón Nainá nga taxki katas'in nga katas'in nita mé kjoa chinga xi bitjokajin inima-la. K'oaá ma-ne nga tsohótsji-la kjoa soba yijo-la koni s'in kisikó xikjin. ²⁵ Kisikjatjlyaa-la kjoa kixi-la Nainá; 'én ndiso kiskoé. Jña kijtseèxkón ko jña kisitsjako tsojmi xi jè Nainá tsibindaà. Mitsà jè kijtseèxkón ko kisitsjako Nainá xi tsibindaà tsojmi. Nainá katayaxkón nita mé nachrjein-ne, k'oas'in katama.

²⁶ Koi kjoa-la nga kitsjeiin takón Nainá nga ko s'in katas'in-ko yijo-la kjoa soba xi ch'o tjin. Jña ichjin kisikjatjlyaa-la koni s'in mochjeén x'in; tjin ichjin xi tjña xikjin kiskoé-ne. ²⁷ K'oaá tis'in kis'in ichjá, kitsjeiin takón-né koni s'in mochjeén ichjin. Tjin ichjá xi 'ño kisaseen-la nga ti x'in xikjin tsoyijòko-ne. Tsohótsji-la kjoa soba yijo-la. K'oaá ma-ne nga kjo'in kis'e-la xi ti yijo ts'e-ne koni s'in ok'in-la kjoa ch'o xi kis'in.

²⁸ Xita koi, mikii kisikitsjeen tsà mochjeén-né nga skoexkon Nainá; k'oaá ma-ne nga kitsjeiin takón Nainá nga katasíjeen kjoahitsjeen-la xi ni méé chji-la mé-ne nga k'oas'in katas'in-ne kjoa xi mikii ok'in-la. ²⁹ Xita koi, yaá tjiin yiye inima-la ngats'i kjoa xi ch'o tjin koni: kjoa chjinguí, kjoa ts'en, kjoa tse mejèn, kjoa toón, kjoaxitakón, kjoa nga ma-la sik'en xita, kjoa xi kjaán-kjoó, kjoa konachan, kjoa xi ch'o s'in, kjoa 'én ndiso; ³⁰ nga chjajno-la xikjin; nga sijtikeé Nainá; ochrjengui xikjin; 'nga ikon; ndaà síkijna yijo-la; síkitsjeen nga mejèn-la isa ch'o tjin kjoa xi s'in; mikii 'nchréñijon-la xita jchunga-la; ³¹ mikii machiya-la; mikii síkitasón 'én xi chja; mikii beètjò xita xikjin; tsjin-la kjoa njchaa't'aà; koa tsjin-la kjoahimatakón. ³² Jña xita koi, ndaà tjiin-la nga k'oaá s'in tsjá okixi Nainá: ngats'i xi k'oa tjin kjoa xi s'in, ok'in-la nga kiyá. Tanga mikii majngoò ikon nga tà jña xi k'oas'in, skanda tikoaa matsja-la k'e nga k'oa tis'in xita xi k'ejí.

2

Nainá, mé xi tsjá-la xita xi ndaà s'in ko xi ch'o s'in

¹ K'oaá ma-ne, ngaji, nita yá xita-ne ji, nga jè onè-la xinguii, mikii koma kosikoi yijo-lè nga nguixkon Nainá. K'e nga jè tibinè-la xita xinguii, tikoaa

ngaji, tiji tibinè-la jé yijo-lè nga k'oa tìs'in 'nì. ² Tanga 'ya-ná nga kixi s'in Nainá k'e nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi koa tjin jé xi ótsji. ³ Ngaji xi kjo'in binè-la xita xi k'ejí, ¿mé-ne koa s'in níkítseèn-ne nga jchàt'aà-lè kjo'in xi tsjá Nainá? Nga jì k'oa tìs'in 'nì. ⁴ ¿A mì tjiin-lè nga nachrjekàngui jé kjondaà-la Nainá nga tjin-la kjojetakòn koa tjin-la kjoatsejta? ¿A mì tjiin-lè nga jé kjondaà-la Nainá tikoña-né nga sikkájnoi jé-lè nga mì tì jé kinchátsji-ne? ⁵ Nga tájaàjijn tjin inima-lè nga mikii níkkájnoi jé-lè, isaá tse kjo'in tibinè-la yijo-lè xi tsjá-lè Nainá jé nachrjein k'e nga kjoíko kjoajti-la nga jcha-la kós'in kixi koiindaàjijn Nainá nga tsjá-la kjo'in jñà xita. ⁶ Nainá tsjá-la chí-la mé kjoa xi kis'in nga jngoò jingoò xita. ⁷ Tsjá-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne jñà xita xi nchihótsji kjoajeya, kò nchihótsji nga jchaxkón, kò nchihótsji nga kítsajnakon nita mé nachrjein-ne ján ngajmii. Koi kjoa-la nga ndaà tjin kjoa xi nchis'in nga kjit'aà nachrjein. ⁸ Tanga Nainá nga kò kjoajti-la tsjá-la kjo'in jñà xita xi kondra fi-la nga mikii 'nchréñijon xi kjoa kixi. Tà kjoa nchikón fitjngui-la. ⁹ Tsee kjoa s'e-la kò tsee kjo'in s'e-la ngats'iì xita xi ch'o s'in, mats'iaño íjtòn-ne jñà xita judío, tikoá kò xi taxkí xita xi mitsà xita judío. ¹⁰ Tanga jñà xita xi ndaà s'in, tjoé-la kjoajeya, ndaà jchaxkón, tikoá s'eé-la kjoa 'nchán inima-la, mats'iaño íjtòn-ne jñà xita judío, tikoá kò xi taxkí xita xi mitsà xita judío.

¹¹ Nainá mikii faájijn nita yá xita-ne, tà ngàsón fiko yije. ¹² Ngats'iì jñà xita xi mikii tjiin-la kò tsò kjotixoma xi kiskii Moisés, k'e nga jé ótsji, chija-né nas'in mikii kijtsee kjotixoma-la Moisés. Koa jñà xita xi ndaà tjiin-la kjotixoma-la Moisés, k'e nga jé ótsji, k'oa s'in kojtsò koni s'in tichja xi tije-ne kjotixoma. ¹³ Jñà xita xi tà 'nchré-la kjotixoma xi kiskii Moisés, mitsà jñà xi xita kixi nga nguixkon Nainá. Jñà-né xi xita kixi xi síkitasón. ¹⁴ K'e nga jñà xi taxkí xita xi mikii tjiin-la kós'in tichja kjotixoma-la Moisés, sà k'oa tà yaà nchrobájijn inima-la nga k'oas'in s'in koni tsò kjotixoma-la Moisés, yaá 'ya-la nga tikoá tjiijn inima-la kjotixoma xi ts'e nas'in tsjin-la ts'e Moisés. ¹⁵ K'e nga ndaà s'in yaá 'ya-la nga tjiijn inima-la kjoa xi síjé kjotixoma-la Moisés; jé inima-la okó kjoa xi ndaà tjin kò xi mikii ndaà tjin; tije-ne kjohitsjeèn-la sà k'oa óngui kò sà k'oa osiko. ¹⁶ K'oa s'in koma jé nachrjein k'e nga Nainá koiindaàjijn ngats'iì jé xi tji'ma-la xita jijn inima-la; it'aà ts'e Jesucristo sindaàjijn, koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya.

¹⁷ Ngaji xi xita judío 'mì-lè; jé ma'ñót'aà takoin kjotixoma xi kiskii Moisés; 'ngaá ma takoin it'aà ts'e Nainá nga si tsiji-né; ¹⁸ 'ya-né mé xi mejèn-la Nainá nga síkitasoin; ma-lè chjaàjijn mé kjoa xi ngui ndaà tjin koni s'in okóya-lè Kjotixoma; ¹⁹ k'oa s'in níkítseèn nga tjingò takoin nga jì okoò-la ndiyá kixi xita xi mikii machiya-la nga tichjoa xkon kò k'oa ma-lè nga jì nihiseèn-la xi tjiijn kjohitsjeèn-la. ²⁰ Jì, k'oa s'in níkítseèn nga ma-lè okoòya-la xi taxkí xita xi tsjin-la kjohitsjeèn; nga maestro 'mì-lè ts'e xita xi chiba ma-la it'aà ts'e Nainá; nga tjin-lè kjoa chjine kò kjoa kixi xi okó-lè it'aà ts'e Kjotixoma. ²¹ Jì xi ma-lè okoòya-la xita xi k'ejí, ¿mé-ne mikii okoòya-la xi tì yijo tsiji-ne? Jì k'oa s'in nokjoayi nga mikii ma sichijé; jì, ¿mé-ne nichijé-ne? ²² Jì, k'oa si nga mikii ndaà tjin nga kjoa chjngui s'iin xita; jì, ¿mé-ne nga k'oa tìs'in 'nè-ne? Jì, k'oa si nga tichii xkósón; ¿mé-ne nga ingo bitjaas'en-ne nga nichijí tsojmì-la xkósón? ²³ Jì, 'ngaá takoin nga ndaà tjiin-lè kjoa ts'e kjotixoma tanga, ¿a mitsà tinachrjekàngui Nainá nga mikii níkitasón-la koni s'in tichja kjotixoma? ²⁴ K'oa s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kjoa tsajòn-nò xi xita judío 'mì-nò nga chajajno-la Nainá jñà xi taxkí xita.”

²⁵ Tsà ndaà sikitasòin kjotíxoma xi kiskii Moisés, jè kjoa ts'e circuncisión nga tjít'aà chiba-lè, chji-la-né; tanga tsà mikii sikitasòin, k'oaá ngaya-la koni tsà mikii tjít'aà chiba-lè. ²⁶ Jña xi mitsà xita judío, nas'in mikii tjít'aà chiba-la koni xita judío, tanga tsà kixi sikitasòn kjotíxoma ts'e Moisés, Nainá skoétjò-né koni tsà tjít'aà chiba-la. ²⁷ Jña xita xi sikitasòn kjotíxoma ts'e Moisés, nas'in mikii tjít'aà chiba-la yijo-la, jña koiindaajün-nò nga mikii nikitasòn nas'in tjít'aà chiba-nò, nas'in tjín-nò xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá. ²⁸ Jngoò xi xita judío, mitsà tà jè nga ndaà 'ya-la kjoa xi s'in; koa jngoò xita xi tjít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, mitsà tà jè xi mochjeén nga tjít'aà chiba-la isò'nga yijo-la. ²⁹ Jè xi ngui xita judío, jè xi chji-la koni s'in tjín jjiin inima-la. Kò jè xi ngui tjít'aà chiba-la, jè xi chji-la koni s'in tjít'aà chiba-la ya jjiin inima-la. Kjoa koi, mitsà ts'e kjotíxoma xi xojon tjít'aà; ts'eé Inima Tsjeé-la Nainá. Jña xi k'oa's'in sikitasòn, Nainá ndaà chja xi it'aà ts'e, nas'in mikii ndaà chja xita xi k'jei.

3

Mé kjoa xi ñó chji-la it'aà ts'e xita judío

¹ Tsà k'oaá s'in tjín, ¿mé kjondaà xi isa tse tjín-la nga xita judío 'mì? Kò ¿mé chji-la nga tjít'aà chiba-la? ² Kjìn skoya chji-la. Jè xi tjína itjòn, jè-né nga jña xita judío kjòngatsja 'én-la Nainá. ³ Jña xita judío, nas'in tjín i'nga xi mikii sikitasòn 'én xi kjòngatsja, ¿a koma sikjatjiya-la kjoakixi-la Nainá nga mikii kitasòn koni s'in kitsjaà tso'ba? ⁴ Majìn, mikii koma. Nainá, xita kixi-né, nas'in xita ndiso ngats'ii xita xi tjín isò'nde; koni s'in tichja xojon nga tsò: Mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa 'én xi nokjoi sikijne-né k'e nga yá xi kohòngui-lè.

⁵ Tjín i'nga xita xi tsò: K'e nga ch'o 'nè, isaá ndaà 'ya-la kjoakixi-la Nainá. Tsà k'oa's'in tjín, ¿kò kixoán? ¿A kixón-ná nga mì kjoa kixi tís'in Nainá nga kjo'in tsjá-ná? (Tsà kos'in kixoán, jngoò kjohitsjeen-la xi taxki xita titsanikjeén.)

⁶ Tanga majìn, mì k'oaá s'in tjín. Tsà mitsà kixi s'in Nainá nga kjo'in tsjá-ná, ¿kòs'in koma koiindaajün-la xita isò'nde?

⁷ Tikoáá tsà k'oa kitso xita koi: “Tanga tsà kjoandiso-na okó nga jè kjoa kixi-la Nainá isa jeya kína, ¿mé-ne k'oa's'in tisinè-na nga xita jé tiyatakón-na?”

⁸ Tikoáá-ne ch'o s'eén mé-ne nga kàtasakó-isa-ná kjondaà-la Nainá. Tjín xita xi kotsò nga k'oaá tjín 'én xi okoóya; jè xi mejèn-la nga ch'o sikína-na. Jña xita xi kotsò, ok'in-la nga tjoé-la kjo'in xi Nainá tsjá.

Mé jè xi tjín-la ngats'ii xita

⁹ ¿Kò s'in nikitsjeen? Jña xi xita judío 'mì-ná, ¿a isaá ndaà xitaá koni jña xita xi k'jei? Majìn, jyeé k'oaá kixan-nò, tà ngasòn jé titsajnajñaá ngats'iaá xi xita judío 'mì-ná kò xi taxki xita. ¹⁰ Koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: Nijngoò xita tjín xi xita kixi, ni tsà tà jngoò.

¹¹ Nijngoò tjín xi machiya-la, nijngoò tjín xi ótsji Nainá.

¹² Ngats'ii xita, saá xìn ndiyá kii; ngats'ii nímée chji-la kjoa xi s'in; nijngoò xi ndaà s'in, ni tsà tà jngoò.

¹³ Naxáta-la, k'oaá kjoàn koni ngajo-la mik'en k'e nga táx'ajto; nijen-la ngui 'én ndisoó chja; 'én xi chja, k'oaá ngaya-la koni tsà xán-la ye.

¹⁴ Chajajno-la xita kò ngui koi 'én chja xi 'on ma-la inima-ná.

¹⁵ Mikii koña kjoa, nitoón sík'en xita.

¹⁶ Njā ñānda nga fī, síhima kō síkjesheko xīta xi k'ejí.

¹⁷ Mikí beèxkon ndiyá ñānda tjin kjoa'nchán.

¹⁸ Mikí tsakjón-keè Nainá it'aà ts'e kjoa xi s'in.

¹⁹ Jyee 'yaá nga ngats'iì 'én xi tjit'aà kjoatixoma ts'e Moisés, jñā chja-la ngats'iì xīta xi ya fit'aà-la, mé-ne nga ngats'iì xīta, mikí koma kichja nga kinchako yijo-la nga nguixkon Nainá; ngats'iì xīta xi tjin isò'nde koiñdaajin-la Nainá nga jcha-la nga jé tjin-la. ²⁰ Nijngoò xīta xi kixi kina nga nguixkon Nainá tà koi kjoa-la nga ndaà tísikitasòn Kjoatixoma ts'e Moisés. Nga jé Kjoatixoma, tà k'oaá s'in mochjeén nga benojmíya-ná nga jé tjin-ná.

Kó siko-ná Nainá nga kixi kitsajnaá nguixkon jé

²¹ Tanga i'ndeí, Nainá okó-ná kós'in s'in Nainá nga xīta kixi beètakòn-ná. Kō mitsà kjoa ts'e Kjoatixoma nga bitasòn. Jñā xojon jchínga ts'e kjoatixoma-la Nainá kō ts'e xīta xi kiichja ngajo-la Nainá k'oaá tís'in benojmíya-ná, ²² nga jñā xīta k'e nga mokjeín-la it'aà ts'e Cristo, kixi bitsajna nguixkon Nainá. K'oaá s'in siko yije kóhotjin xi mokjeín-la. Nga ngats'iì xīta ngàsòn jé tjin-la, ²³ nga ngàsòn ótsji jé-né; kjiin títajnat'aaxin-la Nainá ñānda nga jeya tjin. ²⁴ Tanga Nainá, nga ndaà xīta, kitsjaà kjoatjò-ná kjondaa-la mé-ne nga kixi kitsajnaá nguixkon jé. Jé Jesucristo tsibichijiti ngajo-ná jé-ná mé-ne nga kitsajnandeí-ná xi kjoa ts'e jé. ²⁵ Nainá kitsjaà ki'ndí-la koni jngoò kjoatjò xi faáxin jé-ná nga nguixkon Nainá k'e nga mokjeín-la it'aà ts'e Jesucristo, nga jé tsibixteen jni-la k'e nga k'en. Nainá k'oaá s'in okóya-ná kós'in tjin kjoakixi-la. Koi kjoa-la nga ngasa kjotseé, Nainá, tikoña kjoa-né, mikí niton kitsjaa-la kjo'in xīta koni s'in ok'in-la jé xi tohótsji. ²⁶ Tanga i'ndeí t'ya-la nga it'aà ts'e Jesucristo tísindaajin-la xīta jñā kjoa-la jé xi kisichroba mé-ne nga kàta'ya-la Nainá nga xīta kixi-né kō tikoáá tijè-ne Nainá xi kixi síkítsajna xīta xi mokjeín-la it'aà ts'e Jesús.

²⁷ ¿A 'ngaá koma takoán nga kixi títajnaá nguixkon Nainá? Majin, mikí 'nga koma takoán. Nga mitsà koi kjoa-la nga kjoatixoma nikitasoán. Jé-né nga mokjeín-ná it'aà ts'e Jesús nga kixi síkítsajna-ná Nainá. ²⁸ K'oaá tsóya-ne ngats'iì kjoa koi nga Nainá sikixi xīta k'e nga mokjeín-la it'aà ts'e Jesús; mitsà koi nga kjoatixoma ts'e Moisés síkitasòn.

²⁹ ¿A tà ts'ee xi xīta judío Nainá? ¿A mitsà tikoá ts'e xi taxki xīta? Kjoa kixi-né, tikoá ts'e-né xi taxki xīta xi mitsà xīta judío. ³⁰ Nainá, tà jngoò ma xi kixi síkítsajna ngats'iì xīta k'e nga mokjeín-la it'aà ts'e Jesús. Ngàsòn siko jñā xīta judío xi tjit'aà chiba-la kō xi taxki xīta xi mikí tjit'aà chiba-la. ³¹ Jé kjoa nga mokjeín-ná it'aà ts'e Jesucristo, ¿a tichahingui-né kjoa ts'e Kjoatixoma? Majin, mitsà tichahingui; tà saá timajngoò-ne koni jé xá xi tjin-la.

4

Abraham, mé-ne kixi tsibijna-ne nga nguixkon Nainá

¹ ¿Kó kixoán? ¿Mé kjoa kixi xi kisakò-la na'én-jchá-kjiin-ná Abraham nga kixi tsibijna nguixkon Nainá? ² Na'én-jchá-ná Abraham, tsà koi-la kjoa-la nga ndaà xá xi kis'iin nga kixi tsibijna nguixkon Nainá, ok'in-la nga jeya siikina yijo-la, tanga majin nga nguixkon Nainá. ³ Nga k'oaá s'in tichja Xojon jchínga-la Nainá nga tsò: "Abraham, jé-né nga kòkjeín-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá ma-ne nga kiskoétjò Nainá nga xīta kixi kitsò-la." ⁴ Jngoò xīta xi síxá, jé ton xi tjoé-la, mitsà tà kjoatjò tjoé-la; jé chji-la nga síxá. ⁵ Tanga jé xīta xi mitsà xá-la ma'ñót'aà takòn, tanga mokjeín-la it'aà ts'e Nainá xi kixi síkítsajna xīta

xi jè tjín-la, xita jè, Nainá k'oaá s'in skoétjò nga xita kixi tsò-la. ⁶ Jè xitaxá itjòn xi ki'mì David k'oaá tìs'in kùichja nga tsja s'e-la xita xi Nainá kjoétjò nga xita kixi tsò-la; Nainá mì tì kindá s'in-ne nita mé xi s'in. ⁷ David kitsò:

Mé tà ndaà-la jña xita xi jye kichàat'aà-la kjoa ch'o-la

kq xi jye tjt'sa'ma jé-la.

⁸ Mé tà ndaà-la jña xita xi mì tì kindá s'in-ne Nainá kjoa ts'e jé-la.

⁹ Jè kjondaà jè, ¿a tà ts'eé xita judío xi jtít'aà chiba-la? ¿A xi tikoáá ts'e-né xi taxki xita xi mikii jtít'aà chiba-la? Jye okixan nga jè xita jchínga Abraham, k'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá, kiskoétjò-né nga xita kixi kitsò-la. ¹⁰ ¿Kós'in komá nga kiskoétjò Nainá Abraham nga xita kixi kitsò-la? ¿A k'e-né nga jye jtít'aà chiba-la? ¿A xi k'e-né nga tikj'eé jtít'aà chiba-la? Majìn, k'e-né nga tikj'eé jtít'aà chiba-la. ¹¹ Abraham, k'e nga jye kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la, iskaán kisit'aà chiba-la koni jngoò chiba xi okó nga jye xita kixi nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá k'e nga tikj'eé jtít'aà chiba-la. K'oaá komà-ne nga xita jchínga kitsò-la Abraham ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá nas'in mikii jtít'aà chiba-la. ¹² Abraham, tikoáá xita jchínga-la-né jña xita judío xi jtít'aà chiba-la, tanga mìtsà tà koií kjoa-la nga jtít'aà chiba-la, tikoáá koi-né nga ya tjímatjingui-la nga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, koni s'in kòkjeiín-la Abraham k'e nga tikj'eé jtít'aà chiba-la.

¹³ Nainá, k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba Abraham kq ngats'iì xita tje-la, nga jè kongatsja isò'nde; mìtsà koi kjoa-la nga Kjotíxoma kisikitasòn, jè-né nga kòkjeiín-la koni s'in kùichja Nainá, k'oaá ma-ne nga xita kixi kitsò-la. ¹⁴ Tsà tà jña tjoé-la kjondaà xita xi sikitasòn Kjotíxoma, tsà k'oaá s'in tjín kjoa, nimé-la chjì-la nga mokjeiín-nà it'aà ts'e Nainá; tikoáá mì-là kii kítasòn koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. ¹⁵ K'e nga tjín Kjotíxoma, kjo'iín sinè-ná; tanga tsà tsjìn kjotíxoma, nimé tjín xi kotonè-la kjotíxoma.

¹⁶ Jña xita, nga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá tjoé-la kjondaà koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abram. Nainá tsjà kjotjò kjondaà koi mé-ne nga jcha-ná nga kixi kjoa nga kítasòn it'aà ts'e ngats'iì tje-la Abraham. Mìtsà tà jña tjoé-la xita judío xi tje-la Abraham nga tjín-la kjotíxoma; tikoáá tjoé-la jña xita xi mìtsà xita judío xi tikoáá tje-la Abraham ma koií kjoa-la nga mokjeiín-la koni s'in kòkjeiín-la Abraham. K'oaá ma-ne nga jè Abraham, xita jchínga-ná ma ngats'iaá ¹⁷ nga nguixkon Nainá. Koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kjìn naxandá xita xi jye kisingsatja-lè xi xita jchínga tsò-lè.” Abraham, kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi ma-la sikjaáya-la xita xi jye k'en xi tikoá tsjà 'én-la koni tsà jye tsitasòn kjoa xi kj'eé bitasòn.

¹⁸ Xita jchínga Abraham kòkjeiín-la koni kitsò-la Nainá; kiskoñá kjoa-né nas'in mikii tjín-la kós'in komá nga kítasòn. K'oaá s'in komá nga kjìn naxandá xi xita jchínga tsò-la, koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá nga kitsò-la: “K'oaá s'in kjìn jchán komá tje-lè.” ¹⁹ Abraham, mikii kjòhindaà koni s'in kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá, nas'in kós'in beé-la ikon nga mì tì mé chjì-la yijo-la nga jye 'ño xita jchínga; jyeé kjomeé jngoò sìndò nó tjín-la; Sara xi chjoón-la, tikoáá chjoón 'ndi-né; mì tì kii komá s'e-la ixti. ²⁰ Abraham, mìtsà jò tsi'beé-la ikon koni s'in mokjeiín-la 'én xi kitsjaà-la Nainá. Tà isaá 'ño tsi'beé-la ikon nga ndaà kòkjeiín-la. 'Nò jeya kisikjina Nainá. ²¹ Abraham, ngui ndaà tjingoò ikon nga Nainá tjín-la nga'ño nga komaá-la sùikitasòn yije kòhotjìn kjoa koni s'in kitsjaà-la tso'ba. ²² K'oaá ma-ne Nainá, k'e nga kijtsee nga ndaà mokjeiín-la Abraham, kiskoétjò nga xita kixi kitsò-la.

²³ Mitsà tà it'aà ts'e Abraham kitjei xojon jè nga Nainá kiskoétjò nga xita kixi tsò-là. ²⁴ Tikoaa it'aà tsajan kitjei nga Nainá skoétjò-ná nga ngàsòn xita kixi kitso-ná koi kjoa-là nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jè xi kisikjaaya-là Na'en-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Kjongatsja xita nga kisik'en Jesús jè ngatji-là jé-ná; tikoaa jaaya-là mé-ne nga kixi kitsajnaa nguixkon Nainá.

5

Mé kjondaà xi sakó-ná nga jye xita kixi tsò-ná Nainá

¹ K'e nga jye xita kixi 'mì-ná nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jyeé 'nchán titsajnaokaà Nainá it'aà ts'e Na'en-ná Jesucristo. ² Jè Cristo tsjá-ná nga s'e-ná kjondaà jé, nga mokjeiin-ná it'aà ts'e. Jè kjondaà jé, 'ño ndaa tjiin inima-ná; matsjaà-là inima-ná nga chiña kjoaa nga tikoaa s'e-ná kjoajeya-là Nainá. ³ Mitsà tà koi kjoa nga matsja-ná, tikoaa matsja-ná k'e nga mé kjo'in xi otojñaà. K'e nga kjo'in otojñaà, yaà sakó-ná nga 'ño nga tseejta s'eén inima-ná. ⁴ K'e nga tseejta s'eén inima-ná, yaà sakó-ná nga ndaa kitjoaa; tsà nga ndaa kitjoaa, tikoaa yaà sakó-ná nga skóña kjoa inima-ná kjondaà xi tsjá Nainá. ⁵ Jè kjoa xi chiña-là nga tjangoo takoán, mikii masobà-ná nga mikii kitasòn; jè Nainá jyeé ndaa kisikijnajin inima-ná kjojtocha-là it'aà ts'e Inima Tsee-là Nainá xi kitsjaà-ná.

⁶ K'e nga kichóya nachrjein, Cristo, k'en ngajo-ná jña xi xita jé 'mì-ná, koi kjoa-là nga tsjin-ná nga 'ño nga ma bitjokajñaà jé-ná. ⁷ Mi-là yá xita tjin xi kiyatji ngajo-là jngoo xita kixi, tanga tsà koi nachrjein-là tsà tjin jngoo xi kjo'ño ikon nga kiyatji ngajo-là jngoo xi 'ño ndaa xita. ⁸ Tanga jè Nainá okó-ná nga 'ño tsjakeè-ná nga jè Cristo k'en ngajo-ná, k'e nga tákó xita jé 'mì-ná. ⁹ I'ndeji nga jye xita kixi tsò-ná Nainá nga jè Cristo tsibixteén jni-là k'e nga k'en ngajo-ná, isaá 'ño tikixi kjoa nga it'aà ts'e Cristo kitjokajñaà kjo'in jè nachrjein k'e nga sijikasén kjoiti-là Nainá. ¹⁰ K'e nga kondra titsajna-là Nainá, jè Ki'ndi-là kisikijne 'nchán kjoa k'e nga k'en. I'ndeji, k'e nga jye ndaa chibà-ná, isaá 'ño tjikixi kjoa nga kitjokajñaà kjo'in it'aà ts'e Cristo nga jè tijnakon-né. ¹¹ Mitsà tà jña kjoa koi, tikoaa 'ño matsja-ná it'aà ts'e Nainá koni s'in kisiko-ná it'aà ts'e Na'en-ná Jesucristo nga it'aà ts'e Cristo 'nchán titsajnaokaà Nainá nga jye kichibandaà-aná.

¹² K'e nga jahas'en jé isò'nde, jngoo xita xi ki'mi Adán tsohótsji jé, ikjoàn k'en; k'oaà s'in komà nga kjòts'ia nga biyaà yije kóhotjin xita, koi kjoa-là nga jé ótsji yije kóhotjin. ¹³ K'e nga tikj'eé tjoé-là Kjoitixoma Moisés, xita xi tjin isò'nde jyeé tjin yiye-là jé. Tanga mikii ma kindá jé-là k'e nga tsjin kjoitixoma. ¹⁴ Tjen-ne nachrjein ts'e Adán skanda ts'e Moisés, tjiné-là nga kiyá yije xita kóhotjin nas'in mi k'oaà tjin jé xi tsohótsji koni kis'in Adán nga kisikatoné-là okixi xi kitsjaà-là Nainá. Adán, jè ngaya-là [Cristo] xi iskan j'i.

¹⁵ Tanga jé xi tsohótsji Adán, mikii mangàsòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá; nga tà jè ngatji-là jé xi tsohótsji xi tà jngoo xita, k'oaà ma-ne nga kjin xita biyaà; tanga isaá 'ño tse kjondaà tjin-là Nainá nga kjin xita machikon-t'in kjojto xi tsjá Nainá it'aà ts'e xi tà jngoo xita xi 'mì Jesucristo. ¹⁶ Jè xi tsohótsji xi tà jngoo xita, mikii mangàsòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá. K'e nga kisakó jé itjon, Nainá kitsjaà okixi nga tsibiné-là kjo'in ngats'ii xita. Tanga k'e nga jye kjin jé tsohótsji xita, j'ii kjondaà-là Nainá nga kixi kitsajna xita nguixkon Nainá. ¹⁷ Jè ngatji-là jé-là xi tà jngoo xita, tjiné-là nga kiyá xita. Tanga i'ndeji, isaá 'ño tjikixi kjoa nga it'aà ts'e xi tà jngoo xita xi 'mì Jesucristo, tjí'nde-là nga

jeya kítsajnakon jña x̣ita xi 'ñó tse ḳjondaà-là Nainá kjoé, ḳo xi 'ñó tse ḳjoṭjò ṭjoe-là nga kixi kítsajna nguixḳon Nainá.

¹⁸ Jè kjoa-là jé xi tsohótsji xi tà jngoò x̣ita kisinè-là ḳjò'in ngats'ìi x̣ita, tanga jè kjoa kixi xi kis'ìin Jesucristo ṭikoáá kixi kisikítsajna ngats'ìi x̣ita nga kítsajnakon nguixḳon Nainá. ¹⁹ Jè kjoa-là nga mìkii kii'nchréñijon-là Nainá xi tà jngoò x̣ita xi 'mì Adán, k'oáá ma-ne nga ḳjìn x̣ita kisakò jé-là. Tanga jè kjoa-là nga kii'nchréñijon-là Nainá xi tà jngoò x̣ita xi 'mì Jesucristo, ḳjìn x̣ita xi kixi kítsajna nga nguixḳon Nainá.

²⁰ J'ìi Ḳjoṭixoma-là Moisés mé-ne nga ndaà ki'ya-là nga iṣa 'ñó iṣa 'ñó ṭis'e jé; tanga k'e nga iṣa tse jé ṭisakò, iṣaá 'ñó tse ḳjondaà-là Nainá j'ìi. ²¹ Nga ṣa íṭjòn, jè kjoa ts'e jé tsaṭixoma-là x̣ita, mé-ne nga kisakò-là ḳjoabiyaà x̣ita; tanga j'ndeì, k'oáá ṭis'in ḳaṭaṭixoma ḳjondaà-là Nainá k'e nga kixi ṣíkítsajna x̣ita nga nguixḳon Nainá mé-ne nga s'e-là ḳjoabinachon ṇita mé nachrjein-ne xi it'aa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

6

Mé-ne nga jè kjoa ts'e jé, mì ṭi mé nga'ñó ṭjìn-là nga jè ḳoṭixoma-ná

¹ ¿Kó kixoán? ¿A ndaà ṭjìn nga ḳinchátsji-jé-iṣa mé-ne nga iṣa tse ḳjondaà tṣj̣a-ne Nainá? ² Majìn, mì kii ṭi k'o'a s'en-ná. Jyeé titsajnat'aàxìn-là kjoa ts'e jé koni tṣa jye k'eén xi it'aa ts'e; mì ṭi kii koma ya kítsajnajìin-iṣaá kjoa ts'e jé. ³ ¿A mìtṣa jye ṭjìin-nò k'e nga komà bautizar it'aa ts'e Cristo ngats'iaà nga ṭikoa ya titsakjoòkoáá k'e nga k'en? ⁴ K'e nga ma bautizar x̣ita, k'oáá s'in ngaya-là koni tṣa ya sihiijìn-t'aa-là Cristo k'e nga k'en. Koni s'in jaáya-là Cristo it'aa ts'e nga'ñó-là Nainá xi 'ñó jeya ṭjina, k'oáá ṭis'in mochjeén nga ḳos'ìn ṣijchá yijo-ná nga ḳijnakon x̣itse j̣jngoò k'aa.

⁵ Koni s'in titsakjoòkoáá Cristo k'e nga k'en, jña k'oáá ṭis'in ḳjoaáya-ná koni s'in jaáya-là jè. ⁶ Ṭjìin-ná nga jè kjoa jchínga-ná koni s'in ki'né nga iṣa ḳjòṭseé, yaá kisit'aa krò-là Cristo mé-ne nga ḳaṭachija-ne nga'ñó-là yijo jé-ná nga mì ṭi jé ḳjoṭixoma-iṣa-ná. ⁷ Jngoò x̣ita xi jye k'en, jyeé ṭj̣nandeìi kjoa ts'e jé. ⁸ Nga ya k'en-koáá Cristo, mokjeiín-ná nga ṭikoa ya kítsajna k'oáá. ⁹ Ya-ná k'e nga jaáya-là Cristo k'e nga k'en, nì ṭi jngoò nachrjein ḳiyá j̣jngoò k'a-ne. Mì ṭi mé nga'ñó ṭjìn-là ḳjoabiyaà nga jè ḳoṭixoma-là. ¹⁰ K'e nga k'en Cristo, jngoò k'a k'en xi kjoa ts'e jé-ná; i'ndeì nga j̣jngoò k'a ṭj̣nkon-né koi kjoa ṭj̣nkon-ne nga jeya ṣiḳjina Nainá. ¹¹ J̣ñò, k'oáá ṭis'in ṭiḳitsjeén koni tṣa jye k'eén xi kjoa ts'e jé; ṭitsajnakon-nò xi kjoa ts'e Nainá nga ya titsajnakoo Na'èn-ná Jesucristo.

¹² Koi kjoa-là, mì ṭi kii bìi'nde-là yijo jé-nò nga jè kjoa ts'e jé ḳoṭixoma-nò k'e nga ḳjò'ñó s'in-nò nga ṇiḳitasòn-là kjoa xi ch'o ṭjìn xi ṣijé yijo-nò. ¹³ Ki ya ṇingatsja yijo-nò kjoa ts'e jé nga jè jé ṣiḳjeén nga ch'o 'nè, ta ṣaà jé Nainá ṭingatsja yijo-nò koni jngoò x̣ita xi jye jaáya-là it'aa ts'e ḳjòbiyaà. Nainá ṭingatsja yijo-nò nga ḳaṭaṣiḳjeén kjoa xi kixi ṭjìn. ¹⁴ Kjoa ts'e jé, mì ṭi mé nga'ñó ṭjìn-là nga jè ḳoṭixoma-nò nga mìtṣa kjoa ts'e ḳjoṭixoma-là Moisés titsajnaj̣ñò; ḳjondaà-là Nainá titsajnaj̣ñò.

¹⁵ ¿Kó bixoán? ¿A ndaà ṭjìn nga ḳinchátsji jé iṣaá nga ḳjondaà-là Nainá titsajnaj̣ñaà nga mìtṣa kjoa ts'e ḳjoṭixoma titsajnaj̣ñaà? Majìn, mìkii ndaà ṭjìn. ¹⁶ Ndaà ṭjìin-nò tṣa ya ṣingatsja yijo-nò ts'e x̣ita xi ḅiṭje cḥi'nda nga jè ṇiḳitasòn-là, cḥi'nda-là komaà ts'e x̣ita jè. Ḳjò'ñó ṭjìn-ne nga jè ṣiḳitasòn-là. K'oáá s'in ṭjìn, tṣa cḥi'nda-là jé komaà nga jè ṣiḳitasòn-là, ḳiyá-nò; tanga tṣa cḥi'nda-là Nainá komaà nga jè ṣiḳitasòn-là, kixi kítsajnaà nguixḳon jè. ¹⁷ J̣ñò,

nga isa kjòtseeé, k'oaá s'in kinikitasòn-là kjoa ts'e jé koni tsà jngoò ch'i'nda, tanga i'ndeí, ndaa chí-là Nainá nga kò iníma-nò ndaa níkitasòn koni s'in ngui ndaa tjin 'én kixi xi kis'enojmi-nò. ¹⁸ I'ndeí jyeé titsajnandeí-là kjoa ts'e jé; chí'nda ts'e kjoakixi-nò; tjinè-nò nga sikitasòn koni s'in síjé kjoakixi. ¹⁹ Koi 'én tichjàkò-nò xi mìtsà 'in chja koi kjoa-là nga indaa tjin takòn; mìkii ndaa machiya-nò kjoa ts'e Nainá. Koni s'in k'i'nè nga isa kjòtseeé nga ya kiningsja yijo-nò it'aà ts'e ngats'i kjoach'o xi tjin nga jé tsatixoma-nò koni xita chí'nda; i'ndeí k'oaá tís'in tìngatsja yijo-nò it'aà ts'e kjoa kixi mé-ne jé kjoa kixi kàtatixoma-nò koni chí'nda xi tsjeé titsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ K'e nga kjoa ts'e chí'nda-là jé titsajnajñoò, mìkii titsanikitasòn-là kjoakixi-là Nainá. ²¹ Tanga, ¿mé xi kisakò-nò kjoa ts'e jé? I'ndeí tà masobà-nò kjoa koi; tà yaá fiko-ná ñánda tjin kjoabiyaá. ²² I'ndeí nga jye titsajnandeí-là xi kjoa ts'e jé, chí'nda-là Nainá ma; kjondaá xi sakò-nò jé-né nga tsjeé titsajnaa nga nguixkon Nainá. Xi fehet'aà-ne, s'e-nò kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ²³ Chíj xi tjin-là kjoa ts'e jé, kjoabiyaá-né. Tanga kjotjò xi tsjá Nainá, kjoabinachon-né nita mé nachrjein-ne nga ya titsajna kjoaá Cristo Jesús xi Na'én-ná ma.

7

Kó s'in ma fehet'aà nga'ño-là jé kjotixoma

¹ Jño, xi 'ndseeé chibà, tichjàkò-nò xi jyeé tjiin-nò kós'in tichja kjotixoma; 'ya-nò nga tjin-là nga'ño jé kjotixoma kós'in otixoma-là xita k'e nga titsajnakon-na skanda k'e nga kiyá. ² K'oaá ngaya-là jngoò choón xi tjin-là x'in, k'oaá tsò kjotixoma nga mìkii koma tsjin xikjin k'e nga tákó titsajnakon ingajò. Tanga tsà jé x'in kiyá, jé choón, jye tijnandeí it'aà ts'e kjotixoma xi ts'e kjoabixan. ³ Jé choón, k'e nga tsà tákó tijnakon x'in-là, tsà k'ejí x'in kixan-kò, kjoa chijngui tís'in; tanga tsà jye k'en x'in-là, jé choón, jyeé tijnandeí xi kjoa ts'e kjotixoma jé; komaá kixan-kò i'ngoò k'a-ne xi k'ejí x'in. Mì tì kjoa chijngui tís'in-ne.

⁴ Jño ndí 'ndseé, k'e nga k'en-kjoòkòò Cristo, yaá k'en it'aà ts'e nga'ño-là kjotixoma, mé-ne nga ya kinókjoa-nò it'aà ts'e Cristo xi jye jaáya-là ts'e kjoabiyaá nga k'oas'in kàta'ya-là it'aà tsajan jé kjondaá xi sasén-là Nainá. ⁵ K'e nga tisa ya tjaajnaa kjoa xi tjin isò'nde, jé kjotixoma tsibí'in-ná mé-ne nga jña kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, isa 'ño ch'o kisixájin yijo-ná; k'oaá komà-ne nga kisakò-ná kjoabiyaá. ⁶ Tanga i'ndeí jyeé titsajnandeí-là kjoa ts'e kjotixoma. Jyeé k'één it'aà ts'e kjoa xi bí't'aà'ño-ná, mé-ne nga koma sixá-là Nainá xi kjoa xitse koni s'in okóya-ná Iníma Tsjeé-là Nainá. Mìtsà k'oas'in sixá-là koni s'in tjin kjoa jchínga xi tjit'aà xojon.

⁷ ¿Kó kixoán xi kjoa ts'e kjotixoma? ¿A ch'o tjin? ¿A kjoa ts'e jé-né? Majin, ndaa tjin. Tanga 'an, tsà mìkii kijtseexkoan kjoa ts'e kjotixoma, tikoáá mì-là kii kijtsee kjoa ts'e jé. Mì-là kii kisijin-na nga mìkii ndaa tjin nga 'an fahajin-na tsojmi xi mìtsà ts'an, tsà jé kjotixoma mì k'oaá s'in benojmi nga tsò: "Kì jì nikjaajin tsojmi xi mìtsà tsiji." ⁸ Kjoa ts'e jé, yaá kisakò-là nga'ño it'aà ts'e kjotixoma; k'oaá komà-ne nga isa 'ño jahajin-na tsojmi xi mìtsà ts'an. Tanga tsà tsjin kjotixoma, tsjin-là nga'ño kjoa ts'e jé. ⁹ K'e nga sa kjòtseeé, kj'eé kii bexkoan kjotixoma. Tanga k'e nga kijtseexkoan kjotixoma, kjoa ts'e jé, isaá ndaa kis'e-là nga'ño; kjoabiyaá kisakò-na. ¹⁰ Kjoa ts'e kjotixoma, tjinè-là nga

kjoabinachon tsjá-na, tanga tà saá kjoa biyaa kitsjaà-na. ¹¹ Kjoa ts'e jé, yaa kisakò-la nga'ño it'aà ts'e kjoatixoma nga kiskoònachan-na, k'oa kisik'en-na.

¹² K'oa s'in tjin nga jé Kjoatixoma, tsjeè-né; koni s'in otixoma jña 'én xi tjit'aà, tsjeè-né, kixi-né, koa ndaa-né. ¹³ ¿Kó bixón? ¿A jé kjoa ts'e kjoatixoma xi ndaa tjin xi kisik'en-na? Majin, mitsà koi kjoa-la. Kjoa ts'e jé-né. K'oa s'in ki'ya-la nga kixi kjoa nga jé-né. It'aà ts'e kjoatixoma xi ndaa tjin, jé kjoa ts'e jé kisakò-la nga'ño nga kisik'en-na, mé-ne nga ki'ya-la it'aà ts'e kjoatixoma nga 'ño ch'o tjin xi kjoa ts'e jé.

Kó tsò xita xi otixoma-la kjoa ts'e jé

¹⁴ Kjoa ts'e kjoatixoma, 'ya-ná nga kjohitsjeen ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; tanga 'an, yijo jé tsohoya; yijo-na yaa kjongatsja kjoa ts'e jé nga jé otixoma-na. ¹⁵ Mikil fliya-na mé kjoa xi s'iaàn. Kjoa xi ndaa tjin xi mejèn-na nga s'iaàn mikil koa s'iaàn. Tà saá jña kjoa xi mikil sasén-na sikitasoàn. ¹⁶ K'e nga k'oa s'iaàn jña kjoa xi mikil mejèn-na, k'oa xan nga tjikixi kjoa nga ndaa tjin koni s'in tichja kjoatixoma. ¹⁷ K'e nga k'oa s'iaàn nga otsjia jé, mitsà 'an xi k'oa s'iaàn, jé kjoa ts'e jé xi tjiin-na bit'in-na. ¹⁸ 'An xi xita isò'nde 'mì-na, be-ná nga mikil ndaa tjin kjoa xi tjiin yijo-na. Mejèn-na nga ndaa s'iaàn, tanga mikil sakó-na kó s'in s'iaàn kjoa xi ndaa tjin. ¹⁹ K'e nga mejèn-na ndaa s'iaàn, mikil sikitasoàn; tà saá koi sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majin-na nga koa s'iaàn. ²⁰ K'e nga k'oa s'in sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majin-na nga koa s'iaàn, mitsà 'an xi k'oa s'iaàn, jé kjoa ts'e jé xi tijnajin-na xi k'oa s'in.

²¹ Jngoò kjoa matsji-na nas'in mejèn-na nga ndaa s'iaàn, tà saá tà koi sakó-na kjoa xi ch'o tjin. ²² Xi jjiin inima-na matsja-na it'aà ts'e Kjoatixoma-la Nainá. ²³ Tanga tjin jngoò kjoa xi tísixájin yijo-na xi mikil tsjá'nde-na nga ndaa s'iaàn; jé kjoa ts'e jé kjaan-kjoò kjohitsjeen-na xi mejèn-la nga ndaa s'iaàn. Kjoa ts'e jé xi tísixájin yijo-na síkijne-na nga ch'o s'iaàn.

²⁴ Ima xó-na 'an; ¿ya xi síkijnandeí-na it'aà ts'e yijo jé-na xi kjoabiyaà tjin-la? ²⁵ Ndaa chji-la Nainá nga it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo síkijnandeí-na kjoa ts'e jé.

Nga jña 'én xi kotixan-nò nga 'an, ya jjiin kjohitsjeen-na mejèn-na sikitasoàn kjoatixoma-la Nainá, tanga ya jjiin yijo jé-na, tà saá kjoa ts'e jé sikitasoàn.

8

Mé kjondaà xi sakó-ná k'e nga k'oa s'in titsajnjchá yijo-ná koni s'in mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Tanga i'ndeí, jña xita xi ya titsajnakjoòko Cristo, mì tì mé kjo'in sinè-la, jña xita xi mì k'oa s'in nchisíjá yijo-la koni tjin jé xi síjé yijo-la; tà saá k'oa s'in nchisíjá yijo-la koni s'in mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá. ² Jé nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá xi síkítsajnakon-ná nga ya titsajnakjoòkoá Cristo; kò tjiè-ne nga'ño xi kiskítsajnjandeí-ná it'aà ts'e nga'ño-la kjoa ts'e jé kò it'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Kjoatixoma ts'e Moisés mikil kichikjoa-la nga síkítsajnjandeí-ná it'aà ts'e jé, nga tsjin-la nga'ño, koi kjoa-la nga jé yijo-ná síjé jé xi tjin isò'nde. Tanga Nainá kichikjoa-la nga kiskasén Ki'ndí-la koni jngoò xi xita isò'nde xi yijo kis'e-la koni jña xi xita jé 'mì-ná. Ki'ndí-la kitsjaà kjoatjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Nainá k'oa s'in kis'iin nga jngoò k'a kiskjehet'aà kjoa ts'e jé xi tjin-la yijo-ná. ⁴ Nainá k'oa s'in kis'iin mé-ne nga it'aà tsajan kàttasòn-ne jé kjoa kixi xi ts'e kjoatixoma, jña xi mì k'oa s'in titsajnjchá yijo-ná koni tjin jé

xi sijé yijo-ná, nga k'oas'in titsanìjchá yijo-ná koni s'in mejèn-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

⁵ Jñà xita xi k'oa s'in koni tjin xi sijé yijo-la, k'oaá tjin kjoa xi nchisíkitsjeèn; tanga jñà xi k'oa s'in koni s'in tjin xi sijé Inìma Tsjeè-là Nainá, k'oaá tjin kjoa xi nchisíkitsjeèn. ⁶ Jñà xita xi k'oas'in nchisíkitsjeèn koni tjin xi mejèn-là yijo-la, kjoabiyaá tjin-la. Tanga jñà xita xi k'oas'in nchisíkitsjeèn koni s'in mejèn-là Inìma Tsjeè-là Nainá, tjin-la kjoabinachon kjo kjoa'nchán. ⁷ Xita xi tà koi kjoa nchisíkitsjeèn koni tjin kjoa ch'o xi sijé yijo-la, kondra ts'e Nainá-né koi kjoa-la nga mikil sikitasòn kjo mikil chikjoa-la nga sikitasòn kjo tixoma-la Nainá. ⁸ Jñà xita xi k'oas'in s'in koni tjin xi sijé yijo-la, mikil ma-la s'in koni s'in sasén-là Nainá.

⁹ Tanga jñò, mì tì k'oaá 'nè-nò koni tjin xi sijé yijo-nò; k'oaá s'in tita 'nè koni tjin xi sijé Inìma Tsjeè-là Nainá, nga jè tijnajin inìma tsajòn Inìma Tsjeè-là Nainá. Jñà xita xi tsjin-là Inìma Tsjeè-là Nainá xi kitsjaà Cristo, mìtsà xita ts'e Cristo. ¹⁰ Tanga tsà yaá tijnajin inìma tsajòn Cristo, inìma tsajòn tijnakon-né nga xita kixi 'mì-nò nga nguixkon Nainá, nas'in k'oas'in tjinè-là nga kiyá yijo-nò xi kjoa ts'e jé. ¹¹ Jè Nainá xi kisikjaaya-là Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá, tsà ya tijnajin inìma-nò jè Inìma Tsjeè-là, k'oaá tìs'in sikkitsajnakon jngoò k'a yijo-nò xi kjoa ts'e kjoabiyaá it'aà ts'e nga ñò-là Inìma Tsjeè-là Nainá xi tijnajin inìma tsajòn.

¹² K'oaá ma-ne, jñà xi 'ndsee chibá, tijn jngoò xi tjinè-ná nga sikitasòn-lá, tanga mìtsà jè yijo-ná sikitasòn-lá; mì tì kil k'oas'in s'en-ná koni tjin kjoa ch'o xi sijé yijo-ná. ¹³ Tsà tákó k'oaá s'in s'een nga ya onguít'aà-là kjoa xi ch'o mejèn-là yijo-nò, kiyá-nò. Tanga tsà koi'nde-là Inìma Tsjeè-là Nainá nga jngoò k'a sikkijne-là kjoa xi ch'o mejèn-là yijo-nò, kitsajnakon-nò.

¹⁴ Jñà xita xi jè Inìma Tsjeè-là Nainá okó-là ndiyá, jñà-né xi ixti-là Nainá 'mì. ¹⁵ Jè Inìma Tsjeè xi kitsjaà-nò Nainá mìtsà taxki inìma ima xi kjo'ño s'in-nò koni jngoò chi'nda xi ts'e jé nga ma-la bíxkón-nò; ta saá jè Inìma xi kitsjaà-ná Nainá skoétjò-ná nga ixti-là komaá, tije-ne Inìma Tsjeè-là Nainá benojmíya-ná nga ma nokjoà-là Nainá nga Ndi Apa 'mì-lá. ¹⁶ Jè Inìma Tsjeè-là Nainá tsjá kixi-là 'én inìma tsaján nga ixti-là Nainá 'mì-ná. ¹⁷ K'e nga jye ixti-là maá, tikoáá tsaján-ná kjo'tjò-là Nainá xi jye k'oas'in kitsjaá tso'ba nga tsjá-ná; tañaá tjoékjoò-ná kjo Cristo nga tikoá kjo jè titsanìkjaán kjo'in mé-ne nga jeya kitsajnakon-ná Cristo.

¹⁸ 'An, k'oaá xan nga kixi kjoa, koni tjin kjo'in xi titsanìkjaán i'ndeì mikil mangàsòn koni tjin kjoajeya-là Nainá xi s'e-ná k'e nga koma iskan. ¹⁹ Jñà tsojmi xi Nainá tsibindaá, 'ño nchikoña kjoa nga mejèn-là skoe nachrjein k'e nga Nainá jngoò k'a ndaá kokò kó kjoàn xi ixti-là ma. ²⁰ Jñà tsojmi xi tsibindaá Nainá, jngoò k'a it's'oòn-jin koni s'in tjinè-là nga kochjeèn nga sa itjòn; mìtsà kjotsja ts'e isò'nde nga k'oas'in komàt'in; koi-né nga jè Nainá k'oaá s'in kiskoòsòn-là; tanga i'ndeì jñà xi tsibindaá Nainá nchikoña-là ²¹ nga kjo'i nachrjein k'e nga tikoá kitsajnandeì xi tsibindaá Nainá nga mì tì kil kits'ón-jin-ne; Nainá jeya sikkitsajnandeì jngoò k'a-ne koni s'in sikkò ixti-là. ²² 'Ya-ná ngats'ì xi Nainá tsibindaá, skanda i'ndeì, nchitsiné-né, kjo'in nchisíkijein koni jngoò chjoón xi ki'ndi tí'beé. ²³ Mìtsà tà koi xi tjin isò'nde xi tsiné; tikoáá jñà xi jye tjin-ná Inìma Tsjeè-là Nainá koni jngoò kjondaá xi tjen kitjoe itjòn-ná, tikoáá tsiné-ná nga kjo'in titsanìkjaán nga titsachiña-lá nga 'ño mejèn-ná nga skoétjò-ná Nainá nga jngoò k'a ya kitsajnakoaá koni ixti-là maá; yijo-ná kijnandeì-ne it'aà ts'e kjoa xi sikkits'ón-ná. ²⁴ Nga jye

titsajñandiaá, i'ndeí jè titsachiñá-lá nga jngoò k'a kàtitasòn. Tanga tsà tsejèn tíjna xi chiñá-lá mìkii ma chiñá-lá. ¿Yá xi koña-lá xi tsejèn tíjna? ²⁵ Tanga tsà jè chiñá-lá xi mìkii tsejèn tíjna, tafi tafi chiñakjoa-lá.

²⁶ K'oaá tís'in s'in jè Iníma Tsjeè-lá Nainá k'e nga indaàjìlìn t́jín iníma-ná síchját'aà-ná. K'e nga mìkii ma-ná kó s'in síjét'aà-lá Nainá k'e nga bítsi'ba-lá, tíjè-ne Iníma Tsjeè-lá Nainá bítsi'batjì-ná, nímé 'én xi tsejèn chja, nì t́tsé fíya-ná kó tsóya-ne. ²⁷ Jè Nainá xi ma-lá bíkxejìlìn iníma-ná, tíjìlìn-lá mé xi t́bítstsejèn-lá jè Iníma Tsjeè-lá. K'e nga bítsi'batjì xítà tsjeè-lá Nainá k'oaá s'in síjét'aà-lá koni s'in mejèn-lá Nainá.

Nímé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-lá Nainá xi jye t́jín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús

²⁸ T́jìlìn-ná nga it'aà ts'e j́ñà xítà xi tjòkèè beè Nainá, ngats'iì kjoa xi mat'in, Nainá k'oaá s'in síkjeén xi kjondaa ts'e xítà. K'oaá s'in síko j́ñà xítà xi xó jè kíichja-lá koni s'in mejèn-lá, ²⁹ j́ñà xítà xi jye t́jìlìn-lá nga t́sa tàts'en-lá kjoa nga íxti-lá koma; t́ikoaa k'oaá s'in kiskoòsòn-lá nga ngàsòn kjoàn koma koni kji Kì'ndí-lá mé-ne nga jè Cristo Kì'ndítjòn koma koa ḱjìn koma xítà xíkjín xi 'ndse. ³⁰ Nainá nga k'oa's'in kiskoòsòn-lá it'aà ts'e xítà koi, t́ikoaa xó kíichja-lá, j́ñà xi xó kíichja-lá t́ikoaa kixíí sísikítsajna, j́ñà xi kixíí sísikítsajna t́ikoaa jeya sísikítsajna.

³¹ ¿Mé xi kixoán it'aà ts'e kjoa koi? Nga Nainá t́jínako-ná, níjngoò xítà kon-dra-ná síkijine-ná. ³² Nainá mìkii 'on komà-lá, nga kitsjaà kjotjò Kì'ndí-lá it'aà tsaján ngats'iaa skanda kjoabiyaà. ¿A mìtsà t́ikoaa tsjá kjotjò-ná ngayije nga ko Cristo? ³³ ¿Yá xi koma kòhòngui-ná j́ñà xi Nainá xó jaàjìlìn-ná? Mì yá xi koma kòhòngui-ná nga jè Nainá jye kixíí sísikítsajna-ná. ³⁴ ¿Yá xi koiì'nè-ná kjo'in? Nga jè Cristo Jesús k'en ngajo-ná, t́ikoaa jaàya-lá kjoa ts'e kjoabiyaà. Yáá tíjna it'aà kixíí-lá Nainá nga t́bítst'batjì-ná. ³⁵ ¿Yá xi kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-lá Cristo? ¿A kjo'in-né? ¿O xi kjoaba-ne? ¿O xi jè-né nga ongatjìngui-ná xítà? ¿O xi kjoa ts'e kjinchrá-ne? ¿O xi koiì-né nga tsjìn-ná níkje xi chíkjá? ¿O xi jè kjoa xi xkón t́jín? ¿O xi jè kjoa biyaà nga xítà sík'en-ná? Majìn, nímé kjoa-ne. ³⁶ K'oaá s'in tichja Xojon-lá Nainá nga tsò:

Xi kjoa tsjii kjit'aà nachrjein t́jín kjoexkón nga kiyá-jen, k'oaá s'in t́iyatakòn-najen koni orré xi t́jínandaa nga kiyá.

³⁷ Tanga it'aà ts'e ngats'iì kjoa koi, jye tsato titsanikijne-lá xi it'aà ts'e Cristo xi kjòtsjakeè-ná. ³⁸ K'oaá s'in t́jìngoò takoán nga níjngoò kjoa xi koma kochrjet'aàxìn-ná xi kjoatjòcha-lá Nainá, nì jè kjoa biyaà, nì kjoabinachon, nì ákjae, nì j́ñà nga'ño xi t́jín isò'nde nì j́ñà xi t́jín j́jìlìn isén, nì j́ñà kjoa xi t́jín nachrjein i'ndeí, nì j́ñà kjoa xi koma nachrjein xi sa nchrobá, ³⁹ nì jè xi isá 'nga, nì jè xi isá nanga, nítà mé tsojmì xi Nainá tsibíndaà, nímé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-lá Nainá xi jye t́jín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús xi Na'èn-ná.

9

Mé-ne mìkii íjchòtjìngui-lá kjoa kixíí-lá Nainá j́ñà xítà Israel xi xó jaàjìlìn-ne

¹ Okixíí xi xan it'aà ts'e Cristo; mì 'én ndiso chja; jè Iníma Tsjeè-lá Nainá síkíchiya-lá kjohitsjeén-ná nga tsjá 'én it'aà ts'an, ² nga kjit'aà nachrjein ba t́jín-ná koa 'on ma-lá iníma-ná, ³ it'aà ts'e j́ñà xítà 'ndsè xi xinguiáa ma koi-né nga 'ño matsjake. 'Nó mejèn-na nga kátasakó-lá kjondaa. Skanda komaá-lá kósít'aàxìn-lá Cristo tsà k'oa's'in sakò-lá kjondaa j́ñà xítà xinguiáa

xi ts'e naxandá Israel, tanga mikii tji'nde-na nga k'os'in s'iaàn. ⁴ Nga jña xita Israel, jè Nainá kiskoétjò nga ixti-là ma, k'o yaá ki'ya-la kjoajeya-là Nainá, k'o kitjoe-là jña kjoa xi tsibindaajün-k'o, tikoá kitjoe-là kjoajeya-là Moisés, k'o kitjoe-là okixi k'os'in skoexkón Nainá, k'o kitjoe-là 'én koni s'in kitsjaà-là tso'ba Nainá. ⁵ Jña xita Israel yaá inchrobát'aà-ne ts'e xi 'ño xita jchínga kjün xi Nainá xó jaajün-ne. Jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xita isò'nde komà, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e xita jchínga koi. Jè Cristo xi Nainá; jè otixoma yije-là kjoa; jeya kätijna nita kjé-ne. K'oas'in kätama.

⁶ [Nga mitsà mokjeiin-là ngats'ii xita Israel], mitsà koi kjoa-là nga jè 'én-là Nainá mikii bitasòn. Koi-né nga it'aà ts'e Nainá, mitsà ngats'ii xita xi ya nchrobát'aà-ne tje-là Israel nga ngui kixi kjoa nga ya chja-ne. ⁷ Nas'in ya tje-là it'aà ts'e Abraham, mitsà ngats'ii nga kitjoe-là kjondaà nga ixti-là ma. Nga k'oáa tsò Xojon-là Nainá: "Jña xita tje-lè, yaá kjinchrobà-ne it'aà ts'e Isaac." ⁸ Kjoa koi, k'oáa tsòya-ne, nga jña ixti-là Nainá, mitsà jè xi chji-là ya ts'e tje xi nchrobát'aà-ne. Ta jña-né xi ixti-là Nainá ma jña xi jye k'oas'in kitsjaà tso'ba Nainá nga ixti-là koma. Tà jña-né xi k'oas'in oxkit'aà nga kixi kjoa nga ngui tje-là Abraham ma. ⁹ Nga jè 'én xi Nainá kitsjaà-là tso'ba Abraham, k'oáa tsò: "Jè nó xi sà nchrobá kjoii jngoo k'a-na; jè Sara, ki'ndi s'e jngoo-là."

¹⁰ Mitsà ta jña kjoa koi xi komà. Tikoáa jè Rebeca kis'e-là ixti'ño xi ts'e Isaac, jè xi xita jchínga-ná ma. ¹¹ Nainá k'oáa s'in kitsjaà tso'ba k'e nga tikj'e ts'iin jña ixti'ño nga tikj'e kii 'ya-là mé kjoa xi s'iin, a jè xi ndaa tjin, o jè xi mikii ndaa tjin. K'oáa s'in kjokixi nga Nainá tji'nde-là nga kjoajün xita koni s'in jye tjiindaà-là nga kichja-là jña xita xi jè mejèn-là. Mitsà kindá s'in mé xi jye kis'iin xita. ¹² Nainá k'oáa kitsò-là Rebeca: "Jè ti-lè xi jts'in ítjòn, ch'i'nda-là koma jè xi iskan jts'in." ¹³ K'oáa s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò: "Jè Jacob kjòtsjakee-ná, k'o jè Esau kjòtikee-ná."

¹⁴ ¿Mé xi kixoán? Nainá, ¿a mitsà kjoa kixi xi s'in? Majün, mì k'oáa s'in tjin. ¹⁵ Nainá k'oáa kitsò-là Moisés: "Kohimakee-ná xi 'an mejèn-na nga kohimakee, skoehima-ná jè xi mejèn-na nga skoehima." ¹⁶ K'oáa s'in tjin kjoa koi, mitsà koi nga jña mejèn-ná nga s'e-ná, nì mitsà koi nga 'ño binchaatsjaà; jè Nainá tsjá-là kjondaà-là jña xita xi jè mejèn-là mahimakee. ¹⁷ K'oáa s'in tichja Xojon-là Nainá nga kitsò-là Faraón: "Koi k'oas'in kisikijna-lè nga xitaxá tijn ya naxandá Egipto mé-ne nga it'aà tsiji kokoaà nga'ño-na tikoá skoexkon-na xita nga tjtja isò'nde." ¹⁸ K'oáa s'in s'in Nainá, tjin-là kjohimatakòn it'aà ts'e xita xi jè mejèn-là; tikoáa ma-là sitajaajün inima-là xita xi jè mejèn-là nga katasitajaajün inima-là.

¹⁹ Tanga tsà jì k'oá k'oin-ná: "Tsà k'oas'in s'in Nainá, ¿mé-ne jè binè-là jña xita?, nga nì ya xita xi koma kondra kjo-là koni s'in mejèn-là jè." ²⁰ Tanga jì, xi taxki xita-né, ¿ya-né jì, nga Nainá otikjoòkoi? Jngoo tiji xi xó kisindaà-ne, ¿a komaá kitsò-là jè xi tsibindaà: "Mé-ne k'oas'in tsibindaà-ná"? ²¹ ¿A mì tji'nde-là jè xi ma-là bindaa tiji nì'nde nga tije-ne ndási kojindaà jngoo-ne tiji xi tà k'e mochjeén k'e nga tjin s'eí koa kojindaà jngoo xi nàchrjein nchijòn mochjeén?

²² Tsà Nainá mejèn-là tsakó kjoajti-là k'o nga'ño-là, ¿a ch'o tjin nga kiskoòña kjoa it'aà ts'e xita xi tjoé-là kjo'in k'o xi tjinè-là nga kjoeheson? ²³ Mitsà ch'o tjin; nga koi k'oas'in kis'iin-ne mé-ne nga ma tsakó kjoajeya-là xi it'aà tsajan nga kjohimakee-ná. Nga jè tsibitsajnaandaa-ná skanda tisa kjòtsee, mé-ne tikoá s'e-ná kjoajeya-là. ²⁴ Nainá k'oáa s'in xó kiichja-ná. Tjin xita xi ya itjokajün ts'e xita judío; tikoáa tjin xita xi ya itjokajün ts'e xi taxki xita xi mitsà

xɪtɑ judío. ²⁵ K'oaá s'ín tɪchjɑ xoʝon-lɑ Oseas xɪtɑ xi kiɪchjɑ ngajo-lɑ Nainá nga tsò:

Jè xi mìtsà naxandá-na ma nga sa ítjòn, naxandá ts'aán koma;

jè xi mì tjòkèè kijtseè nga sa ítjòn, tjòkèè skoèè.

²⁶ Ti ya-ne i'nde ñánda oki'mi-nò:

“Mìtsà naxandá ts'an xan-nò”,

“ixti-lɑ Nainá xi tijnakon” k'oin-nò.

²⁷ Isaías, xɪtɑ xi kiɪchjɑ ngajo-lɑ Nainá, k'oaá tɪ tsò ít'aà ts'e naxandá Israel:

“Nas'ín kɪjín jchán ma-ne ixti-lɑ koni tsoṃi ts'e ndáchikon, tà chiba ma-ne xi kɪtjokajìin kjo'in. ²⁸ Nga jè Na'en-ná nitoón sɪkitasòn jè kjoakixi-lɑ xi jye jè kɪtsjaà koni s'ín tɪjìn-lɑ jña xɪtɑ nga tɪtsa isò'nde.” ²⁹ Koni s'ín kɪtsò Isaías nga tɪsa ítjòn:

Jè Na'en-ná, xi tse nga'ño tɪjín-lɑ,
tsà mìkìl kɪsɪkiningui chiba-ne tje-ná,
jyeé-lɑ kɪsɪkjesòn yije-ná

koni kɪsɪkò naxandá Sodoma kò naxandá Gomorra.
³⁰ ¿Mé xi kixoán? Jña xi mìtsà xɪtɑ judío, xi mìkìl fitjingui-lɑ kjoa kixi, i'nde, jyeé xɪtɑ kixi-né nga nguixkòn Nainá tà koií kjoa-lɑ nga mokjeiín-lɑ ít'aà ts'e Nainá. ³¹ Tanga jña xɪtɑ Israel xi fitjingui-lɑ Kjotixoma-lɑ Moisés nga nchihótɪjɪ nga kixi kɪtsajna nguixkòn Nainá mìkìl ijchòtjingui-lɑ. ³² ¿Mé-ne nga k'oas'ín komà-ne? Koií kjoa-lɑ nga mìkìl mokjeiín-lɑ ít'aà ts'e Nainá. Tà k'oaá s'ín 'ño tsohót'aahikon nga ndaà tɪjín kjoa xi kɪs'iin ít'aà ts'e Kjotixoma. K'oaá ma-ne [k'e nga j'ií Cristo] yaá kɪsatɪngui koni jngoò Ndajo xi kɪjnahikòn.

³³ Xoʝon-lɑ Nainá k'oaá s'ín tɪchjɑ [ít'aà ts'e Cristo] nga tsò:
Ya nindoò Siòn kɪjnaà jngoàà ndajo xi kɪjnahikòn,
jngoò Ndajo xi satɪngui xɪtɑ,
tanga jè xi kòkjeiín-lɑ ít'aà ts'e Ndajo jè mìkìl kɔsobà-lɑ.

10

Mé xi s'eén nga kɪtsajnadeií-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga kixi kɪtsajnaà nguixkòn Nainá

¹ Jño ndí 'ndsè, xi nguì okixi, koií xi 'ño mejèn-lɑ inɪmɑ-nɑ kò xi 'ño sɪjèt'aà-lɑ Nainá ít'aà ts'e naxandá Israel, nga kàtɪtsajnadeií kjoa ts'e jé-lɑ.

² 'An be kixi-ná nga 'ño mejèn-lɑ nga ndaà skoexkòn Nainá jña xɪtɑ Israel, tanga mìkìl mangàsòn kjohìtsjeèn-lɑ koni s'ín tɪjín jè kjohìtsjeèn xi nguì kixi tɪjín. ³ Nga mìkìl fahas'en-jìin-lɑ nga tà jngoò jè Nainá xi ma-lɑ kixi sɪkɪtsajna xɪtɑ. Tà jè xi mejèn-lɑ nga tà jña kixi sɪkɪtsajna yijo-lɑ. Majìn-lɑ kjoé xi okixi-lɑ Nainá xi ma-lɑ kixi sɪkɪjɪna-ná. ⁴ Nga jè Cristo kɪsɪkjet'h'aà kjoa ts'e kjotixoma mé-ne nga s'e-lɑ kjoa kixi ngats'ií xɪtɑ xi mokjeiín-lɑ ít'aà ts'e Nainá.

⁵ Jè Moisés, k'oaá s'ín kiskìl ít'aà ts'e xɪtɑ xi mejèn-lɑ kixi kɪtsajna ít'aà ts'e kjotixoma nga tsò: “Jè xɪtɑ xi sɪkɪtasòn kjotixoma, ít'aà ts'eé kjotixoma kɪjnakon-ne.” ⁶ Tanga ít'aà ts'e xɪtɑ xi kixi kɪtsajna k'e nga mokjeiín-lɑ, k'oaá tsò: “Kì k'oaá tsò inɪmɑ-lè: ¿Yá xi kɪjimìjìn ngajmii?” (‘Èn koi tsòyaá-ne nga mejèn-lɑ kjinchrobàjen-kò Cristo.) ⁷ Kò, kì k'oaá tsò inɪmɑ-lè: “¿Yá xi ma koiis'en-jìin i'nde ñánda nchisɪkjeiín kjo'in jña mìk'en?” (‘Èn koi tsòyaá-ne nga mejèn-lɑ skímiì'nga iɲgoò k'a-ne Cristo ya jìjìn-lɑ mìk'en.) ⁸ Tanga, ¿kó tsò-isa 'én-lɑ Moisés? Tsò-ne: “Chrañàt'aà tɪjna-lè jè 'én, yaá tɪjna'a ndsoboì, yaá tɪjnajìin inɪmɑ-lè.” K'oaá tsò 'én xi 'an chjɑya xi mochjeén nga kòkjeiín-ná.

⁹ Tsà ndsɔboi kénojmí-ne nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, koa tsà ko inima-lè kòkjeín-lè nga Nainá kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà, kijnandeí-né xi kjoa ts'e jé-lè. ¹⁰ Nga koó inima-ná mokjeín-ná mé-ne nga kixi kítsajnaá nguixkon Nainá tikoá koó ndsɔbaá bènojmíá nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, mé-ne nga koma kítsajnadeí-ná xi kjoa ts'e jé-ná.

¹¹ K'oas'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: "Ngats'ii xi kòkjeín-là it'aà ts'e Cristo mikil kɔsɔbà-là." ¹² Jñà xita judío ko xi mitsà xita judío, tà ngàsɔn-né xi it'aà ts'e Nainá; nga tije-ne Cristo xi Na'èn tsò-là ngats'ii xita. Jè kjondaà xi 'nó tse tjin-là Cristo, jè tsjá-là ngats'ii xita xi chjat'aà-là. ¹³ Nga k'oaá ti tsò Xojon-là Nainá: "Ngats'ii xita xi kichjat'aà-là Na'èn-ná, kítsajnadeí-né xi kjoa ts'e jé-là." ¹⁴ Tanga mikil koma kichjat'aà-là Cristo jè xita xi k'j'eè kì mokjeín-là. Ko mikil kòkjeín-là xita xi k'j'eè mé 'én 'nchré it'aà ts'e Cristo. Koa mikil koma kji'nchré xita tsà mì yá xita tjin xi kénojmí-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁵ Koa jè xita xi kénojmí 'én, mikil koma sɔxá tsà mì yá xi sɔkasén. K'oas'ín tjit'aà xojon: "Mé tà ndaà-ne nga k'oas'ín binchimasɔn jñà xita xi chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ts'e kjoa'nchán."

¹⁶ Tanga mitsà tà ngats'ii xita Israel kisikitasɔn jè 'én ndaà-là Nainá xi kii'nchré. Nga jè Isaías xita xi kiichja ngajo-là Nainá, k'oaá kitsò: "Na'èn, zyá xi kòkjeín-là 'én xi jin kinokjoáya-jen?" ¹⁷ K'oaá ma-ne, k'e nga mokjeín-ná, yaá nchróbát'aà-ne k'e nga na'yá-là 'én. K'oa jñà 'én xi na'yá, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo-né.

¹⁸ Tanga, k'oaá xan: ¿A mitsà kii'nchré xita Israel jè 'én ndaà-là Nainá? Jon, kii'nchré-né. Nga k'oaá tsò jè Xojon-là Nainá: Kijndà isò'nde jyeé tsabísɔn 'én-là.

Jyeé ijchò skanda ñánda fehet'aà-ne nangui.

¹⁹ Tikoáá xan-ná: jñà xita Israel, ¿a mì kisijiin-là kjoa koi? Kisijiin-là. Jè xi tjna ítjɔn, k'oaá kitsò Moisés:

'An, k'oaá s'ín s'iaàn nga kàtachinicha jñò jngoò naxandá xi mitsà naxandá ts'an xan-là.

Kàtamajticha it'aà ts'e naxandá xi chiba kjohítsjeèn tjin-là.

²⁰ Tikoáá Isaías 'nó tsi'beé-là ikon nga kiichja 'én-là Nainá nga kitsò:

Kisakó-là jñà xita xi mikil 'an tsohótsji-na.

Tsakó-là kjondaà-nà jñà xita xi mikil 'an kiskònanguiya-na.

²¹ Tanga jè Isaías k'oaá s'ín kiskil it'aà ts'e xita Israel koni s'ín kitsò Nainá: "Nàchrjein nchijòn tsijmeé-là ndsaa nga kichja'nchré-là jngoò naxandá xi kondra kii-là 'én-nà nga mì kì kisikitasɔn."

11

Kjohimatakòn xi tjin-là Nainá it'aà ts'e naxandá Israel

¹ Aàn kjònanguia, jè Nainá, ¿a kitsjeiin takòn naxandá-là Israel? Majìn, mì k'oaá s'ín tjin. 'An, tikoáá xita Israel-ná, tje-laà ma Abraham, xita xinguiáá ma xi ya nchróbát'aà-ne ts'e Benjamín. ² Nainá mitsà tsachrjekàngui naxandá-là nga jye tjiin-là nga tisa tàts'en-là kjoa nga ixti-là koma. ¿A mì tjiin-nò koni tsò Xojon-là Nainá it'aà ts'e Elías nga k'oas'ín chjat'aà-là Nainá xi kondra ts'e Israel? Tsò: ³ "Na'èn, jñà xita-lè xi kiichja ngajo-lè, jyeé kisik'en xita, koa jñà j'nde tsjeé-lè jyeé kisikits'óna; tà 'an tajngoò tijnáa isa, tikoáá mejèn-là sɔik'en-na." ⁴ Tanga k'oaá tsò 'én xi tsjá Nainá: "Majìn, mitsà tà jì tajngoò tijní. Itoò jmiì ma-ne xita xi 'an túsajnatjò-nà xi k'j'eè tsà ya bincha-xkò'nchit'aà-là xkòsɔn-là Baal." ⁵ Nàchrjein j'ndeí tákó k'oaá s'ín ma, tjin isa xita Israel xi

títsajnatjò-la Nainá xi xó jaàjiin-ne xi kjondaà ts'e. ⁶ Tsà tà kjondaà ts'eé Nainá nga k'oas'in jaàjiin xita, tsòyaá-ne mitsà koi kjoa-la kjondaà xi kis'iin. Tanga tsà koi kjoa-la kjondaà xi kis'iin, mi-la tsà ti kjondaà-la Nainá kjòchjeén-ne nga kitjaàjiin xita.

⁷ ¿Kó s'in tjín kjoa? Tsòyaá-ne nga kjín xita Israel mikii ijchòtjingui-la jè kjoa xi toshòtsji. Tanga kis'e i'nga xita xi xó jaàjiin-ne Nainá xi jye ijchòtjingui-la. Jñà xita xi i'nga, ñó kjòtájaàjiin inima-la. ⁸ K'oaá s'in tjít'aa Xojon-la Nainá nga tsò: "Nainá, kitsjaà-la nga kisijñòjiin inima-la; jñà xkon mikii tsejèn-la, kò líká-la, mikii 'nchré skanda nachrjein i'ndeí." ⁹ Jè xitaxá ítjòn David k'oaá ti kitsò:

Jè s'eí xi ochrje, tijè kàtama-ne ch'an nga kàtakaàngui, kàtasiya'ño na'ya, kò tjñà kàtasatíngui-ne mé-ne nga kàtas'e-la kjo'in.

¹⁰ Kàtásichjoá xkon mé-ne nga mikii kotsejèn-la nga kjit'aa nachrjein kàtamatsit'in ít's'in.

¹¹ 'An kjònangui-ná, ¿a jngoò k'a chixòt'aa nangui jñà xita Israel k'e nga kisatèngui? Majín. Mi k'oaá s'in tjín kjoa. Jè kjoa-la nga mikii kisikitasòn jñà xita Israel, jñà kitjóé-la xi mitsà xita judío nga tsibitsajnadeí xi kjoa ts'e jé-la. K'oaá s'in komà mé-ne nga jñà xita judío kàtachini-ne it'aa ts'e kjondaà-la Nainá. ¹² Tsà jñà xita isò'nde kisakò-la kjoanchinà-la Nainá k'e nga jñà xita judío mikii kisikitasòn-la Nainá kò kisichijà kjondaà-la, isaá ta 'ño ndaa s'e-la kjoa machikon-t'in jè isò'nde k'e nga jñà xita judío ijngoò k'a skoé i'nde-la ya nguixkon Nainá.

¹³ Jñò chjàkò-nò xi mitsà xita judío mì-nò. 'An kisixáya-na nga 'an kichjàjiin-la jñà xi mitsà xita judío. 'An beèxkón-ná xá xi kits'i-na.

¹⁴ Tsà koi nachrjein-la kochini i'nga xita xinguiáa mé-ne nga tikoá koma kitsajnadeí-ne xi kjoa ts'e jé-la. ¹⁵ Tsà jñà xita isò'nde kisakò-la kjoa nchán it'aa ts'e Nainá k'e nga jñà xita judío itjokàngui, isaá tse kjondaà sakò-la jñà xita judío k'e nga skoétjó ijngoò k'a-ne Nainá. Skanda k'oaá s'in komat'in koni jngoò xita xi jye k'en kò kjoaáya-la it'aa ts'e kjoabiyaá. ¹⁶ Tsà tsjeé niño xi sindaa ítjòn nga kongatsja Nainá, tikoá tsjeé-né na'yo xi kochjeén nga sindaa niño k'e nga koma iskan. Tsà tsjeé it'aa ts'e Nainá i'ma-la yá, jñà chrja-la tikoá tsjeé-né.

¹⁷ Jñà xita Israel, k'oaá s'in गया-la koni jngoò yá olivo ndaa xi kitit'aa chrja-la, koá ngaji k'oaá s'in गया-la koni chrja-la yá olivo jjiin ijñà nga ya kisikjoòkoi ya ngajo-la chrja-la yá olivo ndaa; k'oaá ma-ne nga ya tichjoi jè nga'ño-la i'ma-la yá olivo ndaa. ¹⁸ Ki 'nga nikijni yijo-lè nga ya titsakjoòkoi chrja-la yá olivo ndaa. Tíkitsjiin nga tà kisikjoòkò-nè; mitsà ji 'bi-la nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaa, tà saà ji tsjá-lè nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaa.

¹⁹ Ji, ki k'oaá si: "Kitit'aa chrja-la yá olivo ndaa, nga 'an kisikjoòkooa."

²⁰ Tíkitsjiin koi kjoa-la nga mikii mokjeiin-la nga kitit'aa-ne. Tanga ji koi kjoa-la nga mokjeiin-lè nga ya tijnat'eil. Ki 'nga beè-la takoin, tiskón-la Nainá. ²¹ Nainá, tsà mikii kitsjaà'nde-la jñà chrja-la jè yá olivo ndaa nga ya kijnakjoòkò tikoá ngaji tsà mì ti kii mokjeiin-lè mì ti kii tsjá'nde-lè nga ya kijnakjoòkoi. ²² Chitsejèn-la Nainá, 'ño ndaa xita tanga tikoá jè xi mejèn-la nga ndaa kitasòn 'én xi chja. Mikii beè ima jñà xita xi chinchat'aàxin-la Nainá. Tanga it'aa tsji titsjá-lè kjondaà. Tà jè xi mochjeén nga k'oas'in kijni koni s'in tjín kjondaà xi kitsjaà-lè. Tsà majín tikoá kotet'aa-lè koni jngoò chrja-la yá. ²³ Jñà xita judío xi chrja-la yá xi kitit'aa, tsà kòkjeiin ijngoò k'a-la, komaá sincháya-ne i'nde-la, nga Nainá tjín-la nga'ño, komaá kikjoò ijngoò k'a-ne.

²⁴ Jì, nga ya kitiit'aa-ne jñà yá olivo jjiin iñná koa kisikjoòkoji yá olivo ndaa nas'in mikii ya ok'in-lè. ìlsáà tà ndaa ok'in-là nga jñà chrja-là yá olivo xi xó kitjaàjiiin-ne nga sincháya ìngoo k'a-ne i'nde-là xi tije-ne yijo-là yá!

²⁵ 'Ndsè, mejèn-na nga ndaa kàtasijiin-nò kjoa' ma koi koni s'in tjindaà-là Nainá mé-ne nga mì 'ño chjine kinachrje yijo-nò. Jè kjoa nga tjin i'nga xita Israel xi kjótajajiiin inima-là nga mikii mokjeiin-là, tanga skanda k'ée kòkjeiin-là k'e nga jye kòkjeiin yije-là xi mitsà xita judío. ²⁶ K'e nga jye k'oas'in koma, ngats'iì xita Israel kitsajjandeii-né xi kjoa ts'e jé-là, koni s'in tichja xojon nga tsò:

Yaa nindoò Siòn kjinchrobà-ne xi ma-là sikkitsajjandeii xita Israel xi kjoa ts'e jé-là,

jè xi kjoaaxin-là jé-là jñà xita tje-là Jacob.

²⁷ Jè kjoa xi bindaàjiiin-koaa

k'e nga kjoaaxin-là jñà jé xi tjin-là.

²⁸ Kjoa ts'e 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñà xita judío, kondra-láa ma Nainá mé-ne jñò sakò-nò kjondaà. Tanga jè kjoa nga xó kitjaàjiiin-ne xita koi, tákò matsjakeè Nainá nga jye kòs'in kitsjaà-là tso'ba jñà xita jchinga kjiin-là. ²⁹ Nainá mikii faaxin kjotjò xi tsjá, tikoaa mikii faaxin 'én xi chja-ná.

³⁰ Jñò, k'oaá tis'in ki'nè nga sa kjotseé; mikii kinikitasòn-là Nainá, tanga i'ndeji yee kisakò-nò kjohimatakòn, koi ngatji-là nga mikii kisikitasòn jñà xita judío.

³¹ Nachrjein i'ndeji jñà xita judío mikii sikitasòn-là Nainá. Tanga tà koi-né nga jè Nainá tjin-là kjohimatakòn xi it'aa tsajon mé-ne jñà xita koi tikoaa s'e-là kjohimatakòn ts'e Nainá. ³² Nainá, k'oaá tsò nga ngats'iì xita judío, kò xi mitsà xita judío, mikii sikitasòn-là nga jè xi mejèn-là Nainá nga ngasòn ngáya kòhmakeè ngats'iì xita.

³³ Mé tà 'ño tse ma kjoanchinà xi tjin-là Nainá, kò 'ño tse kjoachjine tjin-là kò kjohitsjeèn-là! Nijngoo xita xi machiya-là kòs'in kosòn-là k'e nga bindaàjiiin kò kòs'in tjin ndiyá-là. ³⁴ Ýá xi beè kòs'in tjin kjohitsjeèn-là Nainá? Mì yá xi koma-là sikkichiya-là Na'en-ná. ³⁵ Ýá xita xi jè kisikiña itòn-là xi mochjeén-là Nainá mé-ne nga jè sikkátji ngajo-là? ³⁶ It'aa ts'ée Nainá nchrobát'aa-ne ngats'iì tsojmi xi tjin, tikoaa it'aa ts'e-né nga títakon, kò k'oaá s'in mochjeén nga jeya kjiina.

Nainá, kàtas'e-là kjoajeya nita mé nachrjein-ne. K'oas'in kàtama.

12

Mé xi s'een nga tsjeè sijchá yijo-ná koni s'in sasén-là Nainá

¹ K'oaá ma-ne 'ndsè, nga tse kjohimatakòn tjin-là Nainá xi it'aa tsaján, 'an bitsi'ba-nò nga k'oas'in tingatsja yijo-nò it'aa ts'e Nainá koni jngoo kjotjò xi tjinakon, xi tsjeè tjin, xi ndaa sasén-là Nainá; nga ngui kò inima-nò kò kjohitsjeèn-nò jeya sikkjiina Nainá. ² Kì k'oas'in onguiko yijo-nò koni s'in tjin kjotixoma-là isò'nde. Tixitseyà kjohitsjeèn-nò nga kàtatjiya-nò koni s'in tittsanijchá yijo-nò mé-ne nga jcha-nò mé xi mejèn-là Nainá it'aa tsajon, jñà kjoa xi ndaa tjin, xi ngui tjikixi, xi jè ndaa sasén-là.

³ It'aa ts'e xá xi 'an kitjoé kjotjò-na, k'oaá xan-nò nga jngoo ìngoo, k'ì 'nga onguikoo kjohitsjeèn-nò koni s'in tjinè-là nga sikkitsjeèn; tà saà ndaa tikkitsjeèn koni s'in ok'in-là kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá k'e nga kòkjeiin-nò it'aa ts'e Cristo. ⁴ Koni s'in tjin yijo-ná nga kjin skoya tjin-là tanga kak'jei kak'jei xá tjin-là nga jngoo ìngoo skoya. ⁵ K'oaá s'in ma it'aa tsaján nga kjin ma-ná, tanga

xi it'aà ts'e Cristo tà jngoò ma-ná nga jngoò jngoá; k'oaá s'in k̄indoba'ñoá xinguiáá koni s'in kitsobà'ño xíkjin yijo-ná.

⁶ Koni s'in k̄omejèn-la Nainá jye kitsjaà-ná xá xi s'eén nga jngoò jngoá. Jngoò x̄ita, tsà jè xá kitjoé-la nga x̄ita k̄ichjayajin-la, k'oaá s'in k̄atasíkjeén koni s'in mokjeiin-la. ⁷ Tsà jè xá kitjoé-la nga x̄ita kosiko, k'oaá s'in k̄atasíkjeén nga ndaa k̄atasiko x̄ita. O xi jè xá kitjoé-la nga k̄okóya, k'oaá s'in k̄atasíkjeén nga ndaa k̄atakóya. ⁸ Jè xi kitjoé-la xá nga sijehikon x̄ita, k'oaá s'in k̄atas'ín. Jè xi ma-la sika'bí tsojmi, ngui koó inima-la k̄atasíka'bí; jè xi xá ítjòn k̄òngatsja, ndaa k̄atasíkitasòn; jè xi síchjât'aà-la j̄nà x̄ita ima, koó kjotsja-la k̄atasíchjât'aà-la.

⁹ Ngui koó inima-nó t̄itsjacha xinguiqo. T̄ijticha kjoa xi ch'o t̄jín. Koi tanguit̄jngui-là kjoa xi ndaa t̄jín. ¹⁰ Koó kjotsja-nò t̄itsjacha xinguiqo nga 'ndsè chiba. Isà ndaa jchaxkón x̄ita xinguiqo xi i'nga; j̄nà t̄ikitsajna ítjòn nga jngoò jngoó.

¹¹ Ki ts'eè 'nè xi xá ts'e Nainá. Ngui koó inima-nò t̄ixá-là Nà'èn-ná.

¹² Tsja te-lá takòn jè kjoa xi chíñà-là. Kò inima-nò k̄atachíkjoakò-nò kjo'in xi t̄itsanikjioón. Nachrjein nchijòn t̄itsi'ba-là Nainá.

¹³ T̄ji-là mé xi mochjeén-la j̄nà x̄ita tsjeé-la Cristo. Chjoétjò x̄ita xi bijchó ya ni'ya-nò.

¹⁴ T̄jjet'aà-la Nainá nga k̄atasíchikon-t'in j̄nà x̄ita xi ch'o s̄iko-nò; ki k'oaá s'in nijét'aà-là nga kjo'in tsjá-la.

¹⁵ T̄itsjakoo j̄nà x̄ita xi tsja t̄jín-la. Ch̄ihindáyakoo j̄nà xi nchikjindáya.

¹⁶ Tà jngoò t'een k̄ojh̄itsjeén-nò. Kì 'nga ikon 'nè yijo-nò, ya tsjahitakoo j̄nà x̄ita ima. Kì 'ño ch̄ijne nachrjenguiqo yijo-nò.

¹⁷ J̄nà x̄ita xi ch'o s̄iko-nò, k̄i ch'o n̄ikoo ngajo-nò. K̄jit'aà nachrjein ndaa t'een nga nguixkon ngats'ii x̄ita. ¹⁸ Skanda ñánda sakó'nde-nò, j̄nò t̄jine-nò nga 'nchán t̄itsajnakoo ngats'ii x̄ita. ¹⁹ Ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'e nga mé xi mat'ioòn, k̄i j̄nò 'nè ngajo-nò. Tsja Nainá t̄ik̄ijnaya kjoa-nò mé-ne nga jè tsjá-ne kjo'in. K'oaá s'in t̄ichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Tsò Nà'èn-ná: 'Aán oko-na nga k̄indaajin-la x̄ita, 'aán tsja-la ch̄ji-la." ²⁰ K'oaá ma-ne, tsà jè kondra-lè, tsà ts̄jìn tsojmi xi kine, j̄i t̄ji-là; tsà x̄indá-la, t̄ji-là nandá nga k̄at'ii. K'e nga koa s̄ikoi, k̄osobà t̄i'bii-la kondra-lè, ch̄iba-là k̄ohini jsén-la koni xá'í. ²¹ Jè kjoa xi ch'o t̄jín, k̄i jè s̄ikijne-nò; t̄ikoaá-ne jè k̄atitasòn xi kjondaà, mé-ne nga s̄ikijne-là kjoa xi ch'o t̄jín.

13

Mé kjoa-ne nga n̄ikitasòn-lá xi x̄itaxá t̄itsajna

¹ Ngats'ii x̄ita k̄atasíkitasòn-la xi x̄itaxá t̄itsajna, nga Nainá kitsjaà-la k̄jotixoma. J̄nà xi x̄itaxá t̄itsajna, Nainá kitsjaà-la xá. ² J̄nà x̄ita xi bitsajna tájaà-la k̄jotixoma-la x̄itaxá, kondraá bitsajna-la j̄nà x̄ita xi Nainá kitsjaà-la xá. J̄nà x̄ita koi, t̄i yijo-laá t̄ibínè-la kjo'in. ³ J̄nà x̄itaxá m̄itsà koi xá t̄itsajna-ne nga j̄nà k̄inchaxkón-la x̄ita xi ndaa s'in, j̄nà-né x̄ita xi ch'o t̄jín kjoa xi s'in. Tsà mejèn-lè nga m̄ik̄i k̄iskón-la x̄itaxá, ndaa t̄jín, k̄o j̄nà x̄itaxá ndaa s̄ik̄ijna-lè. ⁴ J̄nà xi x̄itaxá t̄jín-la, xá ts'e Nainá nchisíkitasòn, mé-ne nga ndaa k̄ijna-ne. Tanga tsà ch'o t̄jín kjoa xi t̄i'n̄i, t̄iskón-la xi x̄itaxá t̄jín-la, nga t̄j'nde-la nga tsjaà-lè kjo'in. Nga xá-la Nainá nchis'in k'e nga b̄indaajin kjoa k̄o nga tsjá-la kjo'in j̄nà x̄ita xi ch'o s'in. ⁵ K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga ndaa s̄ikitasòn-lá j̄nà xi x̄itaxá t̄itsajna, m̄itsà tà koi-ne nga kjo'in tsjá-ná; koi-né nga xó k'oaá s'in beè-la takoán nga t̄jine-ná nga s̄ikitasoán. ⁶ Koi kjoa-la nga

tíkɔa machjí tɔn sá, nga jñà xítaxá k'oaá s'ín nchisíkitasòn-la Nainá kɔ kjit'aà nachrjein koatjín xá xi nchis'ín.

⁷ Tichjió yije mé xi kitjen-nò. Jè xi kitjen-la tɔn sá, kàtichjí. Jè xi kitjen-la tsojmì xi machjítjì, kàtichjítjì. Jè xítà xi mochjeén-la nga jchaxkón, kàtayaxkón. Jè xítà xi mochjeén-la nga ndaa kíjna, ndaa tìkíjna. ⁸ Kì mé xi jmeèt'ioòn yijo-nò. Tanga kitjeén-nò ts'e kjoatjòcha it'aà ts'e xítà xinguiɔ. Nga jè xi matsjakeè xíkjín, jyeé kisíkitasòn yije Kjotíxoma. ⁹ Jñà kjotíxoma tsò-ne: “Kì kjoa chijngui 'nì, kì xítà nìk'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjò, kì maxítakòn-chiì xinguii.” Ngats'ìi kjotíxoma koi, kɔ xi k'ejí, yáá mangásòn yije jè kjotíxoma xi tsò: “Títsjachi xítà xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne.” ¹⁰ Jè xi matsjakeè xíkjín, mìtsà ch'ò síkɔ xítà xíkjín. Jè xi matsjakeè xíkjín, jyeé ndaa tísíkitasòn Kjotíxoma.

¹¹ K'e nga k'oas'ín s'eén yijeé kjoa koi, jcha-ná nachrjein i'nde mé kjoa xi tíma nga yje ijchò chiba-la nga síkja-lá yijo-ná nga titsafé. Koni k'e nga sà kòkjeiín-ná, jye 'ño kjòchrañàt'aà nachrjein nga kítsajnandiaá kjoa ts'e jé-ná.

¹² Nitjen, jyeé tífahato, jyeé timachrañà nachrjein nga s'e isén nga kitjojen òngò k'a Na'èn-ná. Kínachrjenguiáá ngats'ìi kjoa xi ma ñànda nga jñò choòn kɔ choé nga ñò-la Nainá koni s'ín mochjeén ñànda iseèn choòn koni tsà kichá ts'e soldado. ¹³ K'oaá s'ín iseèn kítjá koni nachrjein nga ndaa síjchá yijo-ná. Mì kì mochjeén nga taxkì chjineé tsojmì kɔ nga mach'iaá. Mikì mochjeén nga íchjín kjòhijtaakoaá, kɔ mì kì ma taxkì síkkoaá yijo-ná. Mikì mochjeén nga xítà kixkàn-koaá kɔ mikì mochjeén nga kjoaxitakòn kichjà-lá xinguiáá. ¹⁴ K'oaá s'ín tìjchá yijo-nò koni s'ín k'is'ín jè Na'èn-ná Jesucristo, kì kii nìkítasòn-la yijo-nò kjoa ch'ò xi síjé.

14

K'e nga mikì mangásòn kjòhítsjeén-ná it'aà ts'e kjoa xi mì xó kii tji'nde-ná nga s'eén

¹ Chjoétjò xítà xinguiɔ xi mikì tìjngòò ikon mé kjoa xi tji'nde-la nga s'jin; kì chibàya-nò jñà kjoa xi mikì mangásòn kjòhítsjeén-nò. ² Tjín xítà xi k'oas'ín mokjeiín-la nga ma chine yije tsojmì xi tjín, tìkɔa tjín xítà xi mikì mokjeiín-la tsà ma chine yije tsojmì xi tjín. Tà jñà tsojmì xi nangui síjchá kine. ³ Jè xi kine yije tsojmì xi ma chine mikì koma kochrjekàngui jè xi mikì ma-la kine yije tsojmì; kɔ jè xi mikì ma-la kine yije tsojmì, mikì koma kichjajno-la jè xi ma-la kine yije tsojmì xi tjín, nga Nainá jyeé kiskoétjò nga k'índi-la ma. ⁴ ¿Yá-né jì nga nìkindjì ch'índa xi mìtsà tsiji? Nga ch'índa ts'e Nainá-né. Jè ch'índa jè, kindá ts'eé nei-la tsà kixí tjína kɔ tsà mì kixí tjína. Tanga kixí kíjna, nga jè Na'èn-ná tjín-la nga ñò nga kixí síikjína.

⁵ Tjín xítà xi tsò: tjín nachrjein xi ísa xkón. Tìkɔa tjín xi tsò: Nachrjein, tà ngásòn ngaya-né nga nachrjein nchjòn. Nga jngòò òngòò xítà, k'oaá s'ín ndaa katìjngòò-la ikon koni s'ín síkítsjeén. ⁶ Jñà xítà xi faájìin jngòò nachrjein nga beèxkón, k'oaá s'ín nga jeya síkíjna Na'èn-ná; kɔa jñà xítà xi tsò nga ta ngásòn ngáya nachrjein, tìkɔaá k'oaá s'ín s'ín nga tìkɔa jeya síkíjna Na'èn-ná. Jñà xítà xi kine yije tsojmì, it'aà ts'e Na'èn-ná kine, nga tsjá-la kjondaà Na'èn-ná k'e nga kine; k'oa jñà xítà xi tsò nga tjín tsojmì xi mikì ma chine, tìkɔaá it'aà ts'eé Na'èn-ná nga mikì kine tsojmì, kɔ tìkɔaá tsjá-la kjondaà Na'èn-ná.

⁷ Jñà, k'e nga titsajnakoaán, mìtsà koi xá titsajnakon-ná xi ta kjondaà tsaján. Kɔ k'e nga kiyá, mìtsà ta kjondaà tsaján kìnchátsjiaá nga kiyá. ⁸ Tanga k'e nga titsajnakoaán, koi xá titsajnakoaán xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. Kɔ

nga kiyá, tikoáá koií xá kiyá-aná xi kjondaà ts'e Nà'è-ná. K'oaá ma-ne tsà titsajnakoaán kò tsà kiyá kjondaà ts'e Nà'è-ná nga ts'e tsò-ná. ⁹ Koií kjoa-la nga k'en Cristo koa jaáya-la nga tsibijnakon-né, mé-ne nga jè koma-ne Nei-la jña xita xi biyaà kò xi titsajnakon.

¹⁰ Tanga jì xi nokjoàjno-la 'ndsi, ¿mé-ne koa'nè-ne? Tikoáá jì xi nachrjekàngui 'ndsi, ¿mé-ne nachrjekàngui-ne? Nga ngats'iì-ná kijchò kin-changuaá ndsokò Cristo ñánda nga jè tihotixoma. ¹¹ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Tsò Nà'én-ná: 'An tijnakon-ná,
ngats'iì xita kìncha-xkó'nchit'aà-na
kò ngats'iì xita skoexkón Nainá.

¹² Ngats'iaá k'oi-lá kindá Nainá mé kjoa xi ki'né nga tsitsajnaá isò'nde.

¹³ K'oaá ma-ne nga mì tì xinguiáá kijnókjoajno-lá; jñò, ta saá ndaà tikitsjeèn nga nímé xi s'een xi sikkits'ón-jìin koni s'ín mokjeiín-la xinguiá mé-ne nga mì jè skajiín jngoo k'a-ne. ¹⁴ 'An ndaà tijnogoò takoán it'aà ts'e Nà'è-ná Jesús nga kixi kjoa nga tsjín tsojmì xi xkón tjin nga mikìl ma chine; tanga jè xita xi k'oas'ín síkitsjeèn nga tjin tsojmì xi xkón tjin nga mikìl ma chine, xkón tjin-la it'aà ts'e tsà skine. ¹⁵ Tanga tsà ta koií kjoa-la ts'e tsojmì xi chinii, jè 'ndsi ch'o ma-la, jè kjoa xi tì'nì mìtsà tì kjoatjòcha-ne; kì kii bìi'ndi nga jè 'ndsi xi Cristo k'en ngajo-la kits'ón-jìin-la xi tà kjoa ts'e tsojmì xi chinii. ¹⁶ Kì k'oaá s'ín 'nè mé-ne nga mì xita kichjajno-nò it'aà ts'e kjoa xi titsa'nè nga k'oas'ín mokjeiín-nò nga ndaà tjin. ¹⁷ K'e nga jè Nainá tihotixoma-ná mìtsà jè xi isa 'ño chji-la mé xi s'ioaá kò mé xi chineé. Jè xi 'ño mochjeèn nga kixi ktsajnaá, 'nchán sijchá yijo-ná, kò tsja k'oé-lá inima-ná; koi kjoa xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁸ Jè xi k'oas'ín síkitasòn kjoa koi k'e nga síxá-la Cristo, ndaà sasén-la nguixkòn Nainá, tikoáá ndaà bijna nga nguixkòn xita.

¹⁹ K'oaá s'ín kjitjingui-lá kjoa xi 'nchán síkijna-ná kò kjoa xi 'bì-lá nga 'ño xinguiáá nga jngoò jngoáá koni s'ín mokjeiín-ná. ²⁰ Kì xá-la Nainá nikkits'ón-jìin-la xi tà kjoa ts'e tsojmì xi ma chine. Kixi kjoa, ngats'iì tsojmì xi tjin, tsjeè-né. Tanga jè xi ch'o tjin k'e nga ta koi kjoa-la tsojmì xi chineé bits'ón-jìin-la kjoa xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá jña xita xi k'ejí. ²¹ Isáá ndaà-ne nga mì yijo chjineé, nga mì xán s'ioaá, nga nímé kjoa xi s'een jè xi sikkits'ón-jìin-la jè 'ndsi nga sakó-la jè. ²² Koni s'ín mokjeiín-lè it'aà ts'e kjoa koi, tà jii tjiín takoín kò Nainá. ¿Mé ta ndaà-la jè xi mì kjo'in bìnè-la yijo-la k'e nga tijnogoò ikon nga ndaà tjin kjoa xi s'ín! ²³ Jè xi jò tjin-la k'e nga mé tsojmì xi kine, jè tihónè-la yijo-la nga mikìl tijnogoò ikon tsojmì xi kine. Tsà mikìl tijnogoò takoán k'e nga mé kjoa xi s'een, jè titsahonè-la yijo-ná.

15

¹ Jña xi jye kixi mokjeiín-ná it'aà ts'e kjoa xi tji'nde-ná mé xi s'een, mochjeèn-né nga tikoá kichikjoako-ná jña xita xi k'oas'ín mokjeiín-la nga mikìl tji'nde-la mé kjoa xi s'jin. Mìtsà tà jña kjoa xi ndaà sasén-ná kinchátsjiaá. ² Nga jngoò jngoáá, mochjeèn-né nga k'oas'ín s'een jè kjoa xi sasén-la jña xita xinguiáá xi kjondaà ts'e, mé-ne nga kijin-isa kjohitsjeèn-la jè kjoa xi mokjeiín-la. ³ Nga tikoá jè Cristo mìtsà jè tsohotsji kjoa xi sasén-la yijo-la, tà saá it'aà ts'eé tsitasòn koni s'ín tjit'aà xojon ts'e Salmo, nga tsò: "Èn ch'o xi jì kichjajno-lè, 'aán kiskaàt'aà-na." ⁴ Jña 'én xi kitjei nga sa kjòtsee, koií xá kitjei-ne nga kókòya-ná mé-ne nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, tsee s'een

takoán tikoá s'e-lá kjoa'nchán iníma-ná, mé-ne nga koma chíñakjoa-lá it'aà ts'e Nainá. ⁵ Nainá xi ma-lá tsjá-ná kjoatsetakòn kò xi ma-lá sí'nchán-jìin iníma-ná, k'oas'ín jngoò kjohítsjeèn kátatsjá-nò nga jngoò ìjngoò koni tsò Cristo Jesús, ⁶ mé-ne ngats'ioò ngàsòn jngoò jta jeya tìkíjna Nainá, Na'èn-lá Jesucristo xi otìxoma-ná.

⁷ Koií kjoa-lá k'oas'ín choétjò xinguiò nga jngoò ìjngoò koni s'ín kiskoétjò-nò Cristo mé-ne nga jeya kíjna-ne Nainá. ⁸ K'oáá xán-nò, jè Cristo Jesús, koií xá j'i-ne nga j'ií síxájiin-lá xita judío xi jtít'aà chiba-lá kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga tsakó-ne kjoakixi-lá Nainá tikoá sikitason koni s'ín jye kitsjaà-lá tso'ba Nainá jña xita jchínga kjíin-lá. ⁹ Tikoáá koií xá j'i-ne mé-ne nga jña xi mitsà xita judío jeya sikkíjna Nainá it'aà ts'e kjohimatakòn xi tjin-lá Nainá koni s'ín tichja Xojon-lá Nainá, nga tsò: Koií kjoa-lá nga jeya sikkíjna-lè jjiin-lá xita naxandá xi mitsà xita judío. It'aà tsiji sé-lè sò xi ndaà tsò.

¹⁰ Ìjngoò k'a jtít'aà xojon ñánda nga tsò: Jño xi mitsà xita judío 'mì-nò, tsjaà t'è-lá takòn kò xita naxandá-lá Nainá.

¹¹ Ìjngoò k'a jtít'aà xojon ñánda tsò: Jño ngats'ioò xi mitsà xita judío 'mì-nò, jeya tìkíjna Na'èn-ná, ngats'ioò xi naxandá 'mì-nò jeya tìnachrjè Nainá.

¹² Ìjngoò k'a jtít'aà xojon ts'e Isaiás ñánda tsò: Jè tje-lá Isai kitjot'aà jngoò-ne jts'én-lá xi kotìxoma-lá jña xi mitsà xita judío, kò jè jts'én jè koòt'aà ikon nga skóña-kjoa-lá.

¹³ Nainá xi tsjá nga chíñakjoá, kátatsjá yije-nò kjotsja kò kjoa'nchán nga mokjeiín-nò it'aà ts'e, mé-ne nga isa ndaà chíñakjoa isa xi kò nga ñó-lá Iníma Tsjeè-lá Nainá.

Pablo ch'i'nda-lá Jesucristo

¹⁴ Tanga ndí 'ndsè, 'an tìjngoò takoàn xi it'aà tsajòn xi tijnò-nò tjin-nò kjondaà tikoá machiya-nò nga koma tijnò sikixiya-lá xita xinguiò nga ìjngoò jngoò. ¹⁵ Ndí 'ndsè, 'ño tibeè-lá takoàn nga tikjil-nò xojon jè; tichja kixi-nò, mé-ne nga mìkìl jchàajiin-nò koni tsò xojon jè. Koií k'oas'ín tsikítsjeèn-nò nga 'an kitjoe-na kjotjò-lá Nainá k'e nga kitsjaà-na xá, ¹⁶ mé-ne nga 'an koma-na ch'i'nda-lá Jesucristo it'aà ts'e xi mitsà xita judío. Síxakoáa 'én ndaà-lá Nainá, mé-ne jña xi mitsà xita judío ndaà sasén takòn-nè Nainá koni jngoò kjotjò xi 'ño sasén-lá Nainá nga it'aà ts'e Iníma Tsjeè-lá Nainá jyeé kjòtsjeè.

¹⁷ 'An tjin-na mé kjoa-ne nga matsja-na it'aà ts'e Cristo ts'e xá xi tìs'iaàn. ¹⁸ Nì mé kjoa tjin xi ma'ñót'aà takoàn nga ma chja, ta jè kjoa ts'e Cristo nga 'an síkjee-ná nga síxakoáa jña xi mitsà xita judío mé-ne nga koma sikitason-lá Nainá. K'oáá s'ín kis'iaàn it'aà ts'e 'én xi kichja kò it'aà ts'e xá xi kis'iaàn, ¹⁹ kò it'aà ts'e kjoakón xi okó kjoajeya-lá Nainá kò it'aà ts'e nga ñó-lá Iníma Tsjeè-lá Nainá. Jyeé ndaà kisingásoàn 'én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsibits'íako-na ján Jerusalén kóhokji nga jngoò itjandi-lá skanda ján Ilírico. ²⁰ K'oáá s'ín tsibìnè-lá yijo-na nga kichjaya 'én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde ñánda kj'eé yá bənojmíya it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga mì 'an kokoóya ndaà-lá xita xi kj'eíj xi jye tsakóya ítjòn-lá it'aà ts'e Cristo. ²¹ Koni s'ín jtít'aà Xojon-lá Nainá nga tsò:

Skoe-né jña xita xi mì yá tsibénøjmi-lá it'aà ts'e;

kochjiaa-là jña xita xi kj'eè mé 'én 'nchré xi it'aà ts'e.

Kós'in tísikitsjeèn Pablo nga mejèn-là kjoì Roma

²² Kò jkìn k'a mejèn-na fikon-nò tanga jña xá xi 'an t'is'iaàn i j'nde jé mikì tjo'nde-na nga ma fia. ²³ Tanga i'ndeì nga jye jyehe't'aà xá-na ijndé, kò tikoà kò jkìn nó tjin-là nga mejèn fikon-nò, ²⁴ k'oàá s'in tísikitsjeèn, k'e nga kjián ján España, k'eé kichjajto-nò mé-ne nga skoexkon-nò. K'e nga jye chibá jngòò tjoà koma kinchako-ná nga koma kjián n'ánda nga tífia. ²⁵ Tanga i'ndeì ján Jerusalén tífia, nga tífiko jngòò-là nga'ño jña xita-là Cristo xi ya títajna. ²⁶ Nga jña xita naxandá-là Nainá xi títajna Macedonia kò Acaya kjòtsja ts'e-né nga tsibíxkò chiba tòn koni jngòò nga'ño xi kjotjò ts'e xita jma naxandá-là Cristo xi títajna ján Jerusalén. ²⁷ Ngui kjòtsja ts'e-né koni s'in kis'iin jña xita koi. Nga tjen-t'in-là kjondaá. Tsà jña xita xi mìtsà xita judío k'oàá s'in kisakò-là kjondaá ya jjiin inima-là it'aà ts'e xi ngui xita judío, tikoàá tjiné-là jña xi mìtsà xita judío nga kinchako nga tsjá-là tsojmì xi mochjeén-là. ²⁸ K'e nga jye kjoehet'aà kjoà koi nga jye singatsja jè tòn xi kjòxkò, ikjoàn skotsejèn jngòò tjo-nò, k'eé kjián ján España. ²⁹ Be-ná nga 'ño ndaa siichikon-t'in-ná Cristo k'e nga kijchokon-nò.

³⁰ Tanga jño ndí 'ndse, bìtsi'bà-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo kò it'aà ts'e kjoatjòcha xi tsjá-ná Inima Tsjeè-là Nainá, tìnokjoat'aà-là Nainá xi it'aà ts'an, ³¹ mé-ne nga kosiko-na Nainá it'aà ts'e xita xi mikì mokjeiín-là xi títajna ján Judea, kò mé-ne nga jè tòn xi tífiko-là xita-là Cristo xi títajna ján Jerusalén ndaa kátasasén-là, ³² mé-ne nga, tsà k'oas'in mejèn-là Nainá, nga kò kjòtsja-na kijchokon-nò, tikoà koma ndaa siikjáya chiba nachrjein-kò-nò. ³³ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oas'in kàtama.

16

Kós'in kisihixat'aà Pablo ngats'ii xita naxandá-là Nainá xi títajna Roma

¹ It'aà tsajòn singatsja-nò jè tichjaá Febe, jè xi síchját'aà naxandá-là Cristo xi ya tìjna Cencrea; ² ndaa chjoétjò xita jè nga xinguiáa ma nga tikoàá mokjeiín-là it'aà ts'e Na'èn-ná nga k'oàá s'in ok'in-là xi xita-là Cristo. Tichját'aà-là nita mé xi kochjeén-là nga 'ño kjin xita tsasiko, tikoà 'an kisichját'aà-na.

³ Tjixat'eì jè Priscila kò Aquila, jña xita xi taña nixákjoò-jen it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁴ Jña xita koi kjomeé kinik'en xi kjoà ts'an. Mìtsà tà 'an xi tsjaà-là kjondaá tikoà tsjá-là kjondaá ngats'ii xita naxandá-là Cristo xi mìtsà xita judío. ⁵ Tikoà tjixat'eì jña xita naxandá-là Cristo xi maxkóya ya ni'ya-là Priscila kò Aquila. Tjixat'eì jè Epeneto xi 'ño matsjake nga jè kòkjeiín ítjòn-là it'aà ts'e Cristo ya i'nde Acaya. ⁶ Tjixat'eì jè María, chjoón xi 'ño ndaa kisixá it'aà tsajòn. ⁷ Tjixat'eì jè Andrónico kò Junias, xi xinguiáa ma nga taña tsitsajna'ya-jen ndayá. Jña xita xi tsibíxáya-là Cristo 'ño matsjakeé xita koi. Kò isá ítjòn kjitseexkon 'én-là Cristo koni 'an.

⁸ Tjixat'eì jè Amplias, jè xita xi 'an 'ño matsjake it'aà ts'e Na'èn-ná. ⁹ Tjixat'eì jè Urbano xi taña síxáko-na it'aà ts'e Cristo Jesús kò jè Estaquis xi 'an 'ño matsjake. ¹⁰ Tjixat'eì jè Apeles xi ndaa kixi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo. Tjixat'eì jña xita xikjín xi ya títajna ni'ya-là Aristóbulo. ¹¹ Tjixat'eì jè Herodión xi xinguiáa ma. Tjixat'eì jña xita xikjín xi ya títajna ni'ya-là Narciso xi Na'èn-ná títajna. ¹² Tjixat'eì jè Trifena kò Trifosa jña íchjín xi 'ño síxá-là Na'èn-ná, kò tichjaá Pérsida xi 'ño matsjachaá nga tikoà ndaa síxá-là Nainá. ¹³ Tjixat'eì jè Rufo xi xó jaajjìn-ne Nainá. Kò nea-là xi 'an k'oà t'is'in beetakoàn

koni tsà nea-na. ¹⁴ Tiixat'eì jè Asíncrito, jè Flegonte, jè Hermas, jè Patrobas, jè Hermes kò xita 'ndsee xi ya títajnakò. ¹⁵ Tiixat'eì jè Filólogo, jè Julia, jè Nereo kò ndichja, kò Olimpás, ngats'ìi xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi ya títajnakò.

¹⁶ Jñò nga jngoò òjngoò, k'e nga sixat'aà xinguiqo, nguì koó inima-nò tiixat'aà xinguiqo nga kò okixi-nò. Ngats'ìi xita naxandá-la Cristo xi i títajna sihixat'aà-nò.

¹⁷ Ndí 'ndsè k'oqá s'ín bitsi'bà-nò nga chítsejèn-là jña xita xi síjòya kò xi síkíts'ón-jíin koni s'ín mokjeiín-nò, jña xi kondra f'ii-la kjohítsjeèn koni s'ín kichita'yà jñò. Tjinchat'aàxìn-là jña xita koi. ¹⁸ Jña xita koi, mìtsà Na'èn-ná Jesucristo síxá-la, tà yijo-laá síxátjì. 'Én sin 'én ndaà chja nga konachan-la xita xi mìkìl ndaà machiya-la. ¹⁹ An, matsjaá-na it'aà tsajòn nga jye ndaà na'yà-nò nga ndaà níkitasòn. Tanga 'an mejèn-na nga xita chjinee kátama it'aà ts'e kjoa xi ndaà tjín. Kò jña kjoa xi ch'o tjín, kj'eè kii na'yà-nò. ²⁰ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán, tà chibaa chja-la nga ya siikijnangui ndsokoò jè xita neij mé-ne nga koma kinchanè. Kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kàtijnakò-nò.

²¹ Tísihixat'aà-nò jè Timoteo xi taña níxákjoò-jèn, kò Lucio, kò Jasón kò Sosípater jña xi xita xinguiqaa ma.

²² An xi Tercio mì-na, xi tikjiil-nò xojon jè, it'aà ts'e Na'èn-ná, sihixat'aà-nò.

²³ Tíkooa tísihixat'aà-nò Gayo; 'an jí tijnaa i ni'ya-la nga tíkooa jí bixofia ngats'ìi xita naxandá-la Cristo. Tísihixat'aà-nò Erasto xita xi bitjò ton ts'e ni'ya osen; tíkooa sihixat'aà-nò jè 'ndsee xi 'mì Cuarto.

²⁴ Ngats'ioò, jè kàtijnakò-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁵ Jeya kàtijna jè Nainá xi tijnakò-nò. Jè xi komà tsjá-nò nga'ñó tíkooa komà kixi siikítsajna-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi 'an okoòya-nò kò jña 'én xi nokjoàyajíin-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Nga jyeé tí'ya-la kjoa xi tjí'ma-la Nainá skanda sa kjòtsee; ²⁶ tanga i'nde jye k'í'ya-la koni s'ín tichja Xojon-la Nainá xi kiskii jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtsee. K'oqá s'ín tichja kjotíxoma-la Nainá xi tjina nita mé nachrjein-nè. Jè kjoa'ma-la Nainá, jye kis'enojmí yije-la ngats'ìi xita naxandá xi tjín nga títja isò'nde mé-ne nga kátasíkitasòn-ne koni s'ín mokjeiín-la.

²⁷ Jè Nainá xi tajngoò ma-ne, xi tjín-la kjoachjine, kátas'e-la kjoa jeya it'aà ts'e Jesucristo nita mé nachrjein-ne. K'oas'ín kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jña xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An xi 'mì-na Pablo, xi xó k'oas'in kinokjoà-na nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús, nga k'oas'in kjòmejèn-la Nainá. Títsanihixat'aà-nòjen kò Sòstenes xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo. ² Tikjiì-nò xojon carta jè, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján Corinto, xi jye kisitsjeè-nò Nainá nga ya títsakjoókoo Cristo Jesús nga xó k'oas'in jaajìl-nò Nainá mé-ne nga xita tsjeè-la komaà kò ngats'ìi xita xi xkì xi ján chjat'aà-la nga jeya síkíjna jè Na'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná, tìkoà jè otíxoma-la xita koi. Xi Na'èn-ná 'mì-lá, tìkoà Na'èn-ná tsò-la jña xita koi. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjòndaà kò kjoa'nchán ya jjiìl inima-nò.

'Èn xi kiichja Pablo nga tsjá-la kjòndaà Nainá

⁴ Kjit'aà nachrjein tsjaà-la kjòndaà Nainá xi it'aà tsajòn koi kjoa-la jña kjòndaà xi kitsjaà-nò Nainá nga ndaà kisichikon-t'in-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁵ Nga yaá it'aà ts'e Cristo, Nainá kisichikon-t'in yije kjòhítsjeèn-la inima-nò, kós'in nokjoà, kò kós'in machiya-nò 'èn-la Nainá. ⁶ Nga k'oaa s'in 'ya-la, nga jè 'èn ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo kjòkixiyaà jjiìl inima-nò. ⁷ Nímé kjotjò-la Nainá chijat'aà-nò k'e nga tákò títsachiñá-là nga kjoii lingoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁸ Nainá tsjá-nò nga'ño skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, mé-ne nga nímé jè sakòt'aà-nò k'e nga kitjojen lingoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Nainá xita kixi-né, síkitasòn-né koni s'in tsjá 'èn-la. Xó k'oaa s'in kiichja-nò nga ya chraña kitsajnakjoókoo Jesucristo xi ki'ndí-la tsò-la nga jè otíxoma-ná.

Mé-ne kjòjòya-ne naxandá-la Cristo ján Corinto

¹⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, it'aà ts'e okixi xi kitsjaà-na Jesucristo xi otíxoma-ná, tìbitsi'bà-nò ngats'ioò, ngàsòn ngáya títsajnakoo xinguiqo, mé-ne nga mì kjòjòya-ne kjòhítsjeèn-nò. Tajngoo kjòhítsjeèn tikjeèn, ngàsòn jchósòn-là nita mé kjoa-ne. ¹¹ Koi koxan-nò ndí 'ndsè, nga jña xita ni'ya-la Cloé, tsibénjmi-ná nga kjoasii tjín-nò. ¹² Koi k'oas'in tixan-nò, tjín i'nga xita xinguiáa xi tsò: "An, jè Pablo fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jè Apolos fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jè Cefas [xi tìkoà Pedro 'mì] fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jè Cristo fit'aà-la." ¿Mé-ne obixón-nò? ¹³ ¿A kjìn ya ma-ne Cristo? ¡Majìn! ¿A jè Pablo xi kisit'aà krò it'aà tsajòn? ¡Majìn! ¿A it'aà ts'eé Pablo komà bautizar? ¡Majìn! ¹⁴ Ndaà chji-la Nainá, 'an, mìtsà ya xita kis'iaàn bautizar ya naxandá tsajòn, ta jè Crispo kò Gayo, ¹⁵ mé-ne nga mì ya xita kítso-ne: "It'aà ts'eé Pablo komà bautizar." ¹⁶ Saá tìbítsjeèn-na nga tìkoà kis'iaàn bautizar Estéfnas kò xita xíkín, tanga mìkii bítsejèn-na tsà kis'iaàn bautizar xi k'ejí xita. ¹⁷ Jè Cristo mìtsà koi xá kiskasén-na nga xita s'iaàn bautizar; koi xá kiskasén-na nga 'an kichjaya 'èn ndaà-la Nainá. K'e nga chjaya, mìtsà 'èn-la xita chjine síkjeèn; majìn-na nga chja nga'ño-la krò-la Cristo.

Jè Cristo, nga'ño-la Nainá-né kò kjoachjine-la Nainá-né

¹⁸ Jñà 'én xi tínokjoáya it'aà ts'e Cristo nga k'en-t'aà krò, ta kjoa ská ma-la jñà xita xi ya tjimaya ndiyá-la i'nde kjo'in. Tanga jñà xi jye titsabitjokàjñà kjo'in, k'oaá s'in mokjeiín-ná nga jè 'én-la Cristo nga'nó-la Nainá-né. ¹⁹ K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Jñà xita xi 'nó tjin-la kjoa chjine,
'aán kokoò-la nga nímé chjí-la kjoachjine-la.
'Aán kochrjeènguia kjohítsjeèn-la
jñà xita xi 'nó machiya-la.

²⁰ Jñà xita xi 'nó tjin-la kjoachjine, ko xi 'nó chjine xojon ko xi joóya-ne kjoa xi tjin isò'nde, i'nde, ¿ñánda títajnakò kjoachjine-la? Jè Nainá, kisiskáya-la kjoachjine xi tjin-la xita isò'nde. ²¹ Nainá 'nó xita chjine, mikii kitsjaà'nde-la xita nga it'aà ts'e kjoachjine-la isò'nde kijtseèkon. Nainá k'oaá s'in sasén-la nga ochrjekàjìin kjo'in jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi tsò-la xita koi, kjoa ská-né.

²² Jñà xita judío [mikii mokjeiín-la] nga jé xi mejèn-la nga skoe kjoxkón xi 'nó jeya tjin, ko jñà xi mitsà xita judío [tikoá mikii mokjeiín-la] nga koi ótsji xi 'nó kjoa chjine. ²³ Tanga ngajen k'oaá s'in nokjoàya-jen nga krò k'en-t'aà Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jñà xita judío mikii mokjeiín-la kjoa xi komàt'in Cristo, ko jñà xi mi xita judío, kjoa ská ma-la. ²⁴ Tanga jñà xita xi xó jaàjìin-ne Nainá, xi xita judío ko xi mitsà xita judío, k'oaá s'in mokjeiín-la nga jè Cristo nga'nó-la Nainá-né ko kjoa chjine-la Nainá-né. ²⁵ Kjoa-la Nainá xi ta kjoa ská tsò-la xita isò'nde, kjoa chjine-la Nainá-né. Ísáá tse kjoachjine tjin-la mi k'oaá-ne koni kjoachjine xi tjin-la xita isò'nde. Ko jè kjoa-la Nainá xi ta kjoa indaà tsò-la xita isò'nde, nga'nó-la Nainá-né. Ísáá tse nga'nó tjin-la mi k'oa-ne koni nga'nó xi tjin-la xita isò'nde.

²⁶ Jñò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, tìkìtsjeèn k'e nga sa jaàjìin-nò Nainá, chibaá ma-nò xi xita chjine tsò-nò xita isò'nde, ko chibaá ma-nò xi xita ítjòn titsajnaa, tikoá chibaá ma-nò xi ya ni'ya-la xita sko-la kits'ìon. ²⁷ Tanga Nainá jaàjìin jñà xita xi tsò-la xita isò'nde nga chiba kjohítsjeèn tjin-la mé-ne kosobà-la jñà xita chjine. Tikoá jaàjìin Nainá xi tsò-la xita isò'nde nga nímé chjí-la mé-ne kosobà-la jñà xita xi xita ítjòn titsajna. ²⁸ Nainá jaàjìin xita ima ko xita xi bitjongui xi tsò-la xita isò'nde nga nímé chjí-la, mé-ne kítjongui-ne jñà xita xi tsò nga jñà titsajna ítjòn, ²⁹ mé-ne nijngoò xita xi 'nga sùkíjna-ne yijo-la nga nguixkon Nainá. ³⁰ Tanga tije-ne Nainá kisikitsajnakò-ná Cristo Jesús. K'oaá tís'in kis'ìin nga it'aà ts'e Cristo sakó-ná jè kjoachjine, nga jè Cristo, xita kixi s'ín-ná, xita tsjeè s'ín-ná ko síkìtsajnandéjì-ná kjoa ts'e jé-ná. ³¹ Koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi jeya síkíjna yijo-la, ta saá Nainá jeya kàtasíkíjna."

2

¹ Ndí 'ndsè ko tichjaá, k'e nga kùikon-nò nga tsibenojmí-nò 'én-la Nainá, mitsà koi 'én kichjà-nò xi maxkón-la xita k'e nga 'nchré ko xi tsò-la nga 'én-la xita chjine. ² K'e nga tsohótijnako-nò, k'oaá s'in kiskoòsòn-la; mitsà mé kjoa xi k'ejìi kisikìtsjeèn; ngui tà 'én-la Jesucristo tsibenojmí-nò, nga jè-né xi krò k'en-t'aà. ³ K'e nga ijchò kènojmí-nò 'én-la Nainá, indaàkjoá ijchoa. Titsakjoò-ná skanda tìhòtsé-ná. ⁴ K'e nga kichjàyajìin-nò mitsà 'én-la xita chjine kisikjeèn mé-ne nga kòkjeiín-nò. Ta saá jè Iníma Tsjeè-la Nainá tsakó nga'nó-la nga kòkjeiín-nò. ⁵ Mé-ne jè kjoa xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, mitsà ya nchrobá-ne kjoa chjine-la xita, yaá nchrobá-ne nga'nó-la Nainá.

Xi ngui kjoa chjine, it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne

⁶ Kixíi kjoa 'én chjineé nokjoàya-lajen jñà xità xi jye tímajchínga nga mokjeín-là it'aà ts'e Cristo. Tanga mitsà kjoa chjine ts'e isò'nde nokjoàya-jen, ni mitsà ts'e xità ítjòn xi tjín isò'nde xi jye tichja nga ñó-là. ⁷ 'Én xi nokjoàya-jen, kjoa chjine ts'e Nainá-né, jè kjoachjine xi tjí'ma-là xi k'oas'ín kiskoòsòn-là skanda tisa kjotseeé nga jñà jeya kitsajnaá. ⁸ Njingoò xità ítjòn xi tjín isò'nde kjòchiya-là it'aà ts'e kjoa chjine koi. Tsà kjòchiya-là, mì-là kii k'oas'ín krò kisik'en-t'aà Na'en-ná Jesucristo xi tjín-là kjoa jeya. ⁹ Xojon-là Nainá, k'oaa s'ín tichja nga tsò:

Jñà xità xi matsjakeé Nainá,
jè tjíndaà-là kjoa xi nì sàá jngoò xità xi xkon beè-ne,
xi líká-là 'nchré-ne
xi kò iníma-là machiya-là.

¹⁰ Nainá, it'aà ts'e Iníma Tsjeè-là tsakó-najen kjoa koi. Nga jè Iníma Tsjeè-là Nainá ótsjiya yiye-né skanda jñà kjoa xi mikii ndaa fíya-ná it'aà ts'e Nainá.

¹¹ ¿Yá xità-ne xi machiya-là kó tsò kjohítsjeèn xi tjiín iníma-là xità xi k'ejí? Tà jè tjiín iníma-là kó tsò kjohítsjeèn-là. K'oaa tís'ín tjín kjoa ts'e Nainá, njingoò xità tjiín-là kó tsò kjohítsjeèn-là Nainá; ta jè Iníma Tsjeè-là tjiín-là.

¹² Ngajen, mitsà jè iníma-là xità isò'nde kitjoé-najen. Jè Iníma Tsjeè-là Nainá kitjoé-najen, mé-ne nga jcha-najen kjoa xi Nainá kitsjaá kjotjò-ná. ¹³ 'Én koi, k'oaa s'ín nokjoà-jen koni s'ín okóya-najen Iníma Tsjeè-là Nainá. Mitsà kjohítsjeèn ts'e xità isò'nde. 'Én Tsjeè-là Nainá bènojímí-jen xi kjoa ts'e Iníma Tsjeè-là.

¹⁴ Jè xi mitsà xità-là Cristo, mikii machiya-là 'én xi ts'e Iníma Tsjeè-là Nainá. Tà kjoa ská ma-là. Mikii fahas'en-jìin-là, nga mochjeén-né nga it'aà ts'e Iníma Tsjeè-là Nainá kinchátsjiyaá. ¹⁵ Tanga jè xità xi Iníma Tsjeè-là Nainá tijnajiín iníma-là, maá-là ótsjiya yiye nita mé kjoa-ne. Tanga it'aà ts'e xità jè, mì yá xità xi koma-là kohótsjiya kjohítsjeèn-là. ¹⁶ K'oaa s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “¿Yá-né xi beè kjohítsjeèn-là Nainá? ¿Yá-né xi koma kokóya-là?” Tanga jñà tjin-ná kjohítsjeèn xi ts'e Cristo.

3

Jñà xità xi síxá it'aà ts'e Nainá ján Corinto

¹ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, mikii komà kòs'ín kichjàkò-nò koni xità xi ndaa tjiín iníma-là Iníma Tsjeè-là Nainá. Ta k'oaa s'ín kichjàkò-nò koni tsà taxkí xità isò'nde xi tà kjoa ts'e yijo-là ótsji, koni tsà tákó ndí íxti xó xi it'aà ts'e Cristo. ² Mitsà 'in tjín 'én xi tsakoòya-nò; k'oas'ín ngaya-là koni ndí íxti xó xi sà nchihókí, tà tsjín 'bii, mitsà tsojmí tájaá kine. Jñò, k'j'eé kii ndaa fahas'en-jìin-nò 'én-là Nainá, k'oaa ngaya-là koni tsojmí tájaá xi k'j'eé kii ma chine skanda nachrjein i'nde. ³ Táko k'oaa s'ín 'nè koni s'ín xità xi kjoa ts'e yijo-là ótsji. Machinícha-nò xinguioo, chitiya-nò nita mé kjoa-ne. Kjoa koi, kjoa ts'e xità isò'nde-né. ⁴ K'e nga bixón: “An, xità ts'e Pablo-ná”, kò jè xi jngoò tsò: “An, xità ts'e Apolos-ná”, jñò, k'oaa s'ín nokjoà koni chja xi taxkí xità isò'nde.

⁵ An xi Pablo 'mì-na, kò Apolos, tà xità chù'nda-najen xi nixá-lajen Nainá. It'aà tsajeén kòkjeín-nò 'én-là Nainá, nga jngoò jngoò-jen k'i'nè-jen xá xi Na'en-ná kisingatsja-najen. ⁶ Aán tsakoòya-nò 'én-là Nainá, k'oaa ngaya-là koni jngoò xità xi bítje xojmá, jè Apolos kiskinindá-là, tanga jè Nainá tísíjchá.

⁷ Mitsà jè xità xi bítje tsojmì, nì mitsà jè xi kinìndá-là xi chjí-la, ta jngoò jè Nainá xi síjchá tsojmì xi sitje xi 'ñó chjí-la. ⁸ Jè xi bítje kò xi kinìndá-là, ta jngoò xá tjin-ne xi s'in. Tanga jè Nainá tsjá-là chjí-la koni tjin xá xi kis'in nga jngoò lingoò. ⁹ Ngajen, yaá taña nixákjoo-jen xá-là Nainá. Koa jñò-nò i'nde ñánda sitje 'én-là Nainá. Tikoáá jñò-nò ni'ya-là Nainá xi ngajen bíndaà-jen. ¹⁰ Koni s'in tjin kjondaà-là Nainá xi kitjoé-na, 'an-ná xi chjine chrjó ítjòn, xi tsibijnà tàts'en chrjó-là ni'ya. K'ejí xitaá bíndaàsòn ni'ya. Tanga jña xi bíndaàsòn, ndaà kàtasikinda nga jngoò lingoò kós'in kjiindaà. ¹¹ Mì tì yá xi koma-là kjiina lingoò-isa tàts'en chrjó ni'ya koni jè xi jye tjin, nga jè Jesucristo tjin koni tàts'en chrjó ni'ya. ¹² Tàts'en chrjó ni'ya, komaá sindaàsòn-ne kicha oro, plata, ndajo chjí xi 'ñó ndaà kjoàn, nas'in yá, nas'in xka paja, o xka ndiji. ¹³ Tanga jña xá xi s'in nga jngoò lingoò xita, k'ee jcha-là jè nachrjein k'e nga sindaàjiin-là xita. Nachrjein jè, ni'in kjoiko, koa jè ni'in skót'aà nga jngoò lingoò skaya xá xi komá. ¹⁴ Tsà jngoò xá kichikjoako-là ni'in xi skót'aà, tjoé-là chjí-la jè xita xi kjiindaàsòn. ¹⁵ Tanga tsà jè xá xi kisindaàsòn, tsà kitj, chijaá chjí-la. Tanga jè xita kitjokàjiin kjo'in koni jngoò xita xi bitjokàjiin ni'in.

¹⁶ Jñò, ¿a mitsà tjiin-nò nga ni'ya ingo tsjeè-là Nainá 'mì-nò? Nga jè Inima Tsjeè-là Nainá tjinajiin-nò. ¹⁷ Tsà yá xita xi mejèn-là sijikits'ón-jiin-là ni'ya tsjeè-là Nainá, Nainá tikoáá sijikits'ón-jiin-là jè xita xi k'oas'in s'in. Nga jè ni'ya-là Nainá, tsjeè-né. Koa jñò-nò xi ni'ya tsjeè-là Nainá 'mì-nò.

¹⁸ Kì yijo-no chonachan-là, tsà yá xi k'oas'in sikitsjeèn nga 'ñó tjin-là kjohitsjeèn xi ts'e kjoa chjine-là isò'nde, ta saá kos'in kàtas'in koni tsà tsjin-là kjohitsjeèn, mé-ne nga ngui xita chjine koma-ne. ¹⁹ Jè kjoa chjine-là xita isò'nde, it'aà ts'e Nainá, kjoa ská tsò-là. Xojon-là Nainá, k'oáá s'in tichja nga tsò: "Nainá, k'oáá s'in s'in nga jña xita chjine, tijnà-ne kjoa maña-là kixojiin-ne."

²⁰ Jè Xojon-là Nainá, lingoò k'a tjit'aà ñánda tsò: "Nainá, bee-né nga nime chjí-la kjohitsjeèn-là xita xi chjine tsò-là yijo-là." ²¹ K'oáá ma-ne, jñò, kì njingoò xita xi 'nga nikijna. Nga ngats'i xi tjin, kjondaà tsajon yiye-nò. ²² Tsà jè Pablo, tsà jè Apolos, tsà jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì], tsà jè isò'nde, tsà jè kjoabinachon, tsà jè kjoa biyaà, tsà jè nachrjein i'nde, tsà jè nachrjein xi sa nchrobá, kjondaà tsajon yiye-nò. ²³ Jñò, ts'e Cristo-nò, koa jè Cristo ts'ee Nainá.

4

Xá-là xita xi tsibixáya-là Jesús

¹ K'oáá s'in jchatakòn-nájen koni xita ch'i'nda xi síxá-là Cristo, nga ngajen kjongatsja-jen nga kókoya-jen kjoa tji'ma-là Nainá. ² Jngoò xita xi xá mangatsja, mochjeèn-né nga kàta'ya-là nga kixi sikitasòn xá-là. ³ 'An, mikì sikáinoá xi it'aà tsajon kó tsò kjohitsjeèn-nò, a ndaà tsikitasoàn, a xi ch'oo tsikitasoàn xá xi 'an kjongatsja, kò kó s'in sikitsjeèn jña xitaxá xi bíndaàjiin-là xita isò'nde. Skanda 'an, mì tì kii xan-na tsà ndaà tjin kò tsà ch'oo tjin xá xi tis'iaàn. ⁴ 'An, nas'in k'oas'in sikitsjeèn nga tsjin-na jé, tanga mitsà tsò-ne kjoa nga ngui xita kixi-ná. Nga jè Na'en-ná xi bíndaàjiin-na. ⁵ K'oáá ma-ne kì tà chjà jè binè-là xinguioo nga tì k'ee bijchó nachrjein. Chíña-kjoa k'e nga kjoji Na'en-ná xi shiseèn nga jcha-là kjoa xi tji'ma ñánda nga jñò choòn. Koa sijkatsejen kó tsò kjohitsjeèn xi tjiin inima-là xita. Ikjoàn Nainá jeya sijikina koni s'in nga ok'in-là nga jngoò lingoò xita.

⁶ Ndí 'ndsè kò tichjaá, koi 'én tichjàkò-nò kjoa xi mangàsòn it'aà ts'an kò it'aà ts'e Apolos xi kjondaa tsajòn mé-ne nga mikì sịkatonè-là koni tsò 'én-là Nainá. Kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jngoo ch'i'nda-là Nainá isa ndaa nachrjenguioò koni ch'i'nda xi i'nga. ⁷ Jñò, ¿mé-ne koa bixón-nò nga isa 'ñó ch'í-nò koni xita xi i'nga? ¿Mé kjondaa xi tjin-nò xi mitsà Nainá kitsjaà-nò? Tsà jye kitjoé-nò ngats'iì kjondaa, ¿mé-ne nga 'nga ma-ne takòn koni tsà ta nga'ño tsajòn kisakò-nò?

⁸ Jñò, k'oaá s'ín machiya-nò koni tsà jyeé ma yije-nò, koni tsà 'ño xita nchiná it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín níkítsjeèn koni tsà xitaxá ítjòn titsajnaà kò ngajèn mitsà xitaxá titsajna-jen. Ndaa-là tjin tsà kixi kjoa nga otixoma, mé-ne ngajèn koma kotixomakò-nòjen. ⁹ 'An, k'oaá s'ín sikitsjeèn, ngajèn xi it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-là nga ngajèn-najèn xi fehèt'aà-ne, xi tjiné-najèn nga kiyá-jen nga nguixkòn isò'nde, nga nguixkòn xita kò àkjale. Jñà xita, tà nchikotsejèn-najèn nga tsja ma-là mé kjo'in xi tímát'in-jen. ¹⁰ Ngajèn, xi kjoa ts'e Cristo, xita ská 'yatakòn-najèn; tanga jñò, it'aà ts'e Cristo, k'oaá s'ín 'ya-nò nga 'ño tjin-nò kjoachijine. Ngajèn, k'oaá s'ín 'yatakòn-najèn nga xita indaàkjoa-najèn; tanga jñò, xita tájaà-nò. Ngajèn, mì yá xita beèxkòn-najèn; jñò, beèxkòn-nò xita. ¹¹ Skanda jè hora jè, kjinchrá-najèn, xindá-najèn, tsjin-najèn níke xi chíkjá-jen, 'ño beetoòn-najèn xita, tà tjaàsòn-najèn, tsjin-najèn ní'ya. ¹² Skanda bijtaà-najèn nga 'ño nixá-jen. K'e nga chja'on-ko-najèn xita, ngajèn, nùjèt'aà-lajèn Nainá nga kátasíchikon-t'ín. K'e nga kondra fi-najèn xita, chíkjoakoo-najèn. ¹³ 'On chjako-najèn xita, ngajèn ndaa nokjoá-lajèn. K'oas'ín beè takòn-najèn koni tsà tjé-là isò'nde. Skanda nachrjein i'ndeí, jñà xita k'oaá s'ín beètakòn-najèn koni tsøjmi xi ningui-ne nga bíxteèn.

¹⁴ Koni s'ín tikjil-nò, mitsà tis'iin sobà-nò. Kjhítsjeèn titsja jngoo-nò koni tsà ixti ts'an xi matsjake. ¹⁵ Nas'ín te jmiil ma-ne xi okóya-nò it'aà ts'e Cristo, ta jngoo ma-ne xi na'èn-nò. 'An-ná xi komà na'èn-nò nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús nga 'aán tsibenojmí ítjòn-nò 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

¹⁶ K'oaá ma-ne bitsi'bà-nò nga k'oas'ín tijchá yijo-nò koni 'an.

¹⁷ Koií kjoa-là tsikasén-nò Timoteo, xi ki'ndí-na xan-là nga 'ño matsjake kò kixi síxá-là Na'èn-ná. Jè sịkítsjeèn-nò kós'ín tijnakoa Cristo Jesús nga mokjeiín-na it'aà ts'e, koa kós'ín okoòya-là xita naxandá-là Cristo nga kijndà naxandà ñanda bijchoa. ¹⁸ Tjin i'nga xita xinguioo xi 'ño 'nga chja, k'oaá-là s'ín síkítsjeèn tsà mikìl kjíkon-nò. ¹⁹ Tanga tsà Nainá mejèn-là, kjíkon nùtoón-nò. K'e nga kijchoa, skoeé jñà xita xi 'nga chja, a nga'ño-là Nainá xi tjin-là a xi tà jè 'én-là xi 'nga chja. ²⁰ K'e nga jè Nainá tíhotixoma jngoo-là xita, mitsà ta kjoa ts'e 'én mochjeén, koó nga'ño-là Nainá mochjeén. ²¹ Jñò, ¿kós'ín mejèn-nò nga kjián? ¿A mejèn-nò nga kjo'in tsjaà-nò k'e nga kjichokon-nò, a xi mejèn-nò nga kò kjondaa-na kò kjotsja-na kjichokon-nò?

5

Jé xi kisakò ya jjiin naxandá-là Cristo ján Corinto

¹ Jye na'yà-là nga kjoachijngui tíma jjiin tsajòn. Kjoa xi tíma, skanda jñà xita xi mikìl beèxkòn Nainá, mì k'oaá s'ín. Nga yaá tijnajiln jngoo-nò xita xinguioo xi neajòn-là tsóhoko. ² Jñò, ¿mé-ne 'nga níkítsajna-nò yijo-nò? Mochjeén-né nga kjoaba kịtsajnajñoò, kò jè xita xi kotjín jè tíhotsji, tijnachrjekàjioòn. ³ 'An, kixí kjoa, kjiln tijnà-nò, tanga kjhítsjeèn-là inima-na yaá tijnajiln osen-nò.

'An, k'oaá ngaya-la koni tsà ya tijnajìin-nò, jyeé kiskoòsòn-la mé kjo'in xi sinè-la jè xita xi k'oa tjin jé tihótsji. ⁴ Jñò, k'e nga koxkóya nga jeya sikíjna Jesucristo xi otixoma-ná, jè kjohítsjeèn-la iníma-na yaá kijnajìin-nò, tikoá yaá kijnajìin-nò jè nga'nó-la Na'èn-ná Jesucristo. Kò it'aá ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ⁵ xita jè, xita neji kátangatsja yijo-la nga kátas'e-la kjo'in, kò kátasikájno jé-la nga mi tì jè kòhótsji-ne mé-ne nga kítjokàjìin-ne kjo'in iníma-la, k'e nga kjoii lngoò k'a Jesucristo xi otixoma-ná.

⁶ Mikil ndaà tjin nga 'nga nikítsajna yijo-nò. ¿A mì tjiin-nò nga nas'in ta chiba na'yo san sisan yiye xikjín na'yo? ⁷ Tinachrjekàjioòn jè xita xi ótsji jé k'oaá ngaya-la koni tsà na'yo san xi mì tì ndaà-ne nga sikits'ón-nò, mé-ne jñò k'oas'in kjoàn koma-nò koni na'yo xitse ts'e inchrájin xi tsjin-la na'yo san. Nga jñò, jyeé kitjaàxìn-nò kjoa ts'e jé koni na'yo san jchínga nga jè Cristo k'en ngajo-ná koni jñà orré xi kisik'en xita Israel k'e nga Paxko. ⁸ Koií kjoa-la jñá, k'oaá s'in kínachrjé s'eí nga jyeé kisikítsajna ndeji-ná Nainá kjoa ts'e jé, koni s'in xita Israel k'e nga Paxko nga sítsjeé ni'ya-la nga faáxìn yiye na'yo san. Jñá, k'oaá tís'in chjaàxián kjoa ts'e jé kò kjoa ch'o kò ngui kjoatsjeé kò kjoakixi sjkjeén k'oaá ngaya-la koni inchrájin xi tsjin-la na'yo san.

⁹ Jè xojon xi kisikasén ítjòn-nò, k'oaá kixan-nò nga mì ya koahijtakoo jñà xita xi kjoa chijngui s'in. ¹⁰ K'e nga k'oa kixan-nò, mìtsà jñà kisikaxkia jñà xita isò'nde xi kjoa chijngui s'in, kò jñà xi tse mejèn-la, kò jñà xita chijé, kò jñà xi xkòsòn beèxkòn. Xita koi, xkì xi ján satíkjoò. Ta jè xi koma kìnchat'aàxìn-là tsà xìn isò'nde onguio. ¹¹ Jñà 'én xi kixan-nò, jè-né nga mì ya tsjahijtakoo jñà xi tsò nga xita-la Cristo xi 'ndsè chibá tsà tákó kjoa chijngui nchis'in, xita xi tse mejèn-la, xi xkòsòn beèxkòn, xi ch'o chajno-ná, xi xán 'bii, xi chijé s'in. Jñà xita xi k'oas'in s'in, skanda mikil mochjeén nga kichikoo. ¹²⁻¹³ Mìtsà jñà oko-ná nga bíndaàjìin-lá jñà xita isò'nde. Jè Nainá kìindaàjìin-la jñà xita koi. Tanga jñò oko-nò nga kìindaàjìin-lá xita naxandá-la Nainá xi tsajon. K'oaá ma-ne nga xan-nò, chjaàxiòn jè xita xi ch'o tís'in xi ya tijnajìin-nò.

6

Kós'in s'jìn jñà xita-la Cristo nga tijnà xikjín koiindaàjìin-la

¹ Jñò, k'e nga tsà kjoasi tjin-nò kò xita xinguiqo, ¿mé-ne jñà mejèn-nò koiindaàjìin-nò jñà xitaxá xi mìtsà xita-la Cristo? ¿A mìtsà tà jñà kàtindaàjìin-nò xi xita naxandá-la Cristo? ² ¿A mìtsà tjiin-nò nga jñá xi xita naxandá-la Cristo 'mì-ná, jñà kìindaàjìin-lá xita isò'nde? Tsà jñò koiindaàjìin-lá xita isò'nde, ¿a mì chikjoa-nò nga ta jñò kìindaàjìin-lá xita xinguiqo kjoa xi chiba tjin? ³ ¿A mìtsà tjiin-nò nga tikoá it'aá tsaján kìindaàjìin-lá àkjale? Tsà jñà kìindaàjìin-lá àkjale, ¿a mì koma-ná kìindaàjìin-lá xita xinguiqá kjoa xi tjin j isò'nde? ⁴ K'oaá ma-ne tsà ta kjoa ts'e isò'nde-né xi tjin-nò, tìnokjoa jngoò-là xita 'ndsè xi jñò nachrjenguioò nga 'mì-là nímé chji-la, jè kàtindaàjìin-nò. ⁵ Koií koa xan-nò mé-ne nga kátasobà-nò. ¿A mìtsà tìjna jngoò xita xinguiqo xi tjin-la kjohítsjeèn nga koma-la koiindaàjìin-la xita xi 'ndsè chibá? ⁶ Mìtsà ta koií kjoa-la nga bixkàn-koo xinguiqo, skanda yaá onguikoo xinguiqo nguixkon xitaxá xi mikil beèxkon Nainá nga bíndaàjìin-nò.

⁷ Kixíí kjoa, ch'oo tjin kjoa k'e nga tijnò bixkàn-kò-nò xinguiqo. ¿Mé-ne mìtsà ta saá nikjeiín-là xinguiqo k'e nga ch'o siko-nò? Ta saá tikjeiín-la nga kátaschijé-nò. ⁸ Tanga jñò, k'oaá tís'in ch'o nikqo xinguiqo, tijnò nichijé-là.

⁹ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jña xi mìtsà xita kixi, mìkìl kjoahas'en-jiin i'nde ñanda tihotixoma Nainá? Jña xita xi kjoa chijngui s'in, jña xi xkòsòn beèxkòn, jña xita xi jye chixàn xi kjoa chijngui s'in, jña xita xi'ndè xi ti x'in xikjín oyijòko-ne, ¹⁰ jña xita chijé, jña xita tse mejèn, jña xita xi xán 'biì, jña xi xita chajano-la, jña xita xi konachan-la xikjín nga síchijé-la, ki yijo-nò chonachan-la nga jña xita xi koatjín kjoach'o xi s'in mìkìl kjoahas'en-jiin ñanda tihotixoma Nainá. ¹¹ Jñò, k'e nga sa kjòtsee k'oa tìs'in ki'nè i'nga; tanga i'nde, jye kisanjino kjoa ts'e jé-nò, jye xita tsjeè-la Nainá komà, kò jye xita kixi komà it'aà ts'e nga'ño-la Jesucristo xi otixoma-ná kò it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá.

Kó s'in síchjeén yijo-ná mé-ne nga jeya kjna Nainá

¹² Tjín i'nga xita xinguio xi tsò: “An tji'ndeé-na nita mé kjoa xi s'iaàn.” Kixi kjoa tji'nde-né, tanga mìkìl ok'in-la tsà k'oas'en yijé ngats'ii kjoa; k'oa ma-ne, 'an, mìkìl tsjaà'nde-la yijo-na nga síkijne-na jngoò kjoa. ¹³ Tikoáà tjín i'nga xi tsò: “Jña tsojmi xi ma chine, ts'ee indso'ba, kò jè indso'ba mochjeén-la tsojmi xi ma chine.” Kixi kjoa, tanga ingajò kjoa koi, Nainá síkjehet'aà. Tanga jè yijo-ná, mìtsà kòs'in kochjeén nga kjoa chijngui s'een; it'aà ts'e Nainá kochjeén; yijo-ná, ts'ee Nainá. ¹⁴ Koni s'in kis'lin Nainá nga kisikjaáya-la Na'en-ná Jesús, jña k'oa tìs'in kjoaáya-ná it'aà ts'e kjoa biyaa nga tjin-la nga'ño Nainá.

¹⁵ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jè yijo-ná, yaá tikjòòko ts'e Cristo? ¿A komaá síkjeén yijo-la Cristo nga sijngoòt'aà-lá ts'e chjoón ská? Majin, mìkìl koma. ¹⁶ ¿A mìtsà 'yaà, k'e nga jngoò xita x'in, tsà chjoón ská kijnako, jngoò yijoo koma? Nga k'oa s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: Ingajò xita koi, jngoò yijoo koma.

¹⁷ Tanga jè xi Na'en-ná tijnako, yaá majngoòko inima-la kò ts'e Na'en-ná.

¹⁸ Tinchat'aàxin-la kjoa chijngui. Jngoò xita, nita mé jè xi ótsji xi k'ejí jé, mìtsà yijo-la tibeetoón. Tanga jè xita xi kjoa chijngui s'in, yijo-la beetoón.

¹⁹ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jè yijo-nò ni'ya-la Inima Tsjeè-la Nainá-né xi jño kitsjaà-nò Nainá nga tijnajin inima-nò? Yijo-nò, mìtsà ti tsajòn-nò. ²⁰ Nainá jye tsakatse-nò, tsee tsibichijtì-nò. Koi kjoa-la jchaxkòn Nainá, ndaà tikjeén yijo-nò nga ts'ee Nainá.

7

Kjoa ts'e xita xi bixan

¹ It'aà ts'e 'én xi kichjìngui-ná nga kinikasén-ná xojon nga bixón: “Ndaa-la tjin, jngoò xita x'in kò jè chjoón tsà mìkìl kixan.” ² Tanga koi kjoa-la nga 'ño tjín kjoa chijngui, nga jngoò jngoò xita x'in kàtas'e-la chjoón, kò nga jngoò jngoò chjoón kàtas'e-la x'in. ³ Koni s'in tjín kjotixoma ts'e kjoa bixan, jè x'in, ndaà kàtas'ín-la chjoón-la k'e nga kójnako, tikoá jè chjoón, ndaà kàtas'ín-la x'in-la. ⁴ Jè chjoón, mìtsà tije otixoma-la yijo-la, jè x'in-la otixoma-la. Tikoá jè x'in mìtsà tije otixoma-la yijo-la, jè chjoón-la otixoma-la. ⁵ K'e nga tsáyijòko xinguio, ki yijo-nò nixkon-la xinguio. Tà k'e-né tsà ngàsòn chibàya-nò kótjín nachrjein mìkìl tsáyijòko xinguio tsà Nainá kinókjoat'aà-lá. Xi koma iskan mochjeén-né nga sis'ín-la xinguio nga mì jè xita nejí skónachan-nò k'e nga tsà mì ti kii chikjoa-nò nga xin tsáyijò-la xinguio.

⁶ 'En xi tixan-nò tà 'an-ná xi titsjaà'nde-nò; mìtsà kjotixoma tibinè-nò. ⁷ Xi it'aà ts'an, mejèn-na tsà ngats'ii xita k'oas'ín kàtitsajna tajngoò, koni 'an, tajngoò tijnáa. Tanga jngoò jngoò xita kits'ii-la kjotjò xi Nainá kitsjaà-la, kòs'ín kitsajna. Kàkj'ejí kàkj'ejí s'in titsajna nga jngoò jngoò xita.

⁸ Jñà x̄ita xi t̄itsajna tajngoò k̄o jñà íchjín xi jye k'en x'in-là, ndaà-la t̄jín tsà tà k'oas'in k̄itsajna tajngoò koni 'an. ⁹ Tanga tsà mìkìi ch̄íkjoa-là nga b̄itsajna ìjngò, ìsàà ndaà-ne tsà k̄àtixan, mì k'oà-ne tsà tsjè s̄ìik'en.

¹⁰ 'An, k'oà s'in bìnè-là jñà x̄ita xi jye chixàn, nga mìkìi koma tsjeín x̄ikjín. Jè chjoón, mìkìi koma s̄ikj̄ina x'in-là. Mìtsà k̄jotixoma ts'an xi tsjaà-nò; ts'eé Nainá. ¹¹ Jè chjoón xi tsjeiin x'in-là, mìkìi t̄jì'nde-là nga k'ej̄i x'in k̄ixan-k̄o ìjngò k'a. T̄ikoaà-ne k̄àtajoóndaà-ne. T̄ikoa jè x'in, mìkìi t̄jì'nde-là nga tsjeín chjoón-la.

¹² Jñà x̄ita xi i'nga, k'oà xan-là, xi tà k̄joh̄itsjeèn ts'an, mìtsà jè Nā'èn-ná tsibj̄ina k̄jotixoma jè. Tsà jngoò x̄ita x'in xi mokjeiin-là 'én-là Nainá, tsà jè chjoón-là xi t̄j̄inakò, tsà mìkìi mokjeiin-là, tsà tsò ikon jè chjoón nga b̄j̄inakò, k̄àt̄j̄inakò, k̄i tsjeiin takòn jè chjoón-là. ¹³ Tsà jngoò chjoón xi mokjeiin-là 'én-là Nainá, jè x'in xi t̄j̄inakò, tsà mìkìi mokjeiin-là, tsà tsò ikon jè x'in nga b̄j̄inakò, k̄àt̄j̄inakò, k̄i tsjeiin takòn jè x'in-là. ¹⁴ Jè x'in xi mìkìi mokjeiin-là 'én-là Nainá, ìt'aa ts'e chjoón-là matsjeè-né; t̄ikoaà jè chjoón xi mìkìi mokjeiin-là, ìt'aa ts'e x'in-là matsjeè-né. Tsà maj̄in, jñà ìxti-là mìtsà x̄ita kixi nga nguixk̄on Nainá, tanga ì'nde ìxti-là, yaà chja-ne naxandá-là Cristo. ¹⁵ Tanga tsà jè chjoón xi mìkìi mokjeiin-là 'én-là Nainá tsà mejèn-là tsjeín x'in-là xi mokjeiin-là, k̄àt̄sjeiin. K̄o tsà jè x̄ita x'in xi mìkìi mokjeiin-là 'én-là Nainá, tsà mejèn-là nga tsjeín chjoón-là xi mokjeiin-là, k̄àt̄sjeiin. Jñà x̄ita koi mìkìi t̄j̄inè-là nga k̄jō'ño k̄itsajnakò x̄ikjín. Nainá, jè xi mejèn-là nga 'nchán k̄itsajna. ¹⁶ J̄i chjoón xi mokjeiin-lè ìt'aa ts'e Cristo, mìkìi t̄j̄iìn-lè tsà koi nachrjein ìt'aa ts̄iji koma k̄itjokàj̄iìn k̄jō'in x'in-lè. K̄o j̄i xi x'in 'mì-lè nga mokjeiin-lè ìt'aa ts'e Cristo, mìkìi t̄j̄iìn-lè tsà koi nachrjein ìt'aa ts̄iji koma k̄itjokàj̄iìn k̄jō'in chjoón-lè.

¹⁷ Jngoò k̄joa mejèn-na nga ndaà s̄ikj̄ina-là ngats'ìi x̄ita naxandá-là Cristo, nga ìjngò ìjngò x̄ita x'in k̄o chjoón, mochjeèn-né nga k̄os'in k̄àtasj̄chá yijo-là koni s'in k̄itsjaà-là Nainá koni s'in t̄itsajna k'e nga Nainá k̄iichja-là nga x̄ita-là komà. ¹⁸ Tsà t̄j̄in i'nga x̄ita xi jye t̄j̄it'aa ch̄iba yijo-là k̄joa ts'e circuncisiòn k'e nga x̄ita-là Cristo komà, tà k'oà s'in k̄àt̄ijna. Tsà t̄j̄in i'nga xi k'j̄e k̄i t̄j̄it'aa ch̄iba yijo-là, k̄i b̄it'aa ch̄iba-là yijo-là. ¹⁹ Xi k̄joa ts'e circuncisiòn, tsà t̄j̄it'aa ch̄iba-nò k̄o tsà maj̄in, mìtsà mé-ne. Jè xi ch̄j̄i-là nga ndaà s̄ik̄itasòn jè k̄jotixoma-là Nainá. ²⁰ Nga jngoò ìjngò, k'oà s'in t̄itsajna koni s'in t̄itsajnaà k'e nga k̄iichja-nò Nainá. ²¹ K'e nga k̄iichja-lè Nainá, tsà ch̄i'nda t̄j̄j̄ni, k̄i makáj̄no-lè. Tanga ì'nde tsà koma k̄j̄nandej̄i-ne, ndaà s'e, t̄j̄nandej̄i-ne. ²² Jè xi ch̄i'nda t̄is'in k'e nga k̄iichja-là Nainá nga k̄òk̄jeiin-là 'én-là, ì'nde t̄j̄nandej̄i-né ìt'aa ts'e Cristo. K'oà t̄is'in t̄j̄j̄ni, jè xi t̄j̄nandej̄i k'e nga k̄iichja-là Nainá, ì'nde ch̄i'nda-là Cristo-né. ²³ J̄nò, Nainá jye tsatse-nò, k̄i k̄i b̄i'nde nga x̄ita xi k'ej̄i ch̄i'nda 'nè-là. ²⁴ J̄nò ndí 'ndsè k̄o t̄ichjaà, koni s'in t̄itsajnaà nga jngoò ìjngò k'e nga k̄iichja-nò Nainá, k'oà s'in t̄itsajna ya nguixk̄on Nainá.

²⁵ Ìt'aa ts'e x̄ita xi t̄itsajna tajngoò, ts̄j̄in jngoò-na k̄jotixoma xi ts'e Nā'èn-ná. 'An, k'oà s'in k̄osòn-là koni tsò k̄joh̄itsjeèn-na nga Nainá k̄is'e-là k̄j̄h̄imatakòn mé-ne nga ìt'aa ts'an k̄joàt'aa takòn-na jñà x̄ita. ²⁶ Koi k̄joa-là nga 'ño 'in choòn nachrjein ì'nde, 'an, k'oà s'in s̄ik̄itsjeèn, ìsàà-la ndaà t̄j̄in, tà k'oas'in k̄àt̄itsajna x̄ita koni s'in t̄itsajna skanda nachrjein ì'nde. ²⁷ Tsà t̄j̄in-lè chjoón, k̄i nikj̄ina-jèn chjoón-lè. Tsà ts̄j̄in-lè, k̄i chjoón binchaàts̄ji. ²⁸ Tsà kixein, mìtsà jè t̄ibinchaàts̄ji. K̄o tsà jngoò chjoón x̄ongò xi k̄ixan, t̄ikoaà mìtsà jè t̄ih̄ots̄ji. Ta jè-né, k'e nga jye k̄ixan, k̄joà s'e-nò. 'An, mejèn-na nga mì k̄joa k̄àtas'e-nò.

²⁹ Ndí 'ndsè, mejèn-na nga kàtasjiin-nò, nga chiba jchán nachrjein chija nga ma sixá-lá Nainá. Koií kjoa-la jngoò xita x'in xi tjin-la chjoón, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà tsjin-la chjoón. ³⁰ Ko jña xita xi kjoaba titsajnajin, k'oaá s'in kàtitsajna koni tsà mì ba titsajna. Koa jña xi s'eí tjin-la, k'oaá s'in kàtitsajna koni tsà mì s'eí tjin-la. Koa jña xi tsojmi otse, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà nímé tjin-la. ³¹ Ko jña xi fitjingui-la kjoa xi tjin isò'nde, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà mì ya fitjingui-la; nga jè isò'nde xi titsajnasóan jindé, kjoehet'aà-né.

³² 'An, k'oaá s'in mejèn-na nga nímé kjoa ts'e isò'nde síkítsjeèn. Jè xita x'in xi tjin tajngoò, koií síkítsjeèn kjoa ts'e Nainá, mé xi s'iin nga kotsja-la Nainá. ³³ Tanga jè xi jye chjoón tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa xi tjin isò'nde mé xi s'iin nga kotsja-la chjoón-la, ³⁴ k'oaá ma-ne nga jò kjoa síkítsjeèn. Tíkoaá jè chjoón ka'an xi jye k'en x'in-la ko jè chjoón xi tjin tajngoò xi k'j'eé x'in tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa ts'e Nainá mé-ne nga tsjeé síkítsajna-ne yijo-la ko inima-la. Tanga jè chjoón xi x'in tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde mé xi s'iin nga kotsja-la x'in-la.

³⁵ Kjoa xi benojmí-nò kjondaà tsajòn-nò, mìtsà xan-nò nga 'an ósjina ikon-nò, jè-né nga ngui ndaà sijchá yijo-nò nga nímé kjoa kùlchjoà ikon-nò nga sixá-lá Nainá.

³⁶ Tsà jngoò x'in xi kos'in tísíkítsjeèn nga mì ndaà tísíko chjoón nga mì xátí tibixan-ko nga jye tihóto nó-la chjoón, k'oaá s'in kàtas'in koni s'in síkítsjeèn, kàtixan; jè kjoa bixan, mìtsà jè nchihótsji. ³⁷ Tanga tsà jngoò xi k'oas'in binè-la yijo-la ko inima-la nga majin-la kixan, nga kjohítsjeèn ts'e-né, ko tsà chíkjoa-la yijo-la nga mikii kixan, ko tsà jye kos'in kiskoòsòn-la, ndaà tjin. ³⁸ Jña xita xi bixan, ndaà s'in, tanga jña xi mikii bixan, isaá ndaà s'in.

³⁹ Jngoò chjoón xi x'in tjin-la, mìtsà tijnandeí. K'eé-né tsà jye k'en x'in-la nga jye tijnandeí. Koma kixan-ko nita yá x'in-ne xi matsjakeé tsà tanga mokjeiin-la 'en-la Nainá. ⁴⁰ 'An, k'oaá s'in síkítsjeèn, ndaà-la tjin tsà mì tì kii kixan-ne jña íchjín ka'an. Tíkoaá 'an, k'oaá s'in machiya-na nga jè Inima Tsjeé-la Nainá tísíchiya-na.

8

Tsojmi xi sinchásòn ya nguixkon xkósòn

¹ Jè kjoa xi ts'e yijo-la cho xi sík'en-la xkósòn-la xita isò'nde nga tsjá-la kjotjò, jñò bixón-nò nga ngats'iaá jyeé tjin-ná kjoachjine it'aà ts'e kjoa koi. Kixii kjoa, tanga k'e nga tjin-ná kjoachjine, ma'ngaá takoán. Tanga k'e nga tjin-ná jè kjotsjacha, isaá ndaà 'biì-lá nga'ño xinguiáá. ² Tsà tjin i'nga xita xi tsò nga ndaà machiya-la, chijaá isa-la; k'j'eé kii beé yije koni s'in tjinè-la nga skoe. ³ Jngoò xita xi matsjakeé Nainá, jè Nainá ndaà beèkon.

⁴ K'oaá xan-nò kó s'in tjin, tsà ma chine yijo-la cho xi ya biyaàt'aà-la jña xkósòn. Tjijin-ná nga jña xkósòn xi tjin i isò'nde, nímé nga'ño tjin-la. Nga ta jngoò ma-ne xi Nainá. ⁵ Jña xita, k'oaá s'in síkítsjeèn nga kjin ma nainá xi tjin ján ngajmii ko it'aà nangui. (Kixii kjoa it'aà ts'e xita koi, kjin ma xi nainá ko na'èn-ná tsò-la.) ⁶ Tanga jña, 'ya-ná nga ta jngoò ma-ne Nainá xi Na'èn-ná nga it'aà ts'eé inchrobà-ne nita mé xi tjin. Jña, koií xá tjin-ná nga sikitasoán xá-la. Tíkoaá ta jngoò ma-ne xi otixoma-ná, jè Jesucristo; nga it'aà ts'eé nga'ño-la kisindaá yije nita mé xi tjin ko tikoáá jña, it'aà ts'eé titsajnakoaán.

⁷ Tanga mìtsà ngats'ii xita tjin-la kjoa koi. Tjin i'nga xita 'ndsee xi jye k'oas'in kjò'nga-la kjoa ts'e xkósòn k'e nga tik'j'eé mokjeiin-la. Tanga i'ndeí,

k'e nga kine yijo-la cho xi ya biyaat'aà-la jñà xkòsòn, k'oaà s'in síkítsjeèn nga jñà nchibeèxkòn xkòsòn xi nainá tsò-la xita isò'nde. Nga jò tjin kjohítsjeèn-la, k'oaà s'in fiya-la nga jé ótsji nguixkòn Nainá. ⁸ Jñò bixón-nó nga jñà tsojmi xi ma chine, mìtsà koi kjoa-la nga isa ndaa skoétjò-ná Nainá. Tsà kichiaà mìtsà isa ndaa kitsajnaà kò tsà mìkii kichiaà mìtsà isa ch'o kitsajnaà nga nguixkòn Nainá. ⁹ Kixii kjoa, tji'nde-ná nita mé xi chjineé. Tanga jñà jchòsòn-la yijo-ná nga mì k'oaà tjin xi chjineé mé-ne jñà xita 'ndseé xi indaàjijn tjin kjohítsjeèn-la mì jé sakò-la. ¹⁰ Tsà tjin jngoò xita xinguioo xi tsò nga tjin-la kjohítsjeèn nga ma chine nita mé yijo-ne, kò yaà fi kakjèn ya i'nde ñánda yaxkòn xkòsòn; tsà koi nachrjein-la ya skoe jngoò 'ndsé xi indaàjijn tjin kjohítsjeèn-la nga ya tikjèn. Jè xita 'ndsé, k'oaà tís'in s'jin. ¹¹ Kjohítsjeèn-la xita jé nga tsò nga maà chine yije nita mé-ne, koi kjoa-la nga kjo'in sijkjeiin jé 'ndsé xi indaàjijn tjin kjohítsjeèn-la xi Cristo k'en ngajo-la. ¹² K'e nga jé binchaatsjioò xi kondra ts'e xita 'ndseé nga nikits'ón-jñò kjohítsjeèn-la xi indaàjijn tjin, jé binchaatsjioò xi kondra ts'e Cristo. ¹³ 'An, tsà ta koi kjoa-la ts'e tsojmi xi kinee nga jé sakò-la jé 'ndsé, tikoaa-ne, jngoò k'a mì tì kii skine-na yijo, mé-ne nga mì jé sakò-la 'ndsé.

9

Kjoa xi tji'nde-la xita xi tsibixáya-la Cristo

¹ 'Aan tsibixáya-na Cristo. Tijnandeji-ná. Xkoaàn kijtsee-na jé Jesús xi otixoma-ná. Nga xá-la Na'èn-ná tís'iaàn, i'ndeji jñò-nò xi xita-la Cristo maà. ² K'oaà xó tsò i'nga xita xi kje'ei nga mì xó tsà 'an tsibixáya-na Cristo, tanga jñò, ndaa tjiijn-nò nga 'aàn kisixáya-na, nga it'aà ts'an-ná nga mokjeiin-nò 'én-la Nainá. K'oaà s'in bitjo kixi kjoa.

³ K'e nga jngoò xita kjònangui-na xi kondra ts'an, 'an, kii xan-la nga ósikoaa yijo-na: ⁴ ¿A mìtsà tji'nde-najen nga k'oi-najen tsojmi xi chine-jen kò xi s'io-jen nga xá-la Nainá títsa'nè-jen? ⁵ ¿A mìtsà tji'nde-najen nga kitjako jngoò-jen xi chjoón-najen ma xi 'én-la Nainá mokjeiin-la, koni s'in xita xi i'nga xi tsibixáya-la Cristo koni jñà 'ndse Na'èn-ná kò Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]? ⁶ ¿A tà 'an-ná kò Bernabé xi tjinè-najen nga kje'ei xá s'en-jen mé-ne nga sakò-najen tsojmi xi chine-jen? ⁷ ¿A tjin xita xi soldado síkitasòn xi tije bíchjì-la yijo-la? ¿A tjin xita xi bitje tsojmi tje, kò mìkii kine toò xi ojà-la? ¿A tjin xita xi cho síjchá, kò mìkii 'bii tsjin xi ochrje? ⁸ Ki k'oaà s'in níkítsjeèn nga tà kjohítsjeèn ts'an koni s'in tixan. Tikoaa tichjaà kjotixoma ts'e Moisés. ⁹ Kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oaà s'in tichja nga tsò: "Jñà nchraja xi binchi, kì na'ya bi'a tso'ba." 'En koi mìtsà tsò-ne kjoa nga Nainá 'ñó síkinda nchraja, ¹⁰ jñà-ná xi síkinda-ná Nainá; nga it'aà tsaján tichja kjotixoma. Jè xi síkinchi nchraja kò xi sítsjeè tsojmi xi majchá-la, nchikoñaà-la nga tjoé chiba-la tsojmi xi majchá-la. ¹¹ 'En ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jin tsakoòya-nòjen jé ngaya-la koni tachó xi kisitje jiijn inima-nò. ¿A mì ndaa s'e tsà tjoé chiba-najen tsojmi xi majchá-nò? ¹² Tsà jñà xi kje'ei xita tjoé chiba-la tsojmi xi tsajòn, ngajen, ¿a mìtsà isa ndaa tji'nde-najen nga tikoá tjoé-najen?

Tanga mì k'oaà s'in títsa'nè-jen koni s'in tji'nde-najen mé-ne nga mìkii koma sichjoà ikon-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹³ Jñò, ndaa 'yaà, jñà xita xi ya síxá ya Ingo Ítjòn-la Nainá, koi tsojmi kine xi tjin ya i'nde jé; kò jñà xi ya síxá i'nde tsjeè-la Nainá ya ñánda binchàsòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà xita, okoó chiba-la yijo-la cho xi ya binchàsòn. ¹⁴ Nainá k'oaà s'in kitsjaà

okixi: jñà xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo yaá sakò-la tsojmi xi skine. ¹⁵ 'An, mì k'oaá s'ín tsikjeén jñà kjoa xi tji'nde-na. Tikoáà mitsà koi xá tikjil-nò nga kos'ín síko-ná. Ísáa-la ndaà tjin tsà kàtiyaa mì k'oaá-ne tsà tjin xita xi kjoaáxin-na kjotsja xi tjin-na nga ta kjotjò 'an chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

¹⁶ Nga 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo chjaya, mìkii tsà jeya síkijna yijo-na. 'An, xó k'oaá s'ín tjiné-na nga 'an kichjaya; ima xó-na tsà mìkii kichjaya jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ Tsà tà kjohitsjeén ts'aan-là nga kos'ín tis'iaàn, tjiné-la nga kochji-na, tanga mitsà tà kjohitsjeén ts'an, jè tsikitasoàn xá xi kisingatsja-na Nainá. ¹⁸ Jè chji xi tsakó-na, jè-né nga tsja tjin-na nga chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga mitsà chji-na sijé, nas'ín tji'nde-na nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo kótijnakon-na.

¹⁹ 'An tijnandeji-ná, tanga i'ndeji, k'oaá s'iaàn koni tsà chi'nda-la ma ngats'ii xita, mé-ne nga isa kjin xita koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la. ²⁰ K'e nga ya tijnajiin-la jñà xita xinguiqa judío, k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xita judío mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la. Kixii kjoa nga 'an, mìkii kjo'ño tjiné-na nga kos'ín sikitasoàn koni tsò kjotixoma xi kiskii Moisés, tanga k'e nga ya tijnajiin-la jñà xita judío xi kjotixoma-la Moisés títsajnajiin, 'an k'oaá ti s'iaàn, ta jè xi mejèn-na nga koma kichjà-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga kokjeiin-la. ²¹ K'e nga ya tijnajiin-la jñà xita xi mitsà ya títsajnajiin kjotixoma-la Moisés, 'an, k'oaá ti s'iaàn koni tsà mì ya tijnajñaà kjotixoma mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la xita xi mì ya títsajnajiin kjotixoma. Mitsà tsò-ne kjoa nga tijnat'aà xin-la kjotixoma-la Nainá. Yaá tijnajñaà kjotixoma-la Cristo. ²² K'e nga ya tijnajiin-la jñà xita xi indaàjiin tjin kjohitsjeén-la, 'an, k'oaá s'iaàn koni tsà tikoáà indaàjiin tjin kjohitsjeén-na mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo xita koi. Yaá singàsòn yijekoaa mé kjoa xi títsajnajiin ngats'ii xita mé-ne nga koma kochrjekàjiin i'nga-na kjo'in kjoa ts'e jé-la. ²³ K'oaá s'iaàn xi kjondaà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga s'e-na kjoa machikon-t'in i't'aà ts'e 'én.

²⁴ Jñò, jyeé tjiin-nò k'e nga síská xita xi ongachikon, ngats'ii-né nga ongachikon, tanga ta jngoò-né xi tjoé-la kjotjò, ta jè xi síkijne. Jñò, k'oaá s'ín tijnchá yijo-nò nga xita-la Cristo 'mì-nò koni jngoò xita xi ongachikon mé-ne nga tjoé-nò kjotjò xi Nainá tsja-nò. ²⁵ Jñà xita xi sískákoò nga mejèn-la síkijne, itjon bitsajnandaà nga mì tijnà síkijeén-ne tsojmi xi ch'o síko; koi k'oas'ín-ne nga mejèn-la tjoé jngoò-la kjotjò. K'e nga jye ma iskan, jè kjotjò xi tjoé-la, ta bits'on-né. Tanga jñà bitsajnandaà nga tjoé jngoò-ná kjotjò xi mìkii bits'on nita kjé-ne. ²⁶ 'An, mitsà k'oas'ín ongachikoan [kjoa ts'e xá-la Nainá] koni jngoò xita xi mìkii beè ñanda kijchò. Tikoáà mitsà k'oas'ín [sixa i't'aà ts'e Nainá] koni s'ín xita xi ta 'beéjiin isén k'e nga kjaán-ko xíkjin. ²⁷ 'An, k'oaá s'ín binè-la yijo-na nga kátas'e-na kjo'in mé-ne k'e nga kjoehet'aà nachrjein nga okooya-la xita 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, Nainá mì kitsò-na: "Ni mé chji-la xá-lè."

10

Kjoa ts'e xkòsòn xi mitsà kixi kjoa nga Nainá

¹ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, kì nìjchàajiin-jèn nga jñà xita jchínga kjìin-ná, [k'e nga itjojiin naxandá Egipto], yaá tsibítsajnangui yije jjiin ifi [nga tsakó-la ndiyá], tikoáà ngats'ii tsatojiin ndáchikon. ² K'oaá ngaya-la koni tsà komà

bautizar ya jjiin ifi ko jjiin ndáchikon mé-ne nga xita-la Moisés koma-ne. ³ K'oaá tís'in jngoò skaya tsojmi kiskine xi kjoǝkón ndaa ts'e Nainá. ⁴ Tikoáa ta jngoò skaya nandá kits'ií xi kjoǝkón ndaa ts'e Nainá, jè nandá xi ya naxi itjo-ne nga jè Nainá kitsjaà-la. Jè naxi, jè ngaya-la Cristo nga jè tsajmeèyako ndiyá ñánda chinchimaya. ⁵ Tanga jña xita jchínga koi, kjìn jchán k'en ya ñánda nangui kixi choón nga Nainá mikii kisaseèn-takón koni s'in kis'iin ngats'ií xita jchínga koi, ta chibaá tsiningui-ne.

⁶ Jña kjoa xi k'oaas'in komà, jña okóya-ná nga mi jña sijkjaajña kjoa xi ch'o tjin koni kis'iin jña xita jchínga-ná. ⁷ Ki k'oa s'in sando xkósòn yaxkón koni kis'iin i'nga xita jchínga koi, nga k'oa s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jña xita naxandá tsibitsajna nga tsakjèn koa kits'ií, ijkjoàn tsasitjen nga kitè [nga jè kisitsjako xkósòn]." ⁸ Tikoáa mikii kjoa chijngui s'eén koni s'in kis'iin i'nga xita jchínga koi, nga tà jngoò nachrjein kaàn jàn jmuí xita k'en. ⁹ Mi ki taxki chít'aá Na'en-ná koni s'in kis'iin i'nga xita jchínga koi; k'oaá komà-ne nga k'en nga kiskine-la ye. ¹⁰ Tikoáa ki i'ño-isa tsajét'aà-la Nainá koni s'in kis'iin i'nga xita jchínga koi. K'oaá komà-ne nga jè àkjale-la kjoabiyaá kisik'en xita koi.

¹¹ Ngats'ií kjoa koi, k'oaá s'in komàt'in jña xita jchínga-ná ko k'oaá s'in kisijna chiba mé-ne sjiin-ná. Kisit'aá Xojon-la Nainá nga jchaá jña mé kjo'in xi sinè-ná tsà k'oa tís'in s'eén jña xi titsajnakoaán nachrjein xi jye tifehet'aá. ¹² K'oaá ma-ne jè xi kos'in siksijeèn nga kixi tjina, kàtasikinda yijo-la nga mi jè sakó-la. ¹³ Jño, kj'eè mé kjoa xi mat'ioòn nga tichit'aà-nò xi isa 'ño 'in tjin koni mat'in xita xi kj'eí. Nainá, xita kixi-né, jè kàta'ñót'aà takón nga mikii tsjá'nde nga isa tsato chít'aà-nò koni kji chikjoako-nò. Tjje-ne Nainá kòkò ndiyá kós'in kichikjoa-nò koni s'in tichit'aà-nò skanda k'e nga kjoehet'aá kjoa.

¹⁴ Jño ndí 'ndsè, ni itsé kjoa ts'e xkósòn nikitsjeèn nga mejèn-nò jchaxkón. ¹⁵ 'An, k'oaá s'in tichja-nò koni xita xi tjin-la kjohitsjeèn. Jchósòn-là 'én xi xán-nò, a kixi kjoa. ¹⁶ K'e nga 'yooa vino xi tjia chitsín nga nijét'aà-lá Nainá nga kàtasichikon-t'in, ¿a mitsà ya ñingàsòn-koáa ko jni-la Cristo? Ko k'e nga nixkoayaá inchrájin, ¿a mitsà ya ñingàsòn-koáa ko yijo-la Cristo? ¹⁷ Jña, nas'in 'ño kjìn ma-ná, jè inchrájin xi bichiaá, ta jngoò ma-ne; k'oaá ma-ne nga ngats'iaá, ta jngoò yijo ma-ná.

¹⁸ Chitsejèn-là xita naxandá Israel, jña xi kine yijo-la cho xi biyaá ya j'nde tsjeè nga tsjá-la kjotjò Nainá. Xita koi, yaá singàsòn-ko kjotjò xi tsjá-la Nainá ya j'nde tsjeè. ¹⁹ K'e nga k'oa xan-nò, mitsà xan-nò nga tjin-la okixi jña xkósòn ko tsojmi xi sinchát'aà-la. ²⁰ Jña 'én xi xan-nò, jña kjotjò xi fiko jña xita xi mikii beèxkon Nainá, jña fiko-la inima ch'o-la neí, mitsà jè sobà Nainá. 'An, majin-na nga ya singàsòn-ko inima ch'o-la neí. ²¹ Mikii ndaa tjin, k'e nga jye 'yò vino xi ts'e Jesús, xi otixoma-ná, ijkjoàn s'iqo xi ts'e inima ch'o-la neí. Tikoáa mikii ndaa tjin, k'e nga jye bichioò inchrájin xi ts'e Jesús, ijkjoàn bichioò xi ts'e inima ch'o-la neí. ²² ¿A xi mejèn-nò sijkján-la Na'en-ná nga kàtachini? ¿A isaá tjin-nò nga ñó mi k'oa-ne Nainá?

Jè kinchátsjiaá itjoàn kjondaá ts'e xita xi kj'eí

²³ Tsò jña xita: "Tji'nde-né nita mé xi s'eén." Kixi kjoa tji'nde-né, tanga mitsà ngats'ií kjoa nga ndaa tjin. Tji'nde-né nita mé kjoa xi s'eén, tanga mitsà ngats'ií kjoa tsjá-ná nga'ño. ²⁴ Mitsà tà kjondaá tsajòn binchaatsjioò itjòn, jè tinchátsjioò itjòn kjondaá ts'e xita xi kj'eí.

²⁵ Maá chĩnee nĩta mé yijo xi satĩjna ya ñánda biyaa чо. Kĩ kii chĩnanguio ñánda j'ii-ne mé-ne nga mi ch'o koma-la kjohtĩsjeen-nò. ²⁶ Nga ts'eé Na'èn-ná jè nangui kò ngats'ii tsojmi xi tĩn-la.

²⁷ Tsà jngoò xĩta xi mikiĩ mokjeiin-la 'én-la Nainá, kichja-nò nga kichikoo, tsà mejèn-nò nga onguió, chĩnee yije-nò xi tsjá-nò. Kĩ mé xi chĩnanguio nga mi ch'o koma-la kjohtĩsjeen-nò. ²⁸ Tsà jngoò xĩta xi kĩtso-nò: “Jĩnà tsojmi koi, yaá kisinchaat'aà-la xkòsòn.” Jè kjoa-la xĩta xi okĩtso-nò, kĩ kii chine, mé-ne nga mi ch'o koma-la kjohtĩsjeen-la. ²⁹ Mĩtsà kjohtĩsjeen tsajòn xi tĩxan-nò, ts'eé xĩta xi okĩtso.

Tanga tsà tĩn i'nga xĩta xi skonangui nga kĩtso: “¿Mé-ne mi tĩ'nde-na nga s'iaàn nĩta mé kjoa xi mejèn-na nga ta koi kjoa-la nga mi ch'o koma-la kjohtĩsjeen-la xĩta xi k'ejĩ? ³⁰ An, tsà tsjaà-la kjondaà Nainá it'aà ts'e tsojmi xi kinee, mikiĩ ndaa tĩn tsà ch'o kĩtso-la xĩta jĩnà tsojmi xi jye kàtsjaà-la kjondaà Nainá.” ³¹ Tanga jĩnò, k'e nga bichioò kò tsà 'yò, nĩta mé kjoa xi 'nè, k'oaá s'ín t'een nga jeya kàtĩjna Nainá. ³² Kĩ jè binchaatsji-là jĩnà xĩta judío, kò xi mĩtsà xĩta judío, kò jĩnà xĩta naxandá-la Nainá. ³³ An, k'oaá s'ín s'iaàn yije koni s'ín sasén-la xĩta xi k'ejĩ. Mĩtsà jè otsjià itjoàn xi kjondaà ts'an, jè otsjià itjoàn kjondaà ts'e xĩta xi k'ejĩ mé-ne nga kĩtjokàjĩn-ne kjo'in.

11

¹ Koni s'ín s'iaàn 'an nga kjingui-la Cristo, k'oa tĩs'ín chĩngui-ná.

Kó s'ín skoexkón x'in-la jĩnà íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá

² Ndi 'ndse kò tichjaá, ndaa 'nè-nò nga nĩkĩtsjeen it'aà ts'an ngats'ii kjoa xi s'iaàn; tĩkoà nĩkĩtasòn kjotĩxoma xi 'an kisikatoya-nò. ³ Tanga mejèn-na nga kàtasijĩn-nò nga jngoò jingoò xĩta x'in, jè Cristo xi skò-la ma, kò jè chjoón, jè xĩta x'in xi skò-la ma, koni jè Cristo, jè Nainá xi skò-la ma. ⁴ Tsà jngoò xĩta x'in xi tĩtsa skò k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mikiĩ beèxkón Cristo nga jè tĩjna skò-la. ⁵ Tanga tsà jngoò chjoón, tsà mikiĩ bĩtsa skò k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mikiĩ beèxkón x'in-la nga jè tĩjna skò-la. K'oaá ngaya-la koni tsà kisijno-la. ⁶ Tsà jngoò chjoón xi majĩn-la bĩtsa skò, tĩkoàá-ne kàtasijno-la tsja skò. Kò tsà masobà-la nga sijno-la, kàtĩtsa skò. ⁷ Jè xĩta x'in, mikiĩ tĩ'nde nga kĩĩtsa skò, nga k'oaá s'ín 'ya-la koni Nainá, kò it'aà ts'e xĩta x'in, 'yaá-la kjoajeya-la Nainá; tanga it'aà ts'e chjoón 'yaá-la kjoajeya-la x'in-la. ⁸ Jè x'in, mĩtsà ya itjokàt'aà-ne ts'e chjoón; jè chjoón xi it'aà ts'e xĩta x'in itjokàt'aà-ne. ⁹ Jè xĩta x'in, mĩtsà kjoa ts'e chjoón kisindaà-ne; tanga jè chjoón, kjoa ts'e x'ĩn kisindaà-ne. ¹⁰ Koiĩ kjoa-la jè chjoón tĩjì-nè-la nga kĩĩtsa skò, seña-né nga beèxkón x'in-la, mé-ne nga tĩkoà skoe-ne jĩnà àkjale. ¹¹ Tanga koni s'ín tĩndaà-la Na'èn-ná, tsà tsjĩn chjoón, mikiĩ tĩjna x'in; kò tsà tsjĩn x'in, mikiĩ tĩjna chjoón. ¹² Koni s'ín komà nga jè chjoón, it'aà ts'e x'ĩn kisindaà-ne; tĩkoàá jè x'in, it'aà ts'e chjoón ts'ĩn. Tanga it'aà ts'e Nainá nchrobá yije-ne.

¹³ Jĩnò, ndaa tĩkĩtsjeen: ¿A ndaa tĩn tsà mikiĩ tĩtsa skò jĩnà íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá? ¹⁴ Tĩjé-ne isò'nde, bénojmíya-ná nga kjoasobà-né k'e nga jè xĩta x'in sindojo tsja skò. ¹⁵ Tanga ndaa tsejèn k'e nga jngoò chjoón xi ndojò kjoàn tsja skò. Kjoajeya ts'e-né. Koiĩ xá kits'ii-la tsja-la nga ndojò kjòàn, mé-ne nga kĩĩtsa-ne skò koni tsà payo. ¹⁶ Tsà tĩn xĩta xi mikiĩ tĩjngoò ikon koni bixón-jen, k'oaá s'ín kàtasijĩn-la, ngajen kò naxandá-la Cristo, ngui k'oaá s'ín 'nè-jen, tsjĩn xi k'ejĩ s'ín.

Kjoa xi mikii ndaa tjin k'e nga bichiaa koni s'in tsakóya Cristo

¹⁷ Nga tikjiil isa-nò, mikii ndaa sikitsajna-nò, koií kjoa-la nga mikii ndaa titsa'nè k'e nga maxkóya; ch'o titsa'nè. ¹⁸ Jè kjoa xi tjna itjòn it'aà tsajòn, k'oaá s'in ki'nchrè, jñò xi naxandá-la Cristo 'mì-nò, k'e nga maxkóya, jò xó ya maà. Mejèn tsà mokjeiin-na tsà koií nachrjein-la tsà k'oaá s'in titsa'nè. ¹⁹ Ta xó k'oaá-la komat'in-nò nga s'eé xita xinguioo xi sijjòya-nò, mé-ne nga jcha-la yá-ne xi tjin-la okixi. ²⁰ K'e nga maxkóya nga bichioò, koni s'in tsakóya Cristo, mìtsà kixi kjoa nga jè nikitsjeen-yaà koni s'in komat'in Na'èn-ná k'e nga k'en. ²¹ K'e nga bichioò, tjin i'nga xita xi itjòn kjèn tsojmì xi bijchókò; mikii koña-la xikjín nga tsjá itsé-la; skanda tjin xi mach'i. Tanga jña xita xi i'nga, imaá ijò-la nga mikii tsjá itsé-la. ²² Jñò, ¿a tsjin-nò ni'ya ñanda nga bichioò kò nga 'yò? ¿Mé-ne nachrjekàngui-nò xita naxandá-la Cristo koa nisobà-là xita ima xi tsjin-la tsojmì xi kine? K'e nga k'oaá s'in 'nè, ¿kó s'in xán-nò? ¿A ndaa sikitsajna-nò? Majin, mikii ndaa sikitsajna-nò.

K'e nga jè Na'èn-ná tsakjèn-kò xita-la k'e nga kòjñò

(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Koni s'in tsakóya-na Na'èn-ná, ti koií-ne xi 'an tsakoòya-nò. Jè nitjen k'e nga Na'èn-ná Jesús kitsobà'ño xita, kiskoé inchrajín, ²⁴ kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikoàn kisixkoaya, kitsò: “Chjoé, jè-né xi yijo-na nga titsjaà kjotjò nga kijá xi kjondaà tsajòn. K'oa ti s'in t'een nga tixkoaya inchrajín, mé-ne nga sikitsjeen-nò it'aà ts'an.” ²⁵ K'oaá tis'in kis'iin k'e nga jye tsakjèn, kiskoé chitsín, kitsò: “Vino xi tjíya chitsín jè, jè jni-na xi sikixiya kjoa xitse xi bindaàjiin-kò-nò. Jñò, k'e nga ijngoò ijngoò k'a s'ioo, k'oaá s'in t'een mé-ne nga sikitsjeen-nò it'aà ts'an.” ²⁶ K'e nga ijngoò ijngoò k'a kichioò inchrajín jè, koa s'ioya vino chitsín jè, it'aà ts'eé kjoabiyaà-la Na'èn-ná kinókjoaya, skanda k'e nga kjoif ijngoò k'a Cristo.

Mikii ma taxkì bichikoá Na'èn-ná

²⁷ Nita yá xita-ne xi kokjen inchrajín jè, o xi skoíya chitsín ts'e Na'èn-ná, tsà mikii skoexkón k'e nga kokjen, jè tihótsji it'aà ts'e Na'èn-ná nga tihochrjengui yijo-la kò jni-la. ²⁸ Koií kjoa-la, itjòn ndaa tikitsjeen jjiin inima-nò kós'in titsajnakoo Nainá kò xita xinguioo. Iskan tichioò inchrajín koa t'ioya chitsín ts'e Na'èn-ná. ²⁹ Tsà yá xita xi kokjen inchrajín koa skoí vino xi tjíya chitsín, tsà mikii sijkitsjeen nga jè yijo-la Na'èn-ná, xita jè, kjo'uin tibínè-la yijo-la. ³⁰ K'oaá ma-ne kjin xita xinguioo xi ch'in bít'aà-la koa tjin xi indaàkjoa titsajna, skanda jye kjò kjin biyaà. ³¹ Tsà ndaa sikitsjeen kós'in titsajnakoaá Nainá kò xita xinguiaá, Na'èn-ná mikii kjo'in tsjá-ná. ³² Tanga tsà jè Na'èn-ná tsjá-ná kjo'in, koi-né nga mejèn-la sikixiya-ná mé-ne mikii kòkòt'aà-ná kjo'in xi mikii fehet'aà nita kjé-ne xi tjoé-la jña xita isò'nde xi mikii beèxkón Nainá.

³³ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè k'e nga maxkóya nga bichioò, chíñakjoa-là xinguioo. ³⁴ Tsà tjin i'nga xi 'ño ijò-la, tichioò ni'ya-nò, mé-ne k'e nga koxkóya mì kjo'in tsjá-nò Na'èn-ná. Jña kjoa xi i'nga xi tjin isa-nò, k'e kichokon-nò kindaàjña.

12

Kó s'in tjin kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá xi kjondaà ts'e naxandá-la

¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na kàtasjiin-nò jña kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

² Jñò, ndaà tjiin-nò k'e nga tik'jèè mokjeiin-nò 'én-la Nainá, yáá tsan-guit'aà-là xkòsòn xi mikii ma chja nga xin ndiyá kiiko-nò nga mitsà kixi kjoa nga Nainá. ³ K'oaá xan-nò, niyá xita xi koma kitso-la Jesús: "¡Ch'o kàtamat'in!", tsà it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja. Tikoáá tsà mitsà nga'ño ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja, mikii koma kitso-la: "¡Ji-né Jesús xi otixomai!"

⁴ Ya jjiin naxandá-la Nainá, kjin skaya kjoa chjine tjin kjoa ts'e xá xi sikitasòn xita, tanga jè xi tsjá kjoa chjine, tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá. ⁵ Jñà xita, kjin skaya xá tjin-la nga siixá-la Na'en-ná, tanga tije-ne Na'en-ná xi maxá-la. ⁶ Kjin skaya nga'ño tjin kòs'in maxá, tanga tije-ne nga'ño-la Nainá xi sixájin-la ngats'i xita. ⁷ Nga jngoò lingoò xita, tjoé-la jngoò kjoa chjine xi okó nga yáá tijnajjin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá mé-ne nga ngats'i xita naxandá-la Nainá kochjeén-la kjondaá xi tjoé-la. ⁸ Xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjin xita xi 'bi-la 'én xi tjin-la kjohitsjeén; koa tjin i'nga xi 'bi-la 'én xi tjin-la kjoa chjine, nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá. ⁹ Tjin xi tjoé-la kjoachjine nga ndaà mokjeiin-la nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la, tikoáá tjin xi tjoé-la kjoachjine nga sindaá-ne xita xi xk'én, nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la. ¹⁰ Tjin xi tjoé-la kjoachjine nga ma-la s'in kjoaxkón xi ndaà tjin, ko xi ma-la chja ngajo-la Nainá, ko xi machiya-la mé inima xi tsixájin inima-la xita xi chja. Ko tjin xi tjoé-la nga ma-la chja 'én xi k'ejí tsò xi mi yá xita fiya-la, tikoá tjin xi ma-la sítatoya 'én xi k'ejí tsò xi mi yá xita fiya-la. ¹¹ Tije ta jngoò-ne Inima Tsjeè-la Nainá xi sixá it'aà ts'e ngats'i kjoa koi nga sika'bí-la nga jngoò lingoò xita kjoachjine xi jè mejèn-la nga tsjá-la.

¹² Yijo tsaján, kjin jchán skaya tjin-la; tanga koni s'in tikjoò, ta jngoò ma-ne yijo. Naxandá-la Cristo, k'oaá tji'in tjin, ta jngoò ma-ne. ¹³ Jñà xi xita judío ko xi mitsà xita judío, xi xita ch'i'nda títajna ko xita xi títajnandeji ta jngoò ma-ne. Ngats'iaá jñà, ta ngàsòn komaá bautizar it'aà ts'e xi tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá nga jngoò naxandá-la Nainá komaá koni tsà jngoò yijo. Nga jngoò lingoáá, Nainá kitsjaá-ná xi tije-ne Inima Tsjeè-la.

¹⁴ Jè yijo-ná, mitsà tà jngoò skaya tjin-ne; kjin jchán skaya tikjoóya. ¹⁵ Tsà jè ndsokoaá kitso: "An, mitsà tsja xita ma, mitsà ya chja-na jè yijo." Mitsà koi kjoa-la nga okitso nga mi ya chja-ne yijo. ¹⁶ Tsà jñà líká kitso: "An, mitsà xkon xita ma, mitsà ya chja-na jè yijo." Mitsà koi kjoa-la nga okitso nga mi ya chja-ne yijo. ¹⁷ Tsà kóhokji yijo-ná, tsà ngui xkoaán koma, k'kòs'in kina'ya-ná? Tsà jè yijo-ná, tsà ngui líká koma, k'kòs'in kije-ná? ¹⁸ Tanga Nainá nga jngoò jngoò skaya yijo-ná, yáá kisikítajna i'nde-la yijo-ná nánda nga jè kjomejèn-la. ¹⁹ Yijo-ná tsà tà jngoò skoya koma, mi-la tsà yijo xi ngui tijnjoò. ²⁰ Kixi kjoa nas'in kjin skaya tikjoóya yijo-ná, tanga tajngoò ma-ne.

²¹ Jñà xkoaán mikii koma kitso-la jñà ndsaá: "Mikii mochjeén-na." Jè skoaá tikoáá mikii koma kitso-la jñà ndsokoaá: "Mikii mochjeén-na." ²² Tanga it'aà ts'e yijo-ná, tjin-né xi 'mi-lá nga chiba nga'ño tjin-la tanga isaá ndaà mochjeén. ²³ It'aà ts'e yijo-ná xi 'mi-lá nga mikii ndaà tsejèn, jñà-né xi nikakjá nikje mé-ne nga isa ndaà kotsejèn-ne. Bítajsa'ma-né jè yijo-ná, jñà xi mikii tji'nde-la nga jcha-la. ²⁴ Mikii mochjeén nga sijtsa'ma yijo-ná xi tsejèn. Nainá jye k'oa's'in tsibindaá nga isa ndaà jchaxkón jè xi 'mi-lá nga isa chiba chji-la, ²⁵ mé-ne nga mi kojóya-ne. Ta saá nga jngoò lingoò skaya kátasikinda xikjin. ²⁶ Tsà tjin jngoò skaya yijo-ná nánda ijo ma, ok'in yije-la xikjin kóhokji nga ma ijo. Koa tsà tjin nánda ndaà tiyaxkón, ndaá s'e yije-la kóhokji yijo.

²⁷ Jñò, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Cristo. Katjín, katjín xá xi kitjoé-nò ya jjiin naxandá-la Nainá. ²⁸ Nainá k'oaá s'in kiskoosòn-la mé xá xi s'jin xita: jñà títsajna ítjòn xita xi bixáya-la Nainá; xi ma-ne jò, xita xi chja ngajo-la Nainá; xi ma-ne jàn, xita xi okóya 'én-la Nainá. Tikoá tjin xi ma-la s'in kjoxkón xi ndaa tjin. Kò tjin xi ma-la síndaà-ne xita xi xk'én; tjin xi ma-la síchjât'aà; tjin xi otixoma mé kjoa xi koma; kò tjin xi chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la. ²⁹ Mitsà ngats'iì nga ma bixáya-la Nainá. Mitsà ngats'iì nga Nainá chja ngajo-la. Mitsà ngats'iì nga ma-la okóya 'én-la Nainá. Mitsà ngats'iì nga ma-la s'in kjoxkón xi ndaa tjin. ³⁰ Kò mitsà ngats'iì nga ma-la síndaà-ne xita xk'én. Mitsà ngats'iì nga ma-la chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la. Mitsà ngats'iì ma-la sikatoya 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la. ³¹ Tanga jñò, mochjeén-né nga tinchátsjioò jñà kjoachjine xi isa ndaa tjin.

Tanga i'ndeí 'aán kokoò-nò jngoò ndiyá xi isa ndaa tjin kó s'in sijchá yijo-nò.

13

It'aà ts'e kjoatjòcha

¹ 'An, tsà ma-na chja jñà 'én xi k'ejí tsò xi chja xita nas'in jñà 'én xi chja àkjale, tanga tsà tsjin-na kjoatjòcha, nímé chji-la; k'oaá ngaya-na koni jngoò kichja xi 'ñò one, o koni jñà kichja tsjin xi ch'o one k'e nga kaàkjoò. ² Tsà tsjin-na kjoatjòcha, nímé chji-na nas'in ma-na chja ngajo-la Nainá, nas'in machiya yije-na kjoa xi tji'ma-la Nainá; nas'in ma yije-na kjoa chjine, nas'in ndaa mokjeiín yije-na it'aà ts'e Nainá, skanda ma-na síkaniyá-la nindoò. ³ Tsà sika'biá yije tsojmì xi tjin-na nga kokjen xita ima, koa tsjaà kjetjoà yijo-na nga kiti xi kjondaà ts'e xita xi k'ejí, tanga tsà tsjin-na kjoatjòcha, nímé sikijne.

⁴ Jè xita xi tjin-la kjoatjòcha, tjin-la kjoatsetakón nita mé kjoa-ne; tjin-la kjondaà; mikii maxitakón; mitsà 'én 'nga chja; kò mitsà tije ndaa síkijna-ne yijo-la; ⁵ mitsà taxki s'in; mitsà tà kjondaà ts'e ótsji; mikii taxki majti-la; nímé kjoa bíngui takón; ⁶ mitsà matsja-la it'aà ts'e kjoa xi ch'o tjin, ts'eé kjoa kixi xi matsja-la. ⁷ Jè xi tjin-la kjoatjòcha, síkjiín yije-la nita mé kjoa-ne, mokjeiín yije-la, koña yije-la, chíkjoako yije-la ngats'iì kjoa.

⁸ Jè kjoatjòcha mikii kjoehet'aà. Tanga kijchò nachrjein nga mì tì yá xi kichja ngajo-la Nainá, nga mì tì yá xi kichja-ne 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la kò nga mì tì yá xi tjoé-la kjohitsjeén xi tji'ma-la Nainá. ⁹ Nga k'ejé tsà ngui ndaa tjiin yije-ná kjohitsjeén xi tji'ma-la Nainá, kò k'ejé tsà ngui ndaa nokjoa ngajo-la Nainá. ¹⁰ Tanga k'e nga kijchò nachrjein nga kjoji xi nímé chijat'aà-la, yaá kjoehet'aà jñà kjoa xi ta chiba machiya-ná.

¹¹ K'e nga sa chítia, k'oaá s'in kichja koni chja ixti, k'oas'in kisikitsjeén koni s'in síkitsjeén ixti, k'oas'in kiskoosòn-la koni ixti. Tanga k'e nga jye kòjchínga, kisikijna-ná kjoa ts'e ixti. ¹² I'ndeí, ta k'oaá s'in 'yaá Nainá koni tsà chitsín jmá chitsején-yaá nga mikii ndaa tsején-ná. Tanga kijchò nachrjein k'e nga ndaa kotsején-ná nga chí'aán Nainá. I'ndeí ta chibaá machiya-na, tanga kijchò nachrjein nga ndaa kochiya-na koni s'in beèxkon-na Nainá.

¹³ Ján kjoa tjin xi mikii kjoehet'aà, jngoò kjoa nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, jngoò nga chiñá-lá xi tjoé-ná, jngoò nga s'e-ná kjoatjòcha. Jñà ingajàn kjoa koi, jè kjoatjòcha xi isa 'ñò chji-la.

14

Jè xi ma-la chja 'én xi k'ejí tsò

¹ Jè kjoatjòcha tanguítjngui-là; tìkoa mochjeén-né nga tìnchátsjioò jñà kjoachjine xi tsjá Inìma Tsjeè-là Nainá. Kò jè xi isá 'nó mochjeén nga kìnókjoa ngajo-là Nainá. ² Jngoò xita xi k'ejí tsò 'én xi chja, mitsá taxki xita tichja-là; Nainá tichjat'aà-là. Nga mì yá xita fiya-là kó tsò 'én xi tichja. Jñà 'én xi chja, ts'eé Inìma Tsjeè-là Nainá nga tichja'ma-né. ³ Tanga jè xita xi chja ngajo-là Nainá, jñà xita naxandá-là Nainá chajiin-là, mé-ne nga isá ndaà koma-là, isá ndaà kò'nojün-ne kjohítsjeen-là koa isá ndaà sije takön-ne xita naxandá-là Nainá. ⁴ Jè xita xi chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-là, ti yijo-laá tsjá nga'nó-là. Tanga jè xi chja ngajo-là Nainá, jñà xita naxandá-là Cristo tsjá-là nga'nó.

⁵ 'An, k'oáá s'ín mejèn-na tsà ngats'ioò koma-nò kìnókjoa 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-là. Tanga isaá-là ndaà tjín tsà koma-nò kìnókjoa ngajo-là Nainá. Jè xi Nainá chja ngajo-là isaá 'nó chji-là mì k'o-a-ne koni jè xi chja 'én xi k'ejí tsò. Ta jngoó-là tsà tjín xita xi koma-là sijkatoya 'én xi k'ejí tsò mé-ne isá ndaà s'e-là nga'nó xita naxandá-là Cristo.

⁶ Ndí 'ndsè kò tichjaá k'oáá गया-là tsà 'an mejèn-na kíkion-nò, tsà k'ejí tsò 'én xi kichjàkò-nò xi mikii na'yà-là, kós'ín kochjeén-nò. Ta jé-là tsà 'én-là Nainá sikíchiya-nò, tsà kènjmí chiba-nò kjohítsjeen xi ndaà tsò, tsà kichjàjiin-nò 'én kixi, kò kokoóya-nò 'én xi ndaà tsò.

⁷ Jñà chrjo-là música kò nì'nó xi tihone tsà ngàsòn kjone, ¿kós'ín jcha-là ñá-laá xi tihone nga tà ngàsòn tsò? ⁸ Tsà jè chrjo trompeta-là xita kjoichán, tsà mikii ndaà skindàya, ¿yá xita xi kítsajnandaà nga kjoì kjoichán? ⁹ Jñò, k'oáá tís'ín mat'ioòn tsà mitsá 'én tsajòn kìnókjoa nga kjiya-là xita, ¿kó s'ín kìná'ya-là mé 'én xi titsanokjoa? Tà jjiin isén-la titsanokjoa. ¹⁰ Kjin jchán skoya 'én tjín nga títja isa'nde, tanga ngats'ì 'én tjín-là kjohítsjeen kò tsòya-ne nga jngoò jngoò skoya. ¹¹ 'An, tsà mikii fiya-na kó tsò 'én xi tichja jngoò xita, xita xin nanguii koma-na. Kò jè xita xi tichja, k'oáá ti koma-là it'aà ts'an koni xin nanguii i'nde-na. ¹² Jñò, nga mejèn-nò jñà kjoachjine xi tsjá Inìma Tsjeè-là Nainá, mochjeén-né nga isá ndaà tìnchátsjioò jñà kjoachjine xi koma ndaà sichját'aà-là naxandá-là Cristo mé-ne nga isá tse nga'nó s'e-là.

¹³ K'oáá ma-ne jè xita xi k'ejí tsò 'én xi chja xi mì yá xita fiya-là, kàtasjé't'aà-là Nainá nga kàtatsjá-là kjoachjine mé-ne koma sijkatoya-ne 'én xi chja. ¹⁴ 'An, k'e nga chját'aà-là Nainá nga k'ejí tsò 'én xi tichjà xi mikii fiya-na, tà jè tichja Inìma Tsjeè-là Nainá xi tijnajiin inìma-na. Tanga jè kjohítsjeen-na, nímé kjondaà sakó-là nga mikii fiya-na kó s'ín tichjà. ¹⁵ 'An, ¿mé xi s'iaàn? Mochjeén-né nga kichját'aà-là Nainá 'én xi bíjiin inìma-na Inìma Tsjeè-là Nainá. Tìkoáá mochjeén-né nga kichjàkoáa Nainá 'én xi ndaà fiya-na. K'e nga seè, tìkoáá mochjeén-né nga seè sò xi bíjiin inìma-na Inìma Tsjeè-là Nainá. Tanga tìkoáá mochjeén nga seè sò xi ndaà fiya-na. ¹⁶ K'e nga jeya nikíjni Nainá, tsà tà jñà 'én nokjoi xi bíjiin inìma-lè Inìma Tsjeè-là Nainá, tsà kji'nchré-là 'én-lè jñà xita xi mikii fiya-là, mikii koma kító: "K'oáá s'ín kátama", nga mikii fiya-là kó tsò 'én xi nokjoi. ¹⁷ Okixi-né, kjondaà xi ti'biil-là Nainá, ndaà tjín, tanga jñà xita xi i'nga, nì mé nga'nó tísakó-là nga mikii fiya-là. ¹⁸ 'An, tsjaà-là kjondaà Nainá nga isaá ndaà ma-na chja 'én xi mì yá xita fiya-là mì k'o-a-ne koni jñò. ¹⁹ Tanga k'e nga ya tijnajiin-là xita naxandá-là Cristo, isaá ndaà tjín tsà tà 'òn 'én kichjà xi tjín-là kjohítsjeen nga kokoóya-là xita, mì k'o-a-ne tsà te jmii 'én kichjà xi k'ejí tsò xi mikii 'nchréya-là xita.

²⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, kì k'oáá s'ín nikítsjeen koni ixti. Tanga ts'e kjoa xi ch'o tjín, k'oáá s'ín t'een koni ixti xi k'ejé ndaà machiya-là. Tanga it'aà ts'e

kjohítsjeèn-nò, k'oaá s'ín t'een koni xita xi jye ndaà machiya-la. ²¹ Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tichja nga tsò: “Nga kichja-la naxandá-na, xita xìn nanguí sikjeén xi k'ejí 'én chja nga koma kichja-la. Tanga nas'ín k'oas'ín s'iaàn miki kji'nchréñijon-na, tsò Na'én-ná.” ²² K'e nga nokjoá 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la, kjojkón okó-la Nainá jña xita xi miki mokjeín-la, mitsá ts'e xita xi mokjeín-la. Tanga k'e nga nokjoá ngajo-la Nainá, ts'eé xita xi mokjeín-la, mitsá ts'e xita xi miki mokjeín-la. ²³ Jña xita naxandá-la Cristo k'e nga maxkóya, tsà ngats'ii nga k'ejí 'én kichja xi mì yá xita fiya-la, tsà kjoahas'en jngoò xita xi taxki xita xi miki mokjeín-la 'én-la Nainá, kitso-né: “Jña xita koi, xita ská-né.” ²⁴ Tanga tsà ngats'ioò nga 'én-la Nainá titsanokjoáya ngajo-la, tsà kjoahas'en jngoò xi taxki xita xi miki mokjeín-la 'én-la Nainá, k'e nga kji'nchré-nò, kokjeín-la kò kochiyaá-la nga xita jé-né. ²⁵ Jè kjoa xi tijnama jjiin inima-la, jchaá-la; kò jè xita, kosijina-xkò'nchi-la Nainá nga skoexkón; kokjeín-la nga kixi kjoa nga ya tijnajiln-nò Nainá.

Okixi xi kitsjaá Pablo kó s'iiin xita k'e nga maxkóya nga jeya sikijna Nainá

²⁶ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, kó s'ín fiya-nò jña 'én koi? Tsóyaá-ne, k'e nga maxkóya nga jeya nikijna Nainá, tjin i'nga xita xinguiqo xi seé-la Nainá; tjin i'nga xi ma-la okóya 'én-la Nainá; tjin xi ma-la benojmí 'én xi jye tsakó-la Nainá; tjin xi chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la; tikoáá tjin xi ma-la sikatoya 'én xi k'ejí tsò. Ngats'ii xá koi, k'oaá s'ín katabitasòn mé-ne nga isa ndaà s'e-la nga'nó inima-la jña xita naxandá-la Nainá. ²⁷ Tsà tjin xita xi ma-la chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la, tà jò kò tsà jàn kichja; tanga ta jngoò jngoò kichja; kò jngoò xi sijkatoya 'én koi. ²⁸ Tsà tsjin xita xi ma-la sikatoya, tà jyò kàtitsajna nga nguixkón naxandá-la Cristo, tikoáá-ne tà jjiin inima-la kàtichjako Nainá. ²⁹ K'oaá tis'ín tjin ts'e xita xi chja ngajo-la Nainá, tà jò-ne kò tsà jàn xi kichja. Jña xita xi i'nga, tà kji'nchré-né; ta sijnásòn-kjoò-né a ndaà tjin, o xi majin-né. ³⁰ Jña xita xi titsajna, tsà kitjokajjin jngoò xita xi Nainá sijkichiya-la 'én xi mejèn-la nga kichja, jè xita xi tichjaya tikoáá-ne ta jyò kàtijná, kàtatsjá'nde-la nga jè kàtichja. ³¹ K'oaá ma-ne, ngats'ioò xi ma-nò nokjoá ngajo-la Nainá komaá kinókjoa nga jngoò jngoò-nò mé-ne nga isa ndaà koma-nò kò isa ndaà kotsja-nò ngats'ioò. ³² Jña xita xi ma-la chja ngajo-la Nainá, mochjeén-né nga tijná skòsòn-la kós'ín kichja. ³³⁻³⁴ Nga Nainá, jè xi mejèn-la nga s'e kjoa'nchán, majin-la nga kjoasii s'e.

Jña íchjín, jyò kàtitsajna, koni ma ngats'ii naxandá-la Cristo ñanda maxkóya xita-la; miki tji'nde nga kichja; ndaà kàta'nchréñijon koni s'ín tichja kjotixoma. ³⁵ Tsà mé kjoa xi mejèn-la nga skoe, yaá ni'ya-la kàtakjònangui-la x'in-la. Miki ndaà tjin tsà jngoò chjoón kichjajjin ñanda maxkóya xita naxandá-la Nainá.

³⁶ ¿A k'oaá s'ín nikitsjeèn nga ta it'aà tsajòn kisindaá 'én-la Nainá? ¿A k'oaá ma-nò tsà ta jñò-nó xi kitjoé-nò? ³⁷ Tsà tjin i'nga xita xinguiqo xi k'oas'ín sikitsjeèn nga ma-la chja ngajo-la Nainá, o xi ndaà machiya-la kjohítsjeèn-la Injma Tsjeé-la Nainá, k'oas'ín kàtakixiya-la nga jña 'én xi tikjil-nò, kjotixoma ts'eé Na'én-ná. ³⁸ Tsà tjin xita xi miki sasén-la koni s'ín okoóya-nò, tikoáá Nainá miki sasén takòn xita jè.

³⁹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oaá s'ín ñó tinchátsjioò nga tinókjoa ngajo-la Nainá; tanga ki bitsajna ikòn-la jña xi ma-la chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la.

⁴⁰ Tanga ngats'ii kjoa koi, ngui ndaà t'een, kixi tanguikoo.

15

K'e nga jaáya-la Cristo

¹ I'ndeí ndí 'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na nga s'ikitsjeèn-nò jè 'én ndaà-la Nainá xí kjoa ts'e Cristo xí 'an kichjáyajìin-nò xí kichjoétjò kò nga kixí tìtsajnakoo. ² Jè 'én ndaà-la Nainá xí kjoa ts'e Cristo xí koma kochrjeìin-nò kjo'in tsà kixí tìtsajnakoo skanda i'ndeí koni s'in nga kichjáyajìin-nò nga tìsa ítjòn; tsà majìn, nìmé chjì-la nga kòkjeìin-nò.

³ Jè kjoa xí isa 'nò tjin, jè-né nga kòs'in tsakoòya-nò koni tjin xí 'an kitjoé-na, nga jè Cristo k'en ngajo-ná xí kjoa ts'e jé-ná nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá; ⁴ nga kisihijìn, koa nga ijchò jàn nachrjein jaáya-la, koni s'in tichja Xojon-la Nainá. ⁵ K'e nga jaáya-la, tsakó-la yijo-la jè Cefas [tjìe-ne Pedro], ikjoàn tsakó-la yijo-la jñà xita-la xí i'nga, ya tejò ma-ne kò Pedro. ⁶ Xi komà iskan, tsato 'òn sìndò ma-ne xita 'ndsè xí tìtsajnajtìn nga tsakó-la yijo-la. Jñà xita koi, tjin i'nga xí jye k'en, tanga kjìn ma xí tákò tìtsajnakon skanda i'ndeí. ⁷ Ikjoàn tsakó-la yijo-la jè Jacobo. Xi komà iskan tsakó yije-la yijo-la jñà xita-la xí tsibíxáya-la.

⁸ Xi jyehe't'aà-ne, ikjoàn 'aán tsakó-na yijo-la. 'An, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jngoo k'i'ndí xí mì jè nachrjein kits'iin koni s'in chíya nachrjein-la. ⁹ 'An-ná xí isa 'nò nangui tìjina-la kòhotjìn jñà xita xí tsibíxáya-la Jesús. Skanda mìkìl ok'in-na nga k'oaá s'in k'oín-na; nga 'aán kùtjingui kondra-la jñà xita naxandá-la Cristo. ¹⁰ Tanga jè kjondaà-la Nainá ndaà tsasiko-na; k'oaá komà-ne nga 'an tsibíxáya-na. Jè kjondaà-la, mìtsà tà kjotjò kitsjaà-na. Tanga 'an, isaá 'nò kisixá mì k'oa-ne koni ngats'iì xita-la xí i'nga. Kixí kjoa, mìtsà nga'nò ts'an, kjondaà ts'eé Nainá. ¹¹ Tsà 'an-ná, kò tsà jñà xita-la xí i'nga xí ndaà síxá, tanga jè xí chjì-la nga k'oa s'in nokjoàya-jen, koa jñò, k'oaá s'in mokjeìin-nò.

K'e nga kjoaáya-la jñà xita xí jye k'en

¹² K'oaá s'in tìnokjoàya nga jè Cristo jaáyajìin-la xita xí jye k'en, tanga, ¿mé-ne tjin i'nga-ne xita xinguiqo xí tsò: "Jñà xita xí jye k'en mì tì kùl kjoaáya-la."? ¹³ Tsà mìkìl kjoaáya-la xita xí jye k'en, tìkooá jè Cristo, mì-la tsà kixí kjoa nga jaáya-la. ¹⁴ Tsà mìkìl jaáya-la Cristo, jñà 'én xí nokjoàya-jen nìmé-la chjì-la, tìkooá nìmé-la chjì-la koni s'in mokjeìin-nò. ¹⁵ Tìkooá ngajen, xita ndisoó kítjokàngui-jen it'aà ts'e Nainá, nga k'oaá s'in nokjoàya-jen 'én-la Nainá nga bixón-jen: "Jè Nainá kisikjaáya-la Cristo." Nga tsà jñà mìk'en mìkìl kjoaáya-la, mì-la tsà kixí kjoa nga kisikjaáya-la Cristo. ¹⁶ Tsà jñà xita xí jye k'en mìkìl kjoaáya-la, tìkooá jè Cristo mì-la tsà kixí kjoa nga jaáya-la. ¹⁷ Jè Cristo, tsà mìkìl jaáya-la, nìmé-la chjì-la koni s'in mokjeìin-nò it'aà ts'e, tákò yaá-la tìtsajnajnoò jè-nò. ¹⁸ Tìkooá jñà xita xí jye k'en nga kòkjeìin-la it'aà ts'e Cristo, jngoo k'aá-la kichijà, tsà mì jaáya-la Cristo. ¹⁹ Jè kjoa xí chíñà-lá it'aà ts'e Cristo, tsà tà jì isò'nde kjoehet'aà, jñà-la xí nguì xita ima 'mì-ná kó ngats'iì xita xí tjin isò'nde.

²⁰ Tanga nguì kixí kjoa nga jè Cristo jaáyaá-la it'aà ts'e kjoa biyaá. K'oaá ngaya-la koni tsojmì xí majchá ítjòn, nga jè Cristo jaáya ítjòn-la ngats'iì xita xí iskan kjoaáya-la [nga mì tì kùl kiyá-ne]. ²¹ Koni s'in komà nga it'aà ts'e jngoo xita kjòts'ia nga biyaá xita, k'oaá tìs'in komà nga it'aà ts'e jngoo xita j'iì nga kjoaáya-la xita xí jye k'en. ²² Koni s'in ma nga biyaá ngats'iì xita xí it'aà ts'e tje-la Adán kits'iin, k'oaá tìs'in ma nga kjoaáyaá-la ngats'iì xita xí it'aà ts'e Cristo ts'iin xitse-ne. ²³ Tanga jngoo jngoo 'ncha ndiyá-né nga kjoaáya-la

koni s'ín oko-la. Jè Cristo, tìjna ítòn nga jaáya-la; k'e nga kjoíi òngòò k'a Cristo, k'ée kjoáya-la xi xita ts'e. ²⁴ Cristo, ítòn sìkjesòn ngats'i xi kondra fi-la, ngats'i xi títajna ítòn, xi tjin-la nga ñó kò xi otixoma. Ikjoàn jè Cristo sìngatsja kjotixoma-la Nainá xi Na'èn-ná ma; k'ée kjoehet'aà isò'nde. ²⁵ Mochjeen-né nga jè Cristo kàtatixoma skanda k'e nga jye sìkítsajngangui yije ndsoko jña xi kondra-la. ²⁶ Kò jè kondra-la xi fehet'aà-ne nga chija, jè kjoa biyaà. ²⁷ Nita mé xi tjin, Nainá, yaá kisikítsajngangui yije ndsoko Cristo. Jè tìhotixoma yije-la. Tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga jè Nainá, yaá tijnangui ndsoko Cristo. Nga jè sobà Nainá xi kisikítsajngangui ndsoko nita mé xi tjin. ²⁸ K'e nga jye ya títajngangui yije ndsoko Cristo nita mé xi tjin, jè Cristo, nga Ki'ndí-la Nainá ma, tìkoá nangui sìkíjina yijo-la nga nguixkon Nainá nga jè sobà Nainá tsibítsajngangui ndsoko Cristo nita mé xi tjin, mé-ne nga jè Nainá jngoò k'aà jè kína ítòn-la nita mé kjoa-ne.

²⁹ Tanga tsà jña xita xi jye k'en mì tì kù kjoáya-la, jña xita xi it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, ¿kó s'ín síktsjeèn? ¿Mé-ne it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, tsà kixi kjoa nga mì tì kù kjoáya-la xita? ³⁰ Kò ngajen, ¿mé kjoa-ne nga nachrjein nchijòn bìnchaxkón-lajen yijo-najen, tsà mì tì kù kjoáya-la xita? ³¹ Ndí 'ndsè kò tichjaà, k'oàa xan-nò nga ngui kixi kjoa nga nachrjein nchijòn tjin-na kjoxkón tsà ya kiyá, koni s'ín nga ngui kixi kjoa nga matsja-na it'aà tsajòn nga ngàsòn mokjein-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ³² Tsà tà jña kjoa ts'e isò'nde-né nga kiskaàn-koaa xita koni tsà xa ján Éfeso, ¿mé xi sikikijne? Tsà jña xita xi jye k'en mì tì kù kjoáya-la, tìkoá-ne: “Kichiaà, s'ioaà nga nchijòn-lè kiyá-ná.”

³³ Kì yá xita xi konachan-nò it'aà ts'e kjoa koi. Nga tjin jngoò 'én xi tsò: “Jña xita xi tsjahitakoaà xi mikì ndaà s'ín, jña sikits'ón-jìin kjoa xi ndaà tjin koni s'ín títanjchá yijo-ná.” ³⁴ Ndaà tìkítsjeèn it'aà ts'e kjoa koi; kì tà tsjaà jè bìnchaàtsjioò. Nga tjin i'nga xita xinguioò xi mikì beèxkon Nainá. K'oàa xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò.

Kó kjoàn koma mik'en k'e nga kjoáya-la

³⁵ Tsà koi nachrjein-la tjin i'nga xita xi tsò: “¿Kós'ín koma nga kjoáya-la xita xi jye k'en? ¿Kó kjoàn yijo xi kitjokàjìin-kò?” ³⁶ Mé tà tòndò-nò! K'e nga 'bè tje, jña nojmé nga sihiijìn, biyaà-né, mé-ne nga kiso xitse-ne jno, nga jngoò k'a kítsajnakon. ³⁷ K'e nga 'bè tje, mìtsà jña xi jye jno bitjee; tà jña nojmé bitjee, o xi trigo-né. ³⁸ Tanga jè Nainá, k'oàa kjoàn s'ín koni s'ín mejèn-la; k'oàa kjoàn s'ín nga jngoò jngoò skaya xojmá koni kjoàn tje-la. ³⁹ Jña yijo, mìtsà ngàsòn kjoàn. Yijo-la xita, k'ejí kjoàn; yijo-la cho, k'ejí kjoàn; yijo-la tjin, k'ejí kjoàn; yijo-la nise, k'ejí kjoàn. ⁴⁰ Koni choòn i isò'nde nga tjin yijo xi k'ejí s'ín tsejèn, k'oàa tì choòn ngajmii nga tjin xi k'ejí s'ín tsejèn. Mìtsà ta ngàsòn tsejèn xi tjin ngajmii kò xi tjin isò'nde. ⁴¹ Jè ts'ó k'ejí s'ín tsejèn, jè sá k'ejí s'ín tsejèn, jña ni'ño k'ejí s'ín tsejèn. K'a k'ejí, k'a k'ejí s'ín tsejèn nga jngoò jngoò skoya.

⁴² K'oàa tìs'ín ma nga kjoáya-la xita xi jye k'en. Jè yijo xi sihiijìn, bits'on-né, tanga jè yijo xi kjoáya-la, mì tì kù kìts'ón-ne. ⁴³ Sihiijìn-né xi nímé chjì-la; jè xi kjoáya-la jeya-né. Xi sihiijìn, yijo indaà-né; xi kjoáya-la tjin-la nga ñó. ⁴⁴ Jè yijo xi sihiijìn, taxkì yijo-né, ts'e isò'nde-né. Yijo xi kjoáya-la, yijo xitse-né, ts'ée Inima Tsjeè-la Nainá. Tjin xi taxkì yijo, tìkoá tjin xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ K'oàa s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xita x'in tòn xi kìmì Adán, jngoò xi xita komà xi tsibijnakon.” Tanga [jè Cristo], jngoò inima xi

síkítsajnakon xíta, nga jè j'ii ngajo-là Adán nga jyehe't'aà-ne kjoa. ⁴⁶ Tanga jè xi iníma, mìtsà jè j'ii ítjòn; jè j'ii ítjòn xi taxkí yijo ts'e isò'nde, iskaán j'ii xi iníma. ⁴⁷ Jè xíta x'in xi tjòn, i it'aà nangui ts'e; ni'ndeé kisindaà-ne. Jè xíta x'in xi ma-ne jò, ngajmii ts'e, yaà inchrobà-ne, [nga jè xi Na'èn-ná]. ⁴⁸ Ngats'ii xíta xi i isò'nde ts'e, k'oaa kjoàn yijo-là koni kji ts'e Adán nga ni'ndeé kisindaà-ne. Ngats'ii xi ngajmii kítsajna, k'oaa kjoàn koma yijo-là koni kji ts'e Cristo xi ngajmii inchrobà-ne. ⁴⁹ I'ndeí, jñá, k'oaa kjoàn tsejèn yijo-ná koni kji xi ni'nde kisindaà-ne; nga komà iskan, k'oaa kjoàn kotsejèn yijo-ná koni kji xi ngajmii j'ii-ne.

⁵⁰ Ndí 'ndsè, k'oaa xan-nò jè yijo-ná nga jni tjín-là mikii ma kjoahas'en-jiin ñánda tíhotíxoma Nainá. Tikoaa jè yijo-ná xi bi'ndoya mikii ok'in-là nga ya kjoahas'en-jiin ñánda tjín xi mikii bi'ndoya. ⁵¹ Kènojmi jngoò-nò kjoa'ma ts'e Nainá: jñá xi xíta-là Cristo 'mì-ná, mìtsà ngats'iaa nga kiyá, tanga ngats'ii-ná ta jngoò tjò kjoatjiya-ná. ⁵² K'oaa गया-là koni k'e nga tsíx'aa koa bíchjoà xkoaán, tik'eé-ne nga skindàya chrjo trompeta xi fehet'aà-ne. K'e nga kjone chrjo trompeta, jñá mik'en kjoaáya-là, mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne. Koa jñá kjoatjiya-ná. ⁵³ Jè yijo-ná nga biyaa ko nga bi'ndo, mochjeén-né nga tjoé jngoò-là yijo xi mì tì kii kiyá-ne ko mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne. ⁵⁴ K'e nga k'oas'in koma nga jè yijo-ná tjoé jngoò-là yijo xi mì tì kii kiyá-ne ko mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne, k'eé kítasón koni s'in tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: “Jè kjoa xi síkijne jngoò k'aa síchija kjoabiyaà. ⁵⁵ Ji xi kjoa biyaa 'mì-lè, ñánda-ne nga kinikijni? ¿Ñánda tíjna na'yá-lè xi ma-là sík'en xíta?” ⁵⁶ Jè na'yá xi tjín-là kjoa biyaa, jè kjoa ts'e jé. Ko jè nga'ño xi tjín-là jè kjoa ts'e jé, jè kjotíxoma. ⁵⁷ Ndaà chji-là Nainá nga jè tsjá-ná nga'ño xi it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná nga níkijne-lá kjoa biyaa ko kjoa ts'e jé.

⁵⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kixi títsajna. Niyá xi siikjatjiya-là kjohítsjeen-nò. Kjit'aà nachrjein isa 'ñó tixá-là Na'èn-ná. Nga tjiin-nò nga jè xá xi 'nè xi ts'e Na'èn-ná, mìtsà tà kjotjò.

16

Ton xi maxkót'aà-là jñá xíta naxandá-là Cristo

¹ Jè tòn xi maxkót'aà-là xíta naxandá-là Cristo, k'oas'in t'een koni s'in kixan-là xíta naxandá-là Nainá ján nangui Galacia. ² Jñò, nga jngoò ìjngoò, nga jiin jiin nachrjein k'e nga tahàngo, titjò chiba tòn-nò koni s'in machikon-t'ioòn, mé-ne nga mì k'e kixkó-nò k'e nga 'an xi kījchoa. ³ K'e nga kījchokon-nò ya Corinto, sikasén ján Jerusalén xíta xi jñò chjaajñòò. Tsjaà-là xojon carta nga kjiko jè tòn xi maxkót'aà-nò. ⁴ Tsà mochjeén nga tikoá 'an kjián, komaá kjiko-na jñá xíta koi.

K'e nga kisikítsjeen Pablo nga kjoí ján Corinto

⁵ Mejèn kjikón-nò k'e nga jye kjoáhatoaa ján nangui Macedonia, nga k'oaa s'in tjíndaà-na nga ya kjoáhatoaa mé-ne nga ikjoàn kījcho-na Corinto. ⁶ Tsà koma ya kótijnako chiba nachrjein-nò, ko tsà koií nachrjein-là nga ya kótijnako-nò skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-là chon 'nchán, mé-ne jñò koma sjchját'aà-ná k'e nga tsà ñánda kjián nga koma iskan. ⁷ Majín-na nga tà jngoò tjò skotsejèn-nò; jè xi mejèn-na nga kjín nachrjein kótijnako-nò, tsà Nainá mejèn-là nga tsjá'nde-na. ⁸ Íí kótijna naxandá Éfeso skanda nachrjein ts'e s'eí Pentecostés, [jè s'eí xi bitjo k'e nga jye bijchó icháte nachrjein nga bitjo

s'eí Paxkò]. ⁹ Ndaà títo'nde-na nga tís'iaàn xá-là Nainá xi 'ño ndaà tíbitasòn, nas'ín 'ño kijn ma-ne xita xi kondra titsajna-na.

¹⁰ Tsà kijchòkon-nò jè Timoteo, chitsejèn-là nga tsja kàtas'e-là nga kijnakò-nò nga mì yijo-là kinchaxkón-là, nga tikoà xá-là Nainá tís'ín koni 'an. ¹¹ K'oaá ma-ne, kì nachrjenguioò jñò, tã sãá tichját'aà-là nga 'nchán kàtjanchrobákon-na; 'an, tikoñaá-là kò xita 'ndseeé xi i'nga.

¹² 'An 'ño tsibitsi'ba-là jè 'ndsè Apolos, nga katahijtakò jñà xita 'ndseeé xi tjinè nga kikon-nò, tanga majin-là nga fi; k'ée-la kjoí k'e nga k'o'a-là.

¹³ Ndaà titsajnakon. 'Nó kixi titsajnakoo jè 'én xi mokjeiin-nò. Kì yá xi tsakjoòn-là, kàtas'e-nò nga'ño. ¹⁴ Ngats'ii kjoà xi 'nè, kòò kjoatjòcha-nò k'oa t'een.

¹⁵ Jñò ndí 'ndseeé kò tichjaá, jyeé tjiin-nò nga jñà xita ni'ya-là Estéfanos, jñà kòkjeiin itjòn-là 'én-là Cristo ya nangui Acaya. Jñà xita koi, k'oaá s'ín binè-là yijo-là nga jñà xita naxandá-là Cristo sìichját'aà-là. ¹⁶ Ndí 'ndsè, bìtsi'bà-nò nga tinà'yañijon-là xita xi k'oas'ín síxá koni jñà xita koi, kò ngats'ii xita xi mìkii bijta-là nga síxá-là Nainá. ¹⁷ Matsja-na nga j'ikon-na Estéfanos, Fortunato kò Acaico [nga jñò kinikasén], nga jñà j'ii síkitasòn xi jñò mìkii komà kinìtasòn nga inchrobàchon-ná. ¹⁸ Jñà j'ii sìje ikon-na kò tsajòn. K'oaá ma-ne jchaxkón jñà xita xi k'oas'ín s'ín koni jñà xita koi.

Pablo síhixat'aà naxandá-là Cristo

¹⁹ Jñà naxandá-là Cristo xi titsajna nangui Asia síhixat'aà-nò. Jè Aquila kò Priscila kò xita naxandá-là Cristo xi bixofa ya ni'ya-là, it'aà ts'e Nà'èn-ná ndaà síhixat'aà-nò. ²⁰ Ngats'ii xita 'ndseeé, síhixat'aà-nò. Jñò tjiixat'aà nga jngoò jingoò xita xinguioo nga kò inima-nò.

²¹ 'An, xi Pablo 'mì-na, tìsìhixat'aà-nò nga kò ndsaa tikjiin-nò xojon jè.

²² Tsà tjin xita xi mìkii matsjakeè Jesucristo xi otixoma-ná, jè xita neji kàtjikò. Nà'èn, jì nìtòn nchroboí.

²³ Jè kàtijnakò-nò kjondaà-là Jesucristo xi otixoma-ná. ²⁴ Kjit'aà nachrjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-nà nga jè Cristo Jesús titsajnakooá. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñá xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An, Pablo, tísikasén-nò xojon jè, nga k'oáá s'in kjòmejèn-la Nainá nga 'an tsibixáya-na Cristo Jesús. 'An, kò 'ndse Timoteo títsanikasén-nòjen xojon jè. Títsanìhixot'aà-nòjen jñò xi xita naxandá-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaa ya naxandá Corinto, kò ngats'iì xita tsjeè-la Cristo xi títsajna kóhokji nangui Acaya. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa' nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndaà kàtayaxkón Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo xi otíxoma-ná. Jè Nainá xi Na'èn-ná ma, tse kjohimatakòn tjín-la it'aà tsaján. Kò jè, kjit'aà nachrjein síje takoán. ⁴ K'e nga mé kjo'in títsajnajñáa, jè Na'èn-ná síjetakòn-ná mé-ne jñá, k'oáá tís'in síjetakoán xinguiáa xi tìkoa kjo'in títsajnajjiin koni s'in kisíjetakòn-ná Nainá. ⁵ Koni tjín kjo'in xi tse nìkjaán xi kjoa ts'e Cristo, k'oáá tís'in tse kjojetakòn sakò-ná it'aà ts'e Cristo. ⁶ Ngajen, tsà kjo'in títsanikjeiín-jen, kjondaà tsajòn-nò nga s'e-nò kjojetakòn, kò kítjokàjñò kjo'in. Tsà Nainá síjetakòn-najen, jè-né nga tìkoa jñò s'e-nò kjojetakòn, kò kichikjoa kò-nò kjo'in xi jín títsanikjeiín-jen. ⁷ Tjín kixí kjoa xi chihà-lajen it'aà tsajòn. Tjiin-najen, koni s'in tìhokot'aà-nò kjo'in xi títsanikjeiín-jen, k'oá tís'in okot'aà-nò kjojetakòn xi tjín-najen.

⁸ Jñò 'ndse kò tichjaá, mejèn-najen nga kàtasiijiin-nò kjo'in xi kis'e-najen ján nangui Asia. Tse jchán kjo'in kinikjeiín-jen. Jyee mì tì kii kichikjoa kò-najen skanda mì tì kii bixón-najen tsà kítsajnakon isa-jen. ⁹ K'oáá s'in koma-najen nga jyeé-la tjínè-la nga kiyá-jen. K'oáá s'in komàt'in-jen mé-ne nga isa ndaa kjót'aà takòn-najen Nainá xi ma-la síkjaáya-la mik'en, nga mì tà yijo-najen kjót'aà takòn-jen. ¹⁰ Nga jyeé kjomeè k'en-jen, tanga Nainá tsasiko-najen nga kiskatojiin-najen kjo'in kò tákó síkatojiin-isa-najen kjo'in. Kò k'oáá s'in kjit'aà takòn-jen nga jè síkatojiin isa-najen nita mé kjoa-ne. ¹¹ Jñò, mochjeén-né nga síhjat'aà-najen nga kìnókjoat'aà-la Nainá it'aà tsajen mé-ne nga isa kjiin koma-ne xita xi kichjat'aà-la Nainá, tìkoa kjiin koma xita xi tsjá-la kjondaà Nainá koni s'in machikon-t'in-jen.

Mé-ne mikii kii-ne Pablo ján Corinto

¹² Tjín ingoò kjoa nga ndaa nìkítsajna-jen yijo-najen. K'oáá s'in beè-lajen takòn-jen nga it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga tsjeè kò kixi tihonguiko-jen yijo-najen jisò'nde, kò jè tjina itjòn it'aà tsajòn. Mítsà kjoachjiine-la xi taxki xita nga kò'nè-jen, kjondaà-la Nainá-né. ¹³ Mítsà k'ejí kjoa nga títsachjiin-nòjen, ta jè-né nga kíkkejñò kò kjoas'en-jiin-nò koni tsò 'én xi jtít'aà xojon jè. K'oáá s'in majngoò takoán nga ngui ndaa kjiya-nò ¹⁴ koni s'in jye kjòchiya chiba-nò nga tsja kàtama-nò it'aà tsajen kò nga tìkoa tsjaà koma-najen it'aà tsajòn k'e nga kjoji lñgoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

¹⁵ 'An, jyeé ndaa tjingooò takoán it'aà ts'e kjoa koi, k'oáá ma-ne nga k'oas'in kiskoòsòn-la nga jò k'a kjiin-nò mé-ne jñò, jò kjondaà sakò-nò. [Tanga

mì k'oàá s'ín tsitasòn.] ¹⁶ K'oàá s'ín kisikítsjeèn, k'e nga kiaà nangui Macedonia nga ya jahato ítjòn-nò. Tjín-nè nga kjoahato ìjngòò k'a-nò k'e nga kjinchrobà-na mé-ne jñò koma sìchját'aà-ná nga kjián nangui Judea. ¹⁷ K'e nga k'oas'ín kiskoòsòn-là, ɛa k'oàá s'ín kinikítsjeèn nga 'an, tìsiskáko-nò? Majìn, nga mì k'oàá s'ín s'iaàn koni s'ín xi taxkì xita isò'nde. Mìtsà ítjòn xan-nò: “Koma-né”, kò tìk'e-ne ìjngòò k'a xan-nò: “Mikii koma.” ¹⁸ Tíbeè Nainá; 'én kixí xi kixan-nò, ngajèn, mì k'oàá s'ín nokjoà-jen nga bixón-jen: “Jon, koma-né”, kò “Mikii koma.” ¹⁹ Timoteo, Silvano kò 'an, k'oàá s'ín nokjoàyajìl-nòjèn ít'aà ts'e 'én-là Jesucristo xi ki'ndí-là Nainá. Tsjìn-là 'én xi tsò jon kò majìn. Nainá jngòò k'a sikitason ít'aà ts'e Cristo nga tsò: “Jon, koma-né.” ²⁰ Ngats'ii 'én xi chja Nainá koni s'ín tsjá tso'ba, ít'aà ts'e Cristo bitason yije-né. Nga jè Cristo xi tsò “koma-né”. Kò ít'aà ts'e Cristo, jñá bixón-ná: “K'oas'ín kátama”, mé-ne jeya kjna-ne Nainá. ²¹ Jè Nainá, xi síkixiyandaà-ná nga jè titsajnaoàá Cristo [xi xó jaàjìl-ne Nainá], tìkoàá jñá xó jaàjìl-ná Nainá. ²² Kò tìjè-ne Nainá xi tsibít'aà chjba-ná koni jngòò sello; kisikìjnajìl inìma-ná jè Inìma Tsjeè-là xi tjoé ítjòn-ná nga kixì kjoa nga tìkoà tjoé yije-ná kjondaà xi tjíndaà-là nga tsjá-ná.

²³ Tíkotsejèn Nainá, jè tíbeè inìma-na, mé-ne k'j'èè kii fì-na Corinto koni s'ín tìjìl-na; koi kjoa-là, majìn-na nga 'on koma-là inìma-nò nga 'én ts'en kichjàko-nò. ²⁴ Ngajèn, majìn-nòjèn nga ngajèn, kjo'ño kòtixoma-nòjèn ít'aà ts'e 'én xi mokjeìl-nò. Ta saà nìchját'aà-nòjèn mé-ne nga s'e-nò kjotsja nga kixì titsajnaà koni s'ín mokjeìl-nò.

2

¹ K'oàá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-là nga mì tì kii kùkon-nò. Majìn-na nga ba kìtsajnaà. ² Tanga tsà 'an, ba sikitajna-nò, nga koma iskan, mì tì yá tjín-ne xi sìltsjako-na, nga jñò, jyeè ba titsajnaà. ³ Koi xá jye kiskii jngòò-nò xojòn, mé-ne k'e nga kichchokon ìjngòò k'a-nò nga mì ba sikitajna-ná nga mochjeén-né nga jñò sìtsjako-ná. Nga k'oàá s'ín tìjngòò takòàn, 'an, matsja-na tìkoà jñò, matsjaá-nò. ⁴ K'e nga k'oas'ín kiskii-nò, ndaà jchán kokájno-là inìma-na, baá kis'e-na skanda ndáxkoaàn tsibíxteèn. Tanga 'an mìtsà koi xá kiskii-nò nga kàtaba-nò. Jè-né nga jchaa nga 'ño matsjake-nò.

Kó kitsò 'én xi kùchja Pablo ít'aà ts'e xita xi tsohótsji jé

⁵ Jè xita xi tsohótsji jé, mìtsà ta 'an xi ba kisikìjna-na, mejèn tsà ba kisikìtsajna ngats'ii xita naxandá-là Cristo. Tà k'oàá xan-nò nga mì koto chjba-là koni s'ín tixan-nò. ⁶ Nga kjin ma-nò xi tsibìné-là kjo'in jè xita jè; jyeè ndaà tjín, ta koma-ne. ⁷ I'ndeí, jè xi s'een nga sìjchàat'aà-là jé-là; sìjetakòn xita jè, mé-ne nga mì kjoba kiyajìl-ne. ⁸ K'oàá ma-ne nga bìtsi'bà-nò nga ndaà jchibàya-nò nga ìjngòò k'a tìtsjacha xita jè. ⁹ Tìkoà koi xá kiskii-nò ít'aà ts'e kjoa koi, mejèn-na skot'aà-nò, a kixí kjoa nga ma-nò nikitason yije. ¹⁰ Jè xita xi jñò nìchàat'aà-là jé-là, tìkoàá 'an sìjchàat'aà-là. Tsà mochjeén-né nga 'an sìjchàat'aà-là xita jè, 'an jyeè kisijchàat'aà-là xi kjondaà tsajòn kò tíbeè Cristo. ¹¹ Mé-ne jè xita neí mikii koma jè sìkijne-ná, nga jyeè ndaà 'yaá kjoamaña-là kós'ín síxá.

Kó komà-là Pablo nga mikii kisatiikjoò Tito ján Troas

¹² K'e nga ijchoa ján naxandá Troas, nga kichjàya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ít'aà ts'e Na'èn-ná kitáx'a'nde-na nga kisixákoà 'én ndaà-là Nainá.

¹³ Tanga mikii ndaà kis'e-la inima-na nga mikii kiskaàjñaà jè 'ndsé Tito. K'oaà komà-ne kisikitsajna jña xita xi ya i'nde-la, ikojoan kiaà ján nangui Macedonia.

Mé kjoa-ne nga jè Pablo tsjá-la kjondaà Nainá

¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Cristo fiko-najen k'e nga okó-lajen jña xita isò'nde nga jye kisikijne. It'aà tsajen k'oaà s'in obisón kjohitsjeen-la Nainá xi kos'in ngaya-la koni jngoò jta-la tsojmi xi 'ño ndaà jne, mé-ne nga skoe-ne jña xita njta ñánda-ne nga titsajna. ¹⁵ It'aà tsajen k'oaà s'in ngaya-la koni ni'ndi-la chrjongó-la Nainá, k'e nga jè Cristo tsját'aà-la Nainá. K'oaà s'in bijchókajijn-la jña xita xi bitjokajijn kjo'in ko xita xi chija. ¹⁶ It'aà ts'e jña xita xi chija, [k'e nga beè-najen nga benojmíya-jen 'én-la Nainá], k'oaà s'in ch'o jne-la koni jngoò jta xi sík'en-ná. Tanga jña xita xi bitjokajijn kjo'in, k'oaà s'in ndaà jne-la koni jngoò jta xi síkijnakon-ná. It'aà ts'e xá koi, njingoò xita chükjoa-la nga síkitasón xi ta kjohitsjeen ts'e. ¹⁷ Ngajen, mikii k'oas'in 'nè-jen koni s'in xita xi k'ejí xi chjaya 'én-la Nainá nga ton síkijne. Ngajen, 'én kixíj nokjoà-jen. Nainá tibeè-ne nga jè kisikasén-najen ko nga'ño ts'e Cristo-né nga nokjoàya-jen, nga jè Cristo titsajna-ko-jen.

3

Xá-la Nainá xi kjoa xitse

¹ K'e nga k'oa'mi-nòjen kjoa koi, ¿a bits'ia jingoò k'a-jen nga ndaà nikitsajna-jen yijo-najen? Jño, ¿a k'oaà s'in nikitsjeen nga mikii tjí'nde-na nga ma síxá tsá tsjin-na xojon xi jño k'oi-ná, o xi k'ejí xita tsjá-na koni s'in síjé xita xi k'ejí? ² Majin, jño sobà-nò xi xojon-najen ma xi tjijn jijn inima-najen. Ngats'i xita beè-né koa bíxkejiin-né. ³ K'oaà s'in ndaà 'ya-jen nga jño-nò xi koni xojon-la Cristo xi it'aà tsajen kitjei. Jngoò xojon carta xi mitsà tinta kitjei-ne; koó Inima Tsjeè-la Nainá xi tjinakon kitjei-ne; mitsà ndajo kitjeit'aà; yaà kitjeit'aà yijo inima-la xita.

⁴ Kjoa koi, k'oaà s'in makixiya nga it'aà ts'e Cristo mokjeiin-najen it'aà ts'e Nainá. ⁵ Xi ta nga'ño tsajen tsjin-najen kjohitsjeen mé xi s'en-jen. Tanga jè Nainá tsjá-najen kjohitsjeen k'e nga mé xi 'nè-jen. ⁶ Jè Nainá tsjá-najen kjohitsjeen nga ch'i'nda-la ma-jen mé-ne nga koma kinókjoaya-najen it'aà ts'e kjondaà xitse xi Nainá tsibindaajijn-ko jña xita. Mitsà kjoa ts'e kjotixoma xi xojon tjít'aà, ts'ée Inima Tsjeè-la Nainá. Jè kjoa xi ts'e kjotixoma sík'en-ná nga nguixkon Nainá, tanga jè Inima Tsjeè-la Nainá síkijnakon-ná.

⁷ Jè kjotixoma xi kitjoé-la Moisés xi ndajo kitjeit'aà, kjoa biyaa j'iiko. Tanga k'e nga sa kitjoé ítjòn-la kjotixoma jè, k'oaà s'in ki'ya-la kjoa jeya-la Nainá. Jè Moisés, k'e nga j'i-ne nga kii mijin-jno nindoò, jña xita Israel mikii komà kiskoo'an Moisés nga 'ño ote ni'in kji isén-la; tanga xi komà iskan, chaán kichijá xi ote kji isén-la. Tsá k'oaà s'in kis'e-la kjoajeya, jè kjoa xi tjínè-la nga chija, ⁸ isa jeya tjín kjondaà xitse xi tsjá-ná Nainá k'e nga tsjá-ná Inima Tsjeè-la. ⁹ Nga jeya j'i jè kjotixoma xi kjoa biyaa tsibínè-ná, isaà 'ño jeya kitasón 'én xi nokjoàya-jen nga xita kixi síkitsajna-ná Nainá. ¹⁰ Nas'in 'ño kis'e-la kjoa jeya jè kjotixoma xi jye tsato, tanga mikii mangásón-ko jè kjoajeya xi tjín-la kjondaà xitse; isaà 'ño jeya tjina. ¹¹ Tsá jè kjoa xi tíchijangui kis'e-la kjoa jeya, isaà jeya tjín kjoa xitse xi m'i kii chja-ne njta k'é-ne.

¹² Nga tjingoò takón-jen nga titsachíná-lajen kjoa koi, k'oaà ma-ne nga mikii masobà-najen nga nokjoà-jen. ¹³ Mitsà k'oas'in 'nè-jen koni kis'iin Moisés nga nikje tsibíjtsa isén-la, mé-ne nga jña xita Israel mikii komà kiskoo'an-ne

nga jye tíchijangui xi ote kji isén-la. ¹⁴ Tanga jñà xità Israel kjòtájàajìin kjohítsjeèn-la. Skanda nachrjein i'nde, k'e nga bíxkejiin Xojon-la Nainá xi tít'aa kjoa jchínga xi tsibíndaajìin-kò xità, tákó k'oaá s'ín ma-la koni tsà nikje xoba kjítsa kjohítsjeèn-la. Ta jngoó it'aa ts'e Cristo koma tjáxin nikje jè. ¹⁵ Skanda nachrjein i'nde, jñà xità Israel, k'e nga bíxkejiin xojon xi kiskii Moisés, tákó k'oaá s'ín ma-la koni tsà nikje xoba tjítsa'ma kjohítsjeèn-la. ¹⁶ Tanga k'e nga jngoó xità síkjahatjìya-la kjohítsjeèn-la nga fit'aa-la Na'en-ná xi otíxoma-ná, tjáxin-la nikje xoba xi tjítsa'ma kjohítsjeèn-la. ¹⁷ Nga jè Na'en-ná, jè sobà-né xi Iníma Tsjeé-la Nainá. Yá ñánda tíjna Iníma-la Na'en-ná, jñà xità títsajnandeji-né kjoa ts'e kjotíxoma. ¹⁸ Ngats'iaá jñà mì tì nikje xoba tjítsa'ma-ne kjohítsjeèn-ná. It'aa tsaján k'oaá s'ín गया-la koni jngoó chítín xi ma chítsejèn-yá xi okó kjoa jeya-la Na'en-ná. Kjit'aa nachrjein isa jeya tíhotsejèn koni kji Na'en-ná nga jè Iníma Tsjeé-la tísíkatjìya-ná.

4

Kó s'ín síhiseèn-ná jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹ Koií kjoa-la ngajen, mìkii mahindaà iníma-najen nga jè Na'en-ná kjohímakée-najen nga xá ts'e kisingatsja-najen. ² Jyeé kichjaáxin-jen jñà kjoa ch'o xi tít'ma, xi sísobà-najen; mìkii chonachan-jen, nì mìkii níkatjìya-lajen 'én-la Nainá. Ngui 'én kixi bènojímí-jen, mejèn-najen nga nguixkon Nainá ngats'ii xità káteèxkon kjohítsjeèn-najen kós'ín 'nè-jen. ³ Jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nokjoàya-jen, jñà xità xi ya tíchijajìin kjoa ts'e jé-la, ta jñà-né xi tjítsa'ma kjohítsjeèn-la nga mìkii fiya-la. ⁴ Jè xità neíi xi tíhotíxoma-la isò'nde nachrjein i'nde, xi kós'ín tíjna koni tsà nainá, jè bíchjoà xkon jñà xità xi mìkii mokjeiin-la it'aa ts'e Cristo; nga jè bíjño kjohítsjeèn-la, mé-ne nga mìkii skog-ne kjoahiseèn-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'ño jeya tíjna, nga jè Cristo xi okó kó kji xi ngui jè sobà Nainá. ⁵ Ngajen, mìtsà tà it'aa tsajen nokjoà-jen k'e nga bènojímya-jen 'én-la Nainá; it'aa ts'ee Jesucristo nokjoà-jen nga jè xi otíxoma-ná. Ngajen, tà ch'í'ndaá ma-jen nga ngajen nìxà-nòjen, koií-né nga matsjacha-jen Jesús. ⁶ Nainá, jè xi kitsò nga jè nì'ín kàtasíhiseèn i'nde ñánda jño choòn, tíjè-né xi kisihiseèn jjiin iníma-najen, mé-ne jñà xità xi kj'eíi kòhiseèn-la nga skoèxkon kjoa jeya-la Nainá koni s'ín 'ya-la ts'e Cristo.

Mé-ne tíjngoò-ne takoán nq's'ín kjo'in títsaníkijáa

⁷ Kjondaá jè xi 'ño tse chíi-la, yáá tíjìn yijo-najen. Tanga yijo-najen k'oaá s'ín गया-la koni tíjì nì'nde. Jè Nainá k'oaá s'ín kis'ín mé-ne nga 'ya-la nga jè nga'ño xi 'ño ndaa tísíxajìin yijo-najen, it'aa ts'e Nainá nchrobá-ne; mìtsà it'aa tsajen nchrobá-ne. ⁸ 'Nó kjin ma-ne kjoa xi tíjn-najen, tanga maá kítjokajìin-jen. Tíjn kjoa xi makájno-najen, tanga mìkii mahindaà-jen. ⁹ Fítjngui kondraá-najen xità, tanga Nainá mìkii tsjeiin takòn-najen; jñà xità beètoòn-najen, tanga mìkii chíkjoa-la nga síkjehesòn-najen. ¹⁰ Nita ñánda-ne nga ongui-jen, kjit'aa nachrjein mejèn-la síik'en-najen xità koni s'ín komàt'in Jesús; tanga jè Nainá, jè xi mejèn-la nga it'aa tsajen kàt'ya-la nga jè Jesús xi tísíkjínakon-najen. ¹¹ Ngajen xi títsajnakon-jen, kjit'aa nachrjein tíjnat'aa chraña-najen kjoabiyaá xi jè ngatjì-la Jesús, mé-ne jè yijo-najen xi ma biyaá jcha-la kjoabinachon ts'e Jesús. ¹² Ngajen, kjo'ín títsaníkijéin-jen skanda mejèn-la xità síik'en-najen, tanga jño kjoabinachon tísakò-nò.

¹³ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Mokjeiin-na k'oaá ma-ne nga kichjà.” Ngajen, k'oaá tí's'ín tíjn iníma-najen it'aa ts'e 'én xi mokjeiin-najen,

k'oáá ma-ne nga nokjoá-jen. ¹⁴ Jè Nainá xi kisikjaáya-la Na'èn-ná Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaá, 'ya-nájen nga tikoáá kijchò nachrjein nga sijkjaáya-najen koni s'in jaáya-la Jesús. Ikjoàn ngats'iaá kijiko-ná ya nguixkon Nainá. ¹⁵ Ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò, mé-ne isa kjin koma-ne xita xi tjoé-la kjondaà-la Nainá, nga tikoá isa jeya kйна Nainá nga kjin ma xita xi tsjá-la kjondaà.

¹⁶ K'oáá ma-ne mikii mahindaà inima-najen; kixii kjoa yijo-najen tifehengui-né; tanga Nainá, nachrjein nchijòn tisixitseyá inima-najen. ¹⁷ Jè kjo'in xi nikjein-jen i isò'nde, tà chibaaá tjin. Tà jngoò tjo oto. Tanga yaá sakó-najen kjondaà xi isa jeya tjin xi mikii fehet'aà nita kjé-ne. ¹⁸ Nga mitsà jña chitsejen-lajen kjoa xi tjin isò'nde xi tsejen, jña chitsejen-lajen xi mikii tsejen xi ts'e Nainá. Kjoa xi tima i isò'nde, kjoehet'aà-né, tanga jña kjoa xi mikii tsejen, mikii kjoehet'aà nita kjé-ne.

5

Ni'ya xi tjindaà-la Nainá ján ngajmii

¹ Yijo-ná k'oáá s'in ngaya-la koni ni'ya xi tjin i it'aà nangui xi chiba nachrjein ma-la nga bixóña. Tsá kixóña ni'ya jè, Nainá tjindaà jngoò-la ni'ya ján ngajmii, xi tjina nita kjé-ne, nga mitsà tsja xita kisindaà-ne. ² K'oáá ma-ne nga imaá fahatse-la inima-ná i isò'nde nga jè xi mejèn-ná nga niton kitsajnayaá ni'ya-ná ján ngajmii. ³ Nas'in sijna yijo-ná xi tsjach'á i'nde, Nainá tsjá jngoò-ná xi yijo xitse. Jè inima-ná mitsà chija, yijo xitseé koma. ⁴ K'e nga tákó tjinakon yijo-ná koni jngoò ni'ya xi ma bixóña, imaá fahatse-ná, maba-ná, mikii tsò takoán nga nikйна ni'ya-ná. Majin-ná nga tjáxin-ná ni'ya jè, jè xi mejèn-ná nga katabitseyá yijo-ná mé-ne nga yijo-ná xi ma biyaá jngoò k'aá jchija nga jè kjoabinachon sijkijne-la. ⁵ Jè Nainá xi xó k'oas'in tsibindaà-ná ko kitsjaá-ná Inima Tsjeè-la mé-ne tjikixi-ne kjoa nga iskan tsjá yiye-ná koni s'in kitsjaá tso'ba.

⁶ Kjit'aá nachrjein k'oas'in tjingoò takoán it'aà ts'e Nainá ko k'oáá s'in tjiin-ná, k'e nga tákó tjinakon yijo-ná i it'aà nangui koni jngoò ni'ya nánda titsajnaá, kjiin titsajna-lá ni'ya-la Na'èn-ná ján ngajmii. ⁷ K'oáá s'in titsanjchá yijo-ná koni s'in mokjein-ná it'aà ts'e Nainá, mi k'oáá s'in mochjeén nga kos'in sijchá yijo-ná koni s'in beé xkoaán. ⁸ Tjingoò takoán it'aà ts'e Nainá, isaá-la ndaa tjin tsá sijkinaá yijo-ná, mé-ne nga ján kitsajnakoaá Na'èn-ná ngajmii. ⁹ Koi kjoa-la nga ndaa sikitasoán koni s'in sasén-la Na'èn-ná, a i titsajnaá it'aà nangui a xi ján titsajnaá ján ngajmii. ¹⁰ Mochjeén-né nga ngats'iaá kijchoaá nguixkon nánda tihotixoma Cristo nga k'oi-lá kinda nga jngoò jngoá; tjoé-ná chji-ná mé kjoa xi ki-né nga titsajnaá isò'nde, a ndaa ki-né, o xi ch'o ki-né.

'En xi tsjá kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá

¹¹ Nga yaxkón-jen Nainá koni s'in ok'in-la, k'oáá ma-ne bènojmí-lajen xita xi kjei, mé-ne kokjein-la it'aà ts'e Cristo. Nga nguixkon Nainá ndaa beéxkon-najen nga ndaa 'nè-jen, 'an k'oáá tjs'in mejèn-na nga tikoá jño jyeé ndaa yaxkon-nájen. ¹² Mitsà 'mì-nòjen nga tjiin ndaa nikitsajna-nájen yijo-najen tanga jè xi mejèn-najen nga tsja katama-nò it'aà tsajen, mé-ne koma kinókjoa-lá jña xita xi tjiña ndaa sikitajna-ne yijo-la koni s'in tsejen-la, tanga jè inima-la mikii ndaa sikinda. ¹³ Tsá ská-najen, koi-né nga Nainá nixá-lajen, tsá ndaa tjin kjohitsjeen-najen, kjondaà tsajòn-nò nga jño nixá-nòjen. ¹⁴ Jè kjoatjòcha-la Cristo jè kitsobá'ño-najen nga ma fikó-najen koni s'in mejèn-la, k'oáá tjin kjohitsjeen xi kjochiya-najen nga jngoò xita k'en

ngajo-la ngats'iì xita xi tjin isò'nde, k'oaá komà-ne nga ngats'iì xita k'en. ¹⁵ Jè Cristo k'en ngajo-la ngats'iì xita xi tjin isò'nde, mé-ne jña xita xi títajnakon mi ti k'oaá s'in sijichá-ne yijo-la koni s'in mejèn-la yijo-la. K'oaá s'in sijichá yijo-la koni s'in mejèn-la Cristo nga jè k'en ngajo-la koa jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá.

¹⁶ I'ndeì mi ti kiì k'oas'in nikitsjeèn-najen it'aà ts'e xita xi k'ejí kós'in tsejèn, kó kjoàn, koni s'in s'in jña xita isò'nde. K'e nga sa itjòn k'oaá s'in nikitsjeèn-jen, jè Cristo, tsà taxkì xita isò'nde-nè. Tanga i'ndeì mi ti k'oaá s'in nikitsjeèn-najen. ¹⁷ Jngoò xita, k'e nga Cristo tijnako, xita xitse-né it'aà ts'e Nainá. Jè kjoa jchínga jyeé tsato, jyeé kjòxitseya yije.

¹⁸ Ngats'iì kjoa koi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, nga it'aà ts'e Cristo kichibandaà-ná ko Nainá. Ko jè Nainá kitsjaà-najen xá nga koma kénojmi-jen kós'in kjoóndaà-ne xita ko Nainá. ¹⁹ It'aà ts'e Cristo kisixá Nainá nga kisikjoóndaà-ne xita isò'nde. Mi ti kiì kindá kis'iin-ne jé-la jña xita. Ko kitsjaà-najen xá nga bənojmi-jen kós'in ma nga chibandaà-ná ko Nainá. ²⁰ K'oaá ma-ne ngajen sikásen-najen Cristo nga nokjoa ngajo-lajen. K'oaá ngaya-la koni tsà jè Nainá tíbítsi'ba-nò. It'aà ts'e Cristo bitsi'ba-nòjen: jchibandaàko-nò Nainá. ²¹ Cristo, mitsà jè tsohótsji; tanga xi kjondaà tsaján, Nainá, jè tsohóné yije-la ngats'iì jè xi tjin isò'nde, mé-ne it'aà ts'e Cristo, xita kixi komaá nga jè Nainá sijikixi-ya-ná.

6

¹ Ngajen, xi Nainá nixát'aà-lajen, bítsi'ba-nòjen, kjondaà xi tsjá-nò Nainá, ndaa tijkéén. ² Nga jè Nainá, k'oaá tsò:

Ki'nchrè-lè k'e nga ndaa chiba-la kjòchjeén-lè kjondaà-na,

tsohósikoò-lè, jè nachrjein k'e nga tíchiñá-la nga kitjoiin kjo'in.

I'ndeì, jñò, ndaa tiná'yaá. Jyeé ijchò nachrjein ts'e kjondaà-la Nainá nga kítjokajñò kjo'in.

³ Nímé kjoa xi ch'o 'nè-jen xi síkíts'ón-jiiin-la xita xi k'ejí, mé-ne jè xá-la Nainá xi jin títasà'nè-jen mi yá xi ch'o kichajano-la. ⁴ Nita mé kjoa xi 'nè-jen, ndaa onguíko-jen yijo-najen mé-ne jña xita skoe-ne nga chí'nda-la Nainá 'mi-najen, nga 'ño tjin-najen kjoatsetakòn, 'ño ndaa chíkoako-najen kjoa ts'e kjo'in, ko tíchijat'aà-najen mé tsojmi xi kochjeén-najen, koa chjá tíma-najen kjoa xi tíhotojiiin-jen, ⁵ nga tísat'é-najen, nga ndayá tínikjas'en-najen, nga ngajen binchaàtsji-lajen kjoasii naxandá, nga 'ño nixá-jen, ko mikiì tsafé-jen, skanda bitsajna kjinchrá-najen. ⁶ Tanga nguì tsjéé titsanijchá-jen yijo-najen; ndaa machiyya-najen nita mé kjoa-ne; tjin-najen kjoatsetakòn ko kjondaà it'aà ts'e xita; ko jè Inima Tsjeè-la Nainá tísaxájin inima-najen; ko nguì koó inima-najen nga tjin-najen kjoatjòcha. ⁷ Bənojmi-jen 'én xi kixi tjin. Tjin-najen nga 'ño-la Nainá. Jña kjoa kixi xi 'nè-jen, k'oaá ngaya-la koni jña kichá xi ko ngaskón ko kixi mochjeén. ⁸ Tjin xita xi beèxkón-najen, tikoa tjin xi mikiì beèxkón-najen. Sakoá ndaa chjá it'aà tsajen, sakoá majin. Tjin i'nga xi xita ndiso tsò-najen tanga ngajen 'én kixi nokjoá-jen. ⁹ Tjin i'nga xi k'oas'in síko-najen koni tsà mikiì beèxkon-najen, tanga tjin xi beèxkon-najen. K'oaá s'in beèhikon-najen koni tsà jyeé k'en-jen, tanga títajnakon-najen. Tsjá-najen kjo'in jña xita tanga mikiì biyaa-jen. ¹⁰ K'oaá s'in ko'an-najen koni tsà ba tjin-najen, tanga ngajen tsja tjin-najen. Tsò-najen nga xita ima-né, tanga it'aà tsajen, kjin jchán xita tísakó-la kjondaà ts'e inima-la. Nímé xi tjin-najen, tanga nguixkon Nainá, tjin yijeé-najen nita mé-ne.

¹¹ Jñò 'ndsee xi Corinto tsajòn, jyeé kinokjoà kixi-nòjen; ngui kòò inima-najen matsjacha-nòjen. ¹² Ngajen, mìtsà bixkon-nòjen kó tsò kjohitsjeèn-là inima-najen, jñò-nó xi bixkoòn kó tsò kjohitsjeèn-là inima-nò. ¹³ K'oaá s'in chjà-nò koni tsà ixti-na xan-nò, jñò, k'oaá tìs'in t'een koni s'in 'nè-jen, nga kò inima-nò tìtsjacha-najen.

Tìnchat'aàxin-là kjoa ts'e jé

¹⁴ Jñò, xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, kì jñà xita xi mìkii mokjeiín-là nìngàsòn-kò kjohitsjeèn-nò. ¿A komaá kongàsòn-kò jngoò xita xi tjin-là okixi kò jngoò xi tjin-là okixi-là Nainá? ¿A komaá ya kitsajnajñaá ñánda jñò choòn nga tjin kjoa iseèn? ¹⁵ ¿A komaá ndaà kjiko xikjín, jé Cristo kò xita neí? Tjikoáà mìkii koma ndaà kjiko xikjín jngoò xita xi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo kò jngoò xi mìkii mokjeiín-là. ¹⁶ Mìkii koma ya sijmaya ni'ya ingo-là Nainá jñà xkòsòn xi nainá tsò-là xita. Nga jñà-ná xi 'mì-ná ni'ya ingo-là Nainá xi tijnakon. Koni s'in kitsò Nainá it'aà ts'e xita xi mokjeiín-là, tsò-né:

'An, yaá kótijnakoaa naxandá-na, tjikoáà yaá kojmejiín-là.

'An-ná xi Nainá kitsò-na koa jñà koma xita naxandá-na.

¹⁷ Nainá k'oaá kitsò nga kiichjajiín-là xita naxandá-là:

Titjokajiín-là jñà xita xi mìkii mokjeiín-là it'aà ts'an,

koa tìnchat'aàxin-là.

Nimé kjoa chingàjñòò xi tjé tjin nga nguixkoàan,

mé-ne nga 'an koma skoétjò-nò.

¹⁸ 'An-ná xi skoétjò-nò koni jngoò Nà'èn,

jñò koma ndí ixti x'in-na kò ndí ixti íchjín-na,

k'oaá tsò Nà'èn-ná xi ta jé tajngoò xi 'ñó tse nga'ñó tjin-là.

7

¹ Jñò ndí 'ndse xi matsjake-nò, k'oaá tjin kjondaà xi tsjá-ná Nainá koni s'in kitsjaà tso'ba. K'oaá ma-ne kìnchat'aàxin-là ngats'i kjoa xi tjé tjin xi síkìts'ón yijo-ná kò inima-ná, mé-ne tsjeé kitsajnaá nga nguixkon Nainá. Ndaà jchaxkoán Nainá mé-ne nga kjit'aà nachrjein isa tsjeé sijchá yijo-ná.

Mé-ne tsja ma-là Pablo kjoa xi s'in xita Corinto

² Choétjò-najen nga kò inima-nò. Ngajen, niyá xita xi ch'o nìko-jen; nì saá yá xita nìkí'on-jen, nì saá jngoò xita chonachan-lajen. ³ K'e nga k'oas'in tixan-nò, mìtsà mé kjoa xi ch'o tjin tihonè-nò; jyeé k'oa kixan-nò nga sa ítjòn, kjit'aà nachrjein nga matsjacha-nòjen, nas'in kiyá kò tsà titsajnakoaán, kòò inima-najen nga matsjacha-nòjen. ⁴ Ngui 'én kixi xi tichjako-nò; 'ñó matsja-là inima-na it'aà tsajòn. 'Nó tjin-na kjojetakòn kò taxkì tsjaá ma-là inima-na, nas'in tse kjo'in tjin-najen.

⁵ K'e nga j'i-jen i nangui Macedonia, nimé xi komà kinikája-jen. 'Nó kinikájno-jen; xkì xi ján kis'e-najen kjoasii, koa ya jjiín inima-najen 'ñó kisinchaàxkón. ⁶ Tanga Nainá sijehikon-né xita xi indaà tjin ikon; kisijehikòn-najen k'e nga j'i Tito. ⁷ Mitsà tà koi kjoa-là nga j'i Tito, jé-né nga jé, tjikoáà tsja tjin-là xi it'aà tsajòn. Tsibénojmi-najen nga jñò, 'ñó mejèn-nò nga jchaxkon-najen. K'oaá tì kitsò-najen nga ba titsajnaá koa makájno-nò it'aà ts'an. K'e nga k'inchrè 'én koi, 'an, isaá ndaà kjotsja-na.

⁸ Jñò, nas'in tà kjoaba tsohotsji-nò k'e nga kisikasén ítjòn-nò xojon, i'ndeí, mì tì kii tsikájno-na. Nga sa ítjòn kisikájnoa nga kisikasén jngoò-nò xojon, koi kjoa-là nga kisibaá chiba nachrjein-nò. ⁹ Tanga i'ndeí, matsja-là inima-na,

mìtsà koi nga kjoaba kis'e-nò kjoa ts'e xojon, koi-né nga it'aà ts'e Nainá kinikájno jé-nò nga mì tì jé chinchaa-tsji-nò. Jñò, k'oaá s'ín kjòba-nò koni s'ín mejèn-là Nainá. K'oaá ma-ne nga nímé kjoa ch'o kisakò-nò it'aà tsajen. ¹⁰ Jé kjoaba xi s'e-ná koni s'ín mejèn-là Nainá, jé s'íxájiin iníma-ná nga níkájnoaá jé-ná nga mì tì jé binchaatsji-ná mé-ne nga koma kitjokajñaá kjo'in; kó mìtsà mé xi iskan sikájnoaá. Tanga jé kjoaba xi tsjá-ná isò'nde nga mìkiì mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, jé s'íxájiin iníma-ná nga kjoa biyaa fíko-ná. ¹¹ Tanga tìkítsjeèn ngats'iì kjondaà xi ki'nè ta koi kjoa-là nga kjoaba kisakò-nò it'aà ts'e Nainá. I'ndeì titsajnaandaà-nò nga s'een kjoa xi tjiné-nò nga s'ikitasòn; k'oaá s'ín titsahokoò yijo-nò nga nímé jé tjin-nò; majticha-nò kjoa ts'e jé; i'ndeì tsakjoòn-chaà Nainá; mejèn-nò nga jchaxkon-ná; makájnoó-nò it'aà ts'an; k'oaá komà-ne nga kits'iì-là kjo'in jé xita xi tsohótsji jé. Ngats'iì kjoa koi koni s'ín ki'nè, k'oaá s'ín 'ya-là nga mìtsà ngats'ioò tjin-nò jé. ¹² 'An, koni s'ín kiskii-nò xojon carta xi kisikasén-nò, mìtsà jé tiskítsjeèn it'aà ts'e xita xi tsohótsji jé; nì mìtsà it'aà ts'e xita xi kitsi'on kisikasén-nò xojon. Jé-né nga tijnò ki'ya-nò nga nguixkon Nainá nga kixií kjoa nga tjòcha 'ya-nájen. ¹³ Maje takòn-nájen ngats'iì kjoa xi ki'nè.

Mìtsà ta koiì kjoa-là nga maje takòn-jen it'aà ts'e kjoa koi; isa 'ñó matsja-najen nga ki'ya-jen Tito nga 'ñó tsja tjin-là, koiì kjoa-là nga ngats'ioò kinitsjakoo. ¹⁴ 'An, jyeé qos'ín ndaa kisikitsajna-nò nga nguixkon Tito koni kixan-là. Jñò, nímé kjoa tjin xi ch'o kinikájna-ná. Koni s'ín nga ngats'iì 'én xi ki'mi-nòjen, ngui 'én kixi-jé, k'oaá tjs'ín kixi itjo koni tsò 'én xi kixan-là Tito nga ndaa kisikitsajna-nò. ¹⁵ Tito, isaá 'ñó ndaa matsjakeè-nò k'e nga bítjsjeèn-là nga ngats'ioò ndaa kinikitasòn-là kó ndaa kichjoétjò k'e nga ijchòkon-nò, koa 'ñó ndaa kiyaxkón. ¹⁶ I'ndeì, it'aà tsajon ma'ñót'aà takoàn nita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne nga matsja-là iníma-na.

8

Mé kjoa-ne nga ton maxkó-ne

¹ Ndí 'ndsè kó tichjaá, mejèn-na nga kàtasijiin-nò kjondaà-là Nainá xi okó jjiin naxandá-là Cristo xi titsajna ya nangui Macedonia. ² Nas'ín 'ñó tse kjo'in nchihotojiin tìkjoa tí'ya-là nga 'ñó matsja-là. Nas'ín 'ñó xita ima, jña tsojmì xi tsjá kjotjò-là Nainá, kó iníma-là tsjá koni tsà 'ñó xita nchíná. ³ 'An, tibe-ná nga kó kjotsja-là tsjá ton xi kjotjò ts'e Nainá koni kji bijchó nga'ñó-là, saà k'oaá skanda tsjásòn-né koni kji bijchó nga'ñó-là. ⁴ Jña xita koi, 'ñó tsibítsi'ba-najen nga mejèn-là nga tìkjoa s'ikasén-là ton kjotjò jña xita naxandá-là Cristo jé i'nde ñánda kochjeèn-là. ⁵ Jña xita koi, isaá tsato kitsjaà koni s'ín titsachijná-lajen. Ítjon nangui kisikitsajna-là Nainá iníma-là, ijkjoàn, k'oaá ti s'ín kis'iin it'aà tsajen koni s'ín mejèn-là Nainá. ⁶ K'oaá ma-ne bítisi'ba-lajen Tito koni s'ín tsibítsi'ia kó xá xi kitjóé-là k'e nga sa ítjon, k'oaá tjs'ín kàtasikjehet'aà-ne nga kàtíxkó ton kjotjò xi jñò 'bioò. ⁷ Tanga jñò, 'ñó ndaa 'nè-nò ngats'iì kjoa xi 'nè nga ndaa mokjeiín-nò, nga ndaa nokjoà, nga ndaa tjin-nò kjoa chjine, nga titsajnaandaà nga mejèn-nò sichját'aà nita mé kjoa-ne, nga tjin-nò kjoatjòcha nga it'aà tsajen komà-nò. Koni s'ín 'nè yije kjoa koi, k'oaá tjs'ín tìkatonè-là jé kjotjò xi 'bioò.

⁸ Mìtsà k'oas'ín tìxan-nò koni tsà jngoò kjotixoma titsja-nò. Jé xi mejèn-na nga skoeè a ngui kixií kjoa nga tjin-nò kjoatjòcha koni s'ín tjin-là xita xi k'ejí nga titsajnaandaà nga tsjá kjotjò-là. ⁹ Jñò, jyeé 'yaa kjondaà-là Jesucristo

xi otíxoma-ná. Xità imaá kis'iin yijo-la xi kjondaà tsajòn, nas'in ts'e yiye-né ngats'iì tsojmì xi tjin, mé-ne jñò tjoé-nò kjoa nchíná xi tjin-la.

¹⁰ Tsjaà jngoo-nò kjohitsjeèn it'aà ts'e kjoa jè. Kochjeén-nò nga ndaà sikitasòn koni s'in tsibits'iaqoo jè nó xi tsato nga kits'ioò tton xi kjotjò ts'e Nainá. K'oas'in ki'nè nga kò kjotsja-nò kits'ioò. ¹¹ I'ndeí, tákó k'oaá s'in t'een koni s'in tsibits'iaqoo. K'oaá s'in tikjehet'aà koni s'in kjòmejèn-nò nga sa ítjòn. K'oaá kji tjioò koni kji bijchó nga'ñò-nò. ¹² K'e nga jngoo xità xi tijnandaà nga kò inima-la mejèn-la tsjá, k'oaá kji kàtatsjá koni kji ma xi s'in, mitsà tsato tijnjé-la. Nainá mitsà tsato síjé koni kji ma xi 'nè.

¹³ Mitsà koi kjoa-la nga kjo'in s'e-nò nga síchját'aà-lá xità xi k'ejí, jè-né nga ngàsòn ngáya s'e-ná mé xi mochjeén-ná. ¹⁴ I'ndeí, jñà xità koi, tsjin-la mé xi mochjeén-la, tanga jñò, tjin-nò. K'e nga k'ejí nachrjeín, jñà xità koi, s'ee-la mé xi mochjeén-la, kò jñà kòsiko-nò k'e nga jñò tsjin-nò. K'oaá s'in ngàsòn ngáya s'e-ná mé xi kochjeén-ná. ¹⁵ K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi kjin tsibíxkó, nímé tsiningui-la, kòjè xi chiba tsibíxkó, nímé kisichjaàt'aà-la."

Kós'in komà nga kinikasén Tito ján Corinto

¹⁶ Ndaà chjí-la Nainá nga k'oas'in tsibíjín inima-la jè Tito nga tikoá kisikájno it'aà tsajòn koni s'in 'an kisikájnoa. ¹⁷ Kixí kjoa jè Tito kòkjeín-la koni s'in tsibit'in-la; tikoá jè, 'ñó mejèn-la nga kiikon-nò; ikoón xi kitsò nga kjikon-nò.

¹⁸ Jè Tito tífko jngoo 'ndsee xi ndaà síkjina ngats'iì xità naxandá-la Cristo xi tjin nita nánda-ne; nga jè 'ndsee ndaà chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁹ Mitsà tà koi kjoa koi, tikoá jñà naxandá-la Cristo jaájin jè 'ndsee nga koahijtakò-najen nga onguiko-jen tton kjotjò-la Nainá xi ngajen titsabíxkó-jen mé-ne jè Na'en-ná jeya kína, tikoá skoe jñà xità nga kò inima-najen síchját'aà-lajen xità. ²⁰ K'oaá ma-ne nga mì yá xità kichajajno-najen kós'in kochjeén tton xi tse tímáxkó. ²¹ K'oaá s'in binè-lajen yijo-najen kjoa xi ndaà tjin nga nguixkon Nainá kò tikoá nguixkon xità.

²² Tito, tikoá báhihtakò jngoo 'ndse xi xki xi ján ki'ya-jen nga 'ñó binè-la yijo-la nga kjin xá ma-la. Tjin kixí-né i'ndeí, isaá ndaà binè-la yijo-la nga síchját'aà-nò nga isa ndaà beè takòn-nò. ²³ Jè Tito, amigo ts'an-ná nga 'aán síxáko-ná xi kjondaà tsajòn. Jñà xità 'ndsee xi i'nga, jñà naxandá-la Cristo xi tjin nangui Macedonia jñà kisikasén; nga it'aà ts'e xità 'ndsee koi, jè Cristo jeya bijná. ²⁴ Takó-lá xità koi kjoatjòcha xi tjin-nò, takó-lá kjondaà xi tjin-nò koni s'in jye okixan-la jñà xità 'ndsee koi, mé-ne nga skoe-ne jñà naxandá-la Cristo xi i'nga nga kixí kjoa.

9

Mochjeén-né nga síchját'aà-lá xità-la Cristo xi k'ejí

¹ Jè kjoa ts'e nga'ñó xi máxkót'aà-la jñà xità tsjeé-la Nainá xi kochjeén-la jè nga'ñó, mì tì kii mochjeén-ne nga 'an skii-isa-nò. ² Be-ná nga titsajnandaà nga mejèn-nò sikitasòn. K'oaá xan-la jñà xità xi nangui Macedonia ts'e nga jñò xi Acaya tsajòn, titsajnandaà-nò skanda jè nó xi tsato nga mejèn-nò sikasén nga'ñó. K'e nga kii'nchré jñà xità Macedonia koni s'in titsa'nè, kjin ma-ne xi matsja-la it'aà tsajòn tikoá kjòtsja-la nga mejèn-la síchját'aà. ³ Koi xá tsikasén-nò jñà 'ndsee koi, mé-ne 'an mì ch'o kótijna-ná tsà koi nachrjeín-la tsà ta 'én ndiso koma-ne koni s'in ndaà síkítsajna-nò it'aà ts'e kjoa koi, mé-ne jñò titsajnandaà koni s'in kixan. ⁴ Kós'in koma-ne tsà koi nachrjeín-la kji kò i'nga-ná xità Macedonia. K'e nga kichò skoe-nò nga k'ejé kii titsajnandaà

nga'ño xi sikasén. Tsà k'oas'ín koma kjoa koi, ngajen kosobà-najen, ko jño, isaà 'ño kosobà-anò. Nga ngajen, it'aà tsajòn 'ño ndaa nikítsajna-nòjen. ⁵ Koi kjoa-là k'oaa s'ín tsikítsjeen nga tsibitsi'ba-là jña 'ndsee nga kisikasén itjoàn, mé-ne nga kàtkon-nò koa kàtasíchjât'aà-nò nga kàtíxkókò-nò ton kjotjò xi jye k'oas'ín kits'ioò ndsobaa, mé-ne k'e nga jye tijnandaà kjotjò-nò jcha-là nga ijiin inima-nò inchrobàjiin-ne; mitsà kjo'ño komà-nò.

⁶ Tíkítsjeen jè 'én xi tsò: Jè xi chiba tsojmi bítje, chibaà tsojmi majchá-là; jè xi tse tsojmi bítje, kjìn tsojmi majchá-là. ⁷ Nga jngoò òjngoò, k'oaa kji kàtatsjá koni kji kosòn-là inima-là. Mitsà ko kjoa-là nga tsjá, ni mitsà kjo'ño koma-là, nga Nainá tsjakee-né xi ko kjotsja-là tsjá. ⁸ Nainá koma-là tsjá yije-nò kjondaà xi tjín-là, mé-ne nga kji't'aà nachrjein s'e yije-nò xi mochjeén-nò, skanda kiningui-nò mé-ne koma sichjât'aà ts'e xá xi ndaa tjin. ⁹ K'oaa s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò:

Kisika'bí-là xita ima nga kitsjaà-là mé xi mochjeén-là.

Kjoakixi-là, mìki kjoehet'aà nita kjé-ne.

¹⁰ Nainá tsjá tje-là tsojmi xi sitje, tikoà tsjá tsojmi xi chineé. Tsjá yije-nò xi mochjeén-nò nga kitjee; tikoaa síchá tsojmi xi bitjee. Kjìn skoya kjondaà sakò-nò k'e nga ko kjoakixi-nò 'bioò kjotjò-nò. ¹¹ Jño, s'e yije-nò ngats'ii kjoa nchiná xi tjin, mé-ne nga ko kjondaà-nò ma sichjât'aà-là xita xi k'ejí, nga sikasén-là kjotjò xi ngajen onguiko-jen. K'e nga tjoé-là jña xita 'ndsee, tsjá-là kjondaà Nainá. ¹² Jña tsojmi kjotjò xi titsanikasén-là jña xita 'ndsee, mitsà ta koi kjoa-là nga kochjât'aà-là mé xi chija-là, tikoà koi'né nga isa kjìn koma xita xi tsjá-là kjondaà Nainá. ¹³ Jña xita koi, k'e nga tjoé-là tsojmi kjotjò, jeya siikijna Nainá. K'oaa s'ín skoe-ne nga kixi kjoa nga jño nikitasòn-nò 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín mokjein-nò. Jña xita koi skoexkón Nainá it'aà ts'e tsojmi kjotjò xi 'biì-là ko xi 'biì-là jña xita xi k'ejí. ¹⁴ Koò inima-là kichjât'aà-là Nainá it'aà tsajòn, nga 'ño tse kjondaà tísakò-nò xi tsjá-nò Nainá. ¹⁵ Ndaa chjì-là Nainá nga 'ño tse kjondaà tsjá-ná, skanda tsjin-ná 'én kós'ín k'oi-là kjondaà!

10

Kó tsò Pablo nga chjatji xá-là nga chì'nda-là ma Cristo

¹ 'An xi Pablo 'mì-na, bitsi'bà-nò it'aà ts'e Cristo xi tjin-là kjondaà, ko xi indaa tjina inima-là. Tjin xita xi tsò-na nga ima kjoa xó s'iaàn k'e nga ya tijnajiin-nò, ko 'ño xó ts'en s'iaàn k'e nga kjiin tjinaa. ² Tikoà bitsi'bà-nò k'e nga kjìkon-nò, jño, itjòn jchibàya-nò kjoa xi tjin-nò, mé-ne k'e nga kjìchoa, kì kii binè-nájen nga 'ño kichjàkoaa jña xita xi k'oas'ín nchitsò nga k'oaa s'ín tita'nè-jen koni s'ín xi taxki xita isò'nde. Tanga 'an, tjina ndaa-ná nga kojtkoaa jña xita xi chajno-najen. ³ Kixi kjoa nga xita isò'nde 'mì-najen, tanga mì k'oas'ín bixkán-jen koni s'ín kjaán jña xi taxki xita isò'nde. ⁴ Kichà xi nikjeén-jen, mitsà kichà ts'e isò'nde. Nga'ño ts'e Nainá-né xi ma-là síkixòña nga'ño-là xita neij xi bíchjoà ikòn-là 'én-là Nainá. ⁵ Nikixòña-nájen ngats'ii kjohitsjeen xi ch'o tjin ko kjoa 'nga takòn xi kondra ts'e kjoachjine-là Nainá. Ndobà'ño-nájen ngats'ii kjohitsjeen mé-ne koma kítasòn-là Cristo koni s'ín mejèn-là. ⁶ Titsajnandaà-nájen nga k'oi-lajen kjo'ín xita nita mé kjoa-ne xi mìki ndaa bitasòn-là, k'e nga jye jcha-là nga jño kixi nikitasòn.

⁷ Jño, tà k'oaa s'ín chitsejèn-là koni s'ín 'ya-là jña xita. Tsà tjin i'nga xita xi tsò-là yijo-là nga jè Cristo kisikasén, ndaa kàtasíkítsjeen, tikoà ngajen jè

sobà Cristo kisikasén-najen. ⁸ Mikì masobà-na nga ndaà síkíjna yijo-na it'aà ts'e kjoatxoma xi kisingatsja-najen Cristo mé-ne koma síchjât'aà-nò nga ìsà 'ño kítsajnaà; kò mitsà koi-ne nga 'an sikits'ón-jiin-nò. ⁹ Majìn-na nga k'oas'ín síkítsjeèn nga 'an mejen-na bínchaxkón-nò k'e nga xojon tísikasén-nò. ¹⁰ Tjín i'nga xita xi tsò: "Xojon-la, 'ño jchán tjín, 'ño tichja, tanga k'e nga i tijnajiin-ná mitsà 'ño xkón kji. 'Èn xi chja, mì yá xi ndaà beèxkón." ¹¹ Jña xita xi k'oa tsò, ndaà kátasíkítsjeèn koni tsò xojon xi nikasén-jen k'e nga kjiin títsajna-jen. K'oaà tís'ín s'en-jen k'e nga ya títsajna-jiin-nòjen.

¹² Kixí kjoa, ngajen, majìn-najen nga sìngàsòn-kjoòko-jen jña xita xi ti yijo-la ndaà síkítsajna-ne. Jña xita xi k'oas'ín s'ín, xita tòndò-né. Tsjin-la kjohitsjeèn nga ti chiba ts'eé síchiba-ne yijo-la. Tikoà ti xíkjin síchibakjoò-ne.

¹³ Ngajen, mikì sikatonè-lajen chiba-la nga ndaà síkítsajna-jen yijo-najen. K'oaà kji koni kji tsjá chiba Nainá it'aà ts'e xá-najen. Jè Nainá kítsjaà-najen xá xi ijchòkò-nòjen skanda ján Corinto. ¹⁴ Kò tsà mì-là ngajen ijchò ítjòn-jen, kixí kjoa kinikatonè-lajen chiba-la i'nde koni kji kitjò'nde-najen. Tanga ngajen-najen xi ijchòkò ítjòn-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

¹⁵ Mitsà jin ndaà níkítsajna-jen yijo-najen it'aà ts'e xá xi nchis'ín xita xi k'ejí. Mitsà títanikatonè-lajen chiba-la koni kji xá xi oko-najen. Chínakjoa-najen, koni s'ín ìsà 'ño ndaà kòkjeiín-nò, kò ìsàà kòtseyá xá xi títsa'nè-jen. Tanga ta k'oaà kji sixá-jen koni s'ín tjen chiba-la. ¹⁶ K'oaà s'ín kénajmíya-jen 'én ndaà-la Nainá jña naxandá xi fi-ìsà ñánda kijná naxandá tsajòn. Tanga mì ya kitjás'en-jiin-jen i'nde ñánda jye nchisíxá xita xi k'ejí nga mì jin ndaà síkítsajna-jen yijo-najen xá xi nchis'ín xita xi k'ejí.

¹⁷ Jè xi jeya síkíjna yijo-la, ta saà Nainá jeya kátasíkíjna. ¹⁸ Mitsà jè xi ndaà bitjongui xi ti yijo-la ndaà síkíjna-ne it'aà ts'e mé kjoa xi s'ín. Jè Nainá xi k'oa kítso tsà kixí kjoa nga ndaà xita.

11

Pablo, jè xi ngui xita-la Cristo nga jè tsibíxáya-la

¹ T'een kjondaà, tìná'ya jngoo tjà-ná; k'oaà s'ín tichjàkò-nò koni jngoo xita xi mì ndaà tijná kjohitsjeèn-la. Kátas'e-nò kjoatsejta. ² Koni s'ín makájno-la Nainá, 'an, k'oaà tís'ín makájno-na it'aà tsajòn nga mì k'ejí xita kònguít'aà-là. Ta jngoo x'ín tsibindaàjiin-kò-nò nga sìngatsja-nò, jè Cristo. 'An mejen-na nga tsjeè sìngatsja-nò Cristo koni jngoo tsòti xongó. ³ Tanga tsakjoòn-ná tsà k'oas'ín kòmat'ioòn koni kòmat'in Eva nga kiskoònachàn-la jè ye, tsà ya kít'són-jiin kjohitsjeèn-nò nga kìnchat'aàxin-là jè kjoatjòcha kixí xi tjin-nò kò Cristo nga mì ti tijnò-ne takòn nga onguít'aà-là. ⁴ Nga bìi'nde-là nga k'ejí xita bijchókò-nò xi k'ejí tsò 'én xi okóya-nò it'aà ts'e Jesús koni tsò 'én kixí xi jin bènajmí-nòjen, kò mokjeiín-nò nga chjoétjò jngoo iníma xi k'ejí xi mitsà jè Iníma Tsjeè-la Nainá xi jye kichjoétjò. Tikoà, mokjeiín-nò nga k'ejí tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi bènajmí-nò koni tsò xi kòkjeiín-nò nga sa ítjòn. Nga ndaà sasén-nò nga jña na'yà-là xita koi. ⁵ 'An, mitsà ìsà nangui tijná-la jña xita xi 'mì-là jño nga ìsàà 'nga títsajna-la jña xita xi tsibíxáya-la Cristo. ⁶ 'An, nas'ín mikì ndaà ma-na chjà, nímé kjohitsjeèn chijat'aà-na xi it'aà ts'e 'én-la Nainá. Jño, jyeé ndaà 'yaà, 'an, nita ñánda nga tijnáa, k'oaà s'ín tsakòò-nò.

⁷ A ch'óo kis'iaàn nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá nga nímé kisikíhji-nò? Nangui tsohotijnakò-nò skanda kisihíma-ná yijo-na mé-ne jño ìsà 'nga

kisikítsajna-nò. ⁸ Jñà xità naxandá-la Cristo xi xìn i'nde-la kisichját'aà-na nga tsachrjekájno-la tòn mé-ne komà kisixákò-nò nga tsibenojmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁹ K'e nga tsohótijnako-nò, niyá xi kisijti-la mé xi kichiját'aà-na. K'e nga mé tsojmi xi kjòchjeén-na, jñà xità 'ndesé xi j'i-ne nangui Macedonia kitsjaà-na. Nga majìn-na nga chjá koma-nò. Nachrjein xi fi-isa, tátò k'oaá s'iaàn. ¹⁰ Ngui koó kjoakixi-la Cristo koni tixan-nò nga mì yá xi kotichjoà-na kòhokji nangui Acaya nga ndaà síkijna yijo-na kjoa xi tìs'iaàn nga mì tòn kisijé-nò. ¹¹ ¿Mé-ne k'oa xan-na nga chjá? ¿A koi-né nga mikì matsjake-nò? Tibeé Nainá, 'an 'ñó matsjake-nò.

¹² Tanga tátò k'oaá s'iaàn koni kisikò-nò nga sa ítjòn nga nímé kisijé-nò mé-ne nga mikì tsjaà'nde-la nga kitsò jñà xità xi mejèn-la nga jeya síkítsajna yijo-la nga k'oaá tìs'in nchis'in koni ngajen. ¹³ Xità koi, xità ndiso-né. Mìtsà kixi kjoa nga xità xi jè Cristo tsibíxáya-la. Ta konachan-né nga síkijatjìya-la yijo-la koni tsà jè Cristo tsibíxáya-la. ¹⁴ Kjoa koi, mìtsà kjoa xitse; tìjè-ne xità neijí síkijatjìya-la yijo-la koni jngoò àkjale-la Nainá xi ote kji. ¹⁵ Mìtsà xkón tjin, xó k'oaá koma-ne nga jñà xità xi síxá-la jè xità neijí, k'oaá s'in síkijatjìya-la yijo-la koni tsà xità xi bénojmí 'én kixi-la Nainá. Xità koi k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, k'oaá s'in komat'in koni s'in tjin kjoa ch'o xi nchis'in.

Mé kjoa-ne nga jeya síkijna yijo-la Pablo

¹⁶ Jngoò k'a k'oa tixan-nò, kì k'oaá s'in níkítsjeén nga mikì ndaà tjin kjohítsjeén-na. Tsà k'oas'in síkítsjeén, tji'nde-ná nga 'an, k'oa tìs'in ndaà síkijna ítse yijo-na koni s'in xità xi i'nga xi mì ndaà tjin kjohítsjeén-la. ¹⁷ K'e nga kos'in tichjá, mìtsà k'oas'in chjá koni s'in sasén-la Nà'en-ná, k'oaá s'in tichjá koni jngoò xità xi mì ndaà tjin kjohítsjeén-la nga tì'an ndaà síkijna-na yijo-na. ¹⁸ Koni s'in kjìn ma xità xi tijnà ndaà síkítsajna-ne yijo-la it'aà ts'e kjoa xi s'in, 'an k'oaá tìs'in mejèn-na nga tì'an ndaà síkijna-na yijo-na. ¹⁹ Jñò, bixón-nó nga xità chjine-nò, tanga, ¿mé-ne bi'nde-là jñà xità xi mì ndaà tsò kjohítsjeén-la? ²⁰ Jñò, níkjiin-là xità xi kjo'ño s'in-nò nga chj'nda 'nè-là, xità xi ma-la síkhejeino-nò tsojmi xi tjin-nò, xità xi jñò beetoòn-nò, xità xi ochrjekàngui-nò, koa níkjiin-là xità xi síjts'iin-'a isén-nò. ²¹ Jñò, ¿kò s'in níkítsjeén? ¿A masobà-na nga indaàkjoa kinikò-nòjen nga mì k'oaá s'in kinikò-nòjen koni kisikò-nò jñà xità xi i'nga?

Tsà tjin i'nga xi 'ño ts'en s'in nga chjá, 'an tìkoa ts'eén tìs'iaàn koni s'in 'ño tichjá-kò-nò. Tanga ta k'oaá s'in tichjá koni tsà mikì ndaà tjin kjohítsjeén-na.

²² Jñà xità koi, tsà kixi kjoa nga xità hebreo-né, 'an, tìkoaá xità hebreo-ná. Tsà xità Israel-né, 'an, tìkoaá xità Israel-ná. Tsà tje-la Abraham-né, 'an, tìkoaá tje-la Abraham-ná. ²³ ¿A chj'nda-la Cristo-né? 'An, isaá ndaà síxá-la Cristo. (K'e nga kos'in chjá, k'oaá ngaya-la koni jngoò xità xi mikì ndaà tjin kjohítsjeén-la.) 'An isaá 'ño síxá-la. Isaá kò kjìn k'a ótijnaya ndayá, isa kò kjìn k'a síki'on-na xità, tìkoa kò kjìn k'a nga jye kjomeé sík'en-na xità. ²⁴ Jñà xità judío, 'òn k'a kitsjaà-na kjo'in nga tsakajá-na xox'in xi s'e-la kohòyo xi kaàn chrj'oòn ñijòn tjin-ne nga jngoò jngoò k'a. ²⁵ Jàn k'a kits'iin-na kjo'in nga tsajá-na xkajinchra jñà xità; jngoò k'a tsibínè-na ndajo xità nga mejèn-la sík'en-na; jàn k'a kiskaàjìin-ndáko-na chitso ya jjiin ndáchikon; jngoò nachrjein kò jngoò nìtjen tsohótijnajñaà jjiin ndáchikon. ²⁶ Njta ñánda nga ojmeé, ta kjoxkón tjin kjit'aà-la. Tjin kjoxkón ya xajngá nandá ñánda nga otoa. Tjin kjoxkón ts'e xità chijé. Tjin kjoxkón it'aà ts'e xità xinguiáa judío koa tjin it'aà ts'e xità xi mìtsà xità judío. Tjin kjoxkón ya jjiin naxandá, koa ya i'nde

it'aà xìn ñánda tsjìn xita. Tjín kjoxxkón ya jjiin ndáchikon, koa ya jjiin-la xita xi tsò nga xita-la Cristo ma tanga mìtsà kixi kjoa. ²⁷ Kjin jchán xá kisiné-na xi 'ño tjín, sà k'oáá skanda mìkii ójñafé. Kisikjiaán kjinchrá. Sà k'oáá tsjìn-na nandá xi ma 'yò, sà k'oáá skanda mìkii tsoókjeen, kisikjiaán 'nchán nga tsjìn-na nikje xi ójñakjá.

²⁸ Mìtsà tà jña kjoa koi xi komàt'ian. Tjín isa xi kj'eji xi isa 'ño tjín. Nàchrjein nchijòn makájno-na kjoa xi timat'in kóhótjín naxandá-la Cristo xi 'an sikinda. ²⁹ Tsà yá 'ndsee xi ma indaàjjiin, tikoáá 'an, ma indaàjjiin-ná. Tsà yá xi mejèn-la ótsji jé-la jngoò xita xi kj'eji, 'an ma jtike-ná. ³⁰ Tsà mochjeén nga tì yijo-na ndaà síkijna-na, jè ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi mahindaàjñaà. ³¹ Jè Nainá xi Nà'én-la Jesucristo xi otixoma-ná, jeya kàtjina nita kjé-ne, tibeè-ne nga 'én kixij xi tichjà. ³² K'e nga tshótjina ján naxandá Damasco, jè xita xi gobernador tjina nga jè kitsjaà-la xá jè xitaxá ítjòn xi 'mì Aretas, kitsjaà-la okixi nga kisikinda xotjoa-la naxandá nga mejèn-la tsobà'ño-na. ³³ Tanga jña xita kisichját'aà-na nga kisikijnaya-na nìsiyá, ikjoàn ya tsachrje-na ñánda tix'á chrjó ndajo xi tjíndii-la naxandá nga kiskinjen-t'aà-na skanda it'aà nangui. K'oáá s'in komà-ne nga mìkii komà kitsobà'ño-na.

12

Pablo, kits'ii jngoò-la nijña xi kixi kjoa

¹ Nìmé xi sikijne nga ndaà síkijna yijo-na. Tanga mochjeén-né nga k'oá xán-nò kjoa xi tsakó-na Nainá k'e nga tshóko-na, jè kjoa xi Nainá kisikichiya-na. ² Beèxkon-ná jngoò xita xi fit'aà-la Cristo. Tjín-la te ñijòn nó nga kíkko Cristo skanda jè ngajmii xi ma-ne jàn [ñánda tjina Nainá]. Mìkii be tsà k'oáá s'in kíkko nga yijo, a xi tà inìmaá kíkko. Jè Nainá tjíin-la. ³ Tanga be-ná nga jè xita jè, kii. A yijo-né, o a tà inìmaá kii, tà jngoò Nainá tibeè. ⁴ Kii skanda ján i'nde ñánda ndaà jchán choòn ján ngajmii ñánda tjina Nainá. Kii'nchré 'én xi 'ño xkón tjín, xi nijngoò xita koma s'enojmi-la. ⁵ Koni komàt'in xita jè, jè-né xi ok'in-la nga ndaà kijna. Tanga it'aà ts'an mìkii ok'in-na nga 'an ndaà síkijna yijo-na. Tajngoò tsà jña kjoa xi mahindaàjñaà ndaà síkijna. ⁶ Tsà ndaà síkijna yijo-na [koni tjín kjoa xi 'an kijtsee ngajmii], mìtsà 'én ská benojmii, 'én kixij chjà. Tanga majìn-na nga ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi kijtsee mé-ne nga nijngoò xita isa 'nga síkijna-na ta ngatji-la kjoa koi. Kòs'in kàtasikinda-na kó s'iaàn, kó s'in chjà, kò kó s'in tsìjchá yijo-na.

⁷ Mé-ne nga mì 'an ndaà kótjina-na it'aà ts'e kjoa xi 'an tsakó-na Nainá xi jeya jchán tjín, kiskaat'aà jngoò-na ch'in, k'oáá ngaya-la koni tsà na'ya nchajjìin yijo-na. Jè xita neji kijtseeòon-na nga kisikasén-na kjo'in. ⁸ Kò jàn k'a bitsi'ba-la Nà'én-na nga kàtjaaxin-na kjo'in jè. ⁹ Tanga jè Nainá tà k'oáá tsò-na: "Jè kjondaà-na yaá tijnako-lè. Yaá okoaá yije nga'ño-na k'e nga tsjìn-lè nga'ño." K'oáá ma-ne jè kjoa xi mahindaàjñaà, jè xi ndaà síkijna-na yijo-na, mé-ne nga jè nga'ño-la Cristo kijnako-na. ¹⁰ Koi kjoa-la matsja-na k'e nga ma indaàjñaà. Tikoáá matsja-na k'e nga chja'on-ko-na xita, k'e nga mé tsojmi xi chija-na, k'e nga fitjingui kondra-na xita, k'e nga mé kjoa xi 'iin ma-na síkjaan it'aà ts'e Cristo. K'e nga ma indaàjñaà, k'eé isa ndaà s'e-la nga'ño inìma-na [nga jè Cristo tsj-na].

¹¹ 'An, k'oáá s'in kichjà, koni s'in chja xita 'én xi nìmé chjì-la. Tanga jño ki'nè-ná kjo'ño. Jño xi tjíne-nò nga ndaà síkijna-ná. Nga 'an mìtsà isa nangui tjina-la jña xita xi 'mì-là jño nga isa 'nga tìtsajna-la jña xita xi tsibixáya-la

Cristo; nas'ín 'an nímé chíj-na. ¹² K'e nga tsohótijnako-nò kis'e-na kjoatsejta nga tsakoò-nò kjoaxkón xi okó chíja kò xi okó kjoa jeya-la Nainá kò nga'ño-la. Kjoa koi okó nga kixi kjoa nga 'an-ná xi tsibixáya-na Cristo. ¹³ ¿Jño, mé xi isa nangui kisikítsajna-nò koni jña naxandá-la Cristo xi k'ejí? ¿A koií majti-nò nga mi jño kisijti-nò k'e nga mé tsojmi xi kichiját'aà-na? Tijcháat'aà-ná nga nímé kisijé-nò.

Kó kitsò Pablo nga ìjngòò k'a tífikon jña xita Corinto

¹⁴ Jyeé tijnandaà xi ma-ne jàn k'a nga kjiikon-nò. Táko k'oas'ín s'iaàn, mìtsà mé xi siijé-nò. Mìtsà koi otsjià mé tsojmi xi tjin-nò; kjondaà tsajòn xi otsjià. Nga jña xita jchínga tjiné-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la ixti, mìtsà jña ixti tjiné-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la xita jchínga. ¹⁵ Matsjaà-na nga sikjèya yije mé xi tjin-na, skanda tsikjè yijo-na kjoa ts'e inima-nò. Nga isa ndaa matsjake-nò, jño, ¿a isaa chiba matsjacha-ná?

¹⁶ Kixij kjoa, 'an, nímé tsojmi xi kisijé-nò. Tanga tjin i'nga xita xi tsò: “'Nó maña nga konachan-la xita.” ¹⁷ Tanga, ¿mé xi kiskoònachan-nò k'e nga kisikasén i'nga-nò xita? ¹⁸ Tsibitsi'ba-la Tito nga kiikon-nò kò jè 'ndsè xi ìjngòò. Jè Tito, ¿a kiskoònachaa-nò? ¿A mìtsà ngàsòn tikoi-ne kjohitsjeèn tjaajijn-jen, tikoa tikoi-ne ndiyá kixi tjaaya-jen?

¹⁹ ¿A k'oaa s'ín nikítsjeèn nga yijo-najen titsanokjoatji-jen? Majin, tibeè Nainá koi 'én xi titsanokjoa-jen nga Cristo titsajnakò-jen. Jño ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò nga isa tse nga'ño kátas'e-nò. ²⁰ Makájno-na tsà k'e nga kijchokon-nò tsà mi k'oaa s'ín titsa'nè koni s'ín mejèn-na. Koa 'an tsà mi k'oaa s'ín tis'iaàn koni s'ín mejèn-nò jño. Koií makájno-na tsà koií nachrjein-la titsabixkàn-kjoò, tsà kjoaxitakòn tjin-nò, tsà kjoajti tjiin inima-nò, tsà jò tsà jàn ya titsajna-la xinguio, tsà 'én ndiso titsabine-la xinguio, tsà xinguio titsanokjoájno-lá, tsà 'nga takòn titsa'nè kò tsà mikii ndaa titsajnakoo xinguio nga jngòò ìjngòò. ²¹ Tikoaa makájno-na k'e nga kijchokon ìjngòò k'a-nò tsà Nainá siisobá-na nga nguixkoòn jño. Tsà Nainá siikjindáya-na xi kjoa tsajòn nga kjin ma-nò xi jye kjotsee binchaatsjioò jè nga mikii nikájno jé-nò kjoa tjé xi 'nè kò kjoa chingui xi 'nè kò ngats'ii kjoa ch'o xi 'nè.

13

Én-la Pablo xi fehèt'aà-ne.

¹ Jè xi ma-ne jàn k'a nga kjiikon-nò. K'oaa s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'e nga tsà jngòò xita mejèn-la kiindaajijn jngòò kjoa, jò kò tsà jàn xita kochjeén xi koma tsjá 'én nga xkon kijtsee-ne kjoa xi komà mé-ne nga jcha-la, a kixij kjoa, o xi majin-né.” ² K'oaa s'ín jye kixan kixi-nò k'e nga ijchòkon-nò xi ma-ne jò k'a, kò i'ndeí nas'ín kjiin tijnáa, k'oaa ti xan jngòò k'a-nò nga jña xi jè tsohótsji nga sa ítjòn kò xi nchihótsji jè skanda i'ndeí, mikii kojno-la nga tsjaà-la kjo'ijn nga jngòò ìjngòò. ³ 'An, k'oaa s'iaàn mé-nè nga jcha-nò, a kixij kjoa nga 'an sikjeén-na Cristo nga chjajijn-nò 'én-la. Mìtsà indaakjoa Cristo; tjin-la nga'ño k'e nga sixajijn inima-nò. ⁴ Kixij kjoa jè Cristo, k'oaa s'ín k'en-t'aà krò koni jngòò xita xi tsjin-la nga'ño. Tanga i'ndeí, nga'ño ts'e Nainá tijnakon-ne. Ngajen, k'oaa tjs'ín indaakjoa titsajna-jen koni s'ín komàt'in Cristo, tanga nga'ño ts'e Nainá kitsajnakon-najen koni Cristo mé-ne nga koma sixá-nòjen.

⁵ Jñò, chít'aà iníma-nò, tsà kixí kjoa nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. Ndaà chít'aà iníma-nò xi tjiñò-nò. ¿A mìtsà tjiñ-nò nga Cristo tijnaiiín iníma-nò? Tà jngoò-la tsà mìkii tsatojioòn koni s'ín kichit'aà-nò. ⁶ Tanga 'an, majngoò takoàn nga jchaá it'aà tsajen, ngajen tsatojiín yiye-nájen koni s'ín kichit'aà-najen. ⁷ Koií kjoa-la bìtsi'ba-lajen Nainá nga nímé jé kinchátsjioò. Tanga mìtsà koi-ne nga jcha-najen nga ndaà bitjo-jen k'e nga chít'aà-najen. Jè-né nga sikitason jñò kjoa xi ndaà tjiín, nas'ín k'oas'ín kàta'ya-la it'aà tsajen koni tsà mìkii chíkjoa-najen kjoa xi otojiín-jen. ⁸ Mìkii koma kondra kitsajna-lajen xitá xi sikitason kjoakixi-la Nainá. Tà saá k'oi-lajen nga'ñó. ⁹ Matsja-najen k'e nga jñò tjiín-nò nga'ñó, nas'ín ngajen ma indaàjiín-jen. K'oaá ma-ne nga bìtsi'ba-lajen Nainá, mé-ne jñò nímé kjohítsjeèn chijat'aà-nò. ¹⁰ Tìkjií-nò xojon jé k'e nga tákó kjiín tijnáa-isa, mé-ne k'e nga kichokon-nò mì tì k'oaá s'ín 'ñó kichjàkò-nò koni s'ín tjiín kjotixoma xi kitsjaà-na Nainá. Nga Nainá mìtsà koi xá kitsjaà-na kjotixoma nga 'an sikit'són-jiiín-nò, jè-né nga isa kixi kitsajnakoo 'én xi mokjeiín-nò.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà xitá Corinto

¹¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, jè xi fehèt'aà-ne, tsja t'è-là iníma-nò; kixi tìtsajna; tìjetakòn xinguiqo; tà jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, 'nchán tìtsajnakoo xinguiqo. Nainá xi tjiín-la kjoa 'nchán kò xi tjiín-la kjoatjòcha kàtijnakò-nò. ¹² Nga nguì kóò iníma-nò tìixat'aà xinguiqo nga jngoò òjngoò. ¹³ Ngats'ii xitá-la Nainá xi jì tìtsajnakò-na síhixat'aà-nò.

¹⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otixoma-ná, kò kjoatjòcha-la Nainá, kò Iníma Tsjeè-la Nainá kàtijnakò-nò ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskü-lä xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

Kó tòsò Pablo nga síhixat'aà xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

¹⁻² Jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján nangui Galacia, títسانیخوت'aà-nòjen 'an xi 'mì-na Pablo, kò ngats'ii xita-la Cristo xi jì títsajnakò-na. Jè xá ítjòn xi 'an tjin-na, mìtsà ít'aà ts'e xita isò'nde kitjóe-na kò mìtsà taxkì xita tsibít'aà-na. Jè sobà Jesucristo kò Nainá tsibíxáya-na, jè xi Na'èn 'mì-lá xi jè kisikjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Jè Na'èn-ná xi Nainá kò Na'èn Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaa kò kjoa'nchán ya jjiin iníma-nò. ⁴ Jñò, jyeé tíjiin-nò nga jè Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná, mé-ne nga kochrjekàjii-ná jñà kjoach'o xi tjin jì isò'nde. Jesucristo, k'oaa s'in kisikitasòn koni s'in mejèn-la Na'èn-ná xi Nainá. ⁵ Jeya kàtjina Nainá nita mé nàchrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'in kàtama.

Tsjin lingoò-isa 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi k'ejí tòsò

⁶ 'An, tà maxkón-na nga jñò, ta nitoón chinchat'aàxin-là Nainá nga k'ejí 'én tsanguit'aà-là kò kiji nei takòn Nainá xi xó kiichja-nò mé-ne nga ít'aà ts'e kjondaa-la Cristo sijchá yijo-nò. ⁷ Tanga tsjin lingoò-isa 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi k'ejí tòsò. Tanga tjin i'nga xita xi bínchá ská-nò xi mejèn-la siikjatiya-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁸ Tanga tsà tjin xita xi k'ejí tòsò 'én xi okóya xi mì k'oaa tòsò koni tòsò 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jin benojmí-jen, kàtatsjá-la kjo'in Nainá, nas'in ti 'an-na, o nas'in lingoò àkja le xi ngajmii nchrobà-ne kàtatsjá-najen kjo'in. ⁹ Koni s'in ki'mi-nòjen nga sa ítjòn, tákó k'oaa s'in tixan lingoò k'a-nò: Tsà yá xi k'ejí tòsò 'én xi benojmí-nò koni tòsò 'én ndaa-la Nainá xi jye kichjoétjò, Nainá kàtatsjá-la kjo'in.

Mé kjoa xi komàt'in Pablo nga ít'aà ts'e Cristo kisixáya-la

¹⁰ 'An, mìtsà kjondaa-la xita otsjià, kjondaa-la Nainá otsjià. Mìtsà koi otsjià nga ndaa kótjina nga nguixkòn xita. Tsà kòs'in s'iaàn, mì-là tsà kixi kjoa nga ch'i'nda-la Cristo ma.

¹¹ Jñò 'ndsee kò tichjaà, k'oaa s'in kàtasijiiin-nò; jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an benojmià, mìtsà kjohitsjeèn-la xi taxkì xita. ¹² Mìtsà ít'aà ts'e xi taxkì xita komà-na kò nga kjòchiya-na 'én koi; jè sobà Jesucristo kisihiseèn-na nga tsakóya-na.

¹³ Jñò, jyeé kina'ya kó kis'iaàn nga tisa ítjòn, k'e nga ya kiit'aà-la kjotíxoma-la xita judío. 'An, tsangatjinguu-la jñà xita naxandá-la Cristo nga kòjtikeè; mejèn-na nga kàtachija. ¹⁴ Koni s'in tjin kjotíxoma-la jñà xita judío, kjin jchán xita naxandá-na xi taña jchínga-jen, kisikítsajna tjinguia nga 'an, isa 'ñó ndaa kisikitasoàn koni s'in tjin xkòsòn xi tjin-la xita jchínga-na. ¹⁵ Tanga Nainá k'oaa s'in kisaseèn-la nga 'an jaajiiin-na k'e nga tákó ya tijnaya'ma indso'ba nea-na, nga ngui tà kó kjondaa-la nga 'an kiichja-na; ¹⁶ kò kisikatsejèn-na Ki'ndí-la mé-ne koma kichjáyajiiin-la 'én ndaa-la jñà xi mìtsà xita judío. Mìtsà ya xi kiskònangui-la xi taxkì xita; ¹⁷ kò mìtsà ya kìaà ján naxandá Jerusalén nànda títsajna jñà xita xi isa kjotsee tsibíxáya-la Cristo koni 'an. Tà saà ya kìaà j'nde Arabia; xi komà iskan-ne inchrobà lingoò k'a-na ya naxandá Damasco.

¹⁸ K'e nga jye tsato jàn nó, skanda k'eé kìaà ján Jerusalén nga mejèn-na skoexkoan Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]; chrj'oòn nachrjein tsohótijna ya ni'ya-la. ¹⁹ Xità xi kisixáya-la, mitsà yá xi kijtseèxkoan xi k'ejí, ta jè tajngoò Jacobo xi 'ndse ma Na'èn-ná. ²⁰ Jñà 'én koi xi 'an tiskasén-nò, nguì 'én kixi-né, tibèè Nainá, mitsà 'én ndiso.

²¹ K'e nga jye komà iskan, kìaà ján nangui Siria kò ya nangui Cilicia. ²² Tanga jñà nachrjein koi, k'j'eè kì beèxkon-na jñà xità naxandá-la Cristo xi títsajna ya nangui Judea. ²³ Tà k'oaá tsò 'én xi kù'nchré: "Jè xi kùtjìngui kondrà-ná nga sà kjòtseé, i'ndeí, 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo chjaya, jè 'én xi mejèn-la kisichja nga sà ítjòn." ²⁴ Jñà xità koi, jeya kisikíjna Nainá nga jye jahatjìya-na.

2

¹ K'e nga jye komà iskan nga jye ítjòn te ñijòn nó, kìaà ñjngòò k'a ján Jerusalén kò Bernabé; tikoá kùkoáa jè Tito. ² Koi kù-nà nga Nainá k'oa's'in kisikichja-na nga tjinè-nà nga kjián. Jñà xità xi xá 'nga tjin-la ya naxandá-la Cristo ít'aà xìn tsibenojmí-la kó tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya-la jñà xi mitsà xità judío. Majìn-na nga jñà xità koi kjtso-na nga nímé chjì-la xá xi 'an tís'iaàn kò xi jye kis'iaàn. ³ Jè Tito nas'in xità griego nga ya tjiò-na, mitsà yá xi kjo'ño kis'iin-la nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ⁴ Tanga tjin i'nga xità ndiso xi jahas'en-jìin chijé nga tsò nga tikoá jè Cristo fit'aà-la; ta jè xi mejèn-la nga kotsejèn chijé kós'in títsa'né jñà xi mokjeiín-ná ít'aà ts'e Cristo Jesús nga jye títsajnandiaá kjoa ts'e kjotixoma xi kitjóé-la Moisés, kò mejèn-la nga kjo'ño s'jìn-ná nga sikitasoán kjotixoma. ⁵ Tanga ngajen nì itsé kinis'in-lajen mé-ne nga jè kjoa kixi xi ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, yaá kàtijnajìin-nò nga kjit'aà nachrjein.

⁶ Jñà xità xi xá 'nga tjin-la nímé kjoa xjtse kitsjaà-isa-na koni tsò 'én xi 'an okoóya. Tanga mitsà 'an tjin-la kindá tsà xità ítjòn-né kò tsà majìn. Nga Nainá mitsà faájìin xità yá-ne xi títsajna ítjòn kò yá-ne xi títsajna tjinjui. ⁷ Ta sàá kòkjeiín-la nga jè sobà Nainá kitsjaà-na xá nga 'an kichjáyajìin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mitsà xità judío xi mikì tjit'aà chiba yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Kò jè Pedro kitjóé-la xá nga jè kùichjáyajìin-la jñà xi nguì xità judío xi tjit'aà chiba yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ⁸ Nainá, koni kisikò Pedro nga jè tsibixáya-la nga kùichjáyajìin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi nguì xità judío, 'an, k'oaá tì kisikò-na nga 'aán tsibixáya-na nga kichjáyajìin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mitsà xità judío.

⁹ Jacobo, Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] kò Juan, xi kòs'in beèxkón xità nga jñà títsajna ítjòn ya naxandá-la Cristo, kijtseé nga Nainá kitsjaà-na kjondaà koi. Kjòjngòò ikon, ñkjoàn kitsjaà-najen tsja, 'an kò Bernabé, mé-ne nga ki'ya-la nga ta jngoó xá títsa'né-jen. Ndaà kisaseèn-la nga tsangui nixá-lajen jñà xi mitsà xità judío, kò jñà, kisixáko jñà xi nguì xità judío. ¹⁰ Tà koi kjoa xi kisijé-najen nga kochját'aà-la xità ima. Jñà kjoa koi, tikoáá 'an, jyeé kòs'in tibinè-la yijo-na nga k'oa tís'iaàn.

Mé-ne tsohótiko-ne Pedro jè Pablo ján naxandá Antioquía

¹¹ Jngoò k'a k'e nga jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] j'ìi ñà naxandá Antioquía, tsakatikoá nga nguixkòn xità k'e nga kijtseé nga mikì ndaà tjin kjoa xi tís'in.

¹² K'e nga sà ítjòn, yaá tsakjèn-kò jñà xità-la Cristo xi mitsà xità judío. Nga komà iskan, k'e nga j'ìi xità judío xi tikoá mokjeiín-la ít'aà ts'e Cristo, xità xi

ts'e Jacobo, k'eé mì tì kùl ya tsakjèn-kò-ne; tsasit'aàxìn-né nga majìn-là nga ch'o kijnako jñà xita koi nga kjo'ño mejèn-là nga sit'aà chiba-là jñà xi mitsà xita judío. ¹³ Tikoaa jñà xita judío xi i'nga xi mokjeiìn-là 'én-là Nainá, k'oaá ti kis'iìn koni jè Pedro nga kis'iìn-là kjoa xi jò isén tjin-là, skanda jè Bernabé k'oaá ti kis'iìn. ¹⁴ An, k'e nga kijtsee nga mì k'oaá s'in nchisikitasòn koni s'in tjin kjoa kixi-là 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá kixan-là jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] nga nguixkon ngats'iì xita: "Ngaji nga xita judío 'mì-lè, k'oaá s'in tijnjchi yijo-lè koni tsà mitsà xita judío. ¿Mé-ne kjo'ño 'nè-là jñà xi mitsà xita judío nga k'oas'in katasijchá yijo-là koni tsà ngui xita judío?"

¹⁵ Nas'in kixi kjoa nga tje-là xita judío 'mì-ná nga mì yaá kits'iìn-jìl-là jñà xi mitsà xita judío xi xita jè 'mì-là, ¹⁶ tanga 'ya-ná nga jñà xita, mitsà kixi kitsajna nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-là nga sikitasòn Kjotixoma xi kitjoé-là Moisés; ta jè-né nga mokjeiìn-là it'aà ts'e Cristo. Jñà, jyeé kòkjeiìn-ná it'aà ts'e Jesucristo, kò jè Nainá kixi sijkina-ná koi kjoa-là nga jye ya kòkjeiìn-ná it'aà ts'e Cristo, mitsà koi kjoa-là nga nikitasoán kjotixoma. Nijngoò xita xi kixi kijná nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-là nga sikitasòn Kjotixoma.

¹⁷ I'ndeí k'oaá s'in chiná-là nga kixi kitsajnaá ya nguixkon Nainá ta koi kjoa-là nga mokjeiìn-ná it'aà ts'e Cristo, [mitsà koi-ne nga kjotixoma titsanikitasoán]. K'oaá ma-ne nga xita jè tí'mì-ná [koni jñà xi mitsà xita judío]. Tanga, ¿a tsò-ne kjoa nga jè Cristo bit'in-ná nga binchaatsjiaá jè? Majìn, mì k'oaá s'in tjin. ¹⁸ Tsà jè kjotixoma xi 'an tsachrekànguia nga sa ítjòn, kò tsà jingoo k'a sikitasoán, jè tihotsjia. ¹⁹ Jè kjotixoma xi kitjoé-là Moisés, jè kisik'en-na. I'ndeí tijnandeí-ná kjoa ts'e kjotixoma mé-ne ma kótijnakon-na nga sikitasòn-là Nainá. ²⁰ K'e nga k'en-t'aà krò Cristo, 'an, tikoaa ya k'en-t'aakoa. Kò mitsà tjan-na xi tijnakoan, jè Cristo xi tijnajìl inima-na. I'ndeí, koi tijnakon-na nga jè Ki'ndí-là Nainá ma'ñót'aà takoan nga 'ño kjotsjakeè-na skanda jè kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en ngajo-na. ²¹ Majìn-na nga ochrjekànguia kjondaà-là Nainá. Tsà it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-là Moisés, kixi kitsajnaá nga nguixkon Nainá, mì-la mé chí-là nga k'en Cristo.

3

Mé xi chí-là, a jè kjotixoma xi kitjoé-là Moisés, o xi jè-né nga mokjeiìn-ná it'aà Cristo

¹ Jñò xi nangui Galacia tsajòn, mé ta tòndò-nò! ¿Yá xi kiskoònachan-nò? ¿A mì bitsjeèn-nò koni s'in nga ngui ndaa tsibènjomíya-nòjen nga jè Jesucristo yaá k'en-t'aà krò xi kjondaà tsajòn? ² Tà koi kjoa kjonangui-nò: ¿A koi kjoa-là nga kinikitasòn kjotixoma nga kitjoé-nò Inima Tsjeè-là Nainá, o xi koi-né nga mokjeiìn-nò 'én-là Nainá koni s'in kina'ya? ³ Jñò, nga sa ítjòn, tsibits'iaò-nò kjohitsjeèn-là Inima Tsjeè-là Nainá; kò i'ndeí, mejèn-nò nga tà kjohitsjeèn-là xita sijkehet'aà-nò. ¿Mé ta tòndò-nò! ⁴ Jñò, tsee kjo'in tsatojioòn nga kòkjeiìn-nò 'én ndaa-là Nainá. ¿A tà kjotjò-ne nga tse kjo'in tsatojioòn? Majìn, mì-la kii ndaa tjin. ⁵ K'e nga Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-là kò kis'iìn kjoxkón xi ndaa tjin jìl naxandá tsajòn, ¿mé-ne k'oas'in kis'iìn-ne? ¿A koi-né nga ndaa kinikitasòn kjotixoma? Majìn, koi-né nga kòkjeiìn-nò 'én ndaa-là Nainá.

Nainá, mé-ne xita kixi kijtsee takòn-ne Abraham

⁶ Koni jè xita jchínga-ná xi k'i'mì Abraham kòkjeiìn-là it'aà ts'e Nainá; k'oaá komà-ne nga xita kixi kitsó-là Nainá. ⁷ Jñò, k'oaá s'in ndaa katasijìl-nò:

Jñà xi mokjeiín-là, jñà-né xi tje-là Abraham. ⁸ Nga tisa kjòtseeé, jyeé k'oas'ín kitsjaà 'én Nainá koni s'ín tichja Xojon-là nga síkixi-né jñà xi mìtsà xita judío k'e nga mokjeiín-là it'aà ts'e. Yaá tichja ñánda jè Nainá tjen kitsjaà itjòn-là Abraham jñà 'én ndaà-là xi tsò: "Ngats'ìi naxandá xi tjin isò'nde, it'aà tsjií kochikon-t'in." ⁹ K'oáa ma-ne nga ngats'ìi xita xi mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá ngàsòn kochikon-t'in ko Abraham nga jè Abraham kòkjeiín-là it'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ngats'ìi xita xi jè ma ñót'aà takòn koni s'ín nchisíkitasòn kjotíxoma, kjo'ín tjinè-là, nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà síkitasòn ngats'ìi kjoa xi ya tjit'aà. Nga k'oáa s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: "Kàtasinè-là kjo'in jè xi mì kixi síkitasòn ngats'ìi kjoa xi tjit'aà jè xojon ts'e kjotíxoma." ¹¹ Okixi-né nga nijngoo xita xi kixi kjiña nga nguixkon Nainá nga kjotíxoma síkitasòn. Nga jè 'én-là Nainá tsò-né: "Jè xi xita kixi, jè kjoa xi mokjeiín-là kijnakon-ne." ¹² Jñà xita xi kjotíxoma síkitasòn mìtsà Nainá ma ñót'aà ikon. Nga k'oáa s'ín tichja Xojon-là Nainá, nga tsò: "Xita xi kjotíxoma síkitasòn, k'oáa s'ín tjinè-là nga k'oas'ín sijichá yijo-là koni tsò kjotíxoma."

¹³ Jè Cristo tsibíhijiti-ná kjo'in xi ya titsajnajñaá nga kjotíxoma titsaníkitasoán nga jè kisikjeiín kjo'in xi jè tsaján; nga k'oáa s'ín tichja xojon nga tsò: "Kjo'ín sinè-là ngats'ìi xi krò sit'aà." ¹⁴ Jè Cristo, koií okis'ìin-ne mé-ne nga jñà kjoa machikon-t'in xi kitjóé-là Abraham tikoá tjoé yije-là ngats'ìi naxandá xi tjin isò'nde nga jñà kjoa machikon-t'in, yaá nchrobá-ne it'aà ts'e Cristo mé-ne nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná, tjoé-ná Inima Tsjeè-là Nainá xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga tsjána.

Nga'ño xi tjin-là 'én-là Nainá koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Abraham

¹⁵ Jñò 'ndsè ko tichjaá, kènojmi jngoo-nò kjotíxoma xi ts'e isò'nde. K'e nga sindaajiin jngoo kjoa nga xojon tjámií'nga, nga jye ma firma ko sasén-là sello, mì tì kii koma kits'ón-ya-ne koni s'ín sindaajiin, tikoáa mì tì kii koma sijit'aàsòn-isa-là 'én xi k'ejí tsò koni s'ín jye kasindaajiin. ¹⁶ K'oáa s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá jè Abraham ko jè xita tje-là. Jè Xojon-là Nainá mìtsà tsò "jñà xita tje-là", ta tsò-né: "jè tje-lè." Nga mìtsà kjiñ ma tje-là Abraham xi kitjóé-là koni tsò 'én xi kitsjaà-là Nainá, ta jngoo ma-ne. Nga jè tihoxkit'aà Cristo. ¹⁷ Jè kjoa xi tibenojmiá, kiís'ín tjin: Nainá ko Abraham tsibindaajiin jngoo kjoa, ikoàn kisikixiya [koni ma k'e nga jye ma firma]. K'e nga jye tsato ñijòn sindo ko katé nó, j'ii kjotíxoma ts'e Moisés; tanga jè kjotíxoma mìkii ma síkíts'óna jè kjoa xi jye kisindaajiin ko mìkii ma kitjongui xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. ¹⁸ Jè Nainá k'e nga tsjána kjondaà-là, mìtsà koi kjoa-là nga níkitasoán kjotíxoma, koi-né nga jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. Nga Nainá, tà kjotjó kitsjaà-là kjondaà Abraham nga jyeé k'oas'ín kitsjaà-là tso'ba.

Mé xá xi tjin-là kjotíxoma

¹⁹ Tanga jè kjotíxoma, ¿mé xá kitjei-ne? Koií k'oas'ín kitjei-ne koií kjoa-là nga ch'o nchis'ín xita. K'oáa s'ín kisijna skanda k'e nga j'ii tje-là Abraham xi Nainá xó k'oas'ín kitsjaà-là tso'ba. Jè kjotíxoma, jñà ákjalé j'ii ko ko jè Moisés tsasijnajiin osen nga kisikatoya 'én ko kiichjatji xita nguixkon Nainá. ²⁰ K'e nga jngoo xita osijnajiin osen, mìtsà ta jngoo xita fit'aà-là, fit'aà-là ngajò. Tanga jè Nainá ta jè tajngoo kitsjaà-là 'én Abraham.

²¹ Nainá, k'e nga kitsjaà kjotíxoma, mìtsà kondra kii-là koni s'ín jye kitsjaà-là tso'ba Abraham. Tsà jè-la-ne kjotíxoma ma-là síkítsajnakon xita, maá-la kixi kítsajna xita nga kjotíxoma síkitasòn. ²² Tanga jè Xojon-là Nainá, k'oáa tsò nga ngats'ìi xita sáá jè titsajnajjiin. K'oáa ma-ne nga jñà xita xi mokjeiín-là it'aà ts'e

Jesucristo, tjoé-la kjoabinachon xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tsjá-la jñà xita nga mokjeiín-la.

²³ K'e nga tikj'e'e f'ii jè kjoa xi mokjeiín-ná, jè kjotíxoma kitsobá'ñó-ná koni tsà ndayá tsibitsajna'ya-ná skanda jè nachrjein k'e nga ki'ya-la jè kjoa xi mokjeiín-ná. ²⁴ Kò jè kjotíxoma kisikinda-ná koni s'ín makinda jñà ixti, skanda k'e nga j'ii Cristo, mé-ne k'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, kixi kitsajnaa nga nguixkon Nainá. ²⁵ I'ndeí nga jye j'ii kjoa xi mokjeiín-ná, mì tì yáá titsajna'ñó-ná it'aà ts'e kjotíxoma.

²⁶ Jñò, ngats'ioò, saà ixti-la Nainá maá koi kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ²⁷ K'e nga ya titsajnakjoòkoo Cristo nga komà bautizar, k'eé jahatjya-nò koni jngòò xita xi síkijatjya níkje-la. Jè sobá Cristo xi komà níkje xitse-nò. ²⁸ Mì tì kii mochjeén-ne nga tjájiin xita yá-né xi xita judío kò yá-né xi mìtsà xita judío, yá xi chù'nda'ñó titsajna kò yá xi titsajnandeíí, yá-né xi x'in kò yá-né xi chjoón. Ngats'ioò tá jngòò yijo ma-nò nga ya titsajnakjoòkoo Cristo Jesús. ²⁹ Jñò, nga xita-la Cristo ma, kixi kjoa nga tje-la Abraham ma, tikoá tjoé-nò kjotjò koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham.

4

¹ Tikoá kènjmí jngòò-nò kjotíxoma: Jngòò tì, k'e nga tákó itsé kji, k'oáá ngayá-la koni tsà chù'nda tijná nga kj'e'e tsà jè mé tsojmi xi tjin-la na'èn-la nas'ín k'e nga koma iskan jè tjoé-la tsojmi xi tjin. ² Nga xitaá síkinda skanda k'e nga majchínga, kò tjin xita xi síkinda jñà tsojmí-la skanda k'e nga kichóya nachrjein-la koni s'ín tsibíjna chiba na'èn-la. ³ Jñá xi xita 'mì-ná, k'oáá tjs'ín komát'iaán koni mat'ín jñà ixti k'e nga tikj'e'e mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo nga jñà kjotíxoma xi tjin isò'nde 'ñó tsatíxoma-ná koni s'ín mat'ín jñà xi chù'nda titsajna'ñó nga mikii tji'nde-la nga kitsajnandeíí. ⁴ Tanga k'e nga kichóya nachrjein koni s'ín tjíndaà-la Nainá, jè Nainá kisikasén ki'ndí-la i'it'aà nangui; kò it'aà ts'e chjoón kits'iin koni s'ín ts'iin xi taxkí xita isò'nde. Kò yaá kjòchájiiin kjotíxoma ts'e xita judío. ⁵ K'oáá kis'iin Nainá, mé-ne nga jè Jesucristo sijkitsajnandeíí jñà xita xi ya titsajnajjiin-ñó kjotíxoma kò mé-ne nga ngásòn skoétjò-ná Nainá nga ixti-la komaá.

⁶ Koi kjoa-la nga jye ixti-la maá, Nainá kisikasén Iníma Tsjeé-la xi ts'e Ki'ndí-la ya jjiin iníma-ná. K'e nga nokjoát'aà-lá Nainá, k'oáá tsò Iníma Tsjeé-la: "Ndí apa", tsò-né. ⁷ K'oáá ma-ne nga i'ndeí mìtsà tì xita chù'nda titsajnaa; jyeé ixti-la Nainá 'mì-ná; kò tikoáá tsjá-ná Nainá ngats'iì kjotjò xi jñà tjoé-ná nga ixti-la 'mì-ná.

Mé-ne síkájno-ne Pablo it'aà ts'e xita Galacia xi mokjeiín-la 'én-la Nainá

⁸ Jñò k'e nga sa kjòtseé, k'e nga tikj'e'e yaxkon xi ngui jè sobá Nainá, chù'nda'ñó tsitsajnaa nga kjo'ñó-né nga jñà tsanguit'aà-la xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ⁹ Tanga i'ndeí nga jye yaxkoòn xi ngui jè sobá Nainá, (tanga xi ngui kixi kjoa, jè Nainá xi jye ndaa beèxkon-nò), mé-ne k'oas'ín níktsjeén-nò nga jñà onguít'aà l'jngòò k'a-lá jñà kjotíxoma ima xi tjin-nò, jè xi tsjín-la nga'ñó, kò xi nímé chí-la? ¿A mejèn-nò nga ya sijkitsajna'ñó l'jngòò k'a-nò? ¹⁰ Jñò, tákó 'ñó yaxkón nachrjein ts'e s'eí, ts'e sá, kò ts'e nó. ¹¹ 'An, makájno-na jè xá xi kis'iaán nga kisxájiin-nò tsà tá kjotjò-ne.

¹² 'An nga jye tsohósijnat'aàxin-la jè kjotíxoma, tikoáá yaá kisingásòn-kò-nò, nga jñò, mikii tjiin-nò it'aà ts'e kjotíxoma. I'ndeí k'oáá s'ín tsijsé-nò nga tìnchat'aàxin-la kjotíxoma koni 'an jyeé tsohósijnat'aàxin-la. Nga sa ítjòn

nímé kjoa tjin xi ch'o kiniko-ná. ¹³ Jyee tíjün-nò k'e nga sa kiaà ítjoan nga kichjáyajün-nò 'én ndaa-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo, koi kjoa-lá nga ch'in tjin-lá yijo-na. ¹⁴ Jñò, mikii kinachrjengui-ná nì mitsà xìn kinikijna-ná, nas'in kjoa tsohótsji-nò nga ch'in tjin-lá yijo-na. Tà saá kichjoétjò-ná koni jngoò àkjale-lá Nainá, koni tsà jè sobà Cristo Jesús. ¹⁵ Nga sa ítjòn, 'ñó tsja tjin-nò! I'ndeí, ¿mé xi komà-nò? K'oaá xan-nò, skanda jñà xkoòn mejèn kinachrje nga 'an kits'i-ná. ¹⁶ I'ndeí, ¿a kondraá kótijnako-nò, tà koi kjoa-lá nga 'én kixi benojmí-nò?

¹⁷ Jñà xita [xi mejèn-lá nga kjotixoma sikitasòn], 'ñó bìnè-lá yijo-lá ít'aa tsajòn, tanga mikii ndaa tjin kjohítsjeèn-lá. Tà jè xi mejèn-lá nga kochrjet'aaxìn-nò ít'aa tsajèn mé-ne nga jñà konguit'aà-lá. ¹⁸ Jñò, ndaa tjin k'e nga 'ñó bìnè-lá yijo-nò ít'aa ts'e kjoa xi mejèn-nò tsà ndaa tjin kjohítsjeèn-nò kò tsà kjit'aà nachrjein k'oas'in s'een, mitsà tà k'e nga 'an tijnako-nò. ¹⁹ Jñò xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, 'an, k'oaá s'in tímát'ian koni jngoò chjoón xi ki'ndí tí'beé; tseé kjo'in tsikjiaán xi kjoa tsajòn. Jè kjo'in xi tsikjiaán skanda k'ée-lá kjoehet'aà k'e nga k'oas'in sijchá yijo-nò koni Cristo. ²⁰ Mejèn-na nga ya kótijnako-nò jè hora jè, mé-ne nga kj'eíi tsò 'én xi kichjàko-nò. Jyee mì tì kii be-na kós'in sikítsjeèn ít'aa tsajòn.

Kó tsòya-ne ít'aa ts'e chjoón Agar kò Sara

²¹ Jñò xi mejèn-nò nga kjotixoma sikitasòn, ¿a kj'eè na'yà-là kó tsò 'én xi tjit'aà kjotixoma-lá Moisés? ²² K'oaá tsò nga jè Abraham, jò komà ixti-lá, jngoò ts'e chjoón ch'i'nda-lá; jè xi jngòò, ts'ée xi ngui chjoón-lá xi mitsà ch'i'nda tjna. ²³ Jè ki'ndí-lá xi chjoón ch'i'nda k'oaá s'in kits'iin koni s'in ts'iin ngats'i ndí ixti. Tanga jè ts'e xi ngui chjoón-lá xi mitsà ch'i'nda tjna, k'oaá s'in kits'iin nga tsitasòn koni s'in kitsjaà-lá tso'ba Nainá Abraham. ²⁴ Kjoa ts'e íchjín koi, k'oaá ngaya-lá koni jñà kjoa xi jò tsibindaajün Nainá. Jè chjoón Agar, jè ngaya-lá kjoa xi kisindaajün ya nindoò Sinaí k'e nga kitjoé-lá kjotixoma Moisés. Ngats'i xita tje-lá ch'i'ndaá tsibitsajna. ²⁵ Jè chjoón Agar, jè ngaya-lá nindoò Sinaí xi síjna ján Arabia, kò nachrjein i'ndeí jè mangásòn-kò naxandá Jerusalén, nga jñà xita-lá ch'i'nda'ñó títsajna nga tákó kjotixoma sís'in-lá. ²⁶ Tanga jè Jerusalén xi kijna ngajmii, tijnandeíi-né kò yaá nokjoá-ná ya naxandá jè; k'oaá ngaya-lá koni tsà nea-ná ma. ²⁷ K'oaá tsò Xojon-lá Nainá nga tsò:

Kátatsja-lè ngaji xi chjoón 'ndí 'mì-lè nga tsjin-lè ixti.

'Ñó chihindáyi nga kò kjotsja-lè nga mikii 'yi kós'in ma nga ts'iin ixti.

Nga jè chjoón xi kijnei takòn,

isaá kjìn koma ixti-lá mì k'oa-ne jè xi tjin-lá x'in.

²⁸ Isaac k'oaá s'in kits'iin koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. Jñò tikoáá ixti-lá maá xita jchínga-lá Isaac koni s'in kitsjaà-lá tso'ba Nainá. ²⁹ Jè ki'ndí xi tà k'oas'in kits'iin koni ts'iin yije xita isò'nde, kii'jngui kondra-lá jè xi ít'aa ts'e Iníma Tsjeè-lá Nainá kits'iin-ne. Koni s'in komà jñà nachrjein koi, tákó k'oaá s'in ma skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga, ¿kó tsò Xojon-lá Nainá? K'oaá tsò: "Tiyótjngui-lá jè chjoón ch'i'nda kò ki'ndí-lá; nga jè ki'ndí-lá nímé kjotjò tjóé-lá, tà jè tjóé-lá kjotjò jè ki'ndí-lá xi mitsà chjoón ch'i'nda." ³¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'in tjin, jñà mitsà ixti-lá chjoón ch'i'nda maá, jñá-ná xi ixti-lá chjoón xi mitsà ch'i'nda tjna.

5

Kós'ín sijchá yijo-ná nga jye titsajnanidiaá it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-la Moisés

¹ Jè Cristo, jngoò k'aá kisikítsajnanideji-ná it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-la Moisés; k'oaá ma-ne jñò 'ñó kixi titsajna koni s'ín kisikítsajnanideji-nò Jesu-cristo. Kì tì yà onguít'aà-là kjoa ts'e kjotixoma xi kitsobá'ñó-nò skanda kjotseé.

² An sobá-ná xi 'mì-na Pablo, tìná'ya-ná koni xan-nò: tsà sit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, mì tì mé kjondaà sakò-nò it'aà ts'e Cristo. ³ Jngoò k'a koxan-nò, nita yá xita-ne xi sit'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, kjo'ño tjiné-la nga sikitason yije koni tsò 'én xi tjit'aà xojon ts'e kjotixoma. ⁴ Jñò xi k'oas'ín mejèn-nò nga it'aà ts'e kjotixoma kixi kitsajnaà nga nguixkon Nainá, jyeé chinchat'aàxin-là Cristo, jyeé chinchat'aàxin-là kjondaà xi tsjá kjotjò-ná Nainá. ⁵ Tanga ngajen, it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá titsachiná-lajen nga kixi kitsajna-jen nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga mokjeiin-najen it'aà ts'e Cristo. ⁶ Nga it'aà ts'e Cristo Jesús, mì tì mé chji-la yá-ne xi tjit'aà chiba-la ko yá-ne xi tsjin-la chiba kjoa ts'e circuncisión. Jè xi chji-la nga 'ya-la koni s'ín mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, nga tjin-ná kjotsjacha.

⁷ Jñò, k'e nga sa itjòn, ndaà tisa honguikoo kjohitsjeèn-nò. ¿Yá xi tsatekjaya-nò nga mì tì kii nikitasòn-nò xi kjoa kixi? ⁸ Jè kjohitsjeèn jè, mìtsà yá nchrobá-ne ts'e Nainá xi xó kilchja-nò. ⁹ Tikindaa yijo-nò; nga k'oaá tsò jngoò 'én: "Nas'ín itsé-ne na'yo san xi sijiin na'yo inchrajin, sisan yije-né nas'ín tse ma-ne na'yo." ¹⁰ Jè Nainá ot'aà takoàn it'aà tsajòn nga mìtsà k'ejii s'ín sikitsjeèn. Jè Nainá tsjá-la kjo'in nita yá xita-ne xi mejèn-la sikits'ón-jiin-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, nga mì k'oaá s'ín tihokoóya nga sit'aà chiba-la xita kjoa ts'e circuncisión, koi kjoa-la nga fitjinguì kondra-na jñà xita. Tanga tsà mì k'oas'ín okoóya, mì-la kii kjitjinguì kondra-na, mì-la tì kii kojtikeye-ne 'én xi chjaya it'aà ts'e krò-la Cristo. ¹² Jñà xita xi mejèn-la sikits'ón-jiin-nò, kì tà bit'aà chiba-la yijo-la, tà saà jngoò k'a kàtatet'aà yijo-la.

¹³ Jñò 'ndsee ko tichjaá, k'oaá s'ín kilchja-nò Nainá nga kitsajnanideji-nò it'aà ts'e kjotixoma. Tanga j'ndeji nga titsajnanideji-nò, kì ch'o 'nè koni s'ín mejèn-la yijo-nò. Mochjeèn-né nga tisiikoò xinguigo, katas'e-nò kjotjòcha nga jngoò jngoò-nò. ¹⁴ Nga ngats'ii kjotixoma, yaá majngoò yije jè xi tsò: "Titsjachi xita xinguì koni tsà tì yijo tsiji-ne." ¹⁵ Tsà tijnò titsabixkàn-ko-nò xinguigo koni s'ín nañá, t'een kindá yijo-nò nga mì tijnò sijjehesòn-nò xita xinguigo.

Kjoach'o xi síjé yijo-ná

¹⁶ K'oaá xan-nò: Tjiin'nde-la yijo-nò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá kàtakó-nò ndiyá mé-ne nga mì koi kjoa sikitason kjoach'o xi síjé yijo-nò. ¹⁷ Jñà kjoach'o xi síjé yijo-ná kondraá fi-la jè Inima Tsjeè-la Nainá, kò jè kjoa xi mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kondraá fi-la jè xi mejèn-la yijo-ná. Jñà kjoa koi kondraá titsajna-la xikjin. K'oaá ma-ne nga jñò, mìkii k'oas'ín s'een koni s'ín mejèn-nò. ¹⁸ Tanga tsà jè Inima Tsjeè-la Nainá tihokó-nò ndiyá, mì tije kjotixoma otixoma-nò.

¹⁹ Jyeé 'yaá mé kjoach'o xi síjé yijo-ná koni jè kjoachijngui, kjoaxòpa, kjoachinga, ²⁰ kjoa nga xkòsòn yaxkoán, kjoatj'e, kjoa nga majtichaa xinguaá, nga bixkàn-koaá xinguaá, nga machinichaa xinguaá, nga jti takoàn, nga nachrjenguaá xinguaá, nga xita nìdyaá ko nga binchat'aàxin-lá xinguaá, ²¹ kjoaxitakòn, kjoach'i, ko ngats'ii kjoachrjá'a xi ma ñánda bitjo s'eí. Tjin isa kjoa xi k'ejii, xi mangásòn-ko kjoa koi. Koni s'ín kixan-nò nga sa itjòn,

tákò k'oaá xan-nò skanda i'ndeji, jñà xita xi k'oaá tjin kjoa xi s'in, nime kjondaà sakò-la ya ñánda nga tíhotixoma Nainá.

Kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá

²² Tanga jñà kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá, jñà-né nga tjòcha s'eén xinguiáá, nga tsja s'en kjit'aá, nga 'nchán sijchá yijo-ná, nga s'e-ná kjoatsejta, nga tsjakjoa s'eén, nga s'en-ná kjondaà xi ndaà tjin, nga kixi tjin kjohitsjeen-ná, ²³ nga indaákjoa s'eén kò nga kixi kotixoma-lá yijo-ná. Jñà kjoa koi, tsjin kjotixoma xi kondra tina-la. ²⁴ Jñà xi jye xita-la Cristo maá, ngats'i kjohitsjeen-ná xi ch'o tsò kò xi ch'o síjé yijo-ná, yaá kinik'en-t'aá krò-la Cristo. ²⁵ I'ndeji nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tsíkijnakon-ná, mochjeén-né nga kos'in kjiaán koni s'in okó-ná ndiyá. ²⁶ Mikii ndaà tjin nga 'nga koma takoán, nga tijñá sijti-lá xinguiáá, kò nga koxitakòn-chaá xinguiáá.

6

Mé xi mochjeén nga ndaà sikoáá ngats'i xita

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tsà tjin i'nga xita xi jé ótsji, jñò xi ndaà onguít'aà-là jè Inima Tsjeè-la Nainá, jñò tsikòò nga kàtakixiya jngoo k'a-ne nga indaákjoa tinókjoa-là. Tanga jñò, t'een kinda yijo-nò, mé-ne nga mì jé skajiin-nò. ² Tsikòò xinguiáá k'e nga tsà mé kjoa xi 'in tjin títajajijn; k'oaá s'in koma-ne nga sikitasòn jè kjotixoma xi kitsjaà Cristo.

³ Tsà tjin i'nga xita xi ndaà ochrjengui yijo-la, koa tsà mìtsà kixi-ne kjoa, jñà xita koi, tà yijo-laá nchikonachan-la. ⁴ Isaá ndaà-ne nga chít'aá yijo-nò nga jngoo jngoo-nò, a ndaà títas'nè; tsà ndaà títas'nè, ta ya tjin takòn, kì k'oaá s'in nikitsjeen nga jñò, isaá ndaà títas'nè mì k'oa-ne koni jñà xita xi k'ejí. ⁵ Nga jngoo jngoo, yaá kjinè-la kós'in tísíjchá yijo-la.

⁶ Jñà xita xi nchikota'ya 'én ndaà-la Nainá, mochjeén-né nga kàtatsjá-la mé xi kochjeén-la maestro-la nga 'én okóya.

⁷ Kì yijo-nò chonachan-la; nga Nainá mikii koma siskákoáá. Nga jngoo jngoo xita, koni tjin kjoa xi s'in, k'oaá tì tjin kjoa xi sakò-la. ⁸ Nga jè xi k'oas'in s'in koni s'in mejèn-la yijo-la, kjoabiyaá tjoé-la it'aá ts'e kjoa ch'o xi síjé yijo-la, tanga jè xi k'oas'in s'in koni s'in mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, it'aá ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjoé-la kjoabinachon xi mikii fehet'aá nita kjé-né. ⁹ Mikii ndaà tjin tsà kosii-ná nga ndaà s'eén; nga kijchò nachrjein nga sakò-ná kjondaà tsà mì kì sihindaà-là takoán. ¹⁰ Koi kjoa-la, k'e ma xi 'né itse, ndaà sikoáá ngats'i xita, jñà títajna itjòn jñà xita xinguiáá xi ngàsòn mokjeiin-ná 'én-la Nainá.

Mé kjoa xi síkjina itjòn Pablo

¹¹ Chitjeen-là tsí kítian-ne letra xi ndsaa tikjiin-nò. ¹² Jñà xita xi mejèn-la nga kjo'ño s'in-nò nga sit'aá chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tà koi xi mejèn-la nga ndaà síkítajna yijo-la nga nguixkon xita; kò majin-la nga xita kjitjingui kondra-la tsà kos'in keènjmíya nga ya k'en-t'aá krò Cristo. ¹³ Jñà xita xi tít'aá chiba-la kjoa ts'e circuncisión, tikoáá mikii sikitasòn kjotixoma, tanga mejèn-la nga sit'aá chiba-nò mé-ne nga it'aá tsajòn ndaà síkítajna-ne yijo-la k'e nga skoe nga jñò jye tít'aá chiba-nò. ¹⁴ Tanga 'an, nime kjoa xi mejèn-na nga ndaà síkjina yijo-na; ta jè tajngoo krò-la Na'en-ná Jesucristo nga ndaà síkjina yijo-na. K'oaá ma-ne nga jñà kjoa ch'o xi tjin isò'nde, it'aá ts'an, títajnak'en-né kò 'an tijnak'eén-la jè isò'nde. Mì tì k'oaá tjin kjoa xi sis'in-na. ¹⁵ Xi it'aá ts'e Cristo, mìtsà jè xi chí-là tsà tít'aá chiba-ná kò tsà tsjin-ná chiba kjoa ts'e

circuncisión; jè xi chjì-là nga jè Nainá jyeé kisikjatjìya-ná kò jyeé xìtā xitse kjoán. ¹⁶ Kàtas'e-là kjoa'nchán kò kjoa imā takòn ya jjiìn inīmā-là ngats'ì xìtā xi k'oas'ín nchisíkitasòn koni tsò 'én jè; jñà-né xi xìtā-là Nainá ts'è naxandá Israel.

¹⁷ K'oáá ma-ne i'ndeí, kì tì yá xi kjoa ótsji-isa-na nga jyeé tjit'aà chibā-là yijo-nā kjo'in xi kitsjaà-nā xìtā xi kjoa ts'è Na'èn-ná Jesús.

¹⁸ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, jè kàtasijìl inīmā-nò kjondaà-là Jesucristo xi otixoma-ná. K'oas'ín kàtama.

Xojoṇ carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

Kò tsò Pablo nga shixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹ Jñò xi xita-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà naxandá Éfeso, jñò, xi kixi onguít'aà-la Cristo Jesús, 'an xi 'mì-na Pablo tishixat'aà-nò nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otixoma-ná kàtatsjá-nò kjòndaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kòs'ín síchikon-t'in-ná Nainá k'e nga Cristo títsajnaakoá

³ Jeya kàtjna Nainá, Na'èn-la Jesucristo xi otixoma-ná nga kisíchikon-t'in-ná, kitsjaà-ná ngats'iì kjòndaà xi ts'e inima-ná xi ngajmii nchrobá-ne koi kjoa-la nga Cristo títsajnaakoá. ⁴ Nainá xó k'oá s'ín jaajiiin-ná k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde nga Cristo títsajnaakoá mé-ne nga njímé jé s'e-ná kò tsjeè kitsajnaá nguixkon jé. ⁵ Koi-né nga matsjakeè-ná nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga tisa-ne nga kiskoétjò-ná koni ixti jchàn-la maá xi it'aà ts'e Jesucristo. Nainá k'oá s'ín kis'iin koni s'ín kisaseèn-la ta koi kjoa-la nga k'oas'ín kjòmejèn-la. ⁶ Koi kjoa-la nga jeya bijna Nainá nga tse kjòndaà kitsjaà-ná nga kisíchikon-t'in-ná nga ya títsajnaakoá ki'ndí-la xi 'nó matsjakeè. ⁷⁻⁸ Jé jní-la Jesucristo tsibíchjiti-ná koa kisicháat'aà-ná jé-ná nga Cristo títsajnaakoá, nga 'nó tse kjòndaà tjín-la Nainá nga tsjá-ná kjohítsjeèn kò kjoachjine xi tjín-la. ⁹ K'oá ma-ne nga tikoa tsakó-ná jé kjoatji'ma-la koni s'ín kjòmejèn-la jé, tikoi-ne kjohítsjeèn-la xi tije-ne kiskoòsòn-la nga kítasòn. ¹⁰ Koni s'ín tjíndaà-la kjohítsjeèn jé, kijchò nachrjein nga kítasòn tsjeè. Nainá, jé sijnogoó yije nita mé xi tjín ngajmii kò it'aà nangui nga jé Cristo kotixoma.

¹¹ Nainá jyeé kjòtsee jaajiiin-najen nga Cristo títsajnaako-jen. Kitjoé-najen kjotjò xi tsjá Nainá koni s'ín tjíndaà-la nga k'oas'ín bitasòn 'èn-la koni s'ín ndaà sasén-la. ¹² K'oá s'ín kis'iin nga ngajen kinikítsajna ítjòn-jen nga jeya tjina Nainá, ngajen xi xita judío 'mì-najen, ngajeén kòkjeiin ítjòn-najen it'aà ts'e Cristo.

¹³ Tikoaá jñò nga ya títsajnaako Cristo, k'e nga kina'ya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa kixi, jé xi tsachrjekajiiin-nò kjo'in nga kòkjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la; yaá tsibít'aà chiba-la jjiin inima-nò, koni s'ín jye kitsjaà tso'ba nga tsjá-nò. ¹⁴ Jé Inima Tsjeè-la Nainá, jé-né xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tjoé yije-ná kjotjò xi Nainá tsjá-ná jé nachrjein k'e nga kongásòn nga sijkítsajnadeji-ná xi naxandá-la maá mé-ne nga jeya kína-ne Nainá.

Kòs'ín bítsi'ba Pablo it'aà ts'e jñà xita xi jye mokjeiin-la

¹⁵ Koi kjoa-la k'e nga ki'nchrè nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná, kò nga matsjacha ngats'iì xita-la Nainá; ¹⁶ mikii síchàajñaà nga nachrjein inchijòn tsjaà-la kjòndaà Nainá xi it'aà tsajòn; k'e nga bítsi'ba-la, sjét'aà-la xi kjòndaà tsajòn ¹⁷ mé-né nga jé Na'èn-ná xi jeya tjina, jé xi Nainá tsò-la Jesucristo xi otixoma-ná, jé kàtasíkhichiya-nò kò kàtatsjá-nò kjoachjine xi ts'e inima-nò mé-ne nga isa ndaà jchaxkon-nò Nainá. ¹⁸ K'oá s'ín sjét'aà-la Nainá nga sjihiiseèn-la kjohítsjeèn-nò mé-né nga jchà-nò mé xi chiña-là nga xó kinokjoa-nò. Tikoaá jchà nga 'nó ndaà tjín kò 'nó jeya tjín kjotjò xi

Nainá tsjá-la jñà xita naxandá-la. ¹⁹ Tikoáá sjét'aà-la nga jchaxkon kó kji 'ño tse nga'ño tjín-la Nainá nga koma kosiko-ná jñá xi mokjeiún-ná it'aà ts'e. Tikoii-ne nga'ño xi 'ño tse tjín-la Nainá ²⁰ xi kisikjeén nga kisikjaáya-la Cristo k'e nga k'en, ikjoàn jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la ján ngajmü ²¹ ñanda nga isa ta 'ño 'nga kisikíjna itjòn mi k'oáa-ne tsà jngoò xita itjòn, xitaxá itjòn, ngats'iì nga'ño xi tjín i it'aà nangui kó xi tjín jjiin isén, ngats'iì xi tjín-la kjoatixoma ngajmü; tjina itjòn-la ngats'iì xi tjín isò'nde jè, kó jè isò'nde xi sa nchrobá. ²² Nainá, jè kisingsatsja yiye Cristo, ngats'iì kjoatixoma xi tjín; tikoáá jè kitsjaà yiye-la Cristo nga jè koma xi sko-la naxandá-la. ²³ Naxandá-la tijè-ne yijo-la Cristo; kó jè tsjá yiye-la nita mé xi chija-la. Tijè-ne Cristo xi sjingoò yiye, nita mé xi tjín isò'nde.

2

Kós'in stjchàat'aà-ná jé-ná Nainá

¹ Jño, nga sa kjotsee, k'oáá ngay-a-la koni tsà titsajna k'en-nò it'aà ts'e Nainá nga jè kjoa-la jé-nò nga ch'o ki'nè. ² K'oáá s'in tse tsitjaáyaà ndiya jé-la xita isò'nde; jè kinikitasòn-la xita neji xi sko-la tjo jjiin isén nga jè síxájiin inima-la jñá xita xi mikii 'nchreñijon-la Nainá. ³ Tikoáá ngats'iaá jñá, k'e nga isa kjotsee, k'oáá tís'in chinchaaatsjaá jé koni s'in kjomejen-la yijo-ná kó kjohitsjeen-ná. Tjín-ne nga ngásòn tse kjo'in k'oi-ná tsà ndaà, koni jñá xita xi k'ejí nga koi kjoa-la jé-ná. ⁴ Tanga Nainá, tsee kjohimatakòn tjín-la nga 'ño matsjakee-ná. ⁵ Nainá kisikítsajnakon i jngoò k'a-ná kó Cristo, nas'in jye titsajnak'eén xi kjoa ts'e jé-ná. (Kó jño, tà kjondaa-la Nainá-né nga bitjokajñoò kjo'in.) ⁶ Nainá, kisikjaáyakjoò-ná kó Cristo, nga ya titsajnakoaá, kó tañaá kisikítsajnakjoò-ná ján ngajmü. ⁷ K'oáá s'in kis'iin mé-nè nga kòkò-ne jñá nachrjein xi sa nchrobá nga tse kjoatjòcha tjín-la kó tse kjondaa tjín-la it'aà tsajan nga Cristo Jesús titsajnakoaá. ⁸ Tà kjondaa-la Nainá-né nga itjokajñoò kjo'in nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. Mitsà kjondaa tsajòn nchrobá-ne kjoa koi; ta kitsjaà kjoatjò-nò Nainá. ⁹ Mitsà koi kjoa-la nga xá ki'nè, mé-nè nga nijngoò xita ndaà sjikíjna-ne yijo-la. ¹⁰ Nainá tsibíndaáya xitse i jngoò k'a-ná, nga ya titsajnakoaá Cristo, mé-nè nga s'een ngats'iì kjoa xi ndaà tjín, jñá kjoa xi Nainá jyeé k'oas'in kiskoòsòn-la nga tisa kjotsee nga kos'in sjikitasoán.

Kjoa'nchán xi tjín-ná nga Cristo titsajnakoaá

¹¹ Jño xi mi ya tjeen-nò tje-la xita judío, k'oáá tsò-nò jñá xita judío xi tjít'aà chiba yijo-la nga mitsà xita-la Nainá 'mì-nò, koi kjoa-la nga mi tjít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión. Tanga jè kjoa jè, tà tsja xitaá bídaáya-ne yijo-la. ¹² Tikitsjeen k'e nga sa kjotsee jño titsat'aaxin-la Cristo; tikoáá titsajnat'aaxin-la naxandá Israel, mikii ya nokjoa-nò koni s'in tsibíndaajiin-kó Nainá jñá xita judío koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá. Isò'nde jè, nime xi chiñà-là kó mikii yaxkon Nainá. ¹³ Tanga i'ndeji, nga ya titsajnakoo Cristo, Nainá jyeé kisichrañat'aà-nò jè kjoa-la jni xi tsibixteen Cristo, nas'in kjiin tjat'aaxin-là Nainá nga sa kjotsee. ¹⁴ I'ndeji, jè Cristo xi tsjá-ná kjoa'nchán. Kisikjoondaá-ná nga jngoò naxandá komà-ne jñá xita judío kó xi mitsà xita judío. Jè kisihixáña jè kjoa kondra xi jóya tjín nga sa itjòn k'e nga kitsjaà kjoatjò yijo-la nga k'en-t'aà krò. ¹⁵ Yáá kisikjehet'aà jè kjoatixoma-la Moisés xi tjín-la jñá xita judío; kjòjngoò-ne ingajò naxandá; jngoò naxandá xitse komà-ne nga jè titsajnakoaá Cristo; k'oáá komà-ne nga tsijne 'nchán kjoa. ¹⁶ Cristo, k'e nga

k'en-t'aà krò, yaà kisikjehet'aà kjoa kondra xi jòya tjin. Kisikjoondaà-ne ingajò naxandá; ingoò naxandá komà-ne koa kitsjaà-la kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá.

¹⁷ Jñò xi kjiin titsajna-la Nainá nga sa itjòn, tikoáa ngajen xi titsajnat'aà chraña-lajen, j'iù Cristo nga j'iù kénajmí-ná 'én ndaà xi tsjá-ná kjoa'nchán.

¹⁸ Ndaà chji-la Cristo nga ingajò naxandá-ná jyeé tji'nde-ná nga koma chikoáa Nainá nga tjié-ne Inima Tsjeé-la tsjá-ná nga'ño nga ingajoá. ¹⁹ K'oa ma-ne jñò xi mitsá xita judío 'mí-nò, mitsá tì xita xín nangui-nò. Jñò, i'ndeí, ngásòn ya tajngoò nokjoà-nò naxandá-la Nainá; xita xinguiqo-nò ngats'iù xita naxandá-la Nainá. ²⁰ K'oa ngaya-la koni tsá jngoò ni'ya tísindaà. Jñò, jè ngaya-la ndajo xi mochjeén-la chrjó ni'ya. Jña xita xi tsibíxáya-la Cristo ko jña xi kiichja ngajo-la Nainá, jña-né tats'en chrjó-la ni'ya. Ko jè Cristo jè ndajò chrjangui-la chrjó ni'ya. ²¹ Nga ko Cristo ngats'iù ndajo-la chrjó ni'ya, ndaà tísikjò ko timajeya ni'ya mé-né nga ni'ya tsjeé-la Nainá koma-ne. ²² Tikoáa jñò, nga Cristo titsajnakjoókoo, Nainá tísikítsajnakjoò-nò ko xita xinguiqo xi kj'eí, mé-ne nga jñò koma-nò ni'ya ñánda tjna Nainá nga Inima Tsjeé.

3

Xá-la Pablo it'aà ts'e xita xi mitsá xita judío

¹ K'oa ma-ne bitsi'bà-la Nainá, 'an xi 'mí-na Pablo nga ndayá tjna, koií ngatji-la nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-la Jesucristo, jñò xi mitsá xita judío 'mí-nò. ² Nga jyeé-la tjiin-mí-nò nga kjondaà ts'e Nainá-né nga 'an kitsjaà-na xá xi kjondaà tsajòn, ³ koni s'in kisihièè-ná Nainá nga tsakò-na jè kjoa xi tji'ma-la skanda kjótsee. Jyeé isa kiskii chiba-nò jña 'én koi. ⁴ K'e nga tsá ndaà kixkejñoò xojon jè koni s'in kiskii itjòn-nò, yaà jchaa nga 'an ndaà tjiin-na jè kjoa tji'ma it'aà ts'e Cristo. ⁵ Nga isa kjótsee, njungoò xita tjiin-la jè kjoa tji'ma; tanga i'ndeí jè Inima Tsjeé-la Nainá kisihièè-la jña xita xi xó jaájin-ne Nainá, jña xita xi tsibíxáya-la Cristo ko xi kiichja ngajo-la. ⁶ Jè kjoa tji'ma, jè-né nga jña xi mitsá xita judío, k'e nga mokjeiin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ngásòn tjoé-la kjotjó-la Nainá nga ngásòn ixti-la ma koni jña xita judío; ingoò naxandá koma yije kóhotjin; ko jña xi mitsá xita judío ngásòn tjoé-la kjondaà koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita judío.

⁷ Ta kjondaà-la Nainá-né nga 'an kitjóé-na xá jè. Jè kitsjaà kjotjó-na nga ch'nda-la ma k'e nga kitsjaà-na nga'ño-la mé-ne nga 'an kénajmí 'én ndaà-la Cristo. ⁸ 'An, nas'in isa 'ño nangui tjna-la ngats'iù xita-la Nainá, tanga Nainá kitsjaà-na kjondaà jè, nga 'an chjáyajin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña xi mitsá xita judío, mé-né nga skoe-ne kó kji 'ño tse kjondaà tsjá Cristo skanda mikii bijchótjingui-la kjohitsjeèn-ná. ⁹ Jè xá xi 'an kjongatsja nga 'an sihièè-la jña xita mé-ne nga skoe-ne kó s'in tjin kjoa xi tji'ma. Nainá xi tsibíndaà isò'nde, jè tjna'ma-la kjoa jè skanda tisa tats'en-la kjoa. ¹⁰ Koií k'oa s'in komà-ne mé-ne skoe-ne i'ndeí ngats'iù inima ch'o ko inima xi ndaà xi tjin-la nga'ño jjin isén nga kjin skoya kjoachjine tjin-la Nainá. Yaà skoe kjoa koi it'aà ts'e naxandá-la Cristo. ¹¹ Nga tisa tats'en-la kjoa, Nainá k'oa s'in tjindaà-la nga it'aà ts'e Cristo kitason yije kjoa koi. ¹² I'ndeí, nga Cristo titsajna k'oa, jyeé 'ño takoán. Komaà chikoáa Nainá ñánda tjna nga m' tì kii xkón-oná nga jyeé mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo. ¹³ K'oa s'in siùjé-nò nga k' n'kajen-la takòn jè kjo'in xi tísikjaán nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Isa ndaà kátatsja-la inima-nò nga kjondaà tsajòn-nò.

Kó tsò Pablo nga bitsi'batji naxandá-la Cristo xi titsajna Éfeso

¹⁴ Koií kjoa-là nga ósijna xkó'nchit'aà-là nga bìtsi'bà-là Nainá xi Nà'è-ná.
¹⁵ Nga it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne nga tjín nà'è-nà kò tjín ixti nga jngoò jngoò ní'ya xita xi tjín ngajmù kò xi tjín isò'nde. ¹⁶ Nainá, nga tse nga'ño tjín-là, k'oaa s'ín bìtsi'bà-là nga kàtatsjá-nò nga'ño-là xi ts'e inìma-nò nga jè Inìma Tsjeè-là Nainá kàtasíxájiin inìma-nò. ¹⁷ Jè Cristo, ndaa kàtijnajìin inìma-nò, nga mokjeiín-nò it'aà ts'e; 'ño ndaa kàtas'e-nò kjoatjòcha-là Nainá koni jngoò yá xi nanga fi ìma-là, kò koni jngoò ní'ya xi nanga tjihijiin chrjò-là. ¹⁸ K'oaa s'ín koma-ne nga jño kò ngats'iì xita-là Nainá, jchaxkoon koa kochiya-nò nga 'ño tse kjoatjòcha xi tjín-là Cristo, 'ño tiyà, 'ño ndojò, 'ño nanga kò 'ño 'nga. ¹⁹ Ngui ndaa jchaa jè kjoatjòcha xi tjín-là Cristo xi isa 'ño otonè-là ngats'iì kjohitsjeèn-ná skanda mìkì machiya-ná, mé-ne nga nìmé chijat'aà-nò koni jè Nainá, nìmé chijat'aà-là.

²⁰ Nainá, 'ño tse nga'ño tjín-là, tsà k'e nga mé xi nìjè-laá, skanda isaá 'ño sikatone-là koni s'ín nìjè-laá kò nga koni s'ín nikitsjeèn. K'oaa s'ín tsjá yiye-ná nga kò nga'ño-là xi síxájiin inìma-ná. ²¹ Jeya kàtijnà Nainá ya jjiin naxandá-là kò it'aà ts'e Cristo nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

4

Tìtsajtiòn nga kò Inìma Tsjeè-là Nainá

¹ Koií kjoa-là nga k'oas'ín bìtsi'bà-nò nga ndaa tijchá yijo-nò koni s'ín ok'in-là kjoa xi xó kinokjoà-nò. 'An, ndayá tijnàa'ya jè ngatji-là nga Nainá tisixá-là. ² Jño, kì 'nga ikon 'nè; indaàkjoa t'een, kàtas'e-nò kjoatsejta; ngàsòn kàtachikjoa-nò mé kjoa xi tjín-nò nga matsjacha xinguio. ³ Tìnè-là yijo-nò nga titsajnajtiòn-kò xinguio koni s'ín yì tsibíajnajtiòn-jè Inìma Tsjeè-là Nainá, mé-ne nga 'nchán kitsajna-nò. ⁴ Nga tà jngoò ma naxandá-là Nainá; kò tà jngoò ma Inìma Tsjeè-là Nainá; tìkoa tà jngoò kjoa chiñá-là nga Nainá xó kiichja-ná; ⁵ kò tà jngoò ma Nà'è-ná Jesucristo xi otixoma-ná; tà jngoò kjoa tjín koni s'ín mokjeiín-nà it'aà ts'e Cristo; tìkoaà tà jngoò kjoa tjín nga ma bautizar xita. ⁶ Ta jngoò ma Nainá nga ngats'iaá Nà'è-ná ma, jè xi otixoma-ná nga ngats'iaá, jè xi síxájiin inìma-ná nga ngats'iaá, kò jè xi tijnako-ná nga ngats'iaá.

⁷ Tanga kitjóé-ná kjotjò koni s'ín sasén-là Cristo mé xá-là Nainá xi s'een nga jngoò jngoaa. ⁸ Koií kòs'ín tichja-ne Xojon-là Nainá nga tsò: K'e nga jye kisikijne nga tífimijìn-ne ngajmù, kiiko preso jña xita xi kitsobà'ño, kò kitsjaà-là kjotjò jña xita.

⁹ Kó tsòya-ne jè xi tsò: "Tífimijìn-ne ngajmù"? Tsòyaá-ne nga [jè Cristo] ítjòn itjojen skanda ñanda 'ño nanga jjiin nangui. ¹⁰ Jè xi itjojen-t'aà skanda it'aà nangui, tije-ne xi tsijin jngoò k'a-ne ñanda nga isa 'ño nga tsibijna koni ngats'iì xi 'nga titsajna mé-ne nga jè sijnjogo yiye-ne nita mé xi tjín isò'nde. ¹¹ Tìkoa tije-ne xi kitsjaà-là xá xita-là mé xá xi s'jin nga jngoò jngoò. Tjín xi tsibíxáya-là Jesucristo nga sija'bìsòn 'én ndaa-là; tjín xi jña kichja ngajo-là; tjín xi 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo bénojmiya; tjín xi sikiinda naxandá-là Nainá; tìkoa tjín xi okóya 'én-là Nainá. ¹² K'oaa s'ín kitsjaà-là xá xita-là nga jngoò jngoò mé-nè nga kàtatsjá-là kjohitsjeèn xita naxandá-là nga koma sija-là Nainá, nga isa tse nga'ño s'e-là naxandá-là Cristo. ¹³ K'oaa s'ín koma-ne nga jngoò kjohitsjeèn s'e-ná ngats'iaá koni s'ín mokjeiín-nà it'aà ts'e Nainá kò koni s'ín yaxkoaán Kì'ndí-là mé-ne nga ngui xita kixi komaá. Ngui k'oaa s'ín kongàsòn-kjoaa kóhotjián koni jè Cristo nga nìmé chijat'aà-là. ¹⁴ Mì tì k'oas'ín

s'en-ná koni s'in ndí ixti nga n̄t̄on mokjeiín-lá yá x̄it̄a xi konachan-lá; nga fijen fikjako koni tsá t̄jo t̄isískako; nga fit̄jngui-lá kjoh̄itsjeen-lá x̄it̄a mañá xi 'én ndiso okóya nga k'ej̄i ndiyá t̄j̄maya. ¹⁵ Tà saá 'én kixi-lá Nainá k̄inókjoaá nga matsjachaá xinguiáá mé-nè nga k̄os'in is̄a ndaá skas̄on kjoh̄itsjeen-ná koni s'in t̄j̄n kjoh̄itsjeen-lá Cristo nga j̄e t̄j̄na xi sk̄o-lá naxandá-lá Nainá. ¹⁶ Nga j̄e naxandá-lá Nainá, k'oaá k̄ji koni j̄ngoó x̄á xi ok̄o-lá; īkjoan s̄j̄ngoó koni s'in t̄j̄n yijo-ná nga t̄t̄éya naxá-lá nindaá-ná; nga j̄ngoó īj̄ngoó skaya, kat̄j̄n kat̄j̄n xá-lá. K'e nga ndaá síxá yije yijo-ná maje-né koa ma'nga-né. K'oaá t̄is'in t̄j̄n j̄e naxandá-lá Cristo nga koje-né koa ko'nga-né k'e nga j̄ngoó īj̄ngoó x̄it̄a-lá ndaá s̄j̄ixá nga matsjakeé x̄ikj̄in.

Kós'in s̄j̄ichá yijo-ná k'e nga j̄e Nainá s̄x̄it̄seya in̄ima-ná ko kjoh̄itsjeen-ná

¹⁷ It'aá ts'e k̄jot̄ixoma xi ts̄já-na Cristo, k'oaá xan-nò ko bit̄'in-nò nga mì t̄i k'oas'in s'en-nò koni s'in x̄it̄a xi k'ej̄i xi mìk̄i beèxkon Nainá, nga tákò t̄j̄makò kjoh̄itsjeen-lá xi n̄imée ch̄j̄-lá. ¹⁸ Tà t̄j̄j̄nò kjoh̄itsjeen-lá. Ts̄j̄n-lá k̄joabinachon xi it̄'aá ts'e Nainá nchrobá-ne; mìk̄i beé kó s'in s̄j̄ichá yijo-lá nga j̄e in̄ima-lá t̄jáaj̄j̄in t̄j̄n; mìk̄i ts̄já'nde nga fahas'en-j̄in kjoh̄itsjeen xi ndaá tsò. ¹⁹ Mì t̄i k̄i beè-ne xi k̄josobá 'mì, ȳeé kòxox'in. Tà k̄joa ch̄j̄ngui 'ñó s̄is'in-lá; k̄j̄it'aá nachr̄jein óts̄ji ngats'īi k̄joa ch'o xi t̄j̄n isò'nde. ²⁰ Tanga j̄ñò, mì k'oaá t̄j̄n k̄joa xi kis'enojm̄-nò it̄'aá ts'e Cristo. ²¹ Nga j̄ye ndaá kina'yá-lá 'én-lá ko ndaá kichita'yá kó s'in t̄j̄n xi ngui k̄joa kixi it̄'aá ts'e Jesús. ²² K'oaá s'in kis'enojm̄-nò nga ch̄jáax̄ion k̄joa j̄ch̄inga xi t̄j̄n-nò nga sa k̄jot̄seé koni s'in kin̄ichá yijo-nò; j̄nde j̄yee mì t̄i mé ch̄j̄-lá k̄joa koi k̄oi k̄joa-lá nga j̄ñá k̄joa ch'o xi kisaseen-lá yijo-nò kiskoonachan-nò. ²³ T̄j̄'nde-lá Nainá nga j̄e k̄atas̄ix̄it̄seya in̄ima-nò ko kjoh̄itsjeen-nò. ²⁴ Ch̄joé īj̄ngoó k'a xi k̄joa x̄it̄se xi k'oas'in kisindaá koni k̄ji is̄en-lá Nainá mé-ne nga kixi ko ts̄jeé s̄j̄ichá yijo-nò koni s'in t̄j̄n xi ngui k̄joakixi.

²⁵ K'oaá ma-ne j̄'nde j̄, k̄i t̄i 'én ndiso nokjoá-nò. 'Én kixi t̄inókjoak̄oo xinguīoo nga j̄ngoó īj̄ngoó nga tà ngas̄on x̄it̄a xinguiáá ma kóhot̄j̄an.

²⁶ Tsá k'e nga majti-nò, k̄i j̄e binchaats̄j̄ioó; k̄i n̄j̄ti-lá yijo-nò kóni nga 'ba nachr̄jein skanda k'e nga okat̄j̄i ts'oi. ²⁷ K̄i k̄i bī'nde-lá x̄it̄a neij̄ nga j̄e konachan-nò.

²⁸ J̄e xi ch̄j̄é s'in nga sa it̄j̄on, k̄i t̄i ch̄j̄é s'in-ne j̄'nde j̄; t̄ikoaá-ne k'oas'in k̄atas̄ik̄jeen ts̄ja nga kixi k̄atas̄ixá mé-nè nga sakò-lá ton xi ts̄já it̄se-lá x̄it̄a ima xi n̄imé t̄j̄n-lá.

²⁹ N̄j̄ngoó 'én xi ch'o tsò nokjoá; j̄ñá 'én t̄inókjoak̄oo xinguīoo xi ndaá tsò xi koch̄jeen-lá xinguīoo nga is̄a kixi k̄itsajna mé-nè nga kochikon-t'in-ne j̄ñá x̄it̄a xi k̄j̄'nchré-nò. ³⁰ K̄i n̄iba-lá j̄e In̄ima Ts̄jeé-lá Nainá, j̄e xi tsibít'aá ch̄iba-ná mé-ne nga k̄ata'yá-ná nga x̄it̄a-lá Nainá 'm̄i-ná skanda j̄e nachr̄jein k'e nga s̄j̄ik̄itsajnan̄deij̄-ná Nainá xi k̄joa ts'e j̄e.

³¹ Ch̄jáax̄ion yije j̄j̄in in̄ima-nò j̄ñá k̄joa xi ch'o t̄j̄n xi kondr̄a ts'e x̄it̄a xi k'ej̄i koni k̄joa b̄inguitak̄on, k̄joaj̄ti, k̄joa xi makjan-nò, k̄joa nga ch̄it̄ik̄oo xinguīoo, ko nga nokjoaj̄n-lá xinguīoo, ko ngats'īi k̄joats'en. ³² Ndaá chibak̄oo xinguīoo; k̄atas'e-nò kjoh̄imatak̄on; t̄j̄j̄ch̄aat'aá-lá j̄e-lá xinguīoo koni s'in kisik̄o-nò Nainá it̄'aá ts'e Cristo nga kis̄j̄ch̄aat'aá-nò j̄e-nò.

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'in tijchá yijo-nò koni s'in Nainá nga koi kjoa-la nga ixti-la Nainá 'mì-ná nga 'ñó matsjakeè-ná. ² K'oaá tìs'in tjòcha chaà xinguiqo koni Cristo tjòkeè kijtsee-ná nga jè kitsjaà ngajo-ná yijo-la nga k'en, jngòò kjotjò xi ndaa kjòtsjakeè Nainá.

³ Jè xi kjoa chijngui, ngats'iì kjoa ch'o xi 'ñó tjé tjín kò kjoa nga maxitakòn-chaà xinguiqo mì tì k'oaá tjín kjoa xi koxki-ne it'aà tsajòn. Nga jñò, xita tsjeè-la Nainá 'mì-nò. ⁴ Kì 'én tsa'a nokjoà, kò 'én nchikón, kò 'én xi ch'o tsò nga bijnòkeè xita. Jñà kjoa koi, tìkjoáà mìkiì ok'in-la nga kòs'in kìnókjoa. Tà saà kjondaà tjii-la Nainá. ⁵ Jye tjiin-nò nga mìkiì koma kjoahas'en ñànda tihotixoma Cristo kò Nainá, ngats'iì xita xi kjoa chijngui s'in, xi kjoa xi 'ñó tjé s'in kò nga maxitakòn-keè xikjín. Jñà xita xi k'oas'in s'in, ta jñà kjoa koi beèxkón nga nei-la ma. ⁶ Kì yá xita xi konachan-nò xi taxki 'én benojmì-nò xi nímé chji-la it'aà ts'e koi. Ta jè ngatji-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xita xi mìkiì 'nchréñijon-la. ⁷ Kì ya tsjahijtakoo xita koi.

⁸ Jñò, nga sa kjòtsee, jè kjòhìtsjeèn-nò tjiñò-la, tanga i'ndeì, jyeé iseèn titsajnaà nga Na'en-ná Jesucristo titsajnakoo. K'oaá s'in tijchá yijo-nò koni s'in ok'in-la jñà xita xi ya titsajna ñànda iseèn choòn. ⁹ K'e nga kjoa iseèn tjiin inima-ná ndaa s'eén, ya kitiyáa ndiyá kixi, koa nguì 'én kixi kìnókjoa. ¹⁰ Tìnchátsjioò mé kjondaà xi sasén-la Na'en-ná. ¹¹ Kì ya chingàjñòò kjoa xi nímé chji-la koni s'in xita xi tjiñò kjòhìtsjeèn-la. Jñò, ta saà takó nga kàta'ya-la nga mìkiì ndaa tjín kjoa xi s'in. ¹² Skanda masobà-ná nga nokjoá jñà kjoa ma xi ch'o tjín xi s'in jñà xita. ¹³ Nita mé kjoa-ne xi sijna ñànda iseèn choòn, nitoón beè xita mé kjoa-ne, a ndaa tjín, a xi mìkiì ndaa tjín. Nga jè kjoa iseèn okó yije xi ndaa tjín kò xi mìkiì ndaa tjín. ¹⁴ Koi kòtsò-ne 'én xi tsò:

Ngaji xi titsajnafi, tìkjaá-la yijo-lè.

Tjísitjen-jiiin-la mìk'en;

jè Cristo sjihiiseèn-lè.

¹⁵ Ndaà tikiindaa koni s'in titsanjchá yijo-nò; k'oaá s'in titsajna koni xita xi tjín-la kjoachjiine; kì k'oaá 'nè koni s'in xi tsjin-la kjòhìtsjeèn. ¹⁶ Ndaà tìkjeèn nachrjein mé xi s'een; nga nachrjein i'ndeì, 'ñó tjín kjoa ch'o. ¹⁷ Kì ch'o onguikoo kjòhìtsjeèn-nò; ndaa kàtachiya-nò mé xi mejèn-la Nainá. ¹⁸ Kì xán 'yò, jè xán siksits'ón-ná, tà saà jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaa kàtas'en-jiiin inima-nò nga kàtakó-nò ndiyá kixi. ¹⁹ Chikoo xinguiqo 'én-la Nainá. Tjiindá-là sò xi 'mì salmo, himno koa tjiindá jiiin inima-nò jè xi okóya-nò Inima Tsjeè-la Nainá. Jeya tikiina Nainá nga ko inima-nò. ²⁰ It'aà ts'e 'in-la Na'en-ná Jesucristo, nachrjein nchijòn tjii-la kjondaà Nainá xi Na'en-ná ngats'iì xi tsjá-nò.

Kjoa xi tjiñè-la nga sikitason jñà xita x'in kò jñà íchjín

²¹ Nanguì titsajna-là xinguiqo koni s'in yaxkón Cristo.

²² Jñò, íchjín xi x'in tjín-nò, nanguì titsajna-là x'in-nò koni s'in nanguì bitsajna-là Cristo. ²³ Nga jè x'in, jè xi skò tjina-la chjoón, koni Cristo, jè xi skò-la naxandá-la. Kò jè Cristo xi ochrjekàjiiin kjo'in naxandá-la nga tjiè-ne yijo-la. ²⁴ Koni jè naxandá-la Cristo nanguì tjina-la, k'oaá tìs'in jñà íchjín, nanguì kàtjina-la x'in-la nita mé kjoa-ne.

²⁵ Jñò xi x'in mì-nò, tìtsjacha íchjín-nò, koni jè Cristo matsjakeè naxandá-la nga jè kitsjaàtji yijo-la nga k'en. ²⁶ Koi kòs'in kis'iin-ne nga tsjeè sijkína naxandá-la nga nguixkon Nainá. Jè jaàxìn jè-la nga kò 'én ndaa-la koni s'in xita nga onijno yijo-la, ²⁷ mé-nè nga tjiè kòkò-ne nga tsjeè kji kò tjiè skoétjò-ne

nga ts'e koma, jngoò naxandá xi jeya tíjna, xi mì ch'oó kji, mì tíjyó kji, mì tjé kji, jngoò k'a tsjeé kji, kò nímé jé tíjn-la. ²⁸ Tíkoáà jé x'in kàtamatsjakeé chjoón-la koni s'in matsjakeé xi ti yijo ts'e-ne; nga jé xi matsjakeé chjoón-la, tijé-ne yijo-la tímatsjakeé. ²⁹ Nijngoò xita xi tijé beetoón-ne yijo-la; ta saá tsjá-la nga'nó nga s'ikinda yijo-la koni s'in jé Cristo nga s'ikinda naxandá-la. ³⁰ Nga jé naxandá-la tijé-ne yijo-la; kò jñá, tíkoáà yaá nokjoàt'aà-ná yijo-la. ³¹ Koí kjoa-la nga k'oas'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jé x'in xi bixan s'ikijna na'èn-la kò nea-la nga k'ínako chjoón-la. Ingajò, tà jngoò xita koma." ³² Jñá 'én koi, jngoò kjoa xi 'nó 'in tíjn skanda mìkii fiya-ná. Tanga 'an, jé tsikaxkia Cristo kò naxandá-la. ³³ K'oáà xan-nò ngats'ioò nga jngoò jngoò, tìtsjacha ichjín-nò koni s'in matsjacha yijo-nò; kò jé chjoón kàteèxkón x'in-la.

6

Kjoa xi tjiné-la nga s'ikitasòn jñá ixti kò xita jchínga

¹ Jñò xi ixti 'mì-nò, tìná'yañijon-là xita jchínga-nò nga Cristo tìtsajnakoo. Koí kjoa xi kixi tíjn. ²⁻³ Nga tsò jé Xojon-la Nainá: "Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè, mé-nè nga ndaà kijna-ne kò tsee koma-lè i isò'nde." Ngats'iì kjotixoma xi kitsjaà Nainá, jé jé xi tsjá itjòn jngoò-la kjondaà jñá xita xi s'ikitasòn.

⁴ Jñò xi na'èn 'mì-nò, k'ixti-nò nìti-là; k'oáà s'in tìjchá nga ndaà tìkixiioo koa ndaà takóya-là koni s'in mejèn-la Na'èn-ná.

Kjoa xi tjiné-la nga s'ikitasòn xi ch'í'nda 'mì

⁵ Jñò xi ch'í'nda maà, ndaà tìkitasòn-là xi nei-nò ma i it'aà nangui; ndaà jchaxkón nga tìjngoò takòn koni tsá xá ts'e Cristo tìtsa'nè. ⁶ Ndaà tìxá-là nei-nò; mì tà k'e ndaà nixá k'e nga tímakinda nga tà jé nei-nò ndaà k'itsajnakoo; k'oáà s'in t'een koni tsá ch'í'nda-la Cristo maà nga ngui kò inima-nò tìxá koni s'in mejèn-la Nainá. ⁷ K'oáà s'in tìxá nga ngui kò kjotsja-nò koni tsá xá-la Na'èn-ná tìtsa'nè kò mìtsà ts'e xi taxki xita. ⁸ Ndaà 'yaà nga jngoò jngoò xita, Nainá, k'oáà s'in tsjá-la ch'í'nda koni tìjn xá xi s'in, na's'in xita ch'í'nda kò xi mìtsà xita ch'í'nda.

⁹ Jñò xi nei-la xá 'mì-nò, k'oáà tìs'in tjò t'een ch'í'nda-nò. Kì taxki chítikoo ch'í'nda-nò nga mejèn-nò kjo'in bìnè-là. Ndaà tìjijn-nò nga jé Nei-la xita ch'í'nda-nò kò jé Nei-nò, tijé-ne xi tíjna ján ngajmii. Nga jé, mìkii faájijn xita; tà ngasòn fiko.

Kjoa xi tsjá-la nga'nó inima-ná

¹⁰ Jñò 'ndsee, jñá kjoa koi xi fehet'aà-ne; k'oáà xán-nò: Tìnchátsjioò nga'nó ts'e inima-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo; 'nó tìtsajnakoo ngats'iì nga'nó xi 'nó tse tíjn-la Cristo. ¹¹ Tìsikòò yijo-nò, chjoé yije nga'nó xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga tajaà tìtsajna-nò nga mì jé xita neij skónachan-nò. K'oáà ngaya-la koni jñá soldado nga 'ya yije kichá-la k'e nga fi kjojchán. ¹² Nga mìtsà jñá xita isò'nde tìtsabixkán-koáà. Jñá kondra-ná xi xitaxá itjòn tíjn-la jjiin iseen, jñá xi mìkii tsejèn, ngats'iì xi tíjn-la kjotixoma ts'e xita neij, kò xi skò-la tìtsajna nga jñá otixoma isò'nde jñò, ngats'iì nga'nó-la xita neij xi tíjma jjiin isén nga tíjtsa isò'nde.

¹³ Koí koxan-nò, chjoé yije nga'nó xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga 'nó k'itsajna-nò jé nachrjein k'e nga mejèn-la skónachan-nò xita neij. K'e nga jye s'ikijneé, tákó k'oáà s'in kixi kìncha-là nita mé kjoa-ne. ¹⁴ K'oáà s'in 'nó kixi tìtsajnandaà; ngui 'én kixi tìnókjoa mé-ne nga k'itsajnandaà kjoa ts'e xita neij koni s'in jñá soldado nga 'nó bikjá xincho-la [mé-ne nga mì

sijiti-la nikje-la k'e fi kjoichán]. Kò nguì kixi titsajnaá nga nguixkò Nainá mé-ne nga ndaa kóitsa iníma-nò koni jngoò soldado xi ndaa kijtsa iníma-la jè chrjoa xi 'mì coraza. ¹⁵ Kjit'aà nachrjein titsajnandaà nga sika'bió 'én ndaa-la Nainá mé-ne nga kàtas'e-la kjoa'nchán jñà xita. K'e nga kòs'ín s'een, 'nó kítsajnaà koni jngoò soldado nga tjin-la nga'nó xoxté-la nga ma fi. ¹⁶ K'e nga ndaa mokjeiún-nò it'aà ts'e Nainá, jè kosiko-nò xi kjoa ts'e xita neji k'e nga jè bit'in-nò nga binchaàtsjioò jé; k'oaá ngaya-la koni s'ín jngoò soldado nga kjoé escudo-la, jè xi síkits'o ni'ín flecha xi titi-la xita neji. ¹⁷ Jè kjoa nga bitjokajñoò kjo'in, jè ngaya-la jè tsí'nguién kichá xi osiko sko soldado. Koa jñà 'én ndaa-la Nainá jè ngaya-la kichá ndojò xi tsjá Iníma Tsjeè-la Nainá. ¹⁸ Kì bikjoàn-là nga bitsi'bà-là Nainá; tijét'aà kjit'aà-là koni s'ín benojmíya-nò Iníma Tsjeè-la Nainá. Kjit'aà nachrjein titsajnandaà; kì nihindaà-jèn nga bitsi'batjiò ngats'iì xita naxandá-la Nainá. ¹⁹ Tikoá titsi'batji-ná it'aà ts'an mé-nè nga Nainá tsjá-na 'én xi kichjà, koa mé-ne nga mìkìl tsakjoòn-na k'e nga kènojmí-la xita jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ochrjekajjil-ná kjo'in mé-ne nga koma skoe-ne jè kjoa'ma xi tjin-la Nainá skanda kjòtseé. ²⁰ Nainá kisikasén-na nga 'an kichjà ngajo-la it'aà ts'e 'én ndaa-la; koií kjoa-la nga ndayá tijnáa'ya; sijét'aà-nò nga titsi'batji-ná mé-ne nga mì tsakjoòn-na nga kènojmíá 'én ndaa-la.

Én xi fehet'aà-ne

²¹ Tisikasén-nò jè 'ndsé Tíquico jè xi matsjachaá, tikoá ndaa síxá-la Nainá. Jè okitsò yije-nò xi it'aà ts'an, kó s'ín tijnáa, kò mé xi tis'iaàn. ²² Koií xá tisikasén-nò nga kènojmí-nò xi it'aà tsajen kòs'ín titsajna-jen kò mé-ne nga kàtatsjá-nò nga'nó ts'e iníma-nò.

²³ Jè Nainá xi Nà'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtasíkijna 'nchán ijjin iníma-nò ngats'ioò xi xinguiáá chibá; kàtatsjá-nò kjondaà nga tjòcha t'een xinguiqo, nga mokjeiún-nò it'aà ts'e Nainá. ²⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná kàtijnako ngats'iì xita xi mìkìl síkjahatjlya-la kjohítsjeèn-la nga kjit'aà nachrjein ndaa matsjakeè Nà'èn-ná Jesucristo. K'oa's'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títajna Filipos

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títajna Filipos

¹ Ngats'ioò xi títajnaa ján naxandá Filipos xi xita-la Nainá maà nga Cristo Jesús títajnakoo, tikoá jñò xi níkitasòn xá nga níkindaa naxandá-la Nainá kò jñò xi nìchjät'aà, 'an xi 'mì-na Pablo kò Timoteo títanìhixot'aà-nòjen nga chì'nda-la Jesucristo 'mì-najen. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjã-nò kjondaa kò kjoa'nchán ya jjiin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga chjat'aà-la Nainá it'aà ts'e xita Filipos

³ Jè Nainá xi 'an bexkoán, tsjaà-la kjondaa nga indiaà indiaà bítsejen-na it'aà tsajòn. ⁴ K'e nga indiaà indiaà chjat'aà-la Nainá, 'ño ndaa matsja-na nga ngats'ioò chjätji-nò, ⁵ koií kjoa-la nga jñò títanìchjät'aà-ná nga ma chjaya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo tjèn-ne jè nachrjein k'e nga kòkèiín-nò skanda nachrjein j'ndeí. ⁶ 'An, k'oaá s'ín makixi-na nga jè Nainá, koni s'ín tsibíts'ia-kò-nò nga tísikjätjiya-la inìma-nò kò kjohítsjeen-nò, skanda k'eé sjiingoo-ne kjoa koi jè nachrjein k'e nga kjoíí jingoo k'a Na'èn-ná Jesucristo. ⁷ Ndaa tjin nga k'oas'ín sikítsjeen-nò ngats'ioò jñò xi 'ño matsjake-nò nga ngasòn kitjoé-nò kjondaa-la Nainá koni 'an; nga jñò títanìchjät'aà-ná nga ma benojmì-la jñà xita jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nas'ín ndayá tijnnaa iya, kò nas'ín xìn tijnnaa nga ósikoaa jè 'én kò okoò-la xita nga 'én kixi-né. ⁸ Tíbeè Nainá nga kixií kjoa nga ngats'ioò, 'ño matsjake-nò koni s'ín tjin jè kjoatjòcha xi 'ño tse tjin-la Jesucristo. ⁹ K'e nga bitsi'batji-nò, k'oaá s'ín sjét'aà-la Nainá nga jè kjoatjòcha xi tjin-nò, isa ndaa tìtsjacha xinguioo, isa ndaa kjohítsjeen kàtas'e-nò kò isa ndaa kàtamachiya-nò ngats'ii kjoa xi kixi tjin, ¹⁰ mé-ne koma chjaajiiin-nò kjoa xi ngui ndaa tjin. K'oaá s'ín koma-ne nga tsjée sjíchá yijo-nò kò nímé jè sakòt'aà-nò jè nachrjein k'e nga kjoíí jingoo k'a Cristo. ¹¹ Nga kàta'ya-la nga jñò, ngui kixií tjin kjoa xi 'nè nga kò nga'ño xi tjin-la Jesucristo mé-ne jè Nainá jeya kijn-ne kò 'nga kijn.

Kó komà nga isa kjin xita kòkèiín-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹² Ndí 'ndse, mejèn-na nga ndaa kàtasijiin-nò nga k'oaá s'ín tímochjeén ngats'ii kjoa xi tìmat'ian nga isa kjin xita mokjeiín-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹³ Nga ngats'ii soldado xi síkinda ní'ya osen kò ngats'ii xita xi i'nga, tjiijin-la nga koií kjoa-la 'én-la Cristo nga ndayá tijnnaa. ¹⁴ Jñà xita xinguiaá xi 'ndse chibá, nga nchibee nga ndayá tijnnaa'ya, kjin ma-ne xi ma'ño ikon, mì tì kiì tsakjón-ne it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga chjayajiiin-la xita.

¹⁵ Kixií kjoa, tjin i'nga xita xi 'én-la Cristo chjaya ta koií kjoa-la nga machinikee-na nga jè xi mejèn-la nga isa kjin xita kjit'aà-la. Tanga tikoá tjin i'nga xi ndaa tjin inìma-la nga benojmì kixi jè 'én-la Cristo. ¹⁶ Jñà xita xi ndaa tjin inìma-la, k'oaá s'ín benojmì nga matsjakee-na, nga jyeé ndaa tjiin-la nga Nainá jì kiskijna-na ndayá mé-ne nga 'an kichjätja 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ Tanga jñà xita xi i'nga, nga chjaya it'aà ts'e Cristo, mìtsà kò inìma-la benojmì. Ta jè xi mejèn-la nga kjin xita kjit'aà-la. K'oaá s'ín mejèn-la nga isa tse kjo'in sikjiaán nga jye ndayá tijnnaa'ya. ¹⁸ Mìtsà mé-ne, tsà ndaa tjin

inima-là nga okóya 'én ndaà-là Nainá, kò tsá majín; mì 'aán oko-nà. Ta jè xi mejèn-na nga kàtachjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá ma-ne nga tsja ma-na.

Mé xi 'ño mejèn-là Pablo

Nga tifi nachrjein kotsjaá-isa-na, ¹⁹ koií kjoa-là nga ngats'ii kjoa xi tíma, jyeé tjiín-na nga kijchò nachrjein nga kitjokajñaà kjo'in koi-né nga jño bìtsi'batjì-ná kò nga tsjá-ná nga'ño Inima Tsjeè-là Cristo. ²⁰ Ta jè xi 'ño mejèn-na kò tikoña kjoa nga mì kosobà-na nga ch'o síkijna Cristo. Jè xi mejèn-na nga mì kì tsakjoòn-là xita nga ma kichjà-là mé-ne 'an, tsà tijnakoan, kò nas'ín kiyá, jè Cristo jeya kijná it'aà ts'an. ²¹ An, nga tijnakoan, jè-né nga jeya kijná Cristo. Kò tsà 'an kiyá, isaá-la ndaà s'e. ²² Tanga tsà takó kótijnakoan j'isò'nde, tsà koií nachrjein-là s'jin-isa xá-là Nainá. K'oaá ma-ne, mìkì be mé xi isa ndaà tjin. ²³ Ingajò kjoa koi 'ño 'in ma-na; jòya tjin kjohitsjeèn-na; mejèn-na nga kàtiyaa mé-ne nga ya kótijnakoaa Cristo; nga isaá-la 'ño ndaà s'e. ²⁴ Tanga xi kjondaà tsajòn, isa 'ño mochjeén nga kótijnakon isa. ²⁵ K'oaá s'in beè-là takòan nga kótijnakon isa, nga k'oaá s'in tijngoò takòan nga mochjeén-nò it'aà ts'an. Kótijnajin-nò mé-ne koma sìichjât'aà-nò nga isa tsja koma-nò koni s'in mokjeiín-nò kò nga isa ndaà kòkjeiín-isa-nò. ²⁶ Mé-ne k'e nga kijchokon jingoo k'a-nò, isaá tsja koma-nò nga isa 'nga síkijna Cristo Jesús koni s'in osiko-na.

²⁷ Ta jè xi 'ño mochjeén nga k'oa s'in tijnchá yijo-nò koni tsò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; mé-ne tsà koma kjiíkon-nò kò tsà mìkì koma kjián, takó kji'nchrè-ná nga kixi titsajnakoo 'én, nga jingoò tjin kjohitsjeèn-nò nga ngàsòn tìtsabixkàn-tjio koni s'in mokjeiín-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ²⁸ nga mì tsakjoòn-là jña xita kondra-nò. Koni s'in tìtsa'nè ngats'ii kjoa koi, k'oaá s'in sijna koni jingoò chiba xi okó nga jña xita kondra, kjoehesòn-né, tanga jño, kitjokajin-nò kjo'in. Kjoa koi, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ²⁹ Nga Nainá tikoaa tsjá-nò kjondaà nga kjo'in tìtsanikjioón xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaà-nò kjondaà nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-là. ³⁰ Nga jña kjoa xi tjin-nò j'ndeí, tijnà-ne xi 'an kìs'e-na koni s'in kiyá jño, kò takó koií kjoa tjin-na skanda nachrjein j'ndeí koni s'in tìtsana'ya.

2

Kjohitsjeèn xi kìs'e-là Cristo nga nangui kisikijna yijo-là j'isò'nde

¹ Jño, nga Cristo tsjá-là nga'ño inima-nò, kò nga jè kjoatjòcha sìje takòn-nò, kò nga jè Inima Tsjeè-là Nainá ndaà síkìtsajnajtìn-nò nga nìxákjoò, kò nga ngui koo inima-nò tjin-nò kjohimatakòn, ² k'oaá ma-ne nga sìjé-nò nga ta jingoò kjohitsjeèn kàtas'e-nò, jingoò kjoatjòcha, ngàsòn t'è-là takòn, kò ngàsòn chibà-nò mé xi nìkìtsjeèn mé-ne nga isa ndaà kotsja-na. ³ Kì kjoa 'nga takòn onguichjaà, kò kì 'nga nìkìtsajna yijo-nò. Ta saá nangui tìkìtsajna yijo-nò, k'oaá s'in jchaxkòn xita xi k'ejí koni tsà jña tìtsajna ítjòn. ⁴ Kì ta koi nìkájno xi kjondaà tsajòn. Tikoaa tìkájno-nò mé xi mochjeén-là xita xi k'ejí.

⁵ K'oaá tjin kjohitsjeèn xi kàtas'e-nò koni tjin kjohitsjeèn xi tjin-là Cristo Jesús. ⁶ Nas'ín tije sobà-ne Nainá, mìtsà kòs'in kisikìtsjeèn nga kjo'ño mejèn-là nga kòs'in kijná koni s'in tijná Nainá. ⁷ Ta saá 'ño nangui kisikijna yijo-là nga kòs'in tsiibijna koni jingoò xita ch'inda, koni xi taxkì xita j'isò'nde. ⁸ K'e nga jye taxkì xita komà, kisikajeén-là inima-là nga ndaà kisikìtasòn yije-là Nainá skanda kò nga k'en nga ya kinik'en-t'aà krò. ⁹ K'oaá ma-ne, Nainá, k'e nga jye kisikjaáya-là, taxkì 'ño 'nga kisikijna. Kìtsjaà jingoò-là 'in xi isa 'ño 'nga tijná

mé-ne jè kòtìxoma yiye-là xità. ¹⁰ Mé-ne nga it'aà ts'e Jesús kìncha-xkó'nchi-là ngats'iì xi tìtsajna ngajmìl, xi tìtsajna i it'aà nangui, kò xi tìtsajna jìlìn nangui. ¹¹ K'oaá s'ín kìtsò ngats'iì xità nga Jesucristo, jè xi otìxoma; k'oaá ma-ne nga jeya kìjna Nainá xi Na'èn-ná.

Mé xi s'èen nga ixti tsjeè-là Nainá 'mì-ná

¹² K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, k'e nga tsohótijnako-nò, kjit'aà nachrjein ndaà kinikitasòn. I'ndeì nga kjiìn tijnáa, tákò k'oas'ín ndaà tìkitasòn. K'oas'ín t'èen nga kàta'ya-nò nga jyeé itjokajñòò kjo'in kjoa ts'e jé-nò koií kjoa-là nga 'ñó tsakjoòn-chaà yijo-nò. ¹³ Nga jè Nainá xi ndaà tìsìxájìlìn inìma-nò. Jè síkìtsjeèn-nò nga k'oaá s'ín mejèn-nò koni s'ín ndaà sasén-là Nainá kò tìjè-ne xi tsjá-nò nga'ñó nga ma k'oas'ín 'nè.

¹⁴ Ndaà t'èen yiye nìta mé kjoa-ne; kì taxkì tsajét'aà-là Nainá kò kì chitiya-nò nìta mé kjoa-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín koma-ne nga ixti tsjeè-là Nainá k'oiín-nò; nìmé jè s'e-nò nga tìtsajnajìlìn-là xità ts'en kò xi ch'o s'ín; jñò, k'oaá s'ín kàta'ya-nò koni nì'ín-là nì'ño xi sìhiseèn ñánda jñò choòn. ¹⁶ Tìka'bìsòn 'én ndaà xi síkìjnakon inìma-ná, mé-ne jè nachrjein k'e nga kjoíì jìngoò k'a Cristo, ndaà kòtsja-na nga mìtsà ta kjetjò koni s'ín kìs'iaàn nga 'ñó kìsìxájìlìn-nò nga tsakoòya-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ 'An, matsjaá-na kò sìnjoaà kjòtsja xi tjin-nò nas'ín kjo'in tìsikjaàn koni jñò nga kjo'in tìtsanìkjioòn nga koií kjoa-là nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. Kjo'in xi tjin-nò k'oaá ngaya-là koni jngoò kjetjò xi jñò 'biì-là Nainá, kò jè kjo'in xi 'an tjin-na tìkoáa 'an tsjaà-là Nainá koni kjetjò tsajòn. ¹⁸ Jñò, k'oaá tìs'ín kàtatsja-nò mé-ne kojingoò-ne kjòtsja xi tjin-ná.

It'aà ts'e Timoteo

¹⁹ K'oaá s'ín tìsìkìtsjeèn, tsà Na'èn-ná Jesús mejèn-là nga sikasén nìton-nò Timoteo, mé-ne 'an kòtsja-na k'e nga kjoíìko-na okixì it'aà tsajòn kós'ín tìtsajnaà. ²⁰ Mì tì yá xità tjin isà-na xi k'oas'ín ngàsòn síkájno it'aà tsajòn koni jè Timoteo. ²¹ Ngats'iì xità xi k'ejí, saà kjondaà ts'eé ótsji, mìkìl ótsji xi kjondaà ts'e Cristo. ²² Jñò, jyeé ndaà tjiìn-nò, jè Timoteo xità kixì-né. Ndaà síchját'aà-na it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá ngaya-là koni tsà k'ndí ts'an-ná. ²³ Tìkoña kjoa-ná nga sikasén-nò Timoteo k'e nga skoeé kós'ín sindaàjìlìn kjoa-na. ²⁴ Tanga jè Na'èn-ná ma'ñót'aà takoàn, nga tsjá'nde-na nga tìkoá 'an koma kjiìkon nìton-nò.

It'aà ts'e Epafrodito

²⁵ Tanga k'oaá s'ín kìsìkìtsjeèn nga ítjòn sikaasén jìngoò k'a-nò jè 'ndsè Epafrodito. Ndaà kìsìxáko-na. K'oaá s'ín tsajmeiìko-na koni jngoò soldado nga bixkàn-tji-jen 'én-là Nainá. Nainá kàtichíjì-nò nga kìnìkasén-ná k'e nga 'ñó tímochjeén-na. Ndaà kìsìchját'aà-na. ²⁶ I'ndeì, mejèn-là nga skoexkon-nò ngats'ioò, 'ñó tìsìkájno nga jñò jyeé kina'yà nga kjòxx'én-né. ²⁷ Kìxìí kjoa nga kjòxx'én-né, kjomeé k'en. Tanga Nainá kjòhìmakeé; mìtsà ta jè xi kjòhìmakeé, kòó 'an, mé-ne nga mì isà tse kjoaba s'e-na. ²⁸ K'oaá ma-ne nga tìsìkasén nìton-nò, mé-ne k'e nga jchaxkoòn jìngoò k'a, kòtsja-nò it'aà ts'e, koá 'an, tjáxìn chiba-na kjoaba. ²⁹ Chjoétjò nga kò kjòtsja-nò nga 'ndseé chibá it'aà ts'e Na'èn-ná. Chaxkón yiye xi ngàsòn ok'ín-là koni jè. ³⁰ Koií kjoa-là it'aà ts'e xá-là Cristo nga kjomeé k'en. Jè kjoa xi jñò mìkìl komà kìnìchját'aà-ná, jè Epafrodito, 'ñó tsibínè-là yijo-là nga ndaà kìsìchját'aà-na nas'ín kjomeé k'en.

3

Mé kjoa xi ɬa 'nó chji-lə nga kixi kɨtsajnaa nguixkon Nainá

¹ Ndí 'ndsè, k'oáa xan-nò, tsja t'è-là inima-nò nga Na'èn-ná Jesús titsajnakoo. 'An, miki masii-na nga tikji lɨngoò k'a-nò jña kjoa xi jye kòkjin k'a kjii-nò nga kjondaà tsajòn-nò. ² Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e jña xita xi kjo 'nó mejèn-lə nga otet'aà yijo-lə xita nga bit'aà chiba-lə kjoa ts'e circuncisión. Tikindaa xita koi nga nímé chji-lə. Tikindaa nga 'nó ch'o s'in. ³ Jña-ná xi ngui kixi kjoa nga tjit'aà chiba-ná nga 'ya-lə nga xita-lə Nainá 'mì-ná. Jña-ná xi ndaa yaxkoan Nainá nga jè Inima Tsjeè-lə síchjít'aà-ná. 'Nó ndaa matsja-ná nga jè ma'nót'aà takoan Cristo Jesús nga mitsà jè kjoa ts'e yijo-ná ma'nót'aà takoan. ⁴ 'An, mitsà kjoa ts'e yijo-ná ma'nót'aà takoan nas'in kjin skoya kjondaà kisikitasoan. Tsà tjín l'nga xita xi koi ma'nót'aà takon kjondaà xi tjín-lə, tanga 'an m̀ k'oáa s'in tís'iaàn nas'in tsato kjin skoya kjondaà kisikitasoan. ⁵ K'e nga tjín-lə jìin nachrjein nga kits'ian, kisit'aà chiba-nə kjoa ts'e circuncisión. 'An, xita Israel-ná, tje-lə Benjamín-ná. Xita Hebreo-ná, kò jña xita jchínga-na ngui xita Hebreo-né. 'An, ngui xita fariseo-ná nga jña kjotixoma-lə xita judío ngui ndaa kisikitasoan. ⁶ Nga 'nó fit'aà-lə koni s'in tjín kjotixoma-lə xita judío, 'an skanda kùitjingui kondraá-lə xita naxandá-lə Cristo. 'An, ngui kixi kisikitasoan kjotixoma-lə xita judío, nijingoo xi miki ndaa kisikitasoan. ⁷ Nga sà ítjòn, 'an, k'oáa s'in kisikitsjeèn nga 'nó tse chji-lə ngats'ii kjoa koi; tanga i'ndeí nga Cristo fit'aà-lə nímé chji-lə kjoa koi. ⁸ Xi ngui okixi, ngats'ii kjoa xi 'an ma'nót'aà takoan nga sà kjotseé, i'ndeí, k'oáa s'in beé takoan nga nímé chji-lə m̀ k'oáa-ne koni s'in bexkoan Cristo Jesús xi otixoma-na nga ɬa 'nó tsato chji-lə. Ngats'ii kjoa koi, jyeé tsachrjengua yije xi kjoa-lə Cristo. Ta tje beé takoan mé-ne nga ya ma fit'aà-lə Cristo ⁹ kò mé-ne nga ya kótijnakjoòkooa. Nga kixi ótjna nga nguixkon Nainá, mitsà koi kjoa-lə nga 'an ndaa sikitasoan kjotixoma-lə xita judío, koi-né nga mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. Jè Nainá xi kixi síkijna-na koi kjoa-lə nga mokjeiín-na. ¹⁰ Mejèn-na nga ɬa ndaa skoexkoan Cristo; skoeé nga'ñó xi tjín-lə nga jaáya-lə it'aà ts'e kjoabiyaà; kàtamajngoò kjohitsjeèn-na kò ts'e Cristo koni s'in komàt'in nga kisikjeiín kjo'in skanda k'e nga k'en, ¹¹ mé-ne k'oá tís'in kjoáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà koni s'in jaáya-lə Cristo.

Mé xi s'in Pablo nga ma kijchò tjingui-lə kjotjò xi tsjá Nainá

¹² Mitsà tsò-ne kjoa nga jye kjóngàsòn yije-na kjoa koi. Kje'e tsà ngui xita kixi 'mì-nə. Tanga tifi tjingui-lə nga mejèn-na nga ɬa ndaa skoexkoan skanda kò nga kijchò tjingui-lə mé kjoa-ne nga ijchò tjingui-na Cristo Jesús. ¹³ Ndí 'ndsè, k'oáa s'in machiya-na, kje'e kii bijchò tjingui yije-lə kjondaà xi tjín-lə Cristo. Tanga jngoò kjoa tís'iaàn, tìsìchàajñaà yije kjoa xi jye tsato, tìbìné-lə yijo-na nga kijchò tjingui-lə kjoa xi sa nchrobá. ¹⁴ Tifi tjingui-lə skanda ñanda fehet'aà-ne, mé-ne nga tjoé-na kjotjò xi Nainá tsjá-na nga xó kiichja-na Nainá ján ngajmii nga Cristo Jesús tijnakooa.

¹⁵ Ngats'iaa xi jye ndaa mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, ngàsòn ngáya k'oas'in síkitsjeén. Jñò, tsà miki k'oas'in níkitsjeén, Nainá síkichiyaandaa-nò.

¹⁶ Tanga mochjeén-né nga k'oas'in sikitasoan koni kji jye machiya-ná skanda nachrjein i'ndeí.

¹⁷ Ndí 'ndsè, k'oáa s'in tijchá yijo-nò koni s'in tìsìchá yijo-na. Chjìngui-lə jña xita xi k'oas'in ndaa nchisìchá yijo-lə koni s'in tìtsa'ne-jen. ¹⁸ Nga kjin ma xita xi tjima xi kondra fi tjingui-lə jè 'én xi tís'enojmiya nga krò k'en-t'aà

Cristo. Kòkjìn k'a k'oa xan-nò; j'ndeì skanda koó ndáxkoaàn tìbixteèn nga j'ngoò k'a k'oa tixan-nò. ¹⁹ Xità koi, k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, kjo'iin sìikjeiìn nità kjé-ne. Ta koiì ótsji kjoa xi síjé yijo-la kò mitsà Nainá ótsji. 'Nga síkítsajna yijo-la kjoa xi tjiné-la nga ksoobà-la. Tà koiì síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde. ²⁰ Tanga jñá, ján j'nde-ná ngajmii. 'Nó ndaà titsachiñá-lá nga ya kjinchrobà-ne jngoò xi kochrjekajin-ná kjo'in, jè-né Jesucristo xi otixoma-ná. ²¹ Jè sìikjatiya-la yijo ni'nde-ná; k'oaá kji koma koni kji ts'e jè, nga jeya kji. Jè sìikjeèn nga nó xi tjin-la nga jè otixoma yije-la nità mé xi tjin.

4

Mé xi s'éeen nga jye kixi titsajna kooá Cristo

¹ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè xi 'nó matsjake-nò, kò nga 'nó makájno-na nga mejèn-na skoexkon-nò, kò nga nitsja-la inima-na, kò jñò xi kjotjò-na ma it'aà ts'e xá-na, k'oaá xan-nò nga kixi titsajnakoo Na'èn-ná, jñò xi 'nó matsjake-nò.

² Tibitsi'bà-la jè Evodia kò Sintique, nga ngásòn ndaà kàtjiko xikjín nga ndichja jóo xi it'aà ts'e Na'èn-ná. ³ Tikoáá ngajì ndí 'ndsè xi ngásòn taña nixá, tìsijét'aà-lè, tìchjít'aà-la íchjín koi; nga ndaà kisixáko-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Kò jè Clemente kò xità xi i'nga tikoáá ndaà kisixáko-na. Xità koi, jye tjt'aa 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon ján ngajmii.

⁴ Tsja t'è-là inima-nò nga Na'èn-ná titsajnakoo. J'ngoò k'a k'oa xan-nò; jTsja t'è-là takòn! ⁵ Jñò, kàtabee yije-nò xità nga xità ndaà 'mì-nò. Jyee tímachraña nga kjoìi j'ngoò k'a Na'èn-ná.

⁶ Kì mé kjoa nikájno. Ta isaá tjtét'aà-là Nainá k'e nga mé xi mochjeèn-nò. Tikoá tjiì-là kjondaà. ⁷ K'oaá s'ín koma-ne nga tsjá-nò kjoa'nchán Nainá. Jè kjoa'nchán xi tsjá-nò fahatonè-la koni s'ín bítsejèn-la xità. Kjoa'nchán jè, jè xi sìikinda inima-nò kò kjohitsjeèn-nò nga Cristo Jesús titsajnakoo.

⁸ Ndí 'ndsè k'oaá xan-nò xi fehet'aà-ne. Tíkítsjeèn xi kjoa kixi, kjoa xi ndaà yaxkón, kjoa xi ndaà tjin nga nguixkon Nainá, kjoa xi tsjeè tjin, kjoa xi ndaà sasén-ná, kò ngats'ìi kjoa xi ndaà na'ya-la. Kò tsà tjin-isa kjoa xi kj'eji xi 'nó ndaà tjin, xi ok'in-la nga 'nga kítsajna, koiì kjoa tíkítsjeèn.

⁹ K'oas'ín t'een koni s'ín tsakoóya-nò okixi xi 'an kitsjaà-nò, 'én xi kina'yá-ná, koni s'ín ki'ya-ná nga kis'iaàn; tákó k'oas'ín t'een. Nainá xi tsjaà-la kjoa 'nchán inima-ná, jè kijnakoo-nò.

Kjondaà-la ts'e xità Filipos it'aà ts'e Pablo

¹⁰ 'Nó matsja-na koni síko-na Na'èn-ná nga ijchò nachrjein, j'ngoò k'a kiníkítsjeèn-ná. 'An k'oaá s'ín síkítsjeèn nga mitsà kinìchàajñoò xi it'aà ts'an, tà jè-né nga mìkii xátì kitjò'nde-nò nga kinìchjít'aà-ná. ¹¹ Mitsà koi kjoa-la nga k'oatixan-nò tsà mé tsojmi xi chijat'aà-na. Jyee kjò'nga-na nga majngoò takoàn mé xi tjin-na. ¹² Be-ná kó ma nga ima tísichá yijo-na. Tikoáá be-ná kó ma k'e nga tjin-na tsojmi. Jye tibe nità mé kjoa xi timat'ian. Tije-nà tsà skii tijná indso'bà, kò tsà kjinchrá tibiyaà, tsà ningui-nà tsojmi kò tsà nímé tsojmi tjin-na. ¹³ Koma yijeé-na nità mé kjoa-ne nga jè Cristo tsjá-na nga nó. ¹⁴ Tanga jñò, tákó ndaà ki'nè-nò nga kinìchjít'aà-ná k'e nga kjoa tijnajñaà.

¹⁵ Jñò xi naxandá Filipo tsajòn, tjiin-nò nga ta jñò-nò xi kinìchjít'aà-ná mé xi kjochjeèn-na, jè nachrjein k'e nga kìaà nangui Macedonia k'e nga sa tsibits'iaa nga kichjako-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nijngoò naxandá-la Cristo xi kj'eji xi ma-la kisichjít'aà-na. ¹⁶ Tikoáá k'e nga tsohotijna naxandá Tesalónica, jngoò jò k'a kinikasén-ná kjotjò xi

kjòchjeén-na. ¹⁷ Mitsà mé kjotjò tsajòn xi mejèn-isa-na, ta jè xi mejèn-na nga isa ndaà kàtasíchikon-t'in-nò Nainá. ¹⁸ Jyeé kiskaàt'aà yije-na ngats'ii xi kinikasén-ná. Jyeé tjín yije-na xi mochjeén-na skanda ninguii-na nga jyeé j'iiiko-na nga'ño xi kinikasén-ná kọ Epafrodito. Kjotjò xi kinikasén-ná k'oaá s'ín ngaya-la koni chrjongó-la Nainá xi 'ño ndaà jne, jña kjotjò xi 'ño ndaà sasén-la Nainá. ¹⁹ K'oaá ma-ne, jè Nainá xi 'an kjit'aàtaakoan, tsjá yije-nò nita mé xi chijat'aà-nò koni s'ín jeya tjín kjoa nchiná xi tjín-nò nga Cristo Jesús titsajnakoo. ²⁰ Jè Nainá xi Na'en-ná, jeya kàtjna nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo slhixat'aà xita Filipos

²¹ It'aà ts'an, tiixat'aà yije jña xita naxandá-la Cristo xi ya titsajna. Jña xita 'ndsee xi i titsajnakoo-na, tikoá nchisihixat'aà-nò. ²² Ngats'ii xita-la Cristo slhixat'aà-nò. Jña nchisihixat'aà itjòn-nò xi titsajna ni'ya-la César xi xitaxá itjòn ts'e Roma.

²³ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otixoma-ná. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títajna Colosas

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títajna Colosas

¹⁻² Jñò xi xita naxandá-la Cristo 'mì-nò xi ján títajnaa naxandá Colosas nga kixi onguít'aà-là Cristo, 'an xi Pablo 'mì-na kò 'ndse Timoteo títajnihiot'aà-nòjen nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejen-là Nainá. Nainá xi Nà'en-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Kjit'aà nachrjein k'e nga nokjoat'aà-lajen Nainá xi it'aà tsajòn, 'biilajen kjondaà Nainá xi Nà'en-la Jesucristo jè xi otíxoma-ná. ⁴ Koií kjoa-la ngajen jyeé k'oas'ín kina'yà-jen nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. Tíkoo matsjacha ngats'ii xita-la Nainá. ⁵ Koií k'oas'ín 'nè-nò nga títajnihiot'aà-là nga tjoé-nò kjondaà xi tijnatjò-la Nainá ján ngajmii; koni s'ín kjòchiya-nò k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nguì kjoakixi. ⁶ Tjje-ne jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye k'oas'ín kina'yà, 'ño tìnokjóaya nga títajna isò'nde kò 'ño kjin xita nchifatiya-la kjòhítsjeen-la koni s'ín komat'ioòn jñò k'e nga jahatjiya-la kjòhítsjeen-nò nga jahas'en-jiin-nò kjondaà-la Nainá xi nguì kjoakixi. ⁷ K'oaá s'ín tsakóya-nò Epafras jè xita xi matsjacha-jen nga taña nìxakjò-jen it'aà ts'e Nainá; nga jè Epafras, ingoò ch'inda-la Cristo xi kixi síxá xi it'aà tsajòn. ⁸ Jyeé tsibénjmi-najen nga jè Inima Tsjeé-la Nainá síkítsjeen-nò nga ndaà matsjacha xita.

⁹ K'e nga kina'yà-jen, mikii nìchàajiin-jen nga bìtsi'batji-nòjen. K'oaá s'ín nìjèt'aà-lajen Nainá nga nguì ndaà kàtatsjá-nò koni s'ín mejèn-là jè; jè Inima Tsjeé-la kàtatsjá-nò kjòhítsjeen kò kjoachjine. ¹⁰ Tíkooá nìjèt'aà-lajen nga k'oas'ín tìjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la nga sìjchá yijo-la xi xita-la Nainá, nga kjit'aà nachrjein k'oas'ín t'een koni s'ín mejèn-là, nga k'oas'ín t'een ngats'ii kjoa xi ndaà tijn kò nga isà ndaà jchaxkon yá-né xi Nainá.

¹¹ K'oaá tìs'ín nìjèt'aà-lajen Nainá nga tse nga'ño kàtatsjá-nò koni s'ín tijn nga'ño-la xi mikii fehet'aà, mé-ne nga kixi kítajna-nò nita mé kjoa xi sakó-nò, tíkoo s'e-nò kjoatseja kò kjotsja. ¹² Tjii-là kjondaà Nà'en-ná nga jè kiskítsajnaanda-nò nga tíkoo tjoé-nò kjotjò xi jè jye tìjndaà-la ján ngajmii nànda iseen choòn nga tsjá-la ngats'ii xita-la xi ya chja-ne naxandá-la Nainá.

¹³ Nainá kiskítsajnaandéi-ná it'aà ts'e nga'ño-la xita neji jè xi otíxoma nànda jñò choòn; yáa kiskítsajna-ná nànda tìhotíxoma Kì'ndi-la xi 'ño matsjakee, ¹⁴ jè xi kò jni-la tsibíchijiti-ná nga kiskítsajnaandéi-ná tíkoo kisiychaat'aà-ná jè-ná.

Jè Cristo tìjna ítjòn-la ngats'ii xi tsejèn kò xi mikii tsejèn

¹⁵ Nì saá ingoò xita beexkon Nainá tanga jè Kì'ndi-la tsakó-la xita yá-ne xi Nainá. Nga jè Kì'ndi-la xi tìjna ítjòn-la ngats'ii xi kisindaà isò'nde. ¹⁶ Nga kò Cristo, Nainá tsibíndaà yije xi tijn ngajmii kò xi tijn j'it'aà nangui, xi tsejèn kò xi mikii tsejèn, ngats'ii nga'ño xi tijn jjiin isén, xi títajna ítjòn, xi otíxoma, xi xá ítjòn tijn-la, kò jñà nga'ño xi mikii tsejèn-ná; it'aà ts'eé Cristo kisindaà yije-ne kò ts'e-né. ¹⁷ Cristo, isáa kjòtsee tìjna mì k'oa-ne ngats'ii tsojmi xi tijn, kò jè tsjá-la nga'ño ngats'ii tsojmi mé-ne nga ndaà kítajna-ne. ¹⁸ Jè Cristo tìjna

sko-là naxandá-là nga tije-ne yijo-là ko it'aà ts'eé kjòts'ia-ne. K'e nga jaáya-là Cristo it'aà ts'e kjoabiyaà, jè tsibijna itjòn-là it'aà ts'e xita xi faáya-là mé-ne nga jè kija itjòn-là nita mé xi tjin. ¹⁹ Nainá k'oaá s'in kisaseèn-là nga jngoò k'aá ya tsibijnajin yijo-là Cristo, ²⁰ nga it'aà ts'eé Cristo, Nainá tsajoóndaako yije-ne ngats'ii xi tjin isò'nde ko xi tjin ngajmii; it'aà ts'e jni-là Jesucristo xi kixixteèn ján it'aà krò, Nainá kisikijne 'nchán kjoa.

²¹ Jñò, nga sa itjòn, tikoáá titsajnat'aàxin-là Nainá; kondraá tsanguì-là ya jjiin inima-nò, koi kjoa-là nga ch'o tjin kjoa xi ki'nè. ²² Tanga i'ndej jyeé ndaà tsajoókò-nò Nainá koi kjoa-là jè kjo'in xi kisikjeiin Cristo i it'aà nangui k'e nga k'en. Koi k'oas'in kis'in-ne mé-ne nga tsjeé kitsajnaa-nò, ko nime jé xi s'e-nò ko nime xi ch'o kitjonguio nga nguixkon Nainá. ²³ Kjoa koi mochjeén-né nga kixi titsajnakoo koni s'in mokjeiin-nò. Ko ki binchat'aàxin-là kjoa xi titsachiña-là it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi jye kina'yà-là. Jè 'én jè, xki xi ján tinokjoàyajiiin-là xita kóhokji isò'nde; ko 'an xi 'mì-na Pablo, 'aán kjòngatsja nga okoòya 'én.

Xá-là Pablo

²⁴ I'ndej matsjaá-na nga kjo'in tisikjaán xi kjoa tsajòn nga k'oaá s'in tisiingoaá jjiin yijo-na koni s'in chijat'aà-na kjo'in xi kitsjaá-na Cristo xi kjondaà ts'e naxandá-là nga tije-ne yijo-là. ²⁵ 'Aán tísikjeén-na Nainá nga 'an tixákooa naxandá-là, xá xi kisingatsja-na xi kjondaà tsajòn nga ngui ndaà kènjmíá 'én ndaà-là, ²⁶ jè 'én xi tijná'ma-là Nainá nga tisa tìts'en-là kjoa, tanga nachrjein i'ndej, Nainá jyeé tsakó-là xita-là. ²⁷ Jè Nainá k'oaá s'in kjòmejèn-là nga tsakó-là jñà xita-là kó s'in tjin kjoa'ma-là xi 'ñó jeya tijná xi kjondaà ts'e xi mitsà xita judío. Jè kjoa'ma, jè-né nga jè Cristo tijnajiiin inima-nò jñò xi mitsà xita judío 'mì-nò, k'oaá ma-ne nga titsachiña-là jñò kjoajeya-là Nainá xi tsjá-nò ján ngajmii.

²⁸ K'oaá s'in nokjoàyajiiin-lajen ngats'ii xita it'aà ts'e Cristo; 'ñó nokjoàko-jen nga ngui ko kjoachjine okoòya-lajen mé-ne nga ngats'ii xita xi fit'aà-là Cristo nime chijat'aà-là jè nachrjein k'e nga ngajen siingatsja-jen nga nguixkon Nainá. ²⁹ K'oaá ma-ne nga 'ñó tìbínè-là yijo-na nga tìsìxá, tìsikjeén jè nga'ñó xi tsjá-na Cristo.

2

¹ Mejèn-na nga ndaà kàtasjiin-nò, nga 'ñó tikjaàn-tji-nò it'aà tsajòn ko jñà xita-là Cristo xi titsajna ján naxandá Laodicea, ko it'aà ts'e ngats'ii xita xi k'e kii beexkon-na. ² Koi k'oas'in tikjaàn-tji-nò mé-ne nga kàtas'e-là nga'ñó inima-nò ko mé-ne nga jè kjotsjacha xi tjin-nò siikitsajnajtín-nò. Jè xi mejèn-na nga isa ndaà kokixi kjohitsjeèn-nò nga ngui ndaà kochiya-nò jè kjoa xi tji'ma-là Nainá xi Na'èn-ná. Jè kjoa'ma jè, jè-né Cristo. ³ Nga ta jè Cristo tjin-là ngats'ii kjohitsjeèn ko kjoachjine xi 'ñó chji-là. ⁴ Koi k'oas'in tixan-nò nga mì yá xi skónachan-nò nga siikjeén 'én xi ndaà tsò tanga mitsà 'én kixi. ⁵ Nas'in mitsà ya tijnako-nò, tanga inima-na tìsikitsjeèn kjit'aà-nò. Matsjaá-na nga ti'be nga kixi titsajtión koni s'in onguikoo yijo-nò tikoá kixi titsajnaa nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo.

Kjondaà xi tjin-ná nga Cristo titsajnaoáá

⁶ Koni s'in kòkjeiin-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-nò, k'oaá tìs'in kixi tìjtát'aà kjit'aà-là ⁷ koni jngoò yá xi nanga fi ima-là ko koni jngoò ni'ya xi

tísindaàsòn-isa nga kàtakixiya jè kjoa xi mokjeiún-nò koni s'ín kichità'yà; kò tjiì kjit'aà-là kjondaà Nainá.

⁸ Tìkindaa yijo-nò nga mì jñà skónachan-nò xita xi 'én ndiso chja xi nì mé chji-là. Jñà kjohitsjeen koi, tà yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xi taxkì xita koni tsò kjotixoma xi tjin isò'nde, mìtsà kjotixoma ts'e Cristo.

⁹ Yaá tijnajin yijo-là Cristo yá-ne xi ngui jè sobà Nainá nga nímé chijat'aà-là.
¹⁰ Nga Cristo titsajnakoo, tjin yije-nò nita mé xi mochjeén-nò. Jè Cristo otixoma-là ngats'iì nga'ño kò kjotixoma xi mìkii tsejèn. ¹¹ Tikoáa it'aà ts'e Cristo kisit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tanga mìtsà jè xi tsja xita bit'aà chiba-là yijo-ná, jè-né nga jè Cristo tsibit'aà chiba-là inima-nò k'e nga jaàxin jè xi tjin-là yijo jé-nò. ¹² Tikoá k'e nga komà bautizar, k'oaá ngaya-là koni tsà ya kisihijin-t'aà-là Cristo xi kjoa ts'e jé-nò. K'oaá tis'in jaáya-nò koni s'in jaáya-là Cristo koi kjoa-là nga mokjeiún-nò nga'ño xi tjin-là Nainá nga komà kiskimijjen Cristo it'aà ts'e kjoa biyaa. ¹³ Jñò, nga sa itjòn, titsajnaà k'en-nò it'aà ts'e Nainá koi kjoa-là jé-nò nga jè Cristo kj'eè kii bit'aà chiba-là inima-nò nga faàxin jè xi tjin-là yijo jé-nò. Tanga i'nde, Nainá jyeè kisikitsajnakon-nò kò Cristo nga kisijchàat'aà-nò ngats'iì jé-nò. ¹⁴ K'oaá ngaya-là koni tsà jye kisikjeheya-ne xojon xi kitjámil'nga xi kondra tsaján. Jaàxin-ne, yaá tsohóinat'aà krò ñánda k'en-t'aà Cristo. ¹⁵ Jñà nga'ño xi tjin ijin isén kò ngats'iì xi otixoma, Nainá jaàxin yije-là nga'ño-là. Yaá kisikijne-là k'e nga jè Cristo k'en-t'aà krò. Kò ngats'iì xita, yaá kijtsee nga kisichja.

Kjotixoma-là xita xi mì kii fit'aà-là Cristo

¹⁶ K'oaá ma-ne jñò, kii kii nìs'in-là xita xi chajno-nò nga tsò-nò nga mìkii nikitasòn kjoa ts'e tsojmi xi chine, xi 'yò, kjoa ts'e s'eí xi bitjo, kjoa ts'e nga otsejen xitse jingoo k'a sá, kò ts'e nachrjein nikjáya. ¹⁷ Ngats'iì kjoa koi, k'oaá ngaya-là koni tà 'nguién-laà kjoa xi iskan j'iì; tanga jè xi ngui kjoa kixi, jè Cristo. ¹⁸ Kii kii biil'nde nga faàxin-nò jè kjondaà xi jye titsajnajñoò jñà xita xi beèxkòn àkjale; k'oaá tsò-là yijo-là nga mìtsà xita 'nga ikon. Jè xi mejèn-là nga jñò k'oaá tis'in s'een. Jñà xita koi tsò-né nga inga nijná kis'enojmi-là kjoa jè, kò 'ño 'nga sikitajna yijo-là xi ta kjohitsjeen ts'e, tanga nímé chji-là. ¹⁹ Xita koi mìtsà ya ndaa fit'aà-là Cristo. Nga jè Cristo tijnà sko-là naxandá-là kò jè tsjá-là kjohitsjeen kò nga'ño kò jè sikitajnajtín xita-là koni s'in ma yijo-ná nga jñà naxá-ná bítéya nindaà-ná, mé-ne nga ndaa sijá-ne naxandá-là Cristo koni s'in mejèn-là Nainá.

²⁰ Jñò, tañaá k'en-koo Cristo, k'oaá ma-ne nga mìkii tì tji'nde-nò nga jñà sikitasòn kjotixoma xi tjin isò'nde. Mé-ne tákò k'oas'in 'nè-nò koni tsà kjoa ts'e isò'nde otixoma-nò nga nikitasòn-nò kjotixoma ²¹ xi tsò: “Kii kii nikoi tsojmi koi, kii kii chinii, kii ndejii niko-ne.” ²² Jñà kjotixoma koi, tà ts'eé tsojmi xi chija k'e nga timochjeén. Tà kjotixoma ts'e xita-né koni s'in okóya. ²³ Jñà kjotixoma koi, k'oaá s'in 'ya-là koni tsà tjin-là kjoachjine tanga mìtsà kixi kjoa. Nga síjé-ná nga ndaa sikitasoán kjoa xi 'in tjin mé-ne nga ndaa jchaxkoán kjotixoma xi tjin-là ingo; tikoá tsò-né nga mochjeén nga mì xita 'nga ikon komaá, kò nga kine-là kjo'in yijo-ná. Tanga jñà kjoa koi nímé chji-là, nga mìkii ma osiko-ná nga nikitsajnaà jñà kjoa ch'o xi síjé yijo-ná.

3

¹ Jñà kjoa tinchátsjioò kjondaà xi tjin ngajmii ya ñánda tijnà Cristo nga ya tijnat'aà chria kixi-là Nainá, koi kjoa-là nga ya jaáyakjoò-nò kò Cristo, ² Koi

tíkítsjeèn kjit'aà mé kjoa xi tjin ngajmìl, kì koif nìkítsjeèn kjoa xi tjin isò'nde. ³ Nga jñò, jyeé k'en kjoa ts'e isò'nde, kò jè kjoabinachon xitse xi tjin-nò nga ya titsajnakoo Cristo, yaá tijnatjò nga nguixkòn Nainá. ⁴ Jè Cristo, jè-né xi kjoabinachon-nò; k'e nga jè xi kòtsejèn lingoò k'a, jñò, tikoaa yaá kòtsejèn-koo nga jeya kitsajnaa.

Xi kjoa jchínga kò xi kjoa xitse

⁵ Tíkítsajna kjoa ch'o xi sjé yijo jé-nò xi kjoa ts'e isò'nde: koni jñà kjoa chijngui, kò kjoa tje kò kjoa ch'o xi sasén-la yijo-nò kò ngats'i kjoa ch'o xi fahajijn-là, kò nga kjìl tsojmi mejèn-nò. Kjoa jè tije-ne koni tsà xkósòn yaxkón. ⁶ Koif kjoa-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xita xi mikìl 'nchréijon-la. ⁷ Jñò, tikoaa k'oaá tjin kjoa xi ki'nè kjòtseé k'e nga ya titsajnajñoò kjoa xi ch'o tjin. ⁸ Tanga i'ndeí tíkítsajna yije kjoa koi: jñà xi kjoa jti, kò jñà xi kjoa ts'en, kò jñà kjoa xi ch'o tjin, kò jñà kjoa xi nokjoajno-la xita, kò jñà 'én xi ch'o tsò nga nokjoa. ⁹ Kì 'én ndiso nokjoakoo xinguiqo nga jyeé kichjaaxin-là yijo-nò kjoa jchínga-nò kò ngats'i kjoa xi ki'nè nga sa kjòtseé. ¹⁰ Jyeé kichjoé xi kjoa xitse. Jyeé jahatjiya-la kjohitsjeèn-nò. K'oaá s'in timaxitsey koni kji isén-la Nainá xi tsibindaà-nò skanda kóni nga isa ndaà jchaxkoòn yá-ne xi Nainá. ¹¹ I'ndeí, mì tì kùl 'ño mochjeén-ne yá-né xi xita griego, o yá-né xi xita judío, yá-né xi tjit'aà chiba-la, o yá-né xi kjoa ts'e circuncisión, yá-né xi xita xin nangui-la kò yá xita-ne xi ima tımajchá, yá-né xi chi'nda tijná'ño, o yá-né xi tijnandeí. Jè Cristo xi isa 'ño chji-la; kò jè xi tijnajin inima-la ngats'i xita-la.

¹² Jñò xi xó k'oa's'in jaajijn-nò Nainá kò xi ngui xita tsjeè-la maà nga ndaà matsjakeè-nò, k'oaá s'in chjoé xi kjoa xitse nga kàtahimacha xita; kàtas'e-nò kjondaà; kì 'nga matakòn; indaàkjoa t'een; kò kàtas'e-la kjoatsejta inima-nò. ¹³ Nita mé kjoa xi tjin-nò tikjeijn-là xinguiqo, tichàat'aà-là xinguiqo tsà mé kjoa xi ch'o siko-nò. Jñò, k'oaá tis'in t'een, koni s'in kisiko-nò Cristo nga kisijchàat'aà-nò. ¹⁴ Jè xi tijná itjòn ts'e kjoa koi, jè-né nga titsjacha xinguiqo, nga jè kjoatjòcha xi ndaà síkítsajnajtjn-ná. ¹⁵ Kjoa'nchán-la Cristo ndaà kàtatixoma jjiin inima-nò; nga Nainá xó k'oaá s'in kiichja-nò nga 'nchán kitsajnakoo xinguiqo mé-ne nga ta jngoò yijo koma-nò. Kò mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein tjii-là kjondaà Nainá.

¹⁶ Jè 'én-la Cristo 'ño ndaà kàtasijijn kjit'aà ya jjiin inima-nò. Takóya-là xinguiqo kò tikixiyaa nga tikjeén kjohitsjeèn xi tjin-la kjoachjine. Tijndá-là Nainá nga tjii-là kjondaà xi tjiin inima-nò; tijndá-là sò ts'e salmo, kò sò xi jeya síkijna Nainá, kò sò xi ya nchrobá-ne ya jjiin inima-nò. ¹⁷ Ngats'i 'én xi nokjoa kò ngats'i xá xi 'nè, it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná koat'een. Kò it'aà ts'e Jesucristo tjii-là kjondaà Nainá xi Na'èn-ná.

Kjoa xi mochjeén nga siikitasòn xita-la Cristo

¹⁸ Jñò íchjín xi x'in tjin-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'in ok'in-la jñà xita-la Cristo. ¹⁹ Jñò xi íchjín tjin-nò, tjòcha jchaa íchjín-nò, kì toòn 'yaá.

²⁰ Jñò xi ixti 'mì-nò, ndaà tijná'yañijon-là xita jchínga-nò, nga jè Nainá ndaà sasén-la kjoa koi. ²¹ Jñò xi Na'èn 'mì-nò, kì taxkì sili nokjoakoo ixti-nò mé-ne nga mì síkàjeèn-la ikon.

²² Jñò xi chi'nda maà, ndaà tikitason yije-là nei-nò i it'aà nangui; kì tà k'eé nixá k'e nga tikotsejèn-nò nga ta jè xi mejèn-nò nga ndaà kitsajnakoo. Ngui koo inima-nò nga tikitason-là koif kjoa-la nga yaxkón Nainá. ²³ Nita mé kjoa xi s'een, ngui koo inima-nò nga t'een koni tsà it'aà ts'e Na'èn-ná titsanikitasòn kò mitsà it'aà ts'e xi taxkì xita. ²⁴ Jyeé 'yaá nga jè Na'èn-ná Jesucristo tsjá-nò

chjí-nò nga tjoé-nò jè kjetjò xi tsjá-nò Nainá nga ixti-là maà koi kjoa-là nga jè titsanixát'aà-là Jesucristo xi otíxoma-nò. ²⁵ Tanga jè xi ch'o tjin kjoa xi s'in, k'oáá s'in kochjí-là koni tjin kjoa ch'o xi s'in. Nainá mitsà faájijn xíta, ngásòn ngáya fiko ngats'iì.

4

¹ Jñò xi nei-là xá ma, ndaà tikoo jñà xíta ch'i'nda-nò koni s'in tjin xi kjoa kixi, nga jñò 'yaa-nò nga tikoa tjin jngoò-nò xi Nei-nò ma ján ngajmii.

² Kì bikjoàn-là nga nokjoat'aà-là Nainá; kji't'aà nachrjein titsajnandaà nga tinókjoat'aà-là kò tji-là kjondaà Nainá. ³ K'oáá tis'in titsi'batji-nájen, mé-ne jè Na'èn-ná kátatsjá'nde nga koma kénojmi-jen 'én-là Cristo xi tji'ma-là Nainá nga sa ítjòn; nga koi kjoa-là nga ndayá tijnáa'ya. ⁴ Titsi'batji-ná mé-ne nga s'e-na nga'ño nga ndaà kixi kichjáijn-là xíta koni s'in tjinè-là nga kichjà.

⁵ Jñò, ndaà tikjeén kjohitsjeèn-nò mé-ne nga ndaà kitsajnakoo jñà xíta xi mikii beèxkon 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ndaà tikjeén nachrjein xi tí'bii-nò nga kos'in tikitasòn. ⁶ K'e nga chikoo xíta, jñà 'én tinókjoa xi ndaà tsò kò xi ndaà sasèn-là mé-ne nga koma sikkátji-là 'én xi skonangui-nò.

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xíta

⁷ Ngats'iì kjoa xi tímat'ian, jè keénjmi yije-nò jè 'ndsee Tíquico xi 'an 'ño ndaà matsjake nga jè ndaà síchját'aà-na kò ndaà nixákjoò-lajen Nainá. ⁸ Koi xá tsiskasén-nò nga keénjmi-nò xi it'aà tsajen kós'in titsajna-jen kò mé-ne nga kátatsjá-nò nga'ño ts'e inima-nò. ⁹ Tikoáá ya tábáhihtakò Onésimo xi xíta tsajòn, xi 'ndse ma it'aà ts'e Cristo. Nga xíta kixi-né kò 'ño matsjacha-jen. Jñà keénjmi-nò mé kjoa xi tíma jindé.

¹⁰ Jè Aristarco xi taña titsajnaya-jen ndayá, tísihixat'aà-nò. Kò jè Marcos xi tíxjín ma Bernabé tikoáá tísihixat'aà-nò. Jyee kis'enojmi-nò it'aà ts'e Marcos; tsà ya kichòkon-nò, t'een kjondaà ndaà chjoétjò. ¹¹ Tikoáá tísihixat'aà-nò Jesús xi tikoá Justo 'mì. Tà jñà-né xi xíta judío xi mokjeiin-là xi k'oas'in 'ño ndaà nchisíxako-na it'aà ts'e kjotíxoma-là Nainá kò 'ño ndaà síjehikon-na.

¹² Epafras, xi ch'i'nda-là Cristo, tikoáá tísihixat'aà-nò nga xíta tsajòn-nò. Kji't'aà nachrjein bitsi'batji-nò mé-ne nga ngui kixi kitsajnaà kò ndaà kitsajnandaà nga sikkitasòn mé xi mejèn-là Nainá. ¹³ 'An, ndaà tibe nga jè Epafras 'ño síkájno xi it'aà tsajòn kò it'aà ts'e xíta xi titsajna ján naxandá Laodicea kò xi titsajna ján naxandá Hierápolis. ¹⁴ Tísihixat'aà-nò Lucas jè xi chjinepxkii xi 'ño matsjacha-jen, tikoá tísihixat'aà-nò jè Demas.

¹⁵ Xi it'aà ts'an tixat'aà-ná jñà 'ndsee xi titsajna ján naxandá Laodicea, kò jè chjoón tichjaá Ninfa, kò ngats'iì xíta naxandá-là Cristo xi ya bixoña ni'ya-là.

¹⁶ K'e nga jye kixkejijn-là xinguiqo xojon jè, tikoáá kátaxkejijn-là naxandá-là Cristo xi titsajna ján Laodicea; kò jè xojon xi ts'e Laodicea tikoáá tíxkejñoò.

¹⁷ Koatin-là jè Arquipo: kátasikkitasòn xá xi kitsjaà-là Cristo.

¹⁸ Nga jye tífehetaà xojon jè, kò ndsaa tikji-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tísihixat'aà-nò. Tíkítsjeèn nga ndayá tijná'ya. Jè kàtijnako-nò kjondaà-là Nainá. K'oá s'in kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tòsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjookoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanihixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. Nainá kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin iníma-nò.

Kó tòsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

² K'e nga nokjoàt'aà-lajen Nainá, kjit'aà nachrjein 'bii-lajen kjondaà ít'aà tsajòn. ³ Bítseèn-najen nga nguixkòn Nainá xi Na'èn-ná koni s'in nga títsanixá, koiù kjoa-la nga mokjeiin-nò ít'aà ts'e Cristo, tíkoa ndaà nixá-là xita xi kj'eii nga matsjacha, nga tíkoa kixi títsajnaà nga títsachiña-là Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁴ Ndí 'ndse, Nainá matsjakeè-nò. 'Ya-nájen nga xó k'oas'in jaàjiin-nò nga xita naxandá-la komaà. ⁵ Nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tsibènjmí-nòjen, mìtsà ta 'én tsajen xi kinokjoákò-nòjen. Jè Iníma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-najen nga'ño, kò tíkoa 'ño ndaà kjòchiya-najen nga ngui kixi kjoa. Jñò, ndaà k'i'yaà k'e nga ya tsakítsajna-jen, ndaà kinichját'aà-nòjen xi kjondaà tsajòn.

⁶ Jñò, k'oaá s'in k'i'nè koni s'in k'i'nè-jen kò koni s'in s'in Cristo. Jè Iníma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-nò kjotsja nga komà kichjoétjò 'én-la Nainá nas'in 'ño tse kjo'in tsatojioòn. ⁷ K'oaá ma-ne jñò tsakoò ingoò-là kjoa xi ndaà tjín nga kiskingui ngats'i xita xi jye kòkjeiin-la 'én-la Nainá ya nangui Macedonia kò Acaya. ⁸ Nga yaá kjòts'ia-ne ít'aà tsajòn nga tsabísòn jè 'én ndaà-la Na'èn-ná; mìtsà tà ya nangui Macedonia kò Acaya; xkì xi ján kina'yà-la nga jñò, ndaà mokjeiin-nò ít'aà ts'e Nainá. K'oaá ma-ne nga mì tì kù mochjeèn-ne nga ngajen kénjmi-lajen xita ít'aà tsajòn, nga jyeé beè-nò xita. ⁹ Nga tíjña bénojmi-ne nga ndaà kichjoétjò-nájen k'e nga ijchochoòn-nòjen. Tíkoaá tsò-né nga jñò jyeé kinikíjna kjoa ts'e xkósòn. I'ndeí jyeé ya tjaat'aà-là xi ngui jè sobà Nainá xi kixi kjoa nga tjínakon. ¹⁰ Tíkoaá bénojmi-né nga títsachiña-là K'i'ndí-la Nainá nga kítjojen íjngoo k'a-ne ngajmì, jè xi tíjé-ne Jesús xi Nainá kisikjaáya-la k'e nga k'en, nga jè-né xi kochrjekàjiin-ná kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi sà nchrobá.

2

Xá xi kis'iin Pablo ya naxandá Tesalónica

¹ Jñò ndí 'ndse kò ndí tichjaá, 'ya-nò k'e nga ijchochón-nòjen mìtsà ta kjotjò. ² Nga jyeé ndaà tíjiin-nò koni s'in komàt'in-jen ján naxandá Filipos, nga 'ño tse kjo'in kinikjeiin-jen; 'ño kijtseètoòn-najen xita; tanga Nainá kisichját'aà-najen nga kitsjaà-najen nga'ño nga komà tsanguì-jen ya naxandá-nò nga komà tsibènjmí-nòjen 'én ndaà-la Nainá nas'in 'ño kjin ma kondra-najen. ³ Nga 'én kixi kinokjoàya-jen, mìtsà jò tjín iníma-najen nga tsibènjmí-nòjen, tíkoa mìtsà xita kichonachan-lajen. ⁴ Nga Nainá jyeé kiskoòt'aà-najen kò k'oaá kitsò nga ok'in-najen nga ngajen kjòngatsja-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga koma kinókjoàya-jen. Mìtsà jè xi mejèn-najen nga ndaà

kitsajna-jen nguixkon xita; jè-né nga ndaà kitsajna-jen nguixkon Nainá nga jè xi tibeé inima-ná. ⁵ Jyeé ndaà tjiin-nò nga mitsà 'én tsjén nokjoà-jen koni tsà mé xi mejèn-najen nga k'oi-nájen, tikoáá mitsà ton binchaatsji'ma-jen. Kjoa koi, Nainá tibeé-né. ⁶ Mitsà jè binchaatsji-jen nga jñò, ko xita xi k'ejí, nga 'nga sijkitsajna-nájen. Tsà jin xi mejèn-najen nga tsibinè-nòjen kjotixoma xi tjin-najen nga it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, komaá-la okinikò-nòjen. ⁷ Tanga mitsà kòs'in kinikò-nòjen. Ta saá k'oas'in kinikò-nòjen koni ndí ixti. K'oáá ngaya-la koni ingoò nea xi síkaki ixti-la nga ndaà síchá ixti-la. ⁸ 'Nó tjòcha ki'ya-nòjen. K'oáá ma-ne nga ko kjotsja-najen tsibènojmi-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tikoáá matsjaá-najen nga ndaà kinikò-nòjen nita mé kjoa xi komàt'ioòn ta koi kjoa-la nga 'nó matsjacha-nòjen. ⁹ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, bítsjeèn-nò kòs'in kinixá-jen nga binchaatsji'a-jen yijo-najen. Ko nachrjein ko nítjen nixá-jen, mé-ne nga mi jñò sijti-nòjen jñà nachrjein k'e nga kinokjoáyajiin-nòjen 'én ndaà-la Nainá.

¹⁰ Jñò, ndaà ki'yaá, tikoáá Nainá kijtsee-né, nga ngajen ndaà kinikò-nòjen. K'oáá s'in kinikò-nòjen koni s'in sasén-la Nainá koni s'in tjin xi kjoa kixi. Ko nija xi jè kòdè-najen koni s'in kinikò-nòjen jñò xi mokjeiin-nò 'én ndaà-la Nainá. ¹¹ Tikoáá jyeé ndaà tjiin-nò nga jen, ndaà kinikò-nòjen nga ingoò ingoò koni s'in síko ixti-la ingoò xita xi na'én ma. ¹² Kinje ikon-nòjen koa kini'nójiin-jen takòn ko k'oas'in tsibinè-nòjen nga k'oas'in s'een koni s'in ok'in-la xi xita-la Nainá maá; nga jè-né xi sík'nchré-nò nga ya titsajnajiin-la xita xi jye jè tihotixoma-la ko tikoá ya titsajnajñò kjoajeya-la.

¹³ Kjit'aà nachrjein 'bi-lajen kjondaà Nainá koni s'in ndaà kichjoétjò 'én-la nga mitsà k'oas'in kichjoétjò koni 'én-la xi taxki xita. K'oáá s'in kichjoétjò koni tjin xi ngui kjoa kixi nga 'én-la Nainá-né. Jñà 'én koi, ti'yaá-la nga nchisíxájiin inima-nò jñò xi mokjeiin-nò. ¹⁴ Jñò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, k'oáá s'in komàt'ioòn koni s'in komàt'in jñà xita naxandá-la Nainá xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo Jesús xi titsajna ján nangui Judea. Tijnà-ne xita naxandá judío xikjin kiitjingui kondra-la. Jñò tijnà-ne xita naxandá tsajòn kiitjingui kondra-nò. ¹⁵ Jñà xita judío kisik'en Na'én-ná Jesús ko tijnà-ne xita jchinga-la kisik'en jñà xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá kjòtsee. I'ndeí, tákó k'oáá síko-najen nga fitjingui kondra-najen. Nainá mikii sasén-la kjoa xi s'in xita koi, ngui kondraá fi-la ngats'i kjoa, ¹⁶ nga mikii tsjá'nde nga nokjoà-lajen jñà xi mitsà xita judío mé-ne nga tikoá kijtjokajiin-ne kjo'in. K'oáá ma-ne xita koi, skanda nchisíkatonè-la nga ótsji jé-la yijo-la. Jyeé kjomeé f'iúkanè-la kjo'in xi tjiko kjoiti-la Nainá.

Kó kitsò Pablo nga mejèn-la kjikon jñà xita-la Cristo xi titsajna ya naxandá Tesalónica

¹⁷ 'Ndsee ko tichjaá, k'e nga chinchat'aaxin chiba nachrjein-nòjen, nas'in mi ti kii kiyaxkon-ná xinguiáá, ngajen 'nó níktsjeèn-nòjen. 'Nó mejèn-najen nga onguichoòn-nòjen. ¹⁸ Mejèn tsanguí-jen. 'An xi 'mì-na Pablo, kjin k'a mejèn kíaá, tanga jè xita neij mikii kitsjaá'nde-najen. ¹⁹ Kjoa tsajòn-nò nga titsachiin-lajen nga 'nó kotsja-najen ko nga ndaà kijo-jen k'e nga kjoii ingoò k'a Na'én-ná Jesucristo. ²⁰ Kixii kjoa it'aà tsajòn-nò nga ndaà kitjongui-jen ko nga s'e-najen kjoa tsja.

¹ K'e nga mì tì kii komà kichikjoo ìsa-najen nga mejèn-najen sjiin-najen kó s'ín titsajnaà ján Tesalónica, k'oaá komà-ne nga kichibaya-najen nga kinikasén-jen jè 'ndseé Timoteo, kò ngajen yaá tsitsajna-jen Atenas. ² Kinikasén-jen jè 'ndseé Timoteo, chi'nda-la Nainá-né nga tikoáá chjaya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni ngajen. Koií xá kiikon-nò mé-ne nga kátatsjá-isa-nò nga'ño nga isa 'ño ndaa kixi kítsajnaà koni s'ín mokjeiin-nò, ³ mé-ne nga nijnogoò xi sihindaa-ne kjoa ts'e kjo'in xi titsanikjioón. Jño, jyeé ndaa tjiin-nò nga k'oaá s'ín tjiné-la nga kos'ín komat'iaán. ⁴ K'e nga tisa ya titsajnakò-nòjen, k'oaá ki'mi-nòjen nga kjo'ín s'e-ná. I'ndeí, jyeé tisa'yaá nga k'oaá s'ín timat'ioón. ⁵ Koií kjoa-la nga mì tì kii kiskoóna kjoa-na; kisikasén Timoteo nga mejèn-na skoeé kós'ín titsajnakoo jè 'én xi mokjeiin-nò. Timakájno-na tsà jye kiskoónachan-nò jè xita neí. Tsà koií nachrjein-la, xá xi ki'nè-jen, tsà ta chihijá-né.

⁶ I'ndeí, jè Timoteo jyeé j'i-ne nga kii Tesalónica; ndaa tsò okixi xi 'ya-najen it'aà tsajon koni s'ín mokjeiin-nò kò nga tjin-nò kjotsjacha. K'oaá s'ín tsibénjimi-najen nga kjit'aà nachrjein tsjaá ma-nò nga nikitsjeen-nájen. Tikoáá mejèn-nò nga jchaxkoón-nájen koni ngajen tikoáá mejèn-najen jchaxkoón-nòjen. ⁷ K'oaá ma-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nas'ín kjo'in kò kjoa kondra titsajnajiin-jen, k'e nga kina'ya-jen it'aà tsajon nga 'ño ndaa mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, tikoáá ngajen, 'ño ndaa kjotsja-najen. ⁸ K'e nga kina'ya-jen nga kixi onguít'aà-là Na'én-ná, ngajen jyeé mì tì mé makájno-najen. ⁹ Ngajen, 'ño tse kjotsja tjin-najen nga nguixkon Nainá xi kjoa tsajon skanda mi-la kii kjoehet'aà nachrjein nga k'oi-lajen kjondaà Nainá. ¹⁰ Kò nachrjein kò nütjen nokjoat'aà-lajen Nainá mé-ne nga tsjá'nde-ne nga koma konguichoón-nòjen. Tikoá koma kokòya-isa-nòjen mé-ne nga kojngoo-ne 'én xi chijat'aà-nò koni s'ín mokjeiin-nò.

Kjoa bítsi'ba-la Pablo

¹¹ Mejèn-najen nga tije-ne Na'én-ná xi Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, kátatsjá'nde-najen nga koma konguichoón-nòjen. ¹² Jè kjotsjacha-la Na'én-ná ìsa ndaa kátasjiin iníma-nò, mé-ne nga ìsa ndaa kotsjacha-nò xinguioo kò ngats'ii xita xi k'ejí, koni ngajen, ndaa matsjacha-nòjen. ¹³ Jè Na'én-ná kátatsjá-la nga'ño iníma-nò mé-ne nga nímé jé sakòt'aà-nò kò tsjeé kítsajnaà nga nguixkon Nainá xi Na'én-ná k'e nga kjoíi jingoò k'a-ne Jesucristo xi otíxoma-ná nga tjiko ngats'ii xi ya chja-ne.

4

Kjoa xi sasén-la Nainá

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín tsakoóya-nòjen nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni s'ín sasén-la Nainá. Kò kixi kjoa, jyeé kos'ín tisa'nè. Tanga i'ndeí bítsi'ba-nòjen tikoá binè-nòjen it'aà ts'e Jesús xi otíxoma-ná nga ìsa 'ño ndaa tji-là nga'ño yijo-nò nga kos'ín tikitasón.

² Jyeé tjiin-nò kó s'ín tjin kjotixoma xi kits'ii-nòjen koni s'ín kitsjaà-najen Jesucristo xi otíxoma-ná. ³ Jè xi mejèn-la Nainá nga nguí tsjeé sijchá yijo-nò, mì tì kjoa chijngui sis'in-là. ⁴ Nga jngoò jingoò-nò tikindaa yijo-nò; k'oas'ín tikjeen nga nguí tsjeé títsajna koni s'ín sasén-la Nainá. ⁵ Kì bií'nde-là nga síkijne-nò jña kjoa ch'o xi síjé yijo-nò koni s'ín jña xita xi mikii beèxkon Nainá. ⁶ Jño xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo, kì k'oaá tjin kjoa xi kaájñoò mé-ne nga mì xinguioo chónachan-là nga mì xinguioo jchatoon. Tsà k'oas'ín s'een, kjo'ín

tsjá-nò Nainá. Jyee k'oas'ín tsibènojímí-nòjen. ⁷ Nainá mitsà koi xá kiichja-ná nga ch'o s'een, jè xi mejèn-là nga tsjèe kítsajnaá. ⁸ Jè xi ochrjekàngui kjoa koi, mitsà kjohítsjeèn ts'e xita ochrjekàngui, kjohítsjeèn ts'e Nainá ochrjekàngui; nga jè xi tsjá-nò Inima Tsjeè-la.

⁹ Mikii mochjeén nga xojon skiit'aà-isa-nò xi ts'e kjoatjòcha. Nainá jye tsakóya-nò kós'ín sítjòchaa xinguioo nga jngoò jingoò. ¹⁰ Jyee kos'ín títsa'nè nga matsajacha ngats'ii xita xinguioo xi títsajna kóhokji ya nangui Macedonia. Tanga k'oaa s'ín bitsi'ba-nòjen nga isa ndaa títsajacha xinguioo. ¹¹ Tìnè-là yijo-nò nga 'nchán títsajna, kì kjoa-là xinguioo chingàjñoò, t'een xá-nò koni tjín xá xi ma-nò, koni s'ín jye ki'mì-nòjen ngats'ii kjoa koi. ¹² Mé-ne nga skoexkón-nò jña xita xi mikii mokjeiin-là 'én-là Nainá. Koa jño, nìmé chijat'aà-nò.

K'e nga kjoii jingoò k'a-ne Na'èn-ná Jesucristo

¹³ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, mejèn-najen nga kàtasijjìn-nò mé kjoa xi mat'in jngoò xita xi biyaa, mé-ne nga mì kobaá-nò koni jña xita xi nìmé nchikoña-la. ¹⁴ Koni s'ín mokjeiin-ná nga Jesús k'en, ikoàn jaáya-la, k'oa tís'ín mokjeiin-ná nga Nainá sijkjaáya-la xita xi jye k'en, jña xi mokjeiin-là it'aà ts'e Jesús.

¹⁵ Nga koií 'én bènojímíya-jen koni tsò 'én xi tsibjina Jesús nga jña xi títsajnakoaán skanda k'e nga kjoii jingoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, mitsà jña kjiin ítjòn-là jña xi jye k'en. ¹⁶ Nga jè sobà Na'èn-ná kitjojen jingoò k'a-ne ngajmii; 'ñò kichja nga tsjá okixi, kina'ya jngoò-là ita ts'e àkjalé ítjòn, ko kina'ya-la chrjo-la Nainá; ikoàn jña xita xi jye k'en nga mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo, kjoaáya ítjòn-la. ¹⁷ Ikoàn jña xi tákó títsajnakoaán jè nachrjein jè, yaa tjámijìn-tjen-koaa jjiin ifi nga kixokjoaa Nainá ya jjiin isén. K'oaa s'ín koma nga ya kítsajnakoaá Nainá nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ K'oaa ma-ne nga tije takón xinguioo nga tènnojímíya-là koni tsò jña 'én koi.

5

¹ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, mikii mochjeén nga xojon sít'aà-nò mé nachrjein-ne nga okoma. ² Jño, nga jyee ndaa tjiin-nò, jè nachrjein k'e nga kjoii jingoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, k'oaa s'ín kjoii koni jngoò xita chijé xi f'ii nga nitjen k'e nga niyá xi nchikoña-la. ³ K'e nga kitso jña xita: "Nchán títsajnaá, nìmé kjoa tjín." K'ée tà nitoón kitjojenè-là kjoexkón koni s'ín mat'in jngoò chjoón xi bijchó nachrjein-là nga ki'ndí 'beé, mikii kojno-la. ⁴ Tanga jño ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, mitsà jjiin jño títsajnaá jño. Ko k'oaa ma-ne nga mì k'oaa s'ín komat'ioèn jè nachrjein jè, koni ma k'e nga ta nitoón fi jngoò xita chijé. ⁵ Tanga jño, ngats'ioò, iseen choòn ñanda títsajnaá, ko nachrjein-né. Nga jña, mitsà jjiin jño títsajnaá ko mitsà nitjen títsajnaá. ⁶ K'oaa ma-ne nga mikii k'oa s'een koni s'ín xita xi kjeji nga mì títsajnandaá-jèn mé kjoa xi tjín k'oaa ngaya-la koni tsà kjijijòfè. Mochjeén-né nga kítsajnandaá koni jngoò xita xi tijnakon, xi ngui ndaa tjín ikon. ⁷ Nga jña xita xi oyijòfè, k'ée oyijòfè k'e nga jño. Ko jña xi mach'i, k'ée mach'i k'e nga jño. ⁸ Tanga jña, yaa títsajnaá ñanda iseen choòn. K'oaa ma-ne nga ndaa sijchá yijo-ná. Jè 'én xi mokjeiin-ná ko jè kjoatjòcha, jña kosiko inima-ná koni jngoò soldado xi ndaa kítsa inima-la jè chrjoa xi 'mì coraza. Ko k'e nga ngui tijingò takoán nga chiñá-lá jè nachrjein k'e nga kitjokajña kjo'in, jè ngaya-la tsí'nguién kicha xi osiko sko soldado. ⁹ Nainá mitsà koi xá jaajjìn-ná nga kjo'in tsjá-ná, jè-né nga kitjokajña kjo'in it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná. ¹⁰ Nga jè k'en

ngajo-ná mé-ne k'e nga kjoíi ñngòò k'a-ne, tsà tìtsajnakoaán, kò tsà jye k'eén, yaá kìtsajnakoaá. ¹¹ K'oaá ma-ne nga tìjetakòn kò tjiì-la nga'ño xinguiqo koni s'ín jye tìtsa'ne.

Kjotíxoma xi kitsjaà Pablo

¹² Ndí 'ndse kò ndí tichjaá, nìjé-nòjen kjondaà, jchaxkón xìtá xi s'íxáq-nò nga jñà tìtsajna òtjòn ya jjiìn naxandá-la Nainá kò nga okóya-nò. ¹³ Ndaà jchaxkón tìkoá ndaà tìtsajcha xìtá koi, jè kjoa-la xá xi s'ín. 'Nchán tìtsajnakoo xinguiqo.

¹⁴ K'oa tìs'ín bìtsi'ba-nòjen ndí 'ndse kò ndí tichjaá, kòt'ín-la nga kàtasíxá jñà xìtá xi ta jyò tìjma nga majìn-la s'íxá; tì'ño ikon jñà xi indaà tìjìn ikon; tìchjít'aà-la jñà xi tsjìn-la nga'ño ya jjiìn inìjma-la; kò kàtas'e-nò kjoatsejta jìt'aà ts'e ngats'ìi xìtá-la Nainá.

¹⁵ Tsà k'e nga mé kjoa xi ch'o s'íq-nò xìtá xi k'ejí, tìkindaa xinguiqo nga mì sjiìndà ngajo-ne. Tà saá tìnè-la yijo-nò nga kjit'aà nàchrjein ndaà tìkqo xinguiqo kò ngats'ìi xìtá xi k'ejí.

¹⁶ Kjít'aà nàchrjein tsja t'è-la inìjma-nò. ¹⁷ Tìtsi'ba kjít'aà-la Nainá. ¹⁸ Nìtá mé kjoa-ne, tjiì kjít'aà-la kjondaà Nainá. K'oaá s'ín mejèn-la Nainá nga k'oas'ín s'een ngats'ioò xi mokjeiìn-nò jìt'aà ts'e Cristo Jesús.

¹⁹ Kì bichjoá ikòn-la xá xi s'ín Inìjma Tsjeè-la Nainá. ²⁰ Kì nàchrjekànguiòò 'én-la xìtá xi chja ngajo-la Nainá. ²¹ Ndaà ndaà chít'aà yije ngats'ìi 'én. Jñà tìkìtsajnatjò xi ndaà tsò. ²² Ngats'ìi xi ch'o tsò, kì kii nìkitasòn.

²³ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán, jngòò k'a tsjeè kàtasíkìtsajna-nò. Ndaà kàtasíkìnda inìjma-nò, yijo-nò kò kjohùtsjeèn-nò mé-ne nga nìmé jé s'e-nò jè nàchrjein k'e nga kjoíi ñngòò k'a jè Jesucristo xi otíxoma-ná. ²⁴ Nga xìtá kixì-né jè Nainá xi xó kiiichja-nò, sjiìkitasòn yijeé kjoa koi.

Kó kitsò Pablo nga s'ihixat'aà xìtá

²⁵ 'Ndsee kò tichjaá, tìtsi'batjì-nájen.

²⁶ Tìixot'aà ngats'ìi xìtá 'ndsee nga ngui kò inìjma-nò.

²⁷ 'An, tsja-nò okixì nga nguixkòn Nà'èn-ná nga kàtaxkejiìn-la xojon jè ngats'ìi xìtá naxandá-la Nainá.

²⁸ Jè kàtìjnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjookoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanihixot'aà-nòjen kò Silvano [tjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijiln inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndí 'ndsee kò tichjaà mochjeén-nè nga kjit'aà nachrjein k'ojí-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn. Ndaà tjín nga k'oas'ín s'én-jen, koií kjoa-la nga nachrjein inchijòn isa ndaà mokjeiín-nò kò isa ndaà matsjacha xinguiqo nga jngoò lingoò. ⁴ K'oaà ma-ne nga ndaà matsja-najen it'aà tsajòn; k'oaà s'ín bènojmi-lajen jñà xita naxandá-la Cristo xi xín nangui títsajna nga jñò, ndaà mokjeiín-nò kò ndaà chikjoako-nò nas'ín 'ñó fí tjingui kondra-nò xita kò nas'ín kjo'in títsanjikjioón. ⁵ Ngats'ií kjoa koi, Nainá k'oaà s'ín okó nga kixi kojindaajiln; kò k'oaà ma-ne nga jñò, ok'ín-nò nga ya kítsajnajiln-là xita xi jè tíhotíxoma-la, nga tikoi-ne kjoa-la Nainá nga kjo'in títsanjikjioón.

⁶ Nainá, xita kixi-né nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi kjo'in tsjá-nò. ⁷ Kò jñò xi kjo'in títsanjikjioón, tsjá-nò kjoa'nchán kò ngajen, k'e nga kjinchrobàjen ngajmii Jesucristo xi otíxoma, tjiko àkjale-la xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la nga kjinchrobàjen-jiln ni'ín. ⁸ Nainá tsjá-la kjo'in jñà xita xi mìkii beèxkón nì mìkii síkitasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Xita koi, 'ñó tse kjo'in sijkjeiín nita kjé-ne; mì yaá kítsajna nguixxon Na'èn-ná, kò mìkii skoe kjoajeya-la xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la. ¹⁰ Kjoa koi, k'oaà s'ín koma jè nachrjein k'e nga kitjojen lingoò k'a Na'èn-ná mé-ne nga it'aà ts'e xita-la jeya kájna-ne kò ngats'ií xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, ta koxkón-la. Tíkooà jñò yaá kítsajnaà, koií kjoa-la nga kòkjeiín-nò koni s'ín tsibènojmi-nòjen.

¹¹ K'oaà ma-ne nga kjit'aà nachrjein bítsi'ba-lajen Nainá it'aà tsajòn, mé-ne nga Nainá kítsò nga ok'ín-nò nga ya kínókjoa-nò naxandá-la nga xó k'oaà s'ín kiichja-nò. Nga kò nga'ñó-la kàtasíkitasòn ngats'ií kjondaà xi jñò sasén-nò kò xá xi 'nè nga Na'èn-ná ma'ñót'aà takòn. ¹² K'oaà s'ín koma nga it'aà tsajòn jeya kájna Jesucristo xi otíxoma-ná. Tíkooà jè ndaà sijíkítsajna-nò koni s'ín tjín-la kjondaà jè Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná.

2

K'e nga kjoii lingoò k'a-ne Jesucristo

¹ Ndí 'ndsee kò tichjaà, i'ndeí jè kénojmi-nòjen kó s'ín koma k'e nga kjoii lingoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná kò k'e nga ya koxkóyat'aà-lá. K'oaà ma-ne bítsi'ba-nòjen ² tsà yá xita xi kítsò-nò nga jyeé j'ii lingoò k'a Jesucristo, kì tà nìton mokjeiín-nò; kì tsakjoòn-là tsà yá xita xi kítsò-nò: k'oaà tsò 'én-la Nainá xi kjòngatsja Pablo; k'oaà s'ín chjaya, kò k'oaà s'ín kisikasén jngoò xojon. ³ Kì yá xita xi konachán-nò. Nga jè nachrjein k'e nga okoma, ítjòn s'e nachrjein

nga jñà xita, 'nó kondra kítsajna-la Nainá. Ikjoàn ta nitoón kotsejèn jè xita xi 'nó ch'o s'in, jè xi tjinè-la nga kjo'in siikjein nita kjé-ne. ⁴ Xita jè, jè xi kondra kína-la ngats'i xi Nainá tsò-la xita kò nita mé-isa-ne xi beèxkón nga jè mejèn-la kína itjòn. Skanda yaá kínaya ingo itjòn-la Nainá koni tsà jè sobà Nainá, k'oaá kítsò-la yijo-la nga Nainá jè.

⁵ ;A mi bitsjeèn-nò k'e nga sa ya tsohotijnako-nò, k'oaá kixan-nò nga k'oaá s'in koma? ⁶ I'nde jye tjiin-nò mé kjoa xi bichjoà ikòn-la xita jè nga mì xatí f'i; skanda k'eé kjoí k'e nga kichóya nachrjein-la. ⁷ Jè nga 'nó-la kjoach'o, jyeé tísíxá'ma i isò'nde, tanga tjna ingoó xi tjna ikòn nga mikii tsjá'nde kò ta jè chija nga tjáxin. ⁸ Kò ikjoàn k'eé kotsejèn jè xita xi ch'o s'in. Tanga Jesucristo xi otixoma, ta ingoó 'én kichja nga tsjá-la kjo'in nita kjé-ne. Tà ma tà jè nga ote kji nga kjoí, ingoó k'a kjoaáxin nga 'nó-la. ⁹ K'e nga kjoí jè xita xi ch'o s'in, jè xita neji tsjá-la nga 'nó nga kjin skaya kjoxkón kókò xi mitsá kixi kjoa. ¹⁰ Siikjeén yije kjoa xi ch'o tjin nga skónachan-la xita xi kjo'in siikjein nita kjé-ne, koi kjoa-la nga jñà xita koi mikii matsakeé xi kjoa kixi xi ma kitjokàjiiin-ne kjo'in kjoa ts'e jé-la. ¹¹ K'oaá ma-ne Nainá tsjá'nde-né nga tjna ingoó xi skónachan-la xita koi, mé-ne kàtakjeiin-la kjoa ndiso, ¹² nga kàtas'e-la kjo'in ngats'i xi mikii mokjeiin-la kjoa kixi. Ngui ta kjoa ch'oo sasèn-la.

Mé kjoa-ne nga jaàjiiin-ná Nainá

¹³ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein 'biilajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajón xi 'nó matsakeé-nò Na'èn-ná, nga xó k'oaá s'in jaàjiiin-nò Nainá kóni nga tisa tàts'en-la kjoa, mé-ne nga kitjokàjiiin-nò kjo'in, nga jè Inima Tsjeè-la Nainá sítsjeéya-nò kò nga ndaa mokjeiin-nò xi kjoa kixi. ¹⁴ Xó k'oaá s'in kichja-nò Nainá it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngajen nokjoàya-jen, mé-ne nga jñò, tikoá s'e-nò kjoajeya-la Jesucristo, jè xi otixoma-ná.

¹⁵ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oaá s'in kixi títsajna. Kì njichàajiiin-jèn jñà 'én kixi-la Cristo xi ngajen kinikatoya-nòjen, jñà xi ta 'én kinokjoà-nòjen kò xi xojon carta tsakoòya-nòjen. ¹⁶ Aán síjé't'aà-la Jesucristo, jè xi otixoma-ná kò jè Nainá xi Na'èn-ná, jè xi 'nó matsakeé-ná nga tsjá-ná kjoajetakòn-la xi mikii kjoehet'aà, kò tsjá kjojò-ná kjondaà-la nga tjingoó takoán nga títsachiñá-lá. ¹⁷ K'oaá s'in síjé't'aà-la nga isa tse nga 'nó kàtatsjá-la inima-nò mé-ne nga isa kixi kítsajnaà koni s'in 'né kjoa xi ndaa tjin kò koni s'in nokjoà 'én xi ndaa tsò.

3

K'oaá tsò Pablo nga mejèn-la sìtsi'batji

¹ Xi fehet'aà-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, titsi'batji-nájen mé-ne jè 'én-la Nainá nitoón xkì xi ján katijchó, tikoá ndaa kàteèxkón jñà xita xi skoétjò 'én koni s'in k'ne jñò nga ndaa kiyaxkón. ² Tikoá titsi'batji-nájen mé-ne nga jè Na'èn-ná k' kii tsjá'nde nga ch'o siiko-najen xita ts'en kò xi ch'o s'in, nga mì tà ngats'i xita mokjeiin-la. ³ Na'èn-ná xita kixi-né, síkitasòn 'én-la, kixi síkitsajna-nò tikoá siikinda-nò mé-ne nga mì ch'o siiko-nò jè xita neji. ⁴ Nga it'aà ts'e Na'èn-ná mokjeiin-najen nga títanikitasòn-nò koni s'in títahotixoma-nòjen kò tákó k'oaá s'in s'een-isa. ⁵ Jè Na'èn-ná kàtasíchjät'aà-nò nga kòs'in tjòcha jchaa xinguigo koni s'in tjòkèè kijtseè-nò Nainá; kò nga kàtachikjoako-nò kjo'in koni s'in kichikjoako-la Cristo.

Mochjeén-né nga kàtasíxá jñà xita

⁶ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín bìnè-nòjen, it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ki tì ya tsjahijta-kò-nò jñà x̣iṭa 'ndsee kò tichjaá xi majìn-là síxá, jñà xi mikì k'oaá s'ín síkitasòn koni s'ín ṭjín kjoa kixi xi ngajen kinikatoya-nòjen. ⁷ Jñò, jyeé ṭjìin-nò nga mochjeén-né nga chjìngui-nájen koni s'ín ki'nè-jen k'e nga ya tsitsajna-kò-nòjen; mì jyò tsitsajna-jen, kinixá-nájen. ⁸ Mitsà ta ḳjoṭjò chichi-jen. Tà ṣaá 'ñó kinixá-jen kò nachrjein kò ṇiṭjen kinikijta-jen yijo-najen, mé-ne nga mì jñò ṣij̣ti-nòjen. ⁹ Kinixá-nájen nas'ín ṭjì'nde-najen nga sijé-nòjen mé tsojmì xi mochjeén-najen. Jè xi mejèn-najen nga chjìngui-nájen mé-ne k'oa ṭis'ín s'een koni 'nè-jen. ¹⁰ K'e nga tsitsajna-kò-nòjen k'oaá s'ín ki'mi-nòjen: Tsà jngoò x̣iṭa xi majìn-là síxá, ṭikoa mikì ṭjì'nde-là nga kòkjen. ¹¹ Jyeé kina'yà-jen nga ṭjìmajìn i'nga x̣iṭa xi majìn-là síxá nga tà jyò binchima, nga ta jñà chjajìn chja'a ñánda mì jñà oko-la. ¹² Jñà x̣iṭa koi, it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oaá s'ín ḅitsi'ba-lajen, ṭikoa bìnè-lajen nga ḳatasíxá, mé-ne nga ḳaṭatṣji'a-ne yijo-la.

¹³ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, ki bijta-nò nga ndaà 'nè. ¹⁴ Tsà ṭjín i'nga xi mikì síkitasòn koni tsò xojon jè, cḥiṭsejèn-là yá-né, ki yaá báhijta-kò, mé-ne nga ḳosobà-la. ¹⁵ Tanga ki k'oaá s'ín ṇikoo koni jngoò x̣iṭa kondra, k'oaá s'ín ṭen̄ojm̄iya-là nga 'én ndaà chikoo nga 'ndsee chibá.

Én xi fehet'aà-ne

¹⁶ Ṭj̄jè-ne Na'èn-ná xi tsjá kjoa'nchán, ḳjit'aà nachrjein ḳaṭatṣjá-nò kjoa'nchán ṇiṭa mé kjoa-ne. Na'èn-ná ḳaṭṭj̄nako-nò ngats'ioò.

¹⁷ Nga jye ṭifehet'aà xojon jè, k̄oó ndsaa ṭik̄j̄il-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga ṭis̄ihixat'aà-nò. Nga k'oaá s'ín s'iaàn firma-na, kò k'oaá s'ín k̄j̄iaà. ¹⁸ Ngats'ioò, jè ḳaṭṭj̄nako-nò k̄j̄ondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskü itjòn-la jè Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ An, Pablo, tikjü-lè xojon jè, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, nga k'oas'ín kitsjaà okixi Nainá xi ochrjekàjün-ná kjo'in kò Nà'èn-ná Jesucristo nga titsachiñá-lá kjondaà-la. ² Ngaji Timoteo, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga 'an tsakooyandaà-lè koni s'ín mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo. Nainá xi Nà'èn-ná kò Nà'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahimakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán jjiün inima-lè.

Pablo tsibínè-la Timoteo nga sükixiya xita xi k'ejí kjohitsjeèn okóya

³ Koni s'ín tsibitsi'ba-lè k'e nga kíaà nangui Macedonia, yaá tjíni naxandá Efeso mé-ne nga kichakjáya-la xita xi mitsà 'én kixi nchihokóya jjiün naxandá-la Nainá. ⁴ Ngaji Timoteo, k'oaa s'ín tjínè-la jña xita koi, k'í kii sís'in-la cuento jchínga xi mitsà kixi kjoa tikoá k'í kii sís'in-la kjoa xi mikü fehet'aà ts'e xita jchínga kjótseé. Kjoa koi nimé chji-la. Tà síkjaán-kjoò-ná. Mí k'í osikò-ná nga mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo mé-ne nga koma sikitasoán koni s'ín mejèn-la Nainá.

⁵ Xá xi tìbinè-lè, jè-né nga tsjeé tjína inima-ná, nga tsjeé tjín kjohitsjeèn-ná koa nga ngui ndaa mokjeín-ná; yaá nchrobát'aà-ne nga sitjòchaà xinguiáa. ⁶ Tanga tjín i'nga xita xi xín ndiyá tjímaya; tà koi joóya-ne 'én xi nimé chji-la. ⁷ Mejèn-la maestro ts'e kjotixoma-la Nainá kitsajna. Tanga tjíña-ne, skanda mikü machiya-la 'én xi chja nga 'ñó chja nga tsò nga kixi kjoa.

⁸ Tjijün-ná nga jè kjotixoma xi kitsjaà Nainá, ndaa tjín tsà k'oas'ín kochjeén koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁹ Ya-ná, kjotixoma-la Nainá, mitsà ts'e jña xita xi ndaa s'ín. Ts'e-né jña xita xi mikü 'nchréñjon koa mikü sikitasòn; ts'e-né xita xi mikü beèxkón Nainá koa ótsji jé; ts'e-né xita xi mí tsjeé tjín kjohitsjeèn-la xi tjé beèhikon jè kjoatsjeè-la Nainá; ts'e-né xita xi sík'en nà'èn-la kò nea-la, kò ngats'ii xita xi xita sík'en. ¹⁰ Tikoá ts'e-né jña xita xi kjoa chjinguí s'ín, jña xi xita xa'nda, xita xi xikjín fikò chijé nga otjína. Tikoá ts'e-né jña xita ndiso kò xita xi mitsà 'én kixi chja, jña xita xi ch'o tjín kjoa xi s'ín xi kondra ts'e kjohitsjeèn xi kixi tjín. ¹¹ Jè kjohitsjeèn kixi, k'oaa tjín xi okóya jña 'én jeya-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nainá xi 'ñó jeya tjína, jè kisingatsja-na nga 'an kichjáya 'én koi.

Mé kjoa-ne nga kitsjaà-la kjondaà Nainá jè Pablo

¹² Tsjaà-la kjondaà Nà'èn-ná Jesucristo. Ndaa chji-la nga kitsjaà-na nga 'ñó tikoá ndaa kijtseé ikon-na nga 'an kisingatsja-na xá-la, ¹³ nas'ín k'e nga sà itjòn, 'ñó ch'o kis'iaàn; kichjajno-la Nainá; kondra kiitjinguí-la; toòn kijtseé xita-la. Tanga kjohimakeè-na Nainá, nga k'jé kii be, koa k'jé kii mokjeín-na it'aà ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga jè kjotjò-la Nà'èn-ná isáa 'ñó tse kitsjaà-na tikoá kishiseèn-na nga mokjeín-na kò kitsjaà-na kjoatjòcha-la nga jè Cristo tjínakoa.

¹⁵ Jña 'én koi, ngui 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kòkjeín yije-la xita nga jè Jesucristo 'jii isò'nde nga kochrjekàjün kjo'in ngats'ii xita xi jé tjín-la. Ngats'ii xita xi ch'o s'ín, 'aán tjína itjoàn nga tsohotsjia jé. ¹⁶ Nas'ín 'ñó ch'o kis'iaàn,

Nainá kis'e-la kjohimatakòn it'aà ts'an. Jñà xita, k'e nga skoe kó s'in kisikó-na Na'èn-ná Jesucristo, nga 'ño tjín-la kjoatsetakòn, tikoáa kòkjein-la it'aà ts'e Cristo nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ¹⁷ Nainá, 'nga kàtjina, kàtas'e-la kjoajeya nita mé nó, nita mé nachrjein-ne nga jè otíxoma nita mé nachrjein-ne koa mìkii kjoehet'aà nachrjein-la nita kjé-ne, tikoá mìkii tsejèn ñànda tjina koa ngui jè tajngoo xi Nainá. K'oas'in kàtama.

¹⁸ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndi-na xan-lè, singatsja-lè 'én koi, koni s'in kitsò xita xi kisikjeén Nainá nga kiìchja it'aà tsiji, mé-ne nga it'aà ts'e 'én koi, tsjá-lè nga'ño nga ndaà sixá-la Nainá koni s'in sixá soldado. ¹⁹ Ndaà kàtakjein-lè it'aà ts'e Cristo, tikoá ndaà kàtjina kjohitsjeèn-lè. Tjín i'nga xita xi mìkii kisís'in kjohitsjeèn xi ndaà tjín. K'oaa komà-ne nga kisikje-la ikon nga mì tì kiì kòkjein-la. ²⁰ K'oaa s'in komà'in jè Himeneo ko Alejandro xi 'an kisikitsajna kooa xita neji mé-ne nga kàtakixiya-ne nga mì taxki kichjajno-la Nainá.

2

Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xinguiáa

¹ Jè kjoa xi isa 'ño mochjeén, k'oaa s'in tìbìnè-nò nga titsi'batjiò ngats'iì xita, tìnókjoat'aà-là Nainá, titsi'ba-là Nainá, tjii-là kjondaa it'aà ts'e ngats'iì xita xi tjín nga títja isò'nde. ² Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xi xitaxá ítjòn títajna ko ngats'iì xi kjotíxoma tjíya tsja mé-ne nga 'nchán kítajna-ná tikoá tafi tafi sijchá yijo-ná tikoá jchaxkoán Nainá ko jchaxkoán kjoa xi ndaà tjín. ³ K'e nga k'oas'in s'éeen ndaà tjín koa ndaà sasén-la Nainá xi ochrjekátji-ná kjo'in. ⁴ Nainá, jè xi mejèn-la nga ngats'iì xita kítjokàjiin kjo'in tikoá sijiin-la kós'in tjín xi kjoakixi. ⁵ Tà jngoò ma Nainá; tikoáa tà jngoò ma xita xi chjatji-ná it'aà ts'e Nainá, jè xita xi Jesucristo 'mì. ⁶ K'e nga kichíya nachrjein-la Nainá, Jesucristo kítsjaà kjotjó yijo-la nga k'en mé-ne nga kochjítji-ne ngats'iì xita nga ma kítjokàjiin kjo'in. K'oaa s'in kis'iin nga kisijiin yiye-la xita. ⁷ 'Aán kjóngatsja xá jè nga 'an tsibíxáya-na Cristo nga kichjaya 'én ndaà-la tikoá kokoóya-la jñà xi mìtsà xita judío nga kòkjein-la it'aà ts'e Cristo tikoá skoe xi kjoakixi. 'Én kixi xi tìxan-lè, mìtsà 'én ndiso.

⁸ It'aà ts'e xita x'in, mejèn-na k'e nga chjat'aà-la Nainá nita ñànda i'nde títajna, tsjeè kàtasíktsajna iníma-la k'e nga skímìtjen-la tsja Nainá. Kì kjoajti tjiin iníma-la, koa kì nchikjaán-kjoò-jèn. ⁹ Tikoá jñà íchjín, jè nikje xi ndaà ok'in-la kàtakjá. Kì nikje chíj ókja. Kì taxki sí'ñojno sko ko yijo-la tsojmi xi 'ño chíj koni kichá oro ko perla. Chiba chiba kàtíndaà yijo-la mé-ne nga mì xita skótsejèn-jno-ne. ¹⁰ Tà saá xá xi ndaà tjín kàtas'in koni s'in ok'in-la jñà íchjín xi beèxkón Nainá. ¹¹ Jñà íchjín jyò kàtitsajna k'e nga skóta'yà 'én-la Nainá; kàta'nchrénijon-la jè xi okóya. ¹² 'An, mìkii tsjaà'nde nga jñà íchjín kòtixoma-la xi xita x'in koa kòkóya-la. Íchjín, jyò kàtitsajna. ¹³ Koi kjoa-la jè Nainá ítjòn tsibíndaà Adán, iskan tsibíndaà Eva. ¹⁴ Mìtsà jè Adán xi kichonachan-la; jè Eva xi chjoón-la. K'oaa s'in komà-ne nga kisakò jé-la. ¹⁵ Tanga, jñà íchjín, tsà sikiitasón koni s'in mejèn-la Nainá nga s'e-la íxti, kítjokàjiin kjo'in. Mochjeén-né nga ndaà kòkjein-la it'aà ts'e Cristo, nga s'e-la kjoatjòcha, nga tsjeè kítsajna ko Nainá koa ndaà sijiá yijo-la.

3

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi síkinda naxandá-la Nainá

¹ 'Én jè, ngui 'én kixi-né: Tsà tjin jngoò xita xi mejèn-la xá nga naxandá-la Nainá sũkinda, 'ño ndaa tjin xá xi mejèn-la. ² Jè xita xi sũkinda naxandá-la Nainá mochjeén-né nga ndaa s'jin mé-ne nga mi yá xi ch'o kitso-la. Jngoò chjoón s'e-la; jngoò xita xi indaa tjin ikon; xita xi ndaa koson-la yijo-la; xita xi yaxkon nga ndaa tĩsĩchá yijo-la; xi ndaa sis'in-la xita xi bijchókon; xita xi ndaa ma-la okóya; ³ xi mitsà xita ch'i; xi mitsà xita kjaán-ko; xi mitsà ton chijé kjòtsjakeè. Jè xita xi mochjeén xi ndaa xita, xi mitsà kjoasĩ sis'in-la, xi mitsà ton kájno-la. ⁴ Mochjeén-né nga ndaa kjotixoma-la xita ni'ya-la; ndaa sũkixi ixti-la mé-ne nga s'e-la kjoxkon ixti tikoá sũkitasòn koni s'in tsò xita jchunga-la. ⁵ Tsà mikĩ ma-la otixoma-la xita ni'ya-la, kó s'in koma sũkinda xita naxandá-la Cristo? ⁶ Jè xi sũkinda xita naxandá-la Nainá jè xi mochjeén xi kjòtsèè kòkjeĩn-la, mé-ne nga mi 'nga ikon koma-ne nga mi kjo'in s'e-la kodi komat'in xita neji. ⁷ Mochjeén-né nga ndaa sũjchá yijo-la mé-ne nga skoexkón-ne jña xita xi mikĩ mokjeĩn-la it'aà ts'e Cristo nga mi ch'o kĩjna, nga mi jè xita neji sũkijne-la.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi sũchját'aà-la naxandá-la Nainá

⁸ K'oáa tĩs'in tjin ts'e xita xi sũkitasòn xá nga sũchját'aà-la xita naxandá-la Nainá, jña mochjeén xita xi yaxkon nga ndaa nchisĩchá yijo-la. Mikĩ koma sũkijatĩya-la 'én xi chja. Mikĩ koma xán koahijtakó. Mikĩ koma ton chijé kjòtsjakeè. ⁹ Mochjeén-né nga ndaa kàtafit'aà-la kjoatjĩ'ma xi jye tsakó Nainá koni s'in mokjeĩn-ná it'aà ts'e Cristo. Tikoá mochjeén-né nga tsjeè kàtasĩkĩsajna kjohĩtsjeen-la. ¹⁰ Jña xita xi sũkitasòn xá nga sũchját'aà-la xita naxandá-la Nainá, itjòn kàtachit'aà tsà nĩmè kjoa tjin-la, ikjoàn, k'eé kàtasĩkitasòn. ¹¹ K'oáa tĩs'in tjin ts'e ichjĩn; mochjeén-né nga yaxkon nga ndaa nchisĩchá yijo-la. Mi 'én ndiso kichja. Indaa k'oéè ikon. Ndaa sũkitasòn yije nita mé kjoa-ne. ¹² Jè xita xi sũkitasòn xá nga sũchját'aà-la xita naxandá-la Nainá, mochjeén-né nga tà jngoò chjoón s'e-la. Ndaa kàtatixoma-la ixti-la kó xita ni'ya-la. ¹³ Jña xita xi ndaa sũkitasòn xá koi, isa ndaa jchaxkón koá isa 'ño ndaa s'e ikon koni s'in mokjeĩn-la it'aà ts'e Cristo Jesús.

Kjoa'ma-la Nainá

¹⁴ Mejèn-na nga kjĩkon nĩton-lè, tanga tsà koi naxchrjein-la kochrjein-ya-na, k'oáa ma-ne tĩkjĩlè xojon jè ¹⁵ mé-ne nga jcha-ne kós'in kĩtsajnakoaá xita xinguiáa ya jjiin naxandá-la Cristo xi tĩnakon. Jè naxandá-la Cristo tjĩya tsja 'én kixi-la Nainá. ¹⁶ Ngui 'én kixi-né nga 'ño jeya jè kjoa'ma-la Nainá xi jye tsakó koni s'in yaxkoán Nainá: Nainá, xitaá komà nga j'ii j'isò'nde; it'aà ts'e Inĩma Tsjeè-la ki'ya-la nga tjin-la kjoakixi; jña ákjale kijtseè-né; 'én-la kinokjoáyajĩn-la ngats'ii xi mitsà xita judío; nga tĩtsa isò'nde kòkjeĩn-la xita it'aà ts'e Cristo; jeya kitjoéjò-ne ján ngajmĩl.

4

Xita xi mitsà 'én kixi kókòya

¹ Tanga jè Inĩma Tsjeè-la Nainá ndaa bénomĩya-ná nga tsò: k'e nga chiba nachrjein chija-isa-la nga kjoĩ jĩngoò k'a Cristo, s'eé xita xi mi tĩ kiĩ kòkjeĩn-la it'aà ts'e Cristo. Yáa kji't'aà-la inĩma ch'o-la neji xi konachan koá kjohĩtsjeen-la neji sũkitasòn. ² Jña kji'nchré-la xita ndiso xi jò isén tjin-la. Xita koi, nga jye

kjòtájàjìin kjòhítsjeèn-la, mì tì kindá fìkò-ne kjoach'o xi nchis'in. ³ Jñà xita koi mìkìi tsjá'nde nga kixan xita. Tìkoáá tjin tsojmì xi ma chine, mìkìi tsjá'nde nga koma chjine. Tanga tsojmì koi, Nainá tsibíndaà nga tji'nde-la nga koma skíne xita xi mokjeín-la kò xi ndaà tjiin-la kjoakixi. K'e nga skíne tsjá-la kjondaà Nainá. ⁴ Ngats'ii tsojmì xi Nainá tsibíndaà, ndaà-né, mìkìi koma kináchrjenguiáa. Koma sikhéén yije tsá k'oi-lá kjondaà Nainá k'e nga sikhéén. ⁵ Jè 'én-la Nainá sìitsjeè tsojmì k'e nga kìnókjoat'aà-lá.

Jngòò chí'nda-la Cristo xi ndaà síxá

⁶ Ji, tsá k'oas'in kòkóya-la jñà xita xinguiáa kjoa koi, 'nó ndaà síxát'aà-la Cristo Jesús. Skasòn-isa kjòhítsjeèn-lè it'aà ts'e 'én xi mokjeín-ná kò kjòhítsjeèn xi ndaà tjin xi ndaà tì'mitjingui-la.

⁷ Tanga kì taxkì nìs'in-la 'én jchínga ts'e isò'nde xi nímé chji-la xi tà kjòhítsjeèn-la xita. Tinè-la yijo-lè nga chaxkoin Nainá. ⁸ Tsá kìnè-lá yijo-ná nga k'oi-lá nga'nò, sakó chiba-la kjondaà, tanga tsá kìnè-lá iníma-ná nga ndaà jchaxkoán Nainá, isáá sakó-ná kjondaà xi mochjeén-ná nga kjit'aà nàchrjein. Sakó-ná kjondaà j it'aà nangui kò nga koma iskan tìkoáá sakó-ná ján ngajmì. ⁹ 'Én koi, 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kàtakjeín yije-la xita. ¹⁰ Koi k'oas'in bìnè-lá xá yijo-ná, tìkoá nìkjiaán kjo'in nga jè titsachiñá-lá Nainá xi tijnakon xi ma-la ochrjekàjìin kjo'in ngats'ii xita. Jñà-né xi kìtjokàjìin kjo'in xi mokjeín-la it'aà ts'e Cristo.

¹¹ K'oáá s'in tatixoma-la jñà xita, k'oa tì s'in takóya-la 'én koi. ¹² Kì yá xi ochrjekàngui-lè nas'in nguì sa ixti-lsi. Yá jjiin-la xita xi mokjeín-la it'aà ts'e Cristo, jì, ndaà t'in ítjòin mé-ne skíngu-ne kós'in nokjoi, kós'in 'nì, kós'in tjòcha 'yi Nainá kò xita, [kós'in ndaà tìjna iníma-lè], kós'in mokjeín-lè it'aà ts'e Nainá, kós'in tsjeè tìnjíchi yijo-lè nga nguixkon Nainá. ¹³ Skanda k'e nga kìjchokon-lè, k'oáá s'in t'jin: tìxkejìin-la xita 'én-la Nainá; tinè-la nga 'nó kàt'eé-la ikon; tìkoá takóya-la. ¹⁴ Kì nìjchàajìin-jèn nga síxát'aà-la Nainá it'aà ts'e kjotjò xi kìtjòé-lè k'e nga jñà xita jchínga-la naxandá-la Nainá tsohósòn-lè tsja nga jñà kùchja ngajo-la Nainá it'aà tsji.

¹⁵ It'aà ts'e kjoa koi, kjit'aà nàchrjein tìyakoji, tìkoá tìxákoji mé-ne nga skoe yije-ne xita nga ndaà tìmajchíngakoji. ¹⁶ Ndaà tìkindji yijo-lè mé xi 'nì. Tìkoá t'jin kindá jè 'én xi okoóya-la xita. Kixi tìjni. Tsá k'oas'in sikitasoìn, ngaji, kìtjokàjìin kjo'in; tìkoá kìtjokàjìin kjo'in jñà xita xi 'nchré-lè.

5

Kjondaà xi mochjeén it'aà ts'e xita xi kj'eí

¹ Jñà xita xi jye 'nó jchínga, kì taxkì nìkaká-la; k'oáá s'in tènójmíya-la koni tsá 'én-lè ma; tìkoá jñà xi isa ixti-isa, k'oáá s'in tènójmíya-la koni tsá 'ndsi ma. ² Jñà íchjín xi jye 'nó jchínga, k'oáá s'in tènójmíya-la koni tsá nea-lè ma. Jñà xi íchjín ixti k'oáá s'in tènójmíya-la koni tsá tichji ma nga nguì tsjeè tìjna kjòhítsjeèn-lè.

³ Tìsikò jñà íchjín xi jye k'en x'in-la tsá kixi kjoa nga tsjin xi osìkò. ⁴ Tsá tjin íchjín ka'àn xi tjin-la ixti, kò tsá tjin-la ixti 'ndeí, ixti koi, ítjòn kàtasikitasòn ya nì'ya-la kós'in beèxkón Nainá. Kàtasikò xita xikjín, mé-ne nga tsjá ngajo-la kjoatjòcha ts'e xita jchínga-la. Kjoa koi, ndaà tjin. K'oáá s'in sasèn-la Nainá. ⁵ Jè chjoón ka'àn xi kixi kjoa nga tìjna tajngòò, Nainá 'nót'aà-takòn kò nàchrjein kò nìtjen bìtsi'ba nga chjat'aà-la Nainá. ⁶ Tanga jè chjoón ka'àn xi kjotsja ts'e isò'nde xi ch'o tjin tsjá-la yijo-la, it'aà ts'e Nainá tijnak'en-né nas'in tijnakon.

⁷ K'oaá s'ín tatixoma-lá kjoa koi mé-ne nga ndaá siijchá-ne yijo-lá nga mi yá xi ch'o kítso-lá. ⁸ Tsá yá xi mikii siikinda xita xikjín nga siichját'aà-lá, mats'iaqo ítjòn-ne xi ya títasajnaqo ni'ya-lá, tsá mi k'oaá s'ín kosiko xikjín, mikii nchisikitasòn 'én xi mokjeiin-lá it'aà ts'e Cristo. Ìsaá ch'o nchisikitsajna yijo-lá mi k'oaá-ne koni jña xita xi mikii mokjeiin-lá 'én-lá Nainá.

⁹ Íchjín ka'àn xi sit'aà xojon nga kochját'aà-lá, tà jña-né xi tsato jàn kaàn nó tjín-lá xi kixi tsibitsajnaqo x'in-lá, ¹⁰ jña xi 'ya-lá nga ndaá kisijchá yijo-lá ts'e xá xi ndaá tjín: tsá ndaá kisijchá ixti-lá, tsá ndaá kisis'in-lá xita xi ijchòkon ni'ya-lá, tsá tsanijno ndsoko xita-lá Cristo nga ndaá kisis'in-lá, tsá kisichját'aà-lá xita xi kjoa títasajin. Tsá k'oas'ín kisikitasòn yije xá xi ndaá tjín, koma sit'aà xojon.

¹¹ Tanga jña íchjín ka'àn xi sa ixti isa mikii koma xojon sit'aà. K'e nga x'in kjoajjin-lá, mitsá 'iín koma-lá nga kinchat'aàxin-lá Cristo nga kixan ìjngoò k'a-ne. ¹² Tsá k'oas'ín s'jin, kjo'iín s'e-lá nga mikii nchisikitasòn koni s'ín kitsjaá tso'ba nga sa ítjòn. ¹³ Íchjín koi, tikoáá mangaá-lá nga xxi xi ján ni'ya binchimajto. Ma ts'e-ne. Mitsá tà ma ts'eé. Tikoáá 'én ndiso bíxkò. Chajjín chja'a ñanda mi jña oko-lá. ¹⁴ 'An, k'oaá s'ín mejèn-na nga kátixan ìjngoò k'a-ne jña íchjín ka'àn xi sa ixti isa. Kátas'e-lá ixti. Ndaá kátatixoma ni'ya-lá mé-ne nga mi ch'o kichajjino-ná xi kondra. ¹⁵ Tjín i'nga íchjín ka'àn xi jye tsohófaya-ne, je kiit'aà ìjngoò k'a-lá xita neíi.

¹⁶ Tsá ìjngoò xita xi mokjeiin-lá 'én-lá Nainá tsá tjín xikjín xi chjoón ka'àn, mochjeén-né nga kátasichját'aà-lá xikjín mé-ne nga mi jé naxandá-lá Cristo 'ñó skané-ne xá. Jé naxandá-lá Cristo komaá kosiko xi kixi kjoa nga nguì ndí chjoón ka'àn ìma.

¹⁷ Jña xita jchínga xi ndaá otixoma ya naxandá-lá Nainá, ok'ín-lá nga isa ndaá jchaxkón koa kochját'aà-lá xi mochjeén-lá, mats'iaqo-ne jña xi chjaya koa okóya 'én-lá Nainá. ¹⁸ Xojon-lá Nainá, k'oaá s'ín tichja nga tsò: “Jé nchraja xi síxá, kì na'ya bì'a tso'ba.” Tikoáá tjt'aà xi tsò: “Jé xita xi síxá, mochjeén-né nga kátachjì-lá.”

¹⁹ Kì kii nìs'in-lá tsá yá xi óngui xita jchínga xi otixoma ts'e naxandá-lá Nainá tsá mi jò jàn ma-ne xita xi kijtsee-ne xkon kjoa xi komà.

²⁰ Tanga jña xita jchínga xi ótsji jé-isa, tìkaká-lá nga nguixkon ngats'ii xita naxandá-lá Nainá, mé-ne jña xita xi i'nga k'oaá s'ín sincháxkón-ne.

²¹ Tìbinè-lè nga nguixkon Nainá ko Na'én-ná Jesucristo ko àkjale-lá xi xó jé jaajjin-ne, ndaá tikitasin kjoa koi. Nímé kjoa xi bindaajjin k'e nga kj'eé kii 'ya-lá tsá kixi kjoa. Kì chjaajjin xita xi nìs'in-lá; ngàsòn tìs'in yiye-lá. ²² Kì yá xita xi taxkì chjaajjin nga kjósòn-lá ndseji k'e nga k'oi-lá xá jjin naxandá-lá Nainá. Ítjòn ndaá tìktsjin mé-ne nga mi jì kokot'aà-lè jé-lá xita xi kj'eíi. Tsjeé tijni.

²³ Nga ch'in tjín kjit'aà-lá ìndsò'boi, kì tà nandá 'yoi, tìkoáá t'i chibi nandá vino.

²⁴ Tjín i'nga xita xi tik'e 'ya-lá jé-lá k'e nga tikj'eé sindaajjin. Tanga tikoáá tjín i'nga xi iskan 'ya-lá. ²⁵ K'oa tìs'ín tjín xá xi ndaá tjín, tjín xi nìton beé xita. Tikoáá tjín xá ndaá xi mi nìton 'ya-lá tanga mikii koma ìjngoò k'a sijna'ma. Ískan jchà-lá.

6

¹ Ngats'ii xita naxandá-lá Nainá xi ch'i'nda títasajna'ñó, ndaá kàteèxkón nei-lá mé-ne nga mi yá xi ch'o kichajjino-lá Nainá ko 'én xi okoóyáá it'aà ts'e

Cristo. ² Jñà xità chì'nda xi mokjeiín-la nei-la it'aà ts'e Cristo, mochjeén-né nga ngásòn ndaà kàteèxkón nei-la nga 'ndsee jóo it'aà ts'e Cristo. Ìsaá ndaà kàtasíxá-la nga ngásòn mokjeiín-la 'én-la Nainá tìkoa tsjakee xikjín.

Jñà 'én koi, takóyi tìkoa tìnókjoayi.

Kjoa xi sakó-ná k'e nga tòn matsjachaá

³ Tsà tjin xità xi k'ejí tsò 'én xi okóya nga mì tìngòò ikon koni tsò 'én ndaà-la Na'én-ná Jesucristo tìkoa mìkì tìngòò ikon it'aà ts'e kjotíxoma koni s'in yaxkoán Nainá. ⁴ Xità koi, xità 'nga takòn-né, nímé machiya-la. 'Nó tsjakee nga ótiya-ne 'én xi nímé chjì-la. Yáá nchrobát'aà-ne nga maxítakòn-chaá xinguiáá, nga bixkán-kjoaá, nga nokjoàjno-lá xinguiáá 'én xi ch'o tsò, tìkoa ch'o níkítsjeén it'aà ts'e xità xi k'ejí. ⁵ Tìkoaá yáá nchrobát'aà-ne nga kjit'aà nachrjein nchikjaán-kjóò jñà xità xi mì kixí sikjeén kjohítsjeén-la kò mì kjoakixí fit'aà-la. K'oaá s'in síkítsjeén, tsò-né: tsà ndaà jchaxkoán Nainá, yáá sakó-ná tòn. Ngaji, kì k'oaá tjin kjoa xi níkítsjin. ⁶ Kixí kjoa, tsee kjondaá sakó-la xità k'e nga beèxkón Nainá tsà tìkoa tsja tjin-la iníma-la mé xi tjin-la. ⁷ Nga nímé xi kich'a k'e nga kits'iaán i isò'nde. Tìkoaá nímé xi kjikoaá k'e nga kiyá. ⁸ Tsà tjin-ná tsojmi xi chineé koa tjin-ná níkje xi chikjá, mochjeén-né nga tsjaá kijingòò-lá takoán. ⁹ Tanga jñà xità xi mejèn-la kjoanchiná, nga mìkì chikjoako-la kjohítsjeén xi ch'o tjin nga kjin tsojmi mejèn-la, yáá kixongui ch'an koa yáá singui'ño. 'Nó mejèn-la kjoa xi nímé chjì-la koa xi ch'o siko-ná, kjoa xi síkíts'ón xità koa yáá chijajin. ¹⁰ K'e nga tòn matsjachaá, yáá mats'ia-ne kjoa ts'e jé kò ngats'ì kjoa xi ch'o tjin. Tjin i'nga xità xi jye chinchat'aàxin-la kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo jé ngatji-la nga tse tòn mejèn-la. K'oaá s'in ma-ne nga tijnà-ne tse kjo'in tsjá-la yijo-la.

Tìnè-la yijo-lè kjoa xi mokjeiín-lè

¹¹ Tanga ngaji xi xità-la Nainá 'mì-lè, tsit'aàxin-la ngats'ì kjoa koi. Jè t'in tjingui-la xi kjoakixí. Jchaxkoín Nainá. Ndaà kàtakjeiín-lè it'aà ts'e Cristo. Kàtas'e-lè kjoatjòcha. Kàtas'e-lè kjoatsetakòn. Indaà kjoa tìkijni iníma-lè. ¹² Ndaà tìxkàtì kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Kì níkjina-jèn ndiyá kixí ts'e kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne. Nga koi xá klichja-lè Nainá. Ngaji jyeé k'oas'in ndaà kits'ì ndsoboi nga kinikixiyi 'én xi mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo nga nguixkon xità xi kjin ma-ne nga kù'nchré. ¹³ I'ndeí jngòò xá tìbinè-lè nga nguixkon Nainá xi síkítsajnakon yije nita mé xi tjin, tìkoa nguixkon Jesucristo xi ndaà kitsjaá tso'ba nga kisikixiya 'én ndaà-la k'e nga klichja nga nguixkon Poncio Pilato. ¹⁴ K'oaá s'in tìhotíxoma-lè, ndaà tìkitasòin kjotíxoma koi; kì níkjatjìya-la mé-ne nga mì yá xi kochrjengui-lè skanda k'e nga kjoí jngòò k'a Na'én-ná Jesucristo. ¹⁵ K'e nga kijchóya nachrjein, Nainá, k'oaá s'in síkítasòn yije kjoa koi. Mé tà ndaà-la Nainá nga jé tajngòò tìhotíxoma. Jè tìjna ítjòn-la jñà xi xitaxá ítjòn tìtsajna tìkoa tìjna ítjòn-la jñà xi xità sko-la tìtsajna. ¹⁶ Tajngòò Nainá xi xó k'oas'in tìjna-ne nga mìkì biyáa. Yáá tijnajin kjoahiseén ñanda mì yá xi koma kijchò kinchat'aà-la. Nì saá jngòò xità beèxkon nì mìkì tìj'nde-la nga skoexkon. Nainá, kjit'aà nachrjein jeya kàtìjna. Kàtayaxkòn kjotíxoma-la nita kjé-ne. K'oas'in kàtama.

¹⁷ Jñà xità nchjina xi tjin i isò'nde, k'oaá s'in tìnè-la: "Kì bí'nga-la ikon." Kì koi ma'ñót'aà ikon kjoanchiná xi tjin-la nga tà nìtòn fehet'aà. Jè kàtama'ñót'aà ikon Nainá xi tijnakon nga jé tsjá yije-ná xi mochjeén-ná skanda síkatonè-la mé-ne nga kò kjotsja sikjeén tsojmi xi tsjá-ná. ¹⁸ Koatìn-la, kjondaá kàtas'in.

Kàtas'e-là kjoanchinà nguixkòn Nainá it'aà ts'e kjondaà xi s'in. Kì kjoaxkon fikjaá, kò inima-là kàtatsjá itsé-là xíkjin mé xi tjín-là. ¹⁹ Tsà k'oas'in sùkitasòn nàchrjein i'ndeì, s'eé-là kjoanchinà xi mìkù kjoehet'aà k'e nga jye tìtsajna nguixkòn Nainá. Tìkoaá tjoé-là kjondaà xi nguì ts'e kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁰ Ngaji Timoteo, ndaà tìkitasoìn 'én ndaà-là Nainá xi jì kjòngatsjei. Kì kù na'yà-là 'én ndiso xi nìmé chjì-là. Kì kù nìs'in-là kjoa xi chitiya-ná ts'e kjoachjine ndiso. ²¹ Tjín i'nga xjta xi k'oa tjín kjohitsjeèn fitjingui-là. K'oaá ma-ne nga chinchat'aàxìn-là kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo.

Jè kàtijnako-lè kjondaà-là Nainá.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tikjiil-lè xojon jè. Nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oáá s'ín kjòmejèn-la Nainá. K'oáá s'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga kíjnakon iníma-ná it'aà ts'e Cristo Jesús. ² Ngaji Timoteo xi 'nó matsjake-lè koni tsà ki'ndi ts'an xan-lè, Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo kátatsjá-lè kjondaà, kàtahímakeè-lè, kátas'e-la kjoa'nchán jjiin iníma-lè.

Èn xi tsjá Pablo it'aà ts'e Cristo

³ Mikii jcháajiln-na kò nachrjein kò nitjen bitsi'batji-lè tikoá tsjaà-la kjondaà Nainá, jè xi 'an beškoán koni s'ín kijtseèxkón jña xita jhínga-na nga ngui tsjeè tjín kjohítsjeèn-na. ⁴ K'e nga bitsjeèn-na kjoa ts'e ndáxkoiin mejèn-na nga skoeè lingoò k'a-lè mé-ne nga kotsja-la iníma-na. ⁵ Bitsjeèn-na nga ngui ndaa mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo koni s'ín kòkjeiin itjòn-la neaájchá-lè Loida kò nea-lè Eunice. 'An k'oáá s'ín makixi-na nga ngaji tikoáá ndaa mokjeiin-lè.

⁶ Koi k'oas'ín tsikitsjeèn-lè nga isa ndaa tikjiin kjetjò xi kitsjaà-lè Nainá nga ndaa tixá-la, jè kjetjò xi kitjóè-lè k'e nga 'an tsakàsòn-lè ndsaa. ⁷ Nainá, mìtsà iníma tsakjón kitsjaà-ná. Jè kitsjaà-ná Iníma Tsjeè-la nga tsjá-ná nga'nó, nga tsjá-ná kjoatjòcha, nga tsjá-ná kjohítsjeèn kós'ín s'eén nga kixi sijchá yijo-ná. ⁸ Koi kjoa-la kì masobà-lè nga nokjoàkoi xita it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Tikoá kì masobà-lè xi it'aà ts'an nga ndayá tjina'ya koi kjoa-la nga ya sìxát'aà-la Na'èn-ná. Tikjeiin-kò-ná kjo'in xi it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Jè Nainá tsjá-lè nga'nó xi kochjeén-lè. ⁹ Nainá, jyeé tsachrjekajiln-ná kjo'in. K'oáá s'ín kiichja-ná nga tsjeè sijchá yijo-ná. Mìtsà koi kjoa-la nga ndaa ki'né. Koi-né nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá tikoá kitsjaà-ná kjondaà-la xi it'aà ts'e Cristo skanda tisa tàts'en-la kjoa k'e nga tikj'eè sindaa isò'nde. ¹⁰ I'ndeji Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga jyeé j'iì Jesucristo xi ochrjekajiln-ná kjo'in. Jaàxin-ná nga'nó-la kjoabiyaà. Xi it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsakó-ná kjoabinachon tikoá tsakó-ná nga mìtsà jngoò k'a kiyá nita kjé-ne.

¹¹ Nainá, 'aán kisingatsja-na xá jè nga 'an kichjaya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tsibíxáya-na it'aà ts'e xá-la nga 'an kokoòya-la jña xi mìtsà xita judío. ¹² Tseé kjo'in tsiskjaán tà jè ngatji-la 'én xi 'an chjaya. Tanga mikii masobà-na. Jyeé tjiln-na nga it'aà ts'e Cristo mokjeiin-na. Tikoáá ndaa tjiln-na nga ta jngoò jè Nainá xi tjín-la nga'nó. Ndaa sìikinda jè xá xi 'an kisingatsja-na skanda jè nachrjein k'e nga kjoii lingoò k'a-ne Jesucristo.

¹³ Ndaa tjiln takoin 'én ndaa xi 'an tsakoòya-lè koni s'ín tjín 'én xi mokjeiin-ná kò kjoatjòcha xi tjín-ná nga Cristo titsajna k'oáá. ¹⁴ Ndaa tikitasoin xá ndaa xi jì kjòngatsjei. Jè sìichját'aà-lè Iníma Tsjeè-la Nainá xi tjínajiln iníma-ná.

¹⁵ Jyeé tjiln-lè ngats'iì xi títajna nangui Asia, jyeé kitsjeiin takòn-na, koni jè Fígelo kò Hermógenes. ¹⁶ Nainá kàtahímakeè xita ni'ya-la Onesíforo. Kjin k'a j'iì síjehikon-na. Mikii kjòsobà-la nas'ín ndayá tjina'ya. ¹⁷ Tà saá, k'e nga j'iì i Roma skanda mikii kisikjaya nga 'nó tsohótsji-na skanda kó nga kisakò-la

ñánda tìjña. ¹⁸ Na'è-ná kàtahimakeè jè Onesíforo k'e nga kijchò nachrjein-la Nainá. Ngaji jyeé ndaa tìjìn-lè, ndaa kisìchjât'aà-ná ján Éfeso.

2

Timoteo, jngòò soldado-la Cristo xi ndaa síxá-la

¹ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, tji-là nga'ño yijo-lè it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Jesucristo nga jè titsajnaakoá. ² Jè 'én xi kina'yà-ná nga kichjàya nguixkon nga kjìn ma xita xi kii'nchré, k'oáá s'ín takóya-la xi xita kixi xi ndaa ma-la okóya mé-ne k'oáá tís'ín kókóya ngajo-la xita xi kj'eíi.

³ Ngaji Timoteo, tikjeiín-ko-ná kjo'in nga ndaa mìt'aà-la Jesucristo koni jngòò soldado xi sikjeiín kjo'in. ⁴ Jngòò xita xi soldado síkitasòn mìkii tji'nde-la nga kj'eíi xá skóngajìl xi tjin isò'nde, tjinè-la nga ya síkitasòn-la jè xi kitsjaà-la xá mé-ne nga ndaa kijnako. ⁵ K'oáá tís'ín tjin jè ts'e xita xi síská. Tsà mì kixi síská koni s'ín tjin kjotíxoma-la mìkii tjoé-la chji-la. ⁶ Xita xi bínè-la yijo-la nga ndaa síxá nga bítje tsojmì tje, k'e nga jye kojchá tsojmì, jè tjoé ítjòn chiba-la tsojmì xi majchá koni tsà chji-la. ⁷ Tikitsjìl koni s'ín tìxan-lè. Jè Nainá isa ndaa tsjáya yije-lè kjohítsjeèn.

⁸ Tikitsjìl it'aà ts'e Jesucristo, jè xi jaáyajìl-la mìk'en xi tje-la xitaxá ítjòn xi David ki'mì. K'oáá tsò 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya. ⁹ Koi kjoa-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya, tìsikjaán kjo'in skanda na'ño kichà tjit'aà'ñoá nga tìjna'ya ndayá koni jngòò xita xi 'ño ts'en. Tanga jè 'én-la Nainá mìtsà tjit'aà'ño jya ndayá. ¹⁰ Koi kjoa-la tìsikjaán yije kjo'in xi kjondaà ts'e xita xi xó jaáyìl-ne Nainá mé-ne nga tìkoá kítjokajìl-ne kjo'in xi it'aà ts'e Cristo Jesús; s'eé-la kjoajeya xi mìkii fehet'aà nita kjé-ne.

¹¹ 'Én koi, 'én kixi-ne nga tsò:

Nga ya k'en-koáá Cristo, tìkoáá yaá kítsajnakon-koáá.

¹² Tsà chikjoa-ná kjo'in tìkoáá yaá kotìxomakoáá Cristo.

Tsà kixoán mìkii bexkoan, jè k'oáá tì kítsò-ná mìkii bexkoan.

¹³ Tsà mìkii síkitasóan 'én xi nokjoá, tanga Nainá síkitasòn 'én xi chja.

Mìkii koma sjiikjatjìya 'én-la.

Jngòò xita xi ndaa síxá-la Cristo

¹⁴ Tikitsjeèn-la kjoa koi. Tìnókjoakoi nga nguixkon Nainá mé-ne nga mì kohótiya-ne kjoa ts'e 'én. Jè kjoa xi chitiya-ne nímé chji-la. Ta saá síkìts'òn xita xi 'nchré. ¹⁵ 'Ñó ndaa tjinè-la yijo-lè mé-ne nga ndaa kijnà-ne nga nguixkon Nainá. Nímé xi kosobà-lè nga ndaa tjin xá-lè koa ndaa okoóyi 'én kixi-la Cristo. ¹⁶ Kì taxkì nokjoà-jèn 'én xi mìkii sasén-la Nainá xi nímé chji-la. Jña xita xi k'oas'ín chja, isaá 'ño binchat'aàxìn-isa-la Nainá. ¹⁷ Jña 'én xi ch'o tsò k'oáá ngaya-la koni ch'in nchikòn xi bi'ndo-ne yijo-ná. K'oáá s'ín chja Himeneo ko Fileto ¹⁸ nga jyeé chinchat'aàxìn-la xi kjoakixi nga tsò: "Jè kjoa xi faáya-la mìk'en jyeé tsato-né." K'oáá ma-ne sískáya i'nga-la xita kjoa xi mokjeiín-la. ¹⁹ Tanga Nainá jyeé tsibìjna'ño tàts'en jngòò kjoakixi ñánda tjit'aà 'én xi tsò: "Nainá beèxkon-né xi xita ts'e"; ngats'ii xi tsò: "An, xita-la Cristo-ná, kàtinchat'aàxìn-la kjoa xi ch'o tjin."

²⁰ Jngòò ni'ya xi jè kjì, tjin tsojmì xi oro ko plata. Tìkoáá tjin tsojmì xi yá ko xi ni'nde. Tjin tsojmì xi nachrjein nchijòn mochjeén koa tjin xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaa tíma. ²¹ Tsà sìtsjeé kjohítsjeèn-ná nga kìnchat'aàxìn-lá kjoa xi

ch'o tjin, k'oaá s'in sijkjeén-ná Nainá koni tsojmì tsjeè xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaà tíma. Titsajnandaà nga sikitasoán nita mé xá-la Nainá xi ndaà tjin.

²² Ngaji Timoteo, tísit'aaxin-la kjohitsjeén-la ixti xi ch'o tjin. Koi t'in tjingui-la xi kjoakixi, kjoa xi mokjein-ná it'aá ts'e Cristo, kjoatjocha, kjoa nchán takón. K'oas'in t'in tjingui-la kjoa koi kjoa xi tsjeè tjin inima-la nga chjat'aà-la Nainá. ²³ Ki kjoa nchikón nis'in-la xi nimé chji-la. Jyeé ndaà tjiin-lè nga kjoasiú ótsji. ²⁴ Jngoò ch'nda-la Nainá mikì mochjeén nga kjoasiú skóngajin. Ndaà kátasiko yije xita. Kátijnandaà nga kókoya 'én-la Nainá. Kátas'e-la kjoatsetakón mé kjoa xi mat'in. ²⁵ Koó kjondaà-la kátasikixiya jña xi xita kondra, tsá koi nachrjein Nainá tsjá isa-la nachrjein nga sijkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga kókjein-la xi kjoakixi. ²⁶ K'e nga táx'anguì xkon, komaá kitjokajin kjoanachan-la neij nga ya tjit'aá'nó-la nga k'oas'in sikitason-la koni s'in mejèn-la neij.

3

Mé kjoa ch'o xi s'jin xita k'e nga tímachraña nga kjoehet'aà nachrjein

¹ Ngaji Timoteo, kátasijin-lè k'e nga tímachraña'taà nachrjein nga kjoij ijngoò k'a-ne Cristo, kjin skoya kjoa s'e xi mikì ndaà tjin. ² Jña xita xi s'e, tà yijo-laá 'nó sji's'in-la; toón 'nó kotsjakee; yijo-laá 'nó ndaà sijkitsajna; xita 'nga ikoón koma; kichjajno-la Nainá kjo xita; mikì kii'nchreñjion-la xita jchínga-la; mikì tsjá ngajo-ne kjondaà, mikì skoexkón Nainá, ³ mikì sji'tjokee xikjin, jngoò k'a mikì sije-la ikon, 'én ndiso tsját'in xikjin, mikì sijkinda yijo-la mé kjoa xi s'jin, xita ch'o koma, kondraá kjoj-la kjoa xi ndaà tjin, ⁴ kondraá kjoj-la amigo-la, mitsá itjón sijkitsjeén mé kjoa xi s'jin, 'nó 'nga ikon koma, jé sji'tsakee kjoa ts'e isò'nde xi sasén-la yijo-la, mikì sji'tsakee Nainá. ⁵ K'oaá s'in s'jin koni tsá beèxkón Nainá, tanga mikì tsjá'nde nga jé nga'nó-la Nainá sijnajin inima-la.

Xita koi kii nìs'in-la. ⁶ Jña xita koi, ótsji'nde-la nga fahas'en ni'ya-la íchjin xi mikì beèxkón yijo-la kjo xi tse jé tjin-la nga ma konachan-la. Íchjin koi, yaá fitjingui-la kjoa xi isa 'nó ch'o tjin koni s'in mejèn-la yijo-la. ⁷ Kjit'aà nachrjein nchikota'ya 'én xitse tanga njngoò nachrjein fahas'en-jin-la xi ngui kjoakixi. ⁸ Jña xita koi, k'oaá tís'in binchahikon-la xi kjoakixi, koni kis'in xita chjine xi ma-la bindaá xi k'i mì Janes kjo Jambres nga chinchahikon-la Moisés. Xita koi, jngoò k'aá ch'o tjin kjohitsjeén-la. Bitjongui-né nga nguixkon Nainá nga mikì mokjein-la xi kjoakixi. ⁹ Tanga mikì sijkijne. Kijchò nachrjein nga skoe yije xita kjoa tondo-la. K'oaá s'in jchat'in-la koni jé Janes kjo Jambres.

Kó tsò Pablo nga bit'in-la Timoteo nga 'én kixi kókoya

¹⁰ Tanga ji Timoteo k'oaá s'in tìmitjingui-la koni s'in tsakoòya-lè, koni s'in tísjchá yijo-na, koni s'in tjin kjohitsjeén-na mé kjoa xi títitjingui-la. K'oaá tís'in mokjein-lè koni s'in mokjein-na 'an it'aá ts'e Cristo. K'oaá s'in tjin kjoatsetakón-lè kjo kjoatjocha-lè koni s'in tjin ts'an. K'oaá tís'in chikjoa yije-lè nita mé kjoa-ne koni 'an. ¹¹ Tjiin-lè koni s'in tsikjaán kjo'in it'aá ts'e Cristo tikoá ongatjingui-na xita kondra koni s'in komàt'ian jax naxandá Antioquia, Iconio kjo Lístia. Itaxki toón kijtsee-na xita nga tsangatjingui-na tanga jé Na'én-ná tsachrekajin yije-na kjoa koi! ¹² Kixi kjoa, ngats'i xi mejèn-la skoexkón Na'én-ná Jesucristo, k'oaá tís'in s'e-la kondra nga kjitjinguiké xita. ¹³ Tanga jña xita xi ch'o s'in, xi konachan, kjit'aà nachrjein, saá 'nó, saá

'nó ch'o s'iin nga skónachan-là xita, tanga k'oaá tís'in komat'in ngajo-ne nga skónachan-là xita xi k'jei.

¹⁴ Tanga ngaji, ndaa kixi tikoji jña kjoa xi kichita'yi xi jye k'oas'in ndaa kòkjeiin-lè. Jyeé tjiin-lè yá xita xi tsakóya-lè. ¹⁵ Skanda tik'e-né nga tisa ndi ti titsoji, kiyaxkoin Xojon Tsjeé-là Nainá jè xi koma-là sùichjine-lè kó s'in kitjokajiiin kjo'in nga mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo Jesús. ¹⁶ Ngats'ii 'én xi tjit'aà Xojon-là Nainá, kjohitsjeen ts'eé Nainá nga kitjei. K'oaá s'in mochjeén nga okóya-ná, nga okó-ná k'e nga ch'o 'nè, nga síkixiyandaà-ná, nga okó-ná ndiyá kixi, ¹⁷ mé-ne jña xi xita-là Nainá 'mì-ná jngoó k'a ndaa kitsajnandaá nga sikitasoán yije kjoa xi ndaa tjin.

4

Kó tsò Pablo nga tìbinè-là Timoteo nga 'En-là Nainá kichja

¹ 'Nó tìbinè-lè nga nguixkon Nainá ko Na'en-ná Jesucristo jè xi jeya kjoii jingoó k'a-ne koni xitaxá ítjòn nga kojindaàjiin-là xita xi titsajnakon ko xi jye k'en. ² Tinókjoayi 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tijnandeii nga kjit'aà nachrjein nita mé kjoa xi tjin. Chikoji xita k'e nga ch'o s'in; tikixiyi; tit'in-là nga 'nó kàt'eé-là ikon. K'e nga k'oas'in s'iin, tseeé t'iin takoin, ko kjondaà-lè takóya-là. ³ Kijchò nachrjein k'e nga jña xita m̀i tì kii kòkjeiin-là nga kji'nchré 'én ndaa xi kixi tjin xi jña okoóyaa it'aà ts'e Cristo. Kjin maestro kohótsji xi kokóya-là kjoa xi jña komejèn-là nga kji'nchré-là. ⁴ Kijnchat'aaxin-là xi kjoakixi, koi kjit'aà-là xi taxki cuento jchínga xi mitsá kixi kjoa. ⁵ Tanga ngaji Timoteo, indaa t'e-là takoin nita mé kjoa-ne, tikjeiin kjoa ts'e kjo'in, koi xá t'iin nga tika'bisoín 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ndaa tikitasoín xá xi ji kjóngatsjei.

⁶ 'An, jye titsjaà kjotjò-là yijo-na Nainá. Jyeé ijchò nachrjein nga kiyá. ⁷ Jyeé ndaa kiskaàn-tjià xá-là Cristo; jyeé ndaa kisikitasoán xá xi 'an kjóngatsja; jyeé ndaa tsohótijnakooa jè 'én xi mokjeiin-na it'aà ts'e Cristo. ⁸ I'ndeji, Cristo, xi xitaxá kixi tjna, tijnatjò jngoó-là corona ján ngajmii xi 'an tsjá-na nga kixi tsohótijnakooa. K'e nga kjoii jingoó k'a-ne, mitsá tà 'an xi tjoé-na. Tikoáá tjoé-là ngats'ii xita xi tijnogoó ikon nga nchikoña-là Cristo.

Kó kitsò Pablo nga kisixátiya-là Timoteo nga kjoikon niton

⁹ Tixátiiyi nga niton nchrobáchon-ná. ¹⁰ Nga jè Demas, jyeé kitsjeiin takón-na. Jè 'nó matsjakeé kjoa xi tjin i isò'nde. Ján kii naxandá Tesalónica. Crescente, ján kii nangui Galacia, koa jè Tito ján kii nangui Dalmacia. ¹¹ Tà jè Lucas tijnako-na. K'e nga kjinchroboi, tjajchatoi Marcos, nchrobakoji. Kòchjeén-na kjoa ts'e xá xi tjin-na. ¹² Jè Tíquico, ján kisikasén Éfeso. ¹³ K'e nga kjinchroboi, jcha-ná jnchrokisón-na xi tsakajná ya naxandá Troas ya ni'ya-là Carpo. Jch'ii xojon-na; jña xi isa 'nó mochjeén-na xi chrjoa kjoàn.

¹⁴ Alejandro, jè xi chjine kicha, 'nó ch'o tjin kjoa xi tísiko-na. Nainá, jè kàtatsjá-là kjo'in kjoa xi tís'in. ¹⁵ Ngaji Timoteo, tikindii yijo-lè it'aà ts'e xita jè. 'Nó kondra fitjinguil-là 'én xi okóyaa.

¹⁶ K'e nga kisindaàjiin ítjòn-na nga nguixkon xitaxá, niyá xi tsasiko-na. Ngats'ii xita kitsjeiin takón-na. Kì kindaa s'in Nainá kjoa koi. ¹⁷ Tanga Na'en-ná tsasiko-na. Kitsjaà-na nga'nó mé-ne nga komà kichjajiiin-là jña xita 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá s'in komà-ne nga kii'nchré yije xi mitsá xita judío. Nainá tsasiko-na nga mikii kisik'en-na xita xi tsibindaàjiin-na. ¹⁸ Na'en-ná kosiko-na it'aà ts'e ngats'ii kjoa xi ch'o tjin. Kjikò-na ñanda

tíhotíxoma ján ngajmiì. Nainá, kàtas'e-là kjoajeya nìtā mé nó-ne nìtā mé nachrjein-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xītā xíkjin

¹⁹ Tíixat'eì jè Priscila kō Aquila kō xītā ni'ya-là Onesíforo. ²⁰ Erasto, ján tsibijna naxandá Corinto. Jè Trófimo, ján kisikíjna naxandá Mileto. Xk'é-n-né.

²¹ Tíxátíyi nga nìton nchrobáchón-ná k'e nga tìkj'eè f'ìi nachrjein choòn 'nchán. Tísíhixat'aà-lè Eubulo, Pudente, Lino kō Claudia, kō ngats'ìi xītā xi 'ndsè chibá.

²² Jè kàtijnako-lè Jesucristo xi otíxoma-ná. Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-là. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Tito

Kó tsò Pablo nga s'hihat'aà Tito

¹ 'An, Pablo, xi ch'inda-la Nainá ma. Tíkòá 'an tsibíxáya-na Nà'è-ná Jesucristo mé-ne nga kòkjein-la it'aà ts'e Cristo jñà xita xi xó jè Nainá jaajin-ne, tíkòá skoe xi kjoakixi nga koma-la skoexkón Nainá. ² Xita koi k'oaá s'in komat'in nga tijingò ikon nga nchikoña-la nga kítsajnakon inima-la nita kjé-ne koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá skanda k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde. Nainá mikil konachan. ³ K'e nga jye ijchò nachrjein, Nainá kisikatsjeèn 'en-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya. Nà'è-ná kisingatsja-na xá jè nga k'oaá s'in tsatixoma Nainá xi ochrjekajin-ná kjo'in. ⁴ Ngaji, Tito, koni tsà ki'ndi ts'an xan-lè nga ngàsòn mokjein-ná it'aà ts'e Cristo, tiskasén-lè xojon jè. Nainá xi Nà'è-ná kò Nà'è-ná Jesucristo xi ochrjekajin-ná kjo'in kàtatsjá-lè kjondaà-la, kàtahimakeè-lè, tíkòá 'nchán kàtasikjina inima-lè.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi sikitasòn xá ya jjiin naxandá-la Nainá

⁵ Koií xá kisikjina-lè ján nangui Creta nga sikixiyi xá xi chijat'aà-isa. K'oaá tis'in tsatixoma-lè nga kinchandeii xita jchínga xi sikikinda naxandá-la Nainá nga jngoò jingoò naxandá. ⁶ Xita jchínga xi sikikitasòn xá, jñà-né xi ndaà nchisijchá yijo-la nga mì yá xi ch'o kító-la; xi jngoò ma chjoón-la. Kò jñà jxti-la mochjeén-né nga ndaà mokjein-la it'aà ts'e Cristo nga mitsà yá xita ónè-la kjoa nga kjoaská tjimajin kò nga mikil 'nchréñijon. ⁷ Jè xita xi sikikinda naxandá-la Nainá xi xá-la Nainá sikitasòn, mochjeén-né nga ndaà s'jin mé-ne nga niyá xi ch'o kító-la. Mikil mochjeén nga 'nga ikon koma; mì taxkij kotti-la; mì xán kohijtakò; mì xita skaàn-kò; kò mì ton chijé kotsjakeè. ⁸ Ta saá ndaà kàtasis'in-la xita xi bijchókon. Kàtamatsjakeè kjoa xi ndaà tjín. Indaà kàtjina ikon. Kixi kàtijnako xita. Tsjeè kàtasisjá yijo-la nga nguixkon Nainá, ndaà kàtasikinda yijo-la nga mì taxkij s'jin. ⁹ Ndaà kàtjijn ikon 'én kixi koni s'in kis'enojmí-la mé-ne nga it'aà ts'e 'én ndaà xi kókoya koma kiltin-la xita nga 'ño kàt'eé-la ikon tíkòá koma sikixiya xi kondra fitjingui-la xi kjoakixi.

¹⁰ Koií kjoa-la tjín jchán xita xi tájaajin nga okóya 'én xi nímé chjí-la tíkòá konachan-la xita xi kj'eji; kò tijñà-ne xi 'ño bínè-la xita xi kj'eji nga kjo'ño sij'aà chjiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ¹¹ Jñà xita koi mochjeén-né nga kichjoà'a nga siskáya-la ngats'i xita xi tísajna nga jngoò jngoò ni'ya. Tà jè xi mejèn-la nga ton síchijét'aà-la xita nga k'oa tjín 'én xi okóya xi nímé chjí-la.

¹² Jngoò xita chjine xi tiya-ne j'nde-la Creta k'oaá kitsò-la xita xikjín: "Jñà xita Creta, xita ndiso-né, xita ts'en-né koni tsà cho ijñà, xita chrjá-a-né, xita ts'eé-né." ¹³ 'Én kixi xi kichja xita jè; ngaji, Tito, koi kjoa-la 'ño tinókjoakoi mé-ne nga ndaà kítsajnakò-ne koni s'in mokjein-la it'aà ts'e Cristo, ¹⁴ kò mé-ne nga mì jñà siis'in-la cuento xi nímé chjí-la xi fitjingui i'nga-la xita judío tikoá mì jñà siis'in-la kjotixoma ts'e xita xi binchat'aaxin-la kjoakixi.

¹⁵ Jñà xita xi tsjeè tjín kjohitsjeèn-la tsjeè yije ma-la nita mé-ne. Tanga jñà xita xi mì tsjeè tjín kjohitsjeèn-la kò mikil mokjein-la it'aà ts'e Cristo, saá tjé yije ma-la nita mé-ne; skanda jè inima-la kò kjohitsjeèn-la tjé tjín. ¹⁶ K'oaá tsò nga beèxkon Nainá tanga jñà kjoa xi s'in 'yaa-la nga mitsà kixi kjoa. Xita koi,

'nó ch'o s'in, mikii 'nchréñijon, tikoá nímé chíj-lá nga nijngoò ma-lá sikitason xá xi ndaa tjin.

2

Kjohitsjeen xi ndaa tjin takóyi

¹ Ngaji, Tito, k'oaá s'in tinókjoji koni s'in ok'in-lá 'én ndaa xi jná okoóyáá ² nga jná xita jchínga ts'e naxandá-lá Nainá, indaákjoa kátas'in; ndaa kátayaxkón; ndaa kjohitsjeen kátas'e-lá; ndaa kátitsajnaako kjoa xi mokjeiín-lá, kó kjoatjòcha-lá kó kjoatsejta-lá mé-ne nga kichikjoako-lá kjo'in. ³ Jná ichjín jchínga, k'oas'in kátasíjchá yijo-lá koni xita-lá Nainá. Kí xita chjajno-lá. Kí xán báhihtako. Koií kátakóya kjoa xi ndaa tjin. ⁴ K'oaá s'in kátakóya-lá ichjín ixti nga tjókeé kátas'in ichjá-lá, tikoá tjókeé kátas'in ixti-lá. ⁵ K'oaá s'in ndaa kátakóya nga ndaa kátasíjchá yijo-lá; tsjeé kátitsajnaako yijo-lá; ndaa kátasikinda ni'ya-lá; ndaa xita kátama; káta'nchréñijon-lá ichjá-lá, mé-ne nga mi yá xi kichjajno-lá 'én-lá Nainá.

⁶ K'oa ts'in tiné-lá jná ichjá xi ixti-lá nga ndaa kátasíjchá yijo-lá. ⁷ Nita mé kjoa xi tjin, ji tjina ítjoin nga ndaa t'jin. K'e nga kokóya-lá xita, kixi tikíjni kjohitsjeen-lé; 'én kixi tinókjoji; ⁸ ndaa tsò 'én xi tinókjoji xi mi yá kochrjekàngui mé-ne k'e nga kji'nchré-lá jná xi xita kondra, kosobá-lá; nímé sakòt'aà-lá xi ch'o kitso-ná.

⁹ Koatin-lá jná xita xi chí'nda títajna'nó, ndaa kátasikitasón yije-lá nei-lá, ndaa kátasís'in-lá mé-ne nga tsja s'e-lá, kí kjingui'a-jèn; ¹⁰ kí síchijét'aà-lá nei-lá. Tà saá ndaa kátas'in nga káta'ya-lá nga xita kixi. K'oaá s'in skoe-ne xita xi k'ejí nga ndaa tjin kjotixoma-lá Nainá xi ochrjekàjün-ná kjo'in.

¹¹ Nainá jyeé tsakó kjondaà-lá nga ngats'ii xita xi tjin nga tjítsa isò'nde koma kitjokàjün kjo'in. ¹² Jé kjondaà-lá Nainá k'oaá s'in okóya-ná nga mi tì kii k'oa s'en-ná nga mi ndaa yaxkoán Nainá tikoá mi tì kii k'oa s'en-ná kjoach'o xi síjé yijo-ná xi ts'e isò'nde. K'e nga jye sikitajnaá kjoa koi, indaákjoa sikitajnaá kjohitsjeen-ná, xita kixi komaá, tikoá ndaa jchaxkoán Nainá nachrjein xi titsajnaá i'ndeji. ¹³ K'oaá s'in s'een kjoa koi nga titsachiñá-lá kjondaà xi 'nó ndaa tjin nga jcháá kjoajeya-lá Jesucristo k'e nga kjoí jngoó k'a. Jesucristo xi Nainá nga 'nó 'nga tjina nga jé xi ochrjekàjün-ná kjo'in. ¹⁴ Jé Na'en-ná Jesucristo kitsjaá yijo-lá nga k'en ngajo-ná. Jé tsibíchjítjì-ná mé-ne koma kitjokàjñaá ngats'ii kjoa ts'e jé tikoá jngoó k'a silitseé-ná nga ngui xita naxandá ts'e komaá. Kó ngui tjingoó takoán nga sikitasoán nita mé kjoa xi ndaa tjin.

¹⁵ K'oaá s'in takóyi tikoá tìt'in-lá xita. 'Nó tinókjoakoji koni s'in tji'nde-lé nga kotixomai. Kí yá xi ochrjekàngui-lé.

3

Ndaa tikitason jná 'én xi mokjeiín-ná

¹ Tikitsjeen-lá nga kateèkkón xi xitaxá títajna kó ngats'ii xi kjotixoma tjíya tsja. Káta'nchréñijon-lá. Kátasikitasón ngats'ii xá xi ndaa tjin. ² Koatin-lá kí xitáá chjajno-lá; kí xitáá kjaán-kó; tà saá kjondaà kátas'e-lá; ngui indaákjoa kátitsajnaako ngats'ii xita.

³ Nga sa kjótsee, jná, tikoáá xita tondoó komá. Mikii na'yañijoaán. Xin ndiyá tsitjaayáá. K'oaá s'in kí'né ngats'ii kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-ná kó kjoa xi sasén-lá. Yáá tsitsajnajñaá xi kjoach'o kó kjoaxitakón. Tsak'in-ná nga

kisijitikeè-ná xita. Tikoá jñá kinijiticha ngajo-ná xinguiáá. ⁴ Tanga Nainá xi ochrjekàjiin-ná kjo'in, k'e nga tsakó kjondaà-là kjoatjòcha-là it'aà ts'e xita, ⁵ tsachrjekàjiin-ná kjo'in. Mitsà koi kjoa-là nga ndaà tjin kjoakixi xi ki'né. Tà koi-né nga kjòhimakeè-ná. K'e nga kjòtsjeè inima-ná, kits'iin xitse jngòò k'a-ná kò jè Inima Tsjeè-là Nainá kisixitseya jngòò k'a-ná. ⁶ It'aà ts'e Na'en-ná Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in, Nainá, ñó ndaà kisikijnajin inima-ná Inima Tsjeè-là. ⁷ K'e nga jè kjondaà-là Nainá jye kisikixiya-ná, k'oáá s'in kitsajnaá nga tjinjngòò takoán nga titsachiñá-lá kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne, jè kjotjò xi tsjá-ná Nainá nga ixti-là tsò-ná.

⁸ En koi, 'én kixi-né. K'oáá s'in mejèn-na nga 'ñó tinè-là xita mé-ne jñá xita xi mokjeiin-là it'aà ts'e Nainá ndaà kátasis'in-là kjoa xi ndaà tjin. Kjoa koi, ndaà tjin; mochjeén-là ngats'ii xita. ⁹ Tanga ki kii nìs'in-là xi kjoa tòndò kjoa ts'e xita jchínga kjòtseé xi mitsà kixi kjoa. Ki kjoasii nìs'in-là kjoa xi chitiya-ná it'aà ts'e kjotixoma-là Moisés. Kjoa koi, mikii mochjeén, nímé chji-là.

¹⁰ Jè xita xi naxandá-là Cristo mejèn-là sijjòya, jò, jàn k'a tinókjoa 'nchré-là. Tsà mikii 'nchréñijon-lè, nachrjekàjiin. ¹¹ Ji, jyeé 'yi nga xita jè, jyeé its'oòn kjohitsjeèn-là. Ch'o tís'in. Jè tihónè-là yijo-là.

Én xi títjá-là Tito jè Pablo

¹² K'e nga sikasén-lè Artemas, o xi jè Tíquico, tixátíyi nchrobáchón-ná Nicópolis. K'oáá s'in kiskoòsòn-là, yaá kótijna nachrjein cho 'nchán. ¹³ Tichját'aà-là Zenas, maestro ts'e kjotixoma, kjo Apolos; tji-là mé xi mochjeén-là mé-ne nga koma kjo-ne ñánda nchifi nga nímé sichijat'aà-là. ¹⁴ Jñá xi xita tsaján, k'oáá tís'in kátama-là kjondaà xi ndaà tjin nga kátasichját'aà-là xita xi chijat'aà-là tsojmi mé-ne nga ndaà sijkjeén-ne nachrjein-là nga títajnakon, komaá sijikjna jngòò kjoa xi ndaà mochjeén.

Én xi fehet'aà-ne

¹⁵ Ngats'ii xita xi i títajnakò-na tíslixat'aà-lè. Tikoá tixat'e'i yije jñá xi matsjakeè-ná nga ngàsòn mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo. Kjondaà-là Nainá kàtijnakò-nò ngats'ioò. K'oas'in kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Filemón

Kó tsò Pablo nga síhixat'aa Filemón

¹ Ji Filemón xi ndaà matsjake-lè xi ngàsòn xá-la Na'è-ná titsa'né, 'an Pablo nga ndayá tijnáa'ya k'oií kjoa-la nga xá-la Cristo tís'iaàn, tìshixat'aa-lè kò 'ndse Timoteo. ² Tíkooá tìshixat'aa xita naxandá-la Cristo xi ya bixoña ni'ya-lè kò tichjaá Apia kò 'ndseé Arquipo xi tíkoo xá-la Nainá nchikjaán-tji koni 'an. ³ Nainá xi Na'è-ná, kò jè Jesucristo xi otixoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jìlìn inima-nò.

Kjoatjòcha xi tjin-la Filemón

⁴ K'e nga chjät'aà-la Nainá, kjit'aa nachrjein sikítsjeèn it'aa tsiji, k'oaá ma-ne nga tsjaà-la kjondaà Na'è-ná, ⁵ Koií kjoa-la nga jyeé ki'nchrè nga ndaà mokjeiin-lè it'aa ts'e Na'è-ná Jesucristo tíkoo ndaà matsjachi ngats'ii xita-la Nainá. ⁶ K'oaá s'in sijét'aà-la Nainá nga ndaà kítasòn koni s'in nokjoàkoií xita xi i'nga it'aa ts'e kjoa xi mokjeiin-lè mé-ne nga isa ndaà jchaxkoin ngats'ii kjondaà xi koma sikitasoán it'aa ts'e Cristo. ⁷ Ji ndí 'ndse, 'ño tsja ma-na kò ma'ño takoán it'aa ts'e kjoatjòcha xi tjin-lè, nga it'aa tsiji-né, nga jye ndaà tñijetakoín inima-la jña xita-la Nainá.

Kó tsò Pablo nga chjatjì Onésimo

⁸ K'oaá ma-ne nas'in it'aa ts'e Cristo tji'nde-na nga kinè-lè mé kjoa xi s'iin, tanga mitsà kòs'in tibit'in-lè. ⁹ Ta jngoò kjondaà tísijé-lè, nga tjiin-ná nga tjòcha 'yaá xinguiáa. Kò jyeé tjiin-lè, 'an Pablo, jyeé xita jchúnga-ná, tíkoo ndayá tijnáa'ya xi jè ngatji-la Cristo Jesús. ¹⁰ K'oaá ma-ne nga tísijé jngoò-lè kjondaà nga ndaà choétjoi jè Onésimo xi koni ki'ndí-na komà nga kòkjeiin-la 'én ndaà-la Nainá xi 'an tsibenojmí-la nga i tijnáa'ya ndayá.

¹¹ Nga sa kjòtsee, jè Onésimo, jngoò xita ch'i'nda xi mikii ndaà kjòchjeén-lè, tanga i'ndeí jyeé ndaà kochjeén-ná ingajoá. ¹² Tisikasén jngoò k'a-lè, 'an nga 'ño matsjake. ¹³ Ndaa-la s'e tsà i kijnako-na mé-ne nga siichjät'aà-na koni tsà jì tìnichjät'aà-ná, k'e nga takó ndayá tijnáa'ya nga jè ngatji-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga majin-na nga kjo'ño siikjina tsà ngaji mikii tijnogoò takoin, mé-ne jè kjondaà xi tísijé-lè mi kjo'ño koma-lè; inima-lè kjinchrobajin. ¹⁵ Tsà koi nachrjein, jè Onésimo, koií kjoa-la tsasit'aa xin chiba nachrjein-lè mé-ne i'ndeí koma choétjò jingoò k'a-ne nga ya kijnako kjit'aa-lè. ¹⁶ Tanga ki k'oaá s'in 'ya takoin koni tsà jngoò xi taxkí ch'i'nda; isaá 'ño ndaà jchatakoín koni tsà jngoò 'ndsí xi 'ño ndaà matsjachi. 'An, 'ño matsjake; tanga ngaji isaá 'ño tìtsjachi mitsà ta koi kjoa-la nga ch'i'nda tsiji koma, koi-né nga jyeé 'ndse chibá it'aa ts'e Cristo.

¹⁷ Tsà kixií kjoa nga k'oa's'in 'yatakòn-ná nga 'ndseé chibá it'aa ts'e Cristo, choétjoi Onésimo koni tsà 'an xi tichjoétjò-ná. ¹⁸ Tsà tjin mé kjoa xi ch'o kisiko-lè, kò tsà mé xi kitjen-t'in-lè, 'aán tìkichjì-ná. ¹⁹ 'An, Pablo, 'an sobá tìkijì-lè xojon jè. 'An kichjiá yije xi tjen-la. Mikii mochjeén nga 'an koxán-lè, jyeé tjiin-lè nga 'aán kitjen-t'in-ná kjoabinachon-lè. ²⁰ Ndí 'ndse, k'oaá s'in tísijé-lè nga kátasakó jngoò-na kjondaà it'aa tsiji, koni s'in ok'in-la nga 'ndseé chibá it'aa ts'e Na'è-ná; tije takoin inima-na it'aa ts'e Cristo. ²¹ Be-ná nga sikitasoné; k'oaá ma-ne nga tisikasén-lè xojon jè; skanda 'beé-la takoán,

nga isáá tsatoó s'jin koni s'in tixan-lè. ²² K'oaá tís'in tixan-lè nga tìkíjnandaà jngoò-ná j'nde ñánda ma síkjáya. K'oaá s'in tìkoña nga jè Nainá kji'nchré-né koni s'in tìtsanokjoàt'aà-là, nga tsjá'nde-na nga koma kji'kon-nò.

'Én-lq Pablo xi fehet'aà-ne

²³ Tísíhixat'aà-lè Epafra, xinguiáá xi ngásòn ndayá tìtsajna-jen nga jè ngatji-là Cristo Jesús. ²⁴ Tìkoáá tísíhixat'aà-lè Marcos, Aristarco, Demas kò Lucas, xi síchját'aà-na kjoa ts'e xá xi tís'iaàn.

²⁵ Jè kàtijnajin inima-nò kjonndaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta xi kitjei-la xita Hebreo

Kós'in chjako-ná Nainá it'aà ts'e Ki'ndí-la

¹ Nga tisa kjotseé, jè Nainá kjin k'a kiichja-la xita jchínga-ná nga jñà kisikjeén xita xi kiichja ngajo-la, nga kjin skaya tjin-ne kós'in kiichja-la. ² Tanga i'nde, nga tifehet'aà nachrjein, Nainá, jè ki'ndí-la tsikjeén nga tichjako-ná ko tijè-ne ki'ndí-la kisikjeén nga tsibíndaà isò'nde ko jè kjòngatsja ngats'ii nga yiye tsojmi xi tjin isò'nde. ³ Ko jè Ki'ndí xi okó jè kjoa isén ko kjoa jeya-la Nainá; ko it'aà ts'eé 'ya-ná kó kji kjoàn-ne Nainá. It'aà ts'e nga'ño xi tjin-la 'én-la Cristo síjngui'ño-la isò'nde. K'e nga jye kitsjaà kjotjò yijo-la nga kisitsjeè-ná jé-ná, ikjoàn tsijin ngajmii nga tsibijnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁴ Nga jè Ki'ndí-la Nainá tjna itjòn; isaá 'ño 'nga tjna mi k'oa-ne koni jñà àkjale, koií kjoa-la nga isaá 'ño 'nga tjna jè 'in xi kitjoé-la.

⁵ Nga jè Nainá, nijngoò k'a k'oas'in kitsò jngoò-la àkjale:

Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè,

'an-ná Na'én-lè.

Tikoáá nijngoò àkjale xi kitsò-la:

'Aán koma Na'én-la,

jè koma ki'ndí-na.

⁶ K'e nga kisikasén ki'ndítjòn-la i isò'nde tikoáá k'oáá s'in kitsò:

Ngats'ii àkjale-na kateèxkón.

⁷ It'aà ts'e àkjale, k'oáá tsò:

Nainá, maá-la tjo s'in àkjale-la;

jñà ch'i'nda-la maá-la ni'in s'in.

⁸ Tanga it'aà ts'e ki'ndí-la tsò-né:

Ji-né xi Nainá,

kixí kotixomai nita kjé-né.

⁹ Matsjacha-né kjoa xi ndaà tjin

ko majticha-né kjoa xi ch'o tjin;

koií kjoa-la, 'an xi Nainá 'mì-na xó jaàjìn-lè

nga isa ndaà jchaxkón-lè

mé-ne nga isa tse kjotsja s'e-lè

koni jñà xita xingui xi báhitakò-lè.

¹⁰ Tikoáá tsò-né:

Ji Na'én xi Nainá 'mì-lè nga ji otixomai,

nga sa tàts'en-la kjoa, jii tsibindii isò'nde,

tijii-ne xi tsibindii ngajmii.

¹¹ Ngaji kjina-né nita mé nachrjein-ne.

Tanga jè isò'nde ko ngajmii kjoehet'aà-né;

k'oáá s'in kojchá koni ma nikje nga ma jchínga.

¹² K'oáá s'in kixkóyi koni jngoò x'íó,

k'oáá s'in sikjatjlyi koni s'in fatjlyi nikje.

Tanga ngaji mi k' kjoatjlyi-lè nita kjé-ne

ko jñà nachrjein-lè mikii kjoehet'aà.

¹³ Nainá ni saà jngoò k'a kitsò-la jngoò àkjale-la:

Tijnat'eii chrja kixi-na

skanda k'e nga sikijnanguia kondra-lè

ya ñánda nga nchasòn ndsokoiì.

¹⁴ Ngats'iì àkjale, inima-né nga síxá-là Nainá; jñà níkasén nga síchját'aà-là jñà xítà xi tjoé-là kjòndaà nga bitjokàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-là.

2

Mé-ne 'ñó chí-là 'én xi jye kina'yá it'aà ts'e Cristo

¹ Koiì kjoa-là, mochjeén-né nga ngui sà ndaa sis'in-là 'én xi jye kina'yá, mé-ne nga mì xìn ndiyá kjaán koni s'in tjin ndiyá-là Nainá. ² Jñà kjotixoma xi Nainá kitsjaà nga kisikjeén àkjale nachrjein xi jye tsato, tjin-là okixi, kò jñà xítà xi tsohótsji jé nga mìkii kisikitasòn kjotixoma xi kits'iì-là, kjo'iin kitjoé-là koni s'in ok'in-là. ³ Kò jñà xi titsajnaà nachrjein i'ndeì, isaá 'ñó s'e-ná kjo'in tsà mì kì sis'iaán 'én-là Cristo nga jé kochrjekàjìin-ná kjo'in. Nga jé sobá Nà'én-ná kitsjaà ítjòn-ná 'én koi. Kò jñà xi iskan kii'nchré 'én koi, tìkoaa tsibénojmi-ná nga kixi kjoa. ⁴ Nainá, tìkoaa kisikixiya 'én koi nga kjin skoya kjoxxón kis'iin xi okó kjoa jeya-là Nainá, tìkoaa kisika'bísòn kjotjò ts'e Inima Tsjeè-là; k'oaá s'in kitsjaà koni s'in mejèn-là jé.

Yá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná

⁵ Nga Nainá mìtsà jñà àkjale-là kitsjaà-là nga jñà kotixoma-là jé isò'nde xi iskan kjoji, jé xi titsachibàya-ná. ⁶ Ta saá tíchjaá jngoò k'a Xojon-là Nainá ñánda nga tsò:

Jì Nà'én, ýá-né xi xítà?

¿A ok'in-là nga jì níkítsjeèn-ne kò makájno-lè it'aà ts'e?

⁷ Isaá nangui kinikíjni koni jñà àkjale,

kits'iì-là kjoa jeya kò 'nga kinikíjni nga tsatixoma,

⁸ jii kits'iì-là nga'ño nga ma kotixoma-là ngats'iì tsojmi xi tjin.

Tsà Nainá kitsjaà-là nga'ño nga jé kotixoma-là ngats'iì tsojmi xi tjin tsòyaá-ne nga nímé tsojmi tjin xi mì jé otixoma-là. Kixii kjoa, nachrjein i'ndeì, kj'eè kii ndaa 'ya-là tsà jé tìhotixoma-là ngats'iì tsojmi xi tjin. ⁹ Tanga 'ya-ná nga jé Jesús, nas'in nangui kinikíjna chiba nachrjein koni jñà àkjale, tanga i'ndeì, jeyaá tìjna kò 'ngaá tìjna nga tìhotixoma, koiì kjoa-là nga kjo'in kisikjeiín k'e nga k'en. Nainá, 'ñó matsjakeè-ná nga kisikasén Jesús nga jé kisikjeiín kjo'in ts'e kjoabiyaà xi kjòndaà ts'e ngats'iì xítà.

¹⁰ Jé Nainá, xi tsibíndaà yije nítà mé xi tjin, ndaa ok'in-là koni s'in kis'iin k'e nga kisikatojìin kjo'in Ki'ndi-là mé-ne nga it'aà ts'e kjo'in xi tsatojìin-ne, nímé kjoa xi kichiját'aà-là nga koma kochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná ngats'iì xi ixti-là Nainá maá xi jé mejèn-là nga ya kitsajnaakoaá ñánda nga jeya tìjna jé.

¹¹ Jé xi tsítsjeè xítà xi tjin-là jé, kò jñà xítà xi tìjatsjeè, tajngoò Nà'én ma. Koiì kjoa-là jé Ki'ndi-là Nainá mìkii masobà-là nga 'ndse tsò-là xítà xi sítsjeè. ¹² Jé Xojon-là Nainá k'oaá s'in tjit'aà nga tsò:

Kènojmi-là jñà xítà 'ndse xi it'aà tsiji,

seè-lè ya jjiin-là xítà naxandá-lè.

¹³ Tìkoaa tjit'aà ñánda tsò:

Jé Nainá ma'ñót'aà takoàn.

Ijngoò k'a tjit'aà ñánda tsò:

Jì tijnakoaá ixti xi Nainá kitsjaà-ná.

¹⁴ K'oaá s'in tjin koni ixti-là xítà, tajngoò jni-né kò tajngoò yijo-né. Jesús, k'oaá tìs'in jni kò yijo kis'e-là mé-ne nga it'aà ts'e kjoa biyaà ma kisikijne-là xítà neji xi tjin-là nga'ño nga ma-là sík'en xítà. ¹⁵ Jesús, k'oaá s'in komàt'in mé-ne

nga komà kisikítsajnadejì ngats'ìi xità xi kitsakjòn-là kjoa biyaà nga k'oaà s'ín títsajna koni tsà tjit'aà'nò-là kó tjin nachrjein bitsajnakon xità. ¹⁶ Jesús, mitsà koií xá j'ìi-ne nga jñà àkjale sìichját'aà-là, jñà xità tje-là Abraham sìichját'aà-là. ¹⁷ K'oaà s'ín komà-ne, jè Jesús tjinè-là nga ngàsòn k'oas'ín xità komà koni 'ndse, mé-ne nga nò'miì ítjòn koma-ne xi tjin-là kjohimatakòn xi ndaa sikitason xá-là Nainá nga koma kùichjítì-ne jè-là xità it'aà ts'e kjoa biyaà-là. ¹⁸ Koni s'ín kichit'aà nga kits'ìi-là kjo'in, jè, k'oaà tìs'ín ma-là osiko jè xità xi kò kjo'in tichit'aà-ne.

3

Mé-ne isá jeya tìjna-ne Jesús mì k'oa-ne Moisés

¹ Jñò ndí 'ndsè, xi xità naxandá tsjeè-là Nainá 'mì-nò, xi xó k'oaà s'ín jaàjìin-nò Nainá nga xità ts'e tsò-nò, k'oaà s'ín ndaa tìkìtsjeèn nga jè Cristo Jesús xi xó tsibixáya-là Nainá kò jè tìjna nga nò'miì ítjòn it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná. ² Jesús ndaa sikitason xá-là Nainá, nga xó k'oaà s'ín kits'ìi-là koni jè Moisés, ndaa kisikitasòn it'aà ts'e naxandá-là Nainá. ³ Jesús isá jeya tìjna koni jè Moisés. K'oaà ngaya-là koni jngoò xità xi bindaà ni'ya, isá jeya bíjna nei-là mì k'oaà-ne koni tije-ne ni'ya. ⁴ Ngats'ìi ni'ya, tsejèn tjin xità xi tsibindaà; tanga jè Nainá xi tsibindaà yije tsojmi xi tjin isò'nde. ⁵ Xi nguì okixi, jè Moisés, nga xità ch'ìnda-là Nainá ma, ndaa kisikitasòn xá-là it'aà ts'e xità naxandá-là Nainá. Jè xá xi kis'ìin, jè-né nga kitsjaà 'én kò s'ín kichja Nainá k'e nga koma iskan. ⁶ Tanga jè Cristo, nga K'ìndí-là Nainá ma, jè otixoma it'aà ts'e naxandá-là, jè naxandá-là xi tijná-ná, tsà kixi tìtsajnaá skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá nga kò kjotsja-ná tìtsachiñá xi kjondaà-là Nainá.

Mé xi mochjeén nga kitjás'én ñánda ma nìkjáya it'aà ts'e Nainá

⁷ K'oaà tsò jè Inìma Tsjeè-là Nainá jè xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá, nga tsò: I'ndeí, tsà tìtsana'yà jñò 'én-là Nainá,
⁸ kì tájaàjìin bitsajnakoo inìma-nò koni s'ín kis'ìin jñà xità xi kondrà kiì-là Nainá nga kiskoòt'aà ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.
⁹ Jñà xità jchínga-nò kiskoòt'aà-na nas'ín jye kijtseè ichán nó kjoa xi kis'iaàn.
¹⁰ Koií kjoa-là nga tsohótijna jchán-là jñà xità koi, k'oaà kixan-là: "Jñò, kjit'aà nachrjein xìn ndiyá tjaàkoo kjohìtsjeèn-là inìma-nò kò mìkìl yaxkon ndiyá-na."
¹¹ Xi kjoa jti-na, k'oaà s'ín kitsjaà ndsoba nga mìkìl kjoahas'en-jìin i'nde ts'an ñánda ma nìkjáya.
¹² Ndí 'ndsè, t'een kindà yijo-nò, njngoò xi ch'o s'íkìjna inìma-là nga mìkìl mokjeiín-là mé-ne nga mì kìnchat'aàxìn-lá Nainá xi tijnakon. ¹³ Ta saá, nachrjein nchijòn tjiì nga'nò-là xinguìo, k'e nga tìjna-isa nachrjein, mé-ne nga mìkìl kotájaàjìin-ne inìma-nò nga mìkìl ma skónachan-nò kjoa ts'e jè.
¹⁴ Jñà yaá nokjoá-aná it'aà ts'e Cristo, tsà k'oas'ín ndaa kòkjeiín-ná skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín kòkjeiín-ná nga tìsa tàts'en-là kjoa.
¹⁵ Xojon-là Nainá k'oaà s'ín tichja nga tsò:
 I'ndeí, tsà tìtsana'yà jñò 'én-là Nainá,
 kì tájaàjìin bitsajnakoo inìma-nò

koni s'ín kis'iin jñà xità xi kondrà kiì-là Nainá.

¹⁶ ¿Yá xità-ne xi kiì'nchré 'én-là Nainá, ikoàan kondrà kiì-là? Tijnà-ne ngats'iì xità xi jè Moisés tsachrjekàjiin i'nde Egipto. ¹⁷ ¿Kò yá xità-ne xi ichán nó tsibijnajchán kò Nainá? Jñà-né xità xi tsohótsji jè, xi yá k'en ya iya ndiyá ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn. ¹⁸ ¿Kò yá xità-ne xi Nainá kitsò-là nga mikii kjoahas'en-jiin i'nde ñánda tjin kjoa nìkjáya? Jñà-né xità xi mikii kiì'nchréñijon-là. ¹⁹ Kò k'oáa s'ín tsíjiin-ná nga mikii jahas'en-jiin i'nde ñánda ma nìkjáya, koií kjoa-là nga mikii kòkjeiín-là.

4

¹ Nainá k'oáa s'ín kitsjaà-ná 'én nga kitjás'eén ya i'nde-là ñánda ma nìkjáyaá. K'e nga tákò tìjna-isa 'én xi kitsjaà Nainá, ngats'iaá mochjeén-né nga ndaà s'ikindaá yijo-ná mì k'o'a-ne tsà mì ki kitjás'eén. ² Nga jñá, k'oáa tìs'ín jye kis'enojmíya-ná 'én ndaà-là Nainá, koni s'ín kis'enojmíya-là jñà xità jchínga-ná. Tanga jñà xità jchínga-ná nímé kjondaà kisakò-là nga mikii ngásòn kòkjeiín-là koni jñà xità xi i'nga xi kisitasòn jñà 'én koi. ³ Tanga jñà xi jye mokjeiín-ná, kitjás'en-ná ya i'nde ñánda ma nìkjáyaá, ñánda kitsò Nainá:

Xi kjoa jti-nà, k'oáa s'ín kitsjaà 'én-nà xi ndsoba kichjà-na

nga mikii kjoahas'en-jiin i'nde ts'an ñánda ma nìkjáyaá.

Tanga Nainá jye kjòtseé jyehe't'aà xá xi kis'iin kóni skanda k'e nga tsibíndaà isò'nde. ⁴ Xojon-là Nainá, k'oáa s'ín tichjá ts'e xi ma-ne itoò nachrjein:

Xi ma itoò nachrjein kisikjáya Nainá nga komà jyehe't'aà yije xá-là.

⁵ Tijè-ne Xojon-là Nainá, jngoò k'a tichjá ñánda tsò:

Mikii kjoahas'en-jiin ya i'nde-nà ñánda ma nìkjáya.

⁶ Jñà xità xi kiì'nchré ítjòn 'én xi ndaà tsò, mikii jahas'en i'nde ñánda ma nìkjáya nga mikii kisitasòn; tanga nachrjein i'ndeí tjin-isa xità xi chija nga koma kjoahas'en-jiin i'nde ñánda ma nìkjáya. ⁷ Koií kjoa-là Nainá tsibíjna jngoò-isa nachrjein xitse, jè nachrjein i'ndeí. Nga isa 'ño komà iskan jè xitaxá ítjòn xi ki'mi David, k'oáa s'ín tsibít'aà Xojon-là Nainá jñà 'én xi tsò:

Jñò, nachrjein i'ndeí tsà titsana'ya 'én-là Nainá

kì tájaajjìn nìkìtsajnaà inìma-nò.

⁸ Jè Josué, nga mikii komà kitsjaà-là kjoa nìkjáya jñà xità Israel, koií kjoa-là Nainá kitsjaà jngoò-isa nachrjein xitse. ⁹ K'oáa ma-ne jè naxandá-là Nainá tìjna jngoò-là nachrjein tsjeé ts'e kjoa nìkjáya; ¹⁰ nga jè xità xi fahas'en-jiin kjoa nìkjáya xi ts'e Nainá, tìkoáa síkjáya-ne kjoa ts'e xá-là, koni s'ín kisikjáya Nainá it'aà ts'e xá xi kis'iin. ¹¹ Mochjeén-né nga k'oi-là nga'ño yijo-ná nga kitjás'en-jñáa kjoa nìkjáya-là Nainá; mikii k'oas'ín s'eén koni kis'iin jñà xità xi mikii kòkjeiín-là nga kisikitasòn.

¹² 'Én-là Nainá tìnakon-né kò tjin-là nga'ño. Ísaá ndaà ote mì k'o'a-ne jngoò kichjá ndojò xi yijò nga ingajò ngobà-là; fahas'en-jiin-né skanda ya jjiin inìma-nà kò ya jjiin kjohítsjeén-ná. Tìkoáa fahas'en-jiin-né skanda ñánda tikjòò nindaà-ná kò iya nindaà-ná; ótsjiya-né kjohítsjeén-là inìma-ná mè xi mejèn-là nga s'jin. ¹³ Ngats'iì xi Nainá tsibíndaà, nì mé tjin xi tìjna'ma, nga ngats'iì kjoa tìjna tsejèn-né; tibeè-ne xkòn jè xi tjiné-là nga k'oi-là kindà.

Jè xi ngui nò'mù ítjòn tìjna

¹⁴ Jesús xi ki'ndí-là Nainá, jè-né xi ngui sobà nò'mù ítjòn tìjna it'aà tsaján, jè-né xi jahas'en ngajmù nga nguixkon Nainá. K'oáa ma-ne nga mochjeén-né nga kixi kìtsajnaakoáa jñà 'én xi mokjeiín-ná. ¹⁵ Jè xi nò'mù ítjòn tìjna

it'aà tsaján, komaá kòhimaakeè-ná k'e nga mahindaà; nga jè, k'oaá tís'in kichit'aà koni jñá, tanga mìtsà jé tsohótsji. ¹⁶ Kíngoo-lá takoán nga kíchat'aá chrañá-lá íxile kjótíxoma-lá Nainá xi tse kjondaà tjín-la, mé-ne nga skoe imá-ná kjondaà xi tjín-la koa kósíko-ná k'e nga mé xi kochjeén-ná.

5

¹ Ngats'ìi jñà nò'mù itjòn, yaá tjaajìin it'aà ts'e xita naxandá. Jè xá tjínè-la nga chjatjì xita nga nguixxon Nainá tìkoa tsját'aà-la kjótjò Nainá kò s'ík'en cho xi kjoa ts'e jé-la xita. ² Jñà nò'mù, tìkoaá mahindaàjìin inima-la; k'oaá s'ín ma-ne nga ma beèhima jñà xita xi mìkìi machiya-la kò xi xìn ndiyá tìmaya. ³ Koií kjoa-la nga ma indaàjìin inima-la nò'mù, tjínè-la nga s'ìk'en-la cho kjótjò xi tsjá-la Nainá xi kjoa ts'e jé-la kò tìkoa s'ìk'en cho kjoa ts'e jé-la naxandá.

⁴ Jñà nò'mù, mìtsà tà jñà tajngoo bí't'aà xá 'nga yijo-la; jè Nainá xó chja-la koni s'ín kichja-la jè Aarón. ⁵ K'oaá tís'in tjín it'aà ts'e Cristo, mìtsà tà jè tajngoo kiskoé xá xi ts'e nò'mù itjòn, Nainá kitsjaà-la xá 'nga k'e nga kitsò-la:

Jì-né xi Kì'ndi-na xan-lè;

'aán-ná xi Na'én-lè.

⁶ Tjìè-ne Xojòn-la Nainá, l'jngoo k'a tichja ñánda tsò:

Jì-né xi nò'mù tìjini nita mé nachrjein-ne,

xá-lè, k'oaá s'ín tjín koni xá xi kisikitasòn Melquisedec.

⁷ Jè Cristo k'e nga sa tsibijna i'isò'nde, 'ñó kíichjat'aà-la Nainá, nguì koó ndáxxon tsibítsi'ba-la koa kisi'jé't'aà-la jè xi tjín-la nga 'ñó nga ma-la kochrjekátjì it'aà ts'e kjoa biyaa; Nainá kii'nchré-la nga ndaa kijtseèxxón. ⁸ Jè Cristo, nas'in kì'ndi-la Nainá ma, yaá komà-la kisikitasòn, k'e nga kisikjeiín kjo'in. ⁹ K'e nga jye mì tì mé xi kichjìt'aà-la, k'oaá s'ín tsibijna nga jè kochrjekátjì kjo'in xita nita mé nachrjein-ne, ngats'ìi xi 'nchréñijon-la, ¹⁰ Nainá kisikjina Jesús nga nò'mù itjòn tsibijna, kitsjaà-la xá koni ts'e Melquisedec.

Jñà xita xi mìkìi machiya-la mé kjoa xi kixi tjín

¹¹ It'aà ts'e kjoa koi, 'ñó tjín-isa kjoa xi s'enojmíya-nò, tanga 'ñó chjá tjín nga s'enojmí-nò, koi kjoa-la nga jñò, mìkìi machiya-nò. ¹² Jñò, skanda kjòtsee maestroó-lá tìtsajnaà tsà ndaa; tanga jñò, tákó mochjeén-nò nga chíta'yá xitse l'jngoo k'a 'én-la Nainá xi mì 'in chja koni s'ín komà-nò nga sa itjòn. K'oaá s'ín tìmat'ioòn koni ndí ixti xi tákó tsjín 'biì, mìkìi mochjeén-la nga tsojmì tájaà skìne. ¹³ Ngats'ìi xi tákó tsjín 'biì, ixti-né, mìkìi machiya-la mé kjoa xi kixi tjín. ¹⁴ Tanga jñà tsojmì xi ma chine xi tájaà kjoàn, ts'eé xita xi jye kòjchínga, jñà xi jye machiya-la mé kjoa xi ndaa tjín kò mé kjoa xi mìkìi ndaa tjín nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la.

6

¹ Koií kòs'in mochjeén-ne nga chíta'yá 'én-la Cristo xi isa ndaa kòjchíngakoaá kjoa ts'e Nainá mé-ne nga nímé chijat'aà-ná nga xita-la Cristo maá. Mì tijnà tijnà 'én chíta'yá-aná xi kichíta'yá nga sa itjòn it'aà ts'e Cristo. Mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeén-ya-ná kó s'ín ma nga níkájnoaá jé xi tjín-ná xi kjoabiyaá fíko-ná. Kò tìkoaá mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeén-ya l'jngoo k'a-ná kó s'ín kòkjeiín-ná it'aà ts'e Nainá ² kò kòs'in ma bautizar xita, kò kòs'in oyijòsòn-lá ndsaá jñà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Kò tìkoaá mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeén-ya l'jngoo k'a-ná kó s'ín kjoaáya-la jñà xita xi jye k'en, kò kòs'in s'jìn Nainá nga kíindaàjìin-la xita mé xi ok'in-la nga tsjá-la nita kjé-ne. ³ Mochjeén-né nga

chíta'ya 'én xi isa ndaà kojchíngakoaá kjoa ts'e Nainá; tsà Nainá tsjá'nde nga kos'ín koma, k'oas'ín s'e'en.

⁴ Nga jña xita xi jye kjohiseèn-la kjohítsjeèn-la, xi jye kisaseèn-takòn kjondaà xi tsjá Nainá, xi tikoá jye ngàsòn kitjóé-la Iníma Tsjeè-la Nainá, ⁵ xi jye kisaseèn-takòn 'én ndaà-la Nainá kò nga'ño-la isò'nde xi sà kjoíi, ⁶ tsà jngoo k'a xin ndiyá kjoí, tsà tsjin takòn 'én-la Nainá, mì tì kii koma kondaàya-ne kjohítsjeèn-la nga kóofat'aà jngoo k'a-la Nainá; nga jña xita koi, kjoa xi nchis'ín, k'oáa ngaya-la koni tsà krò nchihót'aà jngoo k'a jè Ki'ndí-la Nainá nga tsjá-la kjosobà nga nguixkon ngats'iì xita. ⁷ K'oáa s'ín ngaya-la koni jè nangui, k'e nga 'ba jtsi, ma'nchi'nde-né. Tsà ndaà xka xi bisò xi mochjeén-la xita xi sixáko nangui, jè Nainá síchikon-t'ín nangui. ⁸ Tanga tsà na'yá chini kò na'yá xanchroò bisò, nímé chji-la, mìtsà nangui ndaà nga nguixkon Nainá; kjíchò nachrjein nga tà kiti-né.

⁹ Jñò ndí 'ndse, xi matsjacha-nòjen, nas'ín k'oas'ín nokjoà-jen, k'oáa s'ín tjíngoo takòn-jen nga tjoé-nò kjoa xi 'ño ndaà tjín, ngats'iì kjondaà xi tjín-la xita xi jye itjokajin kjo'ín. ¹⁰ Nga Nainá, xita kixi-né, mìkii síjchajin xá-nò xi jye ki'nè kò kjoatjòcha xi tjín-nò nga nùchjät'aà-là xita naxandá-la Cristo, koni s'ín titsa'nè skanda nachrjein i'ndeí. ¹¹ Tanga ngajen, k'oáa s'ín mejèn-najen nga kjit'aà nachrjein ngui kóo kjotsja nga kos'ín tixá nga jngoo jngoo skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-nò mé-ne nga kitsàon-ne kjoa xi titsachiñá-laá. ¹² Majin-najen nga ts'eè s'e'en. Chjíngru-là jña xita xi jye nchitjóé-la kjotjò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koi kjoa-la nga ndaà mokjein-la kò tjín-la kjoatsejta.

Kó tsò 'én xi kiichja Nainá koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham

¹³ Nainá k'e nga kitsjaà-la tso'ba Abraham, k'oáa s'ín kitsjaà kixi 'én-la nga tije tsasèn-ne nga mì tì yá tjín-ne xi isa 'nga tjina koni jè; k'oáa s'ín kiichja, ¹⁴ nga kitsò: “An, 'ño ndaà sichikon-t'ín-lè, tikoá 'ño kòkjin-ya jña ixti-lè.” ¹⁵ K'oáa s'ín komà-ne Abraham kiskoòñàkjoa, ikjoàn kitjóé-la koni s'ín kitsò Nainá. ¹⁶ Jña xi taxkí xita, k'e nga tsjá 'én-la, sikjeén jngoo 'ín-la jngoo xi isa 'nga tjina mé-ne nga sikixiya-ne 'én xi tsjá. Kò tà yáá fehet'aà kjoa. ¹⁷ K'oáa s'ín ma-ne k'e nga jè Nainá k'oáa s'ín kjòmejen-la nga kitsjaà kixi-la 'én jña xita xi tjoé-la kjotjò nga sijikitasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba, kitsjaà jngoo 'én xi 'ño xkón tjín nga nímé xi ma kjoatjiya. ¹⁸ Jña 'én koi xi jò ma-ne xi mìkii ma fatjiya, nga mìkii koma skónachan-ná Nainá, yáá 'ño sakó-la nga'ño iníma-ná, jña xi mejèn-ná nga Nainá kosíko-ná nga ngui jè kjit'aà takóan nga titsachiñá-lá jè kjoa kixi-la xi jè jye kitsjaà-ná. ¹⁹ Jè kjoa kixi xi titsachiñá-lá, k'oáa s'ín sikjina kixi iníma-ná koni jngoo kicha xi sit'aà'ño-ne chitso, kò jè kjoa kixi xi okji skanda maá jahas'en ya i'nde tsjeè ñánda tjóbájtòò nikje cortina, ²⁰ ya ñánda jahas'en Jesús nga tsohójnandaà-ná ndiyá, nga nò'mii ítjòn tjina nita mé nachrjein-ne koni jè Melquisedec.

7

Jesús, k'oáa s'ín ngaya-la koni jè nò'mii ítjòn xi ki'mi Melquisedec

¹ Melquisedec xi xita xá ítjòn tsibijna ts'e naxandá Salem, tikoá nò'mii ítjòn tsibijna ts'e Nainá xi tjina ngajmii, kii kaña-la Abraham k'e nga tinchrobá-ne nga jye kisikijne yiye-la xitaxá ítjòn xi kiskaàn-kò. Melquisedec kisichikon-t'ín Abraham. ² Jè Abraham, teya kis'iin tsojmi xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngooà kitsjaà-la Melquisedec. 'Ín xi 'mì Melquisedec, tsòyaa-ne: xitaxá ítjòn xi tjín-la okixi. Tikoá jè 'ín xi 'mì xitaxá ítjòn ts'e Salem, tsòyaa-ne: xi tjín-la

kjoa'nchán. ³ Jè Melquisedec mikii 'ya-la tje-la, yá na'èn-la, yá nea-la, ñánda kits'iin, ñánda k'en; k'oaá s'in mangásòn-kò koni Cristo xi Ki'ndí-la Nainá nga jè Melquisedec tìkoa nò'mii ítjòn tìjna nìta mé nachrjein-ne.

⁴ Jñò tìkítsjeèn nga 'ñó 'nga tsibijna Melquisedec, skanda jè xìta jchínga-ná Abraham teya kis'iin tsojmi xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngoóya kitsjaà-la Melquisedec. ⁵ Kixij kjoa, k'oaá s'in tìchja kjoatìxoma-là Moisés xi Nainá kitsjaà-la nga jñà xìta naxandá tìjné-la nga teya sùjòya tsojmi xi tìjn-la, jngoóya tsjá-la jñà nò'mii xi tje-la Leví, nas'in tì xìta xíkjin-ne xi ya nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. ⁶ Tanga jè Melquisedec, mìtsà tje-la Leví, tanga kitjoé-la xi jngoóya oko-la tsojmi xi teya kis'iin Abraham, ikjoàn k'eé kisichikon-t'in, nas'in jè Abraham xi kitjoé-la 'én xi tso'ba Nainá kiichja-ne. ⁷ Nga jyeé tìjìin-ná, jè xi síchikon-t'in xìta, isaá 'nga tìjna mì k'oaá-ne koni jè xi machikon-t'in. ⁸ Jñà nò'mii xi tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoóya oko-la xi teya s'in xìta naxandá Israel, mìtsà ta bitsajnakon kjit'aà, bijchò nachrjein nga biyaa; tanga it'aà ts'e Melquisedec, jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'in 'ya-la koni tsà jngoò xìta xi tákò tìjnakon skanda nachrjein i'ndeí. ⁹ Jñà nò'mii xi nchrobát'aà-ne tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoóya oko-la xi teya s'in xìta naxandá Israel, komaá k'oakixoán nga tìkoaá jè Melquisedec kitjoé jngoóya-la it'aà ts'e xìta koi k'e nga kitsjaà jngoóya-la Abraham, ¹⁰ nga jñà nò'mii xi tje-la Leví, yaá nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. Nas'in k'j'eé kii ts'iin Leví k'e nga jè Melquisedec ijchò kaña-la Abraham, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jñà nò'mii Israel, jyeé ya tìtsajnakò Abraham nga nchitsjá-la kjoatjò xi jè tjoé-la Melquisedec.

¹¹ Jñà kjoatìxoma xi kitjoé-la jñà xìta Israel, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e nò'mii xi tje-la Leví; tanga jñà nò'mii koi, mikii komà-la nga jngoò k'a kisikixiya xìta nga mì tì mé chijat'aà-la. K'oaá s'in komà-ne nga j'iì jngoò nò'mii xi jè mangásòn-kò Melquisedec, kò mìtsà jè mangásòn-kò Aarón xi tje-la Leví. ¹² K'e nga fatjìya nò'mii, kós'in s'íxá, tìkoaá mochjeén-né nga kjoatjìya kjoatìxoma. ¹³ Koni s'in tìchja 'én-la Nainá, jè xi kitjoé-la xá koni ts'e Melquisedec, k'j'eí tje-né; ya ñánda inchrobát'aà-ne, nì saá jngoò nò'mii bitjokajìin. ¹⁴ K'oaá s'in 'ya-la nga jè Na'én-ná Jesucristo, yaá inchrobát'aà-ne tje-la naxandá Judá. Tje-la naxandá jè, mikii kisikaxkì Moisés k'e nga kiichja it'aà ts'e nò'mii.

¹⁵ Kjoa koi, isaá ndaà makixiya-ná tsà jè nò'mii xitse sùkitasòn koni s'in kisikitasòn jè Melquisedec. ¹⁶ Nga mìtsà k'oaá s'in kitjoé-la xá ts'e nò'mii koni s'in tìchja kjoatìxoma yá ts'e tje xi inchrobát'aà-ne nga nò'mii kisikitasòn. Ta saá k'oaá s'in kitjoé-la xá it'aà ts'e nga 'ñó xi tìjn-la nga mìtsà yá xi koma-la jngoò k'a sùk'en. ¹⁷ K'oaá s'in tìchja 'én-la Nainá xi it'aà ts'e, nga tsò: Ji-né xi nò'mii tìjni nìta mé nachrjein-ne, k'oaá s'in mangásòn-kò koni jè Melquisedec.

¹⁸ K'oaá s'in komà-ne nga kichijàngui kjoatìxoma jchínga, koi kjoa-la nga tsjìn-la nga 'ñó tìkoa mì tì kii tímochjeén-ne. ¹⁹ Nga jè kjoatìxoma jchínga xi kiskii Moisés, nìmé xi kisikixiya xìta; tanga nachrjein i'ndeí, tìjn jìngò-ná kjoa xi isa ndaà tìjn xi tìtsachiñá-lá jè xi sikinchat'aà chraña-ná Nainá.

²⁰ Nainá k'oaá s'in kitsjaà kixi 'én-la xi xkón tìjn k'e nga kitsjaà tso'ba nga nò'mii ítjòn kìjna Cristo. Jñà nò'mii xi i'nga, ta k'oaá s'in kitjoé-la xá, mìtsà yá xi kitsjaà 'én-la. ²¹ Tanga xi it'aà ts'e Na'én-ná Jesús, k'oaá s'in tìchja xojon xi tìt'aà 'én-la Nainá nga kitsò:

Na'én-ná k'oaá s'in kitsjaà kixi 'én-la;
mikii sùkijatjìya-la kjohítsjeèn-la nga tsò:

“Ji-né xi nò'miì tìjni nìtā mé nachrjein-ne.”

²² K'oaá s'ín ma-ne nga jè Jesucristo osen-tji-ná nga nguixxon Nainá nga jè bindaàjiin ko-ná jngoò kjoa xitse xi isaá ndaà tìjn. ²³ Tìkooá jñà nò'miì xi kisixá xi tje-là Levi, jyeé kjiin ma xi jye kisikitasòn xá-là tanga koií kjoa-là nga biyaa nga mìkii ma síxá-isa. ²⁴ Tanga jè Jesús tìjnakon-ne nìtā kjé-ne, k'oaá ma-ne nga nò'miì tìjna nìtā mé nachrjein-ne. ²⁵ K'oaá s'ín ma-ne nga ma-là ochrjekàjiin kjo'ín xitā nìtā mé nachrjein-ne, ngats'ìi xitā xi jìt'aa ts'e Jesús bijchó nguixxon Nainá; jè tìjnakon-né nìtā kjé-ne mé-ne nga bítsi'batjì xitā.

²⁶ It'aa tsaján, ngui jè Jesús xi mochjeén-ná nga nò'miì ítjòn tìjna: nga xitā tsjeé-né; nìmé jè tìjn-là; mì tje kji inima-là; tìjnat'aaxìn-là xitā jè, kò jè xi isa'nga tìjna ján ngajmii. ²⁷ Mìtsà k'oas'ín koni s'ín nò'miì ítjòn xi i'nga, nga nachrjein nchijòn sík'en cho nga tsjá kjotjò-là xi kjoa ts'e jé-là, ijkòan tsjá ts'e jé-là xitā naxandá. Tanga Jesús k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en, jngoò k'aa kitsjaà nìtā kjé-né. ²⁸ Jè kjotixoma xi kitsjaà Moisés, k'oaá s'ín tìchja nga jñà kítsajna nò'miì ítjòn xi taxkì xitā xi chiba nga'ño tìjn-là; tanga jè 'én xi xkón tìjn xi iskan kitsjaà Nainá, k'oaá s'ín tìchja nga jè Ki'ndi-là Nainá, kìjna nò'miì ítjòn, jè xi k'oas'ín kisikò Nainá nga nìmé chijat'aà-là nìtā kjé-ne.

8

Jè kjoa xitse xi tsibì'ño Jesús

¹ Ngats'ìi kjoa xi chibàya-ná, tìjn jngoò xi isaá 'ño chjì-là, jè-né nga tìjna jngoò-ná nò'miì ítjòn xi tsibìjnat'aà chrja kixì-là íxile kjotixoma-là Nainá ján ngajmii. ² Yaa síxá ya ñanda tìjna xi ngui Ni'ya Tsjeé-là Nainá, xi jè sobà Nainá tsibindaà; mìtsà taxkì xitā tsibindaà.

³ Ngats'ìi nò'miì ítjòn, k'oaá s'ín satixoma-là nga kjotjò tsját'aà-là Nainá kò cho sík'en; k'oaá ma-ne nga jè Cristo tìkoo tìjné-là nga kis'e-là mé kjotjò xi kitsjaat'aà-là Nainá. ⁴ Jè Cristo, tsà i tìjna jìt'aa nangui, skanda mì-la kii koma nga nò'miì kìjna, nga i jìt'aa nangui, jyeé tìjn nò'miì xi tsját'aà-là kjotjò Nainá koni s'ín tìjn kjotixoma xi kiskii Moisés. ⁵ Tanga jñà nò'miì xi tìjn i jìt'aa nangui, yaa síxá ni'ya xi tà isén-là-né kò 'nguién-là-né jè Ni'ya Tsjeé-là Nainá xi tìjna ngajmii; nga jè Moisés k'e nga jye mejèn koiìts'ia nga kiiindaà ni'ya tsjeé-là Nainá xi níkje, jè Nainá kitsò-là: “Ndaà chítsejin, k'oa kó kji t'jin koni kji xi tsakoò-lè ya nindoò Sinaí.” ⁶ Tanga nachrjein i'ndeji, isaá ndaà tìjn xá xi kitjóé-là Jesucristo nga nò'miì ítjòn tìjna, nga jè osijnajin jngoò kjoa xitse xi isa ndaà tìjn xi tsibindaàjiin Nainá kò xitā, nga yaa nchrobát'aà-ne 'én xi isa ndaà tìjn koni s'ín jye kitsjaà tso'ba Nainá.

⁷ Tsà nìmé xi kisichijat'aà-là jè kjoa xi kisindaàjiin ítjòn, mì-la kii mochjeén nga jngoò k'a sindaàjiin xi ma-ne jò k'a. ⁸ Tanga Nainá k'e nga tsohótiko, k'oaá kitsò:

Kijchò nachrjein k'e nga kindaàjiin-kò jngoò kjoa xitse jñà xitā Israel kò xitā Judá, kitsò Nainá.

⁹ Jè kjoa xitse xi kindaàjiin-kooa, mìtsà k'oas'ín sindaàjiin koni ts'e xitā jchínga-là, k'e nga 'an sobà kitsobà tsja nga tsachrjekàjñà nangui Egipto.

Jñà xitā koi, mìkii kisikitasòn koni s'ín kisindaàjiin, k'oaá komà-ne nga kitsjin takoàn, tsò Nainá.

¹⁰ K'e nga jye koma iskan, jè kjoa xitse xi kindaàjñàkooa xitā Israel, kii's'ín s'e, tsò Nainá:

Kjotíxoma-na yaá kijnajñaà ya kjohítsjeèn-la,
ko yaá skiaa ijíin iníma-la.

'An-ná xi Nainá kítso-na,
ko jñà-né xi koma xítà naxandá-na.

¹¹ Mì tì kùl kochjeén-ne nga xítà xikjín keènojmiya-la
nì mitsà jè 'ndse keènojmi-la nga skoexkon Nainá,
nga ngats'ìi xítà skoexkon-na
mats'ia-ko-ne xi isà jxti skanda jñà xi 'ño xítà jchínga.

¹² 'Aán sùjchàat'aà-la ngats'ìi kjoa ch'o xi kis'ìin,
mì tì kùl sùiktsjeèn-na jé xi tjín-la.

¹³ K'e nga Nainá síkaxkì jngoo kjoa xítse, tsòyaá-ne nga jè kjoa xi kisindaàjìin
ítjòn, jyeé kòjchínga. Mì tì kùl tímochjeén-ne, jyeé tíchija.

9

Jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje

¹ Jè kjoa xi tsibíndaàjìin ítjòn Nainá kis'eé-la kjotíxoma kós'ín ma nga jeya
nikjinaá Nainá ko kis'e jngoo-la ni'ya tsjeè i it'aà nangui. ² Jè Ni'ya Tsjeè-la
Nainá xi nikje, k'oaa s'ín tjíndaà nga jngoo j'nde tjína ítjòn xi 'mì j'nde Tsjeè,
ñánda tjína kichá xi tíya ni'ín ko ñánda tjína imíxa xi nchasòn inchrájin tsjeè-la
Nainá. ³ Jè nikje cortina xi ma jò-ne xi tjóbá jngoo osen ni'ya nikje, ya ítjòn
kijina j'nde xi 'mì j'nde xi isà 'Nó Tsjeè. ⁴ J'nde jè, yaá kijina jngoo kaxa xi
ngui oro ñánda tìsòn chrjóngó-la Nainá; tìkoa yaá kijina kaxa xi ngui oro
yijàjno ts'e kjoa xi tsibíndaàjìin Nainá. Kaxa jè, tjínaya jngoo tìjì kichá xi ngui
oro ñánda 'ncha inchrájin xi 'mì maná, tìkoa yaá kjinaya ya nise-la Aarón
xi tsibíjts'én-t'aà chrja-la ko ya 'ncha jñà ndajo teè ñánda tít'aà kjotíxoma-la
Nainá xi kitjóé-la Moisés. ⁵ Ya isòn kaxa 'ncha isén-la àkjale xi querubín 'mì
xi tjín-la jngaa xi okó kjoa jeya-la Nainá; jñà jngaa-la bíjtsa'ma jè kaxa. Tanga
j'nde, jñà kjoa koi, mikil mochjeén nga jngó jngó skaya koxki.

⁶ K'e nga jye k'oas'ín kisinchaàndaà tsojmi koi, jñà nò'mì, kjit'aà nachrjein
fahas'en ya Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje, jè j'nde xi tjína ítjòn, nga sikitasòn
xá-la nga beèxkón Nainá. ⁷ Tanga jè j'nde xi ma-ne jò, ta jè tajngoo nò'mì
ítjòn fahas'en jngoo k'a nga jngoo nó; k'e nga fahas'en, tjínè-la nga jní-la cho
'ba xi tsját'aà-la Nainá kjoa xi tìts'e-ne jé-la ko ngats'ìi jé-la xítà naxandá, jñà
xi mikil tìjìin-la tsà jè ótsji. ⁸ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá k'oaa s'ín síkichiya-ná, k'e
nga tákó jè tímochjeén Ni'ya Tsjeè xi nikje xi kisindaà ítjòn, kj'eé kùl táx'a'nde
nga koma kítjás'een jè j'nde xi isà 'Nó Tsjeè. ⁹ Jñà kjoa xi komá kjòtseé, tà
kjoa mangásòn-né koni s'ín tíma nachrjein j'nde; nga jñà kjòtjò ko jní-la cho
xi kixixteen j'nde jè, tsjín-la nga'ño nga sùitsjeé kjohítsjeèn-la xítà xi k'oas'ín
beèxkón Nainá. ¹⁰ Kjoa koi, tà kjoa ts'eé yijo-la xítà, mé tsojmi xi ma chine ko
xi ma 'yò, kjoa kós'ín sùtsjeé yijo-la xítà; tà k'oaa s'ín tjen kochjeén skanda k'e
nga jè Nainá sùikjatìjya-la ngats'ìi kjoa koi.

Nga'ño xi tse tjín-la jè jní xi tsibíxteen Cristo

¹¹ Tanga jyeé j'ìi Cristo nga nò'mì ítjòn tjína it'aà ts'e kjòndaà-la Nainá xi jye
tíma. Yaá jahas'en Ni'ya Tsjeè-la Nainá jè xi isà 'ño ndaa choòn ko xi isà kixi
tjín, nga mitsà tsja xítà kisindaà-ne jè xi tsò-ne kjoa nga mitsà i it'aà nangui
kisindaà. ¹² Cristo, jngoo k'aá jahas'en ya j'nde Tsjeè. Mitsà tì jní-la tìndsó ko
jní-la nchrája jahas'en-ko-ne. Ts'e sobá jní jahas'en-ne. K'oaa s'ín kis'ìin nga
tsibíchitjì jè-ná, mé-ne nga komá kisikítsajnandejí-ná nítà mé nachrjein-ne.

¹³ Jè jní-là nchraja ko jní-là tindsó ko chijo-là nchraja kitì xi nchraja chjoón ki'ndí, maá-là sìtsjeè yijo-là xita xi xa'ya-là k'e nga xixteen-jno. ¹⁴ Tsà k'oaá s'in bitasón kjoa koi, jè jní xi tsibixteen Cristo, isaá tse nga'ño tjin-là. Nga it'aà ts'eé nga'ño-la Injima Tsjeè xi tijnakon nita mé nachrjein-ne nga kitsjaà kjotjò-la Nainá yijo-là xi mitsà mé jè tjin-là. Jè jní-là Cristo sìtsjeèya kjohitsjeen-nò nga mì tì kù koa tìs'in s'en-nò kjoa xi fikò-ná kjoabiyaà, mé-ne nga ma sixà-là Nainá xi tijnakon.

Jè kjoa xitse xi tsibindaajin Nainá ko xita

¹⁵ K'oaá ma-ne nga jè Cristo osijnajin osen koni s'in tsibí'ño jngoò kjoa xitse. K'e nga k'en ngajo-là xita, jè tsibíxjiti jé-là xi tsohótsji xita k'e nga tisa jè tihótixoma kjoa xi kisindaajin itjòn, mé-ne ngats'i xita xi xó jaajin-ne tjoé-là kjotjò xi tsjá Nainá nita kjé-ne koni s'in kitsjaà 'én-là Nainá xi tso'ba kùchja-ne. ¹⁶ K'e nga jngoò xita mejèn-là síka'bí tsojmi xi tjin-là, bindaà jngoò xojon xi bí'ño. Skanda k'eé mochjeén k'e nga biyaà jè xita xi bindaà. ¹⁷ Tanga xojon jè, nímé chji-là k'e nga tikj'eé biyaà xita xi tsibindaà; skanda k'eé chji-là k'e nga kiyá. ¹⁸ Jè kjoa xi kisindaajin itjòn k'oaá tìs'in kisindaajin nga cho k'en mé-ne komá kixixteen-ne jní. ¹⁹ Moisés, k'e nga jye tsibixkejin-là xita naxandá ngats'i kjotixoma-là Nainá, ijoàn kiskoé jní-là tindsó ko jní-là nchraja ki'ndí ko kisikajin nandá; ko kiskoé jngoò chrja-là yá hisopo ko tsja-là orrè xi inì kjoàn; jahajin jní-là cho; ijoàn tsibixteen-jno jè xojon xi tjit'aà kjotixoma-là Nainá; k'eé tsibixteen-jno ngats'i xita naxandá. ²⁰ Moisés kitsò: "Jè jní jè xi sikixiya kjoa nga koma sikitasón koni s'in tsibindaajin-ko-nó Nainá." ²¹ Moisés, tikoaá tsibixteen-jno jní jè Ni'ya Tsjeè-là Nainá xi nikje ko ngats'i tsojmi xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá. ²² Koni s'in tichja xojon xi tjit'aà kjotixoma-là Nainá, mejèn tsà ngats'i kjoa, saá jní matsjeèya-ne; tsà mikì xixteen jní, mikì koma jchat'aà-là jé-là xita.

²³ K'oaá s'in kjòchjeén nga jní-là cho matsjeèya-ne jè Ni'ya Nikje Tsjeè ko tsojmi xi tjiya xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá; jñà tsojmi koi, ta okó-né koni choón ján ngajmì; tanga jñà xi tjin ngajmì, mochjeén-né nga biyaà jngoò xi isa xkón tjin mé-ne koma kotsjeèya-ne.

²⁴ Tanga Cristo, mitsà ya jahas'en Ni'ya Nikje Tsjeè xi tsja xita kisindaà-ne, xi ta okó xi tjin ngajmì. Cristo, ngui yaà jahas'en ngajmì nga nguixkon Nainá nga tichjatjì-ná. ²⁵ Mikì k'oas'in kjin k'a jahas'en ya ngajmì nga kitsjaat'aà kjotjò yijo-là, koni s'in no'mù itjòn nga xki nó fahas'en I'nde xi 'Nó Tsjeè, nga fahas'en ko jní xi mitsà ts'e. ²⁶ Cristo tsà kjin-là k'a jahas'en ngajmì tikoa tjiné-là nga kjin k'a sijkejin kjo'in kó-ne skanda kisindaà isò'nde. Tanga i'ndeí, nga jye tifehet'aà nachrjein, ta jngoò k'a j'i nga kitsjaà kjotjò yijo-là nga tsibixteen jní-là, mé-ne nga kitjaaxin-ne kjoa ts'e jè nita mé nachrjein-ne. ²⁷ K'oaá s'in tjin nga ngats'i xita, ta jngoò k'a biyaà, ko iskan kjoí jè nachrjein nga sindaajin-là. ²⁸ K'oaá tìs'in tjin it'aà ts'e Cristo, ta jngoò k'a kitsjaat'aà kjotjò yijo-là nga tsibixteen jní-là, mé-ne nga kjin xita tjaxin-ne jé-là. Xi ma-ne jò k'a, kitjoen jngoò k'a-ne ngajmì; mitsà tì jè kjoaaxin-ne; koií xá kjoí-ne nga kochrjekajin kjo'in jñà xita xi nchikoña-là.

10

Mé-ne 'ño chji-là jè kjoa biyaà-là Cristo

¹ Jè kjotixoma-là Nainá xi kitjoé-là Moisés, mitsà ngui jñà kjondaà xi iskan j'i; ta 'nguién-là né xi tsakó. K'oaá ma-ne nga jngoò k'a mikì koma ngui tsjeè

sìkítsajna x̱ita xi x̱kì nó síchrañat'aà-la Nainá nga ṯjñà ṯjñà ḵjoṯjò tsjá-ne. ² Jè ḵjoṯxoma, tsà jngoò k'a kisitsjeëya jé-la x̱ita, mì-la ṯi ḵi sìkájno-ne tsà jé ṯjín-la; ṯjkoáà mì-la ṯi ḵi jnì-la cho tsjá ḵjoṯjò-ne. ³ Tanga jè jnì-la cho, x̱kì nó x̱kì nó síkítsjeèn-ya jé-la x̱ita. ⁴ Nga jè jnì-la nchraja ḵo jnì-la ṯínsó mìḵi ma-la faáxìn j̱ñà jé-la x̱ita.

⁵ Cristo, k'è nga j'ìi ì isò'nde kitsò-la Nainá:

Majìn-lè jnì-la cho xi biyaà, ḵo ḵjoṯjò xi tsját'aà-lè x̱ita, tanga jè yijo-na kinìḵjñandei.

⁶ Mìḵi sasén-lè cho xi kiti, ḵo ṉ j̱ñà ḵjoṯjò xi tsjá-lè x̱ita xi ḵjoa ts'e jé-la.

⁷ K'è kichjà, kixan-lè: "Koni s'ín tichja xojon-lè xi it'aà ts'an,

ì ṯjñaa nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-lè,

j̱i xi Nainá 'mì-lè."

⁸ Cristo, ítjòn kitsò: "Majìn-lè ḵo mìḵi sasén-lè jnì-la cho xi biyaà ḵo ḵjoṯjò xi tsjá-lè x̱ita, cho xi kiti ḵo ḵjoṯjò xi tsjá xi ḵjoa ts'e jé-la", nas'ín k'oas'ín tichja ḵjoṯxoma nga ṯjñè-la nga koaṯjìn xi tsjá x̱ita. ⁹ Ikjoàn kitsò ìsa: "Ì ṯjñaa nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-lè." K'è nga os'ín ḵichja, tsòyaà-ne nga jè Cristo jaàxìn jè ḵjoa jchìnga mé-ne nga kisiḵjina ngajo-ne xi ḵjoa x̱itse. ¹⁰ K'oáà s'ín komà nga kisitsjeëya inìma-ná Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo k'è nga ḵos'ín kisiḵitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá nga ta jngoò k'a kitsjaà ḵjoṯjò yijo-la ṉita kjé-ne k'è nga k'en.

¹¹ Ngats'ìi ṉo m̱i, nachrjein nchijòn síkitasòn xá-la nga ḵjìn k'a tsját'aà-la Nainá xi ṯjñà ṯjñà-ne ḵjoṯjò xi mìḵi ma-la faáxìn jé-la x̱ita. ¹² Tanga Jesucristo ta jngoò k'a kitsjaat'aà ḵjoṯjò yijo-la ḵjoa ts'e jé ṉita kjé-ne, ìkjoàn tsiḇjnat'aà chria kixi-la Nainá. ¹³ Yaá ṯḵoña skanda k'è nga ḵjichò nachrjein nga j̱ñà x̱ita kondra-la sìichja nga jè Nainá sìkítsajngui ndsoko. ¹⁴ Ta jngoò k'aà kitsjaat'aà ḵjoṯjò yijo-la mé-ne nga ngui ndaà ḵjokixiya-ne x̱ita ṉita kjé-ne, j̱ñà x̱ita xi ṯmatsjeè. ¹⁵ Jè Inìma Tsjeè-la Nainá ndaà sikixiya-ná ḵjoa koi; nga sa ítjòn tsò-né:

¹⁶ Jè ḵjoa jè xi ḵindaàjìn-koaa j̱ñà x̱ita

k'è nga jye koma iskan, tsò Na'èn-ná:

J̱ñà ḵjoṯxoma-na sìḵijnaj̱ñà inìma-la,

ḵo yaá skiaa j̱jìn ḵjohitsjeèn-la.

¹⁷ Ikjoàn tsò-ìsa:

'An, mì ṯi ḵi sìkítsjeèn-na jé xi ṯjín-la

ḵo ngats'ìi ḵjoa ch'o xi s'ín.

¹⁸ K'è nga jye jchat'aà-ná jé-ná, mì ṯi mé ḵjoṯjò kochjeén-ne xi ḵjoa ts'e jé.

Mé ḵjoa-ne nga ìsa ndaà ḵinchat'aà chrañà-lá Nainá

¹⁹ J̱ñò ndí 'ndsè, k'oáà ma-ne nachrjein ì'ndeì, ṯj'nde-ná nga ḵiṯjás'eén jè Ì'nde-la Nainá xi 'Nó Tsjeè, koi ḵjoa-la jè jnì xi tsiḇxteén Jesús. ²⁰ Nga jè kiskix'a jngoò-ná ndiyá x̱itse xi fiḵo-ná ñanda ṯjìn ḵjoabinachon, nga koma kotokjá jè nikje cortina xi ṯjohóya jngoò osen Ì'nde Tsjeè-la Nainá. Jè nikje, k'oáà ngaya-la koni yijo-la Jesús. ²¹ Nga ṯjìn jngoò-ná ṉo m̱i xi 'ñó jeya ṯjna xi oṯxoma ya ṉi'ya-la Nainá. ²² K'oáà ma-ne nga mochjeén-né nga ìsa ndaà ḵinchat'aà chrañà-lá Nainá, nga ngui kixi sìḵijnáa inìma-ná ḵo ngui ṯjngoò takoán xi it'aà ts'e, nga jè Cristo jye kisitsjeè inìma-ná ḵjoa ts'e jé, ḵo jè yijo-ná, k'oáà ngaya-la koni tsà ngui nandá tsjeè tsaṉjno-ne. ²³ Kixi ḵitsajnakooá ḵjoa xi titsachiñà-lá koni s'ín mokjeiín-ná nga mì kijen ḵikjá-lá takoán; nga Nainá, x̱ita kixi-né, sìḵitasòn-né koni s'ín jye kitsjaà 'én-la. ²⁴ Ḵinchats̱ji'nde-lá nga 'én

ndaà kìnókjoa-lá xinguiáá mé-ne nga ìsà ndaà s'e-ná kjòtsjacha; kò s'e'én kjoa xi ndaà tjin. ²⁵ Mikìl sìjchayaá jè nachrjein k'e nga bixòñaá, koni s'in i'nga xita nga mì tì kii bixòñat'aà-là xikjin. Ta saà mochjeén-né nga k'oi-lá nga ñó xinguiáá nga jngoò ìjngoò; ìsaá ñó kòs'iaán k'e nga yaá nga jye tinchrobá machraña nachrjein-là Nainá.

²⁶ Tsà k'oas'in tjin takóan nga kìnchátsji jé ìsaá k'e nga jye kiyaxkoaán kjoa kixi-là Nainá, mì tì mé jni koma xixteén-ne xi ma kjoaáxin jé-ná. ²⁷ Tà jé kòkò ìsà-ná kjo'in xi ñó xkón tjin kò ni'in jnga xi síkjesòn yije xita xi kondra fi-là Nainá. ²⁸ K'e nga tsà jngoò xita xi mikìl síkitasòn kjotixoma-là Nainá xi kitjóé-là Moisés, tsà tjin jò, jàn xita xi tsjá 'én nga kixi kjoa, mikìl mahimacha, nik'en-né. ²⁹ Kòs'in beè-là takón jñò, a mitsà ìsà tse kjo'in ok'in-là jña xita xi binchanè jé Ki'ndi-là Nainá, kò ochrjekàngui jé jni xi tsibixteén, kò tikoá chjajno-là Inima Tsjeé-là Nainá xi tjin-là kjondaá? Jé jni xi ochrjekàngui, jé-né xi Nainá kisikjeén nga tsibindaajin-kò xita jngoò kjoa xitse, kò jé xi kisitsjeé-ne inima-là xita koi. ³⁰ Jyee tjiin-ná nga k'oaa tsò Nainá: "Aán oko-na nga tsjaà-là kjo'in xita, 'aán tsjaà-là chji-là." Ìjngoò k'a tsò: "Jé Na'èn-ná kùindaajin-là xita naxandá-là." ³¹ Taxki ñó tse kjoxxkón tjin k'e nga ya kàyaá tsja Nainá xi tijnakon!

³² Tanga tikitsjeén kós'in komàt'ioòn nachrjein xi jye tsato, k'e nga sa kina'ya ítjòn 'én kixi xi kisihiseén-nò, nga kichikjoa-nò nga tse kjo'in kinikjioòn. ³³ Kis'eé nachrjein k'e nga jña xita kùichjajno-nò kò kiskaàn-kò-nò nga nguixkón xita naxandá. Tikoaa kis'eé nachrjein nga jñò kitsjahijtakoo jña xita xinguiqo xi tikoá kjo'in nchisikjein. ³⁴ Jñò, kjòhìmacha xita xi kjo'in nchisikjein nga ndayá titsajna; kò tikoá mikìl kòjti-nò k'e nga kjòchijé-nò tsojmi-nò, ta saá kjòtsjaà-nò nga jye tjiin-nò nga jàn ngajmii tjin-nò tsojmi xi ìsà ndaà kjoàn xi mikìl fehet'aà nita mé nachrjein-ne. ³⁵ Ki nìchija-jèn koni s'in kjit'aatakon Nainá nga yaá tjoé-nò jé xi ñó tse chji-là. ³⁶ Mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsetakón kjoa ts'e kjo'in, mé-ne k'e nga jye kitasòn koni s'in mejèn-là Nainá, tjoé-nò xi tsjá-nò koni s'in jye kitsjaà 'én-là xi tso'ba kùichja-ne. ³⁷ K'oaa s'in chja xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá nga tsò:

Ta jngoò tjo chja-là nga kjoif jé xi sa nchrobá.

Mikìl kochrjein-là.

³⁸ Jé xi xita kixi kijnakon-né nga mokjeiin-là, tanga tsà kòsit'aà xin, mikìl sasén-là inima-na.

³⁹ Tanga jña, mì k'oaa s'e'én koni s'in xita xi its'in fi-ne nga síchija inima-là. Ta saá ya kjaáan ya j'nde ñánda kitjokajin kjo'in inima-ná koi kjoa-là nga mokjeiin-ná.

11

Kjoa xi mokjeiin-ná

¹ Jé kjoa xi mokjeiin-ná, jé-né nga tjin kixi nga tjoé-ná jña kjoa xi chiñá-lá; jé-né nga tijnogoò takóan nga kitasòn nas'in mikìl titsa'yaá xi kjoa nìton. ² Jña xita jchunga kjòtseé, koi kjoa-là nga kòkjeiin-là nga ndaá k'ya-là.

³ Ta koi-né nga mokjeiin-ná nga kòs'in machiya-ná nga jé Nainá, tà kòq 'én-là tsibindaá isò'nde; kisikatsejèn tsojmi xi mikìl tsejèn nga sa ítjòn.

⁴ Abel, koi kjoa-là nga kòkjeiin-là, kitsjaat'aà-là Nainá kjotjò xi ìsà ñó ndaá kjoàn, mì k'oaa-ne koni ts'e Caín. K'oaa s'in komà-ne nga xita kixi kitsò-là

Nainá Abel; kiskoé kjotjò xi ijchòkò-là; skanda nachrjein i'nde, tákò k'oaá s'in tichja nga mokjeín-là, nas'in jye k'en.

⁵ Enoc, tikoáà kòkjeín-là; k'oaá s'in komà-ne nga kùkò tikon Nainá ján ngajmii; mì tì kii kisakò-ne k'e nga jye kii. K'e nga sa tsibijna i isò'nde, Enoc, k'oaá s'in ki'ya-là nga ndaà kisaseèn takòn Nainá. ⁶ Tsà mikii mokjeín-ná it'aà ts'e Nainá, mikii koma s'eén kjoa xi sasén-là Nainá. Jè xita xi síchrañat'aà-là Nainá mochjeén-né nga ndaà kòkjeín-là nga tjna Nainá, tikoá kòkjeín-là nga ngats'ii xita xi ótsji Nainá, tsjá-là kjotjò xi ndaà tjin.

⁷ Noé koií-né nga kòkjeín-là, k'e nga tsibénajmí-là Nainá kjoa xi iskan koma, kisikitasòn; kò kjoxkón-là nga tsibíndaà jngoò chitso xi 'ño je kji, mé-ne nga mikii kiyá-ne jña xita ni'ya-là. Noé, nga ndaà kòkjeín-là, k'oaá s'in tsibínè-là kjo'in xita isò'nde nga jè tjin-là; kò jè Noé kitjóé-là kjotjò xi tsjá Nainá nga xita kixi kitsò-là ta koií kjoa-là nga kòkjeín-là.

⁸ Abraham, nga kòkjeín-là k'e nga kiichja-là Nainá, kisikitasòn. Itjokàjii nangui-là, kii ya i'nde ñánda tà kjotjò tsjá-là Nainá, tanga skanda mikii tjiín-là ñánda tifi. ⁹ Koií kjoa-là nga kòkjeín-là, nga kos'in kisijchá yijo-là koni tsà xita xi xìn nangui-là nas'in ya tsibijna ya i'nde ñánda nga k'oa kitsò-là Nainá nga tsjá kjotjò-là. Ni'ya nikjeé tsibijnaya. Nga kii-isa nachrjein, k'oaá tì komàt'in jè Isaac kò Jacob, xi tikoá k'oas'in kitsjaà-là 'én Nainá nga ts'e koma nangui. ¹⁰ Abraham tíkoña jngoò-là naxandá xi 'ño ndaà tjin tàts'en chrjó-là, nga jè Nainá kiskoòsòn-là kós'in sindaà kò tije-ne Nainá tsibíndaà.

¹¹ Koií kjoa-là nga kòkjeín-là Abraham, nga nas'in chjoón-'ndi jè chjoón-là xi 'mì Sara, kò nas'in jye 'ño xita jchínga, kis'eé-là nga 'ño nga kisakò jngoò-là ki'ndi jè Sara, koií kjoa-là nga kòkjeín-là nga Nainá sùkitasòn koni s'in jye kitsjaà-là 'én-là. ¹² K'oaá ma-ne nga ta jè tajngoò xita jè, nas'in jye tifehet'aà nachrjein-là, kjin jchán ma ixti-là xi tje ts'e k'oaá ngaya-là koni jña ni'ño xi tjin ngajmii kò tsoim xi jncha indii ndáchikon nga mikii ma maxkeya.

¹³ Ngats'ii xita koi, k'oaá s'in mokjeín-là skanda k'e nga k'en, nas'in mikii kitjóé-là tsojmi xi Nainá k'oas'in kitsjaà 'én-là nga tsjá-là; ta k'oaá s'in kjòchija-là koni tsà ta kjiín kijtsee-ne; tsjaá kis'e-là nga kitsò nga mìtsà i i'nde-là, ta nchifahato-né nga títsajna i it'aà nangui. ¹⁴ Jña xita xi koatsò, k'oaá s'in bénajmí kixi-né nga saá nchihótsji jngoò nangui xi ngui ts'e koma. ¹⁵ Tsà jè nchisikitsjeén nangui ñánda itjokàjii, okixi-né komá-là kii jngoò k'a-ne i'nde ñánda inchrobà-ne. ¹⁶ Tanga jngoò i'nde nchihótsji xi isa ndaà choòn, i'nde xi ts'e ngajmii. K'oaá ma-ne nga jè Nainá, mikii masobà-là nga kitso-là xita: jè jè xi Nainá, nga jyeé kisikijnandaà jngoò-là i'nde ñánda naxandá-là koma nga ya kitsajna.

¹⁷ Abraham, k'e nga kichit'aà, koií kjoa-là nga kòkjeín-là nga kiskoé Isaac nga kitsjaat'aà kjotjò-là Nainá. Tsibijnandaà nga tsjá-là ki'ndi-là xi ta jè tajngoò-ne, nas'in xó k'oas'in kitsjaà-ne 'én Nainá it'aà ts'e ki'ndi-là, k'e nga kitsò: ¹⁸ "It'aà ts'e Isaac, kjin jchán koma xita tje-lè." ¹⁹ Abraham k'oaá s'in kisikitsjeén nga Nainá tjin-là nga 'ño nga ma-là síkjaáya-là xita nas'in jye k'en. Kitjóé jngoò k'a-là ki'ndi-là koni tsà jaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà.

²⁰ Isaac, koií kjoa-là nga mokjeín-là nga kisijét'aà-là Nainá nga kàtasichikon-t'in Jacob kò Esau it'aà ts'e kjoa xi iskan koma.

²¹ Koií kjoa-là nga mokjeín-là Jacob, k'e nga jye tibiyaà, kisijét'aà-là Nainá nga kàtasichikon-t'in ingajò ixti-là José; síngui'ño tsja yá nise-là nga jeya kisikijna Nainá.

²² Koií kjoa-la nga mokjeiín-la José, k'e nga jye tibiyaà, tsibénjímí kós'in komat'in jñà xità Israel nga kitjokàjìin naxandá Egipto. Tíkóa kitsjaà okixi it'aà ts'e nindaà-la ñànda kjiqko.

²³ Xità jchínga-la Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga jàn sá kisikíjna'ma ki'ndí-la k'e nga sà kits'iin, nga kijtsee nga 'ño ndaà kji isén-la ki'ndí-la, kò mikiì kitsakjòn-la kjetixoma-la xitaxá ítjòn ts'e naxandá Egipto.

²⁴ K'e nga jye kòjchínga Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga mikiì kisaseèn-la nga nea-la kitsò-la tsòti-la faraón. ²⁵ Tà saà jé jaàjìin nga kjo'in kisikjeiín kò naxandá-la Nainá, mì k'oa-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa ts'e jé. ²⁶ K'oaà s'in kiskoòsòn-la nga isa 'ño chjí-la kjo'in xi sijkjeiín xi it'aà ts'e Cristo mì k'oaà-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa nchiná ts'e naxandá Egipto. Kiskoñákjoaà-la kjondaa xi iskan tsjá-la Nainá.

²⁷ Koi-né nga tíkóa kòkjeiín-la nga itjokàjìin naxandá Egipto; mikiì kitsakjòn-la kjoajti-la jé xitaxá ítjòn; kixixi tsibijina koni tsà xkon tibeè-ne Nainá xi nì saà jngoò xità beèxkon.

²⁸ Moisés, nga kòkjeiín-la, tsjachrje s'eí Paxko. K'oaà kitsò-la ngats'iì xità Israel nga jní sikaájno xotjoo nì'ya-la mé-ne jé àkjale-la Nainá mikiì sijk'en jñà xi ki'ndítjòn-la ts'e xità Israel.

²⁹ Jñà xità Israel, nga kòkjeiín-la, tsatojìin jé xi 'mì Ndáchikon Inì koni tsà nangui kixi. Jñà xità Egipto, k'e nga kijtsee, mejèn-la nga k'oa tìs'in kis'iin, tanga ta yaà k'en yije ya jìjìin ndáchikon.

³⁰ Nga kòkjeiín-la xità Israel, kisikixòjen chrjó xi tjíndii-la naxandá Jericó, k'e nga jye kjò itoo nachrjein bítjindii-la jé naxandá. ³¹ Koií nga kòkjeiín-la Rahab xi chjòon chijngui nga mì ya k'en-ko jñà xità xi mikiì mokjeiín-la, koií kjoa-la nga ndaà kijtseejtò jñà xità Israel xi ítjòn ijchò kotsejèn 'ma-la nangui.

³² ¿Mé kjoa xi kènojímí isa? Mì-la kii chíya-na nachrjein nga kichjá it'aà ts'e Gedeón, ts'e Barac, ts'e Sansón, ts'e Jetté, ts'e David, ts'e Samuel kò ngats'iì xità xi kùchja ngajo-la Nainá. ³³ Koií nga kòkjeiín-la xità koi nga kis'e i'nga xi kisikijne-la kjoa ts'e kjojchán, xi kixi tsibíndaàjìin kjoa, xi Nainá kitsjaà-la koni s'in jye kitsò-la xi tso'ba kùchja-ne, xi tsibíchojàto tso'ba xa. ³⁴ Kis'eé i'nga xi kisikits'o nga'ño-la nì'in jnga, xi itjomachínga-la nga kichá ndojò k'en-ne, xi kis'e ijngoò k'a-la nga'ño nas'in xk'én kjoàn, xi kis'e-la nga'ño kjoa ts'e kjojchán, xi kisikijne-la xità kjojchán xi kondrà ts'e. ³⁵ Kis'eé i'nga íchjín xi kitjóé ijngoò k'a-la xità xíkjin xi jye k'en nga jaáya-la.

Tanga tjín i'nga xi ya k'en-jìin kjo'in; mikiì kjòmejèn-la nga tsibitsajnandejí, nga k'oaà s'in kjòmejèn-la nga isa ndaà kítsajna k'e nga kjoaáya-la. ³⁶ Xi i'nga, kisikjeiín kjo'in nga kinisobà-la, kiskaàn-ko xità, skanda na'ño kichá cadena kisit'aà'ño jya ndáyá. ³⁷ Tjín i'nga xi ndajò kisiné nga kinik'en; tjín i'nga xi kichá serrote kjòjya-ne; tjín xi kichá ndojò k'en-ne. Xkì xi ján chinchimasòn, tà chrjoa-la orré kò chrjoa-la tindsó tsakakjá nga 'ño ima chinchima, tsee kjo'in kis'e-la kò 'ño ki'yatoòn. ³⁸ Jñà xità koi, nga 'ño ndaà kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá, skanda mikiì ok'in-la nga j tsibitsajna jsò'nde. Xkì xi ján chinchimasòn ya j'nde it'aà xìn ñànda nangui kixi choòn, kóhokji jìjìin ijñà kò ingui nguijò kò ngajo xi tix'á jìjìin nangui.

³⁹ Ngats'iì xità koi, koni s'in nga ndaà kòkjeiín-la ndaà ki'ya-la, tanga njjngoò kitjóé-la xi Nainá tjín-ne nga tsjá-la koni s'in jye kitsjaà-la 'en-la.

⁴⁰ Nainá tsibíndaà jngoò-ná kjoa xi isa 'ño ndaà tjín, mé-ne jñà xità koi, ngásòn kóngasòn-kjoaà nga nímé chijjat'aà-ná nga kixi kítsajnaà.

12

Ndaa chítsejèn-là Jesús

¹ Nga 'ñó kjìn ma-ne xítà xi títasajnandii-ná xi ndaà mokjeiín-là, k'oaá ma-ne nga tikoáá jñá, jngoó k'a síkítasjnaá ngats'ii kjoa xi sí'in-ná kò kjoa ts'e jé xi tsobá'ñó-ná nga konachan-ná; mochjeén-né nga k'oa s'in s'een koni jngoó xítà xi ongachikon nga chíkjoako-là nga kijchò skanda ñánda nga tjin-né-là nga kijchò. ² Ndaa chítsejèn-là Jesús; jé tsibíts'ia íjtòn koni s'in mokjeiín-ná kò jé síjngoó kjoa koni s'in mokjeiín-ná. Jesús nga jye tíjiin-là nga koma iskan s'ee-là kjotsja, k'oaá ma-ne nga kichikjoa kò-là kjo'in it'aà krò, mìkii kjòsobá-là koni s'in k'en; íkjoàn tsibíjnat'aà chrja kixi-là Nainá nga ya tíhotíxoma.

³ Tíkítsjeén it'aà ts'e Jesús; kichikjoa kò-là kjo'in xi tsibíné-là jñá xítà jé, mé-ne jñó mìkii kítja-nò kò mìkii síkajeén-là takòn. ⁴ Koni s'in títasabixkàn-kò kjoa ts'e jé, k'j'ee tsá yá xítà xi tsò ikon nga sík'en-nò. ⁵ ¿A jye kijchàajin-nò koni tsò-nò Nainá nga íxti-là tsò-nò? K'oaá s'in tíchja xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá nga tsò:

Nga ki'ndí-na xan-lè, kì nachrjekàngui-jèn k'e nga síkixiya-lè Na'èn-ná, kò kì níkjajen-là takoin k'e nga síkaká-lè.

⁶ Na'èn-ná síkixiya-né jé xítà xi tsjakeè, tsjá-là kjo'in ngats'ii xi kjoétjó nga ki'ndí-là tsò-là.

⁷ Nainá k'oaá s'in beèhikon-nò nga ki'ndí-là tsò-nò; tìkjioón k'e nga kjo'in tsjá-nò. Ngats'ii xi Na'èn ma, tsjá-là kjo'in íxti-là nga síkixiya. ⁸ Tanga tsá Nainá mìkii síkixiya-nò koni s'in síkò ngats'ii xi íxti-là ma, mìtsà kixi kjoa nga ngui íxti-là Nainá maà. ⁹ K'e nga sá íxtiaá, jñá xítà jchíngá-ná xi tjin í it'aà nangui, kíkixiya-ná kò ndaà kiyaxkoán. ¿A mìtsà ísá ndaà jchaxkoán Na'èn-ná xi tjna ngajmii, mé-ne nga kátas'e-ná kjoabinachon?

¹⁰ Xítà jchíngá-ná í it'aà nangui tsjá-ná kjo'in nga síkixiya-ná koni s'in mejèn-là, nas'in ta chiba nachrjein títasjnaá. Tanga Nainá síkixiya-ná xi kjondaà tsaján mé-ne nga tsjeè kítasjnaá koni jé Nainá nga tsjeè tjna. ¹¹ Kixii kjoa, tsjin kjo'in xi kjotsja tsjá, tà kjoaba tsjá nga 'on ma-la yijo-ná, tanga komà iskan-ne s'ee-ná kjoa kixi xi 'nchán tjin nga ndaà kítasajnakoáá Nainá ngats'iaá xi bíi'ndeé nga tímakixiyaá.

¹² K'oaá ma-ne nga tjii-là nga'ñó yijo-nò, chíjmii'ngaà ndsaa xi mìkii ma síkjaníyá, kò xkó ndsokoò xi tsjin-là nga'ñó; ¹³ tinchátsjioò xi ndiyá kixi nga kátandaà-ne ndsokoò xi tsá'yá kji, mé-ne nga mìkii ísá ndaà kotsó'ño-ne.

Kì binchat'aàxin-là kjondaà-là Nainá

¹⁴ 'Nchán títasajnakoò ngats'ii xítà; tsjeè títasjna nga nguixkon Nainá. Nga níjngoó xítà skoexkon Nainá tsá mì tsjeè tjna. ¹⁵ Ndaa chítsejèn nga níjngoó xítà kòsjinat'aàxin-là kjondaà-là Nainá, mé-ne nga mì k'oaá s'in komat'ioón koni tsá jngoó xkà íjñá kiso xi tsja íma-là xi síkíts'ón xítà nga tsjá ch'in-là. ¹⁶ Jñó, níjngoó xi xítà chíjngui koma, kì nachrjekànguiò tsojmì xi tsjeè; kì k'oaá s'in 'nè koni kís'ii Esáu nga tà jngoó chroba tsojmì xi ma chine tsatjna-ne xi jé tjin-ne nga kòkò-là koni ki'ndí tjon. ¹⁷ Jñó jyeé tíjiin-nò, k'e nga jye komà iskan, Esáu k'e nga kjòmejèn-là nga sìichikon-t'in na'èn-là, kinachrjekàngui-né, mì tì kii komà kjòchikon-t'in-ne, nas'in takó 'ñó kiskindaya.

¹⁸ [Koni s'in komat'in xítà Israel nga kjìn kjoexkón kijtseè], jñó, mìtsà kòs'in ya íjchò kinchat'aà-là nindoò xi ma níko, jé nindoò ñánda títi ní'in jnga, ñánda skanda mì tì kii kjòtsejèn-ne nga jñó choón kò ñánda tí'ba tjò xkón. ¹⁹ Mìkii

kina'yà-là jta-là chrjo, tikoà mikiù kina'yà-là jta-là Nainá k'e nga kiichja. Jñá xi kiù'nchré-là Nainá, tsibitsi'ba-ne nga majìn-là nga kichja-isa, ²⁰ koiù kjoa-là nga mikiù kichikjoa-là koni s'ín tjín kjotixoma xi kisiné-là nga tsò: "Jè xita xi kosijna jngoò ndsoko ya it'aà nindoò, nas'ín jngoò cho, ndajoo kiyá-ne kò tsà majìn kichaa kotosikjá yijo-là." ²¹ Nò xkón tjín kjoa xi ki'ya-là, skanda tijè-ne Moisés kitsò: "Tsakjoòn jchán-nà skanda chiba-là tihotsé-ná."

²² Tanga jñò, yaá ijchò kinchat'aà-là nindoò Siòn, jè naxandá-là Nainá xi tjínakon, xi tijè-ne Jerusalén xi ts'e ngajmii, ñánda kjìn jmiù àkjale títajna xi nchisítjakò Nainá nga jeya nchisikíjna, ²³ ñánda títajnajtín ixti-là Nainá xi tjoé-là kjotjò xi ts'e ixtitjòn xi jtít'aà 'ín-là xojon ts'e ngajmii. Ijchò kinchat'aà-là Nainá xi xitaxá tjina nga jè bindaàjìl-là ngats'iù xita. Tikoà ijchò kinchat'aà-là inima-là xita kixi xi Nainá jye kisitsjeè nga nimé chijat'aà-là. ²⁴ Ijchò kinchat'aà-là Jesús xi osijnajìl-nà jngoò kjoa xitse kò jè jni-là xi kixixteen [nga kisitsjeè-nà] xi isa ndaa chja-nà mì k'oaá-ne koni ts'e Abel [xi síjé nga sindaàjìl].

²⁵ Jñò, t'een kinda yijo-nò. Kì nachrjekànguioò jè xi tichja-ná. Jñá xita jchínga kjotseé xi tsachrjekàngui koni s'ín kinokjoa-là i it'aà nangui nga kinikaká-là, mikiù tsajno-là nga kitjoé-là kjo'in. Jñá, isaá 'nó 'ín tjín tsà kinachrjekànguiaá Nainá k'e nga skanda ján ngajmii chja-nà nga síkaká-ná; mikiù kojno-nà nga tjoé-nà kjo'in. ²⁶ Jè nachrjein jè, jta-là Nainá, skanda jè nangui kisijtija-là, tanga nachrjein i'ndeí, k'oaá tsò: "Jngoò k'a siijtija-là, mitsà tà jè nangui siijtija-là kò ngajmii." ²⁷ Jè 'én, k'e nga tsò "jngoò k'a siijtija-là", k'oaá s'ín machiya-nà nga tjáxin tsojmi xi xó kisindaà-ne, jñá xi ma oniyá-là, mé-ne nga kítajna-ne xi mikiù ma oniyá-là. ²⁸ It'aà ts'e Nainá tsjá-nà okixi nga ya kotixomakoá ya i'nde ñánda mikiù ma oniyá-là. Ndaà chji-là Nainá jñá kjoa koi. Jeya síkijnaá kò jchaxkoán koni s'ín sasén-là jè. ²⁹ Nga "jè Nainá, k'oaá ngaya-là koni ni'ín xi síkjesòn yije nita mé xi tjín."

13

Kjoa xi mochjeén nga s'íin jñá xita-là Cristo

¹ Jñò, títajacha xita xinguiqo xi 'ndsè chibá xi it'aà ts'e Cristo. ² Kì njichàajioòn jñá xita xi bijchókon-nò ni'ya-nò, tís'in-là nga kàtasikjáya. K'oaá komàt'in i'nga xita, kiskoétjò xita xi mikiù beèxkon, tanga àkjale-né.

³ Tíkitsjeén jñá xita xi ndayá títajna; k'oas'ín t'è-là takòn koni tsà ngàsòn kjo'in títajnaà. Tíkitsjeén jñá xita xi týatoòn koni tsà jñò xi tikoà k'oas'ín týatoòn-nò.

⁴ Jñò xi jye chixàn, ngàsòn jchaxkón xinguiqo. Kì ch'o bitsajnakqo xinguiqo. Nga jñá xi kjoachjinguí s'ín, Nainá tsjá-là kjo'in.

⁵ Kì toón 'nó matsjacha; kàtajngoò takòn koni kji tjín-nò. Nainá k'oaá tsò: "Mikiù tsjein takòn-nò, kò mikiù tajngoò siikijna-nò." ⁶ K'oaá ma-ne nga ma k'oas'ín kixoán:

Jè Na'én-nà kosiko-ná,
mikiù kiskoán mé kjoa xi siko-ná xita.

⁷ Tíkitsjeén jñá xita xi chinha itjòn nga tsakóya-nò 'én-là Nainá; tíkitsjeén kó s'ín kisijchá yijo-là xita koi kò k'oaá s'ín chjinguí-là koni s'ín kòkjeín-là.

⁸ Jesucristo mikiù fatjiya, tijè-ne ngojña, tijè-ne nachrjein i'ndeí, kò tijè-ne nita mé nachrjein-ne. ⁹ Kì kii nis'in-là kjohítsjeén xi k'ejí tsò kò xi mikiù yaxkon-là nga xin ndiyá fiko-ná. Isaá ndaa tjín nga jè inima-ná s'e-là nga ñó

it'aà ts'e kjondaa-là Nainá mì k'oaá-ne koni ts'e tsojmì xi ma chine; nga jñà tsojmì xi ma chine, nímé nga'ño kitsjaà-là jñà xi k'oa tjin kjoa kisis'in-là.

¹⁰ Jñà, tjin jngoò-ná i'nde tsjeè [ñánda kitsjaà kjotjò yijo-là Cristo nga k'en], tanga jñà nò'mùì xi tákò ya síxá it'aà ts'e kjoa jchínga ya Ní'ya xi níkje, mìkìì tji'nde-là nga tjoé-là kjondaa nga ya kòkjen. ¹¹ Nga jè yijo-là cho xi sík'en jñà nò'mùì, [mìkìì tji'nde-là nga tjoé-là nga skinèl; ta jè jni-là cho fikò jè nò'mùì ítòn ya i'nde tsjeè-là Nainá xi kjoa ts'e jé. Tanga jè yijo-là cho, it'aà xìn i'nde fikò nga tì. ¹² K'oaá tjs'in komàt'in Jesús, it'aà xìn-là naxandá kisikjeiín kjo'in, mé-ne nga kisitsjeè-ne naxandá it'aà ts'e xi ngui jni ts'e. ¹³ K'oaá ma-ne jñà, kítjokàjñàá naxandá. Jè kítjìngui-là Jesús nga síkjiaán-koaá kjo'in xi jè kisikjeiín. ¹⁴ Nga i it'aà nangui tsjin-ná naxandá xi ngui jngoò k'a tìjna nìta kjé-ne; jè titsachiñá-là naxandá xi iskan kotsejèn. ¹⁵ Koi kjoa-là mochjeén-né nga kji't'aà nàchrjein jeya síkjinaá Nainá it'aà ts'e Jesucristo koni jngoò kjotjò xi 'bi-là Nainá, 'én xi ngui tso'baá bitjo-ne nga bènjmíá yá-né jè. ¹⁶ Kì nìjchàajioòn nga ndaà t'een, tjiì itsé-là xinguiqo mé xi tjin-nò; k'oaá tjin kjotjò xi sasén-là Nainá.

¹⁷ Tíkitasòn-là jñà xita xi jncha ítòn-nò, tìná'yañijon-là. Nga jñà síkinda-nò nga mì jchija inima-nò koi kjoa-là nga tjinè-là nga tsjá-là kindà Nainá. Tíkitasòn-là koni s'in kito-nò mé-ne nga ngui kò kjotsja-là síxá-ne nga mì ba s'e-là; tsà ba s'e-là, nímé kjondaa s'e-nò.

¹⁸ Tìjèt'aà-là Nainá it'aà tsajen, nga k'oaá s'in tìjngoò takòn-jen nga ndaà tjin kjohitsjeèn-najen, mejèn-najen nga ndaà s'en-jen nìta mé kjoa-ne. ¹⁹ Isáá ndaà síjé-nò nga tìjèt'aà-là Nainá xi it'aà ts'an, mé-ne nga kàtatsjá'nde-na nga nìton kjìkon-nò.

'Èn xi fehet'aà-ne

²⁰ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán xi kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoa biyaa Nà'èn-ná Jesucristo, xi paxtò ítòn-là ts'e orrè, jè xi kò jni-là tsibí'ño-ne jngoò kjoa xitse xi mìkìì kjoehet'aà nìta kjé-ne, ²¹ kàtasíkixiyandaà-nò ngats'iì kjoa xi ndaà tjin, mé-ne nga kàtitanò-ne koni s'in mejèn-là Nainá; it'aà ts'e Jesucristo, k'oas'in kàtasíko-ná koni s'in sasén-là Nainá. Jjeya kàtìjna Cristo nìta mé nàchrjein-ne! K'oaá s'in kàtama.

²² Bltsi'bà-nò ndí 'ndsè, ndaà choétjò 'én xi tikjiì-nò koni s'in tìbinè-nò nga ta chiba 'én tikjiì-nò. ²³ Kàtasijìl-nò jè 'ndseé Timoteo jye tìjnandejì-ne xi kjoa ts'e kjo'in; tsà kjoij nìton, kjiko-ná k'e nga kjián katsejèn-nò.

²⁴ Tìixat'aà yije jñà xita xi jncha ítòn-nò kò ngats'iì xita-là Cristo. Jñà xi Italia ts'e nchisihixat'aà-nò.

²⁵ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaa-là Nainá.

Xojon carta xi kiskiì Santiago

Kó tsò Santiago nga sîhixat'aà xîta

¹ 'An, Santiago, xi chî'nda-là Nainá ma, kò ts'e Na'èn-ná Jesucristo, tsihixat'aà-nò, jñò, xi ya inchrobàt'aà-nò xi tejò tje-là naxandá Israel xi xkì xi ján nangui titsajnaà nga tíjtsa isò'nde.

Nga'ño xi sakó-ná k'e nga mé kjoa xi otojñáa

² Jñò, xi 'ndsè chibá it'aà ts'e Cristo, ngui tsja t'è-là iníma-nò k'e nga nîta mé kjoa xi komat'ioòn. ³ 'Ya-nò k'e nga tsà mé kjoa xi komat'ioòn nga chít'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò, jñà kjoa xi kotojñoò, yaá sakò-nò nga'ño nga kichikjoako-nò nîta mé kjoa xi kotojñoò. ⁴ K'oaá ma-ne jè Na'èn-ná xi sakò-nò, ndaà kàtasíxájiín iníma-nò mé-ne nga ndaà kojchínga-ne kò tjíngoò-ne kjohítsjeèn-là iníma-nò nga nímé sîchiját'aà-là.

⁵ Tsà tjín i'nga xîta xi chiját'aà-là kjohítsjeèn, tíjé't'aà-là Nainá; jè tsjá-nò. Nga jè Nainá ngui kóò iníma-là nga tsjá kò mitsá ch'o tsò-là xîta k'e nga síjé.

⁶ Tanga ngui ndaà kàtakjeiín-nò k'e nga síjé. Kì jò 'beé-là takòn. Jè xîta xi jò 'beé-là ikon, k'oaá s'ín ngaya-là koni ndáchikon k'e nga 'ba tjo, fíjen fíkjáko. ⁷ Jè xîta xi jò 'beé-là ikon, kì k'oaá s'ín síkítsjeèn nga tjín xi tjoé-là it'aà ts'e Na'èn-ná, ⁸ nga mikìlì tjíngoò ikon. Nachrjein i'ndeí kj'eí s'ín tísíkítsjeèn, nchijòn-lè tìkkoaá kj'eí kjohítsjeèn tjín-là. Mitsá ngui jngoò ndíyá kjoé.

⁹ Jñà xîta xi 'ndsè chibá it'aà ts'e Cristo xi íma titsajna, tsja kàtas'e-là nga 'nga titsajna nga nguixkon Nainá. ¹⁰ Tanga jñà xîta nchíná, tsja kàtas'e-là nga nangui kítsajna ya nguixkon Nainá, nga jè xîta nchíná, k'oaá s'ín komat'in koni jngoò naxó xi mikìlì fíchrjein-là. ¹¹ K'e nga 'ño matsjè ndobá, jñà ijñá, kì-né, íkjoàn bixòjen jè naxò-là; chîja isén-là nga ndaà kjoàn. K'oaá tís'in komat'in jñà xîta nchíná, k'e nga 'ño nchisíxáko xá xi tjín-là, ta nìtoón kiyá.

¹² Mé ta ndaà-là jè xîta xi chíkjoako-là k'e nga chít'aà, mé-ne k'e nga jye síikijne, tjoé-là kjoabinachon koni s'ín kitsjaà-là 'én Nainá, ngats'ìlì xîta xi jè matsjakeè. Tjoé-là kjoabinachon k'oaá ngaya-là koni jngoò corona sí'a skò xîta xi síikijne k'e nga síská. ¹³ Jñò, k'e nga chít'aà-nò nga mejèn-nò nga ch'o s'een, kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jè Nainá tìkot'aà-nò. Nga jè Nainá mì yá xi koma-là skót'aà nga ch'o kàtas'ín Nainá. Tìkkoaá jè Nainá mì kì kot'aà xîta nga ch'o kàtas'ín. ¹⁴ Jngoò xîta, k'e nga chít'aà, tíjñà-ne kjoa ch'o-là xi matsjakeè bínga nga tsobà'ño. ¹⁵ Kò jè kjoa ch'o xi matsjakeè, k'e nga jye bitasòn, yaá sakó jé. K'e nga jye bitasòn kjoa ts'e jé, íkjoàn f'ìlì kjoa biyaa.

¹⁶ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kì yijo-nò chonachan-là. ¹⁷ Ngats'ìlì kjondaà kò kjotjò xi tjoé-ná, it'aà ts'e Nainá xi tjína ngajmìlì nchrobá-ne, jè xi tsibíndaà ngats'ìlì tsojmi xi 'ya-là ngajmìlì, jñà xi síhiseèn. Nainá, mì k'oaá s'ín fatjija-là koni ma jñà tsojmi xi síhiseèn ngajmìlì nga fatjija-là koni ma 'nguién. ¹⁸ Nainá, k'oaá s'ín kjòmejèn-là nga kiskítsajnakon xítse jìngoò k'a-ná xi kjoa ts'e 'én kixì-là, mé-ne nga jñà síngatsjaá yijo-ná Nainá koni tsojmi xi majchá ítjòn xi jè tsibíndaà.

Mochjeén-né nga síkitasoán k'e nga jye na'yá 'én-là Nainá

¹⁹ Jñò, ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tìkítsjeèn ngats'ioò, isà ndaà titsajnandaà nga kìná'ya-là xîta xinguiáa xi kj'eí, chiba chiba tìnokjoaa, kò kì tãxkì

majti-nò. ²⁰ Jngoò x̱ta xi jti takòn, mìkii kixi s̱ikitasòn koni s'ín mejèn-là Nainá. ²¹ Chjaàxìn-là yijo-nò ngats'ìi kjoa ṯé ḵo kjoa ch'o xi x̱ḵi xi ján ṯjín, mé-ne nga indaajìin chjoé-nò j̱ñà 'én ndaà-là Nainá xi jye kina'yà, j̱ñà 'én koi xi koma kochrjekàjìin-nò kjo'in.

²² Ṯikitasòn koni tsò 'én-là Nainá. Kì tà na'yà-jèn. Tsà mìkii s̱ikitasòn, ṯi yijo-nò titsachonachàn-là. ²³ Ṉta yá x̱ta-ne xi 'nchré 'én-là Nainá, tsà mìkii s̱ikitasòn, k'oáá ngaya-là koni jngoò x̱ta xi cẖitsín tikotsejèn-ya. ²⁴ K'e nga jye beè isén-là kó ḵi, i̱kjoàn f̱i, yaá jchàajìin-là kó ḵi isén-là. ²⁵ Tanga jè xi ngui ndaà kotsejèn-là ḵjoṯixoma kixi xi s̱iḵijnandejì-ná, nga koií 'én s̱iḵitsjeèn ḵjìt'aa koni tsò ḵjoṯixoma, ḵo mìkii s̱jchàajìin 'én xi 'nchré nga ndaà s̱ikitasòn, x̱ta jè, yaá sakó-là kjoa machikon-t'ín k'e nga k'oas'ín ṯís'ín.

²⁶ Tsà jngoò x̱ta xi tsò: “Beèxkón-ná Nainá”, ḵo tsà mìkii ḇichjoà-là ṉijen-là nga chja ngats'ìi 'én xi ch'o tsò, yijo-laá ṯikonachàn-là; ṉimé cẖjì-là nga tsò: “Beèxkón-ná Nainá.” ²⁷ K'e nga ngui kixi kjoa nga Nainá xi Na'èn-ná yaxkoán, koni s'ín mejèn-là, jé-né nga s̱ichj̱at'aa-lá xi i̱xti jchan, ḵo íchj̱ín ka'àn xi jye k'en x'in-là, j̱ñà xi ḵjò'ín ṯjín-là, ṯikoa mì ḵi ḵi'nde-lá yijo-ná nga kjoa ch'o jcẖiṉj̱ñà xi ṯjín j̱sò'nde.

2

Mi kii mochjeén nga chjaaj̱ñà x̱ta xinguiqá nga ndaà s̱is'in-là

¹ J̱ñò, ndí 'ndsè, koni s'ín mokjeiín-nò i̱t'aa ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi jeya ṯjna, ḵi chjaaj̱ñò x̱ta xinguiqo. ²⁻³ Tsà jngoò x̱ta ḵjchò ya i'nde ñánda bixoña, xi tangò oro ṯikj̱á najnó tsja, ṯikoa 'ñó ndaà ḵjoàn nikje cẖj̱i xi ḵikj̱á. J̱ñò, tsà 'ñó ndaà s̱is'in-là, k'oín-la: “Ṯjini j̱ndé ñánda ndaà choòn.” Tsà ṯikoa ḵjchò jngoò x̱ta i̱ma xi ḵixajndajno ḵixajndat'aa nikje-là, tsà k'oín-la: “Taxḵi ṯis̱ijni ya, ḵo tsà majin, taxḵi ṯijnat'eii ya nangui.” ⁴ J̱ñò, k'e nga ḵos'ín s'een, xinguiqo titsanachrjekànguiò nga chjaaj̱ñò x̱ta xinguiqo koni s'ín x̱taxá xi ch'o ṯjín ḵjoẖitsjeèn-là.

⁵ J̱ñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, ṯiná'ya: Nainá xó k'oáá s'ín jaaj̱jìin-ne j̱ñà xi x̱ta i̱ma xi ṯjín i̱sò'nde, mé-ne nga j̱ñà ḵitsajna íṯjòn-ne koni s'ín mokjeiín-là ṯikoa ṯjoe ḵjoṯjò-lis ngats'ìi ḵjondaà xi Nainá tsj̱á-là j̱ñà x̱ta xi jè oṯixoma-là nga jyeé k'oas'ín ḵitsjaà 'én-là nga tsj̱á-là x̱ta xi matsjakee. ⁶ Tanga j̱ñò, ta saá nachrjekànguiò j̱ñà x̱ta i̱ma. ¿A mìtsà j̱ñà x̱ta ncẖiná xi j̱ñò beetoòn-nò nga f̱ikò-nò nguixḵon x̱taxá nga óngui-nò? ⁷ ¿A mìtsà j̱ñà x̱ta ncẖiná xi cẖajno-là i̱t'aa ts'e 'ín-là Cristo, xi jè oṯixoma-nò?

⁸ J̱ñò, ndaà 'nè-nò tsà kixi kjoa nga ṉikitasòn jè ḵjoṯixoma-là Cristo xi oṯixoma koni s'ín ṯichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Ṯitsjachi x̱ta xinguii xi i'nga koni tsà ṯi yijo ts̱ij̱i-ne.” ⁹ Tanga tsà chjaaj̱ñò x̱ta xinguiqo, ṯjín xi ndaà ṉis'in-laà ḵo ṯjín xi mìkii ndaà ṉis'in-laà, jé binchaats̱ji-là yijo-nò, nga ṉikatonè-là ḵjoṯixoma; ṯj̱jè-ne ḵjoṯixoma ṯibínè-nò jé. ¹⁰ Nga tsà jngoò x̱ta xi ndaà s̱ikitasòn yije ḵjoṯixoma tanga tsà tà jngoò kjoa s̱ikatonè-là, jye kisakò jé yije-là i̱t'aa ts'e ḵjoṯixoma-là Nainá. ¹¹ Nga k'oáá tsò Nainá: “Kì kjoa cẖjngui 'nè.” Tanga ṯikoaá ṯj̱t'aa ñánda tsò: “Kì x̱ta ṉik'eèn.” J̱ñò, tsà mì kjoa cẖjngui 'nè, tanga tsà x̱ta ṉik'eèn, jye kisakò jé-nò i̱t'aa ts'e ḵjoṯixoma. ¹² J̱ñò, k'oáá s'ín ṯinókjoaa ḵo k'oáá s'ín t'een koni x̱ta xi Nainá ḵiindaaj̱jìin-là tsà k'oas'ín ṯibitasòn-là koni tsò ḵjoṯixoma xi s̱iḵitsajnandejì x̱ta. ¹³ J̱ñà x̱ta xi tsj̱in-là ḵjoẖimatakòn i̱t'aa ts'e x̱ta xi ḵj'eii, ṯikoaá mìkii s'e-là ḵjoẖimatakòn k'e nga s̱inè-là ḵjò'ín. Tanga j̱ñà xi ṯjín-là ḵjoẖimatakòn, mì ḵjò'ín s̱inè-là k'e nga s̱indaaj̱jìin-là.

Kjondaà xi 'né k'e nga mokjeiin-ná

¹⁴ Ndí 'ndsè, nímé chjì-là tsà jngoò xit̃a xi tsò: “An, mokjeiin-na it'aà ts'e Nainá”, tsà mikii tí'ya-là kjondaà-là. Xit̃a jè, xi ta jè kjoa mokjeiin-là, mikii koma kitjokàjiin kjo'in. ¹⁵ Tsà jngoò 'ndsé kò tsà jngoò tichjaà xi tsjin-là nikje xi ókjà kò tsà tsjin-là tsojmi xi kine; ¹⁶ jñò, tsà k'óin-laà: “T'in-là ndaà-ne, ndaà chikjei nikje-lè, ndaà chinii tsojmi xi mejèn-lè.” Kò tsà mikii sichjât'aà-là mé xi mocheén-là, nímé chjì-là. ¹⁷ K'oaà t̃is'in ma kjoa xi mokjeiin-ná, tsà mikii tí'ya-là kjondaà-ná, nímé chjì-là kjoa xi mokjeiin-ná.

¹⁸ Tjín i'nga xit̃a xi kjòngui, tsò: “¿A mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo?” An, xan-la: “Tí'yaà-là kjondaà-na. ¿A komaà kokó-ná nga mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo tsà nímé kjondaà t̃i'ni? Tanga 'an t̃is'in-ná kjondaà, k'oaà ma-ne kokoò-lè nga kixi kjoa nga mokjeiin-na.” ¹⁹ Ngaji ndaà tjín nga mokjeiin-lè nga jngoò ma Nainá. Tanga t̃ikoàà jñà inima ch'o-là neji mokjeiin-là nga tjín Nainá, skanda otsé-né nga tsakjón-là. ²⁰ Jñò, xit̃a xi tsjin-nò kjohitsjeén, ¿a mì fya-nò nga nímé chjì-là kjoa xi mokjeiin-nò tsà mikii tí'ya-là kjondaà-nò? ²¹ Na'èn jchán kjin-ná Abraham, ¿mé-ne xit̃a kixi kitsò-là Nainá? Koi kjoa-là nga ndaà kisikitasòn koni s'in kitsò-là k'e nga kitsjaà kjetjò Isaac xi ki'ndí-là ma nga tjín-ne nga siik'en. ²² ¿A mì 'ya-jèn nga jè Abraham koni s'in nga kòkjeiin-là, k'oaà t̃is'in kisikitasòn? Koni s'in kisikitasòn, yaà kjòngò kjoa mokjeiin-là nga nímé kisichjât'aà-là. ²³ K'oaà s'in tsitasòn koni s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Abraham kòkjeiin-là it'aà ts'e Nainá; k'oaà s'in komà-ne nga Nainá kiskoétjò nga xit̃a kixi kitsò-là.” Amigo-là Nainá ki'mi Abraham.

²⁴ Yaà 'yaà, nga Nainá kjoétjò xit̃a kjoa ts'e kjondaà xi sikitasòn, mìtsà tà koi kjoa-là nga mokjeiin-là. ²⁵ K'oaà t̃is'in tjín ts'e choón chjngui xi 'mì Rahab; Nainá kiskoétjò nga xit̃a kixi kitsò-là koi kjoa-là kjondaà xi kis'iin nga kitsjaà'nde-là jñà xit̃a xi ijchò katsején-'ma, ikoàn kisichjât'aà-là nga xìn ndiyá kisikasén-ne xit̃a koi. ²⁶ K'oaà t̃is'in tjín jè yijo-ná, nímé chjì-là, tjina k'en-né tsà tsjin inima-ná. K'oaà t̃is'in ma kjoa xi mokjeiin-ná, tsà mikii tí'ya-là kjondaà-ná, nímé chjì-là.

3

Kjoa ts'e nijen-ná nga nokjoa

¹ Jñò ndí 'ndsè, it'aà tsajòn, kì jkìn ma-ne xi maestro ma. Jyeé 'ya nga ngajen xi okoòya-jen, tsà mé kjoa xi ch'o 'nè-jen, isaà tse kjo'in sinè-najen. ² Ngats'iì-ná, kjin skaya kjoach'o xi 'né, tanga jngoò xit̃a xi mì ch'o tsò 'én xi chja, jè-né xi ngui xit̃a kixi, xi komà-là kotixoma yije-là yijo-là. ³ K'oaà ngaya-là koni kohoyo xi si'a freno tso'ba mé-ne nga siikitasòn-ne koni s'in mejèn-ná nga kjo, k'oaà s'in ma'nchré yije yijo-là. ⁴ K'oaà t̃is'in tjín koni s'in síxà jñà chitso, nas'in takó i'i kjoàn, kò nas'in takó 'ñó 'ba tjo xi fàhitjen, jè xit̃a xi síxako nas'in jtohá kji yá xi 'mì timón xi síxako, maà fàhitjen nga fikò nita kós'in mejèn-là nga kjiko. ⁵ K'oaà t̃is'in ma xi kjoa ts'e nijen-ná. Tà yijo jtohá kji, tanga 'ñó 'nga chja nita mé kjoa-ne. K'oaà ngaya-là koni jngoò ni'in xi itsé kji, komaà kokàngui ijñà nas'in takó tse ma. ⁶ Nijen-ná k'oaà ngaya-là koni jngoò ni'in, yaà tjí'a yije ngats'iì 'én ch'o xi tjín isò'nde xi ma-là síkits'ón yije yijo-ná. Jè ni'in xi tjín yá j'nde ts'e kjo'in ñánda 'mì inferno, jè bít'a'i-là nijen-ná nga chja 'én xi ch'o tsò xi koma-là kòkà-ná koni tjín nàchrjein kitsajnakoaán. ⁷ Ngats'iì cho xi tjín jì isò'nde ma ma'nchré,

koni jñà cho xi tjin jjiin ijñá, ko xi tjamajin isén, ko jñà cho xi nangui bífejno yijo-la ko jñà xi tjin jjiin ndáchikon, jñà xita ma-la sí'nchré. ⁸ Tanga njingoo xita xi ma-la sí'nchré nijen-la. Nga jé nijen-ná jngoo kjoa ch'o tjin-la xi mikii tsjá'nde nga ma'nchré. Yáa tji'a koni xán kjan-la ye xi ma-la sík'en-ná. ⁹ Tije-ne nijen-ná jeya síkijna Nainá xi Na'én-ná, ko tije-ne nokjoa'on-koaa xita xi kos'in kisindaá koni kji Nainá. ¹⁰ Tije-ne ndsobaa bitjo-ne 'én xi jeya síkijna Nainá ko tije bitjo-ne xi nokjoa'on-koaa xita. Ndí 'ndsé, mikii ndaa tjin kjoa koi. ¹¹ Jngoo ngajo ñánda tbitjo nandá, mikii koma kitjo nandá jnchra koa kitjo nandá ndaa. ¹² Jñà yá toò iko, ¿a komaá koja-la toò xi 'mì aceituna? Jé yá uva, ¿a komaá koja-la toò iko? Jñò ndí 'ndsé k'oaá tis'in tjin kjoa ts'e nandá, jngoo ngajo mikii koma kitjo nandá jnchra ko kitjo nandá ndaa.

Kós'in tjin kjoachjine xi nchrobá-ne ján ngajmii

¹³ Jñà xita xinguioo, tsà tjin i'nga xi tjin-la kjoa chjine ko xi ndaa fiya-la, kàtakó kjoachjine-la nga indaa ikon tísíchá yijo-la. ¹⁴ Jñò, tsà bi'i'nde-laà yijo-nò nga kjoaxitakón sjiin inima-nò nga mejèn-nò nga jñò kitsajna itjòn-la xinguioo, kì k'oaá s'in nokjoa nga ndaa titsa'nè; kì 'én ndiso nokjoa nga kondra onguí-la kjoa kixi-la Nainá. ¹⁵ Kjoa chjine jé, mìtsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Kjoa chjine ts'e isò'nde-né. Kjoahitsjeen ts'e xita-né, ko tì ts'eé-ne xita nejí. ¹⁶ K'e nga maxitakón-chaá xinguiáa ko nga mejèn-ná nga jñà kitsajna itjòn-laà, yáa sakó-ná kjoasii, ngats'ii kjoa ch'o xi tjin isò'nde. ¹⁷ Tanga jñà xita xi tjin-la kjoa chjine xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, tsjeé síchá yijo-la, kjoa'nchán ótsji, tjin-la kjondaá, xita 'nchré-né, tjin-la kjohimatakón, ndaa tjin xá xi s'in, mì jò fi-ne, kò 'én kixii chja. ¹⁸ Jé xita xi mejèn-la nga s'e kjoa'nchán, 'nchán bijnako xita xi i'nga mé-ne nga ma iskan sakó-la kjondaá xi kixi tjin.

4

Jé xi matsjakeé kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá

¹ ¿Ñánda nchrobá-ne kjoichán nga bixkàn-koo xinguioo? Yáa nchrobá-ne kjoach'o xi kjit'aà nachrjein síjé inima-nò nga bixkàn-koo kjohitsjeen ch'o-nò. ² Mejèn-nò tsojmi xi tsjin-nò tanga mikii sakó-nò, k'oaá ma-ne nga nik'eén xita koa maxitakón-chaá xita, tanga mikii sakó-nò tsojmi xi mejèn-nò. K'oaá ma-ne nga sakó-nò kjoichán nga bixkàn-koo xinguioo. Mikii sakó-nò tsojmi xi mejèn-nò koií kjoa-la nga mikii nijé-la Nainá. ³ K'e nga nijé-laà Nainá, mikii tsjá-nò nga mikii ndaa nijé-laà. Nga jé xi mejèn-nò nga yá síchjeén it'aà ts'e kjotsja xi ch'o síjé yijo-nò. ⁴ Jñò xi mìtsà xita kixi 'mì-nò, ¿a mìtsà 'ya nga jé xi matsjakeé kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá? Nita yá-ne xi mejèn-la kotsjakeé kjoa ts'e isò'nde, kondra-la Nainá ma. ⁵ Koií k'oa tsò-ne Xojon-la Nainá nga tsò: "Jé Inima Tsjeé xi Nainá kitsjaá-ná, skanda machini-né nga 'ñó matsjakeé-ná." ⁶ Tanga Nainá, nga ko kjondaá-la ndaa síchját'aà-ná. K'oaá tsò Xojon-la nga tsò: "Nainá kondraá tjna-la jñà xita xi 'nga ikon, tanga koó kjondaá-la ndaa síko jñà xi xita ima kjoa." ⁷ Tji'i'nde nga Nainá kàtatixoma-nò, ko 'ñó tájaajin titsajna-laà xita nejí mé-ne nga kosi't'aàxin-nò. ⁸ Tichrañat'aà-laà Nainá mé-ne jé Nainá siichrañat'aà-nò. Jñò xi jé binchaatsjioo, kì tì jé binchaatsji-nò, titsjeé ndsaa. Titsjeeya kjohitsjeen-la inima-nò, jñò xi jò kjohitsjeen tjin-nò nga okji matsjacha Nainá ko okji matsjacha isò'nde. ⁹ Tíkajnoó jé-nò, ba titsajna ko chìhindáyaa. Jé kjoa bi-jnò-nò, kjoa ts'e ndáxkoón kàtama. Ko jé kjotsja-nò, kjoaba kàtama. ¹⁰ Nangui titsajna-la Nainá mé-ne jé Nainá 'nga siikitsajna-nò.

¹¹ Ndí 'ndsè, kì nokjoàjno-là xinguio. Jè xi chjajno-la 'ndse nga tsò: “Mikì ndaa tís'in”, jè kjotíxoma tíchajno-la nga tsò nga mikì ndaa t́jín kjotíxoma. Kò tsà k'oaá s'in si nga mikì ndaa t́jín kjotíxoma, mikì t́nikitasòin koni tsò kjotíxoma. K'oaá ngaya-la koni tsà xítaxá t́jni nga jì t́bìndaàjìin. ¹² Tà jngoò ma-ne xi tsjá kjotíxoma, t́jé-ne xi xítaxá t́jna nga b́indaàjìin-la xítá. Kò t́jé-ne xi ma-la kochrjekàjìin-nà kjo'in, t́koá t́jé-ne xi ma-la tsjá-ná kjo'in. ¿Yá-ne ngaji nga jé bìnè-laà xinguii?

Xítá xi chja 'én nga ikon

¹³ Jñò, ndaa t́iná'yaà koni xán-nò. Jñò bixón-nò: “Nachrjein i'ndeje, o nchijòn-lè, xìn naxandá kjaáan, jngoò nó kítsajnaà nga sixá mé-ne tse tòn sikijnee.” ¹⁴ Tanga jñò, mikì t́jìin-nò mé xi koma'tioòn nchijòn-lè nga títsajnakon. Jñò, k'oaá s'in ngaya-la koni ifi. Jngoò t́jò fahaya, ikjoàn nítòòn fíya-ne. ¹⁵ Jñò, kii s'in t́inókjoaa: “Tsà Nainá mejèn-la nga s̀ikítsajnakon-ná, komaá s'eén xá koi, o s'eén xá xi k'ejí.” ¹⁶ Tanga jñò, 'nó 'nga 'én nokjoà nas'in mikì t́jìin-nò mé xi koma nga t́fi-isa nachrjein. Ngats'i 'én 'nga xi nokjoà, jé-né. ¹⁷ Jè xi t́jìin-la kjoa xi ndaa t́jín kò mikì s̀ikitasòn, jé t́hótsji-la yijo-la.

5

Kjo'in xi s̀ikjeiín xítá nchíná

¹ Jñò xi xítá nchíná 'mì-nò, t́iná'yaà 'én xi xán-nò. Chìhindáyaà ba ba it'aà ts'e kjo'in xi s̀ikjioón. ² Kjoa nchíná-nò, nímé chjì-la, t́bì'ndo-né. Nikje xi kichíjá, jye nchisikje cho kixo. ³ Tòn oro-nò kò tòn plata-nò jyeé t́imachì. Jè nachrjein k'e nga s̀indaàjìin, jñà chì-la kochjéén xi kondra tsajòn. Kóò nì'in kòkà yije yijo-nò. Nga jñò, títsabincháxkò tòn nas'in jye t́ifehet'aà nachrjein. ⁴ Jñà xítá chì'nda xi kisixá nangui-nò, nchikjindáya nga ótsjiya chjì-la nga jñò kichonachàn-la. Nainá xi ts'e yije nga'nó xi t́jín, jyeé kii'nchré-la koni s'in nchikjindáya. ⁵ Jñò, nga j títsajnaà it'aà nangui, ndaa títsajnaà nga nímé chija-nò, 'bì-la kjotsja yijo-nò. Títsanisiín-là iníma-nò nga 'bì-la kjotsja xi s̀ijé k'oaá ngaya-la koni cho xi mikì t́jìin-la tsà jye iýchò nachrjein-la nga kiyá. ⁶ Jñò, tsòhònè-là jé koa kinik'eén jñà xi xítá kixi xi mì jé t́jín-la. Jñà xítá koi, mì kì komà tsasikò yijo-la.

Mé kjoa xi s'eén nga títsachiñá-lá nga kjoíi jngoò k'a Cristo

⁷ Jñò ndí 'ndsè, chíñakjoaa kóni skanda k'e nga kjoíi jngoò k'a Na'èn-ná. K'oas'in chíña koni s'in xítá xi s̀ixáko nangui nga koñakjoa-la jé jtsi xi 'ba ítjòn kò xi iskan 'ba nga s̀ixáko jñà tsojmi t́jè mé-ne nga koma koíxkò-ne tsojmi t́jè-la xi majchá nga 'nó chjì-la. ⁸ Jñò, k'oaá t́is'in chíñakjoaa, 'nó t'è-là takòn nga jyeé nchrobá machraña nga kjoíi jngoò k'a Na'èn-ná. ⁹ Ndí 'ndsè, kì xkì xi ján tsajét'aà-là xinguio, mé-ne nga mì kjo'in sinè-nò. Nga jé Na'èn-ná jyeé t́jñandaà nga kjoíi mé-ne koíndaàjìin-la xítá.

¹⁰ Ndí 'ndsè, jñò, k'oaá s'in t'een koni s'in kis'iin jñà xítá xi kichjá ngajo-la Nainá nga kichikjoako-la nga kisikjeiín kjo'in koi kjoa-la nga 'én-la Nainá kichjaya. ¹¹ K'oaá s'in 'ya-la nga jñà xítá xi chikjoako-la kjo'in, s'eé-la kjondaà. Jyeé t́jìin-nò nga jé Job k'oaá t́is'in kichikjoako-la kjo'in. Kò jyeé 'yaà mé xi kítsjaà-la Na'èn-ná k'e nga jyehet'aà-ne kjoa. Na'èn-ná 'nó ndaa xítá, t́jín-la kjohimatakòn.

¹² Jñò ndí 'ndsè, k'e nga 'bioò 'én-nò, kì yá xi nikítsajna ítjòn. Kì jé ngajmì kò nangui, o xi k'ejí tsojmi nikjeén. Tà k'oaá s'in tixón: “Jon”, o xi “Majìn”, mé-ne nga mì kjo'in sinè-nò tsà mikì kítasòn.

Kjoq bitsi'ba

¹³ Tsà tjín i'nga x̣iṭa xingui̯o xi ba tjín-la, kàtítsi'ba-la Nainá. Tsà tjín i'nga xi tsja tjín-la, kàtaseè-la Nainá nga jeya kàtasíkijna. ¹⁴ Tsà tjín i'nga x̣iṭa xingui̯o xi xk'én, kàtakinikjaá x̣iṭa jchínga xi tjín-la xá ya ijíin naxandá-la Cristo mé-ne nga katítsi'batji-ne ḳo it'aà ts'è nga'ño-la Na'èn-ná kàtasíkájno-la asiṭi. ¹⁵ K'è nga bitsi'batjiò x̣iṭa, tsà ndaà mokjeiín-nò, jè x̣iṭa xi xk'én kondaà-ne. Jè Na'èn-ná ṣiindaà-ne nga koma kosítjen-ne. Tsà jé tjín-la jchat'aà-la jé-la. ¹⁶ Chjahatakòn-la x̣iṭa xingui̯o jé-nò. Tikoá titsi'batjiò xingui̯o mé-ne nga kondaà-nò. K'è nga jngoò x̣iṭa kix̣i bitsi'ba, tjín-la nga'ño nga ḳitasòn. ¹⁷ Jè x̣iṭa xi kiichja ngajo-la Nainá xi ki'mì Elías, k'oáá ṭis'ín x̣iṭa koni jñá. 'Nó kisijét'aà-la Nainá nga mì ṭi jtsí k'oá-ne; ḳo ján nó osen mì ṭi ḳiì ts'a-ne jtsí. ¹⁸ Ijngoò k'a tsibítsi'ba-la Nainá nga kàt'a jtsí. Ts'aá ìjngoò k'a-ne jtsí ḳo jè nangui kòjchá tsojmì tjè.

¹⁹ Ndí 'ndse, tsà tjín i'nga xingui̯o xi chinchat'aàxin-la xi kjoá kix̣i, koá tsà jngoò x̣iṭa kichja-la nga kàtjanchrobát'aà ìjngoò k'a-la Nainá, ²⁰ jè x̣iṭa xi kichja-la nga keènojmi-la nga ch'o tjín ndiyá xi tsó'baya, k'oas'ín kàtasijíin-nò nga jngoò x̣iṭa ṭihochrjekàjìin ḳjo'in xi ts'è kjoabiyaà. 'Nó ḳjìn jè jchat'aà-la.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xítq

¹ An xi 'mì-na Pedro, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, síhixat'aà-nò ngats'ioò xi xó jaàjìin-nò Nainá nga mì tì nangui-nò titsajna-nò nga xkì xi ján naxandá kitsjohoya ya nangui Ponto, Galacia, Capadocia, Asia kò Bitinia; ² jñò xi xó kitjaàjìin-nò, koni s'in jye tjindaà-là xi kjohitsjeèn-là Nainá xi Na'è-ná ma, nga jè Inìma Tsjeè-là k'oáá s'in kisikò-nò nga nguì xítq-là Nainá ma, mé-ne nga sikitasòn-là Jesucristo kò mé-ne ma xixteèn-jno-nò jní-là nga matsjeèya inìma-nò kjoa ts'e jé-nò. Tseé kjondaà kò kjoa'nchán kàtas'e-là inìma-nò.

Kjotjò xi chìnàkjoa-là xi tjínatjò-là Nainá ján ngajmù

³ Jeya kàtìjna Nainá xi Na'è-nà Jesucristo xi otíxoma-ná. 'Nó tse kjoahimatakòn tjín-là: koni s'in jaáya-là Jesucristo kjoa ts'e kjoabiyaà, k'oáá kisikò-ná Nainá nga kits'in xítse jìngoo k'aá mé-ne nga kjit'aà nachrjein chínàkjoa ⁴ nga tsjá-ná kjotjò xi jè tjínatjò-là ján ngajmù, kjotjò xi mìkì bits'on nítq kjé-ne, mìkì bi'ndo kò mìkì bixòña. Kjotjò jè, jñà tjoé-ná. ⁵ Ta ngatjì-là nga mokjeiín-ná jít'aà ts'e Nainá, jè nga'ño-là síkìnda-ná skanda k'e nga kítjokàjñáa kjo'in koni s'in tjindaà-là Nainá k'e nga jye kjoehet'aà nachrjein.

⁶ Koi kjoa-là, jñò, 'nó tsja tjín-nò, nas'in tjín i'nga nachrjein nga makájno-nò nga kjín skaya kjo'in níkjioón. ⁷ K'oáá ma-ne nga kjo'in níkjioón nga ma chít'aà-nò tsá ndaa mokjeiín-nò. K'oáá ngaya-là koni jè oro, mochjeén-né nga kò ní'in kotsjeèya-ne. Kò jè kjoa nga mokjeiín-nò isáá 'ño chí-là mì k'oáá-ne koni jè oro xi bits'ón-ya. Jñò, k'e nga jye chít'aà-nò koni s'in mokjeiín-nò, jeyaa kítsajnaa, 'ngaá kítsajnaa kò jchaxkón-nò k'e nga kjoí jìngoo k'a Jesucristo.

⁸ Jñò, matsjacha-nò Jesucristo, nas'in mìkì kiyaxkoón. Mokjeiín-nò jít'aà ts'e, nas'in mìkì titsa'yaà. 'Nó tsja ma-nò skanda tsjín 'én xi ma s'enojímí nga 'nó tjín-nò kjotsja. ⁹ Koi kjoa-là nga matsja-nò nga jye titsabitjokàjñoo kjo'in ta ngatjì-là nga mokjeiín-nò jít'aà ts'e Cristo.

¹⁰ Jè kjoa nga bitjokàjñoo kjo'in, jñà xítq xi kíichja ngajo-là Nainá kjòtseé, kiskoòta'yàkò-né tìkoáá kiskònanguiya-né, ikjoàn kíichjaya jè kjondaà xi tsjá-nò Nainá. ¹¹ Jñà xítq koi, jè Inìma-là Cristo kisikichiya ítjòn-là mé kjo'in xi sìkjeiín Cristo kò kjoa jeya xi s'e-là k'e nga koma iskan. Kiskònanguiya-né mé nachrjein-ne nga k'oas'in komat'in koa kós'in koma. ¹² Tanga jè Nainá kisikichiya-là nga mìtsá kjondaà ts'e nga kós'in kis'enojímí-là 'én koi; kjondaà tsajòn-nò. Kò jñà 'én koi, tjíña-ne 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tís'enojímí-nò nachrjein i'ndeí. Nga tije-ne Inìma Tsjeè-là Nainá xi ngajmù nchrobá-ne tsjá-là nga'ño jñà xítq xi bénojímí-nò. Skanda jñà àkjale, mejèn-là skoe kjoa koi.

Mochjeén-né nga tsjeè sìjchá yijo-ná

¹³ Koi kjoa-là jñò, titsajnandaà, ndaa tìkìtsjeèn, nguì ndaa chínàkjoa-là kjondaà xi tjoé-nò k'e nga kjoí jìngoo k'a Jesucristo. ¹⁴ K'oas'in ndaa tìjchá yijo-nò koni ixti xi ndaa 'nchréñjion. Kì k'oá tís'in 'nè-nò koni s'in k'i'nè nga sà ítjòn nga ch'o tjín kjoa xi kisijé yijo-nò k'e nga tìkj'eè ndaa yaxkoón Nainá. ¹⁵ Ta sá tsjeè tìjchá yijo-nò ngats'ìi kjoa xi 'nè, nga jè Nainá xi xó kíichja-nò,

xita tsjeè-né. ¹⁶ Nga jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'in tichja nga tsò: "Jño, xita tsjeè kàtama, nga 'an, xita tsjeè-ná."

¹⁷ Jño, tsà Nà'èn 'mi-là Nainá xi ta ngàsòn tífiko ngats'ìi xita k'e nga bindaàjìn-la nita mé kjoa xi s'in, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein ndaà jchaxkón nga i titsajnaà isò'nde nga mìtsà i nangui-nò. ¹⁸ Jño, jyeé ndaà tjiin-nò nga mìtsà tsojmì xi ma-la bits'on kjòchjìtjì-nò nga ma titsajnadejì-nò ngats'ìi kjoa ch'o xi nímé chjì-la koni s'in tsakó-nò xita jchínga-nò. Mìtsà ton oro kò ton plata kjòchjìtjì-nò. ¹⁹ Jè jní-la Cristo xi 'nó tse chjì-la kjòchjìtjì-nò. Cristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en-t'aà krò koni jngoò orré xi tsjeè kji, xi nímé ch'in tjit'aà yijo-la. ²⁰ Tik'e-ne nga tikj'eè sindaà isò'nde, Cristo, k'oaá s'in kisinè-la kjoa xi silitasòn. Tanga jè nachrjein xi titsajnaà i'nde ki'ya-la nga j'ìi Cristo nga kisikitasòn kjoa xi kisinè-la xi kjondaà tsajòn. ²¹ Xi it'aà ts'e Cristo, jño mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá; nga jè kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà, tikoa kitsjaà-la kjoa jeya; k'oaá ma-ne nga mokjeiín-nò kò chifá nga silitasòn Nainá koni s'in kitsjaà-nò tso'ba.

²² Jè inima-nò, jyeé kjòtsjeè, koi kjoa-la nga nikitason koni tsò 'én kixi-la Nainá mé-ne nga kixi sijòchaà xinguio. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga 'nó ndaà titsjacha xinguio nga tsjeè tjin inima-nò. ²³ Jño, jingoò k'a kits'iin xitse jingoò k'a-nò. Tanga mìtsà tje-la xita xi biyaà kits'iin-nò, jè tje-la Nainá xi mikii biyaà kits'iin-nò. Nga jè 'én-la Nainá xi tijnakon kò xi mikii fehet'aà nita kjé-ne kits'iin jingoò k'a-nò. ²⁴ Nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Ngats'ìi xita, k'oaá s'in ngaya-la koni xka ijña;
kjoajeya-la xita, k'oaá s'in ngaya-la koni naxó-la xka ijña;
jña xka ijña, xi-né; ikjoàn bixòjen naxó-la.

²⁵ Tanga jè 'én-la Nainá tjna-né nita kjé-ne.

'Én jè, jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye kis'enojmí-nò.

2

Naxandá xitse-la Nainá

¹ Chjaàxin-là yijo-nò xi kjoa ts'en, kjoa chonachan, kjoa ts'e xita xi jò isén tjin-la, kjoaxitakòn, ngats'ìi 'én ndiso. ² Kòs'in t'een koni s'in ndi ixti xi sa kits'iin nga 'nó síjé tsjin nga mejèn-la kòki. K'oaá tjs'in 'nó tinchátsjioò jè 'én-la Nainá xi ngui 'én tsjeè mé-ne nga jè kojchá-nò kò kojchrjekàjìn-nò kjo'in Nainá, ³ nga jyeé ki'yaà jño nga jè Nà'èn-ná, 'nó ndaà xita.

Jè ndajo xi tijnakon

⁴ Jè Jesucristo, jè ngaya-la jngoò ndajo xi tijnakon, jè xi ochrjekàngui jña xita, tanga Nainá xó k'oaá s'in jaàjìn-ne nga 'nó tse chjì-la. Jño, k'e nga binchat'aà chraña-là Cristo, ⁵ tikoaá k'oaá s'in ngaya-nò koni ndajo xi titsajnakon. Nainá tísikjeén-nò koni ndajo nga tibindaà ni'ya tsjeè-la mé-ne jño, nò' mii tsjeè koma nga ya sixá nga it'aà ts'e Jesucristo k'oi-là kjotjò Nainá xi jè ndaà sasén-la koni s'in okóya Inima Tsjeè-la. ⁶ K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Chitsején-là, 'an síkijna jngoàà ndajo nga nò-la chrjangui-la ni'ya ján naxandá Sión,
xi xó 'an jaàjìn-na,
xi 'nó ndaà kji kò 'nó tse chjì-la.
Jè xi kòkjeiín-la it'aà ts'e, mikii qosobà-la.

⁷ Jñò, xi mokjeiín-nò it'aà ts'e ndajo jè, bixón-nò: 'nó tse chji-là. Tanga jñà xitá xi mikil mokjeiín-là, bitasòn-né koni s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò:

Jè ndajo xi tsachrekàngui chjinechrjó,
jè xi ndajo sko-là koma ts'e chrjangui-là ni'ya.

⁸ Jngòò k'a tji't'aà Xojon-là Nainá ñanda tsò:

Ndajo jè, kjìn xitá satíngui kò kjìn xitá kixangui.

Jñà xitá koi, k'oáá s'in mat'in nga mikil síkitasòn koni tsò 'én-là Nainá; koií kòs'in mat'in-ne nga k'oáá s'in ok'in-là.

Jè naxandá-là Nainá

⁹ Tanga jñò, xitá naxandá xi xó kitjaàjìin-nò. Jñò, nò'mi xi nixá-la Cristo, jè xi xitaxá ítjòn tñna. Jñò, xi naxandá tsjeé-la Nainá 'mì-nò, jngòò naxandá xi ya nokjoà-nò it'aà ts'e Nainá mé-ne nga koma kinòkjoaya-nò kjondaà-là Nainá xi tsachrekàjìin-nò kjoa ts'e jè ñanda jñò choòn koa yaá kisikítsajna-nò ñanda iseèn choòn. ¹⁰ Jñò, nga sa kjòtseé skanda mìtsà xitá naxandá 'mì-nò; tanga j'ndeí naxandá-là Nainá 'mì-nò. Nga sa kjòtseé Nainá mikil mahimakeè-nò; tanga j'ndeí, jyeé mahimakeè-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsé xi 'nó matsjacha-nò, bítsi'ba-nò koni xitá xi mì tì nangui-nò titsajna-nò xi ta titsabitjaajitòò i isò'nde, kì kù bìi'nde-la yijo-nò kjoa ts'e jè xi síjé yijo-nò xi kjaán-kò inima-nò. ¹² Ndaà tanguikoo yijo-nò ya jjiin-là xitá xi mikil mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo. Jñà xitá koi, nas'in chjajno-nò j'ndeí, tanga k'e nga kjoí jngòò k'a Cristo tsjá-là kjondaà Nainá koií kjoa-là nga skoexkon-nò nga ndaà titsa'nè.

Jchaxkoán xitaxá

¹³ Nga jeya kina-ne Na'én-ná, tikitason-là ngats'iì xitá isò'nde xi kjotixoma tjiya tsja, jñà xi 'nó 'nga xá tjin-là, xi xitá sko-là titsajna; ¹⁴ tikoá tikitason-là jñà xi gobernador titsajna nga jè xitaxá ítjòn síkasén nga tsjá-là kjo'in xitá xi kjoa ótsji; koa jñà xi ndaà s'in, ndaà síkítsajna. ¹⁵ Nainá k'oáá s'in mejèn-la nga jñò, ndaà s'een, mé-ne jñà xitá xi mikil machiya-là jyò kítsajna-ne, nímé 'én kichja xi kondra tsajòn.

¹⁶ Jñò, k'oáá s'in tichá yijo-nò nga titsajnandeí-nò, tanga kì k'oáá s'in níksjeèn nga tji'nde-nò nga ch'o s'een. K'oáá s'in tichá yijo-nò nga chi'nda-là Nainá maà. ¹⁷ Jchaxkón yiye xitá. Titsajacha xi 'ndsé chibà. Tiskón-chaà Nainá. Jchaxkón jè xi xitaxá ítjòn tñna.

Kjoa xi tjinè-là nga síkitasòn xi chi'nda 'mì

¹⁸ Jñò xi xitá chi'nda 'mì-nò, jchaxkón koa tikitason-là nei-nò. Mìtsà ta jñà nei-nò xi ndaà siko-nò kò xi beètjò-nò, tikoá tikitason-là jñà xi ch'o siko-nò.

¹⁹ Ndaà bitsajna nga nguixkon Nainá jñà xitá xi kjo'in síkjeiín nas'in mì jè tjin-là ta jè ngatjì-la nga machiya-là kó tsò Nainá. ²⁰ Jñò, tsà kjo'in tsjá-nò xitá nga jè binchaàtsjioò, ¿mé xi ndaà kítsajna-nò? Tanga tsà kjo'in titsanikjioón nga ndaà 'nè, ndaà síkítsajna-nò Nainá. ²¹ Nga koií xá kichja-nò Nainá nga jè Cristo kisikjeiín kjo'in xi kjoa tsajòn. Tsibijna jngòò-nò chiba nga k'oas'in síkitasòn koni s'in kisikitasòn jè. ²² Cristo, nijnngòò jè tsohótsji, kò nijnngòò 'én ndiso kichja. ²³ K'e nga kichhajno-là xitá, mikil tsà kichhajno ngajo-là. K'e nga kisikjeiín kjo'in, mikil tsà koa tís'in kis'in ngajo-ne. Ta Nainá tsibíya tsja, nga jè xi bíndaàjìin kjoakixi. ²⁴ Jè sobà Cristo tsakajen jé-ná k'e nga kisitjioèt'aà yijo-là ya krò, mé-ne jñà kítsajnakon-ná nga níkitasoán xi kjoa kixi nga jyeé titsajnat'aaxin-là kjoa ts'e jè koni tsà jye k'een. Jè Cristo, koni s'in kisikjeiín

kjo'in nga kitsi'on, jñò kjàndaà-nò. ²⁵ Jñò, nga sà kjòtseeé, k'oaá s'in tsitjaà koni orré xi kisijchàaxkon ndiyà-là, tanga i'ndeí, jyeé inchrobàt'aà-là Cristo koni jngòò paxtò xi sikinda inima-nò.

3

Kós'in sijnchá yijo-là jè x'in kò chjoón

¹ K'oaá tís'in tjin it'aà tsajòn xi íchjín 'mì-nò, nangui titsajna-là x'in-nò, mé-ne jñà xita x'in-nò tsà tjin i'nga xi mikil mokjeiin-là 'én-là Nainá, kokjeiin-là, nas'in mikil kinókjoakoo kjoa ts'e Nainá. K'e nga skoexkon-nò nga ndaa titsanjchá yijo-nò tikoáá sijkatjiaá-là yijo-là. ² Skòtsejèn-nò nga tsjeé titsanjchá yijo-nò nga ndaa yaxkón Nainá. ³ Kò kì tà isò'nga-là yijo-nò 'ñó ndaa bindaa, nga 'ñó ndaa bí'ñó tsja skoò, nga ndátòn chjì nìkjeén xi nguì oro, nga jñà nikje x'io-nò 'ñó xkón kjoàn. ⁴ Majìn, jè xi nchrobájin inima-nò xi ndaa síkatsejèn-nò, jè-né xi mikil bits'on, jè inima xi indaàkjoa kò xi 'nchán tjina. Jè xi 'ñó tse chjì-là nga nguixkon Nainá. ⁵ Nga sà kjòtseeé, jñà íchjín xi ndaa kijtseeèxkón Nainá nga kiskooñà-là, k'oaá s'in ndaa tsatsejèn nga nangui tsibitsajna-là x'in-là. ⁶ K'oaá s'in kis'iin Sara nga kisikitasòn-là Abraham. K'oaá ma-ne nga ndaa kijtseeèxkón nga jè xi Na'èn tjina. Jñò, tsà ndaa 'nè kò tsà nímé kjojkón tjin-nò, tje-là Saraa ma.

⁷ Jñò xi x'in 'mì-nò, ndaa titsajnakoo jñà íchjín-nò nga ndaa kàtachiya-nò nga isaá indaàkjoa. Ndaa jchaxkón íchjín-nò nga ngàsòn tjoé-nò jè kjondaà-là Nainá, jè kjoabinachon xi jè Nainá jye tjindaà-là nga tsjá-nò. K'oaá s'in t'een mé-ne k'e nga nokjoàt'aà-là Nainá, nímé sijiti-nò.

Kós'in sijnchá yijo-là ngats'ù xita-là Nainá

⁸ Nga yiye kjoa koi, ngats'ioò, ta jngòò kjohitsjeèn kàtas'e-nò; tjetakòn xinguio; tjòcha t'een xinguio nga 'ndsè chiba; chahimaa xinguio; ima kjoa t'een. ⁹ Tsà yá xi ch'ò síkò-nò, kì k'oaá tís'in 'nè ngajo-nò. Tsà yá xi 'on chjajno-nò, kì k'oaá tís'in nokjoàjno ngajo-là. Jñò, tà saá tjet'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'in; nga jyeé 'yaà nga koií xá kinokjoá-nò nga Nainá sijchikon-t'in-nò. ¹⁰ Nga:

Jè xi mejèn-là nga tsja s'e-là nga tjinakon,
nga mejèn-là skoe nachrjein xi ndaa,
kàtasíkinda nijen-là nga mì ch'o kichja;
kò kàtasíkinda tso'ba, nga mì 'én ndiso kichja.

¹¹ Tinchat'aàxin-là kjoa xi ch'o tjin; ndaa t'een.
'Nchán titsajnakoo xinguio nita mé kjoa xi tjin-nò.

¹² Nga jè Na'èn-ná tísík'aá xkon nga tísíkinda xi xita kixi,
tìbinchá líká-là nga tí'nchré-là k'e nga chjat'aà-là,
tanga jñà xita xi ch'o s'in bí'maá-là isén-là nga kondrà ts'e-né.

¹³ Jñò, tsà kjit'aà nachrjein nga ndaa tisa'nè, mì yá xita xi ch'o sijko-nò.
¹⁴ Tanga mé ta ndaa-nò tsà kjo'in titsanjikioón ta koi kjoa-là nga kixi 'nè. Tanga nì jngòò xita tsakjoòn-là, kì binchaxkón-là yijo-nò. ¹⁵ Jè tikíjna itjòn Cristo nga jè kàtatixoma-nò ya jjiin inima-nò. Titsajnaandaa nga kjit'aà nachrjein mé-ne nga koma kénjomíya-là jñà xita xi skonanguiya-nò it'aà ts'e kjoa xi titsachiñà-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁶ K'e nga kinókjoaa, indaàkjoa t'een. Chaxkón jñà xi kénjomíya-là, tsjeé kàtjna kjohitsjeèn-nò, mé-ne jñà xita xi ch'o chjajno-nò nga ndaa 'nè nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, kosobà-là nga jñò

chjajno-nò. ¹⁷ Ìsáa ndaà tjin tsà kòs'in mejèn-la Nainá nga kjo'in sikjioón k'e nga ndaà 'nè, mì k'oa-ne tsà k'e nga ch'o 'nè.

¹⁸ Nga skanda jè Cristo, jngoò k'aá kisikjeiín kjo'in k'e nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Cristo, mìtsà jè tsohótsji; xita kixi-né; kisikjeiín kjo'in it'aà ts'e xita xi jé tjin-la mé-ne nga koma kjiko-ná nguixkon Nainá. Yijo-la, jña xita kisik'en, tanga it'aà ts'e Inima-la jaáya lingoò k'a-la. ¹⁹ Kò jè Inima-la Cristo kii j'nde nãnda tĩtsajna inima xi tĩtsajnaya ndayá nga kiichjayajiin-la. ²⁰ Inima koi, ts'ée xita xi mikii kii'nchréñijon-la Nainá nachrjein ts'e Noé. Nainá tsee kiskoðña kjoa k'e nga Noé tsibíndaà chitso je. Ya iya chitso, tà jiin ma-ne xita xi itjokàjiin kjo'in nga mikii k'en k'e nga ts'a jtsi xkón. ²¹ Kò jè nandá ts'e jtsi xkón, jè ngaya-la nandá xi ma-ná bautizar nachrjein j'nde nga bitjokájña kjo'in. Tanga nga maá bautizar, mìtsà yijo-ná matsjeè-ne, jè-né nga nìjèt'aà-lá Nainá nga tsjeè kátas'e kjohĩtsjeèn-ná. Kò bitjokájña kjo'in, koi kjoa-la nga jaáya-la Cristo, ²² kò kii mùjìn ján ngajmii nga ya tijnat'aà chrja kixi-la Nainá. Jè tihotixoma-la àkjalè kò inima xi tjin-la kjotixoma kò ngats'ii xi tjin-la nga'ño.

4

¹ Cristo, koni s'in kisikjeiín kjo'in yijo-la, jño, tikoáá mochjeén-né nga kitsajnandaà nga sikjioón kjo'in. Nga jè xi jye kisikjeiín kjo'in, yaá jyehet'aà jé-la, ² mé-ne jña nachrjein xi kjna isa isò'nde, k'oaá s'in katiina koni s'in mejèn-la Nainá, mìtsà k'oas'in kjna koni s'in mejèn-la yijo-la. ³ Jyee 'ño kjin nachrjein kinikato nga ch'o ki'nè koni s'in xita xi mikii beèxkon Nainá. K'oaá s'in kinikoò yijo-nò kjoa xi ch'o tjin koni kjoa chijngui, kjoa ch'o xi sije yijo-nò, kò kjoa ch'i, kjoa ts'e s'ei xi ch'o tjin, kò nga ta xán ki'yò kjit'aà, kò nga xkósón kiyaxkón nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ⁴ I'nde jña xita koi, ta maxkón-la it'aà tsajón nga mì tì kii ya tsjahijtakò-nò kjoa xi ch'o tjin; bijnòkeè-nò; ch'oo chajajno-nò. ⁵ Tanga jña xita koi, tjinè-la nga tsjá-la kindá Nainá; jè Nainá xi tijnandaà nga kojindaajiin-la xita xi tĩtsajnakon kò xi jye k'en. ⁶ Koi kjoa-la nga k'oa tĩs'in kis'enojmi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña xita xi jye k'en, mé-ne nas'in jña yijo-la kisikjeiín kjo'in koni s'in bindaajiin xita isò'nde, tanga jña inima-la tĩtsajnakon-né nĩta kjé-ne koni s'in tijnakon kjit'aà Nainá.

⁷ Jyee tímachraña nga kjoehet'aà isò'nde, koi kjoa-la jño, ndaà tĩtsajnakoo kjohĩtsjeèn-nò; kjit'aà nachrjein tĩtsi'ba-la Nainá. ⁸ Jè xi tĩna itjòn, jè-né nga 'ño tjócha t'een xinguiqo. Tsà tjin-nò kjoatjócha, komaá sijchaat'aà-là jé-la xinguiqo. ⁹ Chjoétoj xita xinguiqo k'e nga bijchókón-nò tsà mejèn-la nga sijkájya ya ni'ya-nò. Tsja t'é-la inima-nò; kì ch'o chibàya-nò. ¹⁰ Nga jngoò lingoò, koni s'in tjin kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá, k'oas'in tĩsikoò xinguiqo nga ndaà tĩchjeén, nga kjin skoya tjin-ne kjondaà xi kitjóé-nò. ¹¹ Jè xita xi k'oas'in kits'ii-la nga 'én-la Nainá kichjaya, k'oaá s'in kàtichjaya koni tsò 'én-la Nainá. Kò jè xita xi k'oas'in kits'ii-la nga sijxá, k'oaá s'in kátasíxá koni tjin nga'ño xi tsjá-la Nainá. Nĩta mé xi s'een, k'oaá s'in t'een mé-ne nga it'aà ts'e Jesucristo jeya kjna-ne Nainá. Nga ts'ée Cristo jè kjoajeya kò ngats'ii nga'ño xi tjin skanda nĩta kjé-ne. K'oas'in kátama.

Sikjiaán kjo'in nga xita-la Cristo 'mì-ná

¹² Jño ndí 'ndsé xi matsjake-nò, kì maxkón-nò nga 'ño 'in tjin kjoa xi nchrobánè-nò nga tichit'aà-nò. ¹³ Ta saá kátas'e-nò kjotsja nga tihokò chiba-nò kjo'in ts'e Cristo, mé-ne nga tikoá s'e-nò kjotsja k'e nga jcha-la kjoajeya-la Cristo. ¹⁴ Jño, mé ta ndaà-nò k'e nga tsà xita kotit'aà-nò xi kjoa ts'e Cristo nga

jè kjoajeya-là Inima Tsjeë-là Nainá yáá tijnakò-nò. ¹⁵ Tsà kjo'in titsanikjioón, chítsejèn-là yijo-nò, a koií kjoa-là nga ch'o 'nè, nga xita nik'eèn, nga chijé 'nè, nga chingájiin chingá'a kjoa. Kì k'oaá tjin jé xi binchaatsjioò. ¹⁶ Tanga tsà kjo'in titsanikjioón nga xita-là Cristo maá, kì masobà-nò; ta saá jeya tikijna Nainá nga xita-là tsò-nò.

¹⁷ Jyee ijchò nachrjein nga kots'ia nga sindaàjiin-là xita naxandá-là Nainá. Tsà jña tímats'ia ítjòn kò-ná, ¿mé xi komat'in jña xita xi mikil sikitason 'én ndaa-là Nainá?

¹⁸ Jè xi xita kixi, chjá koma-là nga kitjokàjiin kjo'in.

¿Kós'in komat'in jña xita xi mikil beèxkón Nainá kò xi jé ótsji?

¹⁹ K'oaá ma-ne, jña xita xi kjo'in sikjeiin nga kòs'in mejèn-là Nainá, kì bikjoàn-là nga ndaa s'in. Jè Nainá kàta'nót'aà takòn nga jè kàtasikinda, nga jè tsibíndaà jña xita kò jè sikitason-né koni s'in tsjá tso'ba.

5

Jña xita jchínga xi xá ítjòn tjin-là ya naxandá-là Nainá

¹ Sijet'aà-là jña xita jchínga xi xá ítjòn tjin-là nga ya síxájiin-nò ya naxandá-là Nainá. Tikoáa 'an, xita jchínga-ná nga xá ítjòn tjin-na koni jña xita koi; kitseè-ná kjo'in xi kis'e-là Cristo; tikoáa s'ee-na kjoajeya xi iskan jcha-là.

² Tikindaa jña xita-là Nainá xi jñò kjòngatsja koni tsà orrè; kì kjo'ño 'nè-là yijo-nò; kòò kjondaà-nò nga tikindaa koni s'in mejèn-là Nainá. Mítsà koií kjoa nga tse tòn sikijnée. Tà kòò kjotsja-nò nga k'oa t'eèn. ³ Kì yatoòn-jèn jña xita xi jñò mangatsja koni tsà nei-là ma. Jñò tìncha ítjòn-là, takó-là ndiyá-là Nainá mé-ne koma skingui-nò. ⁴ Mé-ne k'e nga kjoijí jngoo k'a jè Paxtò ítjòn, tjoé-nò kjoajeya-là Nainá koni jngoo corona xi mikil fehejno ote-là nita kjé-ne.

⁵ Tikoá jñò xi ixti xongó 'mì-nò, tikitasòn-là jña xita jchínga xi otixoma ya jjiin naxandá-là Nainá. Ngats'ioò, indaàkjoa tanguikoo xinguiqo, nga:

Jè Nainá kondraá tjna-là jña xita xi 'nga ikon;

kòá jña xita xi indaàkjoa tjin inima-là, tsjá-là kjondaà.

⁶ Nangui titsajna-là Nainá nga tse nga'ño tjin-là koni s'in síkò-nò, mé-ne k'e nga kijchò nachrjein jè Nainá 'nga sjikitsajna-nò. ⁷ Tsja Nainá tikitsajnaya ngats'ii kjoa xi makájno-nò nga jè tísikinda-nò.

⁸ Tikindaa yijo-nò, kjit'aà nachrjein titsajnandaà, nga jè xita nejí xi kondra-nò, k'oaá s'in tsóbandii-nò k'oaá ngaya-là koni jngoo xa xi tikjindáya nga 'ño ijò-là, nga tihótsji yá xi skine. ⁹ Nga ndaa mokjeiin-nò, 'ño tìncha-là xita nejí. Nga jyee tíjiin-nò nga jña xita xinguiqo xi titsajna nga tíjsa isò'nde, tikoáa k'oaá tjin kjo'in xi nchisíkjeiin. ¹⁰ K'e nga jye koto chiba nachrjein nga titsanikjioón kjo'in, jè sobá Nainá síindaáya-nò, sjikijnandaà-nò, tsjá-nò nga'ño, kò kixi sjikitsajna-nò. Tijé-ne Nainá xi kò kjoatjòcha-là kiichja-ná nga s'e-ná kjoajeya-là nita kjé-ne nga Jesucristo titsajnakooá. ¹¹ Ts'ee Nainá ngats'ii nga'ño xi tjin skanda nita kjé-ne. K'oas'in kátama.

Xi fehet'aà-ne, Pedro síhixat'aà xita

¹² Silvano, xi 'ndse xan-là, nga kixi tjin xá-là, jè kisichját'aà-na nga kiskii-nò xojon carta jè. K'oaá s'in tbinè-nò kò tiskixiya-nò nga ngats'ii 'én xi tiskasén-nò, nguì k'oaá s'in tjin kjondaà-là Nainá. Kixi titsajnakoo kjondaà koi.

¹³ Nchisíhixat'aà-nò jǎà xǐta naxandá-la Cristo xi ì títsajna Babilonia xi xó taña kitjaàjǐn-nò. Kò jè Marcos xi kǐ'ndí-na xan-la ìt'aà ts'e Cristo, tǐkoáá tísíhixat'aà-nò. ¹⁴ Tǐixot'aà xinguiqo nga nguì kò inǐma-nò.

Kàtas'e-la kjoa'nchán jǐjǐn inǐma-nò ngats'ioò xi ya nokjoà-nò ìt'aà ts'e Cristo. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskii San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xita

¹ 'An, xi Simón Pedro 'mì-na, nga 'an xi ch'i'nda-la Jesucristo ma, kò nga tìkoá 'an tsibíxáya-na, tsiskasén-nò xojon jè, jñò xi ngàsòn 'ñò ndaà mokjeiin-nò koni s'in mokjeiin-najen; nga xita kixi-né jè Jesucristo xi Nainá ma kò xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in. ² Koni s'in nga isa ndaà titsayaxkon Nainá kò jè Jesucristo xi otixoma-ná, k'oáá s'in isa ndaà kàtasakó-nò kjondaà kò kjoa' nchán ya jiiin inima-nò.

Mé xi mochjeén nga s'een nga ndaà jchaxkoán Nainá

³ Jè nga'ño-la Nainá tsjá yiye-ná xi mochjeén-ná nga titsajnakoaán kò nga ndaà yaxkoaán Nainá. Koií kjoa-la nga tsjá-ná ngats'ìi kjondaà koi nga yaxkoaán jè xi kò kjoajeya-la kò nga'ño tsjeé-la kiichja-ná. ⁴ It'aà ts'e kjoa koi, kitsjaà-ná kjoa xi 'ño ndaà tjin kò xi 'ño tse chji-la koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá, mé-ne nga tìkoá kòkòt'aà-ná nga k'oas'in s'een koni s'in s'in Nainá nga jye chinchat'aàxin-là kjoa xi ch'o síjé yiyo-ná i isò'nde xi ta síkits'ón-ná. ⁵ K'oáá ma-ne, 'ño tñè-là yiyo-nò jña kjoa koi. Koni s'in nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, k'oáá ts'in mochjeén-né nga ndaà xita kàtama jñò. Nga jye ndaà xita ma, tìkoá mochjeén-né nga kàtas'e-nò xi kjoa chijne. ⁶ Nga jye tjin-nò kjoa chijne, tìkoá mochjeén-né nga kixi tatixoma-là yiyo-nò. Kò nga jye kixi otixoma-là yiyo-nò tìkoá mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsejta. Kò nga jye tjin-nò kjoatsejta, tìkoá mochjeén-né nga ngui ndaà chaxkón Nainá. ⁷ Nga jye ndaà yaxkón Nainá, tìkoá mochjeén-né nga ndaà titsjacha xinguioo. Kò nga jye ndaà matsjacha xinguioo, tìkoá mochjeén-né nga ngui ndaà titsjacha ngats'ìi xita xi kje'ejí.

⁸ Jñò, tsà tjin-nò kjondaà koi, kò tsà kjit'aà nachrjein tìk'aasòn-nò, mì jyò kitsajnaà; ngui ndaà kochjeén-nò nga isáá ndaà jchaxkoón Jesucristo xi otixoma-ná. ⁹ Tanga tsà tjin i'nga xi tsjin-la kjondaà koi, k'oáá ngaya-la koni xita xkan xi mikii ndaà tsejèn-la; jyeé kijchàajiiin-la nga Nainá jye kisijchàat'aà-la jé xi kis'e-la nga sa ítjòn. ¹⁰ K'oáá ma-ne, jñò, ndí 'ndsè, isa 'ño tji-là nga'ño yiyo-nò nga tikixiyaa kjoa nga Nainá xó k'oáá s'in kiichja-nò kò jaajiiin-nò. Tsà k'oas'in s'een kjit'aà, nime jè skajñò. ¹¹ Nga k'oáá s'in koma nga táx'a'nde-nò nga kítjás'een ñanda tìhotixoma nita kjé-ne jè Jesucristo xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in kò xi otixoma-ná.

¹² Koií kjoa-la kjit'aà nachrjein síkitsjeen yiye-nò kjoa koi, nas'in jye ma-nò kò jye kixi titsajnakoo jè kjoakixi-la Nainá koni s'in mokjeiin-nò nachrjein j'nde. ¹³ K'e nga tákò tijnakon-isa i isò'nde jè, mochjeén-né nga síkitsjeen-nò nga kos'in tijnchá yiyo-nò. ¹⁴ Jè Jesucristo xi otixoma-ná jyeé s'oas'in kitsò-na nga jyeé kjòchrañat'aà nga kjoehet'aà nachrjein-na. ¹⁵ Tìkoáá 'an tibìnè-la yiyo-na nga tìsíkitsjeen-nò mé-ne k'e nga 'an xi jye kiyá, nga nachrjein nchijòn k'oáá s'in tikitsjeen kjoa koi.

Ñanda j'ii-ne 'én xi tjit'aà Xojon-la Nainá

¹⁶ Nga mìtsà ta cuento xi ta xita kisíkitsjeen koni s'in tsibenojmí-nòjen kò kji nga'ño kis'e-la Na'èn-ná Jesucristo kò nga kjoíi lingoò k'a. Nga xkoón ki'ya-najen kjoajeya-la nga 'ño tse nga'ño tjin-la. ¹⁷ Ki'ya-najen k'e jè Nainá

xi Na'en-ná nga jeya ko 'nga kisikjina Jesucristo. Kina'yà-là ya jjiin isén ñánda 'ño ote kji 'én xi kitsò: "Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake nga xó 'an jaajjín-na." ¹⁸ Ngajen sobà kina'yà-lajen jña 'én xi ngajmii inchrobà-ne k'e nga titsajnakò-jen Jesucristo ya isò'nga nindoò tsjèe-là.

¹⁹ Nga yije kjoa koi, k'oaá s'in isa ndaa makixiya koni s'in kiichja jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá. 'Nó ndaa 'nè nga na'yà-là 'én koi. K'oaá s'in ngaya-là koni jngoò ni'in xi sihiseen ya j'nde ñánda jño choòn skanda k'e nga s'e isén, iikjoàn sihiseen-jjín inima-ná koni jè ni'ño tse. ²⁰ Ítjòn k'oa s'in ndaa kátasijjín-nò, jña 'én xi tjít'aà Xojon-là Nainá, mitsà ta jngoò xita kitsjaà kjohitsjeen-là nga kitjei. ²¹ Nga jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá, nijngoò 'én xi ta kjohitsjeen ts'e nga kiichjaya. Jé Inima Tsjee-là Nainá kisikichiya-là kjohitsjeen-là xita koi nga komà kiichjaya 'én-là Nainá.

2

Xita ndiso xi okóya 'én xi mitsà kixi kjoa (Judas 4-13)

¹ Ya jjiin naxandá Israel kis'e xita ndiso xi kitsò nga 'én-là Nainá kiichjaya, tanga mitsà kixi kjoa. It'aà tsajòn, k'oaá tis'in s'e xita ndiso xi kókóya'ma kjohitsjeen xi sikits'ón-jjín-là xita naxandá-là Nainá, skanda kochrjengui jè Na'en-ná xi tsibichjiti-ná. K'oaá ma-ne nga jña xita koi, tijña nchihótsji-là kjoabiyaà yijo-la nga ta nitoón jchija. ² 'Nó kjín xita kjitjngui-là nga k'oas'in s'jin kjoa xi 'ño ch'o tjín. Koi kjoa-là xita ndiso koi, nga ch'o kina'yà-là kjoa ts'e ndiyá kixi. ³ Jña xita ndiso koi, ta toón tse mejèn-là; kochrjekájno-nò ton nga skónachàn-nò nga kókóya-nò 'én ndiso. Nainá, jyeé kjótsee tjindaà-là nga tsjá-là kjo'in ko mikii kojno-là kjo'in xi s'e-là.

⁴ Nga Nainá mikii kisichàat'aà-là jña àkjalé xi tsohótsji jé. Ján kiskiniijin j'nde kjo'in ñánda titi ni'in. Na'ño kichà cadena tsibít'aà'ño. Yaá kisikitsajnaya ngajo ñánda jño choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaàjjín. ⁵ Nainá, tikoá mikii kisichàat'aà-là isò'nde xi kisijna kjótsee; kisikasén jtsi xkón xi kisikjehesòn yije xita xi kis'e nachrjein koi. Tà jè Noé kisichàat'aà-là, ko kjoa-là nga 'én kixi kiichjayajjín-là xita, ko itoò xita xikjín tsiningui-ne. ⁶ Nainá tikoá kisikjehesòn yije xita ts'e naxandá Sodoma ko Gomorra. Jngoò k'aá tsaká, ta chijo kisinchaà. K'oaá s'in tsibijna jngoò-là chiba nga k'oaá tis'in komat'in jña xita xi kondra titsajna-là Nainá. ⁷ Tanga jè Lot nga xita kixi, itjokajjín kjo'in. 'Nó ch'o komà-là kjoa ts'e jé xi nchis'in jña xita naxandá koi. ⁸ Xita jè nga xita kixi-né, nga ya tjínajjín-là jña xita koi nga ch'o nchis'in, kjo'in tísikjeiin nga 'on ma-là inima-là nga nachrjein nchijòn beè koa 'nchré-là kjoa xi ch'o nchis'in xita koi. ⁹ Yaá tí'ya-là nga jè Na'en-ná osikò-né jña xita xi beéxkón nga síkítsajnandejí mé kjoa xi tjín-là, tikoá síkítsajna'ño-né jña xita xi ch'o s'in nga tsjá-là kjo'in jè nachrjein k'e nga sindaàjjín.

¹⁰ Jña titsajna ítjòn nga s'e-là kjo'in jña xita xi 'ño fitjngui-là kjoa ch'o xi síjé yijo-là ko jña xi ochrjekàngui kjotixoma-là Nainá.

Jña xita ndiso koi, xita tájaàjjín nga 'ño 'nga ikon. Mikii tsakjón nga chajajno-là jña nga'ño xi mikii tsejèn. ¹¹ Jña àkjalé, nas'in isa tse nga'ño tjín-là koa tjín-là kjotixoma, mi k'oaá s'in chajajno-là nga'ño xi mikii tsejèn nga nguixkón Na'en-ná.

¹² Jña xita koi, chajajnoó-là kjoa xi mikii fiya-là. K'oaá s'in ngaya-là koni cho xi mikii síkítsjeen nga tà xó k'oaá s'in kits'iin-ne nga kındoba'ño iikjoàn s'ik'en.

Xita koi, yaá kiyájiin kjoa ts'e jé-la. ¹³ Koií kjo'in tjoé ngajo-la koni tjin kjo'in xi kitsjaá-la xita xi k'ejí. Jña xita koi, nas'in nachrjein, tsjaá ma-la nga s'in kjoa xi 'ño ch'o tjin. K'e nga jña xita koi, báhiytako-nò tsà s'eí tjin-nò, síkíts'ón-jiin-né nga sísobà-nò nga ch'o tjin kjoa xi s'in.

¹⁴ K'e nga beèxkon jngoò chjoón, nitoón fahajiin-la kò mikii ma síkijna kjoa ts'e jé. Konachan-la xita xi mi kixii tjin kjohitsjeen-la. Inima-la, kjit'aà nachrjein tjin mé xi mejèn-la. Xita koi, tjinè-la nga kjo'in tjoé-la. ¹⁵ Jyeé kisikijna ndiyá kixi. Jè fitjngui-la ndiyá xi ch'o tjin, jè ndiyá ts'e Balaam, ki'ndí-la Beor, jè xi 'ño kjòtsjakeè ton nga mejèn-la s'iin kjoa xi mìtsà kixi tjin. ¹⁶ Tanga tsaká-la kjoa ts'e jé-la. Jngoò búrró chjoón xi mikii ma-la chja, kiichja-la koni tsà xita; mikii kitsjá'nde-la nga kiikò-isa kjoaská-la.

¹⁷ Jña xita ndiso koi, k'oaá s'in ngaya-la koni ngajo nandá xi tsjin-la nandá, koni ifi xi nímé jtsi fiko, nitoón fiko tjo. K'oaá s'in tjinè-la nga ya kítsajnajiiin i'nde jño ts'e kjo'in nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ Ngui 'én 'ngaá chja xi nímé chji-la. 'Ñó 'nga ikon nga síchjeén kjoach'o xi sasén-la yijo-la nga konachan-la jña xita xi sa nchibinchat'aaxin-la jña xita xi ch'o nchisíjchá yijo-la. ¹⁹ K'oaá tsò-la jña xita nga kítsajnandeji, tanga tijnà-ne tikoá yaá títsajnajiiin'ño kjoach'o-la. K'e nga jngoò xita xi bíjnajiin'ño jngoò kjoa, jè kjoa jè tjin-la nga'ño nga jè otixoma-la. ²⁰ Jña xita xi jye kijtseèxkon Jesucristo xi otixoma-ná, nga jè tsachrjekàjiin kjo'in, nga jye chinchat'aaxin-la kjoa ch'o-la isò'nde, tsà jngoò k'a k'oa's'in s'iin, tsà siikijne jngoò k'a-la kjoa xi ch'o tjin, nga koma iskan, isaá ch'o komat'in mi k'oa-ne k'e nga sa ítjòn. ²¹ Isaá-la ndaa tjin tsà mikii kijtseèxkon ndiyá kixi-la Cristo, mi k'oa-ne nga jye chinchat'aaxin-la kjotixoma tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la. ²² Xita koi, k'oaá s'in kis'iin koni tsò 'én xi tjina-la xita xi tjin-la kjoachjine nga tsò: "Nañá, tije kine jngoò k'a-ne ndábisò-la" koa: "Jè chinga k'e nga jye ongáya, jngoò k'a ongáyajiin-ne ndási."

3

K'e nga kjoii jngoò k'a Na'én-ná Jesucristo

¹ Ndí 'ndsé xi 'ño matsjake-nò, xojon jè, jè xi ma-ne jò nga tikjiin-nò. Ingajo xojon koi, k'oaá s'in binè-nò nga síkítsjeen kjoa xi ngui kixi tjin; ² mé-ne nga síkítsjeen-nò jña 'én xi kjòtseé tsakóya xita tsjeè-la Nainá xi kiichja ngajo-la. Tikoá síkítsjeen kjotixoma-la Na'én-ná Jesucristo xi tsachrjekàjiin-ná kjo'in koni s'in tsakóya-nò jña xita xi tsibíxaya-la.

³ Jè xi 'ño mochjeén nga ndaa kátasijiin-nò, jña nachrjein xi sa nchrobá nga jyeé tífehet'aà nachrjein, kjoii xita xi sísobà-nò ts'e kjoa kixi; yaá kojchájiin kjoach'o xi síjé yijo-la. ⁴ Skonangui, kitso-nò: "Nachrjein i'ndeí, ¿mé-ne mi tibitasòn-ne 'én xi tjina xi tsò nga kjoii jngoò k'a Cristo? Jyeé kjòtseé k'en xita jchínga-ná, tákó k'oaá choòn skanda kóni nga kisindaà isò'nde." ⁵ Jña xita xi k'oa tsò, xó k'oaá s'in-ne nga síjchàajiin nga jña 'én xi kiichja Nainá nachrjein kjòtseé, jña kisindaà-ne ngajmii kò nangui. Tije-ne nandá inchrobàt'aà-ne kò tije tijnakon-ne. ⁶ Xi komà iskan, tije-ne 'én-la Nainá kò nandá kisikje-ne isò'nde jchínga k'e nga tsangasòn nandá. ⁷ Tì jé-ne 'én xi kitsjaá Nainá k'oaá s'in tichja nga jè ngajmii kò nangui ñanda títsajnasóan nachrjein i'ndeí, títsajnandaà-la mé-ne nga kiti-ne jè nachrjein k'e nga síndaajiin-la xita tikoá kjoehesòn jña xita xi mikii beèxkón Nainá.

⁸ Jño ndí 'ndsé xi matsjake-nò kì nìchàajiin-jèn kjoa koi: xi it'aà ts'e Nainá, jngoò nachrjein k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò jmii nó tjin-ne, koa jngoò jmii

nó, Nainá, jngoò nachrjein tsò-là. ⁹ Na'è-ná mìtsà tísíkichrjein nga sùikitasòn 'én-là koni tsò i'nga xità; tíkoña kjoaá-nò Nainá; jè xi mejèn-là nga nijngoò xità jchija, nga kàtasíkajno jé-là nga mì tì jé kòhótsji-ne.

¹⁰ Tanga jè nachrjein-là Nainá, k'oaá s'ín kjoí koni s'ín f'ù xità chijé. Ngajmì, jngoò k'aá jchija k'e nga kìná'ya-là nga ch'o jchán kjone. Jè ts'oi, sá kò nì'ño kiti-ne. Jè nangui kò nità mé xi tjin i it'aà nangui, jngoò k'aá kiti.

¹¹ Koni s'ín koma nga jchija ngats'ì tsojmì xi tjin, 'ño mochjeén nga tsjeé sijchá yijo-nò koni s'ín síjé Nainá, ¹² kò nga chíñakjoa-là jè nachrjein k'e nga kjoí Nainá. Tixátíya-là nachrjein jè. Kò ngats'ì tsojmì xi tjin isò'nde kò ngajmì, jngoò k'aá kòngandá nga kiti. ¹³ Tanga it'aà tsaján, jè titsachiñá-là ngajmì xitse kò nangui xitse koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, yá ñánda s'e kjoa kixi kò kjondaà.

¹⁴ Koi kjoa-là jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga k'oa tjin kjoa xi titsachiñá-là, tji-là nga'ño yijo-nò, mé-ne k'e nga kjoí jngoò k'a Jesucristo, k'oaá s'ín sakòt'aà-nò nga 'nchán kitsajnaà nga tsjeé titsanjchá yijo-nò kò nímé jé tjin-nò. ¹⁵ K'oaá s'ín kàtasijìn-nò, jè kjoatsejta-là Nainá nga tse titsachiñá, jè-né nga kitjokàjìn kjo'in jñà xità. Jè 'ndsè Pablo xità xinguiáá xi 'ño matsjachaá, tíkoáá jye isa kiskii-nò koni s'ín tjin kjoachjine xi kitsjaà-là Nainá. ¹⁶ Nga jngoò jngoò xojon carta xi kiskii Pablo, k'oaá s'ín tíchja kjoa koi. Tanga tjin i'nga xi 'ño 'in chja, mikii ndaà machiya-ná kó tsòya-ne. K'oaá ma-ne jñà xità xi mikii ndaà fiya-là kò xi mì kixi tjin kjohítsjeèn-là, síkjatjlya-là 'én. K'oaá tì síko jñà Xojon-là Nainá xi kiskii xi kj'eí xità. K'oaá ma-ne jñà xità xi koasíko 'én-là Nainá, tijnà nchihótsji-là kjo'in yijo-là.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁷ K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga jye ndaà tjiìn-nò kjoa koi, tìkindaa yijo-nò, mé-ne nga mì skónachan-nò jñà xità xi ch'o s'ín nga xin ndiyá kilko-nò xi mì kixi tjin kò yaá jchija nga kixi titsajnakoo Nainá. ¹⁸ Isáá ndaà kàtasakó-isa-nò kjondaà-là kò kjohítsjeèn-là Jesucristo xi otixoma-ná nga jè ochrjekàjìn-ná kjo'in. Jeya kàtjna i'ndeí kò nità mé nachrjein-ne. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Juan

Jesús, jè 'Én xi síkijnakon inima-ná

¹ Jè Jesús, jè 'Én xi síkijnakon-ná xi tijn skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tanga j'ndeí, jyeé kina'ya-lajen, kò xkoón ki'ya-najen, kichitsejèn-lajen kó kji, tikoáá ndsaá kiniko-najen. ² Jè 'Én jè, ki'ya tsejeén-la. Kò ki'ya-najen. Kò nguì kjoa kixi-né xi bənojmi-jen xi it'aà ts'e. Kò tikoáá bənojmiya-nòjen jè 'Én xi síkijnakon inima-ná nita kjé-ne. Jè 'Én jè, k'e nga tisa ítjòn, yaá tijnat'aà-la Nainá. Tanga j'ndeí, jyeé tsatsejèn-najen. ³ Bənojmi-najen kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'ya-jen, mé-ne jñá, k'oa tís'in ngàsòn kitsajnakoaá, koni s'in ndaà titsajnakoaá Nainá xi Nə'én-ná ma, kò Ki'ndí-la xi Jesucristo. ⁴ Koií xá titsachjiù-nòjen Xojon jè mé-ne nga nguì kò kjotsja kàtasakó kjit'aà-la inima-ná.

Jè Nainá kjoa iseén-né

⁵ K'oaá s'in tijn jñá 'én xi tsakóya-najen Jesucristo, kò koií-né xi nokjoàyajiln-nòjen: Jè Nainá, kjoa iseén-né. Xi it'aà ts'e, tsjin xi kjoa jñò. ⁶ Tsà kixoán nga ndaà titsajnakoaá Nainá, tanga tsà yaá titsanìchá yijo-ná ya ñánda jñò choòn, ñánda tijn kjoach'o, 'én ndisoó titsanokjoá; mitsà kjoa kixi xi tisa'né. ⁷ Tanga tsà ya titsajnaa ñánda iseén choòn, koni jè Nainá yaá tijn ñánda iseén choòn, ndaà titsajnakoaá xinguiáá, kò jè jni-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, sìtsjeé yijeé jñá jè xi tijn-ná. ⁸ Tsà kixoán: “Tsjin-na jé”, tijná titsachonachan-lá yijo-ná; mitsà kjoa kixi xi titsanokjoá. ⁹ Tanga tsà kənojmi yije-lá Nainá jñá jè xi tijn-ná, komaá jè kjót'aàtakoán nga sijnchàat'aà-ná jé-ná tikoáá siitsjeeya-ná ngats'i kjoa xi ch'o 'né. Nga jè Nainá síkitasòn 'én-la, kò nguì kjoa kixi xi s'in. ¹⁰ Tanga tsà kixoán: “Kj'eé tsà jé otsjià”, jè Nainá ndisoó titsanachrjekànguiáá, kò mitsà kixi kjoa nga mokjeiin-ná jè 'én-la.

2

Yá xita xi chjatji-ná ya nguixkon Nainá

¹ Jñò xi koni tsà ndí jixti-na xan-nò, koií xá tikjiù-nò Xojon jè, mé-ne nga mì ti jé kijnchàtsji-lá yijo-nò. Tanga tsà tijn jngoò xita xi tihótsji jé-la yijo-la, jè Nainá sijnchàat'aà-la, nga tijn jngoò-ná xita xi chjatji-ná ya nguixkon Nainá, jè xi 'mì Jesucristo xi nguì xita kixi. ² Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne koma sijnchàat'aà-ná jñá jé-ná, tanga mitsà tà jñá xi sijnchàat'aà-ná; tikoáá sijnchàat'aà yijeé-la ngats'i xita xi tijn nga tjtja isò'nde.

³ Tsà ndaà sikitasoán kjotixoma-la, maá kijnngoò-lá takoán nga jyeé ndaà yaxkooán. ⁴ Tsà tijn xita xi tsò: “An, jyeé ndaà bexkoan Nainá”, tanga tsà mìkìl ndaà síkitasòn kjotixoma-la, xita ndiso-né; tsjin-la kjoa kixi. ⁵ Tanga tsà ndaà nikitasoán koni tsò 'én-la, jyeé 'ñó ndaà tijn-ná kjotsjacha-la Nainá kò k'oaá s'in ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga jè Cristo titsajnakoaá. ⁶ Jè xita xi tsò nga ya tijnakò Cristo, mochjeén-né nga k'oas'in kàtasíchá yijo-la koni s'in kis'iin Jesucristo.

Kjotixoma xitse

⁷ Jñò ndí 'ndsè, jè kjotíxoma xi tikjiì-nò, mìtsà nguì kjotíxoma xitse; tijè-ne kjotíxoma xi kits'iì-nò k'e nga sà ítjòn k'e nga tisa kòkjièin-nò. Jè kjotíxoma jchínga jè, tijè-ne 'én xi kina'ya jñò nga tisa ítjòn. ⁸ Tanga i'ndeij k'oaá s'ín tikjiì-nò koni tsà ingoò kjotíxoma xitse. Nga it'aà ts'e Cristo ki'ya-la nga xitse-né ko tikoáa ti'yaá-la xi it'aà tsajòn. Nga jyeé tífahato kjoa xi jñò choòn, ko jyeé ti'ya-la xi nguì kjoa iseèn-la Nainá.

⁹ Tsà ingoò xita k'oas'ín títso nga k'oaá s'ín tísíjchá yijo-la koni s'ín tjin kjoa iseèn-la Nainá, tanga tsà majtikeè xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, mìtsà kixi kjoa nga iseèn tísíjchá yijo-la, takó yaá tijnajiin ñánda jñò choòn. ¹⁰ Jè xita xi matsjakeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, k'oaá s'ín tísíjchá yijo-la koni s'ín tjin kjoa iseèn-la Nainá. Jè xita jè, mìtsà ti mé tjin-ne xi ma kohótsji jé-la. ¹¹ Tanga jè xita xi majtikeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, yaá tijná, ko yaá tsó'baya ya ndiyá ñánda jñò choòn. Mikii beè ñánda tifi, nga jè kjoa jñò, bíchjoa xkõn.

¹² Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga it'aà ts'e Cristo-né nga jye kisiijcháat'aà-nò Nainá jñà jè xi tjin-nò. ¹³ Jñò xi xita jchínga 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kiyaxkoòn jè Jesucristo xi tijná skanda tisa tàts'en-la kjoa. Jñò ixti xi sà títšanijchá yijo-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kinikijne-là jè xita nejí. Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, jyeé kiskii-nò Xojon jè nga jye kiyaxkoòn Nainá xi Na'èn 'mì-laà.

¹⁴ Jyeé kiskii-nò xojon, jñò xi xita jchínga 'mì-nò, koií kjoa-la nga jyeé kiyaxkoòn Jesucristo xi tijná skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tikoáa jyeé kiskii-nò jñò ixti xi sà títšanijchá yijo-nò, koií kjoa-la nga tjin-nò nga'ño ko jyeé ya tijnajiin inima-nò jè 'én-la Nainá ko jyeé kinikijne-là jè xita nejí.

¹⁵ Ki jñà matsjacha jñà kjoa xi tjin isò'nde. Tsà ya xita xi matsjakeè jñà kjoa xi tjin isò'nde, mìtsà kixi kjoa nga matsjakeè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ¹⁶ Ngats'iì kjoa ch'o xi jè isò'nde bí't'aà-ná, mìtsà ya nchrobá-ne it'aà ts'e Nainá xi Na'èn 'mì-laà. Tiyáá tísindaà-ne i isò'nde. Jñà kjoa ch'o koi, xi tjin isò'nde: jñà-né kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, kjoa xi tsejèn-la xkoaán nga mején-ná tsaján koma, ko kjoa 'nga takòn xi ts'e kjoa nchiná. ¹⁷ Ngats'iì kjoa ch'o xi tjin isò'nde, ko kjoa xi ya fahajiin-ná, jyeé tifehet'aà, tanga jè xita xi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, kijnakon-né nita kjé-ne.

Jè xi kjoa kixi ko kjoa ndiso

¹⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, jyeé tifehet'aà nachrjein. Jyeé tjiin-nò nga kjoii ingoò xita xi nguì kondra tijná-la Cristo. Ko nachrjein i'ndeij jyeé 'ño kjin ma-ne xi kondra nchifi-la Cristo. K'oaá ma-ne nga k'oas'ín machiya-ná nga jyeé tifehet'aà nachrjein. ¹⁹ Jñà xita koi, ti jí itjokàjiin-ná, tanga xi kjoa kixi, mìtsà nguì xita tsaján ma; tsà kixii kjoa nga xita tsaján, ií-là títšanako-ná. Tanga koií k'oas'ín itjokàjiin-ná jñà xita koi mé-ne nga ndaà kàta'ya-la nga ngats'iì xita xi k'oas'ín kondra fi-la Cristo, mìtsà nguì xita tsaján.

²⁰ Jè Jesucristo, xi xita tsjeè, jyeé kitsjaà-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá; k'oaá ma-ne nga ngats'ioò jyeé ndaà tjiin-nò kós'ín tjin xi kjoa kixi. ²¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín tikjiì-nò xojon jè, nga jyeé ndaà tjiin-nò xi kjoa kixi; mìtsà koi-ne nga kjéè tjiin-nò. Ko jyeé ndaà tjiin-nò nga ngingoò 'én ndiso xi ya nchrobát'aà-ne it'aà ts'e kjoa kixi.

²² ¿Yá-ne xi xita ndiso? Jè-né xi bí'ma nga tsò: “Jè Jesús mìtsà jè xi Cristo, [mìtsà Nainá kisikasén].” Jè xita jè xi kondra fi-la Cristo nga ingoò k'a mikii mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi Na'èn-ná ma ko it'aà ts'e Jesucristo xi Ki'ndí-la

Nainá ma. ²³ Ngats'iì xità xi jngoò k'a mìkìl mokjeiín-là it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá, mìtsà Nainá xi Na'èn-ná ma tǐjnakò. Tanga jè xità xi mokjeiín-là tǐkoa tsjá 'én-là nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-là Nainá, yáá tǐjnakò Nainá xi Na'èn-ná ma.

²⁴ Koií k'oas'ín xan-nò, ndaà kàtasijìl inìma-nò jè 'én xi it'aà ts'e Cristo xi jye kina'yà nga tǐsà tàts'en-là kjoa. Tsà k'oas'ín ndaà sijìl inìma-nò, tǐkoáá ndaà kǐtsajnakò Nainá xi Na'èn-ná ma kò Ki'ndí-là. ²⁵ Jesucristo k'oáá s'ín kǐtsjaá 'én-là nga tsjá ná kjoabinachon xi mìkìl fehet'aà nǐta kjé-ne.

²⁶ Koií xá tǐkjiìl-nò xojon jè mé-ne nga ma jchaxkon-nò jǐnà xi mejèn-là konachan-nò. ²⁷ Tanga jǐnò, jyeé tǐjìl inìma-nò jè Inìma Tsjeè-là Nainá xi kǐtsjaá-nò Jesucristo. Mì tǐ kǐl mochjeén-ne tsà yá xi kòkòya-nò. Nga tǐjè-ne Inìma Tsjeè-là Nainá keènojmiya-nò kós'ín tǐjín ngats'iì kjoa xi ndaà tǐjín. Koni s'ín kòkòya-nò, 'én kixì-né, mìtsà 'én ndiso. K'oáá s'ín ndaà tǐtsajnakò kjit'aà Jesucristo, koni s'ín sǐkíchiya-nò Inìma Tsjeè-là Nainá.

²⁸ Jǐnò xi ndí ixti xan-nò, k'oáá s'ín ndaà tǐtsajnakò Cristo, mé-ne nga 'ñó tǐjín-ne takoán kò mìkìl kòsobà-ná k'e nga jè xi kǐtjojen jǐngoò k'a-ne ngajmìl.

²⁹ Koni s'ín jye tǐjìl-nò nga jè Cristo, xità kixì-né nga nguixkon Nainá, k'oáá tǐs'ín ndaà kàtasijìl-nò, nga ngats'iì xità xi kjoa kixì s'ín nga nguixkon Nainá, kǐ'ndí-là Nainá-né.

3

Ixti-là Nainá

¹ Ndaà kàtasijìl-nò, 'ñó ndaà matsjakeè-ná Nainá xi Na'èn-ná ma, k'oáá ma-ne nga ixti-là tsò-ná. Kò nguì kixì kjoa nga ixti-là Nainá 'mì-ná. K'oáá ma-ne nga jǐnà xità isò'nde, mìkìl mokjeiín-là tsà ixti-là Nainá 'mì-ná, koií kjoa-là nga jǐnà xità koi, mìkìl mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá. ² Jǐnò ndí 'ndsè xi matsjakeè-nò, i'nde jyeé kǐ'ndí-là Nainá 'mì-ná. Tanga k'jè tsà ndaà okó-ná Nainá kó kjoàn komaá nga koma iskan. Tanga jyeé tǐjìl-nà nga k'oá tǐ kjoàn komaá koni kji jè Jesucristo k'e nga kǐjchò nachrjein nga jè xi kjoí jǐngoò k'a-ne; nga k'oáá s'ín jchaxkoaán koni kji jè. ³ Ngats'iì xità xi k'oas'ín nchikofia nga k'oáá s'ín kjoàn koma koni kji jè Jesucristo, nachrjein nchijòn-né nga tsjeè nchisǐjchá yijo-là koni s'ín nga xità tsjeè jè Jesucristo.

⁴ Ngats'iì xità xi ótsji jè, kondraá fi-là kjotixoma-là Nainá. K'e nga jè binchaàtsjiaá, jè kjotixoma-là Nainá tǐnáchrjenguiáá. ⁵ Jǐnò, jyeé tǐjìl-nò nga jè Jesucristo koií xá j'iì-ne nga jè faáxìn-ná jǐnà jè xi tǐjín-ná. Kò 'ya-nò nga jè Jesucristo, nǐmè jè tsòhótsji. ⁶ Ngats'iì xità xi Cristo tǐtsajnakò, mìtsà jè ótsji; tanga jǐnà xità xi ótsji jè, k'jè kǐl beèxkon kò tǐkoa mìkìl tǐjìl-nà yá-né xi 'mì Jesucristo. ⁷ Jǐnò, xi ndí ixti-nà xan-nò, kǐ kǐl biì'nde tsà yá xi skónachan-nò. Jè xità xi kjoa kixì s'ín nga nguixkon Nainá, xità kixì-né, koni xità kixì jè Cristo. ⁸ Tanga jè xità xi kjit'aà nachrjein tǐhótsji jè, ts'e xità neǐí-né. Nga jè xità neǐí, k'oáá s'ín tǐhótsji jè skanda tǐsà tàts'en-là kjoa. Kò koií xá j'iì-ne Jesucristo xi Kǐ'ndí-là Nainá nga jè sǐkixòña jǐnà kjoa ch'o xi s'ín jè xità neǐí.

⁹ Ngats'iì xità xi jye Nainá kǐsǐkǐatǐya-là nga kǐ'ndí-là Nainá ma, mìtsà tǐya tǐtsajnajìl-ne jè. Nga jyeé yá tǐjnajìl inìma-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá. Kò mì tǐ kǐl ma kòhótsji-jé-Isa, nga jyeé kǐ'ndí-là Nainá-né. ¹⁰ K'oáá s'ín ma-ne nga yaxkon-là yá-né xi ixti-là Nainá kò yá-né xi ixti-là xità neǐí; ngats'iì xità xi mìkìl sǐkitasòn kjoa kixì-là Nainá, tǐkoa mìkìl tsjakeè beè xità xǐkjín xi tǐkoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-là, mìtsà kǐ'ndí-là Nainá ma.

Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguiáá

¹¹ Nga k'oaá s'ín tichja jè 'én xi jye kina'ya k'e nga tisa kòkjeín-nò nga sa ítjòn nga tsò: Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguiáa. ¹² Mikii k'oas'ín s'eén koni kis'iin jè xita xi ki'mi Caín nga jè xita neji kiit'aà-la nga kisik'en 'ndse. ¿Mé-ne kisik'en-ne 'ndse? Tà koi kjoa-la nga jè 'ndse, xita kixi-né nga nguixkon Nainá ko jè Caín ch'oo tjin kjoa xi s'ín.

¹³ K'oaá ma-ne k'oas'ín tixan-nò jñò ndí 'ndse, kì maxkón-nò tsà sjiitikeè-nò xita isò'nde xi mikii mokjeín-la 'én-la Nainá. ¹⁴ Jñá jyeé tjiin-ná nga jyeé itjokajñaá ya ndiyá kjoabiyaá xi ya tjaáyaá kjotseé ko jyeé tjin-ná kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne. Nga jyeé k'oas'ín ndaá matsjachaá jñá xita xinguiáa xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeín-la. Jè xita xi mikii matsjakeé xikjín, ndiyá kjoabiyaá sóhoya jè inima-la. ¹⁵ Ngats'ii xita xi majtikeé xita xikjín, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà xita sik'en. Jñò, ndaá tjiin-nò, jè xita xi xita sik'en, mitsà kjoabinachon xi mikii fehet'aà tisiichajijn yijo-la. ¹⁶ Jñá, k'oaá s'ín 'ya-ná mé xi 'mì kjotsjacha k'e nga jè Jesucristo kitsjaá kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná. Jñá k'oaá tis'ín mochjeén nga s'eén it'aà ts'e xita xinguiáa koni kis'iin jè Cristo. ¹⁷ Tsà tjin ingoó xita xi tjin-la tsojmi xi timochjeén kjit'aà-la, tsà skoé ingoó xita xikjín xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeín-la nga tsjin-la tsojmi xi mochjeén-la, tsà mikii ma-la nga kosiko jè xita xikjín xi it'aà ts'e tsojmi xi tsjin-la, mitsà kixi kjoa nga kjotsjacha-la Nainá tijnajijn inima-la. ¹⁸ Jñò xi ndí ixti-ná xan-nò, titsjacha xinguioo, kì tà 'én nokjoá; ngui ndaá kàta'ya-la kós'ín matsjacha xinguioo nga tisiikoó mé tsojmi xi mochjeén-la mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa nga ndaá matsjacha xinguioo.

Nó tjin takoán nga nguixkon Nainá

¹⁹ K'e nga k'oas'ín titsa'né, k'eé jcha-ná nga kixi kjoa nga k'oaá s'ín titsanjchá yijo-ná koni s'ín tjin kjoa kixi-la Nainá ko 'nchán nikijnaá inima-ná nga nguixkon Nainá. ²⁰ Nas'ín jè inima-ná jè tbiné-ná, tanga jè Nainá, isaá ndaá tjiin-la mi k'oa-ne koni jè inima-ná. Nga jè Nainá isaá ndaá tsejèn yije-la ngats'ii kjoa xi titsa'né. ²¹ Jñò ndí 'ndse xi matsjake-nò, tsà jè inima-ná mitsà ti mé kjoa ch'o tbiné-ná, ñó tjin takoán nga nguixkon Nainá. ²² Tsà mé xi sijé-lá Nainá, maá-la tsjá yije-ná nita mé kjondaa-ne; nga nikitasoán kjotixoma-la, ko k'oaá s'ín 'né koni s'ín sasén-la Nainá. ²³ Jè kjotixoma-la Nainá, jé-né nga ndaá kàtakjeín-ná it'aà ts'e Jesucristo xi Ki'ndí-la ma, tikoá ngàsòn ngáya kotsjachaá xinguiáa koni s'ín jye tsatixoma-ná Cristo. ²⁴ Jè xita xi sikitasòn kjotixoma-la Nainá, yaá tijnako Nainá, ko jè Nainá yaá tijnajijn inima-la xita jè. K'oaá ma-ne nga 'yaá nga Nainá ya tijnako-ná, koi kjoa-la nga jye kitsjaá-ná jè Inima Tsjeé-la.

4

Jñá xita xi kondra fi-la Cristo

¹ Jñò ndí 'ndse xi ñó matsjake-nò, kì taxki mokjeín-nò it'aà ts'e ngats'ii xita xi tsò nga jè Inima Tsjeé-la Nainá sikichiya-la 'én xi chjaya. Ítjòn chit'aà, a kixi kjoa nga jè Inima Tsjeé-la Nainá tisiichiya-la 'én xi chja, a xi majin-né. Nga jñá nachrjein xi titsajnaá i'nde, tjin jchán xita ndiso xi tjiimasòn ya isò'nde xi tsò nga jè Nainá tsjá-la 'én xi nchibénomíya. ² Jè xita xi bénomí nga jè Jesucristo, jì kits'iin it'aà nangui, ko xitaá komà koni jñá, jè xita xi k'oas'ín bénomí, jè-né xi tjin-la Inima Tsjeé-la Nainá. K'oaá s'ín 'ya-nò yá xita-ne xi jè Inima Tsjeé-la Nainá tisiichiya-la 'én xi tichjaya. ³ Tanga jè xita xi mikii k'oas'ín keénomí nga jè Jesucristo jì kits'iin it'aà nangui, ko xitaá komà koni jñá, jè xita xi k'oas'ín

tsò, tsjìn-la Inima Tsjeë-la Nainá. Xita jè, jè tísikjeén kjohítsjeën-la xita xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. Jñò, jyeé kina'ya nga kjoii-né jè xi kondra fi-la Cristo, kò nachrjein xi titsajnaá j'ndeí jyeé k'oas'ín tísixá kjohítsjeën-la.

⁴ Jñò xi ndíixti-na xan-nò, jyeé xita-la Nainá 'mì-nò; jñò, jyeé kinkikjine-la jñà xita xi k'oas'ín 'én ndiso chjaya; mì tì kù koma-ne nga jñà skónachan-nò, nga jè Inima Tsjeë-la Nainá xi tjínajiln inima-nò, isaá ts'e nga'ño tjín-la mì k'oaa-ne koni jè kjohítsjeën ts'e xita neí xi sixájiiln inima-la xita xi mìkii mokjeiiln-la it'aà ts'e Cristo. ⁵ Jñà xita koi, tà jñà titsajnakon-ne kjohítsjeën xi tjín ya isò'nde; k'oaa ma-ne nga k'oas'ín chja kò jñà 'nchré-la xita xi tìkoa kjohítsjeën ts'e isò'nde sikkjeén. ⁶ Tanga ngajen, xita-la Nainá-nájen. K'oaa ma-ne nga jñà 'nchré-najen jñà xita xi mokjeiiln-la 'én-la Nainá. Tanga jñà xi mìtsà xita-la Nainá ma, mìtsà ngajen sís'ín-najen. K'oaa ma-ne nga 'ya-la yá-né xi ngui jè Inima Tsjeë-la Nainá tísikchiya-la nga ngui kjoa kixi kò yá-né xi inima ndiso-la neí tikonachan-la.

Nainá, 'ño tjín-la kjotsjacha

⁷ Jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, mochjeén-né nga ngàsòn ngáya tsjacha jchaá xinguiáa, nga jè xi kjotsjacha, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Ngats'ì xita xi tjín-la kjotsjacha, ki'ndí-la Nainá-né kò tìkoaá beè-né yá-né xi Nainá. ⁸ Jè xita xi mìkii matsjakeè xita xikjín, k'j'eè kì beè yá-né xi Nainá, nga jè Nainá kjotsjacha-né. ⁹ K'oaa s'ín tsakó-ná Nainá kjotsjacha xi tjín-la xi it'aà tsaján nga kisikasén ki'ndí-la j'isò'nde, jè ki'ndí-la xi ta jè ta ingoò ma-ne, mé-ne nga it'aà ts'e ndaà kitsajnakoaán. ¹⁰ K'oaa s'ín tjín kjotsjacha xi tsakó Nainá xi it'aà tsaján: Mìtsà koi-ne nga jñà ndaà matsjachaá Nainá. Jè Nainá xi 'ño ndaà matsjakeè-ná. K'oaa ma-ne nga kisikasén ki'ndí-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne sijnchàat'aà-ná jé-ná.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nó, tsà jè Nainá k'oas'ín 'ño ndaà matsjakeè-ná, mochjeén-né nga k'oas'ín kotsjachaá xinguiáa nga l'ngoo ingoá. ¹² Nì saá ingoò xita xi xkon beè-ne Nainá, tanga tsà ndaà kotsjachaá xinguiáa nga l'ngoo ingoá, jè Nainá yaá tjínajiln kjit'aà inima-ná kò it'aà tsaján-ná nga ndaà tbitasòn yije kjotsjacha-la Nainá. ¹³ Nainá jyeé kitsjaá-ná Inima Tsjeë-la. K'oaa ma-ne nga jye 'yaá nga kjit'aà nachrjein ya titsajnakoaá Nainá kò tìkoaá ya tjínako-ná Nainá nga tjínajiln inima-ná. ¹⁴ Ngajen sobá ki'ya-jen kò 'bí-nájen 'én-najen nga jè Nainá xi Nà'én 'mì-laá kisikasén Ki'ndí-la nga jè kochrjekájiiln kjo'in xi kjoa ts'e jé-la ngats'ì xita isò'nde. ¹⁵ Ngats'ì xita xi ngui kò inima-la tsjá 'én-la nga jè Jesús xi Ki'ndí-la Nainá, kjit'aà nachrjein ya tjínko Nainá kò jè Nainá yaá tjínajiln inima-la.

¹⁶ Jyeé k'oas'ín ndaà 'yaá, kò tìkoa mokjeiiln-ná, nga jè Nainá tjín-la kjotsjacha xi it'aà tsaján. Nga jè Nainá kjotsjacha-né. Kò jè xita xi kjotsjacha tjínajiln kjit'aà ya inima-la, yaá tjínako Nainá kò jè Nainá yaá tjínajiln inima-la xita jè. ¹⁷ K'e nga it'aà tsaján k'oas'ín ndaà tbitasòn yije kjotsjacha-la Nainá, 'ño tjín takoán nga mìtsà tì mé tsakjoón-ná jè nachrjein k'e nga sindaàjiiln-la xita xi kjoa ts'e jé-la. Nga jñà, k'oaa s'ín ndaà titsa'né j'isò'nde koni s'ín kis'ìiln jè Jesucristo. ¹⁸ Ya nãnda nga tjín xi kjotsjacha, mìtsà tì mé kjoskon tjín-ne. Nga jè xi ngui kjotsjacha, faáxin-né ngats'ì xi kjoskon 'mì. Jè xita xi tsakjón, kjo'in-né xi tsakjón-la. Kò jè xita xi tákó kjoskon tjíiln inima-la, koií-né nga k'j'eè tsà ndaà tjíiln inima-la jè kjotsjacha-la Nainá.

¹⁹ Koií k'oas'ín matsjacha-ná Nainá, koií kjoa-la nga jè kjòtsjakeè ítjòn-ná.

²⁰ Tsà tjín xita xi tsò: “An, matsjake-ná Nainá.” Tanga tsà majtikeè xita

xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, jè xita jè, xita ndiso-né. Tsà mi kì matsjakeè xita xíkjin xi xkon tibeè-ne, ¿kós'in ma-ne kotsjakeè Nainá xi kj'eè tsà xkon beè-ne? ²¹ Jè kjotixoma xi kitsjaà-ná Jesucristo, k'oáá tsò: Jè xi matsjakeè Nainá, mochjeén-né nga tikoá kàtamatsjakeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la.

5

Kós'in koma sikijne-lá kjoa ts'e isò'nde

¹ Jyee ixti-lá Nainá-né ngats'iì xita xi ngui kò inima-lá mokjeiín-la nga jè Jesús, [jè-né xi Nainá kisikasén], jè-né xi Cristo. Kò ngats'iì xita xi tsjakeè xi na'én tijná-la, tjiné-la nga tikoá kotsjakeè ngats'iì ixti-lá na'én-la. ² K'e nga matsjachaá Nainá, kò tikoá nikitasoán kjotixoma-la, 'ya-ná nga tikoá matsjachaá jña xi ixti-lá Nainá ma. ³ K'oáá s'in tjin tsà kixi kjoa nga matsjachaá Nainá, jè-né nga ndaa sikitasoán kjotixoma-la. Kò jè kjotixoma-la, mitsà 'ñó 'in bitasòn. ⁴ Nga ngats'iì xita xi ixti-lá Nainá ma, síkijneé-la ngats'iì kjoa ch'o xi tjin isò'nde. Koií ma níkjine-lá kjoa xi tjin isò'nde nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. ⁵ Niyá xi ma síkijne-la jè kjoa ch'o xi tjin isò'nde, tajngoò-né jè xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús, nga jè-né xi Ki'ndí-lá Nainá ma. Jè-né xi chíkjoa-la nga síkijne.

Jè xi tsjá kixi 'én it'aà ts'e Ki'ndí-lá Nainá

⁶ Jè-né Jesucristo xi j'iì isò'nde. Kò k'e nga j'iì, jè nandá kò jni xi ndaa tsakó. Kò mitsà tà jè nandá xi tsakó, tikoáá jè jni. Kò jè Inima Tsjeé-la Nainá xi bénojmi kixi yá-ne xi jè. Nga jè Inima Tsjeé-la Nainá, ngui kjoa kixi-né. ⁷ Jàn ma-ne xi ngui tsjá kixi 'én-la xi it'aà ts'e kjoa koi: ⁸ jè Inima Tsjeé-la Nainá, jè nandá, kò jè jni. Kò ngajàn koi, ngásòn tsò. ⁹ Tsà mokjeiín-ná jña 'én xi tsjá xita isò'nde, mochjeén-né nga lsa ndaa kokjeiín-ná jè 'én xi jè sobà Nainá títjá. Nga jè 'én xi títjá, jè tibeñojmi, yá-ne xi Ki'ndí-lá Nainá. ¹⁰ Jè xi ngui kò inima-lá mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-lá Nainá, yaá tjiin inima-lá nga kixi kjoa jè 'én xi tsjá Nainá. Tanga jè xi mikil mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, jè Nainá, ndiso tíhochrjengui, koií kjoa-la nga mikil mokjeiín-la 'én xi tsjá Nainá xi it'aà ts'e Ki'ndí-lá. ¹¹ Jè 'én xi kitsjaà Nainá, jè-né nga jè Nainá tsjá-ná kjoabinachon xi mi fehet'aà nita kjé-ne. Kò jè kjoabinachon jè, yaá sakó-ná it'aà ts'e Ki'ndí-lá. ¹² Jè xita xi Ki'ndí-lá Nainá tijnajiin inima-la, tjin-la kjoabinachon xi mikil fehet'aà nita kjé-ne; tanga jè xita xi mitsà Ki'ndí-lá Nainá tijnajiin inima-la, tsjin-la kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

¹³ Jñò xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Ki'ndí-lá Nainá, koií xá tikjiin-nò Xojon jè mé-ne nga ndaa kàtasijijn-nò nga jyee tjin-nò kjoabinachon xi mikil fehet'aà nita kjé-ne.

¹⁴ K'oáá ma-ne nga 'ñó tjin takoán k'e nga nokjoát'aà-lá Nainá. K'oáá s'in ndaa kjì'nchré-ná tsà k'oas'in sijét'aà-lá koni s'in sasén-la jè. ¹⁵ Tsà jyee k'oas'in tjiin-ná nga Nainá 'nchré-ná k'e nga tsà mé xi njé-laá, tikoáá jyee 'yaá nga tik'éé-ne nga njé-laá tsjá-ná mé xi njé-laá.

¹⁶ Tsà ya xita xi skoe ingoò xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la nga ya tikàjijn jña jè xi mitsà kjoabiyaá fiko-ná, maá katitsi'batji, kò jè Nainá tsjá-la kjoabinachon jè xita xi tíhótsji jè. Tanga tà jña-né xi koxan-la nga ma sítisi'batji jña xita xi mitsà ngui kjoabiyaá kjit'aà-la jña jè xi nchihótsji. Nga

tjín jé xi kjoabiyaà fiko-ná, kò k'oaá xan nga mìtsà mochjeén nga sìtsi'batjì jè xità xi kotjín jé xi tìhótsji. ¹⁷ Tanga ngats'ìi kjoa ch'o xi s'ín xità, nguì jé-né nga nguixkòn Nainá. Tanga tjín-né jñà jé xi mìtsà kjoabiyaà fiko-ná.

¹⁸ Jyeé tjiìn-ná nga jñà xi ixti-là Nainá ma, mìtsà tiya tìtsajnajün-ne jé, nga jè Jesús xi Ki'ndí-là Nainá ma, tís'ín kindá, kò jè xità nejí, mì tì kù mé xi ch'o síko-ne.

¹⁹ Jyeé 'ya-ná nga ixti-là Nainá 'mì-ná; tanga jñà xità xi mìkì mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo xi tjín nga tìjtsa isò'nde, jè xità nejí tìhotíxoma-là.

²⁰ Tìkooá 'ya-ná nga koií xá j'ii-ne jè Ki'ndí-là Nainá i it'aà nangui nga jè ndaà kiskichiya-ná mé-ne nga ma yaxkoaán xi nguì jè sobà Nainá. Kò yaá tìtsajnakooá jè xi nguì jè sobà Nainá koií kjoa-là nga ya tìtsajnakooá Jesu-cristo xi Ki'ndí-là ma, xi tije sobà-ne Nainá kò xi ma-là tsjá-ná kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne. ²¹ Jñò xi ndí ixti-ná xan-nò, kì jñà onguítjingui-là jñà nainá xi beèxkòn xità xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Juan

Kjoa tsjacha ko kjoa kixi

¹ Ji ndi chjoón xi xó jaàjiin-lè Nainá, ko jñà ixti-lè, tikjiil-nò Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo. Ngui okixi-né nga matsjake-nò; mitsà ta 'an xi matsjake-nò, tikoáá matsjakeè-nò ngats'iì jñà xita xi jye beè kós'in tjín xi kjoakixi. ² Koií k'oas'in matsjake-nò, nga jyeé ndaà tíjiin ya iníma-ná jè xi ngui kjoa kixi, ko yaá kijnajiin kjit'aà skanda nita mé nachrejin-ne. ³ Nainá xi Na'en 'mì-laà ko Na'en-ná Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, kátatsjá-nò kjondaà, kàtahimakeè-nò, 'nchán kàtasíkjina ijiin iníma-nò, xi ngui ko kjoakixi ko kjotsjacha-la.

⁴ 'Nó kjòtsja-na k'e nga kijtsee xkoaàn i'nga ixti-lè, nga k'oáá s'in nchisíjchá yijo-la koni s'in tjín kjoa kixi ts'e Nainá, koni s'in jye tsatixoma-ná jè Nainá xi Na'en 'mì-laà. ⁵ K'oáá s'in tìbitsi'bà-nò i'ndeí jñò ndi 'ndsè xi 'nó matsjake-nò, nga mochjeén-né nga 'nó kotsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá. Ko mitsà kjotixoma xitse xi tikjiil-nò, tíjé-ne jè kjotixoma xi kitjóé-ná skanda tisa tàts'en-la kjoa. ⁶ K'oáá s'in tjín xi it'aà ts'e kjotsjacha, jé-né nga k'oas'in sikitasoán koni s'in tjín kjotixoma-la Nainá; jyeé kina'ya nga tisa 'nó kjòtsee kós'in tichja kjotixoma nga 'nó mochjeén nga kotsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá.

Xita xi konachan

⁷ Nga kijn ma-ne xita xi tjímasòn nga tíjngoò isò'nde xi nchikonachan-la xita, nga tsò: "Mitsà 'én kixi nga k'oas'in kits'iin Jesucristo nga xita komà koni jñà." Jè xita xi kotsò, ta tikonachan-né ko jè-né xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. ⁸ Ndaà t'een kindá yijo-nò, mé-ne nga mikii síchjaà-nò jè kjotjò xi tjóé-nò it'aà ts'e xá xi titsa'nè. Nga mochjeén-né nga kátatjóé yije-nò jè chji-la xá xi titsa'nè. ⁹ Ngats'iì xita xi otone-la koni s'in tjín 'én xi tsakóya jè Cristo nga xìn ndiyá kjoé, mitsà Nainá tíjnako; tanga jè xi kixi tjina nga k'oas'in tís'in koni s'in tsakóya Cristo, yaá tíjnako Nainá xi Na'en 'mì-laà ko jè xi Ki'ndí-la ma. ¹⁰ Tsà k'e jngoò xita kijchòkon-nò xi mejèn-la nga 'én-la Nainá keènojímí-nò tanga tsà mì k'oas'in okóya koni tsò 'én-la Cristo, ki kii bìi'nde-laà nga ni'ya-nò fahas'en ko kì 'mì-laà: "Tikjáyi." ¹¹ Nga jè xi tsjá'nde-la nga sìikas'en ni'ya-la, tikoáá yaá tisingàsòn-ko kjohísjeèn-la jñà xita xi ta kjoa ndiso nchihokóya.

Én xi fehet'aà-ne

¹² Tjín jchán-isa mé 'én xi mejèn-na nga koxán-nò, tanga majìn-na nga tà Xojon kit'aà-nò. Jè xi mejèn-na nga kíkion xátí-nò. K'ée isa ndaà jchibá mé-ne nga ngats'iaá ngàsòn ngáya kàtas'e-la kjotsja iníma-ná.

¹³ Jñà ixti-la chjoón tichji xi tikoá xó jaàjiin-ne Nainá nchisíkasén-lè 'én nga síhixat'aà-lè. K'oas'in kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jàn xi kiskiì San Juan

Mé kjoa-ne nga ndaa chja Juan it'aà ts'e xita xi 'mì Gayo

¹ Ji ndí 'ndsè xi 'mì-lè Gayo xi 'ñó ndaa chibá kọ xi ngui kọ inima-na nga matsjake-lè, tikji-lè Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo.

² Ji ndí 'ndsè, 'an, k'oaá s'ín tísíjé-la Nainá, nga ndaa kátitjo yije nita mé kjoa xi s'jin ji, koni s'ín ndaa tímachikon-t'ín inima-lè xi it'aà ts'e Nainá, k'oaá tís'ín ndaa kátitja jè yijo-lè nga nímé ch'in kátas'e-la. ³ Taxki 'ñó kjòtsja-na k'e nga j'ii 'i'nga jña 'ndsé xi tsibénjómí-na nga k'oaá s'ín tinijchí yijo-lè koni s'ín tjín kjoa kixi it'aà ts'e Cristo. ⁴ Nì tì mé kjoa tjín-ne xi k'oas'ín 'ñó matsja-la inima-na, ta jè-ne k'e nga 'nchrè nga jña xi ndí jxti-na xan-la nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín tjín xi kjoakixi.

⁵ Ngaji ndí 'ndsé xi 'ñó matsjake-lè, 'ñó kixi tinijchí yijo-lè, k'e nga k'oas'ín ndaa nís'in-la ya ni'ya-lè jña xita xinguiáá xi bijchókon-lè xi tikoá 'én-la Nainá mokjeiin-la; kọ isaá ta ndaa tjín-isa k'e nga tikoá ndaa nís'in-la jña xita xinguiáá xi xín j'nde f'ii-ne. ⁶ Jña xita xinguiáá k'oaá s'ín tsibénjómí kixi ya nguixkon xita naxandá-la Cristo, nga ngaji 'ñó matsjachi ngats'ii xita xinguiáá koi. K'oas'ín ndaa tísiko-isi k'e nga kijchókon-lè; tjii-la mé xi mochjeén-la k'e nga tójmaya ya iya ndiyá. K'oaá s'ín tikoii koni s'ín sasén-la Nainá. ⁷ Nga it'aà ts'e Cristo-né nga k'oas'ín jye tsibínè-la yijo-la jña xita xinguiáá koi, nga k'oaá s'ín nchisíxá-la Jesucristo, kọ majín-la nga jña kiskoé tsojmi xi tsjá-la xita xi mitsá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la. ⁸ Koi mochjeén-ne nga jña oko-ná nga kúsikoáá jña xita xinguiáá koi. Tsá k'oas'ín kúsikoáá, tsò-ne kjoa nga ngásón títsanika'bísoán jè 'én kixi xi ndaa tsò.

Kjoa ch'o xi s'ín jè xita xi 'mì Diótfes

⁹ 'An jyeé kiskiaá ingoó Xojon nga kiskasén-la jña xita naxandá-la Cristo, tanga jè Diótfes mikil sasén-la koni s'ín ki'mì-lajén, nga jè, koi xi mején-la nga ta jè kotixoma. ¹⁰ K'e nga kijchoa, k'ee koxán kixi-la it'aà ts'e ngats'ii kjoa ch'o xi tís'ín, nga 'ñó ch'o tsò 'én ndiso xi túbínè-najén. Kọ mitsá ta ya majngoó ikon, tikoáá mikil ma-la nga sís'in-la jña xita xinguiáá xi bijchókon ya ni'ya-la. Kọ jña 'ndsee xi mején-la nga sís'in-la xita xinguiáá, jé bíchjoá ikon-la, kọ tikoáá ochrjekajün-né ya naxandá-la Cristo jña 'ndsé xi k'oas'ín síkitasón kjondaá koi.

¹¹ Ji ndí 'ndsé xi 'ñó matsjake-lè, kì jña chjíngrui-la jña kjoa xi ch'o tjín; jì, jña chjíngrui-la jña kjoa xi ndaa tjín. Nga jè xita xi ndaa s'ín, xita ts'e Nainá-né; tanga jè xita xi ch'o s'ín, k'ee kì beé yá-ne xi Nainá.

Kjondaá xi s'ín jè xita xi 'mì Demetrio

¹² It'aà ts'e Demetrio, ngats'ii xita k'oaá tsò nga 'ñó ndaa tjín koni s'ín tís'ín, skanda jè xi kjoa kixi, k'oaá s'ín okó nga jè Demetrio, ndaa tjín koni s'ín tís'ín; k'oaá tís'ín bixón-jen nga ndaa tjín koni s'ín tís'ín, kọ ndaa 'yi nga 'én kixi-né koni s'ín bixón-jen.

'Én-la Juan xi fehét'aà-ne

¹³ Tjín-isa-na mé 'én xi mején-na nga koxán-lè, tanga majín-na nga tà Xojon síikasén-lè; ¹⁴ jè xi mején-na nga kijkon xátí-lè; k'ee isa ndaa jchibanojmiá k'e nga kijchokon-lè.

¹⁵ K'oas'ín 'nchán kàtìjna kjit'aà inìma-lè. Jñà xịtạ xi ndaà ókọ-ná xi jị'nde-lạ tísíhixat'aà-lè. Kọt'ìn-lạ jñà xịtạ xi ndaà ókọ-ná xi ya títsajnakọ-lè, Nainá kàtasíchikon-t'ìn nga jngoò òjngoò.

Xojon carta xi kiskiñ San Judas

¹ 'An, Judas xi chĩ'nda-la Jesucristo ma, kɔ 'ndsẽ ma Jacobo, tikjiñ-nò jñò xi xó kinokjoa-nò nga tjòkèè-nò Nainá xi Na'èn-ná ma, kɔ nga jè Jesucristo síkinda-nò. ² Tse kjohĩmatakon kɔ kjoa'nchán kɔ kjoatjòcha kátatsjá-nò Nainá.

Kjo'in xi tjoé-la jñà xĩta xi jahas'en-jiñ'ma naxandá-la Nainá nga 'én ndiso okóya

(2 Pedro 2:1-17)

³ Ndĩ 'ndsẽ xi 'ñó matsjake-nò, kjòtseé tjín-ne nga mejèn-na skiñ-nò koni s'in ngásòn kisikò-ná Nainá nga tsachrjekàjiñ-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná. Tanga i'ndeĩ mochjeén-né nga tikjiñ-nò mé-ne nga ma bitsi'ba-nò nga 'ñó tixkàtjò jè kjotixoma koni s'in mokjeín-nò xi xó k'oas'in jngoò k'a kis'enojmĩ-la xĩta tsjeè-la Nainá. ⁴ Tjín i'nga xĩta xi jahas'en-jiñ'ma-nò. Jñà xĩta koi, kjòtseé k'oas'in tjínè-la nga kjo'in s'e-la koni tsò Xojon-la Nainá. Jñà xĩta koi, ch'oó s'in; mikil beèxkón Nainá. Síkatjĩyaa-la kjondaà-la Nainá; koií síkitasòn kjoa ch'o xi síjé yijo-la. Ochrejngui Jesucristo xi ta jè tajngoò otixoma-ná.

⁵ Jñò, nas'in jye tjíiñ-nò kjoa koi, tanga jngoò k'a tsikitsjeén-nò, jè Nainá tsachrjekàjiñ xĩta naxandá Israel ján Egipto, tanga xi jye komá iskan, jngoò k'a kisikjehesòn jñà xĩta xi mikil kòkjeín-la it'aa ts'e. ⁶ K'oaá ti komàt'in jñà àkjale xi mikil ndaa tsibitsajna jiñ xá xi kjòngatsja, ta saa kitsjeiñ takòn i'nde xi kitjòé-la. Tjen-ne nachrjein jè, skanda i'ndeĩ, Nainá, na'ñó kĩa cadena jtít'aa'ñó-la nĩta mé nachrjein-ne, ya ñánda i'ndeĩ jñò choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaàjiñ. ⁷ K'oaá tis'in komàt'in jñà naxandá Sodoma kɔ Gomorra kɔ naxandá xi ya chrañat'aa-la kjijijò nga kjoachijngui kis'iñ nga nguũ ta kjoach'o ts'e yijo-la kùtjĩngui-la. Naxandá koi, ngats'iì xĩta xi tjín, ni'in kisikjehesòn. Nainá k'oaá s'in tsibĩjna jngoò-ná chĩba ni'in xi ts'e kjo'in xi mikil bits'o nĩta kjé-ne.

⁸ Jñà xĩta xi jahas'en-jiñ'ma-nò, k'oaá tis'in tà nijñá ti'biñ-la, nchihótsji jé-la yijo-la, ochrejngui kjotixoma-la Na'èn-ná, chjajno-la jñà nga'ñó xi mikil tsejèn. ⁹ Jè Miguel xi àkjale itjòn, mìtsà 'én 'ngaá kiichjako jè xĩta neij k'e nga kiskaàn-ya-ne yijo-la Moisés; mìtsà kó kitsò-la mé kjo'in xi tjoé-la; ta kitsò-la: "Nainá kátatsjá-lè kjo'in." ¹⁰ Tanga jñà xĩta koi, chja kondraá-la kjoa xi mikil tjíiñ-la. Kɔ jñà kjoa xi tjíiñ-la, k'oaá s'in síchjeén koni cho xi tsjĩn-la kjohĩtsjeén nga ti yijo ts'e síkits'ón-ne.

¹¹ jĩma xó-ne xĩta koi, nga jè ndiyá-la Caín kùtjĩngui-la! K'oaá ti tjín jé xi tsohótsji koni kis'iñ Balaam ta jè kjoa-la nga tòn sikijne. K'oaá s'in kiyá koni s'in k'en Coré koi kjoa-la nga kondra kii-la Nainá. ¹² Jñà xĩta koi k'e nga ya bahijtaak-nò nga s'e-i-la Na'èn-ná tjín-nò, síkits'ón-jiñ-nò, mikil masobà-la k'e nga kjèn-kò-nò. Ta yijo-laá síis'in-la. K'oaá ngaya-la koni ifi xi mìtsà jtsĩ tjiko, xkĩ xi ján fikɔ tjo; koni yá xi bixòjen xka-la nga mì toò ojà-la ijkjoàn tjánè kɔ jĩma-la, jngoò k'a biyaa. ¹³ Jñà xĩta koi, k'oaá ngaya-la koni xó-la ndáchikon nga bixteen tjé-la ya indii-la nga okó kjoasobà-la; koni ni'ño xi kisichja ndiyá-la, kɔ k'oaá s'in tjínè-la nga ya kitsajna ñánda i'nde jñò choòn nĩta mé nachrjein-ne.

¹⁴ Jè Enoc xi ma-ne itòò tjé-la Adán xi ya inchrobàt'aa-ne; k'oaá tis'in tsibĩjna 'én it'aa ts'e xĩta koi k'e nga kitsò: "Chĩtsejèn-là Na'èn-ná nga tĩnchrobá, kjĩn jchán jmii ma àkjale-la xi tjiko, ¹⁵ nga kojĩndaàjiñ-la ngats'iì xĩta mé-ne nga tsjá-la kjo'in ngats'iì xĩta xi jé tjín-la koni tjín kjoa ch'o xi kis'iñ, jñà xi mikil

beëxkón Nainá nga ch'o tsò 'én xi chjajno-là.” ¹⁶ Jñà xità koi, kjit'aà nachrjein nchihojé, chjajno-là ngats'iì kjoa. Ta koi ótsji kjoa xi mochjeén-là yijo-là. K'e nga chjako xità, ndaà síkítsajna yijo-là, ta 'én sin 'én ndaà chja; ta jè xi mejèn-là nga sìlkijne mé xi mejèn-là.

Kjoa kixi xi sinè-là xità

¹⁷ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tìkítsjeèn koni s'ín jye kùichjako ítjòn-nò jñà xità xi tsibíxáya-là Na'èn-ná Jesucristo, ¹⁸ nga kitsò-nò: “K'e nga jye kjoehet'aà nachrjein, s'eé xità xi tà kijnokéè xi kjoa kixi. K'oáá s'ín kojchájiin kjoach'o xi sijé yijo-là nga mìkìl beëxkón Nainá.” ¹⁹ Xità koi, xità naxandá-là Nainá síjòya. Kjohtsjeèn-là isò'nde tjín-là nga tsjìn-là Iníma Tsjeè-là Nainá.

²⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, 'ñó kixi tinchakoo jè kjoa tsjeè-là Nainá xi mokjeiín-nò. Tìtsi'ba-là Nainá nga jè Iníma Tsjeè-là kàtasíchiya-nò. ²¹ Tìkindaa yijo-nò nga kjit'aà nachrjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-là Nainá. Chíña-la kjoa ima takòn-la Na'èn-ná Jesucristo, mé-ne nga tsjá-nò kjoabinachon xi mìkìl fehet'aà nità kjé-ne.

²² Jcha ima takòn nga tìsikòò jñà xità xi jò beè-là ikon. ²³ Kò jñà xità xi i'nga, nitoón tìnáchrjekàjñòò jñà kjoa ch'o xi s'ín nga jyeé kjomeè ya bixòjiin ni'in ts'e kjo'in. Jcha ima takòn i'nga tanga t'een kindá yijo-nò tsà tìkoa ya skajñòò jé-là. Tìnáchrjekànguioò kjoa ts'e jé-là. Skanda jñà nikje tjé-là tìnáchrjenguioò.

Jeya kàtìjna Nainá

²⁴ Jè Nainá xi ma-là síkinda-nò mé-ne nga mìkìl kixonguioò. Tsjeè síkítsajna-nò ya nguixkòn kjoa jeya-là nga nìmé jé sakò-nò kò 'ñó s'e-nò kjotsja. ²⁵ Jè Nainá xi ta jè tajngoò ma-ne nga ochrjekàjiin-ná kjo'in xi ít'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ta jè tajngoò xi jeya kàtìjna, 'nga kàtìjna; kàtas'e-là kjotíxoma; kàtas'e-là nga'ñó; skanda kjòtseé, kò nachrjein i'ndeí, kò skanda nità kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

Xojon-la San Juan kjoa xi tsakó-la Jesucristo

Kjoa xi kijtsee kó 'én xi kiù'nchré San Juan

¹ Jñá kjoa koi xi kitjoé-la Jesucristo nga Nainá kitsjaá-la mé-ne nga kókò-la xita chi'nda-la jñá kjoa xi ta nitoón okoma. Jesucristo kisikasén àkjale-la nga tsakó-la kjoa koi Juan xi chi'nda-la ma. ² Kó jè Juan tichja kixi-né [k'e nga kiskii] ngats'iù kjoa xi kijtsee kó xi kiù'nchré koni s'in nga jè Jesucristo kiùchja kixi-la jñá 'én xi kitsjaá-la Nainá.

³ Mé tà ndaa-la jè xita xi bíxkejün xojon kó jñá xi 'nchré 'én-la Nainá xi tjit'aà xojon jè, jñá kjoa xi sa kítasón; tikoáá mé ta ndaa-la jè xita xi sikitasón koni tsò xojon jè, nga jè nachrjein, jyeé nchrobá machraña.

Kó tsò Juan nga shixat'aà nga itoò naxandá-la Cristo xi titsajna ján'i'nde Asia

⁴ 'An xi 'mì-na Juan, tishixat'aà-nò, jñó xi naxandá-la Cristo maà xi itoò i'nde titsajnaà ján nangui Asia. Jè kàtatsjá-nò kjondaà kó kjoa'nchán jè Nainá xi tjina, jè xi tsibijna kó jè xi kjoii jngoò k'a-ne; k'oa tís'in kàtatsjá-nò kjondaà kó kjoa'nchán jñá inima xi itoò ma-ne xi titsajna nguixkon jè xi tjinasón ixile nga tihotixoma; ⁵ kó jè Jesucristo k'oa tís'in kàtatsjá-nò kjondaà kó kjoa'nchán. Jè Cristo, jè xi nguì 'én kixi tsjá, xi ki'ndi tjòn xi jaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaa kó jè xi otixoma-la jñá xita sko-la xi tjín i it'aà nangui. Cristo matsjakee-ná nga kisitsjeé jé-ná it'aà ts'e jní-la xi tsibixteen. ⁶ Cristo k'oaá s'in kisikítsajna-ná nga xita itjòn komaà kó n'omii komaá nga jñá sixá-lá Nainá xi Na'en-la ma Jesucristo. Jeya kátijna; jè kàtatixoma kjit'aà, nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oaá s'in kàtama.

⁷ ¡Chítsejèn-là! Jè Cristo jyeé kjomeé f'iù nga tinchrobájiün ifi. Ngats'iù xita, xkoón skoe-ne. Jñá xita xi kisik'en Cristo tikoáá skoe-ne. Ngats'iù xita naxandá xi tjín i it'aà nangui skindáyakee-né nga 'on koma-la it'aà ts'e. Jon, k'oaá s'in koma.

⁸ “‘An-ná xi tjina ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kó nga skanda fehet'aà-ne; 'an-ná xi tjina, xi tsibijna, kó xi kjoii jngoò k'a; tajngoó-ná xi tse nga'ño tjín-na”, tsò Na'en-ná xi Nainá.

Kjoa xi tsakó-la Nainá Juan it'aà ts'e Cristo

⁹ 'An-ná xi mì-na Juan, xi 'ndse xan-nò it'aà ts'e Cristo. Nga yaá titsajnakoaá Cristo ngásón titsanjikjaan kjo'in, kó ngásón ya nokjoá-ná ñánda tihotixoma Nainá kó ngásón tichikjoako-ná ngats'iù kjoa. 'An nga 'én-la Nainá tichjaya kó tibenojmí kixi-la xita it'aà ts'e Cristo, k'oaá komá-ne ján kinikasén-na ya nangui jün-ndá ñánda 'mì Patmos. ¹⁰ Jngoò nachrjein-la Nainá, 'an, nga ya tjínakoaá Inima Tsjeé-la, ya itjòn índsiàn ki'nchré jngoò-la 'én xi 'ño kiùchja koni jngoò chrjo xi 'ño jane, ¹¹ kitsò-na:

—‘An-ná xi tjina ítjoàn kó xi fehet'aà-ne. Chjoí jngoò xojon, tit'eii kjoa xi ti'yi; ikjoàn tikasén-la naxandá-na xi itoò i'nde titsajna ján nangui Asia, jñá naxandá xi 'mì Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia kó Laodicea.

¹² K'eé kisikátjifaya nga mejèn-na skoeé yá xita xi tichja-na; kijtsee itoò candelero xi nguì kichá oro xi ma tiya asiti. ¹³ Ya jngoò osen-la ñánda jncha candelero xi itoò ma-ne sínjajiün xi okji koni kji ki'ndi-la xita. Jngoò nikje kinakjá xi ndojò kji. Bijchó skanda itjòn ndsokó. Tíkjá jngoò na'ño payo ya

jìsòn inìjma-là xi ngui oro. ¹⁴ Tsja skò, k'oaá kjoàn koni kjoàn tsja chroba-là orrè, koni kjoàn 'nchán kjoàn. Xkòn, k'oaá s'in tsejèn koni tsà tìtì nì'in. ¹⁵ Ndsokò k'oaá kjoàn koni kichà sinè xi 'nó ndaà ote k'e nga jye sijiin nì'in. Jè jta-là, k'oaá s'in na'yà-là koni ñànda 'nó je nandá tìbixòjen-tjòn. ¹⁶ Jè tsja kixi, itoò nì'ño tjíya. Jè tso'ba ingoò kichà ndojò bitjo xi 'nó yijò kji ingajò ngobà. Isén-là k'oaá kji koni kji ts'oi k'e nga 'nó matsjè ndobá, 'nó ote kji.

¹⁷ K'e nga kijtseè, kiskaànguia ingui ndsokò koni ingoò mik'en. Ikjoàn jè tsakájasòn-na tsja kixi, kitsò-na:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná xi tìjna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne, ¹⁸ kò tìjnakon-ná. Tsakátìjna k'en-ná tanga i'ndeì tìjnakon-ná nìta mé nachrjein, nìta mé nó-ne. 'An tjíya ndsaa ibi ts'e kjoabiyaà ya i'nde-là mik'en. [Tjì'ndeé-na nga skíx'aa kò kichjoà nga sijkjaáya-là.] ¹⁹ Chjí jñà kjoa xi jye kà'yi kò kjoa xi tìma nachrjein i'ndeì kò kjoa xi koma nga koma jskan. ²⁰ Kìi tsò-ne jè kjoa'ma xi kà'yi ts'e nì'ño xi itoò ma-ne xi tjíya ndsaa kixi kò xi itoò candelero xi ngui kichà oro. Jñà nì'ño xi itoò ma, jñà àkjale-là naxandá-na xi itoò i'nde tìtsajna; kò jñà candelero xi itoò ma-ne, jñà-né xi naxandá-na xi itoò i'nde tìtsajna.

2

Kjoa xi kisinè-là naxandá-là Cristo ján Éfeso

¹ Chjí ingoò-là xojon jè àkjale-là naxandá-na xi tìjna ján Éfeso: “Kìi tsò jè xi itoò nì'ño tjíya tsja kixi, jè xi tsóhojin osen-là jñà candelero xi itoò ma-ne xi ngui kichà oro, tsò-né: ² Tìbe-ná xá-nò, 'nó tìtsanixà kò nga mìkìi bijta-nò. Tìkoáá tìbe-ná nga mì tì kii chíkjoako-nò jñà xìta xi ch'o s'in. Tìkoáá tìbe-ná nga jyeé kichìt'aa jñà xìta xi tsò-là yijò-là nga Cristo tsibíxáya-là, tanga mìtsà kixi kjoa. Jyeé k'iyàa nga xìta ndiso-né. ³ Kjit'aa nachrjein 'nó tse kjo'in tìtsanikjoón, kò 'nó tìtsanixà xi kjoa ts'an. Mìkìi bijta-nò. ⁴ Tanga tìjn ingoò-nò kjoa xi ch'o tìjn xi mìkìi sasén-na nga mì tì k'oaá s'in tìjn-nò kjo'tjòcha koni nga sà ítjòn. ⁵ Jñò, tìkìtsjeèn kó k'ì'nè nga sà ítjòn k'e nga k'j'èè jè bixòjñò. Tìkájno jè-nò. Jìngoò k'a Nainá tanguit'aà-là. K'oaá s'in t'een koni k'ì'nè nga sà ítjòn. Tsà majìn-nò, 'an kjiàn nga tsjaà-nò kjo'in kò kjoaxìn-nò nì'in candelero-nò ya i'nde ñànda sijnà. ⁶ Tanga tìjn kjoa xi ndaà tìtsa 'nè nga majticha kjoa xi s'in jñà xìta nicolaítas. 'An, tìkoáá majtike-ná. ⁷ Ndaà tìná'yaà koni tsò Inìjma Tsjeè-là Nainá nga tìchja-là naxandá-na. Jñà xi sijkijne, 'aán tsjaà-là nga skìne jñà toò-là jè yà xi sijkijnakon-ná xi sijnà ya i'nde-là Nainá ñànda 'nó ndaà choòn.”

Kjoa xi kisinè-là naxandá-là Cristo ján Esmirna

⁸ Chjí ingoò-là xojon jè àkjale-là naxandá-na xi tìjna ján Esmirna: “Kìi tsò jè xi tsibijna ítjòn kò xi fehet'aà-ne, jè xi k'en kò jaáya-là, tsò-né: ⁹ 'An be-ná xá-nò kò kjo'in xi tìtsanikjoón kò nga xìta jma 'mì-nò (tanga it'aa ts'e Nainá, xìta nchíná-nò jñò). Be-ná nga ch'oo chjajno-nò jñà xìta xi tsò nga xìta judío-né tanga mìtsà kixi kjoa nga xìta judío. Jñà xìta koi, yaà chja-ne ya nì'ya ñànda maxkóya xìta-là xìta nejí. ¹⁰ Kì tsakjoòn-jèn jè kjo'in xi sijkjoón, jè xìta nejí skìnis'en-nò ndayá mé-ne nga skót'aà-nò kjoa xi mokjeiín-nò; te nachrjein s'e-nò kjo'in. 'Nó t'e-là takòn kóni skanda k'e nga kiyá. Kò 'aán tsjaà-nò jè kjoabinachon xi mìkìi fehet'aà koni ingoò corona. ¹¹ Ndaà tìná'yaà koni tsò Inìjma Tsjeè-là Nainá nga tìchja-là naxandá-na. Jñà xi sijkijne, nìmé kjoa xi kòmat'in it'aa ts'e kjoabiyaà xi ma-ne jò k'a.”

Kjoa xi kisinè-là naxandá-là Cristo ján Pérgamo

¹² 'Chji jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjína ján Pérgamo: "Kií tsò jè xi tjín-la kichá ndojò xi yijò kji nga ingajò ngobà, tsò-né: ¹³ 'An tibe-ná xá-nò, tibe-ná nga yaá titsajnaà ñánda tíhotixoma xita neí. Tanga be-ná nga kixi titsajnaà; mìkìl ñjchàajioòn it'aà ts'an. Tíkoa be-ná nga mìkìl bì'ma koni s'in mokjeiin-nò it'aà ts'an, nas'in k'e nga k'en Antipas, xita xi kixi bénojmi xi it'aà ts'an; nga yaá k'en jjiin naxandá-nò ya ñánda sixá xita neí. ¹⁴ Tanga tjín i'nga kjoa xi mìkìl sasén-na nga ch'o titsa'nè, nga yaá titsajnajiin-nò xita xi mokjeiin-la koni s'in tsakóya Balaam kjótsee nga chinchá'a Balac nga mejèn-la kohótsji jè jña xita Israel nga kàtakine tsojmi xi xkósòn kisinchaat'aà-la; tíkoa kàtas'in kjoachijngui. ¹⁵ Tíkoaá titsajnajiin i'nga-nò xita xi mokjeiin-la koni s'in okóya jña xita nicolaítas. Jña xita koi, 'an majtike-ná. ¹⁶ K'oaá ma-ne tákájo jé-nò, kì tì jè binchaatsji-nò. Tsà mì k'oa s'een, ñitoón kiján nga skaàn-koaa xita koi. Jè sikjeen kichá ndojò xi bitjo-ne ndsoba. ¹⁷ Ndaà tiná'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na. Jña xi siikijne, 'aán tsjaà-la tsojmi xi skine xi 'mì maná xi 'an tji'ma-na; tíkoa tsjaà jngoò-la ndí ndajo jtabá xi chroba kji; yaá tjit'aà 'ín xitse xi mì yá beexkon; tà jè skoexkon xi tjoe-la."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Tiatira

¹⁸ 'Chji jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjína ján Tiatira: "Kií tsò jè Ki'ndi-la Nainá xi kòkjoàn xkon koni ni'in, kò jña ndsoko, k'oaá kjoàn koni kichá sinè xi 'mì bronce xi 'ño ndaà kjòchrja'i: ¹⁹ 'An, be-ná xá-nò kò kjoatjòcha-nò, kò kós'in nga mokjeiin-nò kò kós'in titsanixá nga tíchíkjoako-nò xá xi titsa'nè. Be-ná nga jè nachrjein i'ndeí isaá ndaà titsanixá mì k'oa-ne koni nga sa itjòn. ²⁰ Tanga tjín i'nga kjoa xi mìkìl sasén-na nga ch'o titsa'nè, nga bìl'nde-là jè chjoón Jezabel xi tsò-la yijo-la nga ma-la bénojmiya mé kjoa xi iskan koma nga konachan kò okóya-la xita ch'i'nda-na mé-ne nga kjoachijngui kàtas'in-ne tíkoa kàtakine tsojmi xi xkósòn sinchát'aà-la. ²¹ 'Aán titsja isa-la nachrjein nga kàtasikájno jé-la nga mì tì jè kohótsji-ne, tanga majín-la tsjein takòn kjoachijngui xi s'in. ²² Tanga 'aán tsja-la ch'in nga 'ño tse kjo'in siikjein kò jña xita xi ngásòn s'in kjoachijngui, tsà majín-la nga siikájno jé-la nga mì tì jè kohótsji-ne. ²³ Jña xita xi ya fit'aà-la, jngoò k'aá s'ik'en. Kò ngats'iì xita naxandá-la Cristo skoe-né nga 'an-ná xi be kó tsò kjohitsjeen-la kò inima-la jña xita. Jño, nga jngoò jngoò, k'oaá s'in tsja-nò kjo'in koni tjín kjoa xi titsa'nè. ²⁴ Tanga jño kò xita xi i'nga xi titsajna Tiatira xi mìkìl kota'ya kjohitsjeen xi mìkìl ndaà tjín, tíkoa kj'eè kii beè jè xi tsò-la jña xita koi kjoatji'ma-la xita neí. Jño, k'oaá xan-nò mìtsà tì mé kjoa siijé-isa-nò. ²⁵ Tanga jño, koni s'in tjín jè kjohitsjeen ndaà xi titsa'nè, k'oaá s'in t'een skanda k'e nga 'an kjoiaa jngoò k'a. ²⁶ Jña xi siikijne-la kjoa ts'e jè tíkoa siikitasòn xá-na koni s'in mejèn-na skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, 'aán tsjaà-la xá nga jña kotixoma-la ngats'iì naxandá xi tjín isò'nde. ²⁷ Jña xita xi kotixoma, ngui kó kichá kotixoma-ne. K'oaá s'in siixkoaya koni tjií ni'nde. ²⁸ Jè kjotixoma jè, tije-ne xi kitsjaà-na Na'en-na. 'An tíkoaá tsjaà-la jè ni'ño tse xi bitjokàtji k'e nga tajño'ya. ²⁹ Ndaà tiná'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na."

3

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Sardis

¹ 'Chí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tǐjna ján Sardis: "Kíi tsò jè xi itoo inima-la Nainá tǐn-la, kò itoo ma ni'ño-la: 'An be-ná kjoa xi titsa'nè; k'oaá s'ín 'ya-nò nga titsajnakon-nò tanga xi ngui kixi kjoa, titsajnak'en-nò. ² Tikjaáya-là yijo-nò, tǐi-là nga'ño kjoa xi jye mejèn tíchija. 'An, kj'eè kù be tsà ndaa titsa'nè nga nguixkon Nainá. ³ Tikitsjeèn kjohitsjeèn xi kitjoé-nò kò xi jye ndaa kina'yà; k'oaá s'ín tikitasòn. Tikájno jé-nò, kǐ tǐ jè binchaatsji-nò. Tsà mikii sjkindaa yijo-nò k'oaá s'ín kjoikjaá-nò koni s'ín xita chijé k'e nga mikii titsajnandaa mé hora-ne nga kjoí. ⁴ Tanga tǐn chiba-nò xita ya Sardis xi kj'eè mé jé ótsji, yaá taña kinchimako-na nga chroba kjoàn nikje xi kókjá nga k'oaá s'ín ok'in-la. ⁵ Jña xita xi sjikijne-la kjoa ts'e jé, nikje chrobaá kjoàn xi kókjá; mikii sjchàaya 'ín-la ya it'aà xojon ts'e kjoabinachon. Kò k'oaá xán nga nguixkon Nainá xi Na'èn-na ma kò nguixkon àkjale-la nga xita ts'an-ná. ⁶ Ndaa tǐn'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Filadelfia

⁷ 'Chí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tǐjna ján Filadelfia: "K'oaá tsò jè xi ngui xita tsjeè kò xi ngui jè sobà xi xita kixi, jè xi tǐn-la ibi-la xitaxá ítjon xi kǐmì David, jè xi ma-la kix'a xòhotjoa-la ngajmii kò nijngoo-isa xi tǐj'nde-la nga kùichjoàito; kò k'e nga jè kùichjoàito, nijngoo-isa xi tǐj'nde-la nga skix'ajto: ⁸ 'An be yije-ná xá-nò; chitsejèn-là, kisikijna osen jngoo-nò xotjoa xi tix'a, xi nijngoo tǐj'nde-la nga kùichjoàito. Nga nas'ín tà chiba nga'ño tǐn-nò tanga titsanikitasòn-nò koni tsò 'én-na; mikii bitsajna'ma it'aà ts'an. ⁹ Tǐn jngoo tǐn xita xi ya chja-ne ya ni'ya ñanda maxkóya xita-la xita nejí; xita ndiso-né nga tsò nga xita judío, tanga mitsà kixi kjoa. Xita koi, 'aán kichjá-la nga kàtjanchrobá mé-ne nga kìncha-xkó'nchit'aà-nò; k'oaá s'ín skoe-ne nga 'an, 'ño matsjake-nò. ¹⁰ Koi kjoa-la nga titsanikitasòn koni tsò 'én xi kitsjaà-nò nga kichikjoako kjit'aà-nò nita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne, 'aán kósiko-nò jè nachrjein xi jye nchrobá machraña nga s'e-la kjo'in nga tǐtsa isò'nde k'e nga chít'aà yije xita xi i titsajna it'aà nangui. ¹¹ Kjoii nitoón jngoo k'a. Ndaa tikindaa ngats'i kjondaa xi tǐn-nò koni s'ín mokjeiin-nò mé-ne nga mi yá xi kjoaá'an-nò xi jño jye kinikijne. ¹² Jña xi sjikijne-la ngats'i kjoa ch'o xi tǐn isò'nde, 'aán tsja jngoo-la i'nde ñanda kitsajna nga kjit'aà nachrjein k'oaá ngaya-la koni jngoo chrjó xi kosingui'ño-la ya ni'ya tsjeè-la Nainá nga skijnoa 'ín-la xi Nainá xan-la kò 'ín-la naxandá-la Nainá, xi Jerusalén xitse 'mì xi kjinchrobà-ne ngajmii ñanda tǐna Nainá, tikoá skijnoa 'ín xitse xi ts'an. ¹³ Ndaa tǐn'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Laodicea

¹⁴ 'Chí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tǐjna ján Laodicea: "Kíi tsò jè xi sjngoo yije 'én-la Nainá, jè xi ngui 'én kixi tsjá, jè xi ngui jè sobà kjoakixi, jè xi tsibíts'ia ngats'i xi tsibínda Nainá. K'oaá tsò: ¹⁵ 'An, be-ná mé kjoa xi titsa'nè; mitsà 'nchán titsajnaà nì mitsà tsjè titsajnaà nga mitsà kondra titsajnakò-ná kò mitsà ndaa onguít'aà-ná. Ndaa-là tǐn tsà ngui ndaa onguít'aà-ná kò tsà majin tsà ngui kondra titsajnakò-ná. ¹⁶ Tanga jño, nga isò-nò, mitsà 'nchán titsajnaà nì mitsà tsjè titsajnaà, k'oaá ma-ne nga ndsoba skihisò-na. ¹⁷ Jño k'oaá bixón: Xita nchiná-nájen; ndaa titsajna-jen; nímé chijat'aà-najen. Tanga mikii 'ya nga 'iin titsajnaà; nímé xi tǐn-nò; xita ima-nò; mikii tsejèn-nò; laká titsjoé. ¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, 'aán tǐndát'aà-ná tǐn oro xi ni'ín kjòtsjeè-ne mé-ne nga xita nchiná koma-nò. Tikoá 'aán tǐndát'aà-ná nikje tsjeè xi chroba kjoàn mé-ne nga mi kosobà-nò nga titsajna laká yijo-nò.

Tíkōa tinguioò xkii colirio jñà xkoòn mé-ne nga ndaà kòtsejèn-nò. ¹⁹ Ngats'ii xitá xi 'an matsjake, otikó-ná tíkōa tsjaà-là kjo'in. Mochjeén-né nga tjiil-là nga'ño yijo-nò; tikájno jé-nò, ki tì jé binchaàtsji-nò. ²⁰ 'An, yaá tijnajtoa xotjoa ni'ya nga tichjá; tsà tjin i'nga xi kji'nchré-na, kōa tsà skix'a xotjoa ni'ya-là, kōmaá kjoahas'en nga kókjen-kōa, tíkōa jè, kókjen-kō-na. ²¹ Jñà xi sijkijne tsjaà'nde-là nga ya kitsajnat'aà-na ñanda tjna ixile ts'e kjotixoma-na koni s'in 'an jye kisikijne nga yaá tijnat'aà-là Na'en-na ñanda tjna ixile ts'e kjotixoma-là. ²² Ndaà tjiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-là Nainá nga tichja-là naxandá-na."

4

Kós'in yaxkón Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komá iskan, kiskoòtsejèn ján i'ngaá; kijtseè ngajmii nga tix'a jngoò xotjoa kō jè jta xi ki'nchré ítjòn-là xi kōa tsò koni chrjo trompeta, kitsò-na:

—Nchrobá mijin jindé; kokoò-lè kjoa xi kōma k'e nga jye komá yije kjoa xi tima i'ndeji.

² Tà nitoón j'ii kané jngoò k'a-na jè nga'ño-là Inima Tsjeè-là Nainá; kijtseè jngoaa ixile xi tjna ngajmii ñanda tísatixoma. Jé ixile jè, tjna jngoò xi ya tijnasòn. ³ Jè xi tijnasòn ixile nga tihotixoma, k'oaá kji ote tsejèn koni kji ndajo chí xi 'mì jaspe, o koni kji ndajo chí xi 'mì cornalina. Ya indii-là ixile sijnandii jngoò-là ijñe xi okji ote tsejèn koni kji ndajo chí xi 'mì esmeralda. ⁴ Tiyaa-ne nga jngoò itjandii-là ñanda tjna xi tijnasòn ixile nga tihotixoma, kaan ñijòn ixile 'ncha isa ñanda tísatixoma, tíkōa kaan ñijòn xita jchínga títsajnasòn xi ngui chroba kjoàn nikje xi kikjá; saà corona kichá oro tji'a sko. ⁵ Ya ñanda tjna xi tijnasòn ixile nga tihotixoma, bitjo ni'in ch'on, kō ts'ii ch'on, tíkōa na'yà-là jta xi chja; itoò ni'in xi síhiseèn titi ya nguixkòn ixile; jñà ni'in, jñà inima tsjeè-là Nainá xi itoò ma-ne. ⁶ Ya nguixkòn jè xi tijnasòn ixile nga tihotixoma, kjiina jngoò ndáchikon xi koni kji chítsin kji xi 'ño ote.

Ya it'aà ixile kō ya indii-là, ñijòn ma xi títsajnakon; kóhokji ijton ít'sin kō ya indso'ba, xkii xi ján tjit'aà xkòn. ⁷ Jè xi tjna ítjòn jñà xi títsajnakon, k'oaá kji koni kjoàn xa. Xi ma-ne jò, koni kji nchraja ki'ndi kji. Xi ma-ne jàn, isén-là xitáá tjin-là. Xi ma-ne ñijòn, k'oaá kji koni kji ja xi tsó'bajin isén. ⁸ Jñà xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga jngoò jngoò, joòn jngaá tjin-là. 'Nó kjin ma-ne xkòn xi tjin nga jngoò itjandii-là kō iya-là. Mikií síkjáya kō nachrjein kō nitjen nga tsò:

Tsjeè-né, tsjeè-né, tsjeè-né jè Na'en-ná xi Nainá, xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño tjin-là, jè xi tsibijna, jè xi tjna kō jè xi kjoii jngoò k'a-ne.

⁹ Jñà xi títsajnakon nchitsjá-là kjoajeya, nchitsjá-là kjondaà, kō nchibeèxkón jè xi tijnasòn ixile jè xi tijnakon nita kjé-ne. K'e k'oa nchis'in, ¹⁰ jñà xita jchínga xi kaan ñijòn ma-ne bincha-xkó'nchi-ñiat'aà-là jè xi tijnasòn ixile tíkōa beèxkón-né jè xi tijnakon nita mé nachrjein-ne. Sikatsjoò corona-là ya nguixkòn jè xi tijnasòn ixile nga tsò:

¹¹ Na'en, ok'in-lè nga jì tjoé-lè kjoajeya, nga jchaxkón-lè, nga tsiji yije-né nga'ño xi tjin, nga jì tsibindii ngats'ii tsojmì xi tjin, nga k'oa s'in kjòmejen-lè nga tjin yije tsojmì kō nga kisindaà kóhótjin xi tjin.

5

Xojon xi maxkóya ko jè Orrè

¹ 'An, kijtsee jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjinaya tsja kixi jngoò xojon xi kjiixkóya xi kitjeijno jya-la ko ngatsejèn-la ko itoò k'a tji'ño ñánda jncha-la sello nga jngoò jngoò k'a. ² Kijtsee jngoaa àkjale xi tse nga'ño tjin-la, xi 'ño kiichja nga kitsò:

—Yá xi ok'in-la nga skix'a jè xojon koa komà-la kjoaáxin jña sello xi jncha-la.

³ Tanga nyá kisakò xi komà-la nga kiskix'a jè xojon, ni mikii ma kotsejèn-la nga kot'aà kó tsò 'én xi tjit'aà; nijngoò kisakò ján ngajmii, nijngoò kisakò j't'aà nangui, koa nijngoò kisakò ingui nangui. ⁴ 'An, 'ño kiskindáya nga ko ndáxkoaàn k'e nga kijtsee nga nijngoò kjòtsji xi ok'in-la nga kiskix'a jè xojon nga ma kot'aà kó tsò 'én xi tjit'aà. ⁵ Jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, jngoò xi kitsò-na:

—Ki chihindáya-jèn. Tíjna xi 'mì: Xa-la xita naxandá Judá, xi tikoá 'mì: Tje-la xitaxá ítjòn David, nga jè xi jye kisikijne-la kondra-la. Jè xi ok'in-la nga skijndaya jè xojon koa koma kjoaáxin sello-la xi itoò ma-ne.

⁶ K'ée kijtsee jngoò Orrè nga síjna ya jngoò osen-la ñánda tíjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, ko ñánda títsajna jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon, ko ñánda títsajna xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne. Jè Orrè, k'oáa kji koni tsà jye k'en; itoò ma nchrajá-la tikoá itoò ma xkon; jña xkon, jña inima-la Nainá xi itoò ma-ne xi kinikasén nga títsa isò'nde. ⁷ Jè Orrè, kiskoé jè xojon xi kjinaya tsja kixi jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma. ⁸ Jè Orrè, k'e nga jye kiskoé xojon jè, jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon ko jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-la nga nguixkon Orrè. Ngats'ii saà ní'ño arpaá 'ya ko chitsín xi nguì oro xi tíjya chrjongó-la nainá. Jè chrjongó-la nainá jña xi kjoa bítsi'ba-la jña xita-la Nainá. ⁹ Kiseè jngoò sò xitse xi tsò:

Ok'in-lè nga ngaji chjoí jè xojon, chjaáxin sello-la
nga ji kinik'en-lè, nga ko jni-lè tsibíchjítji xita
xi ya itjokàjìl-ne ngats'ii tje-la xita xi tjin isò'nde,
ngats'ii 'én xi tjin isò'nde,
ngats'ii naxandá xi tjin,
ko ngats'ii nangui xi tjin isò'nde
mé-ne nga ya kichja-ne j't'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ko xitaxá ítjòn ki'nì ko nò'mii ki'nì
nga ma sùikitasòn-la Nainá,
koa jña kotíxoma j't'aà nangui.

¹¹ K'e nga kiskoótsjèn, ki'nchre jta-la jña àkjale xi kjìl jchán millón ma-ne xi nchiseè ya indii-la ñánda tíjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma ko ya ñánda títsajna jña xi títsajnakon ko jña xita jchínga. ¹² 'Nó jchán nchichja nga tsò: Jè Orrè xi kinik'en, ok'in-la nga jchaxkón nga ts'e yije-né nga'ño xi tjin, ko kjoa nchíná ko kjoa chjine, ko jè tsjá nga'ño, ndaa kátayaxkón, jeya kàtjna ko 'nga kàtjna.

¹³ Ngats'ii xi xó kisindaà-ne xi tjin ngajmii, xi tjin j't'aà nangui ko ya ingui nangui, ko xi tjin jjiìn ndáchikon, ki'nchre-la nga tsò: Jè xi tijnasòn íxile ko Orrè, 'nga kàtitsajna;

kàtayaxkón, jeya kàtìtsajna,
kàtas'e-là nga'ñó nìtā mé nàchrjein-ne.

¹⁴ Jñà xi ñijòn ma-ne xi tìtsajnakon, kitsò:

—iK'oa's'in kàtama!

Jñà xìtā jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chinchaxkò'nchi-ñiat'aà-là nga jeya kisikíjna jè xi tìtnakon nìtā mé nàchrjein-ne.

6

Sello xi itoò ma-ne

¹ K'ée kìjtsee jè Orrè nga jaàxìn ítjòn jngoò sello. Ikjoàn ki'nchrè jngoò-là jñà xi ñijòn ma-ne xi tìtsajnakon nga kùichja. K'oaà kitsò koni ma ch'òn nga one, kitsò:

—Nchroboí.

² Kiskoòtsejèn, k'ée kìjtsee jngoò kohòyo xi chroba kji; jè xi tìtnakjá-là kohòyo, kjinaya tsja jngoò arco xi mochjeén k'e nga tìjn kjoichán; ikjoàn kitjoé jngoò-là corona xi si'a skò xìtā k'e nga sikijne; kùì nga jye kisikijne mé-ne nga sùikijne isa-ne.

³ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jò, ki'nchrè-là jè xi ma-ne jò xi tìtsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁴ Kò jngoò kohòyo itjo xi inì kji; jè xi tìtnakjá-là, kitjoé jngoò-là kichā ndojò xi 'nó jè kji, tìkoā kitjoé-là nga'ñó nga kàtjaàxìn kjoā'nchán xi tìjn ít'aà nangui mé-ne nga kàtasik'en-ne xíkjin jñà xìtā.

⁵ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jàn, ki'nchrè-là jè xi ma-ne jàn xi tìtsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

K'e nga kiskoòtsejèn, kìjtsee jngoò kohòyo xi jmà kji; jè xi tìtnakjá-là kohòyo, jngoò libra tjiya tsja jè xi machibaya-ne tsojmi. ⁶ Ki'nchrè jngoò-là jtā ya jngoò osen-là jñà xi ñijòn ma-ne xi tìtsajnakon nga kitsò:

—Nga jngoò nisoò trigo, jngoò nàchrjein chjì-là chjì'nda tìjn-ne. Kò nga jàn nisoò cebada, tìkoā jngoò nàchrjein chjì-là chjì'nda tìjn-ne. Kì tà nìkìts'òn-jen jè asitj kò vino.

⁷ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne ñijòn, ki'nchrè jtā-là jè xi ma-ne ñijòn xi tìtsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁸ Kiskoòtsejèn, kìjtsee jngoāà kohòyo xi sinè kji. Jè xi tìtnakjá-là, Kjoābiyaa 'mì 'ín-là; jngoò tìjngui-là xi I'nde ts'e Mik'en 'mì. Kitjoé-là kjoitixoma nga ngats'ìi xìtā xi tìjn isò'nde, xi ñijòn xìtā, jngoò kiyā xi kjoā ts'e kjoichán, kjoā ts'e kjinchrā, kjoā ts'e ch'in kò kjoā ts'e chò ts'en xi tìjn ijìin ijñā sùik'en.

⁹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne 'òn, 'an kìjtsee ya ingui imixa tsjeè-là Nainá tìtsajna jñà xìtā xi kinik'en nga koiì kjoā-là 'én-là Nainá, tìkoā koiì kjoā-là nga kixì kitsjaà 'én-là Nainá. ¹⁰ Ñó nchichja nga tsò:

—Na'èn xi jì sabà tìhotixomai, jì xi nguì tsjeè tìjnì kò nguì kjoikixi, skanda mé nàchrjein kìndaàjiin-là nga k'oi-là kjo'in jñà xìtā xi tìjn ján isò'nde, jñà xi kisik'en-najen.

¹¹ K'ée kits'ìi-là nikje xi chroba kjoàn, ki'mì-là nga kàtasíkjáya chiba nàchrjein isa skanda k'e nga kojngoò jñà xi 'ndse joó ít'aà ts'e Cristo xi tìkoā ngàsòn xá-là Nainá kiyàjiin-ne.

¹² Jè Orrè, k'e nga jaàxin sello xi ma-ne joòn, kiskoòtsejèn nga j'ì jngoò ch'ón xi 'ño ts'a. Jè ts'oi, jmà kji komà koni nikje jmà, kò jè sá, inì kji komà koni jní. ¹³ Jñà ni'ño xi tjin ngajmii, chixòt'aà nangui koni ma jñà toò ikò xkoén nga bixòngui k'e nga 'ño 'ba tjo. ¹⁴ Jè ngajmii, k'oà s'ín kichijà koni jngoò xojon xi ma maxkóya; ngats'ì jñà nindoò kò nangui jiiin-nda xi tjin jiiin ndáchikon, jahatjiya-la ya j'nde ñánda títajna. ¹⁵ Jñà xitaxá itjòn xi tjin isò'nde, kò xita xi 'ño ndaa yaxkon-la, kò xita nchiná, kò xita sko-la soldado, kò xita xi tse nga'ño tjin-la, kò xita chi'nda, kò xita xi títajnandejì nga mitsà nei tjin-la, yaá tsibitsajna'ma ñánda tjin nguijo kò naxi xi tjin-la nindoò. ¹⁶ Kitsò-la jñà nindoò kò jñà naxi:

—Tikatsjònè-nájen yijo-nò, tijtsa'ma-nájen mé-ne nga mikiì skoe-najen jè xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma kò tikoá kitsajna'ma-lajen kjoajti-la kò kjo'in xi tsjá jè Orrè. ¹⁷ Nga jye ijchò nachrjein-la Nainá kò Orrè nga kò kjoiti-la, 'ño tse kjo'in tsjá. ¿Yá xi koma kichikjoako-la?

7

Jñà chi'nda-la Nainá xi tjit'aà chiba-la

¹ Xi jye komà iskan kjoa koi, 'an kijtseè ñijòn àkjalé xi jncha kixi nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi nchibíchoahikon-la tjo mé-ne nga mi tì kii k'oa-ne ya isòn isò'nde kò isòn ndáchikon, tikoá nijngoò yá siiníyá-la. ² Tikoá kijtseè ijngoá àkjalé xi tinchrobá-ne ñánda bitjokáti-ne ts'oi xi 'ya jngoò kichá ts'e Nainá xi tijnakon xi ma sit'aà chiba-la xita. 'Ñó kiichja-la jñà àkjalé xi ñijòn ma-ne xi jye kitjóé-la nga'ño nga tsjá ch'in-la isò'nde kò ndáchikon. ³ Kitsò-la:

—Kì tà chjà ch'in 'bi-lá isò'nde kò ndáchikon kò yá, skanda k'e-né nga jye sit'aà chiba-la ya tjen-la jñà xi chi'nda-la Nainá.

⁴ Ki'nchrè-la kótjin ma-ne jñà xita xi kisit'aà chiba-la, jngoò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne, ngats'ì tje-la xita Israel. ⁵ Jñà ngats'ì tje-la xita koi xi kisit'aà chiba-la: jñà tje-la Judá, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Rubén, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Gad, tejo jmiì ma-ne. ⁶ Jñà tje-la Aser, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Neftalí, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Manasés, tejo jmiì ma-ne. ⁷ Jñà tje-la Simeón, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Leví, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Isacar, tejo jmiì ma-ne. ⁸ Jñà tje-la Zabulón, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la José, tejo jmiì ma-ne. Jñà tje-la Benjamín, tejo jmiì ma-ne.

Xita xi kjin jchán ma-ne xi chroba kjoàn nikje xi íkjá

⁹ Xi jye komà, k'e nga kiskoòtsejèn, kjin jchán xita kijtseè; niyá xi maxkeya-la. Yaá títajna xita xi ya inchrobàjiiin-ne ngats'ì nangui xi tjin isò'nde, kò ngats'ì tje-la xita xi tjin isò'nde, kò títajna xita xi chja ngats'ì 'én xi tjin, kò xita xi ya nchrobá-ne ngats'ì naxandá xi tjin. Jñà xita koi, 'ncha kixi-né nga nguixkon xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma tikoá nga nguixkon jè Orrè. Saà nikje chrobaá íkjá kò saà xkajén kjiya tsja. ¹⁰ Ngats'ì xita koi, 'ño jchán nchichja nga tsò:

Jè Na'én-ná xi Nainá xi tijnasòn íxile ñánda nga tíhotixoma kò jè Orrè, tsachrjekàjiiin-ná kjo'in.

¹¹ Ngats'ì jñà àkjalé 'ncha kixi-né ya indii-la ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma kò ya ñánda títajna jñà xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, kò jñà xi ñijòn ma-ne xi títajnakon. Chíncha-xkó'nchi-ñiat'aà-la skanda it'aà nangui nga kijtseèxkón Nainá. ¹² Kitsò:

K'oaá s'in kátama.

Nainá 'ñó tjin-la kjoa machikon-t'in, ko kjoa jeya, ko kjoa chjine,
tjin-la kjondaá, 'ñó 'nga tjna, tse nga 'ñó tjin-la,
ko tjin-la kjotixoma.

K'oa's'in kátama skanda nita mé naxhrjein-ne.

¹³ K'eé kiichja jngoò-na jña xita jchinga, kitsò:

—Jña xita xi chroba kjoàn nikje xi íkjá, zyá xita-ne, ñánda kòf'i-ne?

¹⁴ 'An, kixan-la:

—Ngajii tijiin-lè na'en.

Jè kitsò-na:

—Jña xita koi xi tsatojiin kjo'in jè naxhrjein k'e nga 'ñó tse kjo'in kis'e. Kisitsjeé nikje-la nga ko jni-la Orrè-la Nainá kisichroba-ne. ¹⁵ Koií kjoa-la nga ya túsajna-ne nguixkon jè xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma ko naxhrjein ko nitjen sís'in-la ya ingo-la. Jè xi tijnasòn íxile yaá kijnajiin osen kjit'aà-la nga siikinda. ¹⁶ Mi ti kii kjinchrá siikjeiín-ne ko mi ti kii koxindá-la. Ko mi ti kii kokà-ne yijo-la jè ndobá-la ts'oi k'e nga 'ñó matsjè. ¹⁷ Nga jè Orrè xi tjna jngoò osen-la ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma, jè siikinda koni s'in makinda orré; jè kjoikjo ñánda tbitjo nandá xi tijnakon. Nainá siixijno yije ndáxkon jña xita koi.

8

Xi ma-ne itoò sello

¹ Jè Orrè, k'e nga jaàxin jè sello xi ma-ne itoò, osen-la hora jña kis'e ján ngajmii. ² Ikjoàn kijtsee jña àkjale xi itoò ma-ne xi 'ncha kixi nguixkon Nainá, jngoò chrjo trompeta kits'i-la nga jngoò jngoò. ³ K'eé j'iì jngoò àkjale xi 'ya jngoò kicha xi ngui oro jè xi tjíya chrjongó-la Nainá. Tsasíjna kixi ya it'aà ímixa tsjeè-la Nainá, ikjoàn tse chrjongó-la Nainá kits'i-la mé-ne nga ya kisijngoòko-ne jè kjoa bitsi'ba-la jña xita-la Nainá. Yaá tsaká ya isòn ímixa tsjeè xi ngui oro xi tjna ya nguixkon jè xi tijnasòn íxile ñánda tíhotixoma. ⁴ Jè ni'ndi-la chrjongó-la nainá ko kjoa bitsi'ba-la xita-la Nainá tsijin-né ya tsja jè àkjale ya nguixkon Nainá. ⁵ Jè àkjale kiskoé jè kicha xi tiya chrjongó-la Nainá, chunchá-lsa xá'í xi titisòn ya it'aà ímixa tsjeè-la Nainá. Ikjoàn kisikatjen-sòn isò'nde; 'ñó kits'iin ch'on, kina'ya-la jta, ki'ya-la ni'in ch'on, ko ts'a ch'on.

Jña chrjo trompeta

⁶ Jña àkjale xi itoò ma-ne ko itoò chrjo trompeta tjíma'ya tsibítsajnandaà nga siikjindáya.

⁷ Jè àkjale xi síjna ítjòn kisikjindáya chrjo-la. Ikjoàn ts'a jtsi ndajo ko ni'in xi tsjájiin jni; ján kisikasén it'aà nangui. Jè xi ma-ne jàn-ya-la isò'nde, jngoòya kitì; k'oa ti tjin kitì jña yá; kitì yije xka xkoén.

⁸ Jè xi ma-ne jò àkjale kisikjindáya chrjo-la. Ko jngoò xi okji koni jngoò nindoò xi je kji xi títi, yaá kinikatjen-jün ndáchikon. Nga jàn-ya-la ndáchikon, jngoòya, jni komà. ⁹ Jña cho xi tjin-ngui ndáchikon, jngoòya k'en xi ma-ne jàn-ya cho. K'oaá tis'in komà jña chitso, jngoòya chixoña xi ma-ne jàn-ya chitso.

¹⁰ Jè xi ma-ne jàn àkjale kisikjindáya chrjo-la. Jngoò ni'ño xi 'ñó je kji xi titijna, kiskaàngui-ne ngajmii. Jè ni'ño jè, jngoòya xajngá nandá kiskaajiin xi ma-ne jàn-ya xajngá nandá ko ya ñánda títo nandá. ¹¹ Jè 'in-la ni'ño jè, xka tsja 'mì. Ko jè nandá, jngoòya kjòtsja, jè xi ma-ne jàn-ya nandá. Kjín jchán xita k'en nga kjòtsja nandá.

¹² Jè xi ma-ne ñijòn àkjalé kisikjindáya chrjo-la. Ikjoàn jngoòya kitsì'on jè ts'oi xi ma-ne jàn-ya yijo-la; kò k'oaá tís'in komà jè sá kò ni'ño. Ikjoàn kòjñò jngoòya jè ts'oi kò sá kò ni'ño. Koá jngoòya kòjñò jè nachrjein xi jàn-ya tjín-ne; kò k'oaá tís'in komà k'e nga nítjen; mì tì kù kòhiseèn-ne.

¹³ K'e nga kiskoòtsejèn, ki'nchrè jngoò-la ja xi kitoòtjen ján ijìin isén. 'Nó kùichja nga kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne, ima xó-ne jña xita xi tjín ján isò'nde, taxkì 'oón komat'in k'e nga skindàya chrjo-la jña àkjalé xi ngui jàn chija-isa.

9

Chrjo trompeta xi ma-ne 'òn

¹ Jè xi ma-ne 'òn àkjalé kisikjindáya chrjo-la; 'an kijtsee jngoàà ni'ño xi kiskaàngui-ne ngajmii skanda it'aà nangui. Ikjoàn kjòngatsja jè ibi ts'e nítjan.

² Kiskí'á jè nítjan. K'oaá s'in itjo ni'ndi koni tsà ts'e ngajá xi 'nó ìi kjoàn. Jè ni'ndi xi itjo, kisijñò jè ts'oi kò ijìin isén. ³ Jè ni'ndi, yaá itjojiin cho langosta xi tsangasòn isò'nde; kits'ii-la nga'ño nga ma-la k'oe-la xita koni cho na'yá xi tjín isò'nde. ⁴ K'oaá s'in kisatiixoma-la nga mikil tsjá ch'in-la ngats'ii xka ijña xi tjín isò'nde, kò njingoò yá; tà jña xi koma tsjá ch'in-la jña xita xi tsjín-la chiba-la Nainá ya itjòn tjen-la. ⁵ Mikil kitsjaà'nde-la nga sikk'en xita; tà kjo'iín 'òn sá tsjá-la; jè kjo'in xi tsjá, k'oaá गया-la koni k'e nga 'bé-la cho na'yá xita nga ijò 'beé. ⁶ Nachrjein koi, jña xita mejèn-la nga kiyá, tanga mikil sakò-la kós'in sikk'en yijo-la. 'Nó komejèn-la nga sikk'en yijo-la tanga mikil koma kiyá.

⁷ Jña cho langosta k'oaá kjoàn isén-la koni kjoàn kohòyo xi binchandaà-la kjoichán. Tjísòn skò koni corona xi ngui oro; isén-la xitaá tjín-la. ⁸ Tsja skò k'oaá kjoàn koni kjoàn ts'e ichjín; ni'ño, k'oaá kjoàn koni ts'e xa. ⁹ Ya isòn injma-la k'oaá kjoàn xi kijtsa koni kicha tájaà xi sikk'eén xita kjoichán; jña jngaà-la k'oaá s'in na'yà-la nga one koni tsá 'nó kjìin ma carreta xi bíndofe kohòyo nga ongachikon nga fi kjoichán. ¹⁰ Tjín nditsin koni cho na'yá kò tjín-la na'yá. Jña nditsin tjín-la nga'ño nga 'òn sá sikk'i'on xita. ¹¹ Jè xi sijná sko-la cho langosta, jè àkjalé ts'e nítjan. Jè 'in-la àkjalé jè, xi 'én hebreo, Abadón 'mì, koá xi 'én griego, Apolión 'mì. [Jña 'in koi, tsòyaà-ne: jè xi sikits'óna.]

¹² Jyee tsato kjo'in xi tjina itjòn xi taxkì 'oón komat'in xita; tanga ngui jò chija xi sa nchrobá.

Chrjo trompeta xi ma-ne joòn

¹³ Jè xi ma-ne joòn àkjalé kisikjindáya chrjo-la; k'eé ki'nchrè jngoò-la jta xi ya itjojiin-ne nga ñijòn nchrajá-la jè ímíxa tsjeé xi ngui oro jè xi sijná nguixkon Nainá ¹⁴ nga kitsò-la jè àkjalé xi ma-ne joòn, xi kjiya chrjo tsja:

—Chjijnda'ñoi jña àkjalé xi ñijòn ma-ne xi tjít'aà'ño ya chraña-la jè nandá xajngá jè Éufrates.

¹⁵ K'eé kitjajnda'ño jña àkjalé xi ñijòn ma-ne xi jye k'oas'in títajsnandaà jè hora, jè nachrjein, jè sá kò jè nó, mé-ne nga jngoòya sikk'en-ne xita xi ma-ne jàn-ya ngats'ii xita xi tjín. ¹⁶ 'An, ki'nchrè-la kótjín ma-ne jña xita kjoichán xi kohòyo títajsnakjá-la; jò sindò millón ma-ne.

¹⁷ K'oaá s'in tsatsejèn-na jña kohòyo kò xita xi títajsnakjá-la nga kicha tájaà kijtsa injma-la xi ini kjoàn koni ni'in, xi azul kjoàn koni zafiro, kò xi siné kjoàn koni azufre. Jña skò kohòyo, k'oaá kjoàn koni skò xa; kò ya tso'ba, ni'in bitjo, ni'ndi bitjo, kò azufre bitjo. ¹⁸ Jè kjoa-la nga ingajàn kjo'in koi, jngoò ya k'en xita xi jàn ya ngats'ii xita xi tjín. Jè kisik'en jè ni'in, ni'ndi kò azufre xi bitjo-ne

tso'ba kohòyo. ¹⁹ Nga'ño xi tjin-la kohòyo, yáá tji'a tso'ba ko itjòn nditsin, nga jña nditsin k'oaá kjoàn koni kjoàn ye; koa jña sko siki'on-ne jña xita.

²⁰ Jña xita xi tsiningui-ne xi mikii k'en k'e nga jye tsato yije kjo'in koi, mikii kisikájno jé-la nga mi ti jé kohótsji-ne; takó jña kijtseèxkón inima ch'o-la neijí, ko jña isén xi Nainá tsò-la xi kichá oro, plata, bronce, ndajo ko yá, jña xi mikii tsejèn-la ko xi mikii 'nchré ko xi mikii ma fi. ²¹ Jña xita koi, mikii kisikájno jé-la nga mi ti jé kohótsji-ne nga xita sík'en, nga ma-la bindaá, ko nga kjoa chijngui s'in, ko kjoa chijé.

10

Àkjalé xi kjiya tsja jngoò xojon libro jtobá

¹ Jngoò àkjalé kijtseè-isa xi tjin-la nga'ño xi tinchrobájen-ne ngajmii nga ifi tsátijno; jé sko kijnasòn jngoò ijñe; isén-la k'oaá kji koni ts'oi; jña ndsoko k'oaá s'in tsejèn koni tsá ni'in xi ncha kixi nga titi. ² Kjinaya tsja jngoò xojon xi jtobá kji xi jye kitájndaya. Jé ndsoko kixi tsasijnajin ya ndáchikon ko jé ndsoko ngaskón tsasijnasòn nangui. ³ K'oaá s'in 'ño kiichja koni tsò xa k'e nga kjindáya; k'e nga jye kiichja, itoò ch'on kina'yá jta-la nga tikoa kiichja. ⁴ K'e nga jye jane ch'on xi itoò kits'iin, 'an tijnandaá-ná nga mejèn-na skiijno jngoaa xojon, tanga ki'nchré jngoò-la jta xi ngajmii inchrobá-ne xi kitsò-na:

—Jña 'én xi káchja ch'on xi itoò kats'iin, 'maá tikájni; ki xojoón bit'ií.

⁵ Jé àkjalé xi 'an kijtseè nga ya sijnajin jngoò ndsoko ndáchikon ko xi jngoò ndsoko ya sijnasòn nangui, kiskimii'nga tsja kixi ján ngajmii, ⁶ kitsjaá 'én-la it'aá ts'e Nainá xi tijnakon nita mé nachrjein-ne, jé xi tsibindaá ngajmii, nangui ko ndáchikon, ngats'ií tsojmi xi ya tjin, kitsò:

—Mi ti kii s'e isa-ne nachrjein. ⁷ K'e nga kichóya nachrjein-la nga koiits'ia jé àkjalé xi ma-ne itoò nga siikjindáya chrjo-la, jé kjoa'ma-la Nainá kitasòn-né koni s'in kitsò jña xita ch'i'nda-la xi kiichja ngajo-la.

⁸ Jé jta xi ki'nchré ítjòn-la xi ngajmii inchrobá-ne, jngoò k'a kiichja-na kitsò:

—T'in, chjoí jé xojon xi jtobá kji xi jye kitájndaya nga kjinaya tsja jé àkjalé xi sijnakixi isòn ndáchikon ko isòn nangui.

⁹ Kiikooan jé àkjalé, kixan-la:

—Tjií-ná jé xojon jtobá xi kjinaya ndseji.

Kitsò-na:

—Chjoí, ikjoàn chinji; ján iya indso'boi kotsjaya-né, tanga ya i'a ndso'boi, ixi koma-lé koni tsá tsjén.

¹⁰ Kiskoé jé xojon xi kjiya tsja jé àkjalé. K'e nga kiskínee, kisihiixi'á ndsoba koni tsá tsjén; tanga ján iya indso'ba kjotsja-né. ¹¹ Ki'mi-na:

—Mochjeén-né nga jngoò k'a kinókjoaya ngajo-la Nainá mé kjoa xi komat'in jña xita xi kjin naxandá nchrobá-ne ko xi kjin nangui chja-ne ko xi kjin skoya 'én chja, ko mé kjoa xi komat'in xitaxá ítjòn xi tjin isò'nde.

11

Jò ma xita xi tsjá 'én it'aá ts'e Cristo

¹ K'ée kits'ií jngoò-na yá xi ma machibaya-ne, xi k'oa kji koni kjoàn yá nise. Ki'mi-na:

—Tisitiin, tichibayi jé ingo ítjòn-la Nainá ko jé imixa tsjeè-la. Tixkeyi kótjin ma-ne jña xita xi ya beèxkón Nainá. ² Jé nditsin xi kijnat'aá-la ingo, ki kii nichibayi nga jña kitjoé-la xi taxki xita xi mitsá xita judío. Jña xita koi, ichán

jò sà kotixoma ya Jerusalén xi j'nde tsjeè-la Nainá. ³ A'an siikasén ingajò xita-na xi tsjá 'én it'aa ts'an nga kichjaya jngoò jmù ko jò sindo ko jàn-kaàn nachrjein; ko jña nikje xi kokjá, nikje jma kjoàn xi ts'e kjoaba.

⁴ Jña ingajò xita xi tsjá 'én, jña-né ingajò yá olivo ko ingajò kichja candelero xi jncha kixi nguixkon Nainá xi otixoma-la isò'nde. ⁵ Tsà yá xi mejèn-la siiki'on xita koi; ni'in kochrje tso'ba xi jngoò k'a kòkà jña xi kondra-la. K'oaá s'in kiyá yije, nita yá-ne xi mejèn-la siiki'on. ⁶ Jña xita koi tjín-la nga'ño nga ma-la kichjoà-la ngajmù mé-ne mì tì kù k'oa-ne jtsi jña nachrjein k'e nga kichjaya. Tikoáá tjín-la nga'ño it'aa ts'e nandá nga ma-la nga jní s'iin; ko komaá-la kjin skoya kjo'in tsjá-la xita isò'nde; komaá-la nga kos'in s'iin nita kótjín k'a mejèn-la nga s'iin. ⁷ Ingajò xita koi, k'e nga jye tsjá 'én-la, jè cho je xi ch'o kji xi bitjomijín-ne ya nítjan jño, skaàn-ko-né, ko siikijne-la, ikjoàn kiyá ingajò xita koi. ⁸ Jña yijo-la xita koi, yáá siyijò osen nditsin-la naxandá ítjòn, ñanda kisit'aa krò Na'èn-ná. Jè 'ín-la naxandá ítjòn xi okji, k'oaá s'in ngaya-la koni Sodoma, o Egipto. ⁹ Xita xi ya inchrobàjiin-ne naxandá xi tjín isò'nde, ko ngats'ì tje-la xita xi tjín isò'nde, ko xita xi chja ngats'ì 'én xi tjín, ko xita xi ya nchrobá-ne ngats'ì nangui xi tjín isò'nde, ján nachrjein osen skótsejèn-jno yijo-la mik'en; ko mikì tsjá'nde nga siijín jña xita koi xi jò ma-ne. ¹⁰ Jña xita xi tjín isò'nde kotsjaá-la nga jye k'en xita koi; tsjá kjotjò-la tsojmì xita xikjín. Koi k'oaá s'in s'iin-ne nga jña isò'nde ingajò xita xi chja ngajo-la Nainá, tsee kjo'in tsjá-la jña xita isò'nde. ¹¹ K'e nga jye tsato xi jàn nachrjein osen, jè Nainá kisikitsajnakon jngoò k'a-ne nga jaáya-la; ikjoàn chinchaxi jngoò k'a-ne; ko ngats'ì xita xi kijtsee, 'ño jchán kitsakjòn. ¹² Ingajò xita koi kù nchré jngoò-la jta xi 'ño kichja xi ngajmù inchrobà-ne, kitsò-la:

—Nchrobá-mijín-jno ijndé.

Ikjoàn kilmijín-jín ifi ján ngajmù. Ngats'ì jña xita kondra-la kijtsee-né. ¹³ Tjik'éé-ne j'ì jngoò ch'ón xi 'ño jchán ts'a; jngoò ya naxandá chixoña xi ma-ne te ya kóhokji naxandá; ko jè kjoa-la ch'ón, itoò jmù xita k'en. Jña xita xi tsiningui-ne, ndaà jchán kitsakjòn. Ikjoàn kichjat'aà-la Nainá xi tjina ngajmù nga jeya kisikjina.

¹⁴ Jyee tsato kjo'in xi ma-ne jò xi taxkì 'oon komàt'in xita; tanga nchrobá nitòon xi ma-ne jàn k'a.

Chrjo trompeta xi ma-ne itoò

¹⁵ Jè xi ma-ne itoò àkjale kisikjindáya chrjo-la; kjin jchán jta kina'yà-la ngajmù xi 'ño kichja nga kitsò:

Jña kjotixoma xi tjín isò'nde,

jyee ts'e Na'èn-ná xi otixoma-ná ko jè Cristo xi xó kinikasén-ne.

Jè kotixoma nita mé nachrjein-ne.

¹⁶ Jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, xi títsajnané íxile nga nguixkon Nainá, chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseeékón Nainá. ¹⁷ Kitsò:

Na'èn xi Nainá 'mì-lè.

Ndaà chjì-lè nga ta jì ta jngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjín-lè,

ngaji xi tjini j'nde,

ko xi tjini skanda kjòtsee,

[ko xi sa kjoji jngoò k'a-ne].

Tì'bi-lèjen kjonda nga jyee kachjoí nga'ño xi tjín-lè;

ko jyee kòbíts'ì nga jì tìhotixomai.

¹⁸ Jña xita xi taxkì xita xi mìtsà xita judío jyee kòjti-la;

tanga jyeé ijchò nachrjein-là kjoiti-lè k'e nga ji k'oi-là kjo'in xita koi, jè nachrjein k'e nga ji kındaàjiin-là jña xita xi jye k'en ko k'oi-là kjotjò xi ok'in-là nga tjoé-là xita chi'nda-lè xi kiichja ngajo-lè ko jña xita-la Nainá ko ngats'i xi beëxkón-lè, jña xi jtobá kjoàn ko xita jchínga.

Sikjehesoin jña xita xi ma-là sikjehesoin xita naxandá isò'nde.

¹⁹ Ján ngajmii kitáx'a i'nde tsjeé-là Nainá; ya iya i'nde tsjeé-là ki'ya-là jè kaxa ts'e kjoa xi tsibíndaajiin Nainá ko jña xita. Ikjoàn jate ni'in ch'on, kina'yà-là jta, kits'iin ch'on, ts'a ch'ón, ts'a jtsí ndajo xi 'nó tsiaàn kjoàn.

12

Jè chjoón ko jè ye

¹ Ján ngajmii tsatsejèn jngoò kjoxkón. Jngoò chjoón ki'ya-là; jè ts'oi xi ma nikje-là. Jè sá yaá tjina ingui ndsoko, ko jngoò corona tji'a sko xi tejò ni'ño tjit'aà. ² Jè chjoón, ki'ndí 'ya. 'Nó jchán kjindáya nga jye machraña nga jts'in ki'ndí-là; tseé kjo'in tiskjeiin nga jye ijchò chiba-là nga jts'in ki'ndí-là. ³ Ján ngajmii jngoò kjoxkón tsatsejèn. Jngoò ye xi 'nó je kji tsatsejèn. Iní kji, itoò ma sko, ko jngoò corona itseé tji'a nga jngoò jngoò sko. Tikoáa te ma nchrajá-là. ⁴ Jè nditsin ye, jngoò ya ni'ño tsibíndofe xi ma-ne jàn ya ngats'i ni'ño xi tjín ngajmii, ikjoàn tsibítsjot'aà nangui. Jè ye je, tsasijnat'aà-là jè chjoón xi tí'beé ki'ndí mé-ne nga skine-ne ki'ndí-là k'e nga jye jts'in. ⁵ Jè chjoón, tsi'beé jngoò ki'ndí x'in nga jè kotixoma-là ngats'i naxandá xi tjín isò'nde koni jngoò xita xi ya kicha kjiya tsja nga kijnè-là kjo'in xita xi mikii 'nchrénijon-là. Tanga jè ki'ndí-là chjoón, kitjá'an-là; yaá kiiko ñanda tjina Nainá nga tíhotixoma. ⁶ Jè chjoón, tsanga-né. Ján kii i'nde it'aà xín ñanda nangui kixi choòn, ñanda nga Nainá tsibínjanda jngoò-là i'nde nga ya katjiil-là tsojmi xi skine. Jngoò jmii ko jò sindo ko jàn-kaàn nachrjein kjna.

⁷ Xi jye komà iskan, ján ngajmii kis'e kjojchán. Jè àkjale Miguel ko àkjale-là kiskaàn-kjoòko jè ye je. Ko jè ye je, ko àkjale-là nas'in 'nó kiskaàn-kjoò, ⁸ tanga mikii kisikijne-là, ko mì tì mé i'nde kis'e-là ján ngajmii. ⁹ K'oaá s'in komà nga itjokajin ngajmii jè ye jchínga xi 'mì Xita Neji ko xi 'mì Satanás xi konachan-là ngats'i xita isò'nde. Kinikatiengui ya it'aà nangui ko àkjale-là.

¹⁰ Ki'nchrè jngoò-là jta ján ngajmii xi 'nó kiichja xi tsò:

—I'ndeí jyeé ijchò nachrjein nga kitjokajiin kjo'in xita xinguiáa nga ko nga'ño-là Nainá nga jè kotixoma ko kjotixoma xi tjín-là Cristo [xi Nainá xó kisikasén-ne], koi kjoa-là nga jye kánikatiengui jè xi ko nachrjein ko nitjen tsját'in 'én ndiso xita xinguiáa nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jña xita xinguiáa, nga ngui koó nga'ño xi tjín-là jni xi tsibixteen jè Orré kisikijne-là ko ngui koó jña 'én xi kitsjaá it'aà ts'e Nainá. Mikii kitsakjón-là nas'in kinik'en. ¹² Tsja kátas'e-là ngajmii ko jña xi ya titsajna. Tanga ima xó-nò jño xi ya titsajnaá it'aà nangui ko xi titsajnaá ya jjiin ndáchikon nga jè xita neji jyeé ijchòjen-tjingui-nò ko 'nó jti tjín-là nga jyeé tjijn-là nga ta chiba nachrjein kjna-isa.

¹³ Jè ye xi 'nó je kji, k'e nga kinikatiengui it'aà nangui, tsangatjingui-là jè chjoón xi tsi'beé ki'ndí x'in. ¹⁴ Tanga jè chjoón, jò jngaá ts'e ja kits'i-là xi 'nó i jkjoàn mé-ne koma tójen-ne nga konga-là jè ye xi jè kji. Ján kii kjna ya i'nde it'aà xín ñanda nangui kixi choòn. Jàn nò osen kjna nga kókinda nga tjoé-là tsojmi xi skine. ¹⁵ Jè ye xi jè kji, tsachrje nandá tso'ba nga ndána koma mé-ne nga koma kichrjoako-ne jè chjoón. ¹⁶ Tanga jè nangui kisichját'aà-là jè

chjoón; kitáx'a, kits'iì ndána xi jè yè tsachrje tso'ba. ¹⁷ Jè yè isaá 'ño kjòjtikeé jè chjoón. Kii tjingui kondra-la jña xita tje-la chjoón nga kiikjaán-ko jña xi sikitasòn kjotixoma-la Nainá ko jña xi ndaa tsjá 'én it'aà ts'e Cristo. ¹⁸ Jè yè, yaá tsibijnajiiñ tsumi xi 'ncha jndiì ndáchikon.

13

Jò cho ì xi ch'o kjoàn

¹ Kijtseè jngoaa cho je xi ch'o kji xi itjo-mijìn-jiiñ-ne ndáchikon xi itoò ma sko; te ma nchrajá-la; jngoò corona itsé tíj'a nga jngoò jngoò nchrajá-la; jña sko tíjt'aà 'ín xi Nainá chjajno-la. ² Jè cho je xi ch'o kji xi 'an kijtseè, k'oaá kji koni kjoàn xa indo; k'oaá kjoàn ndsoko koni ts'e cho oso; k'oaá kji tso'ba koni tso'ba xa. Jè nga'ño xi tjín-la jè yè, ko jè j'nde-la ñánda tíhotixoma, ko jè kjotixoma-la xi 'ño tjín, jè cho ts'en kjòngatsja. ³ Nó tse kitii jngoò sko jè cho je xi ch'o kji; k'oaá kji komà koni tsá jye kiyá; tanga jè sko xi 'ño tse kitii, kjòndaà-ne. Ngats'iì xita xi tjín nga tjítsa isò'nde, tà kjòxkón-la kjoa xi komà, ko yaá kiitjinguì-la jè cho ts'en. ⁴ Ngats'iì xita kijtseèxkón jè yè, nga jè yè kitsjaà-la kjotixoma xi tísikjeén jè cho ts'en. Jña xita tikoaa kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji. Ikjoàn kitsò:

—Tsjiñ jngoò isa koni jè cho je xi ch'o kji; mì yá tjín xi kichikjoa-la nga skaàn-ko.

⁵ Jè cho ts'en kitjò'ndeé-la nga kiichja 'én xi 'nga síkijna yijo-la nga chjajno-la Nainá. Tikoaa kits'iì'nde-la nga ichán jò sá kotixoma. ⁶ K'oaá s'ín kis'iin; kiichjajno-la Nainá, kiichjajno-la 'ín-la Nainá ko Ni'ya Tsjeé-la, ko kiichjajno-la jña xita xi títsajna ngajmii. ⁷ Tikoaa kitjò'ndeé-la nga kiskaàn-ko xita-la Nainá skanda kó nga kisikijne-la. Ikjoàn kits'iì-la kjotixoma it'aà ts'e ngats'iì tje-la xita, ko it'aà ts'e ngats'iì naxandá xi tjín, ko it'aà ts'e ngats'iì xita xi chja ngats'iì 'én xi tjín, ko it'aà ts'e xita xi tjín nga jngoò jngoò nangui xi tjín isò'nde. ⁸ Ngats'iì xita xi tjín nga tjítsa isò'nde, jè cho ts'en skoexkón, jña ngats'iì xita xi mikii tíjt'aà 'ín-la nga tjisa tàts'en-la kjoa, jè xojon xi ts'e kjoabinachon xi ts'e Orré-la Nainá xi k'en ngajo-la xita.

⁹ Ndaa tiná'yaá koni xan-nò. ¹⁰ Jè xi ndayá kjis'en, k'oaá s'ín tjínè-la nga ndayá kjoì. Jè xi kichá ndojò kiyá-ne, k'oaá s'ín tjínè-la nga kichá ndojò kiyá-ne. Íí mochjeén nga kixi kítsajna kjit'aà ko nga kichikjoako-la kjo'in jña xita-la Nainá.

¹¹ Xi komà iskan kijtseè jngoaa cho je xi ch'o kji xi itjo mijìn-ne jjiñ nangui. Jò ma nchrajá-la xi k'oa kjoàn koni nchrajá-la orré. K'oaá s'ín chja koni jngoò yè xi 'ño jè kji. ¹² K'oaá s'ín tjín-la kjotixoma koni jè cho je xi ch'o kji xi tjína ítjòn nga ya síjna nguixkón. Bínè-la xita xi tjín isò'nde nga kateèxkón jè cho je xi ch'o kji xi tjína ítjòn, jè xi kjòndaà-ne ñánda 'ño tse kitii jngoò sko. ¹³ Tikoaa maá-la kis'iin kjòxkón xi 'ín tjín. Skanda maá-la kisikinchrobà-jen ni'ín xi ngajmii nchrobà-ne skanda it'aà nangui nga nguixkón xita. ¹⁴ Kiskoònachan-la xita xi tjín isò'nde, koií kjoa-la jña kjòxkón xi kits'iì'nde-la nga kis'iin nguixkón cho je xi ch'o kji xi tjína ítjòn. Tsibit'in-la xita nga kátindaà jngoò xkósòn-la jè cho xi tjína ítjòn xi kichá ndojò kitii-ne sko tanga jaáya-la. ¹⁵ Jè cho xi ma-ne jò kits'iì-la nga'ño nga kisikijnakon jè xkósòn-la cho xi kisindaà, mé-ne nga koma kichja-ne ko ngats'iì xita xi mikii skoexkón sijk'en-ne. ¹⁶ K'oaá s'ín tsibiné-la nga kátasit'aà chiba-la jña xi xita ixti, jña xita jchínga, jña xita nchíná ko jña xita ima, jña xita xi títsajnandeí ko xi ch'i'nda títsajna'ño. Yaá kátasit'aà chiba-la ya tsja kixi ko tsá ya ítjòn tjen-la. ¹⁷ Nijngoò xita xi ma kotse tsojmì, nijngoò xi ma kotijna tsá mikii tíjt'aà chiba-la ko tsá jè 'ín-la cho mikii tíjt'aà-la

kò tsà mìkii tít'aa-là número ts'e 'ín-là cho. ¹⁸ Ijndé mochjeén kjoachjine-là xita; jè xi ndaà machiya-là, kátixkeya número-là cho je xi ch'o kji; ts'e xita-né. Jè número: joón sìndò kò jàn kaàn kò joón.

14

Jè Orrè-là Nainá kò jñà xita xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne

¹ Xi komà iskan, kiskoótsejèn, kijtseé jè Orrè, nga sijnakixi isòn nindoò Sión kò xita xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne xi tít'aa itjòn tjen-là 'ín-là Orrè kò ts'e Na'èn-là. ² Ki'nchrè jngòò-là jta xi ngajmii nchrobà-ne xi 'ñó tihone koni ma nandá k'e nga 'ñó maje, koni ma nga faáya-là ch'on k'e nga jye ts'ìin; k'oaá s'ín ki'nchrè-là koni tsà kjin ma xita xi sikjane ní'ño arpa. ³ Tina'ya jngòò-là sò xitse nga tjinnda nguixkòn jè xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma, kò ya nguixkòn xi ñijòn ma-ne xi títajnakon kò ya nguixkòn jñà xita jchínga. Niyá xi ma-là seé jè sò xi tjinnda, ta jñà-né xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne, jñà xi jye itjokàjìin kjo'in ya isò'nde. ⁴ Jñà xita koi, mìtsà íchjín tsibítsajnakò, nguì tsjeé kisijchá yijo-là. Jñà-né xi fi tjingui-là Orrè nita ñánda-ne nga fi. Jñà-né xi itjokàjìin itjòn kjo'in ngats'ii it'aa ts'e xita xi tjin isò'nde, mé-ne nga koma kongatsja itjòn-ne Nainá kò Orrè. ⁵ Nìimé 'én ndiso kiìchja, kò nìimé jé tjin-là nga nguixkòn Nainá.

Àkjale xi jàn ma-ne

⁶ Kijtseé jingoaà àkjale xi tsó'bajìin isén nga tífiko 'én ndaà-là Nainá xi tjin nita mé nachrjein-ne nga keènojmi-là jñà xita xi títajna isò'nde, ngats'ii xita xi tjin nga jngòò jngòò nangui, ngats'ii tje-là xita, ngats'ii xita xi chja ngats'ii 'én xi tjin, kò ngats'ii xita xi tjin nga ngats'ii naxandá xi tjin isò'nde. ⁷ Nò chja kitsò: —Jchaxkón Nainá, jeya tìkjina; jye ijchò nachrjein-là nga koiñdaàjìin. Jchaxkón jè xi tsibíndaà ngajmii, xi tsibíndaà nangui, xi tsibíndaà ndáchikon kò ñánda tìbitjo nandá.

⁸ Jngòò àkjale kiìchja xi kitsò:

—Jyeé kakaàngui, jyeé kakaàngui Babilonia, naxandá xi 'ñó je kji, jè xi bít'in-là naxandá xi tjin isò'nde nga [kj'eíi nainá fit'aa-là] koni s'ín xita k'e nga kjoachijngui s'ín. Koni s'ín kis'ìin, k'oaá ngaya-là koni tsà kisich'í yije xita isò'nde jè xán ts'e kjoachijngui-là xi tjikò kjojtì-là Nainá.

⁹ Jngòò àkjale tsatsejèn xi ma-ne jàn xi 'ñó chja nga kitsò:

—Tsà yá xi skoexkón jè cho je xi ch'o kji kò isén xkósòn-là, tsà tìkoa sít'aa chiba-là itjòn tjen-là, o tsà tsja, ¹⁰ Nainá tsjá-là kjo'in, k'oaá ngaya-là koni tsà vino skoí xi tjikò kjoajti-là Nainá. Nga jè sobà Nainá jyeé tsibíndaà jngòò chitsín vino xi 'ñó kjaán mé-ne nga kòkò-ne kjoajti-là nga s'e-là kjo'in jjiin ní'in azufre xi 'ñó tsjé títì. Tíkotsejèn àkjale tsjeé kò Orrè. ¹¹ Jè nù'ndi-là ts'e kjo'in-là, kji't'aa nachrjein nita jké-ne nga kjiomijin. Mìkii sijnjaya kò nachrjein kò nítjen jñà xita xi jè cho ts'en kò isén xkósòn-là beèxkón, jñà xi tìkoa tít'aa chiba-là kò 'ín-là jè cho je xi ch'o kji. ¹² Ijndé nga mochjeén nga kàtachikjoa-là nita mé kjoa-ne jñà xita-là Nainá xi sítikasòn kjotixoma-là kò xi ndaà mokjeiín-là it'aa ts'e Jesús.

¹³ Ki'nchrè jingoaà 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò-na:

—Chjì, tít'eil xojoñ: “Jñà nachrjein xi fi-isa, mé ta ndaà-là jñà xita xi kiyá nga mokjeiín-là it'aa ts'e Na'èn-ná.” K'oaá tsò Inima Tsjeé-là Nainá: “Kixjì kjoa, jñà xita koi sijnjaya-né kjoa ts'e xá-là; jàn ngajmii, jchaá-là ngats'ii kjoa xi ndaà kis'ìin.”

K'e nga maxkó tsojmi xi jye kòjchá ya it'aà nangui

¹⁴ K'e nga kiskoòtsejèn, kijtsee jngoaa ifi xi chroba kji, ya isò'nga ifi tjna jngoò xi k'oa kji koni ki'ndí-la xita. Jngoò corona xi nguì oro tji'a sko, kò jngoò kicha libá kjiya tsja xi 'nó yijò kji. ¹⁵ Jngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi 'nó chja, kitsò-la jè xi tijnasòn ifi:

—Tits'ji nga tixákoji kicha libá-lè; tichásoin, kò tixkoí kóhotjín tsojmi tjè xi tjin it'aà nangui nga jye kòjchá yije; kò jyeè ijchò nachrjein-la nga sincháxkó.

¹⁶ Jè xi tijnasòn ifi, tsibíts'iaqo kicha libá-la ya isòn nangui nga tsatesòn tsojmi tjè-la isò'nde, ikjoàn chincháxkó.

¹⁷ Jngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi kijna ngajmii xi tikoa kicha libá kjiya tsja xi 'nó yijò kji. ¹⁸ Jngoò àkjale itjo-ne it'aà imixa tsjeè-la Nainá, jè xi sikinda ni'in. 'Nó kiichja-la jè àkjale xi kicha libá kjiya tsja; kitsò-la:

—Tits'ji nga tixákoji kicha libá-lè xi 'nó yijò kji; tichát'eil 'én-la jña tòò uva xi tjin it'aà nangui, nga jña tòò-la jye kichji.

¹⁹ Jè àkjale tsibíts'iaqo kicha libá-la nga tsatet'aà tòò-la jña yá uva; ikjoàn kisikatsjoöya ya ñanda nga ma bincchanè tòò uva. Kjoa koi, jè okó kjoajti-la Nainá. ²⁰ Mitsà ya jjiin naxandá kisinè jña tòò uva; ján indii naxandá kisinè; k'e nga jye kisinè, jni itjo ñanda nga kisinè; 'nó tse jni itjo skanda ijchò kangui-la kó kji 'nga tjna freno xi tji'a tso'ba kohoyo kò jàn sindo kilómetro tsangasòn.

15

Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'iiko

¹ Jngoò kjoaxkón kijtsee ján ngajmii xi 'nó xkón kji kò 'nó jeya ki'ya-la. Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'iiko jña kjo'in xi fehet'aà-ne nga yaá fehet'aà-ne kjoajti-la Nainá.

² Tikoa kijtsee jngoaa ndáchikon xi chitsín kji; tsjájin kò ni'in. Ya ncha kixi isòn ndáchikon xi chitsín kji, jña xita xi jye kisikijne it'aà ts'e cho je xi ch'o kji kò isén xkósòn-la, jña xi mikii kitsjá'nde nga kisit'aà chiba-la, kò número ts'e 'in-la. Xita koi kjiya tsja ni'nó arpa xi Nainá kitsjaà-la. ³ Nchiseè sò-la Moisés xi chí'nda-la Nainá kò sò-la Orrè, nchitsò:

Na'én xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'nó tse nga'nó tjin-lè, 'nó jeya kò 'nó xkón tjin ngats'ii kjoa xi 'ni.

Xita kixi-né; kixi tjin ndiyá-lè.

Jií-né xi Xitaxá Itjòn tjna-la ngats'ii naxandá xi tjin isò'nde.

⁴ ¿Yá xi mikii tsakjón-lè Na'èn?

¿Yá xi mikii skoexkón-lè?

Tajngoò ngaji xi xita tsji,

koi k'oas'in kjoii-ne ngats'ii naxandá-la isò'nde nga skoexkón-lè nga jye tí'ya-la kjoa kixi-lè.

⁵ K'e nga jye kijtsee kjoa koi, kiskoòtsejèn nga kitáx'a ján ngajmii jè i'nde tsjeè-la Nainá xi tijnaya iya Ni'ya Nikje xi okó nga ya tjna Nainá. ⁶ Itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá jña àkjale xi itoò ma-ne xi j'iiko itoò kjo'in. Íkjá nikje lino chroba xi 'nó ote kjoàn; tikjá ndáyá-la na'nó payo xi nguì oro. ⁷ Jña xi ñijòn ma-ne xi títajnakon, jngoò itjojiln xi kisingatsja nga jingó jingó àkjale xi itoò ma-ne; kitsjaà jingó jingó-la chitsín xi nguì oro xi ya tjiya kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi tijnakon nita mé nachrjein-ne. ⁸ Ya iya i'nde tsjeè-la Nainá, kitsee ni'ndi xi ya inchrobà-ne it'aà ts'e kjoajeya-la Nainá kò nga'nó xi tjin-la. Niyá

xi kitjò'nde-là nga jahas'en ya i'nde tsjeè-là Nainá skanda k'e nga jye tsitasòn yije jñà kjo'in xi itoò ma-ne xi j'iiko jñà àkjalè xi itoò ma-ne.

16

Chitsín xi itoò ma-ne

¹ Ki'nchrè jngoaa 'én xi ya itjo-ne i'nde tsjeè-là Nainá nga kitsò-là jñà àkjalè xi itoò ma-ne:

—Tanguió, tíxteèn-sòn isò'nde jñà xi tjíya chitsín xi itoò ma-ne, kjo'in xi tjiko kjoajti-là Nainá.

² Kii jè àkjalè xi tsako ítjòn-là. Tsibíxteèn-sòn isò'nde xi tjíya chitsín-là. Ngats'ìi xita xi tjín-là chiba-là cho ts'en ko xi beèxkón jè isén xkòsòn-là jè cho je xi ch'o kji, tsako-là ch'in xajtsé xi 'ñó ch'o kjoàn ko ijò jchán ma.

³ Jè àkjalè xi ma-ne jò tsibíxteèn-jìin ndáchikon xi tjíya chitsín-là. Ko jè ndáchikon, nguì jní komà, koni tsà ya k'en-jìin xita. Ngats'ìi xi títajnakon ya jìiin ndáchikon jngoò k'aá k'en.

⁴ Jè àkjalè xi ma-ne jàn, tsibíxteèn-jìin ya xajngá nandá ko ñánda tíbitjo nandá, jè xi tjíya chitsín-là. Saà jní komà. ⁵ Ikjoàn ki'nchrè-là jè àkjalè xi ts'e nandá, kitsò:

—Ngaji Na'én, tjín-lè kjoakixi, nga k'oaá s'in kits'ìi-là kjo'in jñà xita it'aà ts'e kjoa koi, nga jii xi xita tsjeè 'mì-lè, jii xi tjini skanda kjótseé, tjini skanda i'nde. ⁶ Nga jñà xita koi tsibíxteèn jni-là xita-lè nga jñà kisik'en, ko xita xi kiichja-ngajo-lè. I'ndeì ngaji k'oaá tjs'in tì'biì ngajo-là jni nga nchi'biì; yaà chiba-là.

⁷ Tikoà ki'nchrè jngoò-là 'én xi ya it'aà ímíxa tsjeè-là Nainá chja, nga tsò:

—Ji Na'én xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjín-lè, kixií kjoa, jñà kjo'in xi tì'biì-là xita koi, ndaa tjín ko nguì kixií tjín.

⁸ Jè àkjalè xi ma-ne ñijòn, tsibíxteèn xi tjíya chitsín-là ya isòn ts'oi. Jè ts'oi kitjò'nde-là nga jè ndobá-là kisichjàn yijo-là xita. ⁹ Jè ndobá-là ts'oi 'ñó kisichjàn-là ngats'ìi xita tanga jñà xita koi mikilì kisikájno jé-là nì mikilì jeya kisikájna Nainá; ta saà kiichjajno-là Nainá nga jè xi tjín-là nga'ñó it'aà ts'e kjo'in koi.

¹⁰ Jè àkjalè xi ma-ne 'òn, tsibíxteèn-sòn jè xi tjíya chitsín-là ya ñánda tíhotíxoma jè cho ts'en. Ko jè i'nde ñánda tíhotíxoma jè cho je xi ch'o kji, kòjñò-né. Jñà xita xi beèxkón jè cho ts'en kiskinetjòn nijen-là nga 'ñó ijò komà-là. ¹¹ Tanga mikilì kisikájno jé-là; tà saà isà ndaa kiichjajno-là Nainá xi ts'e ngajmii, koi kjoa-là nga ijò komà yijo-là nga xajtsé tjín-là.

¹² Jè àkjalè xi ma-ne joòn tsibíxteèn-jìin xi tjíya chitsín-là ya xajngá nandá-jè Éufrates. Jè nandá-là xajngá, kixiya-né, mé-ne nga koma kjoahato-ne jñà xitaxá ítjòn xi nchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi.

¹³ Kijtseè-ná nga jè yé xi 'ñó je kji, ko jè cho je xi ch'o kji, ko jè xita xi kiichjaya 'én ndiso nga itjo-ne tso'ba jàn inima ch'o xi cho xke kjoàn. ¹⁴ Jñà-né inima ch'o-là neji xi s'in kjoaxkón; bitjo nga bíxkóya xitaxá ítjòn xi tjín nga títja isò'nde nga kjinchrobá kjojáan jè nachrjein xi yje tjíndaà-là Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjín-là. ¹⁵ “Tíná'yaà, 'an, k'oaá s'in kjoiaa koni s'in f'ii xita chijé. Mé ta ndaa-là jè xita xi tjínandaà k'e nga 'an xi kjoiaa; kjijnandaà nikje-là nga kokjá; mé-ne nga mikilì kosobá-là nga tjina laká.” ¹⁶ Jñà inima cho-là neji tsibíxkóya xitaxá ítjòn-là isò'nde ya i'nde ñánda 'mì Armagedón xi 'én hebreo.

¹⁷ Jè àkjalé xi ma-ne itoò, tsibíxteèn jìlìn isén xi tjíya chĩtsín-lá. Kùl'nchré-lá 'én xi 'ńó kùlchjá xi yá inchrobà-ne i'nde tsjeé-lá Nainá xi tǵna ngajmì ñánda tǵna jè xi tǵnasòn íxile nga tíhotíxoma; kitsò:

—Jyee tsitasòn yije.

¹⁸ Ikjoàn jate ni'ín ch'ón, kina'yà-la jta, kits'ìlìn ch'ón, ts'a ch'ón xi 'ńó jchán ts'a; nǵ saà jngoò k'a k'oas'ín 'ba kóni nga tǵa tsatsejèn xǵta isò'nde. ¹⁹ Jè naxandá je xi 'ńó ndaà yaxkon-lá, jàn ya komá. Kò jǵnà naxandá xi chja-ne nga jngoò jngoò nangui xi tǵn isò'nde, jngoò k'aá kichjá. Kò jè naxandá je xi 'mì Babilonia xi 'ńó ndaà yaxkon-lá, mìkìl kisijchàajìlìn Nainá nga kitsjaà-lá kjo'in, k'oaá ngaya-lá koni kisik'i jngoò chĩtsín xi tjíya vino xi ngui kjoajti-lá Nainá xi jè jye tǵnandaà-lá. ²⁰ Ngats'ìlì nangui xi tǵn jìlìn ndáchikon kò jǵnà nindoò, jngoò k'aá kichjá, mì tǵ kùl k'i'ya-lá. ²¹ Jǵnà xǵta tsanè jtsí ndajo xi 'ńó tsiaàn kjoàn, tǵn-lá tsà ichán kilo nga jngoò jngoò. Jǵnà xǵta, 'on kùlchajno-lá Nainá, koií kjoa-lá nga tse kjo'in kis'e-lá kjoa ts'e jtsí ndajo.

17

Kós'ín s'e-lá kjo'in jè chjoón chijngui

¹ Jìlì jngoò jǵnà àkjalé xi itoò ma-ne xi itoò chĩtsín tjíya tsja, kùlchjá, kitsò-na:

—Nchroboí, kokoo-lè kjo'in xi tjoé-lá jè chjoón chijngui xi 'ńó ndaà yaxkon-lá xi tǵnandìl ñánda nga jǵlìn xajngá nandá fahato. ² Jǵnà xǵtaxá ítjòn xi tǵn isò'nde, yáá tsafáhijtakò chjoón jè nga k'ejí nainá kǵtseèxkòn k'oaá ngaya-lá tsà kjoa chijngui kisikò jè chjoón. Kò ngats'ìlì xǵta xi tǵn isò'nde, k'oaá tǵ kis'ìlìn nga k'ejí nainá kùtjngui-lá k'oaá ngaya-lá koni tsà xán ts'e kjoachijngui-lá chjoón kjòch'i-ne.

³ It'aà ts'e Iníma Tsjeé-lá Nainá, jè àkjalé kùkò iníma-na jngoò i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. Kǵtseè jngoaa chjoón xi tǵnakjá-lá cho je xi ch'o kǵi xi inì kǵi. Yijájno yije yijo-lá 'én xi kondra ts'e Nainá nga chjajno-lá. Itoò ma skò kò te ma nchrajá-lá. ⁴ Jè chjoón, nikje skò kò nikje inì kjoàn xi íkǵá. Yijájno xi ngui oro kò ndajo ote xi 'ńó ts'e chǵi-lá, kò ndátòn fangui xi 'ńó chǵi-lá xi 'mì perla. Tǵíya tsja jngoò chĩtsín xi ngui oro; jè chĩtsín kitseé kjoa ch'o-lá kò kjoa tǵ xi ts'e kjoa chijngui-lá. ⁵ Yá ítjòn tǵen-lá, tǵít'aà 'én 'ma xi tsò: “Babilonia xi 'ńó je kǵi nga ndaà yaxkon-lá, jè nea-lá íchǵín chijngui kò ngats'ìlì kjoa ch'o xi tǵn isò'nde.” ⁶ K'e nga kiskoo'an chjoón jè, kǵtseè xkoaàn nga ch'i-né nga jǵn-lá xǵta-lá Nainá kits'ìlì kò ts'e xǵta xi kǵnìk'en nga 'én-lá Jesús kùlchjaya. K'e nga kǵtseè tà kjòxkòn-na. ⁷ Kitsò-na jè àkjalé:

—¿Mé-ne maxkòn-lè? Aán, kèngjmi-lè kó tsòya-ne kjoa 'ma-lá chjoón jè, kò it'aà ts'e cho je xi ch'o kǵi tǵnakjá-lá xi itoò ma skò kò te ma nchrajá-lá. ⁸ Jè cho xi kà'yi, tsibǵnakon-né, tǵnga i'ndeí tǵnak'en-né; yáá kǵinchrobà mìjìn-ne nǵtǵn jǵnò mé-ne nga jngoò k'a chja-ne. Jǵnà xǵta xi tǵn isò'nde, xi mìkìl tǵít'aà 'ín-lá xojon ts'e kjoabinachon kóni nga tǵa kisindaà isò'nde, tà kòxkòn-lá k'e nga skòexkon jè cho xi tsibǵnakon, kò i'ndeí tǵnak'en-né, tǵnga kòtsejèn jngoò k'a-ne.

⁹ Íjǵndé mochjeén kjohĩtsjeèn xi tǵn-lá kjoa chjine. Jǵnà skò cho xi itoò ma-ne, jǵnà ngaya-lá jǵnà nindoò xi itoò ma-ne ñánda tǵnanè jè chjoón. Tǵkooá jǵnà ngaya-lá xi itoò ma-ne xǵtaxá ítjòn. ¹⁰ 'Òn ma-ne xi jye k'en, jngoò ma xi tíhotíxoma-lá, kò jè xi jngoò, k'jèè kùl f'ìlì. Tǵnga k'e nga kjoí, tà chibaa nǵchrjein kòtíxoma. ¹¹ Jè cho je xi ch'o kǵi xi tsibǵnakon tǵnga i'ndeí

tijnak'en-né, jè xi ma-ne jiin xitaxá ítjòn. Yáá tijnajiin-la xi itoò ma-ne, kò yáá tifi ñánda nga jngoò k'a jchija.

¹² Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, jñà ngaya-la xitaxá ítjòn xi te ma-ne xi k'jèè kù tjoé-la kjoúxoma. Tanga k'e nga tjoé-la kjoúxoma ta jngoò hora kotúxomakjoò kò jè cho je xi ch'o kji. ¹³ Jñà xitaxá ítjòn xi te ma-ne, tajngoò kjoútsjeèn tjin-la nga jè cho je xi ch'o kji súngatsja nga'ño-la kò kjoúxoma-la. ¹⁴ Ikjoàn skaàn-kò jè Orrè, tanga jè Orrè súkijne-né. Nga jè-né xi otíxoma-la jñà xita xi otíxoma, kò Xitaxá ítjòn-laá ma jñà xi xitaxá ítjòn títajna. Jñà xita xi títajnakò, xó kinokjoà-la, xó kitjaàjiin-ne, kò kixixi síkitasòn-la.

¹⁵ Jè àkjalé k'oaá ti kitsò-na:

—Jè nandá xi kà'yi, ñánda tijnandiù chjoón chijngui, naxandá-né, xita kjin-né, jñá-né xita xi tjin nga jngoò jngoò nangui xi tjin isò'nde, kò jñá-né xita xi chja ngats'ì 'én xi tjin isò'nde. ¹⁶ Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, kò jè cho je xi ch'o kji xi kà'yi, sújtikeè-né jè chjoón chijngui, kjoaá'an yije-la skanda jñà nikje-la, síkájna laká-né. Yijo-la skine-né. Ikjoàn yáá kókájiin ni'ín. ¹⁷ Nainá k'oaá s'ín tsibíjiin kjoútsjeèn-la jñà xita koi nga k'oa's'ín súkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá. Jè kjoúxoma xi tjin-la xita koi tijnogoò ikon nga jè cho ts'en kóngatsja, skanda k'e nga kítasòn yije 'én xi kùichja Nainá. ¹⁸ Jè chjoón xi kà'yi, jè-né naxandá je xi otíxoma-la jñà xitaxá ítjòn xi tjin isò'nde.

18

Kós'ín kiskaàngui jè naxandá Babilonia

¹ Xi jye komà iskan, jngoò àkjalé kijtsee xi tinchrobájen-ne ngajmù, xi 'ño tse nga'ño tjin-la. Jè kjoa jeya-la xi 'ño ote kji, kisihiseèn-sòn nangui. ² 'Ñó kùichja, kitsò:

—Jye kiskaàngui, jye kiskaàngui naxandá je Babilonia. Jyee ta j'nde-la inima ch'o-la neji komà, ya ñánda kitsee yije inima tjé xi ch'o kjoàn. Kò ya títajna nise xi ch'o kjoàn xi mùkù ma chine. ³ Ngats'ì xita isò'nde, k'oaá ti kis'ìin koni s'ín xita naxandá jè nga k'ejí nainá kùtjingui-la, k'oaá ngaya-la koni tsà kjòch'i-ne jñà kjoachijngui xi kis'ìin. Jñà xitaxá ítjòn-la xi tjin nga títja isò'nde, k'oaá ti kis'ìin. Kò jñà xita isò'nde xi tsojmi otseya nga s'ín kjòhima, kjònchiná-né xi kjoa ts'e kjòtsja-la yijo-la koni s'ín jñà xita xi tjin naxandá jè.

⁴ Jjngoò 'én ki'nchrè xi ngajmù inchrobá-ne, xi kitsò:

—Jño xi naxandá ts'an xan-nò, títjakájñoò naxandá jè, mé-ne nga mì ya kòkot'aà-nò jé-la, tikoá mùkù kòkot'aà-nò kjo'in xi s'e-la. ⁵ Jñà jé-la, jyee tímakjin, jyee j'ì skanda j ngajmù. Nainá, mùkù sújchàajiin [nga tsjá-la kjo'in] xi kjoa ts'jé-la. ⁶ K'oaá tís'ín kàtamát'in ngajo-ne koni s'ín kis'ìin jè. Jò k'a k'oa tís'ín kàtamát'in ngajo-ne koni tjin kjoa xi kis'ìin. Jè chitsín xi kisikáyajiin vino, kòkji tikájiin ngajo-la nga jò k'a isa jchá kàtama, [jò k'a okji kjo'in kàtako-la]. ⁷ Jè kjoa-la nga jeya kisikájna yijo-la kò nga 'ño kis'e-la kjòtsja, k'oa tís'ín tjiin ngajo-la kjo'in nga kàtakjindáya. Nga k'oaá tsò inima-la: “An, k'oaá s'ín tijnà nga chjoón sko-la 'mì-na. An mùtsà chjoón ka'an 'mì-na, tikoá mùkù súkjaán kjo'in nita kjé-ne.” ⁸ Koi kjoa-la nga tajngoò nachrjein kitjojenè-la kjo'in: Kiyá xita-la. Tikoá skindáyakeè. S'ée-la kjoa ts'e kjinchrá. Ni'ín kitj-ne nga kjoehesòn. Nga 'ño tse nga'ño tjin-la jè Nainá xi otíxoma nga k'oaá s'ín jye kiskoòsòn-la nga tsjá-la kjo'in.

⁹ Jñà xitaxá ítjòn-la isò'nde 'ño skindáyakeè kò 'ño 'on koma-la k'e nga skoe nga tìbitjo nù'ndi-la nga tìti jè naxandá jè ya ñánda kùtjingui-la xi k'ejí

nainá k'oaá ngaya-la koni tsà jngoó chjoón chijngui kiitjngui-la nga kisitsjako yijo-la. ¹⁰ Kjiín kìncha-ne nga skótsejèn-la, nga tsakjón-la kjo'in-la. 'Nó kichja, kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne naxandá je Babilonia xi 'nó kis'e-la nga 'nó; tajngoó tjò kòf'i-la kjo'in.

¹¹ Jñà xita xi otijnaya tsojmi xi tjin isò'nde, tikoaa skindáyakeè-né nga 'on koma-la inima-la nga mì tì yá xi kotse-ne tsojmi xi otijnaya, ¹² tsojmi xi ts'e tòn oro, plata, ndajo chji xi 'nó ndaa kjoàn, ndátòn chji xi 'nó ndaa kjoàn; nikje lino xi 'nó chji, kò nikje seda, nikje sko kò xi inì kjoàn; ngats'i yá xi 'nó ndaa jne, tsojmi chji xi nindaà nì 'nó cho kisindaà-ne, ngats'i tsojmi xi yá xi 'nó chji xi yá ikon, kò kichja bronze, kò kichja xi 'mì hierro, kò ndajo marmol, ¹³ kò chrjoayá canela, ngats'i tsojmi xi ndaa jne, chrjongó-la Nainá, kò xkii jne xi 'mì mirra, kò chrjongó ts'e yá olivo, kò vino kò asiti. Trigo kò skoan inchrain, kò cho ch'á, orré, kohoyo, carreta, kò xita chi'nda nga kisatjina. ¹⁴ Kitsò-la je naxandá:

—Ngats'i kjoa xi ndaa kisaseèn-la inima-lè, jyeé kitjaàxin yije-lè. Kjoa nchiná-lè jyeé kichja. Kò kjoa xi ndaa kòtsjachi, mì tì kii sakò-lè nita kjé-ne.

¹⁵ Jñà xita xi otijnaya tsojmi xi ya kjònchiná ts'e naxandá jè, kjiín kinchat'aàxin nga tsakjón-la kjo'in. Skindáyakeè kò 'nó 'on koma-la inima-la. ¹⁶ K'oaá kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'nó je kji, xi nikje lino chji tsakakjá kò nikje xi sko kjoàn kò xi inì kjoàn. Yijajno yijo-la oro, ndátòn chji xi 'mì perla kò ndajo chji xi 'nó ndaa kjoàn. ¹⁷ Tajngoó tjò kachija yije kjoa nchiná xi tjin-la.

Ngats'i xita xi síxako chitso, kò ngats'i xita xi ya chitso títsaya nga nchifi, jñà xi ya iya chitso síxá kò ngats'i xi síxajin ndáchikon, kjiín tsibítsajna ¹⁸ k'e nga kijtsee nì'ndi-la naxandá nga titi; 'nó kiichja, kitsò:

—Nì saá jngoó naxandá tjin xi mangásòn-kjoò koni kji naxandá jè, nga 'nó ndaa kiyaxkon-la.

¹⁹ Ikjoàn tsibíxteèn-jno chijo sko, 'nó kiskindáyakeè nga 'on komà-la inima-la; kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'nó je kji; jè kjoa nchiná-la, ndaa kjònchiná-ne jñà xita xi tjin-la chitso ya jjiin ndáchikon. Kò i'nde, ta jngoó tjò kachija yije kjoa nchiná-la.

²⁰ Ngats'ioò jñò xi titsajnaà ngajmii, tsjaá t'è-là takòn. Jñò xi xita-la Nainá maà, jñò xi tsibíxaya-nò Cristo, kò jñò xi Nainá nokjoa ngajo-là, tsja t'è-là inima-nò. Nainá jyeé kàtsjá-la kjo'in naxandá jè koi kjoa-la nga ch'o kisiko-nò.

²¹ Jngoó àkjale xi 'nó tse nga 'nó tjin-la kiskoé jngoó ndajo xi koni kji ndajo natsi kji, kisikatjen-jin ndáchikon, kitsò:

—Jè naxandá Babilonia, xi 'nó je kji, k'oaá s'in skajjin-nda; jngoó k'aá chja nita kjé-ne, mì tì yá xi skoexkon-ne. ²² Mì tì kii kjiná'ya-la incho calle-la jñà música xi síkjane arpa, jñà xi síkjindáya xobí, kò xi síkjane chrjo trompeta. Mì tì kii s'e-la xita xi síxá nita mé xá-ne. Tikoá mì tì kii koxáko-ne molino ts'e ncheé. ²³ Nì'in ts'e lámpara, mì tì kii silihiseèn-ne; mì tì kii s'e-ne s'eí nga kixan xita; koi kjoa-la kòs'in komat'in-ne nga jñà xita-la xi otseya kò otijnaya tsojmi, 'nó xita nchiná komá j isò'nde; tikoá kiskoànachan yije-la naxandá xi tjin isò'nde nga komà-la kis'in kjoatj'e. ²⁴ Naxandá jè, Nainá kitsjaà-la kjo'in nga jè ts'e-né nga kinik'en xita-la Nainá kò xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá kò ngats'i xita xi kinik'en nga títja isò'nde.

19

Xita xi tsjá-lə kjondaà Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komà iskan, ki'nchrè-lə ján ngajmii 'én koni kjín jchán ma xita xi chja nga tsò:

¡Aleluya! ¡'Nga tikíjna Nainá!

Nga jè ochrjekàjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná,

kə ta jè tajngoò xi tjín-lə kjoajeya

kə xi tse nga'ño tjín-lə.

² Nga jè Nainá, ndaà s'ín kə kixíj s'ín

k'e nga tsjá-lə kjo'in xita;

nga jyeé kitsjaà-lə kjo'in jè naxandá je Babilonia

xi kisikits'on-jiin isò'nde nga tsakó-lə xita isò'nde

nga kj'eji nainá kijtseèxkón

k'oáa ngaya-lə koni jngoò chjoón xi kjoa chijngui s'ín.

Koií jé xi komà-lə nga jè kisik'en xita ch'i'nda-lə Nainá xi kiichja ngajo-lə.

³ Jjngoò k'a k'oá kitsò:

—¡Aleluya! ¡'Nga tikíjna Nainá! Jè ni'ndi-lə jè naxandá nga titi, k'oáa s'ín kijtjomijín njta mé nachrjein-ne.

⁴ Jñà xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne kə xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon, chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-lə nga kijtseèxkón Nainá xi tjíngasòn íxile ñánda tíhotixoma. Kitsò:

—¡K'oas'ín kátama! 'Nga tikíjna Nainá. ¡Aleluya!

⁵ Ya íxile-lə ñánda tíhotixoma, kina'yà-lə 'én xi kitsò:

Tjii-lə kjondaà Nainá ngats'ioò jñò xi ch'i'nda maà,

jñò xi ixti maà kə xita jchínga,

ngats'ioò xi tsakjoòn-chaà Nainá.

⁶ Ki'nchrè-lə 'én koni tsà kjín jchán ma xita xi chja, koni s'ín na'yà-lə nandá k'e nga one, koni s'ín na'yà-lə k'e nga one ch'ón, xi kitsò:

¡Aleluya!

¡'Nga tikíjna Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño tjín-lə!

Nga jyeé jè tíhotixoma.

⁷ Tsja k'oé-lá iníma-ná, sítjsja-chaà takoán, jeya síkíjnaá Nainá,

nga jyeé j'ii kjoa bixan-lə Orrè;

chjoón-lə jyeé tjíngandaà.

⁸ Jè chjoón, jye ko'bii-lə níkje lino xi 'ño chíj,

xi 'ño tsjeè kjoàn tíkoə 'ño ote nga kónakjá.

Jè níkje lino xi 'ño chíj, jè ngaya-lə kjoakixi xi s'ín xita-lə Nainá.

⁹ Jè àkjale kitsò-na:

—Chíj kjoa koi: “Mé ta ndaà-lə jñà xita xi xó kinokjoà-lə kjoa bixan-lə Orrè nga jè kəkjen-kə.”

Kitsò isa:

—Jñà 'én koi, nguì 'én kixi-lə Nainá-né.

¹⁰ Tsohósijna xkó'nchiñia it'aà ndsokə jè àkjale nga mejèn-na skoexkoán. Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Ki k'oáa 'ni; 'an, tíkoəá ch'i'nda-lə Nainá ma koni ngaji kə jñà 'ndsì xi ndaà fí tjíngui-lə jñà 'én kixi xi kiichja Jesús. Jè Nainá chaxkoin.

Jñà 'én kixi xi kiichja Jesús, tjíñà-ne xi síkítseèen-ya-lə xita xi chja ngajo-lə Nainá.

Jè xi tijnasòn-la kohòyo chroba

¹¹ Kijtsee ngajmii nga tix'a; tsatsejen jngoò kohòyo xi chroba kji. Jè xita xi tijnakjá-la, k'oaá s'in yaxkon-la nga kixi sikitasòn ko kixi tijná, koií kjoa-la nga ngui ko kjoakixi-la bindaàjiiin ko nga kjaán-kjoò. ¹² Jñà xkon, k'oaá kjoàn koni ni'in. Ya skò, kjín corona jtobá tji'a ko jngoò 'ín-la tjit'aà xi mikii yá xi machiya-la kó tsòya-ne; tajngoò jè machiya-la kó tsòya-ne. ¹³ Jè nikje xi kinakjá, jni yijájo. Jè 'ín-la, 'Én-la Nainá 'mì. ¹⁴ Yaá tjingui-la jñà soldado ts'e ngajmii nga títsajnakjá-la kohòyo chroba; saà nikje lino chrobaá ikjá xi 'ñó chji ko tsjee kjoàn. ¹⁵ Jè tso'ba bitjo jngoò kichá ndojò xi 'ñó yijò kji, jè xi siki'on-ne ngats'i naxandá. Nga jè kotixoma-la xita naxandá. Jè yá nise siikjeén xi ngui kichá tájaá. Jè sobá kosinè jñà toò uva ya iya chitso nga kochrje vino xi okó kjoajti-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. ¹⁶ Jè nikje-la ko chrjomí-la tjit'aà 'ín xi tsò: "Xitaxá Ítjòn-la ngats'i jñà xi xitaxá ítjòn títsajna ko jè-né xi otixoma-la ngats'i jñà xita xi otixoma."

¹⁷ Kijtsee jngoaa àkjalè xi ya sjinasòn-la ts'oi; 'ñó chja-la ngats'i cho xi tijnajiiin isén xi yijo kine. Tsò:

—Nchrobá, tixkóyaa xinguiqo mé-ne nga chjinee yijo xi Nainá tsjá-nò, ¹⁸ nga chjinee yijo-la xitaxá ítjòn, ko yijo-la xita skò-la soldado, yijo-la xita ts'en, yijo-la kohòyo ko yijo-la xita xi titsakjá-la kohòyo, yijo-la ngats'i xita xi títsajnadeji ko xita chi'nda ko xi ixti ko xita jchínga.

¹⁹ Kijtsee jè cho je xi ch'o kji ko jñà xitaxá ítjòn ts'e isò'nde ko xita soldado-la; jyeé títsajnandaà nga skaàn-ko jè xi tijnakjá-la kohòyo chroba ko jñà soldado-la. ²⁰ Jè cho je xi ch'o kji kindobà'ñó; tikoá kindobà'ñó jè xi 'én ndiso kichja xi kis'iin kjojkón nga nguixkon jè cho. K'oaá s'in komà-ne nga kiskoànachan-la jñà xita xi kiskoé chiba-la tikoá kijtseèxkón isén xkósòn-la jè cho. Ingajò kinikatsjoèjiiin tìkòn jjiin ni'in xi titijnga ñanda títì ko azufre. ²¹ Jñà xita xi i'nga, jè kisik'en-ne jè kichá ndojò xi bitjo tso'ba jè xi tijnakjá-la kohòyo. Ngats'i cho xi tijnajiiin isén, jñà kjòskil-ne nga kiskine yijo-la xita xi jye k'en.

20

Jè xi jngoò jmiù nó

¹ Kijtsee jngoaa àkjalè xi tinchrobájen-ne ngajmii. 'Ya ibi ts'e nitjan jñò. Kjiya tsja jngoò na'ñó kichá cadena xi 'ñó jè kji. ² Jè àkjalè kitsobà'ñó jè ye jchínga xi tije-ne xi 'mì Xita Neji ko xi Satanás. Jngoò jmiù nó tsibit'aà'ñó. ³ Kisikatjen-s'en ya nitjan jñò; tsibíchoa'ñó-la jè xotjoa; ikjoàn tsasijna-la sello mé-ne nga mì yá síx'a-ne jè xotjoa nitjan. Yaá tsasijnahiya mé-ne nga mì tì kii koma skónachan-la xita isò'nde, skanda k'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó. Xi koma iskan tjánda'ñó jngoò k'a-ne nga koma kojmeèndeji chiba nachrjein isa.

⁴ Kijtsee ixile ts'e kjotixoma; títsajnasòn jñà xita xi kitjoé-la kjotixoma nga jñà kojindaàjiiin. Tikoá kijtsee inima-la jñà xita xi kitiis'iin, nga koi kjoa-la 'én kixi xi kitsjaá it'aà ts'e Jesús ko nga 'én-la Nainá kiichjaya. Jñà xita koi, mikii kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji ko isén xkósòn-la; tikoá mikii kisit'aà chiba-la ítjòn tjen-la ko tsja. Xita koi, jingoò k'a tsibítsajnakon; jngoò jmiù nó tsatixoma ko Cristo. ⁵ Jñà xita koi xi jaáya ítjòn-la. Tanga jñà mik'en xi i'nga, skanda k'éé jaáya-la nga ijchò jngoò jmiù nó. ⁶ Mé ta ndaà-la jñà xi kòko-la nga kjoaáya ítjòn-la; xita koi, jyeé xita-la Nainá koma; jè kjoa biyaa xi ma-ne jò, nime

nga'ño tjin-la it'aà ts'e xita koi; mî tî mé ma sîkko-ne. Tà saà no'mü-la Nainá koma kô ts'e Cristo. Jngoò jmüi nó kotixomako.

⁷ K'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmüi nó, tjánda'ño jngoò k'a-ne jè Satanás ya ñánda tijnahiya nitjan jño. ⁸ Kitjondeji-ne nga skónachan-la xita naxandá xi tjin nga tîtsa isò'nde, jè Gog kô Mago. Kojixkóya xita mé-ne nga kojits'ia-ne kjoichán. Kjin jchán koma xita, k'oaá ngaya-la koni tsumi xi jncha indii ndáchikon. ⁹ Chinchimasón kóhokji isò'nde; chinchandii-la nga jngoò itjandii ñánda títsajna xita-la Nainá kô naxandá xi tsjakeè. Ikjoàn kisikasén ni'in Nainá xi inchrobà-ne ngajmüi. Jngoò k'a tsaká kóhotjín. ¹⁰ Jè xita neí xi kiskoónachan-la xita, kinikatjen-jün ya i'nde ñánda titjnga ni'in kô azufre. Jyeé ya títsajna jè cho je xi ch'o kji kô xi kiichjaya 'én ndiso. Yáá sîkjeiün kjo'in kô nchrjein kô nitjen nita kjé-ne.

Jè íxile ts'e kjotixoma xi chroba kji

¹¹ Kijtsee jngoò íxile xi chroba kji kô 'ño je kji nga ya tijnasón jngoò xi tîhotixoma. Nga nguixkón jè xi tijnasón íxile, jngoò k'a kichijà nangui kô ngajmüi. Nita ñánda-ne, mî tî kii ki'ya-la. ¹² Kijtsee mik'en xi ixti kjoàn kô xi xita jchínga kjoàn, 'ncha kixi nguixkón Nainá. Ikjoàn kitáx'a jña libro [ñánda tjit'aà mé xi kis'iin nga jngó jngó xita]; kôa jngoò libro kitáx'a ñánda tjit'aà ts'e kjoabinachon. Jña mik'en, k'oaá s'in kisindaajün-la koni s'in tjit'aà xojon ts'e libro, mé kjoa xi kis'iin. ¹³ Jè ndáchikon kitsjaá jña mik'en xi ya k'en-jün. Jè kjoabiyaá kô i'nde kjo'in tikoá kitsjaá mik'en xi ya títsajna. K'oaá s'in kisindaajün-la nga jngoò jngoò xita koni tjin kjoa xi kis'iin. ¹⁴⁻¹⁵ Jè kjoabiyaá kô i'nde kjo'in kinikatsjoójün ñánda titi ni'in jnga. Kô jña mik'en xi mikii tjit'aà 'ín-la jè libro ts'e kjoabinachon, tikoá yáá kinikatsjoójün ñánda titi ni'in jnga. Jè xi ma-ne jò kjoabiyaá.

21

Ngajmüi xitse kô nangui xitse

¹ Kijtsee jngoáá ngajmüi xitse kô nangui xitse. Jè ngajmüi xi kisijna ítjón kô nangui xi kisijna ítjón, jyeé kichijà; tikoá kichijà jè ndáchikon. ² Tikoá kijtsee jè naxandá tsjeé xi Jerusalén xitse 'mî, nga tinchrobájen ngajmüi nga nguixkón Nainá. K'oaá s'in tijnandaá koni jngoò chjoón xi ndaá bindaá yijo-la nga jye kixan-kô x'in-la. ³ Ki'nchrè-la 'én xi 'ño chja, xi ngajmüi inchrobà-ne, xi tsò:

—Chitsejèn-là Ni'ya Tsjeè-la Nainá, jyeé kòbitjojen; Nainá yáá kijnako jña xita; xita naxandá-laá koma, nga jè sobà xi Nainá kitso-la. ⁴ Jè sobà Nainá sîxijno yije ndáxkon; mî tî kii s'e-ne kjoabiyaá; mî tî kii s'e-ne kjoaba; mî tî kii yá skindáya-ne; mî tî kii s'e-ne xi ijòjno ijòt'aà yijo-la, koi kjoa-la nga jye tsato kjoa jchínga.

⁵ Jè xi tijnasón íxile ts'e kjotixoma, kitsò:

—Chitsejèn-la, 'aán sîxixitseya yije tsojmî xi tjin.

Ikjoàn kitsò-na:

—Chji, xojon tit'eüi jña 'én koi; nga ngui k'oaá s'in tjin nga kitasón; ngui 'én kixi-ne.

⁶ Ikjoàn kitsò-na:

—Jyeé tsitasón yije. 'An-ná xi tijná ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kó nga skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibits'iaa kô xi sikjehet'aà-na kjoa. Ngats'üi xi xindá-la, 'aán tsjaá kjotjò-la nandá xi tîbitjo ya i'nde ñánda mikii xiya nandá mé-ne koma kijnakon-ne inima-la nita kjé-ne. ⁷ Jña xi sîkijne, jña skoé kjotjò

ngats'ii kjondaà koi. 'Aán kótijnakoaa nga Nainá kítso-na kò jñà, ixti-naà koma. ⁸ Tanga jñà xita xi tsakjón, jñà xi mikii mokjeiin-la, jñà xi 'ño ch'o s'in, jñà xi xita sik'en, jñà xi kjoa chijngui s'in, jñà xi xita t'je, jñà xi xkòsòn beèxkón, ngats'ii xi 'én ndiso chja, ján kixojin ñánda títì ni'in jnga kò azufre; jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

Naxandá xitse xi 'mì Jerusalén

⁹ J'ikon ingoò-na àkjale jñà xi itoò ma-ne, xi tikoà itoò chitsín tjín-la, xi jncha kitseè xi itoò kjo'in xi fehèt'aà-ne. Kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè jè xi koma chjoón-la Orrè.

¹⁰ It'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiiko inima-na ingoò nindoò xi je kji kò 'nga kji. Tsakò-na jè naxandá xi je kji, naxandá tsjeè Jerusalén nga tinchrobájen-ne ngajmii nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jè naxandá tsjeè Jerusalén, oteè tsejèn xi kjoa ts'e kjoajeya-la Nainá. K'oaá s'in ote kji koni ndajo chíj xi 'ño ndaà kjoàn, koni ndajo xi jaspe 'mì nga ote kji koni chitsín. ¹² Nga ingoò itjandiì, jè naxandá, chrjó ndajo tjíndiì-la xi 'ño je kji kò 'ño 'nga kji. Tejó xotjoa tjín-la. Nga ingoò iingoo xotjoa, ingoò àkjale síjnajto. Tikoà ya tít'aa 'in-la nga tejó naxandá xi ya inchrobát'aà-ne ixti-la Israel. ¹³ Ya kixi-la ñánda bitjokajin-ne ts'oi, jàn xotjoa tjín-la, ya kixi-la ñánda kahatji-ne ts'oi, jàn xotjoa tjín-la. Ya norté, tikoá jàn xotjoa tjín-la, ya sur, tikoá jàn xotjoa tjín-la. ¹⁴ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, tejó chrjó ndajo xi ya tít'aa nga tejó 'in-la xita xi tejó ma-ne xi it'aà ts'e Orrè kisixáya-la.

¹⁵ Jè àkjale xi tichjako-na, ingoò kichá kjinaya tsja xi nguì oro xi koni kji yá xi ma machiba-ne. Jè kisikjeén nga ma kisichiba naxandá kò xotjoa-la kò chrjó ndajo-la. ¹⁶ Jè naxandá k'oaá s'in kijná nga ñijòn chrjangui tjín-la. Koni kji ndojò, k'oaá tì kji tiyà-ne. Jè àkjale, k'e nga kisichiba, jò jmù kò jò sindo kilómetro tjín-la. Ngàsòn chiba tjín-la nga ndojò kò nga tiyà kò nga 'nga. ¹⁷ Ikjoàn kisichiba jè chrjó ndajo. Ingoò sindo kò ichán ñijòn xkó tsja tjín-la xi chiba-la xita xi tisikjeén jè àkjale, [jè xi ichán nanga tjín-ne].

¹⁸ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, koií tjíndaà-ne ndajo chíj xi 'mì jaspe. Kò jè naxandá, nguì oro sobà-né. K'oaá s'in ote kji koni chitsín tsjeè. ¹⁹ Jñà tàts'en chrjó xi tjíndaà-ne nga tichjoàndiì-la naxandá, nguì ndajo chíj yijàjno xi 'ño ndaà kjoàn. Jè xi ítjòn, jè ndajo xi 'mì jaspe; xi ma-ne jò, ndajo xi 'mì zafiro; xi ma-ne jàn, ndajo xi 'mì ágata; xi ma-ne ñijòn, ndajo xi 'mì esmeralda; ²⁰ xi ma-ne òn, ndajo xi 'mì ónice; xi ma-ne joòn, ndajo xi 'mì cornalina; xi ma-ne itoò, ndajo xi 'mì crisólito; xi ma-ne jiiìn, ndajo xi 'mì berilo; xi ma-ne ñijaàn, ndajo xi 'mì topacio; xi ma-ne te, ndajo xi 'mì crisoprasa; xi ma-ne tejngoò, ndajo xi 'mì jacinto; xi ma-ne tejó, ndajo xi 'mì amatista. ²¹ Jñà xotjoa xi tejó ma-ne, tejó ndajo perla tjíndaà-ne. Nga ingoò iingoo xotjoa ingoò perla tjíndaà-ne. Ndiyá teè-la naxandá, nguì oro sobà-né koni chitsín xi ma chitsejèn-ya.

²² Ya jjiìn naxandá, ñijngoò ingo kijtseè; nga jè sobà xi ma ingo-la naxandá, jè Nainá xi tjina ítjòn nga ta jè tajngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjín-la kò jè Orrè. ²³ Jè naxandá, mikii mochjeén-la jè ts'oi kò sá nga sìihiseèn-la. Nga jè sobà kjoa isén-la Nainá sìihiseèn-la; kò jè Orrè ma ni'in-la. ²⁴ Ngats'ii jñà xita naxandá ts'e isò'nde kinchima iseen-né it'aà ts'e ni'in-la. Kò jñà xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde, kjiko kjoanchinà-la nga ya sìingatsja. ²⁵ Jñà xotjoa-la naxandá, mikii sichjoàjto nga kjit'aà nachrjein; nga ya naxandá, mikii kojño. ²⁶ Ngats'ii naxandá kjoiko ngats'ii kjoa nchinà-la kò ngats'ii tsojmì xi 'ño chíj-la nga ya

sìngatsja. ²⁷ Ya i'nde jè nímé kjoahas'en xi tjé kjoàn xi ch'o s'in kò xi kjoa ndiso. Tà jña kjoahas'en xi jtít'aà 'ín-là jè xojon-là Orrè xi ts'e kjoabinachon.

22

¹ Jè àkjalé tsakó jngoò-na xajngá nandá xi kijna tsjeè tsjeè, jè nandá xi bítasjnakon-ná nità mé nachrjein-ne. K'oas'in tsjeè kji koni chitsín. Yáá títbitjo ñánda síjna íxile-là Nainá nga tíhotíxoma kò yáá títbitjo ñánda títjna jè Orrè. ² Ya jngoò osen ndiyá-là naxandá tifa nandá. Kò ya ngobà ngobà xajngá nandá, yáá síjna jè yá xi tsjá kjoabinachon nità mé nachrjein-ne. Tejò k'a ojà-là toò nga jngoò nó. Jngoò jngoò k'a ojà-là toò nga jngoò jngoò sá. Jña xka-là, k'oaa s'in mochjeén nga maxkii-là naxandá ts'e isò'nde. ³ Mì tì mé kjoa ch'o s'e-ne xi mikii sasén-là Nainá. Yáá sasíjna jè íxile-là Nainá kò ts'e Orrè nga kotíxoma. Kò ngats'ìi xita chí'nda-là, yáá síxá-là. ⁴ Ngats'ìi xi xita-là ma, skoexkon-né kó kji isén-là Nainá; kò jè 'ín-là Nainá yáá sít'aà itjòn tjen-là. ⁵ Ya i'nde jè, mì tì kojño-ne. Jña xita xi ya títasjna, mì tì ni'in kochjeén-là xi sílhiseén-là, tikoaa mì tì ts'oi kochjeén-là; nga jè sobá Na'én-ná xi Nainá sílhiseén-là. Jña xita kotíxoma nità mé nachrjein-ne.

Jyee nchrobá machraña nga kjoíi jngoò k'a Cristo

⁶ Jè àkjalé kitsò-na:

—'Én koi, ngui k'oaa s'in tjin nga kítasòn; ngui 'én kixi-né. Jè Na'én-ná xi Nainá xi síkíchiya-là jña xita xi chja ngajo-là, koií xá kisikasén-ne àkjalé-là nga kòkò-là xi chí'nda-là ma jña kjoa xi ta nitoón okoma.

⁷ —Tíná'ya-ná. 'An, kjoíi nitoón jngoò k'a.

Mé tà ndaa-là jña xi síkítasòn jña 'én xi kitsjaà Nainá koni s'in tíchja xojon jè.

⁸ 'An-ná xi 'mì-na Juan, 'aán ki'nchrè kò kítseè kjoa koi. K'e nga jye ki'nchrè kò jye kítseè, tsohósijna-xkò'nchi-niñiat'aà-là jè àkjalé xi tíhokò-na kjoa koi, nga mejèn-na skoexkoán. ⁹ Tanga jè àkjalé kitsò-na:

—Kì k'oaa 'nì. Jè Nainá jchaxkoín. 'An, tikoaa chí'nda-là Nainá ma, koni ngaji, kò xita xingui xi chja ngajo-là Nainá, kò ngats'ìi xita xi síkítasòn 'én xi jtít'aà xojon jè.

¹⁰ K'oaa tís'in kitsò-na:

—Kì bijná'ma jña 'én xi Nainá kitsjaà xi jtít'aà xojon jè, nga jyee nchrobá machraña nachrjein nga kítasòn. ¹¹ Jña xita xi mitsà kixi títasjna nguixkò Nainá nga ch'o s'in, ta k'oaa s'in kàtitsajna. Kò jña xi tjin-là kjoakixi kò tsjeè títasjna nga nguixkò Nainá, k'oaa tís'in kàtasíkitasòn xi kjoakixi kò kjoatsjeè.

¹² —Tíná'ya, 'an, kjoíi nitoón jngoò k'a. Yáá kjoíkoaa chí-là xi tsjaà-là xita koni s'in kisi'in nga jngoò jngoò. ¹³ 'An-ná xi tijná ítjoàn skanda taks'en-là kjoa kò skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibits'iaa kò xi síkijehet'aà-na kjoa. 'An-ná xi tijná ítjoàn kò xi fehet'aà-ne.

¹⁴ Mé ta ndaa-là jña xita xi [jní-là Orrè] sítsjeè-ne níkie-là mé-ne nga tjò'nde-là nga skine toò-là yá xi tsjá kjoabinachon, tikoaa koma kjoahas'en xotjoa-là jè naxandá. ¹⁵ Tanga nditsiaán kítasjna, ngats'ìi jña xita xi ch'o s'in, kò jña xi xita t'je, kò jña xi kjoa chingui s'in, kò jña xi xita sík'en, kò jña xi xkósòn beéxkòn kò ngats'ìi xi tsjakeè kjoa ndiso nga 'én ndiso chja.

¹⁶ —'An xi 'mì-na Jesús, 'aán kisikasén-nò àkjalé-na nga tsjá-nò 'én it'aà ts'e kjoa koi, jño xi xita naxandá-na ma. 'An-ná jè jts'én xi itjot'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn xi k'i'mì David. 'An-ná ni'ño tse xi 'ño ote kji xi bitjokàtji k'e nga tajñoa.

¹⁷ Jè Inĩmā Tsjeè-lā Nainá kọ chjoón-lā Orrè, tsò-né:

—Nchroboí [Nā'èn Jesús].

Jñà xi nchi'nchré, k'oaá tị kàtatsò:

—Nchroboí [Nā'èn Jesús].

Jñà xi xíndá-lā kọ xi mejèn-lā nandá, kàtjanchrobá, kàt'ìl kjoťjò nandá xi tsjá kjoabinachon.

¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, ngats'ioò xi na'yà-là jñà 'én xi kitsjaà Nainá xi tjt'aa xojon jè: Tsà yá xi kjiit'aàsòn kjoa xi tjt'aa xojon jè, Nainá k'oaá tịs'ín tsjásòn-lā kjo'in koni s'ín tjt'aa xojon jè. ¹⁹ Tsà yá xi kjoaáxìn jngoò-lā 'én xi kitsjaà Nainá xi tjt'aa xojon jè, Nainá, tịkoá kjoaáxìn kjondaà xi tji'nde-lā nga skine toò-lā yá xi tsjá kjoabinachon kọ mìkìl tsjá'nde-lā nga yā kítsajna naxandá tsjeè-lā Nainá koni s'ín tjt'aa xojon jè.

²⁰ Jè xi bénojmi kjoa koi, k'oaá tsò:

—Jon, kjoii nitoón iįngoò k'a.

K'oaá s'ín kàtama. ịNchroboí Nā'èn Jesús!

²¹ Kjondaà-lā Nā'èn-ná Jesucristo kàtjnakọ-nó ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.